പ്രാദേശിക ഭരണ നിർവ്വഹണം

സർക്കാർ ഉത്തരവുകളും സർക്കുലറുകളും

വോള്യം - 33

കേരള ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് ലോക്കൽ അഡ്മിനിസ്ട്രേഷൻ (കില)

ജനുവരി 2026

പ്രാദേശിക ഭരണ നിർവ്വഹണം

സർക്കാർ ഉത്തരവുകളും സർക്കുലറുകളും

വോള്യം - 33

ചീഫ് എഡിറ്റർ

ശ്രീ നിസാമുദ്ദീൻ ഐ.എ.എസ്,
ഡയറക്ടർ ജനറൽ, കില

എഡിറ്റർമാർ

ശ്രീ സുമേഷ് കെ. ആർ,
രജിസ്ട്രാർ, കില

ഡോ. കെ. പി. എൻ. അമൃത,
അസിസ്റ്റന്റ് ഡയറക്ടർ (ട്രെയിനിങ്ങ്), കില

അസോസിയേറ്റ് എഡിറ്റർമാർ

ശ്രീ. സി. പി. സുനിൽ, കൺസൽട്ടന്റ്, ഹെൽപ്ഡെസ്ക്, കില
ശ്രീ. ബാലഗംഗാധരൻ, കൺസൽട്ടൻറ്, ഹെൽപ്ഡെസ്ക്, കില
ശ്രീ. സി. എസ്. സന്തോഷ്, റിസോഴ്സ് പേഴ്സൺ, കില
ശ്രീ. കെ. ബി. ബാബുകുമാർ, റിസോഴ്സ് പേഴ്സൺ, കില
ശ്രീ കണ്ണൻ നായർ എം, കൺസൽട്ടൻറ്, ഹെൽപ്ഡെസ്ക്, കില
ശ്രീ. സി . നന്ദകുമാർ, എസ്. ആർ. ജി. അംഗം
ശ്രീ. കെ. എൻ. വിമൽകുമാർ, എസ്. ആർ. ജി. അംഗം

ലേഔട്ട് & കവർ

ഫോർസൈറ്റ് ഡിസൈൻസ്, തൃശ്ശൂർ

പ്രസാധനം

കേരള ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് ലോക്കൽ അഡ്മിനിസ്ട്രേഷൻ
മുളങ്കുന്നത്തുകാവ് പി. ഒ., തൃശ്ശൂർ- 680581
ഫോൺ - 0487 2207000, 0487 2201062 (ഫാക്സ്)
E-mail : info@kila.ac.in, Website : www.kila.ac.in

2026 ജനുവരി

ആമുഖം

നിസാമുദ്ദീൻ എ, ഐ.എ.എസ്
ഡയറക്ടർ ജനറൽ, കില

സദ്ഭരണത്തിന്റെ അടിസ്ഥാന ശിലകളിലൊന്നായ നിയമവാഴ്ച്ച ഉറപ്പ് വരുത്തുന്നതിന് ആക്ടുകൾ, ചട്ടങ്ങൾ അവയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന ഉത്തരവുകൾ, സർക്കുലറുകൾ മുതലായവ എളുപ്പത്തിൽ ലഭ്യമാവുന്നു എന്നത് അനിവാര്യമാണ്. ഒട്ടനവധി വികസനക്ഷേമ മേഖലകളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് പ്രവർത്തിക്കുന്ന തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് അവയൊക്കെയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുള്ള ഉത്തരവുകളും സർക്കുലറുകളും ക്രോഡീകരിച്ച് ലഭ്യമാക്കുന്നതിന് കില പരിശ്രമിച്ച് വരുന്നുണ്ട്. കേരളത്തിൽ അധികാര വികേന്ദ്രീകരണം ആരംഭിച്ചതിന് ശേഷം ഇപ്രകാരം പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ട സർക്കാർ ഉത്തരവുകളും സർക്കുലറുകളും **29** വോള്യങ്ങളായി കില ഇതിനോടകം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

വികേന്ദ്രീകൃതാസൂത്രണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് **2018** മുതൽ പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുള്ള ഉത്തരവുകളും സർക്കുലറുകളും വിഷയമേഖലാടിസ്ഥാനത്തിൽ ക്രോഡീകരിച്ച് **30, 31, 32, 33, 34, 35, 36** എന്നീ വോള്യങ്ങളായി കില പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയാണ്. തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ ജനപ്രതിനിധികൾക്കും ജീവനക്കാർക്കും തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പിനും ഈ പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങൾ ഏറെ പ്രയോജനകരമായിരിക്കും എന്ന് വിശ്വസിക്കുന്നു.

ഈ സംരംഭത്തിന് മുൻകൈ എടുത്ത കില ഹെൽപ്പ് ഡെസ്ക് അംഗങ്ങൾ, കിലയുടെ റിസോഴ്സ് പേഴ്സൺമാർ മുതലായവരെ പ്രത്യേകം അഭിനന്ദിക്കുന്നു.

കില
30.12.2025

എ. നിസാമുദ്ദീൻ ഐ.എ.എസ്
ഡയറക്ടർ ജനറൽ, കില

പ്രസാധക കുറിപ്പ്

അധികാരവികേന്ദ്രീകരണ പ്രക്രിയ ആരംഭിച്ചത് മുതൽ തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വിവിധ മേഖലകളിലെ പ്രവർത്തനങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് സംസ്ഥാനസർക്കാർ പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന ഉത്തരവുകളും സർക്കുലറുകളും 'അധികാരവികേന്ദ്രീകരണം- സർക്കാർ ഉത്തരവുകളും സർക്കുലറുകളും' എന്ന പേരിൽ ക്രോഡീകരിച്ച് കില പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു വരികയാണ്. ഇതിന്റെ 29 വോള്യങ്ങളാണ് ഇതിനോടകം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുള്ളത്.

30 മുതൽ 36 വരെയുള്ള വാള്യങ്ങളാണ് ഇപ്പോൾ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നത്. പതിമൂന്നാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതിയുടെ 2018-19 മുതൽ 2021-22 വരെയുള്ള കാലയളവിൽ പദ്ധതി ആസൂത്രണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുള്ള ഉത്തരവുകളും സർക്കുലറുകളുമാണ് 30, 31, 32 വോള്യങ്ങളായി സമാഹരിച്ചിട്ടുള്ളത്.

പതിനാലാം പദ്ധതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് 2022-23 മുതൽ 2025 മെയ് മാസം വരെ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുള്ള ഉത്തരവുകളും സർക്കുലറുകളും ആണ് 33, 34, 35, 36 വോള്യങ്ങളായി സമാഹരിച്ചിട്ടുള്ളത്. റഫറൻസിനുള്ള സൗകര്യത്തിനായി പദ്ധതി രൂപീകരണ മാർഗ്ഗരേഖയിലെ വിഷയക്രമത്തിൽ തന്നെയാണ് അവ ക്രമീകരിച്ചിട്ടുള്ളത്. ഓരോ വാള്യങ്ങളിലുമുള്ള വിഷയമേഖലകളുടെ സംഗ്രഹം ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

പതിമൂന്നാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി (2018-19 മുതൽ 2021-22 വരെ)

വോള്യം - 30

1) പദ്ധതി രൂപീകരണം, അംഗീകാരം, നിർവ്വഹണം

വോള്യം - 31

2) കേന്ദ്ര ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ ഗ്രാന്റ് (CFC Grant)
3) മെയ്ന്റനൻസ് ഗ്രാന്റ്
4) സദ്ഭരണം
5) ഡെപ്പോസിറ്റ് പ്രവൃത്തികൾ
6) പൊതുമരാമത്ത്
7) Plan Fund/Joint Venture Projects - Fund
8) സബ്സിഡി/ധനസഹായം
8.1 കൃഷി
8.2 മൃഗസംരക്ഷണം/ക്ഷീരവികസനം
8.3 മത്സ്യബന്ധന മേഖല
8.4 ചെറുകിട വ്യവസായം
8.5 മണ്ണ്-ജലസംരക്ഷണം
8.6 കുടിവെള്ളം
8.7 വീട് / വീട് പുനരുദ്ധാരണം/വീട് വയറിംഗ്
ലൈഫ് ഭവന നിർമ്മാണ പദ്ധതി
എ) ലൈഫ് ഭവന പദ്ധതി -മാർഗ്ഗരേഖകൾ

വോള്യം - 32

ബി) ലൈഫ് ഭവന പദ്ധതി-ഉത്തരവുകൾ
8.8 മാലിന്യ സംസ്കരണം
9. ധനസഹായങ്ങൾ
9.1 സാമൂഹ്യ നീതി
9.2 പട്ടികജാതി-പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗങ്ങൾ
9.3 വിദ്യാഭ്യാസം
9.4 വനിതാ വികസനം, ശിശു വികസനം

9.5 പൊതുജനാരോഗ്യം
9.6 കലാ-സംസ്കാരിക-കായിക വികസനം
9.7 ദാരിദ്ര്യ ലഘൂകരണം
9.8 തെരുവു വിളക്ക്

പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി (2022-23 മുതൽ 2025 മെയ് വരെ)

വോള്യം - 33

1) പദ്ധതി രൂപീകരണം, അംഗീകാരം, നിർവ്വഹണം

വോള്യം - 34

1) പദ്ധതി രൂപീകരണം (തുടർച്ച)

വോള്യം - 35

2) വിവിധ ഗ്രാന്റുകളുടെ വിനിയോഗം - എ) **CFC Grant**, ബി) **Health Grant**, സി) മെയ്ന്റനൻസ് ഗ്രാന്റ്
3) സദ്ഭരണം
4) ഡെപ്പോസിറ്റ് പ്രവൃത്തികൾ
5) മരാമത്ത് പ്രവൃത്തികൾ
6) അക്രഡിറ്റഡ് ഏജൻസികൾ - എ) ധനകാര്യ വകുപ്പിന്റെ അക്രഡിറ്റേഷൻ ബി) തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് നൽകുന്ന അക്രഡിറ്റേഷൻ
7) സബ്സിഡി-അനുബന്ധ ഉത്തരവുകൾ
7.1 കൃഷി
7.2 മണ്ണ്-ജലസംരക്ഷണം
7.3 മൃഗസംരക്ഷണം/ക്ഷീരവികസനം

വോള്യം - 36

7.4 മത്സ്യ മേഖല
7.5 പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസനം
7.6 കുടിവെള്ളം
7.7എ) ഭവന നിർമ്മാണം-പുനരുദ്ധാരണം-വയറിംഗ്
7.7ബി)ലൈഫ് ഭവന നിർമ്മാണം - മാർഗ്ഗരേഖകൾ
7.7സി)ലൈഫ് ഭവന നിർമ്മാണം - ഉത്തരവുകൾ
7.8 സഹകരണം
8. സാമൂഹ്യ നീതി
9. പട്ടികജാതി-പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗങ്ങൾ
10. മത്സ്യത്തൊഴിലാളി ക്ഷേമം
11. വിദ്യാഭ്യാസം
12. വനിതാ വികസനം-ശിശു വികസനം
13. പൊതുജനാരോഗ്യം
14. കലാ-സംസ്കാരിക-കായിക വികസനം
15. പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം
16. ദാരിദ്ര്യ ലഘൂകരണം
17. തെരുവു വിളക്ക്
18. വാഹനങ്ങൾ വാങ്ങൽ/വാടകയ്ക്ക് എടുക്കൽ

പദ്ധതി രൂപീകരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് 2018 ഏപ്രിൽ മുതൽ 2025 മെയ് മാസം വരെയുള്ള ഉത്തരവുകളും സർക്കുലറുകളും പൂർണ്ണമായും സമാഹരിക്കുവാൻ ഞങ്ങൾ ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ട്. വാർഷിക പദ്ധതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാവർക്കും ഇത് ഫലപ്രദമാകുമെന്ന വിശ്വാസത്തോടെ സമർപ്പിക്കുന്നു.

കില, തൃശ്ശൂർ

പ്രാദേശിക ഭരണ നിർവ്വഹണം

സർക്കാർ ഉത്തരവുകളും സർക്കുലറുകളും

വോള്യം - 33

ഉള്ളടക്കം

1) പദ്ധതി രൂപീകരണം

ക്രമ നം.	ഉത്തരവ്/സർക്കുലർ നം.	തിയതി	വിഷയം	പേജ് നം.
1	സ.ഉ(കൈ)നം.79/2021/ധന	15-07-2021	ഫണ്ടുകൾ ക്യാരി ഓവർ ചെയ്യൽ- നിർദ്ദേശങ്ങൾ.	5
2	സ.ഉ(കൈ)നം.237/2021/ത.സ്വ.ഭ.വ	20-10-2021	പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി മുന്നൊരുക്ക പ്രവർത്തനം-വികേന്ദ്രീകൃതാസൂത്രണ സ്റ്റേറ്റ് റിസോഴ്സ് ഗ്രൂപ്പ് പുന:സംഘടിപ്പിച്ചു.	7
3	സ.ഉ(കൈ)നം.275/2021/ത.സ്വ.ഭ.വ	26-11-2021	പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി-അവസ്ഥാരേഖ തയ്യാറാക്കുന്നതിനും വികസനരേഖ പരിഷ്കരിക്കുന്നതിനുമുള്ള മാർഗ്ഗരേഖ.	12
4	സ.ഉ(സാധാ)നം .2448/2021/ത.സ്വ.ഭ.വ	01-12-2021	വികേന്ദ്രീകൃതാസൂത്രണ സ്റ്റേറ്റ് റിസോഴ്സ് ഗ്രൂപ്പ്-അനൗദ്യോഗിക അംഗങ്ങളെക്കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തി പുന:സംഘടിപ്പിച്ചു.	38
5	സ.ഉ(അച്ചടി)നം.1/2022/ LSGD	11-02-2022	നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി-2 ന്റെ പ്രവർത്തന മാർഗ്ഗരേഖ അംഗീകരിച്ചു.	41
6	സ.ഉ(കൈ)നം.68/2022/ LSGD	23-03-2022	പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി-2022-23 വാർഷിക പദ്ധതിയിലെ ആദ്യ ഘട്ട പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ.	116
7	സ.ഉ(കൈ)നം.84/2022/ LSGD	19-04-2022	നവകേരളത്തിന് ജനകീയാസൂത്രണം - ഗ്രാമ, ബ്ലോക്ക്, ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതിയിലെ വാർഷിക പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗരേഖ.	119
8	സ.ഉ(കൈ)നം.86/2022/ LSGD	19-04-2022	നവകേരളത്തിന് ജനകീയാസൂത്രണം - മുനിസിപ്പാലിറ്റികൾക്കും കോർപ്പറേഷനുകൾക്കും പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതിയിലെ വാർഷിക പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗരേഖ.	302
9	സ.ഉ(സാധാ)നം.1184/2022/ LSGD	10-05-2022	2022-23വാർഷിക പദ്ധതി-അടിയന്തിര സ്വഭാവമുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ വാർഷിക പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമാക്കുന്നതിന് അനുമതി നൽകി.	472

I) പദ്ധതി രൂപീകരണം

കേരള സർക്കാർ

സംഗ്രഹം

ധനകാര്യ വകുപ്പ് – ആറാം സംസ്ഥാന ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ ശിപാർശകളിന്മേൽ സർക്കാർ കൈക്കൊണ്ട നടപടി പ്രകാരമുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ – ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു.

ധനകാര്യ (എസ്.എഫ്.സി. സെൽ – എ) വകുപ്പ്

സ.ഉ.(കൈ) നം. 79/2021/ധന. തീയതി, തിരുവനന്തപുരം, 15 ജൂലൈ 2021

പരാമർശം : ആറാം സംസ്ഥാന ധനകാര്യ കമ്മിഷന്റെ 3, 10 എന്നീ നമ്പർ ശിപാർശകളിന്മേൽ സർക്കാർ കൈക്കൊണ്ട തീരുമാനം

ഉത്തരവ്

വികസന ഫണ്ടിനത്തിലും സംരക്ഷണ ഫണ്ടിനത്തിലും പൂർണ്ണമായും ചെലവഴിക്കാത്ത തുകകൾ പരമാവധി 20% വരെ അടുത്ത സാമ്പത്തിക വർഷത്തേയ്ക്ക് ക്യാരി ഓവർ ചെയ്യാനുള്ള ആറാം സംസ്ഥാന ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ ശിപാർശ സർക്കാർ തത്വത്തിൽ അംഗീകരിക്കുകയും വികസന ഫണ്ടിലെ പൊതു വിഭാഗം, പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി, പട്ടിക വർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി എന്നീ വിഭാഗങ്ങളിൽ ഓരോന്നിലും പ്രത്യേകമായി 20% വരെ ക്യാരി ഓവർ തുക അനുവദിക്കാൻ തീരുമാനിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

2) 2021-22 മുതൽ ഒരു സാമ്പത്തിക വർഷം വികസന ഫണ്ടിലെ SCSP/TSP വിഹിതത്തിൽ ഉണ്ടാകുന്ന കുറവ് അടുത്ത വർഷത്തെ പൊതു വിഭാഗം ഫണ്ടിൽ നിന്നും പുനരനുവദിക്കുന്ന രീതി പുന:സ്ഥാപിക്കണമെന്നും വികസന ഫണ്ടിന്റെ ഭാഗമായ 3 സെക്ടറുകളിലെ ഫണ്ടുകളും അതിനനുസരിച്ച് ക്രമീകരിക്കേണ്ടതാണെന്നുമുള്ള കമ്മീഷന്റെ ശിപാർശയിന്മേൽ SCSP/TSP വിഭാഗങ്ങളിൽ അനുവദിക്കുന്ന 20% ക്യാരി ഓവർ ഒഴിച്ചുള്ള ഷോർട്ട് ഫാൾ തുക പൊതുവിഭാഗം ഫണ്ടിൽ നിന്നും പരിഹരിക്കുന്നതാണെന്ന് തീരുമാനിച്ചിട്ടുണ്ട്. 2020-21 മുതൽ ലഭ്യമാകുന്ന കേന്ദ്ര ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ ഗ്രാന്റുകൾ ലാപ്സാകുന്നതല്ല എന്ന കമ്മീഷൻ ശിപാർശ സർക്കാർ അംഗീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

3) സർക്കാർ ഇക്കാര്യം വിശദമായി പരിശോധിക്കുകയും ചുവടെ പറയും പ്രകാരം ഉത്തരവാകുകയും ചെയ്യുന്നു:

i. പ്രാദേശിക സർക്കാരുകൾക്ക് മുൻ സാമ്പത്തിക വർഷം അനുവദിച്ച വികസന ഫണ്ട്, സംരക്ഷണ ഫണ്ട് എന്നിവയിൽ ആ വർഷം ചെലവഴിക്കാത്ത ഫണ്ട് തൊട്ടടുത്ത വർഷം ക്യാരി ഓവർ ചെയ്യാൻ അനുവദിക്കുന്നു. വികസന ഫണ്ടിലെ പൊതു വിഭാഗം, പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി, പട്ടിക വർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി എന്നീ വിഭാഗങ്ങളിൽ ഓരോന്നിലും പ്രത്യേകമായി ക്യാരി ഓവർ ചെയ്യുന്നതിനും അനുവദിക്കുന്നു. മുൻ സാമ്പത്തിക വർഷം അനുവദിച്ച ഫണ്ടിന്റെ പരമാവധി 20

ശതമാനം വരെ മാത്രമേ ക്യാരി ഓവർ ചെയ്യാൻ അനുവദിക്കുകയുള്ളൂ. എന്നാൽ, ഓരോ സാമ്പത്തിക വർഷവും ലഭ്യമാകുന്ന ഫണ്ടിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലായിരിക്കും തുക അനുവദിക്കുന്നത്. 2020-21 മുതൽ അനുവദിച്ച ഫണ്ടുകൾക്ക് 2021-22 മുതൽ ക്യാരി ഓവർ ബാധകമായിരിക്കും.

ii. SCSP/TSP വിഭാഗങ്ങളിൽ 2021-22 സാമ്പത്തിക വർഷം മുതൽ അനുവദിക്കുന്നതും എന്നാൽ ആ വർഷം ചെലവഴിക്കാത്തതുമായ ഫണ്ട് (അതായത്, ഷോർട്ട് ഫാൾ തുക) തൊട്ടടുത്ത സാമ്പത്തിക വർഷത്തെ പൊതുവിഭാഗം ഫണ്ടിൽ നിന്നും പരിഹരിക്കുന്നതാണ്. 20% ക്യാരി ഓവർ അനുവദിക്കുന്നത് ഒഴിച്ചുള്ള തുകയായിരിക്കും ഇത്തരത്തിൽ നീക്കുപോക്കു വരുത്തുന്നത്.

iii. പ്രാദേശിക സർക്കാരുകൾക്ക് 2020-21 സാമ്പത്തിക വർഷം മുതൽ അനുവദിക്കുന്ന 15ാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ ഗ്രാന്റിൽ അതതു വർഷം ചെലവഴിക്കാത്ത മുഴുവൻ തുകയും തൊട്ടടുത്ത സാമ്പത്തിക വർഷം പുനഃരനുവദിക്കുന്നതാണ്.

(ഗവർണ്ണറുടെ ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം)

രാജേഷ് കുമാർ സിംഗ് IAS

ധനകാര്യ അഡീഷണൽ ചീഫ് സെക്രട്ടറി

സ്വീകർത്താക്കൾ

പ്രിൻസിപ്പൽ അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറൽ (ജി & എസ്.എസ്.എ), കേരള, തിരുവനന്തപുരം
പ്രിൻസിപ്പൽ അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറൽ (എ & ഇ), കേരള, തിരുവനന്തപുരം
അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറൽ (ഇ & ആർ.എസ്.എ), കേരള, തിരുവനന്തപുരം
അഡീഷണൽ ചീഫ് സെക്രട്ടറി, തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പ്
എല്ലാ ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തുകൾക്കും/ ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകൾക്കും/ ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്കും
എല്ലാ മുനിസിപ്പാലിറ്റികൾക്കും /മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷനുകൾക്കും
ട്രഷറി ഡയറക്ടർ, തിരുവനന്തപുരം
ഡയറക്ടർ, കേരള സംസ്ഥാന ഓഡിറ്റ് വകുപ്പ്
പഞ്ചായത്ത് വകുപ്പ് ഡയറക്ടർ, തിരുവനന്തപുരം
നഗരകാര്യ വകുപ്പ് ഡയറക്ടർ, തിരുവനന്തപുരം
ഗ്രാമ വികസന കമ്മീഷണർ, തിരുവനന്തപുരം
എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഡയറക്ടർ, ഇൻഫർമേഷൻ കേരള മിഷൻ, തിരുവനന്തപുരം
ഡയറക്ടർ, വിവര പൊതുജന സമ്പർക്ക വകുപ്പ്, തിരുവനന്തപുരം
തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ (എഫ്.എം) വകുപ്പ്
നോഡൽ ഓഫീസർ., ധനകാര്യ വകുപ്പ് (www.finance.kerala.gov.in)
ധനകാര്യ (ബി.ഡബ്ല്യു-ജെ/ ഡെവലപ്. വിംഗ്) വകുപ്പ്
കരുതൽ ഫയൽ/ ഓഫീസ് പകർപ്പ് (*E-1682472*)

ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

"ഭരണഭാഷ- മാതൃഭാഷ"

15 YEARS OF CELEBRATING THE MAHATMA

കേരള സർക്കാർ

സംഗ്രഹം

തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് - പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി മുന്നൊരുക്ക പ്രവർത്തനം - വികേന്ദ്രീകൃതാസൂത്രണ സ്റ്റേറ്റ് റിസോഴ്സ് ഗ്രൂപ്പ് പുനഃ സംഘടിപ്പിച്ച് - ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു.

തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ (ഡിഎ) വകുപ്പ്

സ.ഉ.(കൈ) നം.237/2021/ത.സ്വ.ഭ.വ തീയതി,തിരുവനന്തപുരം, 20/10/2021

പരാമർശം:-
1. 14.05.2007-ലെ സ.ഉ. (എം.എസ്.) നം. 128/2007/തസ്വഭവ.
2. 29.09.2016-ലെ സ.ഉ. (എം.എസ്.) നം. 139/2016/തസ്വഭവ.
3. 18.06.2021 ലെ സ.ഉ.(സാധാ) നം. 1171/2021/ത.സ്വ.ഭ.വ പ്രകാരം രൂപീകരിച്ച മൂന്നംഗ സമിതിയുടെ റിപ്പോർട്ട്.

ഉത്തരവ്

തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പദ്ധതി ആസൂത്രണ അവലോകന നിർവ്വഹണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് സംഘടനാപരവും സഹായകരവുമായ പിന്തുണാ സംവിധാനം ഏർപ്പെടുത്തുന്നതിന് വിവിധ വികസന വകുപ്പുകളുടെ ഉദ്യോഗസ്ഥരേയും ഇതര വിഭാഗത്തിലെ വിദഗ്ദ്ധരെയും ഉൾപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് ഒരു സംസ്ഥാന തല റിസോഴ്സ് ഗ്രൂപ്പ് രൂപീകരിക്കേണ്ടതാണെന്ന് പരാമർശം (1) പ്രകാരം ഉത്തരവായിരുന്നു. അതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, അപ്രകാരം ഒരു സംസ്ഥാന റിസോഴ്സ് ഗ്രൂപ്പ് രൂപീകരിക്കുകയും ആയത് കാലാകാലങ്ങളിൽ പുനഃസംഘടിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തുവരുന്നുണ്ട്.

2. 2022-23 വർഷം മുതൽ പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി നടപ്പിൽ വരികയാണ്. ആയതിനുള്ള മുന്നൊരുക്ക പ്രവർത്തനങ്ങളും, കൃത്യമായ വിവരവ്യൂഹത്തിന്റെയും നയത്തിന്റെയും അടിസ്ഥാനത്തിൽ വിവരവ്യൂഹ വിശകലനവും, നാളിതു വരെയുള്ള പ്രവർത്തന വിശകലനവും നടത്തി മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ രൂപപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള നടപടികളും ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതിന് ബലം പകരുന്നതിനായി പരാമർശം (2) ലെ ഉത്തരവ് പ്രകാരം നിലവിലുള്ള സംസ്ഥാന റിസോഴ്സ് ഗ്രൂപ്പ്, ഡോക്യുമെന്റേഷൻ, വിവരവ്യൂഹ മാനേജ്മെന്റ് വിശകലനം എന്നീ ഘടകങ്ങൾ കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തി പുനഃസംഘടിപ്പിക്കുന്നതിനായി, അതിലേയ്ക്ക് യോഗ്യരായ അംഗങ്ങളേയും പിന്തുണാ സംവിധാനത്തിൽ നിയോഗിക്കേണ്ടവരേയും കണ്ടെത്തുന്നതിന് മൂന്നംഗ അന്വേഷണ സമിതി രൂപീകരിച്ച് ഉത്തരവായിരുന്നു. ടി അന്വേഷണ സമിതി പരാമർശം (3) പ്രകാരം സമർപ്പിച്ച റിപ്പോർട്ടിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, വികേന്ദ്രീകൃതാസൂത്രണ സ്റ്റേറ്റ് റിസോഴ്സ് ഗ്രൂപ്പ്, ചുവടെയുള്ള അംഗങ്ങളെ ഉൾപ്പെടുത്തി പുനഃ സംഘടിപ്പിച്ച് ഉത്തരവാകുന്നു :-

- ചെയർമാൻ - സംസ്ഥാന ആസൂത്രണ ബോർഡ് അംഗം, വികേന്ദ്രീകൃതാസൂത്രണം
- വൈസ് ചെയർമാൻ - ഡയറക്ടർ ജനറൽ, കില
- കൺവീനർ - ശ്രീ. എസ്. ആർ. സനൽകുമാർ, സംസ്ഥാന ആസൂത്രണ ബോർഡ്

- അംഗങ്ങൾ -

1.	സംസ്ഥാന ആസൂത്രണ ബോർഡ്	-	1. ശ്രീമതി. ജോസെഫൈൻ ജെ. (ചീഫ്, വികേന്ദ്രീകൃതാസൂത്രണം) 2. ശ്രീ. പ്രകാശൻ കെ. (ജില്ലാ പ്ലാനിംഗ് ഓഫീസർ, കണ്ണൂർ)
2.	ധനകാര്യ വകുപ്പ്	-	ശ്രീമതി കെ.എസ്. ഉഷ (അഡീഷണൽ സെക്രട്ടറി, ധനകാര്യം)
3.	പഞ്ചായത്ത് വകുപ്പ്	-	1. ശ്രീ. എം.പി. അജിത് കുമാർ (അഡീഷണൽ ഡയറക്ടർ, പഞ്ചായത്ത്) 2. ശ്രീമതി എസ്. ജോസ്നമോൾ (ജോയിന്റ് ഡയറക്ടർ, പഞ്ചായത്ത്)
4.	ഗ്രാമവികസന വകുപ്പ്	-	ശ്രീ. സന്തോഷ് കുമാർ വി.എസ്. (അഡീഷണൽ ഡെവലപ്മെന്റ് കമ്മീഷണർ)
5.	നഗരകാര്യ വകുപ്പ്	-	ശ്രീ.ബൽരാജ് (ജോയിന്റ് ഡയറക്ടർ, നഗരകാര്യം)
6.	ചീഫ് ടൗൺ പ്ലാനർ (പ്രതിനിധി)	-	ശ്രീ.രാജേഷ് പി.എൻ. (സീനിയർ ടൗൺ പ്ലാനർ)
7.	എഞ്ചിനീയറിംഗ് വിഭാഗം	-	ശ്രീ. ജോൺസൺ കെ. (ചീഫ് എഞ്ചീനീയർ, LID & EW)
8.	കുടുംബശ്രീ	-	ശ്രീ. മനോജ് ബി.എസ്. (പ്രോഗ്രാം ഓഫീസർ, കുടുംബശ്രീ)
9.	കേരള ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് ലോക്കൽ അഡ്മിനിസ്ട്രേഷൻ (കില)	-	ശ്രീമതി സുധ.ഡി. (ഡയറക്ടർ, കില- CHRD)
10.	ഇൻഫർമേഷൻ കേരള മിഷൻ	-	IKM ഡയറക്ടറുടെ പ്രതിനിധി
11.	മേഖലാ വിദഗ്ധർ (കർഷക- ഉപജീവന മേഖലകളിൽ വൈദഗ്ധ്യമുള്ളവർ)	-	1. പ്രൊഫ. പി.കെ. രവീന്ദ്രൻ 2. ശ്രീ. ടി. ഗംഗാധരൻ 3. ശ്രീ. അനൂപ് കിഷോർ

12.	തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകപ്പ് അസോസിയേഷൻ	-	1. ചെയർമാൻ, മേയേഴ്സ് കൗൺസിൽ, കേരള 2. ചെയർമാൻ, ചേംബർ ഓഫ് മുനിസിപ്പൽ ചെയർമെൻ, കേരള 3. ചെയർമാൻ, കേരള ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റ്സ് ചേമ്പർ 4. പ്രസിഡന്റ്, കേരള ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് അസോസിയേഷൻ 5. പ്രസിഡന്റ്, കേരള ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് അസോസിയേഷൻ

3. സർക്കാർ ജീവനക്കാരായ അംഗങ്ങൾക്ക് സിറ്റിംഗ് ഫീസ്/ ഹോണറേറിയം നൽകേണ്ടതില്ല. മറ്റുള്ള അംഗങ്ങൾക്ക് 2000 രൂപ വീതം പങ്കെടുക്കുന്ന ദിവസങ്ങൾക്ക് നൽകാവുന്നതാണ്. കൂടാതെ ക്ലാസ് -1 സർക്കാർ ഉദ്യോഗസ്ഥർക്ക് അർഹമായ യാത്രാബത്തയും അനുവദിക്കാവുന്നതാണ്.

4. സ്റ്റേറ്റ് റിസോഴ്സ് ഗ്രൂപ്പ് പിന്തുണാ സംവിധാനത്തിൽ ചുവടെയുള്ളവരെ നിയമിക്കുന്നു :-

Sl No.	**Designation**	**Name**	**Remuneration**(monthly)
1.	Programme and Data Management	Sri. Vipin R.	₹ 30,000/-
2.	Content Editor	Smt. Navitha Ravi M.	₹ 30,000/-
3.	Media Relations Assistant	Sri. Nijeesh M.U.	₹ 25,000/-
4.	Graphic Designer	Sri. Sinjin T.	₹ 25,000/-
5.	Data Analyst	As per the list from the KILA Research Associate Recruitment	

5. ചുവടെയുള്ളരെ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചുകൊണ്ട് നിലവിലുള്ള പിന്തുണ സംവിധാനം തുടരുന്നതാണ്.

1. ശ്രീ രാജേന്ദ്രകുമാർ പി.
   ജൂനിയർ സൂപ്രണ്ട് (വർക്കിംഗ് അറേഞ്ച്മെന്റ്)
   പെർഫോർമെൻസ് ഓഡിറ്റ് യൂണിറ്റ് -1, നിലമ്പൂർ
   പഞ്ചായത്ത് അസിസ്റ്റന്റ് ഡയറക്ടറുടെ ഓഫീസ്
   സിവിൽ സ്റ്റേഷൻ, മലപ്പുറം.
2. ശ്രീമതി സുമിത കൃഷ്ണൻ ഡി.
   സീനിയർ ക്ലാർക്ക് (വർക്കിംഗ് അറേഞ്ച്മെന്റ്)

പെർഫോർമൻസ് ഓഡിറ്റ് യൂണിറ്റ് - 5, പട്ടാമ്പി
പഞ്ചായത്ത് അസിസ്റ്റന്റ് ഡയറക്ടറുടെ ഓഫീസ്
സിവിൽ സ്റ്റേഷൻ, പാലക്കാട്.

3. ശ്രീമതി ലേഖ ജി. എൻ.
കമ്പ്യൂട്ടർ അസിസ്റ്റന്റ് (ദിവസവേതന വ്യവസ്ഥയിൽ)
അനുഗ്രഹ, GRA A - 101
റ്റി.സി. 37/3035(1), മുട്ടക്കോണം ലെയിൻ,
കൊടുങ്ങാന്നൂർ പി ഒ, വട്ടിയൂർക്കാവ്,
തിരുവനന്തപുരം -695 013.

4. ശ്രീമതി രഞ്ജിനി ആർ.
കമ്പ്യൂട്ടർ അസിസ്റ്റന്റ് (ദിവസവേതന വ്യവസ്ഥയിൽ)
തെങ്ങുവിളാകം, റ്റി.സി. 50/288(3),
കാലടി, കരമന.പി.ഒ.
തിരുവനന്തപുരം 695 002.

5. ശ്രീ. അമൽ എസ്.
ഓഫീസ് അറ്റന്റന്റ് (ദിവസ വേതന വ്യവസ്ഥയിൽ)
കൊശക്കോട് വീട്, ഇറുവിക്കൽ.പി.ഒ,
കുമാരപുരം, തിരുവനന്തപുരം - 695011.

(ഗവർണറുടെ ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം)
ലീന എൻ പി
ജോയിന്റ് സെക്രട്ടറി

1. ബന്ധപ്പെട്ട കക്ഷികൾക്ക് (ചെയർമാൻ, സ്റ്റേറ്റ് റിസോഴ്സ് ഗ്രൂപ്പ് മുഖാന്തരം)
2. മെമ്പർ സെക്രട്ടറി, സംസ്ഥാന ആസൂത്രണ ബോർഡ്
3. ചെയർമാൻ, സ്റ്റേറ്റ് റിസോഴ്സ് ഗ്രൂപ്പ്
4. പഞ്ചായത്ത് ഡയറക്ടർ
5. നഗരകാര്യ ഡയറക്ടർ
6. ഗ്രാമവികസന കമ്മീഷണർ
7. ചീഫ് എഞ്ചിനീയർ, തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ്
8. ധനകാര്യ വകുപ്പ്
9. എല്ലാ ജില്ലാ പ്ലാനിംഗ് ഓഫീസർമാർക്കും
10. ഡയറക്ടർ, കേരള സംസ്ഥാന ഓഡിറ്റ് വകുപ്പ്
11. ഡയറക്ടർ ജനറൽ, കില
12. എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഡയറക്ടർ, ഇൻഫർമേഷൻ കേരള മിഷൻ
13. എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഡയറക്ടർ, കുടുംബശ്രീ
14. ചീഫ് ടൗൺ പ്ലാനർ
15. പ്രസിഡന്റ്/ ജനറൽ സെക്രട്ടറി, കേരള ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് അസോസിയേഷൻ
16. പ്രസിഡന്റ്/ ജനറൽ സെക്രട്ടറി, കേരള ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് അസോസിയേഷൻ
17. ചെയർമാൻ/ സെക്രട്ടറി, കേരള ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റ്സ് ചേംബർ

18. ചെയർമാൻ/ സെക്രട്ടറി, ചേംബർ ഓഫ് മുനിസിപ്പൽ ചെയർമെൻ, കേരള
19. പ്രസിഡന്റ്/ സെക്രട്ടറി, മേയേഴ്സ് കൗൺസിൽ, കേരള
20. വിവര പൊതുജനസമ്പർക്ക (വെബ് & ന്യൂ മീഡിയ) വകുപ്പ്
21. കരുതൽ ഫയൽ/ഓഫീസ് കോപ്പി

ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം

Signed by Sureshkumar K
Date: 21-10-2021 11:01:36
Reason: Approved

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

പകർപ്പ്:-

ബഹു. തദ്ദേശസ്വയംഭരണവും ഗ്രാമവികസനവും എക്സൈസും വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറിക്ക്

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ് അഡിഷണൽ ചീഫ് സെക്രട്ടറിയുടെ പി.എ.യ്ക്ക്

"ഭരണഭാഷ- മാതൃഭാഷ"

15 YEARS OF CELEBRATING THE MAHATMA

കേരള സർക്കാർ

സംഗ്രഹം

തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് – തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പതിനാലാം പഞ്ചവൽസര പദ്ധതി (2022-27) രൂപീകരണത്തിന് മുന്നോടിയായി അവസ്ഥാരേഖ തയ്യാറാക്കുന്നതിനും വികസനരേഖ പരിഷ്കരിക്കുന്നതിനുമുള്ള മാർഗരേഖ അംഗീകരിച്ച് - ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു.

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ (ഡിഎ) വകുപ്പ്

സ.ഉ.(കൈ) നം.275/2021/ത.സ്വ.ഭ.വ തീയതി,തിരുവനന്തപുരം, 26/11/2021

ഉത്തരവ്

2022 ഏപ്രിൽ 1-ന് ആരംഭിക്കുന്ന പതിനാലാം പഞ്ചവൽസര പദ്ധതിയും (2022-27) പതിനാലാം പദ്ധതിയിലെ ആദ്യ വാർഷിക പദ്ധതിയും (2022-23) തയ്യാറാക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗരേഖ അധികം വൈകാതെ പുറപ്പെടുവിക്കുന്നതാണ്. പദ്ധതി രൂപീകരണത്തിന്റെ മുന്നൊരുക്ക പ്രവർത്തനങ്ങളായ അവസ്ഥാരേഖ തയ്യാറാക്കുന്നതിനായും വികസനരേഖ പരിഷ്കരിക്കുന്നതിനായും അനുബന്ധത്തിൽ നൽകിയിട്ടുള്ള മാർഗ്ഗരേഖ സർക്കാർ അംഗീകരിച്ച് ഉത്തരവാകുന്നു. എല്ലാ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും നിശ്ചിത സമയക്രമം പാലിച്ച് അവസ്ഥാരേഖ തയ്യാറാക്കുകയും വികസനരേഖ പരിഷ്കരിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്.

(ഗവർണറുടെ ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം)
ലീന എൻ പി
ജോയിന്റ് സെക്രട്ടറി

1. എല്ലാ ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റുമാർക്കും സെക്രട്ടറിമാർക്കും
2. എല്ലാ ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റുമാർക്കും സെക്രട്ടറിമാർക്കും
3. എല്ലാ ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റുമാർക്കും സെക്രട്ടറിമാർക്കും
4. എല്ലാ കോർപ്പറേഷൻ മേയർമാർക്കും സെക്രട്ടറിമാർക്കും
5. എല്ലാ നഗരസഭാ ചെയർമാൻമാർക്കും സെക്രട്ടറിമാർക്കും
6. മെമ്പർ സെക്രട്ടറി, സംസ്ഥാന ആസൂത്രണ ബോർഡ്
7. പ്രിൻസിപ്പൽ ഡയറക്ടർ, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്
8. പഞ്ചായത്ത് ഡയറക്ടർ
9. നഗരകാര്യ ഡയറക്ടർ
10. ഗ്രാമവികസന കമ്മീഷണർ
11. ഡയറക്ടർ, ഇക്കണോമിക്സ് ആന്റ് സ്റ്റാറ്റിസ്റ്റിക്സ് വകുപ്പ്
12. ചീഫ് എഞ്ചിനീയർ, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്
13. എല്ലാ ജില്ലാ ആസൂത്രണസമിതി അദ്ധ്യക്ഷന്മാർക്കും
14. എല്ലാ ജില്ലാകളക്ടർമാർക്കും
15. എല്ലാ ജില്ലാ പ്ലാനിംഗ്ഓഫീസർമാർക്കും

16. എല്ലാ പഞ്ചായത്ത് ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർമാർക്കും
17. എല്ലാ നഗരകാര്യ മേഖലാ ജോയിന്റ് ഡയറക്ടർമാർക്കും
18. എല്ലാ ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർമാർക്കും (ഇക്കണോമിക്സ് ആന്റ് സ്റ്റാറ്റിസ്റ്റിക്സ് വകുപ്പ്)
19. എല്ലാ അസിസ്റ്റന്റ് ഡെവലപ്മെന്റ് കമ്മീഷണർമാർക്കും
20. ഡയറക്ടർ, കേരള സംസ്ഥാന ഓഡിറ്റ് വകുപ്പ്
21. ചെയർമാൻ, സ്റ്റേറ്റ് റിസോഴ്സ് ഗ്രൂപ്പ്
22. ഡയറക്ടർ ജനറൽ, കില
23. എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഡയറക്ടർ, ഇൻഫർമേഷൻ കേരള മിഷൻ
24. കരുതൽ ഫയൽ/ഓഫീസ് കോപ്പി

ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം
Signed by Sureshkumar K
Date: 26-11-2021 17:47:48
Reason: Approved
സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

പകർപ്പ്:-

1. ബഹു. തദ്ദേശസ്വയംഭരണവും ഗ്രാമവികസനവും എക്സൈസും വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറിക്ക്
2. തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ് അഡീഷണൽ ചീഫ് സെക്രട്ടറിയുടെ പി.എയ്ക്ക്

അനുബന്ധം

തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ പതിനാലാം പഞ്ചവൽസര പദ്ധതി രൂപീകരിക്കുന്നതിന് മുന്നോടിയായി അവസ്ഥാരേഖ തയ്യാറാക്കുന്നതിനും വികസനരേഖ പരിഷ്കരിക്കുന്നതിനുമുള്ള മാർഗരേഖ.

1. ആമുഖം

1.1 കേരളത്തിന്റെ പതിനാലാം പഞ്ചവൽസര പദ്ധതി 2022 ഏപ്രിൽ 1-ന് ആരംഭിക്കുകയാണ്. സംസ്ഥാനത്ത് ജനകീയാസൂത്രണം ആരംഭിച്ചിട്ട് ഇരുപത്തിയഞ്ച് വർഷം പിന്നിടുന്നു. കേരളത്തിൽ നടപ്പാക്കിയ അധികാര വികേന്ദ്രീകരണവും ജനകീയാസൂത്രണവും രാജ്യത്തിന് മാതൃകയാകുന്ന തലത്തിലേയ്ക്ക് ഉയർന്നു. പതിമൂന്നാം പദ്ധതിയിൽ രണ്ട് പ്രളയങ്ങളെയും കൊവിഡ് മഹാമാരിയെയും ജനകീയ കൂട്ടായ്മയിലൂടെ അതിജീവിക്കുന്നതിൽ കേരളത്തിലെ പ്രാദേശിക സർക്കാരുകൾ വഹിച്ച പങ്കും രാജ്യത്തിനാകെ ഇന്ന് മാതൃകയാണ്.

1.2 ജനകീയാസൂത്രണം ആരംഭിച്ചിട്ട് ഇരുപത്തിയഞ്ചു വർഷം പിന്നിടുന്ന ഈ ഘട്ടത്തിൽ എല്ലാ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും കഴിഞ്ഞ ഇരുപത്തിയഞ്ചു വർഷത്തെ അനുഭവങ്ങൾ വിശദമായ വിലയിരുത്തലിന് വിധേയമാക്കേണ്ടതാണ്. വിലയിരുത്തലിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ നേട്ടങ്ങൾ കൂടുതൽ ബലപ്പെടുത്തിയും പോരായ്മകൾ പരിഹരിച്ചും പുതിയ വെല്ലുവിളികൾ ഏറ്റെടുത്തും മുന്നോട്ട് പോകണം.

1.3 തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പതിനാലാം പദ്ധതിയുടെ പരിപ്രേക്ഷ്യം രൂപപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള ചർച്ചകൾക്ക് സർക്കാർ തുടക്കം കുറിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതിന്റെ അന്തിമ രൂപം ആകുന്നതിന് കുറച്ചുകൂടി സമയം എടുക്കും. എങ്കിലും അതുവരെ കാത്തിരിക്കാതെ പതിനാലാം പദ്ധതിയുടെ മുന്നൊരുക്ക പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഇപ്പോൾ തന്നെ ആരംഭിക്കേണ്ടതാണ്.

1.4 പതിനാലാം പദ്ധതി രൂപീകരണത്തിന്റെ പ്രാരംഭ പ്രവർത്തനം എന്ന നിലയ്ക്ക് 2021 ഡിസംബർ - ജനുവരി മാസങ്ങളിലായി എല്ലാ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും ജനകീയാസൂത്രണത്തിന്റെ കഴിഞ്ഞ ഇരുപത്തിയഞ്ചു വർഷത്തെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ വിലയിരുത്തി അവസ്ഥാരേഖ (Status Report) തയ്യാറാക്കുകയും വികസനരേഖ (Development Report) പരിഷ്കരിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്. അതിനുള്ള മാർഗരേഖ ചുവടെ വിവരിക്കുന്നു.

2. ആസൂത്രണ സമിതികളും വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളും പുനഃസംഘടിപ്പിക്കൽ

2.1 പതിനാലാം പദ്ധതിയുടെ പ്രാരംഭ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഇപ്പോൾ തന്നെ ആരംഭിക്കേണ്ടതുള്ളതിനാൽ ആസൂത്രണസമിതികളും വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളും ഇപ്പോൾ പുനഃസംഘടിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. പുനഃസംഘടിപ്പിക്കേണ്ട വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളുടെ പട്ടിക അനുബന്ധമായി നൽകുന്നു.. ആസൂത്രണ സമിതി, വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ തുടങ്ങിയ സംവിധാനങ്ങളിൽ ഏതെങ്കിലും തരത്തിലുള്ള മാറ്റം വരുത്തേണ്ടതുണ്ടോ എന്നത് പതിനാലാം പദ്ധതിയുടെ പരിപ്രേക്ഷ്യത്തിനും മാർഗരേഖയ്ക്കും അന്തിമരൂപം ആകുന്ന സമയത്ത് പരിഗണിക്കുന്നതാണ്.

2.2 വികസന കാര്യങ്ങളിൽ താല്പര്യമെടുക്കുന്നവരെയും വിദഗ്ധരെയും കണ്ടെത്തി ആസൂത്രണ സമിതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നതിന് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കണം, അതുപോലെ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളും സന്നദ്ധ വിദഗ്ധരെ ഉൾപ്പെടുത്തി പുനഃസംഘടിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. ആസൂത്രണസമിതി അംഗങ്ങളുടെ പട്ടിക ഫോറം1-ലും വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് അംഗങ്ങളുടെ പട്ടിക ഫോറം 2-ലും തയ്യാറാക്കി തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ നടപടി ഉത്തരവായി പുറപ്പെടുവിക്കണം.

2.3 ആസൂത്രണ സമിതിയും വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളും 2021 ഡിസംബർ 10-നകം പുനഃസംഘടിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

2.4 ഭരണസമിതിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ആസൂത്രണ സമിതി അംഗങ്ങളും വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് അംഗങ്ങളും ഉദ്യോഗസ്ഥരും സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകരും ചേർന്ന് സംയുക്തമായി വേണം പതിനാലാം പദ്ധതി രൂപീകരണത്തിന്റെ പ്രാരംഭ നടപടികളായ അവസ്ഥാരേഖ തയ്യാറാക്കുന്നതും വികസന റിപ്പോർട്ട് പരിഷ്കരിക്കുന്നതുമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തേണ്ടത്. കഴിഞ്ഞ ഇരുപത്തിയഞ്ച് വർഷത്തെ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ വിലയിരുത്തൽ പ്രധാനമാണ്. അതുകൊണ്ടുതന്നെ മുൻകാല ജനപ്രതിനിധികളുടെയും സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകരുടെയും വലിയ തോതിലുള്ള പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പാക്കണം.

3. അവസ്ഥാരേഖ തയ്യാറാക്കൽ

3.1 വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളുടെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ ചുമതലപ്പെട്ട ഓരോ വികസന മേഖലയിലെയും കഴിഞ്ഞ ഇരുപത്തിയഞ്ചു വർഷത്തെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ വിലയിരുത്തി 25 വർഷത്തിനുള്ളിൽ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള മാറ്റങ്ങളും നേട്ടങ്ങളും വ്യക്തമായി പ്രതിഫലിക്കുന്ന അവസ്ഥാ വിശകലനം നടത്തണം. പോരായ്മകളും കണ്ടെത്തണം. ഇപ്രകാരം ഓരോ വികസന മേഖലയിലും അഭിമുഖീകരിക്കുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ, സാധ്യതകൾ, സ്വീകരിക്കാവുന്ന പരിഹാരനടപടികൾ എന്നിവ ഉൾപ്പെടുത്തി തയ്യാറാക്കുന്നതാകണം അവസ്ഥാ രേഖ. അവസ്ഥാ വിശകലനത്തിൽ സമസ്ത മേഖലകളും പ്രത്യേക വിഭാഗങ്ങളും ഉൾപ്പെടുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പാക്കണം.

3.2 ജനകീയാസൂത്രണത്തിന്റെ ഇരുപത്തിയഞ്ചാം വാർഷികത്തിന്റെ ഭാഗമായി 2021 ഓഗസ്റ്റ് 17-ന് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിൽ സംഘടിപ്പിച്ച യോഗത്തിൽ കഴിഞ്ഞ ഇരുപത്തിയഞ്ചു വർഷം കൊണ്ട് ഉണ്ടായ മാറ്റങ്ങൾ പ്രതിപാദിക്കുന്ന ഒരു കുറിപ്പ് തയ്യാറാക്കി അവതരിപ്പിക്കണമെന്ന് 07.08.2021-ലെ ഡി.എ 1/229/2020 നമ്പർ സർക്കുലർ പ്രകാരം നിർദ്ദേശം നൽകിയിരുന്നു. ഇപ്രകാരം കുറിപ്പ് തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അത് അടിസ്ഥാനരേഖയായി കണ്ട് കൂടുതൽ വിവരങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തി പൂർണ്ണമാക്കിയശേഷം അവസ്ഥാ വിശകലനത്തിന് ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്.

3.3 അവസ്ഥാ വിശകലനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഓരോ വികസന മേഖലയും അഭിമുഖീകരിക്കുന്ന പ്രശ്നങ്ങളും സാധ്യതകളും കണ്ടെത്തി പ്രശ്ന പരിഹാര നിർദ്ദേശങ്ങൾ രൂപീകരിക്കണം. തുടർന്ന് അവസ്ഥാ രേഖ പൂർണ്ണമാക്കണം.

3.4 വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ അവസ്ഥാരേഖ തയ്യാറാക്കുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ ബന്ധപ്പെട്ട സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികളുടെ നേതൃത്വത്തിലാണ് നടത്തേണ്ടത്.

3.5 ചുവടെ പ്രതിപാദിക്കുന്ന ഘടനയിലും ഉള്ളടക്കത്തിലുമാണ് ഓരോ അധ്യായമായി വിവിധ മേഖലകളിലെ അവസ്ഥാരേഖ തയ്യാറാക്കേണ്ടത്.

3.5.1 **1996-ലെ അവസ്ഥയും ഇന്നത്തെ അവസ്ഥയും :-** ഇന്നത്തെ അവസ്ഥ വ്യക്തമാക്കുന്നതിന് കഴിയാവുന്നത്ര സ്ഥിതിവിവരക്കണക്കുകൾ ഉൾപ്പെടുത്തണം. (ചില മേഖലകളിൽ 1996-ലെ അവസ്ഥ കാണിക്കുന്നതിന് സ്ഥിതിവിവരക്കണക്കുകൾ ഉണ്ടായെന്ന് വരില്ല. അങ്ങനെയുള്ള സംഗതിയിൽ 1996-ന് ശേഷം ഏത് വർഷത്തെ സ്ഥിതിവിവരക്കണക്കുകളാണോ ലഭ്യമായി ട്ടുള്ളത് അത് നൽകാവുന്നതാണ്. അതുമായി ഇപ്പോഴത്തെ അവസ്ഥ താരതമ്യം ചെയ്യണം. മുൻവർഷങ്ങളിലെ സ്ഥിതിവിവരക്കണക്കുകൾ ലഭ്യമല്ലെങ്കിൽ തന്നെയും ഇപ്പോഴത്തെ സ്ഥിതി വിവരക്കണക്കുകൾ ഉണ്ടെങ്കിൽ അവ നിർബന്ധമായും നൽകണം. കുറച്ച് വർഷങ്ങൾ കഴിയുമ്പോൾ ഇതിൽ നിന്നും എന്ത് മാറ്റമുണ്ടായി എന്ന് താരതമ്യ പഠനം നടത്തുന്നതിന് ഇത് സഹായിക്കും). ജില്ലാതലത്തിൽ സൂക്ഷിക്കുന്ന സ്ഥിതി വിവരക്കണക്കുകൾ അതതുപോലെ അതത് തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ഡി പി സി സെക്രട്ടേറിയറ്റ് ലഭ്യമാക്കുന്നതാണ്.

3.5.2. **ഇരുപത്തിയഞ്ചു വർഷത്തെ വിലയിരുത്തൽ :-** പ്രധാന ഇടപെടലുകൾ, മാറ്റങ്ങൾ, നേട്ടങ്ങൾ, പോരായ്മകൾ, ഓരോ പഞ്ചവൽസര പദ്ധതിയിലും സ്വീകരിച്ച വികസന തന്ത്രം എന്നിവ വ്യക്തമാക്കണം. വിജയം കൈവരിച്ച പ്രധാന പ്രോജക്ടുകൾ (ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട പ്രോജക്ടുകൾ മാത്രം), പരാജയപ്പെട്ട പ്രോജക്ടുകൾ, ലക്ഷ്യമിട്ട പ്രയോജനം ലഭിക്കാത്ത പ്രോജക്ടുകൾ, അതിനുള്ള കാരണങ്ങൾ, പ്രധാന നിഗമനങ്ങൾ എന്നിവയും വ്യക്തമാക്കണം. ഉപയോഗിക്കാതെ കിടക്കുന്നതോ പാതി വഴിയിൽ ഉപേക്ഷിച്ചതോ ആയ പ്രോജക്ടുകളുടെയും ആസ്തികളുടെയും വിവരങ്ങളും അവയെ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങളും സൂചിപ്പിക്കണം..

നവകേരളം കർമ്മ പരിപാടിയുടെ ഭാഗമായ വികസന മിഷനുകളിലൂടെ കൈവരിച്ച നേട്ടങ്ങൾ ബന്ധപ്പെട്ട മേഖലകളിൽ പ്രത്യേകം പരാമർശിക്കണം. കൃഷി മേഖലാ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് നീർത്തട വികസന പദ്ധതികളുടെ നിലവിലെ അവസ്ഥ, നീർത്തടങ്ങളുടെ വിഭജനം, ഇതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് നടത്തിയ പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നിവ പ്രത്യേകം സൂചിപ്പിക്കണം.

[വിജയം കൈവരിച്ച മുൻകാല പ്രോജക്ടുകളുടെ വിവരങ്ങൾ തയ്യാറാക്കുന്നതിന് ഫോറം 3 -ഉം, പ്രതീക്ഷിച്ച വിജയം കൈവരിക്കാത്ത പ്രോജക്ടുകളുടെ വിവരങ്ങൾ തയ്യാറാക്കുന്നതിന് ഫോറം 4-ഉം ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്. 2021-22 വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ നടപ്പാക്കി വരുന്ന പ്രോജക്ടുകളുടെ വിശദാംശങ്ങൾ ഫോറം 5-ൽ തയ്യാറാക്കണം. അധികമായി ഉള്ള വിവരങ്ങൾ പ്രത്യേകം നൽകാവുന്നതാണ്.]

3.5.3 **വെല്ലുവിളികൾ, വികസന വിടവുകൾ, പ്രശ്ന വിശകലനം, പരിഹാര സാധ്യതകൾ :-** ഓരോ വികസന ഉപമേഖലയിലെയും പ്രധാന വെല്ലുവിളികൾ, വികസനത്തിലെ നിലവിലുള്ള വിടവുകൾ എന്നിവ ക്രമമായി രേഖപ്പെടുത്തണം. ഒപ്പം, പ്രധാനപ്പെട്ട പ്രശ്നങ്ങളും അവയ്ക്കുള്ള പ്രായോഗികമായ പരിഹാര സാധ്യതകളും വിശദമാക്കുകയും വേണം [പ്രശ്ന വിശകലനത്തിന് ഫോറം 6 ഉപയോഗിക്കാവുന്ന താണ്]. പ്രശ്നങ്ങളുടെ തീവ്രത അനുസരിച്ച് പ്രോജക്ടുകളുടെ

മുൻഗണന പിന്നീട് നിശ്ചയിക്കാവുന്നതാണ്. അതായത് അതീവ ഗുരുതര പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് കൂടുതൽ മുൻഗണന നൽകുകയും ആദ്യ വർഷം തന്നെ പരിഹരിക്കുകയും വേണം.

3.5.4. **വികസന പരിപ്രേക്ഷ്യം :-** ഓരോ മേഖലയിലെയും വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ, ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കുന്ന തിനുള്ള തന്ത്രം തുടങ്ങിയവ വ്യക്തമാക്കണം. വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ രണ്ട് രീതിയിൽ നിർവചിക്കണം. ദീർഘകാല ലക്ഷ്യങ്ങളും (അതായത് 10 വർഷത്തെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ) പതിനാലാം പഞ്ചവൽസര പദ്ധതിയിലെ ലക്ഷ്യങ്ങളും (അതായത് 2027-ലെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ) കൃത്യതയോടെ നിർവചിക്കണം. ഫോറം 7 ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്. കൂടുതൽ വിശദാംശങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തണ മെന്നുണ്ടെങ്കിൽ നിർദ്ദിഷ്ട ഫോറങ്ങളിലുള്ള വിവരങ്ങൾക്ക് പുറമെ വിവരണാത്മകമായും വികസന പരിപ്രേക്ഷ്യവും മറ്റ് അനുബന്ധ ഘടകങ്ങളും തയ്യാറാക്കാവുന്നതാണ്.

3.5.5. **സംയോജന സാധ്യതകൾ :-** മറ്റ് മേഖലകളുമായും കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന പദ്ധതികളുമായും മിഷനു കളുമായും മേൽത്തട്ട്/കീഴ്ത്തട്ട് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുമായും ഉള്ള സംയോജന സാധ്യതകൾ, സംയോജിത പരിപാടികൾ, സംയുക്ത പ്രോജക്ടുകൾ എന്നിവ വ്യക്തമാക്കണം.

3.6 വിവിധ മേഖലകളിലെ അവസ്ഥാരേഖ തയ്യാറാക്കുന്നതിന് ലഭ്യമായ എല്ലാ പ്രാഥമിക, ദ്വിതീയ വിവരങ്ങളും ഉപയോഗിക്കണം. 1996-ലെ അവസ്ഥ പ്രതിപാദിക്കുന്നതിന് ഒൻപതാം പദ്ധതിയിൽ തയ്യാറാക്കിയ വികസനരേഖ ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്. തുടർന്നുള്ള അവസ്ഥയെ സംബന്ധിക്കുന്ന സ്ഥിതി വിവരങ്ങൾക്ക് സാമ്പത്തിക സ്ഥിതിവിവര കണക്ക് വകുപ്പ് തയ്യാറാക്കിയ ബി.എസ്.എൽ. എൽ.ഡി. (2019-20) വിവരശേഖരത്തിനൊപ്പം ഓരോ പഞ്ചവൽസര പദ്ധതിയുടെയും തുടക്കത്തിൽ തയ്യാറാക്കിയ വികസനരേഖ, പട്ടികജാതി സങ്കേതങ്ങളുടെയും കുടുംബങ്ങളുടെയും അടിസ്ഥാന വിവരശേഖരണ സർവ്വേ (2010), സാമൂഹിക-സാമ്പത്തിക-ജാതി സെൻസസ് (SECC-2011), അംഗ പരിമിതരുടെ സർവേ (2015), മിഷൻ അന്ത്യോദയ സർവേ 2020, പട്ടികവർഗ വിഭാഗങ്ങളുടെ സാമൂഹിക-സാമ്പത്തിക സർവ്വേ (2020), വകുപ്പുതല സ്ഥിതി വിവരക്കണക്കുകൾ തുടങ്ങിയവ ഉപയോഗിക്കേണ്ടതാണ്. കില ലൈബ്രറി, ഡി പി സി സെക്രട്ടേറിയറ്റ് എന്നിവിടങ്ങളിൽ ലഭ്യമായ 1996 ലെ വികസന രേഖ ഉൾപ്പെടെ മേൽപ്പറഞ്ഞ വിവരങ്ങളുടെ പകർപ്പ് (ഹാർഡ്/സോഫ്റ്റ് കോപ്പി) തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ലഭ്യമാക്കുന്നതിന് ഡി പി സി സെക്രട്ടേറിയറ്റ് നടപടി സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.

3.7 കഴിഞ്ഞ ഇരുപത്തിയഞ്ചു വർഷത്തെ മാറ്റങ്ങളും നേട്ടങ്ങളും കണ്ടെത്തുന്നത് മുൻകാല വികസന രേഖകൾ, അവസ്ഥാ രേഖകൾ, വാർഷിക പദ്ധതി രേഖകൾ, ഡീസെൻട്രലൈസേഷൻ റൗണ്ട് സർവ്വേ (2020), ഈസ് ഓഫ് ലിവിംഗ് സർവ്വേ (2021), ഇൻഫർമേഷൻ കേരള മിഷനിൽ ലഭ്യമായ സ്ഥിതിവിവരക്കണക്കുകൾ എന്നിവ അവലംബമാക്കാം. പഠന റിപ്പോർട്ടുകൾ ഉണ്ടെങ്കിൽ അതും ആശ്രയിക്കാം. മുൻകാല ജനപ്രതിനിധികൾ, ഉദ്യോഗസ്ഥർ, സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകർ, പൊതുജനങ്ങൾ എന്നിവരുമായി ചർച്ചകൾ, കൂടിയാലോചനകൾ എന്നിവയും സംഘടിപ്പിക്കാം.

3.8 ജില്ലാ ആസൂത്രണസമിതി സെക്രട്ടേറിയറ്റിന്റെ ഭാഗമായ സാമ്പത്തിക-സ്ഥിതിവിവരക്കണക്ക് വകുപ്പ് ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടറുടെ ഓഫീസ് ബന്ധപ്പെട്ട വകുപ്പുകളിൽ നിന്നും ഏജൻസികളിൽ നിന്നും

ലഭ്യമായ സ്ഥിതിവിവര കണക്കുകൾ ശേഖരിച്ച് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ലഭ്യമാക്കേണ്ടതാണ്. തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനതലം തിരിച്ചുള്ള വിവരങ്ങളും ബ്ലോക്ക്/ജില്ലാതലത്തിൽ മാത്രം ലഭ്യമായ വിവരങ്ങളും (ഉദാ: നാഷണൽ ഫാമിലി ഹെൽത്ത് സർവ്വേ 2019-20) നൽകണം.

3.9 തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ലഭ്യമാക്കേണ്ട സ്ഥിതിവിവരക്കണക്കുകളുടെ പട്ടിക സംസ്ഥാന ആസൂത്രണ ബോർഡ് ലഭ്യമാക്കുന്നതാണ്.

3.10 ഓരോ വികസന മേഖലയുടെയും അന്തിമ അവസ്ഥാരേഖയുടെ ഒരു കോപ്പി ബന്ധപ്പെട്ട മേഖല യിലെ പ്രോജക്ടുകളുടെ വെറ്റിംഗ് ഓഫീസർക്കു തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനം നൽകണം.

4. വികസന രേഖ പരിഷ്കരിക്കൽ

4.1 അവസ്ഥാരേഖ തയ്യാറാക്കുന്നതിന് സമാന്തരമായി തന്നെ വികസന രേഖ പരിഷ്കരിക്കുന്ന പ്രക്രിയയും നടത്തേണ്ടതാണ്. തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പൊതു വികസന കാഴ്ചപ്പാടും ഓരോ വിഷയ മേഖലയിലെയും വികസന കാഴ്ചപ്പാടും പ്രതിപാദിക്കുന്നതിനൊപ്പം ഓരോ വിഷയ മേഖലയുടെയും അവസ്ഥയും വികസനതന്ത്രവും വ്യക്തമാക്കുന്ന ഒരു രേഖ എന്ന നിലയ്ക്ക് വികസനരേഖയ്ക്ക് സവിശേഷമായ പ്രാധാന്യമാണുള്ളത്. അഞ്ച് വർഷത്തിലൊരിക്കലാണ് വികസനരേഖ പുതുക്കുന്നത് എന്നതുകൊണ്ടുതന്നെ അതിന്റെ ഗൗരവം ഉൾക്കൊണ്ട് രേഖയുടെ ഉള്ളടക്കവും ഗുണമേന്മയും മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിന് പ്രത്യേക ശ്രദ്ധ ഉണ്ടാകണം.

4.2 വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ തയ്യാറാക്കുന്ന അവസ്ഥാരേഖയിലെ സ്ഥിതി വിവരക്കണക്കുകളും കഴിഞ്ഞ 25 വർഷത്തെ വിലയിരുത്തലും പ്രധാന നിഗമനങ്ങളും വികസനരേഖയിൽ പ്രതിഫലിക്കണം. വിവിധ മേഖലകളുടെ വികസനാവസ്ഥ അപഗ്രഥിച്ച് നൽകുന്നതിനൊപ്പം ഓരോ പഞ്ചവൽസര പദ്ധതിയിലും സ്വീകരിച്ച വികസന തന്ത്രങ്ങളും നടപ്പിലാക്കിയ പ്രധാന പ്രോജക്ടുകളും സംബന്ധിച്ച് വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളുടെ വിലയിരുത്തലുകളും സംഗ്രഹിച്ച് നൽകേണ്ടതാണ്. വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ തയ്യാറാക്കുന്ന അവസ്ഥാ രേഖകൾ ക്രോഡീകരിച്ച് ഈ ഭാഗം തയ്യാറാക്കാവുന്നതും വികസന രേഖയുടെ അദ്ധ്യായം 5-ൽ ഉൾക്കൊള്ളിക്കേണ്ടതുമാണ്.

4.3 സുസ്ഥിര വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ, സർക്കാർ പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടുള്ള മുൻനിര പരിപാടികൾ (ഉദാ: അതി ദാരിദ്ര്യ ലഘൂകരണം, സംരംഭകത്വ വികസനം, തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കൽ, ഖര-ദ്രവ മാലിന്യ സംസ്കരണം) എന്നിവ പരിഗണിച്ചുവേണം ഓരോ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനവും വികസന പരിപ്രേക്ഷ്യവും ലക്ഷ്യങ്ങളും നിശ്ചയിക്കേണ്ടത്. 2017-18 ൽ തയ്യാറാക്കിയ ജില്ലാ പദ്ധതിയിലെ ജില്ലതല വികസന പരിപ്രേക്ഷ്യവും സംയോജന സാധ്യതകളും കൂടി പരിഗണിക്കണം.

4.4 നീർത്തട വികസനവും, നീർത്തടാധിഷ്ഠിത വികസന പ്രവർത്തനങ്ങളും സംബന്ധിച്ച് ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തുകൾ ഏറ്റെടുത്ത പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ നിലവിലെ സ്ഥിതിയും ഭാവി പ്രവർത്തനങ്ങളും സംക്ഷിപിതമായി സൂചിപ്പിക്കണം. കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം മൂലമുള്ള പ്രകൃതി ദുരന്തങ്ങൾ നേരിടുന്നതിനുള്ള പ്രത്യേക കർമ്മ പദ്ധതിയുടെ വിശദാംശങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.

4.5 വികസനരേഖ തയ്യാറാക്കുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ വികസനകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടെ നേതൃത്വത്തിലാണ് നടക്കേണ്ടത്.

4.6 വികസനരേഖ എഴുതി തയ്യാറാക്കുന്നതിന് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപന തലത്തിൽ ആസൂത്രണ സമിതിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ഒരു ഉപസമിതി രൂപീകരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കുന്നത് അഭികാമ്യമായിരിക്കും. സന്നദ്ധ വിദഗ്ദ്ധരുടെ പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പാക്കണം.

4.7 വികസനരേഖയുടെ ഘടനയും ഉള്ളടക്കവും ഓരോ അധ്യായമായി ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

4.7.1 **ആമുഖം:-** തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പൊതുവിവരങ്ങൾ, ഭൂപ്രകൃതി, തനത് വിഭവങ്ങൾ, പൊതു ആസ്തികൾ, മുഖ്യ സാമ്പത്തിക പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നിവയുടെ വിവരണവും, ജനസംഖ്യ, സാമൂഹിക - സാംസ്കാരിക - സാമ്പത്തിക - തൊഴിൽ അവസ്ഥ എന്നിവയും നൽകാം. ഭൂവിനിയോഗത്തിലും പരിസ്ഥിതിയിലും വന്ന മാറ്റങ്ങൾ, ജനകീയാസൂത്രണ ചരിത്രം, ഭരണ നിർവഹണത്തിനുള്ള ജനകീയ സംവിധാനങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയും ഉൾപ്പെടുത്താം. ഒൻപതാം പദ്ധതി തയ്യാറാക്കാൻ നടന്ന ശ്രമങ്ങൾ പ്രത്യേകം വിവരിക്കാം.

4.7.2 **പ്രകൃതി ദുരന്തങ്ങളും അതിജീവനവും :** രണ്ട് പ്രളയങ്ങൾ, ഓഖി തുടങ്ങിയ പ്രകൃതി ദുരന്തങ്ങളെയും കൊവിഡ് മാഹാമാരിയെയും നേരിടുന്നതിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം വഹിച്ച പങ്കും വ്യക്തമാക്കണം. തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം തയ്യാറാക്കിയ ദുരന്ത നിവാരണ പദ്ധതിയെക്കുറിച്ച് പ്രതിപാദിക്കുന്നതിനൊപ്പം പ്രധാന നിഗമനങ്ങളും നിർദ്ദേശങ്ങളും കൂടി നൽകുകയും ചെയ്യാവുന്നതാണ്.

4.7.3 **വികസന നയവും തന്ത്രവും :** പതിനാലാം പഞ്ചവൽസര പദ്ധതിയിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം സ്വീകരിക്കുവാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന പൊതുവായ വികസന സമീപനമാണ് ഇവിടെ വ്യക്തമാക്കേണ്ടത്. തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ മൊത്തത്തിലുള്ള വികസന കാഴ്ച്ചപ്പാട് ഈ അദ്ധ്യായത്തിൽ പ്രതിഫലിക്കണം. ഓരോ പ്രധാന വികസന മേഖലയിലും പൊതുവായി സ്വീകരിക്കുന്നതിന് ഉദ്ദേശിക്കുന്ന വികസന കാഴ്ചപ്പാടും തന്ത്രവും വിശദീകരിക്കണം. ഉല്പാദന മേഖലയിൽ നീർത്തടാധിഷ്ഠിത വികസനം, ഉല്പാദനക്ഷമത വർദ്ധനവ്, ഉല്പാദകരുടെ വരുമാനം ഇരട്ടിയാക്കൽ എന്നിങ്ങനെയുള്ള സമീപനങ്ങൾക്ക് പ്രാമുഖ്യം കൊടുക്കണം. കർഷകരുടെ വരുമാനം ഇരട്ടിയാക്കൽ (Doubling Farmers' Income) എന്ന ജില്ലാതല സ്ട്രാറ്റജി ഡോക്യുമെന്റ് ഇതിനായി ഉപയോഗിക്കണം. തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനുള്ള കർമ്മ പരിപാടികൾ, സംരംഭക ത്വത്തിന് സ്വീകരിക്കുന്ന മാർഗ്ഗങ്ങൾ, തന്ത്രം എന്നിവയും വ്യകതമാക്കണം. സേവനങ്ങളുടെ ഗുണമേന്മ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിന് സ്വീകരിക്കാനുദ്ദേശിക്കുന്ന നടപടിയും സാമൂഹ്യ സുരക്ഷ, മാലിന്യ നിർമ്മാർജ്ജനം എന്നീ മേഖലകളിൽ സ്വീകരിക്കാനുദ്ദേശിക്കുന്ന നടപടിയും പ്രതിപാദിക്കണം. ഗുണമേന്മയുള്ള ജീവിതം കൂടുതൽ സാധ്യമാക്കുന്നതിനുതകും വിധം തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ തൊഴിൽ ദായകരായി മാറുക, സ്ഥാപന സേവന നിലവാരം മെച്ചപ്പെടുത്തുക, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാന ആഘാതങ്ങൾ കുറയ്ക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ രൂപപ്പെടുത്തുക എന്നിവ വികസന രേഖയിൽ ഉൾപ്പെടുത്താൻ ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതാണ്.

വികസന മേഖലകളിൽ (അദ്ധ്യായം 5) നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള വികസന പരിപ്രേക്ഷ്യത്തിന്റെ സംക്ഷിപ്ത വിവരണമായിരിക്കണം ഈ അദ്ധ്യായത്തിന്റെ മുഖ്യ പ്രതിപാദ്യം. അവയെ അടിസ്ഥാനമാക്കി തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പൊതുവായ വികസന പരിപ്രേക്ഷ്യം അഥവാ ദീർഘകാല (പത്ത് വർഷത്തെ) വികസന കാഴ്ചപ്പാട് വ്യക്തമാക്കേണ്ടതാണ്. അതോടൊപ്പം പതിനാലാം

പഞ്ചവൽസര പദ്ധതിയിൽ നേടാൻ കഴിയുന്ന പൊതു ലക്ഷ്യങ്ങളും അതിന് അവലംബമാക്കിയിട്ടുള്ള പ്രധാന വികസന മേഖലാ ലക്ഷ്യങ്ങളും വിശദീകരിക്കണം. (വികസനമേഖലകളുടെ പരിപ്രേക്ഷ്യങ്ങൾ വ്യക്തമാക്കുന്ന അഞ്ചാം അദ്ധ്യായം പൂർത്തീകരിച്ചതിനു ശേഷം വികസനതന്ത്രം രൂപപ്പെടുത്തിയാൽ അതിന് കൂടുതൽ സ്പഷ്ടതയും വ്യക്തതയും ഉണ്ടാകുന്നതാണ്.)

4.7.4. **വിഭവ സമാഹരണം** - പതിനാലാം പഞ്ചവൽസര പദ്ധതിക്കാലത്ത് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പദ്ധതിയുടെ നടത്തിപ്പിനായി വിവിധ സ്രോതസ്സുകളിൽ നിന്നും ലഭ്യമാക്കാൻ കഴിയുന്ന വിഭവങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങളാണ് ഉണ്ടാകേണ്ടത്. വികസനഫണ്ട് (പൊതുവിഭാഗം-സാധാരണ വിഹിതം, പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി വിഹിതം, പട്ടികവർഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതം, പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ ഗ്രാന്റ്), മെയിന്റനൻസ് ഫണ്ട്, പൊതു ആവശ്യഫണ്ട്, തനത് ഫണ്ട്, സംസ്ഥാന-കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പദ്ധതി വിഹിതങ്ങൾ, സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നും ധനകാര്യസ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നുമുള്ള വായ്പ, ഗുണഭോക്തൃ വിഹിതം, മറ്റ് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നുമുള്ള വിഹിതം, സാമൂഹിക പ്രതിബദ്ധതാ ഫണ്ട് (CSR) തുടങ്ങിയവ വിഭവസ്രോതസ്സുകളായി പ്രാഥമികമായി വിഭാവനം ചെയ്യാവുന്നതാണ്. അവയുടെ വകയിരുത്തലുകൾ വ്യക്തമാക്കുന്നതോടൊപ്പം വികസന ഫണ്ടിന്റെ വികസന മേഖലാടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള വകയിരുത്തൽ, പ്രത്യേക പദ്ധതികൾക്കുള്ള വകയിരുത്തൽ (വനിതാ ഘടക പദ്ധതി, കുട്ടികൾ-ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർ-ട്രാൻസ് ജെൻഡേഴ്സ് എന്നിവരുടെ പ്രത്യേക പദ്ധതി, വയോജന ക്ഷേമത്തിനും പാലിയേറ്റീവ് പരിചരണത്തിനുമുള്ള പ്രത്യേക പദ്ധതി) എന്നിവയും ഇവിടെ വ്യക്തമാക്കണം. പതിമൂന്നാം പഞ്ചവൽസര പദ്ധതിക്കാലയളവിൽ അനുവദിച്ച ആകെ തുകയുടെ ഒന്നര മടങ്ങ് തുക പതിനാലാം പഞ്ചവൽസര പദ്ധതിക്ക് ലഭ്യമാകുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കാവുന്നതാണ്. അതുപോലെ 2021-22 വാർഷിക പദ്ധതി വിഹിതത്തിന്റെ 10 ശതമാനം കൂടി കൂട്ടിയ തുക 2022-23 വാർഷിക പദ്ധതിക്ക് ലഭിക്കും എന്നും പ്രാഥമികമായി കണക്കാക്കാവുന്നതാണ്. തനത് വരുമാന വർദ്ധനവിന് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം സ്വീകരിക്കാനുദ്ദേശിക്കുന്ന നടപടികളും അതിലൂടെ എത്ര തുക അധികം പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു എന്നും വിശദമാക്കണം.

4.7.5. **വികസന മേഖല** - വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ തയ്യാറാക്കിയ അവസ്ഥാ രേഖകളുടെ ക്രോഡീകരിച്ച അവതരണമാണ് നൽകേണ്ടത്. വികസന മേഖലയുടെ അവസ്ഥ (1996-ലെയും ഇന്നത്തെയും അവസ്ഥ), ഇരുപത്തിയഞ്ചു വർഷത്തെ വിലയിരുത്തൽ (പ്രധാന മാറ്റങ്ങൾ, നേട്ടങ്ങൾ, പോരായ്മകൾ, ഓരോ പഞ്ചവൽസര പദ്ധതിയിലെയും വികസന തന്ത്രം, വിജയം കൈവരിച്ച പ്രധാന പ്രോജക്ടുകളും പരാജയപ്പെട്ട പ്രോജക്ടുകളും, ഉപയോഗിക്കാതെ കിടക്കുന്നതോ പാതിവഴിയിൽ ഉപേക്ഷിച്ചതോ ആയ പ്രോജ്കടുകളുടെയും ആസ്തികളുടെയും വിവരങ്ങൾ, പ്രധാന നിഗമനങ്ങൾ തുടങ്ങിയവ ഉൾപ്പെടെ നൽകണം. നവകേരളം കർമ്മ പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായ വികസന മിഷനുകളുടെ നേട്ടങ്ങൾ പ്രത്യേകം നൽകണം. (പ്രധാന നേട്ടങ്ങളും മാറ്റങ്ങളും ബോക്സായി നൽകാം), പ്രധാന വെല്ലുവിളികൾ, വികസന വിടവുകൾ, പ്രശ്നങ്ങളും അവയുടെ രൂക്ഷതയും കാരണങ്ങളും, പ്രശ്നപരിഹാര മാർഗ്ഗങ്ങൾ, ജനങ്ങളുടെ ആവശ്യങ്ങൾ, ദീർഘകാല പരിപ്രേക്ഷ്യം (10 വർഷത്തെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ), പഞ്ചവൽസര പദ്ധതിക്കാലത്തേയ്ക്കുള്ള ലക്ഷ്യങ്ങൾ, സംയോജനം സാധ്യമാക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ (മറ്റ് മേഖലകളുമായും കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന

പദ്ധതികളുമായും മിഷനുകളുമായും മേൽത്തട്ട്/കീഴ്ത്തട്ട് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുമായും ഉള്ള സംയോജന സാധ്യതകൾ), സംയോജിത പരിപാടികൾ എന്നിവ ഓരോ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുമായും ബന്ധപ്പെട്ട വിഭാഗങ്ങളിൽ ഉണ്ടായിരിക്കണം. ഓരോ വികസന മേഖലയ്ക്കും പ്രത്യേകം ഉപ അദ്ധ്യായം വേണ്ടതാണ്. (അവസ്ഥാ രേഖകളുടെ സംക്ഷിപ്ത വിവരണമാണ് ഈ അദ്ധ്യായം. ഇരുപത്തിയഞ്ചു വർഷത്തെ സമഗ്ര വിലയിരുത്തൽ സാമാന്യം വിശദമായി പ്രാധാന്യത്തോടെ തന്നെ വിവരിക്കണം).

4.7.6 **പതിനാലാം പഞ്ചവൽസര പദ്ധതി പ്രവർത്തനങ്ങൾ:** അദ്ധ്യായം 5-ൽ നൽകുന്ന വികസന പരിപ്രേക്ഷ്യത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പതിനാലാം പഞ്ചവൽസര പദ്ധതിയിൽ ഏറ്റെടുക്കേണ്ട തായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ, ഭൗതിക ലക്ഷ്യങ്ങൾ എന്നിവ വിശദമാക്കണം. അഞ്ചുവർഷത്തെ പ്രോജക്ടുകളുടെ പട്ടികയല്ല ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്; മറിച്ച് ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിന് ഉദ്ദേശിക്കുന്ന പ്രധാന പ്രവർത്തനങ്ങൾ, മുഖ്യ പരിപാടികൾ, ബഹുവർഷ പ്രോജക്ടുകൾ എന്നിവ നൽകണം. എന്നാൽ 2022-23 വാർഷിക പദ്ധതിയിലേയ്ക്കുള്ള പ്രോജക്ട് ആശയങ്ങൾ പൂർണ്ണമായും നൽകാവുന്നതാണ്. മോണിട്ടറിംഗിനുള്ള സംവിധാനവും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ കാഴ്ചപ്പാടും വ്യക്തമാക്കണം.

4.8 വികസനരേഖ പരിഷ്കരിക്കുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഇപ്പോൾ തന്നെ ആരംഭിക്കേണ്ടതുണ്ടെങ്കിലും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പൊതു വികസന കാഴ്ചപ്പാടിനും മേഖലാ വികസന കാഴ്ചപ്പാടുകൾക്കും അന്തിമ രൂപം നൽകുന്നത് പ്രാദേശിക സർക്കാരുകളുടെ പതിനാലാം പഞ്ചവൽസര പദ്ധതി വികസന പരിപ്രേക്ഷ്യം സംബന്ധിച്ച് പൊതു മാർഗരേഖ സംസ്ഥാന സർക്കാർ പുറപ്പെടുവിച്ച തിനുശേഷം മതിയാകും. എന്നിരുന്നാലും വികസന കാഴ്ചപ്പാട് സംബന്ധിച്ച പ്രാഥമിക നിർദ്ദേശങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചു കൊണ്ടുള്ള കരട് വികസനരേഖ (അദ്ധ്യായം 6 ഒഴികെ) ഇപ്പോൾ തന്നെ തയ്യാറാക്കാവുന്നതാണ്. മാർഗരേഖ പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന മുറയ്ക്ക് എന്തെങ്കിലും മാറ്റമോ കൂട്ടിച്ചേർക്കലു കളോ അനിവാര്യമായി വരികയാണെങ്കിൽ അതുകൂടി ഉൾച്ചേർക്കുന്നതിനൊപ്പം അദ്ധ്യായം 6 കൂടി തയ്യാറാക്കിക്കൊണ്ട് വികസനരേഖ പൂർണ്ണമാക്കി വികസന സെമിനാറിൽ ചർച്ച ചെയ്ത് അന്തിമ രൂപം നൽകാവുന്നതാണ്. നേരത്തെ സൂചിപ്പിച്ചതുപോലെ സാമ്പത്തിക വികസനം, തൊഴിലവസര സൃഷ്ടി, അതിജീവന ക്ഷമത, സാമൂഹിക സുരക്ഷ, സർവ്വാശ്ലേഷിതമായ വികസനം, ദുരന്ത ലഘൂകരണം, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാന ലഘൂകരണം എന്നീ പൊതു ഘടകങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാന ത്തിലാണ് വികസനരേഖ തയ്യാറാക്കേണ്ടത്.

4.9 ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് അതിർത്തിയിലെ എല്ലാ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളുടെയും സ്ഥിതി വിവര ക്കണക്കുകൾ കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തിയും ക്രോഡീകരിച്ചും ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള വിവരാടിത്തറ തയ്യാറാക്കാവുന്നതാണ്. അത് അപഗ്രഥിച്ചും ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളുടെ വികസന കാഴ്ചപ്പാട് പരിഗണിച്ചുമാണ് ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകൾ വികസനരേഖയും വികസന സമീപനവും തയ്യാറാക്കേണ്ടത്.

4.10 ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് അതിർത്തിയിലെ ഗ്രാമ - ബ്ലോക്ക് തല സ്ഥിതിവിവരക്കണക്കുകൾ കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തിയും, ക്രോഡീകരിച്ചും ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള വിവരാടിത്തറ തയ്യാറാക്കണം. അത് അപ്രഗ്രഥിച്ചും കീഴ്ത്തട്ടുകളിലെ മുൻഗണനകൾ പരിഗണിച്ചുമാണ് ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളുടെ വികസനരേഖയും വികസന സമീപനവും തയ്യാറാക്കേണ്ടത്.

5. പൊതു നിർദ്ദേശങ്ങൾ

5.1 തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ അവസ്ഥാരേഖ തയ്യാറാക്കുന്നതും വികസനരേഖ പരിഷ്കരിക്കുന്നതുമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ജില്ലാ ആസൂത്രണസമിതി മോണിട്ടർ ചെയ്യേണ്ടതാണ്. ഇതിനായി ചുവടെ പ്രതിപാദിക്കുന്ന ഘടനയിൽ ഒരു ഉപസമിതി പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതാണ്.

(1)	ചെയർപേഴ്സൺ, ജില്ലാ ആസൂത്രണസമിതി	:	ചെയർപേഴ്സൺ
2)	ജില്ല ആസൂത്രണസമിതി ചെയർപേഴ്സൺ നിയോഗിക്കുന്ന ഡി.പി.സി.യിലെ രണ്ട് അംഗങ്ങൾ	:	മെമ്പർമാർ
(3)	ജില്ലാ ആസൂത്രണസമിതിയിലെ സർക്കാർ നോമിനി	:	മെമ്പർ
(4)	ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ, സാമ്പത്തിക സ്ഥിതി വിവരക്കണക്ക് വകുപ്പ്	:	,,
(4)	ജില്ലാ ടൗൺ പ്ലാനർ	:	,,
(5)	നഗരകാര്യ മേഖലാ ജോയിന്റ് ഡയറക്ടർ/പ്രതിനിധി	:	,,
(6)	ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ, പഞ്ചായത്ത്	:	,,
(7)	അസിസ്റ്റന്റ് ഡെവലപ്മെന്റ് കമ്മീഷണർ (ജനറൽ)	:	,,
(8)	ജനകീയാസൂത്രണ ജില്ലാ ഫെസിലിറ്റേറ്റർ		,,
(9)	ജില്ലാ പ്ലാനിംഗ് ഓഫീസർ		കൺവീനർ

5.2 ആവശ്യമായ സ്ഥിതിവിവര കണക്കുകൾ സാമ്പത്തിക – സ്ഥിതിവിവര കണക്ക് വകുപ്പിന്റെ ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടറുടെ ഓഫീസ് ശേഖരിച്ച് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് സമയബന്ധിതമായി ലഭ്യമാക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ജില്ലാ ആസൂത്രണസമിതി ഉറപ്പാക്കണം.

5.3 അവസ്ഥാരേഖ തയ്യാറാക്കുന്നതിനും വികസനരേഖ പരിഷ്കരിക്കുന്നതിനുമുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് വേണ്ട ചെലവുകൾ പദ്ധതി രൂപീകരണ-മോണിട്ടറിംഗ് ചെലവുകൾക്ക് നീക്കി വെച്ച വിഹിതത്തിൽ നിന്നോ പതിനാലാം പഞ്ചവൽസര പദ്ധതി രൂപീകരണത്തിന്റെ മുന്നൊരുക്ക പ്രവർത്തനങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ചെലവുകൾ വഹിക്കുന്നതിന് വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ പ്രോജക്ട് ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അതിൽ നിന്നോ കണ്ടെത്താവുന്നതാണ്. കണക്കുകൾ വിശകലനം ചെയ്യും, വിവരങ്ങൾ ചേർത്തും ക്രോഡീകരിച്ചും നിരന്തരം പുതുക്കിയും അവസ്ഥാരേഖ/വികസനരേഖ തയ്യാറാക്കുന്നതിന് പൂർണസമയപ്രവർത്തനത്തിന് മനുഷ്യ വിഭവശേഷി ആവശ്യമാണെന്നതിനാൽ ഇക്കാര്യത്തിലേക്കായി 11.02.2021 തീയതിയിലെ സ.ഉ.(പി.)നം. 29/2021/ധന. പ്രകാരം കാറ്റഗറി 5 വിഭാഗക്കാർക്ക് നൽകുന്ന ദിവസവേതന നിരക്കിൽ പരമാവധി 15 ദിവസ സേവനം ലഭിക്കുന്നതിന് ആൾക്കാരെ നിയോഗിക്കാവുന്നതാണ്.

5.4 പ്രവർത്തനങ്ങൾ പൂർത്തിയാക്കുന്നതിനുള്ള കലണ്ടർ ചുവടെ നൽകുന്നു. പ്രധാന പ്രവർത്തനങ്ങൾ മാത്രമാണ് നൽകിയിട്ടുള്ളത്.

ക്രമനം	പ്രവർത്തനം	പൂർത്തിയാക്കേണ്ട അവസാന തീയതി
1	വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളും ആസൂത്രണസമിതിയും പുനഃസംഘടിപ്പിക്കൽ (അവസ്ഥാരേഖ തയ്യാറാക്കുന്നതിനും വികസനരേഖ പരിഷ്കരിക്കുന്നതിനുമുള്ള ഭരണസമിതി തീരുമാനം ഉൾപ്പെടെ)	2021 ഡിസംബർ 10
2	ആസൂത്രണസമിതിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ	2021 ഡിസംബർ 15

	ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെയും പ്രധാന സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകരുടെയും യോഗം ചേർന്ന് കർമ്മ പരിപാടി തയ്യാറാക്കൽ	
3	വികസനരേഖ തയ്യാറാക്കുന്നതിനുള്ള ഉപസമിതി രൂപീകരിക്കൽ	ഡിസംബർ 15
4	ആസൂത്രണസമിതിയുടെയും വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിലെ പ്രധാന അംഗങ്ങളുടെയും സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകരുടെയും ആദ്യ യോഗം (ഈ യോഗത്തിൽ കർമ്മ പരിപാടി അവതരിപ്പിക്കുകയും ചുമതലകൾ നിശ്ചയിച്ച നൽകുകയും കലണ്ടർ അന്തിമമാക്കുകയും വേണം)	2021 ഡിസംബർ 20
5	ഡി.പി.സി സെക്രട്ടറിയേറ്റിൽ നിന്നും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് സ്ഥിതി വിവരക്കണക്കുകൾ ലഭ്യമാക്കൽ	2021 ഡിസംബർ 10
6	പ്രാദേശിക തലത്തിൽ വിവരശേഖരണം (മാറ്റങ്ങളെ സംബന്ധിക്കുന്ന സ്ഥിതിവിവരക്കണക്കുകൾ, മറ്റു വിവരങ്ങൾ, ഫോട്ടോകൾ, രേഖകൾ, തുടങ്ങിയവ ശേഖരിക്കണം. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി ജനകീയാസൂത്രണ പ്രവർത്തകരുടെയും മുൻകാല ജനപ്രതിനിധികളുടെയും മുൻകാല ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെയും ഒരു സംഗമം സംഘടിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്)	2021 ഡിസംബർ 28
7	വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ അവസ്ഥാരേഖ തയ്യാറാക്കൽ	2022 ജനുവരി 7
8	കരട് വികസനരേഖ തയ്യാറാക്കൽ	2022 ജനുവരി 20

ഗ്രാമ-ബ്ലോക്ക്-ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളിലെയും നഗരസഭകളിലെയും വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളും കൺവീനർമാരും

1.1 ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്

	വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ്	കൺവീനർ
(1)	പൊതുഭരണവും ധനകാര്യവും (കണക്കുകൾ, രേഖകൾ എന്നിവ തയ്യാറാക്കൽ, ഇ ഗവേണൻസ്, തനത് വരുമാന വർദ്ധനവ്, മാസ്റ്റർ പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കൽ, സേവനപ്രദാനം, മെച്ചപ്പെടുത്തൽ മുതലായവ)	സെക്രട്ടറി
(2)	കൃഷി (ഉൽപ്പന്ന സംഭരണവും സംസ്കരണവും വിപണനവും ഉൾപ്പെടെ), മത്സ്യബന്ധനം*, തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി, മണ്ണ് ജല സംരക്ഷണം മുതലായവ	കൃഷി ഓഫീസർ
(3)	മൃഗസംരക്ഷണവും ക്ഷീര വികസനവും	വെറ്ററിനറി സർജൻ, മൃഗാശുപത്രി
(4)	പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസനം (ചെറുകിട വ്യവസായം, കുടുംബശ്രീ, സൂക്ഷ്മ സംരംഭങ്ങൾ ഉൾപ്പടെ), സഹകരണം മുതലായവ	അസിസ്റ്റന്റ് സെക്രട്ടറി (ഇല്ലെങ്കിൽ വില്ലേജ് എക്സ്റ്റൻഷൻ ഓഫീസർ)
(5)	ദാരിദ്ര്യ ലഘൂകരണം (പാർപ്പിടം ഉൾപ്പടെ)	വില്ലേജ് എക്സ്റ്റൻഷൻ ഓഫീസർ
(6)	സാമൂഹ്യനീതി (ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർ, വൃദ്ധർ, ട്രാൻസ് ജെൻഡേഴ്സ് മുതലായവ)	ഐ.സി.ഡി.എസ് സൂപ്പർവൈസർ
(7)	വനിതകളുടെയും കുട്ടികളുടെയും വികസനം	ഐ.സി.ഡി.എസ് സൂപ്പർവൈസർ
(8)	പട്ടികജാതി വികസനം / പട്ടികവർഗ വികസനം**	അസിസ്റ്റന്റ് സെക്രട്ടറി
(9)	ആരോഗ്യം	മെഡിക്കൽ ഓഫീസർ, പ്രൈമറി ഹെൽത്ത് സെന്റർ
(10)	കുടിവെള്ളം, ശുചിത്വം മുതലായവ	***പഞ്ചായത്ത് എഞ്ചിനീയർ / വില്ലേജ് എക്സ്റ്റൻഷൻ ഓഫീസർ
(11)	വിദ്യാഭ്യാസം, കലയും സംസ്കാരവും, യുവജനകാര്യം	ഹെഡ് മാസ്റ്റർ, പ്രൈമറി സ്കൂൾ
(12)	പൊതുമരാമത്ത് (വൈദ്യുതിയും ഊർജ്ജവും ഉൾപ്പടെ)	പഞ്ചായത്ത് എഞ്ചിനീയർ
(13)	ജൈവവൈവിധ്യ മാനേജ്മെന്റ് - കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം, ദുരന്ത നിവാരണം	സെക്രട്ടറി

* മത്സ്യ വകുപ്പിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ നിയന്ത്രണത്തിൽ ഉണ്ടെങ്കിൽ പ്രസ്തുത ഉദ്യോഗസ്ഥനെ കൺവീനറാക്കി മത്സ്യ മേഖലയിൽ പ്രത്യേകം വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് രൂപീകരിക്കണം. [പതിമൂന്നാം പഞ്ചവൽസര പദ്ധതി ആസൂത്രണ മാർഗരേഖയുടെ ഖണ്ഡിക 3.1.2 (എ) (3) കാണുക].

** പട്ടികവർഗ വികസനത്തിന് പ്രത്യേക വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് രൂപീകരിക്കേണ്ടതായ ഒരു ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിൽ പട്ടിക വർഗ വികസന വകുപ്പിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിൽ ഉണ്ടെങ്കിൽ പ്രസ്തുത ഉദ്യോഗസ്ഥനെ കൺവീനറാക്കി വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് രൂപീകരിക്കണം. അല്ലെങ്കിൽ അസിസ്റ്റന്റ് സെക്രട്ടറി കൺവീനറാകണം [പതിമൂന്നാം പഞ്ചവൽസര പദ്ധതി ആസൂത്രണ മാർഗരേഖയുടെ ഖണ്ഡിക 3.1.2 (എ) (4) കാണുക].

*** ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് തീരുമാനിക്കേണ്ടതാണ്.

1.2 ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത്

	വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ്	കൺവീനർ
(1)	പൊതുഭരണവും ധനകാര്യവും (കണക്കുകൾ, രേഖകൾ എന്നിവ തയ്യാറാക്കൽ, ഇ ഗവേണൻസ്, തനത് വരുമാന വർദ്ധനവ്, മാസ്റ്റർ പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കൽ, സേവനപ്രദാനം, മെച്ചപ്പെടുത്തൽ മുതലായവ)	സെക്രട്ടറി
(2)	കൃഷി (ഉൽപ്പന്ന സംഭരണവും സംസ്കരണവും വിപണനവും ഉൾപ്പെടെ), മത്സ്യബന്ധനം, തൊഴിലുറപ്പ പദ്ധതി, മണ്ണ് ജല സംരക്ഷണം മുതലായവ	കൃഷി, അസിസ്റ്റന്റ് ഡയറക്ടർ
(3)	മൃഗസംരക്ഷണവും ക്ഷീര വികസനവും	സീനിയർ വെറ്ററിനറി സർജൻ/ ക്ഷീര വികസന ഓഫീസർ
(4)	പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസനം (ചെറുകിട വ്യവസായം, സൂക്ഷ്മ സംരംഭങ്ങൾ ഉൾപ്പടെ), സഹകരണം മുതലായവ	വ്യവസായ വികസന ഓഫീസർ
(5)	ദാരിദ്ര്യ ലഘൂകരണം (പാർപ്പിടം ഉൾപ്പടെ)	എക്സ്റ്റൻഷൻ ഓഫീസർ
(6)	സാമൂഹ്യനീതി (ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർ, വൃദ്ധർ, ട്രാൻസ് ജെൻഡേഴ്സ് മുതലായവ)	ചൈൽഡ് ഡെവലപ്മെന്റ് പ്രോജക്ട് ഓഫീസർ
(7)	വനിതകളുടെയും കുട്ടികളുടെയും വികസനം	ചൈൽഡ് ഡെവലപ്മെന്റ് പ്രോജക്ട് ഓഫീസർ
(8)	പട്ടികജാതി വികസനം / പട്ടികവർഗ വികസനം**	പട്ടികജാതി വികസന ഓഫീസർ
(9)	ആരോഗ്യം	മെഡിക്കൽ ഓഫീസർ, സി.എച്ച്.സി/താലൂക്ക് ആശുപത്രി
(10)	കുടിവെള്ളം, ശുചിത്വം മുതലായവ	പഞ്ചായത്ത് എഞ്ചിനീയർ (അസിസ്റ്റന്റ് എഞ്ചിനീയർ)
(11)	വിദ്യാഭ്യാസം, കലയും സംസ്കാരവും, യുവജനകാര്യം	ജോയിന്റ് ബി ഡി ഒ
(12)	പൊതുമരാമത്ത് (വൈദ്യുതിയും ഊർജ്ജവും ഉൾപ്പെടെ)	പഞ്ചായത്ത് എഞ്ചിനീയർ (അസിസ്റ്റന്റ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർ)
(13)	ജൈവവൈവിധ്യ മാനേജ്മെന്റ് - കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം, ദുരന്ത നിവാരണം	സെക്രട്ടറി

**പട്ടികവർഗ വികസനത്തിന് പ്രത്യേക വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് രൂപീകരിക്കേണ്ടതായ ഒരു ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിൽ പട്ടിക വർഗ വികസന വകുപ്പിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിൽ ഉണ്ടെങ്കിൽ പ്രസ്തുത ഉദ്യോഗസ്ഥനെ കൺവീനറാക്കി വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് രൂപീകരിക്കണം. അല്ലെങ്കിൽ പട്ടികജാതി വികസന ഓഫീസർ കൺവീനറാകണം [പതിമൂന്നാം പഞ്ചവൽസര പദ്ധതി ആസൂത്രണ മാർഗരേഖയുടെ ഖണ്ഡിക 3.1.2 (എ) (4) കാണുക].

1.3 ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത്

	വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ്	കൺവീനർ
(1)	പൊതുഭരണവും ധനകാര്യവും (കണക്കുകൾ, രേഖകൾ എന്നിവ തയ്യാറാക്കൽ, ഇ ഗവേണൻസ്, തനത് വരുമാന വർദ്ധനവ്, മാസ്റ്റർ പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കൽ, സേവനപ്രദാനം, മെച്ചപ്പെടുത്തൽ മുതലായവ)	സെക്രട്ടറി
(2)	കൃഷി (ഉൽപ്പന്ന സംഭരണവും സംസ്കരണവും വിപണനവും ഉൾപ്പെടെ), മത്സ്യബന്ധനം, തൊഴിലുറപ്പ പദ്ധതി, മണ്ണ് ജല സംരക്ഷണം മുതലായവ	പ്രിൻസിപ്പൽ കൃഷി ഓഫീസർ
(3)	മത്സ്യബന്ധനം	ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ/അസിസ്റ്റന്റ് ഡയറക്ടർ, ഫീഷറീസ്
(4)	മൃഗസംരക്ഷണവും ക്ഷീര വികസനവും	ജില്ലാ മൃഗസംരക്ഷണ ഓഫീസർ
(5)	പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസനം (ചെറുകിട വ്യവസായം, സൂക്ഷ്മ സംരംഭങ്ങൾ ഉൾപ്പടെ), സഹകരണം മുതലായവ	ജനറൽ മാനേജർ ജില്ലാ വ്യവസായ കേന്ദ്രം
(6)	ദാരിദ്ര്യ ലഘൂകരണം (പാർപ്പിടം ഉൾപ്പടെ)	പ്രോജക്ട് ഡയറക്ടർ, ദാരിദ്ര്യ ലഘൂകരണം/ഡെപ്യൂട്ടി ഡെവലെപ്മെന്റ് കമ്മീഷണർ
(7)	സാമൂഹ്യനീതി (ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർ, വൃദ്ധർ, കുട്ടികൾ, ട്രാൻസ് ജെൻഡേഴ്സ് മുതലായവ)	ജില്ലാ സാമൂഹ്യനീതി ഓഫീസർ
(8)	വനിതകളുടെയും കുട്ടികളുടെയും വികസനം	ജില്ലാ വനിതാ ശിശു വികസന ഓഫീസർ
(9)	പട്ടികജാതി വികസനം	ജില്ലാ പട്ടികജാതി വികസന ഓഫീസർ
(10)	പട്ടികവർഗ വികസനം	പട്ടികവർഗ വികസന ഓഫീസർ/പ്രോജക്ട് ഓഫീസർ, ഐ.റ്റി.ഡി.പി
(11)	ആരോഗ്യം	ജില്ലാ മെഡിക്കൽ ഓഫീസർ,
(12)	കുടിവെള്ളം, ശുചിത്വം മുതലായവ	പഞ്ചായത്ത് എഞ്ചിനീയർ (അസിസ്റ്റന്റ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർ)
(13)	വിദ്യാഭ്യാസം, കലയും സംസ്കാരവും, യുവജനകാര്യം	വിദ്യാഭ്യാസ ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ

(14)	പൊതുമരാമത്ത് (വൈദ്യുതിയും ഊർജ്ജവും ഉൾപ്പടെ)	പഞ്ചായത്ത് എഞ്ചിനീയർ (എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർ)
(15)	ജൈവവൈവിധ്യ മാനേജ്മെന്റ് - കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം, ദുരന്ത നിവാരണം	സെക്രട്ടറി

1.4 മുനിസിപ്പാലിറ്റികൾ

	വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ്	കൺവീനർ
(1)	പൊതുഭരണവും ധനകാര്യവും (കണക്കുകൾ, രേഖകൾ എന്നിവ തയ്യാറാക്കൽ, ഇ ഗവേണൻസ്, തനത് വരുമാന വർദ്ധനവ്, മാസ്റ്റർ പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കൽ, സേവനപ്രദാനം, മെച്ചപ്പെടുത്തൽ മുതലായവ)	സെക്രട്ടറി
(2)	കൃഷിയും അനുബന്ധമേഖലകളും (കൃഷി - ഉൽപ്പന്ന സംഭരണവും സംസ്കരണവും വിപണനവും ഉൾപ്പെടെ, ജലസേചനം, മണ്ണ് ജലസംരക്ഷണം *മത്സ്യബന്ധനം ഉൾപ്പെടെ)	കൃഷി ഉദ്യോഗസ്ഥരിൽ നഗരസഭയുടെ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള മുതിർന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥ(ൻ) (അഗ്രിക്കൾച്ചർ ഫീൽഡ് ഓഫീസർ/അഗ്രിക്കൾച്ചർ ഓഫീസർ)
(3)	മൃഗസംരക്ഷണവും ക്ഷീര വികസനവും	സീനിയർ വെറ്ററിനറി സർജൻ/വെറ്ററിനറി സർജൻ
(4)	പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസനം (ചെറുകിട വ്യവസായം, സൂക്ഷ്മ സംരംഭങ്ങൾ ഉൾപ്പടെ), സഹകരണം മുതലായവ	വ്യവസായ വികസന ഓഫീസർ / യു പി എ പ്രോജക്ട് ഓഫീസർ #
(5)	ദാരിദ്ര്യ ലഘൂകരണം ചേരി പരിഷ്കരണം	യു പി എ പ്രോജക്ട് ഓഫീസർ
(6)	സാമൂഹ്യനീതി (ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർ, വൃദ്ധർ, ട്രാൻസ് ജെൻഡേഴ്സ് എന്നിവരുടെ ക്ഷേമം ഉൾപ്പെടെ)	സി ഡി പി ഒ / ഐ സി ഡി എസ് സൂപ്പർവൈസർ
(7)	വനിതകളുടെയും കുട്ടികളുടെയും വികസനം	സി ഡി പി ഒ / ഐ സി ഡി എസ് സൂപ്പർവൈസർ
(8)	പട്ടികജാതി വികസനം / പട്ടികവർഗ വികസനം **	പട്ടികജാതി വികസന ഓഫീസർ (ഇല്ലെങ്കിൽ സെക്രട്ടറി)
(9)	ആരോഗ്യം	ആരോഗ്യ ഉദ്യോഗസ്ഥരിൽ നഗരസഭയുടെ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള സീനിയർ ഡോക്ടർ

(10)	ശുചിത്വം, മാലിന്യസംസ്കരണം	നഗരസഭയിലെ തനത് ആരോഗ്യവിഭാഗത്തിലെ സീനിയർ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ
(11)	വിദ്യാഭ്യാസം, കലയും സംസ്കാരവും, കായികം യുവജനകാര്യം	ഹയർസെക്കണ്ടറി സ്കൂൾ പ്രിൻസിപ്പൽ
(12)	കുടിവെള്ളം	മുനിസിപ്പൽ എഞ്ചിനീയർ
(13)	പാർപ്പിടം	യു പി എ പ്രോജക്ട് ഓഫീസർ
(14)	പൊതുമരാമത്ത് (വൈദ്യുതിയും ഊർജ്ജവും പാരമ്പര്യേതര ഊർജ്ജവും ഉൾപ്പടെ)	മുനിസിപ്പൽ എഞ്ചിനീയർ
(15)	നഗരാസൂത്രണം (മാസ്റ്റർ പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കൽ ഉൾപ്പെടെ)	മുനിസിപ്പൽ എഞ്ചിനീയർ
(16)	ജൈവവൈവിധ്യ മാനേജ്മെന്റ് - കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം, ദുരന്ത നിവാരണം	സെക്രട്ടറി

*മത്സ്യവകുപ്പിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ നഗരസഭയുടെ നിയന്ത്രണത്തിൽ ഉണ്ടെങ്കിൽ പ്രസ്തുത ഉദ്യോഗസ്ഥനെ കൺവീനറാക്കി പ്രത്യേകം വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് രൂപീകരിക്കണം.

** പട്ടികവർഗ്ഗ വികസനത്തിന് പ്രത്യേക വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് രൂപീകരിക്കേണ്ടതായ ഒരു മുനിസിപ്പാലിറ്റിയുടെ നിയന്ത്രണത്തിൽ പട്ടികവർഗ്ഗ വകുപ്പിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ മുനിസിപ്പാലിറ്റിയുടെ നിയന്ത്രണത്തിൽ ഉണ്ടെങ്കിൽ പ്രസ്തുത ഉദ്യോഗസ്ഥനെ കൺവീനറാക്കി വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് രൂപീകരിക്കണം. അല്ലെങ്കിൽ പട്ടികജാതി വികസന ഓഫീസർ (ഇല്ലെങ്കിൽ സെക്രട്ടറി) തന്നെ കൺവീനറാകണം.

#വ്യവസായ വികസന ഓഫീസർ തസ്തിക ഇല്ലാത്ത സ്ഥലങ്ങളിൽ യു പി എ പ്രോജക്ട് ഓഫീസറെ കൺവീനറാക്കാവുന്നതാണ്

1.5 കോർപ്പറേഷനുകൾ

	വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ്	കൺവീനർ
(1)	പൊതുഭരണവും ധനകാര്യവും (കണക്കുകൾ, രേഖകൾ എന്നിവ തയ്യാറാക്കൽ, ഇ ഗവേണൻസ്, തനത് വരുമാന വർദ്ധനവ്, മാസ്റ്റർ പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കൽ, സേവനപ്രദാനം, മെച്ചപ്പെടുത്തൽ മുതലായവ)	സെക്രട്ടറി
(2)	കൃഷിയും അനുബന്ധമേഖലകളും (കൃഷി - ഉൽപ്പന്ന സംഭരണവും സംസ്കരണവും വിപണനവും ഉൾപ്പെടെ, ജലസേചനം, മണ്ണ് ജലസംരക്ഷണം *മത്സ്യബന്ധനം ഉൾപ്പെടെ)	കൃഷി ഉദ്യോഗസ്ഥരിൽ കോർപ്പറേഷന്റെ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള മുതിർന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥ(ൻ) (ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ , കൃഷി /അഗ്രിക്കൾച്ചർ ഫീൽഡ് ഓഫീസർ)

(3)	മൃഗസംരക്ഷണവും ക്ഷീര വികസനവും	സീനിയർ വെറ്ററിനറി സർജൻ/വെറ്ററിനറി സർജൻ
(4)	പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസനം (ചെറുകിട വ്യവസായം, സൂക്ഷ്മ സംരംഭങ്ങൾ ഉൾപ്പടെ), സഹകരണം മുതലായവ	വ്യവസായ വികസന ഓഫീസർ
(5)	ദാരിദ്ര്യ ലഘൂകരണം ചേരി പരിഷ്കരണം	യു പി എ പ്രോജക്ട് ഓഫീസർ
(6)	സാമൂഹ്യനീതി (ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർ, വൃദ്ധർ, ട്രാൻസ് ജെൻഡേഴ്സ് എന്നിവരുടെ ക്ഷേമം ഉൾപ്പെടെ)	സി ഡി പി ഒ
(7)	വനിതകളുടെയും കുട്ടികളുടെയും വികസനം	സി ഡി പി ഒ
(8)	പട്ടികജാതി വികസനം / പട്ടികവർഗ വികസനം **	പട്ടികജാതി വികസന ഓഫീസർ
(9)	ആരോഗ്യം	ആരോഗ്യ ഉദ്യോഗസ്ഥരിൽ കോർപ്പറേഷന്റെ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള സീനിയർ ഡോക്ടർ
(10)	ശുചിത്വം, മാലിന്യസംസ്കരണം	കോർപ്പറേഷനിലെ തനത് ആരോഗ്യവിഭാഗത്തിലെ സീനിയർ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ
(11)	വിദ്യാഭ്യാസം, വിനോദം, കായികം യുവജനകാര്യം	ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ, വിദ്യാഭ്യാസം,/ഹയർസെക്കണ്ടറി/ സ്കൂൾപ്രിൻസിപ്പൽ
(12)	കുടിവെള്ളം	എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർ)
(13)	പാർപ്പിടം	യു പി എ പ്രോജക്ട് ഓഫീസർ
(14)	പൊതുമരാമത്ത് (വൈദ്യുതിയും ഊർജ്ജവും പാരമ്പര്യേതര ഊർജ്ജവും ഉൾപ്പടെ)	കോർപ്പറേഷൻ എഞ്ചിനീയർ
(15)	നഗരാസൂത്രണം (മാസ്റ്റർ പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കൽ ഉൾപ്പെടെ)	ടൗൺ പ്ലാനിംഗ് ഓഫീസർ
(16)	കല സംസ്കാരം പുരാവസ്തു സംരക്ഷണം	ഹയർസെക്കണ്ടറി സ്കൂൾ പ്രിൻസിപ്പൽ
(17)	ജൈവവൈവിധ്യ മാനേജ്മെന്റ് - കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം, ദുരന്ത നിവാരണം	സെക്രട്ടറി

*മത്സ്യവകുപ്പിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ കോർപ്പറേഷന്റെ നിയന്ത്രണത്തിൽ ഉണ്ടെങ്കിൽ പ്രസ്തുത ഉദ്യോഗസ്ഥനെ കൺവീനറാക്കി പ്രത്യേകം വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് രൂപീകരിക്കണം.

** പട്ടികവർഗ്ഗ വികസനത്തിന് പ്രത്യേക വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് രൂപീകരിക്കേണ്ടതായ ഒരു കോർപ്പറേഷന്റെ നിയന്ത്രണത്തിൽ പട്ടികവർഗ്ഗ വകുപ്പിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ കോർപ്പറേഷന്റെ നിയന്ത്രണത്തിൽ ഉണ്ടെങ്കിൽ പ്രസ്തുത ഉദ്യോഗസ്ഥനെ കൺവീനറാക്കി വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് രൂപീകരിക്കണം. അല്ലെങ്കിൽ പട്ടികജാതി വികസന ഓഫീസർ തന്നെ കൺവീനറാകണം.

ഫോറം 1

പതിനാലാം പഞ്ചവത്സരപദ്ധതി (2022 - 27)
ആസൂത്രണ സമിതി അംഗങ്ങളുടെ വിവരങ്ങൾ

തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനത്തിന്റെ പേര് :

ഭരണസമിതി തീരുമാന നമ്പരും തീയതിയും :.....

ക്ര.നം.	പേരും വിലാസവും	ഫോൺ ഇ-മെയിൽ ഐ.ഡി	പുനസംഘടിപ്പിച്ച ആസൂത്രണ സമിതിയിലെ സ്ഥാനം*	ഉൾപ്പെടുന്ന വിഭാഗം**	സ്ത്രീ/ പുരുഷൻ	എസ്.സി/ എസ്.ടി/ മറ്റുള്ളവ	വിദ്യാഭ്യാസ യോഗ്യത	വൈദഗ്ധ്യം/ പരിചയം മേഖല	തൊഴിൽ
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									
13									
14									
15									
16									
17									

*അദ്ധ്യക്ഷൻ/ഉപാദ്ധ്യക്ഷൻ/കൺവീനർ/അംഗം

** തദ്ദേശഭരണ അദ്ധ്യക്ഷൻ/ സെക്രട്ടറി/ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർമാൻ/വിദഗ്ധ അംഗം/ സന്നദ്ധപ്രവർത്തകർ

സ്ഥലം :

തീയതി :

സെക്രട്ടറിയുടെ പേരും ഒപ്പും

ഫോറം 2

പതിനാലാം പഞ്ചവത്സരപദ്ധതി (2022 – 27)
വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് അംഗങ്ങളുടെ വിവരങ്ങൾ

തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനത്തിന്റെ പേര് :

ഭരണസമിതി തീരുമാന നമ്പരും തീയതിയും : വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ പേര്.....

ക്ര.ന.	പേരും വിലാസവും	ഫോൺ ഇ-മെയിൽ ഐ.ഡി	പുനസംഘടിപ്പിച്ച വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിലെസ്ഥാനം*	സ്ത്രീ/ പുരുഷൻ	എസ്.സി/ എസ്.ടി/ മറ്റുള്ളവ	വിദ്യാഭ്യാസ യോഗ്യത	വൈദഗ്ദ്ധ്യം/ പരിചയം മേഖല	തൊഴിൽ
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								
11								
12								
13								
14								
15								

*ചെയർപേഴ്സൺ/വൈസ് ചെയർപേഴ്സൺ/കൺവീനർ/അംഗം

ഓരോ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിനും പ്രത്യേകം ഫോറം തയ്യാറാക്കണം.

സ്ഥലം :

തീയതി : സെക്രട്ടറിയുടെ പേരും ഒപ്പും

ഫോറം 3

മുൻകാല മാതൃകാ /വിജയം കൈവരിച്ച പ്രോജക്ടുകൾ

തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനത്തിന്റെ പേര് :..... വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ പേര്:.....

ക്രമ നമ്പർ	മേഖല/ ഉപമേഖല	പ്രോജക്ടിന്റെ പേര്	GEN/ SCSP/ TSP	ചെലവഴിച്ച തുക	പ്രതീക്ഷിച്ച പ്രയോജനം (ഭൗതിക ലക്ഷ്യം)	കൈവരിച്ച യഥാർത്ഥ പ്രയോജനം (ഭൗതിക നേട്ടം)	വിജയം കൈവരിച്ചതായി വിലയിരുത്തുന്നതിനുള്ള കാരണങ്ങൾ/ നിഗമനങ്ങൾ തുടങ്ങിയവ

സ്ഥലം :
തീയതി :

ഒപ്പ് :
പേര് :
കൺവീനർ
.....(വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ്)

കുറിപ്പ് : മുൻകാലങ്ങളിൽ നടപ്പാക്കിയതും വിജയം കൈവരിച്ചതുമായ എല്ലാ പ്രോജക്ടുകളും പട്ടികപ്പെടുത്തേണ്ടതില്ല. സവിശേഷമായതും ഇപ്പോഴും നിലനിൽക്കുന്നതും മാതൃക എന്ന് വിശേഷിപ്പിക്കാവുന്നതും വലിയ മാറ്റങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കിയതിന് കാരണമായതുമായ പ്രോജക്ടുകൾ മാത്രം രേഖപ്പെടുത്തിയാൽ മതിയാകും.

ഫോറം 4

പ്രതീക്ഷിച്ച പ്രയോജനം കൈവരിക്കാത്ത മുൻകാല പ്രോജക്ടുകൾ

തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പേര്..... വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ പേര്.....

ക്രമ നമ്പർ	മേഖല/ ഉപമേല	പ്രോജക്ടിന്റെ പേര്	GEN/ SCSP/ TSP	ചെലവഴിച്ച തുക	പ്രതീക്ഷിച്ച പ്രയോജനം (ഭൗതിക ലക്ഷ്യം)	കൈവരിച്ച യഥാർത്ഥ പ്രയോജനം (ഭൗതിക നേട്ടം)	ലക്ഷ്യമിട്ട പ്രയോജനം ലഭിക്കാത്തതിനുള്ള കാരണങ്ങൾ /നിഗമനങ്ങൾ	കൂടുതൽ പ്രയോജനകരമാക്കി മാറ്റുന്നതിനുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ

സ്ഥലം :

തീയതി :

ഒപ്പ്:

പേര്:

കൺവീനർ

----------വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ്

കുറിപ്പ്:- ഉപയോഗിക്കാതെ കിടക്കുന്നതോ പാതിവഴിയിൽ ഉപേക്ഷിച്ചതോ ആയ പ്രോജക്ടുകളുടെയും ആസ്തികളുടെയും വിവരങ്ങൾ കൂടി നൽകണം.

ഫോറം 5

2021-22 വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ നടപ്പാക്കി വരുന്ന പ്രോജക്ടുകളുടെ വിശദാംശങ്ങൾ

തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പേര് ..... വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ പേര് .....

ക്രമ നമ്പർ	പ്രോജക്ട് നമ്പർ	പ്രോജക്ടിന്റെ പേര്	So/New	GEN/ SCSP/ TSP	ലക്ഷ്യം		നേട്ടം		പ്രോജക്ടിന്റെ ഇപ്പോഴത്തെ അവസ്ഥ*
					സാമ്പത്തികം (രൂപ)	ഭൗതികം	സാമ്പത്തികം (രൂപ)	ഭൗതികം	

*പൂർത്തീകരിച്ചു/ തുടരുന്നു/പൂർത്തീകരിക്കാതെ ഉപേക്ഷിച്ചു

സ്ഥലം :

തീയതി :

ഒപ്പ്:

പേര്:

കൺവീനർ

----------വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ്

ഫോറം 6

പതിനാലാം പഞ്ചവത്സരപദ്ധതി (2022-27)
പ്രശ്നവിശകലനവും പ്രശ്ന പരിഹാര സാധ്യതകളും

ക്രമ നമ്പർ	മേഖല/ഉപമേഖല	പ്രശ്നങ്ങൾ	പ്രശ്നബാധിത പ്രദേശം, വിഭാഗം	പ്രശ്നത്തിന്റെ തീവ്രത (☐ ചെയ്യുക)			പ്രശ്നത്തിനുള്ള കാരണങ്ങൾ/ വെല്ലുവിളികൾ	പ്രശ്നത്തിനുള്ള കാരണങ്ങൾ / വെല്ലുവിളികൾ പരിഹരിക്കുന്നതിന് നിലവിലെ സാധ്യത പരിഗണിച്ചാൽ ഏറ്റെടുക്കാൻ കഴിയുന്ന / ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്തെല്ലാം?*			
				ലഘുതരം	ഗുരുതരം	അതീവ ഗുരുതരം		തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിൽ	ഇതര തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപന തലത്തിൽ	സർക്കാർ തലത്തിൽ	സർക്കാരിതര തലത്തിൽ

തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനത്തിന്റെ പേര് :..... വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ പേര്:.....

*തദ്ദേശഭരണത്തിന്റെ അധികാരങ്ങൾ, ചുമതലകൾ, പദ്ധതി രൂപീകരണ മാർഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ എന്നിവയും സാങ്കേതിക ക്ഷമത, സാമ്പത്തിക ക്ഷമത, വിജയ സാദ്ധ്യത, പ്രായോഗികത, പൊതുപണം വിനിയോഗിക്കുന്നതിലെ സാമൂഹ്യ പ്രസക്തി എന്നിവയും കണക്കിലെടുത്തുകൊണ്ടായിരിക്കണം സാധ്യതകൾ പരിഗണിക്കേണ്ടത്

സ്ഥലം
തീയതി

ഒപ്പ്
പേര്
കൺവീനർ
----------(വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ്)

വികസന പരിപ്രേക്ഷ്യം

തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പേര്..... വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ പേര്.....

ക്രമ നമ്പർ	മേഖല/ ഉപമേഖല	പരിപ്രേക്ഷ്യം (വികസന ലക്ഷ്യം)	സൂചിക	ഇപ്പോഴത്തെ അവസ്ഥ*	ദീർഘകാല ലക്ഷ്യം (2032-ലെ ലക്ഷ്യം)	പതിനാലാം പഞ്ചവൽസര പദ്ധതിയിലെ ലക്ഷ്യം	പതിനാലാം പദ്ധതിയിലെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിന് ഉദ്ദേശിക്കുന്ന തന്ത്രവും പ്രവർത്തനങ്ങളും

സ്ഥലം :
തീയതി :

ഒപ്പ്:
പേര്:
കൺവീനർ
----------വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ്

കുറിപ്പ് :- കാർഷിക മേഖലയിലെ ഒരു ഉദാഹരണം ചുവടെ നൽകുന്നു.
പരിപ്രേക്ഷ്യം: നെല്ലുല്പാദനത്തിൽ വർദ്ധനവ്
സൂചിക : നെൽവിളകളുടെ വിസ്തൃതി (ഹെക്ടർ)
ഇപ്പോഴത്തെ അവസ്ഥ : 10 ഹെക്ടർ
2032-ലെ ലക്ഷ്യം : 50 ഹെക്ടർ
പതിനാലാം പദ്ധതിയിലെ ലക്ഷ്യം: 30 ഹെക്ടർ

"ഭരണഭാഷ- മാതൃഭാഷ"

15 YEARS OF CELEBRATING THE MAHATMA

കേരള സർക്കാർ

സംഗ്രഹം

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ് - വികേന്ദ്രീകൃതാസൂത്രണ സ്റ്റേറ്റ് റിസോഴ്സ് ഗ്രൂപ്പ് - അനൗദ്യോഗിക അംഗങ്ങളെ കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തി പുനഃസംഘടിപ്പിച്ച് - ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു.

തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ (ഡിഎ) വകുപ്പ്

സ.ഉ.(സാധാ) നം.2448/2021/ത.സ്വ.ഭ.വ തീയതി,തിരുവനന്തപുരം, 01/12/2021

പരാമർശം:-
1. 14.05.2007-ലെ സ.ഉ. (എം.എസ്.) നം. 128/2007/തസ്വഭവ
2. 20.10.2021-ലെ സ.ഉ. (കൈ) നം. 237/2021/തസ്വഭവ
3. സ്റ്റേറ്റ് റിസോഴ്സ് ഗ്രൂപ്പ് ചെയർമാൻ & പ്ലാനിംഗ് ബോർഡ് അംഗത്തിന്റെ 08.11.2021, 12.11.2021 തീയതികളിലെ 08/2021/M-LSGD/SPB നമ്പർ കുറിപ്പുകൾ

ഉത്തരവ്

തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പദ്ധതി ആസൂത്രണം, നിർവ്വഹണം, അവലോകനം തുടങ്ങിയ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് സംഘടനാപരവും സഹായകരവുമായ പിന്തുണ നൽകുന്നതിനായി രൂപീകരിച്ചിട്ടുള്ള വികേന്ദ്രീകൃതാസൂത്രണ സംസ്ഥാനതല റിസോഴ്സ് ഗ്രൂപ്പ്, പരാമർശം (2) ഉത്തരവ് പ്രകാരം പുനഃസംഘടിപ്പിച്ചിരുന്നു. വിവിധ വകുപ്പുകളുടേയും തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ അസോസിയേഷന്റെ പ്രതിനിധികളോടൊപ്പം കാർഷിക - ഉപജീവന മേഖലകളിൽ വൈദഗ്ധ്യമുള്ള മേഖലാ വിദഗദ്ധരെയും പിന്തുണാ സംവിധാനത്തിൽ 5 പേരെയും ആയത് പ്രകാരം സംസ്ഥാനതല റിസോഴ്സ് ഗ്രൂപ്പിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

2. വിവിധ വകുപ്പുകളിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥർ, തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ അസോസിയേഷൻ പ്രതിനിധികൾ എന്നിവർ ഉൾപ്പെടെയുള്ളവർ എസ്.ആർ.ജി.യുടെ ദൈനംദിന ചുമതലകളിൽ ഇടപെടുന്നവരല്ലാത്തതിനാൽ, എസ്.ആർ.ജി. യുടെ പ്രവർത്തനം കൂടുതൽ കാര്യക്ഷമമാക്കുന്നതിനും പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി രൂപീകരണത്തിനുള്ള മാർഗ്ഗരേഖ തയ്യാറാക്കുന്ന പ്രക്രിയ പൂർത്തിയാക്കുന്നതിനായും ആസൂത്രണത്തിലും ജനകീയാസൂത്രണ സംവിധാനത്തിലും പ്രാദേശിക ഭരണത്തിലും വൈദഗ്ധ്യമുള്ളവരിൽ നിന്ന് അനൗദ്യോഗികാംഗങ്ങളെ കൂടി നിയമിക്കണമെന്ന് എസ്.ആർ.ജി. ചെയർമാൻ പരാമർശം (3) പ്രകാരം അഭ്യർത്ഥിച്ചിട്ടുണ്ട്.

3. സർക്കാർ ഇക്കാര്യം വിശദമായി പരിശോധിച്ചു. വികേന്ദ്രീകൃതാസൂത്രണ സംസ്ഥാനതല റിസോഴ്സ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ സുഗമവും കാര്യക്ഷമവുമായ പ്രവർത്തനത്തിനായി ആസൂത്രണത്തിലും ജനകീയാസൂത്രണ സംവിധാനത്തിലും പ്രാദേശിക ഭരണത്തിലും വൈദഗ്ധ്യമുള്ള ചുവടെയുള്ള 5 പേരെ കൂടി അനൗദ്യോഗിക അംഗങ്ങളായി വികേന്ദ്രീകൃതാസൂത്രണ സംസ്ഥാനതല റിസോഴ്സ് ഗ്രൂപ്പിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി ഉത്തരവാകുന്നു.

1. ശ്രീ. എസ്. ജമാൽ (റിട്ട. ജോയിന്റ് ഡയറക്ടർ, സഹകരണ വകുപ്പ്, സ്മൃതി, നീരാവിൽ, പെരിനാട് പി.ഒ., കൊല്ലം-691601,)
2. ശ്രീ. ടി. സുരേഷ് ബാബു (റിട്ട. ജോയിന്റ് ഡയറക്ടർ, സംസ്ഥാന ആസൂത്രണ ബോർഡ്, തവണപ്ലാക്കൽ, എസ്.എൻ.ആർ.എ. നം. 13 എഫ് (എ), പ്രശാന്ത് നഗർ, ഉള്ളൂർ, തിരുവനന്തപുരം,)
3. ശ്രീ. എഡിസൺ എസ്. (റിട്ട. ജോയിന്റ് ഡയറക്ടർ, കേരള സ്റ്റേറ്റ് ലാൻഡ് യൂസ് ബോർഡ്, വലിയവീട്ടിൽ, റ്റി.സി. 93/2006, ചർച്ച് ലെയിൻ, പേട്ട, തിരുവനന്തപുരം- 695024)
4. ശ്രീ. വിമൽകുമാർ കെ. എൻ (റിട്ട. സീനിയർ സൂപ്രണ്ട്, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്, കുന്നപ്പള്ളിൽ, പുന്നപ്ര നോർത്ത് പി.ഒ., ആലപ്പുഴ 688014)
5. ശ്രീ. നന്ദകുമാർ സി (റിട്ട. ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് സെക്രട്ടറി, ചന്ദ്രകമലം, മണപ്പുറം, മലയിൻകീഴ് പി.ഒ., തിരുവനന്തപുരം)

(ഗവർണറുടെ ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം)
ലീന എൻ പി
ജോയിന്റ് സെക്രട്ടറി

1. ബന്ധപ്പെട്ട വ്യക്തികൾക്ക്/ഉദ്യോഗസ്ഥർക്ക് (ചെയർമാൻ, സ്റ്റേറ്റ് റിസോഴ്സ് ഗ്രൂപ്പ് മുഖാന്തരം).
2. മെമ്പർ സെക്രട്ടറി, സംസ്ഥാന ആസൂത്രണ ബോർഡ്.
3. ചെയർമാൻ, സ്റ്റേറ്റ് റിസോഴ്സ് ഗ്രൂപ്പ് .
4. ഡയറക്ടർ ജനറൽ, കില.
5. എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഡയറക്ടർ, ഇൻഫർമേഷൻ കേരള മിഷൻ.
6. ധനകാര്യ വകുപ്പ
7. കരുതൽ ഫയൽ/ഓഫീസ് കോപ്പി.

ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

പകർപ്പ് :-
ബഹു. തദ്ദേശസ്വയംഭരണവും ഗ്രാമവികസനവും എക്സൈസും വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറിക്ക്.
തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ് അഡീഷണൽ ചീഫ് സെക്രട്ടറിയുടെ പി.എ.യ്ക്ക്

കേരള സർക്കാർ

നവകേരളം കർമപദ്ധതി-2

സദ്ഭരണത്തിനായുള്ള ജനകീയ പ്രസ്ഥാനം തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ

പ്രവർത്തന മാർഗ്ഗരേഖ

ഫെബ്രുവരി 2022

"ഭരണഭാഷ- മാതൃഭാഷ"

കേരള സർക്കാർ

150 YEARS OF CELEBRATING THE MAHATMA

സംഗ്രഹം

പദ്ധതി നിർവ്വഹണ വിലയിരുത്തൽ നിരീക്ഷണ വകപ്പ് - നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി-II-ന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ വിശദമാക്കുന്ന മാർഗ്ഗരേഖയ്ക്ക് അംഗീകാരം നൽകി ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു .

പദ്ധതി നിർവ്വഹണ വിലയിരുത്തൽ നിരീക്ഷണ വകപ്പ്

സ.ഉ.(അച്ചടി) നം.1/2022/PIE&MD തീയതി,തിരുവനന്തപുരം, 11-02-2022

പരാമർശം:-

1. സ.ഉ.(പി).നം.10/2017/ആ.സാ.വ. തീയതി 19.04.2017
2. സ.ഉ.(പി).നം.10/2021/പി&ഇ.എ തീയതി 01.08.2021
3. സ.ഉ.(സാധാ).നം.04/2021/പി.ഐ.ഇ&എം.ഡി. തീയതി 03.09.2021
4. സ.ഉ.(പി).നം.02/2021/പി.ഐ.ഇ&എം. ഡി. തീയതി 03.12.2021

ഉത്തരവ്

കേരളത്തിന്റെ വികസന വിടവുകൾ നികത്തിയും വികസന വെല്ലുവിളികൾക്ക് പരിഹാരം കണ്ടും നവകേരളം സൃഷ്ടിക്കുക എന്ന പ്രഖ്യാപിത ലക്ഷ്യത്തോടെയാണ് ലൈഫ്, ആർദ്രം, ഹരിത കേരളം, പൊതു വിദ്യാഭ്യാസ സംരക്ഷണ യജ്ഞം എന്നീ നാല് വികസന മിഷനുകൾ ഉൾപ്പെടുന്ന നവകേരളം കർമ്മ പദ്ധതിക്ക് കഴിഞ്ഞ സർക്കാർ തുടക്കം കുറിച്ചത്. നവകേരളം കർമ്മ പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായുള്ള ഈ വികസന മിഷനുകളുടെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ, സഹായ സംവിധാനങ്ങൾ എന്നിവ വ്യക്തമാക്കിയുള്ള നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതിയുടെ മാർഗ്ഗരേഖ സൂചന (1) പ്രകാരം പുറത്തിറക്കിയിരുന്നു.

2. നാല് വികസന മിഷനുകളും കേരള പുനർനിർമ്മാണ പദ്ധതിയും നടത്തിയ പ്രവർത്തനങ്ങളെ വിലയിരുത്തിയതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ കൂടുതൽ ഫലപ്രദമായ ഏകോപനവും സംയോജനവും വിലയിരുത്തൽ രീതികളും നടപ്പാക്കാൻ കഴിയും വിധം ലൈഫ്, ആർദ്രം, ഹരിതകേരളം, പൊതുവിദ്യാഭ്യാസ സംരക്ഷണ യജ്ഞം എന്നീ മിഷനുകളെയും കേരള പുനർനിർമ്മാണ പദ്ധതിയെയും ഉൾപ്പെടുത്തി നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി -II എന്ന പേരിൽ ഒരു ഏകീകൃത മിഷൻ രൂപീകരിച്ച് സൂചന (2) പ്രകാരം ഉത്തരവായിട്ടുണ്ട്. പൊതുവിദ്യാഭ്യാസസംരക്ഷണ യജ്ഞം എന്ന ആശയം ഏതാണ്ട് പൂർത്തീകരിച്ചതിനാലും ഇനി ഊന്നൽ നൽകേണ്ടത് ഗുണമേന്മ വിദ്യാഭ്യാസത്തിനായതിനാലും വിദ്യാഭ്യാസ മിഷന്റെ പേര് "വിദ്യാകിരണം" എന്ന് പുനർനാമകരണം ചെയ്യുകയുണ്ടായി.

3. നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി -II കോ-ഓർഡിനേറ്റർ ശില്പശാലകൾ സംഘടിപ്പിച്ച് വിശദമായ ചർച്ചകൾക്ക് ശേഷം കരട് മാർഗ്ഗരേഖ സമർപ്പിക്കുകയുണ്ടായി. സർക്കാർ ആയതു വിശദമായി പരിശോധിച്ചു. ഈ ഉത്തരവിന്റെ അനുബന്ധമായി ചേർത്തിരിക്കുന്ന നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി-II-ന്റെ ഘടനയും പ്രവർത്തനങ്ങളും വിശദമാക്കുന്ന മാർഗ്ഗരേഖ സർക്കാർ അംഗീകരിച്ച് ഉത്തരവാകുന്നു.

(ഗവർണറുടെ ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം)
ബിശ്വനാഥ് സിൻഹ
പ്രിൻസിപ്പൽ സെക്രട്ടറി

എല്ലാ അഡീഷണൽ ചീഫ് സെക്രട്ടറിമാർക്കും/ എല്ലാ പ്രിൻസിപ്പൽ സെക്രട്ടറിമാർക്കും
/എല്ലാ സെക്രട്ടറിമാർക്കും /എല്ലാ സ്പെഷ്യൽ സെക്രട്ടറിമാർക്കും

പ്രിൻസിപ്പൽ അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറൽ (എ &ഇ / ആഡിറ്റ്), തിരുവനന്തപുരം

ചീഫ് സെക്രട്ടറിയുടെ സ്പെഷ്യൽ സെക്രട്ടറിക്ക്

സെക്രട്ടേറിയറ്റിലെ നിയമം, ധനകാര്യം ഉൾപ്പെടെയുള്ള എല്ലാ വകപ്പുകൾക്കും എല്ലാ ഓഫീസർമാർക്കും

നിയമസഭാ സെക്രട്ടറിക്ക് (ആമുഖ കത്ത് സഹിതം)

എല്ലാ വകപ്പ മേധാവികൾക്കും / എല്ലാ ജില്ലാ കളക്ടർമാർക്കും

അഡ്വക്കേറ്റ് ജനറൽ, എറണാകുളം (ആമുഖ കത്ത് സഹിതം)

പൊതുഭരണ (എസ്.സി) വകുപ്പിന്

വിവര പൊതുജന സമ്പർക്ക (വെബ് & സ്യ മീഡിയ) വകുപ്പ്

കരുതൽ ഫയൽ/ ഓഫീസ് പകർപ്പ്

സ.ഉ.(അച്ചടി) നം.1/2022/PIE&MD

ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

പകർപ്പ്:

മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറിയിയ്ക്ക്

മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ ചീഫ് പ്രിൻസിപ്പൽ സെക്രട്ടറിയ്ക്ക്

എല്ലാ മന്ത്രിമാരുടേയുടെയും പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറിമാർക്ക്

എല്ലാ സെക്രട്ടറിമാരുടെയും പി.എമാർക്ക്

പദ്ധതി നിർവഹണ വിലയിരുത്തൽ നിരീക്ഷണ വകുപ്പ് പ്രിൻസിപ്പൽ സെക്രട്ടറിയുടെ പി.എ.യ്ക്ക്

പദ്ധതി നിർവഹണ വിലയിരുത്തൽ നിരീക്ഷണ വകുപ്പ് ഡയറക്ടറുടെ പി.എ.യ്ക്ക്

ഉള്ളടക്കം

1. നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി 9

2. ലൈഫ് മിഷൻ 17

3. ആർദ്രം മിഷൻ 22

4. വിദ്യാകിരണം 31

5. ഹരിതകേരളം മിഷൻ 40

മണ്ണ്-ജലസംരക്ഷണം (ജലസമൃദ്ധി) 40

മാലിന്യ സംസ്കരണ ഉപമിഷൻ 48

കൃഷി : പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷിത കാർഷിക വികസനം 57

6. കേരള പുനർ നിർമ്മാണ പദ്ധതി (RKI) 62

7. നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി ഘടന 65

8. ചുമതലകളും ഉത്തരവാദിത്തങ്ങളും 72

നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി-2
മാർഗ്ഗരേഖ

നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി-2 എന്ന ആശയത്തിലേക്ക്

വികസന സൂചികകളിൽ പലതിലും വികസിത രാഷ്ട്രങ്ങളോട് താരതമ്യപ്പെടുത്താവുന്ന നിലയിലാണ് കേരളത്തിന്റെ സ്ഥിതി. നിരവധി ഗുണമേന്മാ സൂചികകളിൽ നമ്മൾ രാജ്യത്ത് ഒന്നാം സ്ഥാനത്താണ്. എന്നാൽ വികസിതവും പരിഷ്കൃതവും വിദ്യാസമ്പന്നവുമായ ഒരു പ്രദേശത്തിന് അനുഗുണമല്ലാത്ത ചില പ്രശ്നങ്ങൾ ഇപ്പോഴും നമ്മുടെ സംസ്ഥാനത്ത് നിലനിൽക്കുന്നുണ്ട്. വികസനത്തിന്റെ രണ്ടാം തലമുറ പ്രശ്നങ്ങൾ എന്ന് വിശേഷിപ്പിക്കപ്പെടുന്ന ഇവയെ അഭിസംബോധന ചെയ്തുകൊണ്ടാണ് 2016 ൽ നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി ആരംഭിച്ചത്. ആറുവിഷയ മേഖലകളിൽ 4 മിഷനുകൾ രൂപീകരിച്ചാണ് പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആസൂത്രണം ചെയ്തത്. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി അഭിനന്ദനാർഹമായ ഒട്ടേറെ നേട്ടങ്ങൾ കൈവരിക്കാനായിട്ടുണ്ട്.

തികച്ചും അപ്രതീക്ഷിതമായാണ് 2018ലും 2019ലും പ്രളയങ്ങൾ സംഭവിച്ചത്. കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തിന്റെ തിക്ത ഫലങ്ങൾ കേരളത്തിലും അനുഭവവേദ്യമായി കഴിഞ്ഞു എന്നതിന്റെ തെളിവായി നിരന്തരം ചുഴലിക്കാറ്റുകളും കാലം തെറ്റിയുള്ള മഴയുമെല്ലാം സംഭവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. പഴുതുകളടച്ച ആരോഗ്യ സുരക്ഷാ സംവിധാനങ്ങൾ പോലും പകച്ചു നിന്നുപോകുന്ന നിപ്പ പോലുള്ള പകർച്ചവ്യാധികളും, കോവിഡ് പോലുള്ള മഹാമാരികളുമെല്ലാം കേരളത്തിലും വലിയ പ്രഹരങ്ങൾ ഏൽപ്പിക്കുന്ന സ്ഥിതിയുണ്ടായി. ജനങ്ങളെ അണിനിരത്തിയും നിലവിലുള്ള സംവി

ധാനങ്ങളെ ഏകോപിപ്പിച്ചും ഇതിനെ അതിജീവിക്കാനുള്ള പരിശ്രമത്തിലാണ് നാട് ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്.

പ്രകൃതിക്ഷോഭങ്ങൾ, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തിന്റെ പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ, പകർച്ച വ്യാധികൾ തുടങ്ങിയ ദുരന്തങ്ങൾ വരും കാലത്തും ഉണ്ടായേക്കാം. ഇത്തരം സാഹചര്യങ്ങളെ അതിജീവിച്ച് പുതിയ വികസന കാഴ്ചപ്പാടുകളും പ്രവർത്തന രീതികളും വഴി പുതിയ കേരളം സൃഷ്ടിക്കേണ്ടതുണ്ട്. പുതിയ വികസന കാഴ്ചപ്പാടുകളും പുതിയ പ്രവർത്തന രീതികളും വഴി പുതിയ കേരളം സൃഷ്ടിക്കേണ്ടത് ആവശ്യമാണ് എന്ന കാഴ്ചപ്പാടിന്റെ സാക്ഷാത്കാരമായാണ് നിലവിലുള്ള നാല് വികസന മിഷനുകളേയും കേരള പുനർനിർമ്മാണ പദ്ധതിയേയും (RKI) ഉൾക്കൊള്ളുന്ന നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി-2 ന് തുടക്കം കുറിക്കാൻ സർക്കാർ തീരുമാനിച്ചത്. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ വലിയ തോതിൽ ബഹുജനങ്ങളെ അണിനിരത്തി, വകുപ്പുകളുടേയും ഏജൻസികളുടേയും ഏകോപനവും കേന്ദ്ര സംസ്ഥാന സർക്കാർ പദ്ധതികളുടെ സംയോജനവും വഴി അടുത്ത മൂന്നുവർഷം കൊണ്ട് നിശ്ചിത ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കാനാണ് നവകേരളം കർമ്മ പദ്ധതി 2 വിഭാവനം ചെയ്തിട്ടുള്ളത്.

നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി-ആദ്യഘട്ടം

കേരളത്തിന്റെ വികസന വിടവുകൾ നികത്തിയും വികസന വെല്ലുവിളികൾക്ക് പരിഹാരം കണ്ടും നവകേരളം സൃഷ്ടിക്കുക എന്ന പ്രഖ്യാപിത ലക്ഷ്യത്തോടെയാണ് നാല് വികസന മിഷനുകൾ ഉൾപ്പെടുന്ന നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതിക്ക് കഴിഞ്ഞ സർക്കാർ തുടക്കം കുറിച്ചത്.

- സമ്പൂർണ്ണ പാർപ്പിടവും ജീവനോപാധി കണ്ടെത്താനുള്ള കൈത്താങ്ങും ലഭ്യമാക്കാൻ ലക്ഷ്യമിട്ടുള്ള ലൈഫ് മിഷൻ.
- ജനസൗഹൃദ സർക്കാർ ആശുപത്രികളും കുടുംബാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളും വികസിപ്പിച്ച് ആരോഗ്യ പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് പരിഹാരം കണ്ടെത്തുന്ന ആർദ്രം മിഷൻ.
- ഒന്നുമുതൽ പന്ത്രണ്ടാം ക്ലാസുവരെയുള്ള പൊതു വിദ്യാലയങ്ങൾ അന്താരാഷ്ട്ര നിലവാരത്തിൽ മികവിന്റെ കേന്ദ്രങ്ങളായുയർത്തുകയും പൊതു വിദ്യാലയങ്ങളിലെ പഠന ബോധന പ്രക്രിയ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിന് ജനകീയ വിദ്യാഭ്യാസ മാതൃക രൂപപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യാൻ ലക്ഷ്യമിട്ടുള്ള പൊതു വിദ്യാഭ്യാസ സംരക്ഷണ യജ്ഞം.
- ശുചിത്വ-മാലിന്യ സംസ്കരണം, മണ്ണ്-ജല സംരക്ഷണം, ജൈവകൃഷിക്ക് പ്രാമുഖ്യം നൽകിയുള്ള കൃഷി വികസനം എന്നീ മേഖലകൾക്ക് ഊന്നൽ നൽകിയുള്ള ഹരിതകേരളം മിഷൻ.

നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായുള്ള ഈ വികസന മിഷനുകളുടെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ, സഹായ സംവിധാനങ്ങൾ എന്നിവ വ്യക്തമാക്കിയുള്ള നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി മാർഗ്ഗരേഖയും മിഷൻ പ്രവർത്തനങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച പ്രത്യേക മാർഗ്ഗരേഖകളും പുറത്തിറക്കിയിരുന്നു.

കേരള പുനർനിർമ്മാണ പദ്ധതി (RKI)

പാരിസ്ഥിതിക സൗഹാർദ്ദ മാനദണ്ഡങ്ങൾ പാലിച്ചും ആവർത്തിക്കപ്പെടാവുന്ന പ്രകൃതി ദുരന്തങ്ങളെ അതിജീവിക്കാൻ കഴിയുന്ന വിധത്തിലും ആസ്തികൾ സൃഷ്ടിക്കാൻ ലക്ഷ്യമിട്ട് കേരള പുനർ നിർമ്മാണ പദ്ധതി എന്ന പേരിൽ പുതിയ ഒരു പദ്ധതികൂടി 2018-ലെ മഹാപ്രളയത്തെ തുടർന്ന് പ്രവർത്തനമാരംഭിച്ചിരുന്നു. ചുവടെ ചേർക്കുന്ന പത്ത് വിഭാഗങ്ങളിലുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളാണ് കേരള പുനർ നിർമ്മാണ പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിരുന്നത്.

- തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ റോഡുകൾ
- വീടുകൾ
- ഉപജീവനോപാധികളുടെ വീണ്ടെടുപ്പ്
- പൊതുമരാമത്ത് വകുപ്പിന്റെ റോഡുകളും പാലങ്ങളും
- പൊതു കെട്ടിടങ്ങളുടെ വലിയ അറ്റകുറ്റപ്പണികളും പുനർനിർമ്മാണവും
- ജല വിതരണം
- പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണ-പ്രകൃതി സൗഹൃദ ഇടപെടലുകൾ ആവശ്യമായ വികസന പദ്ധതികൾ
- മലയോര കാർഷിക ആവാസ വ്യവസ്ഥയുടെ സമഗ്ര വികസനം
- മത്സ്യ തൊഴിലാളികളുടെ സമഗ്രമായ പുനരധിവാസവും വികസനവും
- തന്ത്രപ്രധാനമായ വലിയ വികസന പദ്ധതികൾ

നാല് വികസന മിഷനുകളും കേരള പുനർ നിർമ്മാണ പദ്ധതിയും നടത്തിയ പ്രവർത്തനങ്ങളെ വിലയിരുത്തിയതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ കൂടുതൽ ഫലപ്രദമായ ഏകോപനവും സംയോജനവും വിലയിരുത്തൽ രീതികളും നടപ്പാക്കാൻ കഴിയും വിധം ലൈഫ്, ആർദ്രം, ഹരിതകേരളം, പൊതുവിദ്യാഭ്യാസ സംരക്ഷണ യജ്ഞം എന്നീ മിഷനുകളേയും കേരള പുനർനിർമ്മാണ പദ്ധതിയേയും ഉൾപ്പെടുത്തി നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി-2 എന്ന പേരിൽ ഒരു ഏകീകൃത കർമ്മപദ്ധതി രൂപീകരിച്ച് ഉത്തരവായിട്ടുണ്ട്. പൊതുവിദ്യാഭ്യാസ സംരക്ഷണ യജ്ഞം പ്രധാന ലക്ഷ്യങ്ങൾ പൂർത്തീകരിച്ച സ്ഥിതിക്ക് ഇനിമുതൽ വിദ്യാകിരണം എന്ന പേരിലാണ് അറിയപ്പെടുക.

നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി-2 പൊതു ലക്ഷ്യങ്ങൾ

- പൊതുജനാരോഗ്യം, പൊതുവിദ്യാഭ്യാസം, അടിസ്ഥാന ആവശ്യങ്ങളും ജീവനോപാധിയും കൃഷി വ്യാപനം, ജലസംരക്ഷണം, മാലിന്യ സംസ്കരണം, പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം, ദുരന്തങ്ങളെ അതിജീവിക്കാൻ കഴിയുന്നതും പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദവുമായ വികസന പദ്ധതികൾ എന്നീ മേഖലകളിൽ വരുംകാല വെല്ലു

വിളികളെക്കൂടി നേരിടാൻ കഴിയും വിധത്തിലുള്ള മുന്നേറ്റമുണ്ടാക്കിയും നിലവിലുള്ള പരിമിതികൾ പരിഹരിച്ച് ഏറ്റവും ഉയർന്ന ഗുണമേൻമ ഉറപ്പാക്കിയും ജനപങ്കാളിത്തത്തോടെ ഒരു നവകേരളം സൃഷ്ടിക്കുക.

- കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം, പകർച്ചവ്യാധി വ്യാപനം, ആരോഗ്യ പ്രശ്നങ്ങൾ എന്നിവയ്ക്ക് കാരണമാകാവുന്ന പരിസ്ഥിതി പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിച്ച് സാധ്യമായ രീതികളിലെല്ലാം പരിസ്ഥിതി പുനഃസ്ഥാപനം സാധ്യമാക്കുക.
- മാലിന്യ സംസ്കരണം, ജലസംരക്ഷണം, കൃഷി, പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം, പൊതു ആസ്തികളുടെ പരിപാലനം, ആശുപത്രികളുടേയും ആരോഗ്യ സേവനങ്ങളുടേയും പരിപാലനം എന്നിവയിൽ ഉത്തരവാദിത്ത സമീപനം വളർത്തിയെടുക്കുകയും നേട്ടങ്ങൾ സുസ്ഥിരമാക്കുകയും ചെയ്യുക.
- പാരിസ്ഥിതിക സന്തുലനാവസ്ഥ നിലനിർത്തുന്നതിന് ജനങ്ങളെ വിശ്വാസത്തിലെടുത്തുകൊണ്ടുള്ള പദ്ധതികൾക്ക് രൂപം നൽകുക.
- ദുരന്താഘാത ശേഷിയുള്ള ഒന്നാക്കി നമ്മുടെ സംസ്ഥാനത്തെ പരിവർത്തനം ചെയ്യുക.
- പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദ നിർമ്മിതികളും, ഹരിതഊർജ്ജ വിനിയോഗവും, ഇ-വാഹന നയവും ഹരിത ടൂറിസവും ഉൾപ്പെടെയുള്ളവയിലൂടെ ജൈവ വൈവിധ്യ സംരക്ഷണത്തിനും പോഷണത്തിനും അനുഗുണമായ സാഹചര്യം സൃഷ്ടിക്കുക.
- വികസന പ്രക്രിയയുടെ മുഖ്യധാരയിൽ എത്താൻ കഴിയാതെ പോയവരുടെ ജീവിത സൗകര്യങ്ങളും ജീവിത ഗുണമേന്മയും ഉപജീവന സൗകര്യങ്ങളും സാമൂഹ്യ ക്ഷേമ സൗകര്യങ്ങളും മെച്ചപ്പെടുത്തുക.
- മണ്ണും-ജലവും ഉൾപ്പെടെയുള്ള പ്രകൃതി വിഭവങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുകയും അവയുടെ വിനിയോഗത്തിന് ശാസ്ത്രീയമായ രീതികൾ വികസിപ്പിക്കുകയും പ്രകൃതി ദുരന്തങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള സാഹചര്യങ്ങളെ അതിജീവിക്കാൻ കഴിയുംവിധം പ്രകൃതി വിഭവ പരിപാലന പദ്ധതികൾ ആസൂത്രണം ചെയ്ത് നടപ്പാക്കുകയും ചെയ്യുക.
- നീർത്തടാധിഷ്ഠിത വികസന കാഴ്ചപ്പാടിൽ ഊന്നിയ ഒറ്റ പദ്ധതി തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനതലത്തിൽ ആസൂത്രണം ചെയ്ത്, വിവിധ വകുപ്പുകളുടേയും ഏജൻസികളുടേയും ഏകോപനം വഴി തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ശാക്തീകരണം സാധ്യമാക്കി കൂടുതൽ ഫലപ്രദവും സുസ്ഥിരതയുള്ളതുമായ പദ്ധതികൾ നടപ്പാക്കുക.
- പച്ചത്തുരുത്ത്, ഇനി ഞാനൊഴുകട്ടെ, ജലബഡ്ജറ്റ്, ജലഗുണ പരിശോധന, ഗ്രീൻ ക്യാമ്പസ്, ഹരിതനിയമ സാക്ഷരത ഇവ തുടർന്നും നടപ്പാക്കുക.
- പാർപ്പിടവും ഉപജീവന മാർഗ്ഗങ്ങളും ഉൾപ്പെടെയുള്ള അടിസ്ഥാന ആവശ്യങ്ങൾ ഇല്ലാത്തവരെ അപാകതകളില്ലാത്തവിധം കണ്ടെത്തി അവരുടെ ജീവിത ഗുണമേന്മയും ഉപജീവന സൗകര്യങ്ങളും വർദ്ധിപ്പിക്കുക.
- ആശുപത്രികളിലും പൊതു വിദ്യാലയങ്ങളിലും സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള മെച്ചപ്പെട്ട അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളെ പ്രയോജനപ്പെടുത്തി അവിടങ്ങളിൽനിന്ന് ലഭിക്കുന്ന

സേവനങ്ങളുടെയും വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെയും ഗുണനിലവാരം ഉയർത്തുക.

- പാർശ്വവത്കരിക്കപ്പെട്ടവരില്ലാത്ത ക്ലാസ്മുറികളിലൂടെ പാർശ്വവത്കരിക്കപ്പെട്ട വരില്ലാത്ത സമൂഹ സൃഷ്ടിക്കായുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആസൂത്രണം ചെയ്ത് നടപ്പിലാക്കുക.
- ഗുണമേന്മാ വിദ്യാഭ്യാസം കുട്ടികളുടെ അവകാശം എന്ന കാഴ്ചപ്പാടിൽ ഊന്നി നിന്നുകൊണ്ട് പൊതുവിദ്യാലയങ്ങളെ മികവിന്റെ കേന്ദ്രങ്ങളാക്കുക.
- വകുപ്പുകളുടേയും സ്ഥാപനങ്ങളുടേയും അടിസ്ഥാന സൗകര്യം, ധനസ്രോതസ്സ്, മനുഷ്യ ശേഷി എന്നീ വിഭവങ്ങളെയെല്ലാം തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനതലത്തിൽ പ്രയോജനപ്പെടുത്താൻ കഴിയുന്ന സ്ഥിതി സൃഷ്ടിക്കുക.
- സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റിംഗ്, സാമൂഹ്യ വിലയിരുത്തൽ, പരാതി പരിഹാര സംവിധാനങ്ങൾ എന്നിവയിലൂടെ ജനാഭിലാഷത്തിനനുസൃതമായ വികസനം സാധ്യമാക്കുക.
- സന്നദ്ധ സംഘടനകൾ, പ്രവാസികൾ, സർക്കാരിതര സംഘടനകൾ തുടങ്ങി സമൂഹത്തിന്റെ സമസ്ത മേഖലയിലുള്ള ജനങ്ങളുടെയും പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെയും സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും പൂർണ്ണ സഹകരണവും അധിക വിഭവ സമാഹരണത്തിനുള്ള പങ്കാളിത്തവും വികസന പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഉൾച്ചേരുന്ന പുതിയ സംസ്കാരം വളർത്തുക.
- ആർജിക്കുന്ന നേട്ടങ്ങൾ വരുംകാല വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കുള്ള ദിശാസൂചികയാക്കാൻ കഴിയും വിധത്തിൽ വിവരസഞ്ചയം സൃഷ്ടിക്കുക.

നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി-2 പ്രവർത്തന സമീപനം

- കേരളം നാളിതുവരെ ആർജ്ജിച്ചിട്ടുള്ള വികസന നേട്ടങ്ങളെ വിലയിരുത്തി നിലവിലുള്ള പരിമിതികൾ മറികടക്കാൻ കഴിയുന്ന നവകേരളം സൃഷ്ടിക്കുക.
- നാല് വികസന മിഷനുകളുടേയും കേരള പുനർനിർമ്മാണ പദ്ധതിയുടെയും നിലവിലുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളെ ബന്ധിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിക്കുക.
- നിലവിലുണ്ടായിരുന്ന മിഷൻ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ അനുഭവത്തിൽ തുടർച്ച സൃഷ്ടിക്കുക.
- ഉത്തരവാദിത്തത്തോടെ സുതാര്യവും ഫലപ്രദവുമായ ഭരണ നിർവഹണം സാധ്യമാക്കുക. പദ്ധതികൾ ആസൂത്രണം ചെയ്യുന്നതിലും നടപ്പാക്കുന്നതിലും മോണിറ്ററിംഗിനും വർദ്ധിച്ച ജനപങ്കാളിത്തം ഉറപ്പാക്കുക.
- വികസന പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ജനപങ്കാളിത്തം ഉറപ്പാക്കി ജനകീയ ക്യാമ്പയിനുകളായി പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പാക്കുക.
- വകുപ്പുകളുടേയും ഏജൻസികളുമായും ഏകോപനവും പദ്ധതികളുടെ സംയോജനവും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപന തലത്തിൽ പരമാവധി ലഭ്യമാക്കി പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പാക്കുക.

സംസ്ഥാനം നേരിടുന്ന സാമൂഹ്യ-സാമ്പത്തിക വികസന വെല്ലുവിളികളെ കാലാനുസൃതമായി വിലയിരുത്തിയും കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളുടെ നയങ്ങൾക്കനുസൃതമായി കാലോചിതമായി പരിഷ്കരിച്ചും ആയിരിക്കും നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി-2 ന്റെ പ്രവർത്തനം മുന്നോട്ടുകൊണ്ടുപോകുന്നത്. മിഷനുകളുടെയും കേരള പുനർനിർമ്മാണ പദ്ധതിയുടെയും ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിക്കാൻ കഴിയുംവിധത്തിൽ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപന പ്രദേശത്തിന് ഒറ്റ പദ്ധതി (Single Plan) തയ്യാറാക്കുകയും അവയിലെ വിവിധ ഘടകങ്ങൾ ബന്ധപ്പെട്ട വകുപ്പുകളും സ്ഥാപനങ്ങളും ഏജൻസികളും നിർവ്വഹണം നടത്തുകയുമായിരിക്കും ചെയ്യുന്നത്.

- സുസ്ഥിരതയും കാര്യക്ഷമതയും ഗുണമേന്മയും ഉറപ്പാക്കിയും പാരിസ്ഥിതിക നാശം ഉണ്ടാക്കാത്ത വിധത്തിലും പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കുക.
- ഹ്രസ്വകാല-ദീർഘകാല പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് പ്രത്യേക സമീപനം സ്വീകരിച്ചും സമയക്രമം കൃത്യമായി പാലിച്ചും അനുയോജ്യമായ നൂതന സാങ്കേതിക വിദ്യകൾ പരമാവധി പ്രയോജനപ്പെടുത്തിയും പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കുന്ന രീതി വികസിപ്പിക്കുക.
- കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പദ്ധതികളുടെ ഫലപ്രദമായ സംയോജനവും കാര്യക്ഷമമായ നടത്തിപ്പും ഉറപ്പാക്കുക.
- വകുപ്പുകളുടെ കീഴിൽ പ്രത്യേകമായി തയ്യാറാക്കുന്ന കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന പദ്ധതികളും വിഭവങ്ങളും കഴിയുന്നിടത്തോളം തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനതല പദ്ധതിയുമായി സംയോജിപ്പിച്ച് നടപ്പാക്കുക.
- പ്രാദേശിക വിഭവ സമാഹരണത്തിന്റെയും സന്നദ്ധ പ്രവർത്തനത്തിന്റെയും ജനകീയ ഇടപെടലുകളുടെയും സ്പോൺസർഷിപ്പുകളുടെയും രൂപത്തിൽ ലഭിക്കുന്ന വിഭവങ്ങളും പദ്ധതികളും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനതല പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമാക്കി മാറ്റുക.
- വിവരസാങ്കേതിക വിദ്യയുടെ ഫലപ്രദമായ ഉപയോഗം എല്ലാ രംഗത്തും ഉറപ്പാക്കുകയും ഓരോ മേഖലയിലും നൂതന ആശയങ്ങളും ആഗോളതല മികച്ച പ്രവർത്തന മാതൃകകളും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും കേരളത്തിന്റെ സാഹചര്യങ്ങൾക്കനുസൃതമായി അവ പ്രയോഗത്തിൽ വരുത്തുകയും ചെയ്യുക.

നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി-2 ഘടനയും പ്രവർത്തനവും

- നിലവിൽ പ്രവർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ആർദ്രം, ലൈഫ്, ഹരിതകേരളം, വിദ്യാകിരണം (പൊതുവിദ്യാഭ്യാസ സംരക്ഷണ യജ്ഞം) എന്നീ നാല് മിഷനുകളും കേരള പുനർനിർമ്മാണ പദ്ധതിയും (RKI) ഉൾക്കൊള്ളുന്നതായിരിക്കും

നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി-2.

- പാർപ്പിടവും ഉപജീവനവും ഉറപ്പാക്കാൻ ലക്ഷ്യമിട്ടുള്ള ലൈഫ് (LIFE) ജന സൗഹൃദ സർക്കാർ ആശുപത്രികളും കുടുംബാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളും വഴിയുള്ള ആരോഗ്യസുരക്ഷ ലക്ഷ്യമിട്ടുള്ള ആർദ്രം, ശുചിത്വ-മാലിന്യ സംസ്കരണം, മണ്ണ്-ജലസംരക്ഷണം, ജൈവ കൃഷിക്ക് പ്രാമുഖ്യം നൽകിയുള്ള കൃഷി വികസനം എന്നിവ ലക്ഷ്യമിട്ടുള്ള ഹരിതകേരളം എന്നീ മൂന്ന് മിഷനുകളും അതേ പേരു കളിൽതന്നെ നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി-2 ന്റെ ഭാഗമായി പ്രവർത്തിക്കും.
- പൊതു വിദ്യാലയങ്ങളെ മികവിന്റെ കേന്ദ്രങ്ങളാക്കി മാറ്റാനും പൊതു വിദ്യാലയ ങ്ങളിലെ പഠന ബോധന പ്രക്രിയ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിന് ജനകീയ വിദ്യാഭ്യാസ മാതൃക വികസിപ്പിക്കുന്നതിനും ഗുണമേന്മാ വിദ്യാഭ്യാസം ഉറപ്പാക്കുന്നതിനും ലക്ഷ്യമിട്ടുള്ള വിദ്യാഭ്യാസ മിഷൻ 'വിദ്യാകിരണം' എന്ന പേരിലായിരിക്കും നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി-2 ന്റെ ഭാഗമായി പ്രവർത്തിക്കുന്നത്.
- മുഖ്യമന്ത്രി അദ്ധ്യക്ഷനായും ബന്ധപ്പെട്ട മന്ത്രിമാർ, വകുപ്പ് സെക്രട്ടറിമാർ എന്നിവർ അംഗങ്ങളും ചീഫ് സെക്രട്ടറി കൺവീനറായും നവകേരളം കർമ്മ പദ്ധതി കോർഡിനേറ്റർ ജോയിന്റ് കൺവീനറായും ഉള്ള 'നവകേരളം കർമ്മ പദ്ധതി സെൽ' ആയിരിക്കും രണ്ടാംഘട്ട പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് നേതൃത്വം നൽകുന്നത്.
- മിഷനുകളുടെ പ്രവർത്തന പുരോഗതി വിലയിരുത്തി റിപ്പോർട്ടുകൾ തയ്യാ റാക്കുക, മിഷനുകളുടെ ഭാഗമായുള്ള ജനകീയ ക്യാമ്പയിന് ആവശ്യമായ പിന്തുണ നൽകുക, വിവിധ വകുപ്പുകളും ഏജൻസികളും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും തമ്മിലുള്ള ഏകോപനത്തിന്റെയും പദ്ധതികളുടെ സംയോജ നത്തിന്റെയും വേദിയായി പ്രവർത്തിക്കുക എന്നിവയായിരിക്കും നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി സെല്ലിന്റെ പ്രധാന ചുമതലകൾ.
- മിഷനുകളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ പരമാവധി ജനപങ്കാളിത്തം കൊണ്ടുവന്ന് സദ്ഭരണത്തിനുള്ള ജനകീയ പ്രസ്ഥാനമായി നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതിയെ വികസിപ്പിക്കും. ഇതിനായി നവീന ആശയങ്ങളെ കഴിയുന്നത്ര പ്രോത്സാഹി പ്പിക്കും.
- മിഷനുകളുടെ ദൈനംദിന നിർവഹണ പ്രവർത്തനത്തിന്റെ മുഖ്യചുമതല മന്ത്രി മാർക്കും വകുപ്പുകൾക്കും ആയിരിക്കും.
- മിഷനുകളുടെ പ്രവർത്തന പുരോഗതി സംബന്ധിച്ച വിലയിരുത്തൽ ഓരോ വകുപ്പിലേയും മന്ത്രിമാരുടേയും സെക്രട്ടറിമാരുടേയും നേതൃത്വത്തിൽ നടത്തും. ഇതിനായി സംസ്ഥാന ഐ.ടി. മിഷൻ, IIITMK എന്നിവയുടെ സഹായത്തോടെ റിപ്പോർട്ടിംഗ് പ്ലാറ്റ്ഫോം/മോണിറ്ററിംഗ് പ്ലാറ്റ്ഫോം പ്രയോജനപ്പെടുത്തും.
- ഫണ്ട്, സാങ്കേതികവിദ്യ, വിദഗ്ധർ എന്നിവയുള്ള വകുപ്പുകളേയും ഏജൻസി കളേയും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുമായി ബന്ധിപ്പിക്കുന്നതിന്റെയും പ്രവർത്തന പുരോഗതി ഉറപ്പാക്കുന്നതിന്റെയും ചുമതലകൾ സംസ്ഥാനതല ത്തിലും ജില്ലാതലത്തിലും രൂപീകരിക്കുന്ന സമിതികൾ നിർവഹിക്കും.

- ലൈഫ്, ആർദ്രം, വിദ്യാകിരണം, ഹരിതകേരളം എന്നീ മിഷനുകളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്, ആരോഗ്യ വകുപ്പ്, പൊതു വിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പ്, ജലവിഭവ വകുപ്പ്, കാർഷിക വികസന കർഷക ക്ഷേമ വകുപ്പ്, മൃഗസംരക്ഷണ വകുപ്പ്, പട്ടികജാതി-പട്ടികവർഗ്ഗ പിന്നോക്ക ക്ഷേമ വകുപ്പ്, ഫിഷറീസ് വകുപ്പ് എന്നീ വകുപ്പുകളിൽ ഓരോ നോഡൽ ഓഫീസർമാർ ഉണ്ടായിരിക്കും. നോഡൽ ഓഫീസർമാരുടെ നേതൃത്വത്തിൽ വകുപ്പുകളിൽ നോഡൽ സെല്ലുകൾ ഉണ്ടായിരിക്കും. മിഷനുകളുടെ പ്രവർത്തന പുരോഗതി റിപ്പോർട്ടുചെയ്യലും വകുപ്പുകളുടെ ഏകോപനവും ഉൾപ്പെടെയുള്ള കാര്യങ്ങൾ നോഡൽ ഓഫീസർമാർ നിർവ്വഹിക്കും.
- വകുപ്പുകളുടെ ഭാഗത്തുനിന്ന് മിഷൻ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഉണ്ടാകേണ്ട ഇടപെടൽ ബന്ധപ്പെട്ട നോഡൽ ഓഫീസർമാർ ഉറപ്പുവരുത്തും.
- നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി-2 മായി ബന്ധപ്പെട്ട പരിശീലന പരിപാടികൾ കില (KILA) യുമായും മറ്റ് അനുയോജ്യമായ സ്ഥാപനങ്ങളുമായും ചേർന്ന് സംഘടിപ്പിക്കും.
- ക്യാമ്പയിൻ, പരിശീലനം, ജനകീയ വിദ്യാഭ്യാസം, മോണിറ്ററിംഗ് തുടങ്ങിയവ ഏകോപിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള ചുമതല നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി കോർഡിനേറ്ററുടെ നേതൃത്വത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന നവകേരളം സെല്ലിലെ ടീം നിർവഹിക്കും.
- കേന്ദ്രസർക്കാരിൽനിന്ന് ഉൾപ്പെടെയുള്ള ഫണ്ടുകൾ ലഭ്യമാക്കാൻ കഴിയും വിധത്തിൽ ഡിജിറ്റൽ പ്ലാറ്റ്ഫോമിൽ ജിയോ റഫറൻസ് ചെയ്ത വിവരങ്ങളെ അടിസ്ഥാനമാക്കി പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കുന്നതിനുള്ള സംവിധാനമൊരുക്കും.
- ഓരോ വകുപ്പും നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി ലക്ഷ്യങ്ങളെ എങ്ങനെ പിന്തുണയ്ക്കുന്നു എന്ന പ്രസ്താവന ഓരോ വകുപ്പിന്റെയും ബഡ്ജറ്റ് ഉള്ളടക്കത്തിൽ പരാമർശിക്കുന്നുവെന്നും പദ്ധതികൾക്കായുള്ള വിഹിതം ഉൾപ്പെടുത്തുന്നുവെന്നും ഏകോപനത്തിലൂടെ ഉറപ്പാക്കും.
- നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ നിരീക്ഷണത്തിനും വിലയിരുത്തലിനും സഹായകമായ രീതിയിൽ വിവര സാങ്കേതിക വിദ്യാധിഷ്ഠിതമായ സംവിധാനം വികസിപ്പിച്ചെടുക്കുകയും മുഖ്യമന്ത്രിക്ക് പ്രതിമാസ പുരോഗതി റിപ്പോർട്ട് ലഭ്യമാക്കുകയും ചെയ്യും.
- മൂന്നുമാസത്തിലൊരിക്കൽ മുഖ്യമന്ത്രിക്ക് എല്ലാ മിഷനുകളുടേയും പ്രവർത്തനങ്ങൾ നേരിട്ട് വിലയിരുത്താൻ കഴിയുംവിധത്തിൽ ആവശ്യമായ റിപ്പോർട്ടുകൾ നവകേരളം സെല്ലിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ തയ്യാറാക്കും.

ലൈഫ് മിഷൻ

സർക്കാരിന്റെ നയ സമീപനം

- അടുത്ത അഞ്ച് വർഷത്തിനുള്ളിൽ എല്ലാവർക്കും വീട് എന്ന സ്വപ്നം സാക്ഷാത്കരിക്കുകയെന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തും. അതിനായി അഞ്ച് ലക്ഷം വീടുകൾ പണിയും. ലൈഫ് മിഷന്റെ മാനദണ്ഡങ്ങളനുസരിച്ചാകും വീടുകൾ നിർമ്മിച്ചുനൽകുക. പുതിയതായി ലൈഫ് മിഷൻ വീടിനുവേണ്ടി സമർപ്പിച്ചിട്ടുള്ള അപേക്ഷകൾ പരിശോധിച്ച് അനുബന്ധ ലിസ്റ്റ് തയ്യാറാക്കുന്നതാണ്. അതിൽ മാനദണ്ഡപ്രകാരം അർഹരായവർക്ക് വീടുനൽകുന്നതിനുള്ള നടപടികളാണ് ആദ്യം സ്വീകരിക്കുക.
- ലൈഫിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി ഭവനരഹിതരായ ആദിവാസി കുടുംബങ്ങൾക്കും വീട് നൽകും. കുടുംബത്തിന്റെ ആവശ്യങ്ങളും താൽപ്പര്യവും മനസ്സിലാക്കിക്കൊണ്ടാവും പാർപ്പിട പദ്ധതി ആവിഷ്കരിക്കുക.
- പട്ടിക ജാതി വിഭാഗങ്ങളുടെ പാർപ്പിട പ്രശ്നം പരിഹരിക്കുക പ്രത്യേക ലക്ഷ്യമായിരിക്കും.
- ലൈഫ് ഭവന പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെട്ട മുഴുവൻ ഗുണഭോക്താക്കൾക്കും ഉപജീവന സൗകര്യങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ പരിശീലനങ്ങളും നിർദ്ദേശങ്ങളും നൽകുകയും തൊഴിൽ കേന്ദ്രങ്ങൾ ആരംഭിക്കുകയും തൊഴിൽ ദാതാക്കളുമായി ബന്ധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യും.

പൊതു ലക്ഷ്യങ്ങൾ

- പാർപ്പിട മേഖലയിൽ കേരളം അഭിമുഖീകരിക്കുന്ന ബഹുമുഖവും സമ്മിശ്രവുമായ പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് ജനപങ്കാളിത്തത്തോടെയും ആധുനിക സാങ്കേതിക വിദ്യകളുടെ പിന്തുണയോടെയും പരിഹാരം കാണുന്നതിനും ഉപജീവന സൗകര്യങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിച്ച് സാമ്പത്തിക ശാക്തീകരണം സാദ്ധ്യമാക്കുന്നതിനുമുള്ള സമഗ്ര പദ്ധതിയായി ലൈഫ് മിഷനെ വികസിപ്പിക്കുക.
- ഭവനരഹിതരില്ലാത്ത കേരളം സൃഷ്ടിക്കുക.
- കാലപ്പഴക്കത്താൽ വാസയോഗ്യമല്ലാത്ത വീടുകൾ പുനരുദ്ധാരണം നടത്തി വാസയോഗ്യമാക്കുക.
- തൊഴിൽ ചെയ്ത് ഉപജീവനം നിർവ്വഹിക്കുന്നതിനും സാമൂഹിക പ്രക്രിയകളിൽ മാന്യമായി ഭാഗഭാക്കാകുന്നതിനും സാമ്പത്തിക സേവനങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെ എല്ലാ സാമൂഹികക്ഷേമ പദ്ധതികളുടെയും പ്രയോജനം ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് ലഭ്യമാക്കുക.

പ്രവർത്തന സമീപനം

- എല്ലാവർക്കും സുരക്ഷിതവും സൗകര്യങ്ങളുള്ളതുമായ വീടുകൾ ലഭ്യമാക്കുക.
- ഭൂമി സ്വന്തമായുള്ള ഭവന രഹിതർക്ക് വീട് വയ്ക്കുന്നതിനുള്ള സഹായം ലഭ്യമാക്കുക.
- ഭൂരഹിത ഭവനരഹിതരുടെ പുനരധിവാസത്തിനായി സ്വന്തമായോ, വകുപ്പിന്റെ/തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ/സ്പോൺസർമാരുടെ സഹായത്തോടെയോ ഭൂമി ആർജ്ജിച്ചോ സ്ഥല ലഭ്യത കുറവ് നേരിടുന്ന സ്ഥലങ്ങളിൽ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനാടിസ്ഥാനത്തിൽ ഗുണഭോക്താക്കളുടെ എണ്ണത്തിന് ആനുപാതികമായി ഭവനസമുച്ചയങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചോ പുനരധിവസിപ്പിക്കുക.
- ഓരോ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പരിധിയിലും സ്പോൺസർഷിപ്പ് മുഖേനയോ തദ്ദേശീയരായ വ്യക്തികളുടെയോ സ്ഥാപനങ്ങളുടെയോ സഹകരണത്തോടെയോ ഭൂമി ലഭ്യമാക്കുക.
- ലൈഫ് ഭവനസമുച്ചയങ്ങളിലേക്ക് വിവിധ ജീവിത സാഹചര്യങ്ങളിൽ നിന്നും എത്തുന്ന ഗുണഭോക്താക്കളെ ഒരൊറ്റ സമൂഹമായി കൂട്ടിയിണക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പാക്കുക.
- ഉപജീവനശേഷി വളർത്തുന്നതിനായി മാർഗ്ഗ നിർദ്ദേശങ്ങളും സഹായ സൗകര്യങ്ങളും ആവശ്യാധിഷ്ഠിത തൊഴിൽ പരിശീലനങ്ങളും ഒരുക്കിക്കൊടുക്കുകയും നൈപുണികൾക്കനുസൃതമായ തൊഴിൽ ലഭിക്കുന്നതിനുള്ള സാഹചര്യം സൃഷ്ടിക്കുകയും ചെയ്യുക.
- സൃഷ്ടിക്കപ്പെടുന്ന ഭവനസമുച്ചയങ്ങൾ പരിപാലിക്കപ്പെടുകയും ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് ആവശ്യമായ എല്ലാ സേവനങ്ങളും ലഭ്യമാക്കുകയും ചെയ്യുന്ന സാഹചര്യം സൃഷ്ടിക്കുക.

- നിർമ്മാണ തൊഴിലാളികളുടെയും നിർമ്മാണ സാമഗ്രികളുടെയും ലഭ്യതയും, തൊഴിൽ നൈപുണ്യം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളും വിവിധ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സഹായത്തോടെ നടപ്പാക്കുക.
- എം.ജി.എൻ.ആർ.ഇ.ജി.എസ്./അയ്യങ്കാളി തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി എന്നിവയുടെ സാധ്യതകൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്തുക.
- പ്രാദേശികമായി ലഭ്യമാകുന്ന നിർമ്മാണ സാമഗ്രികൾ ഉപയോഗിച്ചുള്ള ഭവന നിർമ്മാണം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക.
- ഓരോ വീടിന്റെയും നിർമ്മാണ പുരോഗതി പൊതുജനങ്ങൾക്കുകൂടി നിരീക്ഷിക്കാൻ കഴിയും വിധത്തിൽ ഐ.ടി. അധിഷ്ഠിത മോണിറ്ററിംഗ് സംവിധാനം ആവിഷ്കരിക്കുക.
- നിർമ്മാണ നടപടിയിലും പദ്ധതി നിർവ്വഹണത്തിലും സുതാര്യതയും ഉത്തരവാദിത്തവും പ്രതിബദ്ധതയും ഉറപ്പാക്കുക.
- പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദ നിർമ്മാണത്തിനുവേണ്ട സാങ്കേതിക സഹായം ഉറപ്പാക്കുക.
- കുടുംബശ്രീ മുഖേനയുള്ള കെട്ടിട നിർമ്മാണ യൂണിറ്റുകളുടെ സഹായം പ്രയോജനപ്പെടുത്തുക.

പ്രവർത്തനങ്ങൾ

- 2016-21 കാലയളവിൽ ലൈഫ് മിഷൻ കണ്ടെത്തിയ അർഹരായ ഗുണഭോക്താക്കളിൽ (ഭൂമിയുള്ള ഭവനരഹിതർ/ഭൂരഹിത ഭവനരഹിതർ) ശേഷിക്കുന്നവർക്ക് ആനുകൂല്യം ലഭ്യമാക്കൽ.
- 2020-21-ൽ ഓൺലൈനായി സ്വീകരിച്ച അപേക്ഷകളിന്മേൽ സൂക്ഷ്മ പരിശോധന നടത്തി (ഭൂമിയുള്ള ഭവനരഹിതർ/ഭൂരഹിത ഭവനരഹിതർ) അർഹരായവരെ കണ്ടെത്തി ആനുകൂല്യം നൽകൽ.
- ലൈഫ് ഗുണഭോക്തൃ പട്ടികയിൽ പെടാത്ത അതിദരിദ്രരായ ആൾക്കാരെ കണ്ടെത്തുന്ന മുറയ്ക്ക് അവരിലെ ഭവന രഹിതർക്ക് ആവശ്യമായ ഭവന നിർമ്മാണ സംവിധാനം ഒരുക്കൽ.
- ഉപജീവനശേഷി വികസിപ്പിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ പരിശീലനങ്ങൾ നൽകൽ.
- ശേഷികൾക്കനുസൃതമായി തൊഴിൽ ദാതാക്കളുമായി ബന്ധിപ്പിക്കൽ.
- സാങ്കേതികവിദ്യയുടെ സഹായത്തോടെ തൊഴിലും വരുമാന വർദ്ധനവും ഉപജീവനവും സാധ്യമാക്കൽ.
- ലൈഫ് ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് ഇൻഷ്വറൻസ് പരിരക്ഷ ഉറപ്പുവരുത്തൽ.
- ഭവന സമുച്ചയങ്ങളിൽ പരിപാലന സമിതികൾ രൂപീകരിച്ച് നിർമ്മിതികളുടെ പരിസരത്തിന്റെ പരിപാലനവും താമസക്കാർക്കാവശ്യമായ വിവിധ സേവനങ്ങളും ലഭ്യമാക്കൽ.
- ഭവന നിർമ്മാണത്തിന് ഒട്ടും അനുയോജ്യമല്ലാത്ത ഭൂമിയുള്ള (ഭൗമഘടനയുടെ

അടിസ്ഥാനത്തിൽ) ഗുണഭോക്താക്കളെ പുനരധിവസിപ്പിക്കൽ/അനുയോജ്യമായ സ്ഥലം കണ്ടെത്തി നൽകൽ.

- ഭൂഘടനയ്ക്ക് അനുയോജ്യമായ വിധത്തിൽ പരിസ്ഥിതി സൗഹാർദ നിർമ്മാണം അവലംബിക്കൽ.

സംയോജന സാദ്ധ്യതകൾ

- വകുപ്പുകളുടെ കീഴിൽ ഭവനപദ്ധതികളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് നടപ്പിലാക്കുന്ന കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന പദ്ധതികളും വിഭവങ്ങളും പദ്ധതിയുമായി സംയോജിപ്പിച്ച്കൊണ്ട് നടപ്പിലാക്കാൻ സാധിക്കും.
- സഹകരണ മേഖല, കുടുംബശ്രീ, സർക്കാരിതര സംഘടനകൾ, സന്നദ്ധ സംഘടനകൾ എന്നിവയുമായി സംയോജിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ഭവന നിർമ്മാണവും ഇതര പ്രവർത്തനങ്ങളും നടപ്പാക്കാൻ സാധിക്കും.
- ഹരിതകേരളം മിഷന്റെ ശുചിത്വ ഉപമിഷനുമായി സംയോജിച്ച് ഖര-ദ്രവ മാലിന്യ സംസ്കരണ സംവിധാനങ്ങൾ ഒരുക്കാൻ കഴിയും.
- ഹരിതകേരളം മിഷനുമായി സംയോജിച്ച് വ്യക്തിഗത ഭവനങ്ങളെയും, ഭവന സമുച്ചയങ്ങളെയും ഹരിത ഭവനങ്ങളാക്കി മാറ്റാൻ സാധിക്കും.
- തൊഴിൽ, വിദ്യാഭ്യാസം, ആരോഗ്യം, സാമൂഹ്യ നീതി, വ്യവസായം, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണം തുടങ്ങി വിവിധ വകുപ്പുകളിൽ നിന്നും ലഭ്യമാക്കുന്ന എല്ലാ സാമൂഹ്യ-സാമ്പത്തിക സേവനങ്ങളും ഏകോപിപ്പിച്ച് ലഭ്യമാക്കാൻ സാധിക്കും.
- ഭവന സമുച്ചയ നിർമ്മാണത്തിൽ ഹരിതകേരളം മിഷന്റെയും ശുചിത്വമിഷന്റെയും, സഹകരണം ഉറപ്പാക്കി ജലസംരക്ഷണം, മാലിന്യ സംസ്കരണം എന്നിവയ്ക്കുള്ള സംവിധാനം ഒരുക്കാൻ കഴിയും.
- വാതിൽപടി സേവനം, തൊഴിൽ വികസന പദ്ധതി, അതിദരിദ്രർക്കായുള്ള പ്രത്യേക പരിപാടി തുടങ്ങിയ സാമൂഹ്യ-സാമ്പത്തിക വികസന പദ്ധതികളെ ഏകോപിപ്പിച്ച് ലൈഫ് ഗുണഭോക്താക്കളുടെ ജീവിത നിലവാരം ഉയർത്തുന്നതിനുള്ള നടപടി സ്വീകരിക്കാൻ സാധിക്കും.
- തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനാടിസ്ഥാനത്തിൽ ലൈഫ് ഗുണഭോക്താക്കൾക്കായി വിവിധ പദ്ധതികൾ ഏകോപിപ്പിച്ച് കൊണ്ട് ഒരു പ്രത്യേക കർമ്മ പരിപാടി സാധ്യമാണ്.

കൃത്യനിർവ്വഹണം

അർഹരായ എല്ലാ ഗുണഭോക്താക്കളിലും പദ്ധതിയെക്കുറിച്ച് വിവരം എത്തുന്നു എന്ന് ഉറപ്പാക്കാനും അനർഹരായ ആരും പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുന്നില്ല എന്ന് ഉറപ്പുവരുത്താനും പദ്ധതി നിർവഹണത്തിനാവശ്യമായ ധനം, നിർമ്മാണ സാമഗ്രികൾ, മനുഷ്യവിഭവശേഷി എന്നിവ ഉറപ്പാക്കാനും, പദ്ധതി നടത്തിപ്പിൽ പൊതുജന

പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പാക്കാനും കഴിയുംവിധത്തിൽ വിവിധ ക്യാമ്പയിൻ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പിലാക്കും. ഇതിനായി താഴെപ്പറയുന്ന സംവിധാനങ്ങൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്തും.

- ഐ & പി.ആർ.ഡി
- സർക്കാർ/പൊതുമേഖല സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വെബ്സൈറ്റുകളും വാർത്താ ബുള്ളറ്റിനുകളും
- സാമൂഹ്യ മാധ്യമങ്ങൾ
- സെമിനാറുകൾ, ശിൽപശാലകൾ, ക്ലാസുകൾ, ലഘുലേഖകൾ, ചിത്ര പ്രദർശനങ്ങൾ
- കുടുംബശ്രീ സംവിധാനങ്ങൾ, സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ, ലൈബ്രറികൾ, ക്ലബ്ബുകൾ, യുവജന സംഘടനകൾ, വ്യവസായ സ്ഥാപനങ്ങൾ, എൻ.ജി.ഒ-കൾ, കർഷക സമിതികൾ, തൊഴിലാളി പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ, മറ്റ് സേവന കേന്ദ്രങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയിലൂടെയുള്ള പ്രചരണം.

മോണിറ്ററിംഗ് സംവിധാനം

- ഓരോ ഭവന സമുച്ചയത്തിന്റെയും വീടിന്റെയും നിർമ്മാണ പുരോഗതി പൊതുജനങ്ങൾക്കുകൂടി നിരീക്ഷിക്കാൻ കഴിയുംവിധത്തിൽ ഐ.ടി. അധിഷ്ഠിത മോണിറ്ററിംഗ് സംവിധാനം.
- സംസ്ഥാന, ജില്ല, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനാടിസ്ഥാനത്തിൽ മിഷൻ പ്രവർത്തനങ്ങൾ അവലോകനം ചെയ്ത് തുടർ പ്രവർത്തനങ്ങൾ.
- വിവിധ തലങ്ങളിലെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ തുടർച്ചയായി നിരീക്ഷിക്കുന്നതിനും മുൻകൂട്ടി നിശ്ചയിച്ച ഗുണഫലങ്ങളും ലക്ഷ്യങ്ങളും സമയക്രമം അനുസരിച്ച് കൈവരിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പാക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ നടപടികൾ.
- പൊതുജന പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പുവരുത്തിക്കൊണ്ടുള്ള അവലോകന യോഗങ്ങൾ.
- സമഗ്ര പരാതി പരിഹാര സംവിധാനം.
- പ്രാദേശിക തലത്തിൽ പങ്കാളിത്ത നിരീക്ഷണ സംവിധാനങ്ങൾ ശക്തിപ്പെടുത്തുക.

ഡോക്യുമെന്റേഷൻ

സാമ്പത്തികവും സാമൂഹികവുമായി പിന്നോക്കാവസ്ഥ നേരിടുന്ന വിഭാഗങ്ങൾക്കായി നടപ്പാക്കപ്പെടുന്ന പദ്ധതികൾ അവരുടെ ജീവിത ഗുണമേന്മ ഉയർത്താൻ എത്രത്തോളം സഹായകമായി എന്നത് ചരിത്രത്തിൽ ഇടംപിടിക്കേണ്ട ഒന്നാണ്. ആയതിനാൽ ഈ വിവരങ്ങൾ കൃത്യമായി രേഖപ്പെടുത്തി വരുംതലമുറയ്ക്ക് വിവരശേഖരണത്തിനായി സൂക്ഷിച്ചുവെയ്ക്കുന്നതിനുള്ള നടപടി സ്വീകരിക്കും.

ആർദ്രം മിഷൻ

സർക്കാരിന്റെ നയസമീപനം

- പകർച്ചവ്യാധികളും പകർച്ചേതര രോഗങ്ങളും മാനസിക രോഗങ്ങളും അപകടംമൂലമുണ്ടാകുന്ന മരണവും ആരോഗ്യ പ്രത്യാഘാതങ്ങളും രോഗാതുരത കുറയ്ക്കുന്നതിനായുള്ള പദ്ധതി മിഷൻ മാതൃകയിൽ ജനപങ്കാളിത്തത്തോടെ നടപ്പാക്കും.
- ഓരോ പ്രദേശത്തെയും പൗരൻമാരുടെ മുഴുവൻ അടിസ്ഥാന ആരോഗ്യ വിവരങ്ങൾ ശേഖരിക്കുകയും അതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ജീവിതശൈലി രോഗങ്ങൾ പ്രാരംഭഘട്ടത്തിൽ തന്നെ കണ്ടുപിടിക്കുകയും, പ്രതിരോധിക്കുകയും ചെയ്യും.
- രോഗികൾക്ക് സബ്സെന്ററുകൾ വഴി കൃത്യമായി മരുന്ന് ലഭ്യമാക്കും. തുടർച്ചയായ ജനകീയ മെഡിക്കൽ സർവ്വയലൻസും പ്രതിരോധ പ്രവർത്തനങ്ങളും ചികിത്സയും ഉറപ്പുവരുത്തിക്കൊണ്ട് രോഗാതുരത കുറയ്ക്കാനാവും. തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ പ്രാഥമികാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളുടെ മുൻകൈയിൽ വിപുലമായ ജനകീയ ആരോഗ്യ ക്യാമ്പയിനായി ഇതു വളർത്തിയെടുക്കും.
- സമ്പൂർണ്ണ സാർവ്വത്രിക ഇമ്മ്യൂണൈസേഷൻ പരിപാടി എല്ലാ ജില്ലകളിലും കൃത്യതയോടെ നടപ്പിലാക്കും.
- എല്ലാ പ്രാഥമിക ആരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളെയും കുടുംബാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളാക്കുന്നതിന്റെ തുടർച്ചയായി ഇവയെ ദേശീയ അക്രഡിറ്റേഷൻ നിലവാരത്തിലേയ്ക്ക് ഉയർത്തും.

- സ്കൂൾ ആരോഗ്യ പദ്ധതി കൂടുതൽ കാര്യക്ഷമതയോടെ നടപ്പിലാക്കും.
- വൃദ്ധരുടെ ആരോഗ്യ പ്രശ്നങ്ങളുടെ സങ്കീർണ്ണത കണക്കിലെടുത്ത് സമഗ്രമായ ഒരു സമഗ്ര വൃദ്ധാരോഗ്യ സംരക്ഷണ പരിപാടി ആസൂത്രണം ചെയ്യുന്നതാണ്. വയോജനങ്ങളുടെ സങ്കീർണ്ണമായ പ്രശ്നങ്ങൾ ഫലപ്രദമായി കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിന് വയോജന കമ്മീഷൻ രൂപീകരിക്കും. കമ്മീഷന്റെ ശുപാർശയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ആവശ്യമായ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.
- വയോജനങ്ങൾ നേരിടുന്ന ആരോഗ്യ പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനായി താലൂക്ക്, ജില്ല, മെഡിക്കൽ കോളേജ് ആശുപത്രികളിൽ ജീറിയാട്രിക്സ് ക്ലിനിക്കുകൾ ആരംഭിക്കുന്നതാണ്. പ്രായമായ സ്ത്രീകളുടെ ആരോഗ്യ പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് സവിശേഷ പരിഗണന നൽകും.
- പൊതു ആശുപത്രികളിൽ കേരളത്തിലെ ക്യാൻസർ രോഗികൾക്ക് ചികിത്സാ സൗകര്യം ഉറപ്പാക്കും. പ്രാരംഭ ഘട്ടത്തിൽ തന്നെ ക്യാൻസർ രോഗം കണ്ടുപിടിക്കുന്നതിനു സംവിധാനങ്ങൾ ഒരുക്കും.
- അതിഥി തൊഴിലാളികൾക്ക് ആരോഗ്യ കാർഡ് നൽകുകയും ചികിത്സ ഉറപ്പാക്കുകയും ചെയ്യും.
- പ്രൊഫഷണൽ സംഘടനകളുമായി ആലോചിച്ച് വിവിധ രംഗങ്ങളിലെ വിദഗ്ധരുമായി ചർച്ച ചെയ്ത് സ്റ്റാൻഡേർഡ് ട്രീറ്റ്മെന്റ് ഗൈഡ്ലൈൻസ് തയ്യാറാക്കി നടപ്പാക്കും.
- കുടുംബ ആരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളെ താലൂക്ക്, ജില്ലാ, സംസ്ഥാനതല കേന്ദ്രങ്ങളുമായി ബന്ധിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് അന്താരാഷ്ട്ര നിലവാരത്തിലുള്ള ടെലിമെഡിസിൻ സംവിധാനം ഒരുക്കും.
- ഡോക്ടർമാർക്ക് കെ-ഹെൽത്ത് ആപ്ലിക്കേഷനിലൂടെ നിസാര രോഗങ്ങൾക്ക് വീഡിയോ കോളിലൂടെ കൺസൽട്ടേഷൻ നൽകാനും എല്ലാ രേഖകളും വൈദ്യ നിർദ്ദേശങ്ങളും സ്വയമേവ രേഖപ്പെടുത്താനും വേണ്ട സംവിധാനം ഒരുക്കും.
- ഇ-ഹെൽത്തിനെ ആരോഗ്യ വകുപ്പിന്റെ മുഴുവൻ ഐ.റ്റി അധിഷ്ഠിത സേവനങ്ങളും ലഭ്യമാക്കുന്ന ഏജൻസിയായി ഉയർത്തും.
- ഐക്യരാഷ്ട്ര സംഘടന നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള സുസ്ഥിര വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾക്കനുസൃതമായി സംസ്ഥാനം തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ള ആരോഗ്യ മേഖലയിലെ സുസ്ഥിര വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ സമയബന്ധിതമായി പൂർത്തീകരിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.
- പാലിയേറ്റീവ് കെയർ നെറ്റ് വർക്കുകൾ ശക്തിപ്പെടുത്തും.
- താലൂക്ക് ആശുപത്രി വരെ സ്പെഷ്യാലിറ്റി ചികിത്സാ സംവിധാനം ഒരുക്കും.
- ആരോഗ്യ ബോധവൽക്കരണം, ജനകീയ ആരോഗ്യ ഇടപെടലുകൾ, സൈക്കിളിംഗ് പോലുള്ള ആരോഗ്യ കായിക പ്രവർത്തനങ്ങൾ, സ്കൂൾ ഹെൽത്ത് പ്രോഗ്രാം തുടങ്ങിയവയെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആരംഭിക്കും.

പൊതു ലക്ഷ്യങ്ങൾ

- ആർദ്രം മിഷൻ ഒന്നാം ഘട്ടത്തിന്റെ ഭാഗമായി കുടുംബാരോഗ്യകേന്ദ്രങ്ങൾ, താലൂക്ക് ആശുപത്രികൾ, ജില്ലാ ആശുപത്രികൾ, ജില്ലാ ജനറൽ ആശുപത്രികൾ, മെഡിക്കൽ കോളേജുകൾ ക്രേന്ദ്രീകരിച്ച് പൂർത്തീകരിക്കാൻ കഴിയാതിരുന്ന എല്ലാ പ്രവർത്തനങ്ങളും അടുത്ത രണ്ട് വർഷത്തിനുള്ളിൽ പൂർത്തീകരിക്കും.
- നിലവിലുള്ള ഉപകേന്ദ്രങ്ങളുടെ (5409) സ്റ്റാൻഡേർഡൈസേഷൻ ഘട്ടം ഘട്ടമായി നടപ്പിലാക്കും.
- പൊതുജനങ്ങൾക്ക് ആരോഗ്യ വർദ്ധക പ്രതിരോധ സേവനങ്ങൾ കൈയ്യെത്തും ദൂരെ ലഭ്യമാക്കാൻ പ്രദേശിക സർക്കാരിന്റെ എല്ലാ വാർഡുകളിലും വാർഡുതല സംവിധാനങ്ങൾ സജ്ജമാക്കും.
- മെഡിക്കൽ കോളേജുകൾ ക്രേന്ദ്രീകരിച്ച് ആരോഗ്യ രംഗത്തെ ഗവേഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ വിപുലീകരിക്കും.
- ആരോഗ്യരംഗത്ത് എല്ലാ വിഭാഗം ജീവനക്കാരുടെയും നൈപുണ്യ വികസന ത്തിനും മനുഷ്യവിഭവ ശേഷി വർദ്ധനവിനും ഊന്നൽ നൽകും.
- ഒരു താലൂക്കിൽ ഒരു താലൂക്ക് ആശുപത്രി എന്ന കണക്കിൽ 54 താലൂക്ക് ആശുപത്രികളിൽ ഘട്ടം ഘട്ടമായി 3 വർഷത്തിനകം സ്റ്റ്റാൻഡേർഡൈസേഷൻ നടപ്പിലാക്കും. ഇതിനായി ചികിത്സാ മാനദണ്ഡങ്ങളും റഫറൽ കെയർ പ്ലാനും പ്രത്യേകം തയ്യാറാക്കും.
- വിവിധ അക്രഡിറ്റേഷൻ സ്റ്റാൻഡേർഡൈസേഷൻ സംവിധാനങ്ങളിലൂടെ 90% ആരോഗ്യ സ്ഥാപനങ്ങളിലും മികവുറ്റ സേവനങ്ങൾ 3 വർഷത്തിനകം ഘട്ടം ഘട്ടമായി ലഭ്യമാക്കും.
- ഒരു റവന്യു ബ്ലോക്കിൽ ഒരു ബ്ലോക്ക് കുടുംബാരോഗ്യ കേന്ദ്രം എന്ന കണക്കിൽ 152 ബ്ലോക്കിൽ സി.എച്ച്.സി /ബ്ലോക്ക് പി.എച്ച്.സികളെ ബ്ലോക്ക് കുടുംബാ രോഗ്യകേന്ദ്രങ്ങളാക്കി പരിവർത്തിപ്പിക്കും. കൃത്യമായ ചികിത്സാ മാനദണ്ഡ ങ്ങളും റഫറൽ കെയർ പ്ലാനും തയ്യാറാക്കി മികവാർന്ന സേവനം ഉറപ്പാക്കും.
- വിവിധ വകുപ്പുകൾ /മിഷൻ /സംഘടനകളുടെ സംയോജനം ഏകോപനം വഴി ആരോഗ്യ-ആരോഗ്യ അനുബന്ധ ഘടകങ്ങളിലെ ഇടപെടൽ സാധ്യമാക്കി ജീവിത ശൈലീ രോഗങ്ങളുടെ പ്രതിരോധവും, നിയന്ത്രണവും ഉറപ്പാക്കി സങ്കീർണ്ണ തകൾ തടയും.
- വയോജനങ്ങളുടെ പ്രത്യേക ആരോഗ്യ ആവശ്യങ്ങൾ പരിഗണിച്ച് പാലിയേറ്റീവ്, ഫിസിയോതെറാപ്പി സേവനങ്ങൾക്ക് ഊന്നൽ നൽകിക്കൊണ്ട് ആവശ്യമായ ആരോഗ്യ പരിരക്ഷ ഉറപ്പ് വരുത്തും.
- വയോജനപരിപാലനത്തിനും ജീവിതശൈലീരോഗങ്ങളുടെ പ്രതിരോധത്തിനും ആയുഷ് ചികിത്സാ രീതികൾക്കുള്ള സാദ്ധ്യതകൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്തും. ഈ ചികിത്സാ രീതികൾ ശാസ്ത്രീയ ഗവേഷണങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ വിപു ലീകരിക്കും.
- ആദിവാസി വിഭാഗങ്ങൾ, തീരദേശത്ത് വസിക്കുന്നവർ, LGBTIQA+, സ്ത്രീകൾ,

ഭിന്നശേഷിക്കാർ തുടങ്ങിയ പ്രത്യേക ശ്രദ്ധ അർഹിക്കുന്ന വിഭാഗങ്ങളുടെ ആരോഗ്യ ആവശ്യങ്ങൾ വിശകലനം ചെയ്ത് പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കും.

- നഗരാരോഗ്യ പരിപാലനത്തിന് ഊന്നൽ നൽകി പകർച്ച/പകർച്ചേതര വ്യാധികളുടെ വ്യാപനം കുറയ്ക്കും.
- കമ്മ്യൂണിറ്റി ഹെൽത്ത് സെന്ററുകളെ ബ്ലോക്ക്തല കമ്മ്യൂണിറ്റി ഹെൽത്ത് സെന്ററുകളാക്കി ഉയർത്തുകയും, രോഗീസൗഹൃദമാക്കുകയും, സേവനമേഖല വിപുലപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യും.
- ആരോഗ്യ ഉപകേന്ദ്രങ്ങളെ ഹെൽത്ത് ആന്റ് വെൽനസ്സ് സെന്ററാക്കി വികസിപ്പിച്ച് കൂടുതൽ സേവനങ്ങൾ ഗ്രാമീണ നഗരതലങ്ങളിൽ ലഭ്യമാക്കും.
- നഗര പ്രാഥമിക ആരോഗ്യസംവിധാനങ്ങൾ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി നഗരകുടുംബാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളും നഗരങ്ങളിൽ ഹെൽത്ത് ആന്റ് വെൽനെസ്സ് സെന്ററുകളും ആരംഭിക്കും.
- പകർച്ചവ്യാധി രോഗനിയന്ത്രണ നിർമ്മാർജ്ജന പ്രവർത്തനങ്ങൾ ശക്തിപ്പെടുത്തുകയും, മലേറിയ, കാലാഅസാർ, ഫൈലേറിയാസിസ്, ക്ഷയരോഗം എന്നിവയുടെ നിർമ്മാർജ്ജന പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഊർജ്ജിതമാക്കുകയും ചെയ്യും.
- സംസ്ഥാനവ്യാപകമായി ക്യാൻസർ നിയന്ത്രണ പ്രവർത്തനങ്ങളും വിവിധ ക്യാൻസർ രോഗങ്ങൾ ആരംഭദശയിൽ തന്നെ കണ്ടെത്തി ചികിത്സിക്കാനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളും നടപ്പാക്കും.
- ജീവിതശൈലീരോഗങ്ങളായ രക്തസമ്മർദ്ദവും പ്രമേഹവും നിയന്ത്രിക്കാനും, രോഗമുള്ളവരെ കണ്ടെത്തി തുടർ ചികിത്സയും, ഈ രോഗങ്ങളുടെ സങ്കീർണ്ണതകളും കുറയ്ക്കാനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളും നടപ്പാക്കും.
- ക്യാൻസർ പ്രതിരോധവും രോഗനിർണ്ണയവും ചികിത്സയും അടങ്ങുന്ന ക്യാൻസർ നിയന്ത്രണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ വിപുലപ്പെടുത്തും. സംസ്ഥാനത്തെ മൂന്ന് ക്യാൻസർ സെന്ററുകളുടെയും മെഡിക്കൽ കോളേജുകളിലെ ക്യാൻസർ ചികിത്സായൂണിറ്റുകളുടെയും, ആരോഗ്യവകുപ്പിലെ ജില്ലാ ക്യാൻസർ കെയർ യൂണിറ്റുകളുമായി ബന്ധപ്പെടുത്തിയുള്ള നെറ്റ് വർക്ക് സംവിധാനവും നടപ്പാക്കും.
- പകർച്ചവ്യാധി പ്രതിരോധ നിരീക്ഷണ നിയന്ത്രണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ, ബന്ധപ്പെട്ട മിഷനുകളും, ഏജൻസികളും, വകുപ്പുകളുമായി ചേർന്ന് നിലവിലെ 'ആരോഗ്യജാഗ്രത' പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നിവ വിപുലപ്പെടുത്തും. പുതിയ ജന്തുജന്യ രോഗങ്ങൾ അടക്കമുള്ള പുതുരോഗങ്ങൾ ആരംഭത്തിൽത്തന്നെ കണ്ടെത്താനുള്ള പാരിസ്ഥിതിക-മൃഗജന്യ മനുഷ്യരോഗ ഘടകങ്ങളും ഒന്നിപ്പിച്ച് പരിശോധിക്കുകയും ഇടപെടുകയും ചെയ്യുന്ന 'One Health Programme' പ്രവർത്തനങ്ങൾ ശക്തിപ്പെടുത്തും.
- കോവിഡിന്റെ മൂന്നാം ഘട്ടത്തെയും, തുടർ പ്രശ്നങ്ങളെയും നേരിടാനും പുതു രോഗങ്ങളുടെ ചികിത്സയ്ക്കും ആവശ്യമായി വരുന്ന ഐസൊലേഷൻ വാർഡുകൾ എല്ലാ അസംബ്ലി മണ്ഡലങ്ങളിലും ഒന്നു വീതം സജ്ജമാക്കും.
- പുതുരോഗങ്ങളുടെ ആരംഭം, വ്യാപനം തുടങ്ങിയവ കണ്ടെത്താനും നിയ

ന്ത്രണത്തിനും സഹായകമായ കൊളോബറേറ്റീവ് റിസർച്ച് (Collaborative Research) സംസ്ഥാന വൈറോളജി ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട്, സംസ്ഥാനത്തെ വിവിധ വകുപ്പുക ളുടെ കീഴിലുള്ള ഗവേഷണ സ്ഥാപനങ്ങൾ, കേന്ദ്ര ഗവേഷണ സ്ഥാപനങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയുടെ സഹകരണം വഴി ശക്തിപ്പെടുത്തും.

പ്രവർത്തന സമീപനം

- സുസ്ഥിര വികസന ലക്ഷ്യങ്ങളുടെ ഇതുവരെ കൈവരിച്ച നേട്ടങ്ങൾ വിശകലനം ചെയ്ത് 2025 - ലേക്കുള്ള ലക്ഷ്യങ്ങൾ നിർവ്വചിച്ച് തന്ത്രങ്ങളും പ്രവർത്തന ങ്ങളും നടപ്പിലാക്കും.
- ലക്ഷ്യങ്ങൾ നേടാൻ വിവിധ വകുപ്പുകളുടെയും മിഷനുകളുടെയും സംയോജ നവും ഏകോപനവും പരമാവധി ഉറപ്പ് വരുത്തും.
- നിലവിൽ വിവിധ സ്രോതസ്സുകളിൽ നിന്നും ലഭ്യമായിട്ടുള്ള ഫണ്ടുകൾ സമാ ഹരിച്ച് പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ഉപയോഗിക്കും ഉദാ: 15-ാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ, ദേശീയ ആരോഗ്യ മിഷൻ, പ്ലാൻ ഫണ്ട്, ആയുഷ്മാൻ ഭാരത്, തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഫണ്ട് തുടങ്ങിയവ.
- ഇ-ഹെൽത്തിന്റെ സാദ്ധ്യതകൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്തി റഫറൽ, തുടർ ചികിത്സ ഉറപ്പ് വരുത്തും
- ഇ-സഞ്ജീവനി വഴി കൂടുതൽ സേവനങ്ങൾ പരമാവധി ജനങ്ങളിലേക്ക് എത്തിക്കാനായുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആസൂത്രണം ചെയ്യും.
- ജനസംഖ്യാപരമായും രോഗാതുരതയിലും വന്ന മാറ്റങ്ങളും കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനങ്ങളും കണക്കിലെടുത്ത് പ്രവർത്തനങ്ങൾ, ആസൂത്രണം ചെയ്ത് നടപ്പിലാക്കും.
- തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിലാവും ഈ പ്രവർത്തന ങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്നത്.

പ്രവർത്തനങ്ങൾ

- ഉപകേന്ദ്രങ്ങളുടെ സ്റ്റാൻഡേർഡൈസേഷൻ നടപ്പിലാക്കും. ഇതിനായി ആയു ഷ്മാൻ ഭാരത്, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പ്രോജക്റ്റ് ഫണ്ട് തുടങ്ങി യവ വിനിയോഗിക്കും. ആഴ്ചയിൽ ആറ് ക്ലിനിക്കുകളും മറ്റ് ജനസൗഹൃദ സേവനങ്ങളും ഉപകേന്ദ്രങ്ങൾ വഴി ലഭ്യമാക്കും.
- വാർഡ്തലത്തിൽ ജനസൗഹൃദ ആരോഗ്യസേവനങ്ങൾ ജനങ്ങളിലേക്ക് എത്തിക്കാൻ വാർഡുതല സംവിധാനങ്ങളിലൂടെ സാധിക്കും. ഇതിനായി അംഗ ണവാടികൾ/സ്കൂളുകൾ/കമ്മ്യൂണിറ്റി ഹാളുകൾ വിനിയോഗിക്കും. ആരോഗ്യ പ്രവർത്തകർക്ക് (ജെ.പി.എച്ച്.എൻ./ജെ.എച്ച്.ഐ./എം.എൽ.എസ്സ്.പി.) ചുമതല നൽകി, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപന ജനപ്രതിനിധികളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ

വാർഡുകളിലെ സേവനങ്ങൾ കൃത്യമായ ആക്ഷൻ പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കി നടപ്പിലാക്കും.

- വാർഡുതലത്തിൽ സേവനങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കാൻ നിലവിലുള്ള സാമൂഹിക സ്ഥാപനങ്ങൾ /കൂട്ടായ്മകൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്തി തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ വാതിൽപ്പടി സേവനം ലഭ്യമാക്കും.
- ആരോഗ്യ മേഖലയിൽ ഗവേഷണം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാനുള്ള സാഹചര്യങ്ങൾ എല്ലാ തലങ്ങളിലും സജ്ജമാക്കും. സംസ്ഥാന തലത്തിൽ എസ്.എച്ച്.എസ്.ആർ.സിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ എത്തിക്സ് കമ്മിറ്റി രൂപീകരിക്കും. നയരൂപീകരണത്തിന് ഉതകുന്ന രീതിയിലുള്ള ഗവേഷണം സാദ്ധ്യമാക്കാൻ ഗവേഷകരും നയതന്ത്രജ്ഞരും തമ്മിലുള്ള ആശയവിനിമയം നടപ്പിലാക്കും. മെഡിക്കൽ കോളേജുകളിലെ ഗവേഷണ വിഭവശേഷി ഉപയോഗപ്പെടുത്താനുള്ള സംവിധാനങ്ങൾ ഒരുക്കും.
- ജീവനക്കാരുടെ നൈപുണ്യ വികസനത്തിന് ജില്ലാ തലത്തിലും പരിശീലന കേന്ദ്രങ്ങൾ ശാക്തീകരിക്കും. ഓൺലൈൻ പരിശീലന സാദ്ധ്യതകൾ പരമാവധി ഉപയോഗപ്പെടുത്തും.
- താലൂക്ക് ആശുപത്രികളിൽ റഫറൽ പ്ലാൻ ഉൾപ്പെടെയുള്ള ചികിത്സാ മാനദണ്ഡങ്ങൾ തയ്യാറാക്കും. കാലോചിതമായ മാറ്റങ്ങൾ ഉൾക്കൊണ്ട് പി.പി. യൂണിറ്റുകളെ ഏകീകരിച്ച് പബ്ലിക് ഹെൽത്ത് യൂണിറ്റുകളാക്കി പരിവർത്തനം ചെയ്യും.
- സാമ്പിളുകളെടുത്ത് ആരോഗ്യ വകുപ്പിന്റെ മേലേത്തട്ടിലുള്ള ലാബുകളിലേക്ക് അയച്ച് പരിശോധന നടത്തുന്ന 'ഹബ്ബ് ആന്റ് സ്പോക്ക്' രീതിയിലുള്ള ലാബ് സർവ്വീസുകൾ ഏകോപിപ്പിക്കും. റഫറൽ പ്ലാൻ ഉൾപ്പെടെയുള്ള ചികിത്സാ മാനദണ്ഡങ്ങൾ തയ്യാറാക്കും.
- ഫിസിയോതെറാപ്പി സർവ്വീസുകൾ ജീവിതശൈലീരോഗികൾ, വയോജനങ്ങൾ, ഭിന്നശേഷിക്കാർ തുടങ്ങിയവർക്ക് ലഭ്യമാക്കും.
- കിടപ്പ് രോഗികൾ, വയോജനങ്ങൾ, സാന്ത്വന ചികിത്സയിലുള്ളവർ തുടങ്ങിയവർക്ക് കിടത്തി ചികിത്സ ലഭ്യമാക്കും.
- ജീവിതശൈലീരോഗങ്ങൾ നേരത്തെ കണ്ടെത്തി ചികിത്സിക്കാൻ പോപ്പുലേഷൻ സ്ക്രീനിംഗ് സാദ്ധ്യമാക്കും. കുടുംബാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളിലൂടെ വ്യക്തിഗത, കുടുംബ, വാർഡ്തല, പഞ്ചായത്ത്തല സർവ്വീസ് പാക്കേജുകളിലൂന്നിയുള്ള സേവനങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കും.
- സബ്സെന്റർ വഴി മരുന്നുകളുടെ ലഭ്യത ഉറപ്പ് വരുത്തും.
- മറ്റ് വകുപ്പുകളുടെ സഹായത്തോടുകൂടി വ്യായാമം, ആഹാര ശീലം, പുകവലി തുടങ്ങിയവയിൽ ഇടപെടലുകൾ നടത്തും. നിലവിലുള്ള രോഗികളുടെ പരിശോധനയും തുടർ ചികിത്സയും ഉറപ്പ് വരുത്തും.
- പോസ്റ്റ് കോവിഡ് ക്ലിനിക്കുകൾ വഴി കോവിഡാനന്തര സങ്കീർണ്ണതകൾക്ക് തുടർ ചികിത്സ ഉറപ്പ് വരുത്തും.
- വയോജനങ്ങളുടെ സ്വാസ്ഥ്യത്തിനായി മാനസികാരോഗ്യം, വീഴ്ചകൾ,

ഡിമെൻഷ്യ, തുടങ്ങിയ മേഖലകളിൽ ഇടപെടലുകൾ നടത്തും. ആയുഷുമായി ചേർന്ന് പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കും. പഞ്ചായത്തുകൾ വയോജന സൗഹൃദമാക്കും.

- സ്പെഷ്യലിസ്റ്റ് സേവനങ്ങൾ ട്രൈബൽ മേഖലയിൽ നടപ്പിലാക്കാൻ ടെലി മെഡിസിൻ, ഇ-സഞ്ജീവനി സാദ്ധ്യതകൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്തും.
- ട്രൈബൽ ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റുമായി ചേർന്ന് ഫീൽഡ് ആംബുലൻസ് സേവനങ്ങൾ സജ്ജമാക്കും.
- മാതൃശിശു സേവനങ്ങൾ ശാക്തീകരിക്കും.
- വ്യത്യസ്ത ഗോത്രങ്ങളിലുള്ളവരുടെ ആവശ്യങ്ങൾ കണ്ടെത്തി അനുയോജ്യമായ ഇടപെടലുകൾ നടപ്പിലാക്കും. ഇതിനായി ട്രൈബൽ പ്രൊമോട്ടർമാർ, ഊരുമിത്രം തുടങ്ങിയ സംവിധാനങ്ങൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്തും.
- ലഹരി ഉപയോഗം കുറയ്ക്കാനുള്ള ഇടപെടലുകൾ നടത്തും. അമിതമായ ലഹരി ഉപയോഗത്തിൽ നിന്ന് മാറാൻ കഴിയാത്തവരെ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ കണ്ടെത്തി ബ്ലോക്ക്തല കുടുംബാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളിൽ വിഭാവനം ചെയ്യുന്ന ഡീഅഡിക്ഷൻ സെന്ററുകളിൽ തുടർ ചികിത്സ ഉറപ്പാക്കും.
- മാനസികാരോഗ്യ പ്രശ്നങ്ങൾക്കുള്ള ആശ്വാസം, സമ്പൂർണ്ണ മാനസികാരോഗ്യം തുടങ്ങിയ പരിപാടികളിലൂടെ ഇടപെടലുകൾ നടത്തും. ആരോഗ്യകരമായ ഭക്ഷണ ശീലം, വ്യായാമം തുടങ്ങിയവ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാൻ എൻ.ജി.ഒ.കളുമായി ചേർന്ന് ഇടപെടും. കുട്ടികളുടെയും കൗമാരക്കാരുടെയും മാനസിക ശാരീരിക സ്വാസ്ഥ്യത്തിനായി പ്രത്യേക പ്രോജക്ടുകൾ നടപ്പിലാക്കും.
- സാമൂഹിക നീതി വകുപ്പുമായി ചേർന്ന് LGBTIQA+ വിഭാഗങ്ങൾക്ക് എതിരെയുള്ള സാമൂഹിക വേർതിരിവ് കുറയ്ക്കാനുള്ള ഇടപെടലുകൾ നടത്തും. ആരോഗ്യ പ്രവർത്തകർക്ക് ഈ മേഖലയിൽ കൂടുതൽ അവബോധം സൃഷ്ടിക്കാനും മനോഭാവത്തിൽ മാറ്റം വരുത്താനും പരിശീലനം നൽകും. ആശ്വാസം, ജീവരക്ഷാ തുടങ്ങിയ പദ്ധതികളിൽ ഇവർക്ക് വേണ്ടി പ്രത്യേകം സേവനങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തും.
- സ്ത്രീകളുടെ ആരോഗ്യത്തിനായി കുടുംബാരോഗ്യകേന്ദ്രം മുതൽ മെഡിക്കൽ കോളേജ് വരെയുള്ള സ്ഥാപനങ്ങളിൽ പ്രത്യേക വെൽവുമൺ ക്ലിനിക്കുകൾ സ്ഥാപിക്കും.
- മുഴുവൻ നഗരാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളും കുടുംബാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളായി പരിവർത്തനം ചെയ്യും. ഇതിനായി ധനകാര്യ കമ്മീഷന്റെ സാദ്ധ്യതകൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്തും.
- മുനിസിപ്പാലിറ്റികൾ, കോർപ്പറേഷനുകൾ എന്നിവിടങ്ങളിലെ പൊതുജനാരോഗ്യ പ്രവർത്തകരുടെ സേവനങ്ങൾ നഗര പ്രദേശത്ത് പ്രാവർത്തികമാക്കാൻ പ്രാഥമികാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളുമായി ഏകോപിപ്പിക്കും. അവരുടെ സേവന നിർവ്വചനങ്ങളെ അതിനനുസരിച്ച് പുനർ നിർവ്വചിക്കുകയും പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ സാങ്കേതിക നിയന്ത്രണം ആരോഗ്യ വകുപ്പിന് കീഴിൽ കൊണ്ടുവരുകയും ചെയ്യും. നഗര പ്രദേശങ്ങളിലെ ഓരോ ഡിവിഷനിലും വ്യത്യസ്ത പൊതുജനാരോഗ്യ സേവനങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുന്നതിന് ആരോഗ്യ ഉപകേന്ദ്രങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുകയും

അവിടെ ആരോഗ്യ പ്രവർത്തകരെ നിയമിക്കുകയും ചെയ്യും.

- ആയുഷ് വകുപ്പിൽ ഗവേഷണത്തിനായി പ്രത്യേക സമിതി രൂപീകരിക്കും. ഒരു ബ്ലോക്കിൽ ഒരു സ്ഥാപനം എന്ന കണക്കിൽ സേവനങ്ങളും സൗകര്യങ്ങളും ഏകീകരിക്കും. ലാബ് സേവനങ്ങൾ അലോപ്പതി കേന്ദ്രങ്ങൾ വഴി ലഭ്യമാക്കും.

ക്യാമ്പയിനുകൾ

നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി - 2 ആരോഗ്യത്തിൽ ക്യാമ്പയിൻ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് താഴെ പറയുന്ന ഘടകങ്ങൾക്ക് ഊന്നൽ കൊടുക്കും.

- ജീവിതശൈലി രോഗങ്ങൾ
- മാനസികാരോഗ്യം
- വയോജന ആരോഗ്യവും ക്ഷേമവും
- പകർച്ചവ്യാധി നിയന്ത്രണം
- രോഗനിർമ്മാർജ്ജനം
- നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി സെൽ സംസ്ഥാന തലത്തിൽ വിവിധ മിഷനുകളുടെ ക്യാമ്പയിൻ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിക്കും. ക്യാമ്പയിൻ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആസൂത്രണം ചെയ്ത് ആവിഷ്കരിക്കാൻ വിദഗ്ദ്ധരുടെ സേവനം ലഭ്യമാക്കും. ആരോഗ്യ വകുപ്പിലും ദേശീയ ആരോഗ്യ ദൗത്യത്തിലും നിലവിലുള്ള മാസ് മീഡിയ വിംഗിന്റെ സഹായത്തോടെ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ഈ ക്യാമ്പയിനുകൾ നടപ്പിലാക്കും. വാർഡുതല ക്യാമ്പയിൻ സെല്ലുകൾ, ഏകോപന സമിതികൾ എന്നിവയിലൂടെ ക്യാമ്പയിൻ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ശാക്തീകരിക്കും. ഓരോ ഘടകങ്ങളിൽ ഊന്നിക്കൊണ്ടുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് തിരഞ്ഞെടുക്കാം.

മോണിറ്ററിംഗ് സംവിധാനം

- നിലവിലെ നിരീക്ഷണ സംവിധാനങ്ങളെ സഹായിക്കുവാനായി ജില്ലാ തലത്തിലും സംസ്ഥാന തലത്തിലും പുരോഗതി വിലയിരുത്തും.
- സംസ്ഥാന തല, ഡിപ്പാർട്ടുമെന്റ്തല, ജില്ലാതല കമ്മറ്റികൾക്കു പുറമേ ഏകോപനത്തിനും നിരീക്ഷണങ്ങൾക്കുമായി ഡിപ്പാർട്ടുമെന്റ് തലത്തിലും ജില്ലാ തലത്തിലും Program Management Unit സ്ഥാപിക്കും.
- പരിവർത്തനം ചെയ്യപ്പെട്ട ആരോഗ്യ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെയും നൽകുന്ന സേവനങ്ങളുടെയും നിലവാരം അളക്കുന്നതിനായി പ്രവർത്തന സൂചികകൾ നിർവചിക്കും. ഭൗതിക സാഹചര്യങ്ങൾ, സേവനങ്ങളുടെ ലഭ്യത, സ്വീകാര്യത തുടങ്ങിയവ വിലയിരുത്തും. ഇ-ഹെൽത്ത് വഴി ഇതിനാവശ്യമായ ഡേറ്റ ശേഖരിക്കും.

- പ്രവർത്തന സൂചികകൾ തത്സമയം നിരീക്ഷിക്കുന്നതിനായി ഇ-ഹെൽത്തിന്റെ സാങ്കേതിക സഹായത്തോടെ ഒരു ഡാഷ് ബോർഡിന് രൂപം നൽകും. സ്ഥാപന തലം മുതൽ സംസ്ഥാന തലം വരെയുള്ള എല്ലാ പ്രവർത്തനങ്ങളും തത്സമയം നിരീക്ഷിച്ച് ജില്ലാ മിഷനുകളും സംസ്ഥാനതല കർമ്മസമിതിയും നവകേരളം സെല്ലും അവലോകനം നടത്തും.
- കുടുംബാരോഗ്യ ഉപകേന്ദ്രങ്ങൾ മുതൽ ജില്ലാ ആശുപ്രതി വരെയുള്ള എല്ലാ ആരോഗ്യ സ്ഥാപനങ്ങളും മാസത്തിലൊരിക്കൽ പ്രവർത്തനം അവലോകനം ചെയ്ത് റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കും.
- തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപന-ബ്ലോക്ക്-ജില്ലാതല അവലോകന യോഗങ്ങളിൽ നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി 2 ആരോഗ്യ പ്രവർത്തനങ്ങൾ അവലോകനം ചെയ്യും.
- മൂന്ന് മാസത്തിലൊരിക്കൽ മിഷന്റെ മുഴുവൻ പ്രവർത്തനങ്ങളും അവലോകനം ചെയ്യുകയും ആവശ്യമായ തിരുത്തൽ നടപടികൾ നിർദ്ദേശിക്കുകയും ചെയ്യും.

വിദ്യാകിരണം

സർക്കാരിന്റെ നയ സമീപനം

- സ്കൂൾ വിദ്യാഭ്യാസ ഡിജിറ്റലൈസേഷന്റെ സാധ്യതകൾ പൂർണ്ണമായും പ്രയോജനപ്പെടുത്തുന്നതിന് നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.
- ഐ.റ്റി. അധിഷ്ഠിത അധ്യയനത്തിൽ ഊന്നിക്കൊണ്ടുള്ള അധ്യാപക പരിശീലനം.
- പുതിയ കെട്ടിടങ്ങളിൽ പുതിയ ഫർണിച്ചറിനുവേണ്ടിയുള്ള ഒരു സ്കീമിന് രൂപം നൽകും. പഴയ ഫർണിച്ചറുകൾ പുതുക്കി പുനരുപയോഗിക്കും.
- സ്കൂളുകളിൽ സൗരോർജ്ജ പാനലുകൾ സ്ഥാപിക്കും.
- ലാബുകൾ നവീകരിക്കുകയും എണ്ണം വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിന് സ്കീമുണ്ടാകും. കളിസ്ഥലങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്തും.
- ജില്ലാ ഇംഗ്ലീഷ് വിദ്യാഭ്യാസ കേന്ദ്രം പോലെ പ്രത്യേക വിഷയങ്ങൾക്കുള്ള പരിപാടികൾ.
- പിന്നാക്കം നിൽക്കുന്ന കുട്ടികൾക്കും മേഖലകൾക്കും വേണ്ടി 'ശ്രദ്ധ' പോലുള്ള പരിപാടികൾ ശ്രുതിപാഠം, ഇന്ത്യൻ ആംഗ്യഭാഷയിൽ പരിശീലനം, തേൻകൂട് പോലുള്ള ഭിന്നശേഷിക്കാർക്കുവേണ്ടിയുള്ള സ്കീമുകൾ, അധ്യയനത്തിൽ മികവു പ്രകടിപ്പിക്കുന്ന കുട്ടികൾക്കു വേണ്ടിയുള്ള പ്രത്യേക പരിപാടികൾ എന്നിവ നടപ്പാക്കും.
- സെൽഫ് റിഫ്ളക്ഷൻ കിയോസ്കുകൾ, തിങ്ക് ആന്റ് ലേൺ പ്രോജക്ട്, വിവിധതരം

സ്കൂൾ ക്ലബ്ബുകൾ തുടങ്ങിയ പാഠ്യാനുബന്ധ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കും.

- കുട്ടികളുടെ അഭിരുചി തിരിച്ചറിയുന്നതിനുള്ള കെ-ഡാറ്റ് ഓൺലൈൻ അഭിരുചി പരീക്ഷ നടപ്പാക്കും.
- കലാകായിക വികസനത്തിനായുള്ള പരിപാടി നടപ്പാക്കും.
- ഓരോ ക്ലാസ്സിലും ആർജ്ജിക്കേണ്ട ഭാഷാപരവും ഗണിതപരവുമായ ശേഷി കുട്ടിയുടെ കഴിവിനനുസരിച്ച് പരമാവധി നേടിയെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തും.
- പ്രീപ്രൈമറി തലം മുതൽ ഹയർ സെക്കൻഡറി തലം വരെ മാതൃഭാഷാ പഠനത്തിന് മലയാള ഭാഷ നിയമം കൊണ്ടുവന്നിട്ടുണ്ട്. അത് ശരിയായ രീതിയിൽ നടപ്പിലാക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തും. അതോടൊപ്പം ബന്ധഭാഷ എന്ന നിലയിൽ ഇംഗ്ലീഷ് ഭാഷാപഠനം കൂടുതൽ മെച്ചപ്പെടുത്തും. മധുരം മലയാളം, ഹലോ ഇംഗ്ലീഷ് പദ്ധതികൾ കൂടുതൽ ഫലപ്രദമായി നടപ്പാക്കും.
- പ്രീപ്രൈമറി വിദ്യാഭ്യാസത്തിനായി കളിപ്പാട്ടം എന്ന പാഠ്യപദ്ധതി എസ്.സി.ഇ.ആർ.റ്റി. തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഈ പാഠ്യപദ്ധതി അടിസ്ഥാനമാക്കി മുഴുവൻ അധ്യാപകർക്കും പരിശീലനം നൽകും. പ്രീപ്രൈമറി ക്ലാസ് മുറികൾ ആകർഷകവും ശിശുസൗഹൃദവുമാക്കും.
- ഓരോ വിദ്യാർത്ഥിയുടെയും സർഗ്ഗവാസനകൾ കണ്ടെത്തി അവയെ പോഷിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള ടാലന്റ് ലാബ്, സർഗ്ഗവിദ്യാലയ, സഹിതം തുടങ്ങിയ സ്കീമുകൾ ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇവ കൂടുതൽ മെച്ചപ്പെടുത്തും. എല്ലാ കുട്ടികൾക്കും കലാ-കായിക, പ്രവൃത്തി പരിചയ വിദ്യാഭ്യാസം കിട്ടത്തക്ക രീതിയിൽ പ്രവർത്തന പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കും. സ്കൂൾ ക്ലസറ്ററുകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഒഴിവു ദിവസങ്ങളിൽ ഓരോ ഇനത്തിലും വിവിധ കേന്ദ്രങ്ങളിൽ വച്ച് പരിശീലനം നൽകാൻ ഏർപ്പാടുണ്ടാക്കും.
- അക്കാദമിക്ക് മോണിറ്ററിംഗ് ശക്തിപ്പെടുത്തും.
- വി.എച്ച്.എസ്.ഇയിൽ കാലോചിതമായ പരിഷ്കാരങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കും.
- നിലവിലുള്ള പി.ടി.എ, എസ്.എം.സി, എസ്.എം.ഡി.സി സംവിധാനങ്ങളുടെ കൂടുതൽ ഏകോപനം ഉറപ്പുവരുത്തും. ഇവയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ വിപുലപ്പെടുത്തും. പൊതുവിദ്യാലയങ്ങൾക്ക് പുറമെ അംഗീകാരമുള്ള എല്ലാ വിദ്യാലയങ്ങൾക്കും ഇത് ബാധകമാക്കും.
- എല്ലാ സ്കൂളുകൾക്കും മാസ്റ്റർ പ്ലാനുകൾ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഇവയുടെ ഭൗതിക സൗകര്യ ഭാഗം വലിയൊരളവിൽ പൂർത്തിയായിട്ടുണ്ട്. അക്കാദമിക് മാസ്റ്റർപ്ലാൻ അടുത്ത അധ്യായന വർഷത്തിൽ സമഗ്രമായി പരിഷ്കരിക്കും. ഓരോ സ്കൂളും മികവിന്റെ കേന്ദ്രങ്ങളായി മാറുന്നതിന് ആവശ്യമായ ഹ്രസ്വകാല, ദീർഘകാല പദ്ധതികൾക്ക് രൂപംകൊടുക്കും.
- ഭിന്നശേഷി കുട്ടികളുടെ അക്കാദമികവും ശാരീരികവുമായ വെല്ലുവിളികൾ ലഘൂകരിക്കാൻ പദ്ധതികൾ ഉണ്ടാക്കും.
- സമഗ്ര ശിക്ഷാ അഭിയാൻ പദ്ധതിയെ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പ്രാദേശിക പദ്ധതികളുമായി ബന്ധിപ്പിക്കും.

- സ്കൂൾ മാസ്റ്റർ പ്ലാനുകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പഞ്ചായത്ത്, ബ്ലോക്ക്, ജില്ലാതലത്തിൽ വിദ്യാഭ്യാസ ഉന്നമനത്തിന് സമഗ്രമായ മാസ്റ്റർ പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കും. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ, തദ്ദേശഭരണ വകുപ്പ്, എം.പി, എം.എൽ.എ തുടങ്ങിയ ഫണ്ടുകളുടെ വിനിയോഗം കഴിവതും ഈ മാസ്റ്റർ പ്ലാനിന് അനുസൃതമായിരിക്കുമെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തും.
- മുഴുവൻ കുട്ടികളുടെയും കായികക്ഷമത ഉറപ്പുവരുത്തുന്ന രീതിയിൽ ആരോഗ്യ-കായിക വിദ്യാഭ്യാസത്തെ മാറ്റും.
- സ്കൂൾ അന്തരീക്ഷം ശിശുസൗഹൃദവും പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദവും ആക്കണം. ജൈവ വൈവിധ്യോദ്യാന പദ്ധതി വിപുലപ്പെടുത്തും.
- ജൈവപച്ചക്കറികൾ ഉൽപാദിപ്പിക്കൽ, മാലിന്യ സംസ്ക്കരണ പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കൽ എന്നിവ കുട്ടികളുടെ പങ്കാളിത്തത്തോടെയും സാമൂഹിക പിന്തുണയോടെയും നടപ്പിലാക്കും.
- എല്ലാ സ്കൂളുകളിലും ഗ്രീൻ പ്രോട്ടോക്കോൾ നടപ്പാക്കുകയും ഹരിതവിദ്യാലയങ്ങളാക്കി മാറ്റുകയും ചെയ്യും.
- ഒൻപതാം ക്ലാസു മുതൽ വിദ്യാർത്ഥികളുടെ അഭിരുചി മനസ്സിലാക്കി ഹയർ സെക്കണ്ടറിക്കും അതിനുശേഷമുള്ള ഉന്നത പഠനത്തിനുമുള്ള ഗൈഡൻസ് നൽകാനുള്ള സംവിധാനം ഏർപ്പെടുത്തും.
- എല്ലാ സ്കൂളുകളിലും കൗൺസിലിംഗ് സേവനം ലഭിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തും. ഇത്തരം കാര്യങ്ങളിൽ അധ്യാപകർക്ക് പ്രത്യേക പരിശീലനം നൽകും.

പൊതുലക്ഷ്യങ്ങൾ

- സാമൂഹികനീതിയും അവസരതുല്യതയും അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള ഗുണമേന്മാ വിദ്യാഭ്യാസം എല്ലാ കുട്ടികൾക്കും ലഭ്യമാകുന്നു എന്നുറപ്പാക്കൽ.
- സാങ്കേതിക വിദ്യാസാധ്യതകളെ ഫലപ്രദമായി പ്രയോജനപ്പെടുത്തൽ. ഇങ്ങനെ പ്രയോജനപ്പെടുത്തുമ്പോൾ ഡിജിറ്റൽ വിടവ് ഉണ്ടാകുന്നില്ല എന്ന് സമൂഹ പിന്തുണയോടെ ഉറപ്പാക്കൽ.
- ഗുണമേന്മയുള്ള വിദ്യാഭ്യാസം കുട്ടികളുടെ അവകാശം എന്ന കാഴ്ചപ്പാടിൽ ഊന്നി നിന്നുകൊണ്ട് സമഗ്രമായ പാഠ്യപദ്ധതി പരിഷ്ക്കരണം സാധ്യമാക്കൽ.
- പാഠ്യപദ്ധതി വിഭാവനം ചെയ്യുന്ന ലക്ഷ്യങ്ങൾ നേടിയെടുക്കുന്നതിന് വിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പിലെ വിവിധ ഏജൻസികളുടേയും ഇതരവകുപ്പുകളുടേയും ഫലപ്രദമായ ഏകോപനം.
- പൊതുവിദ്യാഭ്യാസ സംരക്ഷണയജ്ഞം വഴി നേടിയെടുത്ത നേട്ടങ്ങളുടെ തുടർച്ചയും വളർച്ചയും ഉറപ്പാക്കൽ.
- വിജ്ഞാന സമൂഹം, പ്രാദേശിക സമ്പദ്ഘടന ശക്തിപ്പെടുത്തുക എന്നീ നിലപാടുകൾക്ക് അനുഗുണമായി വിദ്യാഭ്യാസ സംവിധാനങ്ങളെ പരിവർത്തിപ്പിക്കൽ.
- കുട്ടികൾക്ക് അവകാശപ്പെട്ട പഠനദിനങ്ങൾ ലഭ്യമാകുന്നു എന്നുറപ്പാക്കൽ.

- വിദ്യാഭ്യാസ രംഗത്ത് ജനപങ്കാളിത്ത സാധ്യതകൾ പരമാവധി പ്രയോജന പ്പെടുത്തൽ. വിദ്യാലയങ്ങളെ ജനായത്ത വിദ്യാലയങ്ങളാക്കി വളർത്തിയെടുക്കൽ.
- വിദ്യാലയവും പരിസരവും ശുചിയായും അപകടരഹിതമായും പരിപാലിക്കാൻ എല്ലാ ശ്രമങ്ങളും നടത്തും. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ മുൻകൈയ്യോടെ ഈ പരിപാടി നടപ്പിലാക്കും.

പ്രവർത്തന സമീപനം

- ഭൗതിക സൗകര്യവികസന കാര്യങ്ങളിൽ തുടങ്ങിവച്ച പ്രവർത്തനങ്ങൾ സമയബ ന്ധിതമായി പൂർത്തീകരിക്കൽ. ഇനിയും ആവശ്യങ്ങൾ ഉള്ള വിദ്യാലയങ്ങളെ കണ്ടെത്തലും ആവശ്യങ്ങളെ അഭിമുഖീകരിക്കലും.
- ഡിജിറ്റൽ ക്ലാസ്സുകൾ / ഓൺലൈൻ ക്ലാസ്സുകൾ എന്നിവ നടപ്പാക്കുമ്പോൾ ഡിജിറ്റൽ വിടവില്ലാതെ നടപ്പാക്കാൻ വേണ്ടുന്ന പ്രായോഗിക പ്രവർത്തനങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കൽ. അതിനായുള്ള വിപുലമായ ക്യാമ്പയിൻ ആസൂത്രണം ചെയ്യൽ.
- മുഴുവൻ കുട്ടികൾക്കും നീതിയുക്തമായ ഗുണമേന്മാ വിദ്യാഭ്യാസം ഉറപ്പാക്കാൻ വിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പ് നടത്തുന്ന ശ്രമങ്ങൾക്ക് പിന്തുണ നൽകൽ.
- ആധുനിക സാങ്കേതിക വിദ്യാസാധ്യതകൾ കൂടി ഉൾച്ചേർത്ത് ജ്ഞാനസമൂഹ നിർമ്മിതിക്ക് സഹായകമായ പുരോഗമനാത്മക ഉള്ളടക്കവും ബോധനശാസ്ത്ര വും ഉൾച്ചേർത്തു കൊണ്ടുള്ള പാഠ്യപദ്ധതി വികസിപ്പിക്കൽ.
- തൊഴിലിനോട് അനുകൂലമായ മനോഭാവവും തൊഴിലാഭിമുഖ്യവും സ്കൂൾവി ദ്യാഭ്യാസ ഘട്ടത്തിൽ തന്നെ വികസിപ്പിക്കാനാവശ്യമായ അനുഭവങ്ങൾ ഒരുക്കൽ.
- അദ്ധ്യാപക പ്രൊഫഷണലിസം വികസിപ്പിക്കാനുതകുന്ന പ്രായോഗിക പരി ശീലന പദ്ധതികൾ നടപ്പാക്കൽ
- ഓരോ ഘട്ടത്തിലും നേടേണ്ട ലക്ഷ്യങ്ങൾ നിജപ്പെടുത്തി അത് നേടുന്നു എന്നു റപ്പാക്കാനാവശ്യമായ അക്കാദമിക മോണിറ്ററിംഗ് രീതി വികസിപ്പിക്കൽ.
- സംവിധാനത്തിനകത്തെ മുഴുവൻ ജീവനക്കാരെയും ഉയർന്നുവരുന്ന അക്കാദ മിക വെല്ലുവിളികൾ ഏറ്റെടുക്കാൻ പ്രാപ്തമാക്കൽ.
- ഡിജിറ്റൽ ഉള്ളടക്കം വികസിപ്പിക്കുന്നതിനായി സാങ്കേതിക വിദഗ്ധർ, അദ്ധ്യാപ കർ എന്നിവരടങ്ങിയ സംഘങ്ങളെ വളർത്തിയെടുക്കൽ.
- നിലവിൽ തയ്യാറാക്കിയ സ്കൂൾതല മാസ്റ്റർപ്ലാനുകൾ പുനർവായന നടത്തു കയും നിലവിലുള്ള വസ്തുനിഷ്ഠ സാഹചര്യങ്ങൾകൂടി പരിഗണിച്ച് ശാസ് ത്രീയമായി പുനരാവിഷ്ക്കരിക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ റിസോഴ്സ് ഗ്രൂപ്പുകളെ ശക്തിപ്പെടുത്തൽ.
- ഓരോ കുട്ടിയേയും അറിഞ്ഞുകൊണ്ട് ആവശ്യമായ പിന്തുണ നൽകാനും പ്രോത്സാഹനം നൽകാനും ആത്മവിശ്വാസം ഉളവാക്കുന്നതിനും സഹായക മാകും വിധം മെന്ററിങ് സംവിധാനം വിപുലീകരിക്കൽ.
- ലിംഗനീതി, ലിംഗസമത്വം, ലിംഗാവബോധം എന്നിവ ഉളവാകുന്നതിന് സഹാ

യകമാകും വിധം വിദ്യാഭ്യാസ ഉള്ളടക്കത്തിലും വിനിമയത്തിലും എന്തെന്ത് മാറ്റങ്ങൾ വേണമെന്ന് പരിശോധിക്കുകയും അനുഗുണമായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ പ്രാവർത്തികമാക്കുകയും ചെയ്യൽ.

- സാമൂഹികമായും സാമ്പത്തികമായും അരികുവൽക്കരിക്കപ്പെട്ട സമൂഹത്തിന് കൂടി ഇടംകിട്ടും വിധം പാഠ്യപദ്ധതി ഉള്ളടക്കത്തിലും വിനിമയ രീതിയിലും ആവശ്യമായ പരിവർത്തനങ്ങൾ സാധ്യമാക്കൽ.
- കോവിഡാനന്തര വിദ്യാഭ്യാസം ആഹ്ലാദകരമാക്കുന്നതിനും, മുഴുവൻ കുട്ടികളെയും സ്കൂളിലേക്ക് തിരിച്ചെത്തിക്കുന്നതിനുള്ള ക്യാമ്പയിൻ പദ്ധതികൾ, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്, മറ്റ് ബന്ധപ്പെട്ട വകുപ്പുകൾ എന്നിവയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ജനകീയമായി നടത്തൽ.
- ആഗോളതാപനം, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം തുടങ്ങിയ പ്രശ്നങ്ങളെ ഉൾക്കൊള്ളാൻ സ്കൂൾ സമൂഹത്തിന് ചെയ്യാൻ കഴിയുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കലും ആസൂത്രണം ചെയ്യലും നടപ്പാക്കലും.
- സ്കൂൾ ആരോഗ്യ പരിപാടി, മാലിന്യ നിർമ്മാർജ്ജനം, ജലസംരക്ഷണം, ഉദ്ഗ്രഥിത കാർഷിക രീതികൾ, ഊർജ്ജ സംരക്ഷണം തുടങ്ങിയവ അനുഭവങ്ങളിലൂടെ ഉൾക്കൊള്ളുന്നതിനും കുട്ടികളുടെ ജീവിതരീതിയും ജീവിതശീലവുമാക്കുന്നതിനും ആവശ്യമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഇതുമായി ബന്ധപ്പെട്ടുകിടക്കുന്ന എല്ലാ വകുപ്പുകളുടേയും മറ്റു മിഷനുകളുടേയും ഏകോപന ത്തോടെയും സമൂഹ പിന്തുണയോടെയും ആസൂത്രണം ചെയ്യലും നടപ്പാക്കലും.
- ലഹരിക്കെതിരായ മനോഭാവം വളർത്തുന്നതിനും വികസിപ്പിക്കുന്നതിനും ഉതകുന്ന വൈവിധ്യമാർന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ മറ്റു വകുപ്പുകളുടേയും സമൂഹത്തിന്റെയും പിന്തുണയോടെ ആവിഷ്ക്കരിക്കലും നടപ്പാക്കലും.
- വിദ്യാഭ്യാസ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഡോക്യുമെന്റേഷനും വിനിമയത്തിനും സഹായകമായ പദ്ധതികൾ ആവിഷ്ക്കരിക്കലും നടപ്പാക്കലും.
- മിഷൻ പ്രവർത്തനം മുന്നോട്ട് പോകുന്ന ഘട്ടത്തിൽ രൂപപ്പെട്ടു വരുന്ന പുതിയ വിദ്യാഭ്യാസ വെല്ലുവിളികൾക്കനുസൃതമായ പ്രവർത്തന പദ്ധതികൾ രൂപപ്പെടുത്തൽ.

പ്രവർത്തനങ്ങൾ

- ഭൗതിക സൗകര്യവികസന കാര്യങ്ങളിൽ തുടങ്ങിവച്ച പ്രവർത്തനങ്ങൾ സമയബന്ധിതമായി പൂർത്തീകരിക്കൽ
- കിഫ്ബി ധനസഹായത്തോടെ നിർമ്മിക്കുന്ന കെട്ടിടങ്ങളിൽ ഇനിയും പൂർത്തീകരിക്കാത്ത കെട്ടിടങ്ങളുടെ നിർമ്മാണം സമയബന്ധിതമായി പൂർത്തിയാക്കുന്നതിനുള്ള സമയക്രമവും നടപടികളും സ്വീകരിക്കൽ.
- ഇതിനായി വിവിധ എസ്.പി.വികളുടേയും കിഫ്ബിയുടേയും പ്രതിനിധികളെ ഉൾപ്പെടുത്തി സമയബന്ധിത മോണിറ്ററിംഗിനായുള്ള ക്രമീകരണങ്ങൾ നടത്തൽ.

- ഇനിയും ഭൗതിക സൗകര്യവികസന ആവശ്യങ്ങൾ ഉള്ള വിദ്യാലയങ്ങളെ കണ്ടെത്തലും ആവശ്യങ്ങളെ അഭിമുഖീകരിക്കലും.
- ഭൗതികസൗകര്യങ്ങളുടെ കാര്യത്തിൽ പരിമിതിയുള്ള സർക്കാർ വിദ്യാലയങ്ങളെ കണ്ടെത്തുന്നതിന് ആവശ്യമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ
- ഗുണമേന്മാ വിദ്യാഭ്യാസത്തിനായി ഭൗതികസൗകര്യ വികസനം ആവശ്യമുണ്ടെന്ന് കണ്ടെത്തിയ വിദ്യാലയങ്ങൾക്കായി പ്രത്യേക പദ്ധതി രൂപീകരിക്കലും നിർവ്വഹിക്കലും.
- പൊതുവിദ്യാലയങ്ങൾ ആയതുകൊണ്ടുതന്നെ ഭൗതിക സൗകര്യകാര്യങ്ങളിൽ തീവ്രപരിമിതികളുള്ള എയ്ഡഡ് സ്കൂളുകളെ കണ്ടെത്തലും ഈ പ്രശ്നം പരിഹരിക്കാനാവശ്യമായ സാധ്യതകൾ ആരായലും.
- പുതുതായി നിർമ്മിച്ച സ്കൂൾ കെട്ടിടങ്ങളിൽ ആവശ്യമായ ഫർണ്ണിച്ചറുകൾ ഉറപ്പുവരുത്തുക.
- തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഫണ്ട്, പ്ലാൻ ഫണ്ട്, സി.എസ്.ആർ ഫണ്ട്, സ്പെഷ്യൽ റ്റി.എസ്.ബി ഫണ്ട്, പി.ടി.എ ഫണ്ട്, ജനപ്രതിനിധികളുടെ ഫണ്ട്, എസ്.എസ്.കെ.ഫണ്ട്, മറ്റ് കേന്ദ്രാവിഷ്ക്കൃത പദ്ധതി ഫണ്ടുകൾ, പൂർവ്വ വിദ്യാർത്ഥികൾ, പൊതുസമൂഹം തുടങ്ങിയവരിൽ നിന്നും സംഭാവനയായി ലഭിക്കുന്ന ഫണ്ട് തുടങ്ങിയവ ഉപയോഗിച്ച് പുതുതായി നിർമ്മിച്ച സ്കൂൾ കെട്ടിടങ്ങളിൽ ആവശ്യമായ ഫർണ്ണിച്ചറുകൾ ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കൽ.
- ഡിജിറ്റൽ ക്ലാസ്സുകൾ, ഓൺലൈൻ ക്ലാസ്സുകൾ എന്നിവ നടപ്പാക്കുമ്പോൾ ഡിജിറ്റൽ വിടവില്ലാതെ നടപ്പാക്കാൻ വേണ്ടുന്ന വിപുലമായ ക്യാമ്പയിൻ ആസൂത്രണം
- ഡിജിറ്റൽ വിടവിന് ഇടയാക്കാവുന്ന ഘടകങ്ങളെ കണ്ടെത്തുകയും സമൂഹ പിന്തുണയോടെ പരിഹരിക്കാനാവശ്യമായ ക്രമീകരണങ്ങൾ ചെയ്യൽ.
- ഇതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഏജൻസികളെ ഏകോപിപ്പിക്കൽ
- ഡിജിറ്റൽ സംവിധാനത്തിന്റെ സാർവ്വത്രിക വൽക്കരണത്തിന് ആവശ്യമായ വിഭവങ്ങളെ കണ്ടെത്തുന്നതിനാവശ്യമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആവിഷ്ക്കരിക്കലും നിറവേറ്റലും.
- സ്കൂളുകളിൽ നിലവിൽ ലഭ്യമായിട്ടുള്ള ഡിജിറ്റൽ ഉപകരണങ്ങളുടെ പരിപാലനവും ഉപയോഗവും ഫലപ്രദമാക്കുന്നതിന് പി.ടി.എ. യുടെ സഹകരണത്തോടെ സംവിധാനം ഒരുക്കൽ.
- നെറ്റ് വർക്ക് ലഭ്യത ഉറപ്പാക്കുന്നതിനാവശ്യമായ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കൽ.
- ഡിജിറ്റൽ ഉള്ളടക്കം വികസിപ്പിക്കുന്നതിനായി സാങ്കേതിക വിദഗ്ധർ, അദ്ധ്യാപകർ എന്നിവരടങ്ങിയ സംഘങ്ങളെ വളർത്തിയെടുക്കൽ.
- ഡിജിറ്റൽ ഉള്ളടക്കം വികസിപ്പിക്കുന്നതിനായി വിവിധ വിഷയങ്ങളിൽ പ്രാവീണ്യമുള്ള അദ്ധ്യാപകർ, സാങ്കേതികവിദഗ്ധർ എന്നിവരടങ്ങിയ സംഘങ്ങളെ ജില്ലാതലത്തിലും, സംസ്ഥാനതലത്തിലും തെരഞ്ഞെടുത്ത് പരിശീലനം നൽകി അവരുടെ സേവനം പ്രയോജനപ്പെടുത്തൽ.

- മുഴുവൻ കുട്ടികൾക്കും ഗുണമേന്മാ വിദ്യാഭ്യാസം ഉറപ്പുവരുത്തുക.
- ദുർബല ജനവിഭാഗങ്ങളുടെ ആവാസത്തെ കേന്ദ്രീകരിച്ചുകൊണ്ടുള്ള പദ്ധതികൾ
- ഗോത്രവിഭാഗങ്ങൾ അധിവസിക്കുന്ന ഇടങ്ങളിൽ കൂടുതൽ ശ്രദ്ധ ചെലുത്തൽ
- ഭിന്നശേഷി കുട്ടികൾക്ക് സൗഹൃദമായ അക്കാദമിക ഭൗതിക സൗകര്യം ഉറപ്പാക്കൽ
- മലയോര/തീരദേശ സവിശേഷതകൾ ഉൾക്കൊണ്ടുകൊണ്ടുള്ള പദ്ധതികൾ ആവിഷ്ക്കരി ക്കലും നടപ്പാക്കലും.
- കുട്ടികളുടെ കലാസാംസ്ക്കാരിക കായികവിദ്യാഭ്യാസത്തിന് പ്രത്യേക ഊന്നൽ
- അക്കാദമിക മികവ് വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള പദ്ധതികൾ ആവിഷ്ക്കരിച്ച് നടപ്പിലാക്കുക.
- പഠനപിന്തുണ ആവശ്യമുള്ള കുട്ടികൾക്ക് അതുറപ്പാക്കി അക്കാദമിക് മികവ് കൈവരിക്കുക.
- കുട്ടികളുടെ പ്രതിഭകൾ കണ്ടെത്തി അത് ഏറ്റവും ഉയർന്ന തലത്തിലേ ക്കെത്തിക്കുന്നതിനുള്ള അവസരങ്ങൾ ഉറപ്പാക്കൽ.
- ഇതിനെല്ലാം സഹായകരമാകും വിധം മെന്ററിംഗ് സംവിധാനം കൂടുതൽ ശക്തിപ്പെടുത്തുക.
- തൊഴിലിനോട് അനുകൂലമായ മനോഭാവവും തൊഴിലാഭിമുഖ്യവും സ്കൂൾവി ദ്യാഭ്യാസ ഘട്ടത്തിൽ തന്നെ വികസിപ്പിക്കാനാവശ്യമായ അനുഭവങ്ങൾ ഒരുക്കൽ.
- തൊഴിലിനോട് അനുകൂലമായ മനോഭാവവും തൊഴിലാഭിമുഖ്യവും സ്കൂൾവി ദ്യാഭ്യാസ ഘട്ടത്തിൽ തന്നെ വികസിപ്പിക്കുന്നതിനായി വർക്ക് എഡ്യൂക്കേഷനെ പാഠ്യപദ്ധതിയുമായി ഉദ്ഗ്രഥിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുന്നതാണ്.
- അദ്ധ്യാപകരുടെ പ്രൊഫഷണലിസം വികസിപ്പിക്കാനുതകുന്ന പ്രായോഗിക പരിശീലന പദ്ധതികൾ നടപ്പാക്കുക
- അക്കാദമിക മോണിറ്ററിംഗ് സംവിധാനം വികസിപ്പിക്കുക : ഓരോ ഘട്ടത്തിലും നേടേണ്ട ലക്ഷ്യങ്ങൾ നിജപ്പെടുത്തി അത് നേടുന്നു എന്നുറപ്പാക്കാനാവ ശ്യമായ അക്കാദമിക മോണിറ്ററിംഗ് രീതി വികസിപ്പിക്കൽ. ഇതിനായി ഓരോ സ്കൂൾ ഘട്ടത്തിലും (LP/UP/Secondary) പ്രാപ്യമാകേണ്ടുന്ന പഠനമികവുകൾ (Learning Attributes) നിജപ്പെടുത്തലും അവ നേടി എന്നുറപ്പാക്കാനാവശ്യമായ മോണിറ്ററിംഗ് സംവിധാനം വികസിപ്പിക്കലും
- വിജ്ഞാനസമൂഹം, പ്രാദേശിക സമ്പദ്ഘടന വികസിപ്പിക്കുക എന്നീ കാഴ്ചപ്പാ ടിനനുഗുണമാകും വിധം വിദ്യാഭ്യാസ സംവിധാനത്തെ വളർത്തിയെടുക്കൽ
- ദേശീയ അന്തർദേശീയ മൽസരങ്ങളിൽ പങ്കെടുക്കുന്നതിന് കുട്ടികളെ പ്രാപ് തരാക്കുക
- പ്രീസ്കൂളിംഗ് ശക്തിപ്പെടുത്തുക കുട്ടികളുടെ പോഷണം, പരിചരണം എന്നി വയ്ക്ക് പുറമെ മാനസിക, ശാരീരിക, വൈകാരിക വികാസ മേഖലകൾ പരി പോഷിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തന പദ്ധതികൾ ആവിഷ്ക്കരിച്ച് നടപ്പിലാ ക്കുക. ഒരു പ്രദേശത്തെ സർക്കാർ പരിധിയിൽ വരുന്ന എല്ലാ പ്രീസ്കൂളിംഗ് പ്രവർത്തനങ്ങളുടേയും സ്വാഭാവികമായ ഏകോപനം തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനങ്ങ

ളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ വികസിപ്പിക്കുക.

- സ്കൂൾതല മാസ്റ്റർപ്ലാനുകൾ ശാസ്ത്രീയമായി പുനക്രമീകരിക്കൽ.
- തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപന തലത്തിലുള്ള മാസ്റ്റർപ്ലാനുകൾ രൂപപ്പെടുത്തൽ
- വിദ്യാഭ്യാസ രംഗത്ത് നൂതനത്വമുള്ള പദ്ധതികൾ ആവിഷ്ക്കരിക്കലും നടപ്പാക്കലും
- സമൂഹത്തെ പൊതുവിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെടുത്തുന്നതിന് കൂടുതൽ ജനകീയ ഇടപെടലുകൾ ഉറപ്പുവരുത്തുക
- സ്കൂൾതല കായിക പ്രവർത്തനങ്ങൾ വിപുലീകരിക്കുന്നതിനുള്ള പദ്ധതികൾ ആവിഷ്ക്കരിക്കൽ
- സംവിധാനത്തിനകത്തെ മുഴുവൻ ജീവനക്കാരേയും ഉയർന്നുവരുന്ന അക്കാദമിക വെല്ലുവിളികൾ ഏറ്റെടുക്കാൻ പ്രാപ്തമാക്കുക.
- സ്കൂൾ ക്യാമ്പസുകളിൽ ശുചിത്വം ഉറപ്പുവരുത്തുക. മുഴുവൻ വിദ്യാലയങ്ങളേയും 'ശുചിത്വ വിദ്യാലയം ഹരിത വിദ്യാലയം' ആക്കി വളർത്തുക
- വിദ്യാർത്ഥികളുടേയും പി.ടി.എ/എസ്.എം.സി.യുടേയും പങ്കാളിത്തത്തോടെ സ്കൂൾ ക്യാമ്പസുകൾ ഹരിതാഭമാക്കുന്നതിനും ശുചിത്വം ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനുമുള്ള പദ്ധതികൾ ആസൂത്രണം ചെയ്ത് നടപ്പിലാക്കൽ.
- ശുചിത്വ ശീലവും ശുചിത്വ രീതികളും സ്വായത്തമാക്കുന്നതിനും അവരവർ ജീവിക്കുന്ന പരിസരം ശുചിത്വമുള്ള പരിസരമാക്കി മാറ്റുന്നതിനുമുള്ള ഉത്തരവാദിത്തം അവരവർക്ക് ഉണ്ട് എന്ന അവബോധവും ജീവിത കാഴ്ചപ്പാടും സ്കൂൾ പ്രായത്തിൽത്തന്നെ അനുഭവങ്ങളിലൂടെ വികസിപ്പിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആവിഷ്ക്കരിക്കലും നടപ്പാക്കലും
- ഇത്തരം പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ അദ്ധ്യാപകർ, പൊതുസമൂഹം എന്നിവരുടെ പിന്തുണ കുട്ടികൾക്ക് ഉണ്ടാകുന്നു എന്നുറപ്പാക്കൽ.
- തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനങ്ങളുടെ സാധ്യതകൾ ഇതിനായി പ്രയോജനപ്പെടുത്തൽ.
- പ്രതിഭകൾ ഇ-ക്ലാസ്സ് മുറികളിലേക്ക് : വിദ്യാലയം ഉൾപ്പെടുന്ന പ്രദേശത്തെ കല, സാഹിത്യം, നാടകം, സിനിമ, സ്പോർട്സ്, വൈദ്യം, പാചകം, കൃഷി തുടങ്ങിയ വ്യത്യസ്ത മേഖലകളിലെ പ്രതിഭകളെ കണ്ടെത്തി അവരെ ഇ-ക്ലാസ്സ് മുറികളിലൂടെ കുട്ടികളുമായി സംവദിക്കാനുള്ള അവസരം ഒരുക്കൽ.
- കുട്ടികളുടെ വായനാശീലം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനായി ക്ലാസ്സ് ലൈബ്രറികളേയും സ്കൂൾ ലൈബ്രറികളേയും മെച്ചപ്പെടുത്തൽ
- മാതൃകാ സ്കൂളുകൾ കണ്ടെത്തുന്നതിന് പൊതുമാനദണ്ഡങ്ങൾ തയ്യാറാക്കൽ
- സാംസ്ക്കാരിക വിനിമയ പദ്ധതി ആവിഷ്ക്കരിച്ച് നടപ്പാക്കലിലൂടെ വിവിധ സംസ്കാരങ്ങളോടും കലകളോടുമുള്ള ബഹുമാനവും ആദരവും വളർത്തിയെടുക്കുക.
- വിദ്യാഭ്യാസ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഡോക്യുമെന്റേഷനും അവയുടെ വിനിമയവും.

സംയോജന സാധ്യതകൾ

കുട്ടികളുടെ അറിവും കഴിവും നൈപുണികളും മനോഭാവവും വികസിപ്പിക്കാനുള്ള വൈവിധ്യമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ വിവിധ വകുപ്പുകളുമായി സംയോജന പ്രവർത്തനങ്ങളിലൂടെ ആവിഷ്കരിക്കാൻ കഴിയും. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്, ആരോഗ്യവകുപ്പ്, വനിതാ ശിശു വികസന വകുപ്പ്, സാമൂഹ്യനീതി വകുപ്പ്, സിവിൽ സപ്ലൈസ് വകുപ്പ്, പട്ടികജാതി പട്ടികവർഗ വകുപ്പ്, സാങ്കേതി വിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പ്, സ്പോർട്സ് വകുപ്പ്, സാംസ്ക്കാരിക വകുപ്പ് എന്നിവയുമായി പ്രത്യക്ഷമായും വിദ്യുച്ഛക്തി, ജലവിതരണം, വനംവകുപ്പ്, പുരാവസ്തു പുരാരേഖാ വകുപ്പ്, കൃഷി വകുപ്പ് തുടങ്ങിയ വിവിധ വകുപ്പുകളുമായി പരോക്ഷമായും ബന്ധപ്പെട്ടുകിടക്കുന്ന സ്ഥാപനങ്ങളാണ് പൊതുവിദ്യാലയങ്ങൾ. ഈ വകുപ്പുകളുമായി എല്ലാം ബന്ധപ്പെട്ട് സംയോജിത പ്രവർത്തനം ആസൂത്രണം ചെയ്യാൻ കഴിയും . അതുപോലെ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സാധ്യത പരമാവധി ഉപയോഗപ്പെടുത്താനും കഴിയും.

ക്യാമ്പയിനുകൾ

- കോവിഡാനന്തര പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനുള്ള ജനകീയ ക്യാമ്പയിൻ
- തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുമായി ചേർന്ന് ജനകീയ വിദ്യാഭ്യാസ രജിസ്റ്റർ ഉണ്ടാക്കൽ.
- ശുചിത്വ വിദ്യാലയം ഹരിത വിദ്യാലയം ക്യാമ്പയിൻ.
- ബാലസൗഹൃദ തദ്ദേശ ഭരണത്തെ സ്കൂളുകളുമായി ബന്ധിപ്പിക്കൽ.

ഇതുപോലെ മുന്നോട്ടുവെച്ച ലക്ഷ്യങ്ങൾക്കും പ്രവർത്തന സമീപനത്തിനും അനുഗുണമായി ഓരോഘട്ടത്തിലും രൂപപ്പെട്ടുവരുന്ന കാര്യങ്ങളെ ക്യാമ്പയിൻ രീതിയിൽ പരിവർത്തിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്.

മോണിറ്ററിംഗ് സംവിധാനം

- മിഷൻ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ടാസ്ക്കുകൾ ആക്കി മാറ്റിയാൽ അതനുസരിച്ച് ഡിജിറ്റൽ മോണിറ്ററിങ് ഫോർമാറ്റുകളും, വിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പിലെ വിവിധ തലങ്ങളിലെ സാധ്യതകളും പ്രയോജനപ്പെടുത്തി അക്കാദമി മോണിറ്ററിംഗ് സംവിധാനം വികസിപ്പിക്കാം.
- തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളെ മോണിറ്ററിംഗിനായുള്ള പ്രധാന പങ്കാളികളാക്കി മാറ്റാം.

ഹരിതകേരളം മിഷൻ

സർക്കാരിന്റെ നയം

- പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദ കേരളം സൃഷ്ടിക്കുക എന്നത് നവകേരള സൃഷ്ടിയുടെ മുഖ്യ ലക്ഷ്യമായിരിക്കും.
- ഓരോ വകുപ്പും ഹരിതകേരളം മിഷൻ ലക്ഷ്യങ്ങളെ എങ്ങനെ പിന്തുണയ്ക്കുന്നു എന്ന പ്രസ്താവന വകുപ്പുകളുടെ ബജറ്റിൽ ഉൾപ്പെടുത്തും.
- ജനകീയ കാമ്പയിനുകളുടെ രൂപത്തിൽ പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണ പരിപാടികൾ നടപ്പിലാക്കും.

മണ്ണ് - ജലസംരക്ഷണം (ജലസമൃദ്ധി)

സർക്കാരിന്റെ നയസമീപനം

- കേരളത്തിന്റെ പരിസ്ഥിതി സന്തുലനാവസ്ഥ നിലനിർത്തുന്നതിൽ ജനങ്ങളെ വിശ്വാസത്തിലെടുത്തു കൊണ്ട് ആവശ്യമായ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.
- നീർത്തട അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള ജല-മണ്ണ് സംരക്ഷണ പദ്ധതികളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ നദീതട പദ്ധതികൾ ആവിഷ്ക്കരിക്കും.
- നദീതട അടിസ്ഥാനത്തിലും വൻ നീർത്തട അടിസ്ഥാനത്തിലും ഉള്ള ആസൂത്രണം ജലസേചന വകുപ്പ് മുഖേന നിർവ്വഹിക്കും.

- ശാസ്ത്രീയ പഠനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ തടയണ/റെഗുലേറ്റർ ശൃംഖല പണിത് പുഴകളെ ജലസംഭരണികളാക്കി മാറ്റും.
- മഴനിഴൽ പ്രദേശത്ത് ജലക്ഷാമം പരിഹരിക്കുന്നതിന് പ്രത്യേക പദ്ധതികൾ ആവിഷ്ക്കരിക്കും.
- ജല ഉപയോഗ കാര്യക്ഷമത വർദ്ധിപ്പിക്കുക.
- നഗരങ്ങളിലെ കനാലുകളും പുഴകളും ശുചിയാക്കുന്നതിന് പ്രത്യേക പദ്ധതികൾക്ക് രൂപം നൽകുക.
- ജലാശയങ്ങളുടെ വാഹക പ്രദേശങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ.
- വിവിധ വകുപ്പുകളുടെ ഏകോപനത്തോടു കൂടി നിലവിലുള്ള നീർത്തട വികസന റിപ്പോർട്ടുകൾ ക്യാമ്പയിനായി ഉപയോഗപ്പെടുത്തണം. കൂടാതെ, നീർത്തട പ്ലാനുകൾ വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കുള്ള അടിസ്ഥാന രേഖയായി മാറണം.
- കാട്ടാക്കട, തളിപ്പറമ്പ് മാതൃകയിൽ നീർത്തട പദ്ധതികൾ ആസൂത്രണം ചെയ്യുന്നതിന് വിപുലമായ ക്യാമ്പയിൻ സംഘടിപ്പിക്കും.
- മാതൃകാ ബ്ലോക്കുകളിൽ ജല ബജറ്റിന് രൂപം നൽകും.
- എല്ലാ വലിയ കുളങ്ങളും മാതൃകാപരമായി വെട്ടിവൃത്തിയാക്കി പുനഃരുജ്ജീവിപ്പിക്കും.

ലക്ഷ്യങ്ങൾ

- ജലസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ആസൂത്രണവും നിർവ്വഹണവും സംയോജിത നീർത്തടാടിസ്ഥാനത്തിൽ നടത്തി ജല ലഭ്യതയും ഉൽപാദന ക്ഷമതയും വർദ്ധിപ്പിക്കുക.
- പുതിയൊരു ജലസംരക്ഷണ വിനിയോഗ സംസ്ക്കാരം മുഴുവൻ ജനങ്ങളിലും രൂപപ്പെടുത്തുക.
- ജലസുരക്ഷയും പാരിസ്ഥിതിക സുരക്ഷയും ഭാവിതലമുറയ്ക്ക് കൂടി ഉറപ്പാക്കുക.
- നിലവിലുള്ള ജലസ്രോതസ്സുകളുടെ നവീകരണവും ശുദ്ധീകരണവും വിനിയോഗവും സുസ്ഥിര പരിപാലനവും ഉറപ്പാക്കുക.
- ശാസ്ത്രസാങ്കേതിക വിദ്യയുടെ ഉപയോഗം ജലവിഭവാസൂത്രണത്തിലും മോണിറ്ററിംഗിലും ഉറപ്പാക്കുക.
- കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം, പ്രകൃതി ദുരന്തങ്ങൾ എന്നിവ ജലവിഭവ മേഖലയിൽ ചെലുത്തുന്ന സ്വാധീനം തിരിച്ചറിഞ്ഞ്, ഇവയെ പ്രതിരോധിക്കും വിധമുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ആസൂത്രണ നിർവ്വഹണം ഉറപ്പാക്കുക.
- നഗര കേന്ദ്രീകൃത വെള്ളപ്പൊക്കം (urban flooding) ലഘൂകരിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ ജനകീയമായി നിർവ്വഹിക്കുക.
- നീർത്തട അടിസ്ഥാനത്തിൽ മണ്ണ് - ജലസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനം ജനകീയമായി നിർവ്വഹിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ പരിശീലനങ്ങൾ ഉറപ്പാക്കുക.

- ജല മലിനീകരണം തടയുക. ഓരു വെള്ളക്കയറ്റം പ്രതിരോധിക്കുക.
- റൂം ഫോർ റിവർ ശക്തിപ്പെടുത്തുക.
- ജലസ്രോതസ്സുകളിൽ അമിതമായി അടിഞ്ഞുകൂടിയ എക്കലും മണലും നീക്കം ചെയ്യുക.
- തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ വിവിധ സർക്കാർ വകുപ്പുകളുടേയും ഏജൻസികളുടേയും സഹായത്തോടെ ഏകോപനം സാധ്യമാക്കിക്കൊണ്ട് പരമാവധി ജനപങ്കാളിത്തോടെ ഈ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തുക.

പ്രവർത്തന സമീപനം

- കേരളത്തിന്റെ പാരിസ്ഥിതിക സന്തുലനാവസ്ഥ നിലനിർത്തുന്നതിന് നീർത്തടാടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള മണ്ണ്-ജല സംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നദീതടാടിസ്ഥാനത്തിൽ സംയോജിപ്പിച്ച് പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിക്കുന്ന തരത്തിൽ കഴിഞ്ഞ കാല പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ അവലംബിച്ച രീതി തുടരുകയെന്നതാണ് പൊതു സമീപനം.
- ജലസുരക്ഷയും പാരിസ്ഥിതിക സുരക്ഷയും ഭാവിതലമുറയ്ക്കുകൂടി ഉറപ്പാക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഇതിനായി തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപന തലത്തിൽ ജലബജറ്റും ജലസുരക്ഷാ പ്ലാനുകളും തയ്യാറാക്കണം. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ജനകീയമായിട്ടാകണം ഈ പ്രവർത്തനങ്ങൾ സംഘടിപ്പിക്കേണ്ടത്.
- നീർത്തടാടിസ്ഥാനത്തിൽ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തുന്നതിനുതകുന്ന തരത്തിൽ ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് തല നീർത്തട മാസ്റ്റർ പ്ലാനുകൾ എല്ലായിടത്തും ഉറപ്പാക്കണം. ഇവയിൽ ഉൾപ്പെട്ട പ്രവൃത്തികൾ ഏകോപനം സാദ്ധ്യമാക്കി നിർവ്വഹിക്കുന്നതിൽ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനതല സാങ്കേതിക സമിതികൾ (23.10.2017-ലെ സർക്കാർ ഉത്തരവ് (അച്ചടി) നം. 20/2017/ജ.വി.വ പ്രകാരം രൂപീകൃതമായത്) ശ്രദ്ധിക്കണം. ഇതിനായി തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപന തലത്തിൽ ഒറ്റ നിർവ്വഹണ പ്ലാൻ ഉണ്ടാക്കുകയും, ബന്ധപ്പെട്ട വകുപ്പുകളുടേയും എജൻസികളുടേയും കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന പദ്ധതികൾ പരമാവധി ഈ പ്ലാനുമായി കൂട്ടിയോജിപ്പിച്ച് നടപ്പിലാക്കുകയും വേണം.
- ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയുടെ സാധ്യത പരമാവധി വിനിയോഗിക്കണം. ഈ പ്രവൃത്തികളുടെ ആസൂത്രണത്തിലും നിർവ്വഹണത്തിലും ആവശ്യമായ ഘട്ടങ്ങളിൽ മറ്റു വകുപ്പുകളിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ സാങ്കേതിക വൈദഗ്ധ്യം ലഭ്യമാക്കാൻ കഴിയണം.
- പുനരുജ്ജീവിപ്പിച്ച ജലസ്രോതസ്സുകളുടെ സ്ഥായിയായ പരിപാലനം ഉറപ്പാക്കുന്നതിനും വീണ്ടും മലിനമാകാതെ ഉപയുക്തമാക്കി നിലനിർത്തുന്നതിനും കൃഷി, വിനോദസഞ്ചാരം തുടങ്ങിയ വിവിധ വകുപ്പുകളുടെ സഹകരണം ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനം ഉറപ്പാക്കണം.
- കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തിന്റെ ഭാഗമായി കേരളത്തിൽ ലഭ്യമാകുന്ന മഴയുടെ

അളവ് വർദ്ധിച്ചു വരുന്നു. സ്ഥലകാല വ്യതിയാനം കണക്കിലെടുത്ത് ആവശ്യമായ സ്ഥലങ്ങളിൽ മഴക്കാലത്തുള്ള അധിക ജലം വാർന്നുപോകുന്നതിനുള്ള സംവിധാനം, പുഴകൾക്ക് ഒഴുകാനുള്ളയിടം (Room for River), പുഴകളുടെ ജല വാഹകശേഷി പുനസ്ഥാപിക്കൽ എന്നിവ സാധ്യമാക്കണം. ഒപ്പം പുഴകൾക്കുള്ളിൽ ജലസംഭരണം സാധ്യമാക്കാൻ കഴിയുന്ന തരത്തിലുള്ള നിർമ്മിതികൾ ഉറപ്പാക്കണം.

- ജലശുദ്ധി ഉറപ്പാക്കാനും ഉപയോഗിക്കുന്ന ജലത്തിന്റെ ഗുണനിലവാരം സംബന്ധിച്ച് ജനങ്ങൾക്കുള്ള ആശങ്ക അകറ്റാനും കഴിയണം.
- ഡിജിറ്റൽ സാങ്കേതിക വിദ്യയുടെ സഹായത്തോടെ ജലവിഭവ പ്ലാനിംഗും മോണിട്ടറിംഗും ഈ മേഖലയിൽ കേന്ദ്ര സാമ്പത്തിക സഹായം നേടിയെടുക്കുന്നതിനുള്ള പദ്ധതികളുടെ രൂപീകരണവും നടത്തണം. ഐ.ടി. മിഷന്റെ സാങ്കേതിക പിന്തുണ ഇതിനായി പ്രയോജനപ്പെടുത്തണം.

പ്രവർത്തനങ്ങൾ

- തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ സ്ഥാപനതല സാങ്കേതിക സമിതികളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ നിലവിലുള്ള സംയോജിത നീർത്തട പ്ലാനുകൾ ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കുകൂടി അനുഗുണമായ രീതിയിൽ കാലാനുസൃതമാക്കും. ഈ പ്രവർത്തനം പരമാവധി ജനകീയ പങ്കാളിത്തത്തോടെ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ മേൽനോട്ടത്തിൽ സമയബന്ധിത ക്യാമ്പയിനായി നടത്തും.
- സാങ്കേതിക വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങൾ, ഗവേഷണ സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവയുടെ പങ്കാളിത്തത്തോടെ പരമാവധി ജനകീയമായി തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനതല സാങ്കേതിക സമിതികളുടെ സഹായത്തോടെ ജലബജറ്റും ജല സുരക്ഷാ പ്ലാനും തയ്യാറാക്കും. ആദ്യഘട്ടത്തിൽ ഒരു ജില്ലയിൽ ഒരു തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിലും തുടർന്ന് മുഴുവൻ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലും നടപ്പിലാക്കും.
- നീർത്തട പ്ലാനുകളിൽ നിർദ്ദേശിക്കുന്ന ആവാഹ പ്രദേശ പരിപാലനം, കുളങ്ങളുടെ നവീകരണം, കിണർ റീചാർജിംഗ്, നീർച്ചാലുകളുടെ നവീകരണം എന്നിവ വിവിധ വകുപ്പുകളും ഏജൻസികളും അവരവരുടെ സാധ്യതകൾക്കനുസരിച്ച് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപന തലത്തിൽ ഏകോപനം സാധ്യമാക്കിക്കൊണ്ട് ഏറ്റെടുത്ത് നടപ്പിലാക്കും. ബജറ്റ് വിഹിതം ലഭ്യമായിട്ടുള്ള വകുപ്പുകൾ സർക്കാർ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള ഗ്രീൻ സ്റ്റേറ്റ്മെന്റിൽ ഇത്തരം പ്രോജക്ടുകൾ ഉൾപ്പെടുത്തണം. സംസ്ഥാന പ്ലാനിംഗ് ബോർഡിന് വാർഷിക പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കി നൽകുമ്പോൾ ഇവ കൂട്ടിച്ചേർക്കണം. ജലസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഫലമായി ഭൂജല നിരപ്പിൽ ഉണ്ടാകുന്ന വ്യതിയാനം രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിനും വിലയിരുത്തുന്നതിനുമുള്ള സംവിധാനം ഒരുക്കും.

- പുനരുജ്ജീവിപ്പിച്ച ജലസ്രോതസ്സുകളുടെ സ്ഥായിയായ പരിപാലനം ഉറപ്പാക്കുന്നതിനും വീണ്ടും മലിനമാകാതെ ഉപയുക്തമാക്കി നിലനിർത്തുന്നതിനും സാധ്യമായ ഇടങ്ങളിൽ കൃഷി, വിനോദസഞ്ചാരം തുടങ്ങിയ വിവിധ വകുപ്പുകളുടെ സഹകരണത്തോടെ ഇവയ്ക്കനുബന്ധമായി ജൈവകൃഷി വ്യാപനം, മത്സ്യകൃഷി, ഫാം ടൂറിസം, പ്രാദേശിക ടൂറിസം, പ്രഭാത-സായാഹ്ന വ്യായാമം, സമീപത്തെ പൊതു ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള ഭൂമിയിൽ പൊതു ഇടങ്ങൾ, ജൈവ വൈവിദ്ധ്യ പാർക്കുകൾ, പച്ചത്തുരുത്തുകൾ മുതലായവ ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ പൊതുജന പങ്കാളിത്തത്തോടെ നടപ്പിലാക്കും.
- ജലസേചന കാര്യക്ഷമത വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന് സഹായകമായ സാങ്കേതിക വിദ്യകൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്തും. കൃഷിയും ജലസേചനവും ബന്ധിപ്പിച്ച് ഉറപ്പായ ജലസേചനം (assured irrigation) സാദ്ധ്യമാക്കും.
- കേരളത്തിലെ വിവിധ സ്വഭാവമുള്ള ഭൂപ്രദേശങ്ങളിൽ നടപ്പിലാക്കിയ കാട്ടാക്കട, ബാവലി, മാണിക്കൽ എന്നീ മാതൃകകൾ സമാനമായ മറ്റ് പ്രദേശങ്ങളിൽ നടപ്പിലാക്കും. ഈ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കിയ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ അവർ നടത്തിയ പ്രവർത്തനങ്ങൾ മറ്റു തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളെ പരിചയപ്പെടുത്തുന്നതിന് ആവശ്യമായ വേദി ഒരുക്കും.
- ജലസംരക്ഷണം, ജലഉപയോഗ കാര്യക്ഷമത എന്നിവ നേടുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ ശാസ്ത്രസാങ്കേതിക സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സഹായത്തോടെ ജനകീയമായി നിർവ്വഹിക്കും.
- കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം സംബന്ധിച്ച് പഠനം നടത്തുന്നതിനും ജലമേഖലയിൽ ഇതിന്റെ ആഘാതം ലഘൂകരിക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ പ്രായോഗിക സമീപനം രൂപപ്പെടുത്തുന്നതിനും ആവശ്യമായ സഹായം ഈ രംഗത്ത് പ്രവർത്തിക്കുന്ന ശാസ്ത്ര സാങ്കേതിക സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നും ലഭ്യമാക്കും.
- പുഴകൾ, തോടുകൾ എന്നിവയിലെ നീരൊഴുക്ക് സ്ഥായിയാക്കുന്നതിന് സഹായകരമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ സംഘടിപ്പിക്കും.
- പ്രകൃതിദത്ത മാർഗ്ഗങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ച് തീരങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കും.
- ഓരു വെള്ളക്കയറ്റം പ്രതിരോധിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവൃത്തികൾ ഏറ്റെടുത്ത് നടപ്പിലാക്കും.
- ക്വാറികൾ പോലെയുള്ള മനുഷ്യപ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഭാഗമായുണ്ടായ ജല സംഭരണികളിലെ ജലം ഗുണനിലവാര പരിശോധന നടത്തി കിണർ, കുളം, നീർച്ചാലുകൾ മുതലായവയുടെ റീച്ചാർജ്ജിംഗ്, ജലസേചനം, കുടിവെള്ളം മുതലായ ആവശ്യങ്ങൾക്ക് വിനിയോഗിക്കും.
- ഐ.ടി. മിഷന്റെ സാങ്കേതിക സഹായത്തോടെ ഡിജിറ്റൽ സാങ്കേതിക വിദ്യ ഉപയോഗിച്ചുള്ള ജലവിഭവ പ്ലാനിംഗും മോണിട്ടറിംഗും ഒപ്പം ഈ മേഖലയിൽ കേന്ദ്ര സാമ്പത്തിക സഹായം നേടിയെടുക്കുന്നതിനുള്ള പദ്ധതികളുടെ രൂപീകരണവും നടത്തും. ഈ പ്രവർത്തനത്തിൽ കേരള പുനർനിർമ്മാണ സംരംഭ

ത്തിന്റെ സാധ്യത വിനിയോഗിക്കും.

- നീർച്ചാലുകൾ പുനരുജ്ജീവിപ്പിച്ച് ഒഴുക്ക് സുഗമമാക്കുന്നതിനും വാഹക ശേഷി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും ഇവയുടെ ശൃംഖല സജീവമാക്കുന്നതിനും 'ഇനി ഞാനൊഴുകട്ടെ' മാതൃകയിൽ സമയബന്ധിത ക്യാമ്പയിനുകൾ സംഘടിപ്പിക്കും. നീർച്ചാൽ ശൃംഖല പൂർണ്ണമായും വീണ്ടെടുക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനം ഏറ്റെടുക്കും. ഇതോടൊപ്പം 'മാപ്പത്തോണിൽ' അടയാളപ്പെടുത്തി ശൃംഖല പൂർത്തീകരിച്ചു എന്നുറപ്പാക്കും. ഉയർന്ന ഉരുൾപൊട്ടൽ സാദ്ധ്യതയുള്ള പ്രദേശങ്ങളിൽ താഴ്ന്ന നിര ചാലുകളുടെ പുനരുജ്ജീവനത്തിനും ശൃംഖല പുനസ്ഥാപനത്തിനും മുൻഗണന കൊടുക്കും.
- നീർച്ചാലുകളിലെ മഴക്കാല നീരൊഴുക്ക് നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനും വേനൽക്കാല നീരൊഴുക്ക് ഉറപ്പാക്കാൻ കഴിയുന്ന രീതിയിൽ അവയുടെ ആവാഹ പ്രദേശത്തെ ജലസ്രോതസ്സുകൾ പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കും.
- ജലഗുണനിലവാരം ഉറപ്പാക്കുന്നതിന് ജലഗുണനിലവാര പരിശോധനാ ലാബുകൾ ഗ്രാമീണ മേഖലയിൽ കൂടുതലായി ആരംഭിക്കും. ഇതിനായി തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും വകുപ്പുകളും പദ്ധതി തയ്യാറാക്കി, ആവശ്യമുള്ള പക്ഷം മറ്റ് സ്രോതസ്സുകളിൽ നിന്നുള്ള സാമ്പത്തിക പിന്തുണകൂടി ഉറപ്പാക്കി ഒരു തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ സ്ഥാപനത്തിലെ ഒരു ഹയർ സെക്കന്ററി സ്കൂളിൽ ലാബുകൾ സ്ഥാപിക്കും. ഇതിനായി വികസിപ്പിച്ച സോഫ്റ്റ്വെയറിൽ നിന്നുള്ള വിവരങ്ങൾ ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ, ആരോഗ്യ വകുപ്പ് മുതലായവർക്ക് ലഭ്യമാക്കും.
- നദികളിലും നീർച്ചാലുകളിലും നിർമ്മിക്കാവുന്ന, ജലനിർഗ്ഗമന മാർഗ്ഗങ്ങളുടെ സ്വാഭാവികത നഷ്ടപ്പെടുത്താത്തതും നീർച്ചാലുകൾക്കകത്ത് തന്നെ ജലസംഭരണം സാധ്യമാക്കുന്നതും നിയന്ത്രിതമായും സ്ഥായിയായും പാരിസ്ഥിതിക നീരൊഴുക്ക് ഉറപ്പാക്കാൻ കഴിയുന്നതുമായ ബന്ധാര മാതൃകയിലുള്ള ജലസംഭരണികൾ സാദ്ധ്യമാകുന്ന പ്രദേശങ്ങളിൽ പ്രാവർത്തികമാക്കും.
- ഐ.ടി. മിഷന്റെ 'മാപ്പത്തോൺ' പ്രവർത്തനം പ്രയോജനപ്പെടുത്തി 'ജലശക്തിഅഭിയാൻ' പഞ്ചായത്തീരാജ് മന്ത്രാലയത്തിന്റെ 'സ്പേഷ്യൽ പ്ലാനിംഗ്' എന്നിവ പോലെയുള്ള കേന്ദ്ര പദ്ധതികളുടെ പദ്ധതി രൂപീകരണം സാദ്ധ്യമാക്കുന്നതിനായി ജലസ്രോതസ്സുകൾ 'ജിയോ റഫറൻസ്' ചെയ്യുന്ന പ്രവർത്തനം നടത്തും.

സംയോജന സാദ്ധ്യതകൾ

നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതിയിൽ എല്ലാ മിഷനുകളും ഒപ്പം കേരള പുനർനിർമ്മാണ പദ്ധതിയും നവകേരള നിർമ്മിതിക്കായുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളാണ് ഏറ്റെടുക്കുക. അതിനാൽതന്നെ ഓരോ വിഷയമേഖലകളിലും സംയോജിത സാദ്ധ്യതകൾ പരിശോധിക്കും. എല്ലാ വകുപ്പുകളുമായി ചേർന്ന് പ്രവർത്തിക്കാവുന്ന മേഖലകൾ കണ്ടെത്തി സംയോജന സാധ്യതകൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്തും. ഓരോ വകുപ്പും

തങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതിയുടെ ലക്ഷ്യങ്ങളുമായി എങ്ങനെയെല്ലാം സംയോജിപ്പിക്കാമെന്ന് പ്രത്യേകം പരിശോധിക്കണം. ഇതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ആസൂത്രണ രേഖയിൽ ഇക്കാര്യം വ്യക്തമാക്കുകയും ചെയ്യണം.

ജലസംരക്ഷണ മേഖലയിലെ വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഈ മേഖലയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ജലസേചന വകുപ്പ്, ഭൂജല വകുപ്പ്, മണ്ണ് പര്യവേക്ഷണ-മണ്ണ് സംരക്ഷണ വകുപ്പ്, കൃഷി വകുപ്പ്, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ, തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതികൾ തുടങ്ങിയ വിവിധ സർക്കാർ ഏജൻസികളുടെ നേതൃത്വത്തിലാണ് പ്രധാനമായും നിർവ്വഹിക്കപ്പെടുന്നത്. അതിനാൽ ഇവയുടെ ഫലപ്രദമായ പ്രവർത്തന ഏകോപനം ഏറെ പ്രധാനമാണ്. 23.10.2017-ലെ സർക്കാർ ഉത്തരവ് (അച്ചടി) നം.20/2017/ജ.വി.വ പ്രകാരം രൂപീകൃതമായ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനതല സാങ്കേതിക സമിതികളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ഒരോ ഏജൻസികൾക്കും അനുയോജ്യമായ പ്രവൃത്തികളുടെ തെരെഞ്ഞെടുപ്പും ഏകോപനവും സാദ്ധ്യമാക്കും.

ഹരിതകേരളം മിഷന്റെ ഇതര ഉപമിഷനുകളായ കൃഷി ഉപമിഷൻ, ശുചിത്വ ഉപമിഷൻ എന്നീ ഉപമിഷനുകളുമായി ജലമലിനീകരണം തടയൽ, ജലസ്രോതസ്സുകളുടെ ഫലപ്രദമായ ഉപയോഗം, നെൽകൃഷി വ്യാപനവും അതുവഴിയുള്ള നീർച്ചാലുകളിലെ നീരൊഴുക്ക് വർദ്ധിക്കൽ, അനുയോജ്യ കൃഷി തെരെഞ്ഞെടുക്കൽ, വൃക്ഷവൽക്കരണം, കൃഷിയുടെ ഭാഗമായുള്ള മണ്ണ്-ജല സംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ, കൃഷിക്കാവശ്യമായ ജലം ലഭ്യമാക്കൽ, ജലമലിനീകരണ ലഘൂകരണം തുടങ്ങി അനവധി പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഏകോപനം സാധ്യമാക്കും.

ആർദ്രം
ജലജന്യരോഗ നിയന്ത്രണം, ജലഗുണനിലവാര നിർണ്ണയ ലാബ്

ലൈഫ്
സുരക്ഷിത കുടിവെള്ളം, ജലസംരക്ഷണ മേഖലയ്ക്കാവശ്യമായ തൊഴിൽ സേന, ജല പുനരുപയോഗ സംവിധാനങ്ങൾ, മലിനജല സംസ്കരണ സംവിധാനങ്ങൾ

വിദ്യാകിരണം
സ്കൂളുകളിലെ ജലഗുണനിലവാര നിർണ്ണയ ലാബ്, വിവര ശേഖരണം, ജലസംരക്ഷണം, ജലമിതവ്യയം - ക്യാമ്പയിനുകൾ

കേരള പുനർനിർമ്മാണ പദ്ധതി
ബന്ധപ്പെട്ട വകുപ്പുകൾ വഴിയുള്ള വിവിധ ജലസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ

ക്യാമ്പയിനുകൾ

നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാ പ്രവർത്തനങ്ങളും ക്യാമ്പയിനുകൾ വഴി ജനപങ്കാളിത്തവും സുസ്ഥിരതയും ഉറപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള ശ്രമങ്ങൾ തുടരും.

മോണിറ്ററിംഗ്

ഫീൽഡ്തല പ്രവർത്തനങ്ങൾ ജിയോ ടാഗ് ചെയ്ത് റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യുന്നതിനുള്ള സംവിധാനമായി 'ഹരിതദൃഷ്ടി' എന്ന മൊബൈൽ ആപ്ലിക്കേഷൻ ഒരുക്കിയിട്ടുണ്ട്. ജില്ലാതലം മുതൽ ഇത് വെബ് ബേസ്ഡ് ആയതി നാൽ ജില്ലാതല ഉദ്യോഗസ്ഥർക്കും ജില്ലാ കളക്ടർമാർക്കും പ്രവർത്തന പുരോഗതി വിലയിരുത്തുന്നതിന് സാധിക്കും. പ്രവർത്തന സഹായിയും തയ്യാറാക്കിയ ഉദ്യോഗസ്ഥർക്ക് സമർപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. പദ്ധതികളുടെ പുരോഗതിക്കൊപ്പം ഗുണഫലങ്ങളും വിലയിരുത്തുന്നതിനുള്ള സംവിധാനം ഇതിലുണ്ട്. എല്ലാ വകുപ്പുകളും ഏജൻസികളും 'ഹരിതദൃഷ്ടി' ഉപയോഗിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

മാലിന്യ സംസ്കരണ ഉപമിഷൻ

സർക്കാരിന്റെ നയസമീപനം

- കേരളത്തെ സമ്പൂർണ്ണ ശുചിത്വ പ്രദേശമാക്കുകയും ഉറവിട മാലിന്യ സംസ്കരണത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണവും പ്രാദേശിക സ്വീവേജ് സംരക്ഷണവും നടപ്പാക്കുകയും ചെയ്യും.
- അനിവാര്യ ഇടങ്ങളിൽ വൻകിട മാലിന്യ നിർമ്മാർജ്ജന പ്ലാന്റുകൾ സ്ഥാപിക്കും.
- കക്കൂസ് മാലിന്യം സംസ്കരിക്കാൻ ഉതകുന്ന സെപ്റ്റേജുകൾ പ്രാദേശികമായി സ്ഥാപിക്കും.
- വഴിയോര വിശ്രമ കേന്ദ്രങ്ങളായ ടേക്ക് എ ബ്രേക്ക് കേന്ദ്രങ്ങൾ പ്രധാന പാതകളിൽ 2022 ഓടെ സമ്പൂർണ്ണമാക്കും.
- തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ജനകീയ കാമ്പയിനായി വലിച്ചെറിയൽ മുക്ത കേരളം നടപ്പിലാക്കും.
- സംരംഭകത്വ അടിസ്ഥാനത്തിൽ മാലിന്യ സംഭരണവും വേർതിരിക്കലും നടത്തി സംസ്കരിച്ചു വിപണനം നടത്തും.
- അപ്സൈക്കിൾ, റീസൈക്കിൾ ഉൽപ്പന്നങ്ങൾക്ക് പ്രോത്സാഹനത്തിന്റെ ഭാഗമായി സർക്കാർ സംവിധാനങ്ങളിൽ 50 ശതമാനം ഇത്തരം ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ ഉപയോഗം ഉറപ്പുവരുത്തും.
- സ്വകാര്യ സംരംഭകരുടെ സഹായത്തോടെ കേരളത്തെ സ്ളോട്ടർ വേസ്റ്റ് ഫ്രീ

സംസ്ഥാനമാക്കും.

- ബയോമെഡിക്കൽ മാലിന്യ സംസ്കരണത്തിനുള്ള സൗകര്യങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കും.
- റീജിയണൽ ലാന്റ് ഫില്ലുകൾ വർദ്ധിപ്പിക്കും.
- കൺസ്ട്രക്ഷൻ & ഡിമോളിഷൻ വേസ്റ്റ് റിക്കവറി സെന്ററുകൾ സ്ഥാപിക്കും.
- തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഉൽപ്പാദിപ്പിക്കുന്ന ജൈവ വളം 'ഹരിത മിത്രം' ബ്രാൻഡിൽ വിപണിയിലെത്തിക്കും.
- ഗ്രീൻപ്രോട്ടോക്കോൾ നടപ്പിലാക്കുകയും ടൂറിസം കേന്ദ്രങ്ങൾ, സർക്കാർ ഓഫീസുകൾ, സ്ഥാപനങ്ങൾ, സ്വകാര്യ വ്യാപാര സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവയ്ക്ക് ഗ്രീൻ ഗ്രേഡിംഗും സർട്ടിഫിക്കേഷനും കൊണ്ടു വരും.
- ഹരിതകർമ്മസേനയ്ക്കുള്ള വയബിലിറ്റി ഗ്യാപ് ഫണ്ട് നൽകുന്നതിന് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് സ്വാതന്ത്ര്യം ഉണ്ടാകും.
- എല്ലാ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലും പൊതു ശ്മശാനം ഉറപ്പാക്കും.
- തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ സ്ഥിരം ഗ്രീൻ ഓഡിറ്റിംഗ് സമിതികൾ രൂപീകരിക്കും.
- ടൂറിസം കേന്ദ്രങ്ങളിലെ ശുചിത്വം ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനും ടൂറിസ സൗഹൃദ അന്തരീക്ഷം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനും പ്രാദേശിക ജനങ്ങളെ ടൂറിസം വിപണിയും സേവനങ്ങളുമായി ബന്ധിപ്പിക്കുകയും സജീവ പങ്കാളികളാക്കുകയും ചെയ്യും.

മിഷന്റെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ

- മണ്ണ്, ജലം, അന്തരീക്ഷം എന്നിവ എന്നും വൃത്തിയോടെയും ശുചിത്വത്തോടെയും നില നിർത്തുന്നതിന് ജനകീയ പങ്കാളിത്തത്തോടെ ക്യാമ്പയിൻ മാതൃകയിൽ മാലിന്യ സംസ്ക്കരണ പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കുക.
- മാലിന്യ പരിപാലനത്തെ വിഭവവും തൊഴിലുമാക്കി മാറ്റി അതിലൂടെ മാലിന്യ സംസ്ക്കരണ പദ്ധതി നടത്തിപ്പിനാവശ്യമായ സമ്പദ്ഘടന രൂപപ്പെടുത്തുക.
- സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ ഖര-ദ്രവ-മാലിന്യ പരിപാലന നയങ്ങൾക്കും നിലവിലുള്ള ചട്ടങ്ങൾക്കും അനുസൃതമായി വികേന്ദ്രീകൃത മാതൃകയിൽ മാലിന്യ പരിപാലന പദ്ധതികൾ ആവിഷ്ക്കരിച്ച് നടപ്പിലാക്കി സമ്പൂർണ്ണ ശുചിത്വ കേരളം സൃഷ്ടിക്കുക.
- വികേന്ദ്രീകൃത മാലിന്യ സംസ്ക്കരണത്തിന് ആവശ്യമായ എല്ലാ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളും സമയബന്ധിതമായി ഉറപ്പാക്കുക.
- മാലിന്യ സംസ്ക്കരണ സംവിധാനങ്ങൾ ഉറപ്പാക്കിയും സമൂഹത്തിൽ ശുചിത്വ ബോധം വളർത്തിയും ശുചിത്വ അവകാശ നിർണ്ണയം സാധ്യമാക്കുക.
- ദ്രവമാലിന്യ പരിപാലനം, ഗാർഹിക-സ്ഥാപന-പൊതു തലങ്ങളിൽ സാധ്യമാക്കുന്നതിനുള്ള പദ്ധതികൾ ആസൂത്രണം ചെയ്ത് നടപ്പിലാക്കുക.
- പ്രത്യേകം കൈകാര്യം ചെയ്യേണ്ട മാലിന്യങ്ങളായ ഇറച്ചി മാലിന്യം, മുടി

മാലിന്യം, സാനിട്ടറി മാലിന്യം, പുനഃചംക്രമണ സാധ്യമല്ലാത്ത വസ്തുക്കൾ, കൺസ്ട്രക്ഷൻ & ഡിമോളിഷൻ വേസ്റ്റ് എന്നിവയുടെ ശേഖരണത്തിനും ശാസ്ത്രീയ സംസ്ക്കരണത്തിനും മേഖലാതലത്തിൽ സ്വകാര്യ മേഖലയുടെ പങ്കാളിത്തത്തോടെ സംവിധാനമൊരുക്കൽ.

- വ്യത്തിയും ശുചിത്വവുമുള്ള പൊതു ശുചിമുറികൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിനുള്ള പദ്ധതിയായ 'ടേക്ക് എ ബ്രേക്ക്' മുഴുവൻ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലും പ്രാവർത്തികമാക്കി പൊതു ശുചിത്വം ഉറപ്പാക്കൽ.
- തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ജനകീയ ക്യാമ്പയിനായി വലിച്ചെറിയൽ മുക്ത കേരളം (Litter Free Kerala) ക്യാമ്പയിൻ നടപ്പിലാക്കുക.
- മാലിന്യ സംസ്ക്കരണ മേഖലയ്ക്കാവശ്യമായ വിദഗ്ധരെ രൂപ്പെടുത്തുന്നതിന് സഹായകരമായ രീതിയിൽ ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസ രംഗത്ത് മാറ്റങ്ങൾ നിർദ്ദേശിക്കുക.

മിഷന്റെ പ്രവർത്തന സമീപനം

- മാലിന്യ സംസ്ക്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ബഹുജന ക്യാമ്പയിനായി നടപ്പിലാക്കും.
- മാലിന്യ സംസ്ക്കരണ മേഖലയിലെ കേന്ദ്ര- സംസ്ഥാനാവിഷ്കൃത സ്കീമുകളും ലോക ബാങ്ക് സഹായത്തോടെയുള്ള സ്കീമുകളെയും ഇതര വകുപ്പുകളുടെ ഭാഗമായ സ്കീമുകളും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പദ്ധതികൾ എന്നിവ ഏകോപിപ്പിച്ച് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപന തലത്തിൽ ഒറ്റ പദ്ധതിയായി മാറ്റും.
- നിശ്ചിത സമയപരിധിക്കുള്ളിൽ പൂർത്തീകരിക്കേണ്ട പ്രവർത്തനങ്ങളും പൊതു ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കാൻ ചെയ്യേണ്ട പ്രവർത്തനങ്ങളും അനുബന്ധ ക്യാമ്പയിനുകളും ആസൂത്രണം ചെയ്ത് നടപ്പിലാക്കും.
- മാലിന്യ സംസ്ക്കരണ രംഗത്ത് ശാസ്ത്രീയ രീതി പിന്തുടരുന്ന സ്വാകാര്യ സംരംഭകരെ എംപാനൽ ചെയ്ത് ബിസിനസ് മാതൃകയിൽ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് സേവനം ലഭ്യമാക്കും.
- മാലിന്യ സംസ്ക്കരണ രംഗത്തെ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനം പ്രത്യേക പരിശോധക സംഘങ്ങളെ നിയോഗിച്ച് 6 മാസത്തിലൊരിക്കൽ സമഗ്ര വിലയിരുത്തൽ നടത്തും. ഇതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പ്രവർത്തന മികവ് പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തും. 3 മാസത്തിലൊരിക്കൽ സംസ്ഥാന തലത്തിൽ അവലോകനം സംഘടിപ്പിക്കും.
- ഹരിത കർമ്മ സേനകളെ മികച്ച വരുമാനമുള്ള സംരംഭങ്ങളാക്കി മാറ്റും. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി ജൈവമാലിന്യത്തിൽ നിന്നുള്ള ജൈവവളം 'ഹരിത മിത്രം' ബ്രാൻഡിൽ വിപണിയിലിറക്കും. അപ്-സൈക്കിൾ, റീ-സൈക്കിൾ ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ സർക്കാർ സംവിധാനങ്ങളിൽ ഉപയോഗിക്കുന്നതിന് നടപടി സ്വീകരിക്കും.
- വരുമാനം മെച്ചപ്പെടാത്ത ഹരിത കർമ്മ സേനാ യൂണിറ്റുകൾക്ക് വി.ജി.എഫ്

ലഭ്യമാക്കും.

- വികേന്ദ്രീകൃത മാലിന്യ സംസ്ക്കരണ പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് സാങ്കേതിക സഹായം ആവശ്യമുള്ള തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ഹരിത സഹായ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സേവനം ലഭ്യമാക്കും.
- തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ സ്ഥിരം ഗ്രീൻ ഓഡിറ്റ് സമിതികൾ രൂപീകരിക്കും.
- മാലിന്യ സംസ്ക്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ കാര്യക്ഷമമായി നടപ്പിലാക്കുന്ന എല്ലാ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും ഗ്രീൻ സർട്ടിഫിക്കേഷൻ നടപ്പിലാക്കും.
- മാലിന്യത്തിന്റെ അളവ് കുറയ്ക്കൽ, വലിച്ചെറിയലൊഴിവാക്കൽ എന്നിവ ഉറപ്പു വരുത്തുന്നതിനായി സ്ഥാപനങ്ങൾ, പൊതുപരിപാടികൾ എന്നിവയിൽ ഗ്രീൻ പ്രോട്ടോക്കോൾ കർശനമായി നടപ്പിലാക്കും.
- തെറ്റായ രീതിയിൽ മാലിന്യ സംസ്ക്കരണം നടത്തി മുന്നോട്ട് പേകുന്നവർക്കെതിരെ കർശന നിയമ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.
- തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് മാലിന്യ സംസ്ക്കരണ രംഗത്ത് മികച്ച സാങ്കേതിക പിന്തുണ നൽകാൻ കഴിയുന്ന തരത്തിൽ ശുചിത്വ മിഷൻ പരിഷ്കരിക്കും. ദ്രവ മാലിന്യം, ജൈവ മാലിന്യം, അജൈവമാലിന്യം, അപകട സ്വഭാവമുള്ള മാലിന്യം, നയങ്ങൾ, നിയമങ്ങൾ, ഐ.ഇ.സി(വിവര വിജ്ഞാന വ്യാപന പ്രവർത്തനങ്ങൾ), ശീലവത്ക്കരണം എന്നീ മേഖലകളിൽ വൈദഗ്ധ്യമുള്ളവരെ ഉൾപ്പെടുത്തി സംസ്ഥാന-ജില്ലാതലങ്ങളിൽ ശുചിത്വ മിഷൻ സംവിധാനം നവീകരിക്കും.
- എൻഫോഴ്സ്മെന്റ് ഏജൻസികളെ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനതലത്തിൽ കൂട്ടിയോജിപ്പിച്ച് നിയമനടപടികൾ സ്വീകരിക്കുന്നത് കർശനമാക്കും.
- സമഗ്ര മാലിന്യ സംസ്ക്കരണത്തിനു മനുഷ്യ വിഭവ വികസനത്തിന് കില മുഖേന പരിശീലന സംവിധാനം വികസിപ്പിക്കും.
- മാലിന്യ സംസ്ക്കരണ മേഖലയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന സ്വകാര്യ സംരംഭകരെ മിഷന്റെ ഭാഗമാക്കി മാറ്റും.

പ്രവർത്തനങ്ങൾ

- ഓരോ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും മാലിന്യ പരിപാലന പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ അവസ്ഥാ വിലയിരുത്തലിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ സമയ ബന്ധിത പ്രവർത്തന കർമ്മപരിപാടി തയ്യാറാക്കും.
- ശുചിത്വ പദവി മാനദണ്ഡങ്ങൾ കൈവരിച്ചിട്ടുള്ള തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ വാതിൽപ്പടി ശേഖരണം 100 ശതമാനം എത്തിക്കുകയും അവശേഷിക്കുന്ന തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിൽ വികേന്ദ്രീകൃത മാലിന്യ സംസ്ക്കരണ സംവിധാനങ്ങൾ സജ്ജമാക്കുകയും അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യും.

- ഓരോ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെയും പ്രവർത്തനാവസ്ഥയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പ്രവർത്തനങ്ങളും ബഹു ജന വിദ്യാഭ്യാസ പരിപാടികളും ആവിഷ്ക്കരിച്ച് നടപ്പിലാക്കും.
- അജൈവ മാലിന്യ പരിപാലനത്തിന്റെ ഭാഗമായ മിനി എം.സി.എഫ്, എം.സി. എഫ്, ആർ.ആർ.എഫ്. എന്നിവ മികച്ച സൗകര്യങ്ങളോടെ എല്ലാ തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലും സജ്ജമാക്കും. ആർ.ആർ.എഫ്. കൾ തരംതിരിക്ക ലിനും അഴുക്കുകൾ നീക്കം ചെയ്യുന്നതിനും സഹായകമായ യന്ത്രവൽക്കരണം നടത്തി നവീകരിക്കും.
- സംഭരിക്കപ്പെടുന്ന പാഴ്വസ്തുക്കൾ കൂടുതൽ മൂല്യവർദ്ധിതമാക്കുന്നതിന് ക്ലീൻ കേരളാ കമ്പനിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ മേഖലാടിസ്ഥാനത്തിൽ ഹൈടെക് പ്ലാസ്റ്റിക് പുനചംക്രമണ പാർക്കുകൾ സ്ഥാപിക്കൽ.
- സംസ്ഥാനത്ത് എക്സ്റ്റൻഡഡ് പ്രൊഡ്യൂസർ റെസ്പോൺസിബിലിറ്റി (ഇ.പി.ആർ.) നടപ്പിലാക്കും.
- ഗാർഹിക തലത്തിൽ ഉൽപ്പാദിപ്പിക്കപ്പെടുന്ന സാനിട്ടറി, മെഡിക്കൽ, അപ കടകരമായ മാലിന്യങ്ങൾ എന്നിവയുടെ ശേഖരണം, സംഭരണം, കടത്തൽ, സംസ്ക്കരണം എന്നിവയ്ക്ക് സംവിധാനം ഒരുക്കും.
- തെറ്റായ രീതിയിൽ മാലിന്യ സംസ്ക്കരണം നടത്തുന്നതിനെതിരെ നടപടി സ്വീകരിക്കുന്ന ഏജൻസികളെ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനതലത്തിൽ ഏകോ പിപ്പിച്ച് നിയമ നടപടികൾ കർശനമാക്കുന്നതിന് ക്രമീകരണം ഒരുക്കും.
- സംസ്ഥാനത്തെ ഓരോ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലും മാലിന്യ സംസ് കരണം സംബന്ധിച്ച് MIS സംവിധാനം നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് 'Smart Garbage App' സമയബന്ധിതമായി പ്രവർത്തനക്ഷമമാക്കും.
- ഒരു തരത്തിലുമുള്ള സംസ്ക്കരണം സാധ്യമല്ലാത്തതും അപകടകരമായതു മായ മാലിന്യങ്ങൾ സംസ്ക്കരിക്കുന്നതിന് റീജണൽ ലാന്റ് ഫിൽ കേന്ദ്രങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കും.
- ഗ്രീൻ പ്രോട്ടോക്കോൾ, പുനരുപയോഗം, ഉറവിടത്തിൽ വേർതിരിക്കൽ, ബദൽ ഉത്പന്ന പ്രചാരണം എന്നിവയെ കേന്ദ്രീകരിച്ചുള്ള വലിച്ചെറിയൽ മുക്ത കേരളം ജനകീയ ക്യാമ്പയിൻ സംഘടിപ്പിക്കും.
- സമഗ്ര മാലിന്യ സംസ്ക്കരണത്തിനു വേണ്ടിയുള്ള മനുഷ്യ വിഭവ വികസനത്തിന് കില, എഞ്ചിനീയറിംഗ് കോളേജുകൾ, അഗ്രികൾച്ചർ യൂണിവേഴ്സിറ്റി, ഈ രംഗത്തെ മറ്റ് സാങ്കേതിക സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവയെ ഏകോപിപ്പിച്ച് പരിശീലന സംവിധാനം സജ്ജമാക്കും.
- കക്കൂസ് മാലിന്യ സംസ്ക്കരണത്തിനാവശ്യമായ വികേന്ദ്രീകൃത സെപ്റ്റേജ്/ ഫീക്കൽ സ്ലഡ്ജ് ട്രീറ്റ്മെന്റ് പ്ലാന്റുകൾ മലിനജല സംസ്കരണത്തിനുള്ള ട്രീറ്റ്മെന്റ് പ്ലാന്റുകൾ എന്നിവ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ സ്ഥാപിക്കും.
- നിലവിലുള്ള പരമ്പരാഗത കക്കൂസുകളെ ശാസ്ത്രീയമായ സംസ്ക്കരണത്തി

നുതകുന്ന ഘടനയിലേക്ക് നവീകരിക്കും.

- ജലമലിനീകരണം തടയുന്നതിനുള്ള വികേന്ദ്രീകൃത സംവിധാനങ്ങൾ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ സജ്ജമാക്കും.
- ജലമലിനീകരണം തടയുന്നതിന് ബഹുജന അവബോധം സൃഷ്ടിക്കുന്നതി നുള്ള ക്യാമ്പയിൻ പ്രവർത്തനങ്ങൾ സംഘടിപ്പിക്കും.
- തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും വിനോദ സഞ്ചാര വകുപ്പിന്റെയും റസ്പോൺസിബിൾ ടൂറിസം മിഷന്റെയും സഹകരണത്തോടെ വിനോദ സഞ്ചാര കേന്ദ്രങ്ങളിൽ ഗ്രീൻ പ്രോട്ടോക്കോൾ നടപ്പിലാക്കുകയും ഹരിത ടൂറിസം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യും.
- പൊതു ജനങ്ങൾക്ക് മാലിന്യ പരിപാലന സംവിധാനങ്ങൾ വാങ്ങുന്നതിനും ഉപയോഗ രീതികൾ മനസ്സിലാക്കുന്നതിനും ഇത് സംബന്ധിച്ച സേവനങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുന്നതിനും പ്രാദേശിക തലത്തിൽ ഫെസിലിറ്റേഷൻ കേന്ദ്രങ്ങളും, ഓൺലൈൻ വിപണന സംവിധാനത്തിനും രൂപം കൊടുക്കും.
- മിഷൻ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഓരോ ഘട്ടങ്ങളും പിന്നിടുമ്പോൾ അതുവരെയുള്ള നേട്ടങ്ങൾ ഡിജിറ്റൽ രൂപത്തിൽ സംഭരിക്കുന്നതിനും ഭാവി തലമുറയ്ക്ക് അത് വിജ്ഞാന ദായകമായ രീതിയിൽ പ്രയോജനപ്പെടുത്തുന്നതിനും സംവിധാന മൊരുക്കും.
- മാലിന്യ സംസ്കരണ പദ്ധതികൾ സംബന്ധിച്ച് ഓരോ ഘട്ടത്തിലും ഉണ്ടാകുന്ന നേട്ടങ്ങൾ രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിനും ആയത് പൊതുജനങ്ങൾക്ക് ലഭ്യമാക്കുന്ന തിനും ഓൺലൈൻ പ്ലാറ്റ് ഫോം തയ്യാറാക്കും.
- മാലിന്യ സംസ്ക്കരണ മേഖലയിൽ സി.എസ്.ആർ. ഫണ്ട് വിനിയോഗം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കും.
- മികച്ച പ്രവർത്തനം നടത്തുന്ന തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ, ജനപ്ര തിനിധികൾ, ഉദ്യോഗസ്ഥർ, വകുപ്പുകൾ, മിഷൻ/ഏജൻസികൾ എന്നിവർക്ക് മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ നവകേരളം പുരസ്ക്കാരം ഏർപ്പെടുത്തും.
- ദേശീയ-സംസ്ഥാന പാതയ്ക്ക് അരികിലുള്ള എല്ലാ പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങ ളുടെയും സർവ്വകലാശാലകൾ പോലുള്ള കേന്ദ്രങ്ങളുടെയും സ്ഥലങ്ങളിൽ ടേക്ക് എ ബ്രേക്ക് കേന്ദ്രങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കും. വഴിയോര വിശ്രമ കേന്ദ്രങ്ങളായ ടേക്ക് എ ബ്രേക്ക് കേന്ദ്രങ്ങൾ പ്രധാന പാതകളിൽ 2022 ഓടെ സമ്പൂർണമാക്കും. ഇവ ഭിന്നശേഷി സൗഹൃദവും സ്ത്രീ സൗഹൃദവും പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദവുമാണെന്ന് ഉറപ്പു വരുത്തും.
- മെഡിക്കൽ കോളേജ്, ജില്ലാ താലൂക്ക് ആശുപത്രികളിലെ ബയോമെഡിക്കൽ വേസ്റ്റ് മാനേജ്മെന്റിനുള്ള സൗകര്യങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കും.
- എല്ലാ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലും പൊതുശ്മശാനം ഉറപ്പാക്കും.

സംയോജന സാധ്യതകൾ

- കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പദ്ധതികളായ സ്വച്ഛ് ഭാരത് മിഷൻ (ഗ്രാമീൺ, നഗരം), ലോക ബാങ്ക് ധനസഹായ പദ്ധതിയായ കേരള സോളിഡ് വേസ്റ്റ് മാനേജ്മെന്റ് പ്രോജക്ട് (KSWMP), പെർഫോമൻസ് ബേയ്സ്ഡ് ഇൻസെന്റീവ് ഗ്രാന്റ് (PBIG), സംസ്ഥാനാവിഷ്കൃത പദ്ധതികളായ ശുചിത്വ കേരളം (ഗ്രാമം, നഗരം), 15-ാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ ഗ്രാന്റ്, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പദ്ധതി വിഹിതം എന്നിവ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപന തലത്തിൽ സമന്വയിപ്പിച്ച് നടപ്പിലാക്കാൻ കഴിയും.
- തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതികൾ, കുടുംബശ്രീ മിഷൻ, ക്ലീൻ കേരളാ കമ്പനി, ഹരിത കേരളം മിഷൻ, ശുചിത്വ മിഷൻ, കിഫ് ബി, റീ ബിൽഡ് കേരള ഇനിഷേറ്റീവ്, കൃഷി വകുപ്പ്, ജല വിഭവ വകുപ്പ്, മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ് തുടങ്ങിയ ഏജൻസികളുടെ സേവനം സംയോജിപ്പിച്ച് മാലിന്യ സംസ്ക്കരണത്തിനുള്ള അടിസ്ഥാന സൗകര്യം, ഹരിത കർമ്മ സേനയുടെ വരുമാന വർദ്ധനവ്, ബഹുജന അവബോധം വളർത്തൽ എന്നിവയ്ക്കുള്ള സംയോജിത പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കാൻ കഴിയും.
- പൊതുജന സമ്പർക്കം കൂടുതൽ വരുന്ന മേഖലകളായ വിനോദ സഞ്ചാരം, കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി, ആരോഗ്യം, സാംസ്ക്കാരികം, പൊതുവിദ്യാഭ്യാസം, ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസം, ഹാർബർ, ഫിഷറീസ്, വനം വന്യജീവി വകുപ്പ്, ഇക്കോടൂറിസം കേന്ദ്രങ്ങൾ തുടങ്ങിയവ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്ന വകുപ്പുകൾ /ഏജൻസികളു മായി ശുചിത്വ മിഷൻ പ്രവർത്തനങ്ങളെ ബന്ധിപ്പിച്ച് അതാത് ഏജൻസികളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ശുചിത്വമിഷൻ സാങ്കേതിക സഹായത്തോടെ മാലിന്യ സംസ്ക്കരണ സംവിധാനങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്താൻ കഴിയും. ഇതിനായി അതാത് വകുപ്പുകളിൽ പ്രത്യേക മാലിന്യ പരിപാലന ക്യാമ്പയിൻ നടത്താൻ സാധിക്കും.
- കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾക്ക് കീഴിലെ ഗവേഷണ/പരിശീലന സ്ഥാപനങ്ങളു മായി സഹകരിച്ച് പ്രകൃതി സൗഹൃദ ഉത്പന്നങ്ങളുടെ നിർമ്മാണം, പാക്കേജിംഗ്, നൂതന മാലിന്യ സംസ്ക്കരണ സംവിധാനങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കൽ തുടങ്ങിയ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഏകോപനം സാധ്യമാണ്.

സംഘടനാ സംവിധാനങ്ങൾ

- സ.ഉ (പി)നം.10/2021/പി&ഇ.എ. തീയതി 10.08.2021 ഉത്തരവു പ്രകാരമുള്ള സംഘടനാ സംവിധാനം കൂടാതെ ബ്ലോക്ക് തലത്തിൽ ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റ് അദ്ധ്യക്ഷനായും ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് സെക്രട്ടറി കൺവീനറായും, ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റുമാർ, ബ്ലോക്ക്/ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തുകളിലെ ആരോഗ്യ വിദ്യാഭ്യാസ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർപേഴ്സൺമാർ, നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥർ, ചുമതലയുള്ള റിസോഴ്സ് പേഴ്സൺമാർ എന്നിവർ അംഗങ്ങളായും

ബ്ലോക്ക്തല ഏകോപന മോണിറ്ററിംഗ് സമിതികൾ രൂപീകരിക്കും.

- സംസ്ഥാന തലം മുതൽ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപന തലം വരെ വിഷയ വിദഗ്ധരെ ഉൾപ്പെടുത്തി ടെക്നിക്കൽ സമിതികൾ രൂപീകരിക്കും. പദ്ധതി നടത്തിപ്പ് നിരീക്ഷിക്കുന്നതിനും അതാത് സമയത്തെ തടസ്സങ്ങൾ നീക്കുന്നതിനുമുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകുന്നതിനുള്ള സംവിധാനം ഇതിലൂടെ ഒരുക്കും.

ക്യാമ്പയിനുകൾ

- ആർദ്രം, വിദ്യാകിരണം, ലൈഫ്, ഹരിതകേരളം മിഷൻ, തുടങ്ങിയ 4 മിഷനുകളുടെ ഏകോപനത്തിലൂടെ പകർച്ചവ്യാധികൾ തടയൽ, മാലിന്യ മുക്ത സ്കൂൾ, ശുചിത്വ ശീലം, ശുചിത്വ ഭവനം, മാലിന്യ രഹിത ജലാശയം, ശുചിത്വ സ്ഥാപനങ്ങൾ, ജൈവകൃഷി എന്നീ ലക്ഷ്യങ്ങൾ സമന്വയിപ്പിച്ച് നവകേരളത്തിനായുള്ള ഏകോപിത ക്യാമ്പയിൻ നടപ്പിലാക്കും.
- മാലിന്യത്തിന്റെ അളവ് കുറക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ ഗ്രീൻ പ്രോട്ടോക്കോൾ പ്രവർത്തനങ്ങൾ പരമാവധി നടപ്പിലാക്കാനാവശ്യമായ പ്രചരണ പരിപാടികൾ സംഘടിപ്പിക്കും.
- മാലിന്യത്തിന്റെ സംരംഭക സാധ്യതയും വിപണി സാധ്യതകളും സമൂഹത്തിലേക്കെത്തിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഈ മേഖലയിൽ ജൈവ-അജൈവ മാലിന്യങ്ങളുടെ ഉപോൽപ്പന്നങ്ങൾ, മൂല്യം എന്നിവ ഉൾപ്പെടുത്തി സമൂഹത്തിന് പുതിയ ദിശാബോധം നൽകുന്നതിനുള്ള ക്യാമ്പയിൻ സംഘടിപ്പിക്കും.
- മാലിന്യ മുക്ത ജലാശയം എന്ന ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കുന്നതിനുള്ള ക്യാമ്പയിൻ പ്രവർത്തനം നടപ്പിലാക്കും.
- ഹരിത കർമ്മ സേനക്കൊപ്പം എന്ന ബഹു തല സ്പർശിയായ ക്യാമ്പയിൻ സംഘടിപ്പിക്കും.
- ഹരിത നിയമങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച ബോധവത്ക്കരണവും നിയമ നടപടികളും സംബന്ധിച്ച ക്യാമ്പയിനുകൾ സംഘടിപ്പിക്കും.

മോണിറ്ററിംഗ്

- ഓരോ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും പ്രതിദിനം ഉദ്പാദിപ്പിക്കുന്ന ജൈവ-അജൈവ മാലിന്യത്തിൽ സംസ്ക്കരണ സംവിധാനത്തിലെത്തിക്കുന്ന മാലിന്യത്തിന്റെ അളവിനെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി പ്രവർത്തന മികവ് മോണിറ്റർ ചെയ്യും.
- ഓരോ തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിലും രൂപപ്പെടുന്ന മാലിന്യത്തിന്റെ അളവിനനുസൃതമായി അവയുടെ സംസ്ക്കരണത്തിനാവശ്യമായ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളുടെ നിർമ്മാണ പുരോഗതി വിലയിരുത്തും.
- ഹരിത കർമ്മസേനയുടെ പ്രവർത്തന മികവും വരുമാനവും അടിസ്ഥാന

പ്പെടുത്തിയുള്ള വിലയിരുത്തൽ നടത്തും.

- പ്രതിദിനം വാർഡുതലത്തിലും, ആഴ്ച്ചയിലൊരിക്കൽ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപന തലത്തിലും, പ്രതിമാസം ജില്ലാതലത്തിലും ത്രൈ മാസത്തിൽ സംസ്ഥാന തലത്തിലും പ്രവർത്തന പുരോഗതി വിലയിരുത്തും.
- മാലിന്യ മേഖലയിലെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച് വിദഗ്ധരുടെ സഹായത്തോടെ ഇംപാക്ട് സ്റ്റഡി (Impact Study) നടത്തും. 6 മാസത്തിലൊരിക്കൽ സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റിംഗ് സംഘടിപ്പിക്കും.
- മാലിന്യ സംസ്ക്കരണ പദ്ധതികളുടെ സമഗ്ര വിവര സംയോജനത്തിനായി ഡാഷ് ബോർഡ് സംവിധാനം ഒരുക്കും.

കൃഷി: പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷിത കാർഷിക വികസനം

സർക്കാരിന്റെ നയസമീപനം

- കാർഷിക രംഗം നവീകരിക്കും.
- കൃഷിക്കാരുടെ വരുമാനത്തിൽ 50 ശതമാനം വർദ്ധനവ് സൃഷ്ടിക്കും. ഇതിനായി കാർഷികോൽപ്പന്നങ്ങളുടെ തറവിലയിൽ കാലോചിതമായ പരിഷ്കാരവും കാർഷിക ഉല്പന്നങ്ങളുടെ സംസ്കരണവും മൂല്യവർദ്ധന അനുബന്ധ ഉൽപ്പന്നങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള വരുമാനവും നൂതന ശാസ്ത്ര-സാങ്കേതിക വിദ്യകളുടെ പ്രയോഗത്തിലൂടെ കാർഷിക ഉല്പാദന ക്ഷമതയിൽ വർദ്ധനവ്, വിപണനത്തിനായി ഡിജിറ്റൽ പ്ലാറ്റ്ഫോമിന്റെ രൂപീകരണം എന്നിവ പ്രാവർത്തികമാക്കും.
- കാർഷിക മേഖലയിൽ 5 ലക്ഷം ഉപജീവന തൊഴിലവസരം സൃഷ്ടിക്കും. ഇതിനായി പാടശേഖര സമിതികൾ സ്വയംസഹായ സംഘങ്ങൾ, സഹകരണ സംഘങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയുടെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ കൃഷി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കും ഇതിനായി തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയുടെ സേവനം പ്രയോജനപ്പെടുത്തും.
- കുടുംബശ്രീ ഉൾപ്പെടെയുള്ള സ്വയംസഹായ സംഘങ്ങളുടെ സഹായം ഔഷധസസ്യ കൃഷി വ്യാപനത്തിന് പ്രയോജനപ്പെടുത്തും.
- കാർഷിക അഭിവൃദ്ധിക്കായി നീർത്തടാധിഷ്ഠിത ആസൂത്രണം പ്രായോഗികമായി നടപ്പിലാക്കുകയും ഈ പദ്ധതികളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ വിള കലണ്ടറും

പ്ലാനും തയ്യാറാക്കും.

- വിവിധ വകുപ്പുകളും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും കാർഷിക ഏജൻസികളും ചേർന്നുള്ള സുഭിക്ഷകേരളം പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി പച്ചക്കറി, പാൽ, മുട്ട എന്നിവയിൽ സ്വയംപര്യാപ്തത കൈവരിക്കും.
- കൃഷിഭവൻ വഴിയുള്ള എക്സ്റ്റൻഷൻ നവീകരിക്കുകയും, വിപുലപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യും. തരിശുഭൂമി കണ്ടെത്തി കൃഷി ചെയ്യുന്ന പദ്ധതി കൂടുതൽ ശക്തമായി നടപ്പിലാക്കും.
- അയൽക്കൂട്ട ക്ലസ്റ്ററിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ സംയോജിത ബഹുവിള പുരയിട കൃഷി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കും.
- വിത്ത്, വളം എന്നിവയുടെ വിതരണം, ചെറുകിട യന്ത്രവൽക്കരണം, സസ്യ സംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നിവ കൂട്ടായി നടത്തും.
- നഗരകൃഷി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കും. റസിഡന്റ് അസോസിയേഷൻ സഹായത്തോടെ ടെറസ്സ്-മുറ്റം കൃഷി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കും
- ഗാർഹിക മാലിന്യ കമ്പോസ്റ്റിംഗും നഗര കൃഷിയേയും സംയോജിപ്പിക്കും.
- കെട്ടിട സമുച്ചയങ്ങളിൽ മലിനജലം പുനഃചംക്രമണം നടത്തി പച്ചക്കറി കൃഷിക്ക് ഉപയോഗപ്പെടുത്തും.
- വർഷംതോറും ഒരുകോടി ഫലവൃക്ഷ തൈകൾ നടുന്ന പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കും. ഇതിനാവശ്യമായ തൈകൾ കൃഷി വകുപ്പിന്റെ ഏജൻസികളുടേയും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടേയും നഴ്സറികൾ വഴി ഉല്പാദിപ്പിക്കും. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപന അടിസ്ഥാനത്തിൽ നടുന്ന ഫലവൃക്ഷങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച് കൃത്യമായ കണക്ക് സൂക്ഷിക്കുകയും മോണിട്ടർ ചെയ്യുകയും ചെയ്യും. തനത് ഫലവൃക്ഷങ്ങളുടെ അതിസാന്ദ്രതാ കൃഷി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കും.
- തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി, കാർബൺ ന്യൂട്രൽ പദ്ധതി എന്നിവയുൾപ്പെടുത്തി മുള വച്ചുപിടിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത് വ്യാപകമാക്കും.
- വനഭൂമിയിലെ യൂക്കാലിപ്റ്റസ്, അക്കേഷ്യ തുടങ്ങിയ മരങ്ങൾ മാറ്റി കാട്ടുമരങ്ങൾ വച്ചുപിടിപ്പിക്കും.
- അധിനിവേശ കള സസ്യങ്ങളെ നിർമ്മാർജ്ജനം ചെയ്യുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ സംഘടിപ്പിക്കും.

ലക്ഷ്യങ്ങൾ

- പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷിത കാർഷിക വികസനം എന്ന ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കാനായി തരിശ് ഭൂമി വിനിയോഗത്തിൽ ഊന്നൽ നൽകികൊണ്ട് നെൽകൃഷി, മറ്റു ധാന്യവിളകൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള ഭക്ഷ്യവിളകളുടെ ഉൽപ്പാദനം പരമാവധി വർധിപ്പിക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ ഇടപെടലുകൾ നടത്തുക.
- പച്ചക്കറി ഉൽപ്പാദനത്തിൽ മുന്നേറ്റമുണ്ടാക്കിയതിന്റെ തുടർച്ചയായി സ്വയം പര്യാപ്തതയിലേക്ക് എത്തിക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോട് കൂടി വീടുകളിലും,

സ്ഥാപനങ്ങളിലും പച്ചക്കറികൃഷി വ്യാപിപ്പിക്കുക.

- കേരളത്തിന്റെ തനതായ ഫലവർഗ്ഗങ്ങളുടെ വിസ്തൃതി വ്യാപിപ്പിച്ച് പരമാവധി ഉൽപ്പാദനം സാധ്യമാക്കുക.
- ചെറുധാന്യങ്ങളുടെയും എണ്ണക്കുരുക്കളുടെയും കൃഷി വ്യാപിപ്പിക്കുക.
- കർഷകർക്ക് പരമാവധി വരുമാനം ഉറപ്പുവരുത്താനായി സംയോജിത കൃഷി സമ്പ്രദായം വ്യാപിപ്പിക്കുക.
- ഔഷധ കൃഷി പ്രോത്സാഹനത്തിനായി സാദ്ധ്യമായ സ്ഥലങ്ങളിൽ ഔഷധ കൃഷി സമ്പ്രദായം നടത്തുക.
- സംസ്ഥാനത്തിന്റെ നഗരവൽക്കരണ സ്വഭാവത്തിനനുസൃതമായി ആധുനിക കൃത്യതാ കൃഷി സമ്പ്രദായങ്ങളും ലംബകൃഷി സംവിധാനങ്ങളും ഉൾപ്പെടെയുള്ള ദ്വീതീയ കാർഷിക പ്രവർത്തനങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക. ഇതിലൂടെ അഭ്യസ്തവിദ്യർക്ക് തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുക.
- സുരക്ഷിത ഭക്ഷ്യ ഉൽപ്പാദനത്തിനുവേണ്ടി ജൈവകൃഷി ഉൾപ്പെടെയുള്ള പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദ ഭക്ഷ്യ ഉൽപ്പാദനവും ആരോഗ്യ സൗഹൃദ ഭക്ഷ്യ സംസ്കരണവും സംഭരണവും വിതരണവും ഉറപ്പു വരുത്തുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുക.
- കേരളത്തിന്റെ സമ്പദ്വ്യവസ്ഥ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും കർഷകർക്ക് കാർഷിക മേഖലയിൽ നിന്നുള്ള വരുമാനം വർധിപ്പിക്കുന്നതിനും പുതിയ കാർഷിക മൂല്യ ശൃംഖല ശക്തിപ്പെടുത്തുക.
- കാർബൺ ന്യൂട്രൽ കേരളം എന്ന ലക്ഷ്യത്തിലേക്ക് വിവിധ വകുപ്പുകളേയും ഏജൻസികളേയും സന്നദ്ധ സംഘടനകളേയും സ്ഥാപനങ്ങളേയും ഏകോപിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആവിഷ്കരിക്കൽ. നിലവിലുള്ള പച്ചത്തുരുത്തുകളുടെ സംരക്ഷണത്തിനും മെച്ചപ്പെടുത്തലിനും വേണ്ട നടപടികൾ. പുതിയതായി കണ്ടൽക്കാടുകളും മുളക്കൂട്ടങ്ങളും പുഴയോര സ്വാഭാവിക സസ്യ ജാലങ്ങളും ഉൾപ്പെടെ കൂടുതൽ പച്ചത്തുരുത്തുകൾ സ്ഥാപിക്കും.
- കാർഷിക മേഖലയിൽ വിവിധ ഘടകങ്ങളായ ഭക്ഷ്യ ഉൽപ്പാദനം, സംഭരണവും വിപണനവും, മൂല്യവർധനവ്, ഫാം ടൂറിസം എന്നീ മേഖലകളിൽ തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിന് ഈ മേഖലകളിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നവർക്ക് വരുമാന വർധനവിനും വിവിധ പദ്ധതികൾ, വിവിധ വകുപ്പുകളുടേയും ഏജൻസികളുടേയും ഏകോപനത്തിൽ ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പിലാക്കൽ.
- കാർഷിക ആവാസ യൂണിറ്റുകളിൽ നീർത്തട അടിസ്ഥാനത്തിൽ പ്രാദേശിക വിഭവങ്ങളുടെ ലഭ്യതക്കനുസൃതമായി ധാന്യവിളകളുടേയും പച്ചക്കറിയുടേയും ഫലവർഗ്ഗങ്ങളുടേയും ഔഷധ സസ്യങ്ങൾ, എണ്ണക്കുരുവിളകളുടേയും കാർഷിക വനവൽക്കരണത്തിന്റേയും മാതൃക പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിക്കൽ.

പ്രവർത്തനങ്ങൾ

- തരിശു നിലം കൃഷിയോഗ്യമാക്കുന്നതിനും നെൽകൃഷി വിസ്തൃതി 3 ലക്ഷം ഹെക്ടറിൽ എത്തിക്കുന്നതിനും ആവശ്യമായ പ്രവർത്തനങ്ങളും പദ്ധതികളും നടപ്പിലാക്കും.
- പച്ചക്കറി കൃഷി ഉല്പാദനത്തിൽ സ്വയംപര്യാപ്തത കൈവരിക്കുന്നതിനും സുരക്ഷിത പച്ചക്കറി ഉൽപ്പാദനം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനും ആവശ്യമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ വിവിധ ഏജൻസികളുടെ സഹായത്തോടു കൂടി നടപ്പിലാക്കും.

  പച്ചക്കറി കൃഷി വ്യാപനത്തിന്റെ സന്ദേശം എല്ലാ ജനങ്ങളിലേക്കും എത്തിക്കുന്നതിനായി ഓണത്തിന് ഒരു മുറം പച്ചക്കറി, വിദ്യാർത്ഥികളുടെ ഗാർഹിക പച്ചക്കറികൃഷി എന്നിവയോടൊപ്പം തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട 2000 വാർഡുകളിൽ എല്ലാ വീടുകളിലും തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ സന്നദ്ധ സംഘടനകളുടേയും സഹകരണ വകുപ്പുകളേയും ഏകോപിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് വാർഡിലെ മുഴുവൻ വീടുകളിലും പച്ചക്കറി കൃഷി ആരംഭിക്കുന്ന ജനകീയ കാമ്പയിൻ സംഘടിപ്പിക്കും.
- ഫലവർഗ്ഗങ്ങളുടെ കൃഷി ജനപ്രിയമാകുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ സംസ്ഥാനത്തു സമഗ്രമായ വികസന പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കും.
- റാഗി, തിന, ചോളം മുതലായ ചെറുധാന്യങ്ങളും എണ്ണക്കുരുക്കളായ കപ്പലണ്ടി, എള്ള് എന്നിവയും കരിമ്പും നിശ്ചിത കാർഷിക ആവാസമേഖലക്ക് അനുയോജ്യ പ്രദേശങ്ങളിൽ കൃഷി ചെയ്യാൻ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നത്തിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുന്നതാണ്.
- ദേവാലയങ്ങളുടെ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള തരിശ് ഭൂമി കൃഷി വ്യാപിപ്പിക്കുന്നതിന് നിലവിലുള്ള ദേവഹരിതം കാമ്പയിൻ എല്ലാ ദേവാലയങ്ങളിലേക്കും വ്യാപിപ്പിക്കും.
- വ്യവസായ വകുപ്പിന് കീഴിലുള്ള സ്ഥാപനങ്ങളിലെ തരിശ് ഭൂമി കൃഷിക്ക് ഉപയോഗിക്കുന്നതിന് പ്രാദേശികമായി പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പിലാക്കും.
- തരിശുഭൂമി കണ്ടെത്തി പ്രശ്നങ്ങൾ അപഗ്രഥിച്ച് പുതിയതായി 152 ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തുകളെ തരിശ് രഹിത ഗ്രാമങ്ങളായി പ്രഖ്യാപിക്കും.
- പ്രാദേശികാടിസ്ഥാനത്തിൽ വിപണന സാധ്യത ഉറപ്പു വരുത്തി ഔഷധ സസ്യ കൃഷി നടപ്പിലാക്കും.
- വെള്ളക്കെട്ട് മൂലം കൃഷിചെയ്യാൻ സാധിക്കാതെ കിടക്കുന്ന പാടങ്ങളിലും മറ്റും പ്രദേശത്തിന് അനുയോജ്യമായതും പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദവുമായ ചങ്ങാടകൃഷി (ഫ്ളോട്ടിംഗ് കൃഷി) ആരംഭിച്ചുകൊണ്ട് ആദായകരമായ പദ്ധതി ആവിഷ്കരിക്കും.
- കാർഷിക ആവാസ മേഖലകളിൽ ഉൾപ്പെട്ട 23 കാർഷിക ആവാസ യൂണിറ്റുകൾക്ക് അനുയോജ്യമായ സമഗ്രകൃഷി മുറകൾ വിവിധ വകുപ്പുകളും ഏജൻസികളുമായി യോജിച്ചുകൊണ്ട് നീർത്തടാധിഷ്ഠിതമായി പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിക്കും.

- നൂതന കൃഷി സമ്പ്രദായങ്ങളായ ലംബകൃഷി, ഏറോപോണിക്സ്, ഹൈഡ്രോപോണിക്സ്, പിങ്ക് ഫാമിംഗ് തുടങ്ങിയവ ജില്ലാതലത്തിൽ ഒരു മാതൃകാ യൂണിറ്റെങ്കിലും സ്ഥാപിക്കും. ഈ മേഖലയിൽ കൂടുതൽ തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിന് പ്രോത്സാഹനം നൽകും.
- കേരളത്തിലെ പരിസ്ഥിതി സന്തുലനാവസ്ഥ പുനഃസ്ഥാപിക്കുന്നതിന്റെയും കാർബൺ-ന്യൂട്രൽ കേരളം എന്ന ദീർഘകാല ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കുന്നതിന്റേയും ഭാഗമായി നിലവിലുള്ള കണ്ടൽക്കാടുകളുടേയും കാവുകളുടേയും സംരക്ഷണത്തിനും നടപടി സ്വീകരിക്കും. പുതിയതായി കണ്ടൽക്കാടുകളും മുളങ്കൂട്ടങ്ങളും നദീതീര സ്വാഭാവിക സസ്യശൃംഖലകളും വച്ചുപിടിപ്പിക്കുകയും ഇവയുടെ വിശദാംശങ്ങൾ നിലവിൽ പച്ചത്തുരുത്തുകളുടെ ഡിജിറ്റലൈസേഷനോടൊപ്പം കൂട്ടിച്ചേർക്കുകയും ചെയ്യും.
- വിവിധ വകുപ്പുകളുടെ പരിധിയിൽ വരുന്ന പ്രദേശങ്ങളിൽ ഒഴിഞ്ഞുകിടക്കുന്ന സ്ഥലങ്ങളിൽ പച്ചത്തുരുത്തുകളും നഗരങ്ങളിൽ സ്ഥലലഭ്യത കുറവുള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽ നഗരവനങ്ങളും സ്ഥാപിക്കും.
- തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടേയും സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടേയും സഹായത്തോടെ കാർഷിക ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ സംഭരണത്തിനും മൂല്യവർധനവിനും വിപണനത്തിനും വേണ്ട സംവിധാനങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും, ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ വിപണനത്തിന് ഏകീകൃത ഡിജിറ്റൽ പ്ലാറ്റ്ഫോം ഉപയോഗപ്പെടുത്തും.
- ഓരോ ജില്ലയിലും തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും മറ്റു വകുപ്പുകളും ഏജൻസികളുമായി ചേർന്ന് പ്രാദേശിക അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഏറ്റവും അനുയോജ്യമായ കാർഷിക പദ്ധതികൾ രൂപീകരിക്കും.
- പച്ചത്തുരുത്തുകൾ സ്ഥാപിക്കുമ്പോൾ കാർഷിക ആവാസ യൂണിറ്റുകളുടെ സ്വഭാവത്തിന് യോജിച്ച ഫലവൃക്ഷങ്ങൾ, ഔഷധ സസ്യങ്ങൾ, സുഗന്ധ വിളകൾ എന്നിവ ഉൾപ്പെട്ട കാർഷിക വനവൽക്കരണത്തിന് ഊന്നൽ നൽകും.
- തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ മഹാത്മാഗാന്ധി ദേശീയ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി, അയ്യങ്കാളി നഗര തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി എന്നിവയുടേയും വനം വകുപ്പിന്റെ സാമൂഹ്യ വനവൽക്കരണ പരിപാടിയുടെ സഹായത്തോടെ പരമാവധി സ്ഥലത്ത് പച്ചത്തുരുത്തുകൾ സ്ഥാപിക്കുകയും അവയുടെ തുടർപരിപാലനത്തിനുള്ള നടപടികൾ കൈക്കൊള്ളുകയും ചെയ്യും.
- അധിനിവേശ വൃക്ഷങ്ങളേയും സസ്യങ്ങളേയും ശാസ്ത്രീയമായി ഒഴിവാക്കി അനുയോജ്യമായ പ്രാദേശിക സസ്യ ഇനങ്ങൾ വളർത്തിയെടുക്കും.

കേരള പുനർനിർമ്മാണ പദ്ധതി (RKI)

2018 ഓഗസ്റ്റിൽ സംസ്ഥാനത്തിനു നേരിടേണ്ടി വന്ന സമാനതകളില്ലാത്ത പ്രളയം സമസ്ത മേഖലകളിലും പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ ഉളവാക്കുകയും ജനജീവിതത്തെ സാരമായി ബാധിക്കുകയും ചെയ്തു. 1664 വില്ലേജുകളിൽ 1269ലും പ്രളയം ബാധിച്ചു. ഐക്യ രാഷ്ട്രസഭയുടെ ഏജൻസികളുടെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ നടത്തിയ പി.ഡി.എൻ.എ (Post Disaster Needs Assessment- PDNA) പഠന പ്രകാരം 31,000 കോടി രൂപയുടെ നഷ്ടം ഉണ്ടായതായാണ് തിട്ടപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളത്.

ദുരന്തത്തെ ഒരു വെല്ലുവിളിയായി കണ്ട് നവകേരളം പടുത്തുയർത്തുന്നതിനും അതുവഴി സമൂഹത്തിലെ എല്ലാ വിഭാഗം ജനങ്ങളുടെയും ജീവിതനിലവാരം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനുമായാണ് കേരള പുനർനിർമ്മാണ പദ്ധതിക്ക് (Rebuild Kerala Initiative) സർക്കാർ രൂപം നൽകിയത്.

പൊതുലക്ഷ്യങ്ങൾ

- മുമ്പത്തേക്കാളേറെ മെച്ചപ്പെട്ട ജീവിതനിലവാരം ദുരന്തബാധിതരായ ജനങ്ങൾക്ക് ഉറപ്പാക്കുക.
- പൊതുവിൽ കേരളത്തിന്റെ പരിമിതിയായി വിലയിരുത്തപ്പെടുന്ന പ്രവർത്തന കാര്യക്ഷമതയിലുള്ള പോരായ്മ പരിഹരിച്ച് കൂടുതൽ പ്രവർത്തനക്ഷമമായ പ്രദേശമാക്കി കേരളത്തെ മാറ്റിയെടുക്കുന്നതിനുള്ള അവസരമായി ദുരന്തകാലത്തെ പരിവർത്തനപ്പെടുത്തുക.
- നാശനഷ്ടം നേരിട്ട ആസ്തികളുടെ പുനരുദ്ധാരണത്തിലും പുനർനിർമ്മാണത്തിലും

ഉന്നത ഗുണനിലവാരം ഉറപ്പാക്കുക.

- നൂതനവും വികസനോന്മുഖവുമായ വലിയ പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കുക.
- സമയബന്ധിതമായ നിർമ്മാണപ്രവർത്തനങ്ങൾ ഉറപ്പു വരുത്തുന്നതോടൊപ്പം, പാരിസ്ഥിതിക സൗഹാർദ മാനദണ്ഡങ്ങളും ഭാവിയിൽ ആവർത്തിക്കപ്പെടാവുന്ന ഏതൊരു പ്രളയത്തേയും നേരിടാനുള്ള ശേഷിയും പുനർനിർമ്മിക്കപ്പെടുന്ന ആസ്തികളുടെ അവിഭാജ്യ ഘടകമാക്കുക.

പ്രവർത്തന സമീപനങ്ങൾ

- പാരിസ്ഥിതിക സൗഹാർദ്ദ മാനദണ്ഡങ്ങൾ പാലിക്കൽ
- സമയബന്ധിതമായി പുനർനിർമ്മിക്കുക/പുനരുദ്ധരിക്കുക
- സാങ്കേതിക വിദ്യകളുടെ പ്രയോഗത്തിലൂടെ പദ്ധതികളുടെ ആസൂത്രണത്തിലും നിർവ്വഹണത്തിലും വേഗതയും കാര്യക്ഷമതയും ഉറപ്പാക്കൽ.
- നീതിപൂർവ്വകവും നിഷ്പക്ഷവുമായ പുനരധിവാസ നടപടികൾ, മെച്ചപ്പെട്ട പുനരധിവാസ നടപടികൾ ഉറപ്പാക്കൽ,
- നടപടിക്രമങ്ങളുടെ ലഘൂകരണം
- കേരള പുനർനിർമ്മാണ പദ്ധതി(RKI)യുടെ കീഴിലുള്ള വിവിധ പദ്ധതികളുടെ ആസൂത്രണത്തിലും നിർവ്വഹണത്തിലും ഉൾച്ചേർക്കൽ, ഉയർന്ന പൊരുത്തൽപ്പെടൽ ശേഷി, മെച്ചപ്പെട്ട രീതിയിൽ പുനർനിർമ്മിക്കൽ, നൂതനവും ആധുനികവുമായ സാങ്കേതികവിദ്യകൾ, ആസ്തി പരിപാലന ചട്ടക്കൂടുകളുടെ രൂപീകരണം എന്നിവ ഉറപ്പാക്കൽ.
- ഇതിനായി ഉയർന്ന നിലവാരത്തിലുള്ള പുനർനിർമ്മാണം, ഭാവിയിലുണ്ടാകാനിടയുള്ള ദുരന്തങ്ങളെക്കൂടി ചെറുക്കാനാകുന്ന വിധത്തിലും പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദമായുമുള്ള നിർമ്മാണ രീതികൾ, ചെലവുകുറഞ്ഞതും ഈടുള്ളതുമായ ബദൽ രീതികൾ സ്വീകരിക്കൽ.

കേരള പുനർനിർമ്മാണ വികസന പരിപാടി (RKDP)

കേരള പുനർനിർമ്മാണ വികസന പരിപാടി (Rebuild Kerala Development Programme) യുടെ നയരൂപരേഖയിൽ സുപ്രധാന മേഖലകളായി പരാമർശിക്കുന്നത് കൃഷി, മൃഗപരിപാലനം, ഫിഷറീസ്, വനം, ഭൂമി, ജീവനോപാധികൾ, റോഡുകളും പാലങ്ങളും, ഗതാഗതം, നഗരവികസനവും അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളും, ജലവിതരണവും ശുചിത്വവും, ജലവിഭവം എന്നീ മേഖലകൾക്കും വിവിധ മേഖലകളിലായി വ്യാപിച്ചു കിടക്കുന്ന പരിസ്ഥിതി, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം, ദുരന്ത സാധ്യതാ ലഘൂകരണം, ഓപ്പൺ ഡാറ്റ, പൊതുമേഖലയെ ശക്തിപ്പെടുത്തൽ എന്നിവയാണ്.

ഏകോപന സാധ്യതകൾ

- ആർ.കെ.ഐ. ആരംഭിച്ചതും കോവിഡ് പശ്ചാത്തലത്തിൽ താത്കാലികമായി നിർത്തി വച്ചിരുന്നതുമായ 'നമ്മൾ നമുക്കായി' പരിപാടി നവകേരളം പദ്ധതിയിലെ മറ്റു മിഷനുകളുമായി ബന്ധിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്. നമ്മൾ നമുക്കായി പരിപാടിയുടെ പുനരുജ്ജീവനം നവകേരളത്തിന്റെ ഭാഗമായി ആലോചിക്കാവുന്നതാണ്.
- നവകേരളത്തിനു കീഴിൽ നമ്മൾ നമുക്കായി കാമ്പയിൻ പുനരാരംഭിക്കുകയും മറ്റു നാലു മിഷനുകളുമായിക്കൂടി ബന്ധപ്പെടുത്തി ആശയരൂപീകരണ പരിപാടികൾ നടത്തുകയും ചെയ്യാൻ സാധിക്കും.
- ആർ.കെ.ഐ.യുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് കൃഷി, മാലിന്യ സംസ്കരണം, ജലവിഭവ പരിപാലനം തുടങ്ങിയ മേഖലകളിൽ നടന്നുവരുന്ന പദ്ധതികളുമായി ഹരിത കേരളം മിഷനെ ഏകോപിപ്പിച്ച് പ്രവർത്തിക്കാൻ കഴിയും.
- **മാപ്പത്തോൺ പദ്ധതി–** സംസ്ഥാനത്തിന്റെ അതിജീവനക്ഷമത വർധിപ്പിക്കാനുതകുന്ന തരത്തിൽ, ഓപ്പൺ സ്ട്രീറ്റ് പ്ലാറ്റ്ഫോമിൽ സൂക്ഷ്മമായ പ്രാദേശിക ഭൂപടങ്ങൾ പങ്കാളിത്ത രീതിയിൽ തയാറാക്കുക. സംസ്ഥാനത്തെ മുഴുവൻ ജലസ്രോതസുകളെയും ഈ പദ്ധതിയിലൂടെ മാപ്പ് ചെയ്യുന്നുണ്ട്. ഇതു സംയുക്തമായി ചെയ്യുന്നതിനും മാപ്പുകളും മറ്റു ഡാറ്റയും ഹരിതകേരളം മിഷനുകൂടി ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്നതിനും സാധിക്കും.
- പുഴയോരങ്ങളിലെ ജൈവ വൈവിധ്യം വർധിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള പദ്ധതിയിലും ഫാം സ്കൂളുകൾ കാർഷിക ജൈവവൈവിധ്യ പൈതൃക കേന്ദ്രങ്ങൾ എന്നിവ ആരംഭിക്കുന്നതിലുമൊക്കെ ഹരിതകേരളം മിഷന് സഹകരിക്കാനാകും.
- പമ്പാ നദീതട ജില്ലകളിൽ ആർ.കെ.ഐ. രൂപപ്പെടുത്തുന്ന ഏകാരോഗ്യ(One Health) പ്ലാറ്റ്ഫോമുമായി ബന്ധപ്പെട്ട സാമൂഹിക നിരീക്ഷണ സംവിധാനങ്ങളുമായി ആർദ്രത്തിന്റെ സാമൂഹിക സംവിധാനങ്ങളെ സംയോജിപ്പിക്കാം.
- ആർദ്രം പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായുള്ള ആരോഗ്യസേനയേയും ഏകാരോഗ്യ (One Health) പ്ലാറ്റ്ഫോമുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കുടുംബശ്രീ, തദ്ദേശ സ്ഥാപന അംഗങ്ങളെയും സഹകരിപ്പിച്ച് പ്രവർത്തിപ്പിക്കാൻ സാധിക്കും.

നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി ഘടന

നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി-2

അധ്യക്ഷൻ : മുഖ്യമന്ത്രി

ഉപാധ്യക്ഷന്മാർ : തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ, ധനകാര്യം, കൃഷി, റവന്യൂ - ഭവനനിർമ്മാണം, ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസം, സാമൂഹ്യനീതി, വൈദ്യുതി, ജലവിഭവം, തൊഴിൽ, പൊതുവിദ്യാഭ്യാസം, പട്ടികജാതി-പട്ടികവർഗ്ഗ വികസനം, ഫിഷറീസ്, ആരോഗ്യം, ഭക്ഷ്യസിവിൽ സപ്ലൈസ്, വനം, ടൂറിസംവകുപ്പ് മന്ത്രിമാർ, ആസൂത്രണ ബോർഡ് ഉപാധ്യക്ഷൻ

പ്രത്യേക ക്ഷണിതാവ് : പ്രതിപക്ഷ നേതാവ്

കൺവീനർ : ചീഫ് സെക്രട്ടറി

ജോയിന്റ് കൺവീനർ : കോ-ഓർഡിനേറ്റർ, നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി-2

അംഗങ്ങൾ : തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ, ധനകാര്യം, കൃഷി, റവന്യൂ-ഭവനനിർമ്മാണം, ഉന്നതവിദ്യാഭ്യാസം, സാമൂഹ്യനീതി, വൈദ്യുതി, ജലവിഭവം, തൊഴിൽ, പൊതുവിദ്യാഭ്യാസം, പട്ടികജാതി-പട്ടികവർഗ്ഗ വികസനം, ഫിഷറീസ്, ആരോഗ്യം, ഭക്ഷ്യസിവിൽ സപ്ലൈസ്, വനം, ടൂറിസം, വ്യവസായം, വിവരസാങ്കേതികം, മൃഗസംരക്ഷണം വകുപ്പ്, പി.ഐ.എം.ഡി. വകുപ്പ് അഡീഷണൽ ചീഫ്സെക്രെട്ടറിമാർ/പ്രിൻസിപ്പൽ സെക്രട്ടറിമാർ / സെക്രട്ടറിമാർ

ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് അസോസിയേഷൻ, ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റുമാരുടെ അസോസിയേഷൻ, മുൻസിപ്പൽ ചെയർമാന്മാരുടെ ചേംബർ, മേയേഴ്സ് കൗൺസിൽ, ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റുമാരുടെ ചേംബർ എന്നിവയുടെ ഒരു പ്രതിനിധി വീതം.

വകുപ്പുതലസമിതികൾ

ലൈഫ് – സംസ്ഥാനമിഷൻ കർമ്മസമിതി

അധ്യക്ഷൻ : തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് മന്ത്രി
സഹാധ്യക്ഷന്മാർ : പട്ടികജാതി-പട്ടികവർഗ്ഗ വകുപ്പ് മന്ത്രി, ഫിഷറീസ് വകുപ്പ് മന്ത്രി
ഉപാധ്യക്ഷൻ : കോ-ഓർഡിനേറ്റർ, നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി-2
സെക്രട്ടറി : തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് അഡീഷണൽ ചീഫ് സെക്രട്ടറി/പ്രിൻസിപ്പൽ സെക്രട്ടറി / സെക്രട്ടറി
കൺവീനർ : അസിസ്റ്റന്റ് കോ-ഓർഡിനേറ്റർ, നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി-2
അംഗങ്ങൾ

പട്ടികജാതി-പട്ടികവർഗ്ഗ പിന്നോക്ക ക്ഷേമ വികസന വകുപ്പ്, ഫിഷറീസ് വകുപ്പ് അഡീഷണൽ ചീഫ് സെക്രട്ടറി/പ്രിൻസിപ്പൽ സെക്രട്ടറി/സെക്രട്ടറി
ഗ്രാമവികസന വകുപ്പ് കമ്മീഷണർ
പഞ്ചായത്ത് ഡയറക്ടർ
നഗരകാര്യ ഡയറക്ടർ
ഡയറക്ടർ, പട്ടികജാതിവികസനം
ഡയറക്ടർ, പട്ടികവർഗ്ഗ വികസനം
ഡയറക്ടർ - സാമൂഹ്യനീതി
എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഡയറക്ടർ, കുടുംബശ്രീ
ഡയറക്ടർ, ഫിഷറീസ്
ലേബർ കമ്മീഷണർ
ലാന്റ് റവന്യൂ കമ്മീഷണർ
മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർ, കേരള ജല അതോറിറ്റി
കൺവീനർ, സ്റ്റേറ്റ്‌ലെവൽ ബാങ്കേഴ്സ് കമ്മിറ്റി
റീജിയണൽ ചീഫ്, ഹഡ്കോ
ചീഫ് എഞ്ചിനീയർ, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്
ചീഫ്, വികേന്ദ്രീകൃത ആസൂത്രണ വിഭാഗം, സംസ്ഥാന ആസൂത്രണ ബോർഡ്
പ്രിൻസിപ്പൽ, കോളേജ് ഓഫ് എഞ്ചിനീയറിംഗ്, തിരുവനന്തപുരം

ജോയിന്റ്കൺവീനർ : നോഡൽ ഓഫീസർ

വിദ്യാകിരണം – സംസ്ഥാന മിഷൻ കർമ്മസമിതി

അധ്യക്ഷൻ : പൊതുവിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പ് മന്ത്രി
ഉപാധ്യക്ഷൻ : കോ-ഓർഡിനേറ്റർ, നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി-2
സെക്രട്ടറി: പൊതുവിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പ് അഡീഷണൽ ചീഫ്സെക്രട്ടറി/പ്രിൻസിപ്പൽ സെക്രട്ടറി / സെക്രട്ടറി
കൺവീനർ : അസിസ്റ്റന്റ് കോ-ഓർഡിനേറ്റർ, നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി-2

അംഗങ്ങൾ

ഡയറക്ടർ, പൊതുവിദ്യാഭ്യാസം
ഡയറക്ടർ, എസ്.സി.ഇ.ആർ.ടി.
ഡയറക്ടർ, സീ-മാറ്റ്
ഡയറക്ടർ, എസ്.ഐ.ഇ.ടി.
സ്റ്റേറ്റ് പ്രോജക്ട് ഡയറക്ടർ - സമഗ്രശിക്ഷാ കേരളം
എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഡയറക്ടർ - കൈറ്റ്
ചീഫ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഓഫീസർ - അസാപ്പ്
പഞ്ചായത്ത് ഡയറക്ടർ
നഗരകാര്യ ഡയറക്ടർ
ചീഫ്, സാമൂഹ്യസേവന വിഭാഗം, സംസ്ഥാന ആസൂത്രണ ബോർഡ്

ജോയിന്റ്കൺവീനർ : നോഡൽ ഓഫീസർ

ആർദ്രം - സംസ്ഥാന കർമ്മസമിതി

അധ്യക്ഷൻ : ആരോഗ്യവകുപ്പ് മന്ത്രി

ഉപാധ്യക്ഷൻ : കോ-ഓർഡിനേറ്റർ, നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി-2

സെക്രട്ടറി: ആരോഗ്യ വകുപ്പ് അഡീഷണൽ ചീഫ്സെക്രട്ടറി/പ്രിൻസിപ്പൽ സെക്രട്ടറി / സെക്രട്ടറി

കൺവീനർ : അസിസ്റ്റന്റ്/ജോയിന്റ് കോ-ഓർഡിനേറ്റർ, നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി -2

അംഗങ്ങൾ

ഡയറക്ടർ, ആരോഗ്യം
ഡയറക്ടർ, ഭാരതീയ ചികിത്സാ വകുപ്പ്
ഡയറക്ടർ, ഹോമിയോപ്പതി വകുപ്പ്
ഡയറക്ടർ, നാഷണൽ ഹെൽത്ത് മിഷൻ
ഡയറക്ടർ, മെഡിക്കൽ വിദ്യാഭ്യാസം
എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഡയറക്ടർ, കുടുംബശ്രീ
പഞ്ചായത്ത് ഡയറക്ടർ
നഗരകാര്യ ഡയറക്ടർ
എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഡയറക്ടർ, സ്റ്റേറ്റ് ഹെൽത്ത് സിസ്റ്റംസ് റിസോഴ്സ് സെന്റർ
ചീഫ്, സാമൂഹ്യസേവന വിഭാഗം, സംസ്ഥാന ആസൂത്രണ ബോർഡ്

ജോയിന്റ്കൺവീനർ : നോഡൽഓഫീസർ

ഹരിതകേരളം മിഷൻ - സംസ്ഥാന കർമ്മസമിതി

അധ്യക്ഷൻ : തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് മന്ത്രി

സഹാധ്യക്ഷന്മാർ : കൃഷി, ജലവിഭവ വകുപ്പ് മന്ത്രിമാർ

ഉപാധ്യക്ഷൻ : കോ-ഓർഡിനേറ്റർ, നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി-2

സെക്രട്ടറി: തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് അഡീഷണൽ ചീഫ്സെക്രട്ടറി / പ്രിൻസിപ്പൽ സെക്രട്ടറി / സെക്രട്ടറി

കൺവീനർ : അസിസ്റ്റന്റ് കോ-ഓർഡിനേറ്റർ, നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി-2

അംഗങ്ങൾ

കൃഷി, ജലവിഭവ വകുപ്പ് അഡീഷണൽ ചീഫ് സെക്രട്ടറി/പ്രിൻസിപ്പൽ സെക്രട്ടറി/സെക്രട്ടറിമാർ
ഡയറക്ടർ, ആരോഗ്യ വകുപ്പ്
എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഡയറക്ടർ, കുടുംബശ്രീ
ഡയറക്ടർ, പൊതുവിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പ്
ഡയറക്ടർ, കാർഷിക വികസന കർഷക ക്ഷേമ വകുപ്പ്
ഡയറക്ടർ, സോയിൽ സർവ്വേ&സോയിൽ കൺസർവേഷൻ
മിഷൻ ഡയറക്ടർ, എം.ജി.എൻ.ആർ.ഇ.ജി.എസ്.
ഡയറക്ടർ, വ്യവസായ വാണിജ്യ വകുപ്പ്
ഡയറക്ടർ, ഫിഷറീസ് വകുപ്പ്
ഡയറക്ടർ, മൃഗസംരക്ഷണം
ഡയറക്ടർ, ക്ഷീരവികസനം
ഡയറക്ടർ, ടൂറിസം
ഡയറക്ടർ, പരിസ്ഥിതി കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം വകുപ്പ്
ഡയറക്ടർ, ഭൂജലവകുപ്പ്
മിഷൻ ഡയറക്ടർ, സ്റ്റേറ്റ് ഹോർട്ടികൾച്ചർ മിഷൻ
മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർ, വി.എഫ്.പി.സി.കെ.
മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർ, കെ.എൽ.ഡി.സി.
മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർ, കേരള അഗ്രോ ഇൻഡസ്ട്രീസ് കോർപ്പറേഷൻ
എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഡയറക്ടർ, കെ.ആർ.ഡബ്ല്യൂ.എസ്.എ.
ഡയറക്ടർ, സി.ഡബ്ല്യൂ.ആർ.ഡി.എം.
മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർ, ക്ലീൻകേരള കമ്പനി
ഗ്രാമവികസന കമ്മീഷണർ
ലാന്റ്യൂസ് ബോർഡ് കമ്മീഷണർ
മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർ, കേരള ജല അതോറിറ്റി
പഞ്ചായത്ത് ഡയറക്ടർ
നഗരകാര്യ വകുപ്പ് ഡയറക്ടർ
ചെയർമാൻ, മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ്
ചീഫ്എഞ്ചിനീയർ, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്
ചീഫ്എഞ്ചിനീയർ, ജലസേചന വകുപ്പ്
മുഖ്യ വനപാലകൻ (ഫാം ഫോറസ്ട്രി &സോഷ്യൽഫോറസ്ട്രി)
ചീഫ്, വികേന്ദ്രീകൃത ആസൂത്രണ വിഭാഗം, സംസ്ഥാന ആസൂത്രണ ബോർഡ്

ചീഫ്, കൃഷിവിഭാഗം, സംസ്ഥാന ആസൂത്രണ ബോർഡ്
സ്റ്റേറ്റ് നോഡൽഓഫീസർ, ആത്മ
എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഡയറക്ടർ, ശുചിത്വമിഷൻ

ജില്ലാ മിഷൻ
അധ്യക്ഷൻ : ചെയർപേഴ്സൺ, ജില്ലാആസൂത്രണ സമിതി
സെക്രട്ടറി : ജില്ലാ കളക്ടർ& മെമ്പർ സെക്രട്ടറി, ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി
കൺവീനർ : ജില്ലാ കോ-ഓർഡിനേറ്റർ, നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി-2
അംഗങ്ങൾ
ജില്ലയിൽ നിന്നുള്ള ലോക്സഭാംഗങ്ങൾ
രാജ്യസഭാ എം.പി.മാർ (നോഡൽ ജില്ലകളിൽ)
ജില്ലയിൽ നിന്നുള്ള എം.എൽ.എ.മാർ
മേയർ
മുൻസിപ്പൽ ചെയർപേഴ്സൺമാരുടെ ചേംബർ നാമനിർദ്ദേശം ചെയ്യുന്ന രണ്ട് ചെയർമാന്മാർ
ബ്ലോക്കുപഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റുമാരുടെ അസോസിയേഷൻ ജില്ലാ പ്രസിഡന്റും സെക്രട്ടറിയും
ഗ്രാമ പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റുമാരുടെ അസോസിയേഷൻ ജില്ലാ പ്രസിഡന്റും സെക്രട്ടറിയും
ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് സ്റ്റാൻഡിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർപേഴ്സൺമാർ
ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിയുടെ സർക്കാർ നോമിനി
ജില്ലാ വികസന കമ്മീഷണർ
ജില്ലാ പ്ലാനിംഗ് ഓഫീസർ
പ്രിൻസിപ്പൽ കൃഷിഓഫീസർ
ജോയിന്റ് പ്രോഗ്രാംകോ-ഓർഡിനേറ്റർ, എം.ജി.എൻ.ആർ.ഇ.ജി.എസ്.
ജില്ലയിലെ സീനിയർ എഞ്ചിനീയർ, ജലസേചനം
ജില്ലാ കോ-ഓർഡിനേറ്റർ, ശുചിത്വമിഷൻ
പഞ്ചായത്ത് ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ
ജില്ലാ മെഡിക്കൽ ഓഫീസർ (മോഡേൺ മെഡിസിൻ)
ജില്ലാ മെഡിക്കൽ ഓഫീസർ (ഭാരതീയചികിത്സാവകുപ്പ്)
ജില്ലാ മെഡിക്കൽ ഓഫീസർ (ഹോമിയോ)
ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ, വിദ്യാഭ്യാസം
റീജിയണൽ ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ, ഹയർസെക്കണ്ടറി വിദ്യാഭ്യാസം
അസിസ്റ്റന്റ് ഡയറക്ടർ, വൊക്കേഷണൽ ഹയർസെക്കണ്ടറി വിദ്യാഭ്യാസം
പ്രോജക്ട് ഡയറക്ടർ, ദാരിദ്ര്യലഘൂകരണ വിഭാഗം
ജില്ലാ മിഷൻ കോ-ഓർഡിനേറ്റർ, കുടുംബശ്രീ
റീജിയണൽ ജോയിന്റ് ഡയറക്ടർ, നഗരകാര്യം

അസിസ്റ്റന്റ് ഡവലപ്പ്മെന്റ് കമ്മീഷണർ (ജനറൽ)
ജോയിന്റ്കൺവീനർ : നോഡൽഓഫീസർ, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്

മുൻസിപാലിറ്റി / കോർപ്പറേഷൻതല മിഷൻ
അധ്യക്ഷൻ : മേയർ / മുൻസിപ്പൽ ചെയർപേഴ്സൺ
സെക്രട്ടറി : മുൻസിപ്പൽ / കോർപ്പറേഷൻ സെക്രട്ടറി
കൺവീനർ : നോഡൽ ഓഫീസർ
അംഗങ്ങൾ

എല്ലാ സ്റ്റാൻഡിംഗ് കമ്മിറ്റി അംഗങ്ങളും
ആസൂത്രണ സമിതി വൈസ്ചെയർപേഴ്സൺ
സി.ഡി.എസ്സുകളുടെ ചെയർപേഴ്സൺമാർ
ഡി.ഇ.ഒ.
കൺവീനർ, മുൻസിപ്പൽ / കോർപ്പറേഷൻ വിദ്യാഭ്യാസസമിതി
ഐ.സി.ഡി.എസ്. സൂപ്പർവൈസർ / അസിസ്റ്റന്റ് സി.ഡി.പി.ഒ. / സി.ഡി.പി.ഒ.
വാർഷിക പദ്ധതി തയ്യാറാക്കുന്നതിന് രൂപീകരിക്കുന്ന വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളുടെ ചെയർപേഴ്സൺമാരും വൈസ്ചെയർപേഴ്സൺമാരും കൺവീനർമാരും (കൃഷി, ദാരിദ്ര്യനിർമ്മാർജ്ജനം, പാർപ്പിടം, ആരോഗ്യം, കുടിവെള്ളം, ശുചിത്വം, വിദ്യാഭ്യാസം)

ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുതല മിഷൻ
അധ്യക്ഷൻ : ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റ്
സെക്രട്ടറി : ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് സെക്രട്ടറി
കൺവീനർ : നോഡൽ ഓഫീസർ
അംഗങ്ങൾ

ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് പ്രദേശത്തെ ജില്ലാ / ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് അംഗങ്ങൾ
എല്ലാ സ്റ്റാൻഡിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർപേഴ്സൺമാരും
ആസൂത്രണ സമിതി ചെയർപേഴ്സൺ
സി.ഡി.എസ്സുകളുടെ ചെയർപേഴ്സൺമാർ
കൺവീനർ, ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് വിദ്യാഭ്യാസ സമിതി
ഐ.സി.ഡി.എസ്. സൂപ്പർവൈസർ/ അസിസ്റ്റന്റ് സി.ഡി.പി.ഒ./സി.ഡി.പി.ഒ.
വാർഷിക പദ്ധതി തയ്യാറാക്കുന്നതിന് രൂപീകരിക്കുന്ന വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളുടെ ചെയർപേഴ്സൺമാരും വൈസ്ചെയർപേഴ്സൺമാരും കൺവീനർമാരും (കൃഷി, ദാരിദ്ര്യനിർമ്മാർജ്ജനം, പാർപ്പിടം, ആരോഗ്യം, കുടിവെള്ളം, ശുചിത്വം, വിദ്യാഭ്യാസം)

കേരള പുനർനിർമ്മാണ പദ്ധതിയുടെ സ്ഥാപനതല ക്രമീകരണങ്ങൾ

പുനർ നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഭാഗമായി പശ്ചാത്തല സൗകര്യങ്ങളുടേയും ഭൂവ്യവസ്ഥകളുടേയും പുനസ്ഥാപനം വൻ മുതൽമുടക്കും സമയവും വേണ്ടി വരുന്ന പ്രക്രിയ ആയതിനാൽ ലോകബാങ്കിന്റെ വികസനനയ വായ്പ (Development Policy Loan) ഉൾപ്പെടെ ഉപയോഗിച്ച് കേരള പുനർനിർമ്മാണ വികസന പരിപാടിയുടെ നയരേഖയ്ക്ക് രൂപം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. കേരള പുനർനിർമ്മാണ പദ്ധതിയുടെ നടത്തിപ്പിനായി നിർദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള സ്ഥാപനതല ക്രമീകരണത്തിന്റെ രൂപരേഖ താഴെ കൊടുക്കുന്നു.

- മന്ത്രിസഭ
- ഉപദേശക സമിതി
- ഉന്നതതല അധികാര സമിതി
- RKI നിർവ്വഹണ സമിതി
- RKI സെക്രട്ടേറിയറ്റ്
- സ്ഥാപനതല പിന്തുണാ സംവിധാനം

ചുമതലകളും ഉത്തരവാദിത്തങ്ങളും

നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി-2 സെല്ലിന്റെ ചുമതലകൾ

- മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ അവലോകനത്തിനായുള്ള മിഷനുകളുടെയും കേരള പുനർ നിർമ്മാണ പദ്ധതിയുടെയും പ്രവർത്തന പുരോഗതി റിപ്പോർട്ടുകൾ തയ്യാറാക്കുക.
- ജനകീയ ക്യാമ്പയിന് ആവശ്യമായ പിന്തുണ ലഭ്യമാക്കുക.
- വകുപ്പുകളുടെ ഏകോപനം ആവശ്യമായി വരുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഏകോപന വേദിയായി പ്രവർത്തിക്കുക.
- വകുപ്പുകളേയും ഏജൻസികളേയും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുമായി ബന്ധിപ്പിക്കുക.
- ഉത്തരവുകൾ, നിയമ നിർമ്മാണങ്ങൾ എന്നിവ ആവശ്യമായി വരുന്ന ഘട്ടങ്ങളിൽ അവ സർക്കാരിന്റെ ശ്രദ്ധയിൽ കൊണ്ടുവരിക.
- ക്യാമ്പയിൻ, പരിശീലനം, ജനകീയ വിദ്യാഭ്യാസം എന്നിവയ്ക്ക് നേതൃത്വം നൽകുകയും ഏകോപിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുക.
- മോണിറ്ററിംഗിനും റിപ്പോർട്ടിംഗിനുമുള്ള ഏകീകൃത സംവിധാനം വികസിപ്പിച്ചെടുക്കുക. അവയിലൂടെ ലഭിക്കുന്ന റിപ്പോർട്ടുകൾ പ്രതിമാസ അവലോകനം ചെയ്ത് മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ നേതൃത്വത്തിലുള്ള ത്രൈമാസ അവലോകനത്തിന് ലഭ്യമാക്കുക.
- വിലയിരുത്തലിൽ കണ്ടെത്തുന്ന പരിമിതികൾ യഥാസമയം പരിഹരിക്കുന്നതിനുള്ള ഇടപെടൽ നടത്തുക.
- പുതിയ ആശയങ്ങളും പദ്ധതികളും രൂപീകരിച്ച് വകുപ്പുകളുടേയും തദ്ദേശ

സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടേയും ഏജൻസികളുടേയും സഹായത്തോടെ പ്രാവർത്തികമാക്കുക.

സംസ്ഥാന മിഷൻ കർമ്മ സമിതികളുടെ ചുമതലകൾ

പൊതു ചുമതലകൾ

- മിഷന്റെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിന് സ്വീകരിക്കേണ്ട നടപടികൾ നിർദ്ദേശിക്കുക, പ്രവർത്തന മാർഗ്ഗരേഖ തയ്യാറാക്കുക, സാങ്കേതിക സഹായം നൽകുക മുതലായവ
- ദൗത്യരേഖ (Mission Document) തയ്യാറാക്കുക
- സംസ്ഥാന മിഷന്റെ മേൽനോട്ടത്തിൽ ദൈനംദിന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് നേതൃത്വം നൽകുക.
- വിവിധ തലങ്ങളിലുള്ള മിഷൻ പ്രവർത്തനങ്ങൾ തുടർച്ചയായി നിരീക്ഷിച്ച് സുഗമമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് വേണ്ട നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുക
- മിഷൻ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് നിയോഗിക്കേണ്ടതായ സാങ്കേതിക വിദഗ്ദ്ധർ, കൺസൾട്ടന്റുമാർ, റിസോഴ്സ് പേഴ്സൺമാർ എന്നിവരെ കണ്ടെത്തി നിയോഗിക്കുന്നതിനുള്ള ശുപാർശ നൽകുക.
- ജില്ലാതല മിഷനുകളുടെയും റിസോഴ്സ് പേഴ്സൺമാരുടെയും കാര്യക്ഷമമായ പ്രവർത്തനം ഉറപ്പാക്കുക, അവയെ ശാക്തീകരിക്കുക.
- കൃത്യമായ ഇടവേളകളിൽ സംസ്ഥാന മിഷൻ യോഗങ്ങൾ ചേരുന്നതിന് നടപടി സ്വീകരിക്കുക.
- സംസ്ഥാന മിഷന്റെ/സർക്കാരിന്റെ അനുമതി ആവശ്യമായ സംഗതികളിൽ നിർദ്ദേശങ്ങൾ തയ്യാറാക്കി സമർപ്പിക്കുക.
- മിഷൻ പ്രവർത്തനങ്ങൾ പൂർണ്ണമായി ഡോക്യുമെന്റേഷൻ നടത്തുക, ജില്ലാതലത്തിലും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനതലത്തിലും പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഡോക്യുമെന്റ് ചെയ്യുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പാക്കുക.
- ഗവേഷണ-വികസന, പ്രൊഫഷണൽ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സാങ്കേതിക സഹായം തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ലഭ്യമാക്കുന്നതിനുള്ള സംവിധാനം ആവിഷ്കരിക്കുക.
- സാങ്കേതിക സഹായം ലഭ്യമാക്കുന്നതിനുള്ള വിദഗ്ദ്ധരുടെ സംഘത്തെ സംസ്ഥാനതലത്തിലും ജില്ലാതലത്തിലും കണ്ടെത്തി ചുമതല നിറവേറ്റുന്നതിന് പ്രാപ്തരാക്കുക.
- തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങളുമായി അനുയോജ്യമായ സമന്വയവും ഏകോപനവും സാധ്യമാക്കുക.
- മിഷൻ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ പുരോഗതി സംബന്ധിച്ചും നടത്തിപ്പു കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ചും ക്രമമായ ഇടവേളകളിൽ റിപ്പോർട്ടുകളും അവലോകന വിവരങ്ങളും നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി-2 സെല്ലിനും സമർപ്പിക്കുക.

പ്രത്യേക ചുമതലകൾ

ലൈഫ്

- മിഷൻ ലക്ഷ്യങ്ങൾ നേടിയെടുക്കുന്നതിനു വേണ്ട നടപടികളെടുക്കുക.
- ഗുണഭോക്താക്കളെ തെരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിനുള്ള മാനദണ്ഡങ്ങൾ തയ്യാറാക്കി അംഗീകാരത്തിന് സമർപ്പിക്കുക
- ഭൂമി ലഭ്യത ഉറപ്പ് വരുത്തുന്നതിനുവേണ്ട നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുക
- നൂതനവും അനുയോജ്യവുമായ നിർമ്മാണ സങ്കേതങ്ങൾ നിർദ്ദേശിക്കുക
- സാമൂഹ്യ പ്രതിബദ്ധതാഫണ്ട്, പൊതുജനങ്ങളുടെ സംഭാവന എന്നിങ്ങനെ വിഭവ സമാഹരണം ഉറപ്പാക്കുക
- നിർമ്മാണ മേഖലയിലെ വിവിധ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സഹകരണം ലഭ്യമാക്കുക.
- വീടിന്റെ കൈമാറ്റം, കെട്ടിടസമുച്ചയത്തിലെ വീടുകൾ പ്രതിമാസ വിഹിതം ഈടാക്കി ഗുണഭോക്താവിന് കൈമാറൽ തുടങ്ങിയവയ്ക്ക് മാർഗ്ഗരേഖ തയ്യാറാക്കുക
- വിവിധ ഡിസൈനുകൾ, എസ്റ്റിമേറ്റ് എന്നിവ വിലയിരുത്തി ഉചിതമായ ഡിസൈനുകൾ നിർദ്ദേശിക്കുക
- അനുബന്ധ സേവനങ്ങൾ ഉറപ്പാക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കുക
- ഗുണഭോക്താക്കളുടെ ഉപജീവന സൗകര്യങ്ങളും വരുമാന വർദ്ധനവും ഉറപ്പാക്കാനുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ തയ്യാറാക്കുക.
- ലൈഫ് പദ്ധതിയുടെ പ്രവർത്തന സമീപനത്തിനും പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കും അനുഗുണമായ മാർഗ്ഗരേഖകൾ അതാത് ഘട്ടങ്ങളിൽ വികസിപ്പിക്കുക.

ആർദ്രം

- മിഷൻ ലക്ഷ്യങ്ങൾ നേടിയെടുക്കുന്നതിന് നടപടികൾ എടുക്കുക.
- നിലവാരം ഉയർത്തേണ്ട ആരോഗ്യ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പട്ടിക തയ്യാറാക്കുക
- ആശുപത്രികൾ രോഗീസൗഹൃദമാക്കുന്നതിന് സ്വീകരിക്കേണ്ട നടപടികൾ നിർദ്ദേശിക്കുക.
- ആശുപത്രികളിലെ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾക്കും സേവനങ്ങൾക്കും നിലവാരം നിശ്ചയിക്കുക.
- ആയൂർവേദ ചികിത്സാരീതികളും പാരമ്പര്യ ചികിത്സാ മേഖലകളും ശക്തിപ്പെടുത്താൻ വേണ്ട നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുക.
- രോഗികൾക്ക് ചികിത്സാ മാർഗ്ഗരേഖ തയ്യാറാക്കുക
- നിർവ്വഹണ രീതി സംബന്ധിച്ച മാർഗ്ഗ നിർദ്ദേശങ്ങൾ രൂപീകരിക്കുക.
- ആർദ്രം പദ്ധതിയുടെ പ്രവർത്തന സമീപനത്തിനും പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കും അനുഗുണമായ മാർഗ്ഗരേഖകൾ അതാത് ഘട്ടങ്ങളിൽ വികസിപ്പിക്കുക.
- തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ജനകീയ കാമ്പയിനുകളായി പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പാക്കുക.

വിദ്യാകിരണം

- മിഷൻ ലക്ഷ്യങ്ങൾ നേടിയെടുക്കുന്നതിനാവശ്യമായ പദ്ധതികൾ ആവിഷ്ക്കരിക്കുക, നടപ്പിലാക്കുക.
- ഭൗതിക സൗകര്യ വികസനം ഇനിയും ആവശ്യമായ വിദ്യാലയങ്ങളെ ശാസ്ത്രീയമായ പഠനങ്ങളിലൂടെ കണ്ടെത്തുക.
- ഭൗതിക സൗകര്യവികസനത്തിനാവ ശ്യമായ പദ്ധതികൾ ആവിഷ്ക്കരിക്കുക.
- വിഭവസമാഹരണം സാധ്യമായ സ്രോതസ്സ് കണ്ടെത്തുകയും ഭൗതിക സൗകര്യപ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതി നുള്ള പദ്ധതികൾ ആവിഷ്ക്കരിച്ച് നടപ്പാക്കുകയും ചെയ്യുക.
- വിദ്യാകിരണത്തിന്റെ പ്രവർത്തന സമീപനത്തിനും പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കും അനുഗുണമായ മാർഗ്ഗരേഖകൾ അതാത് ഘട്ടങ്ങളിൽ വികസിപ്പിക്കുക. പ്രാദേശിക വൈവിധ്യത്തെക്കൂടി ഉൾച്ചേർക്കാൻ കഴിയുംവിധമാകും മാർഗ്ഗരേഖകൾ വികസിപ്പിക്കണം.
- നാലാംക്ലാസ്സ് കഴിയുന്ന കുട്ടികൾ എല്ലാവരും കരിക്കുലം വിഭാവനം ചെയ്യുന്ന ലക്ഷ്യങ്ങൾ നേടുന്നു എന്നുറപ്പാക്കാൻ ആവശ്യമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആവിഷ്ക്കരിച്ച് വിവിധ ഏജൻസികളുടേയും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടേയും കൂട്ടായ ശ്രമങ്ങളിലൂടെ നടപ്പാക്കുക.
- ഇപ്പോൾ വിന്യസിച്ചിട്ടുള്ള ആധുനിക, സാങ്കേതിക വിദ്യാ ഉപകരണങ്ങളുടെ ശാസ്ത്രീയവും ഫലപ്രദവുമായ വിനിയോഗത്തിന് അധ്യാപകരെ സജ്ജരാക്കുക. ഇ-ഉള്ളടക്കം (E-Content) വികസിപ്പിക്കുന്നതിന് സാധ്യമായ കേരളത്തിൽ ലഭ്യമായ മുഴുവൻ വൈദഗ്ധ്യങ്ങളെയും പ്രയോജനപ്പെടുത്തുക
- അക്കാദമിക മോണിറ്ററിംഗിനുള്ള ഫലപ്രദമായ ഉപാധികളും രീതിശാസ്ത്രവും തന്ത്രങ്ങളും വികസിപ്പിക്കുക.
- വിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പിനകത്തെ വിവിധ ഏജൻസികളെ ഫലപ്രദമായി ഏകോപിപ്പിക്കുക. സംയോജിത പദ്ധതികൾ വികസിപ്പിക്കുന്നതിനായി വിവിധ വകുപ്പുകളുടെ സാധ്യത ഫലപ്രദമായി പ്രയോജനപ്പെടുത്തുക.
- മിഷൻ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഫലപ്രദമായി വിലയിരുത്തുന്നതിന് കഴിയുംവിധം കൃത്യമായ ഇടവേളകളിൽ ഫീഡ്ബാക്ക് ലഭ്യമാക്കാൻ സാധിക്കുന്ന തരത്തിൽ സാങ്കേതിക വിദ്യാ പ്ലാറ്റ്ഫോം വികസിപ്പിക്കുക, പ്രയോജനപ്പെടുത്തുക. പ്രവർത്തനങ്ങൾ സമയബന്ധിത ടാസ്ക്കുകളാക്കി മാറ്റുന്നത് ഇതിന് സഹായകമാകും.
- 'ഗുണമേന്മയുള്ള വിദ്യാഭ്യാസം കുട്ടികളുടെ അവകാശം' എന്ന നിലപാട് സാർത്ഥകമാക്കാൻ, വിജ്ഞാനസമൂഹം പ്രാദേശിക സമ്പദ്ഘടന ശക്തിപ്പെടുത്തൽ എന്നീ സാമൂഹിക കാഴ്ചപ്പാടുകളിൽ ഊന്നി നിന്നു കൊണ്ട് ജീവിതായോധനത്തിന് സഹായകമാകുംവിധം പൊതുവിദ്യാഭ്യാസ സംവിധാനത്തെ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ കൈക്കൊള്ളൽ.
- മതനിരപേക്ഷത, ജനാധിപത്യം, അനുതാപം, സഹവർത്തിത്വം, സഹകരണം തുടങ്ങിയ മൂല്യബോധങ്ങൾ ഉളവാകാൻ ആവശ്യമായ തരത്തിൽ പഠനപ്രക്രി

യകളെ ക്രമീകരിക്കൽ.

- സ്കൂൾ വളപ്പുകൾ വിദ്യാർത്ഥി സൗഹൃദമാക്കി ആവശ്യത്തിന് കെട്ടിടങ്ങളും മറ്റ് പശ്ചാത്തല സൗകര്യങ്ങളും ഉറപ്പാക്കുന്ന മാസ്റ്റർ പ്ലാനുകൾ തയ്യാറാക്കാനും അംഗീകാരത്തിനുമുള്ള പൊതുമാർഗ്ഗരേഖ തയ്യാറാക്കുക.
- വ്യത്യസ്ത സാമൂഹിക സാമ്പത്തിക സാംസ്കാരിക പശ്ചാത്തലത്തിൽ നിന്ന് വരുന്ന കുട്ടികളുടെ പഠന വേഗതയ്ക്കും ബൗദ്ധിക നിലവാരത്തിനും ഉതകുന്ന തരത്തിൽ എല്ലാ കുട്ടികളെ ഉൾപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടും അവർക്കെല്ലാം ഇടം ലഭിക്കുന്ന രീതിയിലും പഠന രീതി രൂപകൽപ്പന ചെയ്ത് നടപ്പാക്കുക.
- സർക്കാർ വിദ്യാലയങ്ങളുടെ വിഭവ സമാഹരണത്തിനും വിദ്യാലയത്തിലെ ഭൗതിക-അക്കാദമിക വിഭവങ്ങളുടെ ഫലപ്രദമായ വിനിയോഗത്തിനും സ്കൂൾ മാനേജ്മെന്റ് കമ്മിറ്റികൾ, പി.ടി.എ., പൂർവ്വ വിദ്യാർത്ഥി സംഘടനകൾ എന്നിവയുടെ സഹകരണം തേടുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ എടുക്കുക.
- പൊതുവിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പിനു കീഴിലുള്ള വിവിധ സ്ഥാപനങ്ങളിലും ഏജൻസികളിലെ വിവിധ തലങ്ങളിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നവർക്ക് വിദ്യാകിരണം മിഷന്റെ ലക്ഷ്യങ്ങളും മാർഗ്ഗങ്ങളും സംബന്ധിച്ച പൂർണ്ണമായ അവബോധം സൃഷ്ടിക്കുക.
- വിവിധ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഏകോപിതമായ പ്രവർത്തനം ഉറപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള ഭരണപരമായ സംവിധാനമുണ്ടാക്കുക.
- മിഷന്റെ സംസ്ഥാനതലം മുതൽ സ്കൂൾതലം വരെയുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ മോണിറ്ററിംഗിനും നടത്തിപ്പിനുമുള്ള ലേണിംഗ് മാനേജ്മെന്റ് ഇൻഫർമേഷൻ സിസ്റ്റം നടപ്പിൽ വരുത്തുക.

ഹരിതകേരളം

- മിഷൻ ലക്ഷ്യങ്ങൾ നേടിയെടുക്കുന്നതിനു നടപടികളെടുക്കുക.
- പാരിസ്ഥിതിക പുന:സ്ഥാപനത്തിനും ഉത്പാദന ക്ഷമതാ വർദ്ധനക്കും നൂതന മേഖലാ വികസനത്തിനും അനുയോജ്യമായ വിവിധ തല പദ്ധതികൾക്കുള്ള പഠന ആസൂത്രണ പ്രവർത്തനങ്ങളും പദ്ധതി രേഖ തയ്യാറാക്കുന്നതിനും സാമ്പത്തിക സഹായവും ഉന്നത ഗുണനിലവാരവുമുള്ള സാങ്കേതിക സഹായവും ലഭ്യമാക്കുക.
- പദ്ധതികൾക്ക് പ്രത്യേക സാങ്കേതിക സഹായം ആവശ്യമെങ്കിൽ അത് ലഭ്യമാക്കുക.
- നൂതനവും അനുയോജ്യവുമായ സാങ്കേതിക വിദ്യകളുടെ പ്രയോഗം തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപന തലത്തിൽ സാധ്യമാക്കുക.
- മൂന്ന് ഉപമിഷനുകളുടെയും കർമ്മസേനാ പ്രവർത്തനങ്ങളിലെ ഏകോപന സാധ്യതകൾ വിലയിരുത്തി സംയോജനവും ഏകോപിത പ്രവർത്തനവും ഉറപ്പാക്കുക

ജില്ലാ മിഷനുകളുടെ ചുമതലകൾ

- മിഷൻ പ്രവർത്തനങ്ങൾ മേൽനോട്ടം വഹിക്കുകയും സുഗമമായ പ്രവർത്തനത്തിന് വേണ്ട മാർഗ്ഗ നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകുകയും ചെയ്യുക
- ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെയും ഏജൻസികളുടേയും പ്രവർത്തനങ്ങൾ തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ സ്ഥാപന തലത്തിൽ കേന്ദ്രീകരിക്കുന്ന രീതിയിൽ ഏകോപനം ഉറപ്പാക്കുക
- മിഷൻ ദൗത്യ രേഖ പ്രകാരമുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും മറ്റ് ഏജൻസികളും ഏറ്റെടുത്ത് നടപ്പാക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പാക്കുക
- നിലവാരം ഉയർത്തേണ്ട വിദ്യാലയങ്ങളെയും ആശുപത്രികളെയും നിശ്ചിത മാനദണ്ഡങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ തെരഞ്ഞെടുക്കുക
- അധിക വിഭവ സമാഹരണം (സാമൂഹ്യ പ്രതിബദ്ധതാ ഫണ്ട് ഉൾപ്പെടെ) ഉറപ്പാക്കുക.
- നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി-2 ന്റെ ഭാഗമായുള്ള പ്രവർത്തന പുരോഗതി സംബന്ധിച്ച നിരീക്ഷണ വിലയിരുത്തൽ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് നേതൃത്വം നൽകുക.
- നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി-2 ന്റെ ഭാഗമായി ജില്ലയിൽ നടക്കുന്ന മിഷനുകളുടേയും കേരള പുനർ നിർമ്മാണ പദ്ധതിയുടേയും പ്രചരണ പരിശീലന പരിപാടികൾക്ക് മേൽനോട്ടം വഹിക്കുക.

ഗ്രാമ/മുനിസിപ്പാലിറ്റി/കോർപ്പറേഷൻതല മിഷന്റെ ചുമതലകൾ

- ഗ്രാമ പഞ്ചായത്ത്/ നഗരസഭാ പ്രദേശത്തിന് വേണ്ടിയുള്ള പദ്ധതി തയ്യാറാക്കുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് നേതൃത്വം നൽകുക.
- വിവിധ വകുപ്പുകളുടേയും ഉദ്യോഗസ്ഥരുടേയും ഏജൻസികളുടേയും സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകരുടേയും പ്രവർത്തനങ്ങൾ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപന തലത്തിൽ ഏകോപിപ്പിക്കുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് നേതൃത്വം നൽകുക.
- മിഷൻ പ്രവർത്തനങ്ങൾ പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതിയുടേയും, വാർഷിക പദ്ധതിയുടേയും ഭാഗമാക്കുന്നതിനുള്ള പ്രായോഗിക ശുപാർശകൾ ഭരണ സമിതിക്ക് നൽകുക.
- മിഷൻ പ്രവർത്തനങ്ങൾ വർദ്ധിച്ച ജനപങ്കാളിത്തത്തോടെ ഏറ്റെടുക്കുന്നതിനും സാമൂഹ്യ - സാംസ്കാരിക സംഘടനകൾ, പ്രവാസികൾ തുടങ്ങി സമസ്ത ജന വിഭാഗങ്ങളുടേയും പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾക്ക് രൂപം നൽകുക.
- അധിക വിഭവ സമാഹരണം (സാമൂഹ്യ പ്രതിബദ്ധതാ ഫണ്ട് ഉൾപ്പെടെ) ഉറപ്പാക്കുക.
- നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി-2 ന്റെ ഭാഗമായുള്ള പ്രവർത്തന പുരോഗതി സംബ

ന്ധിച്ച് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിൽ നിരീക്ഷണ വിലയിരുത്തൽ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് നേതൃത്വം നൽകുക.

- നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി-2 ന്റെ ഭാഗമായി തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിൽ നടക്കുന്ന മിഷനുകളുടേയും കേരള പുനർനിർമ്മാണ പദ്ധതിയുടേയും പ്രചരണ പരിശീലന പരിപാടികൾക്ക് മേൽനോട്ടം വഹിക്കുക.

ഫലപ്രാപ്തി ലക്ഷ്യമാക്കിയുള്ള നിരീക്ഷണം

മിഷൻ സമീപനത്തിന് അനുയോജ്യമായ രീതിയിൽ നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതിയിൽ ഭൗതികവും സാമ്പത്തികവുമായ ലക്ഷ്യപ്രാപ്തിയോടൊപ്പം ഫലപ്രാപ്തി ലക്ഷ്യമാക്കിയുള്ള നിരീക്ഷണവും പിന്തുണാ സൗകര്യങ്ങളും ഉണ്ടായിരിക്കും. ഓരോ മിഷനുകളുടെയും ബന്ധപ്പെട്ട ടാസ്ക് ഫോഴ്സുകളുടെയും പ്രവർത്തനവും കാര്യക്ഷമതയും ഫലപ്രാപ്തിയും ബന്ധപ്പെട്ട വകുപ്പുമന്ത്രിയുടെ നേരിട്ടുള്ള നിരീക്ഷണത്തിലായിരിക്കും. ഇതിനു പുറമെ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന ഗുണഫലങ്ങളും പൂർത്തിയാക്കേണ്ട നാഴികക്കല്ലുകളും സമയബന്ധിതമായി ജനോപകാരപ്രദമായ രീതിയിൽ നേടിയെടുക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പാക്കുന്നതിന് മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ നേരിട്ടുള്ള നിരീക്ഷണവുമുണ്ടാകും.

നിരീക്ഷണ പിന്തുണാ പ്രവർത്തനങ്ങൾ

- ഓരോ മിഷനുകളും, കേരള പുനർ നിർമ്മാണ പദ്ധതിയും (RKI) സ്വയം പ്രാവർത്തികമാക്കുന്ന പുരോഗതി വിലയിരുത്തലുകൾക്കും തയ്യാറാക്കുന്ന പ്രവർത്തന റിപ്പോർട്ടുകൾക്കും പുറമെ മിഷനുകളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ദീർഘ വീക്ഷണത്തോടും സുസ്ഥിര ഫലങ്ങൾ യാഥാർത്ഥ്യമാക്കുന്ന രീതിയിൽ രൂപകൽപ്പന ചെയ്യുന്നതിനും സുഗമമായ നിർവഹണപ്രക്രിയകൾ ചിട്ടപ്പെടുത്തുന്നതിനും ഉതകുന്ന നിരീക്ഷണ പിന്തുണാ പ്രവർത്തനങ്ങളാണ് നവകേരളം കർമ്മ പദ്ധതിയുടെ മോണിറ്ററിംഗിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നത്. ആ മോണിറ്ററിംഗ് സംവിധാനത്തിൽ ചുവടെ പ്രതിപാദിക്കുന്ന ഘടകങ്ങൾ ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതാണ്.
- വിവിധ മിഷനുകളിലൂടെയും കേരള പുനർ നിർമ്മാണ പദ്ധതിയുടെയും (RKI) ഉദ്ദേശിക്കുന്ന ഗുണഫലങ്ങൾ, ലക്ഷ്യങ്ങൾ, സമയക്രമം, ഉത്തരവാദിത്തം എന്നിവ ഉൾപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് മിഷനുകളും വകുപ്പുകളും സ്വന്തമായി ഒരു സമഗ്ര നിരീക്ഷണ ചട്ടക്കൂട് തയ്യാറാക്കുക.
- ഇത്തരത്തിൽ മോണിറ്ററിംഗ് നടത്തുന്ന വിവരങ്ങൾ സമയബന്ധിതമായി മുഖ്യമന്ത്രിക്കും സംസ്ഥാനതല മിഷൻ കർമ്മസമിതികൾക്കും നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി സെല്ലിനും ലഭ്യമാക്കും.

- വിവിധ മിഷനുകളുടെയും കേരള പുനർ നിർമ്മാണ പദ്ധതിയുടെയും (RKI) രൂപകൽപ്പനയും നടത്തിപ്പ് പ്രക്രിയകളും ഉദ്ദേശിക്കുന്ന ഗുണഫലങ്ങൾ നൽകുന്നവയാണോയെന്ന് അപഗ്രഥനം നടത്തുകയും അവ ഉറപ്പാക്കാൻ വേണ്ട നടപടികൾ നിർദ്ദേശിക്കുകയും ചെയ്യുക.
- മിഷനുകളുടെയും കേരള പുനർ നിർമ്മാണ പദ്ധതിയുടെയും (RKI) വിവിധ തലങ്ങളിലെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ തുടർച്ചയായി നിരീക്ഷിക്കുന്നതിനും മുൻകൂട്ടി നിശ്ചയിച്ച ഗുണഫലങ്ങളും ലക്ഷ്യങ്ങളും സമയക്രമം അനുസരിച്ച് തന്നെ കൈവരിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പാക്കുന്നതിനും ആവശ്യമായ തുടർ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുക.
- സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് ഉൾപ്പെടെ ജനപങ്കാളിത്തത്തോടെയുള്ള സാമൂഹിക നിരീക്ഷണം, വിവര ശേഖരണത്തിനായി ക്രൗഡ് സോഴ്സിംഗ് സംവിധാനങ്ങൾ എന്നിവ പ്രാവർത്തികമാക്കുക.
- വിവിധ വികസന ആസ്തികളുടെ നിർവഹണത്തിലും തുടർ നടത്തിപ്പിലും ജി.ഐ.എസ്. അധിഷ്ഠിത സംവിധാനങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള നിരീക്ഷണ സംവിധാനം പ്രാവർത്തികമാക്കുക.
- മിഷനുകളുടെയും കേരള പുനർ നിർമ്മാണ പദ്ധതിയുടെയും (RKI) പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ സുതാര്യത ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതോടൊപ്പം ബഹുജനങ്ങൾക്ക് വിവര ലഭ്യത ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിന് വിവര ക്രോഡീകരണ-പ്രചാരണ സംവിധാനങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തുക.
- മിഷനുകളുടെയും കേരള പുനർ നിർമ്മാണ പദ്ധതിയുടെയും (RKI) പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഉരുത്തിരിഞ്ഞു വരുന്ന പ്രശ്നങ്ങളും പാഠങ്ങളും പരിഹാര മാർഗ്ഗങ്ങളും ബഹുജനപങ്കാളിത്തത്തോടെ ചർച്ച ചെയ്യുന്നതിനും ഉൾക്കൊള്ളുന്നതിനുമുള്ള അവസരം ഉണ്ടാക്കുക.
- പ്രാദേശികതലത്തിൽ പങ്കാളിത്ത നിരീക്ഷണ സംവിധാനങ്ങൾ ശക്തിപ്പെടുത്തുക.
- സമഗ്ര പരാതി പരിഹാര സംവിധാനം ആവിഷ്കരിക്കുക.

നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി സെൽ

മിഷനുകളുടെയും കേരള പുനർനിർമ്മാണ പദ്ധതിയുടെയും (RKI) ടാസ്ക്ഫോഴ്സുകളുടെയും പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിക്കാനുള്ള സംവിധാനമാണിത്. മിഷനുകളുടെയും കേരള പുനർ നിർമ്മാണ പദ്ധതിയുടെയും (RKI) സ്വയം നീരീക്ഷണം ഉൾപ്പെടെയുള്ള നിരീക്ഷണ സംവിധാനങ്ങൾക്ക് പിന്തുണ നൽകുക, മിഷനുകളുമായും കേരള പുനർ നിർമ്മാണ പദ്ധതിയുമായും (RKI) ഏകോപിച്ച് പ്രവർത്തിക്കുക, അവലോകനങ്ങളും പഠനങ്ങളും നടത്തുകയും നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകുകയും ചെയ്യുക, മിഷനുകളിലൂടെയും കേരള പുനർ നിർമ്മാണ പദ്ധതിയിലൂടെയും (RKI) ആർജ്ജിക്കുന്ന ഗുണഫലങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച റിപ്പോർട്ടുകൾ

തയ്യാറാക്കുക എന്നിവ ചെയ്യാൻ കഴിയും വിധത്തിൽ ഏകീകൃത സാങ്കേതിക സംവിധാനം സംസ്ഥാന ഐ.ടി. മിഷൻ, IIITMK എന്നിവയുടെ സഹായത്തോടെ വികസിപ്പിച്ചെടുക്കുകയും അതിന്റെ സഹായത്താൽ കുറ്റമറ്റ രീതിയിൽ ഭൗതികവും സാമ്പത്തികവും ഫലപ്രാപ്തിയധിഷ്ഠിതവുമായി മോണിറ്ററിംഗ് നടത്തുകയും ചെയ്യുക മുതലായവയാണ് സെല്ലിന്റെ പ്രധാന പ്രവർത്തനങ്ങൾ.

വിജ്ഞാന സഞ്ചയം (Repository of knowledge)

മിഷനുകളുടെ പ്രവർത്തനം സംസ്ഥാനത്തെ എല്ലാ മേഖലകളിലും വ്യാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. മിഷൻ പ്രവർത്തനങ്ങൾ പുരോഗമിക്കുമ്പോൾ ലഭ്യമാകുന്ന പ്രായോഗിക അനുഭവങ്ങൾ കൃത്യമായി വിഷയാടിസ്ഥാനത്തിൽ ചിട്ടപ്പെടുത്തി ശേഖരിച്ച് വെക്കുകയും കൈമാറുകയും ചെയ്യുന്ന വിജ്ഞാന സഞ്ചയം ഒരുക്കലും സെല്ലിന്റെ ചുമതലയാണ്.

"ഭരണഭാഷ- മാതൃഭാഷ"

15 YEARS OF CELEBRATING THE MAHATMA

കേരള സർക്കാർ

സംഗ്രഹം

തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് - നവകേരളത്തിന് ജനകീയാസൂത്രണം - പതിനാലാം പഞ്ചവത്സരപദ്ധതി - 2022-23 വാർഷിക പദ്ധതിയിലെ ആദ്യഘട്ട പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗ നിർദ്ദേശങ്ങൾ അംഗീകരിച്ച് - ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു.

തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ (ഡി.എ) വകുപ്പ്

സ.ഉ.(കൈ) നം.68/2022/LSGD തീയതി,തിരുവനന്തപുരം, 23-03-2022

പരാമർശം:- 1. സ.ഉ(കൈ)നം. 275/2021/തസ്വഭവ; തീയതി 26/11/2021

2. സ.ഉ(സാധാ)നം.652/2022/തസ്വഭവ; തീയതി 16.03.2022

ഉത്തരവ്

2022 ഏപ്രിൽ 1-ന് ആരംഭിക്കുന്ന പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതിയിലെ ആദ്യ വാർഷിക പദ്ധതി (2022-23) രൂപീകരണത്തിന്റെ മുന്നൊരുക്ക പ്രവർത്തനങ്ങളായ അവസ്ഥാരേഖ തയ്യാറാക്കുന്നതിനും വികസനരേഖ പരിഷ്കരിക്കുന്നതിനുമുള്ള മാർഗരേഖ മുകളിൽ ഒന്നാമതായി പരാമർശിച്ചിട്ടുള്ള ഉത്തരവ് പ്രകാരം പുറപ്പെടുവിച്ചിരുന്നു. തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ 2022-23-ലെ പദ്ധതി രൂപീകരണം രണ്ട് ഘട്ടമായി പൂർത്തിയാക്കുന്നതിനാണ് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. സാമ്പത്തിക വർഷത്തിന്റെ തുടക്കത്തിൽ തന്നെ നിർവഹണം ആരംഭിക്കേണ്ട പ്രോജക്ടുകൾ ആദ്യ ഘട്ടമായും തുടർന്ന് പൂർണ്ണ വാർഷിക പദ്ധതി രണ്ടാം ഘട്ടമായും തയ്യാറാക്കണം. ആദ്യ ഘട്ട പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കുന്നതിന് ചുവടെ വിവരിക്കുന്ന മാർഗ നിർദ്ദേശങ്ങൾ അംഗീകരിച്ച് ഉത്തരവാകുന്നു.

2. എല്ലാ തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും 2022-23 വാർഷിക പദ്ധതിയിലെ ചുവടെ വിവരിക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ ആദ്യഘട്ടമായി തയ്യാറാക്കി നിർവഹണ നടപടികൾ ആരംഭിക്കാവുന്നതാണ്.

i. അങ്കണവാടി പോഷകാഹാര വിതരണ പ്രോജക്ടുകൾ
ii. പാലിയേറ്റീവ് കെയർ പ്രോജക്ട്
iii. ആശുപത്രികൾക്ക് മരുന്ന് വാങ്ങൽ
iv. ശുചീകരണത്തിനുള്ള ഉപകരണങ്ങളും സാമഗ്രികളും വാങ്ങൽ
v. വിവിധ പ്രോജക്ടുകൾ പ്രകാരം നിയോഗിക്കപ്പെട്ടവർക്ക് വേതനം/ഓണറേറിയം നൽകുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ (ഉദാ:- പ്രാഥമികാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളിലും കുടുംബാരോഗ്യകേന്ദ്രങ്ങളിലും സാമൂഹികാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളിലും മാർഗ്ഗരേഖ പ്രകാരം കരാറടിസ്ഥാനത്തിൽ നിയോഗിക്കപ്പെട്ട ഡോക്ടർമാർ/പാരാമെഡിക്കൽ സ്റ്റാഫ്/ലാബ് ടെക്നീഷ്യൻ, തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിയോഗിച്ചിട്ടുള്ള ടെക്നിക്കൽ അസിസ്റ്റന്റുമാർ തുടങ്ങിയവർ)

vi. ബഡ്സ് സ്കൂൾ, ബഡ്സ് റീഹാബിലിറ്റേഷൻ കേന്ദ്രം, പകൽ വീട് എന്നിവിടങ്ങളിൽ ഭക്ഷണം നൽകുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ.

vii. ഏപ്രിൽ-മേയ് മാസങ്ങളിലായി നിർവ്വഹണം നടത്തേണ്ട സ്കൂൾ/അങ്കണവാടി കെട്ടിടങ്ങളുടെ അറ്റകുറ്റപ്പണികൾ.

viii. പരാമർശം രണ്ട് പ്രകാരം കുടിവെള്ള വിതരണം നടത്തുന്നതിന് വികസനഫണ്ട് ആവശ്യമായി വരികയാണെങ്കിൽ വിഹിതം കണ്ടെത്തി വിനിയോഗിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ട്.

3. ഭരണ സമിതി തീരുമാന പ്രകാരം പ്രോജക്ടുകൾ സുലേഖ സോഫ്റ്റ് വെയറിൽ തയ്യാറാക്കി ജില്ലാ ആസൂത്രണസമിതിക്ക് സമർപ്പിക്കുകയും തുടർന്ന് വെറ്റിംഗ് ഓഫീസറുടെ അംഗീകാരത്തോടുകൂടി പ്രോജക്ടുകളുടെ നിർവ്വഹണം ആരംഭിക്കാവുന്നതുമാണ്. അനുവദനീയമായ ഫണ്ടുകൾ വകയിരുത്താവുന്നതാണ്.

4. ആദ്യഘട്ട പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കി സമർപ്പിക്കുന്നതിനൊപ്പം, ഗ്രാമ/ബ്ലോക്ക്/ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾ നേരത്തേ ഇ-ഗ്രാംസ്വരാജ് പോർട്ടലിൽ അപ് ലോഡ് ചെയ്തിട്ടുള്ള 2022-23 വർഷത്തെ പ്രോജക്ടുകൾ സുലേഖയിൽ കൂടി തയ്യാറാക്കി ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിയുടെ അംഗീകാരം വാങ്ങുകയും നിർവഹണ നടപടികൾ ആരംഭിക്കുകയും ചെയ്യാവുന്നതാണ്. നഗര സഭകൾ പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ ഗ്രാന്റ് വിനിയോഗിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ഇപ്പോൾ തയ്യാറാക്കേണ്ടതില്ല. അവ പൂർണ്ണ വാർഷിക പദ്ധതിക്കൊപ്പം തയ്യാറാക്കാവുന്നതാണ്.

5. ആദ്യ ഘട്ട പ്രോജക്ടുകൾ ഏപ്രിൽ 11-നകം ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിക്ക് സമർപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

6. 2022 മാർച്ച് 31-ന് നിർവഹണം പൂർത്തിയാകാത്ത പ്രോജക്ടുകൾ (സ്പിൽ ഓവർ പ്രോജക്ടുകൾ) ഭരണ സമിതി തീരുമാന പ്രകാരം ഏപ്രിൽ 1 മുതൽ തുടർന്ന് നടപ്പാക്കാവുന്നതാണെന്നും വ്യക്തമാക്കുന്നു.

7. വാർഷിക പദ്ധതി തയ്യാറാക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗരേഖ ഉടൻ തന്നെ പുറപ്പെടുവിക്കുന്നതാണ്. ഏപ്രിൽ-മേയ് മാസങ്ങളിലായി വാർഷിക പദ്ധതി തയ്യാറാക്കണം.

(ഗവർണറുടെ ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം)
ലീന എൻ പി
ജോയിന്റ് സെക്രട്ടറി

1. എല്ലാ ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റുമാർക്കും സെക്രട്ടറിമാർക്കും
2. എല്ലാ ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റുമാർക്കും സെക്രട്ടറിമാർക്കും
3. എല്ലാ ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റുമാർക്കും സെക്രട്ടറിമാർക്കും
4. എല്ലാ കോർപ്പറേഷൻ മേയർമാർക്കും സെക്രട്ടറിമാർക്കും
5. എല്ലാ നഗരസഭാ ചെയർമാൻമാർക്കും സെക്രട്ടറിമാർക്കും
6. എല്ലാ ജില്ലാ ആസൂത്രണസമിതി അദ്ധ്യക്ഷൻമാർക്കും
7. പ്രിൻസിപ്പൽ ഡയറക്ടർ, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്
8. പഞ്ചായത്ത് ഡയറക്ടർ

9. നഗരകാര്യ ഡയറക്ടർ
10. ഗ്രാമ വികസന കമ്മീഷണർ
11. ചെയർമാൻ,സ്റ്റേറ്റ് റിസോഴ്സ് ഗ്രൂപ്പ്
12. ഡയറക്ടർ ജനറൽ, കില
13. ഡയറക്ടർ, ഇക്കണോമിക്സ് ആന്റ് സ്റ്റാറ്റിസ്റ്റിക്സ് വകുപ്പ്
14. ഡയറക്ടർ, കേരള സംസ്ഥാന ഓഡിറ്റ് വകുപ്പ്
15. ചീഫ് എഞ്ചിനീയർ, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്
16. എല്ലാ ജില്ലാകളക്ടർ മാർക്കും
17. എല്ലാ ജില്ലാ പ്ലാനിംഗ് ഓഫീസർമാർക്കും
18. എല്ലാ പഞ്ചായത് ത്ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർമാർക്കും
19. എല്ലാ നഗരകാര്യ മേഖലാ ജോയിന്റ് ഡയറക്ടർമാർക്കും
20. എല്ലാ ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർമാർക്കും (ഇക്കണോമിക്സ് ആന്റ് സ്റ്റാറ്റിസ്റ്റിക്സ് വകുപ്പ്)
21. എല്ലാ അസിസ്റ്റന്റ് ഡെവലപ്മെന്റ് കമ്മീഷണർമാർക്കും
22. എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഡയറക്ടർ, ഇൻഫർമേഷൻ കേരള മിഷൻ
23. കരുതൽ ഫയൽ/ഓഫീസ് കോപ്പി

ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

പകർപ്പ് :-

1. ബഹു. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറിക്ക്
2. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് അഡീഷണൽ ചീഫ് സെക്രട്ടറിയുടെ പി.എയ്ക്ക്
3. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് പ്രിൻസിപ്പൽ സെക്രട്ടറിയുടെ (റൂറൽ) പി.എയ്ക്ക്
4. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് സെക്രട്ടറിയുടെ (അർബൻ) പി.എയ്ക്ക്

"ഭരണഭാഷ- മാതൃഭാഷ"

15 YEARS OF CELEBRATING THE MAHATMA

കേരള സർക്കാർ

സംഗ്രഹം

തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് - നവകേരളത്തിന് ജനകീയാസൂത്രണം — ഗ്രാമ, ബ്ലോക്ക്, ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾ പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതിയിലെ വാർഷിക പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗരേഖ - അംഗീകരിച്ച് - ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു.

തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ (ഡിഎ) വകുപ്പ്

സ.ഉ.(കൈ) നം.84/2022/LSGD തീയതി,തിരുവനന്തപുരം, 19-04-2022

പരാമർശം:- 1. സ.ഉ(കൈ)നം. 275/2021/തസ്വഭവ; തീയതി 26/11/2021

2. സ.ഉ(കൈ)നം.68/2022/തസ്വഭവ; തീയതി 23/03/2022

ഉത്തരവ്

കേരളത്തിന്റെ അഭിമാനമായ ജനകീയാസൂത്രണം അഞ്ച് പഞ്ചവത്സര പദ്ധതികൾ പിന്നിട്ടിരിക്കുന്നു. വൈവിധ്യമാർന്നതും ഭാവനാപൂർണ്ണവുമായ വികസന പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പാക്കാനുള്ള പ്രാപ്തി തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ആർജ്ജിച്ച് കഴിഞ്ഞു. കോവിഡാനന്തര നവകേരള സൃഷ്ടിയിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് വലിയ പങ്ക് വഹിക്കാനുണ്ട്. പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വളർച്ചയുടെ പ്രഭവ കേന്ദ്രങ്ങളായി തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളെ മാറ്റുന്നതിനാണ് പതിനാലാം പദ്ധതിയിൽ ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. ഇതോടൊപ്പം പ്രകൃതി വിഭവങ്ങൾ സംരക്ഷിച്ചുകൊണ്ട് സുസ്ഥിര വികസനം ഉറപ്പാക്കുക, കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാനത്തെയും പ്രകൃതി ദുരന്തങ്ങളെയും അതിജീവിക്കുന്നതിനുള്ള കഴിവുകൾ ആർജ്ജിക്കാൻ സമൂഹത്തെ സഹായിക്കുക, സമഗ്രമായ സാമൂഹിക സുരക്ഷ ഉറപ്പാക്കുക, ദാരിദ്ര്യത്തിൽ നിന്നുള്ള പൂർണ്ണമായ മോചനം എന്നിവയും പതിനാലാം പദ്ധതിയിലെ സുപ്രധാന ലക്ഷ്യങ്ങളാണ്.

സംസ്ഥാനത്തിന്റെ പതിനാലാം പദ്ധതി മുന്നോട്ട് വയ്ക്കുന്ന വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കണമെങ്കിൽ തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വികസന പദ്ധതികളും വലിയ വിജയമാകണം. അതിന് പര്യാപ്തമാകുന്നതരത്തിൽ ത്രിതല പഞ്ചായത്തുകൾക്കും നഗര ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും വെവ്വേറെ മാർഗ്ഗരേഖകളാണ് ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുള്ളത്. ഗ്രാമ, ബ്ലോക്ക്, ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾ പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതിയിലെ വാർഷിക പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കുന്നതിന് ഈ ഉത്തരവിന്റെ അനുബന്ധത്തിൽ നൽകിയിട്ടുള്ള മാർഗ്ഗരേഖ സർക്കാർ അംഗീകരിച്ച് ഉത്തരവാകുന്നു.

(ഗവർണറുടെ ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം)
ശാരദ മുരളീധരൻ ഐ എ എസ്
അഡീഷണൽ ചീഫ് സെക്രട്ടറി

1. എല്ലാ ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റുമാർക്കും സെക്രട്ടറിമാർക്കും
2. എല്ലാ ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റുമാർക്കും സെക്രട്ടറിമാർക്കും
3. എല്ലാ ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റുമാർക്കും സെക്രട്ടറിമാർക്കും

4. എല്ലാ കോർപ്പറേഷൻ മേയർമാർക്കും സെക്രട്ടറിമാർക്കും
5. എല്ലാ നഗരസഭാ ചെയർമാൻമാർക്കും സെക്രട്ടറിമാർക്കും
6. മെമ്പർ സെക്രട്ടറി, സംസ്ഥാന ആസൂത്രണ ബോർഡ്
7. പ്രിൻസിപ്പൽ ഡയറക്ടർ, തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ്
8. പഞ്ചായത്ത് ഡയറക്ടർ
9. നഗരകാര്യ ഡയറക്ടർ
10. ഗ്രാമവികസന കമ്മീഷണർ
11. ഡയറക്ടർ, ഇക്കണോമിക്സ് ആന്റ് സ്റ്റാറ്റിസ്റ്റിക്സ് വകുപ്പ്
12. ചീഫ് എഞ്ചിനീയർ, തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ്
13. ചീഫ് ടൗൺ പ്ലാനർ
14. ചീഫ്, വികേന്ദ്രീകൃതാസൂത്രണം, സംസ്ഥാന ആസൂത്രണ ബോർഡ്
15. എല്ലാ ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി അദ്ധ്യക്ഷന്മാർക്കും
16. എല്ലാ ജില്ലാ കളക്ടർമാർക്കും
17. എല്ലാ ജില്ലാ പ്ലാനിംഗ് ഓഫീസർമാർക്കും
18. എല്ലാ പഞ്ചായത്ത് ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർമാർക്കും
19. എല്ലാ ജില്ലാ ടൗൺ പ്ലാനർമാർക്കും
20. എല്ലാ നഗരകാര്യ മേഖലാ ജോയിന്റ് ഡയറക്ടർമാർക്കും
21. എല്ലാ ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർമാർക്കും (ഇക്കണോമിക്സ് ആന്റ് സ്റ്റാറ്റിസ്റ്റിക്സ് വകുപ്പ്)
22. എല്ലാ അസിസ്റ്റന്റ് ഡെവലപ്മെന്റ് കമ്മീഷണർമാർക്കും
23. ഡയറക്ടർ, കേരള സംസ്ഥാന ഓഡിറ്റ് വകുപ്പ്
24. ചെയർമാൻ, സ്റ്റേറ്റ് റിസോഴ്സ് ഗ്രൂപ്പ്
25. ഡയറക്ടർ ജനറൽ, കില
26. എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഡയറക്ടർ, ഇൻഫർമേഷൻ കേരള മിഷൻ
27. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പിലെ എല്ലാ സെക്ഷനുകൾക്കും
28. എല്ലാ സർവകലാശാലകളുടെയും വൈസ് ചാൻസലർമാർക്കും
29. മിഷൻ ഡയറക്ടർ, മഹാത്മാഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി
30. എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഡയറക്ടർ, കുടുംബശ്രീ
31. എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഡയറക്ടർ, ശുചിത്വ മിഷൻ
32. കോഓർഡിനേറ്റർ, നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി-2
33. ചീഫ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഓഫീസർ, ലൈഫ് മിഷൻ
34. മാനേജിങ് ഡയറക്ടർ, ക്ലീൻ കേരള കമ്പനി ലിമിറ്റഡ്
35. ചെയർമാൻ, കേരള സംസ്ഥാന വൈദ്യുതി ബോർഡ്
36. മാനേജിങ് ഡയറക്ടർ, കേരള ജല അതോറിറ്റി
37. ഡയറക്ടർ, ഭൂജല വകുപ്പ്
38. എല്ലാ ജോയിന്റ് ഡയറക്ടർമാർക്കും (തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ്)
39. എല്ലാ വകുപ്പുകളുടെയും പ്രിൻസിപ്പൽ സെക്രട്ടറിമാർക്ക്/ സെക്രട്ടറിമാർക്ക്
39. എല്ലാ വികസന വകുപ്പുകളുടെയും ഡയറക്ടർമാർക്ക്
40. പ്രിൻസിപ്പൽ അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറൽ (ഓഡിറ്റ്) കേരള, തിരുവനന്തപുരം
41. വിവര പൊതുജനസമ്പർക്ക(വെബ് & ന്യൂ മീഡിയ) വകുപ്പ്
42. കരുതൽ ഫയൽ/ഓഫീസ് കോപ്പി

ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം
Signed by Sureshkumar K
Date: 19-04-2022 11:36:51

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

പകർപ്പ്:
ബഹു മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറിയ്ക്ക്
ബഹു. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണവും ഗ്രാമവികസനവും എക്സൈസും വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറിക്ക്
മറ്റ് മന്ത്രിമാരുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറിമാർക്ക്
തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ് അഡിഷണൽ ചീഫ് സെക്രട്ടറിയുടെ പി.എ.യ്ക്ക്
തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ് പ്രിൻസിപ്പൽ സെക്രട്ടറിയുടെ (റൂറൽ) പി.എ.യ്ക്ക്
തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ് സെക്രട്ടറിയുടെ (അർബൻ) പി.എ.യ്ക്ക്

ഉള്ളടക്കം

ഖണ്ഡിക നമ്പർ	വിഷയം	പേജ് നമ്പർ
1	ആമുഖം	9
2	തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതിയുടെ പൊതുലക്ഷ്യവും മുൻഗണനകളും	11
2.1	പൊതുലക്ഷ്യങ്ങൾ	11
2.2	സവിശേഷ വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ	12
2.3	പൊതുമുൻഗണനകൾ	14
2.4	പദ്ധതി തയ്യാറാക്കേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകതയും പദ്ധതിയുടെ പൊതുവ്യവസ്ഥകളും	20
2.5	പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി സമീപനം	21
2.6	ജില്ലാ പദ്ധതിയും ജില്ലാതല മുൻഗണനകളും	22
2.7	പ്രാദേശിക പദ്ധതികളുടെ ഗുണമേന്മ മെച്ചപ്പെടുത്തൽ	22
3	പദ്ധതി ആസൂത്രണ ഘട്ടങ്ങളും നടപടിക്രമങ്ങളും	23
3.1	ആസൂത്രണസമിതികളും വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളും പുനഃസംഘടിപ്പിക്കൽ	23
3.1.1	ആസൂത്രണ സമിതികൾ	23
3.1.2	വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ	25
3.1.3	റിസോഴ്സ് പേഴ്സൺമാർ	30
3.2	ഗ്രാമസഭകൾ/ഊരുകൂട്ടങ്ങൾ യോഗം ചേരൽ	31
3.2.1	ഗ്രാമസഭാ യോഗങ്ങൾ	31
3.2.2	ഊരുകൂട്ട യോഗങ്ങൾ	33
3.2.3	ഗ്രാമസഭ/ഊരുകൂട്ട യോഗങ്ങൾക്കുള്ള മറ്റ് നിർദ്ദേശങ്ങൾ	34
3.2.4	ബ്ലോക്ക്-ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളിൽ ഗ്രാമസഭയ്ക്ക് സമാനമായ യോഗങ്ങൾ	35
3.3	വികസന സെമിനാറും കരട് പദ്ധതി രേഖയും	36
3.3.6	വാർഷിക പദ്ധതി രേഖ	37
3.4	വാർഷിക പദ്ധതിക്ക് അന്തിമരൂപം നൽകൽ	41
3.4.1	വാർഷിക പദ്ധതി അടങ്കൽ നിശ്ചയിക്കൽ	41
3.4.2	വാർഷികപദ്ധതിക്ക് അന്തിമരൂപം നൽകുന്നതിൽ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികളുടെ പങ്ക്	43
3.4.3	ബ്ലോക്ക്, ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളുടെ പദ്ധതി രൂപീകരണം	44
3.5	പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കൽ	44

3.5.1	പ്രോജക്ട് ഡാറ്റാ എൻട്രിയും നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥരും	44
3.5.2	ഏകവർഷ പ്രോജക്ടുകളും ബഹുവർഷ പ്രോജക്ടുകളും	48
3.5.3	പുതിയ പ്രോജക്ടുകളും സ്പിൽ ഓവർ പ്രോജക്ടുകളും	48
3.5.4	സംയുക്ത പ്രോജക്ടുകൾ	48
3.5.5	സംയോജിത പരിപാടികൾ/സമഗ്ര പരിപാടികൾ	49
3.5.6	സംയോജന സാദ്ധ്യതകൾ	51
3.5.7	സംയോജിത പരിപാടികൾക്കും സംയുക്ത പ്രോജക്ടുകൾക്കും പ്രോത്സാഹന ധനസഹായം	55
3.5.8	പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കുന്നതിൽ നിയന്ത്രണം	55
3.5.9	കൺസൾട്ടൻസി സേവനങ്ങൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്തൽ	55
3.5.10	സബ്സിഡി മാനദണ്ഡങ്ങൾ	56
3.6	വാർഷിക പദ്ധതിക്കും പ്രോജക്ടുകൾക്കും ഭരണസമിതി അംഗീകാരം	56
3.7	വാർഷിക പദ്ധതിക്ക് ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി അംഗീകാരം	56
3.8	പ്രോജക്ടുകളുടെ അംഗീകാരം	59
3.8.1	പ്രോജക്ട് പരിശോധനയും വെറ്റിംഗ് ഓഫീസർമാരും	59
3.8.2	വെറ്റിംഗ് ഓഫീസർമാരുടെ മുഖ്യചുമതലകൾ	61
3.8.3	നിർമ്മാണ പ്രോജക്ടുകൾക്ക് അംഗീകാരവും സാങ്കേതികാനുമതിയും	62
3.8.4	ഇലക്ട്രിക്കൽ/ഇലക്ട്രോണിക്സ് പ്രവൃത്തികളുടെ എസ്റ്റിമേറ്റ് തയ്യാറാക്കൽ, സാങ്കേതികാനുമതി മുതലായ കാര്യങ്ങൾ	64
3.8.5	നൂതന(Innovative) പ്രോജക്ടുകളുടെ അംഗീകാരത്തിന് പ്രത്യേക സംവിധാനം	67
3.8.6	പ്രോജക്ടുകളുടെ അനുമതി നിരീക്ഷണവും മോണിട്ടറിംഗും	68
4	പരാതി പരിഹാര സംവിധാനങ്ങൾ	68
4.1	പ്രോജക്ട് അംഗീകാരവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പരാതികൾ	68
4.1.1	ജില്ലാതല അപ്പലേറ്റ് കമ്മിറ്റി (ഗ്രാമ/ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകൾക്കും മുനിസിപ്പാലിറ്റികൾക്കും)	69
4.1.2	സംസ്ഥാനതല അപ്പലേറ്റ് കമ്മിറ്റി (ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്കും കോർപ്പറേഷനുകൾക്കും)	69
4.2	ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതികളുടെയും അപ്പലേറ്റ് കമ്മിറ്റികളുടെയും തീരുമാനങ്ങളിന്മേലുള്ള പരാതികൾ	70
4.3	നൂതന കമ്മിറ്റിയുടെ തീരുമാനങ്ങളിന്മേലുള്ള പരാതികൾ	70
5	വിഭവ സമാഹരണം, അനിവാര്യ വകയിരുത്തൽ, മേഖലാവിഭജനം	70
5.1	വിഭവസമാഹരണം : പൊതു നിർദ്ദേശങ്ങൾ	70

5.2	അനിവാര്യ വകയിരുത്തലുകളും മുൻഗണനാ പ്രോജക്ടുകളും	73
5.3	പ്രോജക്ടുകളുടെ മേഖലാ തരംതിരിവ്	75
5.4	വികസന ഫണ്ടിന്റെ മേഖലാ വകയിരുത്തലും പ്രത്യേക പദ്ധതികളുടെ വിഹിതവും നിശ്ചയിക്കൽ	76
6	പ്രത്യേക വിഭാഗങ്ങൾക്കും പ്രത്യേക മേഖലകൾക്കുമുള്ള പദ്ധതികൾ	77
6.1	പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി (Scheduled Caste Sub Plan)	77
6.2	പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി (Tribal Sub Plan)	80
6.3	വനിതാഘടക പദ്ധതി	85
6.4	കുട്ടികൾ, ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർ, ട്രാൻസ് ജെൻഡേഴ്സ് എന്നിവരുടെ പ്രത്യേക പദ്ധതി	89
6.4 (എ)	കുട്ടികളുടെ വികസനത്തിനുവേണ്ടിയുള്ള പ്രത്യേക പദ്ധതി	89
6.4 (ബി)	ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർക്ക് വേണ്ടിയുള്ള പ്രത്യേക പദ്ധതി,	90
6.4 (സി)	ട്രാൻസ് ജെൻഡർ വിഭാഗക്കാർക്ക് വേണ്ടിയുള്ള പ്രത്യേക പദ്ധതി	91
6.5	വയോജനങ്ങളുടെ ക്ഷേമവും പാലിയേറ്റീവ് കെയർ സംവിധാനവും	92
6.6	അതിദരിദ്രർക്കുവേണ്ടിയുള്ള മൈക്രോ പ്ലാൻ	93
6.7	പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ ഗ്രാന്റ് വിനിയോഗത്തിനുള്ള ഉപപദ്ധതി (FFC Sub Plan)	94
6.8	ആസ്തി സംരക്ഷണ പദ്ധതി (Asset Maintenance Plan)	95
6.9	സദ്ഭരണ പദ്ധതി	98
7	പ്രത്യേക സമീപനം വേണ്ട മേഖലകൾ/ /വിഷയങ്ങൾ/ പ്രദേശങ്ങൾ	99
7.1	സുസ്ഥിര വികസനലക്ഷ്യങ്ങൾ (SDGs)	99
7.2	ദുരന്ത മാനേജ്മെന്റ് പദ്ധതി	100
7.3	കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം – പ്രാദേശിക കർമ്മ പദ്ധതി	102
7.4	പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യകമ്മീഷൻ അനുവദിച്ചിട്ടുള്ള ആരോഗ്യ മേഖലാ ഗ്രാന്റിന്റെ (Health Sector Grant) വിനിയോഗം	103
7.5	നഗരസഞ്ചയങ്ങൾക്കുള്ളിലെ പദ്ധതി രൂപീകരണത്തിന് പ്രത്യേക സമീപനം	105
7.6	പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസന പദ്ധതി (Local Economic Development Plan - LED Plan)	106
8.	വികസന മേഖലകൾക്കുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ, നിബന്ധനകൾ	109
8.1	ഹരിതകേരളം മിഷൻ	109
8.1 (എ)	കൃഷി വികസനം	109
8.1 (ബി)	മണ്ണ്-ജല സംരക്ഷണ (ജലസമൃദ്ധി)വും കുടിവെള്ളവും	112

8.1 (സി)	ശുചിത്വ - മാലിന്യ സംസ്കരണം	115
8.2	മൃഗസംരക്ഷണം, ക്ഷീര വികസനം	119
8.3	മത്സ്യബന്ധനം	120
8.4	ചെറുകിട വ്യവസായങ്ങളും പരിശീലനവും	120
8.5	ഊർജ്ജം	123
8.6	വിദ്യാഭ്യാസം	124
8.7	ആരോഗ്യ സുരക്ഷ	126
8.8	സാമൂഹ്യനീതി	128
8.8.1	സാമൂഹ്യനീതി-പൊതു നിർദ്ദേശങ്ങൾ	128
8.8.2	അങ്കണവാടികൾ പരിപാലിക്കൽ	129
8.8.3	ഭക്ഷണ വിതരണ പരിപാടികൾ	130
8.9	അതിഥി തൊഴിലാളി ക്ഷേമം	131
8.10	പാർപ്പിടം	132
8.11	കായിക വിനോദ സൗകര്യങ്ങൾ	132
8.12	കലയും സംസ്ക്കാരവും	133
8.13	സഹകരണം	134
8.14	ഗതാഗതം	135
8.15	വിനോദ സഞ്ചാരം	137
8.16	പ്രവാസി ക്ഷേമം	137
9	പദ്ധതി ആസൂത്രണ, നിർവഹണ, മോണിട്ടറിംഗ് ചെലവുകൾ	138
10	വാർഷിക പദ്ധതിയും ബജറ്റും	138
11	സ്പിൽഓവർ പ്രോജക്ടുകൾ ഉൾപ്പെടുത്തി വാർഷിക പദ്ധതി പുതുക്കൽ	139
12	പദ്ധതി നിർവ്വഹണം	140
12.1	നിർവ്വഹണ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കി നിർവ്വഹണ നടപടികൾ ആരംഭിക്കൽ	140
12.2	നിർമ്മാണ പ്രോജക്ടുകളുടെ നിർവ്വഹണ നടപടികൾ	140
12.3	ഗുണഭോക്താക്കളെ തിരഞ്ഞെടുക്കൽ-:	142
12.4	പൂർത്തീകരണ പത്രവും ഭൗതിക നേട്ടങ്ങളും	144
13	വാർഷിക പദ്ധതി ഭേദഗതി	145
14	മോണിട്ടറിംഗ്	145
15	പദ്ധതി അവലോകനത്തിന് സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് സംവിധാനം	146
16	വാർഷിക പദ്ധതി രൂപീകരണ മുന്നൊരുക്കം	147

17	വാർഷിക പദ്ധതി തയ്യാറാക്കൽ: സമയക്രമം	147
അനുബന്ധം 1	ഗ്രാമ ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളിലെ-ബ്ലോക്ക്-വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളുടെ വിവരം	151
അനുബന്ധം 2	ജൈവ വൈവിധ്യ മാനേജ്മെന്റ്, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം, പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം, ദുരന്ത നിവാരണം- എന്ന വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ പ്രത്യേക ചുമതലതകൾ	155
അനുബന്ധം 3	വികസന മുൻഗണന അഭിപ്രായ സർവേ -	156
അനുബന്ധം 4	പദ്ധതി ആസൂത്രണ ഗ്രാമസഭാ യോഗത്തിന്റെ കാര്യപരിപാടി (മാതൃക)	157
അനുബന്ധം 5	പദ്ധതി ആസൂത്രണത്തിൽ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികളുടെയും സ്റ്റിയറിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടേയും ചുമതലകൾ	158
അനുബന്ധം 6	പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതി കുടുംബങ്ങൾക്ക് പരിചരണ സേവനങ്ങളുടെ പാക്കേജ്	159
അനുബന്ധം 7	ജെൻഡർ റിസോഴ്സ് സെന്ററുകൾ (GRC) - വിവിധ തലങ്ങളിൽ	166
അനുബന്ധം 8	ജെൻഡർ ഡെസ്കുകൾ	169
അനുബന്ധം 9	ഐക്യരാഷ്ട്ര സംഘടന പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടുള്ള സുസ്ഥിര വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ : 2030	170
ഫോറം 1	ആസൂത്രണ സമിതി അംഗങ്ങളുടെ വിവരങ്ങൾ	171
ഫോറം 2	വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് അംഗങ്ങളുടെ വിവരങ്ങൾ	172
ഫോറം 3	പ്രശ്നവിശകലനവും പ്രശ്നപരിഹാര സാദ്ധ്യതകളും	173
ഫോറം 4	മുൻ വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ ഏറ്റെടുത്ത പ്രോജക്ടുകളുടെ വിശദാംശങ്ങൾ	174
ഫോറം 5	തൻവർഷം ഏറ്റെടുത്ത പ്രോജക്ടുകളുടെ വിശദാംശങ്ങൾ	175
ഫോറം 6	ഗ്രാമസഭാ യോഗത്തിൽ അവതരിപ്പിക്കുന്നതിന് നിർദ്ദേശിക്കുന്ന അടുത്ത വർഷത്തെ പ്രോജക്ടുകൾ	176
ഫോറം 7	മുൻ വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ ഏറ്റെടുത്ത പ്രോജക്ടുകളുടെ വിശദാംശങ്ങൾ	177
ഫോറം 8	സമഗ്ര പരിപാടി തയ്യാറാക്കുന്നതിനുള്ള ഫോറം	180
ഫോറം 9	വാർഷിക പദ്ധതിയ്ക്ക് ലഭ്യമാകുന്ന തനത് ഫണ്ട് സംബന്ധിച്ച സ്റ്റേറ്റ്മെന്റ്	182

അനുബന്ധം

ഗ്രാമ- ബ്ലോക്ക്- ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾ പതിനാലാം പഞ്ചവൽസരപദ്ധതിയിലെ 2022-2023 മുതൽ 2026-2027 വരെയുള്ള വാർഷിക പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗരേഖ

1. ആമുഖം

(1) കേരളത്തിൽ അധികാര വികേന്ദ്രീകരണത്തിന്റെ ഭാഗമായി ആവിഷ്കരിച്ച ജനകീയാസൂത്രണ പ്രസ്ഥാനത്തിന് ഇരുപത്തിയഞ്ചുവർഷം പൂർത്തിയാകുന്ന ഘട്ടത്തിലാണ് പതിനാലാം പഞ്ചവൽസര പദ്ധതി ആരംഭിക്കുന്നത്. വികേന്ദ്രീകൃതാസൂത്രണത്തിൽ കാൽ നൂറ്റാണ്ടുകാലം കൊണ്ടു നേടിയ അനുഭവപരിചയം തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനക്ഷമത ഗണ്യമായി വർദ്ധിക്കാൻ കാരണമായിട്ടുണ്ട്. വൈവിദ്ധ്യമാർന്ന വികസന പരിപാടികൾ ആസൂത്രണം ചെയ്യാനും നടപ്പാക്കാനുമുള്ള പ്രാപ്തി തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ആർജ്ജിച്ചു കഴിഞ്ഞു.

(2) പ്രാദേശിക വികസന പദ്ധതികളുടെ ആസൂത്രണവും നിർവ്വഹണവും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിയമപരമായി നിക്ഷിപ്തമായ ചുമതലയാണ്. ഇവ ഉപയോഗപ്പെടുത്തി കേരളത്തിന്റെ വികസനത്തിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ വഹിക്കുന്ന പങ്ക് സ്തുത്യർഹമാണ്. വിവിധ വികസന സൂചികകളിൽ കേരളത്തിന് ദേശീയതലത്തിൽ പ്രഥമ സ്ഥാനം ലഭിക്കുന്നതിനുള്ള കാരണങ്ങളിൽ പ്രധാനം പ്രാദേശികാസൂത്രണത്തിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ പുലർത്തുന്ന നിഷ്ഠയും മികവുമാണ്. കേരളം തുടർച്ചയായി രണ്ടു വർഷം നേരിട്ട പ്രളയങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള പ്രകൃതി ദുരന്തങ്ങളും കോവിഡ് മഹാമാരിയുടെ പ്രത്യാഘാതങ്ങളും അതിജീവിക്കാൻ കേരള സമൂഹത്തിന് കഴിഞ്ഞത് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സജീവ പങ്കാളിത്തം കൊണ്ടു കൂടിയാണ്. തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ശേഷിയും കാര്യക്ഷമതയും ഇനിയും പലമടങ്ങ് വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനാണ് പതിനാലാം പഞ്ചവൽസര പദ്ധതിയിലൂടെ ശ്രമിക്കുന്നത്. അനാവശ്യമായ കാലതാമസം വരുത്തുന്ന നടപടിക്രമങ്ങളും മറ്റ് നിയന്ത്രണങ്ങളും പരമാവധി ലഘൂകരിച്ച് വികസന പദ്ധതികളുടെ ആസൂത്രണവും നിർവ്വഹണവും അനുബന്ധപ്രവർത്തനങ്ങളും ലളിതവും സുഗമവുമാക്കുകയാണ് ലക്ഷ്യം. ഈ പ്രക്രിയയിൽ വിവിധ തലങ്ങളിലുള്ള വികസനവകുപ്പുകളുടെയും മറ്റ് സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും ഏകോപിതമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഉറപ്പുവരുത്തുകയെന്നതും പ്രധാനമാണ്.

(3) പുതിയ കാലത്തിന്റെ വികസനസാദ്ധ്യതകൾ പരമാവധി പ്രയോജനപ്പെടുത്താനും വെല്ലുവിളികൾ കാര്യക്ഷമമായി ഏറ്റെടുക്കാനും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളെ പ്രാപ്തമാക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഇതിനായി വിവിധ വൈജ്ഞാനിക മേഖലകളിലെ വിദഗ്ദ്ധരുടെയും സന്നദ്ധപ്രവർത്തകരുടെയും പങ്കാളിത്തവും സേവനവും പ്രാദേശികാസൂത്രണത്തിന്റെയും നിർവ്വഹണത്തിന്റെയും വിലയിരുത്തലിന്റെയും എല്ലാ ഘട്ടങ്ങളിലും ഉറപ്പുവരുത്തണം. സുസ്ഥിരമായ പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വളർച്ചയുടെ പ്രഭവ കേന്ദ്രങ്ങളായി തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളെ വികസിപ്പിക്കുക എന്നതാണ് പതിനാലാം പദ്ധതിയുടെ പൊതു സമീപനം.

(4) വികേന്ദ്രീകൃതാസൂത്രണത്തിന്റെ സവിശേഷത വിവിധ തട്ടുകളിലെ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുന്ന ബഹുതല ആസൂത്രണമാണ്. ഇതിനായി 1994 ലെ കേരള പഞ്ചായത്ത് രാജ്

നിയമപ്രകാരം, ഭരണഘടന അനുശാസിക്കുന്ന വിധത്തിൽ, ഓരോ തലത്തിലുമുള്ള തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിക്ഷിപ്തമായ അധികാരങ്ങളും ചുമതലകളും വിഭജിച്ചു നൽകുകയും അവ തമ്മിൽ വിവിധ തലങ്ങളിൽ സംയോജിപ്പിക്കുന്നതിന്റെ സാദ്ധ്യതകൾ നിർവചിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. വിപുലവും സമഗ്രവുമായ വികസന പരിപാടികൾ ആവിഷ്കരിക്കുന്നതിന് ഒരേതട്ടിലുള്ള തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ തിരശ്ചീനമായും (Horizontal) മറ്റുതട്ടിലുള്ള തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ തമ്മിൽ ലംബമാനമായുമുള്ള (Vertical) പരസ്പര ബന്ധവും സംയോജനവും ആവശ്യമാണ്. വിവിധതട്ടുകളിലെ സാമ്പത്തികവിഭവങ്ങൾ, മനുഷ്യവിഭവങ്ങൾ, അധികാരം എന്നിവ നിർദ്ദിഷ്ട വ്യവസ്ഥകൾക്കനുസരിച്ച് സംയുക്തമായി ഉപയോഗിക്കുകയും വേണം.

(5) വിവിധ വികസന ഏജൻസികൾ വിഭാവനം ചെയ്യുന്ന വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾ തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനങ്ങളിലെ വികസന പ്രവർത്തനങ്ങളുമായി ഉദ്ഗ്രഥിക്കുന്നതിന് (Integration) പ്രാധാന്യം നൽകണം. ഇല്ലെങ്കിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വികസന പ്രവർത്തനങ്ങളും സമാന്തരമായ മറ്റുവികസന പ്രവർത്തനങ്ങളും തമ്മിലുള്ള ഏകോപനം നഷ്ടപ്പെടുകയും വൻതോതിൽ വിഭവശോഷണം ഉണ്ടാവുകയും ചെയ്യും. ഒരു പ്രദേശത്ത് സാദ്ധ്യമായ എല്ലാ സ്രോതസ്സുകളിൽ നിന്നുമുള്ള വിഭവങ്ങൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്തി കാര്യക്ഷമമായി വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പാക്കുക എന്നതായിരിക്കണം ലക്ഷ്യം.

(6) ഇതോടൊപ്പം ജില്ലാതലത്തിലുള്ള ആസൂത്രണത്തിന്റെ ഫലമായി തയ്യാറാക്കപ്പെടുന്ന ജില്ലാ പദ്ധതിയിലെ നിർദ്ദേശങ്ങൾ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വാർഷിക – ദീർഘകാല പദ്ധതികളിൽ പ്രതിഫലിക്കുന്നുവെന്നും ഉറപ്പാക്കണം.

(7) മേൽപ്പറഞ്ഞ പൊതുസമീപനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങളാണ് ഈ മാർഗ്ഗരേഖയിൽ പൊതുവായി വിശദീകരിക്കുന്നത്. ഈ മാർഗ്ഗരേഖയിൽ നിർബന്ധമായും (Mandatory) പാലിക്കേണ്ട കാര്യങ്ങളും അഭികാമ്യമായ (Desirable) കാര്യങ്ങളും സംബന്ധിച്ച് വ്യക്തത വരുത്താൻ ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ട്. പൊതുവികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ മുൻ നിർത്തിയും മറ്റ് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ നടപ്പാക്കിയിട്ടുള്ള അനുകരണീയമായ മാതൃകകളെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുമാണ് ഇങ്ങനെയുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ പലതും സ്വരൂപിച്ചിട്ടുള്ളത്. തദ്ദേശ ഭരണസ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് പ്രാദേശിക സാഹചര്യങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് നവീനമായ ആശയങ്ങൾ വികസന പദ്ധതികളായി ആവിഷ്കരിക്കുന്നതിനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യമുണ്ട്. എന്നാൽ സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ പൊതു നയത്തിന് അനുരൂപമായും സഹായകമായും പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കാൻ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ശ്രദ്ധിക്കണം. ഓരോ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെയും വിഭവലഭ്യത, സാങ്കേതിക സഹായലഭ്യത, മറ്റ് ഭൗതിക സാഹചര്യങ്ങൾ എന്നിവ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി വ്യത്യാസങ്ങൾ വരുമെങ്കിലും പൊതുവായ വികസന ലക്ഷ്യങ്ങളിലൂന്നിയുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്താൻ ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതാണ്.

(8) പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതിയിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ വികസനപദ്ധതികൾ ആസൂത്രണം ചെയ്ത് നടപ്പാക്കുമ്പോൾ സ്വീകരിക്കേണ്ട പൊതുലക്ഷ്യങ്ങളും മുൻഗണനകളും താഴെ നൽകുന്നു.

2. പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതിയുടെ പൊതുലക്ഷ്യവും മുൻഗണനകളും

2.1 പൊതുലക്ഷ്യങ്ങൾ

(1) കേരളത്തിന്റെ സുസ്ഥിരമായ വികസനമാണ് പതിനാലാം പദ്ധതി വിഭാവനം ചെയ്യുന്നത്. സാമൂഹ്യ വികസനരംഗത്ത് കേരളം ആർജ്ജിച്ചിട്ടുള്ള നേട്ടങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന് സുസ്ഥിരമായ സാമ്പത്തിക വളർച്ച ഉറപ്പാക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഇതിന് സമ്പദ് വ്യവസ്ഥ വിജ്ഞാനാധിഷ്ഠിതമായി വികസിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങൾ ആവിഷ്കരിക്കണം. ആധുനിക വൈജ്ഞാനിക മേഖലകളുടെ പിൻബലത്തോടെ ഉൽപ്പാദന വ്യവസ്ഥകളെ പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കുന്നതിനാണ് പ്രാധാന്യം നൽകുന്നത്. കേരളത്തെ വൈജ്ഞാനിക സമൂഹമാക്കി വളർത്തുകയും വിജ്ഞാനാധിഷ്ഠിതമായ സമ്പദ് വ്യവസ്ഥയായി പരിവർത്തനപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ് പതിനാലാം പദ്ധതിയുടെ മുഖ്യ ലക്ഷ്യങ്ങളിൽ ഒന്നാമത്തേത്. കേരളം ഇന്നേവരെ ആർജ്ജിച്ചിട്ടുള്ള സാമൂഹിക – സാമ്പത്തിക വികസനത്തിന് കാരണമായ ഘടകങ്ങളെ ശക്തിപ്പെടുത്തുകയും ഓരോ വ്യക്തിയുടെയും സാമൂഹ്യനീതിയിലധിഷ്ഠിതമായ വികസനം ഉറപ്പുവരുത്തുകയും വേണം. ഈ നേട്ടങ്ങളുടെ തുടർച്ച ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിന് നമ്മുടെ പ്രകൃതിവിഭവങ്ങൾ ശ്രദ്ധയോടെ ഉപയോഗിക്കുകയും മനുഷ്യ വിഭവങ്ങൾ വൻതോതിൽ വികസിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യണം.

(2) കേരളത്തിന്റെ സാമ്പത്തികവികസനത്തിന് ഗതിവേഗം നൽകുകയെന്നതാണ് പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതിയുടെ പൊതുലക്ഷ്യങ്ങളിൽ പ്രധാനം. പ്രാദേശിക സാമ്പത്തികവികസനവും തൊഴിലവസരങ്ങളുടെ സൃഷ്ടിയുമാണ് മറ്റ് ലക്ഷ്യങ്ങൾ. ഇതോടൊപ്പം കേരളത്തിന്റെ മികവുറ്റ മാനവ വികസനനേട്ടങ്ങൾ സുസ്ഥിരമായി നിലനിർത്തുക, പ്രകൃതിവിഭവങ്ങളുടെ സംരക്ഷണം ഉറപ്പാക്കിക്കൊണ്ടുള്ള സുസ്ഥിരവികസനം ഉറപ്പാക്കുക, കാലാവസ്ഥാവ്യതിയാനത്തെയും തൽഫലമായുണ്ടാകുന്ന പ്രകൃതിദുരന്തങ്ങളെയും അതിജീവിക്കുന്നതിനുള്ള കഴിവുകൾ ആർജ്ജിക്കാൻ സമൂഹത്തെ സഹായിക്കുക എന്നിവയും പതിനാലാം പദ്ധതിയുടെ പൊതു ലക്ഷ്യങ്ങളിൽപ്പെടുന്നു.

(3) പിന്നോക്ക വിഭാഗങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള പാർശ്വവൽക്കരിക്കപ്പെട്ട സമൂഹത്തെ പൂർണ്ണമായും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന വികസനമാണ് ലക്ഷ്യമാക്കുന്നത്. എല്ലാവരുടേയും മൗലികാവകാശങ്ങളുടെ സംരക്ഷണം, സമഗ്രമായ സാമൂഹികസുരക്ഷ, ദാരിദ്ര്യത്തിൽ നിന്നുള്ള പൂർണ്ണമായ മോചനം, മതസൗഹാർദ്ദത, സമാധാനം, ഉയർന്ന ഗുണനിലവാരമുള്ള പശ്ചാത്തല സൗകര്യങ്ങൾ, എല്ലാ വികസന മേഖലകളിലും ആധുനികവും പരിസ്ഥിതിസൗഹൃദവുമായ സാങ്കേതികവിദ്യകളുടെ ഉപയോഗം, മാലിന്യ നിർമ്മാർജ്ജനം, തൊഴിൽ, ഉപജീവന സുരക്ഷ എന്നിവ പ്രധാനപ്പെട്ട വികസന ലക്ഷ്യങ്ങളിൽപ്പെടുന്നു. വികസന പ്രക്രിയയിൽ ഒരാളും ഒഴിവാക്കപ്പെടുന്നില്ല എന്ന് ഉറപ്പാക്കേണ്ടത് വളരെ പ്രധാനമാണ്. സർവ്വാശ്ലേഷിതമായ വികസനമാണ് പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതിയുടെ ലക്ഷ്യം.

(4) ആഗോള സുസ്ഥിര വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ നിശ്ചിത സമയത്തിനു മുമ്പ് തന്നെ കൈവരിക്കുകയെന്നതും പ്രധാനമാണ്. നിർദ്ദിഷ്ട ഫലങ്ങൾ (outcomes) മുൻകൂട്ടി നിശ്ചയിച്ച് അവ

കൈവരിക്കുന്നതിനുള്ള ഭാവനാ പൂർണ്ണമായ പ്രോജക്ടുകൾക്ക് രൂപം നൽകണം. അവയുടെ നിർവ്വഹണ പുരോഗതി സുസ്ഥിര വികസന സൂചകങ്ങളെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള മോണിട്ടറിംഗിലൂടെ വിലയിരുത്തി ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പാക്കണം.

(5) സമഗ്രമായ വികസന ഇടപെടലുകളിലൂടെ കേരളീയരുടെ ജീവിത ഗുണമേന്മ വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും തദ്വാരാ സംതൃപ്തവും സന്തോഷകരവുമായ ജീവിതം നയിക്കുന്നതിന് അവരെ പ്രാപ്തരാക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നത് പതിനാലാം പദ്ധതിയുടെ അന്തിമ ലക്ഷ്യമാണ്.

2.2. സവിശേഷ വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ

(1) കൃഷി, മൃഗസംരക്ഷണം, മത്സ്യബന്ധനം, ക്ഷീരവികസനം, വ്യവസായം എന്നീ മേഖലകളിലെ ഉൽപാദനവും ഉൽപ്പാദന ക്ഷമതയും ആധുനിക ശാസ്ത്രസാങ്കേതിക വിദ്യകളുടെ പ്രയോഗത്തിലൂടെ വർദ്ധിപ്പിക്കുക.

(2) ചെറുകിട – പരമ്പരാഗത വ്യവസായങ്ങൾ, ടൂറിസം, ഊർജ്ജം, ഗതാഗതം, മറ്റ് സേവനങ്ങൾ എന്നീ മേഖലകളിൽ വർദ്ധിച്ചതോതിലുള്ള വളർച്ച ഉറപ്പാക്കുക.

(3) മേൽപ്പറഞ്ഞ മേഖലകളിലെ വളർച്ച ത്വരിതപ്പെടുത്തുന്നതിനായി നവീനമായ ആശയങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള തൊഴിൽ സംരംഭങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക

(4) മേൽപ്പറഞ്ഞ മേഖലകളിലെ പൊതു-സ്വകാര്യ മൂലധനനിക്ഷേപം പരമാവധി വർദ്ധിപ്പിക്കുക; സഹകരണസ്ഥാപനങ്ങളുടെ സാമ്പത്തികവിഭവങ്ങൾ ഇതിനായി പ്രയോജനപ്പെടുത്തുക.

(5) എല്ലാ മേഖലകളിലും പരമാവധി തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുക; ഇതിനായി ആവശ്യമുള്ള ഭൗതിക സൗകര്യങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനും തൊഴിൽ നൈപുണ്യപരിശീലനം നൽകുന്നതിനും സാങ്കേതിക സഹായം ഉറപ്പാക്കുന്നതിനും സൗകര്യമൊരുക്കുക; കോവിഡ് മുഖാന്തിരം ആവിർഭവിച്ചിട്ടുള്ള പുതിയ തൊഴിൽ സാഹചര്യങ്ങൾ മുൻനിർത്തി വിദൂരത്തുള്ള തൊഴിലുകൾ ഡിജിറ്റലായി ചെയ്യുന്ന ആശയം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും അത്തരം തൊഴിലുകൾ കരസ്ഥമാക്കുന്നതിന് വർക്ക് നിയർ ഹോം പോലെയുള്ള സാദ്ധ്യതകൾ ഉപയോഗിക്കുന്നതിനുള്ള അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുക.

(6) വിവിധ വികസന മേഖലകളിലെ മൂലധന നിക്ഷേപം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും സംരംഭകത്വ വികസനത്തിനും പ്രോത്സാഹനം നൽകുന്നതിനാവശ്യമായ ഭരണപരമായ നടപടിക്രമങ്ങൾ സുഗമമാക്കുന്നതിന് പ്രത്യേക സംവിധാനങ്ങൾ ആവിഷ്കരിക്കുക.

(7) സംസ്ഥാനത്തെ മുഖ്യ ശാസ്ത്ര-സാങ്കേതിക സ്ഥാപനങ്ങൾ, ഉന്നതവിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവയുടെ സാങ്കേതിക സഹായം വികസന പദ്ധതികളിൽ ഉറപ്പാക്കുക

(8) അതിദാരിദ്ര്യം നിർമ്മാർജ്ജനം ചെയ്യുന്നതിനായി പ്രഖ്യാപിക്കപ്പെട്ട പദ്ധതിക്ക് നേതൃത്വം നൽകുക. അതിദരിദ്രരുടെ വരുമാനം, ആരോഗ്യരക്ഷ, ജീവനോപാധികൾ, മറ്റ് ഭൗതികസൗകര്യങ്ങൾ എന്നിവ ഉറപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള സൂക്ഷ്മപദ്ധതികൾക്ക് രൂപം കൊടുത്ത് നടപ്പിലാക്കുകയും ദാരിദ്ര്യം പൂർണ്ണമായും ഇല്ലാതാക്കുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തുകയും ചെയ്യുക

(9) പ്രായാധിക്യം, ഗുരുതര രോഗം തുടങ്ങിയ കാരണങ്ങളാൽ ചലനശേഷി പരിമിതപ്പെട്ടവർക്ക് അനിവാര്യ സേവനങ്ങൾ അവരുടെ വാതിൽപ്പടിയിൽ എത്തിക്കുക.

(10) മണ്ണും ജലവും അന്തരീക്ഷവും മാലിന്യരഹിതമായും ശുദ്ധമായും നിലനിർത്തുന്നതിനായി ഖരമാലിന്യ പരിപാലന പരിപാടികൾ വികേന്ദ്രീകൃത മാതൃകയിൽ ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പാക്കണം. അതേ പ്രാധാന്യത്തോടെ ദ്രവ മാലിന്യ പരിപാലനം ഗാർഹിക-സ്ഥാപന-പൊതു തലങ്ങളിൽ സാദ്ധ്യമാക്കുന്നതിനുള്ള പരിപാടികൾ ആസൂത്രണം ചെയ്ത് ഫലപ്രദമായി നടപ്പാക്കുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തണം.

(11) കേരളത്തെ ഭ്രൂരഹിതരും ഭവനരഹിതരും അഗതികളും ഇല്ലാത്ത സംസ്ഥാനമാക്കി മാറ്റുക.

(12) വർദ്ധിച്ചുവരുന്ന നഗരവൽക്കരണത്തിന്റെ സാദ്ധ്യതകൾ മുന്നിൽ കണ്ടുകൊണ്ടുള്ള പശ്ചാത്തല വികസന പരിപാടികൾ, ശുചിത്വ പരിപാടികൾ എന്നിവ ആസൂത്രണം ചെയ്യുക.

(13) പൊതുജനാരോഗ്യ സംവിധാനങ്ങൾ കൂടുതൽ ശക്തിപ്പെടുത്തുകയും കോവിഡ്-19 ന്റെ അനുഭവ പാഠങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ആരോഗ്യസംരക്ഷണത്തിന് പ്രാധാന്യം നൽകുന്ന പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിക്കുകയും പൊതുജനാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളുടെ സൗകര്യങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിനൊപ്പം വർദ്ധിച്ചുവരുന്ന ജീവിതശൈലീ രോഗങ്ങൾ നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനും അമിത വണ്ണം (obesity) പോലുള്ള പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനുമുള്ള കർമ്മ പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പാക്കുകയും ചെയ്യുക.

(14) പൊതുവിദ്യാഭ്യാസരംഗത്ത് പതിമൂന്നാം പദ്ധതിക്കാലത്തുണ്ടായ മികവ് വർദ്ധിപ്പിക്കുക; പൊതു വിദ്യാലയങ്ങളുടെ സൗകര്യങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും പഠനനിലവാരം ഉയർത്തുകയും ചെയ്യുക

(15) കല, സംസ്കാരം എന്നീ മേഖലകളുടെ ബഹുമുഖവും പുരോഗമനാത്മകവുമായ വികസനവും ജനകീയവൽക്കരണവും ഉറപ്പാക്കുന്നതിനൊപ്പം പൈതൃക സംരക്ഷണത്തിന് പ്രത്യേക ശ്രദ്ധ നൽകുകയും ചെയ്യുക.

(16) കാലാവസ്ഥാമാറ്റത്തിന്റെ ഫലമായുണ്ടാകുന്ന പ്രകൃതി ദുരന്തങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച ശാസ്ത്രീയ വിവരങ്ങളുടെയും മുന്നറിയിപ്പുകളുടെയും അടിസ്ഥാനത്തിൽ അവയെ ഫലപ്രദമായി നേരിടുന്നതിനുള്ള സംവിധാനങ്ങൾ രൂപപ്പെടുത്തുകയും ദുരന്താഘാത സാദ്ധ്യതകൾ പരിഗണിച്ചുകൊണ്ട് പദ്ധതികൾ ആസൂത്രണം ചെയ്യുകയും കാലാവസ്ഥാ മാറ്റത്തെ അഭിമുഖീകരിക്കുന്നതിനുള്ള ഹ്രസ്വകാല-ദീർഘകാല വികസന ഇടപെടലുകൾക്ക് രൂപം നൽകുകയും ചെയ്ത് അതിജീവനക്ഷമത കൈവരിക്കാൻ കേരളത്തെ പ്രാപ്തമാക്കുക.

(17) ആഗോള സുസ്ഥിര വികസനലക്ഷ്യങ്ങൾ ആർജ്ജിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രത്യേക കർമ്മപദ്ധതി ആവിഷ്കരിക്കുകയും കേരളത്തിന്റെ ഉയർന്ന സുസ്ഥിര വികസന സൂചികകൾ കൂടുതൽ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിന് സവിശേഷ ശ്രദ്ധ പുലർത്തുകയും ചെയ്യുക.

(18) ഊർജ്ജ സംരക്ഷണത്തിന്റെ ഭാഗമായി സൗരോർജ്ജ വിളക്കുകൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള സൗരോർജ്ജ സാങ്കേതികവിദ്യകളുടെ ഉപയോഗം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക.

(19) കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തിന് കാരണമാകുന്ന ഹരിതഗൃഹവാതക ബഹിർഗമനം സാദ്ധ്യമാകുന്നത്ര കുറയ്ക്കുന്നതിനുമുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പാക്കുക.

മേൽപ്പറഞ്ഞ ലക്ഷ്യങ്ങൾ നേടാൻ സംസ്ഥാന സർക്കാരിനോടൊപ്പം തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും ഒന്നിച്ച് പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതുണ്ട്. വിവിധ വികസന വകുപ്പുകളുടെ പദ്ധതികളുമായി ചേർന്നുകൊണ്ടാണ് ഓരോ മേഖലയിലെയും കർമ്മപദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കേണ്ടത്. കേരളസർക്കാർ ആവിഷ്കരിക്കുന്ന നവകേരള കർമ്മപദ്ധതി 2-ന്റെ ആസൂത്രണവും നിർവ്വഹണവും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സഹകരണത്തോടെയാണ് വിഭാവനം ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. ഹരിതകേരളം, ആർദ്രം, ലൈഫ്, വിദ്യാകിരണം എന്നീ വികസന ദൗത്യങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിക്കേണ്ടത് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനതലത്തിലാണ്.

2.3 പൊതു മുൻഗണനകൾ

ദേശീയതലത്തിൽ വിവിധ ക്ഷേമ-വികസന മേഖലകളിൽ ഒന്നാം സ്ഥാനം നിലനിർത്തിക്കൊണ്ടാണ് പതിനാലാം പദ്ധതിക്കാലയളവിലെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആരംഭിക്കുന്നത്. സാമ്പത്തിക വളർച്ച, ഉപജീവന സുരക്ഷ, സുസ്ഥിര വികസനം, സാമൂഹ്യനീതി, തുല്യത എന്നിവ ഉറപ്പ് വരുത്തുകയും ആധുനിക ശാസ്ത്ര സാങ്കേതികവിദ്യകളുടെ സഹായത്തോടെ കേരളത്തെ ജ്ഞാനസമൂഹമായി വളർത്തുകയും ചെയ്യുക എന്ന മഹത്തായ ലക്ഷ്യമാണ് നമുക്കു മുന്നിലുള്ളത്. കോവിഡാനന്തര സാമ്പത്തികമാന്ദ്യം പരിഹരിക്കുക, വിവിധ മേഖലകളിൽ ദേശീയ ശരാശരിയെക്കാൾ കുറഞ്ഞു നിൽക്കുന്ന മൂലധന നിക്ഷേപം ഉയർത്തി വേഗതയേറിയ സാമ്പത്തിക വളർച്ച സൃഷ്ടിക്കുക, ഉയർന്നതോതിലുള്ള തൊഴിലില്ലായ്മയും (unemployment) യോഗ്യതയ്ക്കനുസരിച്ചുള്ള തൊഴിലിന്റെ ദൗർലഭ്യവും (under employment) പരിഹരിക്കുക എന്നിവയാണ് പതിനാലാം പഞ്ചവൽസര പദ്ധതിക്കാലത്തെ പ്രധാന വെല്ലുവിളികൾ. പതിനാലാം പദ്ധതിയുടെ പ്രധാന മുൻഗണനകൾ താഴെ നൽകുന്നു.

2.3.1 ഉല്പാദനം, ഉല്പാദനക്ഷമത എന്നിവ വർദ്ധിപ്പിക്കുക

(1) കാർഷിക, മൃഗ സംരക്ഷണ, മത്സ്യ, ക്ഷീര മേഖലകളിലെ ഉല്പാദനം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന് വിവിധ വിളകളുടെയും മറ്റ സംരംഭങ്ങളുടെയും വിസ്തൃതിയും ഉല്പാദനക്ഷമതയും പരമാവധി വർദ്ധിപ്പിക്കണം. ഇതിനായി ശാസ്ത്രീയമാർഗ്ഗങ്ങളും ആധുനിക സാങ്കേതികവിദ്യകളും ഉപയോഗിക്കണം. സർവകലാശാലകൾ, ശാസ്ത്ര-സാങ്കേതിക/ഗവേഷണ സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവിടങ്ങളിൽ നിന്നും ലഭ്യമായ ശാസ്ത്ര-സാങ്കേതികവിദ്യകളെ ഉപയോഗപ്പെടുത്തണം. ഭക്ഷ്യ ധാന്യങ്ങളുടെ ഉല്പാദനം പരമാവധി വർദ്ധിപ്പിക്കാനും പച്ചക്കറി, മുട്ട എന്നിവയുടെ ഉൽപാദനത്തിൽ സ്വയം പര്യാപ്തത നേടാനും പാൽ ഉൽപാദനത്തിൽ മിച്ചോൽപാദനം കൈവരിക്കാനും കഴിയണം. കടൽ-ഉൾനാടൻ മത്സ്യോല്പാദനം വർദ്ധിപ്പിക്കാനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾക്ക് മുൻഗണന നൽകണം. ഈ ലക്ഷ്യങ്ങൾ മുൻ നിർത്തി 2020-ൽ

പ്രഖ്യാപിക്കുകയും വിജയം കൈവരിക്കുകയും ചെയ്ത സുഭിക്ഷകേരളം പദ്ധതി കൂടുതൽ മികവോടെ നടപ്പാക്കണം.

(2) ഉൽപാദകരുടെ ലാഭം ഗണ്യമായി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന് കാർഷികോല്പന്നങ്ങളുടെ മൂല്യ ശൃംഖല (value chain) വികസിപ്പിക്കുന്നതിനും മൂല്യവർദ്ധിത ഉൽപന്നങ്ങളിലധിഷ്ഠിതമായ സംരംഭങ്ങൾ ആരംഭിക്കുന്നതിനും നിലവിലുള്ളവ വികസിപ്പിക്കുന്നതിനും പ്രോത്സാഹനം നൽകണം.

2.3.2. പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസനം, സംരംഭകത്വം, നൈപുണ്യ വികസനം

(1) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസനത്തിനുള്ള വിപുലമായ സംവിധാനങ്ങളാണ് പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതിയിൽ വിഭാവനം ചെയ്തിരിക്കുന്നത്. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി സൂക്ഷ്മ, ചെറുകിട, ഇടത്തരം സംരംഭങ്ങളെ വൻതോതിൽ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള പരിപാടികൾ ആവിഷ്കരിക്കണം.

(2) വർക്ക് ഫ്രം ഹോം എന്ന ആശയം പ്രാവർത്തികമാക്കുന്നതിനും സൈബർ ജോലിയിടങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനുമുള്ള പരിപാടികൾ ആവിഷ്കരിക്കണം. പ്രാദേശിക തലത്തിലുള്ള ഉത്പന്ന – സേവന ആവശ്യങ്ങളെ കൂട്ടിച്ചേർത്ത് ബിസിനസ്സ് ആശയങ്ങളായി രൂപപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള ഹാക്കത്തോണുകൾ സംഘടിപ്പിക്കണം. നൈപുണ്യ പരിശീലനം ആവശ്യമുള്ളവരെ കണ്ടെത്തി തൊഴിൽ ശേഷി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള ശ്രമവും ഉണ്ടാകണം. സംരംഭകർക്ക് വായ്പ ലഭ്യമാക്കുന്നതിനു വേണ്ട ഇടപെടൽ നടത്തുകയും പലിശ സബ്സിഡി ലഭ്യമാക്കുകയും വേണം.

(3) സംരംഭകത്വ പദ്ധതികളുടെ സാക്ഷാത്ക്കാരത്തിനായി തദ്ദേശീയ സംരംഭകരെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും പുതിയ ആശയങ്ങൾ സംരംഭകത്വമായി വികസിപ്പിക്കുന്നതിന് ഇന്നവേഷൻ ചലഞ്ച്, സംരംഭകത്വത്തിനുള്ള സാങ്കേതികോപദേശ സംവിധാനം മുതലായവ ആവിഷ്കരിക്കുകയും ചെയ്യണം.

(4) വ്യവസായ സംരംഭകർക്ക് അനായാസം സംരംഭങ്ങൾ തുടങ്ങുന്നതിന് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ അനുഭാവപൂർവ്വമായ സമീപനം സ്വീകരിക്കുകയും ഈസ് ഓഫ് ഡൂയിംഗ് ബിസിനസ് ഫലപ്രദവും കാര്യക്ഷമവുമാക്കുന്നതിനുള്ള സഹായക സംവിധാനങ്ങൾ ഒരുക്കുകയും വേണം.

2. 3. 3 തൊഴിൽ സൃഷ്ടി

അഭ്യസ്തവിദ്യരായ യുവജനങ്ങൾക്ക് വിവിധ മേഖലകളിൽ തൊഴിലവസരങ്ങൾ ലഭിക്കുന്നതിനുവേണ്ട നൈപുണ്യവികസന പരിശീലനം വ്യാപകമായി നൽകുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾക്ക് രൂപം നൽകണം. സംരംഭകത്വവുമായി ബന്ധപ്പെടുത്തി സംസ്ഥാനതലത്തിൽ നടപ്പാക്കുന്ന നൈപുണീ വികസന പരിപാടികളുമായി പൂർണ്ണമായി സഹകരിക്കണം. തൊഴിൽ നൈപുണ്യ പരിശീലനം, തൊഴിലവസരങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള ബോധവൽക്കരണ പരിപാടികൾ എന്നിവയിൽ വനിതകൾക്കും ദുർബല വിഭാഗങ്ങൾക്കും പ്രാമുഖ്യം നൽകണം.

2.3.4 അതിജീവനക്ഷമത

(1) കാലാവസ്ഥാവ്യതിയാനം മൂലമുണ്ടാകുന്ന പ്രകൃതിദുരന്തങ്ങൾ, ഉൽപ്പാദന വ്യവസ്ഥയിലെ മാറ്റങ്ങൾ എന്നിവയുൾപ്പടെയുള്ള പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ അതിജീവിക്കുന്നതിനുള്ള ശേഷി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന് പ്രത്യേക പരിഗണന നൽകണം.

(2) കാലാവസ്ഥാവ്യതിയാനത്തിന്റെ ആഘാതങ്ങൾ കുറയ്ക്കുന്നതിനുള്ള ഹ്രസ്വ-ദീർഘകാല പദ്ധതികൾ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ തയ്യാറാക്കുകയും അവയിലെ പ്രവർത്തനഘടകങ്ങൾ പൊതു വികസനപരിപാടികളിൽ ഉൾച്ചേർക്കുകയും വേണം.

(3) നിലവിലുള്ള ദുരന്ത നിവാരണ പദ്ധതി അവലോകനം ചെയ്ത്, അവസ്ഥാ വിശകലനം കൂടി നടത്തി കാലികമാക്കുകയും അതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ദുരന്ത നിവാരണത്തിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾക്ക് രൂപം നൽകുയും വേണം. മുന്നറിയിപ്പ് സംവിധാനം, രക്ഷാപ്രവർത്തന സൗകര്യങ്ങൾ, അഭയ കേന്ദ്രങ്ങൾ, പുനരധിവാസം, ദുരന്താഘാത ലഘൂകരണം എന്നിവയ്ക്കുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പാക്കണം.

(4) ദുരന്തനിവാരണത്തിനും, പ്രകൃതിദുരന്തങ്ങൾക്ക് വിധേയരായവരുടെ ജീവനോപാധികൾ പുനഃസ്ഥാപിക്കുന്നതിനും പ്രത്യേക പരിഗണന നൽകണം. ഇതിനായി തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ള ദുരന്തനിവാരണ പദ്ധതികൾ സമയബന്ധിതമായി പൂർത്തിയാക്കാൻ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ബാദ്ധ്യസ്ഥരാണ്. പ്രകൃതിദുരന്ത സാദ്ധ്യതകളുള്ള പ്രദേശങ്ങളിൽ ആവശ്യമുള്ള ശാസ്ത്രീയമായ വികസന ഇടപെടലുകൾ വിദഗ്ദ്ധരുടെ സഹായത്തോടെ നടപ്പാക്കണം.

2.3.5 കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം – പ്രാദേശിക കർമ്മപദ്ധതി

കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം മൂലമുണ്ടാകുന്ന പ്രകൃതി പ്രതിഭാസങ്ങളെ പ്രതിരോധിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രാദേശിക കർമ്മപദ്ധതിക്ക് രൂപം നൽകണം. ഹരിത ഗൃഹ വാതകങ്ങളുടെ ബഹിർഗമനം കുറയ്ക്കുന്നതിനും, കാർബൺ ആഗിരണം ചെയ്യാൻ കഴിയുന്ന വിധത്തിൽ പ്രകൃതിയെ സംപുഷ്ടമാക്കി പരിപാലിക്കുന്നതിനുമുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പാക്കണം. ജൈവ വൈവിധ്യ സംരക്ഷണം, ഹരിത ഇടങ്ങളുടെ സൃഷ്ടിയും സംരക്ഷണവും മുതലായ പ്രവർത്തനങ്ങളിലൂടെ കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തിന്റെ പ്രത്യാഘാതങ്ങളെ പ്രതിരോധിക്കാൻ കഴിയണം.

2.3.6 പ്രകൃതി വിഭവ സംരക്ഷണം

ഉൽപ്പാദനം വർദ്ധിപ്പിക്കുക, പ്രളയമുൾപ്പടെയുള്ള പ്രകൃതിദുരന്തങ്ങളുടെ സാദ്ധ്യത കുറയ്ക്കുക എന്നീ ലക്ഷ്യങ്ങൾ മുൻനിർത്തി നീർത്തട വികസന പദ്ധതികൾ പുനരാരംഭിക്കേണ്ടതുണ്ട്. വിവിധ ജല സ്രോതസ്സുകൾ പുനരുദ്ധരിക്കുകയും മണ്ണ്-ജലസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഊർജ്ജിത പ്പെടുത്തുകയും വേണം. പൂർത്തിയാക്കാത്ത നീർത്തടപദ്ധതികൾ പൂർത്തീകരിക്കുകയും പുതിയ നീർത്തടവികസന പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിക്കുകയും ചെയ്യണം. തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ ഭൂവിനിയോഗം സംബന്ധിച്ച് പഠനം നടത്തുകയും അവയുടെ നിഗമനങ്ങൾ വികസന പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കുമ്പോൾ പരിഗണിക്കുകയും ചെയ്യണം. തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം

ഉൾപ്പെടുന്ന കാർഷിക കാലാവസ്ഥാ മേഖലകളുടെ സവിശേഷതകളും കണക്കിലെടുക്കണം. ഇതിനോടോപ്പം പ്രാദേശിക ജൈവവൈവിധ്യം സംരക്ഷിക്കുന്നതിനും അതീവ ശ്രദ്ധ പുലർത്തണം.

2.3.7. സുസ്ഥിര വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ

(1) സംസ്ഥാനം സുസ്ഥിര വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിൽ ഇതുവരെ ആർജ്ജിച്ച നേട്ടങ്ങൾ തുടരുകയും എല്ലാ മേഖലകളിലും പ്രഥമ സ്ഥാനം കൈവരിക്കുന്നതിനുള്ള ഭാവനപൂർണ്ണമായ പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിക്കുകയും വേണം. വികസന പദ്ധതികളിൽ ആഗോള സുസ്ഥിര വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ പ്രാധാന്യത്തോടെ പരിഗണിക്കണം. സുസ്ഥിര വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ മുൻനിർത്തിയുള്ള വിവിധ വികസനപരിപാടികൾ ആവിഷ്കരിക്കുകയും അവയുടെ ഫലങ്ങൾ കൃത്യമായി രേഖപ്പെടുത്തുകയും വേണം.

(2) പദ്ധതി ആസൂത്രണ ഘട്ടത്തിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ ഓരോ വികസന പ്രോജക്ടും അഭിസംബോധന ചെയ്യുന്ന സുസ്ഥിര വികസനലക്ഷ്യങ്ങൾ എന്തൊക്കെ എന്ന് മുൻകൂട്ടി വിലയിരുത്തണം.

2.3.8. അതിദാരിദ്ര്യ നിർമ്മാർജ്ജനം

ദാരിദ്ര്യ ലഘൂകരണത്തിൽ നാം ബഹുദൂരം മുന്നോട്ടു പോയിട്ടുണ്ട്. ഇതിന്റെ അടുത്ത ഘട്ടമാണ് അതിദാരിദ്ര്യ നിർമ്മാർജ്ജനം. ഓരോ അതിദരിദ്ര കുടുംബത്തിന്റെയും സവിശേഷ പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനുള്ള സൂക്ഷ്മ വികസന പരിപാടികൾ തയ്യാറാക്കേണ്ടത് തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനങ്ങളുടെ ചുമതലയാണ്. ഈ സൂക്ഷ്മ വികസന പരിപാടികൾ പ്രധാന പദ്ധതിയുമായി സംയോജിപ്പിച്ച് ഈ കുടുംബങ്ങൾക്ക് ഉപജീവനസുരക്ഷയും സാമൂഹിക സുരക്ഷയും ഉറപ്പു വരുത്തണം.

2.3.9. ശുചിത്വം – മാലിന്യ സംസ്കരണം

(1) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിലെ ഖര-ദ്രവ മാലിന്യ നിർമ്മാർജ്ജനത്തിന് പൂർണ്ണവും ഫലപ്രദവും സുസ്ഥിരവുമായ മാർഗ്ഗങ്ങൾ ആവിഷ്കരിക്കാൻ കഴിയണം. ജൈവമാലിന്യ സംസ്കരണ സംവിധാനങ്ങൾ ഉറപ്പുവരുത്തുകയും അജൈവ മാലിന്യങ്ങൾ സംഭരിക്കുന്നതിനുള്ള സൗകര്യങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തുകയും വേണം.

(2) സാനിട്ടറി വേസ്റ്റ്, അപകടസ്വഭാവമുള്ള മാലിന്യം, കൺസ്ട്രക്ഷൻ ആന്റ് ഡിമോളിഷൻ വേസ്റ്റ്, പുനഃചംക്രമണം സാദ്ധ്യമല്ലാത്ത വസ്തുക്കൾ എന്നിവ ശേഖരിക്കുന്നതിനും സംസ്കരിക്കുന്നതിനുമുള്ള സംവിധാനം ഒരുക്കണം. കക്കൂസ് മാലിന്യം, മലിന ജലം എന്നിവ ശാസ്ത്രീയമായി സംസ്കരിക്കുന്നതിനുള്ള സംവിധാനങ്ങളും ഒരുക്കണം. പൊതു സ്ഥലങ്ങളിലും വഴിയോരങ്ങളിലും ജലാശയങ്ങളിലും മാലിന്യം നിക്ഷേപിക്കുന്നില്ല എന്നുറപ്പാക്കുന്നതിന് ഫലപ്രദമായ നിരീക്ഷണ സംവിധാനവും ഏർപ്പെടുത്തണം. ഈ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തി അമൂല്യമായ ജലസ്രോതസ്സുകൾ ശുദ്ധമാക്കുന്നതിനുള്ള സമഗ്ര പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിക്കണം.

(3) ദ്രവമാലിന്യസംസ്കരണത്തിന്റെ ഇപ്പോഴത്തെ അവസ്ഥ പഠിക്കുകയും ഉചിതമായ നിർമ്മാർജ്ജന/സംസ്കരണ മാർഗ്ഗങ്ങൾ ആവിഷ്കരിക്കുകയും ചെയ്യണം. പ്രധാനമായും ഉറവിട മാലിന്യ സംസ്കരണമെന്ന തത്വത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണം, പ്രാദേശിക സ്വീവേജ്/സെപ്റ്റേജ് സംസ്കരണം എന്നിവ നടപ്പാക്കണം.

2.3.10. സാമൂഹ്യനീതി ഉറപ്പാക്കൽ

പാർശ്വവൽക്കരിക്കപ്പെട്ടവരേയും പ്രത്യേക പരിഗണന അർഹിക്കുന്നവരേയും (സ്ത്രീകൾ, കുട്ടികൾ, വയോജനങ്ങൾ, ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർ, ട്രാൻസ് ജെൻഡർ, പട്ടികജാതി-പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗങ്ങൾ, മത്സ്യതൊഴിലാളികൾ, പരമ്പരാഗത തൊഴിൽമേഖലയിൽ പണിയെടുക്കുന്നവർ) പ്രത്യേക പരിഗണന നൽകി മുഖ്യധാരയിലേക്ക് എത്തിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് രൂപം നൽകണം. അവരുടെ അവകാശങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനും തുല്യ നീതി ഉറപ്പാക്കുന്നതിനും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ അതീവ ശ്രദ്ധ പുലർത്തണം. പട്ടികജാതി-പട്ടികവർഗ്ഗ കുടുംബങ്ങൾക്ക് ഭൂമി, പാർപ്പിടം, മികച്ച വിദ്യാഭ്യാസം, ആരോഗ്യപരിരക്ഷ, നൈപുണ്യവികസന പരിശീലനം, തൊഴിൽ എന്നിവ ലഭ്യമാക്കാനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് പ്രാമുഖ്യം നൽകണം. ഭിന്നശേഷിയുള്ളവരുടെ അവകാശങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കാനുതകുന്ന വിവിധ സൗകര്യങ്ങളും ആനുകൂല്യങ്ങളും ലഭ്യമാക്കണം.

2.3.11 ലിംഗ സമത്വം

(1) സ്ത്രീപക്ഷ നവകേരളം-സമൂഹത്തിലുണ്ടാകുന്ന സ്ത്രീവിരുദ്ധമായ പ്രവർത്തനങ്ങളെയും ചിന്തകളെയും പ്രതിരോധിക്കുന്നതിനും അവ പൂർണ്ണമായും ഇല്ലാതാക്കുന്നതിനുമുള്ള സർവ്വതല സ്പർശിയായ പ്രചാരണ–ബോധവൽക്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഉയർത്തിക്കൊണ്ടു വരണം.

(2) എല്ലാ മേഖലകളിലും സ്ത്രീകളുടെ സർവ്വോന്മുഖമായ ശാക്തീകരണം ലക്ഷ്യമിട്ടുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പാക്കണം.

(3) ലിംഗസമത്വമെന്ന വിശാലമായ കാഴ്ചപ്പാടിലൂന്നിയുള്ള വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് രൂപം നൽകണം. വിവിധ വിഭാഗങ്ങൾക്ക് ഉപജീവനസുരക്ഷയും സാമൂഹ്യസുരക്ഷയും ഉറപ്പാക്കുന്നതിനും അവരുടെ പ്രശ്നങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച് ബോധവൽക്കരണം നടത്തുന്നതിനുമുള്ള പദ്ധതികളാണ് ആവിഷ്കരിക്കേണ്ടത്.

(4) സ്ത്രീകളുടെ തൊഴിലവസരങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കണം. സ്ത്രീകൾക്ക് നേരെയുള്ള അതിക്രമങ്ങൾ കുറയ്ക്കുന്നതിനുള്ള ശക്തമായ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതുണ്ട്. സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ 2015 ലെ ട്രാൻസ് ജെൻഡർ പോളിസി ഫലപ്രദമായി നടപ്പിലാക്കുന്നതിലും പ്രാദേശിക സർക്കാരുകൾ സഹകരിക്കണം.

2.3.12 അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്തൽ

(1) സ്വന്തമായി ഭൂമി ഉള്ളവരും ഇല്ലാത്തവരുമായ എല്ലാ ഭവനരഹിതർക്കും മാന്യവും വാസയോഗ്യവുമായ ഭവനം സ്വന്തമായി നൽകുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുക.

(2) വർഷം മുഴുവൻ ശുദ്ധമായ കുടിവെള്ള ലഭ്യത, മെച്ചപ്പെട്ട ഗതാഗത സൗകര്യങ്ങൾ, മറ്റു പൊതുസൗകര്യങ്ങൾ, ഊർജ്ജസംരക്ഷണം, പാരമ്പര്യേതര ഊർജ്ജോല്പാദനം, ശുചിത്വമുള്ള പരിസരം എന്നിവ ഉറപ്പു വരുത്തുക.

2.3.13 വിദ്യാഭ്യാസരംഗം

(1) കേരളം പൊതു വിദ്യാഭ്യാസ രംഗത്ത് ആർജ്ജിച്ച വൻനേട്ടങ്ങൾ നിലനിർത്തുകയും വിദ്യാലയങ്ങളിലെ അടിസ്ഥാനസൗകര്യം, ബോധനനിലവാരം, അദ്ധ്യയന-അനുബന്ധ പ്രവർത്ത നങ്ങൾ എന്നിവ ശക്തിപ്പെടുത്തുകയും വേണം. ഡിജിറ്റൽ, ഓൺലൈൻ സാങ്കേതിക വിദ്യകൾ ബോധന പ്രക്രിയയിൽ ഫലപ്രദമായി ഉപയോഗപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യണം. പ്രൊഫഷണൽ വിദ്യാഭ്യാസമുൾപ്പെടെയുള്ള ഉന്നതവിദ്യാഭ്യാസ രംഗത്തേക്ക് ആത്മവിശ്വാസ ത്തോടെ കൂടുതൽ വിദ്യാർത്ഥികൾ പ്രവേശിക്കുന്നതിനുള്ള സാഹചര്യം സൃഷ്ടിക്കണം.

(2) എല്ലാവർക്കും മുന്നേറാൻ കഴിയുന്നതിന് അവസരം ലഭിക്കുന്നതിനുള്ള സാഹചര്യങ്ങളും സൗകര്യങ്ങളും സൃഷ്ടിക്കണം. ഇംഗ്ലീഷ് ഭാഷയിലും ഗണിതം തുടങ്ങിയ വിഷയങ്ങളിലും പിന്നോക്കം നിൽക്കുന്ന കുട്ടികൾക്ക് പ്രത്യേക പരിശീലനം നൽകുന്നതിനും ആശയ വിനിമയ നൈപുണ്യം (communication skills) മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും പ്രത്യേക ഇടപെടൽ ഉണ്ടാകണം. കുട്ടികളിൽ പൗരബോധം വളർത്തുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തന പരിപാടികൾക്കും രൂപം നൽകണം.

2.3.14 ആരോഗ്യ സംരക്ഷണം

(1) നമ്മുടെ സംസ്ഥാനത്തിൽ വിവിധ തലങ്ങളിലെ ആരോഗ്യ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളും ചികിത്സയും ലോകോത്തരനിലവാരത്തിൽ കൂടുതൽ മെച്ചപ്പെടുകൊണ്ടിരി ക്കുകയാണ്. ആരോഗ്യ രംഗത്ത് കൈവരിച്ച നേട്ടങ്ങൾ ഇനിയും വർദ്ധിപ്പിക്കണം. വിവിധ ആരോഗ്യ സൂചികകളിൽ നമുക്ക് ആർജ്ജിക്കാവുന്ന ലക്ഷ്യം നിശ്ചയിച്ചുകൊണ്ട് അവ നിരന്തരമായി മോണിട്ടർ ചെയ്യുകയും ലക്ഷ്യങ്ങൾ സമയബന്ധിതമായി കൈവരിക്കുന്നതിനുള്ള വികേന്ദ്രീകൃത ജനകീയപങ്കാളിത്ത സംവിധാനം ശക്തിപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യണം.

(2) ഓരോ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനവും വിദഗ്ദ്ധരുമായി ചർച്ച ചെയ്ത് സമഗ്ര ആരോഗ്യ പദ്ധതികൾക്ക് രൂപം നൽകണം

2.3.15 വാതിൽപ്പടി സേവനങ്ങൾ

തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ അർഹരായ എല്ലാവർക്കും പ്രധാനപ്പെട്ട സേവനങ്ങൾ വാതിൽ പ്പടിയിലെത്തിക്കുന്നതിനായി ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുള്ള പരിപാടി കൂടുതൽ സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകരെ അണിനിരത്തി കാര്യക്ഷമമായും വ്യാപകമായും നടപ്പാക്കണം. ജീവൻരക്ഷാ മരുന്നുകൾ, റേഷൻ സാധനങ്ങൾ, പെൻഷനുകൾ തുടങ്ങി തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം നിശ്ചയിക്കുന്ന സേവനങ്ങൾ വീട്ടുപടിക്കൽ എത്തിക്കുന്നതിനുള്ള സഹായ സംവിധാനങ്ങൾ ഒരുക്കണം.

2.3.16 കാര്യക്ഷമവും പ്രതികരണാത്മകവുമായ സദ്ഭരണം

(1) ജനകീയാസൂത്രണത്തിന്റെ 25 വർഷത്തെ അനുഭവങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ജനപങ്കാളിത്തവും സുതാര്യതയും വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും സദ്ഭരണത്തിനും അഴിമതി നിർമ്മാർജ്ജനത്തിനും ഫലപ്രദമായ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ട ഘട്ടമാണിത്. തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിലൂടെയും ഘടക സ്ഥാപനങ്ങളിലൂടെയും (കൃഷി ഭവനുകൾ, ആശുപത്രികൾ, സ്കൂളുകൾ, അങ്കണവാടികൾ മുതലായവ) ജനങ്ങൾക്ക് ലഭിക്കേണ്ട സേവനങ്ങൾ വർദ്ധിച്ച ഗുണമേന്മയിലും സമയ ബന്ധിതമായും ലഭ്യമാക്കണം. ഇ-ഗവേണൻസ് അടക്കമുള്ള വിവരസാങ്കേതിക വിദ്യയിലധിഷ്ഠിതമായ സംവിധാനങ്ങൾ ഇതിനായി പ്രയോജനപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.

(2) എല്ലാ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും സേവനഗുണനിലവാരം ഐ.എസ്.ഒ മാനദണ്ഡ പ്രകാരം മെച്ചപ്പെടുത്തണം.

2.4 പദ്ധതി തയ്യാറാക്കേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകതയും പദ്ധതിയുടെ പൊതുവ്യവസ്ഥകളും

(1) സാമ്പത്തികവികസനത്തിനും സാമൂഹ്യനീതിക്കും വേണ്ടിയുള്ള പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കി നടപ്പിലാക്കുക എന്നത് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഭരണഘടനാ ചുമതലയാണ്.

(2) 1994-ലെ കേരള പഞ്ചായത്ത് രാജ് നിയമത്തിലെ 3, 4, 5 പട്ടികകളിൽ യഥാക്രമം ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്, ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത്, ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് എന്നിവയുടെ ചുമതലകൾ വിശദമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ത്രിതല പഞ്ചായത്തുകൾ, തങ്ങളിൽ നിക്ഷിപ്തമായിട്ടുള്ളതും സംസ്ഥാന സർക്കാർ കാലാകാലങ്ങളിൽ ഏൽപ്പിച്ചു നൽകുന്നതുമായ ചുമതലകൾ നിറവേറ്റുന്നതിന് വേണ്ടി പ്രോജക്ടുകൾ ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പാക്കേണ്ടതാണ്. ആസൂത്രണ മാർഗ്ഗരേഖയിൽ പരാമർശിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിൽ പോലും അവയ്ക്കുവേണ്ടി പ്രോജക്ടുകൾ ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പിലാക്കാവുന്നതാണ്.

(3) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപന ഭൂപ്രദേശത്തിന്റെയും അവിടുത്തെ ജനങ്ങളുടെയും സമഗ്ര വികസനവും പുരോഗതിയും ആയിരിക്കണം പദ്ധതി ആസൂത്രണത്തിന്റെ മുഖ്യലക്ഷ്യം. ലഭ്യമായ വിഭവങ്ങളെ പരമാവധി ഉപയോഗപ്പെടുത്തി പാർശ്വവത്കരിക്കപ്പെട്ടവർ ക്കുടി ഉൾപ്പെട്ട വ്യത്യസ്ത വിഭാഗങ്ങളുടെ പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പുവരുത്തിയുള്ള ആസൂത്രണമായിരിക്കണം സാദ്ധ്യമാക്കേണ്ടത്. അതായത് പങ്കാളിത്ത ആസൂത്രണത്തിലൂടെയുള്ള സമഗ്രവികസ നമായിരിക്കണം പൊതു സമീപനം.

(4) പ്രാദേശിക പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കുമ്പോൾ ഓരോ വികസന മേഖലയിലും സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ പ്രധാന വികസന മുൻഗണനകൾ പരിഗണിക്കണം

(5) എല്ലാ വികസനപദ്ധതികൾക്കും സ്ഥലപരമായ (Spatial) മാനങ്ങൾ ഉണ്ട്. ഏത് പ്രദേശത്തേക്കാണോ പദ്ധതി ആവിഷ്കരിച്ചിരിക്കുന്നത് ആ പ്രദേശത്തിലെ താമസക്കാർക്കും അവിടത്തെ നിലവിലെ ഭൂഉപയോഗത്തിനും അനുയോജ്യമായിരിക്കണം പ്രസ്തുത പദ്ധതി. ഭൂപ്രകൃതി, ജൈവവൈവിദ്ധ്യം, ജലലഭ്യത, മഴവെള്ള നിർഗമന-സംഭരണ രീതികൾ,

ദുരന്തസാദ്ധ്യതകൾ എന്നിവയെല്ലാം പരിഗണിച്ച കൊണ്ടുള്ള പദ്ധതികൾ വേണം തയ്യാറാക്കേണ്ടത്. വികസനപ്രശ്നങ്ങൾ സമഗ്രമായി ആസൂത്രണം ചെയ്യുന്നതിന് സഹായകമായ രീതിയിൽ സ്പേഷ്യൽപ്ലാൻ തയ്യാറാക്കാൻ കഴിയുന്ന ഇടങ്ങളിൽ അതിന് മുൻകൈ എടുക്കേണ്ടതാണ്.

(6) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം അതിന്റെ അതിർത്തിക്കുള്ളിൽ നടപ്പിലാക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന എല്ലാ വികസന പ്രവർത്തനങ്ങളും കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാനാവിഷ്കൃത പദ്ധതികളുമായും പ്രാദേശിക പദ്ധതിയുമായും സംയോജിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

(7) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം തയ്യാറാക്കുന്ന അവസ്ഥാരേഖയിൽ (Status Report) പ്രതിപാദിക്കുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് പരിഹാരമായിട്ടാണ് പ്രോജക്ടുകൾക്ക് രൂപം നൽകേണ്ടത്.

(8) ചെറുതും ഫലപ്രാപ്തി കുറഞ്ഞതുമായ പ്രോജക്ടുകളും വിഭവങ്ങളുടെ നേരിയതോതിലുള്ള വിന്യാസവും (thin spread of resources) ഒഴിവാക്കി പ്രോജക്ടുകളുടെ എണ്ണം പരമാവധി കുറയ്ക്കണം.

(9) പദ്ധതിരൂപീകരണ, നിർവ്വഹണ കാര്യങ്ങളിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം ഉൾക്കൊള്ളുന്ന പ്രദേശത്തു നിന്നും മറ്റ സംസ്ഥാനങ്ങളിലേയ്ക്കും വിദേശ രാജ്യങ്ങളിലേയ്ക്കും ജോലിതേടിപോയ വ്യക്തികളുടെ അഭിപ്രായങ്ങൾ ആരായാനും അവരുടെ പ്രശ്നങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കാനും അവരുടെ സഹകരണത്തോടെ പ്രശ്നപരിഹാരത്തിനും ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതാണ്.

(10) അതിഥി തൊഴിലാളികളുടെ പ്രശ്നങ്ങൾ, പ്രത്യേകിച്ചും അവരുടെ താമസസ്ഥലത്തെ ശുചിത്വം, ആരോഗ്യം അവരുടെ കുട്ടികളുടെ വിദ്യാഭ്യാസം എന്നീ കാര്യങ്ങളിൽ ശ്രദ്ധ നൽകി വേണം ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കേണ്ടത്.

(11) പദ്ധതി ആസൂത്രണത്തിന് സാമൂഹ്യസംഘടനാ സംവിധാനങ്ങൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്താവുന്നതും പ്രോജക്ട് തയ്യാറാക്കുന്നതിന് വിവിധ സ്റ്റേക്ക്ഹോൾഡർമാർ, പഠന ഗവേഷണ സ്ഥാപനങ്ങൾ, ബാങ്ക്-സഹകരണ സംഘം പ്രതിനിധികൾ എന്നിവരുമായുള്ള കൂടിയാലോചനകൾ സംഘടിപ്പിക്കാവുന്നതുമാണ്.

(12) ജനകീയാസൂത്രണ പ്രക്രിയയെക്കുറിച്ചും വികേന്ദ്രീകൃതാസൂത്രണത്തിൽ കാൽ നൂറ്റാണ്ടുകൊണ്ട് കേരളം നേടിയ ഗണ്യമായ നേട്ടങ്ങളെക്കുറിച്ചും ക്യാമ്പയിൻ രൂപത്തിൽ ബോധവൽക്കരണം നടത്തി പദ്ധതി പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് വിപുലമായ പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പുവരുത്തേണ്ടതാണ്. ഇതിനായി ഇന്റർനെറ്റ്, മറ്റ വിവരസാങ്കേതികവിദ്യകൾ, നവമാധ്യമങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയുടെ സാദ്ധ്യതകൾ പരമാവധി ഉപയോഗിക്കണം.

2.5 പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി സമീപനം

(1) വാർഷിക പദ്ധതിയും പ്രോജക്ടുകളും വിവരാധിഷ്ഠിതവും ലക്ഷ്യാധിഷ്ഠിതവുമാകണം. ഈ കാഴ്ചപ്പാട് കണക്കിലെടുത്താണ് നിലവിലെ വികസനാവസ്ഥ, സ്ഥിതിവിവരകണക്കുകളെ അടിസ്ഥാനമാക്കി വിശകലനം ചെയ്തതിനു ശേഷം, അതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ദീർഘകാല ലക്ഷ്യങ്ങളും (10 വർഷം) പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി കാലത്തേക്കുള്ള ലക്ഷ്യങ്ങളും നിശ്ചയിച്ച് വികസന രേഖ

തയ്യാറാക്കണമെന്ന് നിർദേശിച്ചിട്ടുള്ളത്. ഇപ്രകാരം പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതിക്കാലയളവിൽ വികസനരേഖയുടെ അദ്ധ്യായം 5-ൽ ലക്ഷ്യമിടുന്ന കാര്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിനുള്ള ഉപാധിയായി വാർഷിക പദ്ധതിയെ കാണണം. ആ ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിന് അവലംബിക്കാൻ കഴിയുമെന്ന് വികസനരേഖയിൽ തന്നെ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുള്ള വികസനനയവും വികസനതന്ത്രവും കൂടി കണക്കിലെടുത്തുകൊണ്ട് മുൻഗണനാക്രമത്തിൽ ഓരോ വാർഷിക പദ്ധതിയിലെയും പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആവിഷ്കരിക്കണം. ഇവയിലുൾപ്പെടുന്ന മുൻ-പിൻ ബന്ധങ്ങൾ ഉറപ്പാക്കുകയും വേണം.

(2) പ്രാദേശിക പ്രശ്നങ്ങളും സാദ്ധ്യതകളും കണക്കിലെടുത്ത് നിശ്ചയിക്കുന്ന തനത് ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിന് വേണ്ടി പ്രയത്നിക്കുന്നതിനൊപ്പം തന്നെ ദേശീയ, സംസ്ഥാന, ജില്ലാതലങ്ങളിൽ നിശ്ചിത കാലയളവിലേയ്ക്ക് നിർദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ലക്ഷ്യങ്ങൾ (ഉദാ. കുടിവെള്ളം, ശുചിത്വം, ഭവനനിർമ്മാണം തുടങ്ങിയവ) കൈവരിക്കുന്നതിനുള്ള ശ്രമവും ഉണ്ടാകണം. ഇതിനായി കേന്ദ്ര–സംസ്ഥാന പദ്ധതികൾ ഉൾപ്പെടെ ലഭ്യമാകാവുന്ന എല്ലാ വിഭവങ്ങളുടെയും ഏകോപനവും ഉറപ്പാക്കണം. മേല്പറഞ്ഞ പ്രകാരം വികസന പ്രശ്നങ്ങളെ സമഗ്രമായി കണ്ട് പരിഹരിക്കുന്നതിന് ശ്രമിക്കുകയും അതിന് ഏകവർഷവും ബഹുവർഷവും ആയ പ്രോജക്ടുകൾക്കു രൂപം നൽകുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്. ഇത്തരത്തിലുള്ള സമീപനം വികസനത്തിന്റെ ഫലപ്രാപ്തി വർദ്ധിപ്പിക്കും.

2.6 ജില്ലാ പദ്ധതിയും ജില്ലാതല മുൻഗണനകളും

(1) ജില്ലാ ആസൂത്രണസമിതിയുടെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ ജില്ലാ പദ്ധതി എല്ലാ ജില്ലകളിലും തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ജില്ലയുടെ സംയോജിത വികസന കാഴ്ചപ്പാട് വ്യക്തമാക്കുന്ന ഈ രേഖ വിവിധ തട്ട് സർക്കാരുകൾ വികസനത്തിന്റെ മേഖലയിൽ നടത്തുന്ന ഇടപെടലുകൾക്ക് ദിശാബോധം നൽകുന്ന സമഗ്രരേഖയാണ്.

(2) ജില്ലാ പദ്ധതിയിലെ മുൻഗണനകളും വികസനപരിപ്രേക്ഷ്യവും കീഴ്ത്തട്ട് നിർദ്ദേശങ്ങളും പരിഗണിച്ചു വേണം തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ പദ്ധതിയും പ്രോജക്ടുകളും തയ്യാറാക്കേണ്ടത്. ജില്ലാ പദ്ധതിയെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള കീഴ്ത്തട്ട് നിർദ്ദേശങ്ങൾ പദ്ധതി രൂപീകരണ പ്രക്രിയ ആരംഭിക്കുന്നതിന് മുമ്പ് തന്നെ ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതികൾ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് നൽകണം. ഇപ്രകാരം ജില്ലാതല മുൻഗണനകൾ നിശ്ചയിച്ച് നൽകുന്നതിന് 2017-18-ൽ ജില്ലാപദ്ധതി തയ്യാറാക്കിയതിനുശേഷം ഉണ്ടായിട്ടുള്ള മാറ്റങ്ങൾകൂടി നിർബന്ധമായും പരിഗണിക്കേണ്ടതാണ്. സംസ്ഥാന സർക്കാർ നൽകുന്ന മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളോടൊപ്പം ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിപുറപ്പെടുവിക്കുന്ന മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളും പ്രാദേശിക സർക്കാരുകൾ പാലിക്കേണ്ടതുണ്ട്. [സർക്കാർ ഉത്തരവ് (അച്ചടി) നമ്പർ 19/2017/ പ്ലാനിംഗ് തീയതി : 23.09.2017 കാണുക]

2.7 പ്രാദേശിക പദ്ധതികളുടെ ഗുണമേന്മ മെച്ചപ്പെടുത്തൽ

ജില്ലാ ആസൂത്രണസമിതികൾ രൂപീകരിച്ചിട്ടുള്ള ജില്ലാ റിസോഴ്സ് സെന്ററുകളുടെ സേവനം പ്രാദേശിക പദ്ധതികളുടെ ഗുണമേന്മ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിന് പ്രയോജനപ്പെടുത്തണം. ജില്ലാതല

മുൻഗണനകൾ നിശ്ചയിക്കുന്നതിലും മികച്ച പ്രോജക്ട് ആശയങ്ങൾക്ക് രൂപം നൽകുന്നതിലും ജില്ലാ റിസോഴ്സ് സെന്ററുകൾക്ക് വലിയ പങ്ക് വഹിക്കാൻ കഴിയും. വാർഷിക പദ്ധതി രൂപീകരണ പ്രക്രിയ ആരംഭിക്കുന്ന ഘട്ടത്തിൽ തന്നെ ജില്ലാആസൂത്രണ സമിതി ജില്ലാ റിസോഴ്സ് സെന്ററിലെ ഉപസമിതികളുടെ യോഗം വിളിച്ചുചേർത്ത് ഇത്തരം ആശയങ്ങൾക്ക് രൂപം നൽകണം. പ്രാദേശിക സർക്കാരുകൾ ആവശ്യപ്പെടുന്ന സാങ്കേതിക സഹായം ലഭ്യമാക്കുന്നതിനും ശ്രമിക്കണം. ഒപ്പം 24.09.2019-ലെ സ.ഉ.(അ)നം.26/2019/ആ.സാ.വ പ്രകാരമുള്ള ജില്ലാ റിസോഴ്സ് സെന്ററുകളുടെ മറ്റ് ചുമതലകൾ കാര്യക്ഷമമായി നിറവേറ്റുന്നതിനുള്ള ഫലപ്രദമായ ഇടപെടൽ ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിനടത്തുകയും വേണം.

3. പദ്ധതി ആസൂത്രണ ഘട്ടങ്ങളും നടപടിക്രമങ്ങളും

ഗ്രാമ-ബ്ലോക്ക്-ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾ 2022-2023 മുതൽ 2026-2027 വരെയുള്ള വർഷങ്ങളിൽ വാർഷിക പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കി അംഗീകാരം നേടുന്നതിന് ചുവടെ വിവരിക്കുന്ന നടപടിക്രമങ്ങൾ അനുവർത്തിക്കേണ്ടതാണ്.

3.1 ആസൂത്രണസമിതികളും വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളും പുനഃസംഘടിപ്പിക്കൽ

3.1.1 ആസൂത്രണ സമിതികൾ

(എ) പുനഃസംഘടന

(1) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ പദ്ധതി ആസൂത്രണപ്രക്രിയ ആരംഭിക്കുന്നതിന് മുന്നോടിയായി ഓരോ വർഷവും നവംബർ 1-ന് മുമ്പ് നിലവിലുള്ള ആസൂത്രണ സമിതികൾ, ആവശ്യമെങ്കിൽ, പുനഃസംഘടിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. പുന:സംഘടിപ്പിച്ചതിന് ശേഷമുള്ള ആസൂത്രണസമിതിയിലെ അംഗങ്ങളുടെ വിവരം ഈ മാർഗ്ഗരേഖയുടെ അനുബന്ധമായി ചേർത്തിട്ടുള്ള ഫോറം 1 ൽ രേഖപ്പെടുത്തേണ്ടതും അത് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെയും ഘടക സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും നോട്ടീസ് ബോർഡുകളിലും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ വെബ്സൈറ്റിലും പ്രസിദ്ധ പ്പെടുത്തേണ്ട തുമാണ്.

(2) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിലെ പദ്ധതി ആസൂത്രണം, നിർവഹണം, വിലയിരുത്തൽ എന്നീ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിക്കുന്നതിനുവേണ്ട സഹായം നൽകുക എന്നതാണ് ആസൂത്രണ സമിതിയുടെ പ്രധാന ദൗത്യം. മറ്റൊരു ചുമതല ആസൂത്രണ, നിർവഹണ പ്രക്രിയകളിലെ ജനപങ്കാളിത്തം വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ ഭരണസമിതിയെ സഹായിക്കുക എന്നതാണ്. അതിനാൽ ആസൂത്രണ സമിതിയിൽ അംഗങ്ങളാകുന്ന ജനപ്രതിനിധികളും വിദഗ്ധരും സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകരും മേൽപ്പറഞ്ഞ തരത്തിലുള്ള പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പാക്കാൻ പ്രവർത്തിക്കണം.

(3) ആസൂത്രണ സമിതിയുടെ ഘടന ചുവടെ വിവരിക്കുന്ന രീതിയിൽ ആയിരിക്കണം.

അദ്ധ്യക്ഷ(ൻ)	:	തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പ്രസിഡന്റ്
ഉപാദ്ധ്യക്ഷ (ൻ)	:	ആസൂത്രണ പ്രക്രിയയിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തെ സഹായിക്കാൻ കഴിയുന്ന വിദഗ്ധ / വിദഗ്ധൻ

അംഗങ്ങൾ : സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി അദ്ധ്യക്ഷർ, സന്നദ്ധ സേവകരായ വിദഗ്ധർ

കൺവീനർ : തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ സെക്രട്ടറി.

(4) ആസൂത്രണ സമിതിയിൽ 12 അംഗങ്ങൾ എന്നതാണ് അഭികാമ്യം. കൂടുതൽ പ്രാതിനിധ്യം വേണമെന്ന് ഭരണസമിതിക്ക് തോന്നുന്നപക്ഷം 12-ൽ കൂടുതൽ അംഗങ്ങളെ ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്. ആസൂത്രണ സമിതിയുടെ കാലാവധി ഭരണസമിതിയുടെ കാലാവധിക്ക് സഹവർത്തകമായിരിക്കുന്നതാണ്. സമിതിയിൽ ഉണ്ടാകുന്ന ഒഴിവുകൾ കാലതാമസം കൂടാതെ നികത്തണം.

(5) ആസൂത്രണ സമിതിയിൽ ആവശ്യമെങ്കിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന് പുറത്തുള്ള വിദഗ്ധരെയും ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

(6) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ സെക്രട്ടറി പ്ലാൻ കോഓർഡിനേറ്ററുടെ ചുമതല വഹിക്കണം. ആസൂത്രണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഓഫീസ് ചുമതലകൾ നിർവഹിക്കാൻ മറ്റൊരു ഉദ്യോഗസ്ഥയെ/ ഉദ്യോഗസ്ഥനെ അസിസ്റ്റന്റ് പ്ലാൻ കോഓർഡിനേറ്ററായി നിയോഗിക്കാവുന്നതാണ്.

(7) ആസൂത്രണ സമിതി തുടർച്ചയായി പ്രവർത്തിക്കുന്നുവെന്ന് ഭരണസമിതി ഉറപ്പാക്കണം. പദ്ധതി ആസൂത്രണപ്രക്രിയ നടക്കുന്ന ഘട്ടത്തിൽ ആവശ്യാനുസരണവും അതിനുശേഷം കുറഞ്ഞത് മൂന്ന് മാസത്തിലൊരിക്കലെങ്കിലും ആസൂത്രണ സമിതി യോഗം ചേരണം.

(ബി) ആസൂത്രണ സമിതിയുടെ ചുമതലകൾ

(1) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പ്രോജക്ടുകളിൽ, കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളുടേയും ബാഹ്യസഹായ ഏജൻസികളുടെയും വികസന മിഷനുകളുടെയും വികസന പദ്ധതികളുമായുള്ള, സംയോജന സാദ്ധ്യതകളെല്ലാം കണ്ടെത്തുക, അവ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ, സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികൾ, ഭരണസമിതി എന്നിവയുടെ ചർച്ചയ്ക്കും പരിഗണനയ്ക്കുമായി സമർപ്പിക്കുക, സംയോജനം നടക്കുന്നുവെന്ന് ആസൂത്രണഘട്ടത്തിലും നിർവ്വഹണഘട്ടത്തിലും നിർബന്ധമായും ഉറപ്പാക്കുക. (ഖണ്ഡിക 3.5.6 കാണുക).

(2) പ്രദേശത്തിന്റെ വികസനം സംബന്ധിച്ച് ആരോഗ്യകരമായ സംവാദങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക.

(3) തദ്ദേശഭരണ പ്രദേശത്തിന്റെ ദീർഘകാല വികസന പരിപ്രേക്ഷ്യത്തിന് രൂപം നൽകുന്നതിൽ ഭരണസമിതിയേയും വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളേയും സഹായിക്കുക.

(4) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ വാർഷിക പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കുന്നതിന് സഹായം നൽകുക.

(5) പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കുന്നതിന് വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾക്ക് സഹായം നൽകുക.

(6) അധിക വിഭവസമാഹരണ സാദ്ധ്യതകൾ കണ്ടെത്തുന്നതിന് സഹായിക്കുക.

(7) പദ്ധതി ആസൂത്രണത്തിനുള്ള സമയക്രമം അനുസരിച്ച് പ്രവർത്തനങ്ങൾ ക്രമീകരിക്കുന്നതിൽ ഏകോപനം ഉറപ്പു വരുത്തുക.

(8) വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിക്കുന്നതിന് ഭരണസമിതിയെ സഹായിക്കുക.

(9) പ്രാദേശികാസൂത്രണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം സംഘടിപ്പിക്കുന്ന ആലോചനാ യോഗങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായ കുറിപ്പുകൾ തയ്യാറാക്കി നൽകുക.

(10) പദ്ധതി ആസൂത്രണത്തിനും പദ്ധതിയുടെ ഗുണമേന്മ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും അനുയോജ്യമായ പഠനങ്ങൾ നടത്തി ഭരണ സമിതിക്ക് റിപ്പോർട്ട് നൽകുക.

(11) വിവിധ വിഷയങ്ങളിലും മേഖലകളിലും പഠനഗവേഷണങ്ങൾ നടത്തി ഭരണസമിതിക്ക് റിപ്പോർട്ട് നൽകുക.

(12) വികസനപദ്ധതിയിൽ തൽപരരായ സ്റ്റേക്ക് ഹോൾഡർമാരുമായുള്ള കൂടിയാലോചന, ബാങ്കുകളും സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങളുമായുള്ള ചർച്ച എന്നിവയ്ക്ക് സഹായം നൽകുക.

(13) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പ്രാദേശികാസൂത്രണത്തിൽ സഹായിക്കുന്നതിന് വിദഗ്ധർ, സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകർ എന്നിവരെയും അക്കാദമിക് – സാങ്കേതിക സ്ഥാപനങ്ങളെയും കണ്ടെത്തുന്നതിന് സഹായിക്കുക.

(14) പദ്ധതിനിർവ്വഹണം കാര്യക്ഷമമായി നടക്കുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പാക്കുന്നതിന് ഭരണസമിതിയെ സഹായിക്കുക.

(15) സുസ്ഥിര വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ നേടിയെടുക്കുന്നതിനായുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിക്കുക.

(16) കാലാവസ്ഥാവ്യതിയാനം പ്രതിരോധിക്കുന്നതിനായി പ്രാദേശികമായി ഏറ്റെടുക്കേണ്ട പ്രവൃത്തികൾ കണ്ടെത്തുന്നതിന് സഹായിക്കുക.

(17) പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി, പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി, വനിതാ ഘടക പദ്ധതി, പ്രത്യേക വിഭാഗങ്ങൾക്ക് വേണ്ടിയുള്ള പദ്ധതികൾ, പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസന പദ്ധതി, അതിദരിദ്രർക്കുവേണ്ടിയുള്ള മൈക്രോപ്ലാനുകൾ, സുസ്ഥിരവികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ പ്രാദേശിക പദ്ധതികളിൽ ഉൾച്ചേർക്കൽ (SDG Localization), ദുരന്ത നിവാരണ പദ്ധതി, കാലാവ സ്ഥാവ്യതിയാന പ്രാദേശിക കർമ്മ പദ്ധതി, വാതിൽപ്പടി സേവനം, ഖരമാലിന്യ പദ്ധതികൾ, ദ്രവമാലിന്യ പദ്ധതികൾ തുടങ്ങിയ ഉപപദ്ധതികൾ/പ്രത്യേകപദ്ധതികൾ/മൻഗണനാ പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കുന്നതിനും അവയുടെ നടത്തിപ്പ് യഥാസമയം മോണിട്ടർ ചെയ്യുന്നതിനും നേതൃത്വം നൽകുക.

3.1.2 വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ

(എ) പുനസംഘടന

(1) എല്ലാ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും പദ്ധതി ആസൂത്രണപ്രക്രിയ ആരംഭിക്കുന്നതിന് മുന്നോടിയായി ഓരോ വർഷവും നവംബർ 1-ന് മുൻപ് നിലവിലുള്ള വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ, ആവശ്യമെങ്കിൽ, പുനഃസംഘടിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

(2) ഗ്രാമ/ബ്ലോക്ക്/ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളിൽ അനിവാര്യമായും ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ട വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളുടെ വിവരം (വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ, ചുമതലയുള്ള സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി, വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ കൺവീനർ എന്നിവ) അനുബന്ധം 1 ൽ നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

(3) എന്നാൽ ഏതെങ്കിലും പ്രത്യേക വികസനമേഖലകൾ പരിഗണിക്കണമെന്ന് ഭരണസമിതി തീരുമാനിക്കുകയാണെങ്കിൽ കൂടുതൽ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ രൂപീകരിക്കാവുന്നതാണ്.

(4) തീരദേശമേഖലകളിലും ഫിഷറീസ് ഉദ്യോഗസ്ഥൻ നിലവിലുള്ള തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിലും മത്സ്യമേഖലാ വികസനത്തിന് പ്രത്യേകം വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് നിർബന്ധമായും ഉണ്ടായിരിക്കണം.

(5) പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതം ലഭിക്കുന്നതോ 50 പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗക്കാരോ ഒരു പട്ടികവർഗ്ഗ ഊരെങ്കിലുമോ ഉള്ള തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ പട്ടികവർഗ്ഗ വികസനത്തിന് ഒരു പ്രത്യേക വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് നിർബന്ധമായും രൂപീകരിക്കണം.

(6) ഓരോ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പും ബന്ധപ്പെട്ട സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടെ മേൽനോട്ടത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കേണ്ട താണ്.

(7) ബന്ധപ്പെട്ട സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർപേഴ്സൺ അല്ലെങ്കിൽ ആ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയിലെ ഒരംഗം എന്നിവരിൽ ആരെയെങ്കിലും വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് ചെയർപേഴ്സൺ ആയി ഭരണ സമിതിക്ക് തീരുമാനിക്കാവുന്നതാണ്. ബന്ധപ്പെട്ട വിഷയമേഖലയിലെ ഒരു വിദഗ്ദ്ധ(ൻ) വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് വൈസ് ചെയർപേഴ്സൺ ആയിരിക്കണം.

(8) 'ജെൻഡറും വികസനവും, കുട്ടികളുടെ വികസനവും', പട്ടികജാതി വികസനം, പട്ടികവർഗ്ഗ വികസനം എന്നീ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളുടെ ചെയർപേഴ്സൺമാർ യഥാക്രമം വനിത, പട്ടികജാതി, പട്ടികവർഗ്ഗ ജനപ്രതിനിധികളായിരിക്കണം. പട്ടികവർഗ്ഗ വികസന വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് രൂപീകരിക്കേണ്ടതായ ഒരു തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിൽ പട്ടികവർഗ്ഗ ജനപ്രതിനിധി ഇല്ലെങ്കിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പ്രസിഡന്റ് പ്രസ്തുത വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ ചെയർപേഴ്സൺ ആകേണ്ടതാണ്.

(9) 'ജൈവ വൈവിധ്യ മാനേജ്മെന്റ്, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം, പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം, ദുരന്ത നിവാരണം' എന്ന വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ അദ്ധ്യക്ഷ/അദ്ധ്യക്ഷൻ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പ്രസിഡന്റ് ആയിരിക്കണം.

(10) ബന്ധപ്പെട്ട മേഖലയിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള ഉദ്യോഗസ്ഥരിൽ ഏറ്റവും മുതിർന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥയെ (നെ) പ്രസ്തുത മേഖലയിലെ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ കൺവീനർ ആയി നിയോഗിക്കണം. കൺവീനറെ കൂടാതെ ബന്ധപ്പെട്ട മേഖലയിലെ മറ്റൊരു ഉദ്യോഗസ്ഥയെ(നെ) കൂടി വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിൽ അംഗമാക്കേണ്ടതാണ്.

(11) ഓരോ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിലും 10 മുതൽ 15 വരെ അംഗങ്ങൾ ആകാവുന്നതാണ്. അവരിൽ അതത് വികസനമേഖലയിലെ വിദഗ്ദ്ധരും ഉൾപ്പെടണം.

(12) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക്, ആവശ്യമെങ്കിൽ, വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളുടെ ഉപസമിതികൾ രൂപീകരിക്കാവുന്നതാണ്. വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ ചുമതലകൾ ഉപസമിതിക്കും ബാധകമാണ്. ഉപസമിതിക്ക് ചെയർപേഴ്സണും കൺവീനറും വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് നിർദ്ദേശിക്കുന്ന അംഗങ്ങളും ഉണ്ടായിരിക്കണം.

(13) ഓരോ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിലും വനിതാ പ്രാതിനിധ്യവും പട്ടികജാതി പ്രാതിനിധ്യവും, പട്ടികവർഗ്ഗ വികസനത്തിന് വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് രൂപീകരിക്കേണ്ടതായ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ പട്ടികവർഗ്ഗ പ്രാതിനിധ്യവും ഉണ്ടായിരിക്കണം.

(14) വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ കോറം ആകെ അംഗങ്ങളുടെ മൂന്നിൽ ഒന്ന് ആയിരിക്കുന്നതാണ്. വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് യോഗത്തിൽ കൺവീനറുടെ ഹാജർ നിർബന്ധമാണ്.

(15) എസ്.സി./എസ്.റ്റി പ്രമോട്ടർമാർ, കുടുംബശ്രീ എസ്.റ്റി അനിമേറ്റർമാർ, സി.ഡി.എസ്. അംഗങ്ങൾ, സാക്ഷരതാ പ്രേരക്, യുവജനക്ഷേമ ബോർഡ് നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള യൂത്ത് കോർഡിനേറ്റർമാർ, ആശാ പ്രവർത്തകർ, ബാങ്ക് പ്രതിനിധികൾ, തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപന പരിധിയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ജൈവവൈവിദ്ധ്യ പരിപാലന കമ്മിറ്റിയിലെയും ദുരന്തനിവാരണ വുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് രൂപീകരിച്ചിട്ടുള്ള സമിതികളിലെയും അംഗങ്ങൾ തുടങ്ങിയവരെ ബന്ധപ്പെട്ട വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളിൽ അംഗങ്ങളാക്കേണ്ടതാണ്.

(16) വജ്ര ജൂബിലി ഫെലോഷിപ്പ് ജില്ലാ കോ-ഓർഡിനേറ്റർ, ദുരന്തമാനേജ്മെന്റ് പ്ലാൻ ജില്ലാ കോ-ഓർഡിനേറ്റർ, ജില്ലാ സ്കിൽ കോ-ഓർഡിനേറ്റർ, ബയോ ഡൈവേഴ്സിറ്റി ജില്ലാ കോ-ഓർഡിനേറ്റർ എന്നിവരെ ജില്ലാ പഞ്ചായത്തിന്റെ ബന്ധപ്പെട്ട വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.

(17) ഭരണസമിതിയുടെ പൊതുവായ മേൽനോട്ടത്തിലും നിയന്ത്രണത്തിലുമാണ് വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതെങ്കിലും ഓരോ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിനേയും അതത് സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികളുമായി ബന്ധപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളതിനാൽ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടെ നേരിട്ടുള്ള മേൽനോട്ടത്തിലും നിയന്ത്രണത്തിലുമായിരിക്കണം വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് പ്രവർത്തിക്കേണ്ടത്.

(18) പുനഃസംഘടിപ്പിക്കുന്ന വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് അംഗങ്ങളുടെ പട്ടിക ഫോറം 2-ൽ തയ്യാറാക്കുകയും അത് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ സെക്രട്ടറിയുടെ ഉത്തരവായി പുറപ്പെടുവിക്കുകയും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെയും ഘടകസ്ഥാപനങ്ങളുടെയും നോട്ടീസ് ബോർഡുകൾ, തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വെബ് സൈറ്റ് എന്നിവയിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുകയും വേണം.

(19) പദ്ധതി ആസൂത്രണ പ്രക്രിയ നടക്കുന്ന ഘട്ടത്തിൽ ഭരണസമിതിയുടേയും ആസൂത്രണ സമിതിയുടേയും നിർദ്ദേശപ്രകാരം വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ ആവശ്യാനുസരണം യോഗം ചേരണം.

(ബി) വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളുടെ ചുമതലകൾ

(1) പൊതുജനങ്ങളിൽ നിന്നും നിർദ്ദേശങ്ങൾ സ്വീകരിച്ച് പദ്ധതി ആസൂത്രണത്തിൽ ജനപങ്കാളിത്തം ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനും പദ്ധതി രൂപീകരണപ്രക്രിയയിൽ നവമാധ്യമങ്ങളുടെ സാദ്ധ്യത പ്രയോജന പ്പെടുത്തുന്നതിനും ശ്രമിക്കുക.

(2) സ്റ്റേക്ക്ഹോൾഡർ കൂടിയാലോചനകൾ, ബാങ്ക്/സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങളുമായുള്ള ചർച്ച, ഗ്രാമസഭാ യോഗങ്ങൾ, വികസന സെമിനാർ എന്നിവിടങ്ങളിലെ ചർച്ചകൾ തുടങ്ങിയവയ്ക്ക് അക്കാദമിക് സഹായവും നേതൃത്വവും നൽകുക.

(3) അതത് വികസനമേഖലയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പദ്ധതി ആസൂത്രണത്തിന് നേതൃത്വം നൽകുക.

(4) വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ വിഷയമേഖലയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട സ്ഥിതിവിവരകണക്കുകൾ ശേഖരിക്കുക, ക്രോഡീകരിക്കുക, അപഗ്രഥിക്കുക.

(5) കൈമാറിക്കിട്ടിയ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ലഭ്യമായിട്ടുള്ള പ്രാഥമിക വിവരങ്ങളും തദ്ദേശസ്ഥാപനതല സ്ഥിതി വിവരകണക്കുകൾ, ജനസംഖ്യാ റിപ്പോർട്ട് എന്നിവയിൽ നിന്നുള്ള ദ്വിതീയ വിവരങ്ങളും ശേഖരിച്ച് വിവരാടിത്തറ ഒരുക്കുവാൻ സഹായിക്കുക.

(6) വാർഷിക പദ്ധതി തയ്യാറാക്കുന്നതിന്റെ പ്രാരംഭപ്രവർത്തനമായി നിലവിലുള്ള അവസ്ഥാരേഖ പരിഷ്കരിക്കുക.

(7) ഗ്രാമസഭയിൽ അച്ചടിച്ചു നൽകുന്നതിനാവശ്യമായ വിവരങ്ങളും (ഫോറം 4, 5, 6) പദ്ധതിരേഖയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നതിനാവശ്യമായ വിവരങ്ങളും എഴുതി തയ്യാറാക്കുക. (ഒരു സാമ്പത്തികവർഷം അവസാനിച്ചാൽ മുൻവാർഷിക പദ്ധതിയിൽ നടപ്പാക്കിയ പ്രോജക്ടുകളുടെ ചെലവ് കണക്കുകൾ ഫോറം 4 ൽ തയ്യാറാക്കി ഏറ്റവുമാദ്യം നടക്കുന്ന ഗ്രാമസഭാ യോഗത്തിൽത്തന്നെ അവതരിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.)

(8) സർക്കാർ നൽകിയിട്ടുള്ള പൊതു മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളും ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിനൽകിയിട്ടുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങളും പരിഗണിച്ച് അവസ്ഥാരേഖയെ അടിസ്ഥാനമാക്കി പ്രോജക്ടുകൾ രൂപീകരിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ ഉപദേശങ്ങൾ ബന്ധപ്പെട്ട സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികൾക്കും ആവശ്യമെങ്കിൽ മറ്റ് വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾക്കും നൽകുക, ഗ്രാമസഭായോഗത്തിൽ ചർച്ചയ്ക്ക് നൽകേണ്ട പ്രോജക്ട് നിർദ്ദേശങ്ങൾ തയ്യാറാക്കുന്നതിന് സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികളെ സഹായിക്കുക.

(9) ഗ്രാമസഭായോഗം, ഊരുകൂട്ട യോഗം, മത്സ്യസഭായോഗം എന്നിവയിലും സമാന യോഗങ്ങളിലും വികസന സെമിനാറിലും വിഷയഗ്രൂപ്പ് അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള ചർച്ചയ്ക്ക് നേതൃത്വം നൽകുക.

(10) നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി - 2 ന്റെ ഭാഗമായുള്ള ഹരിത കേരളം, ലൈഫ്, ആർദ്രം, വിദ്യാകിരണം എന്നീ വികസന ദൗത്യങ്ങളുമായി പ്രാദേശിക പദ്ധതികളെ ഏകോപിപ്പിക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ ഉപദേശങ്ങൾ നൽകുക.

(11) വിവിധ മേഖലകളുടെ സംയോജിതമായ ഇടപെടൽ വേണ്ട ഉപപദ്ധതികളുടെയും പ്രത്യേക പദ്ധതികളുടെയും കാര്യത്തിൽ ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാ മേഖലകളിലും പ്രോജക്ടുകൾ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നുണ്ടെന്ന് ഉപപദ്ധതിയുടെ/പ്രത്യേക പദ്ധതിയുടെ രൂപീകരണ ചുമതലയുള്ള മുഖ്യ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് ഉറപ്പാക്കണം. [ഉദാ: അതിദരിദ്രർക്ക് വേണ്ടിയുള്ള മൈക്രോപ്ലാനുകൾ (ദാരിദ്ര്യ ലഘൂകരണ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ്), പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസന പദ്ധതി (പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസന വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ്), ദുരന്ത നിവാരണ പ്ലാൻ, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാന പ്രാദേശിക കർമ്മ പദ്ധതി (ജൈവവൈവിദ്ധ്യ മാനേജ്മെന്റ്, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം, പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം, ദുരന്ത നിവാരണ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ്)]

(12) ഭരണസമിതി അംഗീകരിച്ച വാർഷിക പദ്ധതിയിലെ പ്രോജക്ടുകൾ നിശ്ചിത ഫോറങ്ങളിൽ പൂർണ്ണമായും എഴുതി തയ്യാറാക്കുകയും അവ സുലേഖ ആപ്ലിക്കേഷനിൽ പൂർണ്ണമായും ഡാറ്റാ എൻട്രി ചെയ്യിക്കുകയും ചെയ്യുക.

(13) വാർഷിക പദ്ധതി ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിഅംഗീകരിച്ചശേഷം വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ മോണിട്ടറിംഗ് കമ്മിറ്റികളായി പ്രവർത്തിച്ച് പ്രോജക്ടുകൾ ഫലപ്രദമായി മോണിട്ടർ ചെയ്യുക. (ഖണ്ഡിക 14 കാണുക)

(14) വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് യോഗം വിളിച്ചുചേർക്കൽ, മിനിട്സ് രേഖപ്പെടുത്തൽ, മിനിട്സ് ബുക്ക് സൂക്ഷിക്കൽ, ചുമതല ഒഴിയുമ്പോൾ ബന്ധപ്പെട്ട രേഖകൾ കൃത്യമായി കൈമാറുക തുടങ്ങിയവ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് കൺവീനറുടെ ചുമതലകളാണ്.

(15) 'ജൈവവൈവിധ്യ മാനേജ്മെന്റ്, കാലാവസ്ഥാവ്യതിയാനം, പരിസ്ഥിതിസംരക്ഷണം, ദുരന്ത നിവാരണം' എന്ന വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ പ്രത്യേക ചുമതലകൾ അനുബന്ധം 2 ൽ നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

(സി) അവസ്ഥാരേഖയെ (Status Report) അടിസ്ഥാനമാക്കി കരട് പ്രോജക്ട് നിർദ്ദേശങ്ങൾ തയ്യാറാക്കൽ

(1) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി രൂപവൽക്കരണത്തിന് മുന്നോടിയായി അവസ്ഥാരേഖ തയ്യാറാക്കുന്നതിനും വികസനരേഖ പരിഷ്കരിക്കുന്നതിനുമുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ 26.11.2021 ലെ സർക്കാർ ഉത്തരവ്(കൈ) നം.275/2021/തസ്വഭവ പ്രകാരം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. അപ്രകാരം തയ്യാറാക്കപ്പെട്ട അവസ്ഥാരേഖയേയും വികസന രേഖയേയും അടിസ്ഥാനമാക്കി വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ വാർഷിക പദ്ധതിയിലെ കരട് പ്രോജക്ട് നിർദ്ദേശങ്ങൾ ഫോറം 6-ൽ തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്. [2023-24 മുതൽ അവസ്ഥാരേഖ കാലികമായി പരിഷ്കരിച്ചതിന് ശേഷമാവണം വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ കരടുപ്രോജക്ട് നിർദ്ദേശങ്ങൾ തയ്യാറാക്കേണ്ടത്.]

(2) കുടുംബശ്രീയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ എല്ലാ അയൽക്കൂട്ടങ്ങളിൽ നിന്നും വികസന ആവശ്യങ്ങൾ ശേഖരിച്ചശേഷം അവ വാർഡുതലത്തിലും തുടർന്ന് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനതലത്തിലും ക്രോഡീകരിച്ച് ഗ്രാമ ദാരിദ്ര്യ ലഘൂകരണ പദ്ധതി (Village Poverty Reduction Plan) എല്ലാ വർഷവും തയ്യാറാക്കുന്നുണ്ട്. ഇങ്ങനെ രൂപപ്പെടുന്ന ഗ്രാമ ദാരിദ്ര്യ ലഘൂകരണ പദ്ധതിക്ക് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വാർഷിക പദ്ധതി രൂപീകരണത്തിൽ അർഹമായ പരിഗണന നൽകേണ്ടതാണ്. ഈ പദ്ധതിയിലെ നിർദ്ദേശങ്ങൾ കൂടി പരിഗണിച്ചുകൊണ്ടാണ് വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ കരട് പ്രോജക്ട് നിർദ്ദേശങ്ങൾ തയ്യാറാക്കേണ്ടത്.

(3) ഈ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾക്കൊപ്പം തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ പ്രതിഫലിക്കേണ്ട ജില്ലാപദ്ധതി നിർദ്ദേശങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച് ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിനൽകുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങൾ കൂടി കണക്കിലെടുത്തുവേണം കരട് പ്രോജക്ട് നിർദ്ദേശങ്ങൾ തയ്യാറാക്കേണ്ടത്.

(4) ജി.ഐ.എസ് അധിഷ്ഠിത വിവരവ്യൂഹം വികസിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ അത് ഭരണ നിർവ്വഹണത്തിനും പദ്ധതി ആസൂത്രണ-നിർവ്വഹണത്തിനും ഉപയോഗപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.

(5) 23.03.2022ലെ സ.ഉ(കൈ)നം.68/2022/തസ്വഭവ പ്രകാരം ആദ്യഘട്ടമായി ഏറ്റെടുത്ത പ്രോജക്ടുകളും 23.12.2021-ലെ സ.ഉ.(സാധാ)നം.2632/2021/തസ്വഭവ ഉത്തരവ് പ്രകാരം 2022-23-ലെ പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ ഗ്രാന്റ് വിനിയോഗിക്കുന്നതിന് ഏറ്റെടുത്ത പ്രോജക്ടുകളും ഈ മാർഗ്ഗരേഖയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ തയ്യാറാക്കുന്ന പൂർണ്ണവാർഷിക പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമാക്കണം. ഒപ്പം നിർവ്വഹണം തുടരുന്ന സ്പിൽ ഓവർ പ്രോജക്ടുകളും വാർഷിക പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമാക്കേണ്ടതുണ്ട്. ആദ്യഘട്ടമായി ഏറ്റെടുത്ത പ്രോജക്ടുകൾ ഗ്രാമസഭയുടെ അറിവിലേയ്ക്കായി അവതരിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

(6) കരട് പ്രോജക്ട് നിർദ്ദേശങ്ങൾ തയ്യാറാക്കി ഗ്രാമസഭ/ഊരുകൂട്ട യോഗങ്ങളിൽ അവതരിപ്പിക്കുക, ആ വേദികളിലെ ചർച്ചകളുടേയും തീരുമാനങ്ങളുടേയും അടിസ്ഥാനത്തിൽ പ്രോജക്ട് നിർദ്ദേശങ്ങളുടെ മുൻഗണന നിശ്ചയിച്ച് ഭരണസമിതിയുടേയും തുടർന്ന് വികസന സെമിനാറിന്റേയും പരിഗണനയ്ക്ക് സമർപ്പിക്കുക എന്നിവയാണ് പദ്ധതി ആസൂത്രണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ നിർവഹിക്കേണ്ടതായ രണ്ട് പ്രധാന ചുമതലകൾ. അവ ഫലപ്രദമായി നിറവേറ്റണമെങ്കിൽ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് യോഗങ്ങളിലെ ചർച്ചകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ശുപാർശകൾ തയ്യാറാക്കേണ്ടതുണ്ട്. അതിനാൽ ഈ രണ്ടുദൗത്യങ്ങളും നിർവഹിക്കുന്നതിന്റെ മുന്നോടിയായി വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളുടെ യോഗം ചേരണമെന്നുള്ളത് അനിവാര്യമാണ്.

3.1.3 റിസോഴ്സ് പേഴ്സൺമാർ

ജനകീയാസൂത്രണപ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിക്കുന്നതിന് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക്, ആവശ്യമെങ്കിൽ, ജനകീയാസൂത്രണത്തിൽ പരിചയ സമ്പന്നനായ/സമ്പന്നയായ ഒരു സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകയുടെ / പ്രവർത്തകന്റെ സേവനം ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്. ഇങ്ങനെ നിയോഗിക്കപ്പെടുന്നവർക്ക് നിയോഗിക്കപ്പെടുന്ന കാലയളവിൽ പ്രതിമാസം 9,000 രൂപ നിരക്കിൽ ഓണറേറിയം, പദ്ധതി – ആസൂത്രണ മോണിട്ടറിംഗ് ചെലവുകൾക്ക് മാറ്റിവെയ്ക്കുന്ന ഫണ്ടിൽ നിന്നോ തനത് ഫണ്ടിൽ നിന്നോ നൽകാവുന്നതാണ്. പദ്ധതി ആസൂത്രണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ, ആസൂത്രണത്തിനാവശ്യമായ അടിസ്ഥാന വിവരശേഖരണം, ആസൂത്രണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട യോഗങ്ങൾ യഥാസമയം കാര്യക്ഷമമായി വിളിച്ചുകൂട്ടുന്നതും പദ്ധതി മോണിട്ടറിംഗും ആയി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രവർത്തനങ്ങളെ സഹായിക്കൽ, ഗുണഭോക്താക്കളെ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിനുള്ള അപേക്ഷാ ഫോറങ്ങൾ ആവശ്യക്കാർക്ക് ലഭ്യമാക്കുക, അവ ശേഖരിക്കുക, തരം തിരിക്കുക, ഗുണഭോക്താക്കളുടെ കരട് ലിസ്റ്റ് തയ്യാറാക്കുന്നതിന് വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളെ സഹായിക്കുക തുടങ്ങിയ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ സഹായ സംവിധാനമായി പ്രവർത്തിക്കുക, ജനകീയാസൂത്രണ പ്രവർത്തനങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് പ്രസിഡന്റും സെക്രട്ടറിയും നൽകുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങൾ ഏറ്റെടുത്ത് പ്രാവർത്തികമാക്കുക എന്നിവ റിസോഴ്സ് പേഴ്സന്റെ ചുമതലയും ഉത്തരവാദിത്തവുമാണ്.

3.2 ഗ്രാമസഭകൾ/ഊരുകൂട്ടങ്ങൾ യോഗംചേരൽ

3.2.1 ഗ്രാമസഭായോഗങ്ങൾ

(1) പ്രാദേശിക ആസൂത്രണത്തിന്റെ ജീവനാഡി ജനപങ്കാളിത്തമാണ്. ആസൂത്രണത്തിൽ നിർണായകമായ പങ്കുവഹിക്കാൻ ജനങ്ങൾക്ക് എത്രമാത്രം അവസരമുണ്ടാകുന്നുവോ അത്രമാത്രം നല്ലത്. വികസന പരിപ്രേക്ഷ്യവും കരട് പ്രോജക്ട് നിർദ്ദേശങ്ങളും തയ്യാറായാൽ ഗ്രാമസഭകൾ യോഗം ചേർന്ന് പ്രോജക്ട് നിർദ്ദേശങ്ങളുടെ മുൻഗണന നിശ്ചയിക്കണമെന്നുള്ളത് നിർബന്ധ വ്യവസ്ഥയാണ്.

(2) ഗ്രാമസഭയിലേയ്ക്ക് പോകുന്നതിന് മുമ്പ് തന്നെ അവ അയൽസഭകളിലും ഇതര വേദികളിലും ചർച്ച ചെയ്ത് വേണ്ട മാറ്റം വരുത്താവുന്നതാണ്. പ്രാദേശിക പദ്ധതിയെ ജനകീയമാക്കുന്നതിനുള്ള ഇത്തരം പ്രവൃത്തികൾ ഓരോ പ്രദേശത്തിന്റേയും സാദ്ധ്യതകൾക്കും ഭരണസമിതിയുടെ പ്രതിബദ്ധതയ്ക്കും അനുസരിച്ച് വിപുലമായി നടത്താവുന്നതാണ്. എന്നാൽ അവ ഓരോന്നും നിർബന്ധമായും ചെയ്യേണ്ട കാര്യങ്ങൾ എന്ന നിലയ്ക്ക് ഇവിടെ നിഷ്കർഷിക്കുന്നില്ല. അവ അഭികാമ്യമായ കാര്യങ്ങളാണ്. ഇത്തരത്തിൽ അയൽസഭകൾക്കൊപ്പം കൂടിയാലോചന നടത്താവുന്ന ഏതാനും വിഭാഗങ്ങളുടെ പട്ടിക ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

(i) കർഷകർ, കർഷക തൊഴിലാളികൾ

(ii) വ്യവസായ സംരംഭങ്ങളിലും (പരമ്പരാഗതം, കുടിൽ, ഗ്രാമ, ആധുനികം) സേവനങ്ങളിലും ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന വ്യക്തികൾ/അവരുടെ സംഘടനകൾ

(iii) പാടശേഖരസമിതികൾ, മത്സ്യ കർഷക ക്ലബ്ബുകൾ എന്നിവയുടെ പ്രതിനിധികൾ

(iv) എ.ഡി.എസ്, സി.ഡി.എസ് പ്രതിനിധികൾ

(v) പി.ടി.എ, സ്കൂൾ വികസന സമിതി പ്രതിനിധികൾ

(vi) അങ്കണവാടി പ്രവർത്തകർ, മാതൃസമിതി ചെയർപേഴ്സൺമാർ, അങ്കണവാടി തല മോണിട്ടറിംഗ് ആന്റ് സപ്പോർട്ടിംഗ് കമ്മിറ്റി ഭാരവാഹികൾ, ആശാവർക്കർമാർ

(vii) ആതുരപത്രി മാനേജിംഗ് കമ്മിറ്റികൾ, സ്വകാര്യ ആതുരപത്രികളിലെ മെഡിക്കൽ പ്രൊഫഷണലുകൾ, ശാരീരിക – മാനസിക വെല്ലുവിളികൾ നേരിടുന്നവരുടെ രക്ഷകർത്താക്കൾ / പ്രതിനിധികൾ

(viii) യുവജനക്ലബ്ബുകൾ, വായനശാലകൾ, കലാസാംസ്കാരിക സംഘടനകൾ, ബാല കൗൺസിലുകൾ, റസിഡൻസ് അസോസിയേഷനുകൾ, യൂത്ത് ക്ലബ്ബ് ഏകോപന സമിതി.

(ix) വനസംരക്ഷണ സമിതി ഭാരവാഹികൾ, പരിസ്ഥിതി പ്രവർത്തകർ

(x) രാഷ്ട്രീയ സംഘടനകൾ, തൊഴിലാളി സംഘടനകൾ, യുവജനസംഘടനകൾ, മഹിളാ സംഘടനകൾ

(xi) അക്കാദമിക് സ്ഥാപനങ്ങളിലെ പ്രതിനിധികൾ

(xii) ധനകാര്യസ്ഥാപനങ്ങളിലെ പ്രതിനിധികൾ

(xiii) പ്രവാസികൾ, പ്രവാസി സംഘടനകൾ

(xiv) ദുരന്തനിവാരണത്തിനായി തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനതലത്തിൽ രൂപീകരിച്ചിട്ടുള്ള സമിതികൾ, ജൈവവൈവിധ്യ മാനേജ്മെന്റ് കമ്മിറ്റി, പ്രാദേശികതല നിരീക്ഷണ സമിതി

(xv) മറ്റ് സ്റ്റേക്ക്ഹോൾഡർമാർ

(3) പ്രവാസി മലയാളികൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള പൊതുജനങ്ങളുടെ അഭിപ്രായം സ്വീകരിക്കുന്നതിന് തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പിന്റെ വെബ് സൈറ്റിൽ ഗ്രാമസഭാ വിൻഡോ സൗകര്യം ലഭ്യമാണ്. അതിൽ ലഭിക്കുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങൾക്ക് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ അർഹമായ പരിഗണന നൽകേണ്ടതാണ്. ഗ്രാമസഭയിൽ നേരിട്ട് പങ്കെടുക്കാൻ കഴിയാത്തതരത്തിൽ അവശതയനുഭവിക്കുന്നവർ, സ്ഥലത്തില്ലാത്തവർ, പ്രവാസികൾ (മറ്റു സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ താമസിക്കുന്നവരടക്കം) തുടങ്ങിയവരുമായി ഓൺലൈൻ കൂടിയാലോചനകളും നടത്താവുന്നതാണ്.

(4) പ്രാദേശിക ആസൂത്രണത്തിന് ഗ്രാമസഭകൾ യോഗം ചേരുന്നതിന് മുമ്പ് പങ്കാളിത്തം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി വ്യാപകമായ പ്രചരണ പരിപാടികൾ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിലുടനീളം സംഘടിപ്പിക്കണം. ദൃശ്യ-ശ്രാവ്യ-സമൂഹ മാധ്യമങ്ങൾ, വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങൾ, ജനകീയ സംഘടനകൾ, തൊഴിൽ വേദികൾ, കുടുംബശ്രീ ശൃംഖല എന്നിവയെ പ്രചരണ പരിപാടിയുടെ ഉപാധികളായി ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്. സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകരുടെ സേവനം ഗ്രാമസഭയുടെ പങ്കാളിത്തം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും ഗ്രാമസഭായോഗങ്ങൾ ഫലപ്രദമായി സംഘടിപ്പിക്കുന്നതിനും ഉപയോഗപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

(5) ഗ്രാമസഭായോഗങ്ങൾ ജനപങ്കാളിത്തത്തോടെയും കാര്യക്ഷമമായും ആണ് സംഘടിപ്പിക്കുന്നതെന്ന് ഉറപ്പാക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ നടപടികൾ ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്. ഇതിനായി പെർഫോമൻസ് ആഡിറ്റ് ചുമതലയുള്ള ഉദ്യോഗസ്ഥ(ൻ) ഗ്രാമസഭാ യോഗങ്ങളുടെ സംഘാടനം, പങ്കാളിത്തം, ചർച്ച, തീരുമാനം എന്നിവ സംബന്ധിച്ച സംക്ഷിപ്ത വിവരം തയ്യാറാക്കി ഗ്രാമ, ബ്ലോക്ക്, ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളുടെ വാർഷിക പദ്ധതി അംഗീകാരത്തിനുള്ള ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിയോഗത്തിൽ സമർപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

(6) ഗ്രാമസഭായോഗത്തിൽ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് അടിസ്ഥാനത്തിൽ/ വിഷയാടിസ്ഥാനത്തിൽ ഗ്രൂപ്പ ചർച്ചകൾ വിശദമായി സംഘടിപ്പിക്കണം.

(7) ഗ്രാമസഭായോഗങ്ങളിൽ വികസന പ്രശ്നങ്ങൾ തരം തിരിച്ച് കൃത്യമായി മുൻഗണന നിശ്ചയിക്കണം. പശ്ചാത്തല സൗകര്യങ്ങളുടെ കാര്യത്തിൽ ആദ്യം വാർഡ് തലത്തിൽ മുൻഗണന നിശ്ചയിച്ചതിനുശേഷം എല്ലാ വാർഡുകളിലെയും നിർദ്ദേശങ്ങൾ ക്രോഡീകരിച്ച് ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് തല മുൻഗണനാ പട്ടിക തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്.

(8) ഗ്രാമസഭായോഗത്തിൽ പങ്കെടുക്കുന്നവരിൽ നിന്നും ഗ്രാമ പഞ്ചായത്ത് ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതായ വികസന പ്രശ്നങ്ങളുടെ മുൻഗണനാക്രമം സംബന്ധിച്ച് ഒരു അഭിപ്രായസർവേ പരീക്ഷണാടിസ്ഥാനത്തിൽ നടത്തുന്നത് അഭികാമ്യമാണ്; നിർബന്ധമല്ല. ഓരോരുത്തർക്കും അവരുടെ

മുൻഗണന രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിന് ബാലറ്റ് പേപ്പർ വിതരണം ചെയ്ത് പൂരിപ്പിച്ച് വാങ്ങണം. മുൻഗണനകൾ വാർഡ് അടിസ്ഥാനത്തിലും ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് അടിസ്ഥാനത്തിലും ക്രോഡീകരിച്ച് പദ്ധതിയിലെ പൊതുമുൻഗണനകൾ നിശ്ചയിക്കാവുന്നതാണ്. ഇപ്രകാരം പരീക്ഷണാടിസ്ഥാനത്തിൽ അഭിപ്രായ സർവ്വേ നടത്തുന്ന ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ സർവ്വേ വിവരങ്ങൾ ക്രോഡീകരിച്ച് ഒരു റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്. അഭിപ്രായസർവ്വേ നടത്തുന്നതിനുള്ള ബാലറ്റ് പേപ്പറിന്റെ മാതൃക അനുബന്ധം 3 –ൽ നൽകുന്നു.

(9) യുവജനങ്ങൾ, വനിതകൾ, വയോജനങ്ങൾ, കുട്ടികൾ, ട്രാൻസ്ജൻഡേഴ്സ് എന്നീ വിഭാഗങ്ങളുടെ പ്രശ്നങ്ങൾ അർഹിക്കുന്ന ഗൗരവത്തോടെ പരിഗണിക്കുന്നതിന് ഗ്രാമസഭായോഗങ്ങൾക്ക് മുമ്പ് ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുതല യോഗങ്ങൾ സംഘടിപ്പിക്കുന്നത് അഭികാമ്യമാണ്. ഗ്രാമപഞ്ചായത്തു തലത്തിൽ സംഘടിപ്പിക്കുന്ന പ്രത്യേക യോഗത്തിൽ വച്ച് ഈ വിഭാഗങ്ങളുടെ വികസന പ്രശ്നങ്ങൾ ചർച്ച ചെയ്ത് നിർദ്ദേശങ്ങൾ ക്രോഡീകരിക്കാവുന്നതാണ്. ഇവ അഭിലഷണീയമാണെങ്കിലും ഭിന്നശേഷിയുള്ളവരുടെ പ്രശ്നങ്ങൾ ചർച്ചചെയ്ത് അവരുടെ വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് പ്രോജക്ട് നിർദ്ദേശങ്ങൾ രൂപപ്പെടുത്തുവാൻ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുതലത്തിൽ പ്രത്യേകം യോഗം ചേരണമെന്നത് നിർബന്ധ വ്യവസ്ഥയാണ്. അതുപോലെ മത്സ്യ വകുപ്പിന്റെ പ്രഖ്യാപിത മത്സ്യ ഗ്രാമങ്ങൾ നിലവിലുള്ള ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് വാർഡുകളിൽ ഊരുകൂട്ടം മാതൃകയിൽ പരമ്പരാഗത മത്സ്യതൊഴിലാളികൾക്കായി മത്സ്യസഭകൾ സംഘടിപ്പിക്കണമെന്നുള്ളതും നിർബന്ധമാണ്. കുറഞ്ഞത് 25 മത്സ്യതൊഴിലാളികളെങ്കിലും രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിട്ടുള്ള വാർഡുകളിൽ ഗ്രാമസഭകൾക്ക് മുമ്പായി മത്സ്യസഭ നിർബന്ധമായും വിളിച്ചുചേർക്കേണ്ടതാണ്.

(10) ഓരോ ഗ്രാമസഭയിൽ നിന്നും രണ്ട് വനിതകൾ, പട്ടികജാതി വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ട ഒരാൾ എന്നിവർ ഉൾപ്പെടെ അഞ്ച് പ്രതിനിധികളെ വികസന സെമിനാറിൽ പങ്കെടുക്കുന്നതിന് തിരഞ്ഞെടു ക്കേണ്ടതാണ്. അതുപോലെ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനതലത്തിൽ ചേരുന്ന പ്രത്യേക ഗ്രാമസഭയോഗങ്ങളിൽ പങ്കെടുത്തവരിൽ നിന്നും ഒരു വനിത ഉൾപ്പെടെ രണ്ട് പ്രതിനിധികളെ വികസനസെമിനാറിൽ പങ്കെടുക്കുന്നതിലേയ്ക്ക് തിരഞ്ഞെടുക്കണം.

3.2.2 ഊരുകൂട്ട യോഗങ്ങൾ

(1) പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതം ലഭിക്കുന്ന ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ പദ്ധതി ആസൂത്രണ ഗ്രാമസഭകൾ ചേരുന്നതിനുമുമ്പായി പട്ടികവർഗ്ഗ ഊരുകളിൽ ഗ്രാമസഭായോഗത്തിന് നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള കാര്യപരിപാടിക്ക് സമാനമായ രീതിയിൽ ഊരുമൂപ്പന്റെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ ഊരുകൂട്ടയോഗങ്ങൾ സംഘടിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. ഊരുകൂട്ടയോഗങ്ങൾ ചേരുന്നതിനുള്ള മറ്റ് വ്യവസ്ഥകൾ ചുവടെ നൽകുന്നു.

(i) ഊരിലെ ആകെ വോട്ടർമാരിൽ അൻപത് ശതമാനത്തിലധികം അംഗങ്ങൾ ഊരുകൂട്ട യോഗത്തിൽ നിർബന്ധമായും പങ്കെടുത്തിരിക്കണം.

(ii) ബന്ധപ്പെട്ട ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് അംഗം എല്ലാ ഊരുകൂട്ടയോഗങ്ങളിലും നിർബന്ധമായും പങ്കെടുക്കണം. തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പ്രസിഡന്റ് കഴിയുന്നത്ര ഊരുകൂട്ട യോഗങ്ങളിൽ പങ്കെടുക്കേണ്ടതാണ്.

(iii) ഊരുകൂട്ടയോഗം വിളിച്ചു ചേർക്കുന്നതിനുള്ള സഹായക പ്രവർത്തനങ്ങൾ എസ്.റ്റി. പ്രമോട്ടർ ഏറ്റെടുക്കണം. എന്നിരുന്നാലും ഊരുകൂട്ടയോഗങ്ങൾ കാര്യക്ഷമമായി സംഘടിപ്പിക്കുന്നതിന് ടൈബൽ എക്സ്റ്റൻഷൻ ഓഫീസർമാർ നേതൃത്വപരമായ പങ്ക് വഹിക്കേണ്ടതാണ്.

(iv) എസ്.റ്റി പ്രമോട്ടർ ചുമതലയുള്ള ഊരുകൂട്ടയോഗത്തിൽ നിർബന്ധമായും പങ്കെടുക്കണം

(v) ഊരുകൾക്ക് പുറത്ത് അങ്ങിങ്ങായി താമസിക്കുന്ന പട്ടികവർഗ്ഗക്കാരായ പ്രായപൂർത്തിയായ വരെയും ഊരുകൂട്ട യോഗത്തിലേയ്ക്ക് ക്ഷണിക്കേണ്ടതാണ്.

(vi) നടപ്പാക്കേണ്ട പ്രോജക്ടുകളുടെ മുൻഗണന ഊരുകൂട്ടയോഗം നിശ്ചയിക്കേണ്ടതും അത് രേഖപ്പെടുത്തേണ്ടതുമാണ്.

(vii) ഓരോ ഊരുകൂട്ടയോഗത്തിൽ നിന്നും ഒരു വനിത ഉൾപ്പെടെ രണ്ട് പേരെ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിലെ വികസന സെമിനാർ പ്രതിനിധികളായി തിരഞ്ഞെടുക്കേണ്ടതാണ്.

(2) പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതം ലഭിക്കുന്ന ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിൽ ഊരുകൂട്ടയോഗം ചേർന്നുവേണം ആസൂത്രണ പ്രവർത്തനങ്ങളും ഗുണഭോക്തൃ തിരഞ്ഞെടുപ്പും നടത്തേണ്ടത് എന്നത് നിർബന്ധ വ്യവസ്ഥയാണ്.

(3) ഊരുകൂട്ടയോഗങ്ങൾ ചേരുന്നതിന് മുമ്പേ ഓരോ ഊരിലും വ്യപകമായ പ്രചരണ പരിപാടികൾ സംഘടിപ്പിക്കണം.

(4) ഊരുകളിലെ പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗങ്ങളുടെ സമഗ്ര വികസനമായിരിക്കണം ഊരുകൂട്ട യോഗത്തിലെ മുഖ്യചർച്ചാവിഷയം.

(5) ഊരുകളിൽ നടപ്പാക്കുന്നതിന് നിർദ്ദേശിക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകളുടെ മുൻഗണന അതത് ഊരുകൂട്ടങ്ങളിൽ നിശ്ചയിക്കണം. ഊരുക്കൂട്ടം നിശ്ചയിക്കുന്ന മുൻഗണനകൾ ഗ്രാമസഭാ യോഗത്തിൽ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യേണ്ടതാണ്.

3.2.3 ഗ്രാമസഭാ /ഊരുകൂട്ട യോഗങ്ങൾക്കുള്ള മറ്റ് നിർദ്ദേശങ്ങൾ

(1) പദ്ധതി ആസൂത്രണ ഗ്രാമസഭകളുടെ/ഊരുകൂട്ടങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനം ഏകോപിപ്പിക്കുന്നതിന് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥർ, ഘടക സ്ഥാപനങ്ങളിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥർ, എന്നിവരിൽ ഒരാളെ ഗ്രാമസഭാ/ഊരുകൂട്ടത്തിന്റെ കോഓർഡിനേറ്ററായി ഭരണസമിതി നിശ്ചയിച്ച് ചുമതല ഏൽപ്പിക്കണം.

(2) ഗ്രാമസഭ/ഊരുകൂട്ടയോഗങ്ങൾ സംഘടിപ്പിക്കുക, ചർച്ചകൾ ഫലപ്രദമാക്കുക, തീരുമാനങ്ങൾ ക്രോഡീകരിച്ച് ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് ഭരണ സമിതിക്കും മുകൾതട്ട് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും നൽകുന്നതിനുള്ള ശുപാർശകൾ തയ്യാറാക്കുക എന്നീ കാര്യങ്ങൾക്ക് ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തുതല ആസൂത്രണ സമിതിഅംഗങ്ങൾ നിർണ്ണായക പങ്ക് വഹിക്കേണ്ടതാണ്.

(3) മുൻ വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ ഏറ്റെടുത്ത പ്രോജക്ടുകൾ (ഫോറം 4 ൽ തയ്യാറാക്കിയത്), നടപ്പ് വാർഷിക പദ്ധതിയുടെ അവലോകനം (ഫോറം 5-ൽ തയ്യാറാക്കിയത്), വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളുടെ കരട് പ്രോജക്ട് നിർദ്ദേശങ്ങൾ (ഫോറം 6-ൽ തയ്യാറാക്കിയത്), ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിന്റെ പരിഷ്കരിച്ച അവസ്ഥാരേഖയുടെ (Status Report) രത്നച്ചുരുക്കം എന്നിവ അച്ചടിച്ച് ഗ്രാമസഭാ/ഊരുകൂട്ട യോഗത്തിൽ വിതരണം ചെയ്യണം.

(4) ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിന്റെ പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ ഗ്രാമസഭ/ഊരുകൂട്ടം നിശ്ചയിക്കുന്ന മുൻഗണനകൾ അനുസരിച്ചുള്ളതാവണം. എന്നാൽ അനിവാര്യ പ്രോജക്ടുകൾക്കും സർക്കാർ നിർദ്ദേശിക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകൾക്കും ഈ വ്യവസ്ഥ ബാധകമല്ല.

(5) കുടുംബശ്രീ പട്ടികവർഗ്ഗ അയൽകൂട്ടങ്ങൾ തയ്യാറാക്കുന്ന ഊരുതല കർമ്മ പദ്ധതിയിലെ പ്രോജക്ടുകൾ ഊരുകൂട്ടത്തിന്റെ അംഗീകാരത്തിന് വിധേയമായി തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

(6) ഗ്രാമസഭാ/ഊരുകൂട്ടയോഗത്തിന്റെ തീരുമാനങ്ങൾ അപ്പോൾ തന്നെ എഴുതി തയ്യാറാക്കി ഗ്രാമസഭ/ഊരുകൂട്ട അദ്ധ്യക്ഷൻ, കൺവീനർ, ഉദ്യോഗസ്ഥർ, ഗ്രാമസഭ/ഊരുകൂട്ട യോഗത്തിൽ പങ്കെടുത്ത 15 പേർ എന്നിവരുടെ ഒപ്പ് രേഖപ്പെടുത്തി സെക്രട്ടറിയെ ഏൽപ്പിക്കേണ്ട ചുമതല ഗ്രാമസഭ/ഊരുകൂട്ടം കോ-ഓർഡിനേറ്ററുടേതാണ്.

(7) ഗ്രാമസഭാ/ഊരുകൂട്ടയോഗത്തിലെ ഹാജർ രജിസ്റ്റർ, ഗ്രൂപ്പ് ചർച്ചകളിലെ നിർദ്ദേശങ്ങൾ, ലഭിച്ച ചോദ്യങ്ങൾ, മിനിട്സ്/ തീരുമാനങ്ങൾ എന്നിവ യോഗം നടന്നതിന്റെ തൊട്ടടുത്ത പ്രവൃത്തി ദിവസം തന്നെ കോ-ഓർഡിനേറ്റർ, സെക്രട്ടറിയെ ഏൽപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. ഫോട്ടോഗ്രാഫുകൾ അതത് മിനിട്സ് ബുക്കുകളിൽ ഒട്ടിച്ചു വയ്ക്കണം. ബ്ലോക്ക്, ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളുടെ പരിഗണനയ്ക്ക് അയയ്ക്കുന്നതിനുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ യോഗത്തിന്റെ തൊട്ടടുത്ത പ്രവൃത്തിദിവസം തന്നെ ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന് നൽകേണ്ടതാണ്.

(8) ഗ്രാമസഭാ/ഊരുകൂട്ടയോഗത്തിന്റെ കാര്യപരിപാടിയുടെ മാതൃക അനുബന്ധം 4 –ൽ നൽകുന്നു.

3.2.4 ബ്ലോക്ക്-ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളിൽ ഗ്രാമസഭയ്ക്ക് സമാനമായ യോഗങ്ങൾ

(1) ഗ്രാമസഭയ്ക്ക് സമാനമായി ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തിലെ എല്ലാ ജനപ്രതിനിധികളേയും ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് പരിധിയിലുള്ള ജില്ലാ പഞ്ചായത്തിലേയും ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിലേയും ജനപ്രതിനിധികളേയും ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിലെ ആസൂത്രണ സമിതിഉപാദ്ധ്യക്ഷൻമാരെയും ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തിലെ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് കൺവീനർമാരെയും പങ്കെടുപ്പിച്ചുകൊണ്ടുള്ള യോഗം വിളിച്ചു ചേർക്കേണ്ടതാണ്.

(2) ഗ്രാമസഭയ്ക്ക് സമാനമായി ജില്ലാ പഞ്ചായത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ ജില്ലാ പഞ്ചായത്തിലെ ജനപ്രതിനിധികൾ, ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റുമാർ, ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർപേഴ്സൺമാർ, ഗ്രാമ പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റുമാർ, ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകളിലെ ആസൂത്രണ സമിതി ഉപാദ്ധ്യക്ഷൻമാർ, ജില്ലാപഞ്ചായത്തിലെ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് കൺവീനർമാർ എന്നിവരുടെ യോഗം വിളിച്ചു ചേർക്കണം.

(3) ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളുടെ ഗ്രാമസഭകൾ പൂർത്തിയാക്കിയതിനുശേഷം ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തിന്റെ ഗ്രാമസഭ വിളിച്ചുചേർക്കുന്നതിനും അതിനുശേഷം ജില്ലാ പഞ്ചായത്തിന്റെ ഗ്രാമസഭ വിളിച്ചു ചേർക്കുന്നതിനും ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതാണ്.

(4) ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകളുടേയും ജില്ലാപഞ്ചായത്തുകളുടേയും ഗ്രാമസഭയ്ക്ക് സമാനമായ യോഗത്തിൽ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് അടിസ്ഥാനത്തിൽ കരട് പ്രോജക്ട് നിർദ്ദേശങ്ങൾ ചർച്ച ചെയ്യണം. ചർച്ചകൾ ഫെസിലിറ്റേറ്റ് ചെയ്യുന്നതിനായി പ്രത്യേകം ഫെസിലിറ്റേറ്റർമാരെ ബന്ധപ്പെട്ട ഭരണസമിതികൾ നിശ്ചയിച്ച് നൽകണം.

(5) ബ്ലോക്ക് – ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾ പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുവാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന കരട് പ്രോജക്ട് നിർദ്ദേശങ്ങൾ ഫോറം 6-ൽ തയ്യാറാക്കി ചർച്ചയ്ക്കായി നൽകേണ്ടതാണ്. ചർച്ചയ്ക്ക് ലഭിക്കുന്ന കരട് പ്രോജക്ട് നിർദ്ദേശങ്ങൾ ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകളിൽ ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് അടിസ്ഥാനത്തിലും ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളിൽ ബ്ലോക്ക് അടിസ്ഥാനത്തിലും ചർച്ച ചെയ്ത് തീരുമാനമെടുക്കേണ്ടതാണ്.

(7) ഗ്രാമസഭകൾ/ഊരുകൂട്ടങ്ങൾ ബ്ലോക്ക്-ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളുടെ പരിഗണനയ്ക്ക് തയ്യാറാക്കി അയച്ചിട്ടുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകളിലും ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളിലും ഗ്രാമസഭയ്ക്ക് സമാനമായി സംഘടിപ്പിക്കുന്ന യോഗങ്ങളിൽ അവതരിപ്പിച്ച് ചർച്ച ചെയ്ത് ഉചിതമായ തീരുമാനങ്ങൾ എടുക്കണം.

(8) ഗ്രാമസഭായോഗങ്ങൾക്ക് മുമ്പ് കൂടിയാലോചന നടത്തുന്നതിന് ഖണ്ഡിക 3.2.1.(2)ൽ പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്ന വ്യത്യസ്ത സമൂഹവിഭാഗങ്ങളിൽ ബാധകമായ വിഭാഗങ്ങളുമായും സമാനമായ മറ്റ് വിഭാഗങ്ങളുമായും ബ്ലോക്ക് / ജില്ല പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് കൂടിയാലോചന നടത്താവുന്നതാണ്.

3.3 വികസന സെമിനാറും കരട് പദ്ധതി രേഖയും

3.3.1 ഗ്രാമസഭായോഗങ്ങൾക്ക് ശേഷം വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ യോഗം ചേർന്ന് ഗ്രാമസഭാ/ഊരുകൂട്ട നിർദ്ദേശങ്ങൾ ക്രോഡീകരിച്ച് ഗ്രാമ പഞ്ചായത്ത് ഭരണ സമിതിക്ക് സമർപ്പിക്കണം. ഭരണ സമിതി ഗ്രാമസഭകളുടെയും ഊരുകൂട്ടങ്ങളുടേയും മുൻഗണനകൾ പരിഗണിച്ചുകൊണ്ടും വിഭവലഭ്യത പരിഗണിച്ചും കരട് വാർഷിക പദ്ധതി തയ്യാറാക്കി വികസന സെമിനാറിൽ അവതരിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

3.3.2 വാർഷിക പദ്ധതിയിലെ മുൻഗണനകൾക്കും വികസനതന്ത്രങ്ങൾക്കും രൂപം നൽകുന്നതിനായാണ് വികസന സെമിനാർ ചേരുന്നത്. ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിൽ ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് പ്രദേശത്തെ പ്രതിനിധാനം ചെയ്യുന്ന ത്രിതല പഞ്ചായത്ത് ജനപ്രതിനിധികൾ, ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുതല ആസൂത്രണ സമിതി അംഗങ്ങൾ, വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് അംഗങ്ങൾ, ഗ്രാമസഭാ പ്രതിനിധികൾ, പ്രത്യേക ഗ്രാമസഭകളുടെ പ്രതിനിധികൾ, നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥർ, ഊരുക്കൂട്ടം ഉണ്ടെങ്കിൽ അവയുടെ പ്രതിനിധികൾ, മിഷനുകളുടെ പ്രതിനിധികൾ, എസ്.സി/എസ്.റ്റി പ്രമോട്ടർമാർ, എ.ഡി.എസ് പ്രതിനിധികൾ, സി.ഡി.എസ് അംഗങ്ങൾ, ബാങ്കുകളിലേയും

സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലേയും പ്രതിനിധികൾ, സ്റ്റേക്ക് ഹോൾഡർമാർ, പ്രൊഫഷണലുകൾ, വിദഗ്ധർ, സന്നദ്ധപ്രവർത്തകർ മുതലായ എല്ലാ വിഭാഗം ജനങ്ങളെയും വികസന സെമിനാറിൽ പങ്കെടുപ്പിക്കണം.

3.3.3 ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകളിലെ വികസനസെമിനാറിലേയ്ക്ക് ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് പ്രദേശത്തെ ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റുമാർ, ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് സ്റ്റാന്റിംഗ്കമ്മിറ്റി അദ്ധ്യക്ഷൻമാർ, ബ്ലോക്ക് – ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളിലെ ജനപ്രതിനിധികൾ, ബ്ലോക്ക്തല ആസൂത്രണ സമിതിഅംഗങ്ങൾ, ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്തല ആസൂത്രണ സമിതി ഉപാദ്ധ്യക്ഷൻമാർ, ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തിലെ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് അംഗങ്ങൾ, നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥർ, സിഡി.എസ് അംഗങ്ങൾ, മിഷനുകളുടെ പ്രതിനിധികൾ, സ്റ്റേക്ക്ഹോൾഡർമാർ, പ്രൊഫഷണലുകൾ, വിദഗ്ധർ, സന്നദ്ധപ്രവർത്തകർ മുതലായ എല്ലാ വിഭാഗങ്ങളെയും ക്ഷണിക്കേണ്ടതാണ്.

3.3.4 ജില്ലയിലെ ഗ്രമപഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റുമാർ, ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തു പ്രസിഡന്റുമാർ, ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത്അംഗങ്ങൾ, ജില്ലാപഞ്ചായത്ത് ആസൂത്രണ സമിതിഅംഗങ്ങൾ, ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തു ആസൂത്രണ സമിതിഉപാദ്ധ്യക്ഷൻമാർ, ജില്ലാ പഞ്ചായത്തിലെ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് അംഗങ്ങൾ, നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥർ, സ്റ്റേക്ക്ഹോൾഡർമാർ, പ്രൊഫഷണലുകൾ, വിദഗ്ധർ, സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകർ മുതലായ എല്ലാ വിഭാഗങ്ങളേയും ജില്ലാ പഞ്ചായത്തിന്റെ വികസനസെമിനാറിലേയ്ക്ക് ക്ഷണിക്കണം.

3.3.5 2022-23 വാർഷിക പദ്ധതി രൂപീകരണത്തിന്റെ ഭാഗമായി ചേരുന്ന വികസന സെമിനാറിനൊപ്പം വികസനരേഖയും പൂർണ്ണമാക്കേണ്ടതുണ്ട്. അവസ്ഥാരേഖയും വികസനരേഖയും തയ്യാറാക്കുന്നത് സംബന്ധിച്ച് പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുള്ള മാർഗ്ഗരേഖയുടെ [സ.ഉ.(കൈ)നം.275/2021/തസ്വഭവ തീയതി 26.11.2021] ഖണ്ഡിക 4.7-ൽ പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്ന പ്രകാരം വികസനരേഖ പൂർണ്ണമാക്കുകയും കരട് വികസനരേഖയോ അല്ലെങ്കിൽ അതിന്റെ സംഗ്രഹമോ അച്ചടിച്ച് വികസന സെമിനാറിൽ വിതരണം ചെയ്യുകയും വേണം.

3.3.6 വാർഷിക പദ്ധതിരേഖ – ഘടന :- കരട് വാർഷിക പദ്ധതിരേഖ വികസനസെമിനാറിൽ അച്ചടിച്ച് വിതരണം ചെയ്യണം. വാർഷിക പദ്ധതിരേഖയ്ക്ക് ചുവടെ വിവരിക്കുന്ന രീതിയിൽ 10 അദ്ധ്യായങ്ങൾ ഉണ്ടായിരിക്കണം. ഇതിൽ ആദ്യത്തെ നാല് അദ്ധ്യായങ്ങൾ പരിഷ്കരിച്ച അവസ്ഥാരേഖയും (Status Report) വികസനരേഖയും ഉപയോഗിച്ച് തയ്യാറാക്കാവുന്നതാണ്.

(1) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ വികസനസ്ഥിതി –അവസ്ഥാ വിശകലനം (അദ്ധ്യായം1) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ ഭൂമിശാസ്ത്രപരവും പാരിസ്ഥിതികവുമായ സവിശേഷതകൾ, മനുഷ്യ-പ്രകൃതി വിഭവങ്ങൾ, പൊതു സാമൂഹിക-സാമ്പത്തിക അവസ്ഥ, ഓരോ മേഖലയുടേയും പ്രത്യേക വിഭാഗങ്ങളുടേയും അവസ്ഥ, നിലനിൽക്കുന്ന വികസന പ്രശ്നങ്ങൾ, വെല്ലുവിളികൾ എന്നിവ ഹ്രസ്വമായി ഈ ഭാഗത്ത് നൽകണം.

(2) വാർഷിക പദ്ധതി അവലോകനം (അദ്ധ്യായം 2)

ആദ്യവർഷം (2022-23) പതിമൂന്നാം പഞ്ചവൽസര പദ്ധതിയുടെ അവലോകനവും തുടർന്നുള്ള വർഷങ്ങളിൽ വാർഷികപദ്ധതിയുടെ അവലോകനവുമാണ് ഈ ഭാഗത്ത് ചേർക്കേണ്ടത്. അതത് വർഷം പരിഷ്കരിക്കുന്ന സ്റ്റാറ്റസ് റിപ്പോർട്ടിലെ ഫോറം 5 അവലംബമാക്കാമെങ്കിലും വിശകലനം അതിൽ പരിമിതപ്പെടുത്തേണ്ടതില്ല. ഏറ്റെടുത്ത പ്രോജക്ടുകളിൽ ഏതൊക്കെ ഇതിനകം പൂർത്തിയാക്കാൻ കഴിഞ്ഞു, പ്രതീക്ഷിച്ച നേട്ടങ്ങൾ കൈവരിക്കാൻ കഴിഞ്ഞുവോ, ഏതൊക്കെ പ്രോജക്ടുകൾ ഇതിനകം ഉപേക്ഷിച്ചു, ഉപേക്ഷിക്കാനിടയായ സാഹചര്യം, ഏതൊക്കെ പ്രോജക്ടുകൾ ഭേദഗതി ചെയ്തു, ഭേദഗതി ചെയ്യാനിടയായ സാഹചര്യം, നിർവ്വഹണം ആരംഭിക്കാത്ത പ്രോജക്ടുകളുണ്ടോ, ഉണ്ടെങ്കിൽ വൈകുന്നതിനുള്ള കാരണം, ഇനിയും പ്രോജക്ടുകൾ ഭേദഗതി ചെയ്യേണ്ട സാഹചര്യം പ്രതീക്ഷിക്കുന്നുണ്ടോ, വിഭവ സമാഹരണ സാദ്ധ്യതകൾ ലക്ഷ്യമിട്ടതുപോലെ തന്നെ ലഭിക്കുന്നുണ്ടോ, പ്രോജക്ടുകൾക്ക് ലക്ഷ്യമിട്ട അത്രയും ഗുണഭോക്താക്കളെ ലഭിച്ചുവോ, സംയുക്ത പ്രോജക്ടുകൾ വിഭാവനം ചെയ്തതുപോലെ തന്നെ നടപ്പാക്കാൻ കഴിയുന്നുണ്ടോ എന്നിങ്ങനെ നടപ്പ് വാർഷിക പദ്ധതിയുടെ ജയപരാജയങ്ങളുടെ ഒരു ഇടക്കാല വിലയിരുത്തൽ നടത്തി അതിൽ നിന്നും അനുഭവപാഠങ്ങൾ ഉൾക്കൊണ്ട് അടുത്ത വാർഷിക പദ്ധതി കൂടുതൽ മികച്ച രീതിയിൽ തയ്യാറാക്കുന്നതിനുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ രൂപപ്പെടുത്തുന്ന സമീപനമാകണം ഈ ഭാഗത്ത് വേണ്ടത്. അതോടൊപ്പം സംയോജന സാദ്ധ്യതകളുടെ അവലോകനത്തിന്റെ ഭാഗമായി വിവിധ വകുപ്പുകളും ഏജൻസികളും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപന പ്രദേശത്ത് നടപ്പുവർഷം നടപ്പാക്കിയതോ നടപ്പാക്കിവരുന്നതോ ആയ കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാനാവിഷ്കൃത പരിപാടികൾ, സംസ്ഥാന പരിപാടികൾ, മറ്റ് വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നിവയുടെ വിവരങ്ങൾ കൂടി കൂട്ടിച്ചേർത്ത് ഈ ഭാഗം മെച്ചപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.

(3) പ്രശ്ന വിശകലനവും പ്രശ്ന പരിഹാര സാദ്ധ്യതകളും (അദ്ധ്യായം 3)

അതത് വർഷം പരിഷ്കരിക്കുന്ന അവസ്ഥാരേഖയെ (Status Report) അടിസ്ഥാനമാക്കിയാണ് ഈ ഭാഗം തയ്യാറാക്കേണ്ടത്. ഇതിനായി ഈ മാർഗ്ഗരേഖയിലെ ഫോറം നമ്പർ 3 ഉപയോഗിക്കണം. ഓരോ മേഖലയുടേയും ഗുരുതരവും അതീവ ഗുരുതരവുമായ പ്രശ്നങ്ങൾ മാത്രം വിശകലനം ചെയ്താൽ മതിയാകുന്നതാണ്.

(4) വികസന കാഴ്ചപ്പാട്, ലക്ഷ്യങ്ങൾ, തന്ത്രം (അദ്ധ്യായം 4)

പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതിയുടെ ആരംഭത്തിൽ തയ്യാറാക്കുന്ന വികസനരേഖയുടെയും അതാത് വർഷം പരിഷ്കരിക്കുന്ന അവസ്ഥാരേഖയുടെയും അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഓരോ മേഖല യുടേയും വികസന കാഴ്ചപ്പാട്, നയസമീപനം, തന്ത്രം എന്നിവ വിശദമാക്കിയതിനു ശേഷം ആ നിഗമനങ്ങൾ ക്രോഡീകരിച്ച് വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന വികസന കാഴ്ചപ്പാടിനും ലക്ഷ്യങ്ങൾക്കും തന്ത്രത്തിനും രൂപം നൽകണം. പ്രാദേശിക വികസന പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിക്കുന്നതിൽ വലിയ പ്രധാന്യമുള്ള വികസന കാഴ്ചപ്പാട് (പരിപ്രേക്ഷ്യം), ലക്ഷ്യങ്ങൾ, വികസനതന്ത്രം എന്നിവയുടെ വിശദീകരണം ചുവടെ നൽകുന്നു.

(i) വികസനകാഴ്ചപാട്:- പ്രദേശത്തിന്റെ അഥവാ വിഷയ മേഖലയുടെ വികസനത്തിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം നടത്തുന്ന ഇടപെടലുകളെ നയിക്കേണ്ട അടിസ്ഥാന സമീപനം അഥവാ പൊതുനയം എന്താണ് എന്നതാണ് വികസന കാഴ്ചപ്പാട് (പരിപ്രേക്ഷ്യം) എന്നതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്.

ഉദാ: മണ്ണും ജലവും അന്തരീക്ഷവും എന്നും ശുചിത്വത്തോടെ നിലനിർത്തുന്നതാണ് മാലിന്യ പരിപാലന രംഗത്തെ വികസന കാഴ്ചപ്പാട് എന്ന് പറയാം.

(ii) ലക്ഷ്യങ്ങൾ:- വികസനകാഴ്ചപ്പാടിനെ അഥവാ വികസനപരിപ്രേക്ഷ്യത്തെ യാഥാർത്ഥ്യമാക്കുന്നതിന് അതിനെ ഹ്രസ്വകാല, ദീർഘകാല ലക്ഷ്യങ്ങളാക്കി മാറ്റി കൃത്യതയോടെ നിർവചിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഉദാ:- മാലിന്യ പരിപാലന രംഗത്ത് ഖരമാലിന്യ പരിപാലനം, ദ്രവമാലിന്യ പരിപാലനം, അന്തരീക്ഷ മലിനീകരണത്തിന്റെ തോത് കുറയ്ക്കൽ തുടങ്ങിയ ലക്ഷ്യങ്ങളിൽ ഏതൊക്കെ പതിനാലാം പദ്ധതിക്കാലയളിൽ ഏറ്റെടുത്ത് പൂർത്തിയാക്കുമെന്നും അതിൽതന്നെ ഓരോ വർഷവും ഏതൊക്കെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കുമെന്നും വ്യക്തമാക്കണം.

(iii) വികസനതന്ത്രം :- വികസന കാഴ്ചപ്പാടിനോട് നീതി പുലർത്തിക്കൊണ്ട് വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ നേടിയെടുക്കാൻ പ്രദേശത്തിന്റെ സാദ്ധ്യതകൾക്കും പരിമിതികൾക്കും അനുസൃതമായി സ്വീകരിക്കുന്ന മുൻഗണനകൾ, മാർഗ്ഗങ്ങൾ എന്നിവയെയാണ് വികസനതന്ത്രം എന്നതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്.

ഉദാ: ഹരിതകർമ്മസേന വഴിയുള്ള അജൈവ മാലിന്യശേഖരണവും കൈയ്യൊഴിയലും, ജൈവമാലിന്യങ്ങളുടെ ഉറവിടസംസ്കരണം ഗാർഹിക-സ്ഥാപന-പൊതു തലങ്ങളിൽ ദ്രവമാലിന്യ പരിപാലന പദ്ധതികൾ, മാലിന്യസംസ്കരണ മേഖലയിലെ സ്റ്റാർട്ട് അപ്പ് സംരംഭങ്ങളുടെ പ്രോത്സാഹനം എന്നിവ വികസന തന്ത്രത്തിൽ സ്വീകരിക്കാവുന്നതാണ്.

(5) വിഭവസ്രോതസ്സുകളും വകയിരുത്തലുകളും (അദ്ധ്യായം 5)

വിവിധ സ്രോതസ്സുകളിൽ നിന്നും ലഭ്യമാകാവുന്ന ധനവിഭവങ്ങൾ പ്രോജക്ടുകൾക്ക് വകയിരുത്തുന്നത് കൂടാതെ പ്രദേശത്ത് ലഭ്യമാക്കാൻ കഴിയുന്ന മനുഷ്യ-പ്രകൃതി വിഭവങ്ങളെ എങ്ങനെ പ്രയോജനപ്പെടുത്താമെന്നത് സംബന്ധിച്ച വിശകലനവും നടത്തേണ്ടതാണ്. ഇതിനായി ഈ മാർഗ്ഗരേഖയ്ക്ക് അനുബന്ധമായി കൊടുത്തിട്ടുള്ള ഫോറം 7 ഉപയോഗിക്കേണ്ടതാണ്.

(6) പ്രോജക്ടുകളും അവയുടെ വിശദാംശങ്ങളും (അദ്ധ്യായം 6)

വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുന്ന പ്രോജക്ടുകളുടെ വിവരങ്ങൾ പദ്ധതി രേഖയിൽ ഉണ്ടായിരിക്കണം. ഓരോ പ്രോജക്ടിനേയും സംബന്ധിച്ച സുപ്രധാന വിവരങ്ങൾ പ്രതിപാദിക്കുന്ന പ്രോജക്ട് സംഗ്രഹം അനിവാര്യമാണ്. പ്രോജക്ട് നമ്പർ, പേര്, വിഭാഗം, വികസന മേഖല, വിഭവ സ്രോതസ്സ്, ഭൗതിക ലക്ഷ്യങ്ങൾ, പ്രോജക്ടിന്റെ പ്രത്യേക സവിശേഷതകൾ എന്നിവ സംഗ്രഹ കുറിപ്പിൽ വ്യക്തമായി രേഖപ്പെടുത്തണം.

(7) പ്രത്യേക പദ്ധതികൾ/പരിപാടികൾ (അദ്ധ്യായം 7)

പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി, പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി, വനിതാ ഘടകപദ്ധതി, സാമൂഹ്യ സുരക്ഷാ പദ്ധതി (കുട്ടികൾ, ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർ, ട്രാൻസ് ജെൻഡേഴ്സ് എന്നിവരുടെ പദ്ധതിയും, വയോജനങ്ങളുടെ ക്ഷേമവും പാലിയേറ്റീവ് കെയർ സംവിധാനവും), അതിദരിദ്രർക്കു വേണ്ടിയുള്ള മൈക്രോ പ്ലാൻ പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ ഗ്രാന്റ് വിനിയോഗിക്കുന്നതിനുള്ള ഉപപദ്ധതി, ആസ്തിസംരക്ഷണ പദ്ധതി, സദ്ഭരണ പദ്ധതി, പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസന പദ്ധതി (LED Plan), ദുരന്തമാനേജ്മെന്റ് പദ്ധതി, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാന പ്രാദേശിക കർമ്മ പദ്ധതി എന്നിവയ്ക്കായി പ്രത്യേക ഭാഗങ്ങൾ പദ്ധതിരേഖയിൽ ഉണ്ടായിരിക്കണം. സുസ്ഥിര വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ കാഴ്ചപ്പാടുകളും പൊതു സമീപനവും തന്ത്രങ്ങളും ഈ അദ്ധ്യായത്തിൽ സംക്ഷിപ്തമായി ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.

(8) വായ്പാ ബന്ധങ്ങൾ (അദ്ധ്യായം 8)

പദ്ധതിയിലെ വായ്പാ സാദ്ധ്യതകളെ സംബന്ധിച്ച ഒരു ലഘു വിവരണം തയ്യാറാക്കണം. അതോടൊപ്പം കേരള ബാങ്ക് ഉൾപ്പെടെയുള്ള ബാങ്കുകളും അതാത് പ്രദേശത്തെ പൊതുമേഖലാ ധനകാര്യ സ്ഥാപനങ്ങളുമായുള്ള ചർച്ചയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ വായ്പാബന്ധിതമായി നടപ്പിലാക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകളുടെ പട്ടികയും വിശദാംശങ്ങളും ഉൾപ്പെടുത്തണം.

(3.4.1 (7), (8) എന്നീ ഖണ്ഡികകൾ കാണുക)

(9) സമഗ്ര പരിപാടികളും സംയോജന സാദ്ധ്യതകളും (അദ്ധ്യായം 9)

അവസ്ഥാരേഖയിൽ (Status Report) പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ പരിഗണിച്ചാണ് സമഗ്ര പരിപാടികൾക്ക് രൂപം നൽകേണ്ടത് (ഖണ്ഡിക 3.5.5 കാണുക). നിർദ്ദേശിക്കുന്ന സമഗ്രപരിപാടികൾ ഏതെല്ലാം, ഓരോ സമഗ്ര പരിപാടിയുടെയും ലക്ഷ്യങ്ങൾ എന്തൊക്കെ, ഉൾപ്പെടുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ ഏതെല്ലാം, പങ്കാളികളാകുന്ന തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും വകുപ്പുകളും ഏജൻസികളും ഏതൊക്കെയാണ്, പ്രധാന പ്രവർത്തനങ്ങൾ, അവയുടെ മുൻ-പിൻ ബന്ധങ്ങൾ, ഏകോപനം എന്നിവ വിശദമായി നൽകണം. കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാനാവിഷ്കൃത പരിപാടികൾ, സംസ്ഥാന പരിപാടികൾ, നവകേരളം കർമ്മ പദ്ധതി – 2, വിവിധ സ്ഥാപനങ്ങൾ, ഏജൻസികൾ, സംഘടനകൾ എന്നിവ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപന പ്രദേശത്ത് നടത്തുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ, എന്നിവ കൂടി പരമാവധി ഉൾപ്പെടുത്തണം (ഖണ്ഡിക 3.5.6 കാണുക). ഖണ്ഡിക 3.5.4 പ്രകാരമുള്ള സംയുക്തപ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ അതിന്റെ വിശദാംശങ്ങളും നൽകണം..

(10) മോണിട്ടറിംഗ് (അദ്ധ്യായം 10)

മോണിട്ടറിംഗ് കമ്മിറ്റികളായി രൂപാന്തരപ്പെടുന്ന വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളുടെ ചുമതലകളും ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളും പ്രവർത്തനരീതിയും ഈ അദ്ധ്യായത്തിൽ വ്യക്തമാക്കണം.

3.3.7 പദ്ധതിരേഖയും വികസനരേഖയും തയ്യാറാക്കുന്നതിനുള്ള പൂർണ്ണചുമതല ഭരണസമിതിക്കാണ്. തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനതല ആസൂത്രണ സമിതിഇക്കാര്യത്തിൽ ഭരണസമിതിയെ സഹായിക്കണം.

3.3.8 വികസന സെമിനാറിൽ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പടിസ്ഥാനത്തിൽ ഗ്രൂപ്പ് ചർച്ചകൾ സംഘടിപ്പിക്കുകയും ചുവടെ വിവരിക്കുന്ന കാര്യങ്ങൾ ഉറപ്പുവരുത്തുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്.

(1) വാർഡ് അടിസ്ഥാനത്തിലല്ലാതെ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തെ ഒരു യൂണിറ്റായി വിഭാവനം ചെയ്തുകൊണ്ടുള്ള വികസനതന്ത്രവും സമീപനവുമാണ് സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ളത്.

(2) പദ്ധതിയുടെ പൊതുവികസന കാഴ്ചപ്പാട് ദീർഘവീക്ഷണത്തോടെയുള്ളതും മുൻഗണനകൾ യുക്തിസഹവും വികസന മേഖലകൾക്ക് നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള സമീപനം അനുയോജ്യവുമാണ്.

(3) വികസന കാഴ്ചപ്പാട്, ലക്ഷ്യങ്ങൾ, വികസനതന്ത്രം എന്നിവയ്ക്ക് അനുയോജ്യമായ പ്രോജക്ട് ആശയങ്ങളാണ് അവതരിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളത്.

(4) ഗ്രാമസഭകൾ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള മുൻഗണനകൾ പരിഗണിച്ചാണ് പ്രോജക്ട് നിർദ്ദേശങ്ങൾ അവതരിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളത്.

(5) ജില്ലാപദ്ധതി നിർദ്ദേശങ്ങൾ കണക്കിലെടുത്തും സംയോജനസാദ്ധ്യതകൾ പരിഗണിച്ചുമാണ് പദ്ധതി തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ളത്.

3.3.9 ഗ്രാമസഭാ യോഗം ചേരുന്നതിന് നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള നടപടിക്രമങ്ങളിൽ അനുയോജ്യമായ മാറ്റങ്ങൾ വരുത്തി വികസന സെമിനാർ യോഗം ചേരുന്നതിന് അനുവർത്തിക്കേണ്ടതാണ്.

3.4 വാർഷിക പദ്ധതിക്ക് അന്തിമരൂപം നൽകൽ

3.4.1 വാർഷിക പദ്ധതി അടങ്കൽ നിശ്ചയിക്കൽ

(1) ഗ്രാമസഭാ/ഊരുകൂട്ട യോഗങ്ങളിലെയും ഗ്രാമസഭയ്ക്ക് സമാനമായ മറ്റ് യോഗങ്ങളിലെയും വികസന സെമിനാറിലെയും ചർച്ചകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ആവിഷ്കരിക്കുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങൾ രണ്ടായി തരംതിരിക്കണം – ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിന്റെ വാർഷിക പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി പരിഹാരം കാണേണ്ടവയെന്നും അല്ലാത്തവയെന്നും. ആദ്യവിഭാഗത്തിൽപ്പെടുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങൾ പ്രോജക്ട് റിപ്പോർട്ടുകളായി തയ്യാറാക്കുന്നതിന് ബന്ധപ്പെട്ട വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾക്ക് നൽകുകയും അന്തിമ പദ്ധതിരേഖയുടെ ഭാഗമാക്കുകയും വേണം. ബ്ലോക്ക്, ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത്, സംസ്ഥാന തലങ്ങളിൽ നടപടി ആവശ്യമുള്ളവ അതത് തലത്തിലേയ്ക്ക് കൈമാറേണ്ടതാണ്.

(2) വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്താവുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിനു മുമ്പ് വിഭവലഭ്യത സംബന്ധിച്ച് കൃത്യമായ ഒരു ധാരണ ഉണ്ടാക്കണം. കരട് പദ്ധതിയിലെ പ്രോജക്ട് നിർദ്ദേശങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച് വികസനസെമിനാറിൽ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള മുൻഗണനകളും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ മുൻഗണനകളും കണക്കിലെടുത്തുകൊണ്ട് വിവിധ വിഭാഗങ്ങളിൽ ഓരോ വിഷയമേഖലയ്ക്കും ഉപമേഖലയ്ക്കും വകയിരുത്താവുന്ന അടങ്കൽതുക എത്രയെന്ന് വിവിധ വിഭവസമാഹരണ സാദ്ധ്യതകൾ പരിഗണിച്ച് ഭരണസമിതി തീരുമാനിക്കേണ്ടതാണ്.

വിഭവപരിധികൾക്ക് ഉള്ളിൽ നിന്നുകൊണ്ട് മുൻഗണനാടിസ്ഥാനത്തിൽ പ്രോജക്ടുകൾ തിരഞ്ഞെടുത്ത് വേണം വാർഷിക പദ്ധതിക്ക് അന്തിമരൂപം നൽകേണ്ടത്.

(3) വാർഷികപദ്ധതി വിഭവവകയിരുത്തൽ വിവരങ്ങൾ ഫോറം7-ൽ തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്.

(4) വികസനഫണ്ട്, മെയിന്റനൻസ് ഫണ്ട് എന്നിവയുടെ അടങ്കൽതുകയുടെ കാര്യത്തിൽ സംസ്ഥാന ബജറ്റിന്റെ അനുബന്ധം IV പ്രകാരം ലഭിക്കുന്ന തുകയോടൊപ്പം സ.ഉ(കൈ)നം. 79/2021/ധന തീയതി 15.07.2021 പ്രകാരം ലഭ്യമാകാവുന്ന ക്യാരിഓവർ തുക കൂടി ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്. ഈ ഉത്തരവ് പ്രകാരം ഒരു സാമ്പത്തിക വർഷം അനുവദിച്ച തുകയിൽ നിന്നും ആ വർഷം ചെലവഴിക്കാൻ കഴിയാത്ത ഫണ്ട് ചില നിബന്ധനകൾക്ക് വിധേയമായി തൊട്ടടുത്ത വർഷം ക്യാരിഓവർ ചെയ്യുന്നതിന് അനുമതി നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഒപ്പം, പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി വിഹിതത്തിലെയും പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതത്തിലെയും ഒരു വർഷത്തെ വിനി യോഗത്തിലെ കുറവ് തൊട്ടടുത്ത വർഷം പരിഹരിക്കണമെന്നും വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. വിശദാംശങ്ങൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

(i) വികസന ഫണ്ടിലെ പൊതുവിഭാഗം സാധാരണ വിഹിതം, പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി വിഹിതം, പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതം എന്നിവയിൽ ഓരോന്നിലും ഒരു സാമ്പത്തിക വർഷംഅനുവദിച്ച തുകയിൽ നിന്നും ആ വർഷം ചെലവഴിക്കാൻ കഴിയാത്ത ഫണ്ട് (അനുവദിച്ച ഫണ്ടിന്റെ പരമാവധി 20 ശതമാനം വരെ) ക്യാരിഓവർ വിഹിതമായി തൊട്ടടുത്ത വർഷം അനുവദിക്കുന്നതാണ്.

(ii) പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി വിഹിതത്തിലെയും പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതത്തിലെയും വിനിയോഗ ശതമാനം 80-ൽ കുറവാണെങ്കിൽ, മേല്പറഞ്ഞ പ്രകാരം ക്യാരിഓവർ ആയി സർക്കാർ അനുവദിക്കുന്നത് കഴിച്ചുള്ള സംഖ്യ തൻവർഷത്തെ പൊതു വിഭാഗം സാധാരണ വിഹിതത്തിൽ നിന്നും പരിഹാര വകയിരുത്തൽ നടത്തണം. ഉദാഹരണത്തിന് ഒരു തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന് പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി വിഹിതത്തിൽ ഒരു വർഷം അനുവദിച്ച തുകയുടെ 65 ശതമാനം തുകയേ ആ വർഷം ചെലവഴിക്കാൻ കഴിഞ്ഞുള്ളൂ എന്നിരിക്കട്ടെ. ചെലവഴിക്കാൻ ബാക്കിയുള്ളത് 35 ശതമാനമാണ്. അങ്ങനെയെങ്കിൽ ആ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന് 20 ശതമാനം തുക ക്യാരിഓവർ ആയി സർക്കാർ അനുവദിക്കും. ബാക്കി 15 ശതമാനം തുക എത്രയാണോ ആ തുക തൻവർഷത്തെ പൊതുവിഭാഗം സാധാരണ വിഹിതത്തിൽ നിന്നും പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതിയിലേയ്ക്ക് പരിഹാര വകയിരുത്തൽ നടത്തണം.

(iii) പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യകമ്മീഷൻ ഗ്രാന്റിൽ ചെലവഴിക്കാത്ത ഫണ്ട് പൂർണ്ണമായും ക്യാരിഓവർ ചെയ്യാവുന്നതാണ്.

(iv) മെയിന്റനൻസ് ഫണ്ടിലെ റോഡിതര വിഹിതം, റോഡ് വിഹിതം എന്നിവയിൽ ഓരോന്നിലും ഒരു സാമ്പത്തിക വർഷം അനുവദിച്ച തുകയിൽ നിന്നും ആ വർഷം ചെലവഴിക്കാൻ കഴിയാത്ത ഫണ്ട് (അനുവദിച്ച ഫണ്ടിന്റെ പരമാവധി 20 ശതമാനം വരെ) ക്യാരിഓവർ വിഹിതമായി തൊട്ടടുത്ത വർഷം അനുവദിക്കുന്നതാണ്.

(5) മുകളിൽ പ്രതിപാദിച്ച മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ കൂടി കണക്കിലെടുത്തുകൊണ്ട് വേണം ഓരോ വിഭാഗം പദ്ധതിയിലെയും (പൊതു വിഭാഗം, പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി, പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി) അടങ്കൽ തുക നിശ്ചയിക്കേണ്ടത്. ക്യാരിഓവർ ആയി ലഭ്യമാകുന്നതിൽ കൂടുതൽ സ്പിൽഓവർ ബാധ്യത ഉണ്ടെങ്കിൽ അത് തൻ വർഷത്തെ വിഹിതത്തിൽ നിന്നും മേഖലാ നിബന്ധനകൾക്ക് വിധേയമായി കണ്ടെത്തേണ്ടതാണ്.

(6) ഭരണസമിതിയുടെ പ്രമേയത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഓരോ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയും അതിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾക്ക് പ്രോജക്ടുകൾ നിശ്ചിത മാതൃകയിൽ തയ്യാറാക്കുന്നതിനുള്ള നിർദ്ദേശം നൽകേണ്ടതാണ്.

(7) വായ്പാബന്ധിത പ്രോജക്ടുകളുടെ വായ്പാ സാദ്ധ്യതകളെക്കുറിച്ച് ചർച്ച ചെയ്യുവാൻ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനതല ആസൂത്രണ സമിതിയുടേയും വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളുടേയും നേതൃത്വത്തിൽ ലീഡ് ബാങ്ക് (Lead Bank) പ്രതിനിധികളുമായും അതാത് തലത്തിലെ ബാങ്കേഴ്സ് കമ്മിറ്റികളുമായും ചർച്ച നടത്തേണ്ടതാണ്. അതുപോലെ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപന പരിധിയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന സഹകരണ സംഘം പ്രതിനിധികളുമായി സഹകരണാടിസ്ഥാനത്തിൽ യോജിച്ച് നടപ്പിലാക്കാവുന്ന പ്രോജക്ടുകളെക്കുറിച്ച് കൂടിയാലോചനകളും നടത്തേണ്ടതാണ്. ഇപ്രകാരം നടത്തുന്ന ചർച്ചകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ആയിരിക്കണം വായ്പാബന്ധിത പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കേണ്ടത്. വാർഷിക പദ്ധതി അന്തിമാക്കുന്നതിന് മുൻപ് ഇത്തരം ചർച്ചകൾ പൂർത്തിയാക്കേണ്ടതാണ്.

(8) പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് വായ്പാസാദ്ധ്യതകൾ ഉറപ്പാക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി രണ്ട് കാര്യങ്ങൾ മുൻകൂറായി ചെയ്യാവുന്നതാണ്.

(എ) ആസൂത്രണ സമിതിയുടെയും വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളുടേയും സംയുക്ത യോഗത്തിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപന പ്രദേശത്ത് പ്രവർത്തന മേഖലയുള്ള ബാങ്ക് പ്രതിനിധികളുമായി പ്രോജക്ടുകൾ പ്രകാരമുള്ള വായ്പാ ആവശ്യങ്ങൾ ചർച്ച ചെയ്ത് നിലവിലുള്ള സാദ്ധ്യതകൾ സംബന്ധിച്ച് വ്യക്തത വരുത്തുക.

(ബി) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ വായ്പാ ആവശ്യങ്ങൾ ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റ് മുഖാന്തിരം ബി.എൽ.ബി.സി യോഗത്തിൽ അവതരിപ്പിച്ച് ചർച്ച ചെയ്യുകയും വരും വർഷത്തെ ക്രെഡിറ്റ് പ്ലാനിൽ അത് ഉൾപ്പെടുത്താൻ നടപടി സ്വീകരിക്കുകയും വേണം. മുൻകൂട്ടി ഈ പ്രവർത്തനം നടത്താൻ കഴിഞ്ഞാൽ മാത്രമേ വായ്പാ ആവശ്യങ്ങൾ ക്രെഡിറ്റ് പ്ലാനിൽ ഉൾപ്പെടുകയുള്ളൂ.

3.4.2 വാർഷികപദ്ധതിക്ക് അന്തിമരൂപം നൽകുന്നതിൽ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികളുടെ പങ്ക്

(1) പദ്ധതിക്ക് അന്തിമരൂപം നൽകുന്നതിന്റെ മുന്നോടിയായി, മേഖലാവിഭജന നിബന്ധനകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഓരോ മേഖലയിലും വകയിരുത്തേണ്ട തുക, അനിവാര്യമായ ഇനങ്ങൾക്കും വിഭാഗങ്ങൾക്കും വകയിരുത്തേണ്ട തുക, ഏറ്റെടുക്കേണ്ട പ്രോജക്ടുകൾ എന്നിവ സംബന്ധിച്ച ശുപാർശ ഓരോ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയും നൽകേണ്ടതും അവ പരിശോധിച്ച് മേഖലാ, ഉപമേഖലാ

വിഹിതങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച് അന്തിമ തീരുമാനം ധനകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി ശുപാർശയിന്മേൽ ഭരണസമിതി കൈക്കൊളേളണ്ടതുമാണ്.

(2) അപ്രകാരം ഭരണസമിതി എടുത്ത തീരുമാനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, ഓരോ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയും വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളെകൊണ്ട് വിശദമായ പ്രോജക്ട് റിപ്പോർട്ടുകൾ സുലേഖ സോഫ്റ്റ് വെയറിൽ തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്.

(3) സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടെ പ്രോജക്ട് അംഗീകാര തീരുമാന നമ്പർ, തീയതി എന്നിവ പ്രോജക്ട് രേഖയിൽ രേഖപ്പെടുത്തി ഡാറ്റാ എൻട്രി ചെയ്യണം. പദ്ധതി ആസൂത്രണത്തിൽ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികൾക്കും സ്റ്റിയറിംഗ് കമ്മിറ്റികൾക്കുമുള്ള ചുമതലകൾ അനുബന്ധം 5 – ൽ നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

3.4.3 ബ്ലോക്ക്, ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളുടെ പദ്ധതി രൂപീകരണം

(1) ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിൽ പദ്ധതി ആസൂത്രണം ചെയ്യുന്നതിന് നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള എല്ലാ നടപടികളും സമുചിതമായ മാറ്റങ്ങളോടെ ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകളും ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളും അനുവർത്തിക്കേണ്ടതാണ്.

(2) ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തിലേയ്ക്ക് നൽകുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങൾ, ഗ്രാമ സഭകൾക്ക് സമാനമായി ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തിൽ സംഘടിപ്പിക്കുന്ന യോഗത്തിലെ ശുപാർശകൾ, ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് വികസന സെമിനാറിൽ അവതരിപ്പിച്ച് രൂപം നൽകുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങൾ, ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തിന്റെ തനത് വികസന ആവശ്യങ്ങൾ എന്നിവ പരിഗണിച്ചാണ് ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തിന്റെ വാർഷിക പദ്ധതി തയ്യാറാക്കേണ്ടത്. ആവർത്തനം ഒഴിവാക്കുന്നതിനായി ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളുടെ പദ്ധതി നിർദ്ദേശങ്ങൾ കണക്കിലെടുത്ത് വേണം ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകൾ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കേണ്ടത്.

(3) അതുപോലെ ജില്ലയിലെ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളും ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകളും ജില്ലാ പഞ്ചായത്തിന്റെ പരിഗണനയ്ക്ക് നൽകുന്ന ശുപാർശകൾ, ഗ്രാമസഭകൾക്ക് സമാനമായി ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് സംഘടിപ്പിക്കുന്ന യോഗത്തിലെ ശുപാർശകൾ, ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് വികസന സെമിനാറിലെ നിർദ്ദേശങ്ങൾ എന്നിവ ഉൾക്കൊണ്ടും ജില്ലാ പഞ്ചായത്തിന്റെ തനത് വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ കണക്കിലെടുത്തും ജില്ലാ പഞ്ചായത്തിന്റെ വാർഷിക പദ്ധതി തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്. ആവർത്തനം ഒഴിവാക്കുന്നതിനായി ഗ്രാമ-ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകളുടെ പദ്ധതി നിർദ്ദേശങ്ങൾ കണക്കിലെടുത്ത് വേണം ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് പദ്ധതി തയ്യാറാക്കേണ്ടത്

(4) ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തിന്റെ പദ്ധതിരേഖ ബന്ധപ്പെട്ട ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്കും ജില്ലാ പഞ്ചായത്തിന്റെ പദ്ധതിരേഖ ബന്ധപ്പെട്ട ഗ്രാമ/ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകൾക്കും നൽകണം.

3.5 പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കൽ

3.5.1 പ്രോജക്ട് ഡാറ്റാ എൻട്രിയും നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥരും

(1) വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ സഹായത്തോടെ സുലേഖ സോഫ്റ്റ് വെയറിൽ തയ്യാറാക്കേണ്ടുന്ന ചുമതല അതത് വിഷയ മേഖലയുടെ

നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥർക്കാണ്. ഡാറ്റാഎൻട്രി നടത്തുമ്പോൾ പ്രോജക്ട് ഫോറങ്ങളിലെ എല്ലാ കോളങ്ങളും പൂർണ്ണമായി പൂരിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും അതുപ്രകാരം ഡാറ്റാഎൻട്രി നടത്തിയിട്ടുണ്ടെന്നും നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥർ ഉറപ്പു വരുത്തണം. ഏതൊരു വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ നിർദ്ദേശമായിരുന്നാലും പ്രോജക്ടിന്റെ നിർവ്വഹണ ചുമതല ഏൽപ്പിക്കപ്പെടുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥയാണ്(നാണ്) പ്രസ്തുത പ്രോജക്ട് തയ്യാറാക്കേണ്ടത്.

(2) നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥരായി നിയോഗിക്കുന്നതിന് തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ് അനുമതി നൽകുകയും ധനകാര്യവകുപ്പ് ഡ്രായിംഗ് ആന്റ് ഡിസ്ബേഴ്സിംഗ് പദവി നൽകുകയും ചെയ്തിട്ടുള്ള ഏതൊരു ഉദ്യോഗസ്ഥയെയും(നെയും) നിർവ്വഹണ ചുമതല ഏൽപ്പിക്കാവുന്നതാണ്. നിർവ്വഹണ ചുമതല ഏൽപ്പിക്കുന്നത് സംബന്ധിച്ച് ചുവടെ പ്രതിപാദിക്കുന്ന വിശദീകരണങ്ങൾ നൽകുന്നു.

(i) നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തികളുടെ പ്രോജക്ട് തയ്യാറാക്കി നിർവ്വഹണം നടത്തേണ്ട ചുമതല എഞ്ചിനീയറിംഗ് വിഭാഗത്തിനാണ്.

(ii) കാർഷിക മേഖലയിലെ പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കി നിർവ്വഹണം നടത്തേണ്ടത് കാർഷിക മേഖലയിലെ ചുമതലപ്പെട്ട ഉദ്യോഗസ്ഥരാണ്.

(iii) ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിലെ പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി (എസ്.സി.എസ്.പി), പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി (റ്റി.എസ്.പി) എന്നിവയിലെ ഭവനനിർമ്മാണം, വീട് പുനരുദ്ധാരണം, ഭവനനിർമ്മാണത്തിന് സ്ഥലം വാങ്ങൽ, നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തികളും യന്ത്രസാമഗ്രികൾ സ്ഥാപിക്കലും ഒഴികെയുള്ള ശുചിത്വ – മാലിന്യ സംസ്കരണ പ്രോജക്ടുകളുടെ നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥ(ൻ) വില്ലേജ് എക്സ്റ്റൻഷൻ ഓഫീസർ ആയിരിക്കും. കാർഷിക മേഖലാ പ്രോജക്ടുകൾ കൃഷി ഓഫീസറും മൃഗസംരക്ഷണ പ്രോജക്ടുകൾ വെറ്ററിനറി സർജനും വിദ്യാഭ്യാസ പ്രോജക്ടുകൾ ഹെഡ്മാസ്റ്ററും/ഹെഡ്മിസ്ട്രസും, ആരോഗ്യ പ്രോജക്ടുകൾ മെഡിക്കൽ ഓഫീസർമാരും നിർവ്വഹണം നടത്തണം. ഇവ ഒഴികെയുള്ള എസ്.സി.എസ്.പി, റ്റി.എസ്.പി വിഭാഗങ്ങളിലെ മറ്റെല്ലാ പ്രോജക്ടുകളുടേയും നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥ(ൻ) ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് അസിസ്റ്റന്റ് സെക്രട്ടറി ആയിരിക്കുന്നതാണ്.

(iv) നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തികളുടെ നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥരായി ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകളിൽ അസിസ്റ്റന്റ് എഞ്ചിനീയറെയോ അസിസ്റ്റന്റ് എക്സ്ക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയറെയോ നിശ്ചയിക്കാവുന്നതാണ്. അതുപോലെ ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളിൽ അസിസ്റ്റന്റ് എഞ്ചിനീയ റേയോ അസിസ്റ്റന്റ് എക്സ്ക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയറെയോ എക്സ്ക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയറെയോ നിശ്ചയിക്കാവുന്നതാണ് .

(v) വൈദ്യുതിബോർഡ്, ജലഅതോറിറ്റി, ഭൂജല വകുപ്പ് തുടങ്ങിയ സ്ഥാപനങ്ങൾ മുഖേന ഡെപ്പോസിറ്റ് മാതൃകയിൽ നടപ്പാക്കുന്ന പ്രവൃത്തികൾ സമയബന്ധിതമായി പൂർത്തിയാക്കുന്ന തിനുവേണ്ട തുടർനടപടികൾ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനതലത്തിൽ സ്വീകരിക്കേണ്ടതു ള്ളതുകൊണ്ട് അത്തരം പ്രവൃത്തികളുടെ നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥനായി (യായി) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ സെക്രട്ടറിയെ നിശ്ചയിക്കേണ്ടതാണ്. അത്തരം

ഡെപ്പോസിറ്റ് പ്രവർത്തികളുടെ നിർവ്വഹണ പുരോഗതി തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിലെ അതത് വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ മോണിട്ടർ ചെയ്യേണ്ടതും കരാർ കാലാവധിക്കുള്ളിൽ പ്രവൃത്തി എസ്റ്റിമേറ്റിനനുസരിച്ച് പൂർത്തിയാക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തേണ്ടതുമാണ്.

(vi) ബഡ്സ് സ്കൂളുകളിലെയും ബഡ്സ് റിഹാബിലിറ്റേഷൻ സെന്ററുകളിലെയും നിർമ്മാണ പ്രോജക്ടുകളുടെ നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥ(ൻ) അസിസ്റ്റന്റ് എഞ്ചിനീയർ ആയിരിക്കും. ജീവനക്കാരുടെ ശമ്പളം, മറ്റ് ആനുകൂല്യങ്ങൾ, ബഡ്സ് സ്കൂളുകൾക്ക് സ്ഥലം വാങ്ങൽ, ബഡ്സ് സ്കൂൾ വാഹനത്തിന്റെ പരിപാലനം, ബഡ്സ് സ്കൂളുകളിലെ ഫർണിച്ചർ വാങ്ങൽ എന്നീ പ്രോജക്ടുകളുടെയും വിദഗദ്ധ പരിശോധന ആവശ്യമില്ലാതെ വിതരണം ചെയ്യാൻ കഴിയുന്ന ടൈസൈക്കിൾ, വീൽചെയർ മുതലായ പ്രോജക്ടുകളുടെയും നിർവ്വഹണം അസിസ്റ്റന്റ് സെക്രട്ടറി നടത്തേണ്ടതാണ്. ഇവ ഒഴികെ ബഡ്സ് സ്കൂളുകൾക്കും ബഡ്സ് റിഹാബിലിറ്റേഷൻ സെന്ററുകൾക്കുമായുള്ള മറ്റെല്ലാ പ്രോജക്ടുകളും വനിതാ-ശിശുവികസന വകുപ്പിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥർ നിർവഹിക്കേണ്ടതാണ്.

(vii) ചുമതലപ്പെട്ട നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ അഭാവത്തിൽ മാത്രം തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ സെക്രട്ടറിക്കോ വൈദഗ്ധ്യമേഖല കണക്കിലെടുത്ത് അനുയോജ്യരായ മറ്റ് ഉദ്യോഗസ്ഥർക്കോ പ്രോജക്ടുകളുടെ നിർവ്വഹണ ചുമതല ഭരണസമിതി തീരുമാന പ്രകാരം നൽകാവുന്നതാണ്.

(3) സുലേഖ സോഫ്റ്റ് വെയറിൽ പതിവു രീതിയിൽ പ്രോജക്ടിന്റെ വിവരങ്ങൾ നൽകുന്നതിനോടൊപ്പം ലളിതമായ ഭാഷയിൽ ഒരു പ്രോജക്ട് സംഗ്രഹം കൂടി തയ്യാറാക്കി ചേർക്കേണ്ടതാണ്. പ്രോജക്ടിനെക്കുറിച്ച് ഒരു ഏകദേശ ധാരണ ലഭിക്കുന്നതിനു വേണ്ടിയാണ് സംഗ്രഹം ഉൾപ്പെടുത്തണമെന്ന് നിർദ്ദേശിക്കുന്നത്. പ്രോജക്ട് സംഗ്രഹങ്ങൾ ക്രോഡീകരിച്ചാണ് പദ്ധതി രേഖയുടെ ആറാമത്തെ അദ്ധ്യായം പൂർത്തിയാക്കേണ്ടത്.

(4) ഓരോ പ്രോജക്ടും ഡാറ്റാ എൻട്രി ചെയ്യുതിനു മുൻപ് ചുവടെ വിവരിക്കുന്ന കാര്യങ്ങൾ ഉറപ്പു വരുത്തണം

(i) പ്രോജക്ട് പൂർണ്ണമായും വിഭാവനം ചെയ്യുകയും എഴുതി തയ്യാറാക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

(ii) പ്രോജക്ട് നിയമാനുസൃതമാണ്.

(iii) പ്രോജക്ടിൽ പ്രതിപാദിക്കുന്ന വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾ ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ ചുമതലയിലും ഉത്തരവാദിത്വത്തിലും ഉള്ളതാണ്.

(iv) സബ്സിഡി മാനദണ്ഡങ്ങൾ പാലിച്ചിട്ടുണ്ട്.

(v) എസ്റ്റിമേറ്റുകൾ അംഗീകൃത നിരക്കു പ്രകാരമാണ്.

(vi) പ്രോജക്ട് സാങ്കേതിക ക്ഷമത ഉള്ളതും പ്രായോഗികമായി നടപ്പിലാക്കാവുന്നതും ആണ്.

(vii) നടപടിക്രമങ്ങൾ പാലിച്ചുകൊണ്ടാണ് പ്രോജക്ട് തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ളത്.

(viii) പ്രോജക്ട് ഗുണമേന്മ ഉള്ളതാണ്.

(ix) പ്രോജക്ട് സംഗ്രഹം എഴുതി തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

(5) പ്രോജക്ട് ഫോറങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച മാർഗ്ഗരേഖ [സ.ഉ. (എം.എസ്) 233/2012/ ത.സ്വ.ഭ.വ. തീയതി 7.09.2012] യിലെ നിർദ്ദേശങ്ങൾ അനുസരിച്ച് പ്രോജക്ട് പൂർണ്ണമായും നിശ്ചിത ഫോറത്തിൽ എഴുതി തയ്യാറാക്കിയതിന് ശേഷം മാത്രമേ സുലേഖാ സോഫ്റ്റ് വെയറിൽ ഡാറ്റാ എൻട്രി നടത്താവൂ. ഇത്തരത്തിൽ എഴുതി തയ്യാറാക്കിയ ഫോറങ്ങൾ പരിശോധനകൾക്കും ആഡിറ്റിനും മായി തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിൽ സൂക്ഷിക്കേണ്ടതാണ്. മാർഗ്ഗരേഖ പ്രകാരം ആവശ്യമായ എല്ലാ വിവരങ്ങളും രേഖപ്പെടുത്തി കമ്പ്യൂട്ടറിൽ സേവ് ചെയ്തശേഷം പ്രോജക്ട് റിപ്പോർട്ട് പരിശോധിച്ച് കൃത്യത ഉറപ്പുവരുത്തേണ്ടതാണ്.

(6) പുതിയ കെട്ടിടനിർമ്മാണം നിർദ്ദേശിക്കുന്ന അവസരത്തിൽ, നിർജ്ജീവ ആസ്തിയുണ്ടോയെന്നും ഉണ്ടെങ്കിൽ അവ ഉപയോഗപ്പെടുത്താൻ കഴിയുമോയെന്നും പരിശോധിക്കണം.

(7) നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തികളുടെ പ്രോജക്ട് തയ്യാറാക്കുമ്പോൾ തന്നെ വിശദമായ എസ്റ്റിമേറ്റ് കൂടി തയ്യാറാക്കി അതിന് അനുസൃതമായി പ്രോജക്ട് ഡാറ്റാ എൻട്രി വരുത്തേണ്ടതാണ്.

(8) കെട്ടിട നിർമ്മാണ പ്രോജക്ടുകളുടെ കാര്യത്തിൽ കെട്ടിടത്തിന്റെ നിർമ്മാണം അനുബന്ധ സൗകര്യങ്ങളായ ഇലക്ട്രിഫിക്കേഷൻ, പ്ലംബിംഗ്, പ്രോജക്ടിന്റെ ഭാഗമായുള്ള യന്ത്രസാമഗ്രികളുടെ സ്ഥാപനം എന്നീ ഘടകങ്ങൾ എല്ലാം ഉൾപ്പെടുത്തി ഒറ്റ പ്രോജക്ട് ആയി വേണം തയ്യാറാക്കേണ്ടത്.

(9) സ്ത്രീകൾ, ട്രാൻസ് ജെൻഡർ, വയോജനങ്ങൾ, ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർ എന്നിവരുടെ സവിശേഷതകൾ പരിഗണിച്ച് അവർക്ക് സൗഹൃദമായ രീതിയിൽ രൂപകൽപന ചെയ്ത് വേണം പൊതുകെട്ടിടങ്ങൾ നിർമ്മിക്കേണ്ടത്.

(10) പ്രവൃത്തിയുടെ നടത്തിപ്പ് രീതി (ടെണ്ടർ/ഗുണഭോക്തൃ സമിതി/നേരിട്ട്/ഡെപ്പോസിറ്റ്/ അംഗീകൃത/ അക്രഡിറ്റഡ് ഏജൻസി) പ്രോജക്ട് തയ്യാറാക്കുമ്പോൾ തന്നെ തീരുമാനിച്ച് പ്രോജക്ടിൽ രേഖപ്പെടുത്തണം.

(11) വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ ബന്ധപ്പെട്ട പ്രോജക്ടുകളുടെ അടങ്കൽ തുകയെക്കുറിച്ച് കൃത്യമായ വിലയിരുത്തൽ നടത്തണം. പ്രോജക്ടുകളുടെ പരിസ്ഥിതി ആഘാത സാദ്ധ്യതകളും വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ പരിശോധനാ വിധേയമാക്കേണ്ടതാണ്. അതുപോലെ ഓരോ പ്രോജക്ടിന്റേയും യുക്തി, ക്ഷമത, പ്രായോഗികത, നിയമസാധുത, വിജയസാദ്ധ്യത എന്നിവയും വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ ചർച്ച ചെയത് ഉറപ്പ് വരുത്തണം.

(12) പ്രോജക്ടുകളുടെ ഗുണമേന്മ ഉറപ്പുവരുത്തുകയെന്നത് വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളുടെ ചുമതലയാണ്.

(13) ഡാറ്റാഎൻട്രിക്ക് ശേഷം ഭരണസമിതിയുടെ അംഗീകാര വിവരങ്ങൾ രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിനായി പ്രോജക്ടുകൾ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ സെക്രട്ടറിക്ക് അയച്ച് കൊടുക്കണം. സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി തീരുമാനം, ബന്ധപ്പെട്ട സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർപേഴ്സന്റെ പേര്, ഭരണസമിതി തീരുമാനം, തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപന പ്രസിഡന്റിന്റെ പേര്, സെക്രട്ടറിയുടെ പേര് എന്നിവ സെക്രട്ടറി രേഖപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.

3.5.2ഏകവർഷ പ്രോജക്ടുകളും ബഹുവർഷ പ്രോജക്ടുകളും

(1) ഭൗതികവും സാമ്പത്തികവുമായ പൂർത്തീകരണം ഒരു സാമ്പത്തിക വർഷത്തിനുള്ളിൽ പൂർത്തിയാക്കാൻ കഴിയുന്ന പ്രോജക്ടുകളെ ഏകവർഷ പ്രോജക്ടുകളെന്നും നിർവ്വഹണത്തിന് ഒരു വർഷത്തിലധികം സമയം ആവശ്യമായി വരുന്നവയെ ബഹുവർഷ പ്രോജക്ടുകളെന്നും തരംതിരിക്കാവുന്നതാണ്.

(2) ബഹുവർഷ പ്രോജക്ടിൽ ഓരോ വർഷവും പൂർത്തിയാക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന പ്രവൃത്തികളും അതിനു വേണ്ടി വരുന്ന അടങ്കൽ തുകയും വ്യക്തമായി രേഖപ്പെടുത്തി പ്രോജക്ടിന്റെ മൊത്തം അടങ്കൽ തുക കണക്കാക്കണം.

(3) ബഹുവർഷ പ്രോജക്ടുകൾ പതിനാലാം പദ്ധതിയുടെ കാലാവധിക്കുള്ളിൽ പൂർത്തിയാക്കാൻ കഴിയുന്നവയായിരിക്കണം.

(4) ബഹുവർഷ പ്രോജക്ടിന്റെ എല്ലാ ഘടകങ്ങളും ഒരുമിച്ച് തയ്യാറാക്കി, പരിശോധന നടത്തി സാങ്കേതികാനുമതി വാങ്ങുന്ന സമീപനമാണ് സ്വീകരിക്കേണ്ടത്. അതായത് ഒരു ബഹുവർഷ നിർമ്മാണ പ്രോജക്ടിനോടൊപ്പം വിവിധ വർഷങ്ങളിലായി ചെയ്യാനുദ്ദേശിക്കുന്ന മൊത്തം പ്രവൃത്തിയുടെ വിശദമായ എസ്റ്റിമേറ്റ് ഉണ്ടാകണം. മൊത്തം പ്രവൃത്തിയുടെ എസ്റ്റിമേറ്റിനുള്ള സാങ്കേതികാനുമതി ആദ്യ വർഷം തന്നെ വാങ്ങേണ്ടതാണ്.

3.5.3 പുതിയ പ്രോജക്ടുകളും സ്പിൽ ഓവർ പ്രോജക്ടുകളും

(1) ഒരു വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ പുതുതായി ഏറ്റെടുത്ത് നിർവ്വഹണം ആരംഭിക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകളാണ് പുതിയ പ്രോജക്ടുകൾ. ഇത് ഏകവർഷമോ ബഹുവർഷമോ ആകാം. എന്നാൽ അംഗീകാരം ലഭിച്ച് നിർവ്വഹണ നടപടികൾ ആരംഭിച്ചെങ്കിലും ഏറ്റെടുത്ത വർഷത്തിനുള്ളിൽ ഭൗതികവും സാമ്പത്തികവും ആയ പൂർത്തീകരണം നടത്താൻ കഴിയാത്തതിനാൽ അവ പൂർത്തീകരിക്കുന്നതിന് അടുത്ത വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുന്ന പ്രോജക്ടുകളെ സ്പിൽ ഓവർ പ്രോജക്ടുളായി പരിഗണിക്കേണ്ടതാണ്.

(2) സ്പിൽഓവർ പ്രോജക്ടുകൾ വാർഷിക പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമാക്കുന്നതിനുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ ഖണ്ഡിക 11 ൽ നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

3.5.4 സംയുക്ത പ്രോജക്ടുകൾ (Joint Projects)

(1) ഒന്നിലധികം തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ വിഹിതം വകയിരുത്തി അതിൽ ഒരു തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തെ മുഖ്യ പങ്കാളിയായി നിശ്ചയിച്ച് നിർവ്വഹണം നടത്തുന്നതാണ് സംയുക്ത പ്രോജക്ട്. ജില്ലയിലെ ത്രിതല പഞ്ചായത്തുകളും നഗരസഭകളും പദ്ധതി രൂപീകരണ പ്രക്രിയ ആരംഭിക്കുന്ന ഘട്ടത്തിൽ തന്നെ ജില്ലാ പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി ഉയർന്നുവന്നതും അല്ലാത്തതുമായ സംയുക്ത പ്രോജക്ടുകൾ സംബന്ധിച്ച് തീരുമാനമെടുക്കുന്നതിനായി ജില്ലയിലെ വകുപ്പ മേധാവികളുടെയും ത്രിതല പഞ്ചായത്തുകളുടേയും നഗരസഭകളുടേയും അദ്ധ്യക്ഷൻമാർ, സെക്രട്ടറിമാർ എന്നിവരുടെയും ഒരു സംയുക്തയോഗം ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി വിളിച്ചുചേർക്കേണ്ടതാണ്.

(2) യോഗത്തിലെ ചർച്ചയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ സംയുക്ത പ്രോജക്ടുകളെയും പങ്കാളികളായ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ വകയിരുത്തേണ്ട വിഹിതത്തെയും സംബന്ധിച്ച് ധാരണയാകേണ്ടതും വിശദാംശങ്ങൾ ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി തയ്യാറാക്കി തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളെ അറിയിക്കേണ്ടതുമാണ്. അതിൽ സംയുക്ത പ്രോജക്ടുകൾ ഏതൊക്കെ, പങ്കാളികൾ ആരൊ ക്കെയാണ്, മുഖ്യപങ്കാളി ആരാണ്, പങ്കാളികൾ വകയിരുത്തേണ്ട വിഹിതം മുതലായ വിവരങ്ങൾ ഉണ്ടാകണം.

(3) സംയുക്ത പ്രോജക്ടുകളിൽ പങ്കാളികളാകുന്ന എല്ലാ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും യോഗത്തിൽ തീരുമാനിച്ച പ്രകാരം വിഹിതം വകയിരുത്തി പ്രോജക്ട് തയ്യാറാക്കേണ്ടതും സുലേഖ സോഫ്റ്റ് വെയറിൽ ഡാറ്റാ എൻട്രി ചെയ്യേണ്ടതുമാണ്.

(4) സംയുക്ത പ്രോജക്ടിന്റെ മുഖ്യ പങ്കാളിയാകുന്ന തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനമാണ് വിശദമായ പ്രോജക്ട് തയ്യാറാക്കേണ്ടത്. മറ്റ് പങ്കാളികൾ അവരുടെ വിഭവം കൈമാറുന്നതിന് സഹായകരമായ പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കണം.

(5) സംയുക്ത പ്രോജക്ടുകളിൽ പങ്കാളികളാകുന്ന തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ തമ്മിൽ നിർവ്വഹണം ആരംഭിക്കുന്നതിന് മുമ്പ് ഒരു കരാർ ഉടമ്പടിയിൽ ഏർപ്പെടേണ്ടതാണ്.

(6) ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തും ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളും ചേർന്ന് നടപ്പാക്കുന്ന സംയുക്ത പ്രോജക്ടുകൾ സംബന്ധിച്ച് ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തിനും ബന്ധപ്പെട്ട ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്കും തമ്മിൽ ധാരണയാ കാമെങ്കിലും അതിന്റെ വിശദാംശങ്ങൾ മേൽ ഖണ്ഡിക (1) പ്രകാരം ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി വിളിച്ചു ചേർക്കുന്ന യോഗത്തിൽ അവതരിപ്പിച്ച് ചർച്ച ചെയ്ത് തീരുമാനമെടുക്കേണ്ടതും അതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ തുടർനടപടി സ്വീകരിക്കേണ്ടതുമാണ്.

(7) സംയുക്ത പ്രോജക്ടിന്റെ വിഭവ വിനിയോഗം ധനകാര്യവകുപ്പ് അതത് സമയം പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾക്ക് അനുസരിച്ചായിരിക്കണം.

3.5.5 സംയോജിത പരിപാടികൾ / സമഗ്രപരിപാടികൾ

(1) വികസനപ്രശ്നങ്ങളെ അതിന്റെ സമഗ്രതയിൽ കണ്ട് ധനപരവും അല്ലാത്തതുമായ എല്ലാ സംയോജന സാദ്ധ്യതകളും പരിഗണിച്ച് പരിഹരിക്കുന്നതിനു വേണ്ടി രൂപപ്പെടുത്തുന്ന പരിപാടികളെയാണ് സംയോജിത പരിപാടികൾ അഥവാ സമഗ്രപരിപാടികൾ എന്നു പറയുന്നത്. സമഗ്രപരിപാടികൾ ഒരു പ്രദേശത്തിന്റെ വികസന രംഗത്ത് വലിയമാറ്റത്തിന് കാരണമാകുന്നതോ ഒരു കൂട്ടം പ്രശ്നങ്ങളെ ഒരുമിച്ച് പരിഹരിക്കുന്നതോ ആകാം. ഇവിടെ സ്ഥലപരമായ സംയോജനം (Spatial Integration), ഒന്നിലേറെ വിഷയമേഖലകളുടെ സംയോജനം (ഉദാ. കൃഷി, മൃഗസംരക്ഷണം, ഫിഷറീസ് തുടങ്ങിയ മേഖലകളുടെ സംയോജനം), വിഭവങ്ങളുടെ സംയോജനം (കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന പദ്ധതികളുടെ വിഹിതം, എം.പി/എം.എൽ.എ മാരുടെ പ്രാദേശിക ഫണ്ട് വിഹിതം, മിഷനുകളുടെ വിഹിതം, പ്രാദേശിക സർക്കാരുകളുടെ വിഹിതം, മറ്റ് ഏജൻസികളുടെ വിഹിതം എന്നിവയുടെ സംയോജനം), നിർവ്വഹണത്തിലെ ഏകോപനം തുടങ്ങിയ സംയോജന സാദ്ധ്യതകൾ എല്ലാം പരിഗണിക്കണം. അതോടൊപ്പം മുൻ-പിൻ

ബന്ധങ്ങളും പരിഗണിക്കേണ്ടതാണ്. തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ഒറ്റയ്ക്കോ കൂട്ടായോ സമഗ്ര പരിപാടികൾ ആവിഷ്കരിക്കാവുന്നതാണ്. ജില്ലാ പദ്ധതിയുടെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ സമഗ്രപരിപാടികൾക്ക് പ്രത്യേക പ്രാധാന്യമുണ്ട്. ഇത്തരത്തിലുള്ള സമഗ്ര പരിപാടികളുടെ വിശദാംശങ്ങളും സംയോജനസാദ്ധ്യതകളുമാണ് പദ്ധതി രേഖയുടെ അദ്ധ്യായം 9 ൽ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടത്.

(2) ഒരു സമഗ്രപരിപാടിയിൽ വിവിധ മേഖലകളിലെ പ്രോജക്ടുകൾ ഉണ്ടാകാം. ഉദാ:- സമഗ്രകോളനി വികസനം എന്ന പരിപാടിയിൽ റോഡ് വികസനം, കുടിവെള്ളം, വീട് നിർമ്മാണം/ പുനരുദ്ധാരണം, മണ്ണ് സംരക്ഷണം തുടങ്ങിയ പ്രോജക്ടുകൾ ആകാം. വ്യത്യസ്ത മേഖലകളിലെ പ്രോജക്ടുകൾ ഓരോന്നും പ്രത്യേക പ്രോജക്ടുകളായി അവ നിർവ്വഹണം നടത്തുന്ന സ്ഥാപനങ്ങൾ തന്നെ തയ്യാറാക്കണം. ഒരു സമഗ്രപരിപാടിയിലെ ഒന്നിലേറെ പ്രോജക്ടുകൾ ഒരു തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം തന്നെ നിർവ്വഹണം നടത്തുകയാണെങ്കിൽപോലും അവയെല്ലാം കൂട്ടിച്ചേർത്ത് ഒറ്റ പ്രോജക്ട് ആയി തയ്യാറാക്കാൻ പാടില്ല.

(3) ഒരു സമഗ്രപരിപാടിയിലെ വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിക്കുന്നതിന് ഒരു നോഡൽ ഓഫീസർ ഉണ്ടാകണം. പ്രോജക്ട് പ്രാഥമികമായി ആവിഷ്കരിച്ച തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ സെക്രട്ടറിയോ ആ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം നിർവ്വഹണം നടത്തുന്ന പ്രോജക്ടുകളുടെ നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥരിൽ ഒരാളെയോ നോഡൽ ഓഫീസറായി നിശ്ചയിക്കേണ്ടതാണ്. അനുയോജ്യമായ മോണിട്ടറിംഗ് സംവിധാനവും ഏർപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

(4) ഒരു സമഗ്രപരിപാടിയിൽ, അത് പ്രാഥമികമായി ആവിഷ്കരിച്ച തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ വാർഷിക പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി നടപ്പാക്കുന്നതിന് ഉദ്ദേശിക്കുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങളും പങ്കാളികളാകുന്ന മറ്റ് സ്ഥാപനങ്ങളോ വ്യക്തികളോ, സർക്കാർ വകുപ്പുകളോ ചെയ്യുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങളും ഉണ്ടാകാം. ഓരോ പ്രവർത്തനവും നിർവഹിക്കുന്നത് ആരാണെന്നും വിഹിതം എത്രയാണെന്നും ഉൾപ്പെടെ ഓരോ സമഗ്ര പരിപാടിയുടെയും വിശദാംശങ്ങൾ ഫോറം8-ൽ തയ്യാറാക്കണം. ഒന്നിലേറെ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ പങ്കാളികളാകുന്ന സമഗ്ര പരിപാടിയാണെങ്കിൽ അത് പ്രാഥമികമായി ആവിഷ്കരിക്കുന്ന തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനമാണ് വിശദാംശങ്ങൾ ഫോറം 8 ൽ തയ്യാറാക്കേണ്ടത്. പങ്കാളികളാകുന്ന തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ബന്ധപ്പെട്ട പ്രോജക്ടുകൾ വാർഷിക പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമാക്കണം.

(5) ഒരു സമഗ്രപരിപാടിയുടെ ഭാഗമായി ഏറ്റെടുക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ ഏതൊക്കെയെന്ന് പ്രത്യേകം തിരിച്ചറിയുന്നതിനും അവയുടെ സംഗ്രഹ വിവരങ്ങൾ ഒരു റിപ്പോർട്ട് രൂപത്തിൽ തയ്യാറാക്കുന്നതിനും (ഫോറം 8) സഹായകമാകുന്ന തരത്തിൽ ബന്ധപ്പെട്ട പ്രോജക്ടുകൾ പ്രത്യേക കോഡ് കൊടുത്ത് തയ്യാറാക്കുന്നതിനുള്ള ക്രമീകരണം സുലേഖ സോഫ്റ്റ് വെയറിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

(6) ഒന്നിലേറെ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ പങ്കാളികളാകുന്നുണ്ടെങ്കിൽ ഖണ്ഡിക 3.5.4(1) പ്രകാരം വിളിച്ചു ചേർക്കുന്ന യോഗത്തിൽ ചർച്ചചെയ്ത് ധാരണയാകുകയും അതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ തുടർനടപടി സ്വീകരിക്കുകയും വേണം.

3.5.6 സംയോജന സാദ്ധ്യതകൾ

(1) ഒരു പ്രത്യേക ലക്ഷ്യം നേടുന്നതിന് വേണ്ടി ലഭ്യമാക്കാവുന്ന എല്ലാ സ്രോതസ്സുകളിൽ നിന്നും പണമോ, സേവനമോ, സാങ്കേതിക വിദ്യയോ, ഭൂമി ഉൾപ്പെടെയുള്ള മറ്റ് വിഭവങ്ങളോ ലക്ഷ്യ പൂർത്തീകരണത്തിനു വേണ്ടി ആവശ്യത്തിനനുസരിച്ച് ഒന്നിച്ചു ചേർക്കുന്ന പ്രക്രിയയാണ് സംയോജനം. ലഭ്യമായ വിഭവങ്ങളിൽ നിന്നും പരമാവധി പ്രയോജനം ലഭ്യമാക്കുന്ന തരത്തിൽ വേണം വികസന പദ്ധതികൾക്ക് രൂപം നൽകേണ്ടത്. സംയോജനത്തിന് ഉതകുന്ന പദ്ധതികളുടെ മാർഗ്ഗരേഖകൾ, അതിലെ സാദ്ധ്യതകൾ എന്നിവ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം വിശദമായി പരിശോധിക്കണം.

(2) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനതല ആസൂത്രണ സമിതിഓരോ വാർഷിക പദ്ധതിയിലെയും സംയോജന സാദ്ധ്യതകൾ പ്രത്യേകം പരിശോധിക്കേണ്ടതാണ്. പദ്ധതി രൂപവൽക്കരണത്തിന്റെ ആദ്യഘട്ടത്തിൽതന്നെ ഈ പരിശോധന നടത്തണം. വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ കരട് പ്രോജക്ട് നിർദ്ദേശങ്ങൾ തയ്യാറാക്കുന്നതിന് മുമ്പ് ആസൂത്രണസമിതിയുടേയും വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് കൺവീനർമാരുടെയും ഒരു പ്രത്യേക യോഗം വിളിച്ചുചേർക്കേണ്ടതാണ്. വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് കൺവീനർമാർ തങ്ങളുടെ വിഷയ മേഖലകളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന പദ്ധതികളെയും ബാഹ്യസഹായ ഏജൻസികളെയും സംബന്ധിച്ചുള്ള വിശദാംശങ്ങൾ ശേഖരിച്ചശേഷം സംയോജന സാദ്ധ്യതകൾ സംബന്ധിച്ച വിശദമായ റിപ്പോർട്ട് ഈ യോഗത്തിൽ അവതരിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. ചർച്ചകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപന പദ്ധതിയുമായി സംയോജിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള സാദ്ധ്യതകൾ ചർച്ച ചെയ്ത് തീരുമാനമെടുക്കണം. ഈ തീരുമാനങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ സംയോജനം നടക്കുന്നുവെന്ന് പ്രോജക്ട് രൂപവൽക്കരണ ഘട്ടത്തിലും നിർവ്വഹണ ഘട്ടത്തിലും ആസൂത്രണ സമിതിഉറപ്പുവരുത്തേണ്ടതാണ്. ഈ അജണ്ട ചർച്ച ചെയ്യുന്നതിന് മാത്രമായി ആസൂത്രണസമിതിയുടെയും വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് കൺവീനർമാരുടെയും പ്രത്യേക യോഗം വിളിച്ചു ചേർക്കണമെന്നത് നിർബന്ധിത വ്യവസ്ഥ യാണ്.

(3) മഹാത്മാഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി, കുടുംബശ്രീ എന്നിവയുമായുള്ള സംയോജന സാദ്ധ്യതകൾക്കുള്ള ചില ഉദാഹരണങ്ങൾ ചുവടെ പ്രതിപാദിക്കുന്നു. സമാന മാതൃകയിൽ വികസന മിഷനുകളും മറ്റ് വികസന ഏജൻസികളും കേന്ദ്രസംസ്ഥാന പദ്ധതി കളുമായുള്ള സംയോജന സാദ്ധ്യതകളും ആവിഷ്കരിക്കണം. അത്തരത്തിലുള്ള സംയോജന സാദ്ധ്യതകൾ ആസൂത്രണ സമിതിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ചർച്ച ചെയ്ത് രൂപപ്പെടുത്തി ഭരണ സമിതിക്കും വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾക്കും കൈമാറേണ്ടതാണ്.

(എ) മഹാത്മാഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയുമായുള്ള സംയോജനം

(1) ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ പദ്ധതി ആസൂത്രണം ചെയ്യുമ്പോൾ മഹാത്മാഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയുമായുള്ള സംയോജന സാദ്ധ്യതകൾ പരമാവധി പ്രയോജനപ്പെടുത്തേ ണ്ടതാണ്. പ്രകൃതിവിഭവ പരിപാലനം, കൃഷി, മൃഗസംരക്ഷണം, മത്സ്യ വികസനം, ഭവന നിർമ്മാണം, ശുചിത്വ പരിപാലനം, മാലിന്യ സംസ്കരണം, സൂക്ഷ്മസംരംഭ വികസനം, വിപണനം,

ഗ്രാമീണ അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസനം മുതലായ വിവിധ മേഖലകളിൽ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയുടെ സാദ്ധ്യതകൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്താൻ ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതാണ്.

(2) തരിശുഭൂമി കൃഷിക്ക് ഉപയുക്തമാക്കുന്നതിനു വേണ്ടി തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയിൽ അനുവദനീയമായിട്ടുള്ള ഭൂമി തട്ടുതിരിക്കൽ, നിരപ്പാക്കൽ, പുതിയ ബണ്ടുകളുടെ നിർമ്മാണം തുടങ്ങിയ ഭൂവികസന പ്രവൃത്തികൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതും കൃഷിയിറക്കുന്ന തിനുവേണ്ടിയുള്ള മറ്റ് ആവർത്തന ചിലവുകൾ വികസനഫണ്ട് വിഹിതം, കൃഷി വകുപ്പിന്റെ വിവിധ പദ്ധതികൾ, ഗുണഭോക്തൃ വിഹിതം എന്നിവയുടെ സംയോജനത്തിലൂടെ കണ്ടെത്താവുന്നതുമാണ്. കാർഷിക വികസനത്തിന് സഹായകരമാകുംവിധം ഫാം പോണ്ടുകളുടെയും ജലസേചന കിണറുകളുടെയും നിർമ്മാണം, ചെറുതും വലുതുമായ പുതിയ ജലസേചന കനാലുകളുടെ നിർമ്മാണം, നിലവിലുള്ള കനാലുകളുടെ സമഗ്രമായ പുനരുദ്ധാരണ പ്രവൃത്തികൾ, വെള്ളക്കെട്ടുള്ള കൃഷി ഭൂമിയിൽ ജലനിർഗ്ഗമന ചാലുകളുടെ നിർമ്മാണം എന്നിവയും തൊഴിലുറപ്പ പദ്ധതിയിൽ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്. ഇത്തരം പ്രവൃത്തികൾ ചെയ്യുമ്പോൾ അത് ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിലെ മറ്റ് കാർഷിക വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് അനുപൂരകമായിരിക്കേണ്ടതും വിവിധതരം ഫണ്ടുകളുടെ സംയോജനം പരമാവധി ഉറപ്പ് വരുത്തേണ്ടതുമാണ്.

(3) മഹാത്മാ ഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് നിയമത്തിന്റെ ഷെഡ്യൂൾ I, ഖണ്ഡിക 5 പ്രകാരമുള്ള പാർശ്വവൽകൃത വിഭാഗങ്ങളുടെ ഭൂമിയിൽ നാളികേര കൃഷി വികസനത്തിനായി അത്യുല്പാദന ശേഷിയുള്ള തെങ്ങിൻ തൈകൾ, വളം തുടങ്ങിയവ വികസനഫണ്ട് വിഹിതമോ മറ്റ കാർഷിക പദ്ധതികളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയോ വാങ്ങുകയും തൈകൾ നടുന്നതും രണ്ട വർഷം വരെയുള്ള പരിപാലന പ്രവൃത്തികളും തൊഴിലുറപ്പ പദ്ധതിയിലൂടെ നിർവ്വഹിക്കാവുന്നതാണ്. തെങ്ങിൻ തൈകൾ ഉല്പാദിപ്പിക്കുന്നതിന് നാളികേര നഴ്സറികളും തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയിൽ സജ്ജമാക്കാവുന്നതാണ്.

(4) മൃഗസംരക്ഷണ മേഖലയിൽ തൊഴുത്ത്, ആട്ടിൻകൂട്, കോഴിക്കൂട്, പന്നിക്കൂട്, അസോളാടാങ്ക് എന്നിവയുടെ നിർമ്മാണം, തീറ്റപ്പുൽകൃഷി, കമ്പോസ്റ്റിങ്ങ് സംവിധാനം എന്നിവ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയിൽ ചെയ്യാവുന്നതാണ്. മെച്ചപ്പെട്ടയിനം പശു, ആട്, കോഴിക്കുഞ്ഞ് എന്നിവയെ വികസനഫണ്ട് വിഹിതം, മൃഗസംരക്ഷണ വകുപ്പ്, ക്ഷീരവികസന വകുപ്പ്, ബാങ്കുവായ്പ, ഗുണഭോക്തൃവിഹിതം എന്നിവയുടെ സംയോജനത്തിലൂടെ കണ്ടെത്താവുന്നതുമാണ്.

(5) മത്സ്യ വികസനത്തിനായി പൊതുകുളങ്ങളുടെ പുനരുദ്ധാരണ പ്രവൃത്തികൾ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയിൽ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതും മത്സ്യക്കുഞ്ഞുങ്ങളെ വാങ്ങുന്നതും മറ്റനുബന്ധ ചെലവുകളും വികസനഫണ്ട് വിഹിതമോ മത്സ്യവികസന വകുപ്പ് വിഹിതമോ ഗുണഭോക്തൃ വിഹിതമോ ഉപയോഗിച്ച് നിർവ്വഹിക്കാവുന്നതുമാണ്.

(6) സൂക്ഷ്മസംരംഭ വികസനത്തിനായി കുടുംബശ്രീ സംരംഭക ഗ്രൂപ്പുകൾക്ക് ആവശ്യമായ വർക്ക് ഷെഡ്ഡുകൾ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയിൽ നിർമ്മിച്ച നൽകാവുന്നതും ആവശ്യമായ പ്രവർത്തന മൂലധനം റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടായി തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റേയോ കുടുംബശ്രീയുടെയോ ഫണ്ടിൽ നിന്നു ലഭ്യമാക്കാവുന്നതുമാണ്.

(7) ഗ്രാമീണ ഉല്പന്നങ്ങളുടെ വിപണനത്തിനായി വിപണന-ശുചിത്വ സൗകര്യങ്ങളോടുകൂടിയ ഗ്രാമചന്തകളുടെ (റൂറൽ ഹട്ട്) നിർമ്മാണം തൊഴിലുറപ്പ പദ്ധതിയിൽ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതും അവയുടെ ദൈനംദിന പ്രവർത്തനമേൽനോട്ടം ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിന്റെയും കുടുംബശ്രീ സി.ഡി.എസിന്റെയും നേതൃത്വത്തിൽ നടത്താവുന്നതുമാണ്.

(8) അങ്കണവാടികളുടെ നിർമ്മാണത്തിനായി തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയിൽ നിന്നും 5 ലക്ഷം രൂപയും വനിത-ശിശുവികസന വകുപ്പിന്റെ വിഹിതമായി 2 ലക്ഷം രൂപയും ലഭ്യമാണ്. എസ്റ്റിമേറ്റ് പ്രകാരം കൂടുതൽ തുക ആവശ്യമുള്ള പക്ഷം ത്രിതല പഞ്ചായത്തുകളുടെ വികസനഫണ്ട് വിഹിതം സംയോജിപ്പിച്ച് മെച്ചപ്പെട്ട സൗകര്യങ്ങളുള്ള അങ്കണവാടി കെട്ടിടങ്ങൾ നിർമ്മിക്കാവുന്നതാണ്. പോഷകാഹാരക്കുറവ് പരിഹരിക്കുന്നതിന് അങ്കണവാടികൾ കേന്ദ്രീകരിച്ച് പോഷകത്തോട്ടങ്ങൾ (ന്യൂട്രീ ഗാർഡൻ) സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയുടെ സാദ്ധ്യതകൾ പ്രയോജനപ്പെടു ത്താവുന്നതാണ്.

(9) സർക്കാർ സ്കൂളുകൾക്ക് ചുറ്റുമതിൽ, പാചകപ്പുര, ഭക്ഷണഹാൾ, ശുചിമുറികൾ, കിണർ റീച്ചാർജ്ജിംഗ്, കളിസ്ഥലം (ഒരു ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തിൽ ഒന്ന് മാത്രം), ഫലവൃക്ഷവൽക്കരണം എന്നീ പ്രവൃത്തികൾ തൊഴിലുറപ്പ പദ്ധതിയിൽ ഏറ്റെടുക്കുവാൻ സാധിക്കും. ഇതിനോടൊപ്പം വികസനഫണ്ട് വിഹിതം, വകുപ്പുതല പദ്ധതികൾ എന്നിവ കൂടി പ്രയോജനപ്പെടുത്തിയാൽ എല്ലാ സർക്കാർ സ്കൂളുകളിലും മെച്ചപ്പെട്ട അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസനം ഉറപ്പുവരുത്താൻ സാധിക്കും.

(10) വീടുകളിൽ കമ്പോസ്റ്റ് പിറ്റ്, സോക്പിറ്റ്, വാർഡു തലത്തിൽ മിനി എം.സി.എഫ് തുടങ്ങിയവ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയിൽ നിർമ്മിക്കുന്നതോടൊപ്പം തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റേയും ശുചിത്വ മിഷന്റെയും ഫണ്ടുകളുടെ സംയോജനം ഉറപ്പാക്കി ഹരിതകർമ്മസേന, കുടുംബശ്രീ സംഘടനാ സംവിധാനം എന്നിവയെ ഏകോപിപ്പിച്ചാൽ ശുചിത്വമേഖലയിൽ വലിയ മുന്നേറ്റം സാദ്ധ്യമാകും.

(11) പട്ടികവർഗ്ഗ മേഖലയിൽ സംസ്ഥാന സർക്കാർ 200 ദിവസത്തെ തൊഴിൽ ഉറപ്പാക്കിയിട്ടുള്ള സാഹചര്യത്തിൽ അതുകൂടി പ്രയോജനപ്പെടുത്തി ദാരിദ്ര്യ ലഘൂകരണത്തിനുള്ള ഉപപദ്ധതി പഞ്ചായത്തുകൾ തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്. പട്ടികവർഗ്ഗ ഭൂമിയിൽ ഭൂവികസന പ്രവൃത്തികൾക്ക് പുറമെ ഫലവൃക്ഷത്തോട്ടങ്ങൾ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയിൽ നിർമ്മിക്കാവുന്നതാണ്. കൂടാതെ വ്യക്തിഗത ആസ്തികളായ കാലിത്തൊഴുത്ത്, ആട്ടിൻകൂട്, കോഴിക്കൂട് തുടങ്ങിയവയും നിർമ്മിച്ച് നൽകാൻ സാധിക്കും. ഗതാഗത സൗകര്യമില്ലാത്ത പട്ടികവർഗ്ഗ സങ്കേതങ്ങളിലേക്ക് റോഡുകളും തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയിൽ നിർമ്മിക്കാവുന്നതാണ്. ഇതിനോടൊപ്പം വികസന ഫണ്ട് വിഹിതവും പട്ടികവർഗ്ഗ വികസന വകുപ്പിന്റെ ഫണ്ടും സംയോജിപ്പിച്ച് പട്ടികവർഗ്ഗ കുടുംബങ്ങളുടെ സമഗ്ര വികസനത്തിനുതകുന്ന പദ്ധതി തയ്യാറാക്കാവുന്നതാണ്.

(12) പട്ടികജാതി കോളനികളിൽ വെള്ളക്കെട്ട് ഒഴിവാക്കുന്നതിനും ശുചിത്വ പരിപാലനം ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനും സോക്പിറ്റുകൾ, ഓവുചാലുകൾ, തുമ്പൂർമൂഴി യൂണിറ്റുകൾ തുടങ്ങിയവ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയിൽ ഉൾക്കൊള്ളിച്ച് മറ്റ ഫണ്ടുകളുടെ സംയോജനം കൂടി ഉറപ്പാക്കി സമഗ്ര ശുചിത്വ പദ്ധതികൾക്ക് രൂപം നൽകാവുന്നതാണ്.

(13) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഏറ്റെടുത്തു നടത്തുന്ന നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തികളുടെ അവിദഗ്ധ കായിക തൊഴിൽ ഘടകം തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി ചെയ്യാൻ സാധിക്കുമോയെന്ന് പരിശോധിക്കേണ്ടതാണ്. കൂടാതെ തൊഴിലുറപ്പ് തൊഴിലാളികൾക്ക് ആവശ്യമായ പരിശീലനം നൽകി അവരെ അർദ്ധ വിദഗ്ധ/ വിദഗ്ധ തൊഴിലാളികളാക്കി മാറ്റുന്ന പ്രവർത്തനവും ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതാണ്.

(14) മേൽപ്പറഞ്ഞ പ്രകാരം സംയോജന സാദ്ധ്യതകൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്തുന്നതിന് പദ്ധതി രൂപീകരണ വേളയിൽത്തന്നെ ഒരു സമഗ്ര വികസന പദ്ധതി രൂപീകരിക്കേണ്ടതാണ്. ഇപ്രകാരം രൂപപ്പെടുന്ന സമഗ്ര വികസന പദ്ധതിയുടെ ഒരു അനിവാര്യ ഘടകമായി വേണം തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയുടെ വാർഷിക കർമ്മപദ്ധതി രൂപപ്പെടുത്തേണ്ടത്.

(ബി) കുടുംബശ്രീ പരിപാടികളുമായുള്ള സംയോജനം

(1) കുടുംബശ്രീ സംഘകൃഷി ഗ്രൂപ്പുകളുടെ സേവനം സുഭിക്ഷ കേരളം പദ്ധതിയിൽ പ്രയോജനപ്പെടുത്തൽ

(2) കുടുംബശ്രീ മാസ്റ്റർ കർഷകരെ ഉപയോഗിച്ചുകൊണ്ട് കാർഷിക മേഖലയിൽ സേവനങ്ങൾ നൽകൽ

(3) മൂല്യവർദ്ധിത ഉല്പന്നങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കാൻ കുടുംബശ്രീയുടെ സംഘങ്ങളെ പ്രയോജനപ്പെടുത്തൽ

(4) കുടുംബശ്രീ മൈക്രോ സംരംഭങ്ങൾക്കാവശ്യമായ സേവനങ്ങളും അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസനവും ഒരുക്കിക്കൊടുക്കൽ.

(5) നൈപുണ്യം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും തൊഴിൽ ലഭിക്കാനുള്ള കഴിവ് (എംപ്ലോയബിലിറ്റി) ആർജ്ജിക്കുന്നതിനുമുള്ള പ്രോജക്ടുകൾക്ക് കുടുംബശ്രീയുടെ സഹായം ഉപയോഗപ്പെടുത്തൽ

(6) നിലാവ് പോലുള്ള പ്രോജക്ടുകളിലെ അറ്റകുറ്റപ്പണികൾ (ഉദാ:സ്ട്രീറ്റ് ലൈറ്റ് മെയിന്റനൻസ്) കുടുംബശ്രീയെ ഏൽപ്പിക്കൽ

(7) കുടുംബശ്രീ നിർമ്മാണ ഗ്രൂപ്പുകളെ വീടുകളുടെ നിർമ്മാണ ചുമതല ഏൽപ്പിക്കൽ

(8) ജലജീവൻ മിഷന്റെ ഐ.ഇ.സി ക്യാമ്പെയിനും മറ്റ് സേവനങ്ങൾക്കും വേണ്ടി കുടുംബശ്രീ യൂണിറ്റുകൾ രൂപീകരിക്കൽ

(9) മൃഗസംരക്ഷണ മേഖലയിൽ ഉപജീവന പദ്ധതികൾ കുടുംബശ്രീയിലൂടെ യാഥാർത്ഥ്യമാക്കൽ

(10) കുടുംബശ്രീ നിർമ്മാണ ഗ്രൂപ്പുകളിൽ പരിശീലനം ലഭിച്ച ആളുകളെ കുടുംബശ്രീ, തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതികളിലെ സ്കിൽഡ് ലേബർ ജോലികൾക്ക് ഉപയോഗിക്കൽ

(11) ടേക്ക് എ ബ്രേക്ക് സേവന കേന്ദ്രങ്ങളുടെ അറ്റകുറ്റപ്പണികളും നടത്തിപ്പും

(12) ജനകീയ ഹോട്ടലിന് വേണ്ട സൗകര്യങ്ങൾ ഒരുക്കൽ

3.5.7 സംയോജിത പരിപാടികൾക്കും സംയുക്ത പ്രോജക്ടുകൾക്കും പ്രോത്സാഹന ധനസഹായം

സംയോജിത പരിപാടികളെയും സംയുക്ത പ്രോജക്ടുകളെയും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക എന്ന സമീപനമാണ് സംസ്ഥാന സർക്കാർ സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ളത്. ഒന്നിലേറെ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ചേർന്ന് ഏറ്റെടുക്കുന്ന സംയോജിത പരിപാടികൾക്കും സംയുക്ത പ്രോജക്ടുകൾക്കും പ്രോത്സാഹന ധനസഹായം നൽകുന്നതിന് സംസ്ഥാന വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ പ്രത്യേകം തുക വർഷംതോറും മാറ്റി വയ്ക്കുന്നുണ്ട്. ഇതു സംബന്ധിച്ച വിശദമായ മാർഗ്ഗരേഖ 06.08.2018-ലെ സ.ഉ.(എം.എസ്) നമ്പർ 106/2018/തസ്വഭവ പ്രകാരം പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ട്. വികസനത്തിന്റെ ഫലപ്രാപ്തി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്ന സംയോജിത പരിപാടികൾ ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പിലാക്കുന്നതിനും സംസ്ഥാന സർക്കാരിൽ നിന്നുള്ള സഹായം ലഭ്യമാക്കുന്നതിനുമുള്ള ബോധപൂർവ്വമായ ഇടപെടൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും ജില്ലാ ആസൂത്രണസമിതിയും നടത്തേണ്ടതാണ്.

3.5.8 പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കുന്നതിൽ നിയന്ത്രണം

(1) ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകൾ കുറഞ്ഞത് 5 ലക്ഷം രൂപയെങ്കിലും അടങ്കൽ തുകയുള്ള പ്രോജക്ടുകളേ ഏറ്റെടുക്കാൻ പാടുള്ളൂ. എന്നാൽ ഘടകസ്ഥാപനങ്ങളുടെ അറ്റകുറ്റപ്പണികളും പൂർത്തീകരണ പ്രവർത്തനങ്ങളും നടത്തുന്നതിന് ഈ വ്യവസ്ഥ ബാധകമല്ല. അതുപോലെ ഘടക സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തികൾക്കോ വാങ്ങലുകൾക്കോ വേണ്ടിയുള്ള പ്രോജക്ടുകൾക്കും ഈ നിബന്ധന ബാധകമല്ല.

(2) ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾ കുറഞ്ഞത് 10 ലക്ഷം രൂപയെങ്കിലും അടങ്കൽ തുകയുള്ള പ്രോജക്ടുകളേ ഏറ്റെടുക്കാൻ പാടുള്ളൂ. എന്നാൽ കൈമാറിക്കിട്ടിയതുൾപ്പടെ ജില്ലാ പഞ്ചായത്തിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള റോഡുകളുടേയും സ്ഥാപനങ്ങളുടേയും അറ്റകുറ്റപണികളും പൂർത്തീകരണ പ്രവർത്തനങ്ങളും നടത്തുന്നതിന് ഈ വ്യവസ്ഥ ബാധകമല്ല. അതുപോലെ ജില്ലാ പഞ്ചായത്തിന്റെ ഘടക സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തികൾക്കോ വാങ്ങലുകൾക്കോ വേണ്ടിയുള്ള പ്രോജക്ടുകൾക്കും ഈ നിബന്ധന ബാധകമല്ല.

(3) അടങ്കൽ തുകയുടെ പരിധി പാലിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി വ്യത്യസ്ത പ്രദേശങ്ങളിൽ നടത്തുന്ന പ്രവൃത്തികൾ ഒരു പ്രോജക്ടായി തയ്യാറാക്കുന്ന രീതി അനുവദനീയമല്ല.

3.5.9 കൺസൾട്ടൻസി സേവനങ്ങൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്തൽ

പ്രത്യേക വൈദഗ്ധ്യം ആവശ്യമായതും നവീനവുമായ പ്രോജക്ട് ആശയങ്ങളുടെ വിശദ പ്രോജക്ട് റിപ്പോർട്ടുകൾ (DPR) തയ്യാറാക്കുന്നതിനും ഗ്രീൻ ഫീൽഡ് പ്രോജക്ടുകൾക്കും ഘടനാശയങ്ങളിലധിഷ്ഠിതമായ പ്രോജക്ടുകളുടെ നിർവ്വഹണത്തിനും കൺസൾട്ടൻസി സേവനം ഉപയോഗപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്. ഇത്തരത്തിൽ കൺസൾട്ടൻസി സേവനം ഉപയോഗപ്പെടുത്താവുന്ന മേഖലകൾ, ഏജൻസികൾക്ക് അക്രഡിറ്റേഷൻ നൽകൽ, അക്രഡിറ്റേഷൻ ലഭിച്ച ഏജൻസികളുടെ സേവനം ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള മാനദണ്ഡങ്ങൾ എന്നിവ സംബന്ധിച്ച മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ പ്രത്യേകം പുറപ്പെടുവിക്കുന്നതാണ്.

3.5.10 സബ്സിഡി മാനദണ്ഡങ്ങൾ

തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വാർഷിക പദ്ധതിക്ക് ബാധകമായ സബ്സിഡി മാനദണ്ഡങ്ങൾ അതു സംബന്ധിച്ച് പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന മാർഗ്ഗരേഖയ്ക്ക്/ഉത്തരവുകൾക്ക് അനുസൃതമായിരിക്കേണ്ടതാണ്.

3.6 വാർഷിക പദ്ധതിക്കും പ്രോജക്ടുകൾക്കും ഭരണസമിതി അംഗീകാരം

(1) സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികൾ അന്തിമരൂപം നൽകിയ പദ്ധതിയും പ്രോജക്ടുകളും ഭരണസമിതി യോഗത്തിൽ വികസന സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർപേഴ്സൺ അവതരിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. യോഗ സമയത്ത് വികസന സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർപേഴ്സൺ ഹാജരില്ലെങ്കിൽ ആ സമിതിയിലെ ഒരു അംഗത്തെ അതിനായി പ്രസിഡന്റ് നിർദ്ദേശിക്കേണ്ടതാണ്.

(2) ഓരോ പ്രോജക്ടിന്റേയും പേരും വകയിരുത്തൽ വിശദാംശങ്ങളും ഉൾപ്പെടെയുള്ള വിവരങ്ങളു മടങ്ങുന്ന കരട് പദ്ധതിരേഖയുടെ പകർപ്പ് എല്ലാ ജനപ്രതിനിധികൾക്കും വിതരണം ചെയ്യേണ്ടതാണ്.

(3) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ ഭരണസമിതി യോഗം ചേർന്ന് ചർച്ചകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പ്രോജക്ടുകൾക്കും വാർഷിക പദ്ധതിയ്ക്കും അംഗീകാരം/ഭരണാനുമതി നൽകണം. അതിനുശേഷം പ്രോജക്ട് രേഖകളിൽ ഖണ്ഡിക 3.5.1 (13) ലെ വിവരങ്ങൾ സെക്രട്ടറി രേഖപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.

(4) ഭരണസമിതിയുടെ അന്തിമ അംഗീകാരത്തെത്തുടർന്ന് ആദ്യം അച്ചടിച്ച കരട് പദ്ധതി രേഖയിൽ ആവശ്യമായ മാറ്റങ്ങൾ വരുത്തി അന്തിമ പദ്ധതിരേഖ അച്ചടിക്കേണ്ടതും അതിന്റെ പകർപ്പ് ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി, ഗ്രാമ/ബ്ലോക്ക്/ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾ എന്നിവയ്ക്ക് നൽകേണ്ടതുമാണ്.

(5) 2022-23 വാർഷിക പദ്ധതിക്ക് അംഗീകാരം നൽകുന്നതിനൊപ്പം വികസനരേഖയ്ക്കും അംഗീകാരം നൽകണം.

3.7 വാർഷിക പദ്ധതിക്ക് ജില്ലാ ആസൂത്രണസമിതി അംഗീകാരം

3.7.1 ഭരണ സമിതി വാർഷിക പദ്ധതിക്ക് അംഗീകാരം നൽകി കഴിഞ്ഞാൽ അത് ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിയുടെ അംഗീകാരത്തിനായി സമർപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. എന്നാൽ ഇത്തരത്തിൽ വാർഷിക പദ്ധതി സമർപ്പിക്കുന്നതിന് മുമ്പ് പ്രോജക്ടുകൾ ബന്ധപ്പെട്ട വെറ്റിംഗ് ഓഫീസർമാർക്ക് അയച്ച് പ്രാഥമിക പരിശോധന (പ്രീ-വെറ്റിംഗ്) നടത്തി അവ അംഗീകാര യോഗ്യമാണെന്ന് ഉറപ്പാക്കുന്നത് നന്നായിരിക്കും. വെറ്റിംഗ് ഓഫീസർക്ക് ബന്ധപ്പെട്ട നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥയെ(നെ)/വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് കൺവീനറെ വിളിച്ചു വരുത്തി പ്രോജക്ട് ക്ലിനിക് മാതൃകയിൽ ന്യൂനതകൾ പരിഹരിച്ച് പ്രോജക്ടുകൾ കുറ്റമറ്റതാക്കുന്ന സമീപനം സ്വീകരിക്കാവുന്നതാണ്. പ്രോജക്ടിന്റെ എഴുതി തയ്യാറാക്കിയ ഫോറങ്ങൾ കൂടി ഉപയോഗിച്ചു കൊണ്ടുവേണം ന്യൂനതകൾ പരിഹരിക്കേണ്ടത്. ഉദാ. ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളുടെ കാർഷിക മേഖലാ പ്രോജക്ടുകളുടെ വെറ്റിംഗ് ഓഫീസറായ അസിസ്റ്റന്റ് ഡയറക്ടർ (കൃഷിവകുപ്പ്), നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥരായ ബന്ധപ്പെട്ട കൃഷി ഓഫീസർമാരെ ഈ ഘട്ടത്തിൽ വിളിച്ചു ചേർത്ത്

പ്രോജക്ടുകൾ പരിശോധിക്കുകയും ന്യൂനതകൾ പരിഹരിച്ച് അംഗീകാരയോഗ്യമാക്കുകയും ചെയ്യുകയാണെങ്കിൽ വാർഷിക പദ്ധതി അംഗീകാരത്തെ തുടർന്ന് പ്രോജക്ടുകൾക്ക് അംഗീകാരം നേടുന്ന പ്രക്രിയ കാലവിളംബം കൂടാതെ പൂർത്തിയാക്കാൻ കഴിയും. പ്രാഥമിക പരിശോധനാ സംവിധാനം പ്രവർത്തനക്ഷമമാക്കുന്നതിനുള്ള ഇടപെടൽ ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിനടത്തണം.

3.7.2 വാർഷിക പദ്ധതി അംഗീകാരത്തിന് മുമ്പായി പ്രതിപാദിക്കുന്ന രേഖകൾ ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിക്ക് സമർപ്പിക്കണം.

(1) വികസനരേഖ 5 കോപ്പിയും സോഫ്റ്റ് കോപ്പിയും (പഞ്ചവത്സര പദ്ധതിയുടെ ആദ്യവർഷം മാത്രം)

(2) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പരിഷ്കരിച്ച അവസ്ഥാരേഖയുടെ (Status Report) രണ്ട് കോപ്പികളും സോഫ്ട് കോപ്പിയും

(3) അന്തിമ പദ്ധതിരേഖ (20 കോപ്പി)

(4) തനത് ഫണ്ട് സ്റ്റേറ്റ്മെന്റ് (ഫോറം 9)

(5) ഭരണ സമിതി തീരുമാനം

(6) വാർഷിക പദ്ധതിയിലെ പ്രോജക്ടുകളും അനുബന്ധ റിപ്പോർട്ടുകളും (ഓൺലൈൻ രീതി)

3.7.3 ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി അംഗീകാരം നൽകുന്നത് വാർഷിക പദ്ധതിക്കാണ്. പ്രോജക്ടുകളുടെ വിശദമായ പരിശോധന നടത്തി അംഗീകാരവും സാങ്കേതികാനുമതിയും നൽകേണ്ടത് അതിനായി ചുമതലപ്പെട്ട ഉദ്യോഗസ്ഥർ ആണ്. വാർഷിക പദ്ധതി അംഗീകരിക്കുന്നതിന് ശേഷമാണ് ഈ പ്രക്രിയ നടക്കുക.

3.7.4 പ്രോജക്ടുകൾ പരിശോധിച്ച് അംഗീകാരം നൽകേണ്ടത് അതിനായി നിയോഗിക്കപ്പെട്ട ഉദ്യോഗസ്ഥർ ആണെങ്കിലും വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെട്ട ഏതെങ്കിലും പ്രോജക്ടിന്റെ അംഗീകാരം സംബന്ധിച്ചോ അപാകതകൾ പരിഹരിച്ച് അംഗീകാര യോഗ്യമാക്കുന്നത് സംബന്ധിച്ചോ ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിക്ക് ഉചിതമായ തീരുമാനം എടുക്കുന്നതിന് തടസമില്ലെന്ന് വ്യക്തമാക്കുന്നു. ഇത്തരത്തിൽ ഏതെങ്കിലും മാറ്റങ്ങൾ വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെട്ട പ്രോജക്ടുകളിൽ വരുത്തുവാൻ ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിനിർദ്ദേശിക്കുകകയാണെങ്കിൽ അപ്രകാരമുള്ള മാറ്റങ്ങൾ വരുത്തുവാനുള്ള നടപടികൾ ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.

3.7.5 തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പദ്ധതിക്ക് അംഗീകാരം നൽകുമ്പോൾ ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി മുമ്പായി വിവരിക്കുന്ന കാര്യങ്ങൾ ഉറപ്പുവരുത്തേണ്ടതാണ്.

(1) സുലേഖ സോഫ്റ്റ് വെയറിൽ തയ്യാറാക്കി ഒൺലൈനായി സമർപ്പിച്ചിട്ടുള്ള എല്ലാ പ്രോജക്ടുകളും പദ്ധതിരേഖയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

(2) പദ്ധതിയും പ്രോജക്ടുകളും പരിശോധിക്കുന്നതിന് അനുപേക്ഷണീയമായ എല്ലാ രേഖകളും, അവ നൽകേണ്ടതായ രീതിയിൽ തന്നെ ലഭ്യമാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

(3) പദ്ധതി തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ളത് വികസനഫണ്ടിന്റെ മേഖലാ വകയിരുത്തലിന്റെ മാനദണ്ഡങ്ങൾ പാലിച്ചുകൊണ്ടാണ്.

(4) നിർദ്ദിഷ്ട ഉപപദ്ധതികളും പ്രത്യേക പദ്ധതികളും സമഗ്രമായി തന്നെയാണ് തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ളത്.

(5) മാർഗ്ഗരേഖയിലെ വ്യവസ്ഥകൾ പാലിച്ചുകൊണ്ടാണ് പ്രോജക്ടുകൾ രൂപീകരിച്ചിട്ടുള്ളത്.

(6) വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ തയ്യാറാക്കിയ അവസ്ഥാരേഖയിൽ പ്രതിപാദിക്കുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് പരിഹാരമായും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുള്ള വികസന പരിപ്രേക്ഷ്യം, സമീപനം, തന്ത്രം എന്നിവ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്ന തരത്തിലുമാണ് പ്രോജക്ടുകൾ രൂപീകരിച്ചിട്ടുള്ളത്.

(7) അവസ്ഥാരേഖയിലെ ലഘു-ഗുരുത്വ മൻഗണന പ്രകാരമാണ് പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ളത്.

(8) പ്രോജക്ട് ഫോറങ്ങളുടെ എല്ലാ കോളങ്ങളും പൂരിപ്പിച്ച് ഡാറ്റാ എൻട്രി നടത്തിയിട്ടുണ്ട്.

(9) പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി (എസ്.സി.എസ്.പി), പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി (ട്രി.എസ്.പി) എന്നീ വിഭാഗങ്ങളിലെ പശ്ചാത്തല വികസന പ്രോജക്ടുകൾക്ക് ഖണ്ഡികകൾ 6.1., 6.2 പ്രകാരമുള്ള സർട്ടിഫിക്കറ്റും സോഷ്യൽ മാപ്പും സമർപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.

3.7.6 ഓരോ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെയും വാർഷിക പദ്ധതിയേയും പ്രോജക്ടുകളേയും സംബന്ധിച്ച് മുൻ ഖണ്ഡികയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഒരു പരിശോധനാ റിപ്പോർട്ട് ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി സെക്രട്ടേറിയേറ്റ് തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്.

3.7.7 പരിശോധനാ റിപ്പോർട്ട് ജില്ലാആസൂത്രണ സമിതിയോഗത്തിന്റെ കാര്യപരിപാടിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി ചർച്ച ചെയ്യണം.

3.7.8 ചുവടെ വിവരിക്കുന്ന സാഹചര്യങ്ങളിൽ വാർഷിക പദ്ധതിക്ക് ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി അംഗീകാരം നൽകാൻ പാടില്ല.

(1) ആസൂത്രണ നടപടിക്രമങ്ങൾ പാലിക്കാതെ വാർഷിക പദ്ധതി തയ്യാറാക്കുക

(2) എല്ലാ വാർഡുകളിലും പദ്ധതി ആസൂത്രണ ഗ്രാമസഭകൾ ചേരാതിരിക്കുക, ചില വാർഡുകളിൽ ഗ്രാമസഭായോഗങ്ങൾ ചേർന്നെങ്കിലും കാറം തികയാത്ത അവസ്ഥ ഉണ്ടാകുക

(3) പ്രഖ്യാപിത മത്സ്യ ഗ്രാമങ്ങൾ ഉള്ള ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിൽ മത്സ്യസഭാ യോഗം ചേരാതെ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കുക

(4) ഭിന്നശേഷിയുള്ളവരുടെ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുതല യോഗം ചേരാതെ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കുക.

(5) ഊരുകൂട്ടയോഗങ്ങൾ ചേരാൻ ബാദ്ധ്യതയുള്ള ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ അപ്രകാരമുള്ള ഊരുകൂട്ടയോഗങ്ങൾ ചേരാതെ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കുക

(6) നിശ്ചിത ഘടനയിലും നിർദ്ദേശിച്ച ഉള്ളടക്കത്തിലുമല്ലാതെ പദ്ധതിരേഖ തയ്യാറാക്കുക.

(7) സർക്കാർ നിർദ്ദേശിച്ച തീയതിക്കുശേഷം പദ്ധതി അംഗീകാരത്തിനായി സമർപ്പിക്കുക.

3.8 പ്രോജക്ടുകളുടെ അംഗീകാരം

3.8.1 പ്രോജക്ട് പരിശോധനയും വെറ്റിംഗ് ഓഫീസർമാരും

(1) വാർഷിക പദ്ധതിക്ക് ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിയുടെ അംഗീകാരം ലഭിച്ച കഴിഞ്ഞാൽ ഡി.പി.സി ക്ലിയർ ചെയ്യാത്തതും ഭേദഗതി നിർദ്ദേശിച്ചതും ഒഴികെയുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ബന്ധപ്പെട്ട വെറ്റിംഗ് ഓഫീസറുടെ അംഗീകാരത്തിനായി സെക്രട്ടറി അയയ്ക്കേണ്ടതാണ്. നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥയുടെ(ന്റെ) മേലുദ്യോഗസ്ഥയോ(നോ) അല്ലെങ്കിൽ ആ മേലുദ്യോഗസ്ഥയുടെ (ന്റെ) ജില്ലാതല/ സംസ്ഥാന തല ഉദ്യോഗസ്ഥ(ൻ) ചുമതലപ്പെടുത്തുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥയോ(നോ) ചുവടെയുള്ള ഖണ്ഡികളിലെ നിബന്ധനകൾക്ക് വിധേയമായി വെറ്റിംഗ് ഓഫീസർ എന്ന നിലയ്ക്ക് പ്രോജക്ടുകൾ പരിശോധിച്ച് അംഗീകാരം നൽകേണ്ടത്. ഉദാ:- ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിലെ കൃഷി ഓഫീസർ തയ്യാറാക്കുന്ന കാർഷിക വികസന പ്രോജക്ടുകൾ കൃഷി അസിസ്റ്റന്റ് ഡയറക്ടർ പരിശോധിച്ച് അംഗീകാരം നൽകണം. കൃഷി അസിസ്റ്റന്റ് ഡയറക്ടറുടെ സേവനം ഒരു ബ്ലോക്കിൽ ലഭ്യമല്ല എങ്കിൽ പ്രിൻസിപ്പൽ കൃഷി ഓഫീസർ നിശ്ചയിക്കുന്ന അടുത്ത ബ്ലോക്കിലെ കൃഷി അസിസ്റ്റന്റ് ഡയറക്ടർ ഈ ചുമതല നിർവഹിക്കണം. ഈ വ്യവസ്ഥകൾക്ക് വിധേയമായി:-

(i) ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളുടെ പ്രോജക്ടുകൾ അതത് മേഖലയിലെ ബ്ലോക്ക്തല ഉദ്യോഗസ്ഥ(ൻ) അല്ലെങ്കിൽ അതത് മേഖലയിലെ ജില്ലാതല ഉദ്യോഗസ്ഥയോ(നോ) ചുമതലപ്പെടുത്തുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥയോ(നോ) ആയിരിക്കണം പരിശോധിച്ച് അംഗീകാരം നൽകേണ്ടത്.

(ii) ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകളുടെ പ്രോജക്ടുകൾ അതത് മേഖലയിലെ ജില്ലാതല ഉദ്യോഗസ്ഥയോ(നോ) അല്ലെങ്കിൽ അതത് മേഖലയിലെ സംസ്ഥാനതല ഉദ്യോഗസ്ഥ(ൻ) ചുമതലപ്പെടുത്തുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥയോ(നോ) ആണ് അംഗീകാരം നൽകേണ്ടത്.

(iii) ജില്ലാ പഞ്ചായത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ പ്രോജക്ടുകൾക്ക് അംഗീകാരം നൽകേണ്ടത് അതത് മേഖലയിലെ സംസ്ഥാനതല ഉദ്യോഗസ്ഥയോ(നോ) അല്ലെങ്കിൽ അവർ ചുമതലപ്പെടുത്തുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥയോ(നോ) ആയിരിക്കണം.

(2) ഒരു പ്രോജക്ട് പരിശോധിച്ച് അംഗീകാരം നൽകേണ്ടത് ആ പ്രോജക്ട് ഉൾപ്പെടുന്ന മേഖലയിലെ ഒരു ഉദ്യോഗസ്ഥ(ൻ) ആയിരിക്കണം. നിർവ്വഹണ ചുമതല ഏൽപ്പിക്കുന്നതിന് ഒരു വിഷയമേഖലയിൽ ഉദ്യോഗസ്ഥ(ൻ) ഇല്ലാത്തതുകൊണ്ട് മറ്റൊരു മേഖലയിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥയെ(നെ) ചുമതലപ്പെടുത്തുന്ന സന്ദർഭത്തിൽ, ആ പ്രോജക്ട് പരിശോധിച്ച് അംഗീകാരം നൽകാൻ നിയോഗിക്കേണ്ടത് നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥയുടെ(ന്റെ) മേലുദ്യോഗസ്ഥയെ(നെ) അല്ല, മറിച്ച് പ്രോജക്ട് ഉൾപ്പെടുന്ന മേഖലയിലെ ഉചിതമായ തലത്തിലെ ഒരു ഉദ്യോഗസ്ഥയെ(നെ) ആണ്.

ഉദാ: മത്സ്യമേഖലയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രോജക്ടിന്റെ നിർവ്വഹണ ചുമതല ഏൽപ്പിക്കുന്നതിന് മത്സ്യവകുപ്പിലെ ബന്ധപ്പെട്ട ഉദ്യോഗസ്ഥ(ൻ) ഇല്ലാത്ത ഒരു തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം, കൃഷി

ഓഫീസറെയാണ് ആ ചുമതല ഏൽപ്പിക്കുന്നതെങ്കിലും പ്രസ്തുത പ്രോജക്ട് പരിശോധിച്ച് അംഗീകാരം നൽകേണ്ടത് മത്സ്യവകുപ്പിലെ ബന്ധപ്പെട്ട ഉദ്യോഗസ്ഥ(ൻ) തന്നെയാണ്.

(3) ഒരു പ്രോജക്ട് യാതൊരു കാരണവശാലും ആ പ്രോജക്ട് നിർവ്വഹണം നടത്താൻ ചുമതലപ്പെട്ട ഉദ്യോഗസ്ഥ(ൻ) തന്നെ അംഗീകാരം നൽകാൻ പാടില്ല. അതായത് പ്രോജക്ട് അംഗീകരിക്കുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥയും(നും) നിർവ്വഹണം നടത്തുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥയും(നും) ഒരാളാകാൻ പാടില്ല.

(4) പരിശോധനയ്ക്കായി വെറ്റിംഗ് ഓഫീസർക്ക് ലഭിച്ച പ്രോജക്ട് തന്റെ സാങ്കേതിക വൈദഗ്ധ്യ പരിധിയിൽ വരുന്നതല്ലെങ്കിൽ വെറ്റിംഗ് ഓഫീസർക്ക് അത് തിരിച്ചയക്കാവുന്നതാണ്. അതുപോലെ പരിശോധനയ്ക്കായി ലഭിച്ച ഒരു പ്രോജ്ക്ട് തന്റെ ചുമതലാ പരിധിയിൽ ഉൾപ്പെടാത്തതോ, അംഗീകാരം നൽകുന്നതിന് മറ്റേതെങ്കിലും ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെയോ സ്ഥാപനങ്ങളുടെയോ സമിതികളുടെയോ ശുപാർശ കൂടി ആവശ്യമാണെങ്കിലോ അക്കാര്യം രേഖപ്പെടുത്തി പ്രോജക്ട് തിരികെ നൽകേണ്ടതാണ്.

(5) ഒരു പ്രോജക്ടിന്റെ സാങ്കേതിക പ്രായോഗിക ക്ഷമത സാക്ഷ്യപ്പെടുത്താൻ അധികാരപ്പെട്ട ഉദ്യോഗസ്ഥ(ൻ) ബ്ലോക്ക് തലത്തിൽ ഇല്ലായെങ്കിൽ അത്തരം പ്രോജക്ടുകൾ പരിശോധിച്ച് അംഗീകാരം നൽകാൻ ആവശ്യമായ സംവിധാനം ജില്ലാതലത്തിൽ ഉണ്ടാക്കേണ്ടതാണ്.

(6) ജില്ലാതലത്തിൽ പരിശോധിച്ച് അംഗീകാരം നൽകാൻ കഴിയാത്തതോ/ഉയർന്ന തലത്തിലെ സാങ്കേതിക പരിശോധന ആവശ്യമായതോ ആയ പ്രോജക്ടുകൾ ബന്ധപ്പെട്ട സംസ്ഥാന തല സ്ഥാപനങ്ങളിലേക്ക് (ഉദാ:ശുചിത്വമിഷൻ) ഓൺലൈനായി അയച്ചു കൊടുക്കേണ്ടതാണ്.

(7) ഒരു പ്രോജക്ട് യോജിച്ചതാണോ എന്നത് സംബന്ധിച്ച തീരുമാനമെടുക്കാൻ സ്ഥലം സന്ദർശനം ആവശ്യമാണെങ്കിൽ അപ്രകാരം ചെയ്ത് അനുയോജ്യമായ തീരുമാനം കൈക്കൊള്ളേണ്ടതാണ്.

(8) പ്രോജക്ടിലെ അപാകതകൾ പരിശോധനാ വേളയിൽ തന്നെ പരിഹരിച്ച് അംഗീകാര യോഗ്യമാക്കുക എന്ന സമീപനമായിരിക്കണം വെറ്റിംഗ് ഓഫീസർമാർ സ്വീകരിക്കേണ്ടത്. പ്രോജക്ടിൽ അപാകതയുണ്ടെങ്കിൽ അത് തയ്യാറാക്കിയ ഉദ്യോഗസ്ഥയെ(നെ) ക്കൊണ്ട് അവ പരിഹരിച്ച് അംഗീകാരം നൽകേണ്ടതാണ്. ഇത്തരത്തിൽ പ്രോജക്ട് വെറ്റിംഗ് കാര്യക്ഷമമാക്കുന്നതിന് വെറ്റിംഗ് ഓഫീസർമാരുടെ സൗകര്യാർത്ഥം അവരുടെ ഓഫീസുകളിൽ പ്രോജക്ട് ക്ലിനിക്കുകൾ സംഘടിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്.

(9) അപാകതകളുള്ളതും നിബന്ധനകൾക്കും നിർദ്ദേശങ്ങൾക്കും വിരുദ്ധമായതുമായ ഒരു പ്രോജക്ട് അംഗീകാരം നൽകാതെ തിരിച്ചയയ്ക്കുകയാണെങ്കിൽ അതിനുള്ള കാരണം വ്യക്തമായി രേഖപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്. മാർഗ്ഗരേഖയ്ക്ക് വിരുദ്ധം, അപ്രായോഗികം, നിയമനുസൃതമല്ല, സർക്കാർ അനുമതിക്ക് വിധേയം, സർക്കാർ അനുമതിക്ക് ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു എന്നിങ്ങനെ അവ്യക്തമായ കുറിപ്പുകൾ എഴുതാൻ പാടുള്ളതല്ല.

(10) പ്രോജക്ട് ലഭിച്ച് ഒരാഴ്ചയ്ക്കകം അംഗീകാരമോ സാങ്കേതികാനുമതിയോ നൽകാൻ കഴിയുന്നില്ലെങ്കിൽ വെറ്റിംഗ് ഓഫീസർ അതിന്റെ കാരണം കാണിച്ച് പ്രോജക്ട് തിരിച്ചയയ്ക്കണം.

(11) പ്രോജക്ട് അംഗീകാരത്തിന് ചുവടെ വിവരിക്കുന്ന നടപടിക്രമം ബാധകമായിരിക്കും.

(i) വിഹിതം ഡെപ്പോസിറ്റ് ചെയ്യുന്നതിനോ കൈമാറ്റം ചെയ്യുന്നതിനോ വേണ്ടിയുള്ള പ്രോജക്ടുകൾക്ക് വെറ്റിംഗ് ഓഫീസറുടെ അംഗീകാരം ആവശ്യമില്ല. പകരം അംഗീകാര യോഗ്യമാണെന്നുള്ള നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥയുടെ(ന്റെ) സാക്ഷ്യപത്രം മാത്രം മതിയാകും.

ഉദാ: സമഗ്രശിക്ഷാ കേരളം (എസ്.എസ്.കെ), ഇൻഫർമേഷൻ കേരളാ മിഷൻ എന്നിവയ്ക്ക് കൈമാറേണ്ട തുക.

(ii) നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തികൾ ഒഴികെയുള്ള മറ്റ് പ്രോജക്ടുകൾക്ക് അതത് മേഖലയിലെ വെറ്റിംഗ് ഓഫീസറിൽ നിന്നുള്ള അംഗീകാരം തേടേണ്ടതാണ്.

(iii) നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തികൾക്ക് ഖണ്ഡിക 3.8.3 പ്രകാരം നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള എഞ്ചിനീയറിൽ നിന്ന് പ്രോജക്ട് അംഗീകാരവും സാങ്കേതിക അനുമതിയും വാങ്ങേണ്ടതാണ്.

(12) കൃഷി, നീർത്തട പരിപാലനം മുതലായ മഴക്കാലവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് നടപ്പാക്കേണ്ടുന്ന പ്രോജക്ടുകൾക്ക് നിർവ്വഹണ അനുമതി ഉചിത സമയത്തു തന്നെ നൽകുകയെന്നത് ബന്ധപ്പെട്ട പരിശോധനാ ഉദ്യോഗസ്ഥയുടെ(ന്റെ) ചുമതലയാണ്. ആ വിഭാഗം പ്രോജക്ടുകൾക്ക് കാലതാമസം കൂടാതെ നിർവ്വഹണ അനുവാദം നേടിയെടുക്കുകയെന്നത് നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥയുടെ(ന്റെ) കടമയാണ്.

(13) നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥ(ൻ) തനിക്ക് അനുവദിച്ചിട്ടുള്ള യൂസർ നെയിമിന്റേയും പാസ് വേർഡിന്റേയും സുരക്ഷിതത്വം ഉറപ്പുവരുത്തേണ്ടതാണ്.

3.8.2 വെറ്റിംഗ് ഓഫീസർമാരുടെ മുഖ്യ ചുമതലകൾ

പ്രോജക്ടുകളിൽ ചുവടെ വിവരിക്കുന്ന നിബന്ധനകൾ പാലിച്ചിട്ടുണ്ട് എന്ന് വെറ്റിംഗ് ഓഫീസർമാർ ഉറപ്പുവരുത്തണം.

(1) മാർഗ്ഗരേഖയിൽ പ്രതിപാദിക്കുന്ന എല്ലാ നടപടിക്രമങ്ങളും പാലിച്ചു കൊണ്ടാണ് പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ളത്.

(2) 1994 ലെ കേരളാ പഞ്ചായത്ത് രാജ് നിയമ പ്രകാരവും സർക്കാർ ഉത്തരവുകൾ പ്രകാരവും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ ചുമതലയിൽ വരുന്ന കാര്യങ്ങൾ നിർവഹിക്കുന്നതിനാണ് പ്രോജക്ട് തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ളത്

(3) ആവശ്യമായ എല്ലാ വിവരങ്ങളും രേഖപ്പെടുത്തിത്തന്നെയാണ് പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കി യിട്ടുള്ളത്.

(4) പദ്ധതി ആസൂത്രണ മാർഗ്ഗരേഖയിലും സബ്സിഡി മാനദണ്ഡങ്ങളിലും വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുള്ള വ്യവസ്ഥകളും നിർദ്ദേശങ്ങളും പാലിച്ചുകൊണ്ടാണ് ഓരോ പ്രോജക്ടും തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ളത്.

(5) മരാമത്ത് ചട്ടങ്ങളിൽ പ്രതിപാദിക്കുന്ന നടപടിക്രമങ്ങൾക്കും നിബന്ധനകൾക്കും ഒപ്പം മരാമത്ത് പണികൾ സംബന്ധിച്ച് ഈ മാർഗ്ഗരേഖയിൽ പ്രതിപാദിക്കുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങളും പാലിച്ചു കൊണ്ടാണ് നിർമ്മാണ പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ളത്.

(6) സാങ്കേതിക പ്രോജക്ടുകൾ സാങ്കേതിക മാനദണ്ഡങ്ങൾ പാലിക്കുന്നതും സാമ്പത്തിക ക്ഷമതയുള്ളതും ആണ്.

(7) പ്രോജക്ടിൽ ചെലവിനങ്ങൾ നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ളത് ഔചിത്യപൂർണ്ണവും പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഘട്ട നിർണ്ണയം ന്യായവുമാണ്.

3.8.3 നിർമ്മാണ പ്രോജക്ടുകൾക്ക് അംഗീകാരവും സാങ്കേതികാനുമതിയും

(1) നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തികൾക്ക് ചുവടെ വിവരിക്കുന്ന നിബന്ധനകൾക്ക് വിധേയമായി തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പ് എഞ്ചിനീയറിംഗ് വിഭാഗത്തിലെ എഞ്ചിനീയർമാരാണ് വെറ്റിംഗ് ഓഫീസർ എന്ന നിലയ്ക്ക് അംഗീകാരം നൽകേണ്ടത്. പ്രോജക്ടിന് അംഗീകാരം നൽകുന്നതിനൊപ്പം തന്നെ വെറ്റിംഗ് ഓഫീസർ വിശദമായ പരിശോധന നടത്തി സാങ്കേതികാനുമതിയും നൽകേണ്ടതാണ്.

(2) നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥനായ(യായ) എഞ്ചിനീയറുടെ തൊട്ടുമുകളിലുള്ള പദവിയിലെ എഞ്ചിനീയറാണ് പ്രോജക്ടിന് അംഗീകാരവും സാങ്കേതികാനുമതിയും നൽകേണ്ടതെങ്കിലും ചുവടെ നൽകിയിട്ടുള്ള പട്ടികയിലെ സാമ്പത്തിക പരിധിക്കുടി കണക്കിലെടുത്ത് വേണം വെറ്റിംഗ് ഓഫീസർ ആരെന്ന് തീരുമാനിക്കേണ്ടത്.

വിഭാഗം	റോഡ് പ്രവൃത്തികൾ/ കെട്ടിട നിർമ്മാണം എന്നിവയ്ക്ക് സാങ്കേതികാനുമതി നൽകുന്നതിനുള്ള അധികാര പരിധി (ലക്ഷം രൂപ)
അസിസ്റ്റന്റ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർ	30
എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർ	125
സൂപ്രണ്ടിംഗ് എഞ്ചിനീയർ	250
ചീഫ് എഞ്ചിനീയർ	പരിധിയില്ല

(3) സാങ്കേതികാനുമതി നൽകുന്നതിന് നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള സാമ്പത്തിക പരിധി കണക്കിലെടുത്തുകൊണ്ട് ബ്ലോക്ക്/ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾ നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥരെ നിശ്ചയിക്കുകയാണെങ്കിൽ സ്വന്തം സ്ഥാപനത്തിലെ എഞ്ചിനീയറിൽ നിന്ന് തന്നെ പ്രോജക്ട് അംഗീകാരവും സാങ്കേതികാനുമതിയും വാങ്ങുന്ന സാഹചര്യം സൃഷ്ടിക്കാൻ കഴിയും. ഉദാഹരണത്തിന് ഒരു ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തിലെ 30 ലക്ഷം രൂപയിൽ താഴെ അടങ്കൽ തുക വരുന്ന ഒരു റോഡ് പ്രോജക്ടിന്റെ നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥയായി(നായി) അസിസ്റ്റന്റ് എഞ്ചിനീയറെ നിശ്ചയിക്കുകയാണെങ്കിൽ ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തിലെ തന്നെ അസിസ്റ്റന്റ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർക്ക് പ്രോജക്ട് അംഗീകാരവും സാങ്കേതികാനുമതിയും നൽകാൻ കഴിയും.

(4) നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥനായ(യായ) എഞ്ചിനീയർ താൻ നിർവ്വഹണം നടത്തുന്ന പ്രോജക്ടിനു ഒരു കാരണവശാലും അംഗീകാരമോ സാങ്കേതിക അനുമതിയോ നൽകാൻ പാടില്ല.

(5) ഒരു തലത്തിലെ എഞ്ചിനീയറുടെ സാമ്പത്തിക അധികാര പിരിധിക്കപ്പുറമുള്ള അടങ്കൽ തുകയുടെ എസ്റ്റിമേറ്റ് സാങ്കേതികാനുമതിയ്ക്കായി ലഭിക്കുകയാണെങ്കിൽ അതിന് അദ്ദേഹം സാങ്കേതികാനുമതി നൽകാൻ പാടില്ല.

(6) സോളാർ എനർജിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രോജക്ടുകൾ പരിശോധിച്ച് സാങ്കേതികാനുമതി നൽകുന്നതിന് ഓരോ ജില്ലയിലും കെ.എസ്.ഇ.ബിയിലെ ഒരു എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർ, ഇലക്ട്രിക്കൽ ഇൻസ്പക്ടറേറ്റിലെ എഞ്ചിനീയർ, അനെർട്ട് പ്രോജക്ട് മാനേജർ, ജില്ലാപഞ്ചായത്ത് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർ (കൺവീനർ) എന്നിവർ അടങ്ങുന്ന കമ്മിറ്റി ജില്ലാകളക്ടർ രൂപീകരിക്കേണ്ടതാണ്.

(7) താരതമ്യേന വലിയ പ്രോജക്ടുകൾ സാദ്ധ്യതാ പഠനം നടത്തിയതിനു ശേഷം മാത്രമേ ഏറ്റെടുക്കുവാൻ പാടുള്ളൂ. ഇത്തരമൊരു പഠനം നടത്തുന്നതിന് ജില്ലാ റിസോഴ്സ് സെന്ററിന്റെ സേവനം ഉപയോഗപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്. സാദ്ധ്യതാ പഠനത്തിന് ശേഷം തയ്യാറാക്കുന്ന സ്ഥല പരിശോധനാ റിപ്പോർട്ട്, പ്ലാൻ, ഡിസൈൻ എന്നിവ ചീഫ് എഞ്ചിനീയർ കൺവീനറായുള്ള ഒരു സാങ്കേതിക സമിതി മുൻപാകെ (ഓൺലൈൻ മുഖേന) അവതരിപ്പിച്ച് സമിതിയുടെ അഭിപ്രായവും ഉപദേശവും കൂടി പരിഗണിച്ചുകൊണ്ട് പ്രോജക്ടുകൾക്ക് അന്തിമ രൂപം നൽകാവുന്നതും തുടർനടപടികളിലേക്ക് കടക്കാവുന്നതുമാണ്. ഈ ചർച്ചയിൽ/അവതരണത്തിൽ സാദ്ധ്യതാ പഠനം നടത്തിയ ജില്ലാ റിസോഴ്സ് സെന്റർ അംഗങ്ങളെ കൂടി പങ്കെടുപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. ഒരു കോടി രൂപയ്ക്ക് മുകളിലുള്ള എല്ലാ പ്രോജക്ടുകൾക്കും നിർബന്ധമായും ഈ സംവിധാനം ബാധകമായിരിക്കും. ഒരു കോടി രൂപയ്ക്ക് താഴെയുള്ള പ്രോജക്ടുകളുടെ കാര്യത്തിലും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമെങ്കിൽ ഈ സംവിധാനം പ്രയോജനപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

(8) സാങ്കേതികാനുമതി നൽകുന്നതിന് തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ് എഞ്ചിനീയർമാരുടെ ചുമതലകളും മറ്റ് നിബന്ധനകളും ചുവടെ വിവരിക്കുന്ന പ്രകാരമായിരിക്കുന്നതാണ്.

(i) ബിൽ തയ്യാറാക്കുക, സൂക്ഷ്മ പരിശോധന നടത്തുക (scrutiny) മുതലായ ജോലികളുമായി നേരിട്ട് ബന്ധമുള്ള Drawing Branch ലെ സാങ്കേതിക വിഭാഗം ജീവനക്കാരെ പ്രോജക്ട് നിർവ്വഹണ ചുമതലയിൽ നിന്ന് ഒഴിവാക്കേണ്ടതാണ്.

(ii) എല്ലാ പൊതുമരാമത്ത് പ്രവൃത്തികളുടേയും എസ്റ്റിമേറ്റ് PRICE Software മുഖേന തയ്യാറാക്കണം.

(iii) റിവൈസ്ഡ് എസ്റ്റിമേറ്റ് തയ്യാറാക്കുമ്പോൾ പൊതുമരാമത്ത് മാന്വൽ പ്രകാരമുള്ള നിബന്ധനകൾ കർശനമായും പാലിക്കേണ്ടതാണ്.

(iv) ഒരു നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തി നടപ്പാക്കിവരുമ്പോൾ ചുവടെ വിവരിക്കുന്ന കാര്യങ്ങളിൽ ഏതെങ്കിലും സംഗതികൾ കൂടി ഉൾപ്പെടുന്നുവെങ്കിൽ ആ നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തിക്ക് റിവൈസ്ഡ് എസ്റ്റിമേറ്റ് (Revised Estimate) തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്.

(a) ഒറിജിനൽ പ്രോജക്ടിൽ (Original Project) വിഭാവനം ചെയ്ത ഏതെങ്കിലും പ്രവൃത്തികൾ ഒഴിവാക്കുകയോ, കൂട്ടിച്ചേർക്കുകയോ, മാറ്റം വരുത്തുകയോ ചെയ്യേണ്ടി വരുന്ന സാഹചര്യം,

(b) അംഗീകാരം ലഭിച്ച ഒറിജിനൽ നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തിയുടെ രൂപകൽപനയിൽ (Design) ഘടനപരമായ വലിയ മാറ്റം (Major Structural Changes) ആവശ്യമാണെങ്കിൽ,

(c) ഒരു പ്രവൃത്തിയുടെ ചെലവ് സാങ്കേതിക അനുമതി ലഭിച്ച തുകയുടെ 5 ശതമാനത്തിൽ അധികം ആകാൻ സാദ്ധ്യതയുണ്ടെങ്കിൽ.

(v) ഒരു നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തി നടപ്പിലാക്കുമ്പോൾ മുകളിൽ വിവരിച്ച സാഹചര്യങ്ങൾ പ്രതീക്ഷിക്കുകയാണെങ്കിൽ ആ പ്രവൃത്തിയുടെ ഭേദഗതി ചെയ്ത എസ്റ്റിമേറ്റിന് (Revised Estimate) കാലതാമസം കൂടാതെ സാങ്കേതികാനുമതി തേടേണ്ടതാണ്. പ്രവൃത്തി പൂർത്തിയായതിനുശേഷമോ നിർവ്വഹണത്തിൽ വളരെയേറെ പുരോഗതി ഉണ്ടായതിനു ശേഷമോ (Advanced Stage of Completion) സമർപ്പിക്കുന്ന റിവൈസ്ഡ് എസ്റ്റിമേറ്റിന് അനുമതി നൽകാൻ പാടില്ല.

(vi) എസ്റ്റിമേറ്റ് വീണ്ടും കണക്കാക്കുക (Recast the Estimate), ഭേദഗതി ചെയ്യുക (Revised Estimate) എന്നിവയ്ക്ക് സാങ്കേതികാനുമതി നൽകുവാൻ ഓരോ തലത്തിലെയും എഞ്ചിനീയർമാർക്ക് അനുവദനീയമായ അധികാര പരിധി ബാധകമാണ്.

(9) എസ്റ്റിമേറ്റുകൾക്ക് സാങ്കേതികാനുമതി നൽകുന്നതിന്റെ ഭാഗമായുള്ള സൂക്ഷ്മ പരിശോധ നയുടെ തട്ടുകൾ പരമാവധി കുറയ്ക്കണം. അസിസ്റ്റന്റ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയറുടെ അധികാര പരിധിക്ക് മുകളിൽ സാങ്കേതികാനുമതി നൽകേണ്ട സന്ദർഭത്തിൽ അസിസ്റ്റന്റ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയറുടെ സൂക്ഷ്മ പരിശോധനയ്ക്ക് ശേഷം എസ്റ്റിമേറ്റും ബന്ധപ്പെട്ട രേഖകളും സാങ്കേതിക അനുമതി നൽകാൻ അധികാരപ്പെട്ട എഞ്ചിനീയർക്ക് PRICE സോഫ്റ്റ് വെയർ വഴി അയയ്ക്കേണ്ടതാണ്. ഇടത്തട്ടിലുള്ള സൂക്ഷ്മ പരിശോധന ഒഴിവാക്കണം.

(10) മാർഗ്ഗരേഖയിലെ നിർദ്ദേശങ്ങൾക്ക് വിരുദ്ധമായി പ്രോജക്ടിന് അംഗീകാരം നൽകിയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അതിന്റെ നഷ്ടോത്തരവാദിത്വം വെറ്റിംഗ് ഓഫീസർക്കും പ്രോജക്ട് നിർവ്വഹണ ത്തിന്റെ ഭാഗമായി ഉണ്ടാകുന്ന വീഴ്ചകൾക്ക് നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥയ്ക്കും(നും) നഷ്ടോത്തരവാദിത്വം ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതാണ്.

3.8.4 ഇലക്ട്രിക്കൽ/ ഇലക്ട്രോണിക്സ് പ്രവൃത്തികളുടെ എസ്റ്റിമേറ്റ് തയ്യാറാക്കൽ, സാങ്കേതികാനുമതി മുതലായ കാര്യങ്ങൾ

(എ) ഇലക്ട്രിക്കൽ പ്രവൃത്തികൾ

(i) ഗ്രാമ, ബ്ലോക്ക്, ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളുടെയും മുനിസിപ്പാലിറ്റികളുടെയും ഇലക്ട്രിക്കൽ പ്രവൃത്തികളുടെ എസ്റ്റിമേറ്റ് പരിശോധിച്ച് സാങ്കേതികാനുമതി നൽകുന്നതിന് ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി ഒരു ടെക്നിക്കൽ കമ്മിറ്റി രൂപീകരിക്കേണ്ടതാണ്. പൊതുമരാമത്ത് വകുപ്പ് (ഇലക്ട്രിക്കൽ),

കെ.എസ്.ഇ.ബി, ഇലക്ട്രിക്കൽ ഇൻസ്പെക്ടറേറ്റ് എന്നിവിടങ്ങളിൽ നിന്നും വിരമിച്ച അനുയോജ്യരായ ഇലക്ട്രിക്കൽ എഞ്ചിനീയർമാർ അംഗങ്ങളും ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർ കൺവീനറുമായിരിക്കണം. സമാനരീതിയിൽ കോർപ്പറേഷന്റെ പ്രവർത്തികൾക്ക് സാങ്കേതികാനുമതി നൽകുന്നതിന് മാത്രമായി കോർപ്പറേഷനിലെ സൂപ്രണ്ടിംഗ് എഞ്ചിനീയർ കൺവീനറായി മറ്റൊരു കമ്മിറ്റിയും (ആറ് ജില്ലകളിൽ) ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി രൂപീകരിക്കേണ്ടതാണ്.

(ii) വിരമിച്ച ഇലക്ട്രിക്കൽ എഞ്ചിനീയർമാരുടെ സേവനം ആവശ്യമായത്ര ലഭിക്കുന്നതിന് ബുദ്ധിമുട്ട് നേരിടുന്ന ജില്ലകളിൽ പൊതുമരാമത്ത് വകുപ്പ് (ഇലക്ട്രിക്കൽ), കെ.എസ്.ഇ.ബി, ഇലക്ട്രിക്കൽ ഇൻസ്പെക്ടറേറ്റ് എന്നിവിടങ്ങളിൽ നിന്നും വിരമിച്ച അനുയോജ്യനായ ഒരു എൻജിനീയറോ സർക്കാർ/എയ്ഡഡ് എഞ്ചിനീയറിംഗ് കോളേജിലെ ഇലക്ട്രിക്കൽ വിഭാഗത്തിലെ ഒരു അധ്യാപകനോ അംഗമായി ഉണ്ടാകണം എന്ന നിബന്ധനയോടെ ബി.ടെക് ഇലക്ട്രിക്കൽ ബിരുദവും ഇലക്ട്രിക്കൽ ലൈസൻസും ഉള്ളവരെ ഉൾപ്പെടുത്തി ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിക്ക് ഒരു ടെക്നിക്കൽ കമ്മിറ്റി രൂപീകരിക്കാവുന്നതാണ്. ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർ ഈ കമ്മിറ്റിയുടെ കൺവീനർ ആയിരിക്കും.

(iii) ടെക്നിക്കൽകമ്മിറ്റി യോഗം ചേർന്ന് തീരുമാനങ്ങൾ എടുക്കേണ്ടതും യോഗത്തിന്റെ മിനിട്ട്സ് കൺവീനർ സൂക്ഷിക്കേണ്ടതുമാണ്. കമ്മിറ്റിയിലെ ഇലക്ട്രിക്കൽ എഞ്ചിനീയർമാർ സാങ്കേതികമാനുമതി നൽകുന്നതിനുള്ള പരിശോധന നടത്തണം. തുടർന്ന് കമ്മിറ്റി തീരുമാന പ്രകാരം കൺവീനർ സാങ്കേതികാനുമതി നൽകണം.

(iv) ടെക്നിക്കൽ കമ്മിറ്റികളുടെ സാങ്കേതികാനുമതി നൽകുന്നതിനുള്ള സാമ്പത്തിക പരിധി രണ്ടു കോടി രൂപയായിരിക്കും. രണ്ടു കോടി രൂപയ്ക്കു മുകളിലുള്ള പ്രവൃത്തികളുടെ സാങ്കേതികാനുമതി പൊതുമരാമത്ത് വകുപ്പിന്റെ ബന്ധപ്പെട്ട വിഭാഗത്തിൽ നിന്നും വാങ്ങേണ്ടതാണ്.

(v) ടെക്നിക്കൽ കമ്മിറ്റിയുടെ യോഗത്തിൽ പങ്കെടുക്കുന്ന അനൗദ്യോഗിക അംഗങ്ങൾക്ക് ഒരു യോഗത്തിന് 750 രൂപ നിരക്കിൽ സിറ്റിംഗ് ഫീസ് അനുവദിക്കാവുന്നതാണ്. യോഗത്തിന്റെ മിനിട്സ്, ഹാജർ തുടങ്ങിയ വിവരങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചുകൊണ്ട് സിറ്റിംഗ് ഫീസ് അനുവദിക്കുന്നതിനുള്ള ക്ലെയിം കമ്മിറ്റിയുടെ കൺവീനർ ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി സെക്രട്ടേറിയറ്റിന് നൽകേണ്ടതും ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിയുടെ ഫണ്ടിൽ നിന്നും അംഗങ്ങൾക്ക് സിറ്റിംഗ് ഫീസ് അനുവദിക്കേണ്ടതുമാണ്,

(vi) ഇലക്ട്രിക്കൽ പ്രവൃത്തികളുടെ എസ്റ്റിമേറ്റ് തയ്യാറാക്കുക, ടെണ്ടർ രേഖകൾ തയ്യാറാക്കുക, നിർവ്വഹണ മേൽനോട്ടം വഹിക്കുക, അളവുകൾ രേഖപ്പെടുത്തുക, ബിൽ തയ്യാറാക്കുക തുടങ്ങിയ കാര്യങ്ങൾക്ക് ടെക്നിക്കൽ കമ്മിറ്റിയിലെ അംഗങ്ങളുടെ സേവനം ഉപയോഗപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്. ടെക്നിക്കൽ കമ്മിറ്റി അംഗമായ ഒരു എഞ്ചിനീയറെ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് തിരഞ്ഞെടുക്കാവുന്നതും മേൽപ്പറഞ്ഞ ചുമതലകൾ നിറവേറ്റുന്നതിന് പ്രസ്തുത എൻജിനീയറുമായി കരാറിൽ ഏർപ്പെടാവുന്നതുമാണ്. കരാറിൽ ചുമതലകളും വ്യവസ്ഥകളും വ്യക്തമാക്കുകയും സമ്മതപത്രം വാങ്ങുകയും വേണം. എസ്റ്റിമേറ്റ് തയ്യാറാക്കുന്നതിന് എസ്റ്റിമേറ്റിന്റെ 0.5 ശതമാനം

തുക (കുറഞ്ഞത് 1000 രൂപ, പരമാവധി 50,000 രൂപ) പ്രതിഫലം/ഓണറേറിയം ആയി നൽകാവുന്നതാണ്. ടെണ്ടർ രേഖകൾ തയ്യാറാക്കുക, നിർവ്വഹണ മേൽനോട്ടം വഹിക്കുക, അളവുകൾ രേഖപ്പെടുത്തുക, ബിൽ തയ്യാറാക്കുക തുടങ്ങിയവയ്ക്ക് 1.5 ശതമാനം തുകയും (കുറഞ്ഞത് 2000 രൂപ, പരമാവധി 2,00,000 രൂപ) പ്രതിഫലം നൽകാം.

(vii) ചെക്ക് മെഷർമെന്റ് നടത്തുന്നതിനും ടെക്നിക്കൽ കമ്മിറ്റിയിലെ ഒരു അംഗത്തിന്റെ സേവനം ഉപയോഗപ്പെടുത്താവുന്നതാണ് .എന്നാൽ നിർവ്വഹണ മേൽനോട്ടം നടത്തി അളവുകൾ രേഖപ്പെടു ത്തിയ അതേ അംഗത്തെ തന്നെ ചെക്ക് മെഷർമെന്റ് നടത്തുന്നതിന് നിയോഗിക്കാൻ പാടില്ല. മറ്റൊരു അംഗത്തെ നിയോഗിക്കാവുന്നതാണ്. എസ്റ്റിമേറ്റിന്റെ 0.5 ശതമാനം തുക (കുറഞ്ഞത് 1000 രൂപ, പരമാവധി 50,000 രൂപ) ഇതിന് പ്രതിഫലമായി നൽകാവുന്നതാണ്.

(ബി) ഇലക്ട്രോണിക്സ് പ്രവൃത്തികൾ

ഇലക്ട്രിക്കൽ പ്രവൃത്തികൾക്ക് ഏർപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള മാതൃകയിലെ സമാന സംവിധാനം ഇലക്ട്രോണിക്സ് പ്രവൃത്തികൾക്കും ആവിഷ്കരിക്കേണ്ടതാണ്. അതായത് ഇലക്ട്രോണിക്സ് പ്രവൃത്തികളുടെ എസ്റ്റിമേറ്റ് പരിശോധിച്ച് സാങ്കേതികാനുമതി നൽകുന്നതിന് ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി ഒരു ടെക്നിക്കൽ കമ്മിറ്റി രൂപീകരിക്കേണ്ടതാണ്. പൊതുമരാമത്ത്(ഇലക്ട്രോണിക്സ്), കെ.എസ്.ഇ.ബി, കെൽട്രോൺ എന്നിവിട ങ്ങളിൽ നിന്നും വിരമിച്ച അനുയോജ്യരായ ഇലക്ട്രോണിക്സ് എഞ്ചിനീയർമാർ അംഗങ്ങളും ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർ കൺവീനറുമായിരിക്കണം. എസ്റ്റിമേറ്റ് തയ്യാറാക്കുക, സാങ്കേതികാനുമതി വാങ്ങുക, ടെണ്ടർ രേഖകൾ തയ്യാറാക്കുക, നിർവ്വഹണ മേൽനോട്ടം വഹിക്കുക, അളവുകൾ രേഖപ്പെടുത്തുക, ബിൽ തയ്യാറാക്കുക, ചെക്ക് മെഷർമെന്റ് നടത്തുക എന്നിവയ്ക്ക് 3.8.4 (എ) (iii) മുതൽ 3.8.4 (എ) (vii) വരെയുള്ള ഖണ്ഡികകൾ പ്രകാരം ഇലക്ട്രിക്കൽ പ്രവൃത്തികൾക്ക് നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള മാർഗ്ഗ നിർദേശങ്ങൾ ഇലക്ട്രോണിക്സ് പ്രവൃത്തികൾക്കും ബാധകമായിരിക്കും. ജില്ലാ തലത്തിൽ ഒരു കമ്മിറ്റി മതിയാകും. കോർപ്പറേഷന് വേണ്ടി പ്രത്യേക കമ്മിറ്റി ആവശ്യമില്ല.

(**സി**) രണ്ടു കോടി രൂപയ്ക്ക് മുകളിലുള്ള ഇലക്ട്രിക്കൽ/ഇലക്ട്രോണിക്സ് പ്രവൃത്തികൾ പൊതുമരാമത്ത് വകുപ്പിന്റെ ബന്ധപ്പെട്ട വിഭാഗങ്ങൾ മുഖേന നിർവഹണം നടത്തേണ്ടതാണ്. രണ്ടു കോടി രൂപയ്ക്ക് താഴെയുള്ള പ്രവൃത്തികളും ആവശ്യമെങ്കിൽ പൊതുമരാമത്ത് വകുപ്പിന്റെ ബന്ധപ്പെട്ട വിഭാഗങ്ങൾ (ഇലക്ട്രിക്കൽ/ഇലക്ട്രോണിക്സ്) മുഖേന നിർവഹണം നടത്താവുന്നതാണ്. പൊതുമരാമത്ത് വകുപ്പിന്റെ ബന്ധപ്പെട്ട വിഭാഗങ്ങൾ മുഖേന നിർവഹണം നടത്തുന്ന സംഗതിയിൽ എസ്റ്റിമേറ്റ് തയ്യാറാക്കൽ, സാങ്കേതികാനുമതി നൽകൽ തുടങ്ങിയ ചുമതലകൾ പൊതുമരാമത്ത് വകുപ്പിന്റെ ബന്ധപ്പെട്ട വിഭാഗങ്ങൾ മുഖേന നിർവഹിക്കേണ്ടതാണ്.

(**ഡി**) ഇലക്ട്രിക്കൽ/ഇലക്ട്രോണിക്സ് പ്രവൃത്തികളുടെ കാര്യത്തിലും മറ്റ് പൊതുമരാമത്ത് പ്രവൃത്തികളിലെന്നപോലെ ഈ മാർഗ്ഗരേഖയുടെ ഖണ്ഡിക 14 (4) ൽ വിവരിച്ചിരിക്കുന്നത് പ്രകാരം ഒരു ശതമാനം പ്രവൃത്തികളെങ്കിലും റാൻഡം രീതിയിൽ തെരഞ്ഞെടുത്ത് പൊതുമരാമത്ത് മാന്വൽ നിഷ്കർഷിക്കുന്ന പ്രകാരമുള്ള ഗുണനിലവാര പരിശോധനയ്ക്ക് വിധേയമാക്കേണ്ടതാണ്.

3.8.5 നൂതന (Innovative) പ്രോജക്ടുകളുടെ അംഗീകാരത്തിന് പ്രത്യേക സംവിധാനം

(1) പ്രാദേശിക വികസന പ്രശ്നങ്ങളുടെ പ്രത്യേകതകൾ വിശകലനം ചെയ്ത് പ്രശ്നപരിഹാരത്തിന് അതാതിടങ്ങളിലെ വിഭവസാദ്ധ്യതകൾക്കനുസരിച്ച് സമുചിതമായ പരിഹാര നിർദ്ദേശങ്ങൾ രൂപപ്പെടുത്തുകയാണ് വികേന്ദ്രീകൃതാസൂത്രണ ലക്ഷ്യങ്ങളിൽ പ്രധാനമായത്. നൂതനമായ ആശയങ്ങൾ, നവീന സാങ്കേതിക വിദ്യകൾ, പുതിയ പ്രക്രിയകൾ, പുതിയ നിർവ്വഹണ രീതികൾ, പുതിയ പങ്കാളിത്ത മാതൃകകൾ, പുതിയ മൂലധന നിക്ഷേപ രീതികൾ എന്നിവ അവലംബിച്ചുകൊണ്ടുള്ള വികസന പ്രോജക്ടുകളെയാണ് നൂതന പ്രോജക്ടുകൾ എന്നതു കൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. അവയ്ക്ക് സാധാരണ പ്രോജക്ട് അംഗീകാര രീതിയിൽ നിന്നും വ്യത്യസ്തമായി സബ്സിഡിയുൾപ്പെടെയുള്ള ഘടകങ്ങൾ പരിശോധിച്ച് അനുമതി നൽകുന്നതിന് ത്രിതല പഞ്ചായത്തുകൾക്കും നഗരസഭകൾക്കും വേണ്ടി ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി ഒരു വിദഗ്ധസമിതിയെ നിയോഗിക്കേണ്ടതാണ്.

(2) ജില്ലാ കളക്ടർ ചെയർപേഴ്സൺ ആയുള്ള പ്രസ്തുതസമിതിയിൽ ജില്ലാ പ്ലാനിംഗ് ആഫീസർ കൺവീനറും, ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിയിലെ സർക്കാർ നോമിനി, ജില്ലാ വികസന കമ്മീഷണർ, ജോയിന്റ് ഡയറക്ടർ (തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്), ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ (ഇക്കണോമിക്സ് ആന്റ് സ്റ്റാറ്റിസ്റ്റിക്സ്), ജില്ലാടൗൺപ്ലാനർ എന്നിവർ അംഗങ്ങളും ആയിരിക്കുന്നതാണ്. പ്രോജക്ട് ഉൾപ്പെടുന്ന വികസന മേഖലയുടെ/വിഷയമേഖലയുടെ ജില്ലാതല ആഫീസർ, ജില്ലാ തലത്തിൽ ലഭ്യമായ രണ്ടിൽ കുറയാതെയുള്ള വിഷയമേഖല വിദഗ്ധർ എന്നിവരെ ബന്ധപ്പെട്ട മേഖലയിലെ ചർച്ച നടക്കുന്ന യോഗത്തിലേക്ക് ക്ഷണിതാക്കളായി പങ്കെടുപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. ബന്ധപ്പെട്ട മേഖലയിലുള്ള ശാസ്ത്ര-സാങ്കേതിക സ്ഥാപനങ്ങളിലെ വിദഗ്ധരേയും ക്ഷണിക്കാവുന്നതാണ്. ഇപ്രകാരം ക്ഷണിതാക്കളായി പങ്കെടുപ്പിക്കേണ്ട വിദഗ്ധരുടെ ഒരു പാനൽ അംഗീകരിച്ച ജില്ലാ കളക്ടർ ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കേണ്ടതാണ്.

(3) പ്രസ്തുത വിദഗ്ധ സമിതി ചുവടെ പറയുന്ന കാര്യങ്ങൾ പരിശോധിക്കണം.

(i) നിർദ്ദേശിക്കപ്പെടുന്ന പ്രോജക്ട് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ ചുമതലകളിൽപ്പെടുന്നതാണോ?

(ii) സാമ്പത്തിക-സാങ്കേതിക-പ്രായോഗിക ക്ഷമതയുള്ള പ്രോജക്ട് ആണോ?

(iii) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് വേണ്ടിയുള്ള സബ്സിഡി മാർഗ്ഗരേഖയിലേയോ സംസ്ഥാന സർക്കാർ വകുപ്പിലെയോ മാനദണ്ഡങ്ങൾ ബാധകമാക്കാവുന്നതാണോ?

(iv) നിർദ്ദേശിക്കപ്പെടുന്ന ചെലവുകളും പ്രതീക്ഷിക്കുന്ന സബ്സിഡികളും അനുയോജ്യവും നീതീകരിക്കാവുന്നതുമാണോ?

(v) നിർദ്ദേശിക്കപ്പെടുന്ന പ്രോജക്ട് ജെൻഡർ സൗഹൃദമാണോ?

(vi) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഇടപെട്ട് സഹായിക്കാതെ തന്നെ സ്വകാര്യ വ്യക്തികൾ/ സ്ഥാപനങ്ങൾ വിജയകരമായി പ്രവർത്തിക്കുന്ന മേഖലയാണോ? (അല്ലെങ്കിൽ മാത്രമേ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം ഇടപെടേണ്ടതുള്ളൂ).

(4) ക്രമനമ്പർ (3) ലെ കാര്യങ്ങൾ പ്രോജക്ട് വിഭാവനം ചെയ്തവരുമായി ചർച്ച ചെയ്ത് ഭേദഗതി ആവശ്യമാണെങ്കിൽ അവകൂടി ഉൾപ്പെടുത്തി സാങ്കേതിക മികവുള്ള പ്രോജക്ടുകളാണെന്ന് ഉറപ്പാക്കിയ ശേഷം അംഗീകാരം നൽകുകയാണ് സമിതിയുടെ ചുമതല. നിർദ്ദേശിക്കപ്പെടുന്ന ന്യൂതനാശയം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകതയും നിർദ്ദേശിക്കപ്പെടുന്ന ചെലവും സബ്സിഡിയും നീതികരിക്കുന്നതിനുള്ള യുക്തിയും മിനിട്ട്സിൽ രേഖപ്പെടുത്തണം.

3.8.6 പ്രോജക്ടുകളുടെ അനുമതി നിരീക്ഷണവും മോണിട്ടറിംഗും

(1) പ്രോജക്ടുകൾക്ക് അനുമതി നൽകുന്നതിനുള്ള കാലതാമസം ഒഴിവാക്കുന്നതിനായി ഗ്രാമ-ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകൾക്കും മുനിസിപ്പാലിറ്റികൾക്കും വേണ്ടി ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിചെയർപേഴ്സൺ അദ്ധ്യക്ഷനായും ജില്ലാ കളക്ടർ സെക്രട്ടറിയായും ജില്ലാ പ്ലാനിംഗ് ഓഫീസർ കൺവീനറായും, ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിയിലെ സർക്കാർ നോമിനി, ജില്ലാ വികസന കമ്മീഷണർ, ജോയിന്റ് ഡയറക്ടർ (തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്), ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ (ഇക്കണോമിക്സ് ആന്റ് സ്റ്റാറ്റിസ്റ്റിക്), ജില്ലാ ടൗൺ പ്ലാനർ, ജനകീയാസൂത്രണ ജില്ലാ ഫെസിലിറ്റേറ്റർ എന്നിവർ അംഗങ്ങളുമായുള്ള ഒരു നിരീക്ഷണ സമിതി ഓരോ ജില്ലയിലും പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതാണ്.

(2) വെറ്റിംഗ് ഓഫീസർമാർ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പ്രോജക്ടുകൾക്ക് യഥാസമയം അനുമതി നൽകുന്നുണ്ടോ എന്ന് നിരീക്ഷിക്കുന്നതിനും പുരോഗതി വിലയിരുത്തുന്നതിനും ആവശ്യാനുസരണം യോഗം ചേരേണ്ടതാണ്. സമിതിയുടെ യോഗ മിനിറ്റ്സ് ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിക്ക് സമർപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

(3) ജില്ലാപഞ്ചായത്തുകളുടെയും കോർപ്പറേഷനുകളുടെയും അനുമതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട മോണിട്ടറിംഗ് വികേന്ദ്രീകൃതാസൂത്രണ സംസ്ഥാനതല കോ-ഓർഡിനേഷൻ കമ്മിറ്റി നിർവഹിക്കേണ്ടതാണ്.

4 പരാതി പരിഹാര സംവിധാനങ്ങൾ

4.1 പ്രോജക്ട് അംഗീകാരവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പരാതികൾ

തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പ്രോജക്ട് അംഗീകാരവും സാങ്കേതികാനുമതിയും സംബന്ധിച്ച് വെറ്റിംഗ് ഓഫീസറുടെ തീരുമാനത്തിന്മേലുള്ള പരാതികൾ പരിഗണിക്കുന്നതിന് ചുവടെ പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്ന പ്രകാരം അപ്പലേറ്റ് കമ്മിറ്റികൾ പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതാണ്. വാർഷിക പദ്ധതി പരിഗണിച്ച് അംഗീകാരം നൽകിയപ്പോൾ ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി ഏതെങ്കിലും പ്രോജക്ടിന് അനുമതി നൽകിയിട്ടില്ലെങ്കിൽ ആ പ്രോജക്ട് അപ്പലേറ്റ് കമ്മിറ്റിക്ക് സമർപ്പിക്കാൻ പാടില്ല. അത്തരം

പരാതികൾ വികേന്ദ്രീകൃതാസൂത്രണ സംസ്ഥാനതല കോ-ഓർഡിനേഷൻ കമ്മിറ്റിയുടെ പരിഗണനയ്ക്ക് സമർപ്പിക്കാവുന്നതാണ്.

4.1.1 ജില്ലാതല അപ്പലേറ്റ് കമ്മിറ്റി (ഗ്രാമ/ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകൾക്കും മുനിസിപ്പാലിറ്റികൾക്കും)

(1) ഗ്രാമ-ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകളുടെയും മുനിസിപ്പാലിറ്റികളുടെയും പ്രോജക്ടുകളുടെ അംഗീകാരം/സാങ്കേതികാനുമതി സംബന്ധിച്ച് വെറ്റിംഗ് ഓഫീസറുടെ തീരുമാനത്തിന്മേലുള്ള പരാതികൾ പരിഗണിക്കുന്നതിന് ജില്ലാതലത്തിൽ ഒരു അപ്പലേറ്റ് കമ്മിറ്റി പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതാണ്.

(2) ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി ചെയർപേഴ്സൺ കമ്മിറ്റിയുടെ അദ്ധ്യക്ഷയും(നും) ജില്ലാ കളക്ടർ സെക്രട്ടറിയും ജില്ലാ പ്ലാനിംഗ് ഓഫീസർ കൺവീനറുമായിരിക്കും. ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിയിലെ സർക്കാർ നോമിനി, ജില്ലാ വികസന കമ്മീഷണർ, ജോയിന്റ് ഡയറക്ടർ (തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്), ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ (ഇക്കണോമിക്സ് ആന്റ് സ്റ്റാറ്റിസ്റ്റിക്സ്), ജില്ലാ ടൗൺ പ്ലാനർ, പരാതിയുള്ള പ്രോജക്ടിനെ കുറിച്ച് വിദഗ്ദ്ധോപദേശം നൽകാൻ ചുമതലപ്പെട്ട വകുപ്പിലെ/വകുപ്പുകളിലെ ജില്ലയിലെ ഏറ്റവും ഉയർന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥർ എന്നിവരായിരിക്കും ജില്ലാതല കമ്മിറ്റിയിലെ അംഗങ്ങൾ. ആവശ്യമുള്ളപക്ഷം മറ്റ് വിദഗ്ദ്ധരേയും ബന്ധപ്പെട്ട ഉദ്യോഗസ്ഥരേയും ഈ കമ്മിറ്റിയിലേക്ക് ക്ഷണിക്കാവുന്നതാണ്.

4.1.2 സംസ്ഥാനതല അപ്പലേറ്റ് കമ്മിറ്റി (ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്കും കോർപ്പറേഷനുകൾക്കും)

(1) ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളുടെയും കോർപ്പറേഷനുകളുടേയും കാര്യത്തിൽ പ്രോജക്ടുകളുടെ അംഗീകാരം/സാങ്കേതികാനുമതി സംബന്ധിച്ച് വെറ്റിംഗ് ഓഫീസറുടെ തീരുമാനത്തിന്മേലുള്ള പരാതികൾ പരിഗണിക്കുന്നതിന് സംസ്ഥാനതലത്തിൽ ഒരു അപ്പലേറ്റ് കമ്മിറ്റി പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതാണ്.

(2) പ്രിൻസിപ്പൽ ഡയറക്ടർ (തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്), ഡയറക്ടർ (റൂറൽ), ഡയറക്ടർ (അർബൻ) എന്നിവർ അംഗങ്ങളായുള്ള സംസ്ഥാനതല അപ്പലേറ്റ് കമ്മിറ്റിയുടെ അദ്ധ്യക്ഷ/ൻ തദ്ദേശസ്വയം ഭരണ വകുപ്പ് സെക്രട്ടറിയും കൺവീനർ സംസ്ഥാന ആസൂത്രണ ബോർഡ് വികേന്ദ്രീകൃതാസൂത്രണ വിഭാഗം ചീഫും ആയിരിക്കും. സംസ്ഥാനതല അപ്പലേറ്റ് കമ്മിറ്റിയുടെ യോഗത്തിലേക്ക് കമ്മിറ്റിയുടെ പരിഗണനയ്ക്ക് വരുന്ന വിഷയ മേഖലയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വകുപ്പ് ഡയറക്ടറെ ക്ഷണിക്കേണ്ടതാണ്.

4.1.3 അപ്പീൽ പരാതി ലഭിച്ചാൽ 14 ദിവസത്തിനകം കമ്മിറ്റി യോഗം ചേർന്ന് പരാതിസംബന്ധിച്ച് കമ്മിറ്റി തീരുമാനമെടുക്കേണ്ടതാണ്.

4.1.4 അപ്പീൽ ലഭിച്ചു എന്നതുകൊണ്ട് മാത്രം മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾക്ക് വിരുദ്ധമായ ഒരു പ്രോജക്ടിനും ജില്ലാതല/ സംസ്ഥാനതല അപ്പലേറ്റ് കമ്മിറ്റി അനുമതി നൽകാൻ പാടില്ല.

4.1.5 പ്രോജക്ടുകളുടെ അംഗീകാരം സംബന്ധിച്ച് ഖണ്ഡിക 3.8.2 ൽ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ അപ്പലേറ്റ് കമ്മിറ്റികൾക്കും ബാധകമാണ്.

4.2 ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതികളുടെയും അപ്പലേറ്റ് കമ്മിറ്റികളുടെയും തീരുമാനങ്ങളിന്മേലുള്ള പരാതികൾ

(1) വാർഷിക പദ്ധതി അംഗീകാരം സംബന്ധിച്ചോ വാർഷിക പദ്ധതി പരിഗണിച്ച് അംഗീകാരം നൽകിയപ്പോൾ ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി ക്ലിയർ ചെയ്യാത്ത പ്രോജക്ടുകൾ സംബന്ധിച്ചോ അപ്പീൽ കമ്മിറ്റികളുടെ തീരുമാനങ്ങൾ സംബന്ധിച്ചോ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന് പരാതികളുണ്ടെങ്കിൽ അപ്രകാരമുള്ള പരാതികൾ വികേന്ദ്രീകൃതാസൂത്രണ സംസ്ഥാനതല കോ-ഓർഡിനേഷൻ കമ്മിറ്റിയുടെ പരിഗണനയ്ക്ക് സമർപ്പിക്കുന്നതിനായി നിലവിൽ സുലേഖ സോഫ്റ്റ് വെയറിൽ ലഭ്യമായ ഓൺലൈൻ സംവിധാനം ഉപയോഗിക്കേണ്ടതാണ്.

(2) വെറ്റിംഗ് ഓഫീസർ അനുമതി നിരസിക്കുന്ന ഒരു പ്രോജക്ട് ബന്ധപ്പെട്ട അപ്പീൽ കമ്മിറ്റിയുടെ പരിശോധനയും തീരുമാനവും ഇല്ലാതെ നേരിട്ട് കോ-ഓർഡിനേഷൻ കമ്മിറ്റിക്ക് സമർപ്പിക്കാൻ പാടില്ല. അങ്ങനെ പ്രോജക്ടുകൾ സമർപ്പിക്കുകയാണെങ്കിൽ അവ കോ-ഓർഡിനേഷൻ കമ്മിറ്റി പരിഗണിക്കാനും പാടില്ല.

4.3 നൂതനകമ്മിറ്റിയുടെ തീരുമാനങ്ങളിന്മേലുള്ള പരാതികൾ

ഖണ്ഡിക 3.8.5 പ്രകാരമുള്ള നൂതന കമ്മിറ്റിയുടെ തീരുമാനങ്ങൾ സംബന്ധിച്ചുള്ള പരാതികൾ വികേന്ദ്രീകൃതാസൂത്രണ സംസ്ഥാനതല കോ-ഓർഡിനേഷൻ കമ്മിറ്റിക്ക് ഓൺലൈൻ മുഖേന നൽകേണ്ടതാണ്.

5. വിഭവ സമാഹരണം, അനിവാര്യ വകയിരുത്തൽ, മേഖലാവിഭജനം

5.1 വിഭവസമാഹരണം : പൊതു നിർദ്ദേശങ്ങൾ

(1) ഇൻസെന്റീവ് ഗ്രാന്റ്:- ആറാം സംസ്ഥാന ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ ശുപാർശ ചെയ്തത് പ്രകാരം തനത് വരുമാനം (നികുതി-നികുതിയേതര വരുമാനം) വർദ്ധിപ്പിക്കുന്ന ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്കും മുനിസിപ്പാലിറ്റികൾക്കും കോർപ്പറേഷനുകൾക്കും 2021-22 സാമ്പത്തിക വർഷം മുതൽ ഇൻസെന്റീവ് ഗ്രാന്റ് നൽകി വരുന്നുണ്ട്. സംസ്ഥാന ബജറ്റിൽ വികസന ഫണ്ടിന്റെ ഭാഗമായി നീക്കിവെയ്ക്കുന്ന പൊതു വിഭാഗം സാധാരണ വിഹിതം വിഭജിച്ച് നൽകുന്നതിനുള്ള മാനദണ്ഡങ്ങളിൽ തനത് വരുമാന വർദ്ധനവിന് 15 ശതമാനം വെയിറ്റേജ് ആണ് നൽകിയിട്ടുള്ളത്. അതുകാരണം തനത് വരുമാനം വർധിപ്പിക്കുന്ന ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്കും മുനിസിപ്പാലിറ്റികൾക്കും കോർപ്പറേഷനുകൾക്കും തനത് വരുമാന വർദ്ധനവിന് ആനുപാതികമായി കൂടുതൽ വിഹിതം ലഭിക്കും. ഇൻസെന്റീവ് ഗ്രാന്റിൽ നിന്നും പരമാവധി വിഹിതം നേടിയെടുക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ തനത് വരുമാനം (Own Source Revenue) വർദ്ധിപ്പിക്കുവാൻ എല്ലാ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളും ഊർജ്ജിത ശ്രമം നടത്തേണ്ടതാണ്.

(2) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വികസനക്ഷേമ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ലഭ്യമാക്കാവുന്ന എല്ലാ വിഭവങ്ങളും പൂർണ്ണതോതിൽ സമാഹരിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഇതിനായി തനത് വരുമാനങ്ങളായ നികുതി, ഫീസ്, വാടക, ലേലതുക തുടങ്ങി ലഭിക്കേണ്ട മുഴുവൻ നികുതി – നികുതിയേതര വരവുകളും പൂർണ്ണമായി നിർണ്ണയിക്കുകയും അവ മുഴുവനായും പിരിച്ചെടുത്ത് തദ്ദേശഭരണ

സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഫണ്ടിൽ ഒടുക്കിയിട്ടുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തുകയും വേണം. തനത് വരുമാനത്തിലെ മിച്ചം തുക വികസനക്ഷേമ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് വിനിയോഗിക്കണം.

(3) വസ്തു നികുതി കൃത്യമായി നിർണ്ണയിക്കുന്നതിന് ജി.ഐ.എസ് അധിഷ്ഠിത വിവരസങ്കേതങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്.

(4) വസ്തു നികുതിയുടെ കാര്യത്തിൽ കെട്ടിടങ്ങളുടെ വസ്തുനികുതി നിർണ്ണയിക്കപ്പെട്ടതിന് ശേഷം അവയുടെ തറ വിസ്തീർണത്തിലോ ഉപയോഗക്രമത്തിലോ മാറ്റങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അതനുസരിച്ച് വസ്തു നികുതി പുതുക്കി നിർണ്ണയിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്. നികുതി നിർണ്ണയ പരിധിയിൽ ഉൾപ്പെടാതെ ഒഴിവായിപ്പോയിട്ടുള്ള കെട്ടിടങ്ങൾ ഉണ്ടെങ്കിൽ അവ കണ്ടെത്തി എഞ്ചിനീയറിംഗ് വിഭാഗത്തിന്റെ സഹായത്തോടെ ക്രമവത്കരിച്ച് നികുതി നിർണ്ണയിക്കേണ്ടതാണ്. നിയമാനുസൃതമല്ലാതെ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള എല്ലാ കെട്ടിടങ്ങൾക്കും പ്രത്യേക നമ്പർ (UA) നൽകേണ്ടതും ആ കെട്ടിടങ്ങൾക്ക് നിയമാനുസൃത നമ്പർ നൽകുന്നതുവരെയോ അവ പൊളിച്ചു നീക്കുന്നതുവരെയോ അത്തരം കെട്ടിടങ്ങളിൽ നിന്നും വസ്തു നികുതിയും അതിന്റെ രണ്ടിരട്ടി വരുന്ന തുകയും ചേർന്നുള്ള തുക വസ്തു നികുതിയായി ഈടാക്കേണ്ടതുമാണ്. തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സഞ്ചയ ഡാറ്റാബേസിലുള്ള കെട്ടിടങ്ങളുടെ വിവരം അനുയോജ്യമായ സംവിധാനങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ചുകൊണ്ട് ഫീൽഡ് പരിശോധനയിലൂടെ യഥാർത്ഥ വിവരം കൃത്യമാക്കേണ്ടതാണ്. അതിനെത്തുടർന്ന് നികുതി നിർണ്ണയിക്കപ്പെടാത്തതോ തറവിസ്തീർണ്ണത്തിലോ ഉപയോഗക്രമത്തിലോ വ്യത്യാസമുള്ളതോ ആയ കെട്ടിടങ്ങളുടെ വസ്തുനികുതി നിർണ്ണയിക്കുകയോ പുനർ നിർണ്ണയിക്കുകയോ ചെയ്യേണ്ടതാണ്. ഫീൽഡ് പരിശോധനയ്ക്കായി കുടുംബശ്രീ സംവിധാനത്തിന്റെ സേവനം ഉപയോഗപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

(5) 1994-ലെ കേരള പഞ്ചായത്ത് രാജ് നിയമം വകുപ്പ് 232 അനുസരിച്ചുള്ള FTEOS ലൈസൻസ് ഫീസുകൾ അത്തരം സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ലിസ്റ്റ് തയ്യാറാക്കി പൂർണ്ണമായും ഈടാക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്. ലൈസൻസിന്റെ പരിധിയിൽ നിന്നും സ്ഥാപനങ്ങൾ ഒഴിവായി പോകാതിരിക്കാൻ ആവശ്യമെങ്കിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിലെ മുഴുവൻ വ്യാപാര വ്യവസായ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും വാർഡ് അടിസ്ഥാനത്തിൽ പ്രത്യേക നമ്പർ നൽകി അവയുടെ രജിസ്റ്റർ തയ്യാറാക്കി സൂക്ഷിയ്ക്കാവുന്നതാണ്.

(6) തൊഴിൽ നികുതി തുടങ്ങിയ മറ്റ് നികുതികളും മാർക്കറ്റ് ഫീസ്, രജിസ്ട്രേഷൻ ഫീസ് തുടങ്ങിയ ഫീസുകളും കെട്ടിട വാടക, കുത്തകപ്പാട്ടം, പിഴ, പെനാൽറ്റി തുടങ്ങിയ മറ്റു വരവുകളും കൃത്യമായി ഈടാക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികളും സ്വീകരിയ്ക്കേണ്ടതാണ്.

(7) ഇതോടൊപ്പം തന്നെ തനത് ഫണ്ടിൽ നിന്നുള്ള അനാവശ്യ ചെലവുകൾ കുറയ്ക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികളും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ കർശനമായി സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്. മുഴുവൻ തെരുവ് വിളക്കുകൾക്കും വൈദ്യുത മീറ്റർ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികളും വാട്ടർ അതോറിറ്റി അധികൃതരുമായി ചേർന്ന് സംയുക്തപരിശോധന നടത്തി പൊതു വാട്ടർടാപ്പുകളുടെ എണ്ണം നിശ്ചയിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികളും സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.

(8) സാമ്പത്തിക വർഷാരംഭത്തിൽ തന്നെ വസ്തുനികുതി സമാഹരിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ആരംഭിക്കേണ്ടതും ഈ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിൽ അസിസ്റ്റന്റ് സെക്രട്ടറി നേതൃത്വം നൽകേണ്ടതുമാണ്. നികുതി പിരിവ് പുരോഗതി എല്ലാ മാസവും ആദ്യം കൂടുന്ന യോഗത്തിൽ ധനകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി വിലയിരുത്തണം. ഇതു സംബന്ധിച്ച് സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടെ ശുപാർശ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടെ ചെയർപേഴ്സൺ തൊട്ടടുത്ത പഞ്ചായത്ത് കമ്മിറ്റിയിൽ അവതരിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

(9) ജനകീയ സംഘടനാ സംവിധാനങ്ങളായ പി.ടി.എ.കൾ, എച്ച്.എം.സി.കൾ പാടശേഖര സമിതികൾ, നീർത്തട സമിതികൾ, റസിഡന്റ്സ് അസോസിയേഷനുകൾ, മറ്റ് ജനകീയ സംഘടനകൾ മുതലായവയിലൂടെ സമാഹരിക്കാൻ കഴിയുന്ന വിഭവ സമാഹരണ സാദ്ധ്യതകൾ പരമാവധി പ്രയോജനപ്പെടുത്തണം.

(10) സാമൂഹ്യ പ്രതിബദ്ധത നിറവേറ്റുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് വേണ്ടി സ്ഥാപനങ്ങൾ ഫണ്ട് വകയിരുത്താറുണ്ട്. (ഉദാ: Corporate Social Responsibility Fund - CSR Fund). ആ ഫണ്ട് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം മുഖേന ചെലവഴിക്കപ്പെടുന്നതിന് പ്രോജക്ട് തയ്യാറാക്കുവാൻ പരിശ്രമിക്കേണ്ടതാണ്.

(11) തനത്/പൊതു ആവശ്യ ഫണ്ടിൽനിന്നും നിർവഹിക്കേണ്ടതായ ഭരണ ചെലവുകൾക്കും നിർബന്ധിത ചെലവുകൾക്കും അസാധാരണ ചെലവുകൾക്കും ആവശ്യമായ തുക കഴിച്ച് ബാക്കിയുള്ള തുകയുടെ 25 ശതമാനം വരെ വാർഷിക പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായല്ലാതെയുള്ള അടിയന്തിര പ്രോജക്ടുകൾക്കായി നീക്കിവയ്ക്കാവുന്നതാണ്. മാർഗ്ഗരേഖ പ്രകാരം അനുവദനീയമായതോ സർക്കാർ നിർദ്ദേശിക്കുന്നതോ ആയ പ്രോജക്ടുകൾ ഈ തുക ഉപയോഗിച്ച് ഏറ്റെടുക്കാം. വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്താതെ തന്നെ ഭരണസമിതിയുടെ തീരുമാനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കാവുന്നതും ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിയുടെ അംഗീകാരം ഇല്ലാതെ തന്നെ വെറ്റിംഗ് ഓഫീസറുടെ അംഗീകാരത്തോടെ നടപടിക്രമങ്ങൾ പാലിച്ചുകൊണ്ട് നിർവ്വഹണം നടത്താവുന്നതുമാണ്. ഇതിനുള്ള സംവിധാനം സുലേഖ സോഫ്റ്റ് വെയറിൽ ഏർപ്പെടുത്തുന്നതാണ്.

(12) തനത് ഫണ്ട്/പൊതു ആവശ്യ ഫണ്ടിൽ ഇതിനു ശേഷം ബാക്കിയുള്ള തുക തനത് ഫണ്ട് എന്ന സ്രോതസ്സായി വാർഷിക പദ്ധതിൽ ഉൾപ്പെടുത്തണം.

(13) ഒരു വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ തനത് ഫണ്ട് ഇനത്തിൽ വിനിയോഗിച്ച തുകയുടെ 15 ശതമാനത്തിൽ അധികരിച്ച തുക അടുത്ത വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ വകയിരുത്തുന്നുണ്ടെങ്കിൽ അത്രയും തുക ലഭ്യമാക്കാൻ കഴിയും എന്നുള്ളതിന് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ ഓഡിറ്റ് ചുമതലയുള്ള ജില്ലാ/മേഖലാ/സംസ്ഥാന പെർഫോർമൻസ് ഓഡിറ്റ് ഓഫീസറിൽ നിന്നുള്ള ഫോറം 9 ലെ സാക്ഷ്യപത്രം മുൻകൂട്ടി വാങ്ങി വാർഷിക പദ്ധതി സമർപ്പിക്കുമ്പോൾ തന്നെ ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിക്ക് നൽകേണ്ടതാണ്.

(14) തനത് ഫണ്ട് വകയിരുത്തി അംഗീകാരം നേടിയ പ്രോജക്ടുകളിൽ തനത് ഫണ്ടിന് പകരം മറ്റ് സ്രോതസ്സുകൾ വകയിരുത്തുന്ന രീതിയിൽ ഭേദഗതി ചെയ്യാൻ പാടില്ല. അപ്രകാരമുള്ള പ്രോജക്ട് ഭേദഗതികൾ ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി അംഗീകരിക്കുവാനും പാടില്ല.

(15) തനത് വരുമാനത്തിലെ മിച്ചവും ബാങ്ക് വായ്പയും യുക്തിസഹമായ രീതിയിലായിരിക്കണം കണക്കാക്കേണ്ടത്.

(16) വിഭവങ്ങൾ വിനിയോഗിക്കുന്നതിൽ പരമാവധി കാര്യക്ഷമതയും മിതവ്യയവും പാലിക്കണം. ഫലപ്രദമല്ലാത്തതോ പാഴ്ചെലവ് വരുത്തുന്നതോ ആയ രീതിയിലുള്ള വിഭവവിനിയോഗം ഒഴിവാക്കണം.

(17) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വികസന പ്രോജക്ടുകൾ നടപ്പാക്കുന്നതിനായി പൊതുമേഖലാ സാമ്പത്തിക സ്ഥാപനങ്ങളിൽനിന്നും കേരള ബാങ്ക് ഉൾപ്പെടെയുള്ള സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നും വായ്പാധിഷ്ഠിത വിഭവസമാഹരണം നടത്തുന്നതിന് ശ്രമിക്കേണ്ടതാണ്. [3.4.1 (7), (8) എന്നീ ഖണ്ഡികകൾ കാണുക].

(18) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ നേടിയെടുക്കുന്നതിനായി അവയ്ക്ക് പഞ്ചായത്ത്-സ്വകാര്യ പങ്കാളിത്തം (PPP), പഞ്ചായത്ത്-സഹകരണ സ്ഥാപന പങ്കാളിത്തം (PCP), പഞ്ചായത്ത്-സ്വകാര്യ-സഹകരണ സ്ഥാപന പങ്കാളിത്തം (PPCP) എന്നീ രീതികളിൽ ഉല്പാദന, സേവന, അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസന മേഖലകളിൽ വികസന പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

5.2 അനിവാര്യ വകയിരുത്തലുകളും മുൻഗണനാ പ്രോജക്ടുകളും

(എ) അനിവാര്യ വകയിരുത്തലുകൾ

വികസനഫണ്ടിൽ നിന്നും അനിവാര്യമായും വിഹിതം നീക്കിവയ്ക്കേണ്ടതായ ഇനങ്ങൾ ചുവടെ നൽകുന്നു.

(1) അങ്കണവാടി പോഷകാഹാര വിതരണം

അങ്കണവാടികളിൽ വരുന്ന കുട്ടികൾക്ക് പൂരകപോഷകാഹാരം, കൗമാരക്കാരായ പെൺകുട്ടികൾക്ക് പോഷകാഹാരം, ഗർഭിണികൾ, മുലയൂട്ടുന്ന അമ്മമാർ, എന്നിവർക്ക് പോഷകാഹാരം അങ്കണവാടികൾ മുഖേന നടപ്പാക്കുന്നതിന് സർക്കാർ തീരുമാനിക്കുന്ന മറ്റ് പോഷകാഹാര വിതരണ പരിപാടികൾ എന്നിവയ്ക്കെല്ലാം വേണ്ട വിഹിതം കണക്കാക്കി ഒരു പ്രോജക്ടായി തയ്യാറാക്കണം. ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളാണ് ഇത വകയിരുത്തേണ്ടത്. എന്നാൽ ജില്ലാ-ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകളുടെ വിഹിതം സംയോജിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്.

കുറിപ്പ് – അങ്കണവാടികളിലെ പോഷകാഹാര വിതരണത്തിന്റെ ഗുണഭോക്താക്കളായ പട്ടികജാതി വിഭാഗത്തിലെ കുട്ടികൾക്ക് വിതരണം ചെയ്യുന്ന ആഹാരത്തിന്റെ ചെലവ് പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി വിഹിതത്തിൽ നിന്നും പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗത്തിലെ കുട്ടികൾക്ക് പോഷകാഹാരം വിതരണം നടത്തുന്നതിനുള്ള ചെലവ് പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതത്തിൽ

നിന്നും വഹിക്കാവുന്നതാണ്. പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി വിഹിതവും പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതവും വിനിയോഗിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ അവ പ്രത്യേക പ്രോജക്ടുകളായി തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്.

(2) എസ്.എസ്.കെ. (സമഗ്ര ശിക്ഷാ കേരളം) പ്രോജക്ടുകൾക്ക് സർക്കാർ നിശ്ചയിക്കുന്ന വിഹിതം നൽകൽ

കുറിപ്പ്:- ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ വകയിരുത്തുന്ന എസ്.എസ്.കെ. പ്രോജക്ടുകളുടെ വിഹിതങ്ങളിൽ പട്ടികജാതി, പട്ടികവർഗ്ഗ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് വേണ്ടി ചെലവഴിക്കുന്ന തുക യഥാക്രമം പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി വിഹിതത്തിൽ നിന്നും പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതിവിഹിതത്തിൽ നിന്നും വഹിക്കാവുന്നതാണ്.

(3) പാലിയേറ്റീവ് കെയർ പ്രോജക്ടിനുള്ള വിഹിതം

(4) പ്രധാനമന്ത്രി ആവാസ് യോജനയ്ക്ക് (പി.എം.എ.വൈ) വേണ്ട അധിക വിഹിതം. ഗ്രാമ, ബ്ലോക്ക്, ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾ യഥാക്രമം 25:40:35 അനുപാതത്തിൽ തുക വകയിരുത്തണം.

(5) അഗതി രഹിത കേരളം പദ്ധതിയുടെ (ആശ്രയ) വിഹിതം (ഗ്രാമ/ബ്ലോക്ക്/ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾ)

കുറിപ്പ്:- അഗതി രഹിത കേരളം പദ്ധതിയുടെ ഗുണഭോക്താക്കളെ കണ്ടെത്തുന്നതിനുള്ള മാനദണ്ഡങ്ങളും അഗതികൾക്ക് ലഭ്യമാക്കേണ്ട പരിചരണ സേവന പാക്കേജിന്റെ വിശദാംശങ്ങളും 12.12.2017 – ലെ സ.ഉ.(എം.എസ്)252/2017/തസ്വഭവ നമ്പർ ഉത്തരവ് പ്രകാരം പരിഷ്കരിച്ച് പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആകെ അടങ്കൽ തുകയുടെ 40% കുടുംബശ്രീ, 35% ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്, 15% ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് 10% ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് എന്ന ക്രമത്തിൽ വകയിരുത്തി നടപ്പാക്കേണ്ടതാണ്.

(6) ഇൻഫർമേഷൻ കേരള മിഷന് നൽകുന്നതിന് സർക്കാർ നിശ്ചയിക്കുന്ന തുക

കുറിപ്പ്:- ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ വികസനഫണ്ടിന്റെ 0.25 ശതമാനവും ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകളും ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളും 0.1 ശതമാനവും തുകയാണ് നൽകേണ്ടത്. പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ അനുവദിച്ചിട്ടുള്ള നഗരസഞ്ചയ ഗ്രാന്റും ആരോഗ്യഗ്രാന്റും ഒഴികെയുള്ള വികസനഫണ്ട് വിഹിതത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ തുക കണക്കാക്കി അത് പൊതുവിഭാഗം സാധാരണ വിഹിതത്തിൽ നിന്നും നീക്കിവെയ്ക്കണം.

(7) അതിദരിദ്രർക്ക് വേണ്ടിയുള്ള മൈക്രോ പ്ലാനുകൾ (ഖണ്ഡിക 6.6 കാണുക)

(ബി) മുൻഗണനാ പ്രോജക്ടുകൾ

(1) 1994-ലെ കേരള പഞ്ചായത്ത് രാജ് നിയമ പ്രകാരം ശുചിത്വ-മാലിന്യസംസ്കരണം ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തുകളുടെ അനിവാര്യ ചുമതലയാണ്. അതുകൊണ്ടു തന്നെ ഇതിനാവശ്യമായ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തേണ്ടതും മാലിന്യ ശേഖരണ-സംസ്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങളിലെ മുൻ-പിൻ ബന്ധങ്ങൾ ഉറപ്പാക്കേണ്ടതും ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളുടെ ഉത്തരവാദിത്തമാണ്. ഈ ഉത്തരവാദിത്വം നിറവേറ്റുന്നതിന് ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണത്തിനും ദ്രവമാലിന്യ സംസ്കരണത്തിനും ഇതര മാലിന്യങ്ങളുടെ സംസ്കരണത്തിനുമുള്ള

പ്രോജക്ടുകൾ നിർബന്ധമായും ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതാണ്. ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളുടെ മറ്റൊരു അനിവാര്യ ചുമതലയാണ് തെരുവ് വിളക്കുകളുടെ പരിപാലനം. പരമ്പരാഗത തെരുവ് വിളക്കുകൾ മാറ്റി എൽ.ഇ.ഡി ലൈറ്റുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള നിലാവ് പ്രോജക്ട് എടുത്ത ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ കിഫ്ബിക്ക് തിരിച്ചടവ് നടത്തുന്നതിനുള്ള തുക നിർബന്ധമായും നീക്കിവെയ്ക്കേണ്ടതാണ്.

(2) നിലവിലുള്ള ദുരന്തമാനേജ്മെന്റ് പ്ലാൻ കാലികമാക്കി പരിഷ്കരിക്കണമെന്നതും കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാന പ്രാദേശിക കർമ്മപദ്ധതി തയ്യാറാക്കണമെന്നതും നിർബന്ധമാണ്. ഇതിൽ നിന്നുമുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ ഉൾച്ചേർക്കേണ്ടതാണ്.

5.3 പ്രോജക്ടുകളുടെ മേഖലാ തരംതിരിവ്

5.3.1 ഉത്പാദനം, സേവനം, പശ്ചാത്തലം എന്നീ മൂന്ന് മേഖലകളിലായിട്ടാണ് പ്രോജക്ടുകൾ തരം തിരിക്കേണ്ടത്. ഓരോ മേഖലയിലും ഉൾപ്പെടുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ ചുവടെ വിവരിക്കുന്ന പ്രകാരമായിരിക്കണം.

(1) ഉത്പാദന മേഖലാ പ്രോജക്ടുകൾ

(i) കൃഷി, ജലസേചന പ്രവൃത്തികൾ, മണ്ണ്- സംരക്ഷണം. ജലസംരക്ഷണം, പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം, മൃഗസംരക്ഷണം, ക്ഷീര വികസനം, മത്സ്യബന്ധനം, കാർഷിക-മൃഗസംരക്ഷണ-ക്ഷീര വികസന മേഖലകളിലെ ഉൽപ്പന്ന സംസ്കരണം/മൂല്യവർദ്ധനവ്/വിപണനം, പരമ്പരാഗത ചന്തകൾ, വ്യവസായം, ഊർജോത്പാദനം, ജൈവവള നിർമ്മാണം എന്നിവ ഉത്പാദന മേഖലാ പ്രോജക്ടുകളാണ്.

(ii) കൃഷി ഭവൻ, മത്സ്യഭവൻ, മൃഗാശുപത്രി, ക്ഷീര വികസന ഓഫീസ് എന്നിവയുടെ കെട്ടിട നിർമ്മാണങ്ങളും അവയിൽ ഏർപ്പെടുത്തുന്ന വൈദ്യുതി, കുടിവെള്ളം, ഫർണിച്ചർ മുതലായ പശ്ചാത്തല സൗകര്യ വികസനവും ഉത്പാദന മേഖലയിൽ ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

(iii) ഉല്പാദന-സേവന മേഖലകളിൽ തൊഴിൽ സംരംഭങ്ങൾ ആരംഭിക്കുന്നതിനും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനുമുള്ള പ്രോജക്ടുകളും തൊഴിൽ/ നൈപുണ്യ വികസന പ്രോജക്ടുകളും ഉല്പാദന മേഖലയിലാണ് ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടത്.

(iv) കുട്ടനാടൻ പാടശേഖരങ്ങൾ (അപ്പർ കുട്ടനാട് മേഖലയുൾപ്പെടെ), കോൾ നിലങ്ങൾ, പൊക്കാളിപ്പാടങ്ങൾ എന്നിവയുടെ പാർശ്വഭിത്തിനിർമ്മാണം ഉല്പാദനമേഖലയിൽ ഉൾപ്പെട്ടുത്താം. മറ്റെല്ലാ പാർശ്വഭിത്തി നിർമ്മാണ പ്രോജക്ടുകളും പശ്ചാത്തല മേഖലയിലാണ് വകയിരുത്തേണ്ടത്.

(2) സേവന മേഖലാ പ്രോജക്ടുകൾ

വിദ്യാഭ്യാസം, കല, സംസ്ക്കാരം, കായിക വികസനം, യുവജന ക്ഷേമം, ആരോഗ്യം, കുടിവെള്ളം, ശുചിത്വം, മാലിന്യസംസ്കരണം, (ഖരമാലിന്യ പരിപാലനം, ദ്രവമാലിന്യ പരിപാലനം), സാമൂഹ്യനീതി, വയോജനക്ഷേമം, പാലിയേറ്റീവ് പരിചരണം, പാർപ്പിടം, ഗാർഹിക വൈദ്യുതീകരണം, വൈദ്യുതി ലൈൻ ദീർഘിപ്പിക്കൽ, സ്ട്രീറ്റ് കെട്ടിടങ്ങൾ, അങ്കണവാടി

കെട്ടിടങ്ങൾ എന്നിവയും അവയ്ക്കാവശ്യമായ വൈദ്യുതി, കുടിവെള്ളം, ഫർണിച്ചർ മുതലായവ പ്രദാനം ചെയ്യുന്ന പ്രോജക്ടുകളും സേവന മേഖലയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തണം.

(3) പശ്ചാത്തല മേഖലാ പ്രോജക്ടുകൾ

റോഡ്, പാലങ്ങൾ, ബസ് സ്റ്റാന്റുകൾ, ബസ് കാത്തിരിപ്പ് കേന്ദ്രങ്ങൾ, നടപ്പാതകൾ, നടപ്പാലങ്ങൾ, കവലകൾ, ചത്വരങ്ങൾ എന്നിവയുടെ നിർമ്മാണം/നവീകരണം, ഓഫീസ് കെട്ടിടങ്ങൾ, ഓഫീസ് ആവശ്യത്തിനുള്ള വാഹനങ്ങൾ, ഓഫീസ് കെട്ടിടങ്ങളുടെ വൈദ്യുതീകരണം, ഷോപ്പിംഗ് കോംപ്ലക്സുകൾ, ഉത്പാദന സേവന മേഖലയുമായി നേരിട്ട് ബന്ധമില്ലാത്ത ഓഫീസുകളുടെ സൗകര്യങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കൽ, പാർശ്വഭിത്തി സംരക്ഷണം (തോടുകൾ, നീർച്ചാലുകൾ, കുളങ്ങൾ, ചോലകൾ എന്നിവയുടേതുൾപ്പെടെ), ഫാം റോഡ്, ട്രാക്ടർ റാമ്പ് എന്നിവ പശ്ചാത്തല മേഖലയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.

5.4 വികസന ഫണ്ടിന്റെ മേഖലാ വകയിരുത്തലും പ്രത്യേക പദ്ധതികളുടെ വിഹിതവും നിശ്ചയിക്കൽ

5.4.1 പൊതു വിഭാഗം സാധാരണ വിഹിതം, പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി, പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി എന്നീ വിഹിതങ്ങൾ വിഭജിപ്പിച്ച് ഉത്പാദനം, സേവനം, പശ്ചാത്തലം മുതലായ മേഖലകൾക്കും പ്രത്യേക പദ്ധതികൾക്കും വകയിരുത്തുന്നതിന് ചുവടെ വിവരിക്കുന്ന നിബന്ധനകൾ പാലിക്കണം.

(1) ഗ്രാമ, ബ്ലോക്ക്, ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾ പൊതുവിഭാഗത്തിലെ സാധാരണ വിഹിതം, പ്രത്യേക ഘടക പദ്ധതി, പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി എന്നീ വിഹിതങ്ങളുടെ ആകെ തുകയുടെ 20 ശതമാനത്തിൽ കുറയാതെയുള്ള വിഹിതം ലൈഫ് പാർപ്പിട സുരക്ഷാപദ്ധതി, പി.എം.എ.വൈയുടെ അധിക വിഹിതം എന്നിവ ഉൾപ്പെടെയുള്ള പാർപ്പിട മേഖലയ്ക്ക് വകയിരുത്തണം. ഇങ്ങനെ വകയിരുത്തുമ്പോൾ പൊതുവിഭാഗം സാധാരണ വിഹിതത്തിൽ നിന്നും 20 ശതമാനത്തിൽ കുറയാതെ നീക്കിവയ്ക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പാക്കണം.

(2) പൊതുവിഭാഗം സാധാരണ വിഹിതത്തിൽ നിന്നും പാർപ്പിട മേഖലയ്ക്ക് വകയിരുത്തുന്ന 20 ശതമാനം തുക കുറവു ചെയ്ത് ബാക്കി തുകയ്ക്കു മാത്രം മേഖലാ വകയിരുത്തലിന്റെ കുറഞ്ഞ/കൂടിയ പരിധിയും പ്രത്യേക പദ്ധതികളുടെ കുറഞ്ഞ വിഹിതവും കണക്കാക്കേണ്ടതാണ്. ഇരുപത് ശതമാനത്തിൽ കൂടുതൽ തുക വകയിരുത്തുന്ന സന്ദർഭത്തിൽ പ്രസ്തുത തുക (20 ശതമാനത്തിൽ അധികംവരുന്ന തുക) മേഖലാ വിഭജന നിബന്ധനകൾക്ക് വിധേയമായി കണ്ടെത്തേണ്ടതാണ്.

(3) ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളും ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകളും ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളും പൊതുവിഭാഗം വികസനഫണ്ടിലെ സാധാരണ വിഹിതത്തിൽ നിന്നും (Normal Share under General Sector Fund) ഏറ്റവും കുറഞ്ഞത് 30 ശതമാനമെങ്കിലും ഉത്പാദന മേഖലയ്ക്ക് വകയിരുത്തണം.

(4) ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ പൊതുവിഭാഗം വികസനഫണ്ടിലെ സാധാരണ വിഹിതത്തിൽ നിന്ന് 30 ശതമാനത്തിൽ അധികം തുക പശ്ചാത്തല മേഖലയ്ക്ക് വകയിരുത്തുവാൻ പാടില്ല.

(5) ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകൾ പൊതുവിഭാഗം വികസനഫണ്ടിലെ സാധാരണ വിഹിതത്തിൽ നിന്ന് 25 ശതമാനത്തിൽ അധികം തുക പശ്ചാത്തല മേഖലയ്ക്ക് വകയിരുത്തുവാൻ പാടില്ല.

(6) ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾ പൊതു വിഭാഗം വികസന ഫണ്ടിലെ സാധാരണ വിഹിതത്തിൽ നിന്ന് 45 ശതമാനത്തിൽ അധികം തുക പശ്ചാത്തല മേഖലയ്ക്ക് വകയിരുത്തുവാൻ പാടില്ല

(7) ഗ്രാമ-ബ്ലോക്ക്-ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾ പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി (എസ്.സി.എസ്.പി) വിഹിതത്തിന്റെ 30 ശതമാനത്തിൽ അധികം തുക പശ്ചാത്തല മേഖലയ്ക്ക് വകയിരുത്തുവാൻ പാടില്ല.

(8) ഗ്രാമ-ബ്ലോക്ക്-ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾ പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി (ട്റ്റി.എസ്.പി) വിഹിതത്തിന്റെ 30 ശതമാനത്തിൽ അധികം തുക പശ്ചാത്തല മേഖലയ്ക്ക് വകയിരുത്താൻ പാടില്ല.

(9) ഗ്രാമ-ബ്ലോക്ക് ജില്ലാപഞ്ചായത്തുകൾ പൊതുവിഭാഗം വികസനഫണ്ടിലെ സാധാരണ വിഹിതം, എസ്.സി.എസ്. പി, ട്റ്റി.എസ്.പി എന്നിവ കൂട്ടിയ തുകയുടെ കുറഞ്ഞത് 10 ശതമാനം വനിതാ ഘടക പദ്ധതിക്ക് വകയിരുത്തണം.

(10) ഗ്രാമ-ബ്ലോക്ക്-ജില്ലാപഞ്ചായത്തുകൾ പൊതു വിഭാഗം വികസനഫണ്ടിലെ സാധാരണ വിഹിതം, എസ്.സി.എസ്.പി, ട്റ്റി.എസ്.പി എന്നിവ കൂട്ടിയ തുകയുടെ 5 ശതമാനം കുട്ടികൾ, ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർ, ട്രാൻസ്ജെൻഡർ എന്നിവരുടെ ക്ഷേമത്തിനും വികസനത്തിനും വേണ്ടിയും കുറഞ്ഞത് 5 ശതമാനം വയോജനങ്ങളുടെ ക്ഷേമത്തിനും പാലിയേറ്റീവ് കെയർ പ്രകാരമുള്ള പരിചരണത്തിനും വകയിരുത്തണം.

5.4.2 പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ ഗ്രാന്റിന്റെ മേഖലാ വകയിരുത്തൽ സംബന്ധിച്ച വിശദാംശങ്ങൾ ഖണ്ഡിക 6.7-ൽ നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

6 പ്രത്യേക വിഭാഗങ്ങൾക്കും പ്രത്യേക മേഖലകൾക്കുമുള്ള പദ്ധതികൾ

6.1 പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി (Scheduled Caste Sub Plan)

(1) പട്ടികജാതി വിഭാഗക്കാരുടെ വികസനത്തിനുവേണ്ടി ഓരോ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനവും പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി കൂടി തയ്യാറാക്കണം. പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി വിഹിതമായി സംസ്ഥാന ബജറ്റിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് പ്രത്യേകം വകയിരുത്തി നൽകുന്നതു പ്രകാരമായിരിക്കണം പദ്ധതി തയ്യാറാക്കേണ്ടത്. പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി വിഹിതം പാഴാക്കാനോ വകമാറ്റി ചെലവഴിക്കാനോ പാടില്ല. ഉപപദ്ധതിക്ക് മറ്റ് സ്രോതസുകളിലെ സാദ്ധ്യതയും ഉപയോഗപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.

(2) പട്ടികജാതി വിഭാഗക്കാരുടെ സാമ്പത്തിക വികസനം, സാമൂഹ്യ വികസനം, പശ്ചാത്തല സൗകര്യവികസനം എന്നിവ കൈവരിക്കുകയാകണം ഉപപദ്ധതിയുടെ ലക്ഷ്യം.

(3) വ്യക്തികൾക്കും കുടുംബങ്ങൾക്കും നേരിട്ടു പ്രയോജനം ലഭിക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകളും പട്ടികജാതി വിഭാഗക്കാരുടെ പൊതുസൗകര്യ വികസനത്തിനുള്ള പ്രോജക്ടുകളും തയ്യാറാക്കാവുന്നതാണ്.

(4) 2010-11- ൽ പട്ടികജാതി വിഭാഗത്തെ സംബന്ധിച്ച് പട്ടികജാതി വികസന വകുപ്പും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും സംയുക്തമായി നടത്തിയ പട്ടികജാതി സാന്ദ്രതകളുടേയും കുടുംബങ്ങളുടേയും

സർവ്വേ വിവരങ്ങൾ കഴിയുന്നിടത്തോളം പുതുക്കി തയ്യാറാക്കി അതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആവിഷ്കരിക്കേണ്ടതാണ്.

(5) കുറഞ്ഞത് 5 പട്ടികജാതി കുടുംബങ്ങളെങ്കിലും അടുത്തടുത്ത് താമസിക്കുന്ന പ്രദേശം ഒരു പട്ടികജാതി സങ്കേതമായി കണക്കാക്കി അവിടെ കുടിവെള്ളം, വൈദ്യുതി, റോഡ്, നടപ്പാത, കാന, പാർശ്വഭിത്തി, മണ്ണ് സംരക്ഷണം എന്നീ പൊതു സൗകര്യങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

(6) വൈദ്യുതി, കുടിവെള്ളം, റോഡ്, നടപ്പാത, കാന, പാർശ്വഭിത്തി, മണ്ണ് സംരക്ഷണം എന്നീ പൊതു സൗകര്യ പ്രോജക്ടുകളുടെ ആകെ ഗുണഭോക്തൃ കുടുംബങ്ങളിൽ അമ്പത് ശതമാനത്തിലധികം പട്ടികജാതിക്കാരാണെങ്കിൽ ആ പ്രോജക്ടിന് പൂർണ്ണമായും പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി വിഹിതം വകയിരുത്താവുന്നതാണ്. അതുപോലെ മൊത്തം കൃഷി ഭൂമിയുടെ അമ്പത് ശതമാനത്തിലധികം പട്ടികജാതി വിഭാഗക്കാരുടേതായിട്ടുള്ള ജലസേചന പ്രോജക്ടിനും പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി വിഹിതം പൂർണ്ണമായും വകയിരുത്താവുന്നതാണ്.

(7) മുൻ ഖണ്ഡികയിൽ പ്രതിപാദിച്ച തരം പ്രോജക്ടുകളുടെ ആകെ ഗുണഭോക്താക്കളിൽ പട്ടികജാതി വിഭാഗക്കാരുടെ എണ്ണം 50 ശതമാനത്തിൽ കുറവായിരിക്കുകയും എന്നാൽ 25 ശതമാനമെങ്കിലും ഉണ്ടായിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന സന്ദർഭത്തിൽ പട്ടികജാതി വിഭാഗക്കാരുടെ ശതമാനത്തിന് ആനുപാതികമായ വിഹിതം പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി വിഹിതത്തിൽ നിന്ന് വകയിരുത്താവുന്നതും ബാക്കി തുക പൊതുവിഭാഗം സാധാരണ വിഹിതം /തനത് ഫണ്ടിൽ നിന്ന് വകയിരുത്തുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്. പട്ടികജാതി വിഭാഗക്കാരുടെ എണ്ണം 25 ശതമാനത്തിൽ താഴെയാണെങ്കിൽ പൂർണ്ണമായും പൊതുവിഭാഗം സാധാരണ വിഹിതം /തനത് ഫണ്ട്/ ലഭ്യമായ മറ്റ് ഫണ്ടുകൾ തന്നെ വകയിരുത്തണം.

(8) പട്ടികജാതി കോളനി/സങ്കേതങ്ങളിലേക്ക് റോഡ് നിർമ്മിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾക്ക്, കോളനിക്കകത്തുള്ള ഭാഗവും കോളനിയിലേയ്ക്കുള്ള ഭാഗവും ഒന്നായി പരിഗണിച്ച്, ഒറ്റ എസ്റ്റിമേറ്റ് തയ്യാറാക്കുകയാണെങ്കിൽ മാത്രമേ മേൽ (6),(7) ഖണ്ഡികകളിലെ നിബന്ധനകൾ പ്രകാരം പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി വിഹിതം വകയിരുത്താവൂ.

(9) പട്ടികജാതി വിഭാഗക്കാരുടെ ശതമാനം തെളിയിക്കുന്നതിനായി പ്രോജക്ടിന്റെ പ്രയോജനം ലഭിക്കുന്ന പ്രദേശത്തിന്റെ ഒരു സാമൂഹ്യ ഭൂപടം പ്രോജക്ടിനൊപ്പം തയ്യാറാക്കി വയ്ക്കേണ്ടതും ഭൂപടത്തിൽ നടത്താനുദ്ദേശിക്കുന്ന പ്രവൃത്തിയുടെ സ്ഥാനവും പ്രയോജനം ലഭിക്കുന്ന എല്ലാ ഗുണഭോക്തൃ കുടുംബങ്ങളുടേയും സ്ഥാനവും (ജലസേചന പ്രോജക്ടുകളിൽ പ്രയോജനം ലഭിക്കുന്ന മൊത്തം കൃഷി സ്ഥലത്തിന്റെ സ്ഥാനം) അടയാളപ്പെടുത്തേണ്ടതും അപ്രകാരം അടയാള പ്പെടുത്തിയ സാമൂഹ്യ ഭൂപടത്തിൽ പട്ടികജാതി കുടുംബങ്ങളുടെ സ്ഥാനം (ജലസേചന പ്രോജക്ടുകളിൽ പട്ടികജാതി വിഭാഗക്കാരുടെ കൃഷി സ്ഥലത്തിന്റെ സ്ഥാനം) പ്രത്യേക നിറത്തിൽ കാണിച്ചിരിക്കേണ്ടതുമാണ്. പ്രോജക്ട് നടപ്പിലാക്കിയാൽ പ്രയോജനം ലഭിക്കുന്ന ആകെ കുടുംബങ്ങളുടെ പട്ടികയും അതിൽ പട്ടികജാതി കുടുംബങ്ങളുടെ പട്ടികയും സാമൂഹ്യ ഭൂപടത്തോടൊപ്പം ചേർത്തിരിക്കേണ്ടതാണ്. ഗുണഭോക്തൃ കുടുംബങ്ങളുടെ പട്ടികകളും സാമൂഹ്യ ഭൂപടവും ബ്ലോക്ക് പട്ടികജാതി വികസന ഓഫീസർ സ്ഥല പരിശോധന നടത്തി

ബോദ്ധ്യപ്പെടേണ്ടതും അത് സംബന്ധിച്ച് ചുവടെ പ്രതിപാദിക്കുന്ന പ്രകാരം ഒരു സർട്ടിഫിക്കറ്റ് സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തേണ്ടതുമാണ്.

"..... തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ ..... വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള ..... പ്രോജക്ട് ഞാൻ പരിശോധിക്കുകയും പ്രോജക്ടിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള പ്രവൃത്തികളും പ്രവർത്തനങ്ങളും ഞാൻ മനസ്സിലാക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. പ്രോജക്ട് മുഖേന പ്രയോജനം ലഭിക്കുന്ന ആകെ ഗുണഭോക്തൃ കുടുംബങ്ങളിൽ/ജലസേചനം നടത്തുന്ന കൃഷി സ്ഥലത്തിന്റെ ഉടമസ്ഥരിൽ -------- ശതമാനത്തിലധികം പട്ടികജാതിക്കാരാണെന്ന് /പട്ടികജാതിക്കാരുടേതാണെന്ന് ഞാൻ നേരിട്ട് സ്ഥല പരിശോധന നടത്തിയതിൽ നിന്ന് എനിക്ക് ബോധ്യപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതാണെന്ന് സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുന്നു. ഈ പ്രോജക്ടിനുവേണ്ടി തയ്യാറാക്കിയ സാമൂഹ്യ ഭൂപടവും പ്രയോജനം ലഭിക്കുന്ന ആകെ കുടുംബങ്ങളുടെ പട്ടികയും പ്രയോജനം ലഭിക്കുന്ന പട്ടികജാതി വിഭാഗ കുടുംബങ്ങളുടെ പട്ടികയും ഞാൻ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തി ഇതോടൊപ്പം സമർപ്പിക്കുന്നു."

(10) കൃഷി ഭൂമിയില്ലാത്ത പട്ടികജാതി കുടുംബങ്ങൾക്ക് പാട്ടകൃഷി ചെയ്യുന്നതിന് ധനസഹായം അനുവദനീയമാണ്. ധനസഹായത്തിന് ബാങ്ക് വായ്പ നിർബന്ധമല്ല,

(11) പട്ടികജാതി യുവതീയുവാക്കളുടെ വിദ്യാഭ്യാസം, വിദേശത്ത് തൊഴിൽ തേടൽ, സ്വയം തൊഴിൽ പരിപാടികൾ, തൊഴിൽ പരിശീലനങ്ങൾ, കായിക വികസനം, വരുമാന വർദ്ധന സംരംഭങ്ങൾ മുതലായവ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന് പ്രോജക്ടുകൾ ആവിഷ്കരിക്കേണ്ടതാണ്.

(12) പട്ടികജാതി യുവതീയുവാക്കൾ വ്യക്തിഗതമായും ഗ്രൂപ്പ് അടിസ്ഥാനത്തിലും (കുറഞ്ഞത് രണ്ട് വ്യക്തികൾ ഉള്ള ഗ്രൂപ്പ്) ആരംഭിക്കുന്ന വരുമാന വർദ്ധന പ്രോജക്ടുകൾക്ക് ബാങ്ക് വായ്പ തരപ്പെടുത്തുന്നതിനും അനുവദനീയമായ സബ്സിഡി നൽകുന്നതിനും മുൻഗണനയും പ്രാധാന്യവും നൽകണം.

(13) പട്ടികജാതി കോളനികളിൽ തൃപ്തികരമായ രീതിയിൽ കുടിവെള്ള സൗകര്യവും വീടുകളിൽ കക്കൂസ്, ശുചിത്വ – മാലിന്യ സംസ്കരണ സൗകര്യങ്ങളും ലഭ്യമാക്കുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾക്ക് മുൻഗണന നൽകണം. അവ ഏറ്റെടുത്തതിനുശേഷം മാത്രമേ പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി ഫണ്ടുകൾ വകയിരുത്തിക്കൊണ്ടുള്ള മറ്റ് പ്രോജക്ടുകൾ (അനിവാര്യ പ്രോജക്ടുകൾ ഒഴികെ) ഏറ്റെടുക്കാവൂ.

(14) പട്ടികജാതി വിഭാഗങ്ങളിൽ നിന്നും ഉയർന്നു വരുന്ന പ്രതിഭകൾക്ക് വിശേഷിച്ചും ജില്ലാ – സംസ്ഥാന - ദേശീയ – അന്തർദേശീയ തലങ്ങളിൽ അംഗീകാരം ലഭിക്കുന്നവർക്ക് അവരുടെ മേഖലയിൽ കൂടുതൽ വിപുലമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്താൻ അവർ തന്നെ തയ്യാറാക്കി സമർപ്പിക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകൾക്ക്, നൂതന പ്രോജക്ടുകൾക്കായുള്ള ജില്ലാതല സമിതിയുടെ അംഗീകാരത്തിന് വിധേയമായി, എല്ലാ തലത്തിലെയും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് സഹായം നൽകാവുന്നതാണ്. ഇതര ഏജൻസികളിൽ നിന്നുള്ള പിന്തുണ ഉറപ്പാക്കാൻ മുൻകൈ എടുക്കാവുന്നതുമാണ്.

(15) പട്ടികജാതി വിഭാഗക്കാർക്ക് അവരുൾപ്പെടുന്ന സമുദായത്തിന്റെ വക ശ്മശാനങ്ങൾ ഉണ്ടാവാം. ഇവ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിന്റെ ആസ്തി രജിസ്റ്ററിൽ ഉൾപ്പെട്ടവയാകില്ല. എന്നാലും ഇത്തരം ശ്മശാനങ്ങളിൽ അവശ്യം വേണ്ട അറ്റകുറ്റപ്പണികൾ, മറ്റു സൗകര്യമൊരുക്കൽ തുടങ്ങിയ പ്രവൃത്തികൾ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്ക് ഏറ്റെടുക്കാം.

(16) പട്ടികജാതി മേഖലയിൽ സാങ്കേതിക/പ്രൊഫഷണൽ വിദ്യാഭ്യാസ യോഗ്യതയുള്ളവർക്കും തൊഴിൽ സാദ്ധ്യതാ കോഴ്സുകൾ പാസ്സായവർക്കും സർക്കാർ/പൊതുമേഖല/സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലും/തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലും, അവയുടെ കീഴിലുള്ള ഓഫീസുകളിലും ആശുപത്രികൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള സ്ഥാപനങ്ങളിലും സ്റ്റൈപ്പന്റോടു കൂടി അപ്രന്റീസ്/ഇന്റേൺഷിപ്പ് പരിശീലനം നൽകുന്നതിന് ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാം.

(17) പഠനം ഉപേക്ഷിച്ച ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളിലെ പട്ടികജാതി വിദ്യാർത്ഥികളിൽ തുടർപഠനം നടത്തുന്നതിന് താല്പര്യമുള്ളവരെ കണ്ടെത്തി റസിഡൻഷ്യൽ സൗകര്യത്തോടെ പ്രവൃത്തിയ്ക്കുന്ന ബ്രിഡ്ജ് സ്കൂൾ പദ്ധതി ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്. ഇതിനായി നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനം ഒഴികെയുള്ള എല്ലാ കാര്യങ്ങളും ഉൾപ്പെടുത്തി പ്രോജക്ട് തയ്യാറാക്കാവുന്നതുമാണ്.

6.2 പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി (Tribal Sub Plan)

(1) സംസ്ഥാന ബജറ്റിലൂടെ പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതം ലഭിക്കുന്ന ഓരോ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനവും വാർഷിക പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി കൂടി തയ്യാറാക്കണം. പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതം പാഴാക്കാനോ വകമാറ്റി ചെലവഴിക്കാനോ പാടില്ല. മറ്റ് സ്രോതസുകളിലെ സാദ്ധ്യതയും ഉപയോഗപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.

(2) പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗക്കാരുടെ സാമ്പത്തിക വികസനം, സാമൂഹ്യ വികസനം, പശ്ചാത്തല സൗകര്യവികസനം എന്നിവ കൈവരിക്കുകയാകണം ഉപപദ്ധതിയുടെ ലക്ഷ്യം.

(3) വ്യക്തികൾക്കും കുടുംബങ്ങൾക്കും നേരിട്ടു പ്രയോജനം ലഭിക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകളും പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗക്കാരുടെ പൊതു സൗകര്യവികസനത്തിനായുള്ള പ്രോജക്ടുകളും തയ്യാറാക്കാവുന്നതാണ്.

(4) അഗതിരഹിത കേരളം പദ്ധതി (ആശ്രയ) തയ്യാറാക്കിയിട്ടില്ലെങ്കിലോ, പദ്ധതി തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ടെങ്കിലും അതിൽ അർഹരായ പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതികൾ ഒഴിവായി പോയിട്ടുണ്ടെങ്കിലോ, അവർക്ക് വേണ്ടി പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി പരിചരണ സേവനങ്ങളുടെ പാക്കേജ് തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്. പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതി കുടുംബങ്ങളെ കണ്ടെത്തുന്നതിനുള്ള മാനദണ്ഡങ്ങളും അവർക്കുവേണ്ടി തയ്യാറാക്കേണ്ടുന്ന പരിചരണ സേവനങ്ങളുടെ പാക്കേജിന്റെ മാർഗ്ഗരേഖയും അനുബന്ധം 6 –ൽ നൽകുന്നു.

(5) 2008-10ൽ പട്ടികവർഗ്ഗ വികസന വകുപ്പും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും സംയുക്തമായി നടത്തിയതും 2020-21-ൽ പുതുക്കിയതുമായ പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗങ്ങളുടെ സാമൂഹ്യ സാമ്പത്തിക സർവേയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആവിഷ്കരിക്കേണ്ടതാണ്.

(6) കുറഞ്ഞത് 5 പട്ടികവർഗ്ഗ കുടുംബങ്ങളെങ്കിലും അടുത്തടുത്ത് താമസിക്കുന്ന ഒരു പ്രദേശം പട്ടികവർഗ്ഗ ഊര് എന്ന് കണക്കാക്കി അവിടെ കുടിവെള്ളം, വൈദ്യുതി, നടപ്പാത, കാന, പാർശ്വഭിത്തി, മണ്ണ് സംരക്ഷണം, എന്നീ പൊതു സൗകര്യങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തുന്നതിന്, താഴെ പറയുന്ന നിബന്ധനകൾക്ക് വിധേയമായി, പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതം വിനിയോഗിക്കാവുന്നതാണ്.

(7) വൈദ്യുതി, കുടിവെള്ളം, നടപ്പാത, കാന, പാർശ്വഭിത്തി, മണ്ണ് സംരക്ഷണം എന്നീ പൊതു സൗകര്യ പ്രോജക്ടുകളുടെ ആകെ ഗുണഭോക്തൃ കുടുംബങ്ങളിൽ അമ്പത് ശതമാനത്തിലധികം പട്ടികവർഗ്ഗക്കാരാണെങ്കിൽ ആ പ്രോജക്ടിന് പൂർണ്ണമായും പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതം വകയിരുത്താവുന്നതാണ്. അതുപോലെ മൊത്തം കൃഷിഭൂമിയുടെ അമ്പത് ശതമാനത്തിലധികം പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗക്കാരുടേതായിട്ടുള്ള ജലസേചന പ്രോജക്ടിനും പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതം പൂർണ്ണമായും വകയിരുത്താവുന്നതാണ്.

(8) മുൻ ഖണ്ഡികയിൽ പ്രതിപാദിച്ച തരം പ്രോജക്ടുകളുടെ ആകെ ഗുണഭോക്താക്കളിൽ പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗക്കാരുടെ എണ്ണം 50 ശതമാനത്തിൽ കുറവായിരിക്കുകയും എന്നാൽ 25 ശതമാനമെങ്കിലും ഉണ്ടായിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന സന്ദർഭത്തിൽ പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗക്കാരുടെ ശതമാനത്തിന് ആനുപാതികമായ വിഹിതം പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതത്തിൽ നിന്ന് വകയിരുത്താവുന്നതും ബാക്കി തുക പൊതുവിഭാഗം സാധാരണ വിഹിതം/തനത് ഫണ്ടിൽ നിന്ന് വകയിരുത്തുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്. പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗക്കാരുടെ എണ്ണം 25 ശതമാനത്തിൽ താഴെയാണെങ്കിൽ പൂർണ്ണമായും പൊതുവിഭാഗം സാധാരണ വിഹിതം/തനത് ഫണ്ട്/മറ്റ് ഫണ്ടുകൾ തന്നെ വകയിരുത്തണം.

(9) പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗക്കാരുടെ ശതമാനം തെളിയിക്കുന്നതിനായി പ്രോജക്ടിന്റെ പ്രയോജനം ലഭിക്കുന്ന പ്രദേശത്തിന്റെ ഒരു സാമൂഹ്യ ഭൂപടം പ്രോജക്ടിനൊപ്പം തയ്യാറാക്കി വയ്ക്കേണ്ടതും ഭൂപടത്തിൽ നടത്താനുദ്ദേശിക്കുന്ന പ്രവൃത്തിയുടെ സ്ഥാനവും പ്രയോജനം ലഭിക്കുന്ന എല്ലാ ഗുണഭോക്തൃ കുടുംബങ്ങളുടേയും സ്ഥാനവും (ജലസേചന പ്രോജക്ടുകളിൽ പ്രയോജനം ലഭിക്കുന്ന മൊത്തം കൃഷി സ്ഥലത്തിന്റെ സ്ഥാനം) അടയാളപ്പെടുത്തേണ്ടതും അപ്രകാരം അടയാളപ്പെടുത്തിയ സാമൂഹ്യ ഭൂപടത്തിൽ പട്ടികവർഗ്ഗ കുടുംബങ്ങളുടെ സ്ഥാനം (ജലസേചന പ്രോജക്ടുകളിൽ പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗക്കാരുടെ കൃഷി സ്ഥലത്തിന്റെ സ്ഥാനം) പ്രത്യേക നിറത്തിൽ കാണിച്ചിരിക്കേണ്ടതുമാണ്. പ്രോജക്ട് നടപ്പിലാക്കിയാൽ പ്രയോജനം ലഭിക്കുന്ന ആകെ കുടുംബങ്ങളുടെ പട്ടികയും അതിൽ പട്ടികവർഗ്ഗ കുടുംബങ്ങളുടെ പട്ടികയും സാമൂഹ്യ ഭൂപടത്തോടൊപ്പം ചേർത്തിരിക്കേണ്ടതാണ്. ഗുണഭോക്തൃ കുടുംബങ്ങളുടെ പട്ടികകളും സാമൂഹ്യ ഭൂപടവും ടൈബൽ എക്സ്റ്റൻഷൻ ഓഫീസർ സ്ഥല പരിശോധന നടത്തി ബോദ്ധ്യപ്പെടേണ്ടതും അത് സംബന്ധിച്ച് ചുവടെ പ്രതിപാദിക്കുന്ന പ്രകാരം ഒരു സർട്ടിഫിക്കറ്റ് സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തേണ്ട തുമാണ്.

"..... തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ ..... വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള ..... പ്രോജക്ട് ഞാൻ പരിശോധിക്കുകയും പ്രോജക്ടിൽ

ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള പ്രവൃത്തികളും പ്രവർത്തനങ്ങളും ഞാൻ മനസ്സിലാക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. പ്രോജക്ട് മുഖേന പ്രയോജനം ലഭിക്കുന്ന ആകെ ഗ്രണഭോക്തൃ കുടുംബങ്ങളിൽ/ജലസേചനം നടത്തുന്ന കൃഷി സ്ഥലത്തിന്റെ ഉടമസ്ഥരിൽ -------- ശതമാനത്തിലധികം പട്ടികവർഗ്ഗക്കാരാണെന്ന് /പട്ടികവർഗ്ഗക്കാരുടേതാണെന്ന് ഞാൻ നേരിട്ട് സ്ഥല പരിശോധന നടത്തിയതിൽ നിന്ന് എനിക്ക് ബോധ്യപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതാണെന്ന് സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുന്നു. ഈ പ്രോജക്ടിനുവേണ്ടി തയ്യാറാക്കിയ സാമൂഹ്യ ഭ്രപടവും പ്രയോജനം ലഭിക്കുന്ന ആകെ കുടുംബങ്ങളുടെ പട്ടികയും പ്രയോജനം ലഭിക്കുന്ന പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗ കുടുംബങ്ങളുടെ പട്ടികയും ഞാൻ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തി ഇതോടൊപ്പം സമർപ്പിക്കുന്നു."

(10) പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതം റോഡ് നിർമ്മാണത്തിന് വകയിരുത്താൻ പാടില്ല. എന്നാൽ പട്ടികവർഗ്ഗ ഊരുകൾക്ക് ഉള്ളിൽ 3 മീറ്റർ വീതിയിൽ അധികരിക്കാത്ത നടപ്പാതകളും പട്ടികവർഗ്ഗ ഊരുകളിലേയ്ക്ക് എത്തിച്ചേരുന്നതിന് 3 മീറ്റർ വീതിയിൽ അധികരിക്കാത്ത നടപ്പാതകളും നടപ്പാലങ്ങളും പടവുകളും നിർമ്മിക്കാവുന്നതാണ്.

(11) കൃഷി ഭൂമിയില്ലാത്ത പട്ടികവർഗ്ഗ കുടുംബങ്ങൾക്ക് പാട്ടക്കൃഷി ചെയ്യുന്നതിന് ധനസഹായം അനുവദനീയമാണ്. ധനസഹായത്തിന് ബാങ്ക് വായ്പ നിർബന്ധമല്ല.

(12) പട്ടികവർഗ്ഗ യുവതീയുവാക്കളുടെ വിദ്യാഭ്യാസം, വിദേശത്ത് തൊഴിൽ തേടൽ, സ്വയം തൊഴിൽ പരിപാടികൾ, തൊഴിൽ പരിശീലനങ്ങൾ, കായിക വികസനം, വരുമാന വർദ്ധന സംരംഭങ്ങൾ മുതലായവ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന് പ്രോജക്ടുകൾ ആവിഷ്കരിക്കേണ്ടതാണ്.

(13) പട്ടികവർഗ്ഗ യുവതീയുവാക്കൾ വ്യക്തിഗതമായും ഗ്രൂപ്പ് അടിസ്ഥാനത്തിലും (കുറഞ്ഞത് 2 വ്യക്തികൾ ഉള്ള ഗ്രൂപ്പ്) ആരംഭിക്കുന്ന വരുമാന വർദ്ധന പ്രോജക്ടുകൾക്ക് ബാങ്ക് വായ്പ തരപ്പെടുത്തുന്നതിനും സബ്സിഡി അനുവദിക്കുന്നതിനും മുൻഗണനയും പ്രാധാന്യവും നൽകണം.

(14) പട്ടികവർഗ്ഗ ഊരുകളിൽ തൃപ്തികരമായ രീതിയിൽ കുടിവെള്ള സൗകര്യവും വീടുകളിൽ കക്കൂസ് സൗകര്യവും ലഭ്യമാക്കുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾക്ക് മുൻഗണന നൽകണം. അവ ഏറ്റെടുത്തതിനുശേഷം മാത്രമേ പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി ഫണ്ടുകൾ വകയിരുത്തികൊണ്ടുള്ള മറ്റ് പ്രോജക്ടുകൾ (അനിവാര്യ പ്രോജക്ടുകൾ ഒഴികെ) ഏറ്റെടുക്കാവൂ.

(15) പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗങ്ങളിൽ കണ്ടു വരുന്ന സിക്കിൾ സെൽ അനീമിയ പോലുള്ള രോഗങ്ങൾ, മറ്റ് ആരോഗ്യ പ്രശ്നങ്ങൾ, പോഷകാഹാര കുറവ് എന്നിവ പരിഹരിക്കാൻ പ്രോജക്ടുകൾ ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

(16) സിക്കിൾ സെൽ അനീമിയ രോഗ നിർണ്ണയ ക്യാമ്പുകളും, അത് നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച ബോധവൽക്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങളും സംഘടിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്.

(17) പട്ടികവർഗ്ഗക്കാരുടെ പരമ്പരാഗത കലാരൂപങ്ങൾ, ഭക്ഷണം, കൃഷി, പരമ്പരാഗത ഉല്പന്നങ്ങൾ എന്നിവയെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനും ഉല്പന്നങ്ങളുടെ വിപണനത്തിനുമായി നഗര/ഗ്രാമ പ്രദേശങ്ങളിലും ടൂറിസ്റ്റ് പ്രദേശങ്ങളിലും പ്രത്യേക വിപണന/പ്രദർശന കേന്ദ്രങ്ങൾ ആരംഭിക്കുന്നതിന് ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(18) ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്ക് പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി, വിദൂരവും ദുർഘടവുമായ പട്ടികവർഗ്ഗ സങ്കേതങ്ങളിൽ നിന്ന് വിദ്യാർത്ഥികളെ സ്കൂളുകളിൽ എത്തിക്കുന്നതിനായി പട്ടികവർഗ്ഗ വികസന വകുപ്പുമായി ചേർന്ന് പ്രോജക്ടുകൾ (ഗോത്രസാരഥി) ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്. ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്ക് ഫണ്ട് തികയാതെ വരുന്ന സാഹചര്യത്തിൽ ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകൾക്കും ഇതിനായി വിഹിതം വകയിരുത്താവുന്നതാണ്.

(19) പ്രകൃതിക്ഷോഭങ്ങൾ, പട്ടികവർഗ്ഗ മേഖലയിലെ ദുരന്തങ്ങൾ എന്നിവയെ നേരിടുന്നതിനും അതിജീവിക്കുന്നതിനും രക്ഷാപ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തുന്നതിന് അടിയന്തിര സഹായങ്ങൾ/ സംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നിവയ്ക്കുമുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(20) ധാന്യങ്ങൾ, ചെറുധാന്യങ്ങൾ എന്നിവ കൃഷി ചെയ്യുന്ന മേഖലകളിൽ അവ ഭക്ഷ്യയോഗ്യ മാക്കുന്നതിന് ഊര് അടിസ്ഥാനത്തിൽ ധാന്യ മില്ലുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ നടപ്പാക്കാവുന്നതാണ്.

(21) പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗങ്ങളിൽ നിന്നും ഉയർന്നു വരുന്ന പ്രതിഭകൾക്ക് വിശേഷിച്ചും ജില്ലാ – സംസ്ഥാന - ദേശീയ – അന്തർദേശീയ തലങ്ങളിൽ അംഗീകാരം ലഭിക്കുന്നവർക്ക് അവരുടെ മേഖലയിൽ കൂടുതൽ വിപുലമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്താൻ അവർ തന്നെ തയ്യാറാക്കി സമർപ്പിക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകൾക്ക്, നൂതന പ്രോജക്ടുകൾക്കായുള്ള ജില്ലാതല സമിതിയുടെ അംഗീകാരത്തിന് വിധേയമായി, എല്ലാ തലത്തിലെയും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് സഹായം നൽകാവുന്നതാണ്. ഇതര ഏജൻസികളിൽ നിന്നുള്ള പിന്തുണ ഉറപ്പാക്കാൻ മുൻകൈ എടുക്കാവുന്നതുമാണ്.

(22) പട്ടികവർഗ്ഗ ഊരുകളിൽ പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദമായ മിനി ഹൈഡ്രോ പവർ യൂണിറ്റ് സ്ഥാപിച്ച് ഊരുകളിലും വീടുകളിലും, പൊതു സ്ഥാപനങ്ങളിലും വൈദ്യുതി ലഭ്യത ഉറപ്പാക്കാൻ ആവശ്യമായ പ്രോജക്ടുകൾ ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(23) പഠനം ഉപേക്ഷിച്ച ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളിലെ പട്ടികവർഗ്ഗവിദ്യാർത്ഥികളിൽ തുടർപഠനം നടത്തുന്നതിന് താല്പര്യമുള്ളവരെ കണ്ടെത്തി റസിഡൻഷ്യൽ സൗകര്യത്തോടെ പ്രവൃത്തിയ്ക്കുന്ന ബ്രിഡ്ജ് സ്കൂൾ പദ്ധതി ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്. ഇതിനായി നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനം ഒഴികെയുള്ള എല്ലാ കാര്യങ്ങളും ഉൾപ്പെടുത്തി പ്രോജക്ട് തയ്യാറാക്കാവുന്നതുമാണ്.

(24) പ്രകൃതി ദുരന്തങ്ങൾ/മറ്റ് പ്രതിസന്ധികൾ ഉണ്ടാകുന്ന സമയത്ത് പട്ടികവർഗ്ഗ മേഖലയിൽ അനുഭവിക്കുന്ന ദുരിതം അടിയന്തിരമായി മാനേജ് ചെയ്യുന്നതിന് പ്രാദേശിക തലത്തിൽ എസ്.റ്റി പ്രമോട്ടർ കൺവീനറായി ഒരു കമ്മിറ്റി പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതാണ്.

(25) പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗത്തിലെ കുട്ടികൾക്ക് പഠന സൗകര്യത്തിനായി നിലവിലുള്ള ഉപയോഗപ്രദമായ കെട്ടിടങ്ങൾ ആവശ്യമെങ്കിൽ പുനഃരുദ്ധാരണം നടത്തി ഹോസ്റ്റലുകളായി പ്രവർത്തിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്. ഇത്തരം പ്രവൃത്തികൾ സംയുക്ത പ്രോജക്ടായും ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(26) പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗക്കാർക്ക് അവരുൾപ്പെടുന്ന സമുദായത്തിന്റെ വക ശ്മശാനങ്ങൾ ഉണ്ടാവാം. ഇവ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിന്റെ ആസ്തി രജിസ്റ്ററിൽ ഉൾപ്പെട്ടവയാകില്ല. എന്നാലും ഇത്തരം ശ്മശാനങ്ങളിൽ അവശ്യം വേണ്ട അറ്റകുറ്റപ്പണികൾ മറ്റ സൗകര്യമൊരുക്കൽ തുടങ്ങിയ പ്രവൃത്തികൾ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്ക് ഏറ്റെടുക്കാം.

(27) പട്ടികവർഗ്ഗ മേഖലയിൽ സാങ്കേതിക/പ്രൊഫഷണൽ വിദ്യാഭ്യാസ യോഗ്യതയുള്ളവർക്കും തൊഴിൽ സാദ്ധ്യതാ കോഴ്സുകൾ പാസ്സായവർക്കും സർക്കാർ/പൊതുമേഖല/സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലും/തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലും, അവയുടെ കീഴിലുള്ള ഓഫീസുകളിലും ആശുപത്രികൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള സ്ഥാപനങ്ങളിലും സ്റ്റൈപ്പന്റോടു കൂടി അപ്രന്റീസ്/ ഇന്റേൺഷിപ്പ് പരിശീലനം നൽകുന്നതിന് ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാം..

(28) നിലവിൽ അങ്കണവാടി ഇല്ലാത്തതും 5 ൽ കൂടുതൽ കുട്ടികൾ ഉള്ളതുമായ ഊരുകളിൽ പ്രീ-സ്കൂൾ വിദ്യാഭ്യാസം നൽകുന്നതിന് നഴ്സറി സ്കൂളുകൾ ആരംഭിക്കാവുന്നതാണ്. അങ്കണവാടി കളിലെപ്പോലെ ടീച്ചറുടെയും ഹെൽപ്പറുടെയും വേതനം, കുട്ടികൾക്ക് പോഷകാഹാരം, ഭക്ഷണം എന്നിവയ്ക്ക് പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതം ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്. കുട്ടികളുടെ എണ്ണം 5-ൽ കുറവാണെങ്കിൽ മെന്റർ ടീച്ചറുടെ സഹായത്തോടുകൂടി കുട്ടികൾക്ക് പ്രീ-സ്കൂൾ വിദ്യാഭ്യാസം നൽകുന്നതിനുള്ള സൗകര്യം ഏർപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്. ഇവയ്ക്കായി കോളനികളിൽ/ ഊരു കളിലുള്ള സാമൂഹ്യ പഠനമുറി/കമ്മ്യൂണിറ്റി ഹാളുകൾ എന്നിവ ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്.

(29) ഊരുകളിലെ സ്കൂൾ വിദ്യാർത്ഥി/വിദ്യാർത്ഥിനികൾക്ക് അധികപഠന സൗകര്യം ഏർപ്പെടുത്തുന്ന തിനായി ഊരിൽ തന്നെയുള്ള വിദ്യാസമ്പന്നരായവരുടെ സേവനം ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്.

(30) പ്രധാനപ്പെട്ട എല്ലാ ഊരുകളിലും ഘട്ടംഘട്ടമായി സാമൂഹ്യ പഠനമുറി നിർമ്മിക്കുന്നതിന് ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്ക് പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്. ബ്ലോക്ക്/ജില്ലാ പഞ്ചായത്തു കൾക്ക് ഈ പ്രോജക്ടുകൾക്ക് വിഹിതം നൽകാവുന്നതുമാണ്.

(31) ചില നഗരസഭകൾക്കും കോർപ്പറേഷനുകൾക്കും ലഭിക്കുന്ന ടി.എസ്.പി വിഹിതം അർഹതയുള്ള ഗുണഭോക്താക്കൾ ഇല്ലാത്തതിനാൽ ചെലവഴിക്കാൻ ബുദ്ധിമുട്ട് നേരിടുന്നുണ്ട്. ഇത്തരം അവസരങ്ങളിൽ പട്ടികവർഗ്ഗ വിദ്യാർത്ഥികളുടെ പ്രീ/പോസ്റ്റ് മെട്രിക് ഹോസ്റ്റലുകൾക്ക് കെട്ടിടം, പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗക്കാർക്ക് താമസിക്കുന്നതിന് സൗകര്യം ഒരുക്കുന്നതിനായി Stay homes/Hostels എന്നിവ നിർമ്മിക്കാൻ നഗരസഭകൾക്കും കോർപ്പറേഷനുകൾക്കും അനുമതി നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ജില്ലാ കേന്ദ്രങ്ങൾ, മറ്റ് അനുയോജ്യ പ്രദേശങ്ങൾ എന്നിവിടങ്ങളിൽ നിർമ്മിക്കുന്ന ഇത്തരം സ്ഥാപനങ്ങൾ പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗക്കാർക്ക് പൊതുവായി പ്രയോജനപ്പെടുമെന്നതിനാൽ ഗ്രാമ/ബ്ലോക്ക്/ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളുടെ ടി.എസ്.പി വിഹിതം മേൽ സൂചിപ്പിച്ച പ്രോജക്ടുകൾ നിർവ്വഹണം നടത്തുന്ന നഗരസഭകൾക്ക് നൽകാവുന്നതാണ്.

(32) അർഹരായ പട്ടികവർഗ്ഗ ഗുണഭോക്താക്കളുണ്ടായിരിക്കേ അവർക്കായി ഏറ്റെടുക്കേണ്ട ഏതെങ്കിലും പ്രവർത്തനങ്ങൾ പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതം (ടി.എസ്.പി) ലഭിക്കുന്നില്ലെന്ന കാരണത്താൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കാതിരിക്കാൻ പാടില്ല. പൊതുവിഭാഗം

വികസനഫണ്ടോ, തനത്ഫണ്ടോ ഉപയോഗിച്ച് അത്തരം പ്രവർത്തനങ്ങൾ പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗക്കാർക്കായി നിർബന്ധമായും ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതാണ്.

(33) ജില്ലയിലെ പട്ടികവർഗ്ഗ മേഖലകളിലെ അഭ്യസ്തവിദ്യരും സാമൂഹ്യബോധവുമുള്ള പരമാവധി 50 പേരടങ്ങിയ പട്ടികവർഗ്ഗ യുവതീയുവാക്കളുടെ ഒരു ജില്ലാതല പട്ടികവർഗ്ഗ യുവജന സേന (Tribal Youth Force) ജില്ലാ പഞ്ചായത്തിന്റെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ രൂപീകരിക്കേണ്ടതാണ്. ഊരുകളിലെ സാമൂഹ്യ വിദ്യാഭ്യാസ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ പങ്കാളികളാകാനും പൊതു പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ നേതൃത്വ രംഗത്ത് നിൽക്കാനുള്ളവരായും ഉതകുന്ന തരത്തിൽ ഇവർക്ക് പരിശീലനം നൽകേണ്ടതാണ്. ജില്ലയിലെ പട്ടികവർഗ്ഗ വികസന ക്ഷേമപ്രവർത്തനങ്ങൾ തയ്യാറാക്കുന്നതിനും മോണിട്ടറിംഗിനും ഊരുകളിലെ വിവിധതരത്തിലുള്ള ബോധവൽക്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കും ഇവരുടെ സേവനം ഉപയോഗപ്പെടുത്താം. ഇവർക്ക് പരിശീലനം നൽകുന്നതിനുൾപ്പെടെയുള്ള ചെലവുകൾക്കായി ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

6.3 വനിതാഘടക പദ്ധതി

6.3.1 സ്ത്രീകൾ നേരിടുന്ന വികസന പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനുള്ള ആസൂത്രിതമായ ഇടപെടലുകൾ നടത്തുകയും സ്ത്രീകളുടെ നിർണായക ലിംഗപദവി ആവശ്യങ്ങൾ കണ്ടെത്തി പരിഹരിക്കുന്നതിനാണ് വനിതാ ഘടക പദ്ധതി കൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. കൃത്യമായ വിവര ശേഖരണത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ വനിതകളുടെ സാമൂഹ്യസാമ്പത്തിക പദവി ഉയർത്തുന്നതിന് വനിതാഘടക പദ്ധതി എല്ലാ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും നിർബന്ധമായും തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്. [ഖണ്ഡിക 5.4.1 (9) കാണുക]. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി ചുവടെ പറയുന്ന സഹായക സംവിധാനങ്ങൾ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനതലത്തിൽ രൂപീകരിക്കേണ്ടതാണ്.

(1) ജെൻഡർ റിസോഴ്സ് സെന്റർ

ലിംഗപദവിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശവും പിന്തുണയും നൽകുന്നതിനും വിവിധ വകുപ്പുകളുടെയും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും മറ്റ് ഏജൻസികളുടെയും ജെൻഡർ അനുബന്ധ ഇടപെടലുകൾ ഏകോപിപ്പിയ്ക്കുന്നതിനുമായി ജില്ലാതലത്തിലും ഗ്രാമ പഞ്ചായത്ത്/ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് തലത്തിലും ജെൻഡർ റിസോഴ്സ് സെന്ററുകൾ രൂപീകരിച്ച് പ്രവർത്തിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. ജെൻഡർ റിസോഴ്സ് സെന്ററിന്റെ ദൈനംദിന പ്രവർത്തനങ്ങൾ, അടിസ്ഥാന സൗകര്യം ഉറപ്പാക്കൽ, മറ്റ് പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നിവയ്ക്കായി ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്ക് ഒരു ലക്ഷം രൂപയിലും ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് ഒന്നര ലക്ഷം രൂപയിലും ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് 2 ലക്ഷം രൂപയിലും അധികരിക്കാത്ത പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കാവുന്നതാണ്. ജില്ലാതല ജെൻഡർ റിസോഴ്സ് സെന്ററിന്റെ പ്രവർത്തനത്തിനാവശ്യമായ പ്രോജക്ട് ജില്ലാ പഞ്ചായത്തിന്റെ വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ ഉൾക്കൊള്ളിക്കേണ്ടതാണ്. (ജെൻഡർ റിസോഴ്സ് സെന്ററുകൾ സംബന്ധിച്ച വിശദാംശങ്ങൾ അനുബന്ധം-7ൽ നൽകിയിട്ടുള്ളത് കാണുക).

(2) കമ്മ്യൂണിറ്റി വിമൻ ഫെസിലിറ്റേറ്റർ

എല്ലാ തലത്തിലുമുള്ള തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിനും വനിതാ വികസന പ്രവർത്തനങ്ങളും, ജാഗ്രതാസമിതി, ജി.ആർ.സി.കൾ തുടങ്ങിയ വിവിധസംവിധാനങ്ങളും ഏകോപിപ്പിക്കുന്നതിനും ഫെസിലിറ്റേറ്റ് ചെയ്യുന്നതിനുമായി വിമൻ സ്റ്റഡീസ്/ ജെൻഡർ സ്റ്റഡീസ്, സോഷ്യൽ വർക്ക്, സൈക്കോളജി, സോഷ്യോളജി എന്നീ വിഷയങ്ങളിൽ ഏതെങ്കിലും ഒന്നിൽ ബിരുദാനന്തര ബിരുദമുള്ള ഒരു വനിതയെ കമ്മ്യൂണിറ്റി വിമൻ ഫെസിലിറ്റേറ്റർ ആയി നിയോഗിക്കാവുന്നതാണ്. കമ്മ്യൂണിറ്റി വിമൻ ഫെസിലിറ്റേറ്റർക്ക് പ്രതിമാസം 17,000/- രൂപയിൽ അധികരിയ്ക്കാത്ത ഓണറേറിയം വനിതാ ഘടക പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി നൽകാവുന്നതാണ്.

(3) ജെൻഡർ ഡെസ്കുകൾ

വിദ്യാർത്ഥികളുടെ സുരക്ഷ, പരാതി പരിഹാരം, കൗൺസിലിംഗ് തുടങ്ങിയവയ്ക്കും ആൺകുട്ടികൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള മുഴുവൻ കുട്ടികൾക്കും ലിംഗപദവി കാഴ്ചപ്പാടിൽ അധിഷ്ഠിതമായ ലൈംഗിക വിദ്യാഭ്യാസം, Effective/Equal Parenting, ജെൻഡർ സെൻസിറ്റൈസേഷൻ പ്രോഗ്രാം മുതലായവയ്ക്കുമായി ഹൈസ്കൂൾ/ഹയർസെക്കൻഡറി സ്കൂൾ തലങ്ങളിൽ ജെൻഡർ ഡെസ്കുകൾ അനുബന്ധം 8 ൽ പറയും പ്രകാരം ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് രൂപീകരിച്ച പ്രവർത്തിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്. ജെൻഡർ ഡെസ്കുകളുടെ പ്രവർത്തനം അനുബന്ധം 8 ൽ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള ജില്ലാതല മോണിട്ടറിംഗ് സമിതി വിലയിരുത്തുകയും പ്രവർത്തനം കാര്യക്ഷമമാക്കുന്നതിനുള്ള നടപടി സ്വീകരിക്കുകയും വേണം.

(4) ജാഗ്രതാ സമിതി

സ്ത്രീകൾക്കും പെൺകുട്ടികൾക്കും എതിരായ അതിക്രമങ്ങൾ തടയുക, അവരുടെ പരാതികൾക്ക് പരിഹാരം കാണുക എന്നിവയ്ക്കായി ജി.ഒ(എം എസ്)31/2007/സ.ക്ഷേ.വ തീയതി : 23/6/2007 പ്രകാരം വാർഡ് തലത്തിലും ഗ്രാമ/നഗര ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലും ജില്ലാതലത്തിലും ജാഗ്രതാ സമിതികൾ രൂപീകരിച്ച പ്രവർത്തിപ്പിക്കേണ്ടതും ആവശ്യമായ പ്രോജക്ടുകൾ പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടതുമാണ്. ജില്ലാതല ജാഗ്രതാ സമിതി അംഗങ്ങളെ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിനുള്ള ഉത്തരവാദിത്തം ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിക്കായിരിക്കും. ജാഗ്രതാ സമിതികൾ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനും കൗൺസിലിംഗ് ഉൾപ്പെടെയുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തുന്നതിനും ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ശ്രദ്ധ ചെലുത്തണം.

6.3.2 ലിംഗപദവി/സ്ത്രീപദവി പഠനം

ഒരു പ്രദേശത്തെ ലിംഗപദവി സൗഹൃദമാക്കുന്നതിന് നടത്തേണ്ടുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ തിരിച്ചറിയുന്നതിനും എല്ലാ ലിംഗ വിഭാഗങ്ങളുടെയും പ്രത്യേക പ്രശ്നങ്ങളും ആവശ്യങ്ങളും കണ്ടെത്തി പരിഹാര മാർഗ്ഗങ്ങൾ ജനകീയമായി നടപ്പിലാക്കാനും പൊതു സമൂഹത്തെക്കുടി അക്കാര്യങ്ങൾ ബോധ്യപ്പെടുത്തി ഉത്തരവാദിത്വങ്ങൾ വിഭജിച്ച ഏറ്റെടുക്കുന്നതിനുമായി എല്ലാ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും അഞ്ചു വർഷത്തിൽ ഒരിക്കലെങ്കിലും ലിംഗപദവി/സ്ത്രീപദവി പഠനം

നടത്തേണ്ടതും ആയത് ഓരോ വർഷവും ആവശ്യമായ മാറ്റങ്ങൾ വരുത്തി പരിഷ്കരിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

6.3.3 സ്ത്രീപക്ഷ നവകേരളം:- സമൂഹത്തിലുണ്ടാകുന്ന സ്ത്രീവിരുദ്ധമായ പ്രവർത്തനങ്ങളെയും ചിന്തകളെയും മറ്റും ഇല്ലാതാക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ കുടുംബശ്രീയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ നടപ്പാക്കുന്ന 'സ്ത്രീപക്ഷ നവകേരളം കാമ്പയിൻ' വിജയിപ്പിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഏറ്റെടുത്ത് നടപ്പാക്കേണ്ടതാണ്.

6.3.4 തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ജെൻഡർ ബജറ്റിംഗ്, ജെൻഡർ പ്ലാനിംഗ്, ജെൻഡർ ഓഡിറ്റിംഗ് എന്നിവ നടപ്പിലാക്കാവുന്നതാണ്

6.3.5 ഉത്പാദനാധിഷ്ഠിതവും സേവനാധിഷ്ഠിതവുമായ നൂതന സംരംഭങ്ങൾ കുടുംബശ്രീയുടെ സഹായത്തോടെ ആരംഭിക്കാനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ എറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്. ഇതിനായി കുടുംബശ്രീയുടെ അംഗീകാരമുള്ള ഏജൻസികൾ/ സന്നദ്ധ സംഘടനകൾ എന്നിവയുടെ സേവനം പ്രയോജനപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

6.3.6 സ്ത്രീകളുടെ തൊഴിൽ - വരുമാന വർദ്ധനവിനായി സ്വയം തൊഴിൽ സംരംഭങ്ങൾക്ക് പുറമെ, ലേബർ ബാങ്ക്, സ്വയം തൊഴിൽ സംരംഭകരുടെ ഉത്പന്നങ്ങളുടെ വിപണനത്തിന് വിപണന കേന്ദ്രങ്ങൾ എന്നിവ ആരംഭിക്കാവുന്നതാണ്.

6.3.7 ലാബ് ടെക്നീഷ്യൻ കോഴ്സ് പാസായിട്ടുള്ള വനിതകൾക്ക് ഗ്രൂപ്പ് അടിസ്ഥാനത്തിൽ സ്വയം തൊഴിൽ സംരംഭമെന്ന രീതിയിൽ ലബോറട്ടറികൾ ആരംഭിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രോത്സാഹനം ഗ്രാമ-ബ്ലോക്ക്-ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് നൽകാവുന്നതാണ്. വായ്പാബന്ധിതമായി നടപ്പാക്കാവുന്ന ഇത്തരം പ്രോജക്ടുകൾ കുടുംബശ്രീ യൂണിറ്റുമായി ബന്ധപ്പെടുത്തി സംഘടിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

6.3.8 സ്ത്രീകൾക്കും പെൺകുട്ടികൾക്കും എതിരെയുള്ള അതിക്രമങ്ങൾ ഇല്ലാതാക്കി അതിക്രമ രഹിത ഗ്രാമപഞ്ചായത്തായി മാറ്റുന്നതിന് അനുയോജ്യമായ പ്രോജക്ടുകൾ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്ക് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

6.3.9 യു.പി, ഹൈസ്കൂൾ, ഹയർ സെക്കന്ററി സ്കൂളുകളിൽ പെൺകുട്ടികളുടെ സൗകര്യാർത്ഥം നാപ്കിൻ വെൻഡിംഗ് യൂണിറ്റുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്. എല്ലാ സർക്കാർ സ്കൂളുകളിലും ഇത്തരം യൂണിറ്റുകൾ ഉറപ്പാക്കിയതിനുശേഷം എയ്ഡഡ് സ്കൂളുകളിലും അവ സ്ഥാപിക്കാവുന്നതാണ്. കേരള വനിതാ വികസന കോർപ്പറേഷന്റെ മാർഗരേഖ അവലംബിച്ചു വേണം യൂണിറ്റുകൾ സ്ഥാപിക്കേണ്ടത്.

6.3.10 കൗമാരക്കാരായ പെൺകുട്ടികളും സ്ത്രീകളും നേരിടുന്ന അനീമിയ തുടങ്ങിയ പ്രശ്നങ്ങൾ നിശ്ചിത കാലയളവിനുള്ളിൽ ലക്ഷ്യാധിഷ്ഠിതമായി പരിഹരിക്കുന്നതിന് പോഷകാഹാര പദ്ധതികൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള സമഗ്ര പരിപാടികൾ ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതാണ്.

6.3.11 വനിതകൾക്ക് ജൂഡോ, കരാട്ടെ എന്നിവയിലും യോഗയിലും പരിശീലനം നൽകുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്ക് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

6.3.12 സ്ത്രീകൾ ധാരാളമായി എത്തുന്ന തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപന ഓഫീസ്, ആശുപത്രികൾ, തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള മറ്റ് സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവിടങ്ങളിലും ബസ് സ്റ്റാന്റുകളിലും അതുപോലെ സ്ത്രീകൾ ധാരാളമായി വന്നെത്തുകയും തൊഴിലിൽ ഏർപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്ന മാർക്കറ്റുകൾ, ചന്തകൾ എന്നിവിടങ്ങളിലും സ്ത്രീകൾക്ക് മാത്രമായി മൂത്രപ്പുരകളും കക്കൂസുകളും നിർമ്മിക്കുന്നതിനുമുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ വനിതാ ഘടക പദ്ധതിയിൽ ഏറ്റെടുക്കാം. മൂത്രപ്പുരകൾ, കക്കൂസുകൾ എന്നിവ നിർമ്മിച്ച് അനുയോജ്യമായ ഏജൻസികൾക്ക് ഇവയുടെ പരിപാലന ചുമതലയ്ക്കായി കൈമാറേണ്ടതാണ്.

6.3.13 തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള എല്ലാ സ്ഥാപനങ്ങളിലും ബസ് സ്റ്റാന്റ് പോലുള്ള പൊതുസ്ഥലങ്ങളിലും മുലയൂട്ടുന്ന അമ്മമാർക്ക് അവരുടെ സ്വകാര്യത കാത്തുസൂക്ഷിക്കും വിധമുള്ള സുരക്ഷിതമായ മുറികൾ സജ്ജമാക്കുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ വനിതാ ഘടക പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്താം. കൂടുതൽ സ്ത്രീകൾ തൊഴിൽ എടുക്കുന്ന സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ഈ സംവിധാനം കൂടുതൽ പേർക്ക് ഉപയോഗിക്കാവുന്ന തരത്തിൽ ഏർപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

6.3.14 വനിത ഘടക പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി താഴെപ്പറയുന്ന തരത്തിലുള്ള പ്രോജക്ടുകളും ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

I. പൊതു ഇടങ്ങൾ (ഗ്രൗണ്ട്, പാർക്ക്, ലൈബ്രറികൾ, വിശ്രമകേന്ദ്രം, ഇരിപ്പിടങ്ങൾ, മുതലായവ) എന്നിവ ജെൻഡർ സൗഹൃദമാക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ.

II. സ്ത്രീകൾക്കും പെൺകുട്ടികൾക്കുമായി കലാ-സാംസ്കാരിക പരിപാടികൾ, കായിക മത്സരങ്ങൾ

III. വനിതകൾക്കായുള്ള ഫുട്ബോൾ, വോളിബോൾ, ഷട്ടിൽ, ബാഡ്മിന്റൺ, കബഡി തുടങ്ങിയ മത്സരങ്ങൾ

IV. ജീവിതശൈലീ രോഗങ്ങൾ കുറച്ച് കൊണ്ട് വരുന്നതിന് വേണ്ടി ദൈനംദിന വ്യായാമം ഉറപ്പ് വരുത്തുന്നതിനു വാക്കിംഗ് ക്ലബുകൾ, സൈക്കിൾ ക്ലബ്, ഫിറ്റ്നസ് സെന്റർ എന്നിവ.

V. വനിതകൾക്ക് തൊഴിൽ പരിശീലനം, നൈപുണ്യം ആർജ്ജിക്കുന്നതിനുള്ള പരിശീലനം, തൊഴിൽ സാദ്ധ്യതകൾ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള ഫിനിഷിംഗ് സ്കൂൾ എന്നിവ നടത്താവുന്നതാണ്.

VI. ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസമുള്ളവരും എന്നാൽ വീട്ടമ്മമാരായി ഒതുങ്ങി കൂടുകയും ചെയ്യുന്ന വനിതകൾക്ക് മത്സരപരീക്ഷകളിൽ പങ്കെടുക്കുവാനുള്ള പിന്തുണയും പരിശീലനവും നൽകുക

VII. അഭ്യസ്തവിദ്യരായ യുവതികൾക്ക് അനുയോജ്യമായ തൊഴിൽ ലഭ്യമാക്കുക.

6.3.15 വനിതകളുടെ മാനസികാരോഗ്യം ഉറപ്പ് വരുത്തുന്നതിനുള്ള നിരന്തര ഇടപെടലിനായി കൗമാര പ്രായക്കാർക്കുള്ള കൗൺസിലിംഗ്, പ്രീ മാരേജ് കൗൺസിലിംഗ്, ദമ്പതികൾക്കുള്ള കൗൺസിലിംഗ്, കരിയർ കൗൺസിലിംഗ്, ഇഫക്ടീവ് പാരന്റിംഗ്, മദ്യം, മയക്ക് മരുന്ന് എന്നിവയ്ക്ക് എതിരെയുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നിവയ്ക്കായി പ്രോജക്ടുകൾ ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

6.3.16 കക്കൂസ് നിർമ്മാണം, കുടിവെള്ളം ലഭ്യമാക്കൽ, ഭവന നിർമ്മാണം, വീട് വൈദ്യുതീകരണം, അങ്കണവാടി കെട്ടിട നിർമ്മാണം, അങ്കണവാടി പോഷകാഹാരം, അങ്കണവാടി ജീവനക്കാർക്കുള്ള അധിക വേതനം മുതലായവയും സമാന സ്വഭാവമുള്ള പ്രോജക്ടുകളും വനിതാ ഘടക പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതല്ല. അതുപോലെ വനിതകൾക്കും പുരുഷന്മാർക്കും ഒരു പോലെ പ്രയോജനം ലഭിക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകളും വനിതാ ഘടക പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതല്ല.

6.3.17 പെൺകുട്ടികളുടെ വിവാഹ ധനസഹായം (പട്ടികജാതി/പട്ടിക വർഗ്ഗ വിഭാഗം/ജനറൽ) വനിതാ ഘടക പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതല്ല.

6.4 കുട്ടികൾ, ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർ, ട്രാൻസ് ജെൻഡേഴ്സ് എന്നിവരുടെ പ്രത്യേക പദ്ധതി

കുട്ടികൾ, ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർ, ട്രാൻസ് ജെൻഡേഴ്സ് എന്നിവരുടെ ക്ഷേമത്തിനും വികസനത്തിനും വേണ്ടി ഒരു പദ്ധതി തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്. പ്രസ്തുത പദ്ധതിയിൽ മേൽപ്പറഞ്ഞ മൂന്ന് വിഭാഗങ്ങൾക്കും വേണ്ടിയുള്ള പ്രത്യേക പദ്ധതികൾ ഉണ്ടാകേണ്ടതും അവ പദ്ധതിരേഖയുടെ ഭാഗമാക്കേണ്ടതുമാണ്. [ഖണ്ഡിക 5.4.1 (10) കാണുക].

(എ) കുട്ടികളുടെ വികസനത്തിനുവേണ്ടിയുള്ള പ്രത്യേക പദ്ധതി

(1) കുട്ടികൾക്കായി പ്രോജക്ടുകൾ ആവിഷ്കരിക്കുമ്പോൾ പ്രധാനമായും അവരുടെ സമഗ്ര വികാസം, സംരക്ഷണം, അതിജീവനം, പങ്കാളിത്തം തുടങ്ങിയ നാല് അടിസ്ഥാന അവകാശങ്ങളും ലക്ഷ്യമിട്ടായിരിക്കണം പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കേണ്ടത്. കുട്ടികൾക്കായുള്ള സ്ഥാപനങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുമ്പോൾ നാഷണൽ എഡ്യൂക്കേഷൻ പോളിസി 2020, നാഷണൽ ഏർലി ചൈൽഡ്ഹുഡ് കെയർ ആൻഡ് എഡ്യുക്കേഷൻ പോളിസി 2013 എന്നിവ പ്രകാരം ശിശു സൗഹൃദമാണെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തേണ്ടതാണ്. കുട്ടികളുടെ വികസനം, സംരക്ഷണം തുടങ്ങിയ കാര്യങ്ങളിൽ പ്രാദേശികതല സംവിധാനമായ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുതല ശിശു സംരക്ഷണ സമിതിയുമായി ചേർന്നുള്ള പ്രവർത്തനമാണ് ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ നടത്തേണ്ടത്.

(2) മാനസികവും ശാരീരികവുമായി വെല്ലുവിളി നേരിടുന്ന കുട്ടികളുടെ തുടർച്ചയായ ചികിത്സയും സംരക്ഷണവും ഉറപ്പാക്കുന്നതിനായി അവരുടെ രക്ഷിതാക്കളുടെ പ്രത്യേകിച്ചും സ്ത്രീരക്ഷിതാക്കൾക്ക് തൊഴിലും വരുമാനവും ഉറപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള പദ്ധതികൾ തദ്ദേശസ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(3) കുട്ടികളുടെ കലാ – കായിക – മാനസിക – സാംസ്കാരിക – പങ്കാളിത്ത വികസനം ലക്ഷ്യമിട്ട് കുടുംബശ്രീ സംവിധാനത്തിന്റെ ഭാഗമായി നടപ്പിലാക്കിവരുന്ന ബാല പഞ്ചായത്ത്, ബാലസഭ മുതലായവ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ കുടുംബശ്രീ മാനദണ്ഡങ്ങൾക്ക് വിധേയമായി കുട്ടികൾക്ക് വേണ്ടിയുള്ള പ്രത്യേക പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്. ബാലപഞ്ചായത്ത്/ബാലസഭാ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്ക് തുക വിനിയോഗിക്കാവുന്നതാണ്. ബാലാവകാശങ്ങളെക്കുറിച്ച് അവബോധം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിന് പരിപാടികൾ ആവിഷ്കരിക്കാവുന്നതാണ്.

(4) എല്ലാ സർക്കാർ സ്കൂളുകളിലും പെൺകുട്ടികൾക്കും ആൺകുട്ടികൾക്കും വേണ്ടി ആവശ്യാനുസരണം ജലലഭ്യതയുള്ള പ്രത്യേകം മൂത്രപ്പുര, കക്കൂസ് എന്നിവ ലഭ്യമാക്കാൻ വേണ്ട നടപടികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്. എയ്ഡഡ് വിദ്യാലയങ്ങളിലും ഇത്തരം സൗകര്യങ്ങൾ ഒരുക്കുന്നതിന് വേണ്ടിയുള്ള ഇടപെടലുകൾ നടത്താവുന്നതാണ്. എന്നാൽ സർക്കാർ സ്കൂളുകളിൽ ഈ സൗകര്യം ഏർപ്പെടുത്തിയതിനു ശേഷമാകണം എയ്ഡഡ് സ്കൂളുകളെ പരിഗണിക്കേണ്ടത്.

(5) കുട്ടികളിലുണ്ടാകാനിടയുള്ള വൈകല്യങ്ങൾ നേരത്തേ കണ്ടുപിടിച്ച് അതിന്റെ ആഘാതം ഇല്ലാതാക്കാനോ ലഘൂകരിക്കാനോ വേണ്ട നടപടികൾ ആരോഗ്യ സ്ഥാപനങ്ങളിലൂടെ നടത്തേണ്ടതാണ്. District Early Intervention Center-ന്റെ പ്രവർത്തനം കാര്യക്ഷമമാക്കാനും വിപുലപ്പെടുത്താനും ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(6) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള എല്ലാ സ്ഥാപനങ്ങളും ബാല സൗഹൃദ സ്ഥാപനങ്ങളാക്കി മാറ്റാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.

(7) സ്പോർട്സ് കൗൺസിൽ അംഗീകരിച്ച പരിശീലകരുടെ സഹായത്തോടെ കുട്ടികൾക്ക് കായിക പരിശീലനങ്ങൾ നൽകാവുന്നതാണ്.

(8) കുട്ടികളുടെ പാർക്ക് ഗ്രാമ/ബ്ലോക്ക്/ ജില്ലാപഞ്ചായത്തുകൾക്ക് സജ്ജമാക്കാവുന്നതാണ്.

(9) കുട്ടികൾക്ക് യോഗ പരിശീലന പ്രോജക്ടുകൾ ആയുഷ് വകുപ്പുമായി സഹകരിച്ച് സംഘടിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്.

(10) കുട്ടികളുടെ ഇടയിലുള്ള മദ്യം, മയക്കുമരുന്ന് ഉൾപ്പെടെയുള്ള ലഹരി വസ്തുക്കളുടെ ഉപയോഗം, മൊബൈൽ ഫോൺ ദുരുപയോഗം, ബാലവേല, ശൈശവ വിവാഹം, കുടുംബങ്ങളിലും പൊതു ഇടങ്ങളിലും വിദ്യാലയങ്ങളിലും ആൺ/പെൺ വ്യത്യാസമില്ലാതെ കുട്ടികൾക്ക് ഏൽക്കേണ്ടി വരുന്ന ശാരീരിക മാനസിക, ലൈംഗിക പീഢനങ്ങൾ എന്നിവ തടയുന്നതിന് അനുയോജ്യമായ പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്. ജീവിത നൈപുണ്യ വിദ്യാഭ്യാസം, പാരന്റിംഗ് ക്ലിനിക്ക് എന്നിവയും ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(11) സ്കൂൾ പ്രൊട്ടക്ഷൻ ഗ്രൂപ്പുകളെ ശാക്തീകരിക്കുകയും പ്രസ്തുത കമ്മിറ്റികളുടെ മേൽനോട്ടത്തിൽ ലഹരി വിരുദ്ധ പ്രവർത്തനങ്ങൾ സ്കൂളുകളിൽ നടപ്പിലാക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ സംസ്ഥാന എക്സൈസ് വകുപ്പിന്റെ വിമുക്തി എന്ന ബോധവത്കരണ മിഷനുമായി സഹകരിച്ച് ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(12) അങ്കണവാടി പോഷകാഹാര വിതരണം, എസ്.എസ്.കെ. പ്രോജക്ട് വിഹിതങ്ങൾ മുതലായവയ്ക്ക് വേണ്ട വിഹിതം കണ്ടെത്തുന്നതിന് ഖണ്ഡിക 5.4.1 (10) പ്രകാരം നിർബന്ധമായും നീക്കിവെയ്ക്കേണ്ട 5 ശതമാനം തുക ഉപയോഗിക്കാൻ പാടില്ല.

(ബി) ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർക്ക് വേണ്ടിയുള്ള പ്രത്യേക പദ്ധതി

(1) ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർക്ക് വേണ്ടിയുള്ള ക്ഷേമപരിപാടികളും പുനരധിവാസ – വികസന പരിപാടികളും പ്രത്യേക പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(2) സബ്സിഡി മാർഗ്ഗരേഖ അനുസരിച്ച് ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർക്ക് അനുവദനീയമായ സ്കോളർഷിപ്പും ബത്തയും ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ നൽകേണ്ടതാണ്. ഇതിനാവശ്യമായ തുക ഗ്രാമ-ബ്ലോക്ക്-ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് യഥാക്രമം 60:30:10 എന്ന അനുപാതത്തിൽ വകയിരുത്തി നൽകാവുന്നതാണ്. ഈ അനുപാതത്തിൽ തുക കണ്ടെത്തുന്നതിന് കഴിയാത്ത തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ കാര്യത്തിൽ കുറവ് പരിഹരിക്കുന്നതിന് മറ്റ് തലങ്ങളിലെ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വിഹിതം ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്.

(3) 2016-ലെ ഭിന്നശേഷി അവകാശ നിയമ പ്രകാരമുള്ള എല്ലാ വിഭാഗങ്ങളിലും ഉൾപ്പെട്ട വ്യക്തികൾക്ക്, ഉപകരണങ്ങൾ വാങ്ങുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്. സർക്കാർ സർവീസിലുള്ള ബന്ധപ്പെട്ട മെഡിക്കൽ ഓഫീസർ ആയിരിക്കണം ഉപകരണങ്ങളുടെ ആവശ്യകതാ നിർണ്ണയം നടത്തി സാക്ഷ്യ പ്പെടുത്തേണ്ടത ഒരു പ്രാവശ്യം ഉപകരണം ലഭിച്ചവർക്ക് ആ ഉപകരണത്തിന്റെ ഉപയോഗ കാലാവധി കഴിയുംമുമ്പ് വീണ്ടും ഉപകരണം നൽകാൻ പാടില്ല. ആവശ്യകതാ നിർണ്ണയ ഘട്ടത്തിൽ ഇക്കാര്യം കൂടി പരിശോധിക്കണം.

(4) 2016-ലെ ഭിന്നശേഷി അവകാശ നിയമത്തെപ്പറ്റി ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് തലത്തിൽ ബോധവൽക്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുത്ത് നടത്തണം.

(5) ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർക്ക് വേണ്ടിയുള്ള തൊഴിൽ പരിശീലനകേന്ദ്രങ്ങൾ ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(6) ഭിന്നശേഷിയുള്ളവരുടെ സവിശേഷതകൾ പരിഗണിച്ച് അവർക്ക് സൗഹൃദമായ രീതിയിൽ വേണം കെട്ടിടങ്ങൾ നിർമ്മിക്കേണ്ടത്. നിലവിലുള്ള കെട്ടിടങ്ങൾ ഭിന്നേശഷി സൗഹൃദമാക്കി മാറ്റുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകളും ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്. .

(7) ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർക്കുള്ള സ്കോളർഷിപ്പും ബത്തയും നൽകുന്നതിനാവശ്യമായ വിഹിതം കണ്ടെത്തുന്നതിന് ഖണ്ഡിക 5.4.1 (10) പ്രകാരം നിർബന്ധമായും നീക്കിവെയ്ക്കേണ്ട 5 ശതമാനം തുക ഉപയോഗിക്കാൻ പാടില്ല.

(സി) ട്രാൻസ് ജെൻഡർ വിഭാഗക്കാർക്കു വേണ്ടിയുള്ള പ്രത്യേക പദ്ധതി

(1) ട്രാൻസ് ജെൻഡർ വിഭാഗക്കാരുടെ പ്രത്യേക യോഗം വിളിച്ചുചേർത്ത് അവരുടെ ആവശ്യങ്ങളും പ്രശ്നങ്ങളും വിലയിരുത്തി ആവശ്യമായ പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കാവുന്നതാണ്.

(2) ട്രാൻസ് ജെൻഡർ വിഭാഗകാർക്കു വേണ്ടിയുള്ള ക്ഷേമ പരിപാടികളും പുനരധിവാസ-വികസന പരിപാടികളും പ്രത്യേക പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(3) ട്രാൻസ് ജെൻഡർ വിഭാഗക്കാർക്ക് വേണ്ടിയുള്ള ഷെൽറ്റർ ഹോമുകൾ, ലിംഗമാറ്റ ശസ്ത്രക്രിയയെ തുടർന്നുള്ള ചികിത്സാ ധനസഹായം എന്നീ പ്രോജക്ടുകൾ ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് നടപ്പിലാക്കാവുന്നതാണ്.

6.5 വയോജനങ്ങളുടെ ക്ഷേമവും പാലിയേറ്റീവ് കെയർ സംവിധാനവും

(1) ഖണ്ഡിക 5.4.1 (10) ൽ പറഞ്ഞ പ്രകാരം നിശ്ചിതഫണ്ട് വകയിരുത്തി വയോജനങ്ങളുടെ ക്ഷേമത്തിനും ആവശ്യമുള്ളവർക്ക് സാന്ത്വന പരിചരണം ലഭ്യമാക്കുന്നതിനും വേണ്ടി ഒരു പ്രത്യേക പദ്ധതി തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്. സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ വയോജന നയത്തിനും മാർഗ നിർദ്ദേശങ്ങൾക്കും അനുയോജ്യമായ പ്രോജക്ടുകളാണ് വയോജനക്ഷേമത്തിന് വേണ്ടി ഏറ്റെടുക്കേണ്ടത്.

(2) വയോജനങ്ങൾക്ക് ശാരീരിക – മാനസിക, സാംസ്കാരിക, പിന്തുണാ സംവിധാനവും സുരക്ഷിതത്വവും ഉറപ്പുവരുത്തുന്ന പ്രോജക്ടുകൾക്ക് മുൻഗണന നൽകണം.

(3) വയോജനങ്ങൾക്ക് യോഗ പരിശീലനം നൽകുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ ആയുഷുമായി സഹകരിച്ച് സംഘടിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്.

(4) വിനോദകേന്ദ്രം ഉൾപ്പെടെയുള്ള വയോജന സൗഹൃദ സംവിധാനങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(5) വയോജനങ്ങൾ നിരന്തരം ഉപയോഗിക്കുന്ന കെട്ടിടങ്ങൾക്കും മറ്റു സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും റാമ്പ്, കുടിവെള്ളം, ടോയ് ലറ്റ്, ഇരിപ്പിടം മുതലായ സൗകര്യങ്ങളും ആശുപത്രികളിൽ വയോജനങ്ങൾക്ക് പ്രത്യേകം ''കൗ'വിനുള്ള സംവിധാനങ്ങളും ഏർപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(6) പകൽവീട് ആരംഭിക്കുന്നതിന് വേണ്ടി പണികഴിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള കെട്ടിടങ്ങൾ പൂർണ്ണമായും പ്രവർത്തനക്ഷമമാക്കിയതിനുശേഷം ആവശ്യമുണ്ടെങ്കിൽ മാത്രമേ, ഇതിനായി പുതിയ പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കുവാൻ പാടുള്ളൂ. പകൽ വീടുകൾ തുടർച്ചയായും കാര്യക്ഷമമായും പ്രവർത്തിക്കുന്നു എന്ന് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം ഉറപ്പാക്കേണ്ടതാണ്. പുതിയ പകൽ വീടുകളുടെ പ്രോജക്ടുകൾ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ മാത്രം ഏറ്റെടുത്താൽ മതിയാകും.

(7) വയോജന പരിപാലനകേന്ദ്രം (Old Age Home) ആരംഭിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്. എന്നാൽ അതിന്റെ നടത്തിപ്പ് സംവിധാനം, ആവർത്തന ചെലവുകൾ എങ്ങനെ കണ്ടെത്തും തുടങ്ങിയ വിശദാംശങ്ങൾ അടങ്ങിയ പദ്ധതി റിപ്പോർട്ട് കൂടി സമർപ്പിച്ച് അംഗീകാരം വാങ്ങേണ്ടതാണ്.

(8) വയോജനങ്ങളായ കിടപ്പുരോഗികൾക്ക് സാന്ത്വന പരിചരണം, ചികിത്സ, മരുന്ന്, പോഷകാഹാര വിതരണം എന്നിവ സാന്ത്വന പരിചരണ പദ്ധതിയുടെ മാർഗ്ഗരേഖ. സ.ഉ(സാധാ)നം.553/2019/തസ്വഭവ; തീയതി 07.03.2019 പ്രകാരം ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(9) ശാരീരിക പ്രയാസങ്ങൾ നേരിടുന്ന വയോജനങ്ങൾക്ക് അനുയോജ്യമായ ഉപകരണങ്ങൾ, പരിഹാര സംവിധാനങ്ങൾ മുതലായവ ഏർപ്പെടുത്തുന്നതിന് ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്ക് പ്രോജക്ട് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(10) പുതിയ പൊതു കെട്ടിടങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുമ്പോൾ അവ വയോജന സൗഹൃദമാണെന്ന് ഉറപ്പു വരുത്തേണ്ടതാണ് .

(11) വയോജനങ്ങൾക്ക് വേണ്ടിയുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ അടൽ വയോ അഭ്യുദയ യോജന (AVYAY) കേന്ദ്രപദ്ധതിയുമായി സംയോജിപ്പിച്ച് നടത്താവുന്നതാണ്.

(12) വയോ ക്ലബുകൾ: സമ്പൂർണ്ണ വയോ സൗഹൃദ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനമായി മാറുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി മൂന്ന് വീതം വയോ ക്ലബുകൾ (പകൽ സമയത്ത് പ്രവർത്തിക്കുന്ന വിശ്രമ-വിനോദകേന്ദ്രങ്ങൾ), വയോജനങ്ങൾക്ക് അനായാസം എത്തിച്ചേരാൻ കഴിയുന്ന സ്ഥലത്ത് ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ ആരംഭിക്കേണ്ടതാണ്. വയോക്ലബിന് പരിശീലനം ലഭിച്ച ഒരു കെയർടേക്കറുടെ സേവനം കുടുംബശ്രീ സംവിധാനത്തിൽ നിന്നും എടുക്കേണ്ടതാണ്. ഒരു കെയർടേക്കർക്ക് 4,000 രൂപ കുടുംബശ്രീയിൽ നിന്നും 500 രൂപ വീതം ബ്ലോക്ക്, ജില്ലാപഞ്ചായത്തുകളിൽ നിന്നും ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിന് ലഭ്യമാക്കും. ഇത്തരത്തിൽ തുക നൽകുന്നതിനായി ബ്ലോക്ക്, ജില്ലാപഞ്ചായത്തുകൾ പ്രോജക്ട് ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതാണ്. വയോക്ലബുകളുടെ കെട്ടിടവാടക, വൈദ്യുതി, വാട്ടർചാർജ്ജ് എന്നിവയ്ക്കായി ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്ക് പ്രോജക്ട് ഏറ്റെടുക്കാം. [06.03.2020-ലെ സ.ഉ.(കൈ)നം.45/2020/ തസ്വഭവ പ്രകാരമുള്ള മാർഗ്ഗരേഖയുടെ ഖണ്ഡിക 2 കാണുക]

6.6 അതിദരിദ്രർക്കുവേണ്ടിയുള്ള മൈക്രോ പ്ലാനുകൾ

1) സ്വന്തം ആവശ്യങ്ങൾക്ക് വേണ്ടി ശബ്ദമുയർത്താൻ കഴിയാത്തതും അടിസ്ഥാന അതിജീവന ആവശ്യങ്ങളായ ഭക്ഷണം, വസ്ത്രം, സുരക്ഷിതമായ താമസസ്ഥലം, അടിസ്ഥാന വരുമാനം എന്നിവ ലഭിക്കാത്തവരും പരസഹായം ഇല്ലാതെ ദൈനംദിന ജീവിതം മുന്നോട്ട് കൊണ്ടുപോകാൻ കഴിയാത്തതുമായ അതിദരിദ്രരായ വ്യക്തികളെയും കുടുംബങ്ങളെയും കണ്ടെത്തി, അവർക്കായി വ്യക്തിഗത സൂക്ഷ്മതല പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കി നടപ്പിലാക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഇതിനായി ബൃഹത്തായ പദ്ധതിയാണ് സർക്കാർ ആവിഷ്കരിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഉപജീവനവും അതിജീവനവും നേടാനുള്ള ശാരീരികവും മാനസികവുമായ ശേഷി നേടിക്കൊടുത്ത് ഈ വിഭാഗത്തെ അതിദാരിദ്ര്യത്തിൽ നിന്നും കരകയറ്റുക എന്നത് സമൂഹത്തിന്റെ സുപ്രധാന ഉത്തരവാദിത്വമാണ്. അതിദരിദ്രരെ സമൂഹ പങ്കാളിത്തത്തോടെ കണ്ടെത്തുന്ന പ്രക്രിയ പൂർത്തിയായിട്ടുണ്ട്. അതിദാരിദ്ര്യത്തിൽ നിന്നും അവരെ കരകയറ്റുന്നതിനുള്ള മൈക്രോപ്ലാനുകൾ തയ്യാറാക്കി നടപ്പിലാക്കുക എന്നതാണ് അടുത്ത ഘട്ടം.

2) അതിദാരിദ്ര്യം പരിഹരിക്കുന്നതിനുള്ള അതിജീവന ആവശ്യങ്ങൾ, അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ, ആരോഗ്യ പരിരക്ഷ, വികസന ആവശ്യങ്ങൾ തുടങ്ങി എല്ലാവിധ ഘടകങ്ങളും ഉൾക്കൊള്ളിച്ചുവേണം മൈക്രോ പ്ലാനുകൾ തയ്യാറാക്കേണ്ടത്. മൈക്രോ പ്ലാനുകൾ തയ്യാറാക്കുന്നതിന്റെയും നിർവ്വഹണത്തിന്റെയും ചുമതല ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്കും മുനിസിപ്പാലിറ്റികൾക്കും കോർപ്പറേഷനുകൾക്കും ആയിരിക്കും. മൈക്രോ പ്ലാനുകളിലെ വിവിധ ഘടകങ്ങളെ അടിസ്ഥാനമാക്കി നിർവ്വഹണ പ്രോജക്ടുകൾക്ക് രൂപം നൽകേണ്ടതും ലഭ്യമായ സ്രോതസ്സുകളിൽ നിന്നും വിഹിതം കണ്ടെത്തി ഓരോ വർഷത്തെയും പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമാക്കേണ്ടതുമാണ്.

ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ തയ്യാറാക്കുന്ന അതിദരിദ്രർക്ക് വേണ്ടിയുള്ള മൈക്രോ പ്ലാനുകൾക്ക് ബ്ലോക്ക്/ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾ വിഹിതം നൽകണം. മൈക്രോപ്ലാനുകൾ തയ്യാറാക്കി നടപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗരേഖ പ്രത്യേകം പുറപ്പെടുവിക്കുന്നതാണ്.

6.7 പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ ഗ്രാന്റ് വിനിയോഗത്തിനുള്ള ഉപപദ്ധതി (FFC Sub Plan)

(1) ഓരോ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനവും പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യകമ്മീഷൻ ഗ്രാന്റിന്റെ വിനിയോഗം സംബന്ധിച്ച് ഒരു ഉപപദ്ധതി (FFC Sub Plan) തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്. ഉപപദ്ധതിയ്ക്ക് രണ്ട് ഭാഗങ്ങൾ ഉണ്ടായിരിക്കണം. ആദ്യഭാഗം ജലവും ശുചിത്വവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട സേവനങ്ങളുടെ സമ്പൂർണ്ണത ലക്ഷ്യമിടുന്ന ജല-ശുചിത്വ സേവനങ്ങൾക്കുള്ള പദ്ധതിയും രണ്ടാം ഭാഗം ജല-ശുചിത്വ സേവനങ്ങൾ ഒഴികെയുള്ള വികസന –ക്ഷേമപ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായുള്ള പദ്ധതിയും ആയിരിക്കണം.

(2) ബേസിക് ഗ്രാന്റ്, ടൈഡ് ഗ്രാന്റ് എന്നിങ്ങനെ രണ്ട് വിഭാഗമായാണ് ഗ്രാമ/ബ്ലോക്ക്/ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ ഗ്രാന്റ് ലഭിക്കുന്നത്. ഓരോ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിനുമുള്ള ആകെ ഗ്രാന്റിന്റെ 40 % ബേസിക് ഗ്രാന്റും ബാക്കി 60% ടൈഡ് ഗ്രാന്റും ആയിരിക്കും. ബേസിക് ഗ്രാന്റിന്റെ വിഹിതത്തിന്റെ വിനിയോഗത്തിന് മേഖലാതല നിബന്ധനകൾ ബാധകമല്ല. വികസന ഫണ്ട് വിനിയോഗിക്കാവുന്ന ആവശ്യങ്ങൾക്കെല്ലാം ബേസിക് ഗ്രാന്റ് വിനിയോഗിക്കാം. എന്നാൽ ശമ്പളവും എസ്റ്റാബ്ലിഷ്മെന്റ് ചെലവുകളും വാഹനങ്ങൾ വാങ്ങുന്നതും ഈ വിഹിതത്തിൽ നിന്നും അനുവദനീയമല്ല.

(3) ടൈഡ് ഗ്രാന്റ് ഇനത്തിൽ ലഭിക്കുന്ന വിഹിതത്തിന്റെ 50% വീതം താഴെപ്പറയുന്ന രണ്ട് നിർണ്ണായക അടിസ്ഥാന സേവനങ്ങൾക്ക് മാത്രമായി വിനിയോഗിക്കേണ്ടതാണ്. ഇതിൽ ഒരു വിഭാഗത്തിലെ ലക്ഷ്യം സമ്പൂർണ്ണമാണെങ്കിൽ ആ വിഹിതം പൂർണ്ണമായും മറ്റേ വിഭാഗത്തിന് ഉപയോഗിക്കാം.

(a) ശുചിത്വം- മാലിന്യ സംസ്കരണം

(i) ശുചിത്വം, വെളിയിട വിസർജന വിമുക്തമാക്കുന്നതിനും അത്)ODF Status) നിലനിർത്തുന്നതിനുമുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ

(ii) ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണ പ്രോജക്ടുകൾ

(iii) കക്കൂസ് മാലിന്യ പരിപാലനം ഉൾപ്പെടെയുള്ള ദ്രവമാലിന്യ സംസ്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ

(b) കുടിവെള്ള പ്രോജക്ടുകൾ, മഴവെള്ളക്കൊയ്ത്ത്, ജലത്തിന്റെ പുനഃചംക്രമണം (Water Recycling) എന്നിവ.

(4) ധനകാര്യകമ്മീഷൻ ഗ്രാന്റ് ഉപയോഗിച്ച് ഏറ്റെടുക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ മേൽതട്ട് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വിഹിതം ഉൾപ്പെടെ സംയുക്ത പ്രോജക്ടുകളായി ഏറ്റെടുക്കുന്നതിന് ശ്രമിക്കേണ്ടതാണ്.

(5) ശുചിത്വ-മാലിന്യ സംസ്കരണം ബ്ലോക്ക്/ജില്ലാപഞ്ചായത്തുകളുടെ ചുമതലയിൽപ്പെടുന്നവയല്ലെങ്കിലും അതിനായി ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളുമായി കൂടിയാലോചിച്ച് ബ്ലോക്ക്/ജില്ലാപഞ്ചായത്തുകൾക്ക് പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(6) ശുചിത്വ-മാലിന്യ സംസ്കരണ മേഖലകളിൽ ധനകാര്യകമ്മീഷൻ ഗ്രാന്റ് ഉൾപ്പെടെയുള്ള വിഭവങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ച് സംയുക്ത പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ നേതൃത്വപരമായ പങ്ക് ജില്ലാ സൂത്രണ സമിതികൾ വഹിക്കേണ്ടതാണ്.

(7) എഫ്.എഫ്.സി ഉപപദ്ധതിയിൽ ഏറ്റെടുക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകൾക്കൊപ്പം മറ്റ് വിഭവങ്ങളും അവയുടെ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾക്ക് വിധേയമായി കൂട്ടിച്ചേർക്കാവുന്നതാണ്.

(8) പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ ഗ്രാന്റ് വിനിയോഗിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ സുലേഖ സോഫ്ട് വെയറിൽ തയ്യാറാക്കുന്നതിനൊപ്പം കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്റെ ഇ-ഗ്രാംസ്വരാജ് പോർട്ടലിലും തയ്യാറാക്കി അപ് ലോഡ് ചെയ്യേണ്ടതാണ്. **[**29.07.2021-ലെ സ.ഉ.(സാധാ)നം.427/2021/തസ്വഭവ പ്രകാരമുള്ള നടപടിക്രമങ്ങൾ ബാധകമായിരിക്കും**].**

6.8 ആസ്തി സംരക്ഷണ പദ്ധതി (Asset Maintenance Plan)

(1) മെയിന്റനൻസ് ഫണ്ടും ലഭ്യമാക്കാൻ കഴിയുന്ന തനത് ഫണ്ടും ഉപയോഗപ്പെടുത്തി തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ ഉടമസ്ഥതയിലും മേൽനോട്ടത്തിലും നിയന്ത്രണത്തിലുമുള്ള റോഡ്, റോഡ് ഇതര ആസ്തികളുടെ സംരക്ഷണത്തിന് ഒരു ആസ്തി സംരക്ഷണ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്.

(2) സേവനം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും നിലവിലുള്ള ആസ്തി വിപുലപ്പെടുത്തുന്നതിനും വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും സ്ഥാപനങ്ങളെ ഉന്നത നിലവാരത്തിലേയ്ക്ക് ഉയർത്തുന്നതിനും അനുയോജ്യമായ നിർദ്ദേശങ്ങളാണ് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ആസ്തി സംരക്ഷണ പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടത്. അംഗീകൃത ഏജൻസികളെ ഉപയോഗിച്ച് ജി.ഐ.എസ്. സങ്കേതങ്ങൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്തി ആസ്തികളുടെ ഡിജിറ്റൈസേഷൻ നടത്തി ആസ്തി രജിസ്റ്റർ കൃത്യമായും കാലികവും ആക്കേണ്ടതാണ്. തങ്ങളുടെ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള എല്ലാ ആസ്തികളും ആസ്തി രജിസ്റ്ററിൽ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെന്ന് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഉറപ്പാക്കേണ്ടതാണ്.

(3) കൈമാറിക്കിട്ടിയ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഗുണമേന്മ വർദ്ധിപ്പിച്ചും ജെൻഡർ സൗഹൃദമാക്കിയും സേവന നിലവാരം ഉയർത്തിയും ടോട്ടൽ ക്വാളിറ്റി മാനേജ്മെന്റിലൂടെ ഐ.എസ്.ഒ സർട്ടിഫിക്കേഷൻ ലഭിക്കത്തക്കവിധം ആസ്തി സംരക്ഷണ പദ്ധതി വിഭാവനം ചെയ്യണം.

(4) മെയിന്റനൻസ് ഫണ്ട് വിനിയോഗം സംബന്ധിച്ച് തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ് പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുള്ള ഉത്തരവുകളിലേയും സർക്കുലറുകളിലേയും വ്യവസ്ഥകൾ പാലിച്ച കൊണ്ടായിരിക്കണം ആസ്തി സംരക്ഷണ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കി നടപ്പാക്കേണ്ടത്.

(5) റോഡിതര മെയിന്റനൻസ് ഫണ്ട് ഉപയോഗിച്ച് കൈമാറിക്കിട്ടിയ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പരിപാലനത്തിന് മുൻഗണന നൽകി വിനിയോഗിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകളാണ് തയ്യാറാക്കേണ്ടത്. ഘടക സ്ഥാപനങ്ങളുടെ അറ്റകുറ്റപ്പണികൾക്ക് പുറമെ ചുവടെ വിവരിക്കുന്ന പ്രവൃത്തികൾ നടത്തുന്നതിനും റോഡിതര മെയിന്റനൻസ് ഫണ്ട് വകയിരുത്താവുന്നതാണ്.

(i) സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ആധുനിക സംവിധാനങ്ങളും സജ്ജീകരണങ്ങളും ഏർപ്പെടുത്തുക.

(ii) സ്ഥാപനങ്ങൾ മുഖേന പ്രദാനം ചെയ്യുന്ന സേവനങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും വേണ്ടിയുള്ള സാധനസാമഗ്രികളും ഉപകരണങ്ങളും വാങ്ങുക, അവയുടെ ഉണമേന്മ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനായി പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കുക

(6) റോഡിതര മെയിന്റനൻസ് ഫണ്ടിന്റെ ഉപയോഗത്തിൽ ആശുപത്രികളുടെ സൗകര്യങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും മുൻഗണന നൽകണം .ആശുപത്രികളിൽ ഉപകരണങ്ങൾ വാങ്ങുക, അനുബന്ധ സൗകര്യങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തുക, ടോയിലറ്റുകൾ നിർമ്മിക്കുക, മോർച്ചറി സൗകര്യം മെച്ചപ്പെടുത്തുക, ഫർണിച്ചറും, കമ്പ്യൂട്ടറുകളും വാങ്ങുക മുതലായ പ്രവൃത്തികൾ റോഡിതര മെയിന്റനൻസ് ഫണ്ട് വകയിരുത്തി നടപ്പാക്കാവുന്നതാണ്.

(7) പൊതു സ്ഥാപനങ്ങളിലെ മഴവെള്ള സംഭരണികളുടെ പുനരുദ്ധാരണത്തിന് റോഡിതര മെയിന്റനൻസ് ഫണ്ട് ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്.

(8) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള തനത് ആസ്തികളുടെ മെയിന്റനൻസിന് റോഡിതര സംരക്ഷണ ഫണ്ട് വിനിയോഗിക്കുവാൻ പാടില്ല. എന്നാൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള ലൈബ്രറികൾ, നഴ്സറി സ്കൂളുകൾ, ബഡ്സ് സ്കൂളുകൾ, ബഡ്സ് റിഹാബിലിറ്റേഷൻ സെന്ററുകൾ, വയോജന പരിപാലന കേന്ദ്രങ്ങൾ (Old Age Homes) എന്നിവയുടെ മെയിന്റനൻസിന് റോഡിതര സംരക്ഷണ ഫണ്ട് ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്.

(9) റോഡ് മെയിന്റൻസ് ഫണ്ട് പുതിയ റോഡ് നിർമ്മാണത്തിനായി വിനിയോഗിക്കാൻ പാടില്ലാത്തതാണ്.

(10) ആസ്തി സംരക്ഷണ പദ്ധതിക്ക് അന്തിമരൂപം നൽകുന്നതിന് മുമ്പ് ഘടക സ്ഥാപനങ്ങളിലെ മേധാവികളുടെ യോഗം വിളിച്ച് ചേർക്കണം. പ്രസ്തുത യോഗത്തിൽ അംഗീകരിച്ച പ്രോജക്ടുകളായിരിക്കണം പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടത്.

(11) സ്കൂൾ കെട്ടിടങ്ങളുടെ അറ്റകുറ്റപ്പണി നടത്തുന്ന പ്രോജക്ട് അദ്ധ്യയനവർഷം ആരംഭിക്കുന്നതിന് മുമ്പ് പൂർത്തിയാകത്തക്ക രീതിയിൽ ക്രമീകരിക്കണം.

(12) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക്, ആവശ്യമെങ്കിൽ, മെയിന്റനൻസ് ഫണ്ടിൽ നിന്നും താഴെ പറയുന്നത് പ്രകാരമുള്ള തുക അടിയന്തിര മെയിന്റനൻസ് ആവശ്യങ്ങൾക്കായി പ്രത്യേകം മാറ്റിവയ്ക്കാവുന്നതാണ്. ഇപ്രകാരം മാറ്റി വയ്ക്കുന്ന തുക, മുൻകൂട്ടി കാണാൻ കഴിയാത്തതും ആകസ്മികമായി ഉണ്ടാകുന്നതുമായ അടിയന്തിര മെയിന്റനൻസ് ആവശ്യങ്ങൾക്ക് വിനിയോഗിക്കാവുന്നതാണ്.

(a) റോഡിതര മെയിന്റനൻസ് ഫണ്ട്, റോഡ് മെയിന്റനൻസ് ഫണ്ട് എന്നീ വിഭാഗങ്ങളിൽ ഓരോന്നിലും ബജറ്റ് വിഹിതത്തിന്റെ അഞ്ച് ശതമാനം വരെയുള്ള തുക, താഴെ പറയുന്ന പരിധിക്ക് വിധേയമായി അടിയന്തിര സ്വഭാവമുള്ള മെയിന്റനൻസ് പ്രോജക്ടുകൾക്കായി മാറ്റിവയ്ക്കാം.

(i) റോഡിതര മെയിന്റനൻസ് ഫണ്ടിന്റെ കാര്യത്തിൽ ഗ്രാമ/ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് 5 ലക്ഷം രൂപയും, ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് 50 ലക്ഷം രൂപയും ആയിരിക്കും പരിധി. അഞ്ച്

ശതമാനം തുക കണക്കാക്കുമ്പോൾ ഒരു ലക്ഷം രൂപയിൽ കുറവ് വരുന്ന ഗ്രാമ/ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് ഒരു ലക്ഷം രൂപ വരെ മാറ്റിവയ്ക്കാം.

(ii) റോഡ് മെയിന്റനൻസ് ഫണ്ടിന്റെ കാര്യത്തിൽ ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് 10 ലക്ഷം രൂപയും, ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് 25 ലക്ഷം രൂപയും ആയിരിക്കും പരിധി. അഞ്ച് ശതമാനം തുക ഒരു ലക്ഷം രൂപയിൽ കുറവ് വരുന്ന ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്ക് ഒരു ലക്ഷം രൂപ വരെ മാറ്റിവയ്ക്കാം.

(b) മുകളിൽ സൂചിപ്പിച്ച പ്രകാരമുള്ള തുക മെയിന്റനൻസ് ഫണ്ടിൽ നിന്നും പ്രത്യേകം മാറ്റിവയ്ക്കുന്നതിനും അവയുടെ വിനിയോഗത്തിനും താഴെ പറയുന്ന നടപടിക്രമങ്ങൾ ബാധകമായിരിക്കും.

(i) വാർഷിക പദ്ധതി രൂപീകരണ സമയത്ത് 'അടിയന്തിര സ്വഭാവമുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ നടപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള വിഹിതം (റോഡിതരം)', 'അടിയന്തിര സ്വഭാവമുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ നടപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള വിഹിതം (റോഡ്)' എന്നിങ്ങനെ രണ്ട് പ്രോജക്ടുകളിലായി അനുവദനീയമായ തുക മാറ്റിവയ്ക്കാവുന്നതാണ് .

(ii) അടിയന്തിര സ്വഭാവത്തിൽ ഒരു പ്രോജക്ട് ഏറ്റെടുക്കേണ്ടി വരുന്ന സന്ദർഭത്തിൽ അതിനുള്ള വിഹിതം മാറ്റിവയ്ക്കപ്പെട്ട വിഹിതത്തിൽ നിന്നും കണ്ടെത്താവുന്നതും ഭരണ സമിതി തീരുമാന പ്രകാരം സുലേഖ സോഫ്റ്റ്വെയറിൽ അതിനുള്ള പ്രോജക്ട് തയ്യാറാക്കി വെറ്റിംഗ് ഓഫീസറുടെ അംഗീകാരത്തോടുകൂടി നിർവ്വഹണം നടത്താവുന്നതുമാണ്.

(iii) സാങ്കേതികാനുമതി ആവശ്യമുള്ള പ്രോജക്ട് ആണെങ്കിൽ പ്രൈസ് സോഫ്റ്റ് വെയറിൽ എസ്റ്റിമേറ്റ് തയ്യാറാക്കി സാങ്കേതികാനുമതി വാങ്ങണം.

(iv) മെയിന്റനൻസ് ഫണ്ടിന്റെ മാർഗ്ഗരേഖ പ്രകാരം അനുവദനീയമായ പ്രോജക്ടുകൾക്ക് മാത്രമേ മാറ്റിവെയ്ക്കപ്പെട്ട തുക വിനിയോഗിക്കുന്നുള്ളൂവെന്ന് സെക്രട്ടറി ഉറപ്പാക്കണം.

(v) ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിയുടെ മുൻകൂർ അനുമതി ഇത്തരം പ്രോജക്ടുകൾക്ക് ആവശ്യമില്ല. എന്നാൽ ഏറ്റെടുക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകളുടെ വിശദാംശങ്ങൾ ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിയ്ക്ക് റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യണം.

(vi) ഇവയ്ക്കുള്ള ക്രമീകരണം സുലേഖ സോഫ്റ്റ് വെയറിൽ ഏർപ്പെടുത്തുന്നതാണ്.

(c) നവംബർ 30-ന് ശേഷം വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ ഭേദഗതി അനുവദിക്കുന്നത് വരെ, മാറ്റിവയ്ക്കപ്പെട്ട വിഹിതത്തിൽ നിന്നുള്ള തുക വകയിരുത്തി അടിയന്തിര പ്രോജക്ടുകൾ രൂപീകരിച്ച് നിർവഹണം നടത്താവുന്നതാണ്. വിഹിതം ബാക്കിയുണ്ടെങ്കിൽ നവംബർ 30-ന് ശേഷമുള്ള വാർഷിക പദ്ധതി ഭേദഗതിക്കൊപ്പം ബാക്കി തുക വിനിയോഗിക്കുന്നതിനുള്ള വിവിധ പ്രോജക്ടുകൾ രൂപീകരിച്ച് വാർഷിക പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമാക്കേണ്ടതും നിർവ്വഹണം നടത്തേണ്ടതുമാണ്.

6.9 സദ്ഭരണ പദ്ധതി

(1) സേവനങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും സദ്ഭരണ നിർവ്വഹണം സാദ്ധ്യമാക്കുന്നതിനും ഓരോ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനവും ഒരു സദ്ഭരണ നിർവ്വഹണ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി, തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം ഇടപെടേണ്ട അടിയന്തിര പ്രശ്നങ്ങൾ ശ്രദ്ധയിൽ കൊണ്ടുവരുന്നതിനുള്ള സംവിധാനം ഓരോ വാർഡിലും പൊതുജനങ്ങൾക്ക് വേണ്ടി ഉണ്ടാക്കുകയും പരാതി പരിഹാര സംവിധാനം ആവിഷ്കരിക്കുകയും വേണം.

(2) പൊതുജനങ്ങൾക്ക് അവരുടെ പരാതികളും നിർദ്ദേശങ്ങളും ഉന്നയിക്കുന്നതിനുള്ള അവസരം ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ നൽകേണ്ടതാണ്. ഇതിലേക്ക് ആധുനിക സാങ്കേതിക സംവിധാനങ്ങൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്തി പരാതികൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനായി മാസം തോറും ആവശ്യമായ മുന്നൊരുക്കങ്ങൾ നടത്തിയ ശേഷം ആദ്യത്തെ ബുധനാഴ്ച ഭരണസമിതി അംഗങ്ങൾ, ഉദ്യോഗസ്ഥർ എന്നിവർ പങ്കെടുക്കുന്ന ഒരു അദാലത്ത് നടത്തി ജനങ്ങളുടെ പരാതികളും നിർദ്ദേശങ്ങളും കേൾക്കേണ്ടതാണ്. യോഗത്തിലെ തീരുമാനങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച് സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ള തുടർ നടപടികൾ അടുത്ത അടുത്ത യോഗത്തിൽ അവലോകനം ചെയ്യേണ്ടതാണ്. 12.05.2017 ലെ സർക്കാർ ഉത്തരവ് (സാധാ)നം. 1558/2017/ത.സ്വ.ഭ.വ പ്രകാരം പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുള്ള ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിലെ പരാതി പരിഹാര സംവിധാനത്തിനായുള്ള മാന്വൽ ഇക്കാര്യത്തിൽ അവലംബമാക്കാവുന്നതാണ്.

(3) സുതാര്യത, ജനപങ്കാളിത്തം തുടങ്ങിയ സദ്ഭരണ തത്വങ്ങൾ ഉൾക്കൊണ്ടുകൊണ്ട് കാര്യക്ഷമവും നീതിപൂർവ്വകവും നിയമവാഴ്ചയിലധിഷ്ഠിതവുമായ ഒരു ഭരണം കാഴ്ചവയ്ക്കുന്നതിനുവേണ്ട പ്രവർത്തനങ്ങളാകണം പദ്ധതിയിൽ ഉണ്ടാകേണ്ടത്. മേൽപറഞ്ഞ പ്രവർത്തനങ്ങൾ സമ്പൂർണ്ണ ഗുണമേന്മാ പരിപാലന സംവിധാന (Total Quality Management) ത്തിന് അധിഷ്ഠിത മായിരിക്കേണ്ടതും അത് കാലികമായി പരിഷ്കരിക്കേണ്ടതുമാണ്. ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ നേടിയിട്ടുള്ള ഐ.എസ്.ഒ നിലവാരം നിലനിർത്തുന്നതിനാവശ്യമായ പ്രവൃത്തികൾ ഏറ്റെടുക്കുകയും കൂടാതെ ഘടക സ്ഥാപനങ്ങളെ കൂടി അതേ നിലവാരത്തിൽ എത്തിക്കു ന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തന ങ്ങൾ ആവിഷ്കരിക്കേണ്ടതുമാണ്.

(4) സേവനങ്ങൾ ഒരു കുടക്കീഴിൽ മുഴുവൻ സമയവും പൊതുജനങ്ങളുടെ വിരൽ തുമ്പിൽ ലഭ്യമാക്കുന്നതിലേയ്ക്കായി വികസിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള ഇന്റഗ്രേറ്റഡ് ലോക്കൽ ഗവേണൻസ് മാനേജ്മെന്റ് സിസ്റ്റം (ILGMS), സേവനങ്ങൾക്ക് ഓൺലൈനായി അപേക്ഷിക്കുന്നതിനും തുക ഒടുക്കുന്ന തിനുമായുള്ള സിറ്റിസൺസ് സർവീസ് പോർട്ടൽ തുടങ്ങിയ ഓൺലൈൻ പ്ലാറ്റ് ഫോമുകൾ ഫലപ്രദമായി ഉപയോഗപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്. അതിനാവശ്യമായ അനുബന്ധ സൗകര്യങ്ങൾ (ഹെൽപ്പ് ഡസ്ക് അടക്കം) ഏർപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.

(5) സദ്ഭരണ തത്വങ്ങൾക്ക് പുറമേ പൗരാവകാശരേഖ, അറിയാനുള്ള അവകാശം, വിവരാവകാശ നിയമം, സേവനാവകാശ നിയമം, ചുവടെ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുള്ള വാതിൽപ്പടി സേവന പദ്ധതി, മുതലായവ കൂടി പരിഗണിച്ചുകൊണ്ടായിരിക്കണം സദ്ഭരണ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കേണ്ടത്.

(6) റസിഡന്റ്സ് അസോസിയേഷനുകൾ, അയൽസഭകൾ, ഗ്രാമസഭകൾ, തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനതല ആസൂത്രണ സമിതി സംവിധാനം, ജനകീയ സമിതികൾ, യോഗങ്ങൾ മുതലായവ എങ്ങനെയെല്ലാം ഫലപ്രദമായി ഉപയോഗപ്പെടുത്തിയും ഭൗതിക സൗകര്യങ്ങൾ, ഇ-ഗവേണൻസ്, രേഖകളുടെ സൂക്ഷിപ്പ് തുടങ്ങിയവ എത്രമാത്രം മെച്ചപ്പെടുത്തിയും സദ്ഭരണം സാദ്ധ്യമാക്കാം എന്ന് പ്രത്യേകം പരിശോധിച്ച് അവ പ്രാവർത്തികമാക്കുന്നതിനുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ പദ്ധതിയുടേയും പദ്ധതിരേഖയുടെയും ഭാഗമാക്കണം.

(7) വാതിൽപ്പടി സേവനം: പ്രായാധിക്യം, ഗുരുതര രോഗം തുടങ്ങിയ കാരണങ്ങളാൽ ചലനശേഷി പരിമിതപ്പെട്ട് അവശത അനുഭവിക്കുന്ന വ്യക്തികൾക്ക് അനിവാര്യമായ സേവനങ്ങൾ അവരുടെ വീട്ടുപടിക്കൽ എത്തിക്കുകയാണിതിന്റെ ലക്ഷ്യം. സേവനങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച കൃത്യമായ അറിവില്ലായ്മ, സേവനങ്ങൾ നേടുന്നതിന് ബന്ധപ്പെട്ട ഓഫീസുകളിൽ എത്തിപ്പെടാൻ കഴിയാതെ വരുക തുടങ്ങിയ വ്യത്യസ്ത ഘടകങ്ങളാണ് ഇവർക്ക് അവകാശപ്പെട്ട സേവനങ്ങൾ നേടിയെടുക്കുന്നതിന് പലപ്പോഴും തടസ്സമായി നിൽക്കുന്നത്. ഇത്തരത്തിൽ അർഹരായ ജനങ്ങൾക്ക് സേവനങ്ങൾ അവരുടെ വീടുകളിൽ സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകർ വഴി എത്തിക്കുന്നതിനുള്ള തുടർച്ചയായുള്ള പദ്ധതിയാണ് സർക്കാർ ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുള്ള തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ നടപ്പാക്കുന്ന 'വാതിൽപ്പടി സേവനം'. നിരാലംബരായ വ്യക്തികൾക്കും കുടുംബങ്ങൾക്കും സുരക്ഷിതത്വവും ആത്മവിശ്വാസവും വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ ഈ പദ്ധതി വഴി സാധിക്കും. വാതിൽപ്പടി സേവനത്തിന് ആവശ്യമായ ലാപ് ടോപ്പ്, ബയോമെട്രിക് ഉപകരണങ്ങൾ, അക്ഷയകേന്ദ്രം മുഖേന സേവനങ്ങൾ നൽകുമ്പോൾ അവർക്ക് നൽകേണ്ട ഫീസ്, സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകർക്ക് നൽകേണ്ടുന്ന ഇന്ധന/യാത്രാചെലവ്, വാഹനം ഏർപ്പാടാക്കേണ്ടി വന്നാലുള്ള ചെലവ് എന്നിവയ്ക്കായി ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ ഒരു ലക്ഷം രൂപയിൽ അധികരിയ്ക്കാത്ത തുക വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ നീക്കി വയ്ക്കേണ്ടതാണ്. ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളുടെ വിഹിതത്തിന് പുറമേ സി.എസ്.ആർ ഫണ്ട്, സംഭാവന, സ്പോൺസർഷിപ്പ് തുടങ്ങിയവയിലൂടെ ലഭിക്കുന്ന തുക കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തി പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കാവുന്നതാണ്. [സ.ഉ(സാധാ)നം.1821/2021/തസ്വഭവ തീയതി 22.09.2021 കാണുക]

7. പ്രത്യേക സമീപനം വേണ്ട മേഖലകൾ/വിഷയങ്ങൾ/പ്രദേശങ്ങൾ

7.1 സുസ്ഥിര വികസനലക്ഷ്യങ്ങൾ (SDGs)

(1) ഐക്യരാഷ്ട്രസംഘടന മാനവരാശിയുടെ ഐശ്വര്യപൂർണ്ണമായ ഭാവി ലക്ഷ്യമാക്കി പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടുള്ള സുസ്ഥിരവികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വികസന പദ്ധതികളിലും സന്നിവേശിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. ആഗോളവ്യാപകമായി ദാരിദ്ര്യം നിർമ്മാർജ്ജനം ചെയ്യുക, നമ്മുടെ ഗ്രഹമായ ഭൂമിയെ സംരക്ഷിക്കുക, 2030-ഓടെ എല്ലാവർക്കും സന്തോഷവും സമൃദ്ധിയുമുണ്ടാക്കുക എന്നീ ബൃഹത് ലക്ഷ്യങ്ങൾ മുൻനിർത്തി 17 സുസ്ഥിരവികസന ലക്ഷ്യങ്ങളാണ് പ്രഖ്യാപിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഇതിനോടനുബന്ധിച്ച് നീതി ആയോഗ് ഇന്ത്യയിലെ സംസ്ഥാനങ്ങൾ സുസ്ഥിരവികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ നേടുന്നതിൽ കൈവരിച്ച പുരോഗതി ദേശീയതലത്തിൽ രേഖപ്പെടുത്തുന്നുണ്ട്. ആകെ 169 ഉപലക്ഷ്യങ്ങളും അവ വിലയിരുത്തുന്നതിന് 306 ദേശീയ

സൂചികകളുമാണ് വികസിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത്. മൊത്തം സൂചികകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, കേരളം ഇതുവരെ സുസ്ഥിരവികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ നേടുന്നതിൽ ഒന്നാം സ്ഥാനം നിലനിർത്തി ക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്.

(2) 1996ൽ ആരംഭിച്ച ജനകീയാസൂത്രണ പ്രസ്ഥാനവും അധികാര വികേന്ദ്രീകരണ പ്രവർത്തനങ്ങളും ഈ നേട്ടം കൈവരിക്കുന്നതിൽ മുഖ്യ പങ്ക് വഹിച്ചിട്ടുണ്ട്. 2016 ൽ പ്രഖ്യാപിച്ച നവകേരളകർമ്മ പദ്ധതിയും അതിലെ വികസന മിഷനുകളും സുസ്ഥിര വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തന പദ്ധതികളാണ്. തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ അനിവാര്യ ചുമതലകളിൽ ഭൂരിഭാഗവും 'സുസ്ഥിര വികസന ലക്ഷ്യങ്ങളിൽ' ഉൾപ്പെടുന്നവയാണ്. ഇത് കൂടാതെ പൊതു ചുമതലകളിലും മേഖലാ ചുമതലകളിലും സുസ്ഥിര വികസന ലക്ഷ്യങ്ങളുടെ ഉപലക്ഷ്യങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. ഈ സാഹചര്യത്തിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ ലക്ഷ്യമിടുന്ന പരിപാടികളിലും പ്രോജക്ടുകളിലും സുസ്ഥിര വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ 2022 ൽ തന്നെ കൈവരിക്കുന്നതിനുള്ള കർമ്മ പദ്ധതിയ്ക്ക് രൂപം നൽകണം.

(3) ഈ നേട്ടം കൈവരിക്കുന്നതിന് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഓരോ സൂക്ഷ്മമേഖലയിലും നടത്തുന്ന ഇടപെടലുകൾ വലിയ പങ്ക് വഹിക്കുന്നുണ്ട്. പ്രാദേശിക വികസനപദ്ധതികളിൽ സുസ്ഥിരവികസന ലക്ഷ്യങ്ങളായ ദാരിദ്ര്യലഘൂകരണം, വിശപ്പ് രഹിത സമൂഹം, ആരോഗ്യവും ക്ഷേമവും, ഗുണമേന്മയുള്ള വിദ്യാഭ്യാസം, ശുദ്ധവും സുരക്ഷിതവുമായ കുടിവെള്ളം, ശുദ്ധമായതും ലാഭകരവുമായ ഊർജ്ജം, അസമത്വ ലഘൂകരണം, സുസ്ഥിര നഗരങ്ങളും സമൂഹവും, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാന പരിശോധന എന്നിവയൊക്കെ അഭിസംബോധന ചെയ്യുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഈ ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിൽ നിലനിൽക്കുന്ന തദ്ദേശീയമായ സാദ്ധ്യതകൾ തിരിച്ചറിയുകയും അവ രേഖപ്പെടുത്തുകയും വേണം.

(4) വികസന പദ്ധതികൾ രൂപവത്ക്കരിക്കുമ്പോൾ ഈ വികസനമേഖലകളിലെ പോരായ്മകൾ കണ്ടെത്തി പരിഹരിക്കുന്നതിന് പ്രത്യേക ശ്രദ്ധ നൽകണം. മാത്രമല്ല കേരളത്തിന്റെ സാഹചര്യങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് ഇവിടെ വികസിപ്പിച്ചെടുത്തിട്ടുള്ള സുസ്ഥിര വികസന സൂചികകളെ ഐക്യരാഷ്ട്രസംഘടനയുടെ സൂചികകളുമായി താരതമ്യപ്പെടുത്തുകയും, അതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ കർമ്മ പദ്ധതികൾക്ക് രൂപം കൊടുക്കുകയും വേണം. ഇതിനു വേണ്ടി ശേഖരിക്കേണ്ട അടിസ്ഥാന വിവരങ്ങൾ, ഓരോ വികസന മേഖലയിലും കണ്ടെത്തിയിട്ടുള്ള സുസ്ഥിരവികസന സൂചികകൾ, എത്രതരം കർമ്മപദ്ധതികളാണ് ആവിഷ്കരിക്കേണ്ടത് എന്നിവ സംബന്ധിച്ച വിശദാംശങ്ങൾ പിന്നീട് ലഭ്യമാക്കുന്നതാണ്. സുസ്ഥിര വികസനലക്ഷ്യങ്ങൾ അനുബന്ധം 9 ആയി ചേർത്തിരിക്കുന്നു.

7.2 ദുരന്ത മാനേജ്മെന്റ് പദ്ധതി

(1) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ 2020-ൽ തയ്യാറാക്കിയ ദുരന്തമാനേജ്മെന്റ് പദ്ധതി പതിനാലാം പഞ്ചവൽസര പദ്ധതിയിൽ കാലികമായി പരിഷ്കരിക്കേണ്ടതാണ്. കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തിന്റെ ഫലമായും അല്ലാതെയും ഉണ്ടാകാവുന്ന ദുരന്തങ്ങളുടെ ആഘാതം കുറയ്ക്കുന്നതിനും ദുരന്തങ്ങളെ കാര്യക്ഷമമായി പ്രതിരോധിക്കുന്നതിനും അതിജീവനക്ഷമത

നേടുന്നതിനും ഹ്രസ്വകാല – ദീർഘകാല ഇടപെടലുകൾ വിഭാവനം ചെയ്യണം. ഈ പ്രവർത്തനങ്ങൾ 'ജൈവവൈവിധ്യ മാനേജ്മെന്റ്, കാലാവസ്ഥാവ്യതിയാനം, പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം, ദുരന്തനിവാരണം' എന്ന വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ നേതൃത്വത്തിലാണ് നടത്തേണ്ടത്.

(2) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ദുരന്തനിവാരണ പ്ലാനിലെ പ്രോജക്ട് നിർദ്ദേശങ്ങൾ ദുരന്തനിവാരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ഉതകുന്നതാണോ എന്നും വരുംകാലങ്ങളിൽ ഉണ്ടാകാൻ സാദ്ധ്യതയുള്ള ദുരന്തങ്ങളെ ചെറുക്കാനും അവയുടെ ആഘാതം കുറയ്ക്കാനും സഹായകമാണോ എന്നും പരിശോധിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ദുരന്തസാദ്ധ്യതാപഠനത്തിൽ കണ്ടെത്തിയിട്ടുള്ള ദുർബലമായ പ്രദേശങ്ങളെ പ്രത്യേകം പരിഗണിച്ചുവേണം ദുരന്തമാനേജ്മെന്റ് പദ്ധതി പരിഷ്കരിക്കുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കേണ്ടത്.

(3) കാലാവസ്ഥാനുസൃത ദുരന്തലഘൂകരണ പദ്ധതിയിലേയ്ക്കുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ പ്രോജക്ടുകളായി ഉൾപ്പെടുത്തുന്നതിന് പരിഷ്കരിച്ച ദുരന്തമാനേജ്മെന്റ് പ്ലാനിന്റെ പകർപ്പ് എല്ലാ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾക്കും നൽകേണ്ടതാണ്. ഇതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് വിവിധ വികസനമേഖലകളിൽ രൂപവൽക്കരിക്കാവുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കേണ്ടത്.

(4) സമീപപ്രദേശത്തെ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും ജില്ല-ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകളുടെയും ദുരന്തമാനേജ്മെന്റ് പ്ലാനുകളും ഇതിനായി പരിശോധിക്കുന്നത് അഭികാമ്യമാണ്. വിവിധതലങ്ങളിൽ കൂടിയാലോചനകളും നടത്താവുന്നതാണ്.

(5) ദുരന്തമാനേജ്മെന്റ് പദ്ധതി തയ്യാറാക്കുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് നിലവിലുള്ള മാർഗ്ഗ നിർദ്ദേശങ്ങൾ [സ.ഉ.(കൈ)നം.156/2019/തസ്വഭവ തീയതി 04.12.2019] പ്ലാനുകൾ പരിഷ്കരിക്കുന്ന പ്രവർത്ത നങ്ങളിലും പൊതുവെ അനുവർത്തിക്കേണ്ടതാണ്.

(6) ദുരന്തനിവാരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് വിവിധ തരത്തിലുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ഓരോ മേഖലയിലും ഏറ്റെടുക്കാനാകും. ഉല്പാദന മേഖലയിൽ പ്രളയ സാദ്ധ്യതകൾ ഒഴിവാക്കാൻ കഴിയുന്ന വിധത്തിൽ നീർത്തടവികസനം, ജലസ്രോതസ്സുകളുടെ സംരക്ഷണവും പുനരുദ്ധാരണവും, തോട് നിർമ്മാണം, അറ്റകുറ്റപ്പണികൾ, ചെക്ക് ഡാം, നീരൊഴുക്ക് തുടങ്ങിയവ സുഗമമാക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്. പ്രളയസമയത്ത് പാട ശേഖരങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കാനുള്ള ബണ്ട് നിർമ്മാണം, ജലനിർഗ്ഗമന മാർഗ്ഗങ്ങളുടെ നിർമ്മാണം എന്നിവയും ഇതിലുൾപ്പെടുത്താം. വരൾച്ചാബാധിത പ്രദേശങ്ങളിലെ ജലസ്രോതസ്സുകളുടെ പുനരുജ്ജീവനം, അടിയണ നിർമ്മാണം, സമഗ്രമായ നീർത്തട വികസന പരിപാടികൾ, വിവിധ മണ്ണ്-ജലസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നിവയ്ക്ക് പ്രാധാന്യം നൽകേണ്ടതാണ്. വരൾച്ച പ്രതിരോധിക്കാൻ കഴിയുന്ന വിത്തിനങ്ങളുടെ ഉപയോഗം, സൂക്ഷ്മജീവാണുക്കളുടെയും ജൈവ നിവേശങ്ങളുടെയും പ്രയോഗം, മറ്റു വരൾച്ചാപ്രതിരോധ സാങ്കേതികവിദ്യകൾ എന്നിവ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാം. വനവൽക്കരണം, കാവുകളുടെയും കണ്ടൽക്കാടുകളുടെയും സംരക്ഷണം, മിയാവാക്കി/പച്ചത്തുരുത്ത് നിർമ്മാണം എന്നിവയും ഏറ്റെടുക്കാം.

(7) പ്രകൃതി ദുരന്തങ്ങളെ ഫലപ്രദമായി നേരിടുന്നതിനുള്ള മുന്നറിയിപ്പ് സംവിധാനം, രക്ഷാ പ്രവർത്തനം (Search and Rescue), ദുരന്തത്തിനിരയാകുന്നവരെ താമസിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള അഭയ

കേന്ദ്രങ്ങൾ, പുനരധിവാസം, ദുരന്താഘാത ലഘൂകരണം, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തെ അഭിസംബോധന ചെയ്യുന്നതിനുള്ള വിവിധങ്ങളായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നിവയ്ക്കുള്ള പ്രോജക്ടുകൾക്ക് രൂപം നൽകണം.

(8) പ്രകൃതി ദുരന്തങ്ങളുടെ സാദ്ധ്യത മുൻനിർത്തി വളർത്തു മൃഗങ്ങളെയും പക്ഷികളെയും സംരക്ഷിക്കുന്നതിനുള്ള തൊഴുത്ത് നിർമ്മാണം (എലിവേറ്റഡ്), പകർച്ചവ്യാധികൾ തടയുന്നതിനുള്ള മുൻകരുതൽ സംവിധാനം എന്നിവയും നടപ്പാക്കാവുന്നതാണ്. ബദൽ ഊർജ്ജസ്രോതസ്സുകൾ വികസിപ്പിക്കുക, പൊതു ശുചിത്വ സംവിധാനങ്ങളുടെ നിർമ്മാണം, ടോയിലറ്റ് നിർമ്മാണം, ശുദ്ധമായ കുടിവെള്ളം ലഭിക്കുന്നതിനുള്ള സൗകര്യങ്ങൾ, ട്രീറ്റ്മെന്റ് പ്ലാന്റുകൾ, ദുരന്ത നിവാരണത്തിനുള്ള വൈദ്യുതിയടക്കമുള്ള പശ്ചാത്തല സൗകര്യങ്ങൾ ഒരുക്കൽ, തദ്ദേശീയർക്ക് ദുരന്ത മാനേജ്മെന്റിൽ അവബോധവും പരിശീലനവും നൽകൽ, ദുരന്തനിവാരണ സേനകളുടെ സംഘാടനം തുടങ്ങിയ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(9) 2021-22ൽ ബയോ ഡൈവേഴ്സിറ്റി രജിസ്റ്റർ പുതുക്കാത്ത ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ 2022-23ൽ അത് കാലികമാക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.

7.3 കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം – പ്രാദേശിക കർമ്മ പദ്ധതി

Local Action Plan on Climate Change (LAPCC)

(1) കാലാവസ്ഥാവ്യതിയാനം മൂലം കേരളത്തിൽ അടിക്കടിയുണ്ടാകുന്ന വെള്ളപ്പൊക്കം, ഉരുൾപൊട്ടൽ, കടലാക്രമണം മൂലമുള്ള തീരശോഷണം, വരൾച്ച തുടങ്ങിയവയെ പ്രതിരോധിക്കുന്നതിനും അതുമൂലമുള്ള ദുരന്തങ്ങൾ ലഘൂകരിയ്ക്കുന്നതിനും പ്രാദേശിക തലത്തിൽ കർമ്മപദ്ധതികളുടെ ആവശ്യകത വർദ്ധിച്ചുവരുന്നു. ദേശീയതലത്തിലും സംസ്ഥാനതലത്തിലും ഇത്തരത്തിലുള്ള കർമ്മപദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട് (NAPCC-National Action Plan on Climate Change & SAPCC- State Action Plan on Climate Change). ഒരോ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനവും കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തിന്റെ ദൃശ്യവശങ്ങൾ ലഘൂകരിയ്ക്കുന്നതിനുള്ള പ്രാദേശിക കർമ്മപദ്ധതി തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്.

(2) ഇതിനായി തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ ഭൂപ്രകൃതി, ജനപ്രകൃതി, സമ്പദ് വ്യവസ്ഥ എന്നീ പൊതുവിവരങ്ങളും പ്രദേശത്ത് അനുഭവപ്പെടുന്ന കാലാവസ്ഥയിലെ കഴിഞ്ഞ ദശാബ്ദങ്ങളിലെ വ്യതിയാനവും സംബന്ധിച്ച വിശദാംശങ്ങൾ ഇതിനായി രേഖപ്പെടുത്തേണ്ടതുണ്ട്. വിവിധ കാലാവസ്ഥാ പഠനകേന്ദ്രങ്ങളിൽ നിന്നും ഗവേഷണ ഏജൻസികളിൽ നിന്നുമുള്ള വിവരങ്ങൾ ഇതിനായി ക്രോഡീകരിക്കണം. തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപന പ്രദേശത്തെ മനുഷ്യരുടെ ജീവിതത്തിലും ജീവനോപാധികളിലും വന്നിട്ടുള്ള മാറ്റങ്ങൾ, വിവിധ ഉല്പാദന മേഖലകളിലും ആരോഗ്യ മുൾപ്പെടെയുള്ള സേവനമേഖലകളിലും കാലാവസ്ഥാവ്യതിയാനം മൂലം വന്നിട്ടുള്ള വ്യത്യാസം എന്നിവ വിലയിരുത്തണം. മാത്രമല്ല, പ്രദേശത്തെ പ്രകൃതി വിഭവങ്ങൾ, ജൈവവൈവിധ്യം എന്നിവയിലുണ്ടായിട്ടുള്ള മാറ്റങ്ങളും നിരീക്ഷിക്കണം. കാലാവസ്ഥാ മാറ്റം കൊണ്ടുള്ള

പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ പരിശോധിക്കുന്നതിന് ഓരോ വികസനമേഖലയിലും സ്വീകരിക്കാവുന്ന വികസനതന്ത്രം, സാങ്കേതികവിദ്യകൾ മുതലായവ കണ്ടെത്തുകയും പ്രയോഗിക്കുകയും വേണം.

(3) താഴെ പറയുന്ന പ്രധാന ഘടകങ്ങൾ പ്രാദേശിക കർമ്മ പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമാകണം.

(i) ജല സംരക്ഷണം, മണ്ണിന്റെ ദൃഢത, തീരശോഷണ നിയന്ത്രണം, പച്ചപ്പുകൾ സംരക്ഷിക്കൽ, പ്രകൃതിയെ സമൃഷ്ടമാക്കി പരിപാലിക്കൽ എന്നിവയ്ക്ക് പ്രാമുഖ്യം കൊടുത്തുകൊണ്ടുള്ള പ്രകൃതി വിഭവ പരിപാലനം.

(ii) ഊർജ്ജ കാര്യക്ഷമതയും ഹരിത ഗൃഹവാതകങ്ങളുടെ ബഹിർഗമനം കുറയ്ക്കലും

(iii) സുസ്ഥിര ജല പരിപാലന രീതികൾ

(iv) കാർബൺ ബഹിർഗമനം കുറയ്ക്കൽ

(v) ദുരന്ത ലഘൂകരണം

(vi) മുകളിൽ സൂചിപ്പിച്ചവയ്ക്കുള്ള കർമ്മപരിപാടികൾക്ക് രൂപം നൽകുകയും സമൂഹത്തിൽ അവബോധം സൃഷ്ടിക്കുയും ചെയ്യുക.

(4) മുന്നൊരുക്ക പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്തൊക്കെ, എങ്ങനെയൊക്കെ ചെയ്യണമെന്നും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ വികസനപരിപാടിയിൽ കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തെ അഭിമുഖീകരിക്കുന്നതിനുള്ള ഘടകങ്ങൾ എങ്ങനെ ഉൾപ്പെടുത്തണമെന്നും പ്രാദേശിക കാലാവസ്ഥാവ്യതിയാന കർമ്മപദ്ധതി (Local Action Plan on Climate Change) എങ്ങനെ തയ്യാറാക്കണമെന്നും സംബന്ധിച്ചുള്ള വിശദമായ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ പ്രത്യേകം പുറപ്പെടുവിക്കുന്നതാണ്. ഇതു സംബന്ധിച്ച പരിശീലനം കില (KILA) നൽകും. പ്രാദേശിക കാലാവസ്ഥാവ്യതിയാന കർമ്മപദ്ധതി തയ്യാറാക്കുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടിനുവേണ്ടി 2022-23 വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ തുക വകയിരുത്തേണ്ടതാണ്.

7.4 പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യകമ്മീഷൻ അനുവദിച്ചിട്ടുള്ള ആരോഗ്യ മേഖലാ ഗ്രാന്റിന്റെ (Health Sector Grant) വിനിയോഗം

1. പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ, പ്രാഥമികാരോഗ്യ പരിരക്ഷാ സൗകര്യങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിന് പ്രാദേശിക സർക്കാരുകൾക്ക് ആരോഗ്യ മേഖലാ ഗ്രാന്റ് അനുവദിച്ചിട്ടുണ്ട്. കേരളത്തിലെ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കായി 2021-22 മുതൽ 2025-26 വരെയുള്ള അഞ്ച് വർഷ കാലയളവിലേക്ക് ആകെ 2968.28 കോടി രൂപയാണ് അനുവദിച്ചിട്ടുള്ളത്. അതിൽ ഗ്രാമീണ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കായി അനുവദിച്ചിട്ടുള്ള ആരോഗ്യ ഗ്രാന്റിന്റെ വിശദാംശങ്ങൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ ഗ്രാമീണ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് അനുവദിച്ചിട്ടുള്ള ആരോഗ്യ ഗ്രാന്റ്

(കോടി രൂപയിൽ)

ക്രമ നം	ഇനം/ഘടകം	2021 -22	2022-23	2023-24	2024-25	2025-26	ആകെ
1	പ്രാഥമികാരോഗ്യ പരിരക്ഷാ സൗകര്യങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി പ്രാഥമികാരോഗ്യ ഉപകേന്ദ്രങ്ങളിൽ രോഗനിർണ്ണയ സൗകര്യങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തുന്നതിന് സഹായം	39.61	39.61	41.60	43.68	45.86	210.36
2	പ്രാഥമികാരോഗ്യ പരിരക്ഷാ സൗകര്യങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി പ്രാഥമികാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളിൽ രോഗനിർണ്ണയ സൗകര്യങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തുന്നതിന് സഹായം	49.58	49.58	52.06	54.66	57.39	263.2
3	ബ്ലോക്ക് തല പ്രാഥമികാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങൾക്ക് സഹായം	30.59	30.59	32.12	33.72	35.41	162.43
4	കെട്ടിടങ്ങൾ ഇല്ലാത്ത ഉപകേന്ദ്രങ്ങൾ, പ്രാഥമികാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങൾ, സാമൂഹികാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങൾ എന്നിവയ്ക്ക് സഹായം	0.50	0.50	0.52	0.55	0.58	2.65
5	പ്രാഥമികാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളെയും, ഉപകേന്ദ്രങ്ങളെയും ഹെൽത്ത് ആന്റ് വെൽനസ് സെന്ററുകളാക്കി മാറ്റുന്നതിനുള്ള സഹായം	105.43	105.43	110.70	116.23	122.04	559.8
ആകെ		225.71	225.71	237.00	248.84	261.28	1198.54

(2) മുകളിൽ സൂചിപ്പിച്ച അഞ്ച് ഇനങ്ങളിൽ ഓരോന്നിനുമായി ഗ്രാന്റ് വിഭജിച്ച് അനുവദിച്ചിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടും അവയ്ക്ക് ഓരോന്നിനും കുറഞ്ഞ വിഹിതമേ ഉള്ളൂ എന്നതുകൊണ്ടും വികസന ഫണ്ട് അനുവദിക്കുന്നതുപോലെ എല്ലാ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കുമായി ആരോഗ്യ ഗ്രാന്റ് വിഭജിച്ച് നൽകാനാവില്ല. പകരം ഓരോ ആരോഗ്യ സ്ഥാപനത്തിലെയും മേൽപ്പറഞ്ഞ ഓരോ ഇനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട സൗകര്യങ്ങളിലെ കുറവുകൾ (Gaps) കണ്ടെത്തി അതിനെ അടിസ്ഥാനമാക്കി മുൻഗണനാ മാനദണ്ഡങ്ങൾ നിശ്ചയിച്ച് അഞ്ച് വർഷങ്ങളിലായി ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ഗ്രാന്റ് അനുവദിച്ച് നൽകുന്ന രീതി അവലംബിക്കുന്നതാണ്. ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുമായി കൂടിയാലോചിച്ച് ജില്ലാതല കർമ്മ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കേണ്ടതും അതിനനുസൃതമായി ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഇതിനുള്ള

പ്രോജക്ടുകൾ വാർഷിക പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമാക്കേണ്ടതുമാണ്. വിശദമായ മാർഗ്ഗരേഖ സർക്കാർ പ്രത്യേകം പുറപ്പെടുവിക്കുന്നതാണ്.

7.5 നഗരസഞ്ചയങ്ങൾക്കുള്ളിലെ പദ്ധതി രൂപീകരണത്തിന് പ്രത്യേക സമീപനം

1) പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യകമ്മീഷൻ (FFC), പത്ത് ലക്ഷത്തിൽ കൂടുതൽ ജനസംഖ്യയുള്ള നഗര സഞ്ചയങ്ങൾക്ക് (Urban Agglomerations) 2021-22 മുതൽ 2025-26 വരെയുള്ള അഞ്ച് വർഷക്കാലയളവിലേയ്ക്ക് പ്രത്യേക ഗ്രാന്റ് (മില്ല്യൺ പ്ലസ് സിറ്റീസ് ചലഞ്ച് ഫണ്ട്) അനുവദിച്ചിട്ടുണ്ട്. കേരളത്തിൽ 10 ലക്ഷത്തിൽ കൂടുതൽ ജനസംഖ്യയുള്ള ഏഴ് നഗരസഞ്ചയങ്ങളാണുള്ളത് – തിരുവനന്തപുരം, കൊല്ലം, കൊച്ചി, തൃശ്ശൂർ, മലപ്പുറം, കോഴിക്കോട്, കണ്ണൂർ. ഒരു മുഖ്യനഗരവും അതിനോട് ചേർന്ന് കിടക്കുന്ന സെൻസസ് ടൗണുകളും സ്റ്റാറ്റ്യൂട്ടറി ടൗണുകളും ഔട്ട് ഗ്രോത്തുകളും ചേർന്നതാണ് നഗരസഞ്ചയ പ്രദേശം.

2) കുടിവെള്ളം, ശുചിത്വം, മാലിന്യ സംസ്കരണം എന്നീ മേഖലകളിലെ സേവന നിലവാരം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും ജലാശയങ്ങളുടെ പുനരുജ്ജീവനം, മഴവെള്ളക്കൊയ്ത്ത്, മലിന ജലത്തിന്റെ പുനഃചംക്രമണം (recycling of water) എന്നിവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കുന്നതിനുമാണ് ഈ ഗ്രാന്റ് ലഭ്യമാക്കുന്നത്. വിശദമായ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ സ.ഉ(കൈ)നം. 272/2021/തസ്വഭവ, തീയതി 24.11.2021 പ്രകാരം പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ട്.

3) മുകളിൽ സൂചിപ്പിച്ച മേഖലകളിൽ മുൻകൂട്ടി നിശ്ചയിക്കുന്ന ലക്ഷ്യങ്ങൾ ഓരോ വർഷവും കൈവരിക്കുകയും ആ മേഖലകളിലെ സേവനനിലവാരം ഘട്ടം ഘട്ടമായി മെച്ചപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുകയാണെങ്കിൽ മാത്രമേ ഓരോ വർഷത്തേക്കും അനുവദിച്ചിട്ടുള്ള ഗ്രാന്റ് പൂർണ്ണമായി ലഭിക്കുകയുള്ളൂ. നഗരസഞ്ചയത്തിനുള്ളിലെ മൊത്തം പ്രദേശത്തും നിശ്ചിത ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കണം. നഗരസഞ്ചയത്തിനുള്ളിലെ എല്ലാ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും വികസന ഫണ്ട്, പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ ഗ്രാന്റ് (പ്രത്യേകിച്ച് ടൈഡ് ഫണ്ട്), കേന്ദ്ര/സംസ്ഥാന പദ്ധതികളുടെ വിഹിതം എന്നിവയുമായുള്ള ഫലപ്രദമായ സംയോജന ത്തിലൂടെ മാത്രമേ ഈ ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കാൻ കഴിയുകയുള്ളൂ.

4) നഗരസഞ്ചയ പ്രദേശത്തെ പദ്ധതി ആസൂത്രണ, നിർവ്വഹണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് നേതൃത്വം നൽകേണ്ടത് മുഖ്യ നഗരസഭയുടെ മേയർ/ചെയർ പേഴ്സൺ അദ്ധ്യക്ഷനായ ജോയിന്റ് പ്ലാനിംഗ് കമ്മിറ്റിയാണ്. പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ അവാർഡ് കാലയളവിലേക്കുള്ള (2021-26) നഗരസഞ്ചയ പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി 2021-22 ൽ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

5) പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതിയിലെ ആദ്യ നാല് വർഷങ്ങളിൽ ഓരോ വർഷവും പദ്ധതി ആസൂത്രണ പ്രക്രിയ ആരംഭിക്കുന്നതിനു മുമ്പ് ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ജോയിന്റ് പ്ലാനിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടെ യോഗം വിളിച്ച് ചേർത്ത് നഗരസഞ്ചയ പ്രദേശത്തേക്കുള്ള വാർഷിക കർമ്മ പദ്ധതിയ്ക്ക് രൂപം നൽകണം. നഗരസഞ്ചയ പഞ്ചവത്സര പദ്ധതിക്ക് അനുസൃതമായി വേണം വാർഷിക കർമ്മപദ്ധതിയ്ക്ക് രൂപം നൽകേണ്ടത്. പ്രസ്തുത വാർഷിക കർമ്മ പദ്ധതിയിൽ, നഗരസഞ്ചയ പ്രദേശത്തൊട്ടാകെ പൊതുവായ ലക്ഷ്യങ്ങൾ

കൈവരിക്കുന്നതിന് നഗരസഞ്ചയത്തിനുള്ളിലുള്ള ഓരോ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനവും സ്വീകരിക്കേണ്ട നടപടികളും അതിനുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളും ഉണ്ടാകണം.

6) നഗരസഞ്ചയത്തിനുള്ളിലുള്ള ഗ്രാമങ്ങളിലെ നഗരവത്കരണ പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് പരിഹാരം കാണുക എന്നതാകണം അടിസ്ഥാന സമീപനം. നഗരവൽക്കരണത്തിന്റെ ഫലമായി ശുചിത്വം, ജലം തുടങ്ങിയ മേഖലകളിൽ ഉണ്ടാകുന്ന അധിക സമ്മർദ്ദങ്ങളെ അതിജീവിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ആവിഷ്കരിക്കണം. അതിഥി തൊഴിലാളികളുടെ പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് പ്രത്യേകിച്ച് അവരുടെ താമസസ്ഥലത്തെ ശുചിത്വസൗകര്യങ്ങൾക്ക് പ്രത്യേക ശ്രദ്ധ നൽകുകയും വേണം. വാണിജ്യ/വാണിജ്യേതര ആവശ്യങ്ങൾക്കുള്ള പ്രദേശങ്ങളുടെ മേഖലകൾ നിർണ്ണയിക്കുന്നതിനുള്ള (Zoning) സാദ്ധ്യതകളും പരിശോധിക്കണം.

7) ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി തയ്യാറാക്കുന്ന കർമ്മപദ്ധതി കൂടി പരിഗണിച്ചു കൊണ്ടാകണം ജില്ലാ പഞ്ചായത്തും ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകൾ ഉൾപ്പെടെ നഗരസഞ്ചയ പ്രദേശത്തിനുള്ളിലുള്ള എല്ലാ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും അവയുടെ വാർഷിക പദ്ധതിയ്ക്ക് രൂപം നൽകേണ്ടത്.

8) നഗരസഞ്ചയ പ്രദേശത്തെ മുഖ്യനഗരസഭയും മറ്റ് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും കൂട്ടായി നഗരസഞ്ചയപദ്ധതി നിർവ്വഹണത്തിനും ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിനുമുള്ള നടപടികൾ കൈക്കൊള്ളേണ്ടതും അത് ജോയിന്റ് പ്ലാനിംഗ് കമ്മിറ്റിയും ജില്ലാ ആസൂത്രണസമിതിയും മോണിട്ടർ ചെയ്യേണ്ടതുമാണ്.

7.6 പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസന പദ്ധതി (Local Economic Development Plan – LED Plan)

(1) തൊഴിൽ മേഖലയിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഇതുവരെ മുഖ്യമായും വ്യക്തിഗത/ഗ്രൂപ്പ് അധിഷ്ഠിത തൊഴിൽ സംരംഭങ്ങൾക്ക് സബ്സിഡി നൽകൽ, തൊഴിൽ പരിശീലനം, അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തൽ, സംരംഭങ്ങൾക്ക് റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ട് നൽകൽ എന്നിങ്ങനെയുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളാണ് നടത്തിയിരുന്നത്. സംരംഭകർ അടക്കമുള്ള തൊഴിൽദായക സംവിധാനങ്ങൾ ആരംഭിക്കുന്ന തിനും അവയെ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനും സംരംഭങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായ അനുകൂല കാലാവസ്ഥ ഒരുക്കുന്നതിനും സംരംഭങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായ ഘടകങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തുന്നതിനും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് നിർണ്ണായക പങ്ക് വഹിക്കാൻ കഴിയും. കൂടുതൽ തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കുന്നതിന്, ഇപ്പോൾ ചെയ്തുവരുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കൊപ്പം സംരംഭകത്വം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള ഫെസിലിറ്റേറ്റിംഗ് ഏജൻസിയായി കൂടി തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കണം. പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസനത്തിനായി തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ മികച്ച സംരംഭ സൗഹൃദ അന്തരീക്ഷത്തിലേക്ക് മാറുക എന്നാണ് ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. ഈ ലക്ഷ്യത്തോടെയാണ് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ആയിരത്തിൽ അഞ്ച് പേർക്ക് തൊഴിൽ നൽകുന്നതിനുള്ള പ്രത്യേക പദ്ധതി പ്രഖാപിച്ചിട്ടുള്ളത്.

(2) ഈ പ്രത്യേക പദ്ധതി വിജയകരമായി നടപ്പാക്കുകയും ഒരു ലക്ഷം സംരംഭങ്ങൾ ആരംഭിക്കുന്നതിനുള്ള വ്യവസായ വകുപ്പിന്റെ പരിപാടി, Kerala Development and Innovation

Strategic Council (K-DISC) ന്റെ തൊഴിലവസര വികസന പരിപാടി എന്നിവ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനതലത്തിൽ ഏകോപിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ ഏറ്റെടുക്കുകയും വേണം.

(3) കുടുംബശ്രീ ഓക്സിലറി യൂണിറ്റ് സംവിധാനങ്ങൾ, ദേശീയ ഗ്രാമീണ ഉപജീവന ദൗത്യം, പ്രവാസികൾക്കായുള്ള പദ്ധതികൾ, സ്റ്റാർട്ട് അപ്പ് മിഷൻ പദ്ധതികൾ എന്നിവയുടെ എല്ലാം സാധ്യതകളെ ഏകോപിപ്പിച്ച് സൂക്ഷ്മതല സംരംഭക പ്രോത്സാഹന പദ്ധതി ഉണ്ടാകണം . .ഇവർക്ക് ആവശ്യമായ പരിശീലന ഏകോപനം സംരംഭക ക്ലസ്റ്ററുകൾ രൂപീകരിച്ച് ആകാം സംരംഭകത്വ ആശയങ്ങൾ കണ്ടെത്തൽ, ബിസിനസ്സ് പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കൽ, സംരംഭക മാനേജ്മെന്റ്, വിപണം എന്നിവയിൽ വിദഗ്ധ സ്ഥാപനങ്ങളെ ഉപയോഗിച്ച് പരിശീലനങ്ങൾ ആസൂത്രണം ചെയ്യാം.

(4) പതിനാലാം പദ്ധതിയിൽ ഓരോ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിനും പ്രത്യേകമായ പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസന പദ്ധതി (Local Economic Development Plan – LED Plan) ഉണ്ടായിരിക്കണം. അഭ്യസ്തവിദ്യരായ യുവജനങ്ങൾക്ക് തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിൽ ഊന്നിക്കൊണ്ടുള്ള ഒരു സമീപനമാണ് പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസന പദ്ധതിയിൽ സ്വീകരിക്കേണ്ടത്.

(5) പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസനത്തിൽ സംരംഭകത്വ വികസനം, നൈപുണ്യ വികസനം എന്നിങ്ങനെ രണ്ടുതരം പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കാണ് സാദ്ധ്യതയുള്ളത്.

(എ) സംരംഭകത്വ വികസനം

(i) മുഖ്യമായും താഴെപ്പറയുന്ന അഞ്ച് തരം സംരംഭകത്വ വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

(a) സംരംഭകരുടെ സ്വന്തം മുതൽ മുടക്കിൽ ആരംഭിക്കുന്ന പുതിയ സംരംഭങ്ങൾ

(b) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സാമ്പത്തിക സഹായത്തോടെ ആരംഭിക്കുന്ന പുതിയ സംരംഭങ്ങൾ

(c) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും സ്വകാര്യ സംരംഭകരും ചേർന്ന് സംയുക്ത ഉടമസ്ഥതയിൽ ആരംഭിക്കുന്ന സംരംഭങ്ങൾ

(d) നിലവിലുള്ള സംരംഭങ്ങളുടെ വിപുലീകരണം

(e) പ്രാദേശിക സേവന സാദ്ധ്യതകളെ ആധാരമാക്കി പ്രവർത്തിക്കുന്ന സേവന സംഘങ്ങളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കൽ

(ii) സംരംഭങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായ അനുകൂല കാലാസ്ഥ ഒരുക്കുന്നതിനൊപ്പം സംരംഭകർക്ക് ധനകാര്യ/സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നും വായ്പ തരപ്പെടുത്തിക്കൊടുക്കുന്നതിനും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ മുൻകൈയെടുക്കണം. ചെറുകിട–ഇടത്തരം–സൂക്ഷ്മ സംരംഭങ്ങൾക്ക് ഇൻ്റർസ്റ്റ് സബ് വെൻഷൻ വാർഷിക പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി ലഭ്യമാക്കാവുന്നതാണ്. പുതിയ സംരംഭങ്ങൾ വിജയിക്കുമെന്ന് ഉറപ്പാക്കണം. സൂക്ഷ്മ സംരംഭ മേഖലയിലെ കൺസൾട്ടന്റുമാരുടെ സേവനം

സംരംഭകർക്ക് ലഭ്യമാക്കാനും ശ്രമിക്കണം. ഇന്നവേഷൻ ഫണ്ട്, ടെക്നോളജി അപ്ഗ്രഡേഷൻ ഫണ്ട്, ബിസിനസ് ഇൻസെന്റീവ് ഗ്രാന്റ് എന്നിവ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്ന സംരംഭങ്ങളുടെ/സ്റ്റാർട്ട്-അപ്പുകളുടെ സാദ്ധ്യതയും പരിശോധിക്കണം. പ്രാദേശിക തലത്തിലുള്ള ഉത്പ്പന്ന സേവന ആവശ്യങ്ങളെ കൂട്ടിച്ചേർത്ത് ബിസിനസ് ആശയങ്ങളാക്കി രൂപപ്പെടുത്തുന്നതിനായി ഹാക്കത്തണുകൾ സംഘടിപ്പിക്കണം.

(iii) കേന്ദ്ര/സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളുടെ വിവിധ വകുപ്പുകളും കെ.എസ്.ഐ.ഡി.സി. പോലെയുള്ള ഏജൻസികളും നിലവിൽ നടപ്പാക്കിവരുന്ന സംരംഭകത്വ സ്കീമുകളിൽ നിന്നുള്ള സഹായം ലഭ്യമാക്കുന്നതിനുള്ള സാദ്ധ്യത പരിശോധിക്കുകയും അത് സംരംഭകർക്ക് നേടിക്കൊടുക്കുന്നതിനുള്ള ഫെസിലിറ്റേഷൻ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ നടത്തുകയും വേണം.

(ബി) നൈപുണ്യ വികസനം

വിദ്യാഭ്യാസ യോഗ്യതയും നൈപുണ്യവുമുള്ള തൊഴിൽരഹിതർക്ക് തൊഴിലവസരങ്ങൾ ലഭിക്കാൻ സഹായിക്കുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങളാണ് ഒന്നാമത്തേത്. നൈപുണ്യവികസനത്തിലൂടെ തൊഴിൽ ഉറപ്പാ ക്കലാണ് രണ്ടാമത്തെ മാർഗ്ഗം. പരിശീലനത്തിലൂടെ നിലവിലെ സാമ്പത്തിക സ്ഥിതിക്കനുസരിച്ച് പരിശീലനച്ചെലവ് പൂർണ്ണമായോ ഭാഗികമായോ അതത് വ്യക്തികൾ തന്നെ വഹിക്കുന്ന സമീപനമാണ് സ്വീകരിക്കേണ്ടത്. പരിശീലനാർത്ഥി ഭാഗികമായി പരിശീലന ചെലവ് വഹിക്കുന്ന സന്ദർഭത്തിൽ ബാക്കി തുക കേന്ദ്ര, സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളുടെ വ്യത്യസ്ത സ്കീമുകൾ, തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വാർഷിക പദ്ധതി എന്നിവയുമായുള്ള സംയോജനത്തിലൂടെ കണ്ടെത്തണം.

(5) പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസന പദ്ധതി പ്രാവർത്തികമാക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായുള്ള മുന്നൊരുക്ക പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കും മറ്റ സംഘടനാപരമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കുമായി താഴെപ്പറയുന്ന ചെലവുകൾ വാർഷിക പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി വഹിക്കാവുന്നതാണ്.

a. അവസ്ഥാപഠനം നടത്തൽ

b. സാദ്ധ്യതാ പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കൽ

c. ബിസിനസ് പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കൽ (സാങ്കേതിക വിദഗ്ദ്ധരുടെ സഹായവും ചെലവും വഹിക്കാവുന്നതാണ്)

d. സ്കിൽ ഗ്യാപ് അനാലിസിസ് നടത്തൽ

e. ബിസിനസ് വികസന ശില്പശാലകൾ/ഇൻവസ്റ്റേഴ്സ് മീറ്റ് നടത്തൽ

f. എംപ്ലോയബിലിറ്റി സെന്ററുകൾ സ്ഥാപിക്കൽ

(6) പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസന പദ്ധതി സംബന്ധിച്ച് വിശദമായ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ പ്രത്യേകം പുറപ്പെടുവിക്കുന്നതാണ്.

8. വികസന മേഖലകൾക്കുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ, നിബന്ധനകൾ

8.1 ഹരിതകേരളം മിഷൻ

(1) നവകേരളം കർമ്മ പദ്ധതി - 2 ന്റെ ഭാഗമായ ഹരിതകേരളം മിഷന്റെ മാർഗ്ഗരേഖ സ്വാംശീകരിച്ചുകൊണ്ടാകണം തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ കാർഷിക, ജലസംരക്ഷണ, മാലിന്യസംസ്കരണ മേഖലകളിലെ പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കേണ്ടത്.

(2) 'ഹരിതകേരളം' മിഷന് കൃഷി വികസനം, ശുചിത്വ-മാലിന്യ സംസ്കരണം, ജല സംരക്ഷണം എന്നിങ്ങനെ മൂന്ന് ഉപദൗത്യങ്ങളാണുള്ളത്. ഇതിൽ ശുചിത്വ-മാലിന്യ സംസ്കരണം ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളുടെ അനിവാര്യ ചുമതലയാണ്. കൃഷിയും ജലസംരക്ഷണവും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ മേഖലാ ചുമതലകളിൽ വരുന്നവയുമാണ്. ഹരിതകേരളം മിഷനിലൂടെ സർക്കാർ പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടുള്ള ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കാൻ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ മുഖ്യ പങ്ക് വഹിക്കേണ്ടതാണ്.

(3) സംയോജനം ഉറപ്പാക്കുന്നതിനായി ബന്ധപ്പെട്ട മേഖലാവർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ, ആസൂത്രണ സമിതി, പഞ്ചായത്ത് തല മിഷൻ സമിതി എന്നിവയുടെ സംയുക്തയോഗം ചേർന്ന് മൂന്ന് മേഖലയിലെയും പ്രോജക്ട് ആശയങ്ങൾക്ക് അന്തിമരൂപം നൽകുന്ന രീതി അവലംബിക്കാവുന്നതാണ്.

(4) മൂന്ന് ഉപദൗത്യങ്ങളിലും പതിനാലാംപദ്ധതിയുടെ ഓരോ വർഷവും കൈവരിക്കേണ്ട ഭൗതിക നേട്ടവും ഗുണപരതയിൽ വരുത്തേണ്ട മാറ്റങ്ങളും പട്ടികപ്പെടുത്തി പദ്ധതിരേഖയുടെ ഭാഗമാക്കുന്നതിന് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ശ്രമിക്കേണ്ടതാണ്.

(5) ഈ മേഖലകളിൽ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കുമ്പോൾ ചുവടെ പ്രതിപാദിക്കുന്ന മാർഗ്ഗ നിർദ്ദേശങ്ങൾ കൂടി പരിഗണിക്കേണ്ടതാണ്

8.1 (എ) കൃഷി വികസനം

(1) കാർഷിക-അനുബന്ധ മേഖലകളിലെ പ്രോജക്ടുകൾക്ക് സംയോജിത നീർത്തടപരിപാലന സമീപനം ഉണ്ടായിരിക്കണം.

(2) ഒരു നിശ്ചിത കാലാവധിക്കുള്ളിൽ ഭക്ഷ്യോത്പാദനത്തിൽ സ്വയംപര്യാപ്തത കൈവരിക്കുന്നതിനുള്ള ലക്ഷ്യത്തോടെ രൂപീകരിക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകൾക്ക് നൈരന്തര്യ സ്വഭാവം ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതിന് ശ്രദ്ധിക്കണം

(3) കൃഷി, മൃഗസംരക്ഷണം, മത്സ്യകൃഷി എന്നിങ്ങനെയുള്ള കൃഷികൾ ഉൾപ്പെടുന്ന സംയോജിത കൃഷി സമ്പ്രദായം (IFS) അവലംബിച്ച് കൃഷി ഭൂമിയിൽ നിന്ന് പരമാവധി വരുമാനം കർഷകന് ലഭിക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകൾക്ക് പ്രാധാന്യം നൽകേണ്ടതാണ്. ഇതിനായി ഓരോ കൃഷിയിടത്തിന്റെയും ഉല്പാദന പദ്ധതി (Farm Plan) തയ്യാറാക്കാൻ ശ്രദ്ധിക്കണം. ഇതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഉല്പാദകർക്ക് സഹായം നൽകാൻ പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കണം.

(4) മണ്ണ്-ജലസംരക്ഷണം, പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം, വനവത്ക്കരണം തുടങ്ങിയ പ്രോജക്ടുകൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കണം.

(5) ഭക്ഷ്യവിളകളുടെ വിളവിസ്തൃതി, ഉത്പാദനം, ഉല്പാദനക്ഷമത എന്നിവ വർദ്ധിപ്പിക്കുവാനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾക്ക് പ്രാധാന്യം നൽകണം.

(6) ജൈവകൃഷിയും ജൈവവളങ്ങളുടേയും ജൈവകീടനാശിനികളുടേയും ഉത്പാദനവും ഉപയോഗവും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകൾക്ക് പരിഗണന നൽകണം.

(7) കാർഷികോല്പന്നങ്ങളുടെ മൂല്യ വർദ്ധനവ് പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ ഗ്രാമ – ബ്ലോക്ക് - ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് തനതായോ സംയുക്തമായോ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(8) പഴം, പച്ചക്കറി എന്നിവയുടെ വിപണനത്തിന് പരമ്പരാഗത ചന്തകൾ, നാടൻ ചന്തകൾ, മറ്റ് വിപണന സംവിധാനങ്ങൾ എന്നിവയുടെ പ്രവർത്തനം ഊർജ്ജിതമാക്കണം.

(9) പഴം, പച്ചക്കറി ഉത്പാദന കൗൺസിൽ (VFPCK), ഹോർട്ടികൾച്ചർ കോർപ്പറേഷൻ (HORTICORP) മുതലായ ഏജൻസികൾ ആരംഭിക്കുന്ന കാർഷിക വിഭവ സംഭരണ – വിപണന കേന്ദ്രങ്ങൾക്ക് അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ പ്രദാനം ചെയ്യുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ ബ്ലോക്ക്, ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(10) കാർഷിക പദ്ധതികൾ മഹാത്മാഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ പദ്ധതിയുമായി സംയോജിപ്പിച്ച് നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുള്ള സാദ്ധ്യത പരമാവധി ഉപയോഗപ്പെടുത്തണം.

(11) സ്വകാര്യ ഭൂമിയിലും പൊതു സ്ഥലങ്ങളിലും ഫല വൃക്ഷങ്ങൾ വച്ചു പിടിപ്പിക്കുന്നത് പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുവാൻ വൃക്ഷതൈകൾ ഉത്പാദിപ്പിച്ച് വിതരണം ചെയ്യുന്നതിനും തൈകൾ നട്ടുവളർത്തുന്നതിനും അനുയോജ്യമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്. തൊഴിലുറപ്പ പദ്ധതിയുടെ സാദ്ധ്യത പരമാവധി പ്രയോജനപ്പെടുത്തണം.

(12) തൊടികളിലും പൊതുസ്ഥലങ്ങളിലും മഴവെള്ളം ഭൂമിയിലേയ്ക്ക് കിനിഞ്ഞിറങ്ങുന്നതിന് മഴക്കുഴികളും സമാനമായ സംവിധാനങ്ങളും ഒരുക്കുന്നതിന് ശ്രമിക്കണം. തൊഴിലുറപ്പ പദ്ധതിയുടെ സാദ്ധ്യതയും പ്രയോജനപ്പെടുത്തണം.

(13) ഓരോ ദേശത്തിന്റേയും ഭൂപരിസ്ഥിതിയ്ക്കനുസരിച്ച് വ്യത്യസ്ത ഉപാധികളിലൂടെ മഴവെള്ളം ഫലപ്രദമായി സംഭരിക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കണം.

(14) സംഘകൃഷിക്ക് ഗ്രൂപ്പുകൾ സംഘടിപ്പിച്ച് സ്ഥലം പാട്ടത്തിനെടുത്ത് ഭൂമി ഒരുക്കുമ്പോൾ ജല ലഭ്യത ഉറപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കണം.

(15) കർഷകകൂട്ടായ്മകൾ മുഖേന ഉത്പന്നസംഭരണം, പ്രാഥമികസംസ്കരണം, വിപണനം തുടങ്ങിയവ പ്രാവർത്തികമാക്കുന്നതിനുള്ള പരിശ്രമം ഉണ്ടാകണം.

(16) ഉല്പന്ന സംഭരണം, പ്രാഥമിക സംസ്കരണം, വിപണനം തുടങ്ങിയവ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പദ്ധതികളായ AIF (Agricultural Infrastructure Fund), AHIDF (Animal Husbandry Infrastructure Development Fund), DIDF (Diary Infrastructure Development Fund), PMMSY (Pradan Manthri Matsya Samprada Yojana) എന്നിവയുടെ ഗുണഭോക്താക്കളായ സ്വകാര്യ സംരംഭകർ, ഗ്രൂപ്പ് സംരംഭങ്ങൾ, പ്രാഥമിക കാർഷിക സഹകരണ സംഘങ്ങൾ എന്നിവർക്ക്

ലഭ്യമാകുന്ന രീതിയിൽ 2% ഇന്ററസ്റ്റ് സബ് വെൻഷൻ നൽകുന്നതിന് ബ്ലോക്ക് / ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് വിഹിതം നീക്കിവയ്ക്കാം.

(17) ഉത്പന്ന സംഭരണം, പ്രാഥമിക സംസ്കരണം, മൂല്യവർദ്ധനവ്, വിപണനം എന്നീ മേഖലകളിൽ പ്രോജക്ടുകൾ വിഭാവനം ചെയ്ത നടപ്പിലാക്കുന്നതിനു വേണ്ടി ജില്ലാതലത്തിൽ ഇൻകുബേഷൻ സെന്റർ ആരംഭിക്കേണ്ടതാണ്

(18) ബ്ലോക്കുതലത്തിൽ നിലവിലുള്ള BLAKC – യെ (Block Level Agricultural Knowledge Centre), കാർഷിക കാലാവസ്ഥാ മേഖലകൾക്കനുസൃതമായുള്ള കാർഷികോപദേശങ്ങൾ നൽകുന്നതിനും Post Harvest Management & Process മേഖലയിലെ നൈപുണ്യ വികസനത്തിനും കാർഷിക മേഖലയിലെ വിവിധ സംരംഭകത്വ വികസന പരിപാടികൾക്കും സാങ്കേതിക സഹായം നൽകുന്നതിനും കർഷകർക്കും സംരംഭകർക്കും പരിശീലനം നൽകുന്നതിനുമുള്ള കേന്ദ്രമാക്കി ഉയർത്തണം.

(19) കാർഷികഉല്പാദനം, സംസ്കരണം, ഉൽപന്ന വൈവിധ്യവൽക്കരണം, വിപണനം എന്നിവക്കായി രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത പ്രവർത്തിക്കുന്ന കർഷക ഉല്പാദന കമ്പനികളുടെ (Farmer Producer Companies) രൂപവൽക്കരണം പ്രോത്സാഹിക്കാവുന്നതാണ്

(20) കുടുംബശ്രീ/സംഘകൃഷി ഗ്രൂപ്പുകൾ മുഖേന ബാങ്ക് വായ്പ ബന്ധപ്പെടുത്തിയുള്ള ഉത്പാദന പ്രോജക്ടുകൾക്ക് രൂപം നൽകാവുന്നതാണ്. ഇത്തരം ഗ്രൂപ്പുകൾക്ക് വിത്ത്, ജൈവവളം എന്നിവ നൽകാനും വിപണനസൗകര്യം ഒരുക്കുന്നതിനും പ്രോജക്ടുകൾ ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

(21) ഹരിതകേരളം മിഷന്റെ ഭാഗമായി കാർഷിക മേഖലയിൽ തരിശ് രഹിത ഗ്രാമം, ഹരിത സമൃദ്ധി വാർഡ് എന്നിവയിൽ ഏതെങ്കിലും ഒന്നുമായി ബന്ധപ്പെട്ട സംയോജിത പ്രോജക്ട് നിർബന്ധമായും ഉണ്ടാകേണ്ടതാണ്. തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ കീഴിലുള്ള കൃഷിയോഗ്യമായതും അല്ലാത്തതുമായ തരിശുഭൂമിയെ സംബന്ധിച്ച കൃത്യമായ കണക്ക് ജനകീയ പങ്കാളിത്തത്തോടെ ശേഖരിക്കണം.

(22) തരിശുഭൂമിയിൽ കൃഷി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനും കൃഷി ചെയ്യാതെ ഒഴിഞ്ഞുകിടക്കുന്ന ഭൂമിയിൽ കൃഷിയിറക്കുന്നതിനും ത്രിതല പഞ്ചായത്തുകൾ പരമാവധി ശ്രദ്ധ നൽകണം

(23) തരിശായി കിടക്കുന്ന സ്ഥലങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള പ്രദേശങ്ങളിലെ കാർഷികോൽപ്പാദന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ചെറുകിട യന്ത്രവൽക്കരണം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്.

(24) കൃഷി ഇറക്കാതെ തരിശിട്ടിട്ടുള്ള നെൽവയലുകൾ കണ്ടെത്തി അവ കൃഷി ചെയ്യിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ 2008-ലെ കേരള നെൽവയൽ - തണ്ണീർത്തട സംരക്ഷണ നിയമ പ്രകാരം ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതും ആവശ്യമെങ്കിൽ പ്രസ്തുത നിയമപ്രകാരം തരിശുഭൂമിയിൽ കൃഷി ചെയ്യുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതുമാണ്.

(25) പയറിനങ്ങൾ, എള്ള് തുടങ്ങിയ വിളകളുടെ കൃഷിക്ക് പ്രത്യേക പരിഗണന നൽകണം.

(26) എല്ലാ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലും ചുരുങ്ങിയത് ഒരു പച്ചത്തുരുത്തെങ്കിലും ഓരോ വർഷവും സ്ഥാപിക്കാൻ ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതാണ്. നിലവിലുള്ള പച്ചത്തുരുത്തുകളിൽ തിരഞ്ഞെടുക്ക പ്പെട്ടവ കൃത്യമായ മാനദണ്ഡങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ മാതൃകാ പച്ചത്തുരുത്തുകളായി വികസിപ്പിക്കുന്ന തിന് പ്രോജക്ട് രൂപീകരിക്കാനാകണം. കാർബൺ ന്യൂട്രൽ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കും വികസനഫണ്ട് ഉപയോഗപ്പെടുത്തി പ്രോജക്ടുകൾ ആവിഷ്കരിക്കാവുന്നതാണ്.

(27) വെള്ളം കെട്ടിക്കിടക്കുന്ന തരിശുപാടങ്ങളിൽ അനുയോജ്യമായ ചങ്ങാടകൃഷി മാതൃകകൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിന് പ്രോജക്ട് ആവിഷ്കരിക്കാവുന്നതാണ്.

(28) എൽ.ഇ.ഡി ഉപയോഗിച്ചുള്ള ഇൻഡോർ ഇലക്കറികൃഷി, മൈക്രോ ഗ്രീൻ എന്നിവയിൽ യുവ സംരംഭകർ, പ്രവാസികൾ എന്നിവർക്ക് തൊഴിൽ സാദ്ധ്യതയുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ആവിഷ്കരിക്കാ വുന്നതാണ്.

(29) കാർഷിക മേഖലയിലെ വികസന പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ കൃഷി-ജലസേചന വകുപ്പുകളുമായുള്ള സംയോജനം ഉറപ്പാക്കേണ്ടതാണ്.

(30) സീഡ് വില്ലേജ്, നഴ്സറികൾ എന്നിവയുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കണം.

8.1 (ബി) മണ്ണ് – ജല സംരക്ഷണ (ജല സമൃദ്ധി) വും കുടിവെള്ളവും

(1) ജല സംരക്ഷണ സാങ്കേതിക സമിതി പുനഃസംഘടിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ഈ മേഖലയിലെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കണം. ഈ സമിതി മൂന്നു മാസത്തിലൊരിക്കലെങ്കിലും യോഗം ചേർന്ന് പ്രവർത്തനങ്ങൾ വിലയിരുത്തേണ്ടതാണ്. ഇപ്രകാരം തയ്യാറാക്കുന്ന നീർത്തട മാസ്റ്റർപ്ലാനിന്റെ ഭാഗമായി ഏറ്റെടുക്കേണ്ട വിവിധതരം പ്രവൃത്തികളുടെ മുൻഗണനാക്രമവും പ്രവൃത്തികളുടെ സ്വഭാവവുമനുസരിച്ച് സംയോജിപ്പിക്കേണ്ട വകുപ്പുകൾ/ഏജൻസികൾ/വിഭവ സ്രോതസ്സുകൾ എന്നിവയടങ്ങുന്ന കൺവർജൻസ് പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കുകയും വേണം. ഇപ്രകാരം രൂപം നൽകുന്ന കൺവർജൻസ് പ്ലാൻ ആധാരമാക്കി വേണം MGNREGS വാർഷിക കർമ്മ പദ്ധതി, തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ജല സംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ, ജലസേചന വകുപ്പ്, മണ്ണ് ജല സംരക്ഷണ വകുപ്പ് തുടങ്ങിയവയുടെയും വിവിധ ഏജൻസികളായ RIDF, PMKSY, KLDC എന്നിവയുടെയും പദ്ധതികൾ ഏറ്റെടുക്കേണ്ടത്.

(2) സാങ്കേതിക വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങൾ, ഗവേഷണ സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവയുടെ പങ്കാളിത്തത്തോടെ ജനകീയമായി ജലബജറ്റും ജലസുരക്ഷാപ്ലാനും തയ്യാറാക്കാവുന്നതാണ്.

(3) ജലസ്രോതസ്സുകൾ വീണ്ടെടുക്കുകയും, വീണ്ടെടുക്കുന്ന ജലസ്രോതസുകളുടെ സംരക്ഷണവും ഉപയോഗവും ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾക്ക് രൂപംനൽകുകയും വേണം. നീർച്ചാലു കളുടെ പരിപാലനവും നീരൊഴുക്ക് ഉറപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളും പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമാക്കണം.

(4) മണ്ണ്, ജലസംരക്ഷണ പ്രവൃത്തികൾ, ജലസേചന / ജലനിർഗ്ഗമന പ്രോജക്ടുകൾ, പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണ പ്രവൃത്തികൾ, വന വൽക്കരണ പ്രവൃത്തികൾ എന്നിവ നീർത്തട മാസ്റ്റർ പ്ലാനിനെ ആധാരമാക്കി വേണം നടപ്പിലാക്കേണ്ടത്.

(5) ആവശ്യമെങ്കിൽ കൂടുതൽ സാങ്കേതിക തികവോടെ പുതിയ നീർത്തട വികസന പദ്ധതികൾക്ക് രൂപം നൽകാനും ശ്രമിക്കാവുന്നതാണ്.

(6) നിലവിൽ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ള ചെറുനീർത്തട പ്ലാനിന്റെ പരിശോധന, പരിഷ്കരണം ഡിജിറ്റൈസേഷൻ എന്നിവ നടത്തണം.

(7) ജലസ്രോതസുകളുടെ വിവരശേഖരണവും ഡാറ്റ സൂക്ഷിക്കുന്ന പ്രവർത്തനവും നടത്തുകയും അതിലൂടെ ജലസ്രോതസുകൾ കയ്യേറ്റം ചെയ്യപ്പെടുന്നില്ല എന്നുറപ്പാക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിനാവശ്യമായ പ്രോജക്ടുകൾ ആവിഷ്കരിക്കണം.

(8) നിലവിലെ നീർത്തടപ്ലാനുകൾ പരിശോധിച്ച് എം.ജി.എൻ.ആർ.ഇ.ജി.എസിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് കൂടി പ്രയോജനപ്പെടുന്ന രീതിയിൽ പുതുക്കൽ നടത്തുകയും പ്രാദേശിക പ്രത്യേകതകൾ കണക്കിലെടുത്ത് മുൻഗണനാടിസ്ഥാനത്തിൽ നീർത്തടപ്ലാനുകളിൽ ഉൾപ്പെട്ട പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കുകയും ചെയ്യണം. (ഒരു നീർത്തടത്തിന് ഒരു പ്ലാൻ എന്ന രീതി അനുവർത്തിക്കണം).

(9) വെള്ളപ്പൊക്ക സാദ്ധ്യതയുള്ള പ്രദേശങ്ങൾ മാപ്പ് ചെയ്യുന്നതിനും ഭാവിയിലെ സ്ഥാപന നിർമ്മാണത്തിന് അത്തരം സ്ഥലങ്ങൾ ഒഴിവാക്കുന്നതിനും ശ്രദ്ധിക്കണം.

(10) ശാസ്ത്രീയപഠനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ തടയണ/റെഗുലേറ്റർ ശൃംഖല പണിത് പുഴകളെ ജലസംഭരണികളായി മാറ്റുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(11) ജലസ്രോതസ്സുകളിൽ അമിതമായി അടിഞ്ഞുകൂടിയ എക്കൽ നീക്കം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(12) മണ്ണ്, ജലസംരക്ഷണ പ്രവൃത്തികൾ, പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണ പ്രവൃത്തികൾ, വനവൽക്കരണ പ്രവൃത്തികൾ എന്നിവ വികസനഫണ്ട് വിനിയോഗിച്ച് ഏറ്റെടുക്കാമെങ്കിലും തൊഴിലുറപ്പു പദ്ധതിയുടെ സാദ്ധ്യതകൾ പരമാവധി പ്രയോജനപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.

(13) 'ഇനി ഞാൻ ഒഴുകട്ടെ' മാതൃകയിൽ സമയബന്ധിത കാമ്പയിനുകൾ സംഘടിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്. ഐ.ടി മിഷന്റെ മാപ്പത്തോൺ ശക്തിപ്പെടുത്തി 'ജലശക്തി അഭിയാൻ, പഞ്ചായത്തീരാജ് മന്ത്രാലയത്തിന്റെ 'സ്പേഷ്യൽ പ്ലാനിംഗ്'' എന്നിവ പോലെയുള്ള കേന്ദ്ര പദ്ധതികളുടെ രൂപീകരണം സാദ്ധ്യമാക്കുന്നതിനായി ജലസ്രോതസ്സുകളെ 'ജിയോ റഫറൻസ്'' ചെയ്യുന്ന പ്രവർത്തനം ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(14) എല്ലാവർക്കും എന്നും ശുദ്ധമായ കുടിവെള്ളം എന്നതായിരിക്കണം തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ലക്ഷ്യം.

(15) ജലവിതരണ പ്രവർത്തനങ്ങളേക്കാൾ ജലസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായിരിക്കണം മുൻഗണന നൽകേണ്ടത്.

(16) ജലസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഭാഗമായി പൊതുജലസ്രോതസ്സുകളുടെ സംരക്ഷണത്തിന് മുൻഗണന നൽകണം. ഘടക സ്ഥാപനങ്ങളുടെ അധീനതയിലുള്ള ജലസ്രോതസ്സുകളുടെ ജലസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(17) ജലലഭ്യത ഉറപ്പുവരുത്തി വിദഗ്ധരെക്കൊണ്ട് സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തി ജലസ്രോതസ്സ് തീരുമാനിച്ചതിന് ശേഷം മാത്രമേ കുടിവെള്ള പ്രോജക്ടുകൾ നടപ്പിലാക്കുവാൻ പാടുള്ളൂ. സബ്സിഡി നിബന്ധനയ്ക്ക് വിധേയമായി ഗാർഹിക കണക്ഷനും നൽകാവുന്നതാണ്.

(18) ജല ഗുണനിലവാരം ഉറപ്പാക്കുന്നതിന് ജില്ലാപഞ്ചായത്തുകൾക്ക് തങ്ങളുടെ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള ഹയർ സെക്കൻഡറി സ്കൂൾ ലാബുകളോടനുബന്ധിച്ച് ജലഗുണനിലവാര പരിശോധനാ ലാബുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് പ്രോജക്ട് രൂപീകരിക്കാവുന്നതാണ്. ലാബുകളുടെ തുടർ പ്രവർത്തനത്തിനാവശ്യമായ തുക ജില്ലാപഞ്ചായത്ത് പ്രോജക്ടിൽ ഉൾപ്പെടുത്തണം. ജലഗുണനിലവാരം സംബന്ധിച്ച് ശേഖരിക്കുന്ന വിവരങ്ങൾ സൂക്ഷിക്കുകയും അത് ആരോഗ്യ വിഭാഗത്തിന് കൈമാറുന്നതിനുള്ള നടപടിയും സ്വീകരിക്കണം. എം.എൽ.എ ഫണ്ടിൽ നിന്നും ആ സ്കൂളിലേക്ക് ഇതിനായി തുക അനുവദിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിൽ മാത്രമേ ജില്ലാപഞ്ചായത്ത് പ്രോജക്ട് ഏറ്റെടുക്കാവൂ.

(19) അണുനശീകരണം, വാട്ടർ ട്രീറ്റ്മെന്റ് എന്നിവയുള്ള പ്രോജക്ടുകളും ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് ഏറ്റെടുക്കണം. (കിണറുകളുൾപ്പടെ, എല്ലാ ജല സ്രോതസ്സുകൾക്കും)

(20) കിണർ (പൊതു/സ്വകാര്യ) റീചാർജ്ജിംഗ് പ്രവർത്തനങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്.

(21) അങ്കണവാടികൾ, കൈമാറിയ സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവയിലേയ്ക്ക് കുടിവെള്ളം ലഭ്യമാക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകൾക്ക് മുൻഗണന നൽകണം.

(22) ബ്ലോക്ക്, ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് ബന്ധപ്പെട്ട ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിന്റെ സമ്മതത്തോടെ കുടിവെള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(23) ഗ്രാമീണ മേഖലയിൽ എല്ലാ കുടുംബങ്ങൾക്കും ഗുണനിലവാരമുള്ള കുടിവെള്ളം ലഭ്യമാക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുള്ള 'ജൽജീവൻ മിഷൻ' പരിപാടി വ്യാപിപ്പിക്കുന്നതിനും വിഹിതം നൽകുന്നതിനുമുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്. ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളുടെ 15% വിഹിതം കണ്ടെത്തുന്നതിന് പൊതുവിഭാഗം സാധാരണ വിഹിതം, തനത് ഫണ്ട് എന്നിവ ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്. ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്ക് മതിയായ വിഹിതം കണ്ടെത്താൻ കഴിയുന്നില്ലെങ്കിൽ ബ്ലോക്ക് – ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് വിഹിതം നൽകാവുന്നതാണ്. പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി വിഹിതവും പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതവും ആ ഫണ്ടുകൾ വിനിയോഗിക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾക്ക് അനുസൃതമായി ഇതിനായി വിനിയോഗിക്കാവുന്നതാണ്.

(24) ജലസേചന പ്രോജക്ടുകളുടെ തുടർനടത്തിപ്പും സംരക്ഷണവും പരിപാലനവും പാടശേഖര സമിതി/കർഷക കൂട്ടായ്മ/ഗുണഭോക്തൃസമിതി എന്നിവയുടെ ചുമതലയായി പ്രോജക്ടിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്യണം.

(25) കുടിവെള്ള പ്രോജക്ടുകളുടെ തുടർ നടത്തിപ്പും സംരക്ഷണവും ഗുണഭോക്തൃ സമിതികളുടെ ചുമതലയാണെന്ന് പ്രോജക്ടിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്യണം. എന്നാൽ ഗുണഭോക്തൃ സമിതികളുടെ നിയന്ത്രണത്തിന് അതീതമായി ഗണ്യമായ തുക വേണ്ടി വരുന്ന വിധത്തിലുള്ള കേടായ

മോട്ടോർ പുനഃസ്ഥാപിക്കൽ പോലുള്ള മേജർ അറ്റകുറ്റപ്പണികൾ, നടത്തുന്നതിനായി അനിവാര്യമെങ്കിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് പ്രോജക്ട് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(26) ആവർത്തനച്ചെലവുകളിലെ പട്ടികജാതി ഗുണഭോക്താക്കളുടെ വിഹിതം പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതിയിലും പട്ടികവർഗ്ഗ ഗുണഭോക്താക്കളുടെ വിഹിതം പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി തുകയിലും, ആവശ്യമെങ്കിൽ വകയിരുത്താവുന്നതാണ് .

8.1 (സി) ശുചിത്വ – മാലിന്യ സംസ്കരണം

1. ഓരോ പ്രദേശത്തെയും മാലിന്യമുക്തമാക്കുന്നതിനായി ജൈവമാലിന്യം ഉറവിടത്തിൽ തന്നെ പരിപാലിക്കുക, അജൈവമാലിന്യം ശേഖരിച്ച് പുനഃചംക്രമണ വിധേയമാക്കുന്നതിനുള്ള സൗകര്യങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുക എന്നിവയായിരിക്കണം ശുചിത്വ-മാലിന്യ സംസ്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ സമീപനം.

2. ശുചിത്വ – മാലിന്യ സംസ്കരണരംഗത്ത് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നിലവിലെ പ്രവർത്തനാവസ്ഥ സംബന്ധിച്ച് ഒരു സ്റ്റാറ്റസ് റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കണം. ഖര – ദ്രവ മാലിന്യ സംസ്കരണരംഗത്തെ നിലവിലെ അവസ്ഥ കൃത്യമായി തിട്ടപ്പെടുത്തണം. ഇതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ സമഗ്ര ശുചിത്വ – മാലിന്യ സംസ്കരണത്തിനുള്ള കർമ്മപരിപാടിക്ക് രൂപം നൽകണം.

3. ഓരോ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനവും ശുചിത്വ – മാലിന്യ സംസ്കരണ രംഗത്ത് ഓരോ വർഷവും കൈവരിക്കാൻ ലക്ഷ്യമിടുന്നവ വർഷം തിരിച്ച് കർമ്മ പരിപാടിയിൽ പ്രതിപാദിക്കേണ്ടതാണ്. ഇതിനുള്ള സൂചകങ്ങൾ ശുചിത്വമിഷൻ നിശ്ചയിച്ച് നൽകുന്നതായിരിക്കും.

4. കർമ്മപരിപാടിയിലെ ആവശ്യമായ ഘടകങ്ങൾക്ക് വിശദപദ്ധതി റിപ്പോർട്ടുകൾ (DPR) തയ്യാറാക്കണം. ഇപ്രകാരം തയ്യാറാക്കുന്ന കർമ്മ പരിപാടിയെയും വിശദപദ്ധതി റിപ്പോർട്ടുകളെയും അടിസ്ഥാനമാക്കി മാത്രമേ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപന പരിധിയിൽ കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന പദ്ധതികൾ പ്രകാരം ലഭ്യമാകുന്ന വിഭവത്തിന്റെ വിനിയോഗം ഉൾപ്പെടെയുള്ള എല്ലാ ശുചിത്വ-മാലിന്യ പ്രവർത്തനങ്ങളും നടപ്പാക്കാൻ പാടുള്ളൂ.

5 പതിനാലാം പദ്ധതിയുടെ ആദ്യ വർഷങ്ങളിൽ തന്നെ ഖര, ദ്രവ മാലിന്യ സംസ്കരണത്തിന് ശാസ്ത്രീയ പ്രോജക്ടുകൾ നടപ്പിലാക്കി സമ്പൂർണ്ണ ശുചിത്വ പദവി ആർജ്ജിക്കാൻ കേരളത്തിലെ മുഴുവൻ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും കഴിയണം.

6 പൊതു ശൗചാലയങ്ങൾ ഇനിയും ഇല്ലാത്തയിടങ്ങളിൽ അതിനുള്ള പ്രോജക്ട് പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

7 ഹരിതകർമ്മസേനയുടെ ഭാഗമായി രൂപീകരിക്കുന്ന സൂക്ഷ്മസംരംഭങ്ങൾ - പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദ യൂണിറ്റുകൾ - എല്ലാ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലും നിർബന്ധമായും രൂപീകരിക്കണം. സൂക്ഷ്മസംരംഭങ്ങൾക്ക് പ്രവർത്തനം ആരംഭിക്കുന്ന മുറയ്ക്ക് തന്നെ അവയ്ക്ക് റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ട്, ഇന്നവേഷൻ ഫണ്ട്, ടെക്നോളജി ഫണ്ട് എന്നിവ ലഭ്യമാക്കുകയും വേണം.

8. ഗ്യാസ് ക്രിമറ്റോറിയം, അറവുശാല, എഫ്.എസ്.റ്റി.പി (Faecal Sludge Treatment Plant), റീജിയണൽ സാനിറ്ററി ലാൻഡ്ഫിൽ എന്നിവയ്ക്ക് സംയുക്തമായും സ്വന്തമായും സ്ഥലം വാങ്ങുകയും അവ സ്ഥാപിച്ച് ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്ക് കൈമാറാനുമുള്ള നടപടികൾ ബ്ലോക്ക് - ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് സ്വീകരിയ്ക്കാം.

9. സഹകരണ-സ്വകാര്യ മേഖലകളുമായി സഹകരിച്ചോ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സംയുക്ത സംരംഭമായോ ജില്ലയിൽ കുറഞ്ഞത് ഒരു അറവുശാലയും ഒരു ശ്മശാനവും എങ്കിലും സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിമുൻകൈയെടുത്ത് സ്ഥാപിക്കേണ്ടതാണ്.

10. അജൈവ മാലിന്യ പരിപാലനത്തിന്റെ ഭാഗമായ മിനി എം.സി.എഫ്, എം.സി.എഫ്, ആർ.ആർ.എഫ് എന്നിവ മികച്ച സൗകര്യങ്ങളോടെ സജ്ജമാക്കണം. ആർ.ആർ.എഫ് ബ്ലോക്ക് തലത്തിൽ ഒന്ന് എന്ന രീതിയിൽ സ്ഥാപിക്കുന്നതാകും അഭികാമ്യം.

11. സോക്ക് പിറ്റുകൾ, കംപോസ്റ്റ് പിറ്റുകൾ, എന്നിവ കൂടാതെ മെറ്റീരിയൽ കളക്ഷൻ ഫെസിലിറ്റി, മിനി എം.സി.എഫ് എന്നിവ മഹാത്മാ ഗാന്ധി തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി എല്ലാ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്കും ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്

12. നഗരസ്വഭാവമുള്ള ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിൽ മാലിന്യസംസ്കരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് പൊതു ജനങ്ങൾക്ക് സംശയ നിവാരണം വരുത്തുന്നതിനും യൂസർഫീ അടയ്ക്കുന്നതിനുള്ള സൗകര്യവും മാലിന്യ സംസ്കരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഉപാധികൾ, കിച്ചൻ ബിൻ, ബയോബിൻ, റിംഗ് കമ്പോസ്റ്റ്, പോട്ട് കമ്പോസ്റ്റ് മുതലായവ വാങ്ങുന്നതിനും, പ്രകൃതി സൗഹൃദ വസ്തുക്കൾ (തുണി, സഞ്ചി, പേപ്പർ ബാഗ്, പേപ്പർ പേന) എന്നിവയുടെ വിപണനവും സാദ്ധ്യമാക്കുന്ന ഗ്രീൻ ഫെസിലിറ്റേഷൻ സെന്ററുകൾ സ്ഥാപിക്കാവുന്നതാണ്.

13. വഴിയോര വിശ്രമകേന്ദ്രങ്ങളായ 'ടേക്ക് എ ബ്രേക്ക്' പദ്ധതിയ്ക്ക് കീഴിൽ ഒന്ന് വീതം പൊതു ശൗചാലയങ്ങളും, ടേക്ക് എ ബ്രേക്ക് വിശ്രമ കേന്ദ്രങ്ങളും ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്ക് സ്ഥാപിക്കാവുന്നതാണ്. കേന്ദ്രത്തിൽ വിശ്രമസ്ഥലം, കുടിവെള്ളം, നാപ്കിൻ വെൻഡിംഗ് സംവിധാനം എന്നീ സൗകര്യങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തണം. [27.07.2020-ലെ സ.ഉ.(സാധാ)നം.1401/2020/തസ്വഭവ ഉത്തരവ് കാണുക]

14. ഹരിതകർമ്മ സേനകൾ വഴിയുള്ള അജൈവ മാലിന്യശേഖരണം, ഉറവിട മാലിന്യസംസ്കരണം, ജൈവമാലിന്യസംസ്കരണത്തിന് തദ്ദേശസ്ഥാപനങ്ങൾ വഴി നടപ്പിലാക്കിയ പദ്ധതികൾ എന്നിവയിലൂടെ ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണത്തിൽ ഏറെ മുൻപോട്ട് പോകാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ഇതിലെ വിടവുകളെ അഭിസംബോധന ചെയ്യുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പിലാക്കണം. ഇതിനായി ഗാർഹിക തലത്തിൽ ജൈവ മാലിന്യ സംസ്കരണ പദ്ധതികൾ, സ്ഥാപനതല പദ്ധതികൾ, തദ്ദേശ സ്ഥാപനതല പദ്ധതികൾ എന്നിവ നടപ്പിലാക്കണം. ഈ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കാൻ ഗ്രാമതലത്തിൽ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി, സ്വച്ഛ ഭാരത് മിഷൻ, പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ വിഹിതം, അർബൻ അഗ്ലോമറേഷൻ വിഹിതം എന്നിവയുടെ സാദ്ധ്യതകൾ ഉപയോഗിക്കണം.

15. മാലിന്യ സംസ്കരണ മേഖലയിൽ സ്റ്റാർട്ട് അപ്പ് സംരംഭങ്ങളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്. മിക്സഡ് വേസ്റ്റ് പൂർണ്ണമായി നീക്കം ചെയ്യൽ, പദ്ധതികളുടെ ഭാഗമാകണം.

16. ബയോമെഡിക്കൽ മാലിന്യം സംസ്കരിക്കുന്നതിന്, എല്ലാ ജില്ലകളിലും ജില്ലയിലെ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സംയുക്ത സംരംഭ സാദ്ധ്യത കൂടി പരിഗണിച്ച് ഒരു കേന്ദ്രമെങ്കിലും, സജ്ജമാക്കണം.

17. ഇറച്ചി മാലിന്യം, മുടി മാലിന്യം, സാനിട്ടറി മാലിന്യം, പുനഃചംക്രമണം സാദ്ധ്യമല്ലാത്ത വസ്തുക്കൾ, കൺസ്ട്രക്ഷൻ ആന്റ് ഡീമോളീഷൻ വേസ്റ്റ് എന്നിവയുടെ ശേഖരണത്തിനും ശാസ്ത്രീയമായ സംസ്കരണത്തിനും മേഖലാ തലത്തിൽ സംവിധാനങ്ങൾ ഒരുക്കണം. സ്വകാര്യമേഖലയുമായുള്ള പങ്കാളിത്ത സാദ്ധ്യതയും പരിഗണിക്കാവുന്നതാണ്. ഇറച്ചി മാലിന്യം സംസ്കരിക്കുന്നതിനായി തുടക്കത്തിൽ ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിയുടെ മുൻകൈയ്യിൽ ഒരു കേന്ദ്രമെങ്കിലും സജ്ജ മാക്കേണ്ടതാണ്.

18. സ്ഥിരമായി മാലിന്യം നിക്ഷേപിക്കപ്പെടുന്ന സ്ഥലങ്ങളിലെയും (dump sites) പൊതുനിരത്തു കളിലെയും മാലിന്യം നീക്കം ചെയ്ത് നിരത്തുകൾ ആകർഷകമാക്കുന്നതിന് എല്ലാ ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തുകളും നടപടി സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്. ഡംപ് സൈറ്റുകളിലെ മാലിന്യം നീക്കം ചെയ്ത ശേഷം അവിടങ്ങളിൽ തുടർന്ന് മാലിന്യം നിക്ഷേപിക്കപ്പെടുന്നില്ലെന്ന് ഉറപ്പാക്കണം. പൊതു നിരത്തുകളിൽ അടിഞ്ഞുകൂടിയിട്ടുള്ള പ്ലാസ്റ്റിക്, ലെതർ, ഇ-വേസ്റ്റ്, ടയർ, ചെരുപ്പുകൾ, ബാറ്ററികൾ, ലോഹാവശിഷ്ടങ്ങൾ, പ്ലാസ്റ്റിക്കിലും ഗ്ലാസ്സിലുമുള്ള ശീതളപാനീയങ്ങളുടെയും മദ്യത്തിന്റെയും ഒഴിഞ്ഞ കുപ്പികൾ, ടെട്രാപായ്ക്കുകൾ, തെർമോകോൾ, കേബിളുകൾ, പാഴ് തുണികൾ, പഴയ ബാഗുകൾ, കെട്ടിടാവശിഷ്ടങ്ങൾ, പാഴ് തടികൾ, മരുന്നു സ്ട്രിപ്പുകൾ, പേസ്റ്റിന്റെ ട്യൂബുകളും കവറുകളും മുതലായ അജൈവ മാലിന്യങ്ങളും നീക്കം ചെയ്ത് നിരത്തുകൾ ആകർഷകമാക്കണം. ഈ പ്രവൃത്തികൾ ശുചീകരണ തൊഴിലാളികളെ മാത്രം ഉപയോഗിച്ചുകൊണ്ട് നിറവേറ്റാൻ കഴിയാത്ത ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് ആവശ്യമെങ്കിൽ വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ ഇതിനായി പ്രോജക്ട് എടുക്കാവുന്നതാണ്. പൊതുവിഭാഗം സാധാരണ വിഹിതം, പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ ഗ്രാന്റ് (ടൈഡ് ഫണ്ട് ഉൾപ്പെടെ), തനത ഫണ്ട് എന്നിവ ഇതിനായി വകയിരുത്താ വുന്നതാണ്. ഹരിത കർമ്മ സേനകൾ, കുടുംബശ്രീ യൂണിറ്റുകൾ, സർക്കാർ അംഗീകാരം നൽകുന്ന ഏജൻസികൾ, ശുചീകരണ മേഖലയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന സ്വകാര്യ ഏജൻസികൾ എന്നിവരുടെ സേവനം ഉപയോഗിച്ച് ഈ പ്രോജക്ട് നടപ്പാക്കാവുന്നതാണ്. ഇത്തരത്തിൽ ശേഖരിക്കുന്ന അജൈവ മാലിന്യങ്ങൾ ശാസ്ത്രീയമായ മാർഗ്ഗങ്ങളിലൂടെ മാത്രമാണ് കൈയ്യൊഴിയുന്നതെന്ന് ഉറപ്പാക്കേണ്ടതാണ്.

19. ജൈവ മാലിന്യ സംസ്കരണത്തിന്റെ ഭാഗമായി ഹരിത കർമ്മസേന/സംരംഭങ്ങൾ ഉല്പാദിപ്പിക്കുന്ന കമ്പോസ്റ്റ് വളം വിലയ്ക്ക് വാങ്ങി കർഷകർക്ക് വിതരണം ചെയ്യാവുന്നതാണ്. ഇതിന്റെ വില ജില്ലാസമിതി നിശ്ചയിച്ചു നൽകണം.

20 അജൈവ മാലിന്യങ്ങൾ ശേഖരിച്ച് വച്ച് ഹരിത കർമ്മസേനയ്ക്ക് കൈമാറുന്നതിനായി മുളയും ഈറ്റയും ഉപയോഗിച്ച് കേരള ബാംബു കോർപ്പറേഷൻ നിർമ്മിക്കുന്ന കൂടുകൾ വാങ്ങി നൽകുന്ന

പ്രോജക്ടുകൾ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

21 തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ മാലിന്യ സംസ്കരണം, മാലിന്യ വിവരശേഖരണം എന്നിവ സംബന്ധിച്ച എം.ഐ.എസ് സംവിധാനം നടപ്പിലാക്കുന്നതിനായി ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുള്ള സ്മാർട്ട് ഗാർബേജ് മോണിട്ടറിംഗ് സിസ്റ്റം (ഹരിത മിത്രം) പ്രായോഗികതലത്തിൽ പ്രവർത്തനക്ഷമ മാക്കുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്. [സ.ഉ (സാധാ)നം.2307/2021/തസ്വഭവ തീയതി 18.11.2021 കാണുക]

22. മലിനജല സംസ്കരണം, കക്കൂസ് മാലിന്യ സംസ്കരണം എന്നിവയ്ക്കായുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ വാർഷിക പദ്ധതികളുടെ ഭാഗമായി ഏറ്റെടുക്കണം. ഇതിനായി മഹാത്മാഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി, സ്വച്ഛ്ഭാരത് മിഷൻ-2, പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ ഗ്രാന്റ് എന്നിവയുടെ സംയോജന സാദ്ധ്യതകൾ ഉപയോഗിക്കണം. ഗാർഹികതല പദ്ധതികൾക്ക് മഹാത്മാഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയുടെ സാദ്ധ്യതകൾ ഉപയോഗിക്കണം.

23. ചന്തകൾ, ടൗൺഷിപ്പുകൾ, കൂടുതൽ ജനങ്ങൾ താമസിക്കുന്ന സങ്കേതങ്ങൾ, വ്യാപാര കേന്ദ്രങ്ങൾ തുടങ്ങിയ സ്ഥലങ്ങളിൽ നിന്നും ഉണ്ടാകുന്ന മലിനജലം ശാസ്ത്രീയമായി സംസ്കരിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.

24. ജലസ്രോതസ്സുകൾ, പൊതു സ്ഥലങ്ങൾ, വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങൾ, ആരോഗ്യ സ്ഥാപനങ്ങൾ, മാർക്കറ്റുകൾ, ബസ് സ്റ്റാന്റുകൾ, പാർക്കുകൾ, കമ്മ്യൂണിറ്റി ഹാൾ, പൊതുനിരത്തുകൾ എന്നിവിടങ്ങളിലും പരിസരങ്ങളിലും അനധികൃതമായി മാലിന്യങ്ങൾ നിക്ഷേപിക്കുന്നത് തടയുന്നതിനായി വ്യാപാരി വ്യവസായികൾ, റസിഡന്റ്സ് അസോസിയേഷനുകൾ, പ്രദേശവാസികൾ, സ്കൂൾ പി.റ്റി.എ, എച്ച്.എം.സി. എന്നിവരുടെ സഹായത്തോടെ സി.സി. ടി.വി ക്യാമറകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്ക് പ്രോജക്ട് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

25. ദ്രവമാലിന്യ സംസ്കരണത്തിനായി 50 അല്ലെങ്കിൽ പരിമിതപ്പെടുത്താവുന്ന എണ്ണം വീടുകൾ ഉൾപ്പെടുന്ന ക്ലസ്റ്ററുകൾ രൂപപ്പെടുത്തി ക്ലസ്റ്ററിലെ വീടുകൾക്ക്/സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ഉപയോഗ പ്പെടുത്താൻ കഴിയും വിധം ആ പ്രദേശത്തിനകത്ത് ലഭ്യമാകുന്ന സ്കൂൾ/പൊതു സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവയുടെ ഭൂമിയിൽ ചെറുകിട ഇ.റ്റി.പി (Effluent Treatment Plant), എസ്.റ്റി.പി (Sewage Treatment Plant) എന്നിവ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് പൊതു-സ്വകാര്യ പങ്കാളിത്തത്തോടെ പ്രോജക്ട് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

26. മാലിന്യസംസ്കരണ പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കേണ്ടതും നടപ്പിലാക്കേണ്ടതും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിലെ എഞ്ചിനീയറിംഗ് വിഭാഗമാണ്. എന്നാൽ നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തികൾ ഇല്ലാത്തതും യന്ത്രസാമഗ്രികൾ സ്ഥാപിക്കേണ്ടതില്ലാത്തതുമായ ലളിതമായ പ്രോജക്ടുകൾ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തു കളിലെ വി.ഇ.ഒ.മാർക്ക് തയ്യാറാക്കി നടപ്പിലാക്കാവുന്നതാണ്. ശുചിത്വ മിഷൻ, ക്ലീൻ കേരള കമ്പനി എന്നിവയുടെ സാങ്കേതിക സഹായം ഇക്കാര്യത്തിൽ തേടാവുന്നതാണ്.

27. ദ്രവമാലിന്യ സംസ്കരണം – തെളിനീരൊഴുകും നവകേരളം

(i) സംസ്ഥാനത്തെ മുഴുവൻ ജലാശയങ്ങളുടേയും ശുദ്ധീകരണത്തിന് വിപുലമായ ഒരു ജനകീയ ക്യാമ്പയിൻ ഈ പദ്ധതി വർഷത്തിൽ സർക്കാർ ഏറ്റെടുക്കുകയാണ്. 'തെളിനീരൊഴുകും നവകേരളം' എന്ന പേരിലുള്ള സമ്പൂർണ്ണ ജല ശുചിത്വ യജ്ഞം വാർഡ്തലം മുതലുള്ള ജനകീയ സമിതികളുടെ നേതൃത്വപരമായ പങ്ക് വിഭാവനം ചെയ്യുന്നു.[സ.ഉ.(എം.എസ്) നം.59/2022/തസ്വഭവ തീയതി 14.03.2022 പ്രകാരമുള്ള മാർഗ്ഗരേഖ കാണുക]

(ii) വാർഡ് തല ശുചിത്വ, ആരോഗ്യ സമിതികൾ വഴി ജലസ്രോതസ്സുകൾ മലിനമാകുന്ന ഇടങ്ങൾ കണ്ടെത്തൽ, മാലിന്യത്തിന്റെ സ്രോതസ്സ് തിരിച്ചറിയൽ, ജലാശയങ്ങളിലേക്ക് മലിനജലം, ഖരമാലിന്യം എന്നിവ കലരുന്ന സ്ഥലങ്ങളുടെ മാപ്പിങ്ങ്, മലിനീകരണം തടയുന്നതിനുള്ള പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കൽ, സ്വകാര്യ വ്യക്തികൾ, സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവരെക്കൊണ്ട് ആവശ്യമായ പരിഹാര നടപടികൾ എടുപ്പിക്കൽ എന്നിവ ഈ ക്യാമ്പയിന്റെ ഭാഗമാണ്.

(iii) മൊബൈൽ ആപ്പും, ജി.ഐ.എസ് സംവിധാനവും ഉപയോഗിച്ചുള്ള സ്ഥലീയ വിവരശേഖരണം പരിശീലനം ലഭിച്ച ആളുകളെ ഉപയോഗിച്ച് ജനകീയമായി തയ്യാറാക്കാനാകും. വിപുലമായ ഈ ബഹുജന ക്യാമ്പയിനിലൂടെ കേരളത്തിലെ നദികൾ, കായലുകൾ, തോടുകൾ, നീർച്ചാലുകൾ, കുളങ്ങൾ എന്നിവ അടങ്ങിയ ജലവ്യവസ്ഥയെ സമ്പൂർണ്ണ ശുചിത്വം ഉള്ളതാക്കി മാറ്റുക എന്നതാണ് ലക്ഷ്യം.

(iv) വാർഡ്, തദ്ദേശ സ്ഥാപന തല ജനകീയ സമിതികളെ സജീവമാക്കൽ, സന്നദ്ധ പ്രവർത്തരെ കണ്ടെത്തൽ, മാലിന്യ ഇടങ്ങളുടേയും മലിനീകരണ സ്രോതസ്സുകളുടേയും മാപ്പിങ്ങ്, ആവശ്യമായ തുടർ നടപടികൾ പദ്ധതികളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയും അല്ലാതെയും സ്വീകരിക്കൽ എന്നിങ്ങനെ നേതൃത്വ പരമായ പങ്കാണ് കേരളത്തിലെ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ഈ ക്യാമ്പയിനിൽ നിർവ്വഹിക്കാൻ ഉള്ളത്. സാദ്ധ്യതകൾക്ക് അനുസരിച്ച് ഗാർഹികതല പദ്ധതികൾ, സ്ഥാപനതല പദ്ധതികൾ, തദ്ദേശസ്ഥാപനതലത്തിൽ പൊതുപദ്ധതികൾ എന്നിവ ആവിഷ്കരിക്കണം.

8.2 മൃഗസംരക്ഷണം, ക്ഷീര വികസനം

(1) പാൽ, മുട്ട, മാംസം എന്നിവയുടെ ഉത്പാദനത്തിൽ സ്വയം പര്യാപ്തത നേടുകയെന്നതായിരിക്കണം പ്രോജക്ടുകളുടെ ലക്ഷ്യം.

(2) മുഖ്യതൊഴിലായോ ഉപതൊഴിലായോ മൃഗസംരക്ഷണ മേഖലയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നവരെ കണ്ടെത്തി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ വിഭാവനം ചെയ്യണം

(3) മൃഗ ചികിത്സാ രംഗത്തെ സേവന ഗുണനിലവാരവും സേവന ലഭ്യതയും മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ആവിഷ്കരിക്കാവുന്നതാണ്.

(4) പാലിന്റെ ഗുണനിലവാരം ഉറപ്പാക്കുന്നതിനും മൂല്യവർദ്ധിത ഉത്പന്നങ്ങളുടെ നിർമ്മാണം പ്രോത്സാ ഹിപ്പിക്കുന്നതിനും സഹായിക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ വിഭാവനം ചെയ്യാവുന്നതാണ്.

(5) മൃഗസംരക്ഷണ ക്ഷീര വികസന മേഖലകളിൽ സംരംഭകത്വം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന് വേണ്ട സൗകര്യങ്ങൾ ഒരുക്കിക്കൊടുക്കുന്നതിനും പരിശീലനം നൽകുന്നതിനുമുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ആവിഷ്കരിക്കാവുന്നതാണ്.

(6) മൃഗ പരിപാലനം, മൃഗജന്യ രോഗങ്ങൾ മുതലായവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പൊതു ആരോഗ്യ പ്രശ്നങ്ങളിൽ വൺ ഹെൽത്ത് (ഏകാരോഗ്യം) സമീപനം അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുത്ത് നടപ്പിലാക്കാവുന്നതാണ്.

(7) മൃഗസംരക്ഷണം, ക്ഷീര വികസനം എന്നീ മേഖലകളിൽ മഹാത്മാഗന്ധി ദേശീയ തൊഴിലുറപ്പു പദ്ധതിയുമായി സംയോജനത്തിനു ശ്രമിക്കേണ്ടതാണ് .

8.3 മത്സ്യബന്ധനം

(1) കടൽ, ഉൾനാടൻ മേഖലയിലെ മത്സ്യ സമ്പത്തിന്റെ സുസ്ഥിര പരിപോഷണം, ജൈവ വൈവിധ്യ സംരക്ഷണം, പരമ്പരാഗത മത്സ്യത്തൊഴിലാളികളുടെ സുസ്ഥിരമായ ഉപജീവനം എന്നിവ ഉറപ്പുവരുത്തുകയായിരിക്കണം മത്സ്യ മേഖലാ വികസനത്തിലെ മുഖ്യ ലക്ഷ്യം.

(2) മത്സ്യോൽപ്പാദനം, ഹാച്ചറി, മത്സ്യാധിഷ്ഠിത മൂല്യവർദ്ധിത ഉല്പന്നങ്ങൾ, വിപണനം, മത്സ്യമേഖലയിലെ സേവനങ്ങൾ, എന്നീ മേഖലകളിൽ തൊഴിൽ സംരംഭകത്വം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതാണ്.

(3) മത്സ്യ വിപണനം ആധുനികവൽക്കരിക്കുന്നതിനും അത് നടത്തുന്നവർക്കുള്ള അടിസ്ഥാന സൗകര്യം നൽകുന്നതിനുമുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതാണ്.

(4) മത്സ്യമേഖല ഉൾപ്പെടുന്ന തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ പരമ്പരാഗത മത്സ്യ തൊഴിലാളികളുടെ സാമൂഹ്യ-സാമ്പത്തിക വികസനത്തിനും പുനരധിവാസത്തിനുമുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ആവിഷ്കരിക്കേ ണ്ടതാണ്.

(5) കണ്ടൽക്കാടുകൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള തീരസംരക്ഷണ ഉദ്യമങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കണം.

(6) കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം മുൻനിർത്തിയുള്ള മുൻകരുതൽ/പ്രതിരോധ നടപടികൾക്ക് പ്രാധാന്യം നൽകണം. പ്രകൃതി ദുരന്ത മുൻകരുതൽ/പ്രതിരോധ നടപടികൾക്ക് പ്രത്യേക പരിഗണന നൽകണം.

(7) കൃഷി – അനുബന്ധ മേഖലകളുമായി ചേർന്ന് സംയോജിത പ്രോജക്ടുകൾ നടപ്പാക്കാം.

8.4 ചെറുകിട വ്യവസായങ്ങളും പരിശീലനവും

8.4.1 ചെറുകിട വ്യവസായങ്ങൾ

(1) കാർഷികവികസനം, മൃഗ സംരക്ഷണം, ക്ഷീര വികസനം, മത്സ്യവികസനം എന്നീ മേഖലകളിലെ ഉത്പന്നങ്ങൾ മൂല്യവർദ്ധിതമായി രൂപാന്തരപ്പെടുത്തി അവയുടെ വിപണനം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്ന ചെറുകിട വ്യവസായ സംരംഭങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കണം.

(2) സംരംഭകത്വ വികസനത്തിൽ നൈപുണ്യവികസനം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ ആവിഷ്കരിക്കണം.

(3) പരമ്പരാഗത വ്യവസായങ്ങൾ നവീന ശാസ്ത്ര സാങ്കേതിക ഉപാധികൾ ഉപയോഗിച്ച് ആധുനികവൽക്കരിക്കുന്ന ചെറുകിട വ്യവസായ യൂണിറ്റുകൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കണം.

(4) കുടുംബശ്രീയുടെ സംരംഭവികസനം, നൈപുണ്യവികസനം എന്നീ പരിപാടികളുമായി സംയോജിപ്പിച്ച് സംരംഭക പ്രോജക്ടുകൾക്ക് രൂപം നൽകാവുന്നതാണ്.

(5) പരിസ്ഥിതിക്ക് അനുയോജ്യവും ലളിതമായ വൈദഗ്ധ്യപ്രയോഗത്താൽ പ്രവർത്തിപ്പിക്കുവാൻ സാദ്ധ്യതയുള്ളതുമായ യന്ത്രവൽക്കരണം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

(6) കുടുംബശ്രീ നിലവിൽ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്ന ഓൺലൈൻ വിപണന സൗകര്യങ്ങൾ പ്രാദേശിക ഉല്പന്നങ്ങളുടെ വിപണനത്തിന് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.

8.4.2 സൂക്ഷ്മ സംരംഭങ്ങൾ

(1) നാട്ടിൽ തിരിച്ചെത്തിയ പ്രവാസികളുടെ പുനരധിവാസത്തിന് നോർക്ക ഉൾപ്പെടെയുള്ള സർക്കാർ, അർദ്ധ സർക്കാർ ഏജൻസികളുമായി സഹകരിച്ചോ, സ്വന്തം നിലയിലോ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് പ്രോജക്ടുകൾ ആവിഷ്കരിക്കാവുന്നതാണ്.

(2) പ്രാദേശിക വിഭവസമ്പത്ത് ഫലപ്രദമായി വിനിയോഗിക്കുന്നതിനും തൊഴിലില്ലായ്മ പരിഹരിക്കുന്നതിനും ഉത്പാദന യൂണിറ്റുകളും സൂക്ഷ്മ സംരംഭങ്ങളും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കണം.

(3) വായ്പാബന്ധിത തൊഴിൽ സംരംഭകത്വ പ്രോജക്ടുകളെ പരമാവധി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

(4) തൊഴിൽ സംരംഭങ്ങളിൽ മുൻപിൻ ബന്ധങ്ങൾ ഉറപ്പുവരുത്തണം.

(5) സംരംഭക വികസനത്തിന് കുടുംബശ്രീ പരിപാടികളുമായി ബന്ധിപ്പിച്ച് പ്രോജക്ടുകൾ ആവിഷ്കരിക്കേണ്ടതാണ്.

(6) സൂക്ഷ്മ തൊഴിൽ സംരംഭങ്ങളുടെ സാദ്ധ്യത പരമാവധി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനായി സമാന സ്വഭാവമുള്ള സംരംഭങ്ങളെ തദ്ദേശഭരണ തലത്തിൽ ഏകോപിപ്പിച്ച് വിപണി സാദ്ധ്യതകൾ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള സംവിധാനം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്. പട്ടികജാതി / പട്ടികവർഗ്ഗ ക്കാരുടേതുൾപ്പെടെയുള്ള സംരംഭങ്ങളിലെ ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ വിപണനം നടത്തുന്നതിനായി മാർക്കറ്റിംഗ് സാദ്ധ്യതയുള്ള പ്രദേശങ്ങളിൽ പൊതു വിപണന കേന്ദ്രങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതും പരിഗണിക്കാവുന്നതാണ്.

(7) നിലവിലുള്ള സൂക്ഷ്മ സംരംഭങ്ങൾ പരിപോഷിപ്പിക്കുന്നതിനായി ഇൻകുബേഷൻ കേന്ദ്രങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനും അവയ്ക്ക് വേണ്ട ധന സഹായം നൽകുന്നതിനുമുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ആവിഷ്കരിക്കാവുന്നതാണ്.

(8) സേവന മേഖലയിലെ സംരംഭകത്വ സാദ്ധ്യതകൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്തണം. ഉദാഹരണത്തിന് ഇതിനായി ടാക്സി സേവനങ്ങൾ, ഗാർഹിക ശുചീകരണ സേവനങ്ങൾ, ഗാർഹിക കാർഷിക

സേവനങ്ങൾ, ഊർജ്ജ സേവനങ്ങൾ, പരിചരണം ആവശ്യമുള്ള വ്യക്തികളുടെ പരിചരണം, ഭക്ഷണ വിതരണം മുതലായ സേവനങ്ങൾ ചെയ്യുന്നതിനുള്ള സേവന ദാതാക്കളുടെ കൂട്ടായ്മകൾ സംരംഭകത്വ മാതൃകയിൽ രൂപീകരിക്കാം. വീടുകൾ, സ്ഥാപന ഇടങ്ങൾ എന്നിവ വാടകക്ക് എടുക്കൽ, താമസ സൗകര്യങ്ങൾ ഒരുക്കൽ മുതലായവയേയും പൊതുസേവന ശൃംഖലയിലേക്ക് കൊണ്ടുവരാവുന്നതാണ്. അതിഥി തൊഴിലാളികൾക്ക് ആവശ്യമായ സേവനങ്ങൾ, കേരളത്തിന് പുറത്തുള്ള പ്രവാസി കുടുംബാംഗങ്ങൾക്ക് നൽകാവുന്ന സേവനങ്ങൾ എന്നിവയും ഈ ശൃംഖലയിൽ കൊണ്ടുവരാം. ഈ സേവന ശൃംഖലകളെ ഐ.ടി സംവിധാനം വഴി ബന്ധിപ്പിക്കാം. യുവതി യുവാക്കൾക്ക് തൊഴിൽ നൽകുന്നതിനുള്ള സംരംഭക, പ്രോത്സാഹന സംവിധാനമായി ഇവ കാലക്രമേണ വികസിക്കുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പാക്കണം

8.4.3 തൊഴിൽ പരിശീലനങ്ങൾ

(1) തൊഴിൽ സംരംഭക ഗ്രൂപ്പുകളിലെ 18-നും 60-നും മദ്ധ്യേ പ്രായമുള്ളതും സബ്സിഡി മാർഗ്ഗരേഖപ്രകാരം നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള വരുമാനപരിധിയിൽ താഴെ വരുന്നതുമായ അംഗങ്ങൾക്ക് അവർ ഏർപ്പെട്ടിട്ടുള്ള തൊഴിൽ മേഖലയിൽ പരിശീലനം നൽകാവുന്നതാണ്.

(2) പരിശീലനം നേടാൻ താൽപര്യമുള്ളവർ പ്രായം, വിദ്യാഭ്യാസ യോഗ്യത, പരിശീലനം ആവശ്യമുള്ള മേഖല എന്നിവ വ്യക്തമാക്കി ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിൽ പേര് രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്നതിന് വേണ്ട സംവിധാനം ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ ആവിഷ്കരിക്കേണ്ടതാണ്.

(3) തൊഴിൽ/നൈപുണ്യ വികസന പരിശീലന പരിപാടികൾ അംഗീകൃത പരിശീലന ഏജൻസികൾ മുഖേന നടത്തേണ്ടതാണ്.

(4) നൈപുണ്യ പോഷണ പ്രോജക്ടുകൾ ഗ്രാമ, ബ്ലോക്ക്, ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(5) നിലവിലെ വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെയും തൊഴിൽ പരിചയത്തിന്റെയും നൈപുണ്യത്തിന്റെയും തോത് കണ്ടെത്തി അതനുസരിച്ച് വിവിധ നൈപുണ്യ വികസന പരിശീലനങ്ങൾ ആസൂത്രണം ചെയ്ത് നടപ്പിലാക്കാവുന്നതാണ്.

(6) ഗ്രാമപഞ്ചായത്തു തലത്തിൽ ലഭ്യമായ മാനവ വിഭവശേഷിയുടെ വിവരങ്ങൾ ശേഖരിച്ച് മാൻപവർ ബാങ്കുകൾ ആരംഭിക്കാവുന്നതാണ്.

(7) പ്രാദേശിക സാദ്ധ്യതകൾക്കനുസരിച്ച് ആധുനിക അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളുള്ള തൊഴിലിടങ്ങൾ ഒരുക്കുന്നതിന് 'വർക്ക് ഫ്രം നെയിബർഹുഡ്' പോലുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ നടപ്പിലാക്കാവുന്നതും നിലവിലുള്ള കുടുംബശ്രീ ഓക്സിലറി ഗ്രൂപ്പുകളെ 'വർക്ക് ഫ്രം നെയിബർഹുഡ്' സൗകര്യങ്ങളുമായി ബന്ധിപ്പിക്കാവുന്നതുമാണ്.

(8) പ്രാദേശികമായി തൊഴിൽ സാദ്ധ്യത ഉറപ്പുള്ള സാഹചര്യത്തിൽ, വിവിധ തൊഴിൽ മേഖലകളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട നൈപുണ്യ പരിശീലനം നൽകി തൊഴിലുമായി ബന്ധിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്.

(9) ട്രേഡ് സ്പെസിഫിക് കോഴ്സുകൾ നൽകി നേരിട്ട് തൊഴിലിലേക്ക് ബന്ധിപ്പിക്കാവുന്നവർ, ഹ്രസ്വകാല ബ്രിഡ്ജ് കോഴ്സുകൾ നൽകി തൊഴിലിലേക്ക് ബന്ധിപ്പിക്കാവുന്നവർ, RPL (Recognition of prior learning) നൽകേണ്ടവർ, Soft Skills, PIP (Performance Improvement programme) തുടങ്ങി വിവിധ തരത്തിലുള്ള പരിശീലനങ്ങൾ നൽകാവുന്നതാണ്.

(10) ജില്ലാ, ബ്ലോക്ക് തലങ്ങളിൽ എംപ്ലോയ്മെന്റ് ഫെസിലിറ്റേഷൻ സെന്ററുകൾ ആരംഭിയ്ക്കാവുന്നതും തൊഴിൽ മേളകൾ സംഘടിപ്പിക്കാവുന്നതുമാണ്.

(11) ഈറ്റ, മുളാധിഷ്ഠിത ഉല്പന്നങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ പരിശീലനം കേരള ബാംബു കോർപ്പറേഷൻ മുഖേന നൽകാവുന്നതാണ്.

8.5 ഊർജ്ജം

(1) പ്രാദേശികമായി സാദ്ധ്യമായ ഊർജ്ജോത്പാദന യൂണിറ്റുകൾ ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് ഏറ്റെടുക്കാ വുന്നതാണ്.

(2) വൈദ്യുതി എത്താത്ത പ്രദേശങ്ങളും വീടുകളും ഉണ്ടെങ്കിൽ അവിടങ്ങളിൽ വൈദ്യുതി എത്തിക്കണം.

(3) ഗ്രാമ, ബ്ലോക്ക്, ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് സംയുക്തമായോ ഒറ്റയ്ക്കോ വൈദ്യുതി ലൈൻ ദീർഘിപ്പിക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(4) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് സ്വന്തമായി സൗരോർജ്ജ വൈദ്യുതി ഉത്പാദന യൂണിറ്റുകൾ സർക്കാർ ഏജൻസികൾ മുഖേന സ്ഥാപിക്കാവുന്നതാണ്. അത്തരം പ്രോജക്ടുകളിൽ അനർട്ടിന്റെ (ANERT) മാനദണ്ഡങ്ങളും സ്പെസിഫിക്കേഷനും പാലിക്കേണ്ടതാണ്.

(5) പാരമ്പര്യേതര ഊർജ്ജ സ്രോതസ്സുകളുടെ പ്രോത്സാഹനത്തിന് ഊന്നൽ നൽകണം.

(6) അക്ഷയോർജ്ജ ഉപകരണങ്ങളുടെ വ്യാപനത്തിനായി അവയുടെ വിതരണം ഉൾപ്പെടെയുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ അനെർട്ടിന്റെ സാങ്കേതിക സഹായത്തോടെ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(7) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സംരക്ഷണത്തിലും പരിപാലനത്തിലുമുള്ള പരമ്പരാഗത തെരുവ് വിളക്കുകൾ മാറ്റി എൽ.ഇ.ഡി ലൈറ്റുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള നിലാവ് പ്രോജക്ടിന്റെ മാർഗ്ഗരേഖ [സർക്കാർ ഉത്തരവ് (കൈ) നമ്പർ 202/2020 തസ്വഭവ തീയതി : 25.12.2020] പ്രകാരം പ്രസ്തുത പ്രോജക്ടിന്റെ നടത്തിപ്പിന് ആവശ്യമായ തുക/കിഫ്ബിക്ക് തിരിച്ചടവ് നടത്തുന്നതിനുള്ള തുക വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ നീക്കിവയ്ക്കേണ്ടതാണ്.

(8) നിലാവ് പ്രോജക്ടിന്റെ ഭാഗമായി സ്ഥാപിക്കുന്ന എൽ.ഇ.ഡി ലൈറ്റുകളുടെ വൈദ്യുതി ഉപഭോഗം കണക്കാക്കുവാൻ മീറ്റർ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകളും ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതാണ്.

(9) ജല വൈദ്യുത പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കി നടപ്പാക്കുന്നതിന് എനർജി മാനേജ്മെന്റ് സെന്ററിന്റെ (EMC) സാങ്കേതിക വൈദഗ്ധ്യം ഉപയോഗപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

8.6 വിദ്യാഭ്യാസം

(1) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വിദ്യാഭ്യാസ വികസന പ്രോജക്ടുകൾ 'വിദ്യാകിരണം' പരിപാടിയുടെ മാർഗ്ഗരേഖയിൽ നിർദ്ദേശിക്കുന്ന ഉദ്ദേശ്യലക്ഷ്യങ്ങളും പ്രവർത്തനങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെടുത്തി നടപ്പിലാക്കേണ്ടതാണ്.

(2) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള സ്കൂളുകൾക്ക് ആവശ്യമായ സൗകര്യങ്ങൾ ഒരുക്കുന്നതിന് ആകണം മുൻഗണന നൽകേണ്ടത്.

(3) ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളും ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളും ഗവൺമെന്റ് നിശ്ചയിക്കുന്ന തുക എസ്.എസ്.കെ പ്രോജക്ടുകൾക്ക് വകയിരുത്തണം. എസ്.എസ്.കെ. (സമഗ്ര ശിക്ഷ കേരളം) പ്രോജക്ടിന്റെ കർമ്മ പരിപാടി തയ്യാറാക്കുന്നതും നടപ്പിലാക്കുന്നതും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പൂർണ്ണ പങ്കാളിത്ത ത്തോടെയായിരിക്കണം. പ്രോജക്ട് പൂർത്തീകരണത്തിന് ശേഷം സമഗ്ര ശിക്ഷ കേരളം വിശദാംശങ്ങൾ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന് നൽകേണ്ടതാണ്.

(4) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ സമഗ്രശിക്ഷാ കേരളം പ്രോജക്ടിന് നൽകുന്ന തുകയുടെ വിനിയോഗം, ഓരോ സ്കൂളിലും നടത്തുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ / പരിപാടികൾ എന്താണ് എന്നീ വിവരങ്ങൾ അതതു തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളെ എസ്.എസ്.കെ. പ്രോജക്ട് ഓഫീസർ അറിയിക്കണം. എസ്.എസ്.കെ. വിഹിതവും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വിഹിതവും ചേർത്ത് നടപ്പാക്കുന്ന വികസന പദ്ധതികളിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഭാരവാഹികളുടെ ഇടപെടൽ അടക്കമുള്ള പങ്കാളിത്തം എസ്.എസ്.കെ. ഉറപ്പാക്കണം. തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഫണ്ട് ചെലവഴിക്കു മ്പോൾ അതിന്റെ വിനിയോഗ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് (Utilisation Certificate) സമഗ്രശിക്ഷാ കേരളത്തിൽ നിന്നു കൃത്യമായി നല്കണം. ഓരോ വർഷവും വിവിധ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ എസ്. എസ്.കെയ്ക്ക് നൽകേണ്ട വിഹിതം എത്രയാണെന്ന് എസ്.എസ്.കെ. പ്രോജക്ട് ഡയറക്ടർ, തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളെ അറിയിക്കുന്നതിനൊപ്പം ബന്ധപ്പെട്ട വകുപ്പു മേധാവികളെ കൂടി അറിയിക്കണം. ഒപ്പം പദ്ധതി രൂപീകരണ/അംഗീകാര നടപടി സുഗമാക്കുന്നതിന് ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിക്കും ഈ വിവരങ്ങൾ നൽകണം.

(5) പഠന നിലവാരം ഉയർത്തുക, വിദ്യാർത്ഥി/വിദ്യാർത്ഥിനികളുടെ സർഗാത്മകശേഷികൾ വികസി പ്പിക്കുക, പരിശീലനം സംഘടിപ്പിക്കുക തുടങ്ങിയ ഗവേഷണാത്മക പ്രോജക്ടുകൾ എസ്.എസ്.കെ, വിദ്യാഭ്യാസവകുപ്പ് എന്നിവയുടെ പരിപാടികളുടെ ആവർത്തനം അല്ല എന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തിയ തിനുശേഷം തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(6) സ്കൂൾ ഉച്ചഭക്ഷണ പരിപാടിയുടെ കാര്യത്തിൽ അവയുടെ നടത്തിപ്പിന് ആവശ്യമായ ഭൗതിക സൗകര്യങ്ങളും ശുചിത്വം ഉറപ്പാക്കാനുള്ള സൗകര്യങ്ങളും ഒരുക്കിക്കൊടുക്കുക എന്നതുമാത്രമാണ്

തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ചുമതല. അടുക്കള, അടുക്കളയോട് അനുബന്ധിച്ച് സംഭരണമുറി എന്നിവ ഏർപ്പെടുത്തുന്നതിന് ഉയർന്ന പരിഗണന നൽകേണ്ടതാണ്.

(7) എല്ലാ സ്കൂളുകളിലും മഹാത്മാഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയുമായി സംയോജിപ്പിച്ച് അടുക്കള, ഡൈനിംഗ് ഹാൾ, ടോയിലറ്റ് എന്നിവ നിർമ്മിക്കുന്നതിനും പരിപാലിക്കുന്നതിനും ഉയർന്ന പരിഗണന നൽകേണ്ടതാണ്.

(8) സ്കൂളുകളിൽ ഫർണിച്ചർ ലഭ്യമാക്കുന്നതിന് മുൻഗണന നൽകണം.

(9) സർക്കാർ/ എയ്ഡഡ് സ്കൂളുകളിലെ ഏഴാം ക്ലാസ്സുവരെയുള്ള കുട്ടികൾക്ക് പ്രഭാതഭക്ഷണം നൽകുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ഖണ്ഡിക 8.8.3 (2) (i) ലെ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾക്ക് വിധേയമായി ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(10) സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകരായ യുവതീ യുവാക്കൾ, അദ്ധ്യാപകർ എന്നിവരെ പങ്കെടുപ്പിച്ച് വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് പഠന പരിപോഷണം (Remedial Coaching) ഉൾപ്പെടെയുള്ള പരിപാടികൾ ആവിഷ്കരിക്കാവുന്നതാണ്.

(11) എല്ലാ സർക്കാർ സ്കൂളുകളിലും നിശ്ചിത മാനദണ്ഡങ്ങൾ പ്രകാരം കുടിവെള്ളവും യൂറിനലുകളും ടോയിലറ്റും വാഷ്ബെയിസിനും അവയിൽ ജലലഭ്യതയും ശുചിത്വ സൗകര്യങ്ങളും ഏർപ്പെടുത്തിയതിന് ശേഷം എയിഡഡ് സ്കൂളുകളിലും ഇത്തരം സൗകര്യങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

(12) സർക്കാർ ഹൈസ്കൂളിനോട്/ഹയർസെക്കന്ററി സ്കൂളിനോട് ചേർന്നുള്ള എൽ.പി, യു.പി സ്കൂളുകളിലെ പശ്ചാത്തല വികസന പ്രോജക്ടുകൾ ജില്ലാ പഞ്ചായത്തിന്റെ സമ്മതത്തോടെ ബന്ധപ്പെട്ട ഗ്രാമ/ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(13) ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളുടെ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള എൽ.പി, യു.പി സ്കൂളുകളിലെ പശ്ചാത്തല വികസന പ്രോജക്ടുകൾ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളുടെ സമ്മതത്തോടെ ബ്ലോക്ക്/ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(14) ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളുടെ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള പഞ്ചായത്ത് ലൈബ്രറികളുടെ പശ്ചാത്തല സൗകര്യങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും കമ്പ്യൂട്ടർവൽക്കരണമുൾപ്പെടെയുള്ള ആധുനികവൽക്കരണത്തിനും ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് പ്രോജക്ട് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(15) ലൈബ്രറി കൗൺസിലിന്റെ അംഗീകാരമുള്ള ഗ്രന്ഥശാലകൾക്ക് ഫർണിച്ചർ, കെട്ടിടം എന്നിവ ഉൾപ്പെടെയുള്ള ഭൗതിക സൗകര്യങ്ങളും കമ്പ്യൂട്ടർ വൽക്കരണം ഉൾപ്പെടെ ആധുനിക വൽക്കരണത്തിനുമുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ഗ്രാമ / ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്

(16) സ്കൂളുകളിലെ ജൈവ വൈവിദ്ധ്യ ഉദ്യാനം, മാലിന്യസംസ്കരണ പരിപാടി, ഊർജ്ജ സംരക്ഷണ പരിപാടി എന്നിവയ്ക്ക് മുൻഗണന നൽകാവുന്നതാണ്.

(17) സാക്ഷരതാ മിഷന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന് സാക്ഷരതാ കേന്ദ്രങ്ങളിലെ ഭൗതിക സാഹചര്യങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്തുക, മിഷൻ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്ന പാഠപുസ്തകങ്ങളുടെ വില

നൽകുക, സാക്ഷരതാ മിഷന് അടയ്ക്കേണ്ടതായ ഫീസ് എന്നിവയ്ക്ക് വേണ്ടിയുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ഗ്രാമ/ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(18) വനിതാ ശിശുവികസന വകുപ്പ് നടപ്പാക്കുന്ന 'നിർഭയ' പദ്ധതി പ്രകാരമുള്ള കായിക വിദ്യാഭ്യാസ സംബന്ധമായ പ്രതിരോധ പരിശീലന പരിപാടികളായ തായ്ക്വണ്ട, ജൂഡോ, കരാട്ടെ, യോഗ, കളരി ഉൾപ്പെടെയുള്ള ആയോധന കലകളിൽ ഹൈസ്ക്കൂൾ/ഹയർ സെക്കണ്ടറി വിദ്യാർത്ഥിനികൾക്ക് പരിശീലനം നൽകാവുന്നതാണ്. ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് ഏറ്റെടുക്കുന്ന ഇത്തരം പ്രോജക്ടുകളുടെ പരിശീലകരായി സ്പോർട്സ് കൗൺസിൽ അംഗീകാരമുള്ള കായികാദ്ധ്യാപകരെ നിയോഗിക്കേണ്ടതാണ്.

(19) സ്കൂളുകൾക്ക് വേണ്ടി വിവിധ പദ്ധതികളുടെയും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വാർഷിക പദ്ധതിയുടെയും ഭാഗമായി വാങ്ങിയ വാഹനങ്ങളുടെ ഇന്ധനചെലവ്, ഡ്രൈവറുടെ വേതനം, മറ്റ് ആവർത്തന ചെലവുകൾ എന്നിവ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ വഹിക്കാൻ പാടില്ല.

(20) ഹയർ സെക്കണ്ടറി സ്കൂളുകളിലേയും ഹൈസ്കൂളുകളിലെയും വിദ്യാർത്ഥി/വിദ്യാർത്ഥിനികൾക്കായി ദുരന്തനിവാരണ പരിശീലനപരിപാടികൾ ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(21) പൗരബോധം, പരിസ്ഥിതി ബോധം, ലിംഗസമത്വം, കാർഷികാഭിരുചി, ശുചിത്വബോധം, മാലിന്യ സംസ്കരണം, ജല സംരക്ഷണം എന്നീ വിഷയങ്ങളിൽ കുട്ടികൾക്ക് അവബോധം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നതിന് മുൻഗണന നൽകണം.

(22) സമഗ്ര ശിക്ഷാ കേരളം പ്രോജക്ടിന്റെ ഭാഗമായി എല്ലാവർഷവും ജൂൺ മാസത്തിൽ വിദഗ്ധ ഡോക്ടർമാർ, പാരാമെഡിക്കൽ ജീവനക്കാർ എന്നിവരുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ബ്ലോക്ക് തലത്തിൽ മെഡിക്കൽ ക്യാമ്പുകൾ നടത്തി ഭിന്നശേഷിയുള്ള കുട്ടികൾക്ക് ആവശ്യമായ തെറാപ്പി സേവനങ്ങൾ, സഹായ ഉപകരണങ്ങൾ, മറ്റ് അവശ്യം വേണ്ട പിന്തുണാ സംവിധാനങ്ങൾ എന്നിവ നിശ്ചയിക്കുന്നുണ്ട്. തീവ്ര ചലനപരിമിതി മൂലം ഇത്തരം ഓട്ടിസം സെന്ററിൽ എത്തിച്ചേരാൻ കഴിയാത്ത കുട്ടികൾക്ക് അവരുടെ വീടുകളിൽ തെറാപ്പി സേവനം എത്തിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ എസ്.എസ്.കെ.യുമായി ചേർന്ന് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ഏറ്റെടുക്കാ വുന്നതാണ്.

(23) സമഗ്രശിക്ഷാ കേരളം പ്രോജക്ടിന്റെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ നടത്തിവരുന്ന അധിക പഠനപിന്തുണാ സംവിധാനമായ പ്രാദേശിക പ്രതിഭാകേന്ദ്രങ്ങൾ നിലവിലില്ലാത്ത സ്ഥലങ്ങളിൽ, ആവശ്യമെങ്കിൽ, പഠന പിന്നോക്കാവസ്ഥ നേരിടുന്ന കുട്ടികൾക്ക് അധിക പഠനപിന്തുണ (Remedial Education) നൽകുന്നതിനായി എസ്.എസ്.കെ. മാതൃകയിൽ പ്രാദേശിക പ്രതിഭാകേന്ദ്രങ്ങൾ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ആരംഭിക്കാവുന്നതാണ്.

8.7 ആരോഗ്യ സുരക്ഷ

8.7.1 ആരോഗ്യ സംരക്ഷണം

(1) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ആരോഗ്യ പ്രോജക്ടുകൾ നവകേരളം കർമ്മ പദ്ധതി -2 ലെ 'ആർദ്രം' മിഷനുമായി സമന്വയിപ്പിച്ച് നടപ്പാക്കുന്ന രീതിയിൽ തയ്യാറാക്കണം.

(2) കൈമാറിക്കിട്ടിയ ആരോഗ്യസ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഭൗതിക, അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിന് ഉയർന്ന പരിഗണന നൽകണം.

(3) എല്ലാ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളും സ.ഉ. (സാധാ)നം. 553/2019/തസ്വഭവ, തീയതി 07.03.2019 നമ്പർ ഉത്തരവിലെ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ പാലിച്ചുകൊണ്ട് പാലിയേറ്റീവ് പരിചരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതാണ്. പ്രസ്തുത മാർഗ്ഗരേഖ പ്രകാരം അനുവദനീയമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ബ്ലോക്ക്/ ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(4) ജീവിതശൈലീ രോഗ പ്രതിരോധ പ്രവർത്തനങ്ങളും സ്ക്രീനിംഗ് ക്ലിനിക്കുകളുടെ പ്രവർത്തനവും കാര്യക്ഷമമാക്കുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ഗ്രാമ/ബ്ലോക്ക്/ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(5) പ്രാഥമിക ആരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങൾ, സബ് സെന്ററുകൾ എന്നിവ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് സ്ഥലം വാങ്ങൽ, അവയുടെ നിർമ്മാണം, പുനർ നിർമ്മാണം, അറ്റകുറ്റപണികൾ, മറ്റ് ഭൗതിക സൗകര്യങ്ങൾ ഒരുക്കൽ എന്നിവയ്ക്ക് ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ എടുക്കുന്ന പ്രോജക്ടിലേയ്ക്ക് ബ്ലോക്ക്-ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് വിഹിതം നൽകാവുന്നതാണ്.

(6) പ്രത്യേക സാഹചര്യങ്ങളിൽ പ്രാഥമികാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളിലും സാമൂഹികാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളിലും കരാറടിസ്ഥാനത്തിൽ നിയോഗിക്കപ്പെടുന്ന ഡോക്ടർമാർ, പാരാമെഡിക്കൽ സ്റ്റാഫ്, ലാബ് ടെക്നീഷ്യൻ എന്നിവർക്ക് അനുവദനീയമായ വേതനം, സബ്സിഡി മാർഗ്ഗരേഖയിലെ നിബന്ധനകൾക്ക് വിധേയമായി വികസന/തനതുഫണ്ടിൽ നിന്നും അനുവദിക്കാവുന്നതാണ്.

(7) ദേശീയ ആയുഷ് മിഷനിലൂടെ രാജ്യത്തൊട്ടാകെയായി 12,500 Ayush Health Wellness Centre (HWC) സ്ഥാപിക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നുണ്ട്. കേരളത്തിൽ 600 HWC സ്ഥാപിക്കാനാണ് ലക്ഷ്യമിട്ടിരിക്കുന്നത്. ആയുർവേദ, ഹോമിയോ ഡിസ്പെൻസറികളാണ് Ayush HWC ആയി മാറ്റുന്നത്. ഗർഭിണികളായ സ്ത്രീകളുടെ ആരോഗ്യ പരിപാലനം അതുവഴി സുഖ പ്രസവം, കുട്ടികളുടെ ആരോഗ്യം, വയോജന പരിപാലനം (ആരോഗ്യമുള്ള വാർദ്ധക്യം) ഇവയാണ് പ്രധാന ലക്ഷ്യങ്ങൾ. തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ മുഖേന നടപ്പാക്കുന്ന ഈ പദ്ധതിയ്ക്ക് സാമ്പത്തിക സഹായവും മനുഷ്യ വിഭവവും കേന്ദ്രസർക്കാർ നൽകും. ഈ പദ്ധതിയിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പങ്കാളിത്തവും സഹകരണവും ഉറപ്പാക്കണം.

(8) വയോജനങ്ങളുടെ ക്ഷേമവും പാലിയേറ്റീവ് കെയർ സംവിധാനവും സംബന്ധിച്ച പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ആയുർവേദത്തിന്റെ സാദ്ധ്യത കൂടി പ്രയോജനപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്. ആയുർവേദ സാന്ത്വന പരിചരണ പദ്ധതിയായ 'അരികെ' പദ്ധതിയുമായി ഇവ സംയോജിപ്പിച്ച് നടപ്പാക്കാവുന്നതാണ്.

(9) പകർച്ചവ്യാധി പ്രതിരോധ നിയന്ത്രണ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ആയുർവേദം, ഹോമിയോ എന്നീ വകുപ്പുകളേയും കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തിയുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

8.7.2 രോഗ പ്രതിരോധ നടപടികൾ

(1) ക്യാൻസർ, കിഡ്നി - കരൾ രോഗങ്ങൾ എന്നിവ മുൻകൂട്ടി കണ്ടെത്തുന്നതിനുള്ള പരിശോധനാ ക്യാമ്പുകൾ ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് തനതായും ബ്ലോക്ക്/ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളുടെ സഹായത്തോടെയും സംഘടിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്.

(2) ഹൈസ്കൂൾ, ഹയർ സെക്കന്ററി വിദ്യാർത്ഥികൾക്കും യുവതീയുവാക്കൾക്കും മാനസിക ആരോഗ്യ പ്രശ്നങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച് കൗൺസിലിംഗ് നൽകുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ, വനിതാശിശു വികസന വകുപ്പിന്റെ ഇതു സംബന്ധിച്ച വ്യവസ്ഥകൾക്ക് അനുസൃതമായി, ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(3) രോഗ പ്രതിരോധ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതാണ്. ബോധവൽക്കരണ പരിപാടികൾ, സർവേകൾ, മറ്റ് വിവരശേഖരണം എന്നിവയ്ക്ക് മാത്രമായി പ്രോജക്ട് അനുവദനീയമല്ലെങ്കിലും മറ്റൊരു പ്രോജക്ടിന്റെ അനിവാര്യ ഘടകമാണെങ്കിൽ മാത്രം ഇവ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(4) സ്കൂൾ ആരോഗ്യ പരിപാടി ഫലപ്രദമാക്കുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്ക് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(5) മാലിന്യ പരിപാലനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ദേശീയ ആരോഗ്യ ദൗത്യം, സ്വച്ഛ് ഭാരത് മിഷൻ, ശുചിത്വ മിഷൻ എന്നിവയുടെ ധനസഹായം ലഭിക്കുമെങ്കിൽ അവ കൂടി ഉൾക്കൊള്ളിച്ചുകൊണ്ടുള്ള സംയോജിത പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കണം.

(6) സ്വന്തമായി വാഹനങ്ങൾ ഇല്ലാത്ത പ്രാഥമികാരോഗ്യകേന്ദ്രങ്ങളുടെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ രോഗ പ്രതിരോധ പ്രവർത്തനങ്ങൾ, മറ്റ് പൊതുജനാരോഗ്യ പ്രവർത്തനങ്ങൾ, രോഗ പ്രതിരോധ കുത്തിവയ്പ്പുകൾ എന്നിവ നടത്തുന്നതിന്റെ ഭാഗമായുള്ള വാഹന വാടക നൽകുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ട് ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്. എന്നാൽ വാഹനം വാങ്ങാൻ പാടില്ല.

(7) പകർച്ചവ്യാധികൾ പടർന്നു പിടിക്കുന്ന സാഹചര്യങ്ങളിലും ദുരന്ത നിവാരണത്തിന്റെ ഭാഗമായും, പകർച്ചേതര വ്യാധികളുടെ സമഗ്ര നിയന്ത്രണത്തിനും വേണ്ടി മെഡിക്കൽ ക്യാമ്പുകൾ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്ക് സംഘടിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്.

(8) പകർച്ചവ്യാധികൾ നിയന്ത്രിക്കുന്നതിന് സംസ്ഥാന സർക്കാർ ആവിഷ്കരിച്ച 'ആരോഗ്യ ജാഗ്രതാ പദ്ധതി' നടപ്പാക്കുന്നതിന് വേണ്ട നിശ്ചിത വിഹിതം ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്ക് വകയിരുത്താവുന്നതാണ്.

8.8 സാമൂഹ്യനീതി

8.8.1 സാമൂഹ്യനീതി - പൊതു നിർദ്ദേശങ്ങൾ

(1) ശിശുക്കൾ (0-6 വയസ്സ്), കുട്ടികൾ (06-18 വയസ്സ്), ഗർഭിണികൾ, പാലൂട്ടുന്ന അമ്മമാർ, വിവാഹമോചിതരായ സ്ത്രീകൾ, ഉപേക്ഷിക്കപ്പെട്ട സ്ത്രീകൾ, അവിവാഹിതരായ അമ്മമാർ, 50 വയസ്സു കഴിഞ്ഞ അവിവാഹിതകൾ, ചൂഷണത്തിനും അതിക്രമത്തിനും ഇരയായ സ്ത്രീകൾ, ട്രാൻസ്ജെന്റർ, വയോജനങ്ങൾ, ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർ, ജീവിതത്തിൽ ഒറ്റപ്പെട്ടു പോയവർ, ഗുരുതര

രോഗം ബാധിച്ചവർ, എച്ച്.ഐ.വി ബാധിച്ചവർ, അഗതികൾ, കിടപ്പുരോഗികൾ, ഇതര സംസ്ഥാന തൊഴിലാളികൾ, യാചകർ, ജയിൽ മോചിതർ, സാമൂഹ്യ സുരക്ഷ ആവശ്യമായ മറ്റ് വിഭാഗങ്ങൾ, മാനസിക വെല്ലുവിളികൾ നേരിടുന്നവർ, കായിക വെല്ലുവിളി നേരിടുന്നവർ എന്നിവരുടെ ക്ഷേമ-വികസന- പുനരധിവാസ പ്രവർത്തനങ്ങൾ പരിഗണിക്കപ്പെടണം. പ്രവാസ ജീവിതം കഴിഞ്ഞ് കേരളത്തിലേയ്ക്ക് തിരിച്ചു വന്നവരിലും സമൂഹത്തിന്റെ കൈത്താങ്ങും, പരിഗണനയും ഇല്ലാതെ മുന്നോട്ട് പോകാൻ കഴിയാത്തവരുണ്ട്. അവർക്കുവേണ്ടിയും ഉചിതമായ ക്ഷേമ – പുനരധിവാസ പരിപാടികൾ ആവിഷ്കരിക്കാവുന്നതാണ്.

(2) ബഡ്സ് സ്കൂളുകളും ബഡ്സ് പുനരധിവാസ കേന്ദ്രങ്ങളും ഇല്ലാത്ത ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തുകളിൽ കുടുംബശ്രീമിഷൻ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾക്ക് അനുസൃതമായി ബഡ്സ് സ്കൂളുകൾ/ബഡ്സ് പുനരധിവാസ കേന്ദ്രങ്ങൾ ആരംഭിക്കാവുന്നതാണ്. പുതിയതായി ആരംഭിക്കുന്ന ബഡ്സ് സ്കൂളിൽ സർക്കാർ നിഷ്കർഷിച്ചിട്ടുള്ള എല്ലാ നിബന്ധനകളും പാലിച്ചുവേണം അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ ഒരുക്കേണ്ടത്. ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് ആരംഭിക്കുന്ന ബഡ്സ് സ്കൂളിൽ/ബഡ്സ് പുനരധിവാസ കേന്ദ്രത്തിൽ കെട്ടിടം, അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ, ആകർഷകമായ ചിത്ര പെയിന്റിംഗുകൾ എന്നിവ ഒരുക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകൾക്ക് ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിന്റെ സമ്മതത്തോടെ ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തിനും ജില്ലാ പഞ്ചായത്തിനും ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(3) സാമൂഹ്യതിന്മകളെ നിരുത്സാഹപ്പെടുത്തുന്നതിനും മദ്യം, മയക്കുമരുന്ന് തുടങ്ങിയ ലഹരി ഉപയോഗ വിപത്തുകൾക്കെതിരെയും വിദ്യാർത്ഥികൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള എല്ലാ വിഭാഗക്കാരുടെയും ഇടയിൽ ബോധവൽക്കരണം നടത്തുന്നതിന് അനുയോജ്യമായ പ്രോജക്ടുകൾ ഗ്രാമ/ജില്ലാ പഞ്ചായത്തു കൾക്ക് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(4) ഏതെങ്കിലും സംഘടനയുടേയോ സമുദായത്തിന്റേയോ നിയന്ത്രണത്തിലോ ഉടമസ്ഥതയിലോ ഉള്ള ശ്മശാനം ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിന് വിട്ടുതരികയാണെങ്കിൽ വസ്തു ആർജ്ജിക്കൽ ചട്ടങ്ങൾ പ്രകാരം അത് ഏറ്റെടുത്ത് വികസന പരിപാലന പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കാവുന്നതാണ്. എന്നാൽ പട്ടികജാതി / പട്ടികവർഗ്ഗ സമുദായക്കാരുടെ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള ശ്മശാനങ്ങളിൽ അവ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിന് കൈമാറാതെ തന്നെ അവശ്യം വേണ്ട അറ്റകുറ്റപ്പണികൾ മറ്റ് സൗകര്യ മൊരുക്കൽ തുടങ്ങിയവ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

8.8.2 അങ്കണവാടികൾ പരിപാലിക്കൽ

(1) അങ്കണവാടികൾക്ക് സ്ഥലം, കെട്ടിടം, ചുറ്റുമതിൽ, കുടിവെള്ളം, ഫർണിച്ചർ, മറ്റ് ഭൗതിക സൗകര്യങ്ങൾ മുതലായവ പ്രദാനം ചെയ്ത് ബാലസൗഹൃദ അങ്കണവാടികൾ യാഥാർത്ഥ്യ മാക്കുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾക്ക് പ്രാധാന്യം നൽകണം.

(2) എല്ലാ അങ്കണവാടികൾക്കും സ്വന്തമായി കെട്ടിടവും സ്ഥലവും ലഭ്യമാക്കും എന്ന നിശ്ചയദാർഢ്യ ത്തോടെ പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതാണ്. MGNREGS ഉം വനിത ശിശുവികസന വകുപ്പുമായും സഹകരിച്ച് വേണം ഇതിനായി പ്രവർത്തിക്കേണ്ടത്. ഇത് സാദ്ധ്യമാക്കുന്നതിന് ബ്ലോക്ക്/ ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്കും ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിന്റെ സമ്മതത്തോടെ പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(3) അങ്കണവാടികളിൽ മുടങ്ങാതെ ഹാജരാകുന്ന കുട്ടികൾ, പോഷകാഹാരം ലഭിക്കുവാൻ അർഹതയുള്ളവരും അത് സ്വീകരിക്കാൻ തയ്യാറുള്ളവരുമായ മറ്റ് വിഭാഗങ്ങൾ എന്നിവർക്ക് മാത്രമേ അങ്കണവാടികളിലൂടെ ഭക്ഷണം വിതരണം ചെയ്യേണ്ടതുള്ളൂ.

(4) അങ്കണവാടി പോഷകാഹാര വിതരണവും പ്രവർത്തനവും ഫലപ്രദമാണ് എന്നുറപ്പു വരുത്താൻ അങ്കണവാടി തല മോണിട്ടറിംഗ് ആന്റ് സപ്പോർട്ടിംഗ് കമ്മിറ്റി, മാതൃസമിതി ജനപ്രതിനിധികൾ എന്നിവരുടെ ഇടപെടലുകൾ നിരന്തരം ഉണ്ടാകുന്ന രീതിയിൽ അവയുടെ പ്രവർത്തനം ക്ഷേമകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടെ ഇടപെടൽ മുഖേന ക്രമീകരിക്കണം.

8.8.3 ഭക്ഷണ വിതരണ പരിപാടികൾ

(1) ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് എയ്ഡ്സ് കൺട്രോൾ സൊസൈറ്റി മുഖേന എച്ച്.ഐ.വി. അണുബാധിതർക്ക് പോഷകാഹാരം നൽകാവുന്നതാണ്.

(2) ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്ക് ഏറ്റെടുക്കാവുന്ന ഭക്ഷണ വിതരണ പരിപാടികൾ ചുവടെ വിവരിക്കുന്നു.

(i) സർക്കാർ സ്കൂളുകളിൽ യു.പി. വിഭാഗം (ഏഴാം ക്ലാസ്) വരെയുള്ള അർഹതപ്പെട്ട എല്ലാ വിദ്യാർത്ഥികൾക്കും പ്രഭാത ഭക്ഷണം വിതരണം ചെയ്യുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ ആവിഷ്കരിക്കാവുന്നതാണ്. പട്ടികജാതി, പട്ടികവർഗ്ഗ ജനസംഖ്യ കൂടുതലുള്ള പ്രദേശങ്ങളിലേയും തീരദേശമേഖലയിലേയും സ്കൂളുകളിൽ ഈ പരിപാടി നിർബന്ധമായും നടപ്പിലാക്കണം. അദ്ധ്യാപക – രക്ഷാകർതൃ സമിതിയുടെ ചുമതലയിൽ നടപ്പാക്കുന്ന ഈ പ്രോജക്ടിന് സ്പോൺസർഷിപ്പിലൂടെ വിഭവ സമാഹരണം നടത്താവുന്നതാണ്. സർക്കാർ സ്കൂളുകളിലെ അർഹരായ എല്ലാ കുട്ടികൾക്കും പ്രഭാതഭക്ഷണം ലഭിക്കുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പാക്കിയതിനു ശേഷം എയ്ഡഡ് സ്കൂളുകളിലെ യു.പി വിഭാഗം വരെയുമുള്ള അർഹരായ കുട്ടികൾക്കും പ്രഭാതഭക്ഷണം ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്ക് ലഭ്യമാക്കാവുന്നതാണ്. ഹൈസ്കൂളുകളോടനുബന്ധിച്ച് പ്രവർത്തിക്കുന്ന യു.പി വിഭാഗം വരെയുള്ള കുട്ടികളുടെ പ്രഭാത ഭക്ഷണത്തിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളാണ് ഏറ്റെടുക്കേണ്ടത്

(ii) പട്ടികവർഗ്ഗ പരിചരണ സേവന പാക്കേജ് പ്രകാരം അർഹതയുള്ള പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗങ്ങൾക്ക് അങ്കണവാടി മുഖേന പാകം ചെയ്ത ഭക്ഷണം വിതരണം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ട് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്. ഇതുപോലെ പട്ടികവർഗ്ഗക്കാരിലെ പോഷകാഹാര കുറവ് പരിഹരിക്കുന്നതിനും പാകം ചെയ്ത ഭക്ഷണം ലഭ്യമാക്കാവുന്നതാണ്.

(iii) അഗതി രഹിത കേരളം (ആശ്രയ) പദ്ധതി പ്രകാരം അർഹതയുള്ള അഗതികൾക്ക് അങ്കണവാടി മുഖേന പാകം ചെയ്ത ഭക്ഷണം വിതരണം ചെയ്യുന്ന പ്രോജക്ട് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ് .

(iv) നിർദ്ധനരായ രോഗികൾക്ക്, അവർ ആശുപത്രിയിൽ കഴിയുന്ന ദിവസങ്ങളിൽ, കുടുംബശ്രീ മുഖേന ഭക്ഷണം പാകം ചെയ്ത് നൽകുന്ന പ്രോജക്ട് ഏറ്റെടുക്കുവുന്നതാണ്. ഈ പദ്ധതിക്ക് ആവശ്യമായ തുക ആശുപത്രി അധികൃതരുടെ സാക്ഷ്യപത്രത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ കുടുംബശ്രീക്ക് നൽകാവുന്നതാണ്.

(v) ബഡ്സ് സ്ക്കൂളിലെ കുട്ടികൾക്കും ബഡ്സ് പുനരധിവാസ കേന്ദ്രത്തിലെ അന്തേവാസികൾക്കും പ്രഭാത ഭക്ഷണവും അനുപൂരക പോഷകാഹാരവും ഉച്ചഭക്ഷണവും പാകം ചെയ്ത് നൽകുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ട് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(vi) വയോക്ലബുകളിലെ/പകൽവീടുകളിലെ സൗകര്യം പ്രയോജനപ്പെടുത്തുന്നവരിൽ അർഹതയുള്ള വർക്ക് പാകം ചെയ്ത ഉച്ചഭക്ഷണം വിതരണം ചെയ്യുന്ന പ്രോജക്ട് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ് .

3) ജനകീയ ഹോട്ടലുകൾ :- വിശപ്പുരഹിത കേരളം പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി കുടുംബശ്രീയുടെ നടത്തിപ്പിൽ എല്ലാ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിലും 20 രൂപയ്ക്ക് ഉച്ചയൂണ് ലഭ്യമാക്കുന്ന ഹോട്ടൽ സംരംഭമായ ജനകീയ ഹോട്ടലുകൾ ആരംഭിക്കേണ്ടതാണ്. ആവശ്യമെങ്കിൽ ഒരു ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തിൽ ഒന്നിലേറെ ജനകീയ ഹോട്ടലുകൾ ആരംഭിക്കാവുന്നതാണ്. ജനകീയ ഹോട്ടലുകളിൽ നിന്ന് 10% ഊണ് അർഹതപ്പെട്ടവർക്ക് സൗജന്യമായി നല്കണം. ജനകീയ ഹോട്ടൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന കെട്ടിടത്തിനുള്ള വാടക, വൈദ്യുതി-വാട്ടർ ചാർജ്ജുകൾ, ശുചിത്വ സൗകര്യങ്ങൾ, ഫർണിച്ചർ എന്നിവയ്ക്കുള്ള ചെലവ് ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് വഹിക്കേണ്ടതാണ്. ഗ്രാമപ്രദേശത്തെ ജനകീയ ഹോട്ടലുകൾക്ക് 10,000 രൂപ വീതം ജില്ലാപഞ്ചായത്തിനും, 20,000/- രൂപ വീതം ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തിനും റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ട് നൽകാവുന്നതാണ്. ഇതിനാവശ്യമായ തുക തനത്/വികസന ഫണ്ടിൽ നിന്ന് വിനിയോഗിക്കേണ്ടതാണ്. തൊഴിൽ സംരംഭത്തിനുള്ള പ്രോത്സാഹനമെന്ന നിലയ്ക്ക് ഇത്തരം പ്രോജക്ടുകൾ ഉല്പാദനമേഖലയിൽ ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

8.9 അതിഥി തൊഴിലാളി ക്ഷേമം

മറ്റ് സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ നിന്ന് തൊഴിൽ തേടി കേരളത്തിൽ എത്തി വിവിധ തൊഴിലുകൾ ചെയ്യുന്ന അതിഥി തൊഴിലാളികളുടെ ക്ഷേമം ഉറപ്പ് വരുത്തുന്നതിനായി തൊഴിൽ വകുപ്പ്, പോലീസ്, റവന്യൂ അധികാരികളുമായി ചേർന്ന് ആവശ്യമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ നടത്തേണ്ടതാണ്. അവരുടെ ക്ഷേമം ഉറപ്പാക്കുന്നതിനായി താഴെപറയുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ നിർവ്വഹിക്കാവുന്നതാണ്.

(1) അതിഥി തൊഴിലാളികളുടെ താമസസ്ഥലങ്ങളിലെ ശുചിത്വം ഉറപ്പാക്കുക.

(2) അതിഥി തൊഴിലാളികളുടെ ഡാറ്റ ശേഖരിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിയ്ക്കുക

(3) അതിഥി തൊഴിലാളികളുടെ ചികിത്സക്കായി പ്രത്യേക ക്ലിനിക്കുകളും മെഡിക്കൽ ക്യാമ്പുകളും നടത്തുക

(4) അതിഥി തൊഴിലാളികൾക്കും അവരുടെ കുട്ടികൾക്കുമായി അവരുടെ പ്രാദേശിക ഭാഷയിൽ രാത്രി സ്കൂൾ അല്ലെങ്കിൽ സ്പെഷ്യൽ സ്കൂളുകൾ നടത്തുക.

8.10 പാർപ്പിടം

(1) പാർപ്പിട മേഖലയിലെ ഇടപെടൽ നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി – 2 ലെ ലൈഫ് മാർഗ്ഗരേഖയ്ക്ക് അനുസൃതമായിരിക്കണം.

(2) പാർപ്പിട മേഖലയ്ക്ക് ത്രിതല പഞ്ചായത്തുകൾ പൊതുവിഭാഗത്തിലെ സാധാരണ വിഹിതം, പ്രത്യേക ഘടക പദ്ധതി, പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി എന്നീ വിഹിതങ്ങളുടെ ആകെ തുകയുടെ 20 ശതമാനത്തിൽ കുറയാതെയുള്ള തുക നിർബന്ധമായും മാറ്റിവെക്കേണ്ടതാണ് [5.4.1 (1), (2) എന്നീ ഖണ്ഡികകൾ കാണുക]. പാർപ്പിട മേഖലയിൽ ചുവടെ പറയുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതാണ്.

(എ) ലൈഫ് (സമ്പൂർണ്ണ പാർപ്പിട സുരക്ഷാ പദ്ധതി)

(i) ഭൂരഹിത-ഭവനരഹിത ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് ഭൂമി ലഭ്യമാക്കുന്നതിനുള്ള 'മനസ്സോടിത്തിരി മണ്ണ്' എന്ന പരിപാടി വിജയിപ്പിക്കുന്നതിന് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ പ്രഥമ പരിഗണന നൽകേണ്ടതാണ്.

(ii) ലൈഫ് മിഷൻ അംഗീകരിച്ച ഗുണഭോക്തൃ പട്ടികയിലെ ഭവനരഹിതർക്ക് വീട് വയ്ക്കുന്നതിന് നിശ്ചിത നിരക്കിൽ ധനസഹായം നൽകുക.

(iii) ഭൂരഹിത-ഭവനരഹിത ഗുണഭോക്താക്കൾ ഭൂമി നേരിട്ട് കണ്ടെത്തി വിലയ്ക്ക് വാങ്ങുകയാണെങ്കിൽ നിശ്ചിത നിരക്കിൽ ധനസഹായം നൽകുക.

(iv) ബ്ലോക്ക് ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾ പാർപ്പിട മേഖലയ്ക്ക് വകയിരുത്തുന്ന വഹിതത്തിൽ നിന്നും ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ നടപ്പാക്കുന്ന ലൈഫ് പദ്ധതിക്ക് വിഹിതം നൽകേണ്ടതാണ്

(ബി) പി.എം.എ.വൈ – ഗ്രാമീൺ

(i) പി.എം.എ.വൈ പദ്ധതി പ്രകാരം അനുവദിക്കുന്ന വീടുകൾക്ക് കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന വിഹിതങ്ങൾക്ക് ഉപരിയായി നൽകേണ്ട അധികവിഹിതം അനുവദിക്കുക.

(ii) പി.എം.എ.വൈ പദ്ധതി പ്രകാരമുള്ള വീടുകൾക്ക് വേണ്ടിവരുന്ന അധികതുക ഗ്രാമ, ബ്ലോക്ക്, ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾ യഥാക്രമം 25:40:35 എന്ന അനുപാത പ്രകാരം വകയിരുത്തേണ്ടതാണ്.

8.11 കായിക വിനോദ സൗകര്യങ്ങൾ

(1) കായിക രംഗത്ത് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ കൂടുതൽ സജീവമായി ഇടപെടേണ്ടതാണ്. ഈ രംഗത്ത് സംസ്ഥാനത്തിന് നഷ്ടപ്പെട്ട മുൻകൈ തിരിച്ചു പിടിക്കാനും ജനങ്ങളുടെ കായികവും മാനസികവുമായ ആരോഗ്യം ഉറപ്പു വരുത്താനും ജീവിത ശൈലീ രോഗങ്ങൾ നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനും ഇത് ആവശ്യമാണ്.

(2) ഒരു ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിൽ ഒരു മിനി സ്റ്റേഡിയവും ഒരു വാർഡിൽ ഒരു കളിസ്ഥലവും എന്ന ലക്ഷ്യം പൂർത്തീകരിക്കണം. കളിസ്ഥലവും സ്റ്റേഡിയവും ഒരുക്കുന്നതിനുവേണ്ടിയുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ

(സ്ഥലം വാങ്ങൽ ഉൾപ്പെടെ) ഗ്രാമ, ബ്ലോക്ക്, ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് കായിക യുവജനകാര്യ വകുപ്പുമായി സഹകരിച്ചോ തനതായോ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(3) സർക്കാർ സ്കൂളുകളിലെ കളിസ്ഥലങ്ങളുടെ മേന്മവൽക്കരണത്തിന് പ്രാധാന്യം നൽകേണ്ടതാണ്.

(4) 04.02.2010-ലെ 8378/ഡി.എ1/2010/തസ്വഭവ നമ്പർ സർക്കുലറിൽ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളതു പ്രകാരം ഗ്രാമ തല സ്പോർട്സ് കൗൺസിൽ രൂപീകരിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിൽ അവ രൂപീകരിച്ച് പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്

(5) ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുതല സ്പോർട്സ് കൗൺസിലുകൾ സജീവമാക്കേണ്ടതും, കായിക ക്ഷമതയുള്ള കുട്ടികളെ ചെറുപ്പത്തിലെ കണ്ടെത്തി ദീർഘവീക്ഷണത്തോടെയും സംസ്ഥാന/ജില്ലാ സ്പോർട്സ് കൗൺസിലുകളുടെ പങ്കാളിത്തത്തോടെയും ശാസ്ത്രീയ പരിശീലന പരിപാടികൾ രൂപകൽപന ചെയ്ത് നടപ്പിലാക്കാവുന്നതാണ്.

(6) ഓരോ പ്രദേശത്തും പ്രചാരത്തിലുള്ള സ്പോർട്സ്- ഗെയിംസ് ഇനങ്ങളിൽ ദൈനംദിന പരിശീലനം, കോച്ചിംഗ് ക്യാമ്പുകൾ, മത്സരങ്ങൾ എന്നിവ സംഘടിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്.

(7) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ സാദ്ധ്യതയ്ക്ക് അനുസൃതമായി തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട ഇനങ്ങളിൽ സ്ഥാപനതല ടീമിനെ തിരഞ്ഞെടുത്ത് പരിശീലിപ്പിക്കുകയും മത്സരങ്ങളിൽ പങ്കെടുക്കാൻ സഹായിക്കുകയും ചെയ്യാവുന്നതാണ്.

(8) വ്യായാമ കേന്ദ്രങ്ങൾ, കളിസ്ഥലങ്ങൾ, ടർഫ് കോർട്ട്, ഓപ്പൺ ജിം, നീന്തൽക്കുളം, മുതലായവ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(9) സ്പോർട്സ് കൗൺസിൽ, സർക്കാർ/സഹകരണ മേഖലയിലുള്ള അംഗീകൃത സ്പോർട്സ് അക്കാദമികൾ, ഫയർ ഫോഴ്സ്, സ്കൂളുകളിലെയും കോളേജുകളിലെയും കായിക വിഭാഗങ്ങൾ, അദ്ധ്യാപക രക്ഷകർതൃ സമിതികൾ, സ്റ്റുഡന്റ് പോലീസ് കേഡറ്റ് എന്നിവരുടെ സഹകരണത്തോടെ അവധിക്കാലങ്ങളിൽ എൽ.പി. സ്കൂൾ തലം മുതലുള്ള കുട്ടികൾക്ക് നീന്തൽ പരിശീലനം, കായിക പരിശീലന പരിപാടികൾ എന്നിവ സംഘടിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്. രജിസ്റ്റേഡ് ക്ലബുകൾക്ക് സ്പോർട്സ് കിറ്റും നൽകാവുന്നതാണ്.

(10) സർക്കാർ/സഹകരണ മേഖലയിലുള്ള അംഗീകൃത സ്പോർട്സ് അക്കാദമികൾക്ക് പരിശീലന ഉപകരണങ്ങൾ നൽകുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(11) ഹൈസ്കൂൾ, ഹയർ സെക്കണ്ടറി സ്കൂളുകളിൽ, പെൺകുട്ടികൾക്കായി ഫിറ്റ്നെസ് സെന്ററുകൾ ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് ആരംഭിക്കാവുന്നതാണ്.

(12) യുവജനക്ഷേമ മേഖലയിൽ സംസ്ഥാന യുവജനക്ഷേമ ബോർഡുമായി സഹകരിച്ചു കൊണ്ടുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

8.12 കലയും സംസ്കാരവും

(1) പുരോഗമനാത്മകമായ മൂല്യങ്ങൾ ഉയർത്തിപ്പിടിക്കുന്ന കലാ-സാംസ്കാരിക പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ നേതൃത്വം കൊടുക്കേണ്ടതാണ്.

(2) പ്രാദേശിക/പാരമ്പര്യ കലകളുടെയും കലാകാരന്മാരുടെയും വിവരശേഖരണം നടത്തി ഡാറ്റാബാങ്ക് തയ്യാറാക്കാവുന്നതാണ്.

(3) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള സാംസ്ക്കാരിക നിലയങ്ങൾ, വായനശാലകൾ, വിദ്യാലയങ്ങൾ എന്നിവ കേന്ദ്രീകരിച്ച് പ്രാദേശിക/പാരമ്പര്യ കലാ സാംസ്ക്കാരിക പ്രവർത്തനങ്ങളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കണം. പ്രാദേശിക/പാരമ്പര്യ കലാകാരന്മാർക്ക് അവസരം നൽകുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കണം. ഇതിനായി ഇപ്പോൾ നിലവിലുള്ള വയ്യോജനബിലി ഫെലോഷിപ്പ് കലാകാരന്മാർ, വിവിധ ജനകീയ സമിതികളുടെയും സന്നദ്ധ സംഘടനകളുടേയും സഹായം എന്നിവ ഉപയോഗിക്കേണ്ടതാണ്.

(4) വയ്യോജനബിലി ഫെലോഷിപ്പ് കലാകാരന്മാർക്കുള്ള ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് വിഹിതം മുടക്കം കൂടാതെ വിതരണം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതാണ്.

(5) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള ഗ്രന്ഥശാലകളെ പ്രാദേശിക ഭരണ സംവിധാനത്തിനുള്ള പിന്തുണാസംവിധാനമായി മാറ്റിയെടുക്കുകയും ഇൻഫർമേഷൻ കേന്ദ്രങ്ങളാക്കി മാറ്റുകയും, വിവരശേഖരണം, കാര്യശേഷി വികസനം, തൊഴിൽ മത്സര പരീക്ഷ പരിശീലനങ്ങൾ എന്നിവ ഗ്രന്ഥശാലകൾ കേന്ദ്രീകരിച്ച് നടപ്പിലാക്കാൻ ശ്രമിക്കേണ്ടതുമാണ്.

(6) (കേരളത്തെ വൈജ്ഞാനിക സമൂഹമാക്കി മാറ്റുന്നതിനുള്ള വിജ്ഞാന-വിനോദ കേന്ദ്രങ്ങളായി ഗ്രന്ഥശാലകളെയും വായനശാലകളെയും ഉപയോഗിക്കണം.

(7) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് മറ്റ് സ്രോതസ്സുകകളിൽ നിന്നുള്ള സാമ്പത്തിക വിഭവങ്ങൾ കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തി ഗ്രന്ഥശാലകളോടനുബന്ധിച്ച് വിനോദ വിജ്ഞാനകേന്ദ്രങ്ങൾ ആരംഭിക്കാവുന്ന താണ്.

8.13 സഹകരണം

(1) പ്രവർത്തനക്ഷമതയുള്ള സഹകരണ സംഘങ്ങൾക്ക് അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ പ്രദാനം ചെയ്യുക, അവയുടെ ആധുനികവൽക്കരണം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക എന്നിവയ്ക്കായിരിക്കണം സഹകരണ മേഖലയിൽ ഊന്നൽ നൽകേണ്ടത്.

(2) പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസനത്തിന് പൂരകമായ ഒരു സഹകരണ വായ്പാനയം തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനതലത്തിൽ ആവിഷ്കരിക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ ഇടപെടൽ ബി.എൽ.ബി.സി വഴി നടത്തേണ്ടതാണ്.

(3) പരമ്പരാഗത വ്യവസായ സഹകരണ സംഘങ്ങളുടെ വൈവിദ്ധ്യവൽക്കരണവും ഇതര സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ശാക്തീകരണവും സഹകരണമേഖലയിൽ വിഭാവനം ചെയ്യുന്ന മുഖ്യ കാര്യപരിപാടി ആയിരിക്കണം.

(4) കൃഷി, മൃഗസംരക്ഷണം, ക്ഷീരവികസനം, വ്യവസായം, ടൂറിസം, മറ്റ് സേവനങ്ങൾ എന്നീ മേഖലകളിലെ വളർച്ച ഉറപ്പാക്കുവാൻ സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സാമ്പത്തിക വിഭവങ്ങൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്തുന്നതിന് പരിശ്രമിക്കണം. തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനവും സഹകരണ സ്ഥാപന

ങ്ങളും ചേർന്നുള്ള സംയുക്തപ്രോജക്ടുകൾ നടപ്പാക്കാവുന്നതാണ്. ഇതിൽ സംരംഭകത്വ പദ്ധതികൾക്ക് പ്രാമുഖ്യം നൽകണം.

(5) കാർഷിക, വ്യാവസായിക, സേവന മേഖലകളിലെ ഉല്പാദക സഹകരണസംഘങ്ങളുടെ വൈവിദ്ധ്യവൽക്കരണം, സംരംഭകത്വം , ശാക്തീകരണം, പുനരുജ്ജീവനം എന്നീ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്. ഇത്തരം പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ പട്ടികജാതി പട്ടികവർഗ്ഗ സഹകരണ സംഘങ്ങൾക്ക് മുൻഗണന നൽകണം.

(6) പുതിയ സഹകരണ സംഘങ്ങൾ നിർദ്ദേശിക്കുമ്പോൾ അത് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപന പരിധിക്കുള്ളിൽ നിലവിലില്ലാത്ത മേഖലകളുടെ പ്രവർത്തനത്തിനാണ് എന്ന് ഉറപ്പു വരുത്തേണ്ടതാണ്.

(7) സഹകരണ സംഘങ്ങളുടെ വിഭവശേഷിയും അധിക വിഭവവും വിനിയോഗിച്ച് പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസനം ത്വരിതപ്പെടുത്തുന്ന കൺസോർഷ്യം രൂപീകരിക്കാവുന്നതാണ്.

(8) കേരള ബാങ്കിന്റെ വിവിധ വായ്പാ പദ്ധതികൾ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ഉപയുക്തമാക്കണം.

(9) മുഴുവൻ അംഗങ്ങളും സ്ത്രീകൾ ആയിട്ടുള്ള സഹകരണ സംഘങ്ങളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കണം.

8.14 ഗതാഗതം

(1) ഓരോ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനവും റോഡ് കണക്ടിവിറ്റി ഭൂപടവും റോഡ് കണക്ടിവിറ്റി പ്ലാനും തയ്യാറാക്കണം. റോഡ് കണക്ടിവിറ്റിയോടൊപ്പം തന്നെ സ്വാഭാവിക ജല നിർഗമനം സുഗമമാക്കുന്നതിനുള്ള ഡ്രെയിനേജ് പ്ലാനും തയ്യാറാക്കണം. നിലവിലുള്ള റോഡുകൾക്കും പുതിയ റോഡുകൾക്കും ഡ്രെയിനേജ് (സ്വാഭാവിക നീരൊഴുക്ക്) സംവിധാനം ഉറപ്പ് വരുത്തണം.

(2) ജില്ലാപഞ്ചായത്തിന്റെ ചുമതലയിലുള്ള എല്ലാ റോഡുകളും പൂർണമായും ഗതാഗതയോഗ്യമാക്കിയതിനുശേഷം ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിന്റെ ആസ്തി രജിസ്റ്ററിൽ ഉൾപ്പെട്ട 6 മീറ്ററിൽ കുറയാത്ത വീതിയുള്ള റോഡ് മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിന് ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് പ്രോജക്ട് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(3) ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളുടെ ആസ്തി രജിസ്റ്ററിൽ ഉൾപ്പെട്ട 6 മീറ്ററിൽ കുറയാത്ത വീതിയുള്ള റോഡുകൾ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(4) ബ്ലോക്ക്-ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾ ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള റോഡുകൾക്കു വേണ്ടി പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കുമ്പോൾ ചുവടെ പ്രതിപാദിക്കുന്ന വ്യവസ്ഥകൾ പാലിക്കണം.

(i) ബന്ധപ്പെട്ട ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിന്റെ രേഖാമൂലമുള്ള സമ്മതപത്രം വാങ്ങണം.

(ii) പ്രധാനമന്ത്രി ആവാസ് യോജനയ്ക്ക് (പി.എം.എ.വൈ) വകയിരുത്തേണ്ടതായ മുഴുവൻ തുകയും വകയിരുത്തിയ ശേഷമാണ് ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിന്റെ റോഡ് മെച്ചപ്പെടുത്തലിനായി ഏറ്റെടുക്കുന്നതെന്ന് ബ്ലോക്ക്/ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് സെക്രട്ടറി സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തണം.

(5) അതാത് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ റോഡ് രജിസ്റ്ററിൽ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുള്ള റോഡുകൾ മാത്രമേ ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ റോഡ് മെയിന്റനൻസ് ഫണ്ട് ഉപയോഗിച്ച് ഏറ്റെടുക്കുവാൻ പാടുള്ളൂ.

(6) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ പൊതുമരാമത്ത് വകുപ്പിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള റോഡുകളിൽ ഒരു തരത്തിലുള്ള നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തികളും ചെയ്യാൻ പാടില്ലാത്തതാണ്. എന്നാൽ അടിയന്തിര ഘട്ടങ്ങളിൽ ഓടകളിലെ മാലിന്യ നിർമ്മാർജ്ജന പ്രവൃത്തികൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(7) റോഡ് നിർമ്മാണം, റോഡ് പുനരുദ്ധാരണം/ മെച്ചപ്പെടുത്തൽ എന്നീ പ്രവൃത്തികളിൽ കോൺക്രീറ്റ് പണികൾ ചെയ്യുന്നത് ഇത് സംബന്ധിച്ച മാനദണ്ഡങ്ങൾ പാലിച്ചു കൊണ്ട് അനുവദനീയമായ സ്ഥലങ്ങളിൽ മാത്രമാകണം.

(8) ജംഗ്ഷനുകളുടെ സൗന്ദര്യവൽക്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(9) നാറ്റ്പാക്ക് (National Transportation Planning And Research Centre) നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള അളവ് പ്രകാരം ആവശ്യമായ പ്ലാസ്റ്റിക് ഉപയോഗിച്ചുള്ള ടാറിംഗ് പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

(10) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സംരക്ഷണത്തിലുള്ള റോഡുകളിൽ റോഡ് സുരക്ഷാ മാനദണ്ഡങ്ങൾ പ്രകാരമുള്ള സംവിധാനങ്ങൾ (Road safety measures) ഏർപ്പെടുത്തുന്നതിന് ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ നടപടി സ്വീകരിക്കണം. അപകട സാദ്ധ്യതാ പ്രദേശങ്ങളിൽ അപായ മുന്നറിയിപ്പ് ബോർഡുകൾ, ചിഹ്നങ്ങൾ, ക്രാഷ് ബാരിയേഴ്സ് തുടങ്ങിയവ സ്ഥാപിക്കണം. ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളുടെ സംരക്ഷണത്തിലുള്ള റോഡുകളിൽ ഈ സംവിധാനങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തുന്നതിന് പ്രത്യേക പരിഗണന നൽകേണ്ടതാണ്.

(11) ഈടുറ്റതും ഗുണമേന്മ ഉള്ളതുമായ റോഡുകൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി ഓരോ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനവും ഓരോ വാർഷിക പദ്ധതിയിലും കുറഞ്ഞത് ഒരു റോഡെങ്കിലും അഞ്ച് വർഷത്തെ ഗ്യാരന്റിയോടുകൂടി നിർമ്മിക്കേണ്ടതാണ്.

(12) ബ്ലോക്ക്, ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾ നടപ്പാലങ്ങളുടെ നിർമ്മാണത്തിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ പൊതു വിഭാഗത്തിലോ പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതിയിലോ ഏറ്റെടുക്കാൻ പാടില്ല. എന്നാൽ ആ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി പ്രകാരം ഊരുകളുടെ ഉപയോഗത്തിന് മാത്രമുള്ള നടപ്പാതകളുടെയും നടപ്പാലങ്ങളുടേയും പടവുകളുടേയും നിർമ്മാണ പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(13) പ്രധാനമന്ത്രി സഡക്ക് യോജന (PMGSY) പ്രകാരം സംസ്ഥാനത്ത് നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള റോഡുകളുടെ സംരക്ഷണ ചുമതല ജില്ലാപഞ്ചായത്തുകൾക്കാണ്. പ്രസ്തുത പരിപാടിയിലെ ആദ്യരണ്ട് ഘട്ടങ്ങളിലായി (PMGSY – I, PMGSY – II) പൂർത്തിയാക്കിയ റോഡുകളിൽ അഞ്ച്

വർഷത്തെ ഗ്യാരന്റി കാലാവധി കഴിഞ്ഞ റോഡുകളുടെ മെയിന്റനൻസ് പ്രവൃത്തികൾ ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾ ഏറ്റെടുത്ത് നടപ്പിലാക്കേണ്ടതാണ്.

(14) വാഹനങ്ങളുടെ എണ്ണം ക്രമാതീതമായി വർദ്ധിച്ചുവരുന്ന ഇപ്പോഴത്തെ സാഹചര്യത്തിൽ, പൊതുനിരത്തുകളിലെ സുഗമമായ വാഹന ഗതാഗതത്തിനും കാൽനടയ്ക്കും നഗരസ്വഭാവമുള്ള പ്രദേശങ്ങളിൽ വലിയ തടസ്സം നേരിടുന്നുണ്ട്. നിരത്തുവശങ്ങളിലെ വാഹന പാർക്കിംഗ് ഒഴിവാക്കുന്നതിനായി, ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്ക്, നഗരസ്വഭാവമുള്ള പ്രദേശങ്ങളിലെ അനുയോജ്യമായ സ്ഥലങ്ങളിൽ വാഹന പാർക്കിംഗ് സൗകര്യം (ആധുനിക സൗകര്യങ്ങളോടെയുള്ള മൾട്ടിലെവൽ പാർക്കിംഗ്/റോട്ടറി പാർക്കിംഗ് ഉൾപ്പെടെ) ഏർപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കാവുന്നതാണ്. സ്വകാര്യ/സഹകരണ മേഖലകളുമായി സഹകരിച്ചും ഇത്തരം പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാം. ടേക്ക് എ ബ്രേക്ക് വിശ്രമകേന്ദ്രങ്ങളും ഇതിനോടനുബന്ധിച്ച് ഒരുക്കാവുന്നതാണ്.

8.15 വിനോദ സഞ്ചാരം

1) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനതലത്തിലെ പ്രകൃതിരമണീയമായ വിനോദസഞ്ചാര സാദ്ധ്യതകളുള്ള കേന്ദ്രങ്ങളെ വികസിപ്പിച്ച് അനുബന്ധ സൗകര്യങ്ങൾ ഒരുക്കുന്നതിനു ശ്രമിക്കേണ്ടതാണ്. അതിനുള്ള സാദ്ധ്യതാപഠനങ്ങൾക്കായി പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്. സാദ്ധ്യത പഠന റിപ്പോർട്ടിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ DPR തയ്യാറാക്കി പ്രോജക്ട് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

2) നമ്മുടെ നാടിന്റെ സവിശേഷതകൾ, ജീവിത രീതി, പാരമ്പര്യം, ആചാരം, ആഘോഷം, ഭാഷ, സംസ്കാരം, പ്രകൃതി, തൊഴിൽ, വളർത്ത് മൃഗങ്ങൾ, പക്ഷികൾ, ഭക്ഷണം എന്നിവയെല്ലാമാണ് പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദ വിനോദ സഞ്ചാരത്തിന്റെ ഭാഗമായി പുനരാവിഷ്കരിക്കേണ്ടത്.

3) ടൂറിസം വികസന സാദ്ധ്യതയുള്ള പ്രദേശം കണ്ടെത്തി പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസനത്തിനായി ടൂറിസം വകുപ്പ് പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടുള്ള ഡെസ്റ്റിനേഷൻ ചലഞ്ച്, ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസം ഉൾപ്പെടെയുള്ള പരിപാടികളുമായി സഹകരിച്ച് പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

4) തനത് പ്രാദേശിക സംസ്കാരം, കല, കൃഷി, കരകൗശലം എന്നിവ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയുള്ള ഉത്തരവാദിത്വ ടൂറിസം പരിപാടികൾക്ക് രൂപം നൽകാവുന്നതാണ്.

5) ടൂറിസം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള നൈപുണ്യ വികസന പരിപാടികൾ സംഘടിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്.

6) ജില്ലാപഞ്ചായത്തുകളുടെ അധീനതയിലുള്ള ജില്ലാഫാമുകളിൽ ഫാം ടൂറിസം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

8.16 പ്രവാസി ക്ഷേമം

ലോകത്താകമാനം പടർന്നുപിടിച്ച കോവിഡ് മഹാമാരിയുടെ ഫലമായി ധാരാളം പ്രവാസികൾക്ക് വിദേശങ്ങളിലെ അവരുടെ തൊഴിൽ നഷ്ടപ്പെട്ട് വിദേശത്ത് നിന്നും നാട്ടിലേക്ക് തിരികെ വരേണ്ട സാഹചര്യം ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ഇവരുടെ പുനരധിവാസം നമ്മുടെ ബാദ്ധ്യതയും

ഉത്തരവാദിത്തവുമാണ്. അവരുടെ വരുമാന വർദ്ധനവിന് ഉതകുന്നതും അത്തരം വിഭാഗക്കാർ ഒറ്റക്കും കൂട്ടായും ആരംഭിക്കുന്നതുമായ സ്വയം തൊഴിൽ സംരംഭങ്ങൾക്ക് ധനസഹായം നൽകുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതാണ്.

9. പദ്ധതി ആസൂത്രണ, നിർവഹണ, മോണിട്ടറിംഗ് ചെലവുകൾ

(1) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ മൊത്തത്തിലുള്ള പദ്ധതി ആസൂത്രണ, നിർവഹണ, മോണിട്ടറിംഗ് ചെലവുകൾക്കായി പദ്ധതി ആസൂത്രണ നിർവ്വഹണ മോണിട്ടറിംഗ് ചെലവുകൾ എന്ന പേരിൽ ഒരു പ്രോജക്ട് വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്. ഇക്കാര്യത്തിനായി ഒന്നിലധികം പ്രോജക്ടുകൾ പാടില്ല.

(2) വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് യോഗങ്ങൾ, ആസൂത്രണ സമിതി യോഗങ്ങൾ, പദ്ധതിപ്രവർത്തനങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട മറ്റ് യോഗങ്ങൾ എന്നിവയിൽ പങ്കെടുക്കുന്ന വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിലെയും, ആസൂത്രണസമിതിയിലെയും അനൗദ്യോഗിക അംഗങ്ങൾക്ക് ഈ പ്രോജക്ടിൽ നിന്നും യാത്രാബത്ത നൽകാവുന്നതാണ്.

(3) പദ്ധതി ആസൂത്രണം, നിർവ്വഹണം, മോണിട്ടറിംഗ് എന്നിവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഫീൽഡ്തല ചെലവുകൾ (ഭക്ഷണചെലവ് ഉൾപ്പെടെ) ഈ പ്രോജക്ടിൽ നിന്നും നൽകേണ്ടതാണ്.

(4) ആകെ വികസന ഫണ്ടിന്റെ (പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ അനുവദിച്ചിട്ടുള്ള നഗരസഞ്ചയ ഗ്രാന്റും ആരോഗ്യമേഖലാഗ്രാന്റും ഒഴികെയുള്ള വിഹിതത്തിന്റെ) അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് ആസൂത്രണ, നിർവഹണ, മോണിട്ടറിംഗ് ചെലവുകൾക്ക് തുക വകയിരുത്തേണ്ടത്. ആയതിന്റെ വിശദാംശങ്ങൾ ചുവടെ കൊടുത്തിരിക്കുന്നു.

തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം	പദ്ധതി രൂപീകരണം, (ശതമാനവും തുകയും)	നിർവ്വഹണം,മോണിട്ടറിംഗ് (ശതമാനവും തുകയും)
ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്	2 % (പരമാവധി 3.25 ലക്ഷം രൂപ)	1 % (പരമാവധി 1.75 ലക്ഷം രൂപ)
ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത്	1 % (പരമാവധി 2.25 ലക്ഷം രൂപ)	1 % (പരമാവധി 1.75 ലക്ഷം രൂപ)
ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത്	0.1 % (പരമാവധി 3.50 ലക്ഷം രൂപ)	0.2 % (പരമാവധി 4.5 ലക്ഷം രൂപ)

(5) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനതലത്തിൽ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ പദ്ധതി മോണിട്ടറിംഗ് ഫലപ്രദമായി നടക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ആസൂത്രണ സമിതിഉറപ്പാക്കണം.

(6) ആസൂത്രണ – നിർവ്വഹണ – മോണിട്ടറിംഗ് പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ഒരു പ്രോജക്ടാണ് തയ്യാറാക്കുന്നതെങ്കിലും, ആഡിറ്റ് ആവശ്യങ്ങൾക്കായി കണക്കുകൾ നൽകുമ്പോൾ രണ്ട് പ്രവർത്തനങ്ങളുടേയും കണക്കുകൾ പ്രത്യേകം തയ്യാറാക്കി നൽകേണ്ടതാണ്.

10. വാർഷിക പദ്ധതിയും ബജറ്റും

ഓരോ സാമ്പത്തിക വർഷത്തേക്കും വേണ്ടി തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം അംഗീകരിക്കുന്ന ബജറ്റിൽ ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി അംഗീകരിച്ച വാർഷിക പദ്ധതി കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്. എതെങ്കിലും കാരണവശാൽ ബജറ്റ് അംഗീകരിക്കുന്നതിനു മുമ്പായി വാർഷിക പദ്ധതി തയ്യാറാക്കി അംഗീകാരം നേടാനായില്ലായെങ്കിൽ അംഗീകാരം ലഭിച്ചാലുടൻ വാർഷിക പദ്ധതി

കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തി ബജറ്റ് പുതുക്കി തയ്യാറാക്കേണ്ടതും പുതുക്കിയ ബജറ്റ് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം അംഗീകരിക്കേണ്ടതുമാണ്.

11. സ്പിൽഓവർ പ്രോജക്ടുകൾ ഉൾപ്പെടുത്തി വാർഷിക പദ്ധതി പുതുക്കൽ

11.1 വാർഷിക പദ്ധതിക്ക് മാർച്ച് 31 ന് മുമ്പ് ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിയുടെ അംഗീകാരം നേടുന്ന എല്ലാ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും സ്പിൽഓവർ പ്രോജക്ടുകൾ കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തി വാർഷിക പദ്ധതി പുതുക്കേണ്ടതും പുതുക്കിയ വാർഷിക പദ്ധതിക്ക് മെയ് 15 –നകം ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിയുടെ അംഗീകാരം വാങ്ങേണ്ടതുമാണ്. അതിന് ചുവടെ പ്രതിപാദിക്കുന്ന നടപടികൾ സ്വീകരിക്കണം.

(1) മാർച്ച് 31-ന് നിർവ്വഹണം പൂർത്തിയാകാത്ത പ്രോജക്ടുകളുടെ നിലവിലുള്ള അവസ്ഥ പരിശോധിച്ച് ഏതൊക്കെ പ്രോജക്ടുകൾ തുടർന്ന് നടപ്പാക്കേണ്ടതുണ്ടെന്ന് ആദ്യം തീരുമാനിക്കണം.

(2) നിർവ്വഹണ നടപടികൾ ആരംഭിക്കാത്ത പ്രോജക്ടുകളിൽ നടപ്പാക്കേണ്ടതില്ലെന്ന് കണ്ടെത്തുന്നവ ഒഴിവാക്കാം.

(3) ഭാഗികമായി പൂർത്തീകരിച്ച പ്രോജക്ടുകളുടെ നിർവ്വഹണം പാഴ് ചെലവ് വരാത്ത രീതിയിൽ അവസാനിപ്പിക്കാം.

(4) നിർബന്ധമായും തുടരേണ്ടതുണ്ടെന്ന് കണ്ടെത്തുന്ന പ്രോജക്ടുകളിൽ ഭേദഗതിയില്ലാത്തവ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപന തീരുമാനപ്രകാരം ഏപ്രിൽ 1 മുതൽ തുടർന്ന് നടപ്പാക്കാവുന്നതാണ്. ഇവയുടെ നിർവ്വഹണം തുടരുന്നതിന് വെറ്റിംഗ് ഓഫീസറുടെയോ ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിയുടേയോ അംഗീകാരം ആവശ്യമില്ല. എന്നാൽ ഇത്തരത്തിൽ നിർവ്വഹണം തുടരുന്ന എല്ലാ സ്പിൽ ഓവർ പ്രോജക്ടുകളും നിശ്ചിത ഫോറത്തിൽ സുലേഖ സോഫ്റ്റ് വെയർ ഉപയോഗിച്ച് തയ്യാറാക്കി വാർഷിക പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമാക്കേണ്ടതാണ്.

(5) അംഗീകാരം ലഭിച്ച ഒരു പ്രോജക്ട് സ്പിൽ ഓവറായി അടുത്ത വർഷം തുടരുമ്പോൾ അതിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങളിലോ അടങ്കൽ തുകയിലോ ഭേദഗതി അനിവാര്യമാണെന്ന് കാണുകയാണെങ്കിൽ അത് ഭേദഗതി ചെയ്ത് ഭരണസമിതി അംഗീകരിച്ചശേഷം ബന്ധപ്പെട്ട വെറ്റിംഗ് ഓഫീസറുടെ പരിശോധനയ്ക്ക് വിധേയമാക്കേണ്ടതും ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിയുടെ അംഗീകാരം നേടേണ്ടതുമാണ്. ഇപ്രകാരം വാർഷിക പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമാക്കി വെറ്റിംഗ് ഓഫീസറുടെയും ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിയുടെയും അംഗീകാരം നേടിയതിനുശേഷം മാത്രമേ തുടർന്ന് നിർവ്വഹണം നടത്താൻ പാടുള്ളൂ.

(6) മാർച്ച് 31-ന് മുൻപ് അടുത്ത വർഷത്തെ പദ്ധതിക്ക് അംഗീകാരം നേടുന്നതിന് കഴിഞ്ഞിട്ടില്ലെങ്കിൽ സ്പിൽ ഓവർ പ്രോജക്ടുകൾ കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തി കൊണ്ടുള്ള പൂർണ്ണ വാർഷിക പദ്ധതി വേണം അംഗീകാരത്തിനായി ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിക്ക് സമർപ്പിക്കേണ്ടത്.

12. പദ്ധതി നിർവ്വഹണം

12.1. നിർവ്വഹണ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കി നിർവ്വഹണ നടപടികൾ ആരംഭിക്കൽ

(1) വാർഷിക പദ്ധതിക്ക് ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി അംഗീകാരവും പ്രോജക്ടുകൾക്ക് വെറ്റിംഗ് ഓഫീസറുടെ അംഗീകാരവും സാങ്കേതിക പ്രോജക്ടുകൾക്ക് സാങ്കേതികാനുമതിയും ലഭിക്കുന്ന മുറയ്ക്ക് ഭരണ സമിതിയോഗം ചേർന്ന് സാമ്പത്തികാനുമതി നൽകുന്ന (Financial Sanction) പ്രമേയം പാസ്സാക്കി പ്രോജക്ടുകൾ നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥർക്ക് കൈമാറേണ്ടതാണ്.

(2) നിർവ്വഹണാനുമതി/സാങ്കേതികാനുമതി ലഭിച്ച പ്രോജക്ടുകളുടെ നിർവ്വഹണം സംബന്ധിച്ച് ഓരോ നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥനും വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ സഹകരണത്തോടെ ഒരു നിർവ്വഹണ പരിപാടി തയ്യാറാക്കണം. തുടർന്ന് എല്ലാ പ്രോജക്ടുകളുടേയും നിർവ്വഹണ പരിപാടികൾ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനതലത്തിൽ ക്രോഡീകരിച്ച് യാഥാർത്ഥ്യ ബോധത്തോടെയുള്ള ഒരു നിർവ്വഹണ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കണം. ഇത്തരത്തിൽ തയ്യാറാക്കുന്ന നിർവ്വഹണ പദ്ധതി തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പദ്ധതി നിർവ്വഹണ പുരോഗതി വിലയിരുത്തുന്നതിനും പ്രോജക്ട് നിർവ്വഹണം മോണിട്ടർ ചെയ്യുന്നതിനും അവലംബമാക്കേണ്ടതാണ്.

(3) നിർവ്വഹണ പദ്ധതി പ്രകാരം പ്രോജക്ട് നിർവ്വഹണം നടത്തുവാൻ നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥർക്ക് ഭരണസമിതി നിർദ്ദേശം നൽകേണ്ടതും നിർവ്വഹണത്തിലെ ഓരോ ഘട്ടവും നിശ്ചിത സമയക്രമത്തിനുള്ളിൽ പൂർത്തിയാക്കുന്നുവെന്ന് ബന്ധപ്പെട്ട സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനവും ഉറപ്പാക്കേണ്ടതുമാണ്.

12.2 നിർമ്മാണ പ്രോജക്ടുകളുടെ നിർവ്വഹണ നടപടികൾ

(1) ഗ്രാമ, ബ്ലോക്ക്, ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളിൽ 1997-ലെ കേരള പഞ്ചായത്ത് രാജ് (പൊതുമരാമത്ത് പണികളുടെ നടത്തിപ്പ്) ചട്ടങ്ങൾ പ്രകാരം ആയിരിക്കണം നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തികളുടെ നിർവ്വഹണം നടത്തേണ്ടത്. എല്ലാ നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തികളുടേയും വിശദമായ എസ്റ്റിമേറ്റ് തയ്യാറാക്കുന്നതും മറ്റ് പ്രവർത്തനങ്ങളും ഡി.എസ്.ആർ പ്രകാരം പ്രൈസ് സോഫ്റ്റ് വെയർ ഉപയോഗിച്ച് നിർവഹിക്കേണ്ടതാണ്.

(2) നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ നേരിട്ടല്ലാതെ നിർവ്വഹണം നടത്തുന്ന മറ്റെല്ലാ നിർവ്വഹണ രീതികളിലും നിർവ്വഹണ ഏജൻസിയുമായി/സ്ഥാപനവുമായി/ കരാറുകാരനുമായി തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം കരാറിൽ ഏർപ്പെടേണ്ടതാണ്. കേന്ദ്ര സർക്കാരോ സംസ്ഥാന സർക്കാരോ ബന്ധപ്പെട്ട ഏജൻസികളോ നിഷ്കർഷിക്കുന്ന എല്ലാ നിബന്ധനകളും പാലിക്കേണ്ടതാണെന്ന് കരാർ ഉടമ്പടിയിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്യണം.

(3) ഗ്രാമ/ബ്ലോക്ക്/ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾ ഏറ്റെടുക്കുന്ന റോഡ്, പാലം, കെട്ടിടം അടക്കമുള്ള നിർമ്മാണ/പുനരുദ്ധാരണ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ, 25.11.2019 ലെ സർക്കാർ ഉത്തരവ് (അച്ചടി) നം. 161/2019/ഫിൻ പ്രകാരമുള്ള 'Defect Liability Period' നിർബന്ധമാക്കേണ്ടതാണ്.

(4) പൊതുമരാമത്ത് പ്രവൃത്തികൾ ജിയോ ടാഗ് ചെയ്യുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ അതിനായുള്ള സാങ്കേതിക സംവിധാനം ഐ.കെ.എം. ഒരുക്കുന്ന മുറയ്ക്ക് സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.

(5) ഒരു പൊതുമരാമത്ത് പ്രവൃത്തിയുടെ നിർവ്വഹണം ഏതു രീതിയിൽ വേണമെന്ന് ചുവടെ പ്രതിപാദിക്കുന്ന മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾക്ക് വിധേയമായി തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന് തീരുമാനിക്കാവുന്നതാണ്.

(എ) ഗ്രണഭോക്തൃ സമിതി

ഒരു ലക്ഷം രൂപയോ അതിന് താഴെയോ എസ്റ്റിമേറ്റ് തുകയുള്ള പ്രവൃത്തികൾ മാത്രം ഗ്രണഭോക്തൃസമിതി മുഖേന നടപ്പാക്കാവുന്നതാണ്. എന്നാൽ ഒരു ലക്ഷം രൂപവരെയുള്ള ഒരു പ്രവൃത്തിക്ക് ഇ-ടെണ്ടർ രീതിയോ അതല്ലെങ്കിൽ ടെണ്ടർ രീതിയോ അവലംബിക്കണമെന്നുണ്ടെങ്കിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന് അപ്രകാരം ചെയ്യാവുന്നതാണ്.

(ബി) അംഗീകൃത സമിതികൾ

സ്വന്തം നിലയ്ക്ക് പ്രവൃത്തി ഏറ്റെടുത്ത് നടത്താൻ വേണ്ട സാമ്പത്തിക, സാങ്കേതിക, സംഘടനാശേഷിയും സന്നദ്ധതയുമുള്ള അദ്ധ്യാപക - രക്ഷാകർതൃ സമിതികളെ ബന്ധപ്പെട്ട സ്കൂളിന്റെ നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തികൾ ടെണ്ടർ കൂടാതെ, ഗ്രണഭോക്തൃസമിതിക്ക് ബാധകമായ നിബന്ധനകൾ പ്രകാരം നിർവ്വഹണ ചുമതല ഏൽപ്പിക്കാവുന്നതാണ്. ഈ രീതി അവലംബിച്ച് നടപ്പാക്കാവുന്ന പ്രോജക്ടുകളുടെ അടങ്കൽ തുകയുടെ പരിധി 25 ലക്ഷം രൂപയായിരിക്കും.

(സി) അക്രഡിറ്റഡ് ഏജൻസികൾ

തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് വിവിധ പ്രവൃത്തികളുടെ നിർവ്വഹണം അക്രഡിറ്റഡ് ഏജൻസികളെ (പി.എം.സി/നോൺ പി.എം.സി) ഏൽപ്പിക്കാവുന്നതാണ്. പി.എം.സി/നോൺ പി.എം.സികൾ മുഖേന പ്രവൃത്തികൾ നിർവ്വഹണം നടത്തുമ്പോൾ ധനവകുപ്പിന്റെ ഉത്തരവുകൾ [04.07.2019 ലെ G.O (P) നം. 77/2019/ധന, 28.04.2021 ലെ G.O (P) നം. 67/2021/ധന, 17.01.2022 ലെ G.O(P) നം.7/2022/ധന] പ്രകാരമുള്ള ബിഡ്ഡിംഗ്/ലിമിറ്റഡ് ടെണ്ടർ ഉൾപ്പെടെയുള്ള നടപടിക്രമങ്ങൾ പാലിക്കേണ്ടതാണ്. ഒപ്പം ധനവകുപ്പിന്റെ ഉത്തരവു പ്രകാരം പി.എം.സി/നോൺ പി.എം.സി അംഗീകാരം ഏതുതരം പ്രവൃത്തികൾക്കാണെന്നും പ്രവൃത്തി ഏൽപ്പിക്കുന്ന സമയത്ത് അക്രഡിറ്റേഷൻ നിലവിലുണ്ടോ എന്നും പരിശോധിച്ച് അത്തരം പ്രവൃത്തികളുടെ നിർവ്വഹണം മാത്രമേ ബന്ധപ്പെട്ട ഏജൻസികളെ ഏൽപ്പിക്കുന്നുള്ളൂവെന്നും ഉറപ്പാക്കണം.

(ഡി) ഡെപ്പോസിറ്റ് വർക്കുകൾ

(i) വൈദ്യുതി ലൈൻ ദീർഘിപ്പിക്കാനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ കെ.എസ്.ഇ.ബി. മുഖേനയും കുടിവെള്ള സ്കീമുകൾ കേരള ജല അതോറിറ്റി/ ഭൂജലവകുപ്പ് മുഖേനയും ഡെപ്പോസിറ്റ് വർക്ക് ആയി നടപ്പാക്കാവുന്നതാണ്. പ്രത്യേക ഉത്തരവ് മുഖേന ഡെപ്പോസിറ്റ് വർക്ക് ആയി നടപ്പാക്കുന്നതിന് സർക്കാർ അനുവാദം നൽകുന്ന മറ്റ് പ്രവൃത്തികൾക്കും ഈ രീതി അവലംബിക്കാവുന്നതാണ്.

(ii) കേരള ജല അതോറിട്ടി, കേരള സംസ്ഥാന വൈദ്യുതി ബോർഡ്, ഭൂജല വകുപ്പ് എന്നീ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് തുക മുൻകൂർ നൽകുന്നതിനുള്ള പ്രവൃത്തികളുടെ എസ്റ്റിമേറ്റ് ബന്ധപ്പെട്ട

സ്ഥാപനം തന്നെ തയ്യാറാക്കി സാങ്കേതികാനുമതി നൽകിയശേഷം തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന് നൽകണ്ടതാണ്. ഇത്തരം പ്രോജക്ടുകൾക്ക് വെറ്റിംഗ് ഓഫീസറുടെ അംഗീകാരം ആവശ്യമില്ല. എന്നാൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം ബന്ധപ്പെട്ട ഏജൻസിയുമായി കരാറിൽ ഏർപ്പെട്ടതിനുശേഷം മാത്രമേ തുക മുൻകൂർ നൽകാവൂ.

(iii) ഡെപ്പോസിറ്റ് പ്രവർത്തികൾക്ക് KWA, KSEB എന്നീ സ്ഥാപനങ്ങൾ സെന്റേജ് ചാർജ്ജ് ഈടാക്കുന്നതായി കാണുന്നു. അത് വികസന ഫണ്ടിൽ നിന്നും അടയ്ക്കാവുന്നതാണ്.

(iv) ഡെപ്പോസിറ്റ് വർക്കുകൾ സമയബന്ധിതമായി പൂർത്തിയാക്കാൻ വേണ്ട തുടർ പ്രവർത്തനങ്ങൾ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപന സെക്രട്ടറി സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്. ഡെപ്പോസിറ്റ് വർക്കുകളുടെ നിർവ്വഹണ പുരോഗതി ഡി.പി.സി. പ്രതിമാസം വിലയിരുത്തേണ്ടതും ബന്ധപ്പെട്ട ഏജൻസികൾക്ക് ആവശ്യമായ നിർദ്ദേശം നൽകേണ്ടതുമാണ്.

(ഇ) ഇ-ടെണ്ടർ / ടെണ്ടർ

(i) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന് നേരിട്ട് നിർവ്വഹണം നടത്താൻ കഴിയാത്തതോ, മുകളിൽ പ്രതിപാദിച്ച മറ്റ് നിർവ്വഹണ രീതികൾ അവലംബിക്കാൻ കഴിയാത്തതോ ആയ എല്ലാ പ്രവൃത്തികളും ടെണ്ടർ ചെയ്യേണ്ടതാണ്. അതിന് മുമ്പെ പ്രതിപാദിക്കുന്ന മാനദണ്ഡങ്ങൾ ബാധകമായിരിക്കും.

(ii) ഒരു ലക്ഷം രൂപയ്ക്ക് മുകളിൽ എസ്റ്റിമേറ്റ് തുക വരുന്ന പ്രവൃത്തികൾക്ക് ഇ- ടെണ്ടർ രീതി നിർബന്ധമായും അവലംബിക്കേണ്ടതാണ്.

(iii) ഒരു ലക്ഷം രൂപ വരെയുള്ള പ്രവൃത്തികൾ ഇ-ടെണ്ടർ മുഖേനയോ സാധാരണ ടെണ്ടർ മുഖേനയോ ഗുണഭോക്തൃ സമിതി മുഖേനയോ നടപ്പാക്കാവുന്നതാണ്.

(6) ഗുണഭോക്തൃസമിതികളെയോ അംഗീകൃത ഏജൻസികളെയോ ഏൽപ്പിക്കുന്നതിനു വേണ്ടിയോ മറ്റേതെങ്കിലും ഉദ്ദ്യേശ്യത്താലോ പ്രവൃത്തികൾ വിഭജിക്കുന്നത് അനുവദനീയമല്ല.

(7) ടെണ്ടർ ചെയ്യുന്നതിനുള്ള വർദ്ധിച്ച പരസ്യച്ചെലവ് ഒഴിവാക്കുന്നതിന് സാങ്കേതിക അനുമതി ലഭ്യമാകുന്ന മുറയ്ക്ക് കഴിവതും ഒരുമിച്ച് ടെണ്ടർ ചെയ്യേണ്ടതാണ്.

(8) നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തികളുടെ സുതാര്യതയും ഉത്തരവാദിത്വവും ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിന് ഓരോ പ്രവൃത്തിക്കു വേണ്ടിയും ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് പങ്കാളിത്തമുള്ള മോണിട്ടറിംഗ് സമിതികൾ രൂപീകരിക്കണം. ഈ സമിതികൾ ഗുണഭോക്തൃ സമിതികളുടെ എക്സിക്യൂട്ടീവ് കമ്മിറ്റിയുടെ മാതൃകയിലായിരിക്കണം.

(9) ബഹുവർഷ നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തികൾ ഇടയ്ക്കുവച്ച് നിർത്തിവയ്ക്കാതെ പൂർത്തിയാക്കുന്ന രീതിയിൽ ആദ്യ വർഷം തന്നെ ടെണ്ടർ ചെയ്യാവുന്നതാണ്.

12.3 ഗുണഭോക്താക്കളെ തിരഞ്ഞെടുക്കൽ:-

(1) ഗ്രാമ-ബ്ലോക്ക്-ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളുടെ ഗുണഭോക്താക്കളെ ലക്ഷ്യമാക്കിയുള്ള പ്രോജക്ടുകളെ സംബന്ധിച്ച് അർഹരായ ഗുണഭോക്താക്കളുടെ ലിസ്റ്റ് അന്തിമമായി തയ്യാറാക്കി നൽകേണ്ടത് ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ വിളിച്ചുകൂട്ടുന്ന ഗ്രാമസഭകളാണ്.

(2) ഗുണഭോക്താക്കളെ ലക്ഷ്യമാക്കിയുള്ള പ്രോജക്ടുകളുടെ വിശദാംശങ്ങൾ ഗ്രാമസഭാ സംഘാടനത്തിന് മുമ്പ തന്നെ ബ്ലോക്ക്, ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്ക് നൽകേണ്ടതാണ്.

(3) പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി വ്യക്തികൾക്കോ (ഗ്രൂപ്പ് സംരംഭങ്ങളിലെ വ്യക്തികൾ ഉൾപ്പടെ), കുടുംബങ്ങൾക്കോ ആനുകൂല്യം നൽകുന്നതിനുവേണ്ടിയുള്ള പ്രോജക്ടുകളുടെ ഗുണഭോക്താക്കളെ (ബ്ലോക്ക് – ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾ നടപ്പിലാക്കുന്ന ഇത്തരം പ്രോജക്ടുകളുടെ ഗുണഭോക്താക്കൾ ഉൾപ്പടെ) തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിന് താഴെപ്പറയുന്ന നടപടിക്രമം പാലിക്കേണ്ടതാണ്.

(4) അർഹരായ മുഴുവൻ പേർക്കും അപേക്ഷ നൽകാൻ അവസരം ലഭിക്കുന്ന തരത്തിൽ അവസാന തീയതിയും, സമയവും നിശ്ചയിച്ച് നൽകണം. എല്ലാവിധ പൊതു സാമൂഹ്യസംഘടനാ സംവിധാനങ്ങളിലൂടെയും അപേക്ഷാ ഫോറങ്ങൾ വിതരണം ചെയ്യണം. വ്യാപകമായ പ്രചാരണം നൽകണം.

(5) അപേക്ഷ സ്വീകരിച്ച ശേഷം അർഹതാ മാനദണ്ഡങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ അനർഹരെ ഒഴിവാക്കി അർഹരായ അപേക്ഷകരുടെ കരട് ലിസ്റ്റ് അതാത് വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ സഹായത്തോടെ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം തയ്യാറാക്കണം.

(6) അർഹരായവരിൽ നിന്ന് മുൻഗണനാ മാനദണ്ഡങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ മാർക്ക് നൽകി അർഹരായ മുഴുവൻ അപേക്ഷകരേയും ഉൾപ്പെടുത്തി കരട് മുൻഗണനാ ലിസ്റ്റ് തയ്യാറാക്കണം. ഒരേ മാർക്ക് വരുന്ന സാഹചര്യത്തിൽ അപേക്ഷകന്റെ വയസ്സിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ മുൻഗണന നൽകണം.

(7) അർഹരായ അപേക്ഷകരുടെ കരട് മുൻഗണനാ ലിസ്റ്റ് ആക്ഷേപങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുന്നതിനായി പ്രസിദ്ധീകരിക്കണം. പത്ത് ദിവസത്തെ സമയം നൽകാം.

(8) ആക്ഷേപങ്ങൾ പരിഗണിച്ച് പരിഷ്കരിക്കുന്ന കരട് മുൻഗണനാലിസ്റ്റ്, അപേക്ഷകൾ സഹിതം, ഗ്രാമസഭയിൽ അവതരിപ്പിച്ച് ചർച്ച ചെയ്യുകയും ചർച്ചകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ അന്തിമ മുൻഗണനാ ലിസ്റ്റ് ഗ്രാമസഭ അംഗീകരിച്ച് മിനിട്സിൽ തീരുമാനം രേഖപ്പെടുത്തുകയും വേണം.

(9) ഗ്രാമസഭ അംഗീകരിച്ച മുൻഗണനാ ലിസ്റ്റിന്റെ മുൻഗണനാ ക്രമം മാറ്റാതെ ഭരണസമിതി അംഗീകാരം നൽകേണ്ടതാണ്.

(10) അംഗീകരിച്ച മുൻഗണനാ ലിസ്റ്റ് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ നോട്ടീസ് ബോർഡിലും വെബ്സൈറ്റിലും പ്രസിദ്ധീകരിക്കണം.

(11) ഭരണസമിതി അംഗീകരിച്ച തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപന മുൻഗണനാ ലിസ്റ്റ് നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥന് കൈമാറണം.

(12) പ്രോജക്ട് പ്രകാരം ആനുകൂല്യം നൽകുന്നതിന് ഉദ്ദേശിക്കുന്ന എണ്ണത്തെക്കാൾ കൂടുതലാണ് മുൻഗണനാ ലിസ്റ്റിൽ ഉൾപ്പെട്ടവരുടെ എണ്ണമെങ്കിൽ ഓരോ വാർഡിലെയും അർഹരായ

അപേക്ഷകരുടെ എണ്ണത്തിന് ആനുപാതികമായി വേണം ആനുകൂല്യം നൽകേണ്ടത്. [ഖണ്ഡിക 12.3 (13) കാണുക].

(13) ഓരോ വാർഡിലെയും, അർഹരായ അപേക്ഷകരുടെ എണ്ണത്തിന് അനുപാതികമായി ആനുകൂല്യം നൽകേണ്ട ഗുണഭോക്താക്കളുടെ എണ്ണം നിശ്ചയിക്കുന്ന വിധം:- ഒരു വാർഡിലെ അർഹരായ അപേക്ഷകരുടെ എണ്ണത്തെ എല്ലാ വാർഡുകളിലെയും അർഹരായ അപേക്ഷകരുടെ ആകെ എണ്ണം കൊണ്ട് ഭാഗിച്ചാൽ കിട്ടുന്ന സംഖ്യയെ പ്രോജക്ട് പ്രകാരം തൻവർഷം ആനുകൂല്യം വിതരണം ചെയ്യുന്നതിന് ഉദ്ദേശിക്കുന്ന ഗുണഭോക്താക്കളുടെ എണ്ണം കൊണ്ട് ഗുണിച്ചാൽ ആ വാർഡിൽ ആനുകൂല്യം നൽകാവുന്ന ഗുണഭോക്താക്കളുടെ എണ്ണം കിട്ടും. ഈ രീതിയിൽ ഓരോ വാർഡിനും കണക്കാക്കണം.

(14) അംഗീകരിച്ച മുൻഗണനാലിസ്റ്റിലെ മുഴുവൻ ഗുണഭോക്താക്കൾക്കും ആനുകൂല്യം നൽകിയ ശേഷം മാത്രമേ വീണ്ടും പുതിയ ഗുണഭോക്തൃലിസ്റ്റ് തയ്യാറാക്കാവൂ. സമാനസ്വഭാവമുള്ള പ്രോജക്ട് തുടർവർഷങ്ങളിൽ പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നുണ്ടെങ്കിൽ പ്രസ്തുത പ്രോജക്ടിനു വേണ്ട ഗുണഭോക്താക്കളേയും ആദ്യം അംഗീകരിച്ച ഗുണഭോക്തൃ ലിസ്റ്റിൽ നിന്ന് മുൻഗണനാക്രമത്തിൽ 12.3 (13) ഖണ്ഡികയിലെ വ്യവസ്ഥകൾ പാലിച്ച് എടുക്കേണ്ടതാണ്.

(15) ഗുണഭോക്താവിന് ആനുകൂല്യങ്ങൾ നൽകുന്നതിന് മുമ്പ് ഗുണഭോക്താവിന്റെ അർഹത നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥ(ൻ) ഫീൽഡ് ലെവൽ പരിശോധന നടത്തി സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തേണ്ടതും ആനുകൂല്യങ്ങൾക്ക് തികച്ചും അർഹനാണെന്ന് ബോധ്യപ്പെട്ട ശേഷം മാത്രം ആനുകൂല്യങ്ങൾ നൽകേണ്ടതുമാണ്.

(16) തയ്യാറാക്കിയ മുൻഗണനാ ലിസ്റ്റിൽ ഏതെങ്കിലും സാഹചര്യത്തിൽ മാറ്റം ആവശ്യമാണെന്ന് നിർവഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥനോ ഭരണസമിതിയോ കരുതുന്നുവെങ്കിൽ (അനർഹർ ലിസ്റ്റിലുണ്ടെന്നോ അർഹർ ഒഴിവായിപ്പോയെന്നോ കരുതുന്നുവെങ്കിൽ) അക്കാര്യം വസ്തുതകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ആവശ്യമായ പരിശോധന നടത്തിയ ശേഷം മുൻഗണനാക്രമത്തിൽ മാറ്റം വരുത്തുകയോ അനർഹരെ ഒഴിവാക്കുകയോ അർഹരായവരെ കൂട്ടിച്ചേർക്കുകയോ ചെയ്യാവുന്നതാണ്. അനർഹരെ ഒഴിവാക്കിയ വിവരം അടുത്ത ഗ്രാമസഭയിൽ അവതരിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. എന്നാൽ, ലിസ്റ്റ് തയ്യാറാക്കിയപ്പോൾ ഒഴിവായിപ്പോയ അർഹരെ കൂട്ടിച്ചേർക്കുന്നത് ഗ്രാമസഭയുടെ അംഗീകാരത്തോടെയാകണം.

(17) ആനുകൂല്യങ്ങൾ വിതരണം ചെയ്യുന്ന പ്രോജക്ടുകളുടെ കാര്യത്തിൽ പ്രോജക്ട് പൂർത്തിയായാൽ ഉടൻ ആ പ്രോജക്ടിൽ ആനുകൂല്യങ്ങൾ ലഭിച്ച ഗുണഭോക്താക്കളുടെ വിശദാംശങ്ങൾ രേഖപ്പെടുത്തി സൂക്ഷിക്കേണ്ടതും അത് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ വെബ്സൈറ്റിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തേണ്ടതുമാണ്.

12.4 പൂർത്തീകരണ പത്രവും ഭൗതികനേട്ടങ്ങളും

(1) നിർവഹണം പൂർത്തിയാക്കി ഫൈനൽ ബിൽ തയ്യാറാക്കുന്നതിനൊപ്പം തന്നെ എല്ലാ നിർവഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥരും പ്രോജക്ടുകളുടെ പൂർത്തീകരണപത്രം സുലേഖ സോഫ്റ്റ് വെയറിൽ നിർബന്ധമായും

തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്. പൂർത്തീകരണപത്രം തയ്യാറാക്കുന്നതിനൊപ്പം നിർമ്മിച്ച ആസ്തിയുടെ/ ആസ്തികളുടെ വിവരങ്ങൾ പൂർണ്ണമായും ആസ്തി രജിസ്റ്ററിൽ ചേർക്കുകയും വേണം.

(2) ഓരോ സാമ്പത്തിക വർഷാവസാനവും തൊഴിൽ സൃഷ്ടി, ഉല്പാദനം, ഭൗതിക ആസ്തികൾ തുടങ്ങിയ അടിസ്ഥാന വിവരങ്ങളും ഭൗതിക നേട്ടങ്ങളും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനാടിസ്ഥാനത്തിലും മുകൾത്തട്ടുകളിലും ക്രോഡീകരിക്കണം. എക്കണോമിക്സ് ആൻഡ് സ്റ്റാറ്റിസ്റ്റിക്സ് വകുപ്പിൽ നിന്നും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലേക്ക് നിയോഗിച്ചിട്ടുള്ള ഡാറ്റാ മാനേജർമാരുടെ സേവനം ഇതിനായി ഉപയോഗിക്കേണ്ടതാണ്. ഇപ്രകാരം ഭൗതിക നേട്ടങ്ങൾ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യുന്നതിനുള്ള സൗകര്യം സുലേഖ സോഫ്റ്റ്വെയറിൽ ഏർപ്പെടുത്തുന്നതാണ്.

13 വാർഷിക പദ്ധതി ഭേദഗതി

വാർഷിക പദ്ധതിയും പ്രോജക്ടുകളും ഭേദഗതി ചെയ്യുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗരേഖ പ്രത്യേകം പുറപ്പെടുവിക്കുന്നതാണ്.

14. മോണിട്ടറിംഗ്

(1) പ്രോജക്ട് മോണിട്ടറിംഗ് അതാത് വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ നിർവഹിക്കേണ്ടതാണ്. വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ എല്ലാ അംഗങ്ങളും അടങ്ങിയ സമിതിയോ അല്ലെങ്കിൽ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ ചെയർപേഴ്സൺ, വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ വൈസ് ചെയർപേഴ്സൺ, നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥയല്ലാത്ത /ഉദ്യോഗസ്ഥനല്ലാത്ത മറ്റൊരു ഉദ്യോഗസ്ഥ(ൻ), എന്നിവർ ഉൾപ്പെടുന്ന മൂന്നിൽ കുറയാത്ത അംഗങ്ങൾ ഉള്ള വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ ഉപസമിതിയോ മോണിട്ടറിംഗ് കമ്മിറ്റികളായി തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് രൂപീകരിക്കാവുന്നതാണ്. മോണിട്ടറിംഗ് കമ്മിറ്റി യോഗം ചേർന്ന് മോണിട്ടറിംഗ് റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കി യഥാസമയം നിർവഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥനും ഭരണ സമിതിക്കും നൽകേണ്ടതാണ്.

(2) വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ കൺവീനർ നിർവഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥനാണെങ്കിൽ മോണിട്ടറിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടെ കൺവീനറായി വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിലെ മറ്റൊരു ഉദ്യോഗസ്ഥനെ ഭരണ സമിതി തീരുമാനിക്കേണ്ടതും ഇങ്ങനെ തീരുമാനിച്ച കാര്യം സെക്രട്ടറി രേഖാമൂലം വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിനെ അറിയിക്കേണ്ടതുമാണ്.

(3) മോണിട്ടറിംഗ് കമ്മിറ്റി, പ്രോജക്ടുകളിൽ വിഭാവനം ചെയ്യപ്പെട്ട ലക്ഷ്യം നിർവ്വഹണ ഘട്ടത്തിൽ ഗുണമേന്മയോടെ നിറവേറ്റപ്പെടുന്നുണ്ടോ എന്നത് നിരീക്ഷിക്കേണ്ടതാണ്. ഇതിനായി പ്രോജക്ടിന്റെ പ്രാരംഭഘട്ടത്തിലും പുരോഗമന ഘട്ടത്തിലും പൂർത്തീകരണ ശേഷവും പ്രോജക്ട് ലക്ഷ്യങ്ങൾ വിലയിരുത്തി അഭിപ്രായം രേഖപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്. നിർവ്വഹണ ഘട്ടത്തിൽ പ്രോജക്ടിന്റെ ഗുണമേന്മയും കാര്യക്ഷമതയും ഉറപ്പാക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യം മുൻ നിർത്തി മോണിട്ടറിംഗ് കമ്മിറ്റിയ്ക്ക് അഭിപ്രായങ്ങളോ നിർദ്ദേശങ്ങളോ നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥയ്ക്ക്(ന്) നൽകാവുന്നതാണ്.

(4) പൊതുമരാമത്ത് പ്രവർത്തികൾക്ക് നിലവിലുള്ള പ്രാദേശിക മോണിട്ടറിംഗ് സംവിധാനത്തിന് പുറമെ പൊതുമരാമത്ത് മാന്വൽ അനുശാസിക്കും വിധമുള്ള മോണിട്ടറിംഗ് സംവിധാനം കൂടി നടപ്പിലാക്കണം. തുടക്കമെന്ന നിലയിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ ആകെ പ്രോജക്ടുകളുടെ

ഒരു ശതമാനം പ്രോജക്ടുകളെങ്കിലും റാൻഡം രീതിയിൽ തിരഞ്ഞെടുത്ത് പൊതുമരാമത്ത് മാന്വൽ നിഷ്കർഷിക്കുന്ന പ്രകാരമുള്ള ഗുണനിലവാര പരിശോധനയ്ക്ക് വിധേയമാക്കേണ്ടതാണ്.

(5) സാമൂഹ്യാധിഷ്ഠിത സംഘടനകളെയും ജനകീയ സമിതികളെയും പ്രാദേശിക മോണിട്ടറിംഗിന് ചുമതലപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

(6) പദ്ധതി നിർവ്വഹണ പുരോഗതിയും ഭൗതികനേട്ടവും മുകൾതലങ്ങളിലേയ്ക്ക് റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യുന്ന സംവിധാനം പ്രവർത്തനക്ഷമമാക്കേണ്ടതുണ്ട്. അതിന് ഇക്കണോമിക്സ് ആന്റ് സ്റ്റാറ്റിസ്റ്റിക്സ് വകുപ്പിൽ നിന്നും ഓരോ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിനും ചുമതല നിശ്ചയിച്ച് നൽകിയിട്ടുള്ള ഉദ്യോഗസ്ഥരെ അതത് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നടക്കുന്ന പദ്ധതി നിർവ്വഹണ പുരോഗതി അവലോകനയോഗങ്ങളിൽ നിർബന്ധമായും പങ്കെടുപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

(7) പൊതുമരാമത്ത് പണികളുടെ സംക്ഷിപ്തവിവരം അടങ്ങിയ ഒരു ബോർഡ് അതത് പണിസ്ഥലത്ത് പ്രകടമായി കാണുന്ന തരത്തിലും സ്ഥലത്തും പ്രദർശിപ്പിക്കേണ്ടതും ആ ബോർഡിൽ 1997 ലെ കേരള പഞ്ചായത്ത് രാജ് (പൊതുമരാമത്ത് പണികളുടെ നടത്തിപ്പ്) ചട്ടങ്ങളിലെ ചട്ടം 17(3) ൽ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുള്ള വിവരങ്ങൾ അടങ്ങിയിരിക്കേണ്ടതുമാണ്. പ്രവൃത്തി പൂർത്തീകരിച്ചശേഷം പ്രവൃത്തി നടന്ന സ്ഥലത്ത് പ്രവൃത്തിയുടെ പേര്, വർഷം, ചെലവഴിച്ച തുക, ഫണ്ടിന്റെ ഇനം, തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പേര് എന്നിവ ഡിസ് പ്ലേ ബോർഡിൽ രേഖപ്പെടുത്തി പ്രദർശിപ്പിക്കണം. ഡിസ് പ്ലേ ബോർഡുകൾക്ക് വേണ്ട തുക എസ്റ്റിമേറ്റിൽ ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

(8) പദ്ധതി ആസൂത്രണ നടപടിക്രമങ്ങൾ പാലിച്ചതിനു തെളിവായി സൂക്ഷിക്കേണ്ട എല്ലാ രേഖകളും, തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ ഓഫീസിൽ സെക്രട്ടറി സൂക്ഷിക്കേണ്ടതാണ്. അതുപോലെ പദ്ധതി ആസൂത്രണത്തിന്റെ ഭാഗമായി തയ്യാറാക്കി അച്ചടിച്ചതും അല്ലാത്തതുമായ എല്ലാ രേഖകളും പദ്ധതി അംഗീകാരം ലഭിച്ചതിനുള്ള രേഖകളും അംഗീകാരം ലഭിച്ച പ്രോജക്ടുകളുടെ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തിയ പകർപ്പും സെക്രട്ടറി സൂക്ഷിക്കേണ്ടതാണ്. പദ്ധതി നിർവ്വഹണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാ രേഖകളും രജിസ്റ്ററുകളും വൗച്ചറുകളും ബന്ധപ്പെട്ട നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥർ സൂക്ഷിക്കേണ്ടതാണ്.

15. പദ്ധതി അവലോകനത്തിന് സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് സംവിധാനം

(1) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ തയ്യാറാക്കി നടപ്പാക്കുന്നതും പ്രാദേശിക പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെട്ടതുമായ എല്ലാ വികസന പ്രോജക്ടുകളും സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റിന് വിധേയമാക്കേണ്ടതാണ്. പദ്ധതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ധനവിനിയോഗം എത്രമാത്രം ജനങ്ങൾക്ക് പ്രയോജനകരമായിട്ടുണ്ടെന്ന് ജനങ്ങളുടെ പങ്കാളിത്തത്തോടെ വിലയിരുത്തുകയാണ് സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റിന്റെ ലക്ഷ്യം. പദ്ധതിയുടെ ഗുണഭോക്താക്കളായ ജനങ്ങളാണ് സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് നടത്തുന്നത്. ഗ്രാമസഭകളുടെയും, വാർഡ്സഭകളുടെയും ചുമതലയിലും ഉത്തരവാദിത്വത്തിലുമാണ് സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് പ്രവർത്തനം ഏറ്റെടുക്കുന്നതും അതിലൂടെ പദ്ധതിയുടെ ഫലക്ഷമത വിലയിരുത്തുകയും ചെയ്യുന്നത്.

(2) സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് പ്രവർത്തനം, തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പദ്ധതി നിർവ്വഹണ ചുമതലയുള്ളവരുടെ സഹായത്തോടെ, തികച്ചും സ്വതന്ത്രമായിട്ടായിരിക്കണം നടപ്പാക്കേണ്ടത്. തദ്ദേശഭരണ തലത്തിൽ സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് നേതൃത്വം നൽകുന്നതിന് 10 മുതൽ 12 പേർ വരെ അടങ്ങിയ സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് സമിതിക്കും വാർഡ്തലത്തിൽ സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് നേതൃത്വം നൽകുന്നതിന് 5 മുതൽ 7 പേർ വരെ അടങ്ങിയ വാർഡ്തല സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് സമിതികൾക്കും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഭരണസമിതി രൂപം നൽകേണ്ടതാണ്. കൂറ്റമറ്റ വിശ്വാസ്യതയും അംഗീകാരവും ഉള്ളവരും പ്രാദേശിക വികസനത്തിൽ വൈദഗ്ധ്യമുള്ളവരും ജനങ്ങളുടെ ജനാധിപത്യ അവകാശങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുന്നതിന് പ്രതിജ്ഞാബദ്ധരും പ്രതിബദ്ധതയുള്ളവരും ആയിരിക്കണം സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് സമിതിയിൽ ഉൾപ്പെടേണ്ടത്.

(3) എല്ലാ കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പദ്ധതി പ്രോജക്ടുകളും സംസ്ഥാനാവിഷ്കൃത പദ്ധതി പ്രോജക്ടുകളും പ്രാദേശിക പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായുള്ള പ്രോജക്ടുകളും ജനകീയ പങ്കാളിത്തത്തോടെ സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് നടത്തുന്നതിന് സഹായകമായ വിശദമായ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളും പരിശീലനവും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് നൽകുന്നതാണ്.

16. വാർഷിക പദ്ധതി രൂപീകരണ മുന്നൊരുക്കം

(1) പദ്ധതി നിർവഹണം ആരംഭിക്കുന്ന മുറയ്ക്കുതന്നെ വരും വർഷത്തേയ്ക്കുള്ള പദ്ധതി രൂപീകരിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രയത്നം ആരംഭിക്കണം. പ്രാദേശിക തലത്തിൽ രൂപം നൽകിയിട്ടുള്ള ആസൂത്രണ സമിതിയ്ക്ക് ഭരണ സമിതിയെ ഇക്കാര്യത്തിൽ സഹായിക്കാനാകും. ആദ്യം വേണ്ടത് പഠനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കുകയും അനൗപചാരിക ചർച്ചകൾ ആരംഭിക്കുകയുമാണ്. ആസൂത്രണത്തിനാവാശ്യമായ അടിസ്ഥാന വിവരങ്ങൾ ശേഖരിക്കുകയും നിലവിലുള്ളവ പരിഷ്കരിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടത് ഈ ഘട്ടത്തിൽ വളരെ പ്രധാനമാണ്. തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിലേയ്ക്ക് നിയോഗിച്ചിട്ടുള്ള ഇക്കണോമിക്സ് & സ്റ്റാറ്റിസ്റ്റിക്സ് വകുപ്പിലെ ഇൻവെസ്റ്റിഗേറ്ററുടെയും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനതലത്തിൽ നിയോഗിക്കുന്ന റിസോഴ്സ് പേഴ്സന്റെയും സേവനം ഇക്കാര്യത്തിൽ പ്രയോജനപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.

(2) ആസൂത്രണ ഗ്രാമസഭകൾ എല്ലാ വർഷവും ഡിസംബർ മാസത്തിൽ തന്നെ നടത്താൻ കഴിയണം. പുതിയ പദ്ധതിക്കുള്ള ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിഅംഗീകാരം ജനുവരി മാസത്തിൽ തന്നെ പൂർത്തിയാക്കി ഏപ്രിൽ 1 ന് നിർവ്വഹണം ആരംഭിക്കാൻ കഴിയുന്ന തരത്തിൽ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആവിഷ്കരിക്കണം.

17. വാർഷിക പദ്ധതി തയ്യാറാക്കൽ: സമയക്രമം

17.1 ഓരോ വർഷവും പദ്ധതി തയ്യാറാക്കുന്നതിനുള്ള സമയക്രമം ചുവടെ നൽകുന്നു. പ്രധാന ഘട്ടങ്ങൾ പൂർത്തിയാക്കുന്നതിനുള്ള അവസാന തീയതികളാണ് ഇവിടെ നൽകിയിട്ടുള്ളത്. അവസാന തീയതിക്ക് മുൻപ് തന്നെ ഓരോ ഘട്ടവും പൂർത്തിയാക്കുന്നതിന് ശ്രമിക്കണം. തീയതികളിൽ അനുയോജ്യമായ മാറ്റങ്ങൾ ആകാമെങ്കിലും വാർഷിക പദ്ധതി സമർപ്പണത്തിന് നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള അവസാന തീയതി നിർബന്ധമായും പാലിക്കേണ്ടതാണ്.

(എ) 2022-23 വാർഷിക പദ്ധതി

അവസ്ഥാരേഖ തയ്യാറാക്കുന്നതിനും വികസനരേഖ പരിഷ്കരിക്കുന്നതിനുമുള്ള മാർഗ നിർദ്ദേശങ്ങൾ 26.11.2021-ലെ സ.ഉ(എം.എസ്) 275/2021/തസ്വഭവ നമ്പർ ഉത്തരവ് പ്രകാരം പുറപ്പെടുവിച്ചിരുന്നു. അതിനു തുടർച്ചയായി നടത്തേണ്ട പ്രവർത്തനങ്ങൾ പൂർത്തിയാക്കുന്നതിനുള്ള കലണ്ടർ ചുവടെ നൽകുന്നു.

ക്രമ നം.	പ്രവർത്തനം		പൂർത്തിയാക്കേണ്ട അവസാന തീയതി
1	ആസൂത്രണ സമിതിയും വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളും പുനഃസംഘടിപ്പിക്കൽ (ആവശ്യമെങ്കിൽ മാത്രം)	:	2022 ഏപ്രിൽ 27
2	അവസ്ഥാരേഖ പൂർണ്ണമാക്കൽ	:	2022 ഏപ്രിൽ 30
3	ജില്ലാതല മുൻഗണനകൾ നിശ്ചയിച്ച് ഡി.പി.സി. തലത്തിൽ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിക്കൽ (ഖണ്ഡിക 2.6)	:	2022 മേയ് 3
4	സംയോജന സാദ്ധ്യതകൾ ചർച്ച ചെയ്യുന്നതിനുള്ള ആസൂത്രണ സമിതിയുടേയും വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് കൺവീനർമാരുടെയും പ്രത്യേക യോഗം [ഖണ്ഡിക 3.5.6(2)]	:	2022 മേയ് 5
5	കരട് പ്രോജക്ട് നിർദ്ദേശങ്ങൾ തയ്യാറാക്കൽ	:	2022 മേയ് 7
6	ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തും ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തുകളും ചേർന്ന് നടപ്പാക്കുന്ന സംയുക്ത പ്രോജക്ടുകൾക്ക് രൂപം നൽകാൻ ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് വിളിച്ച് ചേർക്കുന്ന യോഗം [ഖണ്ഡിക 3.5.4(6)]	:	2022 മേയ് 10
7	സംയുക്ത പ്രോജക്ടുകൾക്ക് അന്തിമ രൂപം നൽകാൻ ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി വിളിച്ചു ചേർക്കുന്ന യോഗം [ഖണ്ഡിക 3.5.4(1)]	:	2022 മേയ് 11
8	നഗര സഞ്ചയ പ്രദേശത്തേക്കുള്ള വാർഷിക കർമ്മ പദ്ധതിയെയും ആരോഗ്യ മേഖലാ ഗ്രാന്റിന്റെ വിനിയോഗത്തിനുള്ള ജില്ലാ തല കർമ്മ പദ്ധതിയെയും അടിസ്ഥാനമാക്കി ഡി.പി.സി. തലത്തിൽ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകൽ (ഖണ്ഡിക 7.5, 7.4)	:	2022 മേയ് 12
9	സബ്സിഡി ഇനങ്ങൾക്ക് ജില്ലാ തലത്തിൽ യൂണിറ്റ് കോസ്റ്റ് നിശ്ചയിക്കൽ	:	2022 മേയ് 12
10	ഗ്രാമസഭാ യോഗങ്ങൾക്ക് മുമ്പുള്ള കൂടിയാലോചനകൾ	:	2022 മേയ് 14
11	ഗ്രാമസഭാ യോഗങ്ങൾ	:	2022 മേയ് 16-27
12	കരട് വികസന രേഖയും കരട് വാർഷിക പദ്ധതി രേഖയും തയ്യാറാക്കൽ	:	2022 മേയ് 30

13	വികസന സെമിനാർ	:	2022 ജൂൺ 1
14	വാർഷിക പദ്ധതിക്ക് അന്തിമ രൂപം നൽകൽ	:	2022 ജൂൺ 3
15	പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കൽ	:	2022 ജൂൺ 9
16	വാർഷിക പദ്ധതിക്ക് ഭരണ സമിതിയുടെ അംഗീകാരം	:	2022 ജൂൺ 10
17	വാർഷിക പദ്ധതി സമർപ്പണം	:	2022 ജൂൺ 15
18	ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി അംഗീകാരം	:	2022 ജൂൺ 20
19	അംഗീകരിച്ച വാർഷിക പദ്ധതി ഉൾപ്പെടുത്തി ബജറ്റ് പരിഷ്കരിക്കൽ	:	2022 ജൂൺ 25

(ബി) 2023-24 മുതൽ 2026-27 വരെയുള്ള വാർഷിക പദ്ധതികൾ

ക്രമ നം.	പ്രവർത്തനം		പൂർത്തിയാക്കേണ്ട അവസാന തീയതി
1	ആസൂത്രണ സമിതിയും വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളും പുനഃസംഘടിപ്പിക്കൽ	:	നവംബർ 1
2	അവസ്ഥാരേഖ പരിഷ്കരിക്കൽ	:	നവംബർ 15
3	ജില്ലാതല മുൻഗണനകൾ നിശ്ചയിച്ച് ഡി.പി.സി. തലത്തിൽ മാർഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിക്കൽ (ഖണ്ഡിക 2.6)	:	നവംബർ 15
4	നഗര സഞ്ചയ പ്രദേശത്തേക്കുള്ള വാർഷിക കർമ്മ പദ്ധതിയെയും ആരോഗ്യ മേഖലാ ഗ്രാന്റിന്റെ വിനിയോഗത്തിനുള്ള ജില്ലാ തല കർമ്മ പദ്ധതിയെയും അടിസ്ഥാനമാക്കി ഡി.പി.സി. തലത്തിൽ മാർഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകൽ (ഖണ്ഡികകൾ 7.4, 7.5)	:	നവംബർ 15
5	സംയോജന സാദ്ധ്യതകൾ ചർച്ച ചെയ്യുന്നതിനുള്ള ആസൂത്രണ സമിതിയുടേയും വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് കൺവീനർമാരുടെയും പ്രത്യേക യോഗം [ഖണ്ഡിക 3.5.6(2)]	:	നവംബർ 18
6	കരട് പ്രോജക്ട് നിർദ്ദേശങ്ങൾ തയ്യാറാക്കൽ	:	നവംബർ 23
7	ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തും ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തുകളും ചേർന്ന് നടപ്പാക്കുന്ന സംയുക്ത പ്രോജക്ടുകൾക്ക് രൂപം നൽകാൻ ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് വിളിച്ച് ചേർക്കുന്ന യോഗം [ഖണ്ഡിക 3.5.4(6)]	:	നവംബർ 26
8	സംയുക്ത പ്രോജക്ടുകൾക്ക് അന്തിമ രൂപം നൽകാൻ ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി വിളിച്ചു ചേർക്കുന്ന യോഗം [ഖണ്ഡിക 3.5.4(1)]	:	നവംബർ 28
9	ഗ്രാമസഭാ യോഗങ്ങൾക്ക് മുമ്പുള്ള കൂടിയാലോചനകൾ	:	ഡിസംബർ 2
10	ഗ്രാമസഭാ യോഗങ്ങൾ	:	ഡിസംബർ 3-15
11	ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തുകളുടെ കരട് വാർഷിക പദ്ധതി രേഖ	:	ഡിസംബർ 18

	തയ്യാറാക്കൽ		
12	ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തുകളുടെ വികസന സെമിനാർ	:	ഡിസംബർ 20
13	ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തുകളുടെ വാർഷിക പദ്ധതിക്ക് അന്തിമ രൂപം നൽകൽ	:	ഡിസംബർ 31
14	ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തുകളുടെ പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കൽ	:	ജനുവരി 5
15	ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തുകളുടെ വാർഷിക പദ്ധതിക്ക് ഭരണ സമിതിയുടെ അംഗീകാരം	:	ജനുവരി 7
16	ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തുകളുടെ വാർഷിക പദ്ധതി സമർപ്പണം	:	ജനുവരി 15
17	ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തുകളുടെ വാർഷിക പദ്ധതിക്ക് ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി അംഗീകാരം	:	ജനുവരി 22
	ബ്ലോക്ക്/ ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾ		
18	ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകളുടെ കരട് വാർഷിക പദ്ധതി രേഖ തയ്യാറാക്കൽ	:	ഡിസംബർ 31
19	ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകളുടെ വികസന സെമിനാർ	:	ജനുവരി 2
20	ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളുടെ കരട് വാർഷിക പദ്ധതി രേഖ തയ്യാറാക്കൽ	:	ജനുവരി 4
21	ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളുടെ വികസന സെമിനാർ	:	ജനുവരി 6
22	ബ്ലോക്ക് / ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളുടെ വാർഷിക പദ്ധതിക്ക് അന്തിമ രൂപം നൽകൽ	:	ജനുവരി 8
23	ബ്ലോക്ക് / ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളുടെ പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കൽ	:	ജനുവരി 15
24	ബ്ലോക്ക് / ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളുടെ വാർഷിക പദ്ധതിക്ക് ഭരണ സമിതിയുടെ അംഗീകാരം	:	ജനുവരി 17
25	ബ്ലോക്ക് / ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളുടെ വാർഷിക പദ്ധതി സമർപ്പണം	:	ജനുവരി 23
26	ബ്ലോക്ക് / ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളുടെ വാർഷിക പദ്ധതിക്ക് ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി അംഗീകാരം	:	ജനുവരി 26
27	ഗ്രാമ ബ്ലോക്ക് / ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളുടെ അംഗീകരിച്ച വാർഷിക പദ്ധതി ബജറ്റുമായി സംയോജിപ്പിക്കൽ	:	മാർച്ച് 7

അനുബന്ധം 1

ഗ്രാമ-ബ്ലോക്ക്-ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളിലെ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളുടെ വിവരം

[ഖണ്ഡിക 3.1.2(എ)(2) കാണുക]

(എ) ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്

ക്രമ നമ്പർ	വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ പേര്	വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് കൺവീനർ	ചുമതലയുള്ള സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി
1	പൊതുഭരണവും ധനകാര്യവും (കണക്കുകൾ, രേഖകൾ എന്നിവ തയ്യാറാക്കൽ, ഇ- ഗവേണൻസ്, തനത് വരുമാന വർദ്ധനവ്, വികസന മാസ്റ്റർപ്ലാൻ തയ്യാറാക്കൽ, സേവന പ്രദാനം മെച്ചപ്പെടുത്തൽ, സദ്ഭരണം, വാതിൽപ്പടി സേവനം മുതലായവ)	സെക്രട്ടറി ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്	ധനകാര്യം
2	കൃഷി (ഉൽപ്പന്ന സംഭരണവും സംസ്കരണവും വിപണനവും ഉൾപ്പെടെ), മത്സ്യബന്ധനം*, തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി, മണ്ണ് ജല സംരക്ഷണം, മുതലായവ	കൃഷി ഓഫീസർ	വികസനം
3	മൃഗസംരക്ഷണവും, ക്ഷീര വികസനവും	വെറ്ററിനറി സർജൻ, മൃഗാശുപത്രി	വികസനം
4	പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസനം (ചെറുകിട വ്യവസായം, കുടുംബശ്രീ, സൂക്ഷ്മ സംരംഭങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെ), സഹകരണം, മുതലായവ	വില്ലേജ് എക്സ്റ്റൻഷൻ ഓഫീസർ	വികസനം
5	ദാരിദ്ര്യ ലഘൂകരണം (പാർപ്പിടം ഉൾപ്പെടെ)	വില്ലേജ് എക്സ്റ്റൻഷൻ ഓഫീസർ	ക്ഷേമകാര്യം
6	സാമൂഹ്യനീതി (ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർ, വയോജനങ്ങൾ, മുതലായവ)	ഐ.സി.ഡി.എസ് സൂപ്പർവൈസർ	ക്ഷേമകാര്യം
7	ജെൻഡറും വികസനവും, കുട്ടികളുടെ വികസനവും	ഐ.സി.ഡി.എസ് സൂപ്പർവൈസർ	ക്ഷേമകാര്യം
8	പട്ടികജാതി വികസനം / പട്ടികവർഗ്ഗവികസനം**	അസിസ്റ്റന്റ് സെക്രട്ടറി	ക്ഷേമകാര്യം
9	ആരോഗ്യം	മെഡിക്കൽ ഓഫീസർ പ്രൈമറി / ഫാമിലി ഹെൽത്ത് സെന്റർ	ആരോഗ്യവും വിദ്യാഭ്യാസവും
10	കുടിവെള്ളം, ശുചിത്വം മുതലായവ	അസിസ്റ്റന്റ് എഞ്ചിനീയർ	ആരോഗ്യവും വിദ്യാഭ്യാസവും

11	വിദ്യാഭ്യാസം, കലയും സംസ്കാരവും, യുവജനകാര്യം	ഹെഡ്മാസ്റ്റർ/ഹെഡ്മിസ്ട്രസ് പ്രൈമറി സ്കൂൾ	ആരോഗ്യവും വിദ്യാഭ്യാസവും
12	പൊതുമരാമത്ത് (വൈദ്യുതിയും ഊർജ്ജവും ഉൾപ്പെടെ)	അസിസ്റ്റന്റ് എഞ്ചിനീയർ	വികസനം
13	ജൈവവൈവിധ്യ മാനേജ്മെന്റ്, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം, പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം, ദുരന്ത നിവാരണം	സെക്രട്ടറി	വികസനം

* മത്സ്യ വകുപ്പിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥ(ൻ) ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിൽ ഉണ്ടെങ്കിൽ പ്രസ്തുത ഉദ്യോഗസ്ഥയെ(നെ) കൺവീനറാക്കി പ്രത്യേകം വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് രൂപീകരിക്കണം. അല്ലെങ്കിൽ കൃഷി ഓഫീസർ തന്നെ കൺവീനറാകണം [ഖണ്ഡിക 3.1.2 (എ) (4) കാണുക].

** പട്ടികവർഗ്ഗ വികസനത്തിന് പ്രത്യേക വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് രൂപീകരിക്കേണ്ടതായ ഒരു ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിൽ പട്ടികവർഗ്ഗ വികസന വകുപ്പിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥ(ൻ) ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിൽ ഉണ്ടെങ്കിൽ പ്രസ്തുത ഉദ്യോഗസ്ഥയെ(നെ) കൺവീനറാക്കി വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് രൂപീകരിക്കണം. അല്ലെങ്കിൽ അസിസ്റ്റന്റ് സെക്രട്ടറി കൺവീനറാകണം [ഖണ്ഡിക 3.1.2 (എ) (5) കാണുക].

(ബി) ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത്

ക്രമ നമ്പർ	വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ പേര്	വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് കൺവീനർ	ചുമതലയുള്ള സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി
1.	പൊതുഭരണവും ധനകാര്യവും (കണക്കുകൾ, രേഖകൾ എന്നിവ തയ്യാറാക്കൽ, ഇ- ഗവേണൻസ്, തനത് വരുമാന വർദ്ധനവ്, സേവന പ്രദാനം, മെച്ചപ്പെടുത്തൽ സദ്ഭരണം, വാതിൽപ്പടി സേവനം മുതലായവ)	സെക്രട്ടറി ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത്	ധനകാര്യം
2.	കൃഷി (ഉൽപ്പന്ന സംഭരണവും സംസ്കരണവും വിപണനവും ഉൾപ്പെടെ), മത്സ്യബന്ധനം തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി, മണ്ണ് ജല സംരക്ഷണം, മുതലായവ	അസിസ്റ്റന്റ് ഡയറക്ടർ, കൃഷി	വികസനം
3.	മൃഗസംരക്ഷണവും, ക്ഷീര വികസനവും	സീനിയർ വെറ്ററിനറി സർജൻ/ ക്ഷീര വികസന ഓഫീസർ	വികസനം
4.	പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസനം (ചെറുകിട വ്യവസായം, സൂക്ഷ്മ സംരംഭങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെ), സഹകരണം, മുതലായവ	വ്യവസായ വികസന ഓഫീസർ	വികസനം
5.	ദാരിദ്ര്യ ലഘൂകരണം (പാർപ്പിടം ഉൾപ്പെടെ)	സെക്രട്ടറി ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത്	ക്ഷേമകാര്യം

6.	സാമൂഹ്യനീതി (ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർ, വയോജനങ്ങൾ, മുതലായവ)	ചൈൽഡ് ഡെവലപ്മെന്റ് പ്രോജക്ട് ഓഫീസർ	ക്ഷേമകാര്യം
7.	ജെൻഡറും വികസനവും, കുട്ടികളുടെ വികസനവും	ചൈൽഡ് ഡെവലപ്മെന്റ് പ്രോജക്ട് ഓഫീസർ	ക്ഷേമകാര്യം
8.	പട്ടികജാതി വികസനം / പട്ടികവർഗ്ഗവികസനം*	പട്ടികജാതി വികസന ഓഫീസർ	ക്ഷേമകാര്യം
9.	ആരോഗ്യം	മെഡിക്കൽ ഓഫീസർ സി.എച്ച്.സി / താലൂക്ക് ആശുപത്രി	ആരോഗ്യവും വിദ്യാഭ്യാസവും
10.	കുടിവെള്ളം, ശുചിത്വം മുതലായവ	അസിസ്റ്റന്റ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർ	ആരോഗ്യവും വിദ്യാഭ്യാസവും
11.	വിദ്യാഭ്യാസം, കലയും സംസ്കാരവും, യുവജനകാര്യം	സെക്രട്ടറി, ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത്	ആരോഗ്യവും വിദ്യാഭ്യാസവും
12.	പൊതുമരാമത്ത് (വൈദ്യുതിയും ഊർജ്ജവും ഉൾപ്പെടെ)	അസിസ്റ്റന്റ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർ	വികസനം
13.	ജൈവവൈവിധ്യ മാനേജ്മെന്റ്, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം, പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം, ദുരന്ത നിവാരണം	സെക്രട്ടറി	വികസനം

* പട്ടികവർഗ്ഗ വികസനത്തിന് പ്രത്യേക വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് രൂപീകരിക്കേണ്ടതായ ഒരു ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിൽ പട്ടികവർഗ്ഗ വികസന വകുപ്പിലെ (ൻ) ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിൽ ഉണ്ടെങ്കിൽ പ്രസ്തുത ഉദ്യോഗസ്ഥയെ(നെ) കൺവീനറാക്കി വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് രൂപീകരിക്കണം. അല്ലെങ്കിൽ പട്ടികജാതി വികസന ഓഫീസർ കൺവീനറാകണം [ഖണ്ഡിക 3.1.2 (എ) (5) കാണുക].

(സി) ജില്ലാപഞ്ചായത്ത്

ക്രമ നമ്പർ	**വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ പേര്**	**വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് കൺവീനർ**	**മുതലയുള്ള സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി**
1.	പൊതുഭരണവും ധനകാര്യവും (കണക്കുകൾ, രേഖകൾ എന്നിവ തയ്യാറാക്കൽ, ഇ- ഗവേണൻസ്, തനത് വരുമാന വർദ്ധനവ്, സേവന പ്രദാനം, മെച്ചപ്പെടുത്തൽ സദ്ഭരണം, വാതിൽപ്പടി സേവനം മുതലായവ)	സെക്രട്ടറി ജില്ലാപഞ്ചായത്ത്	ധനകാര്യം
2.	കൃഷി (ഉൽപ്പന്ന സംഭരണവും സംസ്കരണവും വിപണനവും ഉൾപ്പെടെ), തൊഴിലുറപ്പ പദ്ധതി, മണ്ണ് ജല സംരക്ഷണം, മുതലായവ	പ്രിൻസിപ്പൽ കൃഷി ഓഫീസർ	വികസനം

3.	മത്സ്യബന്ധനം	ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ/ അസിസ്റ്റന്റ് ഡയറക്ടർ ഫിഷറീസ്	വികസനം
4.	മൃഗസംരക്ഷണവും, ക്ഷീരവികസനവും	ജില്ലാമൃഗസംരക്ഷണ ഓഫീസർ	വികസനം
5.	പ്രാദേശികസാമ്പത്തിക വികസനം (ചെറുകിട വ്യവസായം, സൂക്ഷ്മ സംരംഭങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെ), സഹകരണം, മുതലായവ	ജനറൽ മാനേജർ, ജില്ലാ വ്യവസായ കേന്ദ്രം	വികസനം
6.	ദാരിദ്ര്യ ലഘൂകരണം (പാർപ്പിടം ഉൾപ്പെടെ)	പ്രോജക്ട് ഡയറക്ടർ, ദാരിദ്ര്യലഘൂകരണം	ക്ഷേമകാര്യം
7.	സാമൂഹ്യനീതി (ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർ, വയോജനങ്ങൾ, മുതലായവ)	ജില്ലാ സാമൂഹ്യനീതി ഓഫീസർ	ക്ഷേമകാര്യം
8.	ജെൻഡറും വികസനവും, കുട്ടികളുടെ വികസനവും	ജില്ലാ വനിതാ ശിശുവികസന ഓഫീസർ	ക്ഷേമകാര്യം
9.	പട്ടികജാതി വികസനം	ജില്ലാ പട്ടികജാതി വികസന ഓഫീസർ	ക്ഷേമകാര്യം
10.	പട്ടികവർഗ്ഗ വികസനം	പ്രോജക്ട് ഓഫീസർ, ഐ.റ്റി.ഡി.പി/ പട്ടികവർഗ്ഗവികസന ഓഫീസർ	ക്ഷേമകാര്യം
11.	ആരോഗ്യം	ജില്ലാമെഡിക്കൽ ഓഫീസർ	ആരോഗ്യവും വിദ്യാഭ്യാസവും
12.	കുടിവെള്ളം, ശുചിത്വം മുതലായവ	എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർ	ആരോഗ്യവും വിദ്യാഭ്യാസവും
13.	വിദ്യാഭ്യാസം, കലയും സംസ്കാരവും, യുവജനകാര്യം	വിദ്യാഭ്യാസ ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ	ആരോഗ്യവും വിദ്യാഭ്യാസവും
14.	പൊതുമരാമത്ത് (വൈദ്യുതിയും ഊർജ്ജവും ഉൾപ്പെടെ)	എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർ, ജില്ലാപഞ്ചായത്ത്	പൊതുമരാമത്ത്
15.	ജൈവവൈവിധ്യ മാനേജ്മെന്റ്, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം, പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം, ദുരന്ത നിവാരണം	സെക്രട്ടറി ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത്	പൊതുമരാമത്ത്

അനുബന്ധം 2

'ജൈവ വൈവിധ്യ മാനേജ്മെന്റ്, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം, പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം, ദുരന്ത നിവാരണം' എന്ന വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ പ്രത്യേക ചുമതലതകൾ

[ഖണ്ഡിക 3.1.2 (ബി)(15) കാണുക]

(എ) ദുരന്ത നിവാരണം

(1) നിലവിലുള്ള ദുരന്ത നിവാരണ പ്ലാൻ അവലോകനം ചെയ്ത് അവസ്ഥാ വിശകലനം കൂടി നടത്തിയ ശേഷം അവ കാലാനുസൃതമാക്കുക .

(2) എല്ലാ മേഖലയിലേയും ദുരന്ത നിവാരണ പ്രോജക്ടുകൾക്ക് രൂപം നൽകുന്നതിന് നേതൃത്വം നൽകുക.

(3) ദുരന്ത നിവാരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് തടസ്സമായേക്കാവുന്ന നിർമ്മിതികൾ പരമാവധി കുറയ്ക്കുന്നതിന് സഹായകരമാകുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ സമർപ്പിക്കുക.

(4) ദുരന്ത നിവാരണ വകുപ്പ് നിർദ്ദേശിക്കുന്ന തരത്തിൽ കമ്മ്യൂണിറ്റി റെസ്ക്യൂ വോളണ്ടിയേഴ്സിനെ പരിശീലിപ്പിച്ച് ഗ്രൂപ്പ് രൂപീകരിക്കുക

(ബി) കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം – പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം

(1) കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തിന് കാരണമാകുന്ന ഹരിതഗൃഹ വാതകങ്ങൾ (Green house Gases) പരമാവധി കുറയ്ക്കുന്നതിന് സ്വീകരിക്കാവുന്ന നടപടികൾ സംബന്ധിച്ച് നിർദ്ദേശങ്ങൾ സമർപ്പിക്കുക.

(2) ആഗോള താപനവും കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനവും സൃഷ്ടിക്കുന്ന പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ നേരിടുന്നതിന്/ലഘൂകരിക്കുന്നതിന് ദേശീയ, സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾ ചെയ്യുവരുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ചുവടു പിടിച്ച് പ്രാദേശിക കർമ്മ പദ്ധതിക്ക് രൂപം നൽകുക.

(3) പ്രകൃതി വിഭവങ്ങളുടെ അനിയന്ത്രിതമായ ഉപയോഗം കുറയ്ക്കുന്നതിനും ബദൽ സംവിധാനങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുന്നതിനും സഹായകമാകുന്ന മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ രൂപപ്പെടുത്തുക.

(4) ക്ലൈമറ്റ് റെസിലിയന്റ് കേരള എന്ന ലക്ഷ്യം നേടാനുള്ള പ്രവർത്തന പദ്ധതി ആവിഷ്കരിക്കുക.

(5) പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപന പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ സമർപ്പിക്കുക

(6) കാർബൺ ന്യൂട്രൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം എന്ന ലക്ഷ്യത്തിനായി പ്രവർത്തിക്കുക.

(7) പരിസ്ഥിതി ആഘാതം സൃഷ്ടിക്കുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കി പരിഹാര നടപടികൾ നിർദ്ദേശിക്കുക.

(സി) ജൈവ വൈവിദ്ധ്യം

(1) ജൈവവൈവിധ്യ രജിസ്റ്റർ സമകാലികമായി തയ്യാറാക്കുന്നതിന് ബയോഡൈവേഴ്സിറ്റി മാനേജ്മെന്റ് കമ്മിറ്റികളെ സഹായിക്കുക.

(2) ജൈവവിവിധ്യ പരിപാലനത്തിനുള്ള തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനതല പദ്ധതി തയ്യാറാക്കുന്നതിന് നേതൃത്വം നൽകുക.

(3) വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങൾ, പൊതു ഇടങ്ങൾ, സാമൂഹ്യ സംഘടനകളുടെ സ്ഥലങ്ങൾ, മറ്റ് സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവിടങ്ങളിൽ ജൈവവൈവിധ്യ പാർക്കുകൾ സ്ഥാപിച്ച് പരിപാലിക്കുന്നതിനുള്ള സാദ്ധ്യത സംബന്ധിച്ച് നിർദ്ദേശങ്ങൾ സമർപ്പിക്കുക.

(4) അധിനിവേശ സസ്യങ്ങൾ, ജീവജാലങ്ങൾ എന്നിവ സംബന്ധിച്ച റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കുക.

അനുബന്ധം 3

വികസന മുൻഗണന – അഭിപ്രായ സർവേ

[ഖണ്ഡിക 3.2.1 (8) കാണുക]

ക്രമ നമ്പർ	വികസന പ്രശ്നങ്ങൾ / വികസന സാദ്ധ്യതകൾ*	മുൻഗണനാക്രമം റാങ്ക് നൽകി അടയാളപ്പെടുത്തുക
1	കൃഷി : നെല്ലിന്റേയും പച്ചക്കറിയുടേയും ഉത്പാദനം	
2	മൃഗ പരിപാലനം : പാൽ, മുട്ട, ഇറച്ചി ഉത്പാദനം	
3	മാലിന്യം : മാലിന്യ നിർമ്മാർജ്ജനം	
4	പൊതു വിദ്യാഭ്യാസം ശക്തിപ്പെടുത്തുക	
5	പൊതുജനാരോഗ്യ സംവിധാനം മെച്ചപ്പെടുത്തുക	
6	തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുക	
7	സംരംഭകത്വ വികസനം	
8	കുടിവെള്ളം, ജലസംരക്ഷണം	
9	റോഡും ഗതാഗതവും	
10	പട്ടികജാതി, പട്ടികവർഗ്ഗ ക്ഷേമവും വികസനവും	
11	സ്ത്രീ സുരക്ഷ –സ്ത്രീ ശാക്തീകരണം	
12	കുട്ടികൾ, വയോജനങ്ങൾ, ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർ എന്നിവരുടെ ക്ഷേമം	
13	കലയും കായിക വിനോദവും വികസിപ്പിക്കൽ	
14	പഞ്ചായത്ത് ഓഫീസിന്റെ സേവനം മെച്ചപ്പെടുത്തുക	

കുറിപ്പ്:-താങ്കളുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ ഏറ്റവും ഉയർന്ന പരിഗണന എന്ന് തോന്നുന്ന ഇനത്തിന് റാങ്ക് നമ്പർ 1 എന്നും തുടർന്നുള്ളവയ്ക്ക് അവയുടെ പരിഗണനാ ക്രമത്തിലും റാങ്ക് നമ്പർ നൽകേണ്ടതാണ്.

* മുകളിൽ പ്രതിപാദിച്ചവയ്ക്ക് പുറമെ അധികമായി ഉൾപ്പെടുത്തണം എന്നു തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം കരുതുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ എഴുതി ചേർത്ത് ഗ്രാമസഭയുടെ പരിഗണനയ്ക്ക് നൽകാവുന്നതാണ്.

അനുബന്ധം 4

പദ്ധതി ആസൂത്രണ ഗ്രാമസഭാ യോഗത്തിന്റെ കാര്യപരിപാടി (മാതൃക)

[ഖണ്ഡിക 3.2.3 (8) കാണുക]

	ഇനം		ചുമതലപ്പെട്ടവർ
1.	സ്വാഗതം	:	ഗ്രാമസഭാ കൺവീനർ
2	പഞ്ചായത്തിന്റെ വികസന കാഴ്ചപ്പാട് നയസമീപനം (വിശദീകരണം)	:	പ്രസിഡന്റ്/വൈസ് പ്രസിഡന്റ്
3	മിഷൻ പ്രവർത്തനങ്ങളും വാർഷിക പദ്ധതിയും	:	സന്നദ്ധ പ്രവർത്തക/നായ വിദഗ്ധ/ൻ
4	മുൻ വാർഷിക പദ്ധതി നിർവ്വഹണത്തെയും നടപ്പ് വാർഷിക പദ്ധതി നിർവ്വഹണ പുരോഗതിയെയും സംബന്ധിക്കുന്ന റിപ്പോർട്ട് അവതരണം	:	സെക്രട്ടറി/സെക്രട്ടറി ചുമതലപ്പെടുത്തുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥ(ൻ)
5	അടുത്ത വാർഷിക പദ്ധതി കരട് പ്രോജക്ട് നിർദ്ദേശങ്ങൾ, പരിഷ്കരിച്ച സ്റ്റാറ്റസ് റിപ്പോർട്ട് എന്നിവയുടെ അവതരണം	:	സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർപേഴ്സൺമാരിൽ ഒരാൾ
6	പൊതു ചർച്ചയും ചോദ്യോത്തരങ്ങളും	:	ചോദ്യങ്ങൾ മുൻകൂട്ടിയോ തൽസമയമോ എഴുതി വാങ്ങിക്കാവുന്നതാണ്. തത്സമയം ചോദ്യങ്ങൾ ചോദിക്കുവാൻ അനുവദിക്കേണ്ടതാണ്
7	ഗ്രൂപ്പ് ചർച്ച (കരട് പ്രോജക്ട് നിർദ്ദേശങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച ചർച്ച)	:	തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനതലത്തിൽ എത്ര വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ ഉണ്ടോ അത്രയും ഗ്രൂപ്പുകളായി തിരിഞ്ഞ് ചർച്ച നടത്തി പൊതു നിർദ്ദേശങ്ങളും മുൻഗണനകളും തയ്യാറാക്കണം. ഓരോ ഗ്രൂപ്പിലും ഒരു ഫെസിലിറ്റേറ്ററുടെ സേവനം പഞ്ചായത്ത് ലഭ്യമാക്കണം
8	ഗ്രൂപ്പ് ചർച്ചയുടെ റിപ്പോർട്ടിംഗ് (പ്ലീനറി സെഷൻ)	:	ഓരോ ഗ്രൂപ്പിന്റെയും എഴുതി തയ്യാറാക്കിയ നിർദ്ദേശങ്ങളുടെ അവതരണം
9	കരട് പദ്ധതി നിർദ്ദേശങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച പൊതു ചർച്ച	:	
10	ചർച്ചകളുടെ ക്രോഡീകരണം, തീരുമാനങ്ങൾ അറിയിക്കൽ	:	പ്രസിഡന്റ്/വൈസ് പ്രസിഡന്റ്/സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർപേഴ്സൺമാർ
11	മിനിട്സ്, തീരുമാനങ്ങൾ എന്നിവ എഴുതി പൂർത്തിയാക്കിയ ശേഷം ഒപ്പ് രേഖപ്പെടുത്തൽ	:	ജനപ്രതിനിധികൾ, ഉദ്യോഗസ്ഥർ എന്നിവർക്ക് പുറമേ ഗ്രാമസഭാ യോഗത്തിൽ പങ്കെടുത്ത ഏത് അംഗത്തിനും ഒപ്പ് വയ്ക്കാവുന്നതാണ്.
12	സമാപനം, നന്ദി	:	ഗ്രാമസഭാ കോഓർഡിനേറ്റർ/സെക്രട്ടറി

കുറിപ്പ് (1) ബ്ലോക്ക്, ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾ സംഘടിപ്പിക്കുന്ന ഗ്രാമസഭയ്ക്ക് സമാനമായ യോഗത്തിന് ഈകാര്യപരിപാടി അനുയോജ്യമായ മാറ്റങ്ങളോടെ അവലംബിക്കാവുന്നതാണ്.

2) ഊരുകൂട്ട യോഗങ്ങൾക്കും ഈ കാര്യപരിപാടി മാതൃകയാക്കാവുന്നതാണ്.

അനുബന്ധം 5

പദ്ധതി ആസൂത്രണത്തിൽ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികളുടെയും സ്റ്റിയറിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടേയും ചുമതലകൾ

[ഖണ്ഡിക 3.4.2 (3) കാണുക]

1. **ധനകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി**

പദ്ധതിയുടെ വിഭവസ്രോതസ്സുകൾ കണ്ടെത്തുക, അടങ്കൽ യുക്തിസഹമായി നിശ്ചയിക്കുക, പദ്ധതി കണക്കുകൾ കൃത്യമായും ചിട്ടയായും തയ്യാറാക്കുക, പൊതുഭരണം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിന് പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെത്തേണ്ട പ്രോജക്ടുകൾ ശുപാർശ ചെയ്യുക, ശുപാർശ ചെയ്ത പ്രകാരം തയ്യാറാക്കിയ പ്രോജക്ടുകളുടെ കൃത്യതയും നിയമസാധുതയും ഉറപ്പുവരുത്തി അംഗീകരിച്ച് പദ്ധതി സംബന്ധിച്ച അന്തിമ തീരുമാനമെടുക്കുവാൻ ഭരണസമിതിക്ക് ശുപാർശ ചെയ്യുക എന്നിവ ധനകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടെ ചുമതലകളാണ്.

2. **വികസന സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി**

വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളുടെ രൂപീകരണം മുതൽ പദ്ധതി അംഗീകരിച്ചു കിട്ടുന്നതുവരെയുള്ള ആസൂത്രണ നടപടികൾ ഓരോന്നും യഥാസമയം ഫലപ്രദമായി നടത്തുന്നതിനുവേണ്ട മുന്നൊരുക്കങ്ങളും ഇടപെടലുകളും നടത്തുക, ആവശ്യമായ യോഗങ്ങൾ യഥാസമയം വിളിച്ചു ചേർക്കുക, ആവശ്യമായ തീരുമാനങ്ങൾ യഥാസമയം ഭരണസമിതിയിൽ എടുക്കുന്നതിനു വേണ്ട നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുക, ആവശ്യമായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ മറ്റ് സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികൾക്കും വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾക്കും നൽകുക, വികസന കാഴ്ചപ്പാട് രേഖ തയ്യാറാക്കി ഭരണസമിതി യോഗത്തിൽ അവതരിപ്പിക്കുക, പദ്ധതി രൂപീകരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് തയ്യാറാക്കേണ്ട എല്ലാ രേഖകളും കൃത്യമായും ചിട്ടയായും തയ്യാറാക്കുന്നതിനുവേണ്ട നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുക, ആവശ്യമായ മുഴുവൻ രേഖകൾ സഹിതം പദ്ധതി യഥാസമയം പരിശോധനയ്ക്കായി സമർപ്പിക്കുക, പദ്ധതി/പ്രോജക്ട് പരിശോധനാ ഘട്ടത്തിൽ കാണുന്ന ന്യൂനതകൾ യഥാസമയം പരിഹരിച്ചു നൽകുക എന്നിവ വികസന സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടെ ചുമതലകളാണ്. കൂടാതെ ചുവടെ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികൾക്ക് പറഞ്ഞിട്ടുള്ള എല്ലാ ചുമതലകളും വികസന സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിക്കും ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതാണ്.

3. **മറ്റു സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികൾ**

തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പൊതുവികസന കാഴ്ചപ്പാടിന് അനുസൃതമായി, ബന്ധപ്പെട്ട സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികൾക്ക് ആക്ട് പ്രകാരം നൽകപ്പെട്ട വിഷയങ്ങളിൽ മെച്ചപ്പെട്ട പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കുന്നതിന് സാദ്ധ്യമായ എല്ലാ നടപടികളും കൈക്കൊള്ളുക, സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടെ വിഷയ ചുമതലയിൽ വരുന്ന വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ ഫലപ്രദമായി രൂപീകരിക്കുന്നതിനുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകുക, ബന്ധപ്പെട്ട വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളുടെ യോഗങ്ങൾ ആവശ്യാനുസരണം വിളിച്ചുചേർക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തുക, അവ ഫലപ്രദമായി പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനു വേണ്ട ഇടപെടലുകൾ നടത്തുക, സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടെ വിഷയവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രോജക്ടുകൾ ബന്ധപ്പെട്ട വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളുമായി ചർച്ച ചെയ്ത് പൂർണ്ണവും കുറ്റമറ്റതുമാക്കുക, അപ്രകാരമുള്ള പ്രോജക്ടുകളുടെ കൃത്യതയും നിയമ സാധുതയും ഉറപ്പുവരുത്തി പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തു ന്നതിനായി അംഗീകരിച്ച് ഭരണസമിതിക്ക് ശുപാർശ ചെയ്യുക എന്നിവ എല്ലാ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികളുടെയും ചുമതലകളാണ്.

4. **സ്റ്റിയറിംഗ് കമ്മിറ്റി**

മേൽ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടെ പ്രവർത്തനം ഏകോപിപ്പിക്കേണ്ട ചുമതല സ്റ്റിയറിംഗ് കമ്മിറ്റിക്ക് ആയിരിക്കും. ഏതെങ്കിലും സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി ചുമതല നിർവഹിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ പഞ്ചായത്ത് തീരുമാനപ്രകാരം സ്റ്റിയറിംഗ് കമ്മിറ്റിക്ക് ആ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടെ ചുമതല നിർവഹിക്കാവുന്നതാണ്

അനുബന്ധം 6

പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതി കുടുംബങ്ങൾക്ക് പരിചരണ സേവനങ്ങളുടെ പാക്കേജ്

[ഖണ്ഡിക 6.2 (4) കാണുക]

1 പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതത്തിൽ നിന്ന് കുറഞ്ഞത് 50 ശതമാനം തുക പാവപ്പെട്ടവരിൽ പാവപ്പെട്ടവരായ പട്ടികവർഗ്ഗക്കാരുടെ പരിചരണ സേവനങ്ങളുടെ പാക്കേജിന് വകയിരുത്തണം. പരിചരണ സേവനങ്ങളുടെ പാക്കേജിന് അർഹരായ പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതി കുടുംബങ്ങളെ കണ്ടെത്തുന്നതിന് രണ്ട് ഘട്ടങ്ങളിലെ തിരച്ചിൽ പ്രക്രിയ അനുവർത്തിക്കണം. അതുപ്രകാരം പ്രാഥമിക പരിശോധനയ്ക്കുള്ള മാനദണ്ഡങ്ങളും അഗതി കുടുംബമായി പരിഗണിക്കുന്നതിനുള്ള ക്ലേശ ഘടകങ്ങളും ചുവടെ വിവരിക്കുന്നു.

1.1 അഗതി കുടുംബങ്ങളെ കണ്ടെത്തുന്നതിനുള്ള മാനദണ്ഡങ്ങൾ

(1) ഭൂരഹിതർ/10 സെന്റിൽ താഴെ ഭൂമിയുള്ളവർ

(2) ഭവന രഹിതർ/ജീർണ്ണിച്ച വീട്ടിൽ താമസിക്കുന്നവർ

(3) 300 മീറ്ററിനുള്ളിൽ കുടിവെള്ള സൗകര്യം ഇല്ലാത്ത കുടുംബങ്ങൾ

(4) ശുചിത്വ കക്കൂസ് ഇല്ലാത്ത കുടുംബങ്ങൾ

(5) ജോലിയുള്ള ഒരാൾപോലും ഇല്ലാത്ത കുടുംബം (ഒരു മാസം 10 ദിവസത്തിൽ താഴെ മാത്രം ജോലി)

(6) വനിത കുടുംബനാഥയായിട്ടുള്ള കുടുംബം

(7) ഭിന്നശേഷിയുള്ളവരോ, തീരാവ്യാധികൾ പിടിപെട്ടവരോ ഉള്ള കുടുംബം

(8) പ്രായപൂർത്തിയായ നിരക്ഷരർ ഉള്ള കുടുംബം

1.2 അഗതി കുടുംബമായി പരിഗണിക്കുന്നതിനുള്ള ക്ലേശ ഘടകങ്ങൾ

(1) ഭവന നിർമ്മാണത്തിന് ഭൂമി ഇല്ലാത്തവർ (പുറമ്പോക്ക് ഭൂമി, വനഭൂമി, കനാലുകളുടേയും പാടശേഖരങ്ങളുടേയും പുറംബണ്ടുകൾ എന്നിവിടങ്ങളിൽ താമസിക്കുന്നവർ)

(2) രാത്രികാലം പൊതു സ്ഥലങ്ങളിലും തെരുവുകളിലും കടത്തിണ്ണകളിലും അന്തിയുറങ്ങുന്നവർ

(3) അവിവാഹിതയായ അമ്മ/അമ്മയും കുഞ്ഞും മാത്രം/ഭർത്താവ് ഉപേക്ഷിച്ചതും ദുരിതമനുഭവിക്കുന്നതുമായ വനിതകൾ

(4) സാമ്പത്തിക പരാധീനതകൾ അനുഭവിക്കുന്ന, അകാലത്തിൽ വിധവകളാകേണ്ടി വന്നവർ, വിവാഹപ്രായം കഴിഞ്ഞിട്ടും അവിവാഹിതരായി കഴിയുന്ന വനിതകൾ

(5) തീരാവ്യാധികൾ/ ചികിത്സിച്ചു ഭേദമാക്കാൻ കഴിയാത്ത അസുഖങ്ങൾ പിടിപെട്ടവരും ശാരീരിക മാനസിക വെല്ലുവിളികൾ നേരിടുന്നവരും

(6) കുടുംബത്തിൽ ഭക്ഷണത്തിന് വക കണ്ടെത്താൻ കഴിവുള്ള 60 വയസിൽ താഴെ പ്രായമുള്ള ആരും തന്നെയില്ലാത്ത കുടുംബം

(7) ഭിക്ഷാടനം നടത്തി നിത്യവൃത്തി കഴിക്കുന്നവർ

(8) അതിക്രമങ്ങൾക്ക് ഇരയായിട്ടുള്ള വനിതകൾ

1.3 അഗതി കുടുംബങ്ങളുടെ പട്ടിക തയ്യാറാക്കൽ

അഗതികളെ കണ്ടെത്തുന്നതിന് അവലംബമാക്കിയിട്ടുള്ള 8 മാനദണ്ഡങ്ങളിൽ 6 മാനദണ്ഡങ്ങളെങ്കിലും ബാധകമായിട്ടുള്ള എല്ലാ കുടുംബങ്ങളുടേയും പട്ടിക തയ്യാറാക്കണം. ഇപ്രകാരം പട്ടികപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള കുടുംബങ്ങളെ ക്ലേശ ഘടകങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ വീണ്ടും പരിശോധിക്കണം. തുടർന്ന് 8 ക്ലേശ ഘടകങ്ങളിൽ ഏതെങ്കിലും ഒരു ഘടകം ബാധകമായിട്ടുള്ള കുടുംബത്തെ അഗതി കുടുംബമായി കണക്കാക്കാവുന്നതാണ്. രണ്ട് ഘട്ടങ്ങളിലേയും പരിശോധനയും പട്ടിക തയ്യാറാക്കലും നടത്തുകയെന്നത് ഊരുകൂട്ടത്തിന്റെ ചുമതലയാണ്.

1.4 അന്തിമ പട്ടിക അംഗീകരിക്കൽ

(1) മുകളിൽ വിവരിച്ച പ്രകാരം അഗതി കുടുംബങ്ങളുടെ പട്ടിക ഊരുകൂട്ടം തയ്യാറാക്കി കഴിഞ്ഞാൽ ഊരുകൂട്ട അംഗങ്ങൾ കഴിയുന്നിടത്തോളം വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് അംഗങ്ങൾക്കൊപ്പം ഗ്രൂപ്പുകളായി ഓരോ അഗതി കുടുംബവും സന്ദർശിക്കണം.

(2) ഓരോ ഗ്രൂപ്പും, സന്ദർശിക്കുന്ന അഗതി കുടുംബത്തിന്റെ വിശദാംശങ്ങൾ പ്രത്യേകം തയ്യാറാക്കണം. ഇതിനാവശ്യമായ ഫോറങ്ങൾ കുടുംബശ്രീ ജില്ലാ മിഷൻ കോഓർഡിനേറ്റർ ലഭ്യമാക്കുന്നതാണ്.

(3) കുടുംബ സന്ദർശനത്തിലൂടെ കണ്ടെത്തുന്ന അഗതി കുടുംബങ്ങളുടെ പട്ടിക ഊരുകൂട്ട യോഗത്തിൽ അവതരിപ്പിച്ച് അംഗീകാരം തേടണം. ഇത് സംബന്ധിച്ച് ഉണ്ടാകുന്ന ഓരോ പരാതിയും സൂക്ഷ്മമായി പരിശോധിക്കേണ്ടതും വിശദമായ റിപ്പോർട്ട് ഊരുകൂട്ടത്തിന്റെ അടുത്ത യോഗത്തിൽ സമർപ്പിക്കേണ്ടതുമാണ്.

(4) ഒരു കുടുംബം അഗതി കുടുംബമാണോ എന്ന് തീരുമാനിക്കേണ്ടത് ഊരുകൂട്ടമാണ്.

2. അർഹരായ പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതികൾക്ക് നൽകേണ്ട പരിചരണ സേവനങ്ങളുടെ പാക്കേജ്.

2.1 ഭക്ഷണം

(1) 65 വയസിനു മുകളിൽ പ്രായമുള്ള എല്ലാ പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതികൾക്കും അന്നപൂർണ പദ്ധതിപ്രകാരം ഭക്ഷ്യധാന്യം സൗജന്യമായി നൽകണം.

(2) യാതൊരു വരുമാനമാർഗ്ഗവും ഇല്ലാത്ത, കൊടിയ ദാരിദ്ര്യം അനുഭവിക്കുന്ന പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതികുടുംബങ്ങൾക്ക്, അന്ത്യോദയ അന്നയോജന പരിപാടി പ്രകാരം ഭക്ഷ്യധാന്യം വിതരണം ചെയ്യണം. ഭക്ഷ്യധാന്യം നൽകുന്നതിനാവശ്യമായ തുക പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതത്തിൽ നിന്നും പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതി കുടുംബങ്ങൾ റേഷൻ കാർഡ് രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിട്ടുള്ള പൊതുവിതരണ കേന്ദ്രത്തിൽ (റേഷൻ കടയിൽ) നേരിട്ട് ഒടുക്കേണ്ടതാണ്.

(3) വേതന തൊഴിൽ ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിന് മഹാത്മാഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയിലും (MGNREGS) വേതന തൊഴിലും ഭക്ഷ്യധാന്യവും ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിന് ദേശീയ ഗ്രാമീണ ഉപജീവന മിഷൻ (NRLM) പരിപാടിയിലും പട്ടികവർഗ്ഗ കുടുംബങ്ങളിലെ അഗതികളെ പ്രത്യേക പരിഗണന നൽകി പങ്കെടുപ്പിച്ച് തൊഴിൽ ലഭ്യമാക്കണം.

(4) പട്ടികവർഗ്ഗ വികസന വകുപ്പ് നടപ്പാക്കുന്ന ഫുഡ് സപ്പോർട്ട് പ്രോഗ്രാമിലൂടെയുള്ള (Food Support Programme) ഭക്ഷ്യധാന്യ വിതരണം പട്ടികവർഗ്ഗ കുടുംബശ്രീ അയൽക്കൂട്ട ശൃംഖല മുഖേന ആയിരിക്കണം.

(5) ശാരീരിക- മാനസിക വെല്ലുവിളികൾ നേരിടുന്നവർ, ദീർഘകാലമായി രോഗ ബാധിതർ, നിത്യരോഗികൾ, വളരെയേറെ പ്രായമുള്ളവർ എന്നിവർ മാത്രവും ഭക്ഷണം പാകം ചെയ്യാൻ ശേഷിയുള്ള ഒരാൾപോലും ഇല്ലാത്തതുമായ പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതി കുടുംബങ്ങൾക്ക് അംഗൻവാടികളിലൂടെ ഭക്ഷണം വിതരണം ചെയ്യണം.

(i) ഈ ചുമതല കുടുംബശ്രീയുടെ പട്ടികവർഗ്ഗ അയൽക്കൂട്ടങ്ങളേയും ഏരിയാ ഡെവലപ്മെന്റ് സൊസൈറ്റികളേയും ഏൽപ്പിക്കാവുന്നതാണ്.

(ii) ഈ വിഭാഗത്തിലെ അഗതികൾക്ക് ഭക്ഷണം പാകം ചെയ്ത് വിതരണം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള ചെലവ് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതത്തിൽ നിന്ന് വഹിക്കാവുന്നതാണ്.

(iii) അപ്രകാരം ഒരു മാസം ഭക്ഷണം പാകം ചെയ്ത് നൽകുന്നതിനാവശ്യമായ തുക ഏരിയാ ഡെവലപ്മെന്റ് സൊസൈറ്റികൾക്ക് മുൻകൂറായി നൽകാവുന്നതാണ്.

2.2 ആരോഗ്യ സുരക്ഷ

(1) ക്ഷയം, കുഷ്ഠം, ക്യാൻസർ, എയ്ഡ്സ്, ഹൃദ്രോഗം, വൃക്ക/മസ്തിഷ്ക സംബന്ധമായ രോഗങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയ്ക്ക് ഇരയായിട്ടുള്ള പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതികളുടെ ചികിത്സയ്ക്കായി, കൈമാറ്റം ചെയ്തിട്ടുള്ള ആശുപത്രികളിൽ ലഭ്യമായ സേവനം പ്രയോജനപ്പെടുത്തണം. ഇതിനായി ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം പ്രത്യേക നടപടി സ്വീകരിക്കണം.

(2) പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതി കുടുംബങ്ങളുടെ വ്യത്യസ്തങ്ങളായ ആരോഗ്യ ആവശ്യങ്ങൾ ശ്രദ്ധയോടെ നിരീക്ഷിക്കേണ്ട ചുമതല ബന്ധപ്പെട്ട പ്രാഥമികാരോഗ്യകേന്ദ്രം/ഫാമിലിഹെൽത്ത് സെന്ററിനാണ്.

(3) പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതി കുടുംബങ്ങൾക്ക് ഏതു രീതിയിലാണ് സേവനം പ്രദാനം ചെയ്യേണ്ടതെന്ന് തീരുമാനിക്കുന്നത് പ്രാഥമികാരോഗ്യ കേന്ദ്രവും ഗ്രാമപഞ്ചായത്തും കൂടയാലോചിച്ചായിരിക്കണം.

(4) പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതം, മറ്റ് സ്രോതസുകൾ എന്നിവയിൽ നിന്ന് ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ പട്ടികവർഗ്ഗ പരിചരണ പാക്കേജിന് ആവശ്യമായ വിഭവം കണ്ടെത്തേണ്ടതാണ്.

(5) ക്ഷയം, കുഷ്ഠം, ക്യാൻസർ, എയ്ഡ്സ്, ഹൃദ്രോഗം, വൃക്ക/മസ്തിഷ്ക സംബന്ധമായ രോഗങ്ങൾ മുതലായ രോഗങ്ങളുടെ ചികിത്സയ്ക്ക് മെഡിക്കൽ കോളേജുകളിലും ജില്ലാ/ജനറൽ

ആശുപത്രികളിലും ലഭ്യമായ സ്പെഷ്യലിസ്റ്റ് ഡോക്ടർമാരുടെ സേവനവും പ്രയോജനപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്. ഇതിനുവേണ്ടി പ്രത്യേക മെഡിക്കൽ ക്യാമ്പുകൾ സംഘടിപ്പിക്കാവുന്നതും ചെലവ് പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതത്തിൽ നിന്നും വഹിക്കാവുന്നതുമാണ്.

(6) ആധുനിക സൗകര്യങ്ങളുള്ള സ്വകാര്യ ആശുപത്രികളെകൊണ്ട് രോഗബാധിതരായ അഗതികളുടെ ചികിത്സ സൗജന്യമായി സ്പോൺസർ ചെയ്യുന്നതിന് ഗ്രാപഞ്ചായത്തുകൾ പരിശ്രമിക്കേണ്ടതാണ്.

(7) പ്രധാനമന്ത്രിയുടെ/മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ/പട്ടികജാതി, പട്ടികവർഗ്ഗ ക്ഷേമ വകുപ്പ മന്ത്രിയുടെ ദുരിതാശ്വാസ നിധിയിൽ നിന്നും പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതികൾക്ക് ചികിത്സാ സഹായം ലഭ്യമാക്കുന്നതിനാവശ്യമായ നടപടികൾ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.

(8) പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതി കുടുംബങ്ങളിലെ രോഗികൾക്ക് ആവശ്യമായ മരുന്നുകൾ സൗജന്യമായി ലഭ്യമാക്കണം. മരുന്ന് ലഭ്യമാക്കുന്നതിൽ പ്രാഥമിക ആരോഗ്യകേന്ദ്രം/ഇതര സർക്കാർ ആശുപത്രികൾ എന്നിവിടങ്ങളിൽ ലഭ്യമായ ഫണ്ട് ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്. ആവശ്യമെങ്കിൽ മരുന്ന് വാങ്ങുന്നതിന് പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതവും വിനിയോഗിക്കാവുന്നതാണ്. ഈ പ്രക്രിയയിൽ സുതാര്യത ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിന് ആരോഗ്യ മേഖലാവിദഗ്ധർ അടങ്ങുന്ന ഒരു ടെക്നിക്കൽ കമ്മിറ്റി ആവശ്യമായ മരുന്നുകൾ ഏതെന്ന് നിശ്ചയിക്കേണ്ടതും അവ വാങ്ങി രോഗികൾക്ക് നേരിട്ട് നൽകേണ്ടതുമാണ്. രോഗികൾക്ക് യഥാസമയം കൃത്യമായി മരുന്നുകൾ ലഭ്യമാക്കുന്നുവെന്ന് പട്ടികവർഗ്ഗ അയൽക്കൂട്ടങ്ങൾ ഉറപ്പുവരുത്തേണ്ടതാണ്.

(9) പരോപകാര തൽപരരായ വ്യക്തികളേയും ധർമ്മ സ്ഥാപനങ്ങളേയും പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതികളുടെ ചികിത്സാ ആവശ്യങ്ങൾ സ്പോൺസർ ചെയ്യുവാൻ പ്രേരിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. ഇത്തരത്തിൽ സ്പോൺസർമാരെ കണ്ടെത്തുന്നതിന് ആവശ്യമായ പ്രചാരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ, ബോധവൽക്കരണ ചർച്ചകൾ മുതലായവ സംഘടിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്.

(10) ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് സന്നദ്ധസേവന തൽപരരായ ആതുര ശുശ്രൂഷാ പ്രവർത്തകരുടെ ഒരു സമിതി രൂപീകരിക്കുകയും പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതികൾ നേരിടുന്ന ആരോഗ്യ പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിന് അവരുടെ സേവനം ലഭ്യമാക്കുകയും ചെയ്യാവുന്നതാണ്.

2.3 പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗത്തിലെ ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർക്ക് ആശ്വാസം നൽകൽ

(1) കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പരിപാടികളിലെ പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതം വിനിയോഗിച്ച് നടപ്പാക്കുന്ന പരിപാടികൾ ഭിന്നശേഷിക്കാർ അംഗങ്ങളായി ഉള്ള പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതി കുടുംബങ്ങൾക്ക് മുൻഗണന നൽകി നടപ്പാക്കേണ്ടതാണ്.

(2) പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതികൾക്ക്, കേരള സംസ്ഥാന വികലാംഗക്ഷേമ കോർപ്പറേഷൻ, കേരള ഫെഡറേഷൻ ഓഫ് ദി ബ്ലൈൻഡ് തുടങ്ങിയ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സഹകരണത്തോടെ തൊഴിൽ വൈദഗ്ധ്യ പരിശീലനം നൽകുവാനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്.

(3) പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതവും ദേശീയ ഗ്രാമീണ ഉപജീവന മിഷൻ വിഹിതവും ഉപയോഗിച്ച് പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതി കുടുംബങ്ങളിലെ ശാരീരിക-മാനസിക വെല്ലുവിളികൾ നേരിടുന്നവർക്ക് തൊഴിൽ നൽകുന്നതിനു വേണ്ടിയുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

(4) ഭിന്നശേഷിയുള്ളവരായ പട്ടികവർഗ്ഗക്കാരുടെ തൊഴിലധിഷ്ഠിത പ്രോജക്ടുകൾക്ക് കേന്ദ്ര – സംസ്ഥാന സോഷ്യൽ വെൽഫയർ അഡ്വൈസറി ബോർഡുകളിൽ നിന്ന് സാമ്പത്തിക സഹായം ലഭ്യമാക്കുന്നതിന് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ നടപടി സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.

2.4 സാമൂഹ്യ സുരക്ഷാ പെൻഷനുകളും വയോജന ക്ഷേമവും

(1) പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതികളിൽ അർഹരായവർക്ക് സാമൂഹ്യ സുരക്ഷാ പെൻഷനുകളും മറ്റു ധനസഹായങ്ങളും അനുവദിക്കുന്നതിന് ഉയർന്ന മുൻഗണന നൽകണം.

(2) പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗത്തിലെ വയോജനക്ഷേമത്തിനും വികസനത്തിനും പ്രാദേശിക പ്രത്യേകതകളുള്ള ഉചിതമായ പരിപാടികൾ കണ്ടെത്തി നടപ്പാക്കുന്നതിന് ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതാണ്.

2.5 പാർപ്പിടം

പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗങ്ങളിലെ ഭവന രഹിതർക്കും ഭൂരഹിത- ഭവനരഹിതർക്കുമുള്ള ആനുകൂല്യങ്ങൾ നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി 2-ന്റെ ഭാഗമായുള്ള ലൈഫ് പദ്ധതിയുടെ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് ലഭ്യമാക്കേണ്ടതാണ്.

2.6 കുടിവെള്ളം

(1) പരമ്പരാഗത ജലസ്രോതസ്സുകൾ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനായിരിക്കണം ആദ്യ പരിഗണന നൽകേണ്ടത്.

(2) നിലവിലുള്ള കുടിവെള്ള പ്രോജക്ടുകളിൽ പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതി കുടുംബങ്ങളുടെ വീടുകൾക്ക് ഏറ്റവും സമീപത്തായി പബ്ലിക് സ്റ്റാന്റ് പോസ്റ്റ് സ്ഥാപിക്കേണ്ടതാണ്.

(3) പട്ടികവർഗ്ഗ ഊരുകൾക്ക് പ്രയോജനം ലഭിക്കുന്ന കുടിവെള്ള പ്രോജക്ടുകൾ പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി പ്രകാരം ആരംഭിക്കേണ്ടതാണ്.

(4) പുതുതായി ആരംഭിക്കുന്ന കുടിവെള്ള പ്രോജക്ടുകളിൽ പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതി കുടുംബങ്ങൾ കൂടുതലുള്ള പ്രദേശങ്ങൾക്ക് മുൻഗണന നൽകേണ്ടതാണ്.

(5) പട്ടികവർഗ്ഗ ഊരുകളിൽ ഇറസായ കിണർ കുഴിക്കാവുന്നതാണ്.

2.7 വിദ്യാഭ്യാസം

(1) സ്കൂൾ വർഷം ആരംഭിക്കുന്നതിനു മുമ്പ് തന്നെ ഓരോ ഊരിലും സർവേ നടത്തി സ്കൂളിൽ ചേർന്നിട്ടില്ലാത്ത പട്ടികവർഗ്ഗ കുട്ടികളെ കണ്ടെത്തി അവരെ സ്കൂളിൽ ചേർക്കുന്നതിന് നടപടി സ്വീകരിക്കണം.

(2) വിദ്യാഭ്യാസം ഉപേക്ഷിച്ചവരെ വീണ്ടും സ്കൂളിൽ ചേർക്കാൻ ശ്രമങ്ങൾ നടത്തുന്നതിലൂടെ 18 വയസ്സിനു താഴെ പ്രായമുള്ള എല്ലാ പട്ടികവർഗ്ഗ കുട്ടികളും അവരുടെ കുടുംബസ്ഥിതി പരിഗണിക്കാതെ തന്നെ വിദ്യാഭ്യാസം തുടരുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തണം.

(3) പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതി കുടുംബങ്ങളിലെ വിദ്യാർത്ഥികൾ ഉൾപ്പെടെ പ്രീമെട്രിക് ഹോസ്റ്റലിൽ ചേർന്ന് പഠിക്കുവാൻ സൗകര്യം ലഭിക്കാത്ത എല്ലാ പട്ടികവർഗ്ഗ വിദ്യാർത്ഥികൾക്കും ആവശ്യമായ പഠനോപകരണങ്ങൾ, യൂണിഫോം മുതലായവ പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതം ഉപയോഗിച്ച് വിതരണം ചെയ്യേണ്ടതാണ്. ഈ പാക്കേജ് പ്രകാരം നൽകാവുന്ന ധനസഹായത്തിന്റെ നിരക്ക് ചുവടെ നൽകുന്നു.

ഇനം	വാർഷിക അലവൻസിന്റെ പരിധി (രൂപ)
(a) സ്കൂൾ യൂണിഫോം വാങ്ങുന്നതിന്	
(i) 9,10 ക്ലാസ്സുകളിലെ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് (എട്ടാം ക്ലാസ്സുവരെയുള്ള വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് S.S.K യുടെ ഭാഗമായി സ്കൂൾ യൂണിഫോം സൗജന്യമായി ലഭിക്കുന്നുണ്ട്.)	2000
(b) നോട്ട് ബുക്ക്, സ്റ്റേഷനറി മുതലായവ വാങ്ങുന്നതിന്	
(i) ലോവർ പ്രൈമറി വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് (ii) അപ്പർ പ്രൈമറി വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക്	750 1000
(iii) ഹൈസ്കൂൾ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക്	1300
(c) കുട, ചെരുപ്പ്, ഷൂസ്, സ്കൂൾബാഗ്, പെൻസിൽ, പേന എന്നിവ വാങ്ങുന്നതിന് (എല്ലാ സ്റ്റാൻഡേർഡുകളിലേയും വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക്)	1500

(4) ഇപ്രകാരമുള്ള വിദ്യാഭ്യാസ ധനസഹായം ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തുകൾ മാത്രമേ പട്ടികവർഗ്ഗ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് നൽകേണ്ടതുള്ളൂ.

(5) പട്ടികവർഗ്ഗ കുടുംബങ്ങളിലെ എല്ലാ വിദ്യാർത്ഥികളുടേയും പഠന നിലവാരം ഉയർത്താൻ പ്രത്യേക കോച്ചിംഗ് ഏർപ്പെടുത്തണം. ഇതിനായി യോഗ്യതയുള്ള ബിരുദധാരികൾ, കോളേജ് വിദ്യാർത്ഥികൾ, അദ്ധ്യാപകർ, സാക്ഷരതാ പ്രേരക്മാർ, മുതലായവരെ ഉൾപ്പെടുത്തി ഒരു സപ്പോർട്ട് ഗ്രൂപ്പ് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിൽ രൂപീകരിക്കണം. സപ്പോർട്ട് ഗ്രൂപ്പിന്റെ സംഘടനാ ചെലവ് പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതത്തിൽ നിന്നും വഹിക്കാവുന്നതാണ്. എന്നാൽ ഈ ആവശ്യത്തിന് ഓണറേറിയം നൽകാൻ പാടില്ല.

2.8 സാമൂഹ്യമായ ഒറ്റപ്പെടൽ

(1) പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതി കുടുംബങ്ങളിലെ അംഗങ്ങളെ പട്ടികവർഗ്ഗ അയൽക്കൂട്ടങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുവാൻ കമ്മ്യൂണിറ്റി ഡെവലപ്മെന്റ് സൊസൈറ്റികൾ നടപടി സ്വീകരിക്കണം. അപ്രകാരം അവരുടെ സാമൂഹ്യമായ ഒറ്റപ്പെടൽ അവസാനിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

(2) പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതി കുടുംബങ്ങളുടെ പുനരധിവാസ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ നിർവ്വഹണം, മേൽനോട്ടം, മോണിട്ടറിംഗ് മുതലായവ ബന്ധപ്പെട്ട ഊരുകൂട്ടങ്ങളുടെ ചുമതലയാണ്.

(3) പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതി കുടുംബങ്ങൾ നേരിടുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ പൗര സമൂഹത്തിന്റെ ശ്രദ്ധയിൽ കൊണ്ടുവരുന്നതിനുള്ള ശ്രമങ്ങൾ, ബോധവൽക്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ, അഗതികളെ കണ്ടെത്തുന്നതിനുള്ള സർവേ എന്നിവ ഊരുകൂട്ടങ്ങളുടെ പങ്കാളിത്തത്തോടെ ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതാണ്.

(4) പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതികളുടെ സർഗവാസന വികസിപ്പിക്കുന്നതിനും അവരുടെ ശേഷി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും സമൂഹത്തിലെ മറ്റു വിഭാഗങ്ങൾക്കൊപ്പം ഇടപഴകുന്നതിനുമുള്ള ആത്മബലം നൽകുന്നതിനും അനുയോജ്യമായ കൗൺസലിംഗ് സംഘടിപ്പിക്കുവാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കണം.

(5) പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതികളുടെ മാനസിക ശാരീരിക കഴിവുകൾ പരിപോഷിപ്പിക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ പരിശീലനങ്ങൾ മനഃശാസ്ത്രജ്ഞരുടേയും വിദഗ്ധരുടേയും പ്രൊഫഷണലുകളുടേയും ഉപദേശാനുസരണം സംഘടിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. അതിന്റെ ചെലവ് പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

2.9 ബ്ലോക്ക്/ ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾ സഹായം ലഭ്യമാക്കൽ

ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ നടത്തുന്ന പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതി കുടുംബ പരിചരണ സേവന പാക്കേജിന് ബ്ലോക്ക്/ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾ സഹായം ലഭ്യമാക്കേണ്ടതാണ്.

അനുബന്ധം 7

ജെൻഡർ റിസോഴ്സ് സെന്ററുകൾ (GRC) – വിവിധ തലങ്ങളിൽ

[ഖണ്ഡിക 6.3.1 (1) കാണുക]

(എ) ജില്ലാതല ജെൻഡർ റിസോഴ്സ് സെന്റർ

തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ റിസോഴ്സ് സെന്ററുകൾക്ക് പിന്തുണ നൽകുന്ന കേന്ദ്ര സംവിധാനമാണ് ജില്ലാതല ജെൻഡർ റിസോഴ്സ് സെന്റർ. ജില്ലാതലത്തിൽ ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി ജെൻഡർ റിസോഴ്സ് സെന്റർ രൂപീകരിക്കേണ്ടതാണ്. ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി നിശ്ചയിക്കുന്ന ജില്ലാ ആസൂത്രണസമിതിയിലെ ഒരു വനിതാ അംഗം അദ്ധ്യക്ഷയും വനിതാ പ്രൊട്ടക്ഷൻ ഓഫീസർ കൺവീനറുമായി 15 അംഗങ്ങളിൽ അധികരിക്കാത്ത ജി.ആർ.സിക്ക് രൂപം നൽകേണ്ടതാണ്. ഇതിൽ വനിതാ സെൽ സി.ഐ, ലീഗൽ സർവീസസ് അതോറിറ്റി പ്രതിനിധി, വനിതാ വികസന ഓഫീസർ, ജെൻഡർ സ്റ്റഡീസ്/വിമൻ സ്റ്റഡീസ് എന്നിവ ഐച്ഛിക വിഷയമായി പഠിച്ചവർ / റിസർച്ച് നടത്തിയവർ, ജെൻഡർ/വിമൻ എന്നീ വിഷയങ്ങളിൽ പ്രവർത്തന പരിചയമുള്ളവർ (അതിൽ ഒരാളെങ്കിലും ട്രാൻസ് ജെൻഡർ /ഇന്റർ സെക്സ് വ്യക്തി ആയിരിക്കേണ്ടതാണ്), കുടുംബശ്രീ ജില്ലാ മിഷൻ പ്രതിനിധി, വികേന്ദ്രീകൃത ആസൂത്രണത്തിൽ പരിജ്ഞാനമുള്ളവർ എന്നിവർ അംഗങ്ങളാവേണ്ടതാണ്. ചുവടെ പറയുന്ന ചുമതലകളും പ്രവർത്തനങ്ങളും ജില്ലാതല ജെൻഡർ റിസോഴ്സ് സെന്റർ നിർവ്വഹിക്കേണ്ടതാണ്.

(1) സ്കൂളുകൾ ഉൾപ്പടെയുള്ള എല്ലാ സ്ഥാപനങ്ങളുടേയും ജെൻഡർ റിലേറ്റഡ് പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കുള്ള വൈദഗ്ദ്ധ്യം, പിന്തുണ, ഏകോപനം എന്നിവ ഉറപ്പാക്കുക.

(2) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ലിംഗനീതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പരിപാടികൾ ആവിഷ്കരിക്കുന്നതിനും നടപ്പിലാക്കുന്നതിനും ആവശ്യമായ ഇടപെടലുകൾ നടത്തുക

(3) ജാഗ്രതാ സമിതികളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായ എല്ലാ പിന്തുണയും നൽകുക

(4) ലിംഗനീതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ നടപ്പാക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകൾക്ക് സാങ്കേതിക സഹായം നൽകൽ, വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായ പിന്തുണ, പരിശീലനം, നൂതന ആശയങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കൽ, പ്രചരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ സംഘടിപ്പിക്കുക തുടങ്ങിയവ.

(ബി) ബ്ലോക്ക് തല ജെൻഡർ റിസോഴ്സ് സെന്റർ

ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് തലത്തിൽ ക്ഷേമകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർപേഴ്സൺ അദ്ധ്യക്ഷനായും (ക്ഷേമകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർപേഴ്സൺ വനിത അല്ലെങ്കിൽ ക്ഷേമകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയിലെ, ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് നിശ്ചയിക്കുന്ന വനിതാ അംഗം) EOWW(Extension Officer-women welfare) കൺവീനറുമായി 15 പേരിൽ അധികരിക്കാത്ത GRC രൂപീകരിക്കേണ്ടതാണ്. ഇതിൽ CDPO, ഒരു CDS ചെയർപേഴ്സൺ, രണ്ട് വനിത ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് മെമ്പർമാർ, ജെൻഡർ/വിമൻ വിഷയങ്ങളിൽ പ്രവർത്തന പരിചയമുള്ളവർ ഈ വിഷയങ്ങളിലെ വിദഗ്ദ്ധർ,

റിസർച്ച് സ്കോളേഴ്സ് എന്നിവർ അംഗങ്ങളാകേണ്ടതാണ്. ചുവടെ പറയുന്ന ചുമതലകളും പ്രവർത്തനങ്ങളും ബ്ലോക്ക് തല ജെൻഡർ റിസോഴ്സ് സെന്റർ നിർവ്വഹിക്കേണ്ടതാണ്.

(1) ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തിന്റെ വനിതാ ഘടക പദ്ധതി (WCP) യുക്തി ഭദ്രമായ അടിത്തറയിൽ തയ്യാറാക്കുകയും ഫലപ്രദമായ നിർവ്വഹണം നടക്കുന്നു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുകയും ചെയ്യുക

(2) ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തിന്റെ പരിധിയിൽ നടത്തുന്ന ജെൻഡർ റിലേറ്റഡ് പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കുള്ള പിന്തുണ, ഏകോപനം, പരിശീലനം, സാങ്കേതിക സഹായം, പ്രചരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ മുതലായവ ബ്ലോക്ക് തല ജി.ആർ.സി ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതാണ്.

(3) ജാഗ്രതാസമിതികളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കാവശ്യമായ പിന്തുണ നൽകൽ, ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് തല ജി.ആർ.സികൾ സജീവമാക്കുന്നതിനുള്ള ഇടപെടലുകൾ എന്നിവയും ബ്ലോക്ക് തല ജി.ആർ.സി ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതാണ്.

(സി) ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് തല ജെൻഡർ റിസോഴ്സ് സെന്റർ

ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് തലത്തിൽ ക്ഷേമകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർപേഴ്സൺ അദ്ധ്യക്ഷയും (ക്ഷേമകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർപേഴ്സൺ വനിത അല്ലെങ്കിൽ ക്ഷേമകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയിലെ ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് നിശ്ചയിക്കുന്ന വനിതാ അംഗം) കുടുംബശ്രീ മെമ്പർ സെക്രട്ടറി കൺവീനറുമായി 15 പേരിൽ അധികരിക്കാത്ത GRC രൂപീകരിക്കേണ്ടതാണ്. ഇതിൽ ICDS സൂപ്പർവൈസർ, CDS ചെയർപേഴ്സൺ, രണ്ട് വനിത ജനപ്രതിനിധികൾ, സന്നദ്ധപ്രവർത്തകരായ 3 വനിതകൾ, കുടുംബശ്രീ കമ്മ്യൂണിറ്റി കൗൺസിലർ, ജെൻഡർ/വിമൻ എന്നീ വിഷയങ്ങളിൽ പ്രവർത്തന പരിചയമുള്ള 3 പേർ, ഈ വിഷയങ്ങളിലെ വിദഗ്ധരായ 2 പേർ എന്നിവർ അംഗങ്ങളാവേണ്ടതാണ്. ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് തല ജെൻഡർ റിസോഴ്സ് സെന്ററിന്റെ ചുമതലകളും പ്രവർത്തനങ്ങളും ചുവടെ പറയുന്നു.

(1) ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിന്റെ വനിതാ ഘടക പദ്ധതി (WCP) യുക്തി ഭദ്രമായ അടിത്തറയിൽ തയ്യാറാക്കുകയും ഫലപ്രദമായ നിർവ്വഹണം നടക്കുന്നു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുകയും ചെയ്യുക

(2) പ്രദേശത്തെ സ്ത്രീകളുടെ സാമൂഹിക പദവി ഉയർത്തുന്നതിന് ആവശ്യമായ പ്രവർത്ത നങ്ങൾ സംഘടിപ്പിക്കുകയും ആവശ്യമായ ഇടപെടലുകൾ നടത്തുകയും ചെയ്യുക.

(3) തദ്ദേശസ്ഥാപന പരിധിയ്ക്കകത്ത് താമസിക്കുന്ന ട്രാൻസ് ജെൻഡർ/ഇന്റർ സെക്സ് വ്യക്തികളുടെ അവസ്ഥയും പദവിയും മനസ്സിലാക്കുകയും അവ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളും ഇടപെടലുകളും നടത്തുകയും ചെയ്യുക.

(4) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും ഘടക സ്ഥാപനങ്ങളും ജെൻഡർ സൗഹൃദമാക്കുന്നതിന് ഇടപെടലുകൾ നടത്തുക.

(5) ലിംഗപദവി/ സ്ത്രീപദവി പഠനം നടത്തുക.

(6) ജാഗ്രതാ സമിതിയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായ പരിശീലനം, ബോധവൽക്കരണം, കൗൺസിലിംഗ് തുടങ്ങിയവയ്ക്ക് പിന്തുണ നൽകുക.

(7) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപന പരിധിയിലുള്ള എല്ലാ ജെൻഡർ റിലേറ്റഡ് പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കും ഉള്ള വൈദഗ്ധ്യം, പിന്തുണ, ഏകോപനം പരിശീലനം മുതലായവ നൽകുക.

(8) എല്ലാ വർഷവും ലിംഗതുല്യത പെർഫോമൻസ് റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കി പ്രസിദ്ധീകരിക്കുക.

അനുബന്ധം 8

ജെൻഡർ ഡെസ്കുകൾ

[ഖണ്ഡിക 6.3.1(3) കാണുക]

(1) സർക്കാർ, എയ്ഡഡ് ഹൈസ്കൂൾ/ഹയർ സെക്കൻഡറി സ്കൂളുകളിലെ പെൺകുട്ടികൾ/ ട്രാൻസ്ജെൻഡർ/ ഇന്റർസെക്സ് കുട്ടികളുടെ എണ്ണത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഒന്നോ അതിലധികമോ സ്കൂളുകൾ ഒരു യൂണിറ്റായി കണക്കാക്കി ഒരു കൗൺസിലർക്ക് ചുമതല നൽകികൊണ്ട് ജെൻഡർ ഡെസ്കുകൾ, ജില്ലാപഞ്ചായത്തുകൾക്ക് രൂപീകരിക്കാവുന്നതാണ്. സാമൂഹ്യനീതി, വിദ്യാഭ്യാസം, വനിതാ ശിശു വികസന വകുപ്പുകൾ നിയോഗിച്ചിട്ടുള്ള സ്കൂൾ കൗൺസിലേഴ്സിനെ ഉപയോഗിച്ച് എല്ലാ ഹൈസ്കൂൾ/ഹയർസെക്കൻഡറി സ്കൂളുകളിലും കൗൺസിലറുടെ സേവനം ഉറപ്പാക്കണം. കൗൺസിലർമാർ അധികമായി വേണ്ടി വരികയാണെങ്കിൽ കരാർ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് നിയോഗിക്കാവുന്നതും പത്ത് മാസത്തേക്ക് വേതനം നൽകാവുന്നതുമാണ്. സാമൂഹ്യനീതി/ വനിതാ ശിശു വികസന വകുപ്പുകളിലെ മാനദണ്ഡപ്രകാരം യോഗ്യതയും വേതനവും നിശ്ചയിക്കേണ്ടതാണ്.

(2) ചുവടെ ചേർക്കുന്നവർ അംഗങ്ങളായ ജില്ലാതല മോണിട്ടറിംഗ് സമിതി കൗൺസിലർമാരുടെ പ്രവർത്തനം കാര്യക്ഷമമാക്കുന്നതിനാവശ്യമായ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതും പ്രവർത്തന പുരോഗതി വിലയിരുത്തേണ്ടതുമാണ്.

ചെയർപേഴ്സൺ	ഡി.പി.സി.ചെയർപേഴ്സൺ
കൺവീനർ	ജില്ലാ വനിത ശിശു വികസന ഓഫീസർ
അംഗങ്ങൾ	ജില്ലാ വനിതാ ക്ഷേമ ഓഫീസർ
	ജോയിന്റ് ഡയറക്ടർ, തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ്
	സാങ്കേതിക വിദ്യാഭ്യാസം/ സാങ്കേതിക വൈദഗ്ധ്യം ഉള്ള ഒരു സന്നദ്ധ പ്രവർത്തക/ൻ
	വിദ്യാഭ്യാസ ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ
	ജില്ലാ മെഡിക്കൽ ഓഫീസർ

അനുബന്ധം 9

ഐക്യരാഷ്ട്ര സംഘടന പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടുള്ള സുസ്ഥിര വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ : 2030

[ഖണ്ഡിക 7.1 (4) കാണുക]

1. എല്ലാ തരത്തിലും എല്ലായിടത്തുമുള്ള ദാരിദ്ര്യത്തിന് അറുതിവരുത്തുക
2. വിശപ്പ് ഇല്ലായ്മ ചെയ്യൽ, ഭക്ഷ്യസുരക്ഷ, മെച്ചപ്പെട്ട പോഷകാഹാരം എന്നിവ ഉറപ്പ വരുത്തൽ, സുസ്ഥിര കാർഷിക വൃത്തി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കൽ
3. എല്ലാ പ്രായത്തിലുമുള്ള എല്ലാ ജനങ്ങൾക്കും ക്ഷേമവും ആരോഗ്യ ജീവിതവും ഉറപ്പാക്കൽ
4. എല്ലാവരെയും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന തുല്യതയും ഗുണപരതയുമുള്ള വിദ്യാഭ്യാസം ഉറപ്പാക്കുകയും വിജ്ഞാനം ആർജ്ജിക്കുന്നതിനുള്ള ആയുഷ്കാല അവസരങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുക.
5. ലിംഗസമത്വം കൈവരിക്കുകയും സ്ത്രീകളെയും പെൺകുട്ടികളെയും ശാക്തീകരിക്കുകയും ചെയ്യുക.
6. ജലത്തിന്റെ ലഭ്യതയും സുസ്ഥിര പരിപാലനവും ശുചിത്വവും ഏവർക്കും ഉറപ്പ വരുത്തുക.
7. താങ്ങാവുന്നതും അവലംബിക്കാവുന്നതും സുസ്ഥിരവും ആധുനികവുമായ ഊർജ്ജത്തിന്റെ, പ്രാപ്യത എല്ലാവർക്കും ഉറപ്പ വരുത്തുക
8. ഏവർക്കും നിലയ്ക്കാത്തതും സർവ്വോന്മുഖവുമായ സുസ്ഥിര സാമ്പത്തിക വളർച്ചയും, ഗുണപരവും ലാഭകരവും മാന്യവുമായ തൊഴിലും ഉറപ്പാക്കൽ
9. പ്രതികൂല സാഹചര്യങ്ങളെ അതിജീവിക്കുന്ന തരത്തിലുള്ള അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുക, സുസ്ഥിരവും ഉൾച്ചേർക്കപ്പെട്ടതുമായ വ്യാവസായവൽക്കരണം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക, നൂതനാശയങ്ങൾ പരിപോഷിപ്പിക്കുക.
10. രാജ്യത്തിനകത്തും രാജ്യങ്ങൾക്കിടയിലുമുള്ള അസമത്വം കുറയ്ക്കുക
11. എല്ലാവരേയും ഉൾക്കൊള്ളാവുന്നതും സുരക്ഷിതവുമായ മാറ്റങ്ങൾക്ക് അനുയോജ്യവുമായ രീതിയിൽ നഗരങ്ങളെയും മനുഷ്യ ആവാസവ്യവസ്ഥകളെയും സുസ്ഥിരമാക്കുക.
12. സുസ്ഥിര ഉപഭോഗവും ഉത്പാദനക്രമങ്ങളും ഉറപ്പാക്കുക.
13. കാലാവസ്ഥാവ്യതിയാനവും അതിന്റെ പ്രത്യാഘാതങ്ങളും നേരിടുന്നതിനാവശ്യമായ അടിയന്തിര നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുക.
14. സുസ്ഥിര വികസനത്തിനായി മഹാസമുദ്രങ്ങൾ, കടൽ, സമുദ്രവിഭവങ്ങൾ എന്നിവ സംരക്ഷിച്ച് സുസ്ഥിരതയോടെ ഉപയോഗിക്കുക.
15. ഭൗമ-വന ആവാസവ്യവസ്ഥകളുടെ സുസ്ഥിര ഉപയോഗവും സംരക്ഷണവും പുനരുജ്ജീവനവും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക വഴി ജൈവവൈവിദ്ധ്യശോഷണത്തിനും മരുവൽക്കരണ പ്രക്രിയക്കും അറുതിവരുത്തി പൂർവ്വസ്ഥിതിയിലാക്കുക.
16. എല്ലാവർക്കും നീതി ഉറപ്പാക്കി, എല്ലാതലങ്ങളിലും കാര്യക്ഷമമായതും ഉത്തരവാദിത്വപൂർണ്ണവും ഉൾച്ചേർക്കപ്പെട്ടതുമായ സ്ഥാപനങ്ങളെ സൃഷ്ടിക്കുകയും സുസ്ഥിര വികസനത്തിനായി സമാധാനപൂർണ്ണവും എല്ലാവരെയും ഉൾക്കൊള്ളുന്നതുമായ സമൂഹങ്ങളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക.
17. സുസ്ഥിര വികസനത്തിനായുള്ള ആഗോള പങ്കാളിത്തം പുനരുജ്ജീവിക്കാനാവശ്യമായ നിർവ്വഹണ ഉപാധികൾ ശാക്തീകരിക്കുക.

ഫോറം 1

പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി (2022 – 27)

ആസൂത്രണ സമിതി അംഗങ്ങളുടെ വിവരങ്ങൾ

[ഖണ്ഡിക 3.1.1 (എ) (1) കാണുക]

തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പേര് :

ഭരണസമിതി തീരുമാന നമ്പരും തീയതിയും : വാർഷിക പദ്ധതി.....

ക്ര.ന.	പേരും വിലാസവും	ഫോൺ ഇ-മെയിൽഐ.ഡി	പുനസംഘടിപ്പിച്ച ആസൂത്രണസമിതിയിലെ സ്ഥാനം*	ഉൾപ്പെടുന്ന വിഭാഗം**	സ്ത്രീ/ പുരുഷൻ	എസ്.സി/ എസ്.ടി/ മറ്റുള്ളവ	വിദ്യാഭ്യാസ യോഗ്യത	വൈദഗ്ധ്യം/ പരിചയം മേഖല	തൊഴിൽ
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									
13									
14									
15									
16									

*അദ്ധ്യക്ഷൻ/ഉപാദ്ധ്യക്ഷൻ/കൺവീനർ/അംഗം

** തദ്ദേശഭരണ അദ്ധ്യക്ഷൻ/ സെക്രട്ടറി/ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർപേഴ്സൺ/വിദഗ്ധ അംഗം/ സന്നദ്ധപ്രവർത്തകർ

സ്ഥലം :

തീയതി : സെക്രട്ടറിയുടെ പേരും ഒപ്പും

ഫോറം 2

പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി (2022 – 27)
വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് അംഗങ്ങളുടെ വിവരങ്ങൾ
[ഖണ്ഡിക 3.1.2 (എ) (18) കാണുക]

തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പേര് : വാർഷിക പദ്ധതി.....

ഭരണസമിതി തീരുമാന നമ്പരും തീയതിയും : വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ

പേര്.....

ക്ര.ന.	പേരും വിലാസവും	ഫോൺ ഇ-മെയിൽ ഐ.ഡി	പുനസംഘടിപ്പിച്ച വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിലെസ്ഥാനം*	സ്ത്രീ/ പുരുഷൻ	എസ്.സി/ എസ്.ടി/ മറ്റുള്ളവ	വിദ്യാഭ്യാസ യോഗ്യത	വൈദഗ്ധ്യം/പരിചയം മേഖല	തൊഴിൽ
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								
11								
12								
13								
14								
15								

*ചെയർപേഴ്സൺ/വൈസ് ചെയർപേഴ്സൺ/കൺവീനർ/അംഗം

ഓരോ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിനും പ്രത്യേകം ഫോറം തയ്യാറാക്കണം,

തീയതി : സെക്രട്ടറിയുടെ പേരും ഒപ്പും

ഫോറം 3

പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി
പ്രശ്നവിശകലനവും പ്രശ്ന പരിഹാര സാദ്ധ്യതകളും
[ഖണ്ഡിക 3.3.6 (3) കാണുക]

തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പേര് :.....

വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ പേര്:..... വാർഷിക പദ്ധതി.....

ക്രമ നമ്പർ	പ്രശ്നങ്ങൾ	പ്രശ്നബാധിത പ്രദേശം, വിഭാഗം	പ്രശ്നത്തിന്റെ തീവ്രത (✓ ചെയ്യുക)			പ്രശ്നത്തിനുള്ള കാരണങ്ങൾ/ വെല്ലുവിളികൾ	പ്രശ്നത്തിനുള്ള കാരണങ്ങൾ / വെല്ലുവിളികൾ പരിഹരിക്കുന്നതിന് നിലവിലെ സാദ്ധ്യത പരിഗണിച്ചാൽ ഏറ്റെടുക്കാൻ കഴിയുന്ന / ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്തെല്ലാം?*			
			ലഘുതരം	ഗുരുതരം	അതീവ ഗുരുതരം		ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിൽ	കീഴ്ട്ട് പഞ്ചാത്ത് തലത്തിൽ	മുകൾതട്ട് പഞ്ചായത്ത് തലത്തിൽ	സർക്കാർ തലത്തൽ

*തദ്ദേശഭരണത്തിന്റെ അധികാരങ്ങൾ, ചുമതലകൾ, പദ്ധതി രൂപീകരണ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ എന്നിവയും സാങ്കേതിക ക്ഷമത, സാമ്പത്തിക ക്ഷമത, വിജയ സാദ്ധ്യത, പ്രായോഗികത, പൊതുപണം വിനിയോഗിക്കുന്നതിലെ സാമൂഹ്യ പ്രസക്തി എന്നിവയും കണക്കിലെടുത്തുകൊണ്ടായിരിക്കണം സാദ്ധ്യതകൾ പരിഗണിക്കേണ്ടത്

സ്ഥലം ഒപ്പ്

തീയതി പേര്

കൺവീനർ

ഫോറം 4

പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി

മുൻ വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ ഏറ്റെടുത്ത പ്രോജക്ടുകളുടെ വിശദാംശങ്ങൾ

(പൂർത്തിയാകാത്ത പ്രോജക്ടുകളുടെ വിവരങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെ)

[ഖണ്ഡിക 3.1.2 (ബി) (7) കാണുക]

തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പേര് :.....

വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ പേര്:..... വർഷം.....

ക്രമ നമ്പർ	പ്രോജക്ട് നമ്പർ	പ്രോജക്ടിന്റെ പേര്	S.O./ New	GEN/ SCSP/ TSP	പ്രോജക്ടിന്റെ അവസ്ഥ*	ലക്ഷ്യം		നേട്ടം		പ്രതീക്ഷിച്ച പ്രയോജനം	കൈവരിച്ച യഥാർത്ഥ പ്രയോജനം
						സാമ്പത്തികം (രൂപ)	ഭൗതികം	സാമ്പത്തികം (രൂപ)	ഭൗതികം		
	ആകെ										

*പൂർത്തീകരിച്ചു/തുടരുന്നു/പൂർത്തീകരിക്കാതെ ഉപേക്ഷിച്ചു

സ്ഥലം : ഒപ്പ് :

തീയതി : പേര് :

കൺവീനർ

.....(വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ്)

കുറിപ്പ് :

(1) യഥാർത്ഥ പ്രയോജനം – ഉദാ- ഒരു കുടിവെള്ള പദ്ധതിയുടെ യഥാർത്ഥ പ്രയോജനം എന്നത് 55 കുടുംബങ്ങൾക്ക് പ്രതിദിനം 300 ലിറ്റർ വീതം കുടിവെള്ളം വർഷം മുഴുവൻ ലഭ്യമാക്കുക.

ഫോറം 5

പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി
തൻ വർഷം ഏറ്റെടുത്ത പ്രോജക്ടുകളുടെ വിശദാംശങ്ങൾ
[ഖണ്ഡിക 3.1.2 (ബി) (7) കാണുക]

തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പേര്.....

വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ പേര്..... വാർഷിക പദ്ധതി.....

ക്രമ നമ്പർ	പ്രോജക്ട് നമ്പർ	പ്രോജക്ടിന്റെ പേര്	S.O/New	GEN/SCSP/TSP	ലക്ഷ്യം		നേട്ടം		പ്രോജക്ടിന്റെ ഇപ്പോഴത്തെ അവസ്ഥ*
					സാമ്പത്തികം (രൂപ)	ഭൗതികം	സാമ്പത്തികം (രൂപ)	ഭൗതികം	

*പൂർത്തീകരിച്ചു/ തുടരുന്നു/പൂർത്തീകരിക്കാതെ ഉപേക്ഷിച്ചു

സ്ഥലം :

തീയതി :

ഒപ്പ്:

പേര്:

കൺവീനർ

----------വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ്

ഫോറം 6

പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി

ഗ്രാമസഭാ യോഗത്തിൽ അവതരിപ്പിക്കുന്നതിന് നിർദ്ദേശിക്കുന്ന അടുത്ത വർഷത്തെ പ്രോജക്ടുകൾ

[3.1.2 (ബി) (7), 3.1.2. (സി) (1) എന്നീ ഖണ്ഡികകൾ കാണുക]

തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പേര്.....

വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ പേര്..... .....വാർഷിക പദ്ധതി

ക്രമനം	നിർദ്ദേശിക്കുന്ന പ്രോജക്ടിന്റെ പേര്	ലക്ഷ്യങ്ങൾ എന്തെല്ലാം	ഗുണഭോക്തൃ വിഭാഗം, എണ്ണം, ഗുണഭോക്തൃ പ്രദേശം ഏത്	പ്രധാന പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്തെല്ലാം? എത്ര അളവിൽ (2)	വികസന ഫണ്ട്	മെയിന്റനൻസ് ഫണ്ട്	തനത് ഫണ്ട്	കേന്ദ്രാവിഷ്കൃതം	സംസ്ഥാനാവിഷ്കൃതം	വായ്പ	ഗുണഭോക്തൃ വിഹിതം	മറ്റുള്ളവ	ആകെ അടങ്കൽ
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)
X	ആകെ	X	X										

സ്ഥലം :
തീയതി :

ഒപ്പ്:
പേര്:
കൺവീനർ
.....വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ്

1. ഗുണഭോക്താക്കളുടെ എണ്ണം അവർ ഏത് വിഭാഗത്തിലുള്ളവർ അല്ലെങ്കിൽ ഏത് പ്രദേശത്തിലുള്ളവർ എന്ന് എഴുതണം
2. എന്തെല്ലാം പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നും അവ എത്ര അളവിൽ എന്നും എഴുതണം. ബാധകമായ സംഗതികൾ എവിടെ എന്നും എഴുതണം. ഒന്നിലധികം പ്രദേശങ്ങളിൽ നടത്തേണ്ട നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തികൾ കൂട്ടിച്ചേർത്ത് ഒറ്റ പ്രോജക്ടായി നിർദ്ദേശിക്കാൻ പാടില്ല.

ഫോറം 7

പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി : വിഭവ വകയിരുത്തൽ

[ഖണ്ഡിക 3.3.6 (5) കാണുക]

തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പേര്:. . .....

വാർഷിക പദ്ധതി.....

1.വിഭവ സ്രോതസ്സുകൾ

ക്രമ നം	വിഭവ സ്രോതസ്സുകൾ				വകയിരുത്തുന്ന തുക (രൂപ)
(1)	(2)				(3)
1	വികസന ഫണ്ട്	(i)	സാധാരണ വിഹിതം		
		(ii)	പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി		
		(iii)	പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി		
		(iv)	പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ ഗ്രാന്റ്	ടൈഡ്	
				അൺടൈഡ്	
			ആകെ		
2	മെയിന്റനൻസ് ഫണ്ട്	(i)	റോഡ് ഇതരം		
		(ii)	റോഡ്		
			ആകെ		
3	പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ ആരോഗ്യ ഗ്രാന്റ്				
4	പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ നഗരസഞ്ചയ ഗ്രാന്റ്				
5	തനത് ഫണ്ട്(ജനറൽ പർപ്പസ് ഫണ്ട് ഉൾപ്പെടെ)				
6	സംസ്ഥാനാവിഷ്കൃത പദ്ധതി വിഹിതം				
7	കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പദ്ധതി വിഹിതം				
8	വായ്പ – സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്ന്				
9	വായ്പ- മറ്റ് ധനകാര്യ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്ന്				
10	ഗുണഭോക്തൃ വിഹിതം പഞ്ചായത്തിൽഅടയ്ക്കുന്നത്				
11	ഗുണഭോക്താവ് നേരിട്ട് ചെലവഴിക്കുന്ന ഗുണഭോക്തൃ വിഹിതം -				
12	സന്നദ്ധ സേവനം				
13	സംഭാവന				
14	മറ്റ് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള വിഹിതം		(i) ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിൽ നിന്ന്		
			(ii) ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകളിൽ നിന്ന്		
			(iii) ജില്ലാ പഞ്ചായത്തിൽ നിന്ന്		
			(iv) മുനിസിപ്പാലിറ്റികളിൽ നിന്ന്		
			(v) കോർപ്പറേഷനിൽനിന്ന്		
			(vi) നഗരസഞ്ചയ ഗ്രാന്റിൽ നിന്നുള്ള വിഹിതം		
			ആകെ		
15	മറ്റുള്ളവ				
	ആകെ മൊത്തം		x		

2 വികസനഫണ്ടിന്റെ മേഖലാടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള വകയിരുത്തൽ (രൂപ)

ക്രമ നം	വിഭാഗം		ആകെ വിഹിതം	മേഖലാ വിഭജനത്തിൽ നിന്നും ഒഴിവാക്കിയ തുക*	ബാക്കി തുക (3-4)	ഉല്പാദന മേഖല		സേവന മേഖല		പശ്ചാത്തല മേഖല	
						തുക	ശതമാനം	തുക	ശതമാനം	തുക	ശതമാനം
(1)	(2)		(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1	സാധാരണ വിഹിതം										
2	പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി										
3	പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപ പദ്ധതി										
4	പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ ഗ്രാന്റ്	ബേസിക് ഗ്രാന്റ്									
		ടൈഡ് ഗ്രാന്റ്									
5	**ആകെ**										

*ലൈഫ് ഭവനപദ്ധതിയ്ക്ക് നീക്കിവെയ്ക്കുന്ന 20 ശതമാനം തുക

3. നിർബന്ധമായി വകയിരുത്തേണ്ട വിഭാഗങ്ങൾക്കുള്ള / പ്രത്യേക പദ്ധതികൾക്കുള്ള വകയിരുത്തൽ

ക്രമ നം	നിർബന്ധമായി തുക വകയിരുത്തേണ്ട വിഭാഗത്തിന്റെ /പ്രത്യേക പദ്ധതിയുടെ പേര്	വകയിരുത്തേണ്ട തുക (രൂപ)	വകയിരുത്തിയ തുക (രൂപ)		
			വികസന ഫണ്ട്	മറ്റുള്ളവ	ആകെ
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
X	ആകെ				

വി ക്രമ നം	വികസന മേഖല	വകയിരുത്തൽ (രൂപ)					
		സാധാരണ വിഹിതം	പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി	പട്ടികവ ർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി	പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ ഗ്രാന്റ്		ആകെ
					ബേസിക് ഗ്രാന്റ്	ടൈഡ് ഗ്രാന്റ്	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	കൃഷി						
2	മൃഗസംരക്ഷണം						
3	ക്ഷീര വികസനം						
4	ജലസേചനം						
5	മണ്ണ്- ജലസംരക്ഷണം						
6	പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം						
7	വിദ്യാഭ്യാസം						
8	കല, സംസ്കാരം, യുവജനക്ഷേമം						
9	ആരോഗ്യം						
10	കുടിവെള്ളം						
11	ശുചിത്വം, മാലിന്യ സംസ്കരണം						
12	പാർപ്പിടം						
13	സാമൂഹ്യക്ഷേമം						
14	ഊർജ്ജം						
15	പൊതുമരാമത്ത്						
16	മറ്റുള്ളവ						
	ആകെ						

ഫോറം 8

പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി : സമഗ്ര പരിപാടി തയ്യാറാക്കുന്നതിനുള്ള ഫോറം

[ഖണ്ഡിക 3.5.5 (4) കാണുക]

തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പേര് : .....

വാർഷിക പദ്ധതി :.....

I. പരിപാടിയുടെ സംഗ്രഹം

ക്രമ നം.	ഇനം	വിവരണം
1	പരിപാടിയുടെ പേര്	
2	പരിപാടിയുടെ നമ്പർ *	
3	നോഡൽ ഓഫീസർ **	
4	പ്രധാന ലക്ഷ്യങ്ങൾ	
5	പ്രധാന പ്രവർത്തനങ്ങൾ	
6	പങ്കാളികളാകുന്ന സ്ഥാപനങ്ങൾ, വകുപ്പുകൾ, ഏജൻസികൾ	
7	നിർദ്ദേശിക്കുന്ന ഏകോപന, സംയോജന സാദ്ധ്യതകളും സംയോജിപ്പിക്കുന്ന പരിപാടികളും	
8	പ്രതീക്ഷിത ആകെ ചെലവ്	
9	മോണിട്ടറിംഗ് സംവിധാനം	

* പരിപാടികൾക്ക് C1,C2,C3 ..... എന്നിങ്ങനെ ക്രമനമ്പർ നൽകണം.

** ഒരു സമഗ്ര പരിപാടിക്ക് ഒരു നോഡൽ ഓഫീസർ ഉണ്ടാകണം. [ഖണ്ഡിക 3.5.5 (3) കാണുക.]

II. തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം വാർഷിക പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി ഏറ്റെടുക്കുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ

ക്രമ നം	പ്രോജക്ട് നമ്പർ	പ്രോജക്ടിന്റെ പേര്	മേഖല	അടങ്കൽ തുക	നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥ(ൻ)
	ആകെ				X

III. മറ്റ് പ്രവർത്തനങ്ങൾ

ക്രമ നം	ഇനം	പ്രവർത്തനങ്ങൾ	നടപ്പാക്കുന്ന ഏജൻസികൾ	പ്രതീക്ഷിത ചെലവ്	നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥ (ൻ)
1	തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം പ്രോജക്ടിലൂടെ അല്ലാതെ ഏതെങ്കിലും പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കുന്നതിന്				

	ഉദ്ദേശിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ അവ.		X		
2	മറ്റ് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ, വകുപ്പുകൾ, ഏജൻസികൾ നടത്തുന്നവ				
3	സന്നദ്ധ സംഘടനകൾ, ഉണഭോക്തൃ ഗ്രൂപ്പുകൾ, ഉണഭോക്താക്കൾ എന്നിവ ചെയ്യേണ്ടവ.				X
	ആകെ	X	X		X

കുറിപ്പ്:1. ഒരു സമഗ്രപരിപാടിയിലെ പ്രോജക്ടുകൾ വിവിധ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ചേർന്നാണ് നടപ്പാക്കുന്നതെങ്കിലും സമഗ്രപരിപാടി ആവിഷ്കരിച്ച തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം മാത്രമേ ഈ ഫോറം തയ്യാറാക്കേണ്ടതുള്ളൂ.

2. നോഡൽ ഓഫീസറാണ് ഈ ഫോറം തയ്യാറാക്കേണ്ടത്.

3. ഓരോ സമഗ്ര പരിപാടിക്കും പ്രത്യേകം ഫോറം തയ്യാറാക്കണം.

ഫോറം 9

പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി

വാർഷിക പദ്ധതിക്ക് ലഭ്യമാകുന്ന തനത് ഫണ്ട് സംബന്ധിച്ച സ്റ്റേറ്റ്മെന്റ്

[ഖണ്ഡിക 5.1 (13) കാണുക]

ഭാഗം 1: (തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം തയ്യാറാക്കേണ്ടത്)

തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം :---------- ബ്ലോക്ക്.....

ജില്ല..... വർഷം.....

1.	തനത് വരുമാനത്തിന്റെ പ്രാരംഭ ബാക്കി	
2.	തൻ വർഷം ബജറ്റ് പ്രകാരമുള്ള തനത് വരുമാനം	
	(i) നികുതി വരുമാനം	
	(ii) നികുതിയേതര വരുമാനം	
	(iii) ആകെ	
3	സംസ്ഥാന ബജറ്റിലൂടെ തൻവർഷം ലഭിക്കുന്ന ജനറൽ പർപ്പസ് ഫണ്ട്	
4	ആകെ തനത് വരുമാനം (1+2+3)	
5	ബജറ്റ് പ്രകാരം ഭരണ/ നിർബന്ധിത/അസാധാരണ ചെലവുകൾക്ക് വകയിരുത്തിയിട്ടുള്ള തുക	
6	ഭരണ/ നിർബന്ധിത/അസാധാരണ ചെലവുകൾക്ക് ആവശ്യമായത് കഴിച്ചുള്ള ബാക്കി തുക (4-5)	
7	ഖണ്ഡിക 5.1.(11) പ്രകാരം അടിയന്തിര പ്രോജക്ടുകൾക്ക് മാറ്റി വയ്ക്കുന്ന തുക	
8	വാർഷിക പദ്ധതിക്ക് ലഭ്യമാക്കേണ്ട തുക (6-7)	
9	മുൻ വർഷം തനത് ഫണ്ടിനത്തിൽ വാർഷിക പദ്ധതിക്ക് ചെലവഴിച്ച തുക	
10	ഇനം 9-ലെ തുകയോടൊപ്പം അതിന്റെ 15% കൂട്ടിയാൽ ലഭിക്കുന്ന തുക (ഇനം 9 ലെ സംഖ്യയുടെ 115%)	
11	മുൻ വർഷം തനത് ഫണ്ടിനത്തിൽ ചെലവഴിച്ച തുകയുടെ 115 ശതമാനത്തിൽ കൂടുതൽ തുക വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ വകയിരുത്തിയിട്ടുണ്ടോ?	ഉണ്ട്/ ഇല്ല

സെക്രട്ടറിയുടെ പേരും ഒപ്പും

സ്ഥലം,

തീയതി. ഓഫീസ് മുദ്ര

ഭാഗം 2: (മുൻ വർഷം തനത് ഫണ്ടിനത്തിൽ ചെലവഴിച്ച തുകയുടെ 115 ശതമാനത്തിൽ കൂടുതൽ തുക അടുത്ത വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ വകയിരുത്തുകയാണെങ്കിൽ മാത്രമേ രണ്ടാം ഭാഗം ആവശ്യമുള്ളൂ)

1. കണക്കുകൾ പരിശോധിച്ച ഉദ്യോഗസ്ഥയുടെ (ന്റെ) അഭിപ്രായം (ആവശ്യമെങ്കിൽ പ്രത്യേകം കുറിപ്പ് നൽകുക)

---

2. ലഭ്യമായ കണക്കുകളും രേഖകളും പരിശോധിച്ച് ബോധ്യപ്പെട്ടതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ തനത് ഫണ്ടിൽ നിന്ന് ..... തുക വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ വകയിരുത്താമെന്ന് ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

ഒപ്പ് :

സ്ഥലം,

തീയതി. ഓഫീസ് മുദ്ര പേര് :

തസ്തിക:

"ഭരണഭാഷ- മാതൃഭാഷ"

15 YEARS OF CELEBRATING THE MAHATMA

കേരള സർക്കാർ

സംഗ്രഹം

തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് - നവകേരളത്തിന് ജനകീയാസൂത്രണം — മുനിസിപ്പാലിറ്റികളും കോർപ്പറേഷനുകളും പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതിയിലെ വാർഷിക പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗരേഖ - അംഗീകരിച്ച് - ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു.

തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ (ഡിഎ) വകുപ്പ്

സ.ഉ.(കൈ) നം.86/2022/LSGD തീയതി,തിരുവനന്തപുരം, 19-04-2022

പരാമർശം:- 1. സ.ഉ (കൈ) നം. 275/2021/തസ്വഭവ; തീയതി 26/11/2021.

2. സ.ഉ (കൈ) നം. 68/2022/തസ്വഭവ; തീയതി 23/03/2022.

ഉത്തരവ്

കേരളത്തിന്റെ അഭിമാനമായ ജനകീയാസൂത്രണം അഞ്ച് പഞ്ചവത്സര പദ്ധതികൾ പിന്നിട്ടിരിക്കുന്നു. വൈവിധ്യമാർന്നതും ഭാവനാപൂർണ്ണവുമായ വികസന പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പാക്കാനുള്ള പ്രാപ്തി തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ആർജ്ജിച്ച് കഴിഞ്ഞു. കോവിഡാനന്തര നവകേരള സൃഷ്ടിയിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് വലിയ പങ്ക് വഹിക്കാനുണ്ട്. പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വളർച്ചയുടെ പ്രഭവ കേന്ദ്രങ്ങളായി തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളെ മാറ്റുന്നതിനാണ് പതിനാലാം പദ്ധതിയിൽ ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. ഇതോടൊപ്പം പ്രകൃതി വിഭവങ്ങൾ സംരക്ഷിച്ചുകൊണ്ട് സുസ്ഥിര വികസനം ഉറപ്പാക്കുക, കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാനത്തെയും പ്രകൃതി ദുരന്തങ്ങളെയും അതിജീവിക്കുന്നതിനുള്ള കഴിവുകൾ ആർജ്ജിക്കാൻ സമൂഹത്തെ സഹായിക്കുക, സമഗ്രമായ സാമൂഹിക സുരക്ഷ ഉറപ്പാക്കുക, ദാരിദ്ര്യത്തിൽ നിന്നുള്ള പൂർണ്ണമായ മോചനം എന്നിവയും പതിനാലാം പദ്ധതിയിലെ സുപ്രധാന ലക്ഷ്യങ്ങളാണ്.

2. സംസ്ഥാനത്തിന്റെ പതിനാലാം പദ്ധതി മുന്നോട്ട് വയ്ക്കുന്ന വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കണമെങ്കിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വികസന പദ്ധതികളും വലിയ വിജയമാകണം. അതിന് പര്യാപ്തമാകുന്നതരത്തിൽ ത്രിതല പഞ്ചായത്തുകൾക്കും നഗരഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും വെവ്വേറെ മാർഗ്ഗരേഖകളാണ് ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുള്ളത്. മുനിസിപ്പാലിറ്റികളും കോർപ്പറേഷനുകളും പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതിയിലെ വാർഷിക പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കുന്നതിന് ഈ ഉത്തരവിന്റെ അനുബന്ധത്തിൽ നൽകിയിട്ടുള്ള മാർഗ്ഗരേഖ സർക്കാർ അംഗീകരിച്ച് ഉത്തരവാകുന്നു.

(ഗവർണറുടെ ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം)
ശാരദ മുരളീധരൻ ഐ എ എസ്
അഡീഷണൽ ചീഫ് സെക്രട്ടറി

1. എല്ലാ ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റുമാർക്കും സെക്രട്ടറിമാർക്കും
2. എല്ലാ ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റുമാർക്കും സെക്രട്ടറിമാർക്കും
3. എല്ലാ ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റുമാർക്കും സെക്രട്ടറിമാർക്കും

4. എല്ലാ കോർപ്പറേഷൻ മേയർമാർക്കും സെക്രട്ടറിമാർക്കും
5. എല്ലാ നഗരസഭാ ചെയർമാൻമാർക്കും സെക്രട്ടറിമാർക്കും
6. മെമ്പർ സെക്രട്ടറി, സംസ്ഥാന ആസൂത്രണ ബോർഡ്
7. പ്രിൻസിപ്പൽ ഡയറക്ടർ, തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ്
8. പഞ്ചായത്ത് ഡയറക്ടർ
9. നഗരകാര്യ ഡയറക്ടർ
10. ഗ്രാമവികസന കമ്മീഷണർ
11. ഡയറക്ടർ, ഇക്കണോമിക്സ് ആന്റ് സ്റ്റാറ്റിസ്റ്റിക്സ് വകുപ്പ്
12. ചീഫ് എഞ്ചിനീയർ, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്
13. ചീഫ് ടൗൺ പ്ലാനർ
14. ചീഫ്, വികേന്ദ്രീകൃതാസൂത്രണം, സംസ്ഥാന ആസൂത്രണ ബോർഡ്
15. എല്ലാ ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി അദ്ധ്യക്ഷന്മാർക്കും
16. എല്ലാ ജില്ലാ കളക്ടർമാർക്കും
17. എല്ലാ ജില്ലാ പ്ലാനിംഗ് ഓഫീസർമാർക്കും
18. എല്ലാ പഞ്ചായത്ത് ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർമാർക്കും
19. എല്ലാ ജില്ലാ ടൗൺ പ്ലാനർമാർക്കും
20. എല്ലാ നഗരകാര്യ മേഖലാ ജോയിന്റ് ഡയറക്ടർമാർക്കും
21. എല്ലാ ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർമാർക്കും (ഇക്കണോമിക്സ് ആന്റ് സ്റ്റാറ്റിസ്റ്റിക്സ് വകുപ്പ്)
22. എല്ലാ അസിസ്റ്റന്റ് ഡെവലപ്മെന്റ് കമ്മീഷണർമാർക്കും
23. ഡയറക്ടർ, കേരള സംസ്ഥാന ഓഡിറ്റ് വകുപ്പ്
24. ചെയർമാൻ, സ്റ്റേറ്റ് റിസോഴ്സ് ഗ്രൂപ്പ്
25. ഡയറക്ടർ ജനറൽ, കില
26. എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഡയറക്ടർ, ഇൻഫർമേഷൻ കേരള മിഷൻ
27. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പിലെ എല്ലാ സെക്ഷനുകൾക്കും
28. എല്ലാ സർവകലാശാലകളുടെയും വൈസ് ചാൻസലർമാർക്കും
29. മിഷൻ ഡയറക്ടർ, മഹാത്മാഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി
30. എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഡയറക്ടർ, കുടുംബശ്രീ
31. എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഡയറക്ടർ, ശുചിത്വ മിഷൻ
32. കോഓർഡിനേറ്റർ, നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി-2
33. ചീഫ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഓഫീസർ, ലൈഫ് മിഷൻ
34. മാനേജിങ് ഡയറക്ടർ, ക്ലീൻ കേരള കമ്പനി ലിമിറ്റഡ്
35. ചെയർമാൻ, കേരള സംസ്ഥാന വൈദ്യുതി ബോർഡ്
36. മാനേജിങ് ഡയറക്ടർ, കേരള ജല അതോറിറ്റി
37. ഡയറക്ടർ, ഭൂജല വകുപ്പ്
38. എല്ലാ ജോയിന്റ് ഡയറക്ടർമാർക്കും (തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ്)
39. എല്ലാ വകുപ്പുകളുടെയും പ്രിൻസിപ്പൽ സെക്രട്ടറിമാർക്ക്/ സെക്രട്ടറിമാർക്ക്
39. എല്ലാ വികസന വകുപ്പുകളുടെയും ഡയറക്ടർമാർക്ക്
40. പ്രിൻസിപ്പൽ അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറൽ (ഓഡിറ്റ്) കേരള, തിരുവനന്തപുരം
39) എല്ലാ പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങൾ/കോർപ്പറേഷനുകൾ/ബോർഡുകൾ എന്നിവയുടെ മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർമാർക്കും, ചീഫ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഓഫീസർമാർക്കും

41. വിവര പൊതു ജനസമ്പർക്ക (വെബ് & ന്യൂ മീഡിയ) വകുപ്പ്
42. കരുതൽ ഫയൽ/ഓഫീസ് കോപ്പി

ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം
Signed by Sureshkumar K
Date: 19-04-2022 16:50:18
സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

പകർപ്പ്:
ബഹു. മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറിയ്ക്ക്
ബഹു. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണവും ഗ്രാമവികസനവും എക്സൈസും വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറിക്ക്
മറ്റ് വകുപ്പുകളുടെ ബഹു. മന്ത്രിമാരുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറിമാർക്ക്
തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ് അഡിഷണൽ ചീഫ് സെക്രട്ടറിയുടെ പി.എ.യ്ക്ക്
തദ്ദേശസ്വയംഭരണ(റൂറൽ) വകുപ്പ് പ്രിൻസിപ്പൽ സെക്രട്ടറിയുടെ പി.എ.യ്ക്ക്
തദ്ദേശസ്വയംഭരണ(അർബൻ) വകുപ്പ് സെക്രട്ടറിയുടെ പി.എ.യ്ക്ക്

ഉള്ളടക്കം

ഖണ്ഡിക നമ്പർ	ഇനം	പേജ് നമ്പർ
1	ആമുഖം	8
2	പതിനാലാം പഞ്ചവത്സരപദ്ധതിയുടെ പൊതുലക്ഷ്യങ്ങളും മുൻഗണനകളും	10
2.1	പൊതുലക്ഷ്യങ്ങൾ	10
2.2	സവിശേഷ വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ	11
2.3	പൊതു മുൻഗണനകൾ	13
2.4	നഗരഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സവിശേഷ മുൻഗണനകൾ	20
2.5	പദ്ധതി തയ്യാറാക്കേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകതയും പദ്ധതിയുടെ പൊതുവ്യവസ്ഥകളും	25
2.6	പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി സമീപനം	27
2.7	ജില്ലാ പദ്ധതിയും ജില്ലാതല മുൻഗണനകളും	28
2.8	പ്രാദേശിക പദ്ധതികളുടെ ഗുണമേന്മ മെച്ചപ്പെടുത്തൽ	28
3	പദ്ധതി ആസൂത്രണ ഘട്ടങ്ങളും നടപടിക്രമങ്ങളും	29
3.1	ആസൂത്രണസമിതികളും വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളും പുനഃസംഘടിപ്പിക്കൽ	29
3.1.1	ആസൂത്രണ സമിതികൾ	29
3.1.2	വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ	31
3.1.3	റിസോഴ്സ് പേഴ്സൺമാർ	35
3.2	വാർഡ്സഭകൾ/ഊരുകൂട്ടങ്ങൾ യോഗംചേരൽ	35
3.3	വികസന സെമിനാറും കരട് പദ്ധതിരേഖയും	39
3.4	വാർഷിക പദ്ധതിക്ക് അന്തിമരൂപം നൽകൽ	43
3.4.1	വാർഷിക പദ്ധതി അടങ്കൽ നിശ്ചയിക്കൽ	43
3.4.2	വാർഷികപദ്ധതിക്ക് അന്തിമരൂപം നൽകുന്നതിൽ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികളുടെ പങ്ക്	45
3.5	പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കൽ	46
3.5.1	പ്രോജക്ട് ഡാറ്റാ എൻട്രിയും നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥരും	46
3.5.2	ഏകവർഷ പ്രോജക്ടുകളും ബഹുവർഷ പ്രോജക്ടുകളും	48
3.5.3	പുതിയ പ്രോജക്ടുകളും സ്പിൽ ഓവർ പ്രോജക്ടുകളും	49
3.5.4	സംയുക്ത പ്രോജക്ടുകൾ	49
3.5.5	സംയോജിത പരിപാടികൾ / സമഗ്രപരിപാടികൾ	50
3.5.6	സംയോജന സാദ്ധ്യതകൾ	51
3.5.7	സംയോജിത പരിപാടികൾക്കും സംയുക്ത പ്രോജക്ടുകൾക്കും പ്രോത്സാഹന ധനസഹായം	54
3.5.8	കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പദ്ധതികളും നഗരസഭകളുടെ വാർഷിക പദ്ധതി സംയോജനവും	55
3.5.9	കൺസൾട്ടൻസി സേവനങ്ങൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്തൽ	55
3.5.10	സബ്സിഡി മാനദണ്ഡങ്ങൾ	55
3.6	വാർഷിക പദ്ധതിക്കും പ്രോജക്ടുകൾക്കും ഭരണസമിതി അംഗീകാരം	55
3.7	വാർഷിക പദ്ധതിക്ക് ജില്ലാ ആസൂത്രണസമിതി അംഗീകാരം	56
3.8	പ്രോജക്ടുകളുടെ അംഗീകാരം	58
3.8.1	പ്രോജക്ട് പരിശോധനയും വെറ്റിംഗ് ഓഫീസർമാരും	58
3.8.2	വെറ്റിംഗ് ഓഫീസർമാരുടെ മുഖ്യ ചുമതലകൾ	61
3.8.3	നിർമ്മാണ പ്രോജക്ടുകൾക്ക് അംഗീകാരവും സാങ്കേതികാനുമതിയും	62
3.8.4	ഇലക്ഷിക്കൽ/ഇലക്ട്രോണിക്സ് പ്രവർത്തികളുടെ എസ്റ്റിമേറ്റ് തയ്യാറാക്കൽ, സാങ്കേതികാനുമതി മുതലായ കാര്യങ്ങൾ	65

3.8.5	നൂതന (Innovative) പ്രോജക്ടുകളുടെ അംഗീകാരത്തിന് പ്രത്യേക സംവിധാനം	67
3.8.6	പ്രോജക്ടുകളുടെ അനുമതി നിരീക്ഷണവും മോണിറ്ററിംഗും	68
4	പരാതി പരിഹാര സംവിധാനങ്ങൾ	69
4.1	പ്രോജക്ട് അംഗീകാരവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പരാതികൾ	69
4.1.1	ജില്ലാതല അപ്പലേറ്റ് കമ്മിറ്റി (ഗ്രാമ/ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകൾക്കും മുനിസിപ്പാലിറ്റികൾക്കും)	69
4.1.2	സംസ്ഥാനതല അപ്പലേറ്റ് കമ്മിറ്റി (ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്കും കോർപ്പറേഷനുകൾക്കും)	69
4.2	ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതികളുടെയും അപ്പലേറ്റ് കമ്മിറ്റികളുടെയും തീരുമാനങ്ങളിന്മേലുള്ള പരാതികൾ	70
4.3	നൂതന കമ്മിറ്റിയുടെ തീരുമാനങ്ങളിന്മേലുള്ള പരാതികൾ	70
5	വിഭവ സമാഹരണം, അനിവാര്യ വകയിരുത്തൽ, മേഖലാവിഭജനം	70
5.1	വിഭവസമാഹരണം : പൊതു നിർദ്ദേശങ്ങൾ	70
5.2	അനിവാര്യ വകയിരുത്തലുകളും മുൻഗണനാ പ്രോജക്ടുകളും	73
5.3	പ്രോജക്ടുകളുടെ മേഖലാ തരംതിരിവ്	75
5.4	വികസന ഫണ്ടിന്റെ മേഖലാ വകയിരുത്തലും പ്രത്യേക പദ്ധതികളുടെ വിഹിതവും നിശ്ചയിക്കൽ	76
6	പ്രത്യേക വിഭാഗങ്ങൾക്കും പ്രത്യേക മേഖലകൾക്കുമുള്ള പദ്ധതികൾ	77
6.1	പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി (Scheduled Caste Sub Plan)	77
6.2	പട്ടിക വർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി (Tribal Sub Plan)	79
6.3.	വനിതാഘടക പദ്ധതി	83
6.4	കുട്ടികൾ, ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർ, ട്രാൻസ് ജെൻഡേഴ്സ് എന്നിവരുടെ പ്രത്യേക പദ്ധതി	86
6.4 (എ)	കുട്ടികളുടെ വികസനത്തിന് വേണ്ടിയുള്ള പ്രത്യേക പദ്ധതി	86
6.4 (ബി)	ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർക്കു വേണ്ടിയുള്ള പ്രത്യേക പദ്ധതി	87
6.4 (സി)	ട്രാൻസ്ജൻഡർ വിഭാഗക്കാർക്കുവേണ്ടിയുള്ള പ്രത്യേക പദ്ധതി	88
6.5	വയോജനങ്ങളുടെ ക്ഷേമവും പാലിയേറ്റീവ് കെയർ സംവിധാനവും	88
6.6	അതിദാരിദ്രർക്കുവേണ്ടിയുള്ള മൈക്രോ പ്ലാൻ	89
6.7	പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ ഗ്രാന്റ് വിനിയോഗത്തിനുള്ള ഉപപദ്ധതി	90
6.8	ആസ്തി സംരക്ഷണ പദ്ധതി (Asset Maintenance Plan)	92
6.9	സദ്ഭരണ പദ്ധതി	94
7	പ്രത്യേക സമീപനം വേണ്ട മേഖലകൾ/വിഷയങ്ങൾ/പ്രദേശങ്ങൾ	96
7.1	സുസ്ഥിര വികസനലക്ഷ്യങ്ങൾ	96
7.2	ദുരന്ത മാനേജ്മെന്റ് പദ്ധതി	97
7.3	കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം - പ്രാദേശിക കർമ്മ പദ്ധതി	99
7.4	പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യകമ്മീഷൻ അനുവദിച്ചിട്ടുള്ള ആരോഗ്യമേഖലാ ഗ്രാന്റിന്റെ (Health Sector Grant) വിനിയോഗം	100
7.5	പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസന പദ്ധതി (Local Economic Development Plan - LED Plan)	101
8	വികസന മേഖലകൾക്കുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ, നിബന്ധനകൾ	103
8.1	ഹരിതകേരളം മിഷൻ	103
8.1 (എ)	കൃഷി വികസനം	103
8.1 (ബി)	മണ്ണ് ജല സംരക്ഷണ(ജലസമൃദ്ധി)വും കുടിവെള്ളവും	106
8.1 (സി)	ശുചിത്വ-മാലിന്യ സംസ്കരണം	108

8.2	മൃഗസംരക്ഷണം, ക്ഷീര വികസനം	112
8.3	മത്സ്യബന്ധനം	113
8.4	ചെറുകിട വ്യവസായങ്ങളും പരിശീലനവും	114
8.5	ഊർജ്ജം	116
8.6	വിദ്യാഭ്യാസം	116
8.7	ആരോഗ്യ സുരക്ഷ	119
8.8	സാമൂഹ്യനീതി	120
8.8.1	സാമൂഹ്യനീതി – പൊതു നിർദ്ദേശങ്ങൾ	120
8.8.2	അങ്കണവാടികൾ പരിപാലിക്കൽ	121
8.8.3	ഭക്ഷണ വിതരണ പരിപാടികൾ	122
8.9	അതിഥി തൊഴിലാളി ക്ഷേമം	123
8.10	പാർപ്പിടം	123
8.11	കായിക വിനോദ സൗകര്യങ്ങൾ	124
8.12	കലയും സംസ്ക്കാരവും	125
8.13	സഹകരണം	125
8.14	ഗതാഗതം	126
8.15	വിനോദ സഞ്ചാരം	127
8.16	പ്രവാസി ക്ഷേമം	127
9	പദ്ധതി ആസൂത്രണ, നിർവ്വഹണ, മോണിട്ടറിംഗ് ചെലവുകൾ	128
10	വാർഷിക പദ്ധതിയും ബജറ്റും	129
11	സ്പിൽഓവർ പ്രോജക്ടുകൾ ഉൾപ്പെടുത്തി വാർഷിക പദ്ധതി പുതുക്കൽ	129
12	പദ്ധതി നിർവ്വഹണം	130
12.1	നിർവ്വഹണ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കി നിർവ്വഹണ നടപടികൾ ആരംഭിക്കൽ	130
12.2	നിർമ്മാണ പ്രോജക്ടുകളുടെ നിർവ്വഹണ നടപടികൾ	130
12.3	ഗുണഭോക്താക്കളെ തിരഞ്ഞെടുക്കൽ	132
12.4	പൂർത്തീകരണ പത്രവും ഭൗതിക നേട്ടങ്ങളും	134
13	വാർഷിക പദ്ധതി ഭേദഗതി	134
14	മോണിട്ടറിംഗ്	134
15	പദ്ധതി അവലോകനത്തിന് സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് സംവിധാനം	136
16	വാർഷിക പദ്ധതി രൂപീകരണ മുന്നൊരുക്കം	136
17	വാർഷിക പദ്ധതി തയ്യാറാക്കൽ : സമയക്രമം	137
അനുബന്ധം 1	മുനിസിപ്പാലിറ്റികളിലും കോർപ്പറേഷനുകളിലും ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ട വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളുടെ വിവരം	140
അനുബന്ധം 2	ജൈവ വൈവിധ്യ മാനേജ്മെന്റ്, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം, പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം, ദുരന്ത നിവാരണം- എന്ന വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ പ്രത്യേക ചുമതലതകൾ	143
അനുബന്ധം 3	വികസന മുൻഗണന - അഭിപ്രായ സർവേ	144
അനുബന്ധം 4	പദ്ധതി ആസൂത്രണ വാർഡ്സഭാ യോഗത്തിന്റെ കാര്യപരിപാടി (മാതൃക)	145
അനുബന്ധം 5	പദ്ധതി ആസൂത്രണത്തിൽ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികളുടെയും സ്റ്റിയറിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടേയും ചുമതലകൾ	146
അനുബന്ധം 6	പട്ടിക വർഗ അഗതി കുടുംബങ്ങൾക്ക് പരിചരണ സേവനങ്ങളുടെ പാക്കേജ്	147
അനുബന്ധം 7	ജെൻഡർ റിസോഴ്സ് സെന്ററുകൾ വിവിധ തലങ്ങളിൽ	154
അനുബന്ധം 8	ജെൻഡർ ഡെസ്കുകൾ	156
അനുബന്ധം 9	ഐക്യരാഷ്ട്ര സംഘടന പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടുള്ള സുസ്ഥിര വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ : 2030	157

ഫോറം 1	ആസൂത്രണ സമിതി അംഗങ്ങളുടെ വിവരങ്ങൾ	158
ഫോറം 2	വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് അംഗങ്ങളുടെ വിവരങ്ങൾ	159
ഫോറം 3	പ്രശ്നവിശകലനവും പ്രശ്ന പരിഹാര സാദ്ധ്യതകളും	160
ഫോറം 4	മുൻ വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ ഏറ്റെടുത്ത പ്രോജക്ടുകളുടെ വിശദാംശങ്ങൾ	161
ഫോറം 5	തൻ വർഷം ഏറ്റെടുത്ത പ്രോജക്ടുകളുടെ വിശദാംശങ്ങൾ	162
ഫോറം 6	വാർഡ്സഭാ യോഗത്തിൽ അവതരിപ്പിക്കുന്നതിന് നിർദ്ദേശിക്കുന്ന അടുത്തവർഷത്തെ പ്രോജക്ടുകൾ	163
ഫോറം 7	വിഭവ വകയിരുത്തൽ	164
ഫോറം 8	സമഗ്ര പരിപാടി തയ്യാറാക്കുന്നതിനുള്ള ഫോറം	167
ഫോറം 9	വാർഷിക പദ്ധതിക്ക് ലഭ്യമാകുന്ന തനത് ഫണ്ട് സംബന്ധിച്ച സ്റ്റേറ്റ്മെന്റ്	169

അനുബന്ധം

മുനിസിപ്പാലിറ്റികളും കോർപ്പറേഷനുകളും പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതിയിലെ വാർഷിക പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗരേഖ

1. ആമുഖം

(1) കേരളത്തിൽ അധികാര വികേന്ദ്രീകരണത്തിന്റെ ഭാഗമായി ആവിഷ്കരിച്ച ജനകീയാസൂത്രണ പ്രസ്ഥാനത്തിന് ഇരുപത്തിയഞ്ചുവർഷം പൂർത്തിയാകുന്ന ഘട്ടത്തിലാണ് പതിനാലാം പഞ്ചവൽസര പദ്ധതി ആരംഭിക്കുന്നത്. വികേന്ദ്രീകൃതാസൂത്രണത്തിൽ കാൽ നൂറ്റാണ്ടുകാലം കൊണ്ടു നേടിയ അനുഭവപരിചയം നഗരഭരണസ്ഥാപനങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനക്ഷമത ഗണ്യമായി വർദ്ധിക്കാൻ കാരണമായിട്ടുണ്ട്. അനുക്രമം നഗരവത്കരിക്കപ്പെടുന്ന കേരളത്തിന്റെ സവിശേഷത മുൻ നിർത്തിയുള്ള വൈവിദ്ധ്യമാർന്ന വികസന പരിപാടികൾ ആസൂത്രണം ചെയ്യാനും നടപ്പാക്കാനുമുള്ള പ്രാപ്തി നഗരഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ആർജ്ജിച്ചു കഴിഞ്ഞു.

(2) പ്രാദേശിക വികസന പദ്ധതികളുടെ ആസൂത്രണവും നിർവ്വഹണവും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിയമപരമായി നിക്ഷിപ്തമായ ചുമതലയാണ്. ഇവ ഉപയോഗപ്പെടുത്തി കേരളത്തിന്റെ വികസനത്തിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ വഹിക്കുന്ന പങ്ക് സ്തുത്യർഹമാണ്. വിവിധ വികസന സൂചികകളിൽ കേരളത്തിന് ദേശീയതലത്തിൽ പ്രഥമ സ്ഥാനം ലഭിക്കുന്നതിനുള്ള കാരണങ്ങളിൽ പ്രധാനം പ്രാദേശികാസൂത്രണത്തിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ പുലർത്തുന്ന നിഷ്ഠയും മികവുമാണ്. കേരളം തുടർച്ചയായി രണ്ടു വർഷം നേരിട്ട പ്രളയങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള പ്രകൃതി ദുരന്തങ്ങളും കോവിഡ് മഹാമാരിയുടെ പ്രത്യാഘാതങ്ങളും അതിജീവിക്കാൻ കേരള സമൂഹത്തിന് കഴിഞ്ഞത് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സജീവ പങ്കാളിത്തം കൊണ്ടു കൂടിയാണ്. തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ശേഷിയും കാര്യക്ഷമതയും ഇനിയും പലമടങ്ങ് വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനാണ് പതിനാലാം പഞ്ചവൽസര പദ്ധതിയിലൂടെ ശ്രമിക്കുന്നത്. അനാവശ്യമായ കാലതാമസം വരുത്തുന്ന നടപടിക്രമങ്ങളും മറ്റ് നിയന്ത്രണങ്ങളും പരമാവധി ലഘൂകരിച്ച് വികസന പദ്ധതികളുടെ ആസൂത്രണവും നിർവ്വഹണവും അനുബന്ധപ്രവർത്തനങ്ങളും ലളിതവും സുഗമവുമാക്കുകയാണ് ലക്ഷ്യം. ഈ പ്രക്രിയയിൽ വിവിധ തലങ്ങളിലുള്ള വികസനവകുപ്പുകളുടെയും മറ്റ് സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും ഏകോപിതമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഉറപ്പുവരുത്തുകയെന്നതും പ്രധാനമാണ്.

(3) 2011-ലെ സെൻസസ് പ്രകാരം കേരളത്തിലെ നഗര ജനസംഖ്യ മൊത്തം ജനസംഖ്യയുടെ 47 ശതമാനമാണ്. പുതിയ സെൻസസ് പ്രകാരം ഇത് 60 മുതൽ 65 ശതമാനം വരെ വർദ്ധിക്കുമെന്നാണ് അനുമാനം. ദേശീയ ജനസംഖ്യാ കമ്മീഷന്റെ കണക്കു പ്രകാരം 2035 ആകുമ്പോൾ കേരളത്തിലെ നഗര ജനസംഖ്യ 92.8 ശതമാനമായിരിക്കും. അതിവേഗം നഗരവൽക്കരിക്കപ്പെടുന്ന ഒരു സംസ്ഥാനം എന്ന നിലയിൽ നഗരവൽക്കരണത്തിന്റെ പ്രശ്നങ്ങളെ അഭിസംബോധന ചെയ്യാൻ നഗരങ്ങളേയും നഗരങ്ങളോട് ചേർന്ന പ്രദേശങ്ങളേയും പരിഗണിച്ചു കൊണ്ടുള്ള ദീർഘകാല ആസൂത്രണം അനിവാര്യമാണ്.

(4) പുതിയ കാലത്തിന്റെ വികസനസാദ്ധ്യതകൾ പരമാവധി പ്രയോജനപ്പെടുത്താനും വെല്ലുവിളികൾ കാര്യക്ഷമമായി ഏറ്റെടുക്കാനും നഗരഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളെ പ്രാപ്തമാക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഇതിനായി വിവിധ വൈജ്ഞാനിക മേഖലകളിലെ വിദഗ്ദ്ധരുടെയും സന്നദ്ധപ്രവർത്തകരുടെയും

പങ്കാളിത്തവും സേവനവും പ്രാദേശികാസൂത്രണം, നിർവ്വഹണം, പദ്ധതി വിലയിരുത്തൽ എന്നിവയുടെ എല്ലാ ഘട്ടങ്ങളിലും ഉറപ്പുവരുത്തണം. നഗരപ്രദേശങ്ങളുടെ സുസ്ഥിരമായ പ്രാദേശിക സാമ്പത്തികവളർച്ചയുടെ പ്രഭവകേന്ദ്രങ്ങളായി നഗരഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളെ വികസിപ്പിക്കുക എന്നതാണ് പതിനാലാം പദ്ധതിയുടെ പൊതു സമീപനം.

(5) വികേന്ദ്രീകൃതാസൂത്രണത്തിന്റെ സവിശേഷത വിവിധ തലങ്ങളിലെ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുന്ന ബഹുതല ആസൂത്രണമാണ്. ഇത് മുൻനിർത്തി 1994 ലെ കേരള മുനിസിപ്പാലിറ്റി നിയമത്തിൽ നഗരഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിക്ഷിപ്തമായ അധികാരങ്ങളും ചുമതലകളും വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. വിവിധ സ്രോതസ്സുകളിൽ നിന്നും ലഭ്യമാകുന്ന വിഭവങ്ങൾ വകയിരുത്തുന്നതിന് പാലിക്കേണ്ട നിർദ്ദിഷ്ട വ്യവസ്ഥകളും അവയുടെ സമന്വയവും പ്രാധാന്യമർഹിക്കുന്നു. ഈ മാർഗ്ഗരേഖയിൽ നിർബന്ധമായും (Mandatory) പാലിക്കേണ്ട കാര്യങ്ങളും അഭികാമ്യമായ (Desirable) കാര്യങ്ങളും സംബന്ധിച്ച് വ്യക്തത വരുത്താൻ ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ട്.

(6) വിവിധ വികസന ഏജൻസികൾ വിഭാവനം ചെയ്യുന്ന വികസന പ്രവർത്തനങ്ങളും നഗരഭരണസ്ഥാപനങ്ങളിലെ വികസന പ്രവർത്തനങ്ങളുമായി ഉദ്ഗ്രഥിക്കുന്നതിന് (Integration) പ്രാധാന്യം നൽകണം. ഇല്ലെങ്കിൽ നഗരഭരണസ്ഥാപനങ്ങളുടെ വികസന പ്രവർത്തനങ്ങളും സമാന്തരമായ മറ്റുവികസന പ്രവർത്തനങ്ങളും തമ്മിലുള്ള ഏകോപനം നഷ്ടപ്പെടുകയും വൻതോതിൽ വിഭവശോഷണം ഉണ്ടാവുകയും ചെയ്യും. ഒരു പ്രദേശത്ത് സാദ്ധ്യമായ എല്ലാ സ്രോതസ്സുകളിൽ നിന്നുമുള്ള വിഭവങ്ങൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്തി കാര്യക്ഷമമായി വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പാക്കുക എന്നതായിരിക്കണം ലക്ഷ്യം.

(7) ഇതോടൊപ്പം ജില്ലാതലത്തിലുള്ള ആസൂത്രണത്തിന്റെ ഫലമായി തയ്യാറാക്കപ്പെടുന്ന ജില്ലാ പദ്ധതിയിലെ നിർദ്ദേശങ്ങൾ നഗരഭരണസ്ഥാപനങ്ങളുടെ വാർഷിക - ദീർഘകാല പദ്ധതി കളിൽ പ്രതിഫലിക്കുന്നുവെന്നും ഉറപ്പാക്കണം.

(8) പൊതുവികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ മുൻനിർത്തിയും മറ്റ് നഗരഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ നടപ്പാക്കിയിട്ടുള്ള അനുകരണീയമായ മാതൃകകളെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുമാണ് വികസന പ്രോജക്ടുകൾ രൂപവത്കരിക്കേണ്ടത്. നഗരഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് പ്രാദേശിക സാഹചര്യങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് നവീനമായ ആശയങ്ങൾ വികസന പദ്ധതികളായി ആവിഷ്കരിക്കുന്നതിനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യമുണ്ട്. എന്നാൽ സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ പൊതുനയത്തിന് അനുരൂപമായും സഹായകമായും പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കാൻ നഗരഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ശ്രദ്ധിക്കണം. നഗരപ്രദേശങ്ങളുടെ വികസനത്തിന് ലഭ്യമായ കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പദ്ധതികളുടെ സഹായവും പരമാവധി ഉപയോഗ പ്പെടുത്തണം. ഓരോ നഗരഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെയും വിഭവലഭ്യത, സാങ്കേതിക സഹായലഭ്യത, മറ്റ് ഭൗതിക സാഹചര്യങ്ങൾ എന്നിവ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി വ്യത്യാസങ്ങൾ വരുമെങ്കിലും സംസ്ഥാനത്തിന്റെ പൊതുവായ വികസന ലക്ഷ്യങ്ങളിലൂന്നിയുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്താൻ ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതാണ്.

(9) പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതിയിൽ നഗരഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ വികസനപരിപാടികൾ ആസൂത്രണം ചെയ്ത് നടപ്പാക്കുമ്പോൾ സ്വീകരിക്കേണ്ട പൊതുലക്ഷ്യങ്ങളും മുൻഗണനകളും താഴെ നൽകുന്നു.

2. പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതിയുടെ പൊതു ലക്ഷ്യങ്ങളും മുൻഗണനകളും

2.1 പൊതു ലക്ഷ്യങ്ങൾ

(1) കേരളത്തിന്റെ സുസ്ഥിരമായ വികസനമാണ് പതിനാലാം പദ്ധതി വിഭാവനം ചെയ്യുന്നത്. സാമൂഹ്യ വികസനരംഗത്ത് കേരളം ആർജ്ജിച്ചിട്ടുള്ള നേട്ടങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന് സുസ്ഥിരമായ സാമ്പത്തിക വളർച്ച ഉറപ്പാക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഇതിന് സമ്പദ് വ്യവസ്ഥ വിജ്ഞാനാധിഷ്ഠിതമായി വികസിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങൾ ആവിഷ്കരിക്കണം. ആധുനിക വൈജ്ഞാനിക മേഖലകളുടെ പിൻബലത്തോടെ ഉൽപ്പാദന വ്യവസ്ഥകളെ പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കുന്നതിനാണ് പ്രാധാന്യം നൽകുന്നത്. കേരളത്തെ വൈജ്ഞാനിക സമൂഹമാക്കി വളർത്തുകയും വിജ്ഞാനാധിഷ്ഠിതമായ സമ്പദ് വ്യവസ്ഥയായി പരിവർത്തനപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ് പതിനാലാം പദ്ധതിയുടെ മുഖ്യ ലക്ഷ്യങ്ങളിൽ ഒന്നാമത്തേത്. കേരളം ഇന്നേവരെ ആർജ്ജിച്ചിട്ടുള്ള സാമൂഹിക - സാമ്പത്തിക വികസനത്തിന് കാരണമായ ഘടകങ്ങളെ ശക്തിപ്പെടുത്തുകയും ഓരോ വ്യക്തിയുടെയും സാമൂഹ്യനീതിയിലധിഷ്ഠിതമായ വികസനം ഉറപ്പുവരുത്തുകയും വേണം. ഈ നേട്ടങ്ങളുടെ തുടർച്ച ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിന് നമ്മുടെ പ്രകൃതിവിഭവങ്ങൾ ശ്രദ്ധയോടെ ഉപയോഗിക്കുകയും മനുഷ്യവിഭവങ്ങൾ വൻതോതിൽ വികസിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യണം.

(2) കേരളത്തിന്റെ സാമ്പത്തിക വികസനത്തിന് ഗതിവേഗം നൽകുകയെന്നതാണ് പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതിയുടെ പൊതുലക്ഷ്യങ്ങളിൽ പ്രധാനം. പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസനവും തൊഴിലവസരങ്ങളുടെ സൃഷ്ടിയുമാണ് മറ്റ് ലക്ഷ്യങ്ങൾ. ഇതോടൊപ്പം കേരളത്തിന്റെ മികവുറ്റ മാനവ വികസനനേട്ടങ്ങൾ സുസ്ഥിരമായി നിലനിർത്തുക, പ്രകൃതിവിഭവങ്ങളുടെ സംരക്ഷണം ഉറപ്പാക്കിക്കൊണ്ടുള്ള സുസ്ഥിരവികസനം ഉറപ്പാക്കുക, കാലാവസ്ഥാവ്യതിയാനത്തേയും തൽഫലമായുണ്ടാകുന്ന പ്രകൃതിദുരന്തങ്ങളേയും അതിജീവിക്കുന്നതിനുള്ള കഴിവുകൾ ആർജ്ജിക്കാൻ സമൂഹത്തെ സഹായിക്കുക എന്നിവയും പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതിയുടെ പൊതു ലക്ഷ്യങ്ങളിൽപ്പെടുന്നു.

(3) പിന്നോക്ക വിഭാഗങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള പാർശ്വവൽക്കരിക്കപ്പെട്ട സമൂഹത്തെ പൂർണ്ണമായും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന വികസനമാണ് ലക്ഷ്യമാക്കുന്നത്. എല്ലാവരുടേയും മൗലികാവകാശങ്ങളുടെ സംരക്ഷണം, സമഗ്രമായ സാമൂഹികസുരക്ഷ, ദാരിദ്ര്യത്തിൽ നിന്നുള്ള പൂർണ്ണമായ മോചനം, മതസൗഹാർദ്ദത, സമാധാനം, ഉയർന്ന ഗുണനിലവാരമുള്ള പശ്ചാത്തല സൗകര്യങ്ങൾ, ആധുനികവും പരിസ്ഥിതിസൗഹൃദവുമായ സാങ്കേതികവിദ്യകളുടെ ഉപയോഗം, മാലിന്യ നിർമ്മാർജ്ജനം, തൊഴിൽ, ഉപജീവന സുരക്ഷ എന്നിവ പ്രധാനപ്പെട്ട വികസന ലക്ഷ്യങ്ങളിൽപ്പെടുന്നു. വികസന പ്രക്രിയയിൽ ഒരാളും ഒഴിവാക്കപ്പെടുന്നില്ല എന്ന് ഉറപ്പാക്കേണ്ടത് വളരെ പ്രധാനമാണ്. സർവ്വാശ്ലേഷിതമായ വികസനമാണ് പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതിയുടെ ലക്ഷ്യം.

(4) ആഗോള സുസ്ഥിരവികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ നിശ്ചിത സമയത്തിന് മുമ്പ് തന്നെ കൈവരിക്കുക എന്നതും പ്രധാനമാണ്. നിർദ്ദിഷ്ട ഫലങ്ങൾ (outcomes) മുൻകൂട്ടി നിശ്ചയിച്ച് അവ കൈവരിക്കുന്നതിനുള്ള ഭാവനാപൂർണ്ണമായ പ്രോജക്ടുകൾക്ക് രൂപം നൽകണം. അവയുടെ നിർവ്വഹണ പുരോഗതി സുസ്ഥിര വികസന സൂചകങ്ങളെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള മോണിട്ടറിംഗിലൂടെ വിലയിരുത്തി ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പാക്കണം.

(5) സമഗ്രമായ വികസന ഇടപെടലുകളിലൂടെ കേരളീയരുടെ ജീവിത ഗുണമേന്മ വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും തദ്വാരാ സംതൃപ്തവും സന്തോഷകരവുമായ ജീവിതം നയിക്കുന്നതിന് അവരെ പ്രാപ്തരാക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നത് പതിനാലാം പദ്ധതിയുടെ അന്തിമ ലക്ഷ്യമാണ്.

(6) മേൽ സൂചിപ്പിച്ച പൊതുലക്ഷ്യങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതിയിൽ നഗരഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ കൈവരിക്കേണ്ട സവിശേഷ വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ ചുവടെ നൽകുന്നു.

2.2. സവിശേഷ വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ

(1) നഗര പ്രദേശങ്ങളിലെ സാമ്പത്തിക വികസനം ത്വരിതപ്പെടുത്തുന്ന വിധത്തിൽ വിവിധ ഉല്പാദന- സേവന മേഖലകളുടെ വളർച്ച ഉറപ്പാക്കുക.

(2) ചെറുകിട- പരമ്പരാഗത വ്യവസായങ്ങൾ, ടൂറിസം, ഊർജ്ജം, ഗതാഗതം, മറ്റ് സേവനങ്ങൾ എന്നീ മേഖലകളിൽ വർദ്ധിച്ച തോതിലുള്ള വളർച്ച ഉറപ്പാക്കുക.

(3) മേൽപ്പറഞ്ഞ മേഖലകളിലെ പൊതു-സ്വകാര്യ മൂലധന നിക്ഷേപം പരമാവധി വർദ്ധിപ്പിക്കുക, സഹകരണസ്ഥാപനങ്ങളുടെ സാമ്പത്തികവിഭവങ്ങളും ഇതിനായി പ്രയോജനപ്പെടുത്തുക

(4) മേൽപ്പറഞ്ഞ മേഖലകളിലെ വളർച്ച ത്വരിതപ്പെടുത്തുന്നതിനായി നവീനമായ ആശയങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള തൊഴിൽ സംരംഭങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക.

(5) വിവിധ വികസന മേഖലകളിലെ മൂലധനനിക്ഷേപം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും സംരംഭകത്വ വികസനത്തിനും പ്രോത്സാഹനം നൽകുന്നതിനാവശ്യമായ ഭരണപരമായ നടപടിക്രമങ്ങൾ സുഗമമാക്കുന്നതിന് പ്രത്യേക സംവിധാനങ്ങൾ ആവിഷ്കരിക്കുക.

(6) വർദ്ധിച്ചുവരുന്ന നഗരവത്കരണത്തിന്റെ സാദ്ധ്യതകൾ മുന്നിൽകണ്ട് ആധുനിക പശ്ചാത്തല സൗകര്യങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള പരിപാടികൾ, ശുചിത്വ പരിപാടികൾ എന്നിവ ആസൂത്രണം ചെയ്യുക.

(7) എല്ലാ മേഖലകളിലും പരമാവധി തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുക ഇതിനായി ആവശ്യമുള്ള ഭൗതിക സൗകര്യങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനും തൊഴിൽ നൈപുണ്യപരിശീലനം നൽകുന്നതിനും സാങ്കേതിക സഹായം ഉറപ്പാക്കുന്നതിനും സൗകര്യമൊരുക്കുക, കോവിഡ് മുഖാന്തിരം ആവിർഭവിച്ചിട്ടുള്ള പുതിയ തൊഴിൽ സാഹചര്യങ്ങൾ മുൻനിർത്തി വിദൂരത്തുള്ള തൊഴിലുകൾ ഡിജിറ്റലായി ചെയ്യുന്ന ആശയം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും അത്തരം തൊഴിലുകൾ കരസ്ഥമാക്കുന്നതിന് വർക്ക് നിയർ ഹോം പോലെയുള്ള സാദ്ധ്യതകൾ ഉപയോഗിക്കുന്നതിനുള്ള അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുക.

(8) കൃഷി, മൃഗസംരക്ഷണം, മത്സ്യബന്ധനം, ക്ഷീരവികസനം, വ്യവസായം എന്നീ മേഖലകളിലെ ഉൽപാദനവും ഉൽപ്പാദന ക്ഷമതയും ആധുനിക ശാസ്ത്രസാങ്കേതിക വിദ്യകളുടെ പ്രയോഗത്തിലൂടെ വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ഈ മേഖലകളിലെ വളർച്ച ത്വരിതപ്പെടുത്തുന്നതിനായി നവീനമായ ആശയങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള തൊഴിൽ സംരംഭങ്ങൾ ആരംഭിക്കുന്നതിനുള്ള സഹായം നൽകുകയും ചെയ്യുക.

(9) സംസ്ഥാനത്തെ പ്രമുഖ ശാസ്ത്ര-സാങ്കേതിക സ്ഥാപനങ്ങൾ, ഉന്നതവിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവയുടെ സാങ്കേതിക സഹായം വികസന പദ്ധതികളിൽ ഉറപ്പാക്കുക.

(10) അതിദാരിദ്ര്യം നിർമ്മാർജ്ജനം ചെയ്യുന്നതിനായി പ്രഖ്യാപിക്കപ്പെട്ട പദ്ധതിക്ക് നേതൃത്വം നൽകുക അതിദരിദ്രരുടെ വരുമാനം, ആരോഗ്യരക്ഷ, ജീവനോപാധികൾ, മറ്റ് ഭൗതിക സൗകര്യങ്ങൾ എന്നിവ ഉറപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള സൂക്ഷ്മപദ്ധതികൾക്ക് രൂപം കൊടുത്ത് നടപ്പിലാക്കുകയും ദാരിദ്ര്യം പൂർണ്ണമായും ഇല്ലാതാക്കുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തുകയും ചെയ്യുക.

(11) പ്രായാധിക്യം, ഗുരുതര രോഗം തുടങ്ങിയ കാരണങ്ങളാൽ ചലനശേഷി പരിമിതപ്പെട്ടവർക്ക് അനിവാര്യ സേവനങ്ങൾ അവരുടെ വാതിൽപ്പടിയിൽ എത്തിക്കുക,

(12) മണ്ണും ജലവും അന്തരീക്ഷവും മാലിന്യരഹിതമായും ശുദ്ധമായും നിലനിർത്തുന്നതിനായി ഖരമാലിന്യ പരിപാലന പരിപാടികൾ വികേന്ദ്രീകൃത മാതൃകയിൽ ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പാക്കണം. അതേ പ്രാധാന്യത്തോടെ ദ്രവ മാലിന്യ പരിപാലനം ഗാർഹിക-സ്ഥാപന-പൊതു തലങ്ങളിൽ സാദ്ധ്യമാക്കുന്നതിനുള്ള പരിപാടികൾ ആസൂത്രണം ചെയ്ത് ഫലപ്രദമായി നടപ്പാക്കുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തണം.

(13) വയോജനങ്ങൾ, കുട്ടികൾ, സ്ത്രീകൾ, ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർ, ട്രാൻസ് ജെൻഡേഴ്സ്, ലിംഗ-ലൈംഗിക ന്യൂനപക്ഷ വിഭാഗങ്ങൾ, ഇതര സംസ്ഥാന തൊഴിലാളികൾ എന്നിവരുടെ അതിജീവന ആവശ്യങ്ങൾക്ക് പ്രാധാന്യവും തുല്യ പരിഗണനയും നല്കുന്ന വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആവിഷ്കരിക്കുക. നഗരങ്ങൾ വയോജന സൗഹൃദവും ശിശു സൗഹൃദവും ഭിന്നശേഷി സൗഹൃദവുമായി മാറ്റുന്നതിന് പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കണം. ലിംഗ നീതി ഉറപ്പു വരുത്തുന്നതിനുള്ള പദ്ധതികൾ പ്രാധാന്യത്തോടെ നടപ്പാക്കണം. കേരളത്തെ ഭ്രൂരഹിതരും ഭവനരഹിതരും അഗതികളും ഇല്ലാത്ത സംസ്ഥാനമാക്കി മാറ്റുക.

(14) നഗരങ്ങളിലെ പൊതുജനാരോഗ്യ സംവിധാനങ്ങൾ കൂടുതൽ ശക്തിപ്പെടുത്തുകയും കോവിഡ്-19 ന്റെ അനുഭവ പാഠങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ആരോഗ്യസംരക്ഷണത്തിന് പ്രാധാന്യം നൽകുന്ന പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിക്കുകയും പൊതുജനാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളുടെ സൗകര്യങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിനൊപ്പം വർദ്ധിച്ചുവരുന്ന ജീവിതശൈലീ രോഗങ്ങൾ നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനും അമിത വണ്ണം (obesity) പോലുള്ള പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനുമുള്ള കർമ്മ പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പാക്കുകയും ചെയ്യുക.

(15) പൊതുവിദ്യാഭ്യാസരംഗത്ത് പതിമൂന്നാം പദ്ധതിക്കാലത്തുണ്ടായ മികവ് വർദ്ധിപ്പിക്കുക. പൊതു വിദ്യാലയങ്ങളുടെ സൗകര്യങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും പഠനനിലവാരം ഉയർത്തുകയും ചെയ്യുക.

(16) നഗര പ്രദേശങ്ങളിൽ കല, സംസ്കാരം എന്നീ മേഖലകളുടെ ബഹുമുഖവും പുരോഗമനാത്മകവുമായ വികസനവും ജനകീയവൽക്കരണവും ഉറപ്പാക്കുന്നതിനൊപ്പം പൈതൃക സംരക്ഷണത്തിന് പ്രത്യേക ശ്രദ്ധ നൽകുകയും ചെയ്യുക.

(17) കാലാവസ്ഥാമാറ്റത്തിന്റെ ഫലമായുണ്ടാകുന്ന പ്രകൃതി ദുരന്തങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച ശാസ്ത്രീയ വിവരങ്ങളുടെയും മുന്നറിയിപ്പുകളുടെയും അടിസ്ഥാനത്തിൽ അവയെ ഫലപ്രദമായി നേരിടുന്നതിനുള്ള സംവിധാനങ്ങൾ രൂപപ്പെടുത്തുകയും ദുരന്താഘാത സാദ്ധ്യതകൾ പരിഗണിച്ചുകൊണ്ട് പദ്ധതികൾ ആസൂത്രണം ചെയ്യുകയും കാലാവസ്ഥാ മാറ്റത്തെ അഭിമുഖീകരിക്കുന്നതിനുള്ള ഹ്രസ്വകാല-ദീർഘകാല വികസന ഇടപെടലുകൾക്ക് രൂപം നൽകുകയും ചെയ്ത് അതിജീവനക്ഷമത കൈവരിക്കാൻ നഗരസമൂഹങ്ങളെ പ്രാപ്തമാക്കുക.

(18) പൊതുജനങ്ങൾക്ക് ഉപയോഗിക്കാവുന്ന സൗകര്യപ്രദമായ പൊതുഇടങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുകയും നഗരവീഥികൾ, നഗരങ്ങളിലെ ആകർഷകമായ സ്ഥലങ്ങൾ എന്നിവ സൗന്ദര്യവത്കരിക്കുകയും ചെയ്യുക.

(19) പ്രകൃതിദുരന്തങ്ങളുടെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ ജലനിർഗമന മാർഗ്ഗങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുകയും മണ്ണ്-ജലസംരക്ഷണ പദ്ധതികൾ, നീർത്തട വികസന പദ്ധതികൾ എന്നിവ പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുക.

(20) ആഗോള സുസ്ഥിര വികസനലക്ഷ്യങ്ങൾ ആർജ്ജിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രത്യേക കർമ്മപദ്ധതി ആവിഷ്കരിക്കുകയും ഓരോ വികസന മേഖലയിലുമുള്ള സുസ്ഥിര വികസന സൂചികകൾ കൂടുതൽ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിന് സവിശേഷ ശ്രദ്ധ പുലർത്തുകയും ചെയ്യുക.

(21) ഊർജ്ജ സംരക്ഷണത്തിന്റെ ഭാഗമായി സൗരോർജ്ജ വിളക്കുകൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള സൗരോർജ്ജ സാങ്കേതികവിദ്യകളുടെ ഉപയോഗം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക.

(22) കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തിന് കാരണമാകുന്ന ഹരിതഗൃഹവാതക ബഹിർഗമനം സാദ്ധ്യമാകുന്നത്ര കുറയ്ക്കുന്നതിനുമുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പാക്കുക.

(23) നഗരത്തോട് ചേർന്ന് കിടക്കുന്ന ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തി വിഭാവനം ചെയ്യുന്ന വികസന പരിപാടികളെ ഭാവനാപൂർവ്വം ഏകോപിപ്പിക്കുക.

മേൽ വിവരിച്ച ലക്ഷ്യങ്ങൾ നേടാൻ നഗരഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും വിവിധ വികസന വകുപ്പുകളും ഒന്നിച്ച് പ്രവൃത്തിക്കേണ്ടതുണ്ട്. മറ്റ് വികസന വകുപ്പുകളുടെ പദ്ധതികളുമായി ചേർന്നുകൊണ്ടാണ് ഓരോ വികസന മേഖലയിലെയും കർമ്മപദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കേണ്ടത്. കേരളസർക്കാർ ആവിഷ്കരിച്ചിരിക്കുന്ന നവകേരള കർമ്മപദ്ധതി - 2 ന്റെ ആസൂത്രണവും നിർവ്വഹണവും നഗരഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും സഹകരണത്തോടെയാണ് വിഭാവനം ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. ഹരിതകേരളം, ആർദ്രം, ലൈഫ്, വിദ്യാകിരണം എന്നീ വികസന ദൗത്യങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിക്കേണ്ടത് നഗരഭരണ സ്ഥാപനതലത്തിലാണ്.

2.3 പൊതുമുൻഗണനകൾ

ദേശീയതലത്തിൽ വിവിധ ക്ഷേമ-വികസന മേഖലകളിൽ ഒന്നാം സ്ഥാനം നിലനിർത്തിക്കൊണ്ടാണ് പതിനാലാം പദ്ധതിക്കാലയളവിലെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നാം ആരംഭിക്കുന്നത്. സാമ്പത്തിക വളർച്ച, ഉപജീവന സുരക്ഷ, സുസ്ഥിര വികസനം, സാമൂഹ്യനീതി, തുല്യത എന്നിവ ഉറപ്പ് വരുത്തുകയും ആധുനിക ശാസ്ത്ര സാങ്കേതികവിദ്യകളുടെ സഹായത്തോടെ കേരളത്തെ ജ്ഞാനസമൂഹമായി വളർത്തുകയും ചെയ്യുക എന്ന മഹത്തായ ലക്ഷ്യമാണ് നമുക്കു മുന്നിലുള്ളത്.

കോവിഡാനന്തര സാമ്പത്തികമാന്ദ്യം പരിഹരിക്കുക, വിവിധ മേഖലകളിൽ ദേശീയ ശരാശരിയെക്കാൾ കുറഞ്ഞു നിൽക്കുന്ന മൂലധന നിക്ഷേപം ഉയർത്തി വേഗതയേറിയ സാമ്പത്തിക വളർച്ച സൃഷ്ടിക്കുക, ഉയർന്നതോതിലുള്ള തൊഴിലില്ലായ്മയും (unemployment) യോഗ്യതയ്ക്കനുസരിച്ചുള്ള തൊഴിലിന്റെ ദുർലഭ്യവും (under employment) പരിഹരിക്കുക എന്നിവയാണ് പതിനാലാം പഞ്ചവൽസരപദ്ധതിക്കാലത്തെ പ്രധാന വെല്ലുവിളി. പതിനാലാം പദ്ധതിയുടെ പ്രധാന മുൻഗണനകൾ താഴെ നൽകുന്നു.

2.3.1 ഉല്പാദനം, ഉല്പാദനക്ഷമത എന്നിവ വർദ്ധിപ്പിക്കുക

(1) കാർഷിക, മൃഗസംരക്ഷണ, മത്സ്യ, ക്ഷീര മേഖലകളിലെ ഉല്പാദനം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന് വിവിധ വിളകളുടെയും മറ്റ സംരംഭങ്ങളുടെയും വിസ്തൃതിയും ഉൽപാദനക്ഷമതയും പരമാവധി വർദ്ധിപ്പിക്കണം. ഇതിനായി ശാസ്ത്രീയമാർഗ്ഗങ്ങളും ആധുനിക സാങ്കേതികവിദ്യകളും ഉപയോഗിക്കണം. സർവകലാശാലകൾ, ശാസ്ത്ര-സാങ്കേതിക/ഗവേഷണ സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവിടങ്ങളിൽ നിന്നുമുള്ള ശാസ്ത്ര-സാങ്കേതികവിദ്യകളെ ഉപയോഗപ്പെടുത്തണം. ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങളുടെ ഉത്പാദനം പരമാവധി വർദ്ധിപ്പിക്കാനും പച്ചക്കറി, മുട്ട എന്നിവയുടെ ഉൽപാദനത്തിൽ സ്വയംപര്യാപ്തത നേടാനും പാൽ ഉൽപാദനത്തിൽ മിച്ചോൽപാദനം കൈവരിക്കാനും കഴിയണം. കടൽ-ഉൾനാടൻ മത്സ്യോല്പാദനം വർദ്ധിപ്പിക്കാനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾക്ക് മുൻഗണന നൽകണം. ഈ ലക്ഷ്യങ്ങൾ മുൻനിർത്തി 2020-ൽ പ്രഖ്യാപിക്കുകയും വിജയം കൈവരിക്കുകയും ചെയ്ത സുഭിക്ഷകേരളം പദ്ധതി കൂടുതൽ മികവോടെ നടപ്പാക്കണം.

(2) ഉൽപാദകരുടെ ലാഭം ഗണ്യമായി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന് കാർഷികോല്പന്നങ്ങളുടെ മൂല്യ ശൃംഖല (value chain) വികസിപ്പിക്കുന്നതിനും മൂല്യവർദ്ധിത ഉൽപന്നങ്ങളിലധിഷ്ഠിതമായ സംരംഭങ്ങൾ ആരംഭിക്കുന്നതിനും നിലവിലുള്ളവ വികസിപ്പിക്കുന്നതിനും പ്രോത്സാഹനം നൽകണം.

2.3.2 പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസനം, സംരംഭകത്വം , നൈപുണ്യ വികസനം

(1) നഗരഭരണസ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസനത്തിനുള്ള വിപുലമായ സംവിധാനങ്ങളാണ് പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതിയിൽ വിഭാവനം ചെയ്തിരിക്കുന്നത്. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി സൂക്ഷ്മ, ചെറുകിട, ഇടത്തരം സംരംഭങ്ങളെ വൻതോതിൽ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള പരിപാടികൾ ആവിഷ്കരിക്കണം.

(2) വർക്ക് ഫ്രം ഹോം എന്ന ആശയം പ്രാവർത്തികമാക്കുന്നതിനും സൈബർ ജോലിയിടങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനുമുള്ള പരിപാടികൾ ആവിഷ്കരിക്കണം. പ്രാദേശിക തലത്തിലുള്ള ഉത്പന്ന – സേവന ആവശ്യങ്ങളെ കൂട്ടിച്ചേർത്ത് ബിസിനസ്സ് ആശയങ്ങളായി രൂപപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള ഹാക്കത്തോണുകൾ സംഘടിപ്പിക്കണം. നൈപുണ്യ പരിശീലനം ആവശ്യമുള്ളവരെ കണ്ടെത്തി തൊഴിൽ ശേഷി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള ശ്രമവും ഉണ്ടാകണം. സംരംഭകർക്ക് വായ്പ ലഭ്യമാക്കുന്നതിനു വേണ്ട ഇടപെടൽ നടത്തുകയും പലിശ സബ്സിഡി ലഭ്യമാക്കുകയും വേണം

(3) സംരംഭകത്വ പദ്ധതികളുടെ സാക്ഷാത്ക്കാരത്തിനായി തദ്ദേശീയ സംരംഭകരെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും പുതിയ ആശയങ്ങൾ സംരംഭകത്വമായി വികസിപ്പിക്കുന്നതിന് ഇന്നവേഷൻ ചലഞ്ച്, സംരംഭകത്വത്തിനുള്ള സാങ്കേതികോപദേശ സംവിധാനം മുതലായ ആവിഷ്കരിക്കുകയും വേണം.

(4) വ്യവസായ സംരംഭകർക്ക് അനായാസം സംരംഭങ്ങൾ തുടങ്ങുന്നതിന് നഗരഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ അനുഭാവപൂർവ്വമായ സമീപനം സ്വീകരിക്കുകയും ഈസ് ഓഫ് ഡൂയിംഗ് ബിസിനസ് ഫലപ്രദവും കാര്യക്ഷമവുമാക്കുന്നതിനുള്ള സഹായക സംവിധാനങ്ങൾ ഒരുക്കുകയും വേണം.

2. 3. 3 തൊഴിൽ സൃഷ്ടി

അഭ്യസ്തവിദ്യരായ യുവജനങ്ങൾക്ക് വിവിധ മേഖലകളിൽ തൊഴിലവസരങ്ങൾ ലഭിക്കുന്നതിനുവേണ്ട നൈപുണ്യവികസന പരിശീലനം വ്യാപകമായി നൽകുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾക്ക് രൂപം നൽകണം. സംരംഭകത്വവുമായി ബന്ധപ്പെടുത്തി സംസ്ഥാനതലത്തിൽ നടപ്പാക്കുന്ന നൈപുണീ വികസന പരിപാടികളുമായി പൂർണ്ണമായി സഹകരിക്കണം. തൊഴിൽ നൈപുണ്യപരിശീലനം, തൊഴിലവസരങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള ബോധവൽക്കരണ പരിപാടികൾ എന്നിവയിൽ വനിതകൾക്കും ദുർബല വിഭാഗങ്ങൾക്കും പ്രാമുഖ്യം നൽകണം.

2.3.4 അതിജീവനക്ഷമത

(1) കാലാവസ്ഥാവ്യതിയാനം മൂലമുണ്ടാകുന്ന പ്രകൃതിദുരന്തങ്ങൾ, ഉൽപ്പാദന വ്യവസ്ഥയിലെ മാറ്റങ്ങൾ എന്നിവയുൾപ്പടെയുള്ള പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ അതിജീവിക്കുന്നതിനുള്ള ശേഷി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന് പ്രത്യേക പരിഗണന നൽകണം

(2) കാലാവസ്ഥാവ്യതിയാനത്തിന്റെ ആഘാതങ്ങൾ കുറയ്ക്കുന്നതിനുള്ള ഹ്രസ്വ-ദീർഘകാല പദ്ധതികൾ നഗരഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ തയ്യാറാക്കുകയും അവയിലെ പ്രവർത്തനഘടകങ്ങൾ പൊതു വികസനപരിപാടികളിൽ ഉൾച്ചേർക്കുകയും വേണം.

(3) നിലവിലുള്ള ദുരന്ത നിവാരണ പദ്ധതി അവലോകനം ചെയ്ത്, അവസ്ഥാ വിശകലനം കൂടി നടത്തി കാലികമാക്കുകയും അതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ദുരന്ത നിവാരണത്തിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾക്ക് രൂപം നൽകുയും വേണം. മുന്നറിയിപ്പ് സംവിധാനം, രക്ഷാപ്രവർത്തന സൗകര്യങ്ങൾ, അഭയ കേന്ദ്രങ്ങൾ, പുനരധിവാസം, ദുരന്താഘാത ലഘൂകരണം എന്നിവയുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പാക്കണം.

(4) ദുരന്തനിവാരണത്തിനും, പ്രകൃതിദുരന്തങ്ങൾക്ക് വിധേയരായവരുടെ ജീവനോപാധികൾ പുനഃസ്ഥാപിക്കുന്നതിനും പ്രത്യേക പരിഗണന നൽകണം. ഇതിനായി തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ള ദുരന്തനിവാരണ പദ്ധതികൾ സമയബന്ധിതമായി പൂർത്തിയാക്കാൻ നഗര തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ബാദ്ധ്യസ്ഥരാണ്. പ്രകൃതിദുരന്ത സാദ്ധ്യതകളുള്ള പ്രദേശങ്ങളിൽ ആവശ്യമുള്ള ശാസ്ത്രീയമായ വികസന ഇടപെടലുകൾ വിദഗ്ദ്ധരുടെ സഹായത്തോടെ നടപ്പാക്കണം. നഗര പ്രദേശങ്ങളിൽ കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തിന്റെ ആഘാതത്തെ അതിജീവിക്കാൻ കഴിവുള്ള നിർമ്മിതികൾ, ജല ബഹിർഗമന മാർഗ്ഗങ്ങൾ, നിർദ്ദിഷ്ട ദുരന്ത നിവാരണ സംവിധാനങ്ങൾ മുതലായവ ഉണ്ടെന്ന് ഉറപ്പു വരുത്തണം.

2.3.5 കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം – പ്രാദേശിക കർമ്മപദ്ധതി

കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം മൂലമുണ്ടാകുന്ന പ്രകൃതി പ്രതിഭാസങ്ങളെ പ്രതിരോധിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രാദേശിക കർമ്മപദ്ധതിക്ക് രൂപം നൽകണം. ഹരിത ഗൃഹ വാതകങ്ങളുടെ ബഹിർഗമനം കുറയ്ക്കുന്നതിനും, കാർബൺ ആഗിരണം ചെയ്യാൻ കഴിയുന്ന വിധത്തിൽ പ്രകൃതിയെ സംപുഷ്ടമാക്കി പരിപാലിക്കുന്നതിനുമുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പാക്കണം. ജൈവ വൈവിധ്യ സംരക്ഷണം, ഹരിത ഇടങ്ങളുടെ സൃഷ്ടിയും സംരക്ഷണവും മുതലായ പ്രവർത്തനങ്ങളിലൂടെ കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തിന്റെ പ്രത്യാഘാതങ്ങളെ പ്രതിരോധിക്കാൻ കഴിയണം.

2.3.6 പ്രകൃതി വിഭവ സംരക്ഷണം

നഗരപ്രദേശങ്ങളിലെ ലഭ്യമായ പ്രദേശങ്ങളിൽ ഉൽപ്പാദനം വർദ്ധിപ്പിക്കുക, പ്രളയമുൾപ്പെടെയുള്ള പ്രകൃതിദുരന്തങ്ങളുടെ സാദ്ധ്യത കുറയ്ക്കുക എന്നീ ലക്ഷ്യങ്ങൾ മുൻനിർത്തി നീർത്തട വികസന പദ്ധതികൾ പുനരാരംഭിക്കേണ്ടതുണ്ട്. വിവിധ ജല സ്രോതസ്സുകൾ പുനരുദ്ധരിക്കുകയും മണ്ണ്-ജലസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഊർജ്ജിതപ്പെടുത്തുകയും വേണം. പൂർത്തിയാക്കാത്ത നീർത്തടപദ്ധതികൾ പൂർത്തീകരിക്കുകയും പുതിയ നീർത്തടവികസന പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിക്കുകയും ചെയ്യണം. തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ ഭൂവിനിയോഗം സംബന്ധിച്ച് പഠനം നടത്തുകയും അവയുടെ നിഗമനങ്ങൾ വികസന പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കുമ്പോൾ പരിഗണിക്കുകയും ചെയ്യണം. തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം ഉൾപ്പെടുന്ന കാർഷിക കാലാവസ്ഥാ മേഖലകളുടെ സവിശേഷതകളും കണക്കിലെടുക്കണം. ഇതിനോടോപ്പം പ്രാദേശിക ജൈവവൈവിധ്യം സംരക്ഷിക്കുന്നതിനും അതീവ ശ്രദ്ധ പുലർത്തണം. നഗരങ്ങളിൽ ശാസ്ത്രീയമായ ജലനിർഗമന മാർഗ്ഗങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുകയും ജലാശയങ്ങൾ ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം പരിപാലിക്കുകയും വേണം.

2.3.7. സുസ്ഥിര വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ

(1) സംസ്ഥാനം സുസ്ഥിര വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിൽ ഇതുവരെ ആർജ്ജിച്ച നേട്ടങ്ങൾ തുടരുകയും എല്ലാ മേഖലകളിലും പ്രഥമ സ്ഥാനം കൈവരിക്കുന്നതിനുള്ള ഭാവനപൂർണ്ണമായ പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിക്കുകയും വേണം. വികസന പദ്ധതികളിൽ ആഗോള സുസ്ഥിര വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ പ്രാധാന്യത്തോടെ പരിഗണിക്കണം. സുസ്ഥിര വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ മുൻനിർത്തിയുള്ള വിവിധ വികസനപരിപാടികൾ ആവിഷ്കരിക്കുകയും അവയുടെ ഫലങ്ങൾ കൃത്യമായി രേഖപ്പെടുത്തുകയും വേണം.

(2) പദ്ധതി ആസൂത്രണ ഘട്ടത്തിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ ഓരോ വികസന പ്രോജക്ടും അഭിസംബോധന ചെയ്യുന്ന സുസ്ഥിര വികസനലക്ഷ്യങ്ങൾ എന്തൊക്കെ എന്ന് മൻകൂട്ടി വിലയിരുത്തണം.

2.3.8. അതിദാരിദ്ര്യ നിർമ്മാർജ്ജനം

ദാരിദ്ര്യ ലഘൂകരണത്തിൽ നാം ബഹുദൂരം മുന്നോട്ടു പോയിട്ടുണ്ട്. ഇതിന്റെ അടുത്ത ഘട്ടമാണ് അതിദാരിദ്ര്യ നിർമ്മാർജ്ജനം. ഓരോ അതിദരിദ്ര കുടുംബത്തിന്റെയും സവിശേഷ പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനുള്ള സൂക്ഷ്മ വികസന പരിപാടികൾ തയ്യാറാക്കേണ്ടത് നഗരഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ചുമതലയാണ്. ഈ സൂക്ഷ്മവികസന പരിപാടികൾ പ്രധാന പദ്ധതിയുമായി സംയോജിപ്പിച്ച് ഈ കുടുംബങ്ങൾക്ക് ഉപജീവനസുരക്ഷയും സാമൂഹിക സുരക്ഷയും ഉറപ്പുവരുത്തണം.

2.3.9. ശുചിത്വം – മാലിന്യ സംസ്കരണം

(1) നഗരഭരണസ്ഥാപനത്തിലെ ഖര-ദ്രവ മാലിന്യ നിർമ്മാർജ്ജനത്തിന് പൂർണ്ണവും ഫലപ്രദവും പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദവും സുസ്ഥിരവുമായ കേന്ദ്രീകൃത/വികേന്ദ്രീകൃത മാർഗ്ഗങ്ങൾ ആവിഷ്കരിക്കാൻ കഴിയണം. ജൈവമാലിന്യ സംസ്കരണ സംവിധാനങ്ങൾ ഉറപ്പുവരുത്തുകയും അജൈവ മാലിന്യങ്ങൾ സംഭരിക്കുന്നതിനുള്ള സൗകര്യങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തുകയും വേണം. ആളോഹരി ഖര-ദ്രവ, ഇ-മാലിന്യങ്ങളുടെ അളവ് കുറയ്ക്കുന്നതിലേയ്ക്കായി ഉറവിട മാലിന്യ

സംസ്കരണ പദ്ധതിക്ക് മുൻഗണന നൽകേണ്ടതും ഖരമാലിന്യങ്ങൾ തരം തിരിച്ച് ശേഖരിക്കുന്നതിനുള്ള സംവിധാനം ഏർപ്പെടുത്തി Reduce-Recycle-Reuse പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കേണ്ടതുമാണ്. മേൽ പദ്ധതികളാവിഷ്കരിക്കുമ്പോൾ മാലിന്യത്തിൽ നിന്ന് ഊർജ്ജം എന്ന ആശയത്തിനും പരിഗണന നൽകേണ്ടതാണ്.

(2) സാനിട്ടറി വേസ്റ്റ്, അപകടസ്വഭാവമുള്ള മാലിന്യം, കൺസ്ട്രക്ഷൻ ആന്റ് ഡിമോളിഷൻ വേസ്റ്റ്, പുനഃചംക്രമണം സാദ്ധ്യമല്ലാത്ത വസ്തുക്കൾ എന്നിവ ശേഖരിക്കുന്നതിനും സംസ്കരിക്കുന്നതിനുമുള്ള സംവിധാനം ഒരുക്കണം. കക്കൂസ് മാലിന്യം, മലിന ജലം എന്നിവ ശാസ്ത്രീയമായി സംസ്കരിക്കുന്നതിനുള്ള സംവിധാനങ്ങളും ഒരുക്കണം. പൊതു സ്ഥലങ്ങളിലും വഴിയോരങ്ങളിലും ജലാശയങ്ങളിലും മാലിന്യം നിക്ഷേപിക്കുന്നില്ല എന്നുറപ്പാക്കുന്നതിന് ഫലപ്രദമായ നിരീക്ഷണ സംവിധാനവും ഏർപ്പെടുത്തണം. ഈ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തി അമൂല്യമായ ജലസ്രോതസ്സുകൾ ശുദ്ധമാക്കുന്നതിനുള്ള സമഗ്ര പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിക്കണം..

(3) ദ്രവമാലിന്യ സംസ്കരണത്തിന്റെ ഇപ്പോഴത്തെ അവസ്ഥ പഠിക്കുകയും ഉചിതമായ നിർമ്മാർജ്ജന/സംസ്കരണ മാർഗ്ഗങ്ങൾ ആവിഷ്കരിക്കുകയും ചെയ്യണം. പ്രധാനമായും ഉറവിടമാലിന്യ സംസ്കരണതത്വത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണം, പ്രാദേശിക സ്വീവേജ്/ സെപ്റ്റേജ് സംസ്കരണം എന്നിവ നടപ്പാക്കണം.

(4) നഗരത്തിലെ പൊതു പ്രദേശങ്ങളുടെയും നഗരസിരാകേന്ദ്രത്തിലെയും ഉയർന്ന ജനസാന്ദ്രതയുള്ള ഭാഗങ്ങളിലെയും, ചേരി പ്രദേശങ്ങളിലെയും ശുചിത്വം ഉറപ്പാക്കേണ്ട തായിട്ടുണ്ട്. നഗരത്തിലെ എല്ലാ പൗരന്മാർക്കും വെള്ളവും വെളിച്ചവും ശുചിത്വവുമുള്ള ശൗചാലയങ്ങളുടെ ലഭ്യതയും ഉറപ്പുവരുത്തേണ്ടതാണ്. നഗരസഭകളിൽ ആധുനികവും ശാസ്ത്രീയവുമായ അറവുശാലകളും മാംസ വിപണന കേന്ദ്രങ്ങളും സ്ഥാപിക്കേണ്ടതാണ്.

2.3.10 സാമൂഹ്യനീതി ഉറപ്പാക്കൽ

പാർശ്വവൽക്കരിക്കപ്പെട്ടവരേയും പ്രത്യേക പരിഗണന അർഹിക്കുന്നവരേയും (സ്ത്രീകൾ, കുട്ടികൾ, വയോജനങ്ങൾ, ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർ, ട്രാൻസ് ജെൻഡേഴ്സ്, പട്ടികജാതിക്കാർ, പട്ടികവർഗ്ഗക്കാർ, മത്സ്യതൊഴിലാളികൾ, പരമ്പരാഗത തൊഴിൽമേഖലയിൽ പണിയെടുക്കുന്നവർ) പ്രത്യേക പരിഗണന നൽകി മുഖ്യധാരയിലേക്ക് എത്തിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് രൂപം നൽകണം. അവരുടെ അവകാശങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനും തുല്യനീതി ഉറപ്പാക്കുന്നതിനും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ അതീവ ശ്രദ്ധ പുലർത്തണം പട്ടികജാതി-പട്ടികവർഗ്ഗ കുടുംബങ്ങൾക്ക് ഭൂമി, പാർപ്പിടം, മികച്ച വിദ്യാഭ്യാസം, ആരോഗ്യപരിരക്ഷ, നൈപുണ്യവികസന പരിശീലനം, തൊഴിൽ എന്നിവ ലഭ്യമാക്കാനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് പ്രാമുഖ്യം നൽകണം.

2.3.11 വയോജനങ്ങൾ

വയോജനങ്ങൾക്ക് സമയം ചെലവഴിക്കാവുന്ന പൊതുഇടങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുക, വയോജന സൗഹൃദപരമായ സ്ഥാപനങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുക, വയോജന സൗഹൃദപരമായ തെരുവുകൾ, നടപ്പാതകൾ എന്നിവ നിർമ്മിക്കുക, ചലന ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ ഉള്ള വയോജനങ്ങൾക്ക് പൊതുസേവനങ്ങളും വ്യക്തിപരമായ സേവനങ്ങളും വീടുകളിൽ ലഭ്യമാക്കുക, മികച്ച ആരോഗ്യ പരിരക്ഷ വീടുകളിൽ ഉറപ്പാക്കുക, സാമൂഹിക ഒറ്റപ്പെടൽ ഒഴിവാക്കുന്നതിനുള്ള സംവിധാനങ്ങൾ

ഒരുക്കുക എന്നിവ ആസൂത്രണത്തിന്റെ ഭാഗമാക്കണം. പൊതു ഇടങ്ങളും, സംവിധാനങ്ങളും സൃഷ്ടിക്കുമ്പോൾ തലമുറകൾക്ക് അപ്പുറത്തുള്ളവരുടെ ഇടപെടലുകൾക്ക് സഹായകമാകുന്ന രീതിയിൽ നഗരാസൂത്രണം ഉണ്ടാകണം. നഗരങ്ങളിലെ വയോജനങ്ങൾക്ക് സേവനം നൽകുന്നതിന് ഉതകുന്ന രീതിയിൽ സമ്പദ് വ്യവസ്ഥയുടെ സാദ്ധ്യതകളെ വികസിപ്പിക്കുന്നതിന് ആസൂത്രണത്തിന്റെ സാധ്യതകളെ ഉപയോഗിക്കണം.

2.3.12 ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർ

ഭിന്നശേഷിയുള്ളവരുടെ അവകാശങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനുതകുന്ന വിവിധ സൗകര്യങ്ങളും ആനുകൂല്യങ്ങളും ലഭ്യമാക്കണം. ഭിന്നശേഷികളെ നേരത്തെ തന്നെ കണ്ടെത്തുന്നതിനുള്ള ഇടപെടലുകൾ, അവർക്ക് ആവശ്യമായ ചികിത്സാ സംവിധാനങ്ങൾ ഒരുക്കുക, വിദ്യാഭ്യാസ പിന്തുണ നൽകുക, തൊഴിൽ പിന്തുണകൾ നൽകുക, സർക്കാർ ആനുകൂല്യങ്ങൾ നൽകാനുള്ള പിന്തുണകൾ ഒരുക്കുക, ഭിന്നശേഷിക്കാരുടെ കൂട്ടായ്മകൾ ഒരുക്കുക, ആവശ്യമായ സ്ഥാപന സംവിധാനങ്ങൾ ഒരുക്കുക, ആധുനിക ഉപകരണങ്ങളുടെ ലഭ്യത ഉറപ്പാക്കുക, ഭിന്നശേഷി സൗഹൃദ സ്ഥാപനങ്ങൾ, പൊതു ഇടങ്ങൾ എന്നിവ സൃഷ്ടിക്കുക മുതലായവ നഗരാസൂത്രണത്തിന്റെ അവിഭാജ്യ ഘടകം ആകണം.

2.3.13 കുട്ടികൾ

കുട്ടികളുടെ സൗഹൃദപരമായ ഒരു നഗരം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനുള്ള ആസൂത്രണം ഉണ്ടാകണം. കുട്ടികൾക്ക് സൗഹൃദപരമായ നഗര നിർമ്മിതികൾ - പൊതു ഇടങ്ങൾ എന്നിവ ഉണ്ടാക്കുക, കുട്ടികൾക്ക് കളിക്കുന്നതിനും കലാ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കും ഉള്ള കേന്ദ്രങ്ങൾ ഒരുക്കുക, കുട്ടികളുടെ പൊതുവേദികളും കൂടിച്ചേരലുകളും സംഘടിപ്പിക്കുക, കുട്ടികളുടെ ആരോഗ്യ നിരീക്ഷണ സംവിധാനം ശക്തിപ്പെടുത്തുക, കുട്ടികളിൽ ലിംഗ തുല്യത ഉറപ്പിക്കാനുള്ള ശ്രമങ്ങൾ നടത്തുക. കുട്ടികളിലെ പോഷകാഹാര പ്രശ്നങ്ങളെ അഭിസംബോധന ചെയ്യുക, കുട്ടികൾക്ക് എതിരെയുള്ള അതിക്രമങ്ങൾ തടയാനുള്ള സംവിധാനങ്ങൾ ഒരുക്കുക എന്നിവ ശിശുസൗഹൃദ നഗര നിർമ്മിതിയുടെ ഭാഗമായി ഏറ്റെടുക്കാം.

2.3.14 ലിംഗ സമത്വം

(1) സ്ത്രീപക്ഷ നവകേരളം, സമൂഹത്തിലുണ്ടാകുന്ന സ്ത്രീവിരുദ്ധമായ പ്രവർത്തനങ്ങളെയും ചിന്തകളെയും പ്രതിരോധിക്കുന്നതിനും അവ പൂർണ്ണമായും ഇല്ലാതാക്കുന്നതിനുമുള്ള സർവ്വതല സ്പർശിയായ പ്രചരണ - ബോധവത്ക്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഉയർത്തിക്കൊണ്ടുവരണം.

(2) എല്ലാ മേഖലകളിലും സ്ത്രീകളുടെ സർവ്വോന്മുഖമായ ശാക്തീകരണം ലക്ഷ്യമിട്ടുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പാക്കണം.

(3) ലിംഗസമത്വമെന്ന വിശാലമായ കാഴ്ചപ്പാടിലൂന്നിയുള്ള വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് രൂപം നൽകണം. വിവിധ വിഭാഗങ്ങൾക്ക് ഉപജീവനസുരക്ഷയും സാമൂഹ്യസുരക്ഷയും ഉറപ്പാക്കുന്നതിനും അവരുടെ പ്രശ്നങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച് ബോധവൽക്കരണം നടത്തുന്നതിനുമുള്ള പദ്ധതികളാണ് ആവിഷ്കരിക്കേണ്ടത്.

(4) സ്ത്രീകളുടെ തൊഴിലവസരങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കണം. സ്ത്രീകൾക്ക് നേരെയുള്ള അതിക്രമങ്ങൾ കുറയ്ക്കുന്നതിനുള്ള ശക്തമായ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

(5) തൊഴിൽ രംഗത്തെ സ്ത്രീ പുരുഷ വിവേചനം കുറയ്ക്കുക, സ്ത്രീകൾക്ക് ഉയർന്ന വിദ്യാഭ്യാസ അവസരങ്ങൾ ഉറപ്പാക്കുക, സ്ത്രീകളുടെ കുടുംബ ജോലികളിലെ ഭാരം കുറയ്ക്കുന്നതിനുള്ള സാമൂഹിക സംഘടനാ സംവിധാനങ്ങൾ ഒരുക്കുക, സ്ത്രീകൾക്ക് തൊഴിൽ സംവിധാനങ്ങൾ ഒരുക്കുക, സ്ത്രീകളുടെ സവിശേഷ ആരോഗ്യ പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് പ്രത്യേക പരിഗണന നൽകുക, സ്ത്രീ സംരംഭകർക്ക് വൈദഗ്ധ്യ ശേഷി വികസനം ഉറപ്പാക്കുക, കുട്ടികൾ, മദ്ധ്യ വയസ്കർ തുടങ്ങി വിവിധ സാമൂഹിക വിഭാഗങ്ങൾക്ക് ഇടയിൽ ലിംഗ നീതി ബോധം വളർത്താനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തുക, സ്ത്രീ സൗഹൃദപരമായ പൊതു ഇടങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുക മുതലായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നഗര വികസന ആസൂത്രണത്തിന്റെ ഭാഗമാകണം.

(6) സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ 2015 ലെ ട്രാൻസ് ജെൻഡർ പോളിസി ഫലപ്രദമായി നടപ്പിലാക്കുന്നതിലും നഗരഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ സഹകരിക്കണം.

2.3.15 അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്തൽ

(1) സ്വന്തമായി ഭൂമി ഉള്ളവരും ഇല്ലാത്തവരുമായ എല്ലാ ഭവനരഹിതർക്കും മാന്യവും വാസയോഗ്യവുമായ ഭവനം സ്വന്തമായി നൽകുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കണം.

(2) വർഷം മുഴുവൻ ശുദ്ധമായ കുടിവെള്ള ലഭ്യത, മെച്ചപ്പെട്ട ഗതാഗത സൗകര്യങ്ങൾ, മറ്റു പൊതുസൗകര്യങ്ങൾ, ഊർജ്ജസംരക്ഷണം, പാരമ്പര്യേതര ഊർജ്ജോല്പാദനം, ശുചിത്വമുള്ള പരിസരം എന്നിവ ഉറപ്പു വരുത്തുക.

2.3.16 വിദ്യാഭ്യാസരംഗം

(1) കേരളം പൊതുവിദ്യാഭ്യാസ രംഗത്ത് ആർജ്ജിച്ച വൻനേട്ടങ്ങൾ നിലനിർത്തുകയും വിദ്യാലയങ്ങളിലെ അടിസ്ഥാനസൗകര്യം, ബോധനനിലവാരം, അദ്ധ്യയന-അനുബന്ധ പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നിവ ശക്തിപ്പെടുത്തുകയും വേണം. ഡിജിറ്റൽ, ഓൺലൈൻ സാങ്കേതിക വിദ്യകൾ ബോധന പ്രക്രിയയിൽ ഫലപ്രദമായി ഉപയോഗപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യണം. പ്രൊഫഷണൽ വിദ്യാഭ്യാസമുൾപ്പെടെയുള്ള ഉന്നതവിദ്യാഭ്യാസ രംഗത്തേക്ക് ആത്മവിശ്വാസത്തോടെ കൂടുതൽ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് പ്രവേശിക്കുന്നതിനുള്ള സാഹചര്യം സൃഷ്ടിക്കണം.

(2) എല്ലാവർക്കും മുന്നേറാൻ കഴിയുന്നതിന് അവസരം ലഭിക്കുന്നതിനുള്ള സാഹചര്യങ്ങളും സൗകര്യങ്ങളും സൃഷ്ടിക്കണം. ഇംഗ്ലീഷ് ഭാഷയിലും ഗണിതം തുടങ്ങിയ വിഷയങ്ങളിലും പിന്നോക്കം നിൽക്കുന്ന കുട്ടികൾക്ക് പ്രത്യേക പരിശീലനം നൽകുന്നതിനും ആശയ വിനിമയ നൈപുണ്യം (communication skills) മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും പ്രത്യേക ഇടപെടൽ ഉണ്ടാകണം. കുട്ടികളിൽ പൗരബോധം വളർത്തുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തന പരിപാടികൾക്കും രൂപം നൽകണം.

2.3.17 ആരോഗ്യ സംരക്ഷണം

(1) നമ്മുടെ സംസ്ഥാനത്തിൽ വിവിധതലങ്ങളിലെ ആരോഗ്യ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളും ചികിത്സയും ലോകോത്തരനിലവാരത്തിൽ കൂടുതൽ മെച്ചപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. ആരോഗ്യ രംഗത്ത് നാം കൈവരിച്ച നേട്ടങ്ങൾ ഇനിയും വർദ്ധിപ്പിക്കണം. വിവിധ ആരോഗ്യ സൂചകകളിൽ നമുക്ക് ആർജ്ജിക്കാവുന്ന ലക്ഷ്യം നിശ്ചയിച്ചുകൊണ്ട് അവ

നിരന്തരമായി മോണിട്ടർ ചെയ്യുകയും ലക്ഷ്യങ്ങൾ സമയബന്ധിതമായി കൈവരിക്കുന്നതിനുള്ള വികേന്ദ്രീകൃത ജനകീയപങ്കാളിത്ത സംവിധാനം ശക്തിപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യണം.

(2) ഓരോ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനവും വിദഗ്ദ്ധരുമായി ചർച്ച ചെയ്ത് സമഗ്ര ആരോഗ്യ പദ്ധതികൾക്ക് രൂപം നൽകണം

2.3.18 കാര്യക്ഷമവും പ്രതികരണാത്മകവുമായ സദ്ഭരണം

(1) ജനകീയാസൂത്രണത്തിന്റെ 25 വർഷത്തെ അനുഭവങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ജനപങ്കാളിത്തവും സുതാര്യതയും വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും സദ്ഭരണത്തിനും അഴിമതി നിർമ്മാർജ്ജനത്തിനും ഫലപ്രദമായ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ട ഘട്ടമാണിത്. നഗരഭരണ സ്ഥാപനത്തിലൂടെയും ഘടക സ്ഥാപനങ്ങളിലൂടെയും (കൃഷി ഭവനുകൾ, ആശുപത്രികൾ, സ്കൂളുകൾ, അങ്കണവാടികൾ മുതലായവ) ജനങ്ങൾക്ക് ലഭിക്കേണ്ട സേവനങ്ങൾ വർദ്ധിച്ച ഗുണമേന്മയിലും സമയബന്ധിതമായും ലഭ്യമാക്കണം. ഇ- ഗവേണൻസ് അടക്കമുള്ള വിവരസാങ്കേതികവിദ്യകൾ ഇതിനായി പ്രയോജനപ്പെടുത്താം.

(2) എല്ലാ നഗരഭരണസ്ഥാപനങ്ങളുടെയും സേവനഗുണനിലവാരം ഐ.എസ്.ഒ മാനദണ്ഡ പ്രകാരം വർദ്ധിപ്പിക്കുക

2.3.19 വാതിൽപ്പടി സേവനങ്ങൾ

നഗരഭരണസ്ഥാപനങ്ങളിലെ അർഹരായ എല്ലാവരെയും കണ്ടെത്തി അവർക്കെല്ലാവർക്കും എല്ലാ സേവനങ്ങളും വാതിൽപ്പടിയിലെത്തിക്കുന്നതിനായി ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുള്ള പരിപാടി കൂടുതൽ സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകരെ അണിനിരത്തി കാര്യക്ഷമമായും വ്യാപകമായും നടപ്പാക്കണം. ജീവൻരക്ഷാ മരുന്നുകൾ, റേഷൻ സാധനങ്ങൾ, പെൻഷനുകൾ തുടങ്ങി തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം നിശ്ചയിക്കുന്ന സേവനങ്ങൾ വീട്ടുപടിക്കൽ എത്തിക്കുന്നതിനുള്ള സഹായ സംവിധാനങ്ങൾ ഒരുക്കണം.

2.4 നഗരഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സവിശേഷ മുൻഗണനകൾ

2.4.1 നഗര ഗതാഗതവും റോഡുകളും

(1) നഗരപ്രദേശത്തിലെ റോഡുകളെ പ്രധാനമായും ദേശീയപാത, സംസ്ഥാനപാത, പ്രധാന ജില്ലാ റോഡുകൾ, നഗരസഭാ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള റോഡുകൾ എന്നീ വിഭാഗത്തിൽ തരം തിരിക്കാം. ഇതിൽ ദേശീയപാത നാഷണൽ ഹൈവേ അതോറിറ്റിയുടെ (NHAI) നിയന്ത്രണത്തിലും സംസ്ഥാനപാത, പ്രധാന ജില്ലാ റോഡുകൾ എന്നിവ സംസ്ഥാന പൊതുമരാമത്ത് വകുപ്പിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിലും മുനിസിപ്പാലിറ്റി/കോർപ്പറേഷന്റെ ആസ്തി രജിസ്റ്ററിൽ ഉൾപ്പെട്ട എല്ലാ റോഡുകളും നടപ്പാതകളും നഗരഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റേതുമായിരിക്കും.

(2) നഗരപ്രദേശത്ത് ഏതെങ്കിലും പുതിയ റോഡ് നിർമ്മിക്കാൻ നഗരസഭ പരിഗണിക്കുമ്പോൾ പ്രസ്തുത റോഡ് നഗരത്തിന്റെ 'റോഡ് നെറ്റ് വർക്ക്' മായി സമന്വയിപ്പിക്കണം.

(3) സർക്കാർ അംഗീകരിച്ച വികസന മാസ്റ്റർ പ്ലാനോ നഗരസഭ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച വികസന മാസ്റ്റർ പ്ലാനോ നിലവിൽ ഉണ്ടെങ്കിൽ, അവയിൽ ആ നഗരത്തിലെ റോഡ് നെറ്റ് വർക്ക് പ്ലാൻ ഉണ്ടായിരിക്കും. മേൽപ്പറഞ്ഞ വികസന മാസ്റ്റർ പ്ലാൻ നിലവിലില്ലെങ്കിൽ, സിറ്റി മൊബിലിറ്റി പ്ലാൻ (സി.എം.പി) തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, സി.എം.പിയിൽ റോഡ് നെറ്റ്

വർക്ക് പ്ലാൻ ഉണ്ടായിരിക്കും. ഇത്തരം പ്ലാനുകളിൽ 7 മീറ്ററോ അതിൽ കൂടുതലോ വീതിയുള്ള റോഡുകൾ മാത്രമാണ് ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളത്. കുറഞ്ഞ വീതിയുള്ള റോഡുകളും ഇതോടൊപ്പം കൂട്ടിച്ചേർക്കേണ്ടതാണ്.

(4) വികസന മാസ്റ്റർ പ്ലാനോ, സിറ്റി മൊബിലിറ്റി പ്ലാനോ തയ്യാറാക്കിയിട്ടില്ലാത്ത നഗരങ്ങളിൽ പുതിയ റോഡ് നിർമ്മാണം പരിഗണിക്കുമ്പോൾ നഗരത്തിന്റെ റോഡ് നെറ്റ് വർക്കിനായി ജില്ലാ ടൗൺ പ്ലാനറുടെ സഹായം തേടാവുന്നതാണ്.

(5) നഗരത്തിലെ റോഡുകൾ കാൽനട യാത്രക്കാർക്കും സൈക്കിൾ യാത്രക്കാർക്കും അംഗപരിമിതർക്കും സുഖകരമായി യാത്രചെയ്യുന്നതിനുള്ള സൗഹൃദ റോഡുകളാക്കി മാറ്റുന്നതിനുള്ള സമീപനം സ്വീകരിക്കണം.

(6) വാഹന ഗതാഗതത്തിനും കാൽനടയാത്രക്കാർക്ക് ഉപയോഗിക്കുന്നതിനും എല്ലാ റോഡുകളിലും സൗകര്യമുണ്ടായിരിക്കേണ്ടതാണ്. ഫുട്പാത്തുകൾ നിർമ്മിക്കുമ്പോൾ കാൽനട യാത്രക്കാരുടെ ബാഹുല്യം എത്രയുണ്ടാകുമെന്ന് ഏകദേശ കണക്ക് പരിഗണിച്ചാണ് ഫുട്പാത്തിന്റെ വീതി തീരുമാനിക്കേണ്ടത്. ഫുട്പാത്തുകളിലൂടെയുള്ള കാൽനട യാത്ര തടസ്സപ്പെടുത്തുന്ന രീതിയിലുള്ള വാഹന പാർക്കിംഗ്, വഴിയോര കച്ചവടം, ഫുട്പാത്ത് കൈയ്യേറി വ്യാപാരസ്ഥാപനങ്ങളുടെ കച്ചവടം എന്നിവ നഗരസഭകൾ കർശനമായും നിയന്ത്രിക്കേണ്ടതാണ്.

(7) ചെറിയ റോഡുകൾക്ക് ഒരു വശത്ത് മാത്രവും പന്ത്രണ്ട് മീറ്ററോ അതിൽ കൂടുതലോ വീതിയുള്ള റോഡുകളുടെ ഇരുവശങ്ങളിലും മഴവെള്ളം ഒഴുകിപ്പോകാനുള്ള ഓടകൾ നിർമ്മിക്കേണ്ടതാണ്. ഓടകളുടെ വലിപ്പം, അതിലൂടെ നിർമ്മാർജ്ജനം ചെയ്യേണ്ട മഴവെള്ളത്തിന്റെ തോതിനനുസരിച്ച് നിർണ്ണയിക്കേണ്ടതാണ്. ഓടകളിൽ ഇടയ്ക്കിടയ്ക്ക് 'സിൽറ്റ് ട്രാപ്പുകൾ', 'ഇന്റർസെപ്റ്റർ ഹോളുകൾ' എന്നിവ ഉണ്ടാകേണ്ടതാണ്. ഇത് മാലിന്യം തടഞ്ഞു നിർത്താനും ഓടകൾ ശുചിയാക്കാനും സാഹായിക്കും. കഴിയുന്നതും ഓടകളുടെ താഴ്ഭാഗം കോൺക്രീറ്റ് ചെയ്യാതിരിക്കുന്നതാണ് നല്ലത്. സ്റ്റോം വാട്ടർ ഡ്രെയിനേജ് പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കേണ്ടതും അതിൻപ്രകാരം ഇതിലുൾപ്പെട്ട ഘടകങ്ങൾക്ക് മുൻഗണന തീരുമാനിക്കേണ്ടതുമാണ്.

(8) സമതലപ്രദേശങ്ങളിൽ പ്രത്യേകമായ സൈക്കിൾ ട്രാക്കുകൾ നിർമ്മിക്കാവുന്നതാണ് . മാത്രമല്ല, ഇങ്ങനെയുള്ള സൈക്കിൾ ട്രാക്കുകൾ അടുത്തുള്ള പ്രധാന റോഡുകളുമായി ബന്ധപ്പെടുത്തുന്നത് വലിയ വാഹനങ്ങളുടെ ബാഹുല്യം റോഡുകളിൽ കുറയ്ക്കാൻ സഹായിക്കും.

2.4.2 പാർക്കിംഗ് സൗകര്യങ്ങൾ:

(1) നഗരപ്രദേശങ്ങൾ അഭിമുഖീകരിക്കുന്ന ഒരു വലിയ പ്രശ്നമാണ് സ്വകാര്യ വാഹനങ്ങളുടെ പാർക്കിംഗ് സൗകര്യമില്ലായ്മ. നഗരങ്ങളിൽ വർദ്ധിച്ചുവരുന്ന വാഹന ബാഹുല്യം പല പ്രധാന റോഡുകളിലെയും ഗതാഗത തടസ്സത്തിന് കാരണമാകുന്നു. റോഡിന്റെ ഇരുവശവും വാഹനങ്ങൾ പാർക്കുചെയ്യുന്നതുമൂലം നിലവിലുള്ള റോഡുകൾ ഫലപ്രദമായി ഗതാഗതത്തിന് ഉപയോഗിക്കാൻ സാധിക്കുന്നില്ല. നഗരകേന്ദ്രങ്ങളിലും മറ്റ് പ്രധാന പ്രവർത്തനമേഖലകൾ കേന്ദ്രീകരിച്ചും വാഹന പാർക്കിംഗിനുള്ള

സംവിധാനം ഉണ്ടാകേണ്ടതുണ്ട്. നഗരസഭയ്ക്ക് സ്വന്തമായി സ്ഥലപരിമിതിയുള്ള സാഹചര്യത്തിൽ സ്വകാര്യ പാർക്കിംഗ് ഗ്രൗണ്ടുകളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കണം. ഇതിനായി സ്ഥലം വിട്ടുനൽകുകയോ, പാർക്കിംഗ് കേന്ദ്രം നിർമ്മിക്കുകയോ ചെയ്യുന്ന സ്വകാര്യ വ്യക്തികളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്ന നയം നഗരസഭകൾ സ്വീകരിക്കണം. അതോടൊപ്പം 'no parking zones'/ pedestrian only zones' ബോർഡുകൾ സ്ഥാപിച്ച് അനധികൃത പാർക്കിംഗ് നിരോധിക്കുകയും വേണം.

(2) നഗരപ്രദേശങ്ങളിലെ വാഹന പാർക്കിംഗിന് ഒരു നയം (policy) സംസ്ഥാന സർക്കാർ അംഗീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ നയത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഓരോ നഗരത്തിലും ആവശ്യമായ സംവിധാനങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.

(3) ഭൂമിയുടെ ലഭ്യത കുറവുള്ള പട്ടണങ്ങളിൽ വാഹന ബാഹുല്യം വളരെ കൂടുതലാണെങ്കിൽ Multi Level /Rotary Parking System ഏർപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

2.4.3 നഗര കേന്ദ്രങ്ങളുടേയും കവലകളുടെയും നവീകരണം, സൗന്ദര്യവൽക്കരണം

നഗരങ്ങളുടെ ഹരിതാഭ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതും നഗര കേന്ദ്രങ്ങളുടെയും പ്രധാന റോഡുകളിലെ കവലകളുടെയും നവീകരണവും സൗന്ദര്യവൽക്കരണവും മുൻഗണന നൽകി ഭാവനാപൂർവ്വം നടപ്പാക്കേണ്ടതാണ്. ഈ പ്രവർത്തനങ്ങൾ പൊതുമരാമത്ത് വകുപ്പുമായി ചർച്ച ചെയ്ത് തീരുമാനിക്കണം. ഇലക്ട്രിക് പോസ്റ്റ്, ബോർഡുകൾ, ഹോർഡിംഗുകൾ, ആർച്ചുകൾ എന്നിവ ക്യാരേജ് വേ-യോട് ചേർത്ത് സ്ഥാപിക്കുന്നതുകൊണ്ടാണ് ഗതാഗത തടസ്സമുണ്ടാകുന്നത്. ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കാതെ തന്നെ ഇത്തരം തടസ്സങ്ങൾ നീക്കാൻ സാധിക്കുന്നതാണ്. പ്രധാന ജംഗ്ഷനിൽ നിന്ന് കഴിയുന്നതും അമ്പത് മീറ്ററെങ്കിലും മാറിയായിരിക്കണം ബസ്സ് സ്റ്റോപ്പിന്റെ സ്ഥാനം നിർണ്ണയിക്കേണ്ടത്. അതോടൊപ്പം ഓട്ടോ/ടാക്സി സ്റ്റാന്റുകൾ ഗതാഗത തടസ്സം ഉണ്ടാക്കുന്നില്ല എന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തി വേണം അവയ്ക്ക് സ്ഥലം നിശ്ചയിക്കേണ്ടത്. ഇക്കാര്യത്തിൽ തദ്ദേശഭരണ പ്ലാനിംഗ്, ട്രാഫിക് പോലീസ്, പൊതുമരാമത്ത് വകുപ്പ് എന്നിവയുമായി നഗരസഭാതലത്തിലുള്ള ട്രാഫിക് കമ്മിറ്റി ചർച്ച ചെയ്യാവുന്നതാണ്.

2.4.4 റോഡ് സുരക്ഷ

(1) റോഡ് സുരക്ഷയ്ക്കായി ബ്ലാക്ക് സ്പോട്ട് റെക്ടിഫിക്കേഷനുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് താഴെപ്പറയുന്ന ഹ്രസ്വകാല - ദീർഘകാല നടപടികൾ സ്വീകരിക്കാവുന്നതാണ്.

(a) ഹ്രസ്വകാല നടപടികളിൽ Zebra Crossings, Crash Barriers, Railings, Junction Improvement, Road Signs, Road Markings, Delineators, Studs, Rumple Strips, Fillings of Berms/Shoulders, Restriction of Certain Vehicles എന്നിവ ഉൾപ്പെടുന്നു.

(b) ദീർഘകാല നടപടികളിൽ Cautionary Accident Black Spot Signs, Solar Red Blinking Signals, Rumple Strips with Sign, Restriction ends Sign എന്നിവയും ഉൾപ്പെടുന്നു. Foot Path, Bus Bays, Under Passes, Fly Over, Foot Over Bridge, Improvements of Horizontal & Vertical Alignment, Curvature എന്നിവയും ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

(2) നഗരസഭയുടെ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള റോഡുകളിൽ കൂടി യാത്രചെയ്യുന്നവർക്ക് പ്രധാന റോഡുകളിലേക്ക് പ്രവേശിക്കുന്നതിനും, ടൂറിസ്റ്റ് കേന്ദ്രങ്ങൾ, തീർത്ഥാടന കേന്ദ്രങ്ങൾ, മറ്റ് പൊതുവിവരങ്ങൾ എന്നിവ കാണിക്കുന്ന സൈൻബോർഡുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് ശ്രദ്ധ നൽകണം.

2.4.5 പാർക്കുകൾ, പ്ലേ ഗ്രൗണ്ടുകൾ, സമ്മേളനങ്ങളും എക്സിബിഷനുകളും നടത്തുന്നതിനുള്ള മൈതാനങ്ങൾ

നഗരപ്രദേശങ്ങളിലുള്ള ജീവിതം ആരോഗ്യപരവും സാമൂഹ്യപരവുമായി മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി പാർക്കുകൾ, പ്ലേ ഗ്രൗണ്ടുകൾ, സമ്മേളനങ്ങളും എക്സിബിഷനുകളും നടത്തുന്നതിനുള്ള മൈതാനങ്ങൾ എന്നിവയ്ക്ക് ആവശ്യമായ ഭൂമി കണ്ടെത്തുകയും പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദമായി സംരക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യണം.

2.4.6 പൊതു സ്ഥലങ്ങളുടെ സംരക്ഷണം

നഗരസഭാ പ്രദേശത്തുള്ള പുറമ്പോക്കുകളുടെ ഉടമസ്ഥത നഗരസഭകളിൽ നിക്ഷിപ്തമാണ്. ഇവയുടെ സംരക്ഷണം മുനിസിപ്പൽ നിയമപ്രകാരം അനിവാര്യ ചുമതലയിൽ ഉൾപ്പെട്ടതുമാണ്. കൈയ്യേറ്റം ഒഴിപ്പിച്ച് പൊതു ഭൂമി സംരക്ഷിക്കേണ്ടതാണ്. റോഡുകളുടെ ഇരുവശവുമുള്ള കച്ചവടക്കാർ റോഡ് കയ്യേറി കച്ചവട സ്ഥലം വിപുലീകരിക്കുന്നതും ഗതാഗത തടസ്സം സൃഷ്ടിക്കുന്നത് ഒഴിവാക്കുന്നതിനുമുള്ള നടപടികൾ നഗരഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.

2.4.7 അതിഥി തൊഴിലാളികൾ

നഗരത്തിൽ തൊഴിൽ ചെയ്യുന്ന അതിഥി തൊഴിലാളികൾക്ക് സഹായകരമാകാവുന്ന രീതിയിൽ വിഷയാധിഷ്ഠിത തൊഴിൽ ഗ്രൂപ്പുകൾ രൂപീകരിക്കുക, പരിശീലനം നൽകുക, സേവന ശൃംഖല സംവിധാനം വികസിപ്പിക്കുക, സാമൂഹിക സുരക്ഷാ സേവനങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കാൻ ഹെൽപ്പ് ഡെസ്കുകൾ പ്രവർത്തിപ്പിക്കുക, ആരോഗ്യ സേവനങ്ങൾ ലഭ്യമാകാൻ അവരുടെ താമസ സ്ഥലങ്ങൾ കേന്ദ്രീകരിച്ച് പ്രത്യേക സംവിധാനങ്ങൾ ഒരുക്കുക, ചുരുങ്ങിയ ചെലവിൽ താമസിക്കുന്നതിനുള്ള സൗകര്യങ്ങൾ ഒരുക്കുക മുതലായവ പ്രാദേശിക ആസൂത്രണത്തിന്റെ ഭാഗമായി പരിഗണിക്കാവുന്നതാണ്.

2.4.8 പ്ലാസ്റ്റിക് മാലിന്യത്തിന്റെ പുനരുപയോഗം

നഗര മാലിന്യങ്ങളിൽ ഗുരുതര പ്രശ്നം ഉണ്ടാക്കുന്ന ഒന്നാണ് പ്ലാസ്റ്റിക്. മണ്ണിൽ അലിഞ്ഞ് ചേരാത്തതും 50 മൈക്രോണിന് താഴെയുള്ളതുമായ ഇത്തരം 'ക്യാരിബാഗുകൾ' കത്തിക്കുന്നത് ഗുരുതരമായ ആരോഗ്യ പ്രശ്നമുണ്ടാക്കുന്നു. എന്നാൽ ഇവയെ, ''ഷ്രെഡ്ഡ്'' ചെയ്ത് (മെഷീനുകൾ ഉപയോഗിച്ച് ചെറുതായി മുറിച്ചെടുക്കുക) ടാറിനോട് ഉരുക്കിച്ചേർത്ത് റോഡ് നിർമ്മാണത്തിന് ഉപയോഗിയ്ക്കാവുന്നതാണ്. എല്ലാ മുനിസിപ്പാലിറ്റികളിലും, മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷനുകളിലും ഇതിനാശ്യമായ പ്ലാസ്റ്റിക് ഷ്രെഡ്ഡിംഗ്, ബെയിലിംഗ് യൂണിറ്റുകൾ സ്ഥാപിക്കാവുന്നതാണ്.

2.4.9 ചേരി പ്രദേശങ്ങളുടെ വികസനം

ചേരി പ്രദേശങ്ങൾക്കായി പദ്ധതി ആവിഷ്കരിക്കുമ്പോൾ കാലപ്പഴക്കത്താൽ വാസയോഗ്യമല്ലാത്ത വീടുകൾ പുനരുദ്ധാരണം നടത്തി വാസയോഗ്യമാക്കണം. റോഡ്, വൈദ്യുതി, ശുദ്ധ കുടിവെള്ള ലഭ്യത, ശുചിത്വം, ഉറവിട മാലിന്യ- ഖര-ദ്രവ മാലിന്യ സംസ്കരണം ഉൾപ്പെടെയുള്ള ചേരിപ്രദേശത്തിന്റെ സമഗ്രവികസനമായിരിക്കണം ലക്ഷ്യം. ഈ പദ്ധതി നടത്തിപ്പിന് ശേഷവും അവ ചേരികളായി തുടരാതെ അവ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ ഉള്ള മേഖലയായി മാറ്റുന്നതിന് ശ്രദ്ധ പുലർത്തണം.

2.4.10കുളങ്ങളുടെയും ജലാശയങ്ങളുടേയും സംരക്ഷണം

ശുദ്ധമായ കുടിവെള്ളം ലഭ്യമാക്കേണ്ടത് നഗരഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ ചുമതലയാണ്. ജലാശയങ്ങളും ഭൂജലനിർഗമന മേഖലകളും അതീവ പ്രാധാന്യം നൽകി വൃത്തിയായി സംരക്ഷിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടി സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്. നഗരപ്രദേശത്ത് ലഭ്യമാകുന്ന ഉപരിതല ജല ഒഴുക്ക് (Surface run-off) പൂർണ്ണമായും ആ പട്ടണത്തിലെ തന്നെ ഭൂജല സ്രോതസ്സുകളിലേയ്ക്ക് പരമാവധി എത്തിച്ചേരുന്ന തരത്തിൽ പ്രോജക്ടുകൾ ആവിഷ്കരിക്കാവുന്നതാണ്. നഗരസഭയിലുള്ള ജലാശയങ്ങളും കുളങ്ങളും, തോടുകളും സംരക്ഷിക്കുന്നതിനായി കുളം വൃത്തിയാക്കൽ, പാർശ്വഭിത്തി നിർമ്മാണം, കയർ ഭൂവസ്ത്ര സംരക്ഷണം, ജൈവവേലി നിർമ്മാണം തുടങ്ങിയ പ്രോജക്ടുകൾ നടപ്പിലാക്കാവുന്നതാണ്.

2.4.11 പൊതുശൗചാലയങ്ങൾ

പൊതുജനങ്ങൾ കൂടുതലായി എത്തിച്ചേരുന്ന കവലകൾ, ബസ് സ്റ്റാന്റ്, പാർക്കുകൾ, മാർക്കറ്റുകൾ എന്നിവിടങ്ങളിൽ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ ഉറപ്പാക്കി അനുയോജ്യമായ എണ്ണം പൊതു ശൗചാലയങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്. ടേക്ക് എ ബ്രേക്ക് പദ്ധതിക്ക് പ്രാധാന്യം നൽകി നടപ്പിലാക്കേണ്ടതാണ്.

2.4.12 ഷീ -ലോഡ്ജ്

സ്ത്രീ ശാക്തീകരണത്തിന് ആവശ്യമായ ഘടകങ്ങളിൽ ഒന്നാണ് അവരുടെ സ്വതന്ത്രവും സുരക്ഷിതവുമായ സഞ്ചാരം. വിവിധ ആവശ്യങ്ങൾക്കായി സ്ത്രീകൾ യാത്ര ചെയ്യേണ്ടി വരുമ്പോഴും രാത്രികാലങ്ങളിൽ തങ്ങേണ്ടി വരുമ്പോഴും മറ്റൊരാളുടെ സഹായം ആവശ്യമായി വരുന്നു. കേരളത്തിന്റെ പ്രധാന നഗരപ്രദേശങ്ങളിൽ സ്ത്രീകൾക്കായി മാത്രം നടത്തുന്ന ലോഡ്ജുകളുടെ ശൃംഖല സ്ഥാപിക്കുകയും അവ നെറ്റ് വർക്ക് ചെയ്ത് ഓൺലൈനായി മുറികൾ മുൻകൂർ റിസർവ് ചെയ്യുന്നതിനുമുള്ള സൗകര്യങ്ങൾ ഉണ്ടായാൽ സ്ത്രീകൾക്ക് സുരക്ഷിതമായി ആത്മവിശ്വാസത്തോടെ യാത്ര ചെയ്ത് ലക്ഷ്യസ്ഥാനത്തിലെത്തിച്ചേരാൻ കഴിയുന്നതാണ്. ഇതിന് സഹായിക്കുന്ന തരത്തിൽ കോർപ്പറേഷൻ/മുനിസിപ്പാലിറ്റികളിൽ കെട്ടിടം നിർമ്മിക്കുവാനോ/ നിലവിലുള്ള കെട്ടിടങ്ങൾ ഇവയ്ക്ക് ഉപയോഗിക്കാനോ/ വാടകയ്ക്ക് എടുക്കുവാനോ കഴിയും. സ്ത്രീകളുടെ കൂട്ടായ്മയിൽ ഇത്തരം സ്ഥാപനങ്ങൾ നടത്തണമെന്നും ഇതിന് കഴിവുള്ള പ്രൊഫഷണലുകളായ സ്ത്രീകളെ നഗരസഭ കണ്ടെത്തി ഈ പ്രോജക്ട് നടപ്പാക്കാവുന്നതാണ്. ഷീ-ലോഡ്ജിനായി ഏറ്റെടുക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ വനിതാഘടക പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

2.4.13 വഴിയോര കച്ചവടക്കാർക്കുള്ള സൗകര്യം

നഗരങ്ങളിലെ വഴിയോര കച്ചവടക്കാരുടെ ജീവനോപാധി സംരക്ഷിക്കുന്നതിനും വഴിയോര കച്ചവടം നിയമം മൂലം നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനുമായി 2014 ൽ കേന്ദ്ര വഴിയോര കച്ചവട നിയമം പ്രാബല്യത്തിൽ വന്നു. ഈ നിയമം നടപ്പിലാക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി 2018 ൽ വഴിയോര കച്ചവട (ജീവനോപാധി സംരക്ഷണവും കച്ചവട നിയന്ത്രണവും) ചട്ടവും 2019 ൽ വഴിയോര കച്ചവട (ജിവനോപാധി സംരക്ഷണവും, കച്ചവട നിയന്ത്രണവും ലൈസൻസിംഗും) സ്കീമും സംസ്ഥാന സർക്കാർ വിജ്ഞാപനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അതിൻ പ്രകാരം വഴിയോര കച്ചവടക്കാരുടെ ക്ഷേമത്തിനായുള്ള നടപടികൾ നഗരഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.

2.4.14 ദുരന്ത നിവാരണം, അതിജീവനക്ഷമത

ഓരോ നഗരസഭയിലും സംഭവ്യമാകാവുന്ന ദുരന്തങ്ങൾ (മുൻകാല അനുഭവത്തിന്റെ വെളിച്ചത്തിലും പുതുതായി ഉണ്ടാകാനുള്ള സാദ്ധ്യതകളും കണക്കിലെടുത്ത്) അതിജീവിക്കാനുള്ള മുൻ കരുതലുകൾക്കായി ദുരന്ത മാനേജ്മെന്റ് പ്ലാൻ(DMP) കാലികമായി പരിഷ്കരിക്കുകയും കാലാവസ്ഥാവ്യതിയാനത്തിന്റെ പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ അതിജീവിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രാദേശിക കർമ്മപരിപാടി (LAPCC) യും തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്. ഇതിനായി ഈ മേഖലകളിലെ വിദഗ്ധരുടെ പ്രാവീണ്യം ഉപയോഗപ്പെടുത്താൻ ശ്രദ്ധിക്കണം. ഇതിനാവശ്യമായ പ്രോജക്ടുകളും ആവിഷ്കരിക്കേണ്ടതാണ്.

2.4.15 ഊർജ്ജ സംരക്ഷണം

ഊർജ്ജ സംരക്ഷണം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്ന തരത്തിലുള്ള സൗരോർജ്ജ പദ്ധതികൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള പാരമ്പര്യേതര ഊർജ്ജ പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് മുൻഗണന നൽകേണ്ടതാണ്. തെരുവുവിളക്കുകളുടെ കൃത്യമായ വൈദ്യുതി ഉപയോഗം കണ്ടെത്തുന്നതിന് പ്രത്യേക മീറ്ററുകൾ സ്ഥാപിച്ച്, അതുവഴി നഗരസഭകളുടെ ചെലവ് കുറയ്ക്കാവുന്നതാണ്.

2.5 പദ്ധതി തയ്യാറാക്കേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകതയും പദ്ധതിയുടെ പൊതുവ്യവസ്ഥകളും

(1) സാമ്പത്തികവികസനത്തിനും സാമൂഹ്യനീതിക്കും വേണ്ടിയുള്ള പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കി നടപ്പിലാക്കുക എന്നത് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഭരണഘടനാ ചുമതലയാണ്.

(2) 1994-ലെ കേരള മുനിസിപ്പാലിറ്റി നിയമത്തിലെ ഒന്നാം പട്ടികയിൽ മുനിസിപ്പാലിറ്റിയുടെ ചുമതലകൾ വിശദമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. നഗരഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിക്ഷിപ്തമായിട്ടുള്ളതും സംസ്ഥാന സർക്കാർ കാലാകാലങ്ങളിൽ ഏൽപ്പിച്ചു നൽകുന്നതുമായ ചുമതലകൾ നിറവേറ്റുന്നതിന് വേണ്ടി പ്രോജക്ടുകൾ ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പാക്കേണ്ടതാണ്. ആസൂത്രണ മാർഗ്ഗരേഖയിൽ പരാമർശിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിൽപോലും അവയ്ക്കുവേണ്ടി പ്രോജക്ടുകൾ ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പിലാക്കാവുന്നതാണ്.

(3) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപന ഭൂപ്രദേശത്തിന്റെയും അവിടത്തെ ജനങ്ങളുടെയും സമഗ്ര വികസനവും പുരോഗതിയും ആയിരിക്കണം പദ്ധതി ആസൂത്രണത്തിന്റെ മുഖ്യലക്ഷ്യം. ലഭ്യമായ വിഭവങ്ങളെ പരമാവധി ഉപയോഗപ്പെടുത്തി പാർശ്വവത്കരിക്കപ്പെട്ടവർ കൂടി ഉൾപ്പെട്ട വ്യത്യസ്ത വിഭാഗങ്ങളുടെ പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പുവരുത്തിയുള്ള ആസൂത്രണമായിരിക്കണം

സാദ്ധ്യമാക്കേണ്ടത്. അതായത് പങ്കാളിത്ത ആസൂത്രണത്തിലൂടെയുള്ള സമഗ്രവികസനമായിരിക്കണം പൊതു സമീപനം.

(4) പ്രാദേശിക പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കുമ്പോൾ ഓരോ വികസന മേഖലയിലും സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ പ്രധാന വികസന മുൻഗണനകൾ പരിഗണിക്കണം

5) തദ്ദേശഭരണ പ്രദേശത്തെ സമഗ്രവികസനത്തിനായി പ്രാദേശിക വികസന പദ്ധതികൾ രൂപീകരിക്കുന്നതിനും നടപ്പിലാക്കുന്നതിനും സ്ഥലപരാസൂത്രണം (Spatial Planning) അനിവാര്യമാണ്. എല്ലാ വികസന പദ്ധതികൾക്കും സ്ഥലപരമായ മാനദണ്ഡങ്ങൾ ഉണ്ട്. ഏത് പ്രദേശത്തേക്കാണോ പദ്ധതി ആവിഷ്കരിച്ചിരിക്കുന്നത് ആ പ്രദേശത്തിലെ താമസക്കാർക്കും അവിടത്തെ നിലവിലെ ഭൂഉപയോഗത്തിനും അനുയോജ്യമായിരിക്കണം പദ്ധതി. ഭൂപ്രകൃതി, ജൈവവൈവിദ്ധ്യം, ജലലഭ്യത, മഴവെള്ള നിർഗമന-സംഭരണ രീതികൾ, ദുരന്തസാദ്ധ്യതകൾ എന്നിവയെല്ലാം പരിഗണിച്ചു കൊണ്ടുള്ള പദ്ധതികൾ വേണം തയ്യാറാക്കേണ്ടത്. ഒരു പ്രദേശത്തിന് അനുയോജ്യമായ ഭൂവിനിയോഗം വിവേകപൂർവ്വം കണ്ടെത്തി നടപ്പാക്കുക എന്നതാണ് സ്ഥലപരാസൂത്രണത്തിന്റെ കാതൽ. സ്ഥലപരാസൂത്രണ സങ്കേതത്തിലൂടെയാണ് നഗരാസൂത്രണത്തിനുള്ള വികസന മാസ്റ്റർപ്ലാനുകൾ തയ്യാറാക്കുന്നത്. മാസ്റ്റർ പ്ലാനുകളെ കേവലം ഭൂവിനിയോഗ നിയന്ത്രണരേഖകളായി മാത്രം കാണാൻ പാടില്ല. അവ ഭാവി വികസനത്തിനുള്ള രൂപരേഖ കൂടിയാണ്. അംഗീകൃതവും പരസ്യമാക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതുമായ മാസ്റ്റർ പ്ലാനിൽ നിർദ്ദേശിച്ചിരിക്കുന്ന താഴെപ്പറയുന്ന കാര്യങ്ങൾ വിവിധ വികസന പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കുമ്പോൾ പരിഗണിക്കേണ്ടതാണ്.

(i) മാസ്റ്റർ പ്ലാൻ പ്രകാരമുള്ള നഗരത്തിലെ പ്രധാന പ്രശ്നങ്ങളും വികസന സാദ്ധ്യതകളും

(ii) മാസ്റ്റർ പ്ലാനിൽ നിർദ്ദേശിച്ചിരിക്കുന്ന ഭാവിവികസന കാഴ്ചപ്പാടും വികസന നിർദ്ദേശങ്ങളും

(iii) പ്രകൃതി ദുരന്തത്തിന്റെ പ്രത്യാഘാതങ്ങളെ അതിജീവിക്കാനുള്ള ആസൂത്രണം

(6) കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം മൂലമുണ്ടാകുന്ന പ്രകൃതി പ്രതിഭാസങ്ങളുടെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ ദുരന്താഘാത ലഘൂകരണ ഘടകങ്ങൾ കൂടി പരിഗണിച്ചുകൊണ്ട് മാസ്റ്റർപ്ലാനുകൾ പരിഷ്കരിക്കണം. മാസ്റ്റ് പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കിയിട്ടില്ലാത്ത നഗരസഭകൾ അത് തയ്യാറാക്കുന്നതിന് മുൻകൈയെടുക്കേണ്ടതാണ്.

(7) തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനം അതിന്റെ അതിർത്തിക്കുള്ളിൽ നടപ്പിലാക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന എല്ലാ വികസന പ്രവർത്തനങ്ങളും കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാനാവിഷ്കൃത പദ്ധതികളുമായും പ്രാദേശിക പദ്ധതിയുമായും സംയോജിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

(8) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം തയ്യാറാക്കുന്ന അവസ്ഥാരേഖയിൽ (Status Report) പ്രതിപാദിക്കുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് പരിഹാരമായിട്ടാണ് പ്രോജക്ടുകൾക്ക് രൂപം നൽകേണ്ടത്.

(9) ചെറുതും ഫലപ്രാപ്തികുറഞ്ഞതുമായ പ്രോജക്ടുകളും വിഭവങ്ങളുടെ നേരിയതോതിലുള്ള വിന്യാസവും (thin spread of resources) ഒഴിവാക്കി പ്രോജക്ടുകളുടെ എണ്ണം പരമാവധി കുറയ്ക്കണം.

(10) പദ്ധതിരൂപീകരണ, നിർവ്വഹണ കാര്യങ്ങളിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം ഉൾക്കൊള്ളുന്ന പ്രദേശത്തു നിന്നും മറ്റു സംസ്ഥാനങ്ങളിലേയ്ക്കും വിദേശ രാജ്യങ്ങളിലേയ്ക്കും ജോലിതേടിപോയ

വ്യക്തികളുടെ അഭിപ്രായങ്ങൾ ആരായാനും അവരുടെ പ്രശ്നങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കാനും അവരുടെ സഹകരണത്തോടെ പ്രശ്നപരിഹാരത്തിനും ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതാണ്.

(11) അതിഥി തൊഴിലാളികളുടെ പ്രശ്നങ്ങൾ, പ്രത്യേകിച്ചും അവരുടെ താമസസ്ഥലത്തെ ശുചിത്വം, ആരോഗ്യം അവരുടെ കുട്ടികളുടെ വിദ്യാഭ്യാസം എന്നീ കാര്യങ്ങളിൽ ശ്രദ്ധ നൽകി വേണം നഗരസഭകൾ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കേണ്ടത്.

(12) പദ്ധതി ആസൂത്രണത്തിന് സാമൂഹ്യസംഘടനാ സംവിധാനങ്ങൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്താവുന്നതും പ്രോജക്ട് തയ്യാറാക്കുന്നതിന് സ്റ്റേക്ക് ഹോൾഡർമാർ, അക്കാദമിക്-റിസർച്ച് സ്ഥാപനങ്ങൾ ബാങ്ക്-സഹകരണ സംഘം പ്രതിനിധികൾ എന്നിവരുമായുള്ള കൂടിയാലോചനകൾ സംഘടിപ്പിക്കാവുന്നതുമാണ്.

(13) ജനകീയാസൂത്രണ പ്രക്രിയയെക്കുറിച്ചും വികേന്ദ്രീകൃതാസൂത്രണത്തിൽ കാൽ നൂറ്റാണ്ടുകൊണ്ട് കേരളം നേടിയ ഗണ്യമായ നേട്ടങ്ങളെക്കുറിച്ചും ക്യാമ്പയിൻ രൂപത്തിൽ ബോധവൽക്കരണം നടത്തി പദ്ധതി പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് വിപുലമായ ജനപങ്കാളിത്തം ഉറപ്പുവരുത്താവുന്നതാണ്. ഇതിനായി ഇന്റർനെറ്റ്, മറ്റ് വിവരസാങ്കേതികവിദ്യകൾ, നവമാധ്യമങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയുടെ സാദ്ധ്യതകൾ പരമാവധി ഉപയോഗിക്കണം.

2.6 പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി സമീപനം

(1) വാർഷിക പദ്ധതിയും പ്രോജക്ടുകളും വിവരാധിഷ്ഠിതവും ലക്ഷ്യാധിഷ്ഠിതവുമാകണം ഈ കാഴ്ചപ്പാട് കണക്കിലെടുത്താണ് നിലവിലെ വികസനാവസ്ഥ, സ്ഥിതിവിവരകണക്കുകളെ അടിസ്ഥാനമാക്കി വിശകലനം ചെയ്തതിനു ശേഷം, അതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ദീർഘകാല ലക്ഷ്യങ്ങളും (10 വർഷം) പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി കാലത്തേക്കുള്ള ലക്ഷ്യങ്ങളും നിശ്ചയിച്ച് വികസന രേഖ തയ്യാറാക്കണമെന്ന് നിർദേശിച്ചിട്ടുള്ളത്. ഇപ്രകാരം പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതിക്കാലയളവിൽ, വികസന രേഖയുടെ അദ്ധ്യായം 5-ൽ ലക്ഷ്യമിടുന്ന കാര്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിനുള്ള ഉപാധിയായി വാർഷിക പദ്ധതിയെ കാണണം. ആ ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിന് അവലംബിക്കാൻ കഴിയുമെന്ന് വികസനരേഖയിൽ തന്നെ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുള്ള വികസനനയവും വികസനതന്ത്രവും കൂടി കണക്കിലെടുത്തുകൊണ്ട് മുൻഗണനാ ക്രമത്തിൽ ഓരോ വാർഷിക പദ്ധതിയിലേയും പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആവിഷ്കരിക്കണം. മുൻ-പിൻ ബന്ധങ്ങൾ ഉറപ്പാക്കുകയും വേണം.

(2) പ്രാദേശിക പ്രശ്നങ്ങളും സാദ്ധ്യതകളും കണക്കിലെടുത്ത് നിശ്ചയിക്കുന്ന തനത് ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിന് വേണ്ടി പ്രയത്നിക്കുന്നതിനൊപ്പംതന്നെ ദേശീയ, സംസ്ഥാന, ജില്ലാതലങ്ങളിൽ നിശ്ചിത കാലയളവിലേയ്ക്ക് നിർദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ലക്ഷ്യങ്ങൾ (ഉദാ.കുടിവെള്ളം, ശുചിത്വം, ഭവനനിർമ്മാണം തുടങ്ങിയവ) കൈവരിക്കുന്നതിനുള്ള ശ്രമവും ഉണ്ടാകണം. ഇതിനായി കേന്ദ്ര–സംസ്ഥാന പദ്ധതികൾ ഉൾപ്പെടെ ലഭ്യമാകാവുന്ന എല്ലാ വിഭവങ്ങളുടെയും ഏകോപനവും ഉറപ്പാക്കണം. മേല്പറഞ്ഞ പ്രകാരം വികസന പ്രശ്നങ്ങളെ സമഗ്രമായി കണ്ട് പരിഹരിക്കുന്നതിന് ശ്രമിക്കുകയും അതിന് ഏകവർഷവും ബഹുവർഷവും ആയ പ്രോജക്ടുകൾക്ക് രൂപം നൽകുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്. ഇത്തരത്തിലുള്ള സമീപനം വികസനത്തിന്റെ ഫലപ്രാപ്തി വർദ്ധിപ്പിക്കും.

2.7 ജില്ലാ പദ്ധതിയും ജില്ലാതല മുൻഗണനകളും

(1) ജില്ലാ ആസൂത്രണസമിതിയുടെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ ജില്ലാ പദ്ധതി എല്ലാ ജില്ലകളിലും തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ജില്ലയുടെ സംയോജിത വികസന കാഴ്ചപ്പാട് വ്യക്തമാക്കുന്ന ഈ രേഖ വിവിധ തട്ട് സർക്കാരുകൾ വികസനത്തിന്റെ മേഖലയിൽ നടത്തുന്ന ഇടപെടലുകൾക്ക് ദിശാബോധം നൽകുന്ന സമഗ്രരേഖയാണ്.

(2) ജില്ലാ പദ്ധതിയിലെ മുൻഗണനകളും വികസനപരിപ്രേക്ഷ്യവും കീഴ്ത്തട്ട് നിർദ്ദേശങ്ങളും പരിഗണിച്ചു വേണം തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ പദ്ധതിയും പ്രോജക്ടുകളും തയ്യാറാക്കേണ്ടത്. ജില്ലാ പദ്ധതിയെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള കീഴ്ത്തട്ട് നിർദ്ദേശങ്ങൾ പദ്ധതി രൂപീകരണ പ്രക്രിയ ആരംഭിക്കുന്നതിന് മുമ്പ് തന്നെ ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതികൾ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് നൽകണം. ഇപ്രകാരം ജില്ലാതല മുൻഗണനകൾ നിശ്ചയിച്ച് നൽകുന്നതിന് 2017-18-ൽ ജില്ലാപദ്ധതി തയ്യാറാക്കിയതിനുശേഷം ഉണ്ടായിട്ടുള്ള മാറ്റങ്ങൾകൂടി നിർബന്ധമായും പരിഗണിക്കേണ്ടതാണ്. ഇപ്രകാരം ജില്ലാതല മുൻഗണനകൾ നിശ്ചയിച്ച് നൽകേണ്ടത്. സംസ്ഥാന സർക്കാർ നൽകുന്ന മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളോടൊപ്പം ജില്ലാ ആസൂത്രണസമിതി പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളും പ്രാദേശിക സർക്കാരുകൾ പാലിക്കേണ്ടതുണ്ട്. [സർക്കാർ ഉത്തരവ് (അച്ചടി) നമ്പർ 19/2017/പ്ലാനിംഗ് തീയതി : 23.09.2017 കാണുക]

2.8 പ്രാദേശിക പദ്ധതികളുടെ ഗുണമേന്മ മെച്ചപ്പെടുത്തൽ

ജില്ലാ ആസൂത്രണസമിതികൾ രൂപീകരിച്ചിട്ടുള്ള ജില്ലാ റിസോഴ്സ് സെന്ററുകളുടെ സേവനം പ്രാദേശിക പദ്ധതികളുടെ ഗുണമേന്മ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിന് പ്രയോജനപ്പെടുത്തണം. ജില്ലാതല മുൻഗണനകൾ നിശ്ചയിക്കുന്നതിലും മികച്ച പ്രോജക്ട് ആശയങ്ങൾക്ക് രൂപം നൽകുന്നതിലും ജില്ലാ റിസോഴ്സ് സെന്ററുകൾക്ക് വലിയ പങ്ക് വഹിക്കാൻ കഴിയും. വാർഷിക പദ്ധതി രൂപീകരണ പ്രക്രിയ ആരംഭിക്കുന്ന ഘട്ടത്തിൽ തന്നെ ജില്ലാ ആസൂത്രണസമിതി ജില്ലാ റിസോഴ്സ് സെന്ററിലെ ഉപസമിതികളുടെ യോഗം വിളിച്ചുചേർത്ത് ഇത്തരം ആശയങ്ങൾക്ക് രൂപം നൽകണം. പ്രാദേശിക സർക്കാരുകൾ ആവശ്യപ്പെടുന്ന സാങ്കേതിക സഹായം ലഭ്യമാക്കുന്നതിനും ശ്രമിക്കണം. ഒപ്പം 24.09.2019-ലെ സ.ഉ.(അ) നം.26/2019/ആ.സാ.വ പ്രകാരമുള്ള ജില്ലാ റിസോഴ്സ് സെന്ററുകളുടെ മറ്റ് ചുമതലകൾ കാര്യക്ഷമമായി നിറവേറ്റുന്നതിനുള്ള ഫലപ്രദമായ ഇടപെടൽ ജില്ലാ ആസൂത്രണസമിതി നടത്തുകയും വേണം.

3. പദ്ധതി ആസൂത്രണ ഘട്ടങ്ങളും നടപടിക്രമങ്ങളും

മുനിസിപ്പാലിറ്റികളും കോർപ്പറേഷനുകളും 2022-23 മുതൽ 2026-27 വരെയുള്ള വർഷങ്ങളിൽ വാർഷിക പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കി അംഗീകാരം നേടുന്നതിന് ചുവടെ വിവരിക്കുന്ന നടപടി ക്രമങ്ങൾ അനുവർത്തിക്കേണ്ടതാണ്.

3.1 ആസൂത്രണസമിതികളും വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളും പുനഃസംഘടിപ്പിക്കൽ

3.1.1 ആസൂത്രണ സമിതികൾ

(എ) പുനഃസംഘടന

(1) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ പദ്ധതി ആസൂത്രണപ്രക്രിയ ആരംഭിക്കുന്നതിന് മുന്നോടിയായി ഓരോ വർഷവും നവംബർ - 1 ന് മുമ്പ് നിലവിലുള്ള ആസൂത്രണ സമിതികൾ, ആവശ്യമെങ്കിൽ, പുനഃസംഘടിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. പുന:സംഘടിപ്പിച്ചതിന് ശേഷമുള്ള ആസൂത്രണസമിതിയിലെ അംഗങ്ങളുടെ വിവരം ഈ മാർഗ്ഗരേഖയുടെ അനുബന്ധമായി ചേർത്തിട്ടുള്ള ഫോറം 1 ൽ രേഖപ്പെടുത്തേണ്ടതും അത് നഗരഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെയും ഘടക സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും നോട്ടീസ് ബോർഡുകളിലും നഗരഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ വെബ്സൈറ്റിലും പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തേണ്ടതുമാണ്.

(2) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിലെ പദ്ധതി ആസൂത്രണം, നിർവ്വഹണം, വിലയിരുത്തൽ എന്നീ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിക്കുന്നതിനുവേണ്ട സഹായം നൽകുക എന്നതാണ് ആസൂത്രണ സമിതിയുടെ പ്രധാന ദൗത്യം. മറ്റൊരു ചുമതല ആസൂത്രണ, നിർവഹണ പ്രക്രിയകളിലെ ജനപങ്കാളിത്തം വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ ഭരണസമിതിയെ സഹായിക്കുക എന്നതാണ്. അതിനാൽ ആസൂത്രണ സമിതിയിൽ അംഗങ്ങളാകുന്ന ജനപ്രതിനിധികളും വിദഗ്ധരും സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകരും മേൽപ്പറഞ്ഞ തരത്തിലുള്ള പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പാക്കാൻ പ്രവർത്തിക്കണം.

(3) ആസൂത്രണ സമിതിയുടെ ഘടന ചുവടെ വിവരിക്കുന്ന രീതിയിൽ ആയിരിക്കണം.

അദ്ധ്യക്ഷ(ൻ)	:	തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ അദ്ധ്യക്ഷ(ൻ)
ഉപാദ്ധ്യക്ഷ(ൻ)	:	ആസൂത്രണ പ്രക്രിയയിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തെ സഹായിക്കാൻ കഴിയുന്ന വിദഗ്ദ്ധ(ൻ)
അംഗങ്ങൾ	:	സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർപേഴ്സൺമാർ, സന്നദ്ധ സേവകരായ വിദഗ്ദ്ധർ
കൺവീനർ	:	തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ സെക്രട്ടറി

(4) ആസൂത്രണ സമിതിയിൽ മുനിസിപ്പാലിറ്റികളിൽ 15 അംഗങ്ങളും കോർപ്പറേഷനുകളിൽ 17 അംഗങ്ങളും എന്നതാണ് അഭികാമ്യം. കൂടുതൽ പ്രാതിനിധ്യം വേണമെന്ന് കൗൺസിലിന് തോന്നുന്നപക്ഷം കൂടുതൽ അംഗങ്ങളെ ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്. ആസൂത്രണ സമിതിയുടെ കാലാവധി ഭരണസമിതിയുടെ കാലാവധിക്ക് സഹവർത്തകമായിരിക്കുന്നതാണ്. സമിതിയിൽ ഉണ്ടാകുന്ന ഒഴിവുകൾ കാലതാമസം കൂടാതെ നികത്തണം.

(5) ആസൂത്രണസമിതിയിൽ ആവശ്യമെങ്കിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന് പുറത്തുള്ള വിദഗ്ദ്ധരെയും ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

(6) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ സെക്രട്ടറി പ്ലാൻ കോ-ഓർഡിനേറ്ററുടെ ചുമതല വഹിക്കണം. ആസൂത്രണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഓഫീസ് ചുമതലകൾ നിർവഹിക്കാൻ മറ്റൊരു ഉദ്യോഗസ്ഥയെ(നെ) അസിസ്റ്റന്റ് പ്ലാൻ കോ-ഓർഡിനേറ്ററായി നിയോഗിക്കാവുന്നതാണ്.

(7) ആസൂത്രണസമിതി തുടർച്ചയായി പ്രവർത്തിക്കുന്നുവെന്ന് ഭരണസമിതി ഉറപ്പാക്കണം. പദ്ധതി ആസൂത്രണപ്രക്രിയ നടക്കുന്ന ഘട്ടത്തിൽ ആവശ്യാനുസരണവും അതിനുശേഷം കുറഞ്ഞത് മൂന്ന് മാസത്തിലൊരിക്കലെങ്കിലും ആസൂത്രണസമിതി യോഗം ചേരണം.

(ബി) ആസൂത്രണ സമിതിയുടെ ചുമതലകൾ

(1) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പ്രോജക്ടുകളിൽ, കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളുടേയും ബാഹ്യസഹായ ഏജൻസികളുടെയും വികസനമിഷനുകളുടെയും വികസന പദ്ധതികളുമായുള്ള സംയോജന സാദ്ധ്യതകളെല്ലാം കണ്ടെത്തുക അവ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ, സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികൾ, ഭരണസമിതി എന്നിവയുടെ ചർച്ചയ്ക്കും പരിഗണനയ്ക്കുമായി സമർപ്പിക്കുക, സംയോജനം നടക്കുന്നുവെന്ന് ആസൂത്രണഘട്ടത്തിലും നിർവ്വഹണഘട്ടത്തിലും നിർബന്ധമായും ഉറപ്പാക്കുക. [ഖണ്ഡിക 3.5.6 കാണുക].

(2) പ്രദേശത്തിന്റെ വികസനം സംബന്ധിച്ച് ആരോഗ്യകരമായ സംവാദങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക.

(3) തദ്ദേശഭരണ പ്രദേശത്തിന്റെ ദീർഘകാല വികസന പരിപ്രേക്ഷ്യത്തിന് രൂപം നൽകുന്നതിൽ ഭരണസമിതിയേയും വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളേയും സഹായിക്കുക.

(4) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ വാർഷിക പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കുന്നതിന് സഹായം നൽകുക.

(5) പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കുന്നതിന് വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾക്ക് സഹായം നൽകുക.

(6) അധിക വിഭവസമാഹരണ സാദ്ധ്യതകൾ കണ്ടെത്തുന്നതിന് സഹായിക്കുക .

(7) പദ്ധതി ആസൂത്രണത്തിനുള്ള സമയക്രമം അനുസരിച്ച് പ്രവർത്തനങ്ങൾ ക്രമീകരിക്കുന്നതിൽ ഏകോപനം ഉറപ്പു വരുത്തുക.

(8) വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിക്കുന്നതിന് ഭരണസമിതിയെ സഹായിക്കുക.

(9) പ്രാദേശികാസൂത്രണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം സംഘടിപ്പിക്കുന്ന ആലോചനായോഗങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായ കുറിപ്പുകൾ തയ്യാറാക്കി നൽകുക.

(10) പദ്ധതി ആസൂത്രണത്തിനും പദ്ധതിയുടെ ഗുണമേന്മ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും അനുയോജ്യമായ പഠനങ്ങൾ നടത്തി ഭരണ സമിതിക്ക് റിപ്പോർട്ട് നൽകുക.

(11) വിവിധ വിഷയങ്ങളിലും മേഖലകളിലും പഠനഗവേഷണങ്ങൾ നടത്തി ഭരണസമിതിക്ക് റിപ്പോർട്ട് നൽകുക.

(12) വികസന പദ്ധതിയിൽ തൽപരരായ സ്റ്റേക്ക് ഹോൾഡർമാരുമായുള്ള കൂടിയാലോചന, ബാങ്കുകളും സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങളുമായുള്ള ചർച്ച എന്നിവയ്ക്ക് സഹായം നൽകുക.

(13) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പ്രാദേശികാസൂത്രണത്തിൽ സഹായിക്കുന്നതിന് വിദഗ്ധർ, സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകർ എന്നിവരെയും അക്കാദമിക് - സാങ്കേതിക സ്ഥാപനങ്ങളെയും കണ്ടെത്തുന്നതിന് സഹായിക്കുക.

(14) പദ്ധതിനിർവ്വഹണം കാര്യക്ഷമമായി നടക്കുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പാക്കുന്നതിന് ഭരണസമിതിയെ സഹായിക്കുക.

(15) സുസ്ഥിര വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ നേടിയെടുക്കുന്നതിനായുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിക്കുക.

(16) കാലാവസ്ഥാവ്യതിയാനം പ്രതിരോധിക്കുന്നതിനായി പ്രാദേശികമായി ഏറ്റെടുക്കേണ്ട പ്രവൃത്തികൾ കണ്ടെത്തുന്നതിന് സഹായിക്കുക.

(17) പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി, പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി, വനിതാ ഘടക പദ്ധതി, പ്രത്യേക വിഭാഗങ്ങൾക്ക് വേണ്ടിയുള്ള പദ്ധതികൾ, പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസന പദ്ധതി, അതിദരിദ്രർക്കുവേണ്ടിയുള്ള മൈക്രോപ്ലാനുകൾ, സുസ്ഥിരവികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ പ്രാദേശിക പദ്ധതികളിൽ ഉൾച്ചേർക്കൽ (SDG Localization), ദുരന്ത നിവാരണ പദ്ധതി, കാലാവ സ്ഥാവ്യതിയാന പ്രാദേശിക കർമ്മ പദ്ധതി, വാതിൽപ്പടി സേവനം, ഖരമാലിന്യ പദ്ധതികൾ, ദ്രവമാലിന്യ പദ്ധതികൾ തുടങ്ങിയ ഉപപദ്ധതികൾ / പ്രത്യേകപദ്ധതികൾ / മൻഗണനാ പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കുന്നതിനും അവയുടെ നടത്തിപ്പ് യഥാസമയം മോണിട്ടർ ചെയ്യുന്നതിനും നേതൃത്വം നൽകുക.

3.1.2 വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ

(എ) പുനസംഘടന

(1) എല്ലാ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും പദ്ധതി ആസൂത്രണ പ്രക്രിയ ആരംഭിക്കുന്നതിന് മുന്നോടിയായി ഓരോ വർഷവും നവംബർ 1-ന് മുൻപ് നിലവിലുള്ള വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ, ആവശ്യമെങ്കിൽ, പുനഃസംഘടിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

(2) മുനിസിപ്പാലിറ്റികളിലും കോർപ്പറേഷനുകളിലും അനിവാര്യമായും ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ട വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളുടെ വിവരം (വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ, ചുമതലയുള്ള സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി, വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ കൺവീനർ എന്നിവ) അനുബന്ധം 1 ൽ നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

(3) എന്നാൽ ഏതെങ്കിലും പ്രത്യേക വികസനമേഖലകൾ പരിഗണിക്കണമെന്ന് കൗൺസിൽ തീരുമാനിക്കുകയാണെങ്കിൽ കൂടുതൽ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ രൂപീകരിക്കാവുന്നതാണ്.

(4) തീരദേശമേഖലകളിലും ഫിഷറീസ് ഉദ്യോഗസ്ഥൻ നിലവിലുള്ള തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിലും മത്സ്യമേഖലാ വികസനത്തിന് പ്രത്യേകം വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് നിർബന്ധമായും ഉണ്ടായിരിക്കണം

(5) പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതം ലഭിക്കുന്നതോ അൻപത് പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗക്കാരോ ഒരു പട്ടികവർഗ്ഗ ഊരെങ്കിലുമോ ഉള്ള തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ പട്ടികവർഗ്ഗ വികസനത്തിന് ഒരു പ്രത്യേക വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് നിർബന്ധമായും രൂപീകരിക്കണം.

(6) ഓരോ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പും ബന്ധപ്പെട്ട സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടെ മേൽനോട്ടത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതാണ്.

(7) ബന്ധപ്പെട്ട സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർപേഴ്സൺ അല്ലെങ്കിൽ ആ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയിലെ ഒരംഗം എന്നിവരിൽ ആരെയെങ്കിലും വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് ചെയർപേഴ്സൺ ആയി ഭരണ സമിതിക്ക് തീരുമാനിക്കാവുന്നതാണ്. ബന്ധപ്പെട്ട വിഷയമേഖലയിലെ ഒരു വിദഗ്ദ്ധ(ൻ) വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് ഉപാദ്ധ്യക്ഷ(ൻ) ആയിരിക്കണം.

(8) 'ജെൻഡറും വികസനവും, കുട്ടികളുടെ വികസനവും', പട്ടികജാതി വികസനം, പട്ടികവർഗ്ഗ വികസനം എന്നീ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളുടെ ചെയർപേഴ്സൺമാർ യഥാക്രമം, വനിത, പട്ടികജാതി, പട്ടികവർഗ്ഗ ജനപ്രതിനിധികളായിരിക്കണം. പട്ടികവർഗ്ഗ വികസന വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് രൂപീകരിക്കേണ്ടതായ ഒരു തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിൽ പട്ടികവർഗ്ഗ ജനപ്രതിനിധി ഇല്ലെങ്കിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ അദ്ധ്യക്ഷ(ൻ) പ്രസ്തുത വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ ചെയർപേഴ്സൺ ആകേണ്ടതാണ്.

(9) 'ജൈവ വൈവിധ്യ മാനേജ്മെന്റ്, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം, പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം, ദുരന്ത നിവാരണം' എന്ന വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ അദ്ധ്യക്ഷ(ൻ) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ അദ്ധ്യക്ഷ(ൻ) ആയിരിക്കും

(10) ബന്ധപ്പെട്ട മേഖലയിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള ഉദ്യോഗ സ്ഥരിൽ ഏറ്റവും ഉയർന്ന തസ്തികയിലുള്ള ഉദ്യോഗസ്ഥയെ(നെ) പ്രസ്തുത മേഖലയിലെ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ കൺവീനർ ആയി നിയോഗിക്കണം. കൺവീനറെ കൂടാതെ ബന്ധപ്പെട്ട മേഖലയിലെ മറ്റൊരു ഉദ്യോഗസ്ഥയെ(നെ) കൂടി വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിൽ അംഗമാക്കേണ്ടതാണ്.

(11) ഓരോ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിലും 10 മുതൽ 15 വരെ അംഗങ്ങൾ ആകാവുന്നതാണ്. അവരിൽ അതാത് വികസനമേഖലയിലെ വിദഗ്ദ്ധരും ഉൾപ്പെടണം.

(12) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക്, ആവശ്യമെങ്കിൽ, വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളുടെ ഉപസമിതികൾ രൂപീകരിക്കാവുന്നതാണ്. വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ ചുമതലകൾ ഉപസമിതിക്കും ബാധകമാണ്. ഉപസമിതിക്ക് ചെയർപേഴ്സണും കൺവീനറും വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് നിർദ്ദേശിക്കുന്ന അംഗങ്ങളും ഉണ്ടായിരിക്കണം.

(13) ഓരോ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിലും വനിതാ പ്രാതിനിധ്യവും പട്ടികജാതി പ്രാതിനിധ്യവും ഉണ്ടായിരിക്കണം. പട്ടികവർഗ്ഗ വികസനത്തിന് വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് രൂപീകരിക്കേണ്ടതായ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ പട്ടികവർഗ പ്രാതിനിധ്യവും ഉണ്ടായിരിക്കണം.

(14) വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ കാര്യം ആകെ അംഗങ്ങളുടെ മൂന്നിൽ ഒന്ന് ആയിരിക്കുന്നതാണ്. വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് യോഗത്തിൽ കൺവീനറുടെ ഹാജർ നിർബന്ധമാണ്.

(15) എസ്.സി./എസ്.റ്റി പ്രമോട്ടർമാർ, കുടുംബശ്രീ എസ്.റ്റി. അനിമേറ്റർമാർ, സി.ഡി.എസ്. അംഗങ്ങൾ, സാക്ഷരതാ പ്രേരക്, യുവജനക്ഷേമ ബോർഡ് നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള യൂത്ത് കോർഡിനേറ്റർമാർ, ആശാപ്രവർത്തകർ, ബാങ്ക് പ്രതിനിധികൾ, തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപന പരിധിയിൽ പ്രവൃത്തിക്കുന്ന ജൈവവൈവിധ്യ പരിപാലന കമ്മിറ്റിയിലെയും ദുരന്തനിവാരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് രൂപീകരിച്ചിട്ടുള്ള സമിതികളിലെയും അംഗങ്ങൾ തുടങ്ങിയവരെ ബന്ധപ്പെട്ട വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളിൽ അംഗങ്ങളാക്കേണ്ടതാണ്.

(16) ഭരണസമിതിയുടെ പൊതുവായ മേൽനോട്ടത്തിലും നിയന്ത്രണത്തിലുമാണ് വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതെങ്കിലും ഓരോ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിനേയും അതത് സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികളുമായി ബന്ധപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളതിനാൽ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടെ നേരിട്ടുള്ള മേൽനോട്ടത്തിലും നിയന്ത്രണത്തിലുമായിരിക്കണം വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് പ്രവർത്തിക്കേണ്ടത്.

(17) പുനഃസംഘടിപ്പിക്കുന്ന വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് അംഗങ്ങളുടെ പട്ടിക ഫോറം 2-ൽ തയ്യാറാക്കുകയും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ സെക്രട്ടറിയുടെ ഉത്തരവായി പുറപ്പെടുവിച്ച് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെയും ഘടക സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും നോട്ടീസ് ബോർഡുകൾ, തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വെബ് സൈറ്റിലും പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുകയും വേണം.

(18) പദ്ധതി ആസൂത്രണ പ്രക്രിയ നടക്കുന്ന ഘട്ടത്തിൽ ഭരണസമിതിയുടേയും ആസൂത്രണ സമിതിയുടേയും നിർദ്ദേശപ്രകാരം വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ ആവശ്യാനുസരണം യോഗം ചേരണം.

(ബി) വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളുടെ ചുമതലകൾ

(1) പൊതുജനങ്ങളിൽ നിന്നും നിർദ്ദേശങ്ങൾ സ്വീകരിച്ച് പദ്ധതി ആസൂത്രണത്തിൽ ജനപങ്കാളിത്തം ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനും പദ്ധതി രൂപീകരണപ്രക്രിയയിൽ നവമാധ്യമങ്ങളുടെ സാദ്ധ്യത പ്രയോജനപ്പെടുത്തുന്നതിനും ശ്രമിക്കുക.

(2) സ്റ്റേക്ക് ഹോൾഡർ കൂടിയാലോചനകൾ, ബാങ്ക്/സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങളുമായുള്ള ചർച്ച, വാർഡ്സഭാ യോഗങ്ങൾ, വികസന സെമിനാർ എന്നിവിടങ്ങളിലെ ചർച്ചകൾ തുടങ്ങിയവയ്ക്ക് അക്കാദമിക് സഹായവും നേതൃത്വവും നൽകുക.

(3) അതത് വികസനമേഖലയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പദ്ധതി ആസൂത്രണത്തിന് നേതൃത്വം നൽകുക.

(4) വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ വിഷയമേഖലയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട സ്ഥിതിവിവരക്കണക്കുകൾ ശേഖരിക്കുക, ക്രോഡീകരിക്കുക, അപഗ്രഥിക്കുക.

(5) കൈമാറിക്കിട്ടിയ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ലഭ്യമായിട്ടുള്ള പ്രാഥമിക വിവരങ്ങളും തദ്ദേശ സ്ഥാപനതല സ്ഥിതിവിവര കണക്കുകൾ, ജനസംഖ്യാ റിപ്പോർട്ട് എന്നിവയിൽ നിന്നുള്ള ദ്വിതീയ വിവരങ്ങളും ശേഖരിച്ച് വിവരാടിത്തറ ഒരുക്കുവാൻ സഹായിക്കുക.

(6) വാർഷിക പദ്ധതി തയ്യാറാക്കുന്നതിന്റെ പ്രാരംഭപ്രവർത്തനമായി നിലവിലുള്ള അവസ്ഥാരേഖ പരിഷ്കരിക്കുക.

(7) വാർഡ് സഭയിൽ അവതരിപ്പിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ വിവരങ്ങളും (ഫോറം 4, 5, 6) പദ്ധതി രേഖയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നതിനാവശ്യമായ വിവരങ്ങളും എഴുതി തയ്യാറാക്കുക. (ഒരു സാമ്പത്തികവർഷം അവസാനിച്ചാൽ മുൻവാർഷിക പദ്ധതിയിൽ നടപ്പാക്കിയ പ്രോജക്ടുകളുടെ ചെലവ് കണക്കുകൾ ഫോറം 4-ൽ തയ്യാറാക്കി ഏറ്റവുമാദ്യം നടക്കുന്ന വാർഡ് സഭാ/ വാർഡ്കമ്മിറ്റി യോഗത്തിൽത്തന്നെ അവതരിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.)

(8) സർക്കാർ നൽകിയിട്ടുള്ള പൊതു മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളും ജില്ലാ ആസൂത്രണസമിതി നൽകിയിട്ടുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങളും പരിഗണിച്ച് അവസ്ഥാരേഖയെ അടിസ്ഥാനമാക്കി പ്രോജക്ടുകൾ രൂപീകരിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ ഉപദേശങ്ങൾ ബന്ധപ്പെട്ട സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികൾക്കും ആവശ്യമെങ്കിൽ മറ്റ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾക്കും നൽകുക, വാർഡ്സഭാ യോഗത്തിൽ ചർച്ചയ്ക്ക് നൽകേണ്ട പ്രോജക്ട് നിർദ്ദേശങ്ങൾ തയ്യാറാക്കുന്നതിന് സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികളെ സഹായിക്കുക.

(9) വാർഡ്സഭാ യോഗം, ഊരുകൂട്ട യോഗം, മത്സ്യസഭാ യോഗം എന്നിവയിലും സമാന യോഗങ്ങളിലും വികസന സെമിനാറിലും വിഷയഗ്രൂപ്പ് അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള ചർച്ചയ്ക്ക് നേതൃത്വം നൽകുക.

(10) നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി 2-ന്റെ ഭാഗമായുള്ള ഹരിത കേരളം, ലൈഫ്, ആർദ്രം, വിദ്യാകിരണം എന്നീ വികസന ദൗത്യങ്ങളുമായി പ്രാദേശിക പദ്ധതികളെ ഏകോപിപ്പിക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ ഉപദേശങ്ങൾ നൽകുക.

(11) വിവിധ മേഖലകളിൽ സംയോജിതമായ ഇടപെടൽ വേണ്ട ഉപപദ്ധതികളുടെയും പ്രത്യേക പദ്ധതികളുടെയും കാര്യത്തിൽ ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാ മേഖലകളിലും പ്രോജക്ടുകൾ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നുണ്ടെന്ന് ഉപപദ്ധതിയുടെ/പ്രത്യേക പദ്ധതിയുടെ രൂപീകരണ ചുമതലയുള്ള മുഖ്യ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് ഉറപ്പാക്കണം. [ഉദാ: അതിദരിദ്രർക്ക് വേണ്ടിയുള്ള മൈക്രോപ്ലാനുകൾ (ദാരിദ്ര്യ ലഘൂകരണം, ചേരി പരിഷ്കരണം വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ്), പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസന പദ്ധതി (പ്രാദേശിക

സാമ്പത്തിക വികസനം വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ്), ദുരന്ത നിവാരണ പ്ലാൻ, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാന പ്രാദേശിക കർമ്മ പദ്ധതി (ജൈവവൈവിദ്ധ്യ മാനേജ്മെന്റ്, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം, പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം, ദുരന്ത നിവാരണം വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ്)]

(12) ഭരണസമിതി അംഗീകരിച്ച വാർഷിക പദ്ധതിയിലെ പ്രോജക്ടുകൾ നിശ്ചിത ഫോറങ്ങളിൽ പൂർണ്ണമായും എഴുതി തയ്യാറാക്കുകയും അവ സുലേഖ ആപ്ലിക്കേഷനിൽ പൂർണ്ണമായും ഡാറ്റാ എൻട്രി ചെയ്യിക്കുകയും ചെയ്യുക.

(13) വാർഷിക പദ്ധതി ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി അംഗീകരിച്ചശേഷം വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ മോണിട്ടറിംഗ് കമ്മിറ്റികളായി പ്രവർത്തിച്ച് പ്രോജക്ടുകൾ ഫലപ്രദമായി മോണിട്ടർ ചെയ്യുക. (ഖണ്ഡിക 14 കാണുക.)

(14) വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് യോഗം വിളിച്ചുചേർക്കൽ, മിനിട്സ് രേഖപ്പെടുത്തൽ, മിനിട്സ് ബുക്ക് സൂക്ഷിക്കൽ, ചുമതല ഒഴിയുമ്പോൾ ബന്ധപ്പെട്ട രേഖകൾ കൃത്യമായി കൈമാറുക തുടങ്ങിയവ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് കൺവീനറുടെ ചുമതലകളാണ്.

(15) 'ജൈവ വൈവിധ്യ മാനേജ്മെന്റ്, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം, പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം, ദുരന്ത നിവാരണം' എന്ന വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ ചുമതലകൾ അനുബന്ധം -2 ൽ നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

സി) അവസ്ഥാരേഖ (Status Report) പരിഷ്കരിച്ച് കരട് പ്രോജക്ട് നിർദ്ദേശങ്ങൾ തയ്യാറാക്കൽ

(1) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി രൂപവൽക്കരണത്തിന് മുന്നോടിയായി അവസ്ഥാരേഖ തയ്യാറാക്കുന്നതിനും വികസനരേഖ പരിഷ്കരിക്കുന്നതിനുമുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ 26.11.2021 ലെ സർക്കാർ ഉത്തരവ് (കൈ) നം.275/2021/തസ്വഭവ പ്രകാരം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. അപ്രകാരം തയ്യാറാക്കപ്പെട്ട അവസ്ഥാരേഖയേയും വികസനരേഖയേയും അടിസ്ഥാനമാക്കി വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ വാർഷിക പദ്ധതിയിലെ കരട് പ്രോജക്ട് നിർദ്ദേശങ്ങൾ ഫോറം 6-ൽ തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്. [2023-24 മുതൽ അവസ്ഥാരേഖ കാലികമായി പരിഷ്കരിച്ചതിന് ശേഷമാവണം വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ കരടുപ്രോജക്ട് നിർദ്ദേശങ്ങൾ തയ്യാറാക്കേണ്ടത്.]

(2) കുടുംബശ്രീയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ എല്ലാ അയൽക്കൂട്ടങ്ങളിൽ നിന്നും വികസന ആവശ്യങ്ങൾ ശേഖരിച്ചശേഷം അവ വാർഡുതലത്തിലും തുടർന്ന് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനതലത്തിലും ക്രോഡീകരിച്ച് നഗര ദാരിദ്ര്യ ലഘൂകരണ പദ്ധതി (Urban Poverty Reduction Plan) എല്ലാ വർഷവും തയ്യാറാക്കുന്നുണ്ട്. ഇങ്ങനെ രൂപപ്പെടുന്ന പദ്ധതിക്ക് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വാർഷിക പദ്ധതി രൂപീകരണത്തിൽ അർഹമായ പരിഗണന നൽകേണ്ടതാണ്. ഈ പദ്ധതിയിലെ നിർദ്ദേശങ്ങൾ കൂടി പരിഗണിച്ചുകൊണ്ടാണ് വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ കരട് പ്രോജക്ട് നിർദ്ദേശങ്ങൾ തയ്യാറാക്കേണ്ടത്.

(3) ഈ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾക്കൊപ്പം തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ പ്രതിഫലിക്കേണ്ട ജില്ലാപദ്ധതി നിർദ്ദേശങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച് ജില്ലാ ആസൂത്രണസമിതി നൽകുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങൾ കൂടി കണക്കിലെടുത്തുവേണം കരട് പ്രോജക്ട് നിർദ്ദേശങ്ങൾ തയ്യാറാക്കേണ്ടത്.

(4) ജി.ഐ.എസ് അധിഷ്ഠിത വിവരവ്യൂഹം വികസിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ അത് ഭരണ നിർവ്വഹണത്തിനും പദ്ധതി ആസൂത്രണ-നിർവ്വഹണത്തിനും ഉപയോഗപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.

(5) 23.03.2022 ലെ സ.ഉ(കൈ) നം.68/2022/തസ്വഭവ പ്രകാരം ആദ്യഘട്ടമായി ഏറ്റെടുത്ത എല്ലാ പ്രോജക്ടുകളും ഈ മാർഗ്ഗരേഖയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ തയ്യാറാക്കുന്ന പൂർണ്ണവാർഷിക പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമാക്കണം. ഒപ്പം നിർവ്വഹണം തുടരുന്ന സ്പിൽ ഓവർ പ്രോജക്ടുകളും വാർഷിക പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമാക്കേണ്ടതുണ്ട്. ആദ്യഘട്ടമായി ഏറ്റെടുക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ വാർഡ്സഭയുടെ അറിവിലേയ്ക്കായി അവതരിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

(6) കരട് പ്രോജക്ട് നിർദ്ദേശങ്ങൾ തയ്യാറാക്കി വാർഡ്സഭ/ഊരുകൂട്ട യോഗങ്ങളിൽ അവതരിപ്പിക്കുക, ആ വേദികളിലെ ചർച്ചകളുടേയും തീരുമാനങ്ങളുടേയും അടിസ്ഥാനത്തിൽ പ്രോജക്ട് നിർദ്ദേശങ്ങളുടെ മുൻഗണന നിശ്ചയിച്ച് ഭരണസമിതിയുടേയും തുടർന്ന് വികസന സെമിനാറിന്റേയും പരിഗണനയ്ക്ക് സമർപ്പിക്കുക എന്നിവയാണ് പദ്ധതി ആസൂത്രണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ നിർവഹിക്കേണ്ടതായ രണ്ട് പ്രധാന ചുമതലകൾ. അവ ഫലപ്രദമായി നിറവേറ്റണമെങ്കിൽ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് യോഗങ്ങളിലെ ചർച്ചകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ശുപാർശകൾ തയ്യാറാക്കേണ്ടതുണ്ട്. അതിനാൽ ഈ രണ്ടു ദൗത്യങ്ങളും നിർവഹിക്കുന്നതിന്റെ മുന്നോടിയായി വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളുടെ യോഗം ചേരണമെന്നുള്ളത് അനിവാര്യമാണ്.

3.1.3 റിസോഴ്സ് പേഴ്സൺമാർ

ജനകീയാസൂത്രണപ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിക്കുന്നതിന് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക്, ആവശ്യമെങ്കിൽ, ജനകീയാസൂത്രണത്തിൽ പരിചയ സമ്പന്നയായ/സമ്പന്നനായ ഒരു സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകയുടെ/പ്രവർത്തകന്റെ സേവനം ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്. ഇങ്ങനെ നിയോഗിക്കപ്പെടുന്നവർക്ക് നിയോഗിക്കപ്പെടുന്ന കാലയളവിൽ പ്രതിമാസം 9000 രൂപ നിരക്കിൽ ഓണറേറിയം, പദ്ധതി – ആസൂത്രണ മോണിറ്ററിംഗ് ചെലവുകൾക്ക് മാറ്റിവെയ്ക്കുന്ന ഫണ്ടിൽ നിന്നോ, തനത് ഫണ്ടിൽ നിന്നോ നൽകാവുന്നതാണ്. പദ്ധതി ആസൂത്രണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ, ആസൂത്രണത്തിനാവശ്യമായ അടിസ്ഥാന വിവരശേഖരണം, ആസൂത്രണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട യോഗങ്ങൾ യഥാസമയം കാര്യക്ഷമമായി വിളിച്ചുകൂട്ടുന്നതും പദ്ധതി മോണിട്ടറിംഗും ആയി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രവർത്തനങ്ങളെ സഹായിക്കൽ, ഗുണഭോക്താക്കളെ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിനുള്ള അപേക്ഷാ ഫോറങ്ങൾ ആവശ്യക്കാർക്ക് ലഭ്യമാക്കുക, അവ ശേഖരിക്കുക, തരം തിരിക്കുക, ഗുണ ഭോക്താക്കളുടെ കരട് ലിസ്റ്റ് തയ്യാറാക്കുന്നതിന് വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളെ സഹായിക്കുക തുടങ്ങിയ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ സഹായ സംവിധാനമായി പ്രവൃത്തിക്കുക, ജനകീയാസൂത്രണ പ്രവർത്തനങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ അദ്ധ്യക്ഷ/അദ്ധ്യക്ഷൻ, സെക്രട്ടറി എന്നിവർ നൽകുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങൾ ഏറ്റെടുത്ത് പ്രാവർത്തികമാക്കുക എന്നിവ റിസോഴ്സ് പേഴ്സന്റെ ചുമതലയും ഉത്തരവാദിത്തവുമാണ്.

3.2 വാർഡ്സഭകൾ/ഊരുകൂട്ടങ്ങൾ യോഗംചേരൽ

3.2.1 വാർഡ്സഭായോഗങ്ങൾ

(1) പ്രാദേശിക ആസൂത്രണത്തിന്റെ ജീവനാഡി ജനപങ്കാളിത്തമാണ്. ആസൂത്രണത്തിൽ നിർണ്ണായകമായ പങ്കു വഹിക്കാൻ ജനങ്ങൾക്ക് എത്രമാത്രം അവസരമുണ്ടാകുന്നുവോ അത്രമാത്രം നല്ലത്. വികസന പരിപ്രേക്ഷ്യവും കരട് പ്രോജക്ട് നിർദ്ദേശങ്ങളും തയ്യാറായാൽ വാർഡ്സഭകൾ യോഗം ചേർന്ന് പ്രോജക്ട് നിർദ്ദേശങ്ങളുടെ മുൻഗണന നിശ്ചയിക്കണ മെന്നുള്ളത് നിർബന്ധ വ്യവസ്ഥയാണ്.

(2) വാർഡ്സഭയിലേയ്ക്ക് പോകുന്നതിന് മുമ്പ് തന്നെ അവ അയൽ സഭകളിലും ഇതര വേദികളിലും ചർച്ച ചെയ്ത് വേണ്ട മാറ്റം വരുത്താവുന്നതാണ്. പ്രാദേശിക പദ്ധതിയെ ജനകീയമാക്കുന്നതിനുള്ള ഇത്തരം പ്രവൃത്തികൾ ഓരോ പ്രദേശത്തിന്റേയും സാദ്ധ്യതകൾക്കും ഭരണ സമിതിയുടെ പ്രതിബദ്ധതയ്ക്കും അനുസരിച്ച് വിപുലമായി നടത്താവുന്നതാണ്. എന്നാൽ അവ ഓരോന്നും നിർബന്ധമായും ചെയ്യേണ്ട കാര്യങ്ങൾ എന്ന നിലയ്ക്ക് ഇവിടെ നിഷ്കർഷിക്കുന്നില്ല. അവ അഭികാമ്യമായ കാര്യങ്ങളാണ്. ഇത്തരത്തിൽ അയൽസഭകൾക്കൊപ്പം കൂടിയാലോചന നടത്താവുന്ന ഏതാനും വിഭാഗങ്ങളുടെ പട്ടിക ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

(i) കർഷകർ, കർഷക തൊഴിലാളികൾ

(ii) വ്യവസായ സംരംഭങ്ങളിലും (പരമ്പരാഗതം, കുടിൽ, ആധുനികം) സേവനങ്ങളിലും ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന വ്യക്തികൾ/ അവരുടെ സംഘടനകൾ.

(iii) പാടശേഖരസമിതികൾ, മത്സ്യ കർഷക ക്ലബ്ബുകൾ എന്നിവയുടെ പ്രതിനിധികൾ

(iv) എ.ഡി.എസ്, സി.ഡി.എസ് പ്രതിനിധികൾ

(v) പി.ടി.എ, സ്കൂൾ വികസന സമിതി പ്രതിനിധികൾ

(vi) അംഗൻവാടി പ്രവർത്തകർ, മാതൃസമിതി ചെയർപേഴ്സൺമാർ, അങ്കണവാടിതല മോണിറ്ററിംഗ് ആന്റ് സപ്പോർട്ടിംഗ് കമ്മിറ്റി ഭാരവാഹികൾ, ആശാവർക്കർമാർ.

(vii) ആശുപത്രി മാനേജിംഗ് കമ്മിറ്റികൾ, സ്വകാര്യ ആശുപത്രികളിലെ മെഡിക്കൽ പ്രൊഫഷണലുകൾ, ശാരീരിക-മാനസിക വെല്ലുവിളികൾ നേരിടുന്നവരുടെ രക്ഷ കർത്താക്കൾ/ പ്രതിനിധികൾ

(viii) യുവജനക്ലബ്ബുകൾ, വായനശാലകൾ, കലാസാംസ്കാരിക സംഘടനകൾ, ബാല കൗൺസിലുകൾ, റസിഡൻസ് അസോസിയേഷനുകൾ, യൂത്ത് ക്ലബ്ബ് ഏകോപന സമിതി.

(ix) വനസംരക്ഷണ സമിതി ഭാരവാഹികൾ, പരിസ്ഥിതി പ്രവർത്തകർ

(x) രാഷ്ട്രീയ സംഘടനകൾ, തൊഴിലാളി സംഘടനകൾ. യുവജന സംഘടനകൾ, മഹിളാ സംഘടനകൾ

(xi) അക്കാദമിക് സ്ഥാപനങ്ങളിലെ പ്രതിനിധികൾ

(xii) ധനകാര്യസ്ഥാപനങ്ങളിലെ പ്രതിനിധികൾ

(xiii) പ്രവാസികൾ, പ്രവാസി സംഘടനകൾ

(xiv) ദുരന്തനിവാരണത്തിനായി നഗരഭരണ സ്ഥാപനതലത്തിൽ രൂപീകരിച്ചിട്ടുള്ള സമിതികൾ, ജൈവവൈവിധ്യ മാനേജ്മെന്റ് കമ്മിറ്റി, പ്രാദേശികതല നിരീക്ഷണ സമിതി.

(xv) മറ്റ് സ്റ്റേക്ക് ഹോൾഡർമാർ

(3) പ്രവാസി മലയാളികൾ ഉൾപ്പെടെ പൊതുജനങ്ങളുടെ അഭിപ്രായങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുന്നതിന് തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പിന്റെ വെബ്സൈറ്റിൽ വാർഡ്സഭാ വിൻഡോ സൗകര്യം ലഭ്യമാണ്. അതിൽ ലഭിക്കുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങൾക്ക് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ അർഹമായ പരിഗണന നൽകേണ്ടതാണ്. വാർഡ്സഭയിൽ നേരിട്ട് പങ്കെടുക്കാൻ കഴിയാത്ത തരത്തിൽ അവശത അനുഭവിക്കുന്നവർ, സ്ഥലത്തില്ലാത്തവർ, പ്രവാസികൾ (മറ്റ് സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ താമസിക്കുന്ന വരടക്കം) തുടങ്ങിയവരുമായി ഓൺലൈൻ കൂടിയാലോചനകളും നടത്താവുന്നതാണ്.

(4) പ്രാദേശിക ആസൂത്രണത്തിന് വാർഡ്സഭകൾ യോഗം ചേരുന്നതിന് മുമ്പ് പങ്കാളിത്തം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി വ്യാപകമായ പ്രചരണ പരിപാടികൾ നഗരസഭയിലുടനീളം സംഘടിപ്പിക്കണം. ദൃശ്യ-ശ്രാവ്യ, സാമൂഹ്യ മാധ്യമങ്ങൾ, വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങൾ, ജനകീയ

സംഘടനകൾ, തൊഴിൽ വേദികൾ, കുടുംബശ്രീ ശൃംഖല എന്നിവയെ പ്രചരണ പരിപാടിയുടെ ഉപാധികളായി ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്. സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകരുടെ സേവനം വാർഡ്സഭാ യോഗങ്ങളുടെ പങ്കാളിത്തം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും വാർഡ്സഭാ യോഗങ്ങൾ ഫലപ്രദമായി സംഘടിപ്പിക്കുന്നതിനും ഉപയോഗപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

(5) വാർഡ്സഭായോഗങ്ങൾ ജനപങ്കാളിത്തത്തോടെയും കാര്യക്ഷമമായും ആണ് സംഘടിപ്പിക്കുന്നതെന്ന് ഉറപ്പാക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ നടപടികൾ ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്. ഇതിനായി പെർഫോമൻസ് ആഡിറ്റ് ചുമതലയുള്ള ഉദ്യോഗസ്ഥ(ൻ) വാർഡ്സഭ യോഗങ്ങളുടെ സംഘാടനം, പങ്കാളിത്തം, ചർച്ച, തീരുമാനം എന്നിവ സംബന്ധിച്ച സംക്ഷിപ്ത വിവരം തയ്യാറാക്കി നഗരഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വാർഷിക പദ്ധതി അംഗീകാരത്തിനുള്ള ജില്ലാ ആസൂത്രണസമിതി യോഗത്തിൽ സമർപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

(6) നഗരസഭയുടെ മുഖ്യ വികസന പ്രശ്നങ്ങൾ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്ന രീതിയിലാണ് വാർഡ്സഭാ യോഗത്തിന്റെ കാര്യപരിപാടി രൂപപ്പെടുത്തേണ്ടത്. വാർഡ്സഭായോഗത്തിൽ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് അടിസ്ഥാനത്തിൽ /വിഷയാടിസ്ഥാനത്തിൽ ഗ്രൂപ്പ ചർച്ചകൾ വിശദമായി സംഘടിപ്പിക്കണം.

(7) വാർഡ്സഭായോഗങ്ങളിൽ വികസന പ്രശ്നങ്ങൾ തരം തിരിച്ച് ക്രമത്തിൽ മുൻഗണന നിശ്ചയിക്കണം. പശ്ചാത്തല സൗകര്യങ്ങളുടെ കാര്യത്തിൽ ആദ്യം വാർഡ് തലത്തിൽ മുൻഗണന നിശ്ചയിച്ചതിനുശേഷം എല്ലാ വാർഡുകളിലെയും നിർദ്ദേശങ്ങൾ ക്രോഡീകരിച്ച് നഗരസഭതല മുൻഗണനാ പട്ടിക തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്.

(8) വാർഡ്സഭായോഗത്തിൽ പങ്കെടുക്കുന്നവരിൽ നിന്നും നഗരസഭ ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതായ വികസന പ്രശ്നങ്ങളുടെ മുൻഗണനാക്രമം സംബന്ധിച്ച് ഒരു അഭിപ്രായ സർവേ പരീക്ഷണാടിസ്ഥാനത്തിൽ നടത്തുന്നത് അഭികാമ്യമാണ്; നിർബന്ധമല്ല. ഓരോരുത്തർക്കും അവരുടെ മുൻഗണന രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിന് ബാലറ്റ് പേപ്പർ വിതരണം ചെയ്ത് പൂരിപ്പിച്ച് വാങ്ങണം. മുൻഗണനകൾ വാർഡ് അടിസ്ഥാനത്തിലും നഗരസഭ അടിസ്ഥാനത്തിലും ക്രോഡീകരിച്ച് പദ്ധതിയിലെ പൊതു മുൻഗണനകൾ നിശ്ചയിക്കാവുന്നതാണ്. ഇപ്രകാരം പരീക്ഷണാടിസ്ഥാനത്തിൽ അഭിപ്രായ സർവേ നടത്തുന്ന തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ സർവേവിവരങ്ങൾ ക്രോഡീകരിച്ച് ഒരു റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്. അഭിപ്രായ സർവേ നടത്തുന്നതിനുള്ള ബാലറ്റ് പേപ്പറിന്റെ മാതൃക അനുബന്ധം 3-ൽ നൽകുന്നു.

(9) യുവജനങ്ങൾ, വനിതകൾ, വയോജനങ്ങൾ, കുട്ടികൾ, ട്രാൻസ് ജെൻഡേഴ്സ് എന്നീ വിഭാഗങ്ങളുടെ പ്രശ്നങ്ങൾ അർഹിക്കുന്ന ഗൗരവത്തോടെ പരിഗണിക്കുന്നതിന് നഗരസഭാതല യോഗങ്ങൾ, വാർഡ്സഭായോഗങ്ങൾക്ക് മുമ്പ് സംഘടിപ്പിക്കുന്നത് അഭികാമ്യമാണ്. നഗരസഭ തലത്തിൽ സംഘടിപ്പിക്കുന്ന പ്രത്യേക യോഗത്തിൽ വച്ച് ഈ വിഭാഗങ്ങളുടെ വികസന പ്രശ്നങ്ങൾ ചർച്ച ചെയ്ത് നിർദ്ദേശങ്ങൾ ക്രോഡീകരിക്കാവുന്നതാണ്. ഇവ അഭിലഷണീയമാണെങ്കിലും ഭിന്നശേഷിയുള്ളവരുടെ പ്രശ്നങ്ങൾ ചർച്ചചെയ്ത് അവരുടെ വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് പ്രോജക്ട് നിർദ്ദേശങ്ങൾ രൂപപ്പെടുത്തുവാൻ നഗരസഭ തലത്തിൽ പ്രത്യേകം യോഗം ചേരണമെന്നത് നിർബന്ധ വ്യവസ്ഥയാണ്. അതുപോലെ മത്സ്യ വകുപ്പിന്റെ പ്രഖ്യാപിത മത്സ്യ ഗ്രാമങ്ങൾ നിലവിലുള്ള നഗരസഭാവാർഡുകളിലും കുറഞ്ഞത് 25 മത്സ്യത്തൊഴിലാളികൾ രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിട്ടുള്ള വാർഡുകളിലും ഊരുകൂട്ടം മാതൃകയിൽ പരമ്പരാഗത മത്സ്യതൊഴിലാളികൾക്കായി മത്സ്യസഭകൾ സംഘടിപ്പിക്കണമെന്നുള്ളതും

നിർബന്ധമാണ്. ഇങ്ങനെയുള്ള വാർഡുകളിൽ വാർഡ്സഭകൾക്ക് മുമ്പായി മത്സ്യസഭ നിർബന്ധമായും വിളിച്ചുചേർക്കേണ്ടതാണ്.

(10) ഓരോ വാർഡ് സഭയിൽ നിന്നും രണ്ട് വനിതകൾ, പട്ടികജാതി വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ട ഒരാൾ എന്നിവർ ഉൾപ്പെടെ അഞ്ച് പ്രതിനിധികളെ വികസന സെമിനാറിൽ പങ്കെടുക്കുന്നതിന് തിരഞ്ഞെടുക്കേണ്ടതാണ്. അതുപോലെ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനതലത്തിൽ ചേരുന്ന പ്രത്യേക വാർഡ്സഭായോഗങ്ങളിൽ പങ്കെടുത്തവരിൽ നിന്നും ഒരു വനിത ഉൾപ്പെടെ രണ്ട് പ്രതിനിധികളെ വികസനസെമിനാറിൽ പങ്കെടുക്കുന്നതിലേയ്ക്ക് തിരഞ്ഞെടുക്കണം.

3.2.2 ഊരുകൂട്ടയോഗങ്ങൾ

(1) പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതം ലഭിക്കുന്ന നഗരസഭകൾ പദ്ധതി ആസൂത്രണ വാർഡ്സഭകൾ ചേരുന്നതിനു മുമ്പായി പട്ടികവർഗ്ഗ ഊരുകളിൽ വാർഡ്സഭാ യോഗത്തിന് നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള കാര്യപരിപാടിക്ക് സമാനമായ രീതിയിൽ ഊരുമൂപ്പന്റെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ ഊരുകൂട്ടയോഗങ്ങൾ സംഘടിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. ഊരുകൂട്ടയോഗങ്ങൾ ചേരുന്നതിനുള്ള മറ്റ് വ്യവസ്ഥകൾ ചുവടെ നൽകുന്നു.

(i) ഊരിലെ ആകെ വോട്ടർമാരിൽ അൻപത് ശതമാനത്തിലധികം അംഗങ്ങൾ ഊരുകൂട്ട യോഗത്തിൽ നിർബന്ധമായും പങ്കെടുത്തിരിക്കണം.

(ii) ബന്ധപ്പെട്ട കൗൺസിലർ എല്ലാ ഊരുകൂട്ടയോഗങ്ങളിലും നിർബന്ധമായും പങ്കെടുക്കണം. തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ അദ്ധ്യക്ഷ(ൻ) കഴിയുന്നത്ര ഊരുകൂട്ട യോഗങ്ങളിൽ പങ്കെടുക്കേണ്ടതാണ്.

(iii) ഊരുകൂട്ടയോഗം വിളിച്ചു ചേർക്കുന്നതിനുള്ള സഹായക പ്രവർത്തനങ്ങൾ എസ്.റ്റി. പ്രമോട്ടർ ഏറ്റെടുക്കണം. എന്നിരുന്നാലും ഊരുകൂട്ടയോഗങ്ങൾ കാര്യക്ഷമമായി സംഘടിപ്പിക്കുന്നതിന് ട്രൈബൽ എക്സ്റ്റൻഷൻ ഓഫീസർമാർ നേതൃത്വപരമായ പങ്ക് വഹിക്കേണ്ടതാണ്.

(iv) എസ്.റ്റി പ്രമോട്ടർമാർ ചുമതലയുള്ള ഊരുകൂട്ടയോഗത്തിൽ നിർബന്ധമായും പങ്കെടുക്കണം

(v) ഊരുകൾക്ക് പുറത്ത് അങ്ങിങ്ങായി താമസിക്കുന്ന പട്ടികവർഗ്ഗക്കാരായ പ്രായപൂർത്തിയായവരെയും ഊരുകൂട്ട യോഗത്തിലേയ്ക്ക് ക്ഷണിക്കേണ്ടതാണ്.

(vi) പട്ടികവർഗ്ഗ വികസനഫണ്ട് ഉപയോഗിച്ച് നടപ്പാക്കേണ്ട പ്രോജക്ടുകളുടെ മുൻഗണന ഊരുകൂട്ടയോഗം നിശ്ചയിക്കേണ്ടതും അത് രേഖപ്പെടുത്തേണ്ടതുമാണ്.

(vii) ഓരോ ഊരുകൂട്ടയോഗത്തിൽ നിന്നും ഒരു വനിത ഉൾപ്പെടെ രണ്ട് പേരെ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിലെ വികസന സെമിനാർ പ്രതിനിധികളായി തിരഞ്ഞെടുക്കേണ്ടതാണ്.

(2) പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതം ലഭിക്കുന്ന നഗരസഭകളിൽ ഊരുകൂട്ടയോഗം ചേർന്നു വേണം ആസൂത്രണ പ്രവർത്തനങ്ങളും ഗുണഭോക്തൃ തിരഞ്ഞെടുപ്പും നടത്തേണ്ടത് എന്നത് നിർബന്ധ വ്യവസ്ഥയാണ്.

(3) ഊരുകൂട്ടയോഗങ്ങൾ ചേരുന്നതിന് മുമ്പേ ഓരോ ഊരിലും വ്യാപകമായ പ്രചരണ പരിപാടികൾ സംഘടിപ്പിക്കണം.

(4) ഊരുകളിലെ പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗങ്ങളുടെ സമഗ്ര വികസനമായിരിക്കണം ഊരുകൂട്ട യോഗത്തിലെ മുഖ്യ ചർച്ചാ വിഷയം.

(5) ഊരുകളിൽ നടപ്പാക്കുന്നതിന് നിർദ്ദേശിക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകളുടെ മുൻഗണന അതത് ഊരുകൂട്ടങ്ങളിൽ നിശ്ചയിക്കണം. ഊരുക്കൂട്ടം നിശ്ചയിക്കുന്ന മുൻഗണനകൾ വാർഡ്സഭാ യോഗത്തിൽ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യേണ്ടതാണ്.

3.2.3 വാർഡ്സഭാ /ഊരുകൂട്ടയോഗങ്ങൾക്കുള്ള മറ്റ് നിർദ്ദേശങ്ങൾ

(1) പദ്ധതി ആസൂത്രണ വാർഡ്സഭകളുടെ/ഊരുകൂട്ടങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനം ഏകോപിപ്പിക്കുന്നതിന് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥർ, ഘടക സ്ഥാപനങ്ങളിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥർ, എന്നിവരിൽ ഒരാളെ വാർഡ് സഭാ/ഊരുകൂട്ടത്തിന്റെ കോ-ഓർഡിനേറ്ററായി ഭരണസമിതി നിശ്ചയിച്ച് ചുമതല ഏൽപ്പിക്കണം.

(2) വാർഡ്സഭ/ഊരുകൂട്ടയോഗങ്ങൾ സംഘടിപ്പിക്കുക, ചർച്ചകൾ ഫലപ്രദമാക്കുക, തീരുമാനങ്ങൾ ക്രോഡീകരിച്ച് കൗൺസിലിനും കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾക്കും നൽകുന്നതിനുള്ള ശുപാർശകൾ തയ്യാറാക്കുക എന്നീ കാര്യങ്ങൾക്ക് നഗരസഭാതല ആസൂത്രണസമിതി അംഗങ്ങൾ നിർണ്ണായക പങ്ക് വഹിക്കേണ്ടതാണ്.

(3) മുൻ വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ ഏറ്റെടുത്ത പ്രോജക്ടുകൾ (ഫോറം 4 ൽ തയ്യാറാക്കിയത്), നടപ്പ് വാർഷിക പദ്ധതിയുടെ അവലോകനം (ഫോറം 5-ൽ തയ്യാറാക്കിയത്), വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളുടെ കരട് പ്രോജക്ട് നിർദ്ദേശങ്ങൾ (ഫോറം 6-ൽ തയ്യാറാക്കിയത്), നഗരസഭയുടെ പരിഷ്കരിച്ച അവസ്ഥാരേഖയുടെ (Status Report) രത്നച്ചുരുക്കം എന്നിവ അച്ചടിച്ച് വാർഡ്സഭാ/ ഊരുകൂട്ട യോഗത്തിൽ വിതരണം ചെയ്യണം.

(4) നഗരസഭയുടെ പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ വാർഡ്സഭ/ഊരുകൂട്ടം നിശ്ചയിക്കുന്ന മുൻഗണനകൾ അനുസരിച്ചുള്ളതാവണം. എന്നാൽ അനിവാര്യ പ്രോജക്ടുകൾക്കും സർക്കാർ നിർദ്ദേശിക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകൾക്കും ഈ വ്യവസ്ഥ ബാധകമല്ല.

(5) കുടുംബശ്രീ പട്ടികവർഗ്ഗ അയൽകൂട്ടങ്ങൾ തയ്യാറാക്കുന്ന ഊരുതല കർമ്മ പദ്ധതിയിലെ പ്രോജക്ടുകൾ ഊരുകൂട്ടത്തിന്റെ അംഗീകാരത്തിന് വിധേയമായി തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

(6) വാർഡ്സഭാ/ഊരുകൂട്ടയോഗത്തിന്റെ തീരുമാനങ്ങൾ അപ്പോൾ തന്നെ എഴുതി തയ്യാറാക്കി വാർഡ്സഭ/ഊരുകൂട്ട അദ്ധ്യക്ഷൻ, കൺവീനർ, ഉദ്യോഗസ്ഥർ, വാർഡ്സഭ/ഊരുകൂട്ട യോഗത്തിൽ പങ്കെടുത്ത 15 പേർ എന്നിവരുടെ ഒപ്പ് രേഖപ്പെടുത്തി സെക്രട്ടറിയെ ഏൽപ്പിക്കേണ്ട ചുമതല വാർഡ് സഭ/ഊരുകൂട്ടം കോ-ഓർഡിനേറ്ററുടേതാണ്.

(7) വാർഡ് സഭാ/ഊരുകൂട്ടയോഗത്തിലെ ഹാജർ രജിസ്റ്റർ, ഗ്രൂപ്പ് ചർച്ചകളിലെ നിർദ്ദേശങ്ങൾ, ലഭിച്ച ചോദ്യങ്ങൾ, മിനിട്സ്/ തീരുമാനങ്ങൾ എന്നിവ യോഗം നടന്നതിന്റെ തൊട്ടടുത്ത പ്രവൃത്തി ദിവസം തന്നെ കോഓർഡിനേറ്റർ സെക്രട്ടറിയെ ഏൽപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. ഫോട്ടോഗ്രാഫുകൾ അതത് മിനിട്സ് ബുക്കിൽ ഒട്ടിച്ചുവയ്ക്കണം.

(8) വാർഡ്സഭാ/ഊരുകൂട്ടയോഗത്തിന്റെ കാര്യപരിപാടിയുടെ മാതൃക അനുബന്ധം 4-ൽ നൽകുന്നു.

3.3 വികസന സെമിനാറും കരട് പദ്ധതിരേഖയും

3.3.1 വാർഡ്സഭാ യോഗങ്ങൾക്ക് ശേഷം വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ യോഗം ചേർന്ന് വാർഡ്സഭാ/ ഊരുകൂട്ട നിർദ്ദേശങ്ങൾ ക്രോഡീകരിച്ച് ഭരണ സമിതിക്ക് സമർപ്പിക്കണം. ഭരണ സമിതി വാർഡ്സഭകളുടെയും ഊരുകൂട്ടങ്ങളുടേയും മുൻഗണനകൾ പരിഗണിച്ചുകൊണ്ടും വിഭവലഭ്യത പരിഗണിച്ചും കരട് വാർഷിക പദ്ധതി തയ്യാറാക്കി വികസന സെമിനാറിൽ അവതരിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

3.3.2 വാർഷിക പദ്ധതിയിലെ മുൻഗണനകൾക്കും വികസനതന്ത്രങ്ങൾക്കും രൂപം നൽകുന്നതിനായാണ് വികസന സെമിനാർ ചേരുന്നത്. ആസൂത്രണസമിതി അംഗങ്ങൾ, വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ്

അംഗങ്ങൾ, വാർഡ്സഭാ പ്രതിനിധികൾ, പ്രത്യേക വാർഡ്സഭകളുടെ പ്രതിനിധികൾ, നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥർ, ഊരുക്കൂട്ടം ഉണ്ടെങ്കിൽ അവയുടെ പ്രതിനിധികൾ, മിഷനുകളുടെ പ്രതിനിധികൾ, എസ്.സി/എസ്.റ്റി പ്രമോട്ടർമാർ, എ.ഡി.എസ് പ്രതിനിധികൾ, സി.ഡി.എസ് അംഗങ്ങൾ, ബാങ്കുകളിലേയും സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലേയും പ്രതിനിധികൾ, സ്റ്റേക്ക് ഹോൾഡർമാർ, പ്രൊഫഷണലുകൾ, വിദഗ്ധർ, സന്നദ്ധപ്രവർത്തകർ മുതലായ എല്ലാ വിഭാഗം ജനങ്ങളെയും വികസന സെമിനാറിൽ പങ്കെടുപ്പിക്കണം.

3.3.3 2022-23 വാർഷിക പദ്ധതി രൂപീകരണത്തിന്റെ ഭാഗമായി ചേരുന്ന വികസന സെമിനാറിനൊപ്പം വികസനരേഖയും പൂർണ്ണമാക്കേണ്ടതുണ്ട്. അവസ്ഥാരേഖയും വികസനരേഖയും തയ്യാറാക്കുന്നത് സംബന്ധിച്ച് പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുള്ള മാർഗ്ഗരേഖയുടെ [സ.ഉ.(കൈ) നം.275/2021/തസ്വഭവ തീയതി 26.11.2021] ഖണ്ഡിക 4.7-ൽ പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്ന പ്രകാരം വികസനരേഖ പൂർണ്ണമാക്കുകയും കരട് വികസനരേഖയോ അല്ലെങ്കിൽ അതിന്റെ സംഗ്രഹമോ അച്ചടിച്ച് വികസന സെമിനാറിൽ വിതരണം ചെയ്യുകയും വേണം.

3.3.4 നഗരസഭകൾ വികസനരേഖയുടെ അഞ്ചാം അദ്ധ്യായത്തിൽ, നിലവിലുള്ള മാസ്റ്റർ പ്ലാനിന്റെ അവസ്ഥയും മാസ്റ്റർ പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കിയിട്ടില്ലെങ്കിൽ അത് എപ്പോൾ തയ്യാറാക്കും, അതിനുള്ള ശ്രമങ്ങൾ, മാസ്റ്റർ പ്ലാൻ നിലവിലുണ്ടെങ്കിൽ മാസ്റ്റർ പ്ലാൻ പ്രകാരമുള്ള പ്രധാന പ്രശ്നങ്ങളും, വികസന സാദ്ധ്യതകളും, മാസ്റ്റർ പ്ലാനിൽ നിർദ്ദേശിച്ചിരിക്കുന്ന ഭാവി വികസന കാഴ്ചപ്പാടും, വികസകന നിർദ്ദേശങ്ങളും എന്നിവയെ സംബന്ധിക്കുന്ന, ഒരു കുറിപ്പും ഉൾക്കൊള്ളിക്കേണ്ടതാണ്.

3.3.5 വാർഷിക പദ്ധതിരേഖ – ഘടന :- കരട് വാർഷിക പദ്ധതിരേഖ വികസനസെമിനാറിൽ അച്ചടിച്ച് വിതരണം ചെയ്യണം. വാർഷിക പദ്ധതിരേഖയ്ക്ക് ചുവടെ വിവരിക്കുന്ന രീതിയിൽ 10 അദ്ധ്യായങ്ങൾ ഉണ്ടായിരിക്കണം. ഇതിൽ ആദ്യത്തെ നാല് അദ്ധ്യായങ്ങൾ പരിഷ്കരിച്ച അവസ്ഥാരേഖയും (Status Report) വികസനരേഖയും ഉപയോഗിച്ച് തയ്യാറാക്കാവുന്നതാണ്.

(1) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ വികസനസ്ഥിതി - അവസ്ഥാ വിശകലനം (അദ്ധ്യായം 1)

തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ ഭൂമിശാസ്ത്രപരവും പാരിസ്ഥിതികവുമായ സവിശേഷതകൾ, മനുഷ്യ-പ്രകൃതി വിഭവങ്ങൾ, പൊതു സാമൂഹിക-സാമ്പത്തിക അവസ്ഥ, ഓരോ മേഖലയുടേയും പ്രത്യേക വിഭാഗങ്ങളുടേയും അവസ്ഥ, നിലനിൽക്കുന്ന വികസന പ്രശ്നങ്ങൾ, വെല്ലുവിളികൾ എന്നിവ ഹ്രസ്വമായി ഈ ഭാഗത്ത് നൽകണം.

(2) വാർഷിക പദ്ധതി അവലോകനം (അദ്ധ്യായം 2)

ആദ്യവർഷം (2022-23) പതിമൂന്നാം പഞ്ചവൽസര പദ്ധതിയുടെ അവലോകനവും തുടർന്നുള്ള വർഷങ്ങളിൽ വാർഷികപദ്ധതിയുടെ അവലോകനവുമാണ് ഈ ഭാഗത്ത് ചേർക്കേണ്ടത്. അതത് വർഷം പരിഷ്കരിക്കുന്ന സ്റ്റാറ്റസ് റിപ്പോർട്ടിലെ ഫോറം 5 അവലംബമാക്കാമെങ്കിലും വിശകലനം അതിൽ പരിമിതപ്പെടുത്തേണ്ടതില്ല. ഏറ്റെടുത്ത പ്രോജക്ടുകളിൽ ഏതൊക്കെ ഇതിനകം പൂർത്തിയാക്കാൻ കഴിഞ്ഞു, പ്രതീക്ഷിച്ച നേട്ടങ്ങൾ കൈവരിക്കാൻ കഴിഞ്ഞുവോ, ഏതൊക്കെ പ്രോജക്ടുകൾ ഇതിനകം ഉപേക്ഷിച്ചു, ഉപേക്ഷിക്കാനിടയായ സാഹചര്യം, ഏതൊക്കെ പ്രോജക്ടുകൾ ഭേദഗതി ചെയ്തു, ഭേദഗതി ചെയ്യാനിടയായ സാഹചര്യം, നിർവ്വഹണം ആരംഭിക്കാത്ത പ്രോജക്ടുകളുണ്ടോ, ഉണ്ടെങ്കിൽ വൈകുന്നതിനുള്ള കാരണം, ഇനിയും പ്രോജക്ടുകൾ ഭേദഗതി ചെയ്യേണ്ട സാഹചര്യം പ്രതീക്ഷിക്കുന്നുണ്ടോ, വിഭവ സമാഹരണ സാദ്ധ്യതകൾ ലക്ഷ്യമിട്ടതുപോലെ തന്നെ ലഭിക്കുന്നുണ്ടോ, പ്രോജക്ടുകൾക്ക്

ലക്ഷ്യമിട്ട അത്രയും ഗുണഭോക്താക്കളെ ലഭിച്ചുവോ, സംയുക്ത പ്രോജക്ടുകൾ വിഭാവനം ചെയ്തതുപോലെ തന്നെ നടപ്പാക്കാൻ കഴിയുന്നുണ്ടോ എന്നിങ്ങനെ നടപ്പ് വാർഷിക പദ്ധതിയുടെ ജയപരാജയങ്ങളുടെ ഒരു ഇടക്കാല വിലയിരുത്തൽ നടത്തി അതിൽ നിന്നും അനുഭവപാഠങ്ങൾ ഉൾക്കൊണ്ട് അടുത്ത വാർഷിക പദ്ധതി കൂടുതൽ മികച്ച രീതിയിൽ തയ്യാറാക്കുന്നതിനുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ രൂപപ്പെടുത്തുന്ന സമീപനമാകണം ഈ ഭാഗത്ത് വേണ്ടത്. അതോടൊപ്പം സംയോജന സാദ്ധ്യതകളുടെ അവലോകനത്തിന്റെ ഭാഗമായി വിവിധ വകുപ്പുകളും ഏജൻസികളും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപന പ്രദേശത്ത് നടപ്പുവർഷം നടപ്പാക്കിയതോ നടപ്പാക്കിവരുന്നതോ ആയ കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാനാവിഷ്കൃത പരിപാടികൾ, സംസ്ഥാന പരിപാടികൾ, മറ്റ് വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നിവയുടെ വിവരങ്ങൾ കൂടി കൂട്ടിച്ചേർത്ത് ഈ ഭാഗം മെച്ചപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.

(3) പ്രശ്ന വിശകലനവും പ്രശ്ന പരിഹാര സാദ്ധ്യതകളും (അദ്ധ്യായം 3)

അതത് വർഷം പരിഷ്കരിക്കുന്ന അവസ്ഥാരേഖയെ (Status Report) അടിസ്ഥാനമാക്കിയാണ് ഈ ഭാഗം തയ്യാറാക്കേണ്ടത്. ഇതിനായി ഈ മാർഗ്ഗരേഖയിലെ ഫോറം നമ്പർ 3 ഉപയോഗിക്കണം. ഓരോ മേഖലയുടേയും ഗുരുതരവും അതീവ ഗുരുതരവുമായ പ്രശ്നങ്ങൾ മാത്രം വിശകലനം ചെയ്താൽ മതിയാകുന്നതാണ്.

(4) വികസന കാഴ്ചപ്പാട്, ലക്ഷ്യങ്ങൾ, തന്ത്രം (അദ്ധ്യായം 4)

പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതിയുടെ ആരംഭത്തിൽ തയ്യാറാക്കുന്ന വികസനരേഖയുടെയും അതാത് വർഷം പരിഷ്കരിക്കുന്ന അവസ്ഥാരേഖയുടെയും അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഓരോ മേഖലയുടേയും വികസന കാഴ്ചപ്പാട്, നയസമീപനം, തന്ത്രം എന്നിവ വിശദമാക്കിയതിനു ശേഷം ആ നിഗമനങ്ങൾ ക്രോഡീകരിച്ച് വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന വികസന കാഴ്ചപ്പാടിനും ലക്ഷ്യങ്ങൾക്കും തന്ത്രത്തിനും രൂപം നൽകണം. പ്രാദേശിക വികസന പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിക്കുന്നതിൽ വലിയ പ്രധാന്യമുള്ള വികസന കാഴ്ചപ്പാട് (പരിപ്രേക്ഷ്യം), ലക്ഷ്യങ്ങൾ, വികസനതന്ത്രം എന്നിവയുടെ വിശദീകരണം ചുവടെ നൽകുന്നു.

(i) വികസനകാഴ്ചപാട്:- പ്രദേശത്തിന്റെ അഥവാ വിഷയ മേഖലയുടെ വികസനത്തിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം നടത്തുന്ന ഇടപെടലുകളെ നയിക്കേണ്ട അടിസ്ഥാന സമീപനം അഥവാ പൊതുനയം എന്താണ് എന്നതാണ് വികസന കാഴ്ചപ്പാട് (പരിപ്രേക്ഷ്യം) എന്നതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. ഉദാ:- മണ്ണും ജലവും അന്തരീക്ഷവും എന്നും വൃത്തിയോടെയും ശുചിത്വത്തോടെയും നിലനിർത്തുന്നതാണ് മാലിന്യ പരിപാലന രംഗത്തെ വികസന കാഴ്ചപ്പാട് എന്ന് പറയാം.

(ii) ലക്ഷ്യങ്ങൾ:- വികസനകാഴ്ചപ്പാടിനെ അഥവാ വികസനപരിപ്രേക്ഷ്യത്തെ യാഥാർത്ഥ്യമാക്കുന്നതിന് അതിനെ ഹ്രസ്വകാല, ദീർഘകാല ലക്ഷ്യങ്ങളാക്കി മാറ്റി കൃത്യതയോടെ നിർവചിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഉദാ:- മാലിന്യ പരിപാലന രംഗത്ത് ഖരമാലിന്യ പരിപാലനം, ദ്രവമാലിന്യ പരിപാലനം, അന്തരീക്ഷ മലിനീകരണത്തിന്റെ തോത് കുറയ്ക്കൽ തുടങ്ങിയ ലക്ഷ്യങ്ങളിൽ ഏതൊക്കെ പതിനാലാം പദ്ധതിക്കാലയളിൽ ഏറ്റെടുത്ത് പൂർത്തിയാക്കുമെന്നും അതിൽതന്നെ ഓരോ വർഷവും ഏതൊക്കെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കുമെന്നും വ്യക്തമാക്കണം.

(iii) വികസനതന്ത്രം :- വികസന കാഴ്ചപ്പാടിനോട് നീതി പുലർത്തിക്കൊണ്ട് വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ നേടിയെടുക്കാൻ പ്രദേശത്തിന്റെ സാദ്ധ്യതകൾക്കും പരിമിതികൾക്കും അനുസൃതമായി

സ്വീകരിക്കുന്ന മുൻഗണനകൾ, മാർഗ്ഗങ്ങൾ എന്നിവയെയാണ് വികസനതന്ത്രം എന്നതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് .

ഉദാ: ഹരിതകർമ്മസേന വഴിയുള്ള അജൈവ മാലിന്യശേഖരണവും കൈയ്യൊഴിയലും, ജൈവമാലിന്യങ്ങളുടെ ഉറവിടസംസ്കരണം, മാലിന്യസംസ്കരണ മേഖലയിലെ സ്റ്റാർട്ട് അപ്പ് സംരംഭങ്ങളുടെ പ്രോത്സാഹനം എന്നിവ വികസന തന്ത്രത്തിൽ സ്വീകരിക്കാവുന്നതാണ്.

(5) വിഭവസ്രോതസ്സുകളും വകയിരുത്തലുകളും (അദ്ധ്യായം 5)

വിവിധ സ്രോതസ്സുകളിൽ നിന്നും ലഭ്യമാകാവുന്ന ധനവിഭവങ്ങൾ പ്രോജക്ടുകൾക്ക് വകയിരുത്തുന്നത് കൂടാതെ പ്രദേശത്ത് ലഭ്യമാക്കാൻ കഴിയുന്ന മനുഷ്യ-പ്രകൃതി വിഭവങ്ങളെ എങ്ങനെ പ്രയോജനപ്പെടുത്താമെന്നത് സംബന്ധിച്ച വിശകലനവും നടത്തേണ്ടതാണ്. ഇതിനായി ഈ മാർഗ്ഗരേഖയ്ക്ക് അനുബന്ധമായി കൊടുത്തിട്ടുള്ള ഫോറം 7 ഉപയോഗിക്കേണ്ടതാണ്.

(6) പ്രോജക്ടുകളും അവയുടെ വിശദാംശങ്ങളും (അദ്ധ്യായം 6)

വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുന്ന പ്രോജക്ടുകളുടെ വിവരങ്ങൾ പദ്ധതി രേഖയിൽ ഉണ്ടായിരിക്കണം. ഓരോ പ്രോജക്ടിനേയും സംബന്ധിച്ച സുപ്രധാന വിവരങ്ങൾ പ്രതിപാദിക്കുന്ന പ്രോജക്ട് സംഗ്രഹം അനിവാര്യമാണ്. പ്രോജക്ട് നമ്പർ, പേര്, വിഭാഗം, വികസന മേഖല, വിഭവ സ്രോതസ്സ്, ഭൗതിക ലക്ഷ്യങ്ങൾ, പ്രോജക്ടിന്റെ പ്രത്യേക സവിശേഷതകൾ എന്നിവ സംഗ്രഹ കുറിപ്പിൽ വ്യക്തമായി രേഖപ്പെടുത്തണം.

(7) പ്രത്യേക പദ്ധതികൾപരിപാടികൾ/ (അദ്ധ്യായം 7)

പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി, പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി, വനിതാ ഘടകപദ്ധതി, സാമൂഹ്യ സുരക്ഷാ പദ്ധതി (കുട്ടികൾ, ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർ, ട്രാൻസ് ജെൻഡേഴ്സ് എന്നിവരുടെ പദ്ധതിയും, വയോജനങ്ങളുടെ ക്ഷേമവും പാലിയേറ്റീവ് കെയർ സംവിധാനവും), അതിദരിദ്രർക്ക് വേണ്ടിയുള്ള മൈക്രോ പ്ലാൻ പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ ഗ്രാന്റ് വിനിയോഗിക്കുന്നതിനുള്ള ഉപപദ്ധതി, ആസ്തിസംരക്ഷണ പദ്ധതി, സദ്ഭരണ പദ്ധതി, പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസന പദ്ധതി (LED Plan), ദുരന്തമാനേജ്മെന്റ് പദ്ധതി, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാന പ്രാദേശിക കർമ്മ പദ്ധതി എന്നിവയ്ക്കായി പ്രത്യേക ഭാഗങ്ങൾ പദ്ധതിരേഖയിൽ ഉണ്ടായിരിക്കണം. സുസ്ഥിര വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ കാഴ്ചപ്പാടുകളും പൊതു സമീപനവും തന്ത്രങ്ങളും ഈ അദ്ധ്യായത്തിൽ സംക്ഷിപ്തമായി ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.

(8) വായ്പാ ബന്ധങ്ങൾ (അദ്ധ്യായം 8)

പദ്ധതിയിലെ വായ്പാ സാദ്ധ്യതകളെ സംബന്ധിച്ച ഒരു ലഘു വിവരണം തയ്യാറാക്കണം. അതോടൊപ്പം കേരള ബാങ്ക് ഉൾപ്പെടെയുള്ള ബാങ്കുകളും അതത് പ്രദേശത്തെ പൊതുമേഖല ധനകാര്യ സ്ഥാപനങ്ങളുമായുള്ള ചർച്ചയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ വായ്പാബന്ധിതമായി നടപ്പിലാക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന പ്രോജക്ട കളുടെ പട്ടികയും വിശദാംശങ്ങളും ഉൾപ്പെടുത്തണം. [3.4.1(7), (8) എന്നീ ഖണ്ഡികകൾ കാണുക]

(9) സമഗ്ര പരിപാടികളും സംയോജന സാദ്ധ്യതകളും (അദ്ധ്യായം 9)

അവസ്ഥാരേഖയിൽ (Status Report) പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ പരിഗണിച്ചാണ് സമഗ്ര പരിപാടികൾക്ക് രൂപം നൽകേണ്ടത് (ഖണ്ഡിക 3.5.5 കാണുക). നിർദ്ദേശിക്കുന്ന സമഗ്രപരിപാടികൾ ഏതെല്ലാം, ഓരോ സമഗ്ര പരിപാടിയുടെയും ലക്ഷ്യങ്ങൾ എന്തൊക്കെ,

ഉൾപ്പെടുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ ഏതെല്ലാം, പങ്കാളികളാകുന്ന തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും വകുപ്പുകളും ഏജൻസികളും ഏതൊക്കെയാണ്, പ്രധാന പ്രവർത്തനങ്ങൾ, അവയുടെ മുൻ-പിൻ ബന്ധങ്ങൾ, ഏകോപനം എന്നിവ വിശദമായി നൽകണം. കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാനാവിഷ്കൃത പരിപാടികൾ, സംസ്ഥാന പരിപാടികൾ, നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി - 2, വിവിധ സ്ഥാപനങ്ങൾ, ഏജൻസികൾ, സംഘടനകൾ എന്നിവ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപന പ്രദേശത്ത് നടത്തുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ, എന്നിവ കൂടി പരമാവധി ഉൾപ്പെടുത്തണം (ഖണ്ഡിക 3.5.6 കാണുക). ഖണ്ഡിക 3.5.4 പ്രകാരമുള്ള സംയുക്തപ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ അതിന്റെ വിശദാംശങ്ങളും നൽകണം..

(10) മോണിട്ടറിംഗ് (അദ്ധ്യായം 10)

മോണിട്ടറിംഗ് കമ്മിറ്റികളായി രൂപാന്തരപ്പെടുന്ന വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളുടെ ചുമതലകളും ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളും പ്രവർത്തനരീതിയും ഈ അദ്ധ്യായത്തിൽ വ്യക്തമാക്കണം.അതോടൊപ്പം നഗരസഭാതലത്തിൽ പദ്ധതി പ്രവർത്തനങ്ങൾ മോണിട്ടർ ചെയ്യുന്നതിനുള്ള സംവിധാനം (നഗരസഭാതല മോണിട്ടറിംഗ് സമിതിയുടെ ഘടന, ചുമതലകൾ) കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തണം.

3.3.6 പദ്ധതിരേഖയും വികസനരേഖയും തയ്യാറാക്കുന്നതിനുള്ള പൂർണ്ണചുമതല ഭരണസമിതിക്കാണ്. തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനതല ആസൂത്രണസമിതി ഇക്കാര്യത്തിൽ ഭരണസമിതിയെ സഹായിക്കണം.

3.3.7 വികസന സെമിനാറിൽ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പടിസ്ഥാനത്തിൽ ഗ്രൂപ്പ് ചർച്ചകൾ സംഘടിപ്പിക്കുകയും ചുവടെ വിവരിക്കുന്ന കാര്യങ്ങൾ ഉറപ്പുവരുത്തുകയും വേണം.

(1) വാർഡ് അടിസ്ഥാനത്തിലല്ലാതെ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തെ ഒരു യൂണിറ്റായി വിഭാവനം ചെയ്തുകൊണ്ടുള്ള വികസനതന്ത്രവും സമീപനവുമാണ് സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ളത്.

(2) പദ്ധതിയുടെ പൊതുവികസന കാഴ്ചപ്പാട് ദീർഘവീഷണത്തോടെയുള്ളതും മുൻഗണനകൾ യുക്തിസഹവും വികസന മേഖലകൾക്ക് നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള സമീപനം അനുയോജ്യവുമാണ്.

(3) വികസന കാഴ്ചപ്പാട്, ലക്ഷ്യങ്ങൾ, വികസനതന്ത്രം എന്നിവയ്ക്ക് അനുയോജ്യമായ പ്രോജക്ട് ആശയങ്ങളാണ് അവതരിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളത്.

(4) വാർഡ്സഭകൾ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള ഗുപാർശകൾ പരിഗണിച്ചാണ് പ്രോജക്ട് നിർദ്ദേശങ്ങൾ അവതരിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളത്.

(5) ജില്ലാപദ്ധതി നിർദ്ദേശങ്ങൾ കണക്കിലെടുത്തും സംയോജനസാദ്ധ്യതകൾ പരിഗണിച്ചുമാണ് പദ്ധതി തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ളത്.

3.3.8 വാർഡ്സഭാ യോഗം ചേരുന്നതിന് നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള നടപടിക്രമങ്ങളിൽ അനുയോജ്യമായ മാറ്റങ്ങൾ വരുത്തി വികസന സെമിനാർ യോഗം ചേരുന്നതിന് അനുവർത്തിക്കേണ്ടതാണ്.

3.4 വാർഷിക പദ്ധതിക്ക് അന്തിമരൂപം നൽകൽ

3.4.1 വാർഷിക പദ്ധതി അടങ്കൽ നിശ്ചയിക്കൽ

(1) വാർഡ്സഭാ/ഊരുകൂട്ട യോഗങ്ങളിലെയും വികസന സെമിനാറിലെയും ചർച്ചകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ആവിഷ്കരിക്കുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങൾ രണ്ടായി തരംതിരിക്കണം - നഗരസഭയുടെ വാർഷിക പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി പരിഹാരം കാണേണ്ടവയെന്നും അല്ലാത്തവയെന്നും. ആദ്യ വിഭാഗത്തിൽപ്പെടുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങൾ പ്രോജക്ട് റിപ്പോർട്ടുകളായി തയ്യാറാക്കുന്നതിന് ബന്ധപ്പെട്ട വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾക്ക് നൽകുകയും അന്തിമ പദ്ധതിരേഖയുടെ ഭാഗമാക്കുകയും

വേണം. സംസ്ഥാന തലത്തിൽ നടപടി ആവശ്യമുള്ളവ സംസ്ഥാന സർക്കാരിന് കൈമാറേണ്ടതാണ്.

(2) വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്താവുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിനു മുമ്പ് വിഭവലഭ്യത സംബന്ധിച്ച് കൃത്യമായ ഒരു ധാരണ ഉണ്ടാക്കണം. കരട് പദ്ധതിയിലെ പ്രോജക്ട് നിർദ്ദേശങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച് വികസനസെമിനാറിൽ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള ശുപാർശകളും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ മുൻഗണനകളും കണക്കിലെടുത്തുകൊണ്ട് വിവിധ വിഭാഗങ്ങളിൽ ഓരോ വിഷയ മേഖലയ്ക്കും ഉപമേഖലയ്ക്കും വകയിരുത്താവുന്ന അടങ്കൽതുക എത്രയെന്ന് വിവിധ വിഭവസമാഹരണ സാദ്ധ്യതകൾ പരിഗണിച്ച് ഭരണസമിതി തീരുമാനിക്കേണ്ടതാണ്. വിഭവപരിധികൾക്ക് ഉള്ളിൽ നിന്നുകൊണ്ട് മുൻഗണനാടിസ്ഥാനത്തിൽ പ്രോജക്ടുകൾ തിരഞ്ഞെടുത്ത് വേണം വാർഷിക പദ്ധതിക്ക് അന്തിമരൂപം നൽകേണ്ടത്.

(3) വാർഷികപദ്ധതി വിഭവ വകയിരുത്തൽ വിവരങ്ങൾ ഫോറം7-ൽ തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്.

(4) വികസനഫണ്ട്, മെയിന്റനൻസ് ഫണ്ട് എന്നിവയുടെ അടങ്കൽതുകയുടെ കാര്യത്തിൽ സംസ്ഥാന ബജറ്റിന്റെ അനുബന്ധം IV പ്രകാരം ലഭിക്കുന്ന തുകയോടൊപ്പം സ.ഉ(കൈ)നം. 79/2021/ധന തീയതി 15.07.2021 പ്രകാരം ലഭ്യമാകാവുന്ന ക്യാരിഓവർ തുക കൂടി ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്. ഈ ഉത്തരവ് പ്രകാരം ഒരു സാമ്പത്തിക വർഷം അനുവദിച്ച തുകയിൽ നിന്നും ആ വർഷം ചെലവഴിക്കാൻ കഴിയാത്ത ഫണ്ട് ചില നിബന്ധനകൾക്ക് വിധേയമായി തൊട്ടടുത്ത വർഷം ക്യാരിഓവർ ചെയ്യുന്നതിന് അനുമതി നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഒപ്പം, പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി വിഹിതത്തിലെയും പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതത്തിലെയും ഒരു വർഷത്തെ വിനിയോഗത്തിലെ കുറവ് തൊട്ടടുത്ത വർഷം പരിഹരിക്കണമെന്നും വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. വിശദാംശങ്ങൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

(i) വികസന ഫണ്ടിലെ പൊതുവിഭാഗം സാധാരണ വിഹിതം, പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി വിഹിതം, പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതം എന്നിവയിൽ ഓരോന്നിലും ഒരു സാമ്പത്തിക വർഷം അനുവദിച്ച തുകയിൽ നിന്നും ആ വർഷം ചെലവഴിക്കാൻ കഴിയാത്ത ഫണ്ട് (അനുവദിച്ച ഫണ്ടിന്റെ പരമാവധി 20 ശതമാനം വരെ) ക്യാരിഓവർ വിഹിതമായി തൊട്ടടുത്ത വർഷം അനുവദിക്കുന്നതാണ്.

(ii) പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി വിഹിതത്തിലെയും പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതത്തിലെയും വിനിയോഗ ശതമാനം 80-ൽ കുറവാണെങ്കിൽ, മേല്പറഞ്ഞ പ്രകാരം ക്യാരിഓവർ ആയി സർക്കാർ അനുവദിക്കുന്നത് കഴിച്ചുള്ള സംഖ്യ തൻവർഷത്തെ പൊതു വിഭാഗം സാധാരണ വിഹിതത്തിൽ നിന്നും പരിഹാര വകയിരുത്തൽ നടത്തണം. ഉദാഹരണത്തിന് ഒരു തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനത്തിന് പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി വിഹിതത്തിൽ ഒരു വർഷം അനുവദിച്ച തുകയുടെ 65 ശതമാനം തുകയേ ആ വർഷം ചെലവഴിക്കാൻ കഴിഞ്ഞുള്ളൂ എന്നിരിക്കട്ടെ. ചെലവഴിക്കാൻ ബാക്കിയുള്ളത് 35 ശതമാനമാണ്. അങ്ങനെയെങ്കിൽ ആ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന് 20 ശതമാനം തുക ക്യാരിഓവർ ആയി സർക്കാർ അനുവദിക്കും. ബാക്കി 15 ശതമാനം തുക എത്രയാണോ ആ തുക തൻവർഷത്തെ പൊതുവിഭാഗം സാധാരണ വിഹിതത്തിൽ നിന്നും പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതിയിലേയ്ക്ക് പരിഹാര വകയിരുത്തൽ നടത്തണം.

(iii) പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യകമ്മീഷൻ ഗ്രാന്റിൽ ചെലവഴിക്കാത്ത ഫണ്ട് പൂർണ്ണമായും ക്യാരിഓവർ ചെയ്യാവുന്നതാണ്.

(iv) മെയിന്റനൻസ് ഫണ്ടിലെ റോഡിതര വിഹിതം, റോഡ് വിഹിതം എന്നിവയിൽ ഓരോന്നിലും ഒരു സാമ്പത്തിക വർഷം അനുവദിച്ച തുകയിൽ നിന്നും ആ വർഷം ചെലവഴിക്കാൻ കഴിയാത്ത ഫണ്ട് (അനുവദിച്ച ഫണ്ടിന്റെ പരമാവധി 20 ശതമാനം വരെ) ക്യാരിഓവർ വിഹിതമായി തൊട്ടടുത്ത വർഷം അനുവദിക്കുന്നതാണ്.

(5) മുകളിൽ പ്രതിപാദിച്ച മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ കൂടി കണക്കിലെടുത്തുകൊണ്ട് വേണം ഓരോ വിഭാഗം പദ്ധതിയിലെയും (പൊതു വിഭാഗം, പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി, പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി) അടങ്കൽ തുക നിശ്ചയിക്കേണ്ടത്. ക്യാരിഓവർ ആയി ലഭ്യമാകുന്നതിൽ കൂടുതൽ സ്പിൽഓവർ ബാധ്യത ഉണ്ടെങ്കിൽ അത് തൻ വർഷത്തെ വിഹിതത്തിൽ നിന്നും മേഖലാ നിബന്ധനകൾക്ക് വിധേയമായി കണ്ടെത്തേണ്ടതാണ്.

(6) ഭരണസമിതിയുടെ പ്രമേയത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഓരോ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയും അതിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിൽ പ്രവൃത്തിക്കുന്ന വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾക്ക് പ്രോജക്ടുകൾ നിശ്ചിത മാതൃകയിൽ തയ്യാറാക്കുന്നതിനുള്ള നിർദ്ദേശം നൽകേണ്ടതാണ്.

(7) വായ്പാബന്ധിത പ്രോജക്ടുകളുടെ വായ്പാ സാദ്ധ്യതകളെക്കുറിച്ച് ചർച്ച ചെയ്യുവാൻ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനതല ആസൂത്രണ സമിതിയുടേയും വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളുടേയും നേതൃത്വത്തിൽ ലീഡ് ബാങ്ക് (Lead Bank) പ്രതിനിധികളുമായും അതാത് തലത്തിലെ ബാങ്കേഴ്സ് കമ്മിറ്റികളുമായും ചർച്ച നടത്തേണ്ടതാണ്. അതുപോലെ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപന പരിധിയിൽ പ്രവൃത്തിക്കുന്ന സഹകരണ സംഘം പ്രതിനിധികളുമായി സഹകരണാടിസ്ഥാനത്തിൽ യോജിച്ച് നടപ്പിലാക്കാവുന്ന പ്രോജക്ടുകളെക്കുറിച്ച് കൂടിയാലോചനകളും നടത്തേണ്ടതാണ്. ഇപ്രകാരം നടത്തുന്ന ചർച്ചകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ആയിരിക്കണം വായ്പാബന്ധിത പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കേണ്ടത്. വാർഷിക പദ്ധതി അന്തിമമാക്കുന്നതിന് മുൻപ് ഇത്തരം ചർച്ചകൾ പൂർത്തിയാക്കേണ്ടതാണ്.

(8) പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് വായ്പാസാദ്ധ്യതകൾ ഉറപ്പാക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി രണ്ട് കാര്യങ്ങൾ മുൻകൂറായി ചെയ്യാവുന്നതാണ്.

(എ) ആസൂത്രണ സമിതിയുടെയും വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളുടേയും സംയുക്ത യോഗത്തിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപന പ്രദേശത്ത് പ്രവർത്തന മേഖലയുള്ള ബാങ്ക് പ്രതിനിധികളുമായി പ്രോജക്ടുകൾ പ്രകാരമുള്ള വായ്പാ ആവശ്യങ്ങൾ ചർച്ച ചെയ്ത് നിലവിലുള്ള സാദ്ധ്യതകൾ സംബന്ധിച്ച് വ്യക്തത വരുത്തുക.

(ബി തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ വായ്പ ആവശ്യങ്ങൾ MLBC/CLBC യോഗത്തിൽ അവതരിപ്പിച്ച് ചർച്ച ചെയ്യുകയും വരും വർഷത്തെ ക്രെഡിറ്റ് പ്ലാനിൽ അത് ഉൾപ്പെടുത്താൻ നടപടി സ്വീകരിക്കുകയും വേണം. മുൻകൂട്ടി ഈ പ്രവർത്തനം നടത്താൻ കഴിഞ്ഞാൽ മാത്രമേ വായ്പാ ആവശ്യങ്ങൾ ക്രെഡിറ്റ് പ്ലാനിൽ ഉൾപ്പെടുകയുള്ളൂ.

3.4.2 വാർഷികപദ്ധതിക്ക് അന്തിമരൂപം നൽകുന്നതിൽ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികളുടെ പങ്ക്

(1) പദ്ധതിക്ക് അന്തിമരൂപം നൽകുന്നതിന്റെ മുന്നോടിയായി, മേഖലാവിഭജന നിബന്ധനകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഓരോ മേഖലയിലും വകയിരുത്തേണ്ട തുക, അനിവാര്യമായ ഇനങ്ങൾക്കും വിഭാഗങ്ങൾക്കും വകയിരുത്തേണ്ട തുക, ഏറ്റെടുക്കേണ്ട പ്രോജക്ടുകൾ എന്നിവ സംബന്ധിച്ച ശുപാർശ ഓരോ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയും നൽകേണ്ടതും അവ പരിശോധിച്ച് മേഖലാ, ഉപമേഖലാ

വിഹിതങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച് അന്തിമ തീരുമാനം ധനകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി ശുപാർശയിന്മേൽ ഭരണസമിതി കൈക്കൊളേളണ്ടതുമാണ്.

(2) അപ്രകാരം ഭരണസമിതി എടുത്ത തീരുമാനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, ഓരോ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയും വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളെകൊണ്ട് വിശദമായ പ്രോജക്ട് റിപ്പോർട്ടുകൾ സുലേഖ സോഫ്റ്റ് വെയറിൽ തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്.

(3) സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടെ പ്രോജക്ട് അംഗീകാര തീരുമാന നമ്പർ, തീയതി എന്നിവ പ്രോജക്ട് രേഖയിൽ രേഖപ്പെടുത്തി ഡാറ്റാ എൻട്രി ചെയ്യണം. പദ്ധതി ആസൂത്രണത്തിൽ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികൾക്കും സ്റ്റിയറിംഗ് കമ്മിറ്റികൾക്കുമുള്ള ചുമതലകൾ അനുബന്ധം 5 - ൽ നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

3.5 പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കൽ

3.5.1 പ്രോജക്ട് ഡാറ്റാ എൻട്രിയും നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥരും

(1) വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ സഹായത്തോടെ സുലേഖ സോഫ്റ്റ് വെയറിൽ തയ്യാറാക്കേണ്ടുന്ന ചുമതല അതത് വിഷയ മേഖലയുടെ നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥർക്കാണ്. ഡാറ്റാ എൻട്രി നടത്തുമ്പോൾ പ്രോജക്ട് ഫോറങ്ങളിലെ എല്ലാ കോളങ്ങളും പൂർണ്ണമായി പൂരിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും അതുപ്രകാരം ഡാറ്റാഎൻട്രി നടത്തിയിട്ടുണ്ടെന്നും നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥർ ഉറപ്പു വരുത്തണം. ഏതൊരു വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ നിർദ്ദേശമായിരുന്നാലും പ്രോജക്ടിന്റെ നിർവ്വഹണ ചുമതല ഏൽപ്പിക്കപ്പെടുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥയാണ്(നാണ്) പ്രസ്തുത പ്രോജക്ട് തയ്യാറാക്കേണ്ടത്.

(2) നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥരായി നിയോഗിക്കുന്നതിന് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് അനുമതി നൽകുകയും ധനകാര്യ വകുപ്പ് ഡ്രായിംഗ് ആന്റ് ഡിസ്ബേഴ്സിംഗ് പദവി നൽകുകയും ചെയ്തിട്ടുള്ള ഏതൊരു ഉദ്യോഗസ്ഥയെ(നെ)യും നിർവ്വഹണ ചുമതല ഏൽപ്പിക്കാവുന്നതാണ്. നിർവ്വഹണ ചുമതല ഏൽപ്പിക്കുന്നത് സംബന്ധിച്ച് ചുവടെ പ്രതിപാദിക്കുന്ന വിശദീകരണങ്ങൾ നൽകുന്നു.

(i) നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തികളുടെ പ്രോജക്ട് തയ്യാറാക്കി നിർവ്വഹണം നടത്തേണ്ട ചുമതല എഞ്ചിനീയറിംഗ് വിഭാഗത്തിനാണ്.

(ii) കാർഷിക മേഖലയിലെ പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കി നിർവ്വഹണം നടത്തേണ്ടത് കാർഷികമേഖലയിലെ ചുമതലപ്പെട്ട ഉദ്യോഗസ്ഥരാണ്.

(iii) വൈദ്യുതിബോർഡ്, ജലഅതോറിറ്റി, ഭൂജല വകുപ്പ് തുടങ്ങിയ സ്ഥാപനങ്ങൾ മുഖേന ഡിപ്പോസിറ്റ് മാതൃകയിൽ നടപ്പാക്കുന്ന പ്രവൃത്തികൾ സമയബന്ധിതമായി പൂർത്തിയാക്കുന്നതിനുവേണ്ട തുടർനടപടികൾ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനതലത്തിൽ സ്വീകരിക്കേണ്ടതുള്ളതുകൊണ്ട് അത്തരം പ്രവൃത്തികളുടെ നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥയായി/ ഉദ്യോഗസ്ഥനായി തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ സെക്രട്ടറിയെ നിശ്ചയിക്കേണ്ടതാണ്. അത്തരം ഡെപ്പോസിറ്റ് പ്രവർത്തികളുടെ നിർവ്വഹണ പുരോഗതി തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിലെ അതത് വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ മോണിട്ടർ ചെയ്യേണ്ടതും കരാർ കാലാവധിക്കുള്ളിൽ പ്രവൃത്തി എസ്റ്റിമേറ്റിനനുസരിച്ച് പൂർത്തിയാക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തേണ്ടതുമാണ്.

(iv) ബഡ്സ് സ്കൂളുകളിലെയും ബഡ്സ് റിഹാബിലിറ്റേഷൻ സെന്ററുകളിലെയും നിർമ്മാണ പ്രോജക്ടുകളുടെ നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥ(ൻ) എഞ്ചിനീയർ ആയിരിക്കും. ജീവനക്കാരുടെ ശമ്പളം, മറ്റ് ആനുകൂല്യങ്ങൾ, ബഡ്സ് സ്കൂളുകൾക്ക് സ്ഥലം വാങ്ങൽ, ബഡ്സ് സ്കൂൾ

വാഹനത്തിന്റെ പരിപാലനം, ബഡ്സ് സ്കൂളുകളിലെ ഫർണിച്ചർ വാങ്ങൽ എന്നീ പ്രോജക്ടുകളുടെയും വിദഗദ്ധ പരിശോധന ആവശ്യമില്ലാതെ വിതരണം ചെയ്യാൻ കഴിയുന്ന ടൈസൈക്കിൾ, വീൽചെയർ മുതലായ പ്രോജക്ടുകളുടെയും നിർവ്വഹണം യു.പി.എ പ്രോജക്ട് ഓഫീസർ നടത്തേണ്ടതാണ്. ഇവ ഒഴികെ ബഡ്സ് സ്കൂളുകൾക്കും ബഡ്സ് റിഹാബിലിറ്റേഷൻ സെന്ററുകൾക്കുമായുള്ള മറ്റെല്ലാ പ്രോജക്ടുകളും വനിതാ-ശിശുവികസന വകുപ്പിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥർ നിർവഹിക്കേണ്ടതാണ്.

(iv) ചുമതലപ്പെട്ട നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ അഭാവത്തിൽ മാത്രം തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ സെക്രട്ടറിക്കോ വൈദഗ്ധ്യമേഖല കണക്കിലെടുത്ത് അനുയോജ്യരായ മറ്റ് ഉദ്യോഗസ്ഥർക്കോ പ്രോജക്ടുകളുടെ നിർവ്വഹണ ചുമതല ഭരണസമിതി തീരുമാനപ്രകാരം നൽകാവുന്നതാണ്.

(3) സുലേഖ സോഫ്റ്റ് വെയറിൽ പതിവു രീതിയിൽ പ്രോജക്ടിന്റെ വിവരങ്ങൾ നൽകുന്നതിനോടൊപ്പം ലളിതമായ ഭാഷയിൽ ഒരു പ്രോജക്ട് സംഗ്രഹം കൂടി തയ്യാറാക്കി ചേർക്കേണ്ടതാണ്. പ്രോജക്ടിനെക്കുറിച്ച് ഒരു ഏകദേശ ധാരണ ലഭിക്കുന്നതിനു വേണ്ടിയാണ് സംഗ്രഹം ഉൾപ്പെടുത്തണമെന്ന് നിർദ്ദേശിക്കുന്നത്. പ്രോജക്ട് സംഗ്രഹങ്ങൾ ക്രോഡീകരിച്ചാണ് പദ്ധതിരേഖയുടെ ആറാമത്തെ അദ്ധ്യായം പൂർത്തിയാക്കേണ്ടത്.

(4) ഓരോ പ്രോജക്ടും ഡാറ്റാഎൻട്രി ചെയ്യുതിനു മുൻപ് ചുവടെ വിവരിക്കുന്ന കാര്യങ്ങൾ ഉറപ്പു വരുത്തണം

(i) പ്രോജക്ട് പൂർണ്ണമായും വിഭാവനം ചെയ്യുകയും എഴുതി തയ്യാറാക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

(ii) പ്രോജക്ട് നിയമാനുസൃതമാണ്.

(iii) പ്രോജക്ടിൽ പ്രതിപാദിക്കുന്ന വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾ ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ ചുമതലയിലും ഉത്തരവാദിത്വത്തിലും ഉള്ളതാണ്.

(iv) സബ്സിഡി മാനദണ്ഡങ്ങൾ പാലിച്ചിട്ടുണ്ട്.

(v) എസ്റ്റിമേറ്റുകൾ അംഗീകൃത നിരക്കു പ്രകാരമാണ്.

(vi) പ്രോജക്ട് സാങ്കേതിക ക്ഷമത ഉള്ളതും പ്രായോഗികമായി നടപ്പിലാക്കാവുന്നതും ആണ്.

(vii) നടപടിക്രമങ്ങൾ പാലിച്ചുകൊണ്ടാണ് പ്രോജക്ട് തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ളത്.

(viii) പ്രോജക്ട് ഗുണമേന്മ ഉള്ളതാണ്.

(ix) പ്രോജക്ട് സംഗ്രഹം എഴുതി തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

(5) പ്രോജക്ട് ഫോറങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച മാർഗ്ഗരേഖ [സ. ഉ. (എം.എസ്) 233/2012/ ത.സ്വ.ഭ.വ. തീയതി 7.09.2012] യിലെ നിർദ്ദേശങ്ങൾ അനുസരിച്ച് പ്രോജക്ട് പൂർണ്ണമായും നിശ്ചിത ഫോറത്തിൽ എഴുതി തയ്യാറാക്കിയതിനുശേഷം മാത്രമേ സുലേഖാ സോഫ്റ്റ് വെയറിൽ ഡാറ്റാ എൻട്രി നടത്താവൂ. ഇത്തരത്തിൽ എഴുതി തയ്യാറാക്കിയ ഫോറങ്ങൾ പരിശോധനകൾക്കും ആഡിറ്റിനുമായി തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിൽ സൂക്ഷിക്കേണ്ടതാണ്. മാർഗ്ഗരേഖ പ്രകാരം ആവശ്യമായ എല്ലാ വിവരങ്ങളും രേഖപ്പെടുത്തി കമ്പ്യൂട്ടറിൽ സേവ് ചെയ്തശേഷം പ്രോജക്ട് റിപ്പോർട്ട് പരിശോധിച്ച് കൃത്യത ഉറപ്പുവരുത്തേണ്ടതാണ്.

(6) പുതിയ കെട്ടിടനിർമ്മാണം നിർദ്ദേശിക്കുന്ന അവസരത്തിൽ, നിർജ്ജീവ ആസ്തിയുണ്ടോയെന്നും ഉണ്ടെങ്കിൽ അവ ഉപയോഗപ്പെടുത്താൻ കഴിയുമോയെന്നും പരിശോധിക്കണം.

(7) നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തികളുടെ പ്രോജക്ട് തയ്യാറാക്കുമ്പോൾ തന്നെ വിശദമായ എസ്റ്റിമേറ്റ് കൂടി തയ്യാറാക്കി അതിന് അനുസൃതമായി പ്രോജക്ട് ഡാറ്റാ എൻട്രി വരുത്തേണ്ടതാണ്.

(8) കെട്ടിട നിർമ്മാണ പ്രോജക്ടുകളുടെ കാര്യത്തിൽ കെട്ടിടത്തിന്റെ നിർമ്മാണം, അനുബന്ധ സൗകര്യങ്ങളായ ഇലക്ട്രിഫിക്കേഷൻ, പ്ലംബിംഗ്, പ്രോജക്ടിന്റെ ഭാഗമായുള്ള യന്ത്ര സാമഗ്രികളുടെ സ്ഥാപനം എന്നീ ഘടകങ്ങളെല്ലാം ഉൾപ്പെടുത്തി ഒറ്റ പ്രോജക്ട് ആയി വേണം തയ്യാറാക്കേണ്ടത്.

(9) സ്ത്രീകൾ, ട്രാൻസ് ജെൻഡർ, വയോജനങ്ങൾ, ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർ എന്നിവരുടെ സവിശേഷതകൾ പരിഗണിച്ച് അവർക്ക് സൗഹൃദമായ രീതിയിൽ രൂപകൽപന ചെയ്ത് വേണം പൊതുകെട്ടിടങ്ങൾ നിർമ്മിക്കേണ്ടത്.

(10) പ്രവൃത്തിയുടെ നടത്തിപ്പ് രീതി (ടെണ്ടർ/ഗുണഭോക്തൃ സമിതി/നേരിട്ട്/ഡെപ്പോസിറ്റ്/ അംഗീകൃത/ അക്രഡിറ്റഡ് ഏജൻസി) പ്രോജക്ട തയ്യാറാക്കുമ്പോൾ തന്നെ തീരുമാനിച്ച് പ്രോജക്ടിൽ രേഖപ്പെടുത്തണം.

(11) വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ ബന്ധപ്പെട്ട പ്രോജക്ടുകളുടെ അടങ്കൽ തുകയെക്കുറിച്ച് കൃത്യമായ വിലയിരുത്തൽ നടത്തണം. പ്രോജക്ടുകളുടെ പരിസ്ഥിതി ആഘാത സാദ്ധ്യതകളും വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ പരിശോധനാ വിധേയമാക്കേണ്ടതാണ്. അതുപോലെ ഓരോ പ്രോജക്ടിന്റേയും യുക്തി, ക്ഷമത, പ്രായോഗികത, നിയമസാധുത, വിജയസാദ്ധ്യത എന്നിവയും വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ ചർച്ച ചെയ്ത് ഉറപ്പ് വരുത്തണം.

(12) പ്രോജക്ടുകളുടെ ഗുണമേന്മ ഉറപ്പുവരുത്തുകയെന്നത് വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളുടെ ചുമതലയാണ്.

(13) ഡാറ്റാ എൻട്രിക്ക് ശേഷം ഭരണസമിതിയുടെ അംഗീകാര വിവരങ്ങൾ രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിനായി പ്രോജക്ടുകൾ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ സെക്രട്ടറിക്ക് അയച്ച് കൊടുക്കണം. സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി തീരുമാനം, ബന്ധപ്പെട്ട സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർപേഴ്സന്റെ പേര്, ഭരണസമിതി തീരുമാനം, തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപന അദ്ധ്യക്ഷയുടെ(ന്റെ) പേര്, സെക്രട്ടറിയുടെ പേര് എന്നിവ സെക്രട്ടറി രേഖപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.

3.5.2ഏകവർഷ പ്രോജക്ടുകളും ബഹുവർഷ പ്രോജക്ടുകളും

(1) ഭൗതികവും സാമ്പത്തികവുമായ പൂർത്തീകരണം ഒരു സാമ്പത്തിക വർഷത്തിനുള്ളിൽ പൂർത്തിയാക്കാൻ കഴിയുന്ന പ്രോജക്ടുകളെ ഏകവർഷ പ്രോജക്ടുകളെന്നും നിർവ്വഹണത്തിന് ഒരു വർഷത്തിലധികം സമയം ആവശ്യമായി വരുന്നവയെ ബഹുവർഷ പ്രോജക്ടുകളെന്നും തരംതിരിക്കാവുന്നതാണ്.

(2) ബഹുവർഷ പ്രോജക്ടിൽ ഓരോ വർഷവും പൂർത്തിയാക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന പ്രവൃത്തികളും അതിനു വേണ്ടി വരുന്ന അടങ്കൽ തുകയും വ്യക്തമായി രേഖപ്പെടുത്തി പ്രോജക്ടിന്റെ മൊത്തം അടങ്കൽ തുക കണക്കാക്കണം.

(3) ബഹുവർഷ പ്രോജക്ടുകൾ പതിനാലാം പദ്ധതിയുടെ കാലാവധിക്കുള്ളിൽ പൂർത്തിയാക്കാൻ കഴിയുന്നവയായിരിക്കണം.

(4) ബഹുവർഷ പ്രോജക്ടിന്റെ എല്ലാ ഘടകങ്ങളും ഒരുമിച്ച് തയ്യാറാക്കി, പരിശോധന നടത്തി സാങ്കേതികാനുമതി വാങ്ങുന്ന സമീപനമാണ് സ്വീകരിക്കേണ്ടത്. അതായത് ഒരു ബഹുവർഷ നിർമ്മാണ പ്രോജക്ടിനോടൊപ്പം വിവിധ വർഷങ്ങളിലായി ചെയ്യാനുദ്ദേശിക്കുന്ന മൊത്തം പ്രവൃത്തിയുടെ വിശദമായ എസ്റ്റിമേറ്റ് ഉണ്ടാകണം. മൊത്തം പ്രവൃത്തിയുടെ എസ്റ്റിമേറ്റിനുള്ള സാങ്കേതികാനുമതി ആദ്യ വർഷം തന്നെ വാങ്ങേണ്ടതാണ്.

3.5.3 പുതിയ പ്രോജക്ടുകളും സ്പിൽ ഓവർ പ്രോജക്ടുകളും

(1) ഒരു വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ പുതുതായി ഏറ്റെടുത്ത് നിർവ്വഹണം ആരംഭിക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകളാണ് പുതിയ പ്രോജക്ടുകൾ. ഇത് ഏകവർഷമോ ബഹുവർഷമോ ആകാം. എന്നാൽ അംഗീകാരം ലഭിച്ച് നിർവ്വഹണ നടപടികൾ ആരംഭിച്ചെങ്കിലും ഏറ്റെടുത്ത വർഷത്തിനുള്ളിൽ ഭൗതികവും സാമ്പത്തികവും ആയ പൂർത്തീകരണം നടത്താൻ കഴിയാത്തതിനാൽ അവ പൂർത്തീകരിക്കുന്നതിന് അടുത്ത വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുന്ന പ്രോജക്ടുകളെ സ്പിൽ ഓവർ പ്രോജക്ടുകളായി പരിഗണിക്കേണ്ടതാണ്.

(2) സ്പിൽഓവർ പ്രോജക്ടുകൾ വാർഷിക പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമാക്കുന്നതിനുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ ഖണ്ഡിക 11 ൽ നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

3.5.4 സംയുക്ത പ്രോജക്ടുകൾ (Joint Projects)

(1) ഒന്നിലധികം തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ വിഹിതം വകയിരുത്തി അതിൽ ഒരു തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനത്തെ മുഖ്യ പങ്കാളിയായി നിശ്ചയിച്ച് നിർവ്വഹണം നടത്തുന്നതാണ് സംയുക്ത പ്രോജക്ട്. ജില്ലയിലെ ത്രിതല പഞ്ചായത്തുകളും നഗരസഭകളും പദ്ധതി രൂപീകരണ പ്രക്രിയ ആരംഭിക്കുന്ന ഘട്ടത്തിൽ തന്നെ ജില്ലാ പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി ഉയർന്നുവന്നതും അല്ലാത്തതുമായ സംയുക്ത പ്രോജക്ടുകൾ സംബന്ധിച്ച് തീരുമാനമെടുക്കുന്നതിനായി ജില്ലയിലെ വകുപ്പ മേധാവികളുടെയും ത്രിതല പഞ്ചായത്തുകളുടേയും നഗരസഭകളുടേയും അദ്ധ്യക്ഷർ, സെക്രട്ടറിമാർ എന്നിവരുടെയും ഒരു സംയുക്തയോഗം ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി വിളിച്ചുചേർക്കേണ്ടതാണ്.

(2) യോഗത്തിലെ ചർച്ചയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ സംയുക്ത പ്രോജക്ടുകളെയും പങ്കാളികളായ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ വകയിരുത്തേണ്ട വിഹിതത്തെയും സംബന്ധിച്ച് ധാരണയാകേണ്ടതും വിശദാംശങ്ങൾ ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി തയ്യാറാക്കി തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളെ അറിയിക്കേണ്ടതുമാണ്. അതിൽ സംയുക്ത പ്രോജക്ടുകൾ ഏതൊക്കെ, പങ്കാളികൾ ആരൊക്കെയാണ്, മുഖ്യപങ്കാളി ആരാണ്, പങ്കാളികൾ വകയിരുത്തേണ്ട വിഹിതം മുതലായ വിവരങ്ങൾ ഉണ്ടാകണം.

(3) സംയുക്ത പ്രോജക്ടുകളിൽ പങ്കാളികളാകുന്ന എല്ലാ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും യോഗത്തിൽ തീരുമാനിച്ച പ്രകാരം വിഹിതം വകയിരുത്തി പ്രോജക്ട് തയ്യാറാക്കേണ്ടതും സുലേഖ സോഫ്റ്റ് വെയറിൽ ഡാറ്റാഎൻട്രി ചെയ്യേണ്ടതുമാണ്.

(4) സംയുക്ത പ്രോജക്ടിന്റെ മുഖ്യപങ്കാളിയാകുന്ന തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനമാണ് വിശദമായ പ്രോജക്ട് തയ്യാറാക്കേണ്ടത്. മറ്റ് പങ്കാളികൾ അവരുടെ വിഹവം കൈമാറുന്നതിന് സഹായകരമായ പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കണം.

(5) സംയുക്ത പ്രോജക്ടുകളിൽ പങ്കാളികളാകുന്ന തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ തമ്മിൽ നിർവ്വഹണം ആരംഭിക്കുന്നതിന് മുമ്പ് ഒരു കരാർ ഉടമ്പടിയിൽ ഏർപ്പെടേണ്ടതാണ്.

(6) സംയുക്ത പ്രോജക്ടിന്റെ വിഭവ വിനിയോഗം ധനകാര്യവകുപ്പ് അതത് സമയം പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾക്ക് അനുസരിച്ചായിരിക്കണം.

3.5.5 സംയോജിത പരിപാടികൾ / സമഗ്രപരിപാടികൾ

(1) വികസനപ്രശ്നങ്ങളെ അതിന്റെ സമഗ്രതയിൽ കണ്ട് ധനപരവും അല്ലാത്തതുമായ എല്ലാ സംയോജന സാദ്ധ്യതകളും പരിഗണിച്ച് പരിഹരിക്കുന്നതിനു വേണ്ടി രൂപപ്പെടുത്തുന്ന പരിപാടികളെയാണ് സംയോജിത പരിപാടികൾ അഥവാ സമഗ്രപരിപാടികൾ എന്നു പറയുന്നത്. സമഗ്രപരിപാടികൾ ഒരു പ്രദേശത്തിന്റെ വലിയമാറ്റത്തിന് കാരണമാകുന്നതോ ഒരു കൂട്ടം പ്രശ്നങ്ങളെ ഒരുമിച്ച് പരിഹരിക്കുന്നതോ ആകാം. ഇവിടെ സ്ഥലപരമായ സംയോജനം (Spatial Integration), ഒന്നിലേറെ വിഷയമേഖലകളുടെ സംയോജനം (ഉദാ. കൃഷി, മൃഗസംരക്ഷണം, ഫിഷറീസ് തുടങ്ങിയ മേഖലകളുടെ സംയോജനം), വിഭവങ്ങളുടെ സംയോജനം (കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന പദ്ധതികളുടെ വിഹിതം, എം.പി/എം.എൽ.എ മാരുടെ പ്രാദേശിക ഫണ്ട് വിഹിതം, മിഷനുകളുടെ വിഹിതം, പ്രാദേശിക സർക്കാരുകളുടെ വിഹിതം, മറ്റ് ഏജൻസികളുടെ വിഹിതം എന്നിവയുടെ സംയോജനം), നിർവ്വഹണത്തിലെ ഏകോപനം തുടങ്ങിയ സംയോജന സാദ്ധ്യതകൾ എല്ലാം പരിഗണിക്കണം. അതോടൊപ്പം മുൻ-പിൻ ബന്ധം പരിഗണിക്കുകയും വേണം. തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ഒറ്റയ്ക്കോ കൂട്ടായോ സമഗ്ര പരിപാടികൾ ആവിഷ്കരിക്കാവുന്നതാണ്. ജില്ലാ പദ്ധതിയുടെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ സമഗ്രപരിപാടികൾക്ക് പ്രത്യേക പ്രാധാന്യമുണ്ട്. ഇത്തരത്തിലുള്ള സമഗ്ര പരിപാടികളുടെ വിശദാംശങ്ങളും സംയോജനസാദ്ധ്യതകളുമാണ് പദ്ധതി രേഖയുടെ അദ്ധ്യായം 9 ൽ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടത്.

(2) ഒരു സമഗ്രപരിപാടിയിൽ വിവിധ മേഖലകളിലെ പ്രോജക്ടുകൾ ഉണ്ടാകാം. ഉദാ- സമഗ്രകോളനി വികസനം എന്ന പരിപാടിയിൽ റോഡ് വികസനം, കുടിവെള്ളം, വീട് നിർമ്മാണം/പുനരുദ്ധാരണം മണ്ണ് സംരക്ഷണം തുടങ്ങിയ പ്രോജക്ടുകൾ ആകാം. വ്യത്യസ്ത മേഖലകളിലെ പ്രോജക്ടുകൾ ഓരോന്നും പ്രത്യേക പ്രോജക്ടുകളായി അവ നിർവ്വഹണം നടത്തുന്ന സ്ഥാപനങ്ങൾ തന്നെ തയ്യാറാക്കണം. ഒരു സമഗ്രപരിപാടിയിലെ ഒന്നിലേറെ പ്രോജക്ടുകൾ ഒരു തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം തന്നെ നിർവ്വഹണം നടത്തുകയാണെങ്കിൽപോലും അവയെല്ലാം കൂട്ടിച്ചേർത്ത് ഒറ്റ പ്രോജക്ട് ആയി തയ്യാറാക്കാൻ പാടില്ല.

(3) ഒരു സമഗ്രപരിപാടിയിലെ വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിക്കുന്നതിന് ഒരു നോഡൽ ഓഫീസർ ഉണ്ടാകണം. പ്രോജക്ട് പ്രാഥമികമായി ആവിഷ്കരിച്ച തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ സെക്രട്ടറിയോ ആ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം നിർവ്വഹണം നടത്തുന്ന പ്രോജക്ടുകളുടെ നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥരിൽ ഒരാളെയോ നോഡൽ ഓഫീസറായി നിശ്ചയിക്കേണ്ടതാണ്. അനുയോജ്യമായ മോണിട്ടറിംഗ് സംവിധാനവും ഏർപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

(4) ഒരു സമഗ്രപരിപാടിയിൽ, അത് പ്രാഥമികമായി ആവിഷ്കരിച്ച തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ വാർഷിക പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി നടപ്പാക്കുന്നതിന് ഉദ്ദേശിക്കുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങളും പങ്കാളികളാകുന്ന മറ്റ് സ്ഥാപനങ്ങളോ വ്യക്തികളോ, സർക്കാർ വകുപ്പുകളോ ചെയ്യുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങളും ഉണ്ടാകാം. ഓരോ പ്രവർത്തനവും നിർവഹിക്കുന്നത് ആരാണെന്നും വിഹിതം

എത്രയാണെന്നും ഉൾപ്പെടെ ഓരോ സമഗ്ര പരിപാടിയുടെയും വിശദാംശങ്ങൾ ഫോറം 8-ൽ തയ്യാറാക്കണം. ഒന്നിലേറെ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ പങ്കാളികളാകുന്ന സമഗ്ര പരിപാടിയാണെങ്കിൽ അത് പ്രാഥമികമായി ആവിഷ്കരിക്കുന്ന തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനമാണ് വിശദാംശങ്ങൾ ഫോറം 8ൽ തയ്യാറാക്കേണ്ടത്. പങ്കാളികളാകുന്ന തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ബന്ധപ്പെട്ട പ്രോജക്ടുകൾ വാർഷിക പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമാക്കണം.

(5) ഒരു സമഗ്രപരിപാടിയുടെ ഭാഗമായി ഏറ്റെടുക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ ഏതൊക്കെയെന്ന് പ്രത്യേകം തിരിച്ചറിയുന്നതിനും അവയുടെ സംഗ്രഹ വിവരങ്ങൾ ഒരു റിപ്പോർട്ട് രൂപത്തിൽ തയ്യാറാക്കുന്നതിനും (ഫോറം 8) സഹായകമാകുന്ന തരത്തിൽ ബന്ധപ്പെട്ട പ്രോജക്ടുകൾ പ്രത്യേക കോഡ് കൊടുത്ത് തയ്യാറാക്കുന്നതിനുള്ള ക്രമീകരണം സുലേഖ സോഫ്റ്റ് വെയറിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

(6) ഒന്നിലേറെ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ പങ്കാളികളാകുന്നുണ്ടെങ്കിൽ ഖണ്ഡിക 3.5.4(1) പ്രകാരം വിളിച്ചു ചേർക്കുന്ന യോഗത്തിൽ ചർച്ചചെയ്ത് ധാരണയാകുകയും അതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ തുടർനടപടി സ്വീകരിക്കുകയും വേണം.

3.5.6 സംയോജന സാദ്ധ്യതകൾ

(1) ഒരു പ്രത്യേക ലക്ഷ്യം നേടുന്നതിന് വേണ്ടി ലഭ്യമാക്കാവുന്ന എല്ലാ സ്രോതസ്സുകളിൽ നിന്നും പണമോ, സേവനമോ, സാങ്കേതിക വിദ്യയോ, ഭൂമി ഉൾപ്പെടെയുള്ള മറ്റ് വിഭവങ്ങളോ ലക്ഷ്യ പൂർത്തീകരണത്തിനു വേണ്ടി ആവശ്യത്തിനനുസരിച്ച് ഒന്നിച്ചു ചേർക്കുന്ന പ്രക്രിയയാണ് സംയോജനം. ലഭ്യമായ വിഭവങ്ങളിൽ നിന്നും പരമാവധി പ്രയോജനം ലഭ്യമാക്കുന്ന തരത്തിൽ വേണം വികസനപദ്ധതികൾക്ക് രൂപം നൽകേണ്ടത്. അതിന് സംയോജനത്തിന് ഉതകുന്ന പദ്ധതികളുടെ മാർഗ്ഗരേഖകൾ, അതിലെ സാദ്ധ്യതകൾ എന്നിവ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം വിശദമായി പരിശോധിക്കണം.

(2) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനതല ആസൂത്രണസമിതി ഓരോ വാർഷിക പദ്ധതിയിലെയും സംയോജന സാദ്ധ്യതകൾ പ്രത്യേകം പരിശോധിക്കേണ്ടതാണ്. പദ്ധതി രൂപവൽക്കരണത്തിന്റെ ആദ്യഘട്ട ത്തിൽതന്നെ ഈ പരിശോധന നടത്തണം. വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ കരട് പ്രോജക്ട് നിർദ്ദേശങ്ങൾ തയ്യാറാക്കുന്നതിന് മുമ്പ് ആസൂത്രണസമിതിയുടേയും വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് കൺവീനർമാരുടേയും ഒരു പ്രത്യേക യോഗം വിളിച്ചു ചേർക്കേണ്ടതാണ്. വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് കൺവീനർമാർ തങ്ങളുടെ വിഷയ മേഖലകളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന പദ്ധതികളെയും ബാഹ്യസഹായ ഏജൻസികളെയും സംബന്ധിച്ചുള്ള വിശദാംശങ്ങൾ ശേഖരിച്ചശേഷം സംയോജന സാദ്ധ്യതകൾ സംബന്ധിച്ച വിശദമായ റിപ്പോർട്ട് ഈ യോഗത്തിൽ അവതരിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. ചർച്ചകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപന പദ്ധതികളുമായി സംയോജിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള സാദ്ധ്യതകൾ ചർച്ച ചെയ്ത് തീരുമാനമെടുക്കണം. ഈ തീരുമാനങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ സംയോജനം നടക്കുന്നുവെന്ന് പ്രോജക്ട് രൂപവൽക്കരണ ഘട്ടത്തിലും നിർവ്വഹണ ഘട്ടത്തിലും ആസൂത്രണസമിതി ഉറപ്പുവരുത്തേണ്ടതാണ്. ഈ അജണ്ട ചർച്ച ചെയ്യുന്നതിന് മാത്രമായി ആസൂത്രണസമിതി, ആസൂത്രണസമിതിയുടെയും വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് കൺവീനർമാരുടെയും പ്രത്യേക യോഗം വിളിച്ചു ചേർക്കണമെന്നത് നിർബന്ധിത വ്യവസ്ഥയാണ്.

(3) അയ്യങ്കാളി നഗര തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി, കുടുംബശ്രീ എന്നിവയുമായുള്ള സംയോജന സാദ്ധ്യത കൾക്കുള്ള ചില ഉദാഹരണങ്ങൾ ചുവടെ പ്രതിപാദിക്കുന്നു. സമാനമാതൃകയിൽ വികസന മിഷനുകളും കേന്ദ്ര - സംസ്ഥാന പദ്ധതികളുമായുള്ള സംയോജന സാദ്ധ്യതകൾ ആവിഷ്കരിക്കണം. അത്തര ത്തിലുള്ള സംയോജന സാദ്ധ്യതകൾ ആസൂത്രണ സമിതിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ചർച്ച ചെയ്ത് രൂപപ്പെടുത്തി ഭരണ സമിതിക്കും വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾക്കും കൈമാറേണ്ടതാണ്.

(എ) അയ്യങ്കാളി നഗര തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയുമായുള്ള സംയോജനം

(1) നഗരഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ പദ്ധതി ആസൂത്രണം ചെയ്യുമ്പോൾ അയ്യങ്കാളി നഗര തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയുമായുള്ള സംയോജന സാദ്ധ്യതകൾ പരമാവധി പ്രയോജനപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്. പ്രകൃതിവിഭവ പരിപാലനം, കൃഷി, മൃഗസംരക്ഷണം, മത്സ്യ വികസനം, ഭവന നിർമ്മാണം, ശുചിത്വ പരിപാലനം, മാലിന്യ സംസ്കരണം, സൂക്ഷ്മസംരംഭ വികസനം, വിപണനം, അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസനം മുതലായ വിവിധ മേഖലകളിൽ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയുടെ സാദ്ധ്യതകൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്താൻ ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതാണ്.

(2) തരിശുഭൂമി കൃഷിക്ക് ഉപയുക്തമാക്കുന്നതിനു വേണ്ടി തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയിൽ അനുവദനീയമായിട്ടുള്ള ഭൂമി തട്ടുതിരിക്കൽ, നിരപ്പാക്കൽ, പുതിയ ബണ്ടുകളുടെ നിർമ്മാണം തുടങ്ങിയ ഭൂവികസന പ്രവൃത്തികൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതും കൃഷിയിറക്കുന്നതിനുവേണ്ടിയുള്ള മറ്റ് ആവർത്തന ചിലവുകൾ വികസനഫണ്ട് വിഹിതം, കൃഷി വകുപ്പിന്റെ വിവിധ പദ്ധതികൾ, ഗുണഭോക്തൃ വിഹിതം എന്നിവയുടെ സംയോജനത്തിലൂടെ കണ്ടെത്താവുന്നതുമാണ്. കാർഷിക വികസനത്തിന് സഹായകരമാകുംവിധം ഫാം പോണ്ടുകളുടെയും ജലസേചന കിണറുകളുടെയും നിർമ്മാണം, ചെറുതും വലുതുമായ പുതിയ ജലസേചന കനാലുകളുടെ നിർമ്മാണം, നിലവിലുള്ള കനാലുകളുടെ സമഗ്രമായ പുനരുദ്ധാരണ പ്രവൃത്തികൾ, വെള്ളക്കെട്ടുള്ള കൃഷി ഭൂമിയിൽ ജലനിർഗ്ഗമന ചാലുകളുടെ നിർമ്മാണം എന്നിവയും തൊഴിലുറപ്പ പദ്ധതിയിൽ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്. ഇത്തരം പ്രവൃത്തികൾ ചെയ്യുമ്പോൾ അത് മറ്റ് കാർഷിക വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് അനുപൂരകമായിരിക്കേണ്ടതും വിവിധതരം ഫണ്ടുകളുടെ സംയോജനം പരമാവധി ഉറപ്പ് വരുത്തേണ്ടതുമാണ്.

(3) പാർശ്വവൽകൃത വിഭാഗങ്ങളുടെ ഭൂമിയിൽ നാളികേര കൃഷി വികസനത്തിനായി അതുല്പാദന ശേഷിയുള്ള തെങ്ങിൻ തൈകൾ, വളം തുടങ്ങിയവ വികസനഫണ്ട് വിഹിതമോ മറ്റു കാർഷിക പദ്ധതികളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയോ വാങ്ങുകയും തൈകൾ നടുന്നതും രണ്ടു വർഷം വരെയുള്ള പരിപാലന പ്രവൃത്തികളും തൊഴിലുറപ്പ പദ്ധതിയിലൂടെ നിർവ്വഹിക്കാവുന്നതാണ്. തെങ്ങിൻ തൈകൾ ഉല്പാദിപ്പിക്കുന്നതിന് നാളികേര നഴ്സറികളും തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയിൽ സജ്ജമാക്കാവുന്നതാണ്.

(4) മൃഗസംരക്ഷണ മേഖലയിൽ തൊഴുത്ത്, അസോളാടാങ്ക് മുതലായവയുടെ നിർമ്മാണം, തീറ്റപ്പുൽകൃഷി, കമ്പോസ്റ്റിങ്ങ് സംവിധാനം എന്നിവ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയിൽ ചെയ്യാവുന്നതാണ്. മെച്ചപ്പെട്ടയിനം പശു, ആട്, കോഴിക്കുഞ്ഞ് എന്നിവയെ വികസനഫണ്ട് വിഹിതം, മൃഗസംരക്ഷണ വകുപ്പ്, ക്ഷീരവികസന വകുപ്പ്, ബാങ്കുവായ്പ, ഗുണഭോക്തൃവിഹിതം എന്നിവയുടെ സംയോജനത്തിലൂടെ കണ്ടെത്താവുന്നതുമാണ്.

(5) മത്സ്യ വികസനത്തിനായി പൊതുകുളങ്ങളുടെ പുനരുദ്ധാരണ പ്രവൃത്തികൾ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയിൽ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതും മത്സ്യക്കുഞ്ഞുങ്ങളെ വാങ്ങുന്നതും മറ്റനുബന്ധ ചെലവുകളും വികസനഫണ്ട് വിഹിതമോ മത്സ്യവികസന വകുപ്പ് വിഹിതമോ ഗുണഭോക്തൃ വിഹിതമോ ഉപയോഗിച്ച് നിർവ്വഹിക്കാവുന്നതുമാണ്.

(6) സൂക്ഷ്മസംരംഭ വികസനത്തിനായി കുടുംബശ്രീ സംരംഭക ഗ്രൂപ്പുകൾക്ക് ആവശ്യമായ വർക്ക് ഷെഡ്ഡുകൾ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയിൽ നിർമ്മിച്ചു നൽകാവുന്നതും ആവശ്യമായ പ്രവർത്തന മൂലധനം റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടായി തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റേയോ കുടുംബശ്രീയുടെയോ ഫണ്ടിൽ നിന്നു ലഭ്യമാക്കാവുന്നതുമാണ്.

(7) അങ്കണവാടികളുടെ നിർമ്മാണത്തിനായി തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയിൽ നിന്നും 5 ലക്ഷം രൂപയും വനിത-ശിശുവികസന വകുപ്പിന്റെ വിഹിതമായി 2 ലക്ഷം രൂപയും ലഭ്യമാണ്. എസ്റ്റിമേറ്റ് പ്രകാരം കൂടുതൽ തുക ആവശ്യമുള്ള പക്ഷം വികസനഫണ്ട് വിഹിതം സംയോജിപ്പിച്ച് മെച്ചപ്പെട്ട സൗകര്യങ്ങളുള്ള അങ്കണവാടി കെട്ടിടങ്ങൾ നിർമ്മിക്കാവുന്നതാണ്. പോഷകാഹാരക്കുറവ് പരിഹരിക്കുന്നതിന് അങ്കണവാടികൾ കേന്ദ്രീകരിച്ച് പോഷകത്തോട്ടങ്ങൾ (ന്യൂട്രീ ഗാർഡൻ) സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയുടെ സാദ്ധ്യതകൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

(8) സർക്കാർ സ്കൂളുകൾക്ക് ചുറ്റുമതിൽ, പാചകപ്പുര, ഭക്ഷണഹാൾ, ശുചിമുറികൾ, കിണർ റീച്ചാർജ്ജിംഗ്, കളിസ്ഥലം, ഫലവൃക്ഷവൽക്കരണം എന്നീ പ്രവൃത്തികൾ തൊഴിലുറപ്പു പദ്ധതിയിൽ ഏറ്റെടുക്കുവാൻ സാധിക്കും. ഇതിനോടൊപ്പം വികസനഫണ്ട് വിഹിതം, വകുപ്പുതല പദ്ധതികൾ എന്നിവ കൂടി പ്രയോജനപ്പെടുത്തിയാൽ എല്ലാ സർക്കാർ സ്കൂളുകളിലും മെച്ചപ്പെട്ട അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസനം ഉറപ്പുവരുത്താൻ സാധിക്കും.

(9) വീടുകളിൽ കമ്പോസ്റ്റ് പിറ്റ്, സോക്പിറ്റ്, വാർഡു തലത്തിൽ മിനി എം.സി.എഫ് തുടങ്ങിയവ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയിൽ നിർമ്മിക്കുന്നതോടൊപ്പം തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റേയും ശുചിത്വമിഷന്റെയും ഫണ്ടുകളുടെ സംയോജനം ഉറപ്പാക്കി ഹരിതകർമ്മസേന, കുടുംബശ്രീ സംഘടനാസംവിധാനം എന്നിവയെ ഏകോപിപ്പിച്ചാൽ ശുചിത്വമേഖലയിൽ വലിയ മുന്നേറ്റം സാദ്ധ്യമാകും.

(10) പട്ടികവർഗ്ഗ ഭൂമിയിൽ ഭൂവികസന പ്രവൃത്തികൾക്ക് പുറമെ ഫലവൃക്ഷത്തോട്ടങ്ങൾ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയിൽ നിർമ്മിക്കാവുന്നതാണ്. കൂടാതെ വ്യക്തിഗത ആസ്തികളായ കാലിത്തൊഴുത്ത് തുടങ്ങിയവയും നിർമ്മിച്ച് നൽകാൻ സാധിക്കും. ഗതാഗത സൗകര്യമില്ലാത്ത പട്ടികവർഗ്ഗ സങ്കേതങ്ങളിലേക്ക് റോഡുകളും തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയിൽ നിർമ്മിക്കാവുന്നതാണ്. ഇതിനോടൊപ്പം വികസന ഫണ്ട് വിഹിതവും പട്ടികവർഗ്ഗ വികസന വകുപ്പിന്റെ ഫണ്ടും സംയോജിപ്പിച്ച് പട്ടികവർഗ്ഗ കുടുംബങ്ങളുടെ സമഗ്ര വികസനത്തിനുതകുന്ന പദ്ധതി തയ്യാറാക്കാവുന്നതാണ്.

(11) പട്ടികജാതി കോളനികളിൽ വെള്ളക്കെട്ട് ഒഴിവാക്കുന്നതിനും ശുചിത്വ പരിപാലനം ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനും സോക്പിറ്റുകൾ, ഓവുചാലുകൾ, തുമ്പൂർമൂഴി യൂണിറ്റുകൾ തുടങ്ങിയവ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയിൽ ഉൾക്കൊള്ളിച്ച് മറ്റു ഫണ്ടുകളുടെ സംയോജനം കൂടി ഉറപ്പാക്കി സമഗ്ര ശുചിത്വ പദ്ധതികൾക്ക് രൂപം നൽകാവുന്നതാണ്.

(12) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഏറ്റെടുത്തു നടത്തുന്ന നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തികളുടെ അവിദഗ്ധ കായിക തൊഴിൽ ഘടകം തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി ചെയ്യാൻ സാധിക്കുമോയെന്ന് പരിശോധിക്കേണ്ടതാണ്. കൂടാതെ തൊഴിലുറപ്പ് തൊഴിലാളികൾക്ക് ആവശ്യമായ പരിശീലനം നൽകി അവരെ അർദ്ധ വിദഗ്ധ/ വിദഗ്ധ തൊഴിലാളികളാക്കി മാറ്റുന്ന പ്രവർത്തനവും ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതാണ്.

(13) മേൽപ്പറഞ്ഞ പ്രകാരം സംയോജന സാദ്ധ്യതകൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്തുന്നതിന് പദ്ധതി രൂപീകരണ വേളയിൽത്തന്നെ ഒരു സമഗ്ര വികസന പദ്ധതി രൂപീകരിക്കേണ്ടതാണ്. ഇപ്രകാരം രൂപപ്പെടുന്ന സമഗ്ര വികസന പദ്ധതിയുടെ ഒരു അനിവാര്യ ഘടകമായി വേണം തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയുടെ വാർഷിക കർമ്മപദ്ധതി രൂപപ്പെടുത്തേണ്ടത്.

(ബി) കുടുംബശ്രീ പരിപാടികളുമായുള്ള സംയോജനം

(1) കുടുംബശ്രീ സംഘകൃഷി ഗ്രൂപ്പുകളുടെ സേവനം സുഭിക്ഷ കേരളം പദ്ധതിയിൽ പ്രയോജന പ്പെടുത്തൽ

(2) കുടുംബശ്രീ മാസ്റ്റർ കർഷകരെ ഉപയോഗിച്ചുകൊണ്ട് കാർഷിക മേഖലയിൽ സേവനങ്ങൾ നൽകൽ

(3) മൂല്യവർദ്ധിത ഉല്പന്നങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കാൻ കുടുംബശ്രീയുടെ സംഘങ്ങളെ പ്രയോജനപ്പെടുത്തൽ

(4) കുടുംബശ്രീ മൈക്രോ സംരംഭങ്ങൾക്കാവശ്യമായ സേവനങ്ങളും അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസനവും ഒരുക്കിക്കൊടുക്കൽ,

(5) നൈപുണ്യം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും തൊഴിൽ ലഭിക്കാനുള്ള കഴിവ് (എംപ്ലോയബിലിറ്റി) ആർജ്ജിക്കുന്നതിനുമുള്ള പ്രോജക്ടുകൾക്ക് കുടുംബശ്രീയുടെ സഹായം ഉപയോഗപ്പെടുത്തൽ.

(6) നിലാവ് പോലുള്ള പ്രോജക്ടുകളിലെ അറ്റകുറ്റപ്പണികൾ (ഉദാ:സ്ട്രീറ്റ് ലൈറ്റ് മെയിന്റനൻസ്) കുടുംബശ്രീയെ ഏൽപ്പിക്കൽ

(7) കുടുംബശ്രീ നിർമ്മാണ ഗ്രൂപ്പുകളെ വീടുകളുടെ നിർമ്മാണ ചുമതല ഏൽപ്പിക്കൽ

(8) ജലജീവൻ മിഷന്റെ ഐ.ഇ.സി ക്യാമ്പെയിനും മറ്റ് സേവനങ്ങൾക്കും വേണ്ടി കുടുംബശ്രീ യൂണിറ്റുകൾ രൂപീകരിക്കൽ

(9) മൃഗസംരക്ഷണ മേഖലയിൽ ഉപജീവന പദ്ധതികൾ കുടുംബശ്രീയിലൂടെ യാഥാർത്ഥ്യ മാക്കൽ

(10) കുടുംബശ്രീ നിർമ്മാണ ഗ്രൂപ്പുകളിൽ പരിശീലനം ലഭിച്ച ആളുകളെ കുടുംബശ്രീ, തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതികളിലെ സ്കിൽഡ് ലേബർ ജോലികൾക്ക് ഉപയോഗിക്കൽ

(11) ടേക്ക് എ ബ്രേക്ക് സേവന കേന്ദ്രങ്ങളുടെ അറ്റകുറ്റപ്പണികളും നടത്തിപ്പും

(12) ജനകീയ ഹോട്ടലിന് വേണ്ട സൗകര്യങ്ങൾ ഒരുക്കൽ

3.5.7 സംയോജിത പരിപാടികൾക്കും സംയുക്ത പ്രോജക്ടുകൾക്കും പ്രോത്സാഹന ധനസഹായം

സംയോജിത പരിപാടികളെയും സംയുക്ത പ്രോജക്ടുകളെയും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക എന്ന സമീപനമാണ് സംസ്ഥാന സർക്കാർ സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ളത്. ഒന്നിലേറെ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ചേർന്ന് ഏറ്റെടുക്കുന്ന സംയോജിത പരിപാടികൾക്കും സംയുക്ത പ്രോജക്ടുകൾക്കും

പ്രോത്സാഹന ധനസഹായം നൽകുന്നതിന് സംസ്ഥാന വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ പ്രത്യേകം തുക വർഷംതോറും മാറ്റി വയ്ക്കുന്നുണ്ട്. ഇതു സംബന്ധിച്ച വിശദമായ മാർഗ്ഗരേഖ 06.08.2018-ലെ സ.ഉ.(എം.എസ്) നമ്പർ16/2018/തസ്വഭവ പ്രകാരം പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ട്. വികസനത്തിന്റെ ഫലപ്രാപ്തി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്ന സംയോജിത പരിപാടികൾ ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പിലാക്കുന്നതിനും സംസ്ഥാന സർക്കാരിൽ നിന്നുള്ള സഹായം ലഭ്യമാക്കുന്നതിനുമുള്ള ബോധപൂർവ്വമായ ഇടപെടൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും ജില്ലാ ആസൂത്രണസമിതിയും നടത്തേണ്ടതാണ്.

3.5.8 കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പദ്ധതികളും നഗരസഭകളുടെ വാർഷിക പദ്ധതി സംയോജനവും.

(1) സ്മാർട്ട് സിറ്റി, അമൃത് മിഷൻ, സ്വച്ഛ് ഭാരത് മിഷൻ, എൻ.യു.എൽ.എം, പി.എം.എ.വൈ തുടങ്ങിയ കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പദ്ധതികളാണ് നഗരസഭകൾ വഴി നടപ്പിലാക്കുന്നത്. സ്മാർട്ട് സിറ്റി മിഷൻ നടപ്പിലാക്കുന്ന തിരുവനന്തപുരം, കൊച്ചി നഗരങ്ങളിൽ മിഷൻ പരിധിയിൽ വരുന്ന ഡിവിഷനുകളിൽ സ്മാർട്ട് സിറ്റി മിഷൻ പദ്ധതിയുമായി ബന്ധിപ്പിച്ചാകണം നഗരസഭാ പദ്ധതി ആസൂത്രണം ചെയ്യേണ്ടത്.

(2) അമൃത് പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി പുതിയ നഗരങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുമ്പോൾ ഈ സമീപനം തന്നെ പദ്ധതി രൂപീകരണത്തിൽ സ്വീകരിക്കണം. മറ്റ് കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പദ്ധതികളായ പി.എം.എ.വൈ ഭവന മേഖലയിലും, എൻ.യു.എൽ.എം നഗര ഉപജീവന മേഖലയിലും, സ്വച്ഛ് ഭാരത് മിഷൻ ശുചിത്വമാലിന്യ പരിപാലന മേഖലയിലും നഗരസഭാ പദ്ധതികളിൽ സംയോജിപ്പിക്കണം. കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പദ്ധതികളുടെ സർക്കാർ ഉത്തരവ് പ്രകാരമുള്ള നഗരസഭാ വിഹിതം വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ നീക്കിവെയ്ക്കേണ്ടതാണ്.

3.5.9 കൺസൾട്ടൻസി സേവനങ്ങൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്തൽ

പ്രത്യേക വൈദഗ്ധ്യം ആവശ്യമായതും നവീനവുമായ പ്രോജക്ട് ആശയങ്ങളുടെ വിശദ പ്രോജക്ട് റിപ്പോർട്ടുകൾ (DPR) തയ്യാറാക്കുന്നതിനും ഗ്രീൻഫീൽഡ് പ്രോജക്ടുകൾക്കും നൂതനാശയങ്ങളിലധിഷ്ഠിതമായ പ്രോജക്ടുകളുടെ നിർവ്വഹണത്തിനും കൺസൾട്ടൻസി സേവനം ഉപയോഗപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്. ഇത്തരത്തിൽ കൺസൾട്ടൻസി സേവനം ഉപയോഗപ്പെടുത്താവുന്ന മേഖലകൾ, ഏജൻസികൾക്ക് അക്രഡിറ്റേഷൻ നൽകൽ, അക്രഡിറ്റേഷൻ ലഭിച്ച ഏജൻസികളുടെ സേവനം ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള മാനദണ്ഡങ്ങൾ എന്നിവ സംബന്ധിച്ച മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ പ്രത്യേകം പുറപ്പെടുവിക്കുന്നതാണ്.

3.5.10 സബ്സിഡി മാനദണ്ഡങ്ങൾ

തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വാർഷിക പദ്ധതിക്ക് ബാധകമായ സബ്സിഡി മാനദണ്ഡങ്ങൾ അതു സംബന്ധിച്ച് പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന മാർഗ്ഗരേഖയ്ക്ക്/ഉത്തരവുകൾക്ക് അനുസൃതമായിരിക്കേണ്ടതാണ്.

3.6 വാർഷിക പദ്ധതിക്കും പ്രോജക്ടുകൾക്കും ഭരണസമിതി അംഗീകാരം

(1) സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികൾ അന്തിമരൂപം നൽകിയ പദ്ധതിയും പ്രോജക്ടുകളും ഭരണസമിതി യോഗത്തിൽ വികസനകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർപേഴ്സൺ അവതരിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

യോഗ സമയത്ത് വികസനകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർപേഴ്സൺ ഹാജരില്ലെങ്കിൽ ആ സമിതിയിലെ ഒരു അംഗത്തെ അതിനായി അദ്ധ്യക്ഷ(ൻ) നിർദ്ദേശിക്കേണ്ടതാണ്.

(2) ഓരോ പ്രോജക്ടിന്റേയും പേരും വകയിരുത്തൽ വിശദാംശങ്ങളും ഉൾപ്പെടെയുള്ള വിവരങ്ങളുമടങ്ങുന്ന കരട് പദ്ധതിരേഖയുടെ പകർപ്പ് എല്ലാ ജനപ്രതിനിധികൾക്കും വിതരണം ചെയ്യേണ്ടതാണ്.

(3) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ ഭരണസമിതി യോഗം ചേർന്ന് ചർച്ചകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പ്രോജക്ടുകൾക്കും വാർഷിക പദ്ധതിയ്ക്കും അംഗീകാരം/ഭരണാനുമതി നൽകണം. അതിനുശേഷം പ്രോജക്ട് രേഖകളിൽ ഖണ്ഡിക 3.5.1 (13) ലെ വിവരങ്ങൾ സെക്രട്ടറി രേഖപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.

(4) ഭരണസമിതിയുടെ അന്തിമ അംഗീകാരത്തെത്തുടർന്ന് ആദ്യം അച്ചടിച്ച കരട് പദ്ധതി രേഖയിൽ ആവശ്യമായ മാറ്റങ്ങൾ വരുത്തി അന്തിമ പദ്ധതിരേഖ അച്ചടിക്കേണ്ടതും അതിന്റെ പകർപ്പ് ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിക്കും ബന്ധപ്പെട്ട ഏജൻസികൾക്കും നൽകേണ്ടതുമാണ്.

(5) 2022-23 വാർഷിക പദ്ധതിക്ക് അംഗീകാരം നൽകുന്നതിനൊപ്പം വികസനരേഖയ്ക്കും അംഗീകാരം നൽകണം.

3.7 വാർഷിക പദ്ധതിക്ക് ജില്ലാ ആസൂത്രണസമിതി അംഗീകാരം

3.7.1 നഗരസഭ കൗൺസിൽ വാർഷിക പദ്ധതിക്ക് അംഗീകാരം നൽകി കഴിഞ്ഞാൽ അത് ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിയുടെ അംഗീകാരത്തിനായി സമർപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. എന്നാൽ ഇത്തരത്തിൽ വാർഷിക പദ്ധതി സമർപ്പിക്കുന്നതിന് മുമ്പ് പ്രോജക്ടുകൾ ബന്ധപ്പെട്ട വെറ്റിംഗ് ഓഫീസർമാർക്ക് അയച്ച് പ്രാഥമിക പരിശോധന (പ്രീ-വെറ്റിംഗ്) നടത്തി അവ അംഗീകാര യോഗ്യമാണെന്ന് ഉറപ്പാക്കുന്നത് നന്നായിരിക്കും. വെറ്റിംഗ് ഓഫീസർക്ക് ബന്ധപ്പെട്ട നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥയെ(നെ)/ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് കൺവീനറെ വിളിച്ചു വരുത്തി പ്രോജക്ട് ക്ലിനിക് മാതൃകയിൽ ന്യൂനതകൾ പരിഹരിച്ച് പ്രോജക്ടുകൾ കുറ്റമറ്റതാക്കുന്ന സമീപനം സ്വീകരിക്കാവുന്നതാണ്. പ്രോജക്ടിന്റെ എഴുതി തയ്യാറാക്കിയ ഫോറങ്ങൾ കൂടി ഉപയോഗിച്ചു കൊണ്ട് വേണം ന്യൂനതകൾ പരിഹരിക്കേണ്ടത്. ഉദാ. കാർഷിക മേഖലാ പ്രോജക്ടുകളുടെ വെറ്റിംഗ് ഓഫീസറായ അസിസ്റ്റന്റ് ഡയറക്ടർ/ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ (കൃഷിവകുപ്പ്), നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥരെ ഈ ഘട്ടത്തിൽ വിളിച്ചു ചേർത്ത് പ്രോജക്ടുകൾ പരിശോധിക്കുകയും ന്യൂനതകൾ പരിഹരിച്ച് അംഗീകാരയോഗ്യമാക്കുകയും ചെയ്യുകയാണെങ്കിൽ വാർഷിക പദ്ധതി അംഗീകാരത്തെ തുടർന്ന് പ്രോജക്ടുകൾക്ക് അംഗീകാരം നേടുന്ന പ്രക്രിയ കാലവിളംബം കൂടാതെ പൂർത്തിയാക്കാൻ കഴിയും. പ്രാഥമിക പരിശോധനാ സംവിധാനം പ്രവർത്തന ക്ഷമമാക്കുന്നതിനുള്ള ഇടപെടൽ ജില്ലാ ആസൂത്രണസമിതി നടത്തണം.

3.7.2 വാർഷിക പദ്ധതി അംഗീകാരത്തിന് മുവടെ പ്രതിപാദിക്കുന്ന രേഖകൾ ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിക്ക് സമർപ്പിക്കണം.

(1) വികസനരേഖ 5 കോപ്പിയും സോഫ്റ്റ് കോപ്പിയും (പഞ്ചവത്സര പദ്ധതിയുടെ ആദ്യവർഷം മാത്രം)

(2) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പരിഷ്കരിച്ച അവസ്ഥാരേഖ (Status Report)യുടെ രണ്ട് കോപ്പികളും സോഫ്റ്റ് കോപ്പിയും

(3) അന്തിമ പദ്ധതിരേഖ (20 കോപ്പി)

(4) തനത് ഫണ്ട് സ്റ്റേറ്റ്മെന്റ് (ഫോറം 9)

(5) ഭരണ സമിതി തീരുമാനം

(6) വാർഷിക പദ്ധതിയിലെ പ്രോജക്ടുകളും അനുബന്ധ റിപ്പോർട്ടുകളും (ഓൺലൈൻ രീതി)

3.7.3 ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി അംഗീകാരം നൽകുന്നത് വാർഷിക പദ്ധതിക്കാണ്. പ്രോജക്ടുകളുടെ വിശദമായ പരിശോധന നടത്തി അംഗീകാരവും സാങ്കേതികാനുമതിയും നൽകേണ്ടത് അതിനായി ചുമതലപ്പെട്ട ഉദ്യോഗസ്ഥർ ആണ്. വാർഷിക പദ്ധതി അംഗീകരിക്കുന്നതിന് ശേഷമാണ് ഈ പ്രക്രിയ നടക്കുക.

3.7.4 പ്രോജക്ടുകൾ പരിശോധിച്ച് അംഗീകാരം നൽകേണ്ടത് അതിനായി നിയോഗിക്കപ്പെട്ട ഉദ്യോഗസ്ഥർ ആണെങ്കിലും വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെട്ട ഏതെങ്കിലും പ്രോജക്ടിന്റെ അംഗീകാരം സംബന്ധിച്ചോ അപാകതകൾ പരിഹരിച്ച് അംഗീകാര യോഗ്യമാക്കുന്നത് സംബന്ധിച്ചോ ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിക്ക് ഉചിതമായ തീരുമാനം എടുക്കുന്നതിന് തടസമില്ലെന്ന് വ്യക്തമാക്കുന്നു. ഇത്തരത്തിൽ ഏതെങ്കിലും മാറ്റങ്ങൾ വാർഷികപദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെട്ട പ്രോജക്ടുകളിൽ വരുത്തുവാൻ ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി നിർദ്ദേശിക്കുകയാണെങ്കിൽ അപ്രകാരമുള്ള മാറ്റങ്ങൾ വരുത്തുവാനുള്ള നടപടികൾ ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.

3.7.5 തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പദ്ധതിക്ക് അംഗീകാരം നൽകുമ്പോൾ ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി ചുവടെ വിവരിക്കുന്ന കാര്യങ്ങൾ ഉറപ്പുവരുത്തേണ്ടതാണ്.

(1) സുലേഖ സോഫ്റ്റ് വെയറിൽ തയ്യാറാക്കി ഓൺലൈനായി സമർപ്പിച്ചിട്ടുള്ള എല്ലാ പ്രോജക്ടുകളും പദ്ധതിരേഖയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

(2) പദ്ധതിയും പ്രോജക്ടുകളും പരിശോധിക്കുന്നതിന് അനുപേക്ഷണീയമായ എല്ലാ രേഖകളും, അവ നൽകേണ്ടതായ രീതിയിൽ തന്നെ ലഭ്യമാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

(3) പദ്ധതി തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ളത് വികസനഫണ്ടിന്റെ മേഖലാ വകയിരുത്തലിന്റെ മാനദണ്ഡങ്ങൾ പാലിച്ചുകൊണ്ടാണ്.

(4) നിർദ്ദിഷ്ട ഉപപദ്ധതികളും പ്രത്യേക പദ്ധതികളും സമഗ്രമായി തന്നെയാണ് തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ളത്.

(5) മാർഗ്ഗരേഖയിലെ വ്യവസ്ഥകൾ പാലിച്ചുകൊണ്ടാണ് പ്രോജക്ടുകൾ രൂപീകരിച്ചിട്ടുള്ളത്.

(6) വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ തയ്യാറാക്കിയ അവസ്ഥാരേഖയിൽ പ്രതിപാദിക്കുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് പരിഹാരമായും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുള്ള വികസന പരിപ്രേക്ഷ്യം, സമീപനം, തന്ത്രം എന്നിവ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്ന തരത്തിലുമാണ് പ്രോജക്ടുകൾ രൂപീകരിച്ചിട്ടുള്ളത്.

(7) അവസ്ഥാ രേഖയിലെ ലഘു - ഗുരുത്വ മൻഗണന പ്രകാരമാണ് പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ളത്.

(8) പ്രോജക്ട് ഫോറങ്ങളുടെ എല്ലാ കോളങ്ങളും പൂരിപ്പിച്ച് ഡാറ്റാ എൻട്രി നടത്തിയിട്ടുണ്ട്.

(9) പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി (എസ്.സി.എസ്.പി), പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി (ട്രി.എസ്.പി) എന്നീ വിഭാഗങ്ങളിലെ പശ്ചാത്തല വികസന പ്രോജക്ടുകൾക്ക് 6.1., 6.2 എന്നീ ഖണ്ഡികകൾ പ്രകാരമുള്ള സർട്ടിഫിക്കറ്റും സോഷ്യൽ മാപ്പും സമർപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.

3.7.6 ഓരോ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെയും വാർഷിക പദ്ധതിയേയും പ്രോജക്ടുകളേയും സംബന്ധിച്ച് മുൻ ഖണ്ഡികയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഒരു പരിശോധനാ റിപ്പോർട്ട് ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി സെക്രട്ടേറിയേറ്റ് തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്.

3.7.7 പരിശോധനാ റിപ്പോർട്ട് ജില്ലാആസൂത്രണസമിതി യോഗത്തിന്റെ കാര്യപരിപാടിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി ചർച്ച ചെയ്യണം.

3.7.8 ചുവടെ വിവരിക്കുന്ന സാഹചര്യങ്ങളിൽ വാർഷിക പദ്ധതിക്ക് ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി അംഗീകാരം നൽകാൻ പാടില്ല.

(1) ആസൂത്രണ നടപടിക്രമങ്ങൾ പാലിക്കാതെ വാർഷിക പദ്ധതി തയ്യാറാക്കുക

(2) എല്ലാ വാർഡുകളിലും പദ്ധതി ആസൂത്രണ വാർഡ്സഭകൾ ചേരാതിരിക്കുക, ചില വാർഡുകളിൽ വാർഡ്സഭായോഗങ്ങൾ ചേർന്നെങ്കിലും ക്വാറം തികയാത്ത അവസ്ഥ ഉണ്ടാകുക

(3) പ്രഖ്യാപിത മത്സ്യ ഗ്രാമങ്ങൾ ഉള്ള നഗരസഭകളിൽ മത്സ്യസഭാ യോഗം ചേരാതെ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കുക

(4) ഭിന്നശേഷിയുള്ളവരുടെ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപന തല യോഗം ചേരാതെ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കുക.

(5) ഊരുകൂട്ടയോഗങ്ങൾ ചേരാൻ ബാദ്ധ്യതയുള്ള നഗരസഭകൾ അപ്രകാരമുള്ള ഊരുകൂട്ട യോഗങ്ങൾ ചേരാതെ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കുക

(6) നിശ്ചിത ഘടനയിലും നിർദ്ദേശിച്ച ഉള്ളടക്കത്തിലുമല്ലാതെ പദ്ധതിരേഖ തയ്യാറാക്കുക.

(7) സർക്കാർ നിർദ്ദേശിച്ച തീയതിക്കുശേഷം പദ്ധതി അംഗീകാരത്തിനായി സമർപ്പിക്കുക.

3.8 പ്രോജക്ടുകളുടെ അംഗീകാരം

3.8.1 പ്രോജക്ട് പരിശോധനയും വെറ്റിംഗ് ഓഫീസർമാരും

(1) വാർഷിക പദ്ധതിക്ക് ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിയുടെ അംഗീകാരം ലഭിച്ചു കഴിഞ്ഞാൽ ഡി.പി.സി ക്ലിയർ ചെയ്യാത്തതും ഭേദഗതി നിർദ്ദേശിച്ചതും ഒഴികെയുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ബന്ധപ്പെട്ട വെറ്റിംഗ് ഓഫീസറുടെ അംഗീകാരത്തിനായി സെക്രട്ടറി അയയ്ക്കേണ്ടതാണ്. പ്രോജക്ട് നിശ്ചിത ഫോറത്തിൽ തയ്യാറാക്കിയ നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ മേലുദ്യോഗസ്ഥരോ അല്ലെങ്കിൽ ആ മേലുദ്യോഗസ്ഥർ ചുമതലപ്പെടുത്തുന്ന വിവിധ തട്ടുകളിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥരോ ആണ് ചുവടെയുള്ള ഖണ്ഡികകളിലെ നിബന്ധനകൾക്ക് വിധേയമായി വെറ്റിംഗ് ഓഫീസർ എന്ന നിലയ്ക്ക് പ്രോജക്ട് പരിശോധിച്ച് അംഗീകാരം നൽകേണ്ടത്. ഉദാ:- കൃഷി ഓഫീസർ തയ്യാറാക്കുന്ന കാർഷിക വികസന പ്രോജക്ട് മേലുദ്യോഗസ്ഥരായ കൃഷി അസിസ്റ്റന്റ് ഡയറക്ടർ/കൃഷി ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ പരിശോധിച്ച് അംഗീകാരം നൽകണം.

(i) മുനിസിപ്പാലിറ്റികളുടെ പ്രോജക്ടുകൾ ബന്ധപ്പെട്ട ജില്ലാതല ഉദ്യോഗസ്ഥ(നോ) അല്ലെങ്കിൽ ബന്ധപ്പെട്ട സംസ്ഥാനതല ഉദ്യോഗസ്ഥ(ൻ) ചുമതലപ്പെടുത്തുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥയോ(നോ) ആണ് അംഗീകാരം നൽകേണ്ടത്.

(ii) കോർപ്പറേഷന്റെ കാര്യത്തിൽ പ്രോജക്ടുകൾക്ക് അംഗീകാരം നൽകേണ്ടത് ബന്ധപ്പെട്ട സംസ്ഥാനതല ഉദ്യോഗസ്ഥ(നോ) അല്ലെങ്കിൽ അവർ ചുമതലപ്പെടുത്തുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥ(നോ) ആയിരിക്കണം.

(2) ഒരു പ്രോജക്ട് പരിശോധിച്ച് അംഗീകാരം നൽകേണ്ടത് ആ പ്രോജക്ട് ഉൾപ്പെടുന്ന ഉപവിഷയ മേഖലയിലെ ഒരു ഉദ്യോഗസ്ഥ(ൻ) ആയിരിക്കണം. നിർവ്വഹണ ചുമതല ഏൽപ്പിക്കുന്നതിന് ആ വിഷയ മേഖലയിൽ ഉദ്യോഗസ്ഥ(ൻ) ഇല്ലെങ്കിൽ മറ്റൊരു മേഖലയിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥയെ(നെ) ചുമതലപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്. ഈ സാഹചര്യത്തിൽ ആ പ്രോജക്ട് പരിശോധിച്ച് അംഗീകാരം നൽകാൻ നിയോഗിക്കേണ്ടത് നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥയുടെ(ന്റെ) മേലുദ്യോഗസ്ഥയെ(നെ) അല്ല, മറിച്ച് പ്രോജക്ട് ഉൾപ്പെടുന്ന ഉപവിഷയ മേഖലയിലെ ഉചിതമായ തലത്തിലെ ഒരു ഉദ്യോഗസ്ഥയെ(നെ) ആണ്.

ഉദാ: മത്സ്യമേഖലയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രോജക്ടിന്റെ നിർവ്വഹണ ചുമതല ഏൽപ്പിക്കുന്നതിന് മത്സ്യവകുപ്പിലെ ബന്ധപ്പെട്ട ഉദ്യോഗസ്ഥൻ ഇല്ലാത്ത ഒരു തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം, കൃഷി ഓഫീസറെയാണ് ആ ചുമതല ഏൽപ്പിക്കുന്നതെങ്കിലും പ്രസ്തുത പ്രോജക്ട് പരിശോധിച്ച് അംഗീകാരം നൽകേണ്ടത് മത്സ്യവകുപ്പിലെ ബന്ധപ്പെട്ട ഉദ്യോഗസ്ഥ(ൻ) തന്നെയാണ്. അതുപോലെ നഗരഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പ്രോജക്ടുകൾ കുടുംബശ്രീ ഗ്രൂപ്പുകൾ വഴി നടപ്പിലാക്കുന്നതാണെങ്കിലും അത്തരം പ്രോജക്ടുകളുടെ വെറ്റിംഗ് ബന്ധപ്പെട്ട വിഷയ മേഖലയിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥ(ൻ) നടത്തേണ്ടതാണ്. കുടുംബശ്രീ ജില്ലാ മിഷൻ കോഓർഡിനേറ്റർ, കുടുംബശ്രീ ഗ്രൂപ്പുകൾ വഴി നടപ്പിലാക്കുന്ന വ്യവസായ സംരംഭകത്വ പ്രോജക്ടുകൾ മാത്രം, വെറ്റ് ചെയ്താൽ മതിയാകും.

(3) ഒരു പ്രോജക്ട് യാതൊരു കാരണവശാലും ആ പ്രോജക്ട് നിർവ്വഹണം നടത്താൻ ചുമതലപ്പെട്ട ഉദ്യോഗസ്ഥ(ൻ) തന്നെ അംഗീകാരം നൽകാൻ പാടില്ല. അതായത് പ്രോജക്ട് അംഗീകരിക്കുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥയും(നും) നിർവ്വഹണം നടത്തുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥയും(നും) ഒരാളാകാൻ പാടില്ല.

(4) പരിശോധനയ്ക്കായി വെറ്റിംഗ് ഓഫീസർക്ക് ലഭിച്ച പ്രോജക്ട് തന്റെ സാങ്കേതിക വൈദഗ്ധ്യ പരിധിയിൽ വരുന്നതല്ലെങ്കിൽ അത് തിരിച്ചയക്കാവുന്നതാണ്. അതുപോലെ പരിശോധനയ്ക്കായി ലഭിച്ച ഒരു പ്രോജക്ട് തന്റെ ചുമതലാ പരിധിയിൽ ഉൾപ്പെടാത്തതോ, അംഗീകാരം നൽകുന്നതിന് മറ്റേതെങ്കിലും ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെയോ സ്ഥാപനങ്ങളുടെയോ സമിതികളുടെയോ ശുപാർശ കൂടി ആവശ്യമാണെങ്കിലോ അക്കാര്യം രേഖപ്പെടുത്തി പ്രോജക്ട് തിരികെ നൽകേണ്ടതാണ്.

(5) ജില്ലാതലത്തിൽ പരിശോധിച്ച് അംഗീകാരം നൽകാൻ കഴിയാത്തതോ/ഉയർന്ന തലത്തിലെ സാങ്കേതിക പരിശോധന ആവശ്യമായതോ ആയ പ്രോജക്ടുകൾ ബന്ധപ്പെട്ട സംസ്ഥാന തല സ്ഥാപനങ്ങളിലേക്ക് (ഉദാ:ശുചിത്വമിഷൻ) ഓൺലൈനായി അയച്ചു കൊടുക്കേണ്ടതാണ്.

(6) ഒരു പ്രോജക്ട് യോജിച്ചതാണോ എന്നത് സംബന്ധിച്ച തീരുമാനമെടുക്കാൻ സ്ഥലം സന്ദർശനം ആവശ്യമാണെങ്കിൽ അപ്രകാരം ചെയ്ത് അനുയോജ്യമായ തീരുമാനം കൈക്കൊള്ളേണ്ടതാണ്.

(7) പ്രോജക്ടിലെ അപാകതകൾ പരിശോധനാവേളയിൽ തന്നെ പരിഹരിച്ച് അംഗീകാര യോഗ്യമാക്കുക എന്ന സമീപനമായിരിക്കണം വെറ്റിംഗ് ഓഫീസർമാർ സ്വീകരിക്കേണ്ടത്. പ്രോജക്ടിൽ അപാകതയുണ്ടെങ്കിൽ അത് തയ്യാറാക്കിയ ഉദ്യോഗസ്ഥയെ(നെ) കൊണ്ട് അവ പരിഹരിച്ച് അംഗീകാരം നൽകേണ്ടതാണ്. ഇത്തരത്തിൽ പ്രോജക്ട് വെറ്റിംഗ് കാര്യക്ഷ മമാക്കുന്നതിന് വെറ്റിംഗ് ഓഫീസർമാരുടെ സൗകര്യാർത്ഥം അവരുടെ ഓഫീസുകളിൽ പ്രോജക്ട് ക്ലിനിക്കുകൾ സംഘടിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്.

(8) അപാകതകളുള്ളതും നിബന്ധനകൾക്കും നിർദ്ദേശങ്ങൾക്കും വിരുദ്ധമായതുമായ ഒരു പ്രോജക്ട് അംഗീകാരം നൽകാതെ തിരികെ നൽകുകയാണെങ്കിൽ അതിനുള്ള കാരണം വ്യക്തമായി അതിൽ രേഖപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്. മാർഗ്ഗരേഖയ്ക്ക് വിരുദ്ധം, അപ്രായോഗികം, നിയമനുസൃതമല്ല, സർക്കാർ അനുമതിക്ക് വിധേയം, സർക്കാർ അനുമതിക്ക് ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു എന്നിങ്ങനെ അവ്യക്തമായ കുറിപ്പുകൾ എഴുതാൻ പാടുള്ളതല്ല.

(9) പ്രോജക്ട് ലഭിച്ച് ഒരാഴ്ചയ്ക്കകം അംഗീകാരമോ സാങ്കേതികാനുമതിയോ നൽകാൻ കഴിയുന്നില്ലെങ്കിൽ വെറ്റിംഗ് ഓഫീസർ അതിന്റെ കാരണം കാണിച്ച് പ്രോജക്ട് തിരിച്ചയയ്ക്കണം.

(10) പ്രോജക്ട് അംഗീകാരത്തിന് ചുവടെ വിവരിക്കുന്ന നടപടിക്രമം ബാധകമായിരിക്കും.

(i) വിഹിതം ഡെപ്പോസിറ്റ് ചെയ്യുന്നതിനോ കൈമാറ്റം ചെയ്യുന്നതിനോ വേണ്ടിയുള്ള പ്രോജക്ടുകൾക്ക് വെറ്റിംഗ് ഓഫീസറുടെ അംഗീകാരം ആവശ്യമില്ല. പകരം അംഗീകാര യോഗ്യമാണെന്നുള്ള നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥയുടെ(ന്റെ) സാക്ഷ്യപത്രം മാത്രം മതിയാകും.

ഉദാ: സമഗ്രശിക്ഷാ കേരളം (എസ്.എസ്.കെ), ഇൻഫർമേഷൻ കേരളാ മിഷൻ എന്നിവയ്ക്ക് കൈമാറേണ്ട തുക.

(ii) നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തികൾ ഒഴികെയുള്ള പ്രോജക്ടുകൾക്ക് അതത് മേഖലയിലെ വെറ്റിംഗ് ഓഫീസറിൽ നിന്നുള്ള അംഗീകാരം തേടേണ്ടതാണ്.

(iii) നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തികൾക്ക് ഖണ്ഡിക 3.8.3 പ്രകാരം നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള എഞ്ചിനീയറിൽ നിന്ന് പ്രോജക്ട് അംഗീകാരവും സാങ്കേതിക അനുമതിയും വാങ്ങേണ്ടതാണ്.

(11) കൃഷി, നീർത്തട പരിപാലനം മുതലായ മഴക്കാലവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് നടപ്പാക്കേണ്ടുന്നതായ പ്രോജക്ടുകൾക്ക് നിർവ്വഹണ അനുമതി ഉചിത സമയത്തു തന്നെ നൽകുകയെന്നത് ബന്ധപ്പെട്ട പരിശോധനാ ഉദ്യോഗസ്ഥയുടെ(ന്റെ) ചുമതലയാണ്. ആ വിഭാഗം പ്രോജക്ടുകൾക്ക് കാലതാമസം കൂടാതെ നിർവ്വഹണ അനുവാദം നേടിയെടുക്കുകയെന്നത് നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥയുടെ(ന്റെ) കടമയാണ്.

(12) നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥ(ൻ) തനിക്ക് അനുവദിച്ചിട്ടുള്ള യൂസർ നെയിമിന്റേയും പാസ് വേർഡിന്റേയും സുരക്ഷിതത്വം ഉറപ്പുവരുത്തേണ്ടതാണ്.

കുറിപ്പ് : പ്രോജക്ട് അംഗീകാരത്തിന് മേൽപറയുന്ന നടപടിക്രമങ്ങൾക്ക് പുറമെ മുനിസിപ്പാലിറ്റികളിലും കോർപ്പറേഷനുകളിലും കൗൺസിൽ തീരുമാനപ്രകാരം സാദ്ധ്യതയ്ക്കനുസരിച്ച് ചുവടെ ചേർക്കുന്ന നടപടിക്രമങ്ങൾ അവലംബിക്കാവുന്നതാണ്.

i. കാർഷിക മേഖലയിൽ കൃഷി ഓഫീസർ നിർവ്വഹണം നടത്തുന്ന പ്രോജക്ടുകൾക്ക് കോർപ്പറേഷനുകളിലെ തന്നെ ചുമതലയുള്ള കൃഷി അസിസ്റ്റന്റ് ഡയറക്ടർ/കൃഷി ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർക്ക് അംഗീകാരം നൽകാവുന്നതാണ്.

ii. മൃഗസംരക്ഷണ മേഖലയിൽ വെറ്ററിനറി സർജൻ നിർവ്വഹണം നടത്തുന്ന പ്രോജക്ടുകൾക്ക് സീനിയർ വെറ്ററിനറി സർജന് അംഗീകാരം നൽകാവുന്നതാണ്.

iii. വനിതാ ശിശുവികസന/സാമൂഹ്യനീതി മേഖലയിൽ ഐ.സി.ഡി.എസ് സൂപ്പർ വൈസർ നിർവ്വഹണം നടത്തുന്ന പ്രോജക്ടുകൾക്ക് ചൈൽഡ് ഡെവലപ്മെന്റ് പ്രോഗ്രാം ഓഫീസർക്ക് അംഗീകാരം നൽകാവുന്നതാണ്.

iv. മുനിസിപ്പാലിറ്റിയിലെ/കോർപ്പറേഷനിലെ ഹെൽത്ത് ഇൻസ്പെക്ടർ നിർവ്വഹണം നടത്തുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ മുനിസിപ്പാലിറ്റി/കോർപ്പറേഷൻ ഹെൽത്ത് സൂപ്പർവൈസറും ഹെൽത്ത് സൂപ്പർവൈസർ നിർവ്വഹണം നടത്തുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ അഡീഷണൽ ഹെൽത്ത് ഓഫീസറും അഡീഷണൽ ഹെൽത്ത് ഓഫീസർ നിർവ്വഹണം നടത്തുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ ഹെൽത്ത് ഓഫീസർക്കും അംഗീകാരം നൽകാവുന്നതാണ്. ഹെൽത്ത് ഓഫീസർ നിർവ്വഹണം നടത്തുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ ജില്ലാ മെഡിക്കൽ ആഫീസറിൽ നിന്നും അംഗീകാരം വാങ്ങേണ്ടതാണ്.

v. മുനിസിപ്പാലിറ്റികളിലെ ഫിഷറീസ് എക്സ്റ്റൻഷൻ ഓഫീസർ നിർവ്വഹണം നടത്തുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ ഫിഷറീസ് അസിസ്റ്റന്റ്/ഫിഷറീസ് ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടറും കോർപ്പറേഷനുകളിൽ ഫിഷറീസ് ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ നിർവ്വഹണം നടത്തുന്ന പ്രോജക്ടുകൾക്ക് ഫിഷറീസ് ഡയറക്ടറും അംഗീകാരം നൽകേണ്ടതാണ്.

vi. സ്കൂൾ ഹെഡ് മാസ്റ്റർ/പ്രിൻസിപ്പൽ നിർവ്വഹണം നടത്തുന്ന വിദ്യാഭ്യാസ മേഖലാ പ്രോജക്ടുകൾക്ക് ബന്ധപ്പെട്ട വിദ്യാഭ്യാസ ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർക്ക് അംഗീകാരം നൽകാവുന്നതാണ്.

vii. വകുപ്പുകൾ/പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങൾ/മറ്റ് ഏജൻസികൾ/മറ്റു തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയ്ക്ക് പണം കൈമാറുന്ന പൊതുഭരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രോജക്ടുകൾ, കൂടാതെ നഗരസഭകൾക്ക് ആസ്തി ആർജ്ജിക്കൽ, (നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തികൾ ഒഴികെ) എന്നീ വിഷയമേഖലാ പ്രോജക്ടുകൾ ഡെപ്യൂട്ടി സെക്രട്ടറി/അഡീഷണൽ സെക്രട്ടറിയെ നിർവ്വഹണം ഏൽപ്പിക്കാവുന്നതും അങ്ങനെയുള്ള പ്രോജക്ടുകൾക്ക് സെക്രട്ടറിക്ക് അംഗീകാരം നൽകാവുന്നതാണ്.

3.8.2 വെറ്റിംഗ് ഓഫീസർമാരുടെ മുഖ്യ ചുമതലകൾ

പ്രോജക്ടുകളിൽ ചുവടെ വിവരിക്കുന്ന നിബന്ധനകൾ പാലിച്ചിട്ടുണ്ട് എന്ന് വെറ്റിംഗ് ഓഫീസർമാർ ഉറപ്പുവരുത്തണം.

(1) മാർഗ്ഗരേഖയിൽ പ്രതിപാദിക്കുന്ന എല്ലാ നടപടിക്രമങ്ങളും പാലിച്ചു കൊണ്ടാണ് പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ളത്.

(2) 1994 ലെ മുനിസിപ്പാലിറ്റി നിയമ പ്രകാരവും സർക്കാർ ഉത്തരവുകൾ പ്രകാരവും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ ചുമതലയിൽ വരുന്ന കാര്യങ്ങൾ നിർവഹിക്കുന്നതിനാണ് പ്രോജക്ട് തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ളത്

(3) ആവശ്യമായ എല്ലാ വിവരങ്ങളും രേഖപ്പെടുത്തിത്തന്നെയാണ് പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ളത്.

(4) പദ്ധതി ആസൂത്രണ മാർഗ്ഗരേഖയിലും സബ്സിഡി മാനദണ്ഡങ്ങളിലും വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുള്ള വ്യവസ്ഥകളും നിർദ്ദേശങ്ങളും പാലിച്ചുകൊണ്ടാണ് ഓരോ പ്രോജക്ടും തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ളത്.

(5) മരാമത്ത് ചട്ടങ്ങളിൽ പ്രതിപാദിക്കുന്ന നടപടിക്രമങ്ങൾക്കും നിബന്ധനകൾക്കും ഒപ്പം മരാമത്ത് പണികൾ സംബന്ധിച്ച് ഈ മാർഗ്ഗരേഖയിൽ പ്രതിപാദിക്കുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങളും പാലിച്ചു കൊണ്ടാണ് നിർമ്മാണ പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ളത്.

(6) സാങ്കേതിക പ്രോജക്ടുകൾ സാങ്കേതിക മാനദണ്ഡങ്ങൾ പാലിക്കുന്നതും സാമ്പത്തിക ക്ഷമതയുള്ളതും ആണ്.

(7) പ്രോജക്ടിൽ ചെലവിനങ്ങൾ നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ളത് ഔചിത്യപൂർണ്ണവും പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഘട്ട നിർണ്ണയം ന്യായവുമാണ്.

3.8.3 നിർമ്മാണ പ്രോജക്ടുകൾക്ക് അംഗീകാരവും സാങ്കേതികാനുമതിയും

(1) നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തികൾക്ക് ചുവടെ വിവരിക്കുന്ന നിബന്ധനകൾക്ക് വിധേയമായി തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പ് എഞ്ചിനീയറിംഗ് വിഭാഗത്തിലെ എഞ്ചിനീയർമാരാണ് വെറ്റിംഗ് ഓഫീസർ എന്ന നിലയ്ക്ക് അംഗീകാരം നൽകേണ്ടത്. പ്രോജക്ടിന് അംഗീകാരം നൽകുന്നതിനൊപ്പം തന്നെ വെറ്റിംഗ് ഓഫീസർ വിശദമായ പരിശോധന നടത്തി സാങ്കേതികാനുമതിയും നൽകേണ്ടതാണ്.

(2) നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥനായ(യായ) എഞ്ചിനീയറുടെ തൊട്ടുമുകളിലുള്ള പദവിയിലെ എഞ്ചിനീയറാണ് പ്രോജക്ടിന് അംഗീകാരവും സാങ്കേതികാനുമതിയും നൽകേണ്ടതെങ്കിലും ചുവടെ നൽകിയിട്ടുള്ള പട്ടികയിലെ സാമ്പത്തിക പരിധിക്കുടി കണക്കിലെടുത്ത് വേണം വെറ്റിംഗ് ഓഫീസർ ആരെന്ന് തീരുമാനിക്കേണ്ടത്.

വിഭാഗം	റോഡ് പ്രവൃത്തികൾ/ കെട്ടിട നിർമ്മാണം എന്നിവയ്ക്ക് സാങ്കേതികാനുമതി നൽകുന്നതിനുള്ള അധികാര പരിധി (ലക്ഷം രൂപ)
അസിസ്റ്റന്റ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർ	30
എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർ	125
സൂപ്രണ്ടിംഗ് എഞ്ചിനീയർ	250
ചീഫ് എഞ്ചിനീയർ	പരിധിയില്ല

(3) അസിസ്റ്റന്റ് എഞ്ചിനീയർ മാത്രമുള്ള മുനിസിപ്പാലിറ്റികളിലെ അസിസ്റ്റന്റ് എഞ്ചിനീയർമാർ നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥരായിട്ടുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ബ്ലോക്കിലെ അസിസ്റ്റന്റ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർ (ഏത് ബ്ലോക്കിലെ അസിസ്റ്റന്റ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചീനീയർക്കാണ് ചുമതല എന്ന്

ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർ തീരുമാനിച്ച് നൽകുന്നതാണ്) പരിശോധിച്ച് അംഗീകാരവും സാങ്കേതികാനുമതിയും നൽകേണ്ടതാണ്.

(4) വിവിധ തസ്തികകളിലെ എഞ്ചിനീയർമാർ ഉള്ള നഗരസഭകളിൽ, സാങ്കേതികാനുമതി നൽകുന്നതിന് നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള സാമ്പത്തിക പരിധി കൂടി കണക്കിലെടുത്തുകൊണ്ട് ചുവടെ പറയും പ്രകാരം നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥരെ നിശ്ചയിക്കുകയാണെങ്കിൽ സാദ്ധ്യതയുള്ള നഗരസഭകൾക്ക് സ്വന്തം സ്ഥാപനത്തിലെ എഞ്ചിനീയറിൽ നിന്ന് തന്നെ പ്രോജക്ട് അംഗീകാരവും സാങ്കേതികാനുമതിയും വാങ്ങുന്ന സാഹചര്യം സൃഷ്ടിക്കാൻ കഴിയും.

(i) അസിസ്റ്റന്റ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർ തസ്തികയുള്ള മുനിസിപ്പാലിറ്റികളിൽ അസിസ്റ്റന്റ് എഞ്ചിനീയർ നിർവ്വഹണം നടത്തുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ മുനിസിപ്പാലിറ്റിയിലെ അസിസ്റ്റന്റ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയറും, അസ്സിറ്റന്റ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർ നിർവ്വഹണം നടത്തുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ ജില്ലാപഞ്ചായത്ത് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയറും പരിശോധിച്ച് അംഗീകാരവും സാങ്കേതികാനുമതിയും നൽകേണ്ടതാണ്.

(ii) എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർ തസ്തികയുള്ള മുനിസിപ്പാലിറ്റികളിൽ അസിസ്റ്റന്റ് എഞ്ചിനീയർ നിർവ്വഹണം നടത്തുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ അസിസ്റ്റന്റ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയറും, അസിസ്റ്റന്റ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർ നിർവ്വഹണം നടത്തുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയറും എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർ നിർവ്വഹണം നടത്തുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ സൂപ്രണ്ടിംഗ് എഞ്ചിനീയറും (ഏത് സൂപ്രണ്ടിംഗ് എഞ്ചിനീയർക്കാണ് ചുമതല എന്നത് എൽ.എസ്.ജി.ഡി. ചീഫ് എഞ്ചിനീയർ തീരുമാനിച്ച് നൽകുന്നതാണ്) പരിശോധിച്ച് അംഗീകാരവും സാങ്കേതികാനുമതിയും നൽകേണ്ടതാണ്.

(iii) സൂപ്രണ്ടിംഗ് എഞ്ചിനീയർ തസ്തികയുള്ള മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷനുകളിൽ അസിസ്റ്റന്റ് എഞ്ചിനീയർ നിർവ്വഹണം നടത്തുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ കോർപ്പറേഷനിലെ അസിസ്റ്റന്റ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയറും, അസിസ്റ്റന്റ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർ നിർവ്വഹണം നടത്തുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ കോർപ്പറേഷനിലെ എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയറും, എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർ നിർവ്വഹണം നടത്തുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ സൂപ്രണ്ടിംഗ് എഞ്ചിനീയറും, സൂപ്രണ്ടിംഗ് എഞ്ചിനീയർ നിർവ്വഹണം നടത്തുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ എൽ.എസ്.ജി.ഡി. ചീഫ് എഞ്ചിനീയറും പരിശോധിച്ച് അംഗീകാരവും സാങ്കേതികാനുമതിയും നൽകേണ്ടതാണ്. ഒന്നിലധികം എഞ്ചിനീയർമാർ നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥരായി വരുന്ന നഗരസഭകളിൽ ഏതെല്ലാം ഉദ്യോഗസ്ഥരെ നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥരാക്കണമെന്ന് കൗൺസിലിന് തീരുമാനിക്കാവുന്നതാണ്.

(5) നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥനായ(യായ) എഞ്ചിനീയർ താൻ നിർവ്വഹണം നടത്തുന്ന പ്രോജക്ടിനു ഒരു കാരണവശാലും അംഗീകാരമോ സാങ്കേതിക അനുമതിയോ നൽകാൻ പാടില്ല.

(6) ഒരു തലത്തിലെ എഞ്ചിനീയറുടെ സാമ്പത്തിക അധികാര പിരിധിക്കപ്പുറമുള്ള അടങ്കൽ തുകയുടെ എസ്റ്റിമേറ്റ് സാങ്കേതികാനുമതിയ്ക്കായി ലഭിക്കുകയാണെങ്കിൽ അതിന് അദ്ദേഹം സാങ്കേതികാനുമതി നൽകാൻ പാടില്ല.

(7) സോളാർ എനർജിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രോജക്ടുകൾ പരിശോധിച്ച് സാങ്കേതികാനുമതി നൽകുന്നതിന് ഓരോ ജില്ലയിലും കെ.എസ്.ഇ.ബിയിലെ ഒരു എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർ,

ഇലക്ട്രിക്കൽ ഇൻസ്പക്ടറേറ്റിലെ എഞ്ചിനീയർ, അനെർട്ട് പ്രോജക്ട് മാനേജർ, ജില്ലാപഞ്ചായത്ത് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർ (കൺവീനർ) എന്നിവർ അടങ്ങുന്ന കമ്മിറ്റി ജില്ലാകളക്ടർ രൂപീകരിക്കേണ്ടതാണ്.

(8) താരതമ്യേന വലിയ പ്രോജക്ടുകൾ സാദ്ധ്യതാ പഠനം നടത്തിയതിനു ശേഷം മാത്രമേ ഏറ്റെടുക്കുവാൻ പാടുള്ളൂ. ഇത്തരമൊരു പഠനം നടത്തുന്നതിന് ജില്ലാ റിസോഴ്സ് സെന്ററിന്റെ സേവനം ഉപയോഗപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്. സാദ്ധ്യതാ പഠനത്തിന് ശേഷം തയ്യാറാക്കുന്ന സ്ഥല പരിശോധനാ റിപ്പോർട്ട്, പ്ലാൻ, ഡിസൈൻ എന്നിവ ചീഫ് എഞ്ചിനീയർ കൺവീനറായുള്ള ഒരു സാങ്കേതിക സമിതി മുൻപാകെ (ഓൺലൈൻ മുഖേന) അവതരിപ്പിച്ച് സമിതിയുടെ അഭിപ്രായവും ഉപദേശവും കൂടി പരിഗണിച്ചുകൊണ്ട് പ്രോജക്ടുകൾക്ക് അന്തിമ രൂപം നൽകാവുന്നതും തുടർനടപടികളിലേക്ക് കടക്കാവുന്നതുമാണ്. ഈ ചർച്ചയിൽ/അവതരണത്തിൽ സാദ്ധ്യതാ പഠനം നടത്തിയ ജില്ലാ റിസോഴ്സ് സെന്റർ അംഗങ്ങളെ കൂടി പങ്കെടുപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. ഒരു കോടി രൂപയ്ക്ക് മുകളിലുള്ള എല്ലാ പ്രോജക്ടുകൾക്കും നിർബന്ധമായും ഈ സംവിധാനം ബാധകമായിരിക്കും. ഒരു കോടി രൂപയ്ക്ക് താഴെയുള്ള പ്രോജക്ടുകളുടെ കാര്യത്തിലും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമെങ്കിൽ ഈ സംവിധാനം പ്രയോജനപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

(9) സാങ്കേതികാനുമതി നൽകുന്നതിന് തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ് എഞ്ചിനീയർമാരുടെ ചുമതലകളും മറ്റ് നിബന്ധനകളും ചുവടെ വിവരിക്കുന്ന പ്രകാരമായിരിക്കുന്നതാണ്.

(i) ബിൽ തയ്യാറാക്കുക, സൂക്ഷ്മ പരിശോധന നടത്തുക (scrutiny) മുതലായ ജോലികളുമായി നേരിട്ട് ബന്ധമുള്ള Drawing Branch ലെ സാങ്കേതിക വിഭാഗം ജീവനക്കാരെ പ്രോജക്ട് നിർവ്വഹണ ചുമതലയിൽ നിന്ന് ഒഴിവാക്കേണ്ടതാണ്.

(ii) എല്ലാ പൊതുമരാമത്ത് പ്രവൃത്തികളുടേയും എസ്റ്റിമേറ്റ് PRICE Software മുഖേന തയ്യാറാക്കണം.

(iii) റിവൈസ്ഡ് എസ്റ്റിമേറ്റ് തയ്യാറാക്കുമ്പോൾ പൊതുമരാമത്ത് മാന്വൽ പ്രകാരമുള്ള നിബന്ധനകൾ കർശനമായും പാലിക്കേണ്ടതാണ്.

(iv) ഒരു നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തി നടപ്പാക്കിവരുമ്പോൾ ചുവടെ വിവരിക്കുന്ന കാര്യങ്ങളിൽ ഏതെങ്കിലും സംഗതികൾ കൂടി ഉൾപ്പെടുന്നുവെങ്കിൽ ആ നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തിക്ക് റിവൈസ്ഡ് എസ്റ്റിമേറ്റ് (Revised Estimate) തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്.

(a) ഒറിജിനൽ പ്രോജക്ടിൽ (Original Project) വിഭാവനം ചെയ്ത ഏതെങ്കിലും പ്രവൃത്തികൾ ഒഴിവാക്കുകയോ, കൂട്ടിച്ചേർക്കുകയോ, മാറ്റം വരുത്തുകയോ ചെയ്യേണ്ടി വരുന്ന സാഹചര്യം,

(b) അംഗീകാരം ലഭിച്ച ഒറിജിനൽ നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തിയുടെ രൂപകൽപനയിൽ (Design) ഘടനപരമായ വലിയ മാറ്റം (Major Structural Changes) ആവശ്യമാണെങ്കിൽ,

(c) ഒരു പ്രവൃത്തിയുടെ ചെലവ് സാങ്കേതിക അനുമതി ലഭിച്ച തുകയുടെ 5 ശതമാനത്തിൽ അധികം ആകാൻ സാദ്ധ്യതയുണ്ടെങ്കിൽ.

(v) ഒരു നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തി നടപ്പിലാക്കുമ്പോൾ മുകളിൽ വിവരിച്ച സാഹചര്യങ്ങൾ പ്രതീക്ഷിക്കുകയാണെങ്കിൽ ആ പ്രവൃത്തിയുടെ ഭേദഗതി ചെയ്ത എസ്റ്റിമേറ്റിന് (Revised Estimate) കാലതാമസം കൂടാതെ സാങ്കേതികാനുമതിതേടേണ്ടതാണ്. പ്രവൃത്തി പൂർത്തിയായതിനുശേഷമോ നിർവ്വഹണത്തിൽ വളരെയേറെ പുരോഗതി ഉണ്ടായതിനു ശേഷമോ (Advanced Stage of Completion) സമർപ്പിക്കുന്ന റിവൈസ്ഡ് എസ്റ്റിമേറ്റിന് അനുമതി നൽകാൻ പാടില്ല.

(vi) എസ്റ്റിമേറ്റ് വീണ്ടും കണക്കാക്കുക (Recast the Estimate), ഭേദഗതി ചെയ്യുക (Revised Estimate) എന്നിവയ്ക്ക് സാങ്കേതികാനുമതി നൽകുവാൻ ഓരോ തലത്തിലെയും എഞ്ചിനീയർമാർക്ക് അനുവദനീയമായ അധികാര പരിധി ബാധകമാണ്.

(10) എസ്റ്റിമേറ്റുകൾക്ക് സാങ്കേതികാനുമതി നൽകുന്നതിന്റെ ഭാഗമായുള്ള സൂക്ഷ്മ പരിശോധനയുടെ തട്ടുകൾ പരമാവധി കുറയ്ക്കണം. അസിസ്റ്റന്റ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയറുടെ അധികാര പരിധിക്ക് മുകളിൽ സാങ്കേതികാനുമതി നൽകേണ്ട സന്ദർഭത്തിൽ അസിസ്റ്റന്റ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയറുടെ സൂക്ഷ്മ പരിശോധനയ്ക്ക്ശേഷം എസ്റ്റിമേറ്റും ബന്ധപ്പെട്ട രേഖകളും സാങ്കേതിക അനുമതി നൽകാൻ അധികാരപ്പെട്ട എഞ്ചിനീയർക്ക് PRICE സോഫ്റ്റ് വെയർ വഴി അയയ്ക്കേണ്ടതാണ്. ഇടത്തട്ടിലുള്ള സൂക്ഷ്മ പരിശോധന ഒഴിവാക്കണം.

(11) മാർഗ്ഗരേഖയിലെ നിർദ്ദേശങ്ങൾക്ക് വിരുദ്ധമായി പ്രോജക്ടിന് അംഗീകാരം നൽകിയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അതിന്റെ നഷ്ടോത്തരവാദിത്വം വെറ്റിംഗ് ഓഫീസർക്കും പ്രോജക്ട് നിർവ്വഹണ ത്തിന്റെ ഭാഗമായി ഉണ്ടാകുന്ന വീഴ്ചകൾക്ക് നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥയ്ക്കും(നും) നഷ്ടോത്തരവാദിത്വം ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതാണ്.

3.8.4 ഇലക്ട്രിക്കൽ/ ഇലക്ട്രോണിക്സ് പ്രവൃത്തികളുടെ എസ്റ്റിമേറ്റ് തയ്യാറാക്കൽ, സാങ്കേതികാനുമതി മുതലായ കാര്യങ്ങൾ

(എ) ഇലക്ട്രിക്കൽ പ്രവൃത്തികൾ

(i) ഗ്രാമ, ബ്ലോക്ക്, ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളുടെയും മുനിസിപ്പാലിറ്റികളുടെയും ഇലക്ട്രിക്കൽ പ്രവൃത്തികളുടെ എസ്റ്റിമേറ്റ് പരിശോധിച്ച് സാങ്കേതികാനുമതി നൽകുന്നതിന് ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി ഒരു ടെക്നിക്കൽ കമ്മിറ്റി രൂപീകരിക്കേണ്ടതാണ്. പൊതുമരാമത്ത് വകുപ്പ് (ഇലക്ട്രിക്കൽ), കെ.എസ്.ഇ.ബി, ഇലക്ട്രിക്കൽ ഇൻസ്പെക്ടറേറ്റ് എന്നിവിടങ്ങളിൽ നിന്നും വിരമിച്ച അനുയോജ്യരായ ഇലക്ട്രിക്കൽ എഞ്ചിനീയർമാർ അംഗങ്ങളും ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർ കൺവീനറുമായിരിക്കണം. സമാനരീതിയിൽ കോർപ്പറേഷന്റെ പ്രവർത്തികൾക്ക് സാങ്കേതികാനുമതി നൽകുന്നതിന് മാത്രമായി കോർപ്പറേഷനിലെ സൂപ്രണ്ടിംഗ് എഞ്ചിനീയർ കൺവീനറായി മറ്റൊരു കമ്മിറ്റിയും (ആറ് ജില്ലകളിൽ) ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി രൂപീകരിക്കേണ്ടതാണ്.

(ii) വിരമിച്ച ഇലക്ട്രിക്കൽ എഞ്ചിനീയർമാരുടെ സേവനം ആവശ്യമായത്ര ലഭിക്കുന്നതിന് ബുദ്ധിമുട്ട് നേരിടുന്ന ജില്ലകളിൽ പൊതുമരാമത്ത് വകുപ്പ് (ഇലക്ട്രിക്കൽ), കെ.എസ്.ഇ.ബി, ഇലക്ട്രിക്കൽ ഇൻസ്പെക്ടറേറ്റ് എന്നിവിടങ്ങളിൽ നിന്നും വിരമിച്ച അനുയോജ്യനായ ഒരു എൻജിനീയറോ സർക്കാർ/എയ്ഡഡ് എഞ്ചിനീയറിംഗ് കോളേജിലെ ഇലക്ട്രിക്കൽ വിഭാഗത്തിലെ ഒരു അധ്യാപകനോ അംഗമായി ഉണ്ടാകണം എന്ന നിബന്ധനയോടെ ബി.ടെക് ഇലക്ട്രിക്കൽ

ബിരുദവും ഇലക്ട്രിക്കൽ ലൈസൻസും ഉള്ളവരെ ഉൾപ്പെടുത്തി ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിക്ക് ഒരു ടെക്നിക്കൽ കമ്മിറ്റി രൂപീകരിക്കാവുന്നതാണ്. ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർ ഈ കമ്മിറ്റിയുടെ കൺവീനർ ആയിരിക്കും.

(iii) ടെക്നിക്കൽകമ്മിറ്റി യോഗം ചേർന്ന് തീരുമാനങ്ങൾ എടുക്കേണ്ടതും യോഗത്തിന്റെ മിനിട്ട്സ് കൺവീനർ സൂക്ഷിക്കേണ്ടതുമാണ്. കമ്മിറ്റിയിലെ ഇലക്ട്രിക്കൽ എഞ്ചിനീയർമാർ സാങ്കേതികമാനുമതി നൽകുന്നതിനുള്ള പരിശോധന നടത്തണം. തുടർന്ന് കമ്മിറ്റി തീരുമാന പ്രകാരം കൺവീനർ സാങ്കേതികാനുമതി നൽകണം.

(iv) ടെക്നിക്കൽ കമ്മിറ്റികളുടെ സാങ്കേതികാനുമതി നൽകുന്നതിനുള്ള സാമ്പത്തിക പരിധി രണ്ടു കോടി രൂപയായിരിക്കും. രണ്ടു കോടി രൂപയ്ക്കു മുകളിലുള്ള പ്രവൃത്തികളുടെ സാങ്കേതികാനുമതി പൊതുമരാമത്ത് വകുപ്പിന്റെ ബന്ധപ്പെട്ട വിഭാഗത്തിൽ നിന്നും വാങ്ങേണ്ടതാണ്.

(v) ടെക്നിക്കൽ കമ്മിറ്റിയുടെ യോഗത്തിൽ പങ്കെടുക്കുന്ന അനൗദ്യോഗിക അംഗങ്ങൾക്ക് ഒരു യോഗത്തിന് 750 രൂപ നിരക്കിൽ സിറ്റിംഗ് ഫീസ് അനുവദിക്കാവുന്നതാണ്. യോഗത്തിന്റെ മിനിട്സ്, ഹാജർ തുടങ്ങിയ വിവരങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചുകൊണ്ട് സിറ്റിംഗ് ഫീസ് അനുവദിക്കുന്നതിനുള്ള ക്ലെയിം കമ്മിറ്റിയുടെ കൺവീനർ ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി സെക്രട്ടേറിയറ്റിന് നൽകേണ്ടതും ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിയുടെ ഫണ്ടിൽ നിന്നും അംഗങ്ങൾക്ക് സിറ്റിംഗ് ഫീസ് അനുവദിക്കേണ്ടതുമാണ്,

(vi) ഇലക്ട്രിക്കൽ പ്രവൃത്തികളുടെ എസ്റ്റിമേറ്റ് തയ്യാറാക്കുക, ടെണ്ടർ രേഖകൾ തയ്യാറാക്കുക, നിർവ്വഹണ മേൽനോട്ടം വഹിക്കുക, അളവുകൾ രേഖപ്പെടുത്തുക, ബിൽ തയ്യാറാക്കുക തുടങ്ങിയ കാര്യങ്ങൾക്ക് ടെക്നിക്കൽ കമ്മിറ്റിയിലെ അംഗങ്ങളുടെ സേവനം ഉപയോഗപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്. ടെക്നിക്കൽ കമ്മിറ്റി അംഗമായ ഒരു എഞ്ചിനീയറെ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് തിരഞ്ഞെടുക്കാവുന്നതും മേൽപ്പറഞ്ഞ ചുമതലകൾ നിറവേറ്റുന്നതിന് പ്രസ്തുത എൻജിനീയറുമായി കരാറിൽ ഏർപ്പെടാവുന്നതുമാണ്. കരാറിൽ ചുമതലകളും വ്യവസ്ഥകളും വ്യക്തമാക്കുകയും സമ്മതപത്രം വാങ്ങുകയും വേണം. എസ്റ്റിമേറ്റ് തയ്യാറാക്കുന്നതിന് എസ്റ്റിമേറ്റിന്റെ 0.5 ശതമാനം തുക (കുറഞ്ഞത് 1000 രൂപ, പരമാവധി 50,000 രൂപ) പ്രതിഫലം/ഓണറേറിയം ആയി നൽകാവുന്നതാണ്. ടെണ്ടർ രേഖകൾ തയ്യാറാക്കുക, നിർവ്വഹണ മേൽനോട്ടം വഹിക്കുക, അളവുകൾ രേഖപ്പെടുത്തുക, ബിൽ തയ്യാറാക്കുക തുടങ്ങിയവയ്ക്ക് 1.5 ശതമാനം തുകയും (കുറഞ്ഞത് 2000 രൂപ, പരമാവധി 2,00,000 രൂപ) പ്രതിഫലം നൽകാം.

(vii) ചെക്ക് മെഷർമെന്റ് നടത്തുന്നതിനും ടെക്നിക്കൽ കമ്മിറ്റിയിലെ ഒരു അംഗത്തിന്റെ സേവനം ഉപയോഗപ്പെടുത്താവുന്നതാണ് .എന്നാൽ നിർവ്വഹണ മേൽനോട്ടം നടത്തി അളവുകൾ രേഖപ്പെടു ത്തിയ അതേ അംഗത്തെ തന്നെ ചെക്ക് മെഷർമെന്റ് നടത്തുന്നതിന് നിയോഗിക്കാൻ പാടില്ല. മറ്റൊരു അംഗത്തെ നിയോഗിക്കാവുന്നതാണ്. എസ്റ്റിമേറ്റിന്റെ 0.5 ശതമാനം തുക (കുറഞ്ഞത് 1000 രൂപ, പരമാവധി 50,000 രൂപ) ഇതിന് പ്രതിഫലമായി നൽകാവുന്നതാണ്.

(ബി) ഇലക്ട്രോണിക്സ് പ്രവൃത്തികൾ

ഇലക്ട്രിക്കൽ പ്രവൃത്തികൾക്ക് ഏർപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള മാതൃകയിലെ സമാന സംവിധാനം ഇലക്ട്രോണിക്സ് പ്രവൃത്തികൾക്കും ആവിഷ്കരിക്കേണ്ടതാണ്. അതായത് ഇലക്ട്രോണിക്സ് പ്രവൃത്തികളുടെ എസ്റ്റിമേറ്റ് പരിശോധിച്ച് സാങ്കേതികാനുമതി നൽകുന്നതിന് ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി ഒരു ടെക്നിക്കൽ കമ്മിറ്റി രൂപീകരിക്കേണ്ടതാണ്. പൊതുമരാമത്ത്(ഇലക്ട്രോണിക്സ്), കെ.എസ്.ഇ.ബി, കെൽട്രോൺ എന്നിവിടങ്ങളിൽ നിന്നും വിരമിച്ച അനുയോജ്യരായ ഇലക്ട്രോണിക്സ് എഞ്ചിനീയർമാർ അംഗങ്ങളും ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർ കൺവീനറുമായിരിക്കണം. എസ്റ്റിമേറ്റ് തയ്യാറാക്കുക, സാങ്കേതികാനുമതി വാങ്ങുക, ടെണ്ടർ രേഖകൾ തയ്യാറാക്കുക, നിർവ്വഹണ മേൽനോട്ടം വഹിക്കുക, അളവുകൾ രേഖപ്പെടുത്തുക, ബിൽ തയ്യാറാക്കുക, ചെക്ക് മെഷർമെന്റ് നടത്തുക എന്നിവയ്ക്ക് 3.8.4 (എ) (iii) മുതൽ 3.8.4 (എ) (vii) വരെയുള്ള ഖണ്ഡികകൾ പ്രകാരം ഇലക്ട്രിക്കൽ പ്രവൃത്തികൾക്ക് നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള മാർഗ്ഗ നിർദേശങ്ങൾ ഇലക്ട്രോണിക്സ് പ്രവൃത്തികൾക്കും ബാധകമായിരിക്കും. ജില്ലാ തലത്തിൽ ഒരു കമ്മിറ്റി മതിയാകും. കോർപ്പറേഷന് വേണ്ടി പ്രത്യേക കമ്മിറ്റി ആവശ്യമില്ല.

(**സി**) രണ്ടു കോടി രൂപയ്ക്ക് മുകളിലുള്ള ഇലക്ട്രിക്കൽ/ഇലക്ട്രോണിക്സ് പ്രവൃത്തികൾ പൊതുമരാമത്ത് വകുപ്പിന്റെ ബന്ധപ്പെട്ട വിഭാഗങ്ങൾ മുഖേന നിർവഹണം നടത്തേണ്ടതാണ്. രണ്ടു കോടി രൂപയ്ക്ക് താഴെയുള്ള പ്രവൃത്തികളും ആവശ്യമെങ്കിൽ പൊതുമരാമത്ത് വകുപ്പിന്റെ ബന്ധപ്പെട്ട വിഭാഗങ്ങൾ (ഇലക്ട്രിക്കൽ/ഇലക്ട്രോണിക്സ്) മുഖേന നിർവഹണം നടത്താവുന്നതാണ്. പൊതുമരാമത്ത് വകുപ്പിന്റെ ബന്ധപ്പെട്ട വിഭാഗങ്ങൾ മുഖേന നിർവഹണം നടത്തുന്ന സംഗതിയിൽ എസ്റ്റിമേറ്റ് തയ്യാറാക്കൽ, സാങ്കേതികാനുമതി നൽകൽ തുടങ്ങിയ ചുമതലകൾ പൊതുമരാമത്ത് വകുപ്പിന്റെ ബന്ധപ്പെട്ട വിഭാഗങ്ങൾ മുഖേന നിർവഹിക്കേണ്ടതാണ്.

(**ഡി**) ഇലക്ട്രിക്കൽ/ഇലക്ട്രോണിക്സ് പ്രവൃത്തികളുടെ കാര്യത്തിലും മറ്റ് പൊതുമരാമത്ത് പ്രവൃത്തികളിലെന്നപോലെ ഈ മാർഗ്ഗരേഖയുടെ ഖണ്ഡിക 14 (4) ൽ വിവരിച്ചിരിക്കുന്നത് പ്രകാരം ഒരു ശതമാനം പ്രവൃത്തികളെങ്കിലും റാൻഡം രീതിയിൽ തെരഞ്ഞെടുത്ത് പൊതുമരാമത്ത് മാന്വൽ നിഷ്കർഷിക്കുന്ന പ്രകാരമുള്ള ഗുണനിലവാര പരിശോധനയ്ക്ക് വിധേയമാക്കേണ്ടതാണ്.

3.8.5 നൂതന (Innovative) പ്രോജക്ടുകളുടെ അംഗീകാരത്തിന് പ്രത്യേക സംവിധാനം

(1) പ്രാദേശിക വികസന പ്രശ്നങ്ങളുടെ പ്രത്യേകതകൾ വിശകലനം ചെയ്ത് പ്രശ്നപരിഹാരത്തിന് അതാതിടങ്ങളിലെ വിഭവസാദ്ധ്യതകൾക്കനുസരിച്ച് സമുചിതമായ പരിഹാര നിർദ്ദേശങ്ങൾ രൂപപ്പെടുത്തുകയാണ് വികേന്ദ്രീകൃതാസൂത്രണ ലക്ഷ്യങ്ങളിൽ പ്രധാനമായത്. നൂതനമായ ആശയങ്ങൾ നവീന സാങ്കേതിക വിദ്യകൾ, പുതിയ പ്രക്രിയകൾ, പുതിയ നിർവ്വഹണ രീതികൾ, പുതിയ പങ്കാളിത്ത മാതൃകകൾ, പുതിയ മൂലധന നിക്ഷേപ രീതികൾ എന്നിവ അവലംബിച്ചുകൊണ്ടുള്ള വികസന പ്രോജക്ടുകളെയാണ് നൂതന പ്രോജക്ടുകൾ എന്നതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. അവയ്ക്ക് സാധാരണ പ്രോജക്ട് അംഗീകാര രീതിയിൽ നിന്നും വ്യത്യസ്തമായി സബ്സിഡിയുൾപ്പെടെയുള്ള ഘടകങ്ങൾ പരിശോധിച്ച് അനുമതി നൽകുന്നതിന് ത്രിതല പഞ്ചായത്തുകൾക്കും നഗരസഭകൾക്കും വേണ്ടി ജില്ലാ ആസൂത്രണസമിതി ഒരു വിദഗ്ധ സമിതിയെ നിയോഗിക്കേണ്ടതാണ്.

(2) ജില്ലാ കളക്ടർ ചെയർപേഴ്സൺ ആയുള്ള പ്രസ്തുതസമിതിയിൽ ജില്ലാ പ്ലാനിംഗ് ആഫീസർ കൺവീനറും, ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിയിലെ സർക്കാർ നോമിനി, ജില്ലാ വികസന കമ്മീഷണർ, ജോയിന്റ് ഡയറക്ടർ (തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ്), ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ (ഇക്കണോമിക്സ് ആന്റ് സ്റ്റാറ്റിസ്റ്റിക്സ്), ജില്ലാ ടൗൺപ്ലാനർ എന്നിവർ അംഗങ്ങളും ആയിരിക്കുന്നതാണ്. പ്രോജക്ട് ഉൾപ്പെടുന്ന വികസന മേഖലയുടെ/വിഷയമേഖലയുടെ ജില്ലാതല ആഫീസർ, ജില്ലാ തലത്തിൽ ലഭ്യമായ രണ്ടിൽ കുറയാതെയുള്ള വിഷയമേഖല വിദഗ്ധർ എന്നിവരെ ബന്ധപ്പെട്ട മേഖലയിലെ ചർച്ച നടക്കുന്ന യോഗത്തിലേക്ക് ക്ഷണിതാക്കളായി പങ്കെടുപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. ഇപ്രകാരം ക്ഷണിതാക്കളായി പങ്കെടുപ്പിക്കേണ്ട വിദഗ്ധരുടെ ഒരു പാനൽ അംഗീകരിച്ച ജില്ലാ കളക്ടർ ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കേണ്ടതാണ്.

(3) പ്രസ്തുത വിദഗ്ധസമിതി ചുവടെ പറയുന്ന കാര്യങ്ങൾ പരിശോധിക്കണം.

(i) നിർദ്ദേശിക്കപ്പെടുന്ന പ്രോജക്ട് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ ചുമതലകളിൽ പ്പെടുന്നതാണോ?

(ii) സാമ്പത്തിക-സാങ്കേതിക-പ്രായോഗിക ക്ഷമതയുള്ള പ്രോജക്ട് ആണോ?

(iii) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് വേണ്ടിയുള്ള സബ്സിഡി മാർഗ്ഗരേഖയിലേയോ സംസ്ഥാന സർക്കാർ വകുപ്പിലെയോ മാനദണ്ഡങ്ങൾ ബാധകമാക്കാവുന്നതാണോ?

(iv) നിർദ്ദേശിക്കപ്പെടുന്ന ചെലവുകളും പ്രതീക്ഷിക്കുന്ന സബ്സിഡികളും അനുയോജ്യവും നീതീകരിക്കാവുന്നതുമാണോ?

(v) നിർദ്ദേശിക്കപ്പെടുന്ന പ്രോജക്ട് ജെൻഡർ സൗഹൃദമാണോ?

(vi) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഇടപെട്ട് സഹായിക്കാതെ തന്നെ സ്വകാര്യ വ്യക്തികൾ/ സ്ഥാപനങ്ങൾ വിജയകരമായി പ്രവർത്തിക്കുന്ന മേഖലയാണോ? (അല്ലെങ്കിൽ മാത്രമേ തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനം ഇടപെടേണ്ടതുള്ളൂ).

(4) ക്രമനമ്പർ (3)ലെ കാര്യങ്ങൾ പ്രോജക്ട് വിഭാവനം ചെയ്തവരുമായി ചർച്ച ചെയ്ത് ഭേദഗതി ആവശ്യമാണെങ്കിൽ അവകൂടി ഉൾപ്പെടുത്തി സാങ്കേതിക മികവുള്ള പ്രോജക്ടുകളാണെന്ന് ഉറപ്പാക്കിയശേഷം അംഗീകാരം നൽകുകയാണ് സമിതിയുടെ ചുമതല. നിർദ്ദേശിക്കപ്പെടുന്ന നൂതനാശയം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകതയും നിർദ്ദേശിക്കപ്പെടുന്ന ചെലവും സബ്സിഡിയും നീതികരിക്കുന്നതിനുള്ള യുക്തിയും മിനിട്ട്സിൽ രേഖപ്പെടുത്തണം.

3.8.6 പ്രോജക്ടുകളുടെ അനുമതി നിരീക്ഷണവും മോണിട്ടറിംഗും

(1) പ്രോജക്ടുകൾക്ക് അനുമതി നൽകുന്നതിനുള്ള കാലതാമസം ഒഴിവാക്കുന്നതിനായി ഗ്രാമ-ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകൾക്കും മുനിസിപ്പാലിറ്റികൾക്കും വേണ്ടി ജില്ലാ ആസൂത്രണസമിതി ചെയർപേഴ്സൺ അദ്ധ്യക്ഷനായും(യായും) ജില്ലാ കളക്ടർ സെക്രട്ടറിയായും ജില്ലാ പ്ലാനിംഗ് ഓഫീസർ കൺവീനറായും, ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിയിലെ സർക്കാർ നോമിനി, ജില്ലാ വികസന കമ്മീഷണർ, ജോയിന്റ് ഡയറക്ടർ (തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്), ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ (ഇക്കണോമിക്സ് ആന്റ് സ്റ്റാറ്റിസ്റ്റിക്), ജില്ലാ ടൗൺ പ്ലാനർ, ജനകീയാസൂത്രണ ജില്ലാ ഫെസിലിറ്റേറ്റർ എന്നിവർ അംഗങ്ങളുമായുള്ള ഒരു നിരീക്ഷണ സമിതി ഓരോ ജില്ലയിലും പ്രവൃത്തിക്കേണ്ടതാണ്.

(2) വെറ്റിംഗ് ഓഫീസർമാർ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പ്രോജക്ടുകൾക്ക് യഥാസമയം അനുമതി നൽകുന്നുണ്ടോ എന്ന് നിരീക്ഷിക്കുന്നതിനും പുരോഗതി വിലയിരുത്തുന്നതിനും ആവശ്യാനുസരണം യോഗം ചേരേണ്ടതാണ്. സമിതിയുടെ യോഗ മിനിറ്റ്സ് ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിക്ക് സമർപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

(3) ജില്ലാപഞ്ചായത്തുകളുടെയും കോർപ്പറേഷനുകളുടെയും അനുമതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട മോണിട്ടറിംഗ് വികേന്ദ്രീകൃതാസൂത്രണ സംസ്ഥാനതല കോ-ഓർഡിനേഷൻ കമ്മിറ്റി നിർവഹിക്കേണ്ടതാണ്.

4 പരാതി പരിഹാര സംവിധാനങ്ങൾ

4.1 പ്രോജക്ട് അംഗീകാരവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പരാതികൾ

തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പ്രോജക്ട് അംഗീകാരവും സാങ്കേതികാനുമതിയും സംബന്ധിച്ച് വെറ്റിംഗ് ഓഫീസറുടെ തീരുമാനത്തിന്മേലുള്ള പരാതികൾ പരിഗണിക്കുന്നതിന് ചുവടെ പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്ന പ്രകാരം അപ്പലേറ്റ് കമ്മിറ്റികൾ പ്രവൃത്തിക്കേണ്ടതാണ്. വാർഷിക പദ്ധതി പരിഗണിച്ച് അംഗീകാരം നൽകിയപ്പോൾ ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി ഏതെങ്കിലും പ്രോജക്ടിന് അനുമതി നൽകിയിട്ടില്ലെങ്കിൽ ആ പ്രോജക്ട് അപ്പലേറ്റ് കമ്മിറ്റിക്ക് സമർപ്പിക്കാൻ പാടില്ല. അത്തരം പരാതികൾ വികേന്ദ്രീകൃതാസൂത്രണ സംസ്ഥാനതല കോ-ഓർഡിനേഷൻ കമ്മിറ്റിയുടെ പരിഗണനയ്ക്ക് സമർപ്പിക്കാവുന്നതാണ്.

4.1.1 ജില്ലാതല അപ്പലേറ്റ് കമ്മിറ്റി (ഗ്രാമ/ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകൾക്കും മുനിസിപ്പാലിറ്റികൾക്കും)

(1) ഗ്രാമ-ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകളുടെയും മുനിസിപ്പാലിറ്റികളുടെയും പ്രോജക്ടുകളുടെ അംഗീകാരം/ സാങ്കേതികാനുമതി സംബന്ധിച്ച് വെറ്റിംഗ് ഓഫീസറുടെ തീരുമാനത്തിന്മേലുള്ള പരാതികൾ പരിഗണിക്കുന്നതിന് ജില്ലാതലത്തിൽ ഒരു അപ്പലേറ്റ് കമ്മിറ്റി പ്രവൃത്തിക്കേണ്ടതാണ്.

(2) ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി ചെയർപേഴ്സൺ കമ്മിറ്റിയുടെ അദ്ധ്യക്ഷയും(നം) ജില്ലാ കളക്ടർ സെക്രട്ടറിയും ജില്ലാ പ്ലാനിംഗ് ഓഫീസർ കൺവീനറുമായിരിക്കും. ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിയിലെ സർക്കാർ നോമിനി, ജില്ലാ വികസന കമ്മീഷണർ, ജോയിന്റ് ഡയറക്ടർ (തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്), ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ (ഇക്കണോമിക്സ് ആന്റ് സ്റ്റാറ്റിസ്റ്റിക്സ്), ജില്ലാ ടൗൺ പ്ലാനർ, പരാതിയുള്ള പ്രോജക്ടിനെ കുറിച്ച് വിദഗ്ദ്ധോപദേശം നൽകാൻ ചുമതലപ്പെട്ട വകുപ്പിലെ/ വകുപ്പുകളിലെ ജില്ലയിലെ ഏറ്റവും ഉയർന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥർ എന്നിവരായിരിക്കും ജില്ലാതല കമ്മിറ്റിയിലെ അംഗങ്ങൾ. മറ്റ് വിദഗ്ദ്ധരേയും ബന്ധപ്പെട്ട നഗരസഭയുടെ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർമാനെയും ഉദ്യോഗസ്ഥരേയും ഈ കമ്മിറ്റിയിലേക്ക് ക്ഷണിക്കാവുന്നതാണ്.

4.1.2 സംസ്ഥാനതല അപ്പലേറ്റ് കമ്മിറ്റി (ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്കും കോർപ്പറേഷനുകൾക്കും)

(1) ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളുടെയും കോർപ്പറേഷനുകളുടേയും കാര്യത്തിൽ പ്രോജക്ടുകളുടെ അംഗീകാരം/ സാങ്കേതികാനുമതി സംബന്ധിച്ച് വെറ്റിംഗ് ഓഫീസറുടെ തീരുമാനത്തിന്മേലുള്ള പരാതികൾ പരിഗണിക്കുന്നതിന് സംസ്ഥാനതലത്തിൽ ഒരു അപ്പലേറ്റ് കമ്മിറ്റി പ്രവൃത്തിക്കേണ്ടതാണ്.

(2) പ്രിൻസിപ്പൽ ഡയറക്ടർ (തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ്), ഡയറക്ടർ (റൂറൽ), ഡയറക്ടർ (അർബൻ) എന്നിവർ അംഗങ്ങളായുള്ള സംസ്ഥാനതല അപ്പലേറ്റ് കമ്മിറ്റിയുടെ അദ്ധ്യക്ഷ(ൻ)തദ്ദേശസ്വയം ഭരണ വകുപ്പ് സെക്രട്ടറിയും കൺവീനർ സംസ്ഥാന ആസൂത്രണ ബോർഡ് വികേന്ദ്രീകൃതാ സൂത്രണ വിഭാഗം ചീഫും ആയിരിക്കും. സംസ്ഥാനതല അപ്പലേറ്റ് കമ്മിറ്റിയുടെ യോഗത്തിലേക്ക് കമ്മിറ്റിയുടെ പരിഗണനയക്ക് വരുന്ന വിഷയ മേഖലയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വകുപ്പ് ഡയറക്ടറെ ക്ഷണിക്കേണ്ടതാണ്.

4.1.3 അപ്പീൽ പരാതി ലഭിച്ചാൽ 14 ദിവസത്തിനകം കമ്മിറ്റി യോഗം ചേർന്ന് പരാതി സംബന്ധിച്ച് കമ്മിറ്റി തീരുമാനമെടുക്കേണ്ടതാണ്.

4.1.4 അപ്പീൽ ലഭിച്ച എന്നതുകൊണ്ട് മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾക്ക് വിരുദ്ധമായ ഒരു പ്രോജക്ടിനും ജില്ലാതല/ സംസ്ഥാനതല അപ്പലേറ്റ് കമ്മിറ്റി അനുമതി നൽകാൻ പാടില്ല.

4.1.5 പ്രോജക്ടുകളുടെ അംഗീകാരം സംബന്ധിച്ച് ഖണ്ഡിക 3.8.2 ൽ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ അപ്പലേറ്റ് കമ്മിറ്റികൾക്കും ബാധകമാണ്.

4.2 ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതികളുടെയും അപ്പലേറ്റ് കമ്മിറ്റികളുടെയും തീരുമാനങ്ങളിന്മേലുള്ള പരാതികൾ

(1) വാർഷിക പദ്ധതി അംഗീകാരം സംബന്ധിച്ചോ വാർഷിക പദ്ധതി പരിഗണിച്ച് അംഗീകാരം നൽകിയപ്പോൾ ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി ക്ലിയർ ചെയ്യാത്ത പ്രോജക്ടുകൾ സംബന്ധിച്ചോ അപ്പീൽ കമ്മിറ്റികളുടെ തീരുമാനങ്ങൾ സംബന്ധിച്ചോ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന് പരാതികളുണ്ടെങ്കിൽ അപ്രകാരമുള്ള പരാതികൾ വികേന്ദ്രീകൃതാസൂത്രണ സംസ്ഥാനതല കോ-ഓർഡിനേഷൻ കമ്മിറ്റിയുടെ പരിഗണനയ്ക്ക് സമർപ്പിക്കുന്നതിനായി നിലവിൽ സുലേഖ സോഫ്റ്റ് വെയറിൽ ലഭ്യമായ ഓൺലൈൻ സംവിധാനം ഉപയോഗിക്കേണ്ടതാണ്.

(2) വെറ്റിംഗ് ഓഫീസർ അനുമതി നിരസിക്കുന്ന ഒരു പ്രോജക്ട് ബന്ധപ്പെട്ട അപ്പീൽ കമ്മിറ്റിയുടെ പരിശോധനയും തീരുമാനവും ഇല്ലാതെ നേരിട്ട് കോ-ഓർഡിനേഷൻ കമ്മിറ്റിക്ക് സമർപ്പിക്കാൻ പാടില്ല. അങ്ങനെ പ്രോജക്ടുകൾ സമർപ്പിക്കുകയാണെങ്കിൽ അവ കോ-ഓർഡിനേഷൻ കമ്മിറ്റി പരിഗണിക്കാനും പാടില്ല.

4.3 നൂതനകമ്മിറ്റിയുടെ തീരുമാനങ്ങളിന്മേലുള്ള പരാതികൾ

ഖണ്ഡിക 3.8.5 പ്രകാരമുള്ള നൂതന കമ്മിറ്റിയുടെ തീരുമാനങ്ങൾ സംബന്ധിച്ചുള്ള പരാതികൾ വികേന്ദ്രീകൃതാസൂത്രണ സംസ്ഥാനതല കോ-ഓർഡിനേഷൻ കമ്മിറ്റിക്ക് ഓൺലൈൻ മുഖേന നൽകേണ്ടതാണ്.

5. വിഭവ സമാഹരണം, അനിവാര്യ വകയിരുത്തൽ, മേഖലാവിഭജനം

5.1 വിഭവസമാഹരണം : പൊതു നിർദ്ദേശങ്ങൾ

(1) ഇൻസെന്റീവ് ഗ്രാന്റ്:- ആറാം സംസ്ഥാന ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ ശുപാർശ ചെയ്തത് പ്രകാരം തനത് വരുമാനം (നികുതി-നികുതിയേതര വരുമാനം) വർദ്ധിപ്പിക്കുന്ന ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്കും മുനിസിപ്പാലിറ്റികൾക്കും കോർപ്പറേഷനുകൾക്കും 2021-22 സാമ്പത്തിക വർഷം മുതൽ ഇൻസെന്റീവ് ഗ്രാന്റ് നൽകി വരുന്നുണ്ട്. സംസ്ഥാന ബജറ്റിൽ വികസന ഫണ്ടിന്റെ ഭാഗമായി നീക്കിവെയ്ക്കുന്ന പൊതു വിഭാഗം സാധാരണ വിഹിതം വിഭജിച്ച് നൽകുന്നതിനുള്ള മാനദണ്ഡങ്ങളിൽ തനത് വരുമാന വർദ്ധനവിന് 15 ശതമാനം വെയിറ്റേജ് ആണ്

നൽകിയിട്ടുള്ളത്. അതുകാരണം തനത് വരുമാനം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്ന മുനിസിപ്പാലിറ്റികൾക്കും കോർപ്പറേഷനുകൾക്കും തനത് വരുമാന വർദ്ധനവിന് ആനുപാതികമായി കൂടുതൽ വിഹിതം ലഭിക്കും. ഇൻസെന്റീവ് ഗ്രാന്റിൽ നിന്നും പരമാവധി വിഹിതം നേടിയെടുക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ തനത് വരുമാനം (Own Source Revenue) വർദ്ധിപ്പിക്കുവാൻ എല്ലാ മുനിസിപ്പാലിറ്റികളും കോർപ്പറേഷനുകളും ഊർജ്ജിത ശ്രമം നടത്തേണ്ടതാണ്.

(2) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വികസനക്ഷേമ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ലഭ്യമാക്കാവുന്ന എല്ലാ വിഭവങ്ങളും പൂർണ്ണതോതിൽ സമാഹരിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഇതിനായി തനത് വരുമാനങ്ങളായ നികുതി, ഫീസ്, വാടക, ലേലതുക തുടങ്ങി ലഭിക്കേണ്ട മുഴുവൻ നികുതി - നികുതിയേതര വരവുകളും പൂർണ്ണമായി നിർണ്ണയിക്കുകയും അവ മുഴുവനായും പിരിച്ചെടുത്ത് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഫണ്ടിൽ ഒടുക്കിയിട്ടുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തുകയും വേണം. തനത് വരുമാനത്തിലെ മിച്ചം തുക വികസനക്ഷേമ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് വിനിയോഗിക്കണം.

(3) വസ്തു നികുതി കൃത്യമായി നിർണ്ണയിക്കുന്നതിന് ജി.ഐ.എസ് അധിഷ്ഠിത വിവരസങ്കേതങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്.

(4) വസ്തു നികുതിയുടെ കാര്യത്തിൽ കെട്ടിടങ്ങളുടെ വസ്തുനികുതി നിർണ്ണയിക്കപ്പെട്ടതിന്ശേഷം അവയുടെ തറ വിസ്തീർണ്ണത്തിലോ ഉപയോഗക്രമത്തിലോ മാറ്റങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അതനുസരിച്ച് വസ്തു നികുതി പുതുക്കി നിർണ്ണയിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്. നികുതി നിർണ്ണയ പരിധിയിൽ ഉൾപ്പെടാതെ ഒഴിവായിപ്പോയിട്ടുള്ള കെട്ടിടങ്ങൾ ഉണ്ടെങ്കിൽ അവ കണ്ടെത്തി എഞ്ചിനീയറിംഗ് വിഭാഗത്തിന്റെ സഹായത്തോടെ ക്രമവത്കരിച്ച് നികുതി നിർണ്ണയിക്കേണ്ടതാണ്. നിയമാനുസൃതമല്ലാതെ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള എല്ലാ കെട്ടിടങ്ങൾക്കും പ്രത്യേക നമ്പർ (UA) നൽകേണ്ടതും ആ കെട്ടിടങ്ങൾക്ക് നിയമാനുസൃത നമ്പർ നൽകുന്നതുവരെയോ അവ പൊളിച്ചു നീക്കുന്നതുവരെയോ അത്തരം കെട്ടിടങ്ങളിൽ നിന്നും വസ്തു നികുതിയും അതിന്റെ രണ്ടിരട്ടി വരുന്ന തുകയും ചേർന്നുള്ള തുക വസ്തു നികുതിയായി ഈടാക്കേണ്ടതുമാണ്. തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സഞ്ചയ ഡാറ്റാബേസിലുള്ള കെട്ടിടങ്ങളുടെ വിവരം അനുയോജ്യമായ സംവിധാനങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ചുകൊണ്ട് ഫീൽഡ് പരിശോധനയിലൂടെ യഥാർത്ഥ വിവരം കൃത്യമാക്കേണ്ടതാണ്. അതിനെത്തുടർന്ന് നികുതി നിർണ്ണയിക്കപ്പെടാത്തതോ തറവിസ്തീർണ്ണത്തിലോ ഉപയോഗക്രമത്തിലോ വ്യത്യാസമുള്ളതോ ആയ കെട്ടിടങ്ങളുടെ വസ്തുനികുതി നിർണ്ണയിക്കുകയോ പുനർ നിർണ്ണയിക്കുകയോ ചെയ്യേണ്ടതാണ്. ഫീൽഡ് പരിശോധനയ്ക്കായി കുടുംബശ്രീ സംവിധാനത്തിന്റെ സേവനം ഉപയോഗപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

(5) 1994-ലെ കേരള മുനിസിപ്പാലിറ്റി നിയമം വകുപ്പ് 447 അനുസരിച്ചുള്ള FTEOS ലൈസൻസ് ഫീസുകൾ അത്തരം സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ലിസ്റ്റ് തയ്യാറാക്കി പൂർണ്ണമായും ഈടാക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്. ലൈസൻസിന്റെ പരിധിയിൽ നിന്നും സ്ഥാപനങ്ങൾ ഒഴിവായി പോകാതിരിക്കാൻ ആവശ്യമെങ്കിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിലെ മുഴുവൻ വ്യാപാര വ്യവസായ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും വാർഡ് അടിസ്ഥാനത്തിൽ പ്രത്യേക നമ്പർ നൽകി അവയുടെ രജിസ്റ്റർ തയ്യാറാക്കി സൂക്ഷിയ്ക്കാവുന്നതാണ്.

(6) തൊഴിൽ നികുതി തുടങ്ങിയ മറ്റ് നികുതികളും മാർക്കറ്റ് ഫീസ്, രജിസ്ട്രേഷൻ ഫീസ് തുടങ്ങിയ ഫീസുകളും കെട്ടിട വാടക, കുത്തകപ്പാട്ടം, പിഴ, പെനാൽറ്റി തുടങ്ങിയ മറ്റു വരവുകളും കൃത്യമായി ഈടാക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികളും സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.

(7) ഇതോടൊപ്പം തന്നെ തനത് ഫണ്ടിൽ നിന്നുള്ള അനാവശ്യ ചെലവുകൾ കുറയ്ക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികളും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ കർശനമായി സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്. മുഴുവൻ തെരുവ് വിളക്കുകൾക്കും വൈദ്യുത മീറ്റർ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികളും വാട്ടർ അതോറിറ്റി അധികൃതരുമായി ചേർന്ന് സംയുക്തപരിശോധന നടത്തി പൊതു വാട്ടർടാപ്പുകളുടെ എണ്ണം നിശ്ചയിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികളും സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.

(8) സാമ്പത്തിക വർഷാരംഭത്തിൽ തന്നെ വസ്തുനികുതി സമാഹരിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ആരംഭിക്കേണ്ടതും ഈ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് മുനിസിപ്പാലിറ്റികളിൽ റവന്യൂ സൂപ്രണ്ട്/ റവന്യൂ ഓഫീസർമാരും കോർപ്പറേഷനുകളിൽ ഡെപ്യൂട്ടി സെക്രട്ടറി/റവന്യൂ ഓഫീസർമാരും നേതൃത്വം നൽകേണ്ടതുമാണ്. നികുതി പിരിവ് പുരോഗതി എല്ലാ മാസവും ആദ്യം കൂടുന്ന യോഗത്തിൽ ധനകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികൾ വിലയിരുത്തണം. കോർപ്പറേഷനുകളിൽ ഈ ചുമതല ധനകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയും നികുതി അപ്പീൽ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയും സംയുക്തമായി നിർവഹിക്കേണ്ടതാണ്. ഇതു സംബന്ധിച്ച് സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികളുടെ ഉപാർശ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികളുടെ ചെയർപേഴ്സൺമാർ തൊട്ടടുത്ത കൗൺസിലിൽ അവതരിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

(9) ജനകീയ സംഘടനാ സംവിധാനങ്ങളായ പി.ടി.എ.കൾ, എച്ച്.എം.സി.കൾ പാടശേഖര സമിതികൾ, നീർത്തട സമിതികൾ, റസിഡന്റ്സ് അസോസിയേഷനുകൾ, മറ്റ് ജനകീയ സംഘടനകൾ മുതലായവയിലൂടെ സമാഹരിക്കാൻ കഴിയുന്ന വിഭവ സമാഹരണ സാദ്ധ്യതകൾ പരമാവധി പ്രയോജനപ്പെടുത്തണം.

(10) സാമൂഹ്യ പ്രതിബദ്ധത നിറവേറ്റുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് വേണ്ടി സ്ഥാപനങ്ങൾ ഫണ്ട് വകയിരുത്താറുണ്ട്. (ഉദാ: Corporate Social Responsibility Fund - CSR Fund). ആ ഫണ്ട് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം മുഖേന ചെലവഴിക്കപ്പെടുന്നതിന് പ്രോജക്ട് തയ്യാറാക്കുവാൻ പരിശ്രമിക്കേണ്ടതാണ്.

(11) തനത്/പൊതു ആവശ്യ ഫണ്ടിൽനിന്നും നഗരസഭകൾക്ക് നിർവഹിക്കേണ്ടതായ ഭരണ ചെലവുകൾക്കും നിർബന്ധിത ചെലവുകൾക്കും അസാധാരണ ചെലവുകൾക്കും ആവശ്യമായ തുക കഴിച്ച് ബാക്കിയുള്ള തുകയുടെ 25 ശതമാനം വരെ വാർഷിക പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായല്ലാതെയുള്ള അടിയന്തിര പ്രോജക്ടുകൾക്കായി നീക്കിവയ്ക്കാവുന്നതാണ്. മാർഗ്ഗരേഖ പ്രകാരം അനുവദനീയമായതോ സർക്കാർ നിർദ്ദേശിക്കുന്നതോ ആയ പ്രോജക്ടുകൾ ഈ തുക ഉപയോഗിച്ച് ഏറ്റെടുക്കാം. വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്താതെ തന്നെ ഭരണസമിതിയുടെ തീരുമാനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കാവുന്നതും ജില്ലാആസൂത്രണ സമിതിയുടെ അംഗീകാരം ഇല്ലാതെ തന്നെ വെറ്റിംഗ് ഓഫീസറുടെ അംഗീകാരത്തോടെ നടപടിക്രമങ്ങൾ പാലിച്ചുകൊണ്ട് നിർവ്വഹണം നടത്താവുന്നതുമാണ്. ഇതിനുള്ള ക്രമീകരണം സൂലേഖ സോഫ്റ്റ് വെയറിൽ ഏർപ്പെടുത്തുന്നതാണ്.

(12) തനത് ഫണ്ട്/പൊതു ആവശ്യഫണ്ടിൽ ഇതിനുശേഷം ബാക്കിയുള്ള തുക തനത് ഫണ്ട് എന്ന സ്രോതസ്സായി വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തണം.

(13) ഒരു വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ തനത് ഫണ്ട് ഇനത്തിൽ വിനിയോഗിച്ച തുകയുടെ 15 ശതമാനത്തിൽ അധികരിച്ച തുക അടുത്ത വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ വകയിരുത്തുന്നുണ്ടെങ്കിൽ അത്രയും തുക ലഭ്യമാക്കാൻ കഴിയും എന്നുള്ളതിന് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ ഓഡിറ്റ് ചുമതലയുള്ള ജില്ലാ/മേഖലാ/സംസ്ഥാന പെർഫോർമൻസ് ഓഡിറ്റ് ഓഫീസറിൽ നിന്നുള്ള ഫോറം 9 ലെ സാക്ഷ്യപത്രം മൂൻകൂട്ടി വാങ്ങി വാർഷിക പദ്ധതി സമർപ്പിക്കുമ്പോൾ തന്നെ ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിക്ക് നൽകേണ്ടതാണ്.

(14) തനത് ഫണ്ട് വകയിരുത്തി അംഗീകാരം നേടിയ പ്രോജക്ടുകളിൽ തനത് ഫണ്ടിന് പകരം മറ്റ് സ്രോതസ്സുകൾ വകയിരുത്തുന്ന രീതിയിൽ ഭേദഗതി ചെയ്യാൻ പാടില്ല. അപ്രകാരമുള്ള പ്രോജക്ട് ഭേദഗതികൾ ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി അംഗീകരിക്കുവാനും പാടില്ല.

(15) തനത് വരുമാനത്തിലെ മിച്ചവും ബാങ്ക് വായ്പയും യുക്തിസഹമായ രീതിയിലായിരിക്കണം കണക്കാക്കേണ്ടത്.

(16) വിഭവങ്ങൾ വിനിയോഗിക്കുന്നതിൽ പരമാവധി കാര്യക്ഷമതയും മിതവ്യയവും പാലിക്കണം. ഫലപ്രദമല്ലാത്തതോ പാഴ് ചെലവ് വരുത്തുന്നതോ ആയ രീതിയിലുള്ള വിഭവവിനിയോഗം ഒഴിവാക്കണം.

(17) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വികസന പ്രോജക്ടുകൾ നടപ്പാക്കുന്നതിനായി പൊതുമേഖലാ സാമ്പത്തിക സ്ഥാപനങ്ങളിൽനിന്നും കേരള ബാങ്ക് ഉൾപ്പെടെയുള്ള സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നും വായ്പാധിഷ്ഠിത വിഭവസമാഹരണം നടത്തുന്നതിന് ശ്രമിക്കേണ്ടതാണ്. [3.4.1 (7), (8) എന്നീ ഖണ്ഡികകൾ കാണുക].

(18) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ നേടിയെടുക്കുന്നതിനായി അവയ്ക്ക് നഗരസഭ-സ്വകാര്യ പങ്കാളിത്തം (MPP/CPP), നഗരസഭ-സഹകരണ സ്ഥാപന പങ്കാളിത്തം (MCP / CCP), നഗരസഭ-സ്വകാര്യ-സഹകരണ സ്ഥാപന പങ്കാളിത്തം (MPCP / CPCP) എന്നീ രീതികളിൽ ഉല്പാദന, സേവന, അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസന മേഖലകളിൽ വികസന പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

5.2 അനിവാര്യ വകയിരുത്തലുകളും മുൻഗണനാ പ്രോജക്ടുകളും

(എ) അനിവാര്യ വകയിരുത്തലുകൾ

വികസനഫണ്ടിൽ നിന്നും അനിവാര്യമായും വിഹിതം നീക്കിവയ്ക്കേണ്ടതായ ഇനങ്ങൾ ചുവടെ നൽകുന്നു.

(1) അങ്കണവാടി പോഷകാഹാര വിതരണം

അങ്കണവാടികളിൽ വരുന്ന കുട്ടികൾക്ക് പൂരകപോഷകാഹാരം, കൗമാരക്കാരായ പെൺകുട്ടികൾക്ക് പോഷകാഹാരം, ഗർഭിണികൾ, മുലയൂട്ടുന്ന അമ്മമാർ, എന്നിവർക്ക് പോഷകാഹാരം, അംഗൻവാടികൾ മുഖേന നടപ്പാക്കുന്നതിന് സർക്കാർ തീരുമാനിക്കുന്ന മറ്റ് പോഷകാഹാര വിതരണ പരിപാടികൾ എന്നിവയ്ക്കെല്ലാം വേണ്ട വിഹിതം കണക്കാക്കി ഒരു പ്രോജക്ടായി തയ്യാറാക്കണം.

കുറിപ്പ് - അങ്കണവാടികളിലെ പോഷകാഹാര വിതരണത്തിന്റെ ഗുണഭോക്താക്കളായ പട്ടികജാതി വിഭാഗത്തിലെ കുട്ടികൾക്ക് വിതരണം ചെയ്യുന്ന ആഹാരത്തിന്റെ ചെലവ് പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി വിഹിതത്തിൽ നിന്നും പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗത്തിലെ കുട്ടികൾക്ക് പോഷകാഹാരം വിതരണം നടത്തുന്നതിനുള്ള ചെലവ് പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതത്തിൽ നിന്നും വഹിക്കാവുന്നതാണ്. പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി വിഹിതവും പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതവും വിനിയോഗിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ അവ പ്രത്യേക പ്രോജക്ടുകളായി തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്.

(2) എസ്.എസ്.കെ.(സമഗ്ര ശിക്ഷാ കേരളം) പ്രോജക്ടുകൾക്ക് സർക്കാർ നിശ്ചയിക്കുന്ന വിഹിതം നൽകൽ

കുറിപ്പ്:- നഗരസഭകൾ വകയിരുത്തുന്ന എസ്.എസ്.കെ പ്രോജക്ടുകളുടെ വിഹിതങ്ങളിൽ പട്ടികജാതി, പട്ടികവർഗ്ഗ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് വേണ്ടി ചെലവഴിക്കുന്ന തുക യഥാക്രമം പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി വിഹിതത്തിൽ നിന്നും പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതിവിഹിതത്തിൽ നിന്നും വഹിക്കാവുന്നതാണ്.

(3) പാലിയേറ്റീവ് കെയർ പ്രോജക്ടിനുള്ള വിഹിതം

(4) പ്രധാനമന്ത്രി ആവാസ് യോജനയ്ക്ക് (പി.എം.എ.വൈ) അധിക വിഹിതം.

(5) അഗതി രഹിത കേരളം പദ്ധതിയുടെ (ആശ്രയ) വിഹിതം

കുറിപ്പ്:- അഗതിരഹിതകേരളം പദ്ധതിയുടെ ഗുണഭോക്താക്കളെ കണ്ടെത്തുന്നതിനുള്ള മാനദണ്ഡങ്ങളും അഗതികൾക്ക് ലഭ്യമാക്കേണ്ട പരിചരണ സേവന പാക്കേജിന്റെ വിശദാംശങ്ങളും 12.12.2017ലെ സ.ഉ.(എം.എസ്)252/2017/തസ്വഭവ നമ്പർ ഉത്തരവ് പ്രകാരം പരിഷ്കരിച്ച് പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആകെ അടങ്കൽ തുകയുടെ 40% കുടുംബശ്രീയും ബാക്കി തുക നഗരസഭയും വകയിരുത്തി നടപ്പാക്കേണ്ടതാണ്.

(6) ഇൻഫർമേഷൻ കേരള മിഷന് നൽകുന്നതിന് സർക്കാർ നിശ്ചയിക്കുന്ന തുക

കുറിപ്പ്:- മുനിസിപ്പാലിറ്റികളും കോർപ്പറേഷനുകളും വികസനഫണ്ടിന്റെ 0.25 തുകയാണ് നൽകേണ്ടത്. പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ അനുവദിച്ചിട്ടുള്ള നഗരസഞ്ചയ ഗ്രാന്റും ആരോഗ്യഗ്രാന്റും ഒഴികെയുള്ള വികസനഫണ്ട് വിഹിതത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ തുക കണക്കാക്കി അത് പൊതുവിഭാഗം സാധാരണവിഹിതത്തിൽ നിന്നും നീക്കിവെയ്ക്കണം.

(7) അതിദരിദ്രർക്ക് വേണ്ടിയുള്ള മൈക്രോ പ്ലാനുകൾ (ഖണ്ഡിക 6.6 കാണുക)

(ബി) മുൻഗണനാ പ്രോജക്ടുകൾ

(1) 1994-ലെ കേരള മുനിസിപ്പാലിറ്റി നിയമ പ്രകാരം ശുചിത്വ-മാലിന്യസംസ്കരണം നഗരസഭകളുടെ അനിവാര്യ ചുമതലയാണ്. അതുകൊണ്ടു തന്നെ ഇതിനാവശ്യമായ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തേണ്ടതും മാലിന്യ ശേഖരണ-സംസ്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങളിലെ മുൻ-പിൻ ബന്ധങ്ങൾ ഉറപ്പാക്കേണ്ടതും നഗരസഭകളുടെ ഉത്തരവാദിത്തമാണ്. ഈ ഉത്തരവാദിത്വം നിറവേറ്റുന്നതിന് നഗരസഭകൾ ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണത്തിനും ദ്രവമാലിന്യ സംസ്കരണത്തിനും ഇതര മാലിന്യങ്ങളുടെ സംസ്കരണത്തിനുമുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ നിർബന്ധമായും ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതാണ്. നഗരസഭകളുടെ മറ്റൊരു അനിവാര്യ ചുമതലയാണ് തെരുവ് വിളക്കുകളുടെ പരിപാലനം. പരമ്പരാഗത തെരുവ് വിളക്കുകൾ മാറ്റി എൽ.ഇ.ഡി ലൈറ്റുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള നിലാവ് പ്രോജക്ട് എടുത്ത നഗരസഭകൾ കിഫ്ബിക്ക് തിരിച്ചടവ് നടത്തുന്നതിനുള്ള തുക നിർബന്ധമായും നീക്കിവയ്ക്കേണ്ടതാണ്.

(2) നിലവിലുള്ള ദുരന്തമാനേജ്മെന്റ് പ്ലാൻ കാലികമാക്കി പരിഷ്കരിക്കണമെന്നതും കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാന പ്രാദേശിക കർമ്മപദ്ധതി തയ്യാറാക്കണമെന്നതും നിർബന്ധമാണ്. ഇതിൽ നിന്നുമുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ ഉൾച്ചേർക്കേണ്ടതാണ്.

5.3 പ്രോജക്ടുകളുടെ മേഖലാ തരംതിരിവ്

5.3.1 ഉത്പാദനം, സേവനം, പശ്ചാത്തലം എന്നീ മൂന്ന് മേഖലകളിലായിട്ടാണ് പ്രോജക്ടുകൾ തരം തിരിക്കേണ്ടത്. ഓരോ മേഖലയിലും ഉൾപ്പെടുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ ചുവടെ വിവരിക്കുന്ന പ്രകാരമായിരിക്കണം.

(1) ഉത്പാദന മേഖലാ പ്രോജക്ടുകൾ

(i) കൃഷി, ജലസേചന പ്രവൃത്തികൾ, മണ്ണ്-സംരക്ഷണം. ജലസംരക്ഷണം, പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം, മൃഗസംരക്ഷണം, ക്ഷീര വികസനം, മത്സ്യബന്ധനം, കാർഷിക-മൃഗസംരക്ഷണ-ക്ഷീര വികസന മേഖലകളിലെ ഉൽപ്പന്ന സംസ്കരണം/മൂല്യവർദ്ധനവ്/വിപണനം, പരമ്പരാഗത ചന്തകൾ, വ്യവസായം, ഊർജ്ജോത്പാദനം, ജൈവവള നിർമ്മാണം എന്നിവ ഉത്പാദന മേഖലാ പ്രോജക്ടുകളാണ്.

(ii) കൃഷി ഭവൻ, മത്സ്യഭവൻ, മൃഗാശുപത്രി, ക്ഷീര വികസന ഓഫീസ് എന്നിവയുടെ കെട്ടിട നിർമ്മാണങ്ങളും അവയിൽ ഏർപ്പെടുത്തുന്ന വൈദ്യുതി, കുടിവെള്ളം, ഫർണിച്ചർ മുതലായ പശ്ചാത്തല സൗകര്യ വികസനവും ഉത്പാദന മേഖലയിൽ ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

(iii) ഉല്പാദന-സേവന മേഖലകളിൽ തൊഴിൽ സംരംഭങ്ങൾ ആരംഭിക്കുന്നതിനും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്ന തിനുമുള്ള പ്രോജക്ടുകളും തൊഴിൽ/നൈപുണ്യ വികസന പ്രോജക്ടുകളും ഉല്പാദന മേഖലയിലാണ് ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടത്.

(iv) കുട്ടനാടൻ പാടശേഖരങ്ങൾ (അപ്പർ കുട്ടനാട് മേഖലയുൾപ്പെടെ), കോൾ നിലങ്ങൾ, പൊക്കാളിപ്പാടങ്ങൾ എന്നിവയുടെ പാർശ്വഭിത്തിനിർമ്മാണം ഉല്പാദനമേഖലയിൽ ഉൾപ്പെടുത്താം. മറ്റെല്ലാ പാർശ്വഭിത്തി നിർമ്മാണ പ്രോജക്ടുകളും പശ്ചാത്തല മേഖലയിലാണ് വകയിരുത്തേണ്ടത്.

(2) സേവന മേഖലാ പ്രോജക്ടുകൾ

വിദ്യാഭ്യാസം, കല, സംസ്ക്കാരം, കായിക വികസനം, യുവജന ക്ഷേമം, ആരോഗ്യം, കുടിവെള്ളം, ശുചിത്വം, മാലിന്യസംസ്കരണം, (ഖരമാലിന്യ പരിപാലനം, ദ്രവമാലിന്യ പരിപാലനം), സാമൂഹ്യനീതി, വയോജനക്ഷേമം, പാലിയേറ്റീവ് പരിചരണം, പാർപ്പിടം, ഗാർഹിക വൈദ്യുതീകരണം, വൈദ്യുതി ലൈൻ ദീർഘിപ്പിക്കൽ, സ്കൂൾ കെട്ടിടങ്ങൾ, അങ്കണവാടി കെട്ടിടങ്ങൾ എന്നിവയും അവയ്ക്കാവശ്യമായ വൈദ്യുതി, കുടിവെള്ളം, ഫർണിച്ചർ മുതലായവ പ്രദാനം ചെയ്യുന്ന പ്രോജക്ടുകളും സേവന മേഖലയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തണം.

(3) പശ്ചാത്തല മേഖലാ പ്രോജക്ടുകൾ

റോഡ്, പാലങ്ങൾ, ബസ് സ്റ്റാന്റുകൾ, ബസ് കാത്തിരിപ്പ് കേന്ദ്രങ്ങൾ, നടപ്പാതകൾ, നടപ്പാലങ്ങൾ, കവലകൾ, ചത്വരങ്ങൾ എന്നിവയുടെ നിർമ്മാണം/നവീകരണം, നഗരസഭകളുടെ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള പൊതു സ്ഥലങ്ങളുടെ വികസനം, ഓഫീസ് കെട്ടിടങ്ങൾ, ഓഫീസ് ആവശ്യത്തിനുള്ള വാഹനങ്ങൾ, ഓഫീസ് കെട്ടിടങ്ങളുടെ വൈദ്യുതീകരണം, ഷോപ്പിംഗ് കോംപ്ലക്സുകൾ, ഉത്പാദന സേവന മേഖലയുമായി നേരിട്ട് ബന്ധമില്ലാത്ത ഓഫീസുകളുടെ സൗകര്യങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കൽ, പാർശ്വഭിത്തി സംരക്ഷണം (തോടുകൾ, നീർച്ചാലുകൾ, കുളങ്ങൾ, ചോലകൾ എന്നിവയുടേതുൾപ്പെടെ), ഫാം റോഡ്, ട്രാക്ടർ റാമ്പ് എന്നിവ പശ്ചാത്തല മേഖലയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.

5.4 വികസന ഫണ്ടിന്റെ മേഖലാ വകയിരുത്തലും പ്രത്യേക പദ്ധതികളുടെ വിഹിതവും നിശ്ചയിക്കൽ

5.4.1 പൊതു വിഭാഗം സാധാരണ വിഹിതം, പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി, പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി എന്നീ വിഹിതങ്ങൾ വിഭജിപ്പിച്ച് ഉത്പാദനം, സേവനം, പശ്ചാത്തലം മുതലായ മേഖലകൾക്കും പ്രത്യേക പദ്ധതികൾക്കും വകയിരുത്തുന്നതിന് ചുവടെ വിവരിക്കുന്ന നിബന്ധനകൾ പാലിക്കണം.

(1) നഗരസഭകൾ പൊതുവിഭാഗത്തിലെ സാധാരണ വിഹിതം, പ്രത്യേക ഘടക പദ്ധതി, പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി എന്നീ വിഹിതങ്ങളുടെ ആകെ തുകയുടെ 20 ശതമാനത്തിൽ കുറയാതെയുള്ള വിഹിതം ലൈഫ് പാർപ്പിട സുരക്ഷാപദ്ധതി, പി.എം.എ.വൈയുടെ അധിക വിഹിതം എന്നിവ ഉൾപ്പെടെയുള്ള പാർപ്പിട മേഖലയ്ക്ക് വകയിരുത്തണം. ഇങ്ങനെ വകയിരുത്തുമ്പോൾ പൊതുവിഭാഗം സാധാരണ വിഹിതത്തിൽ നിന്നും 20 ശതമാനത്തിൽ കുറയാതെ നീക്കിവയ്ക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പാക്കണം.

(2) പൊതുവിഭാഗം സാധാരണ വിഹിതത്തിൽ നിന്നും പാർപ്പിട മേഖലയ്ക്ക് വകയിരുത്തുന്ന 20 ശതമാനം തുക കുറവു ചെയ്ത് ബാക്കി തുകയ്ക്കു മാത്രം മേഖലാ വകയിരുത്തലിന്റെ കുറഞ്ഞ/കൂടിയ പരിധിയും പ്രത്യേക പദ്ധതികളുടെ കുറഞ്ഞ വിഹിതവും കണക്കാക്കേണ്ടതാണ്. ഇരുപത് ശതമാനത്തിൽ കൂടുതൽ തുക വകയിരുത്തുന്ന സന്ദർഭത്തിൽ പ്രസ്തുത തുക (20 ശതമാനത്തിൽ അധികംവരുന്ന തുക) മേഖലാ വിഭജന നിബന്ധനകൾക്ക് വിധേയമായി കണ്ടെത്തേണ്ടതാണ്.

(3) നഗരസഭകൾ പൊതുവിഭാഗം വികസനഫണ്ടിലെ സാധാരണ വിഹിതത്തിൽ നിന്നും (Normal Share under General Sector Fund) ഏറ്റവും കുറഞ്ഞത് 10 ശതമാനമെങ്കിലും ഉത്പാദന മേഖലയ്ക്ക് വകയിരുത്തണം.

(4) പൊതുവിഭാഗം വികസനഫണ്ടിലെ സാധാരണ വിഹിതത്തിൽ നിന്ന് 50 ശതമാനത്തിൽ അധികം തുക പശ്ചാത്തല മേഖലയ്ക്ക് വകയിരുത്തുവാൻ പാടില്ല.

(5) പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി (എസ്.സി.എസ്.പി) വിഹിതത്തിന്റെ 30 ശതമാനത്തിൽ അധികം തുക പശ്ചാത്തല മേഖലയ്ക്ക് വകയിരുത്തുവാൻ പാടില്ല.

(6) പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി (റ്റി.എസ്.പി) വിഹിതത്തിന്റെ 30 ശതമാനത്തിൽ അധികം തുക പശ്ചാത്തല മേഖലയക്ക് വകയിരുത്താൻ പാടില്ല.

(7) പൊതുവിഭാഗം വികസനഫണ്ടിലെ സാധാരണ വിഹിതം, എസ്.സി.എസ്. പി, റ്റി.എസ്.പി എന്നിവ കൂട്ടിയ തുകയുടെ കുറഞ്ഞത് 10 ശതമാനം വനിതാ ഘടക പദ്ധതിക്ക് വകയിരുത്തണം.

(8) പൊതു വിഭാഗം വികസനഫണ്ടിലെ സാധാരണ വിഹിതം, എസ്.സി.എസ്.പി, റ്റി.എസ്.പി എന്നിവ കൂട്ടിയ തുകയുടെ 5 ശതമാനം കുട്ടികൾ, ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർ, ട്രാൻസ്ജെൻഡർ എന്നിവരുടെ ക്ഷേമത്തിനും വികസനത്തിനും വേണ്ടിയും കുറഞ്ഞത് 5 ശതമാനം വയോജനങ്ങളുടെ ക്ഷേമത്തിനും പാലിയേറ്റീവ് കെയർ പ്രകാരമുള്ള പരിചരണത്തിനും വകയിരുത്തണം.

5.4.2 പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ ഗ്രാന്റിന്റെ മേഖലാ വകയിരുത്തൽ സംബന്ധിച്ച വിശദാംശങ്ങൾ ഖണ്ഡിക 6.7ൽ നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

6 പ്രത്യേക വിഭാഗങ്ങൾക്കും പ്രത്യേക മേഖലകൾക്കുമുള്ള പദ്ധതികൾ

6.1 പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി (Scheduled Caste Sub Plan)

(1) പട്ടികജാതി വിഭാഗക്കാരുടെ വികസനത്തിനുവേണ്ടി ഓരോ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനവും പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി കൂടി തയ്യാറാക്കണം. പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി വിഹിതമായി സംസ്ഥാന ബജറ്റിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് പ്രത്യേകം വകയിരുത്തി നൽകുന്നതു പ്രകാരമായിരിക്കണം പദ്ധതി തയ്യാറാക്കേണ്ടത്. പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി വിഹിതം പാഴാക്കാനോ വകമാറ്റി ചെലവഴിക്കാനോ പാടില്ല. ഉപപദ്ധതിക്ക് മറ്റ് സ്രോതസുകളിലെ സാദ്ധ്യതയും ഉപയോഗപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.

(2) പട്ടികജാതി വിഭാഗക്കാരുടെ സാമ്പത്തിക വികസനം, സാമൂഹ്യ വികസനം, പശ്ചാത്തല സൗകര്യവികസനം എന്നിവ കൈവരിക്കുകയാകണം ഉപപദ്ധതിയുടെ ലക്ഷ്യം.

(3) വ്യക്തികൾക്കും കുടുംബങ്ങൾക്കും നേരിട്ടു പ്രയോജനം ലഭിക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകളും പട്ടികജാതി വിഭാഗക്കാരുടെ പൊതുസൗകര്യ വികസനത്തിനുള്ള പ്രോജക്ടുകളും തയ്യാറാക്കാവുന്നതാണ്.

(4) 2010-11-ൽ പട്ടികജാതി വിഭാഗത്തെ സംബന്ധിച്ച് പട്ടികജാതി വികസന വകുപ്പും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും സംയുക്തമായി നടത്തിയ പട്ടികജാതി സാന്ദ്രതകളുടേയും കുടുംബങ്ങളുടേയും സർവേ വിവരങ്ങൾ കഴിയുന്നിടത്തോളം പുതുക്കി തയ്യാറാക്കി അതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആവിഷ്കരിക്കേണ്ടതാണ്.

(5) കുറഞ്ഞത് 5 പട്ടികജാതി കുടുംബങ്ങളെങ്കിലും അടുത്തടുത്ത് താമസിക്കുന്ന പ്രദേശം ഒരു പട്ടികജാതി സങ്കേതമായി കണക്കാക്കി അവിടെ കുടിവെള്ളം, വൈദ്യുതി, റോഡ്, നടപ്പാത, കാന, പാർശ്വഭിത്തി, മണ്ണ് സംരക്ഷണം എന്നീ പൊതു സൗകര്യങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

(6) വൈദ്യുതി, കുടിവെള്ളം, റോഡ്, നടപ്പാത, കാന, പാർശ്വഭിത്തി, മണ്ണ് സംരക്ഷണം എന്നീ പൊതു സൗകര്യ പ്രോജക്ടുകളുടെ ആകെ ഗുണഭോക്തൃ കുടുംബങ്ങളിൽ അമ്പത് ശതമാനത്തിലധികം പട്ടികജാതിക്കാരാണെങ്കിൽ ആ പ്രോജക്ടിന് പൂർണ്ണമായും പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി വിഹിതം വകയിരുത്താവുന്നതാണ്. അതുപോലെ മൊത്തം കൃഷി ഭൂമിയുടെ അമ്പത് ശതമാനത്തിലധികം പട്ടികജാതി വിഭാഗക്കാരുടേതായിട്ടുള്ള ജലസേചന പ്രോജക്ടിനും പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി വിഹിതം പൂർണ്ണമായും വകയിരുത്താവുന്നതാണ്.

(7) മുൻ ഖണ്ഡികയിൽ പ്രതിപാദിച്ച തരം പ്രോജക്ടുകളുടെ ആകെ ഗുണഭോക്താക്കളിൽ പട്ടികജാതി വിഭാഗക്കാരുടെ എണ്ണം 50 ശതമാനത്തിൽ കുറവായിരിക്കുകയും എന്നാൽ 25 ശതമാനമെങ്കിലും ഉണ്ടായിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന സന്ദർഭത്തിൽ പട്ടികജാതി വിഭാഗക്കാരുടെ ശതമാനത്തിന് ആനുപാതികമായ വിഹിതം പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി വിഹിതത്തിൽ നിന്ന് വകയിരുത്താവുന്നതും ബാക്കി തുക പൊതുവിഭാഗം സാധാരണ വിഹിതം/തനത് ഫണ്ടിൽ നിന്ന് വകയിരുത്തുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്. പട്ടികജാതി വിഭാഗക്കാരുടെ എണ്ണം 25 ശതമാനത്തിൽ താഴെയാണെങ്കിൽ പൂർണ്ണമായും പൊതുവിഭാഗം സാധാരണ വിഹിതം/തനത് ഫണ്ട്/ ലഭ്യമായ മറ്റ് ഫണ്ടുകൾ തന്നെ വകയിരുത്തണം.

(8) പട്ടികജാതി കോളനി/സങ്കേതങ്ങളിലേക്ക് റോഡ് നിർമ്മിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾക്ക്, കോളനിക്കകത്തുള്ള ഭാഗവും കോളനിയിലേയ്ക്കുള്ള ഭാഗവും ഒന്നായി പരിഗണിച്ച്, ഒറ്റ എസ്റ്റിമേറ്റ് തയ്യാറാക്കുകയാണെങ്കിൽ മാത്രമേ മേൽ (6),(7) ഖണ്ഡികകളിലെ നിബന്ധനകൾ പ്രകാരം പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി വിഹിതം വകയിരുത്താവൂ.

(9) പട്ടികജാതി വിഭാഗക്കാരുടെ ശതമാനം തെളിയിക്കുന്നതിനായി പ്രോജക്ടിന്റെ പ്രയോജനം ലഭിക്കുന്ന പ്രദേശത്തിന്റെ ഒരു സാമൂഹ്യ ഭൂപടം പ്രോജക്ടിനൊപ്പം തയ്യാറാക്കി വയ്ക്കേണ്ടതും

ഭൂപടത്തിൽ നടത്താനുദ്ദേശിക്കുന്ന പ്രവൃത്തിയുടെ സ്ഥാനവും പ്രയോജനം ലഭിക്കുന്ന എല്ലാ ഗുണഭോക്തൃ കുടുംബങ്ങളുടേയും സ്ഥാനവും (ജലസേചന പ്രോജക്ടുകളിൽ പ്രയോജനം ലഭിക്കുന്ന മൊത്തം കൃഷി സ്ഥലത്തിന്റെ സ്ഥാനം) അടയാളപ്പെടുത്തേണ്ടതും അപ്രകാരം അടയാളപ്പെടുത്തിയ സാമൂഹ്യ ഭൂപടത്തിൽ പട്ടികജാതി കുടുംബങ്ങളുടെ സ്ഥാനം (ജലസേചന പ്രോജക്ടുകളിൽ പട്ടികജാതി വിഭാഗക്കാരുടെ കൃഷി സ്ഥലത്തിന്റെ സ്ഥാനം) പ്രത്യേക നിറത്തിൽ കാണിച്ചിരിക്കേണ്ടതുമാണ്. പ്രോജക്ട് നടപ്പിലാക്കിയാൽ പ്രയോജനം ലഭിക്കുന്ന ആകെ കുടുംബങ്ങളുടെ പട്ടികയും അതിൽ പട്ടികജാതി കുടുംബങ്ങളുടെ പട്ടികയും സാമൂഹ്യ ഭൂപടത്തോടൊപ്പം ചേർത്തിരിക്കേണ്ടതാണ്. ഗുണഭോക്തൃ കുടുംബങ്ങളുടെ പട്ടികകളും സാമൂഹ്യ ഭൂപടവും നഗരസഭയുടെ ചുമതലയുള്ള പട്ടികജാതി വികസന ഓഫീസർ സ്ഥല പരിശോധന നടത്തി ബോദ്ധ്യപ്പെടേണ്ടതും അത് സംബന്ധിച്ച് ചുവടെ പ്രതിപാദിക്കുന്ന പ്രകാരം ഒരു സർട്ടിഫിക്കറ്റ് സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തേണ്ടതുമാണ്.

''..... തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ ..... വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള ..... പ്രോജക്ട് ഞാൻ പരിശോധിക്കുകയും പ്രോജക്ടിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള പ്രവൃത്തികളും പ്രവർത്തനങ്ങളും ഞാൻ മനസ്സിലാക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. പ്രോജക്ട് മുഖേന പ്രയോജനം ലഭിക്കുന്ന ആകെ ഗുണഭോക്തൃ കുടുംബങ്ങളിൽ/ജലസേചനം നടത്തുന്ന കൃഷി സ്ഥലത്തിന്റെ ഉടമസ്ഥരിൽ -------- ശതമാനത്തിലധികം പട്ടികജാതിക്കാരാണെന്ന്/പട്ടികജാതിക്കാരുടേതാണെന്ന് ഞാൻ നേരിട്ട് സ്ഥല പരിശോധന നടത്തിയതിൽ നിന്ന് എനിക്ക് ബോധ്യപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതാണെന്ന് സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുന്നു. ഈ പ്രോജക്ടിനുവേണ്ടി തയ്യാറാക്കിയ സാമൂഹ്യ ഭൂപടവും പ്രയോജനം ലഭിക്കുന്ന ആകെ കുടുംബങ്ങളുടെ പട്ടികയും പ്രയോജനം ലഭിക്കുന്ന പട്ടികജാതി വിഭാഗ കുടുംബങ്ങളുടെ പട്ടികയും ഞാൻ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തി ഇതോടൊപ്പം സമർപ്പിക്കുന്നു.''

(10) കൃഷി ഭൂമിയില്ലാത്ത പട്ടികജാതി കുടുംബങ്ങൾക്ക് പാട്ടക്കൃഷി ചെയ്യുന്നതിന് ധനസഹായം അനുവദനീയമാണ്. ധനസഹായത്തിന് ബാങ്ക് വായ്പ നിർബന്ധമല്ല.

(11) പട്ടികജാതി യുവതീയുവാക്കളുടെ വിദ്യാഭ്യാസം, വിദേശത്ത് തൊഴിൽ തേടൽ, സ്വയം തൊഴിൽ പരിപാടികൾ, തൊഴിൽ പരിശീലനങ്ങൾ, കായിക വികസനം, വരുമാന വർദ്ധന സംരംഭങ്ങൾ മുതലായവ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന് പ്രോജക്ടുകൾ ആവിഷ്കരിക്കേണ്ടതാണ്.

(12) പട്ടികജാതി യുവതീയുവാക്കൾ വ്യക്തിഗതമായും ഗ്രൂപ്പ് അടിസ്ഥാനത്തിലും (കുറഞ്ഞത് 2 വ്യക്തികൾ ഉള്ള ഗ്രൂപ്പ്) ആരംഭിക്കുന്ന വരുമാന വർദ്ധന പ്രോജക്ടുകൾക്ക് ബാങ്ക് വായ്പ തരപ്പെടുത്തുന്നതിനും അനുവദനീയമായ സബ്സിഡി നൽകുന്നതിനും മുൻഗണനയും പ്രാധാന്യവും നൽകണം

(13) പട്ടികജാതി കോളനികളിൽ തൃപ്തികരമായ രീതിയിൽ കുടിവെള്ള സൗകര്യവും വീടുകളിൽ കക്കൂസ്, ശുചിത്വ - മാലിന്യ സംസ്കരണ സൗകര്യങ്ങളും ലഭ്യമാക്കുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾക്ക് മുൻഗണന നൽകണം. അവ ഏറ്റെടുത്തതിനുശേഷം മാത്രമേ പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി ഫണ്ടുകൾ വകയിരുത്തികൊണ്ടുള്ള മറ്റ് പ്രോജക്ടുകൾ (അനിവാര്യ പ്രോജക്ടുകൾ ഒഴികെ) ഏറ്റെടുക്കാവൂ.

(14) പട്ടികജാതി വിഭാഗങ്ങളിൽ നിന്നും ഉയർന്നു വരുന്ന പ്രതിഭകൾക്ക് വിശേഷിച്ചും ജില്ലാ - സംസ്ഥാന - ദേശീയ - അന്തർദേശീയ തലങ്ങളിൽ അംഗീകാരം ലഭിക്കുന്നവർക്ക് അവരുടെ മേഖലയിൽ കൂടുതൽ വിപുലമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്താൻ അവർ തന്നെ തയ്യാറാക്കി സമർപ്പിക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകൾക്ക്, നൂതന പ്രോജക്ടുകൾക്കായുള്ള ജില്ലാതല സമിതിയുടെ അംഗീകാരത്തിന് വിധേയമായി, എല്ലാ തലത്തിലെയും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് സഹായം നൽകാവുന്നതാണ്. ഇതര ഏജൻസികളിൽ നിന്നുള്ള പിന്തുണ ഉറപ്പാക്കാൻ മുൻകൈ എടുക്കാവുന്നതുമാണ്.

(15) പട്ടികജാതി വിഭാഗക്കാർക്ക് അവരുൾപ്പെടുന്ന സമുദായത്തിന്റെ വക ശ്മശാനങ്ങൾ ഉണ്ടാവാം. ഇവ നഗരസഭയുടെ ആസ്തി രജിസ്റ്ററിൽ ഉൾപ്പെട്ടവയാകില്ല. എന്നാലും ഇത്തരം ശ്മശാനങ്ങളിൽ അവശ്യം വേണ്ട അറ്റകുറ്റപ്പണികൾ, മറ്റ സൗകര്യമൊരുക്കൽ തുടങ്ങിയ പ്രവൃത്തികൾ നഗരസഭകൾക്ക് ഏറ്റെടുക്കാം.

(16) പട്ടികജാതി മേഖലയിൽ സാങ്കേതിക/പ്രൊഫഷണൽ വിദ്യാഭ്യാസ യോഗ്യതയുള്ളവർക്കും തൊഴിൽ സാദ്ധ്യതാ കോഴ്സുകൾ പാസ്സായവർക്കും സർക്കാർ/പൊതുമേഖല/സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലും/തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലും, അവയുടെ കീഴിലുള്ള ഓഫീസുകളിലും ആശുപത്രികൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള സ്ഥാപനങ്ങളിലും സ്റ്റൈപ്പന്റോടുകൂടി അപ്രന്റീസ്/ഇന്റേൺഷിപ്പ് പരിശീലനം നൽകുന്നതിന് പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാം.

(17) പഠനം ഉപേക്ഷിച്ച പട്ടികജാതി വിദ്യാർത്ഥികളിൽ തുടർപഠനം നടത്തുന്നതിന് താല്പര്യമുള്ളവരെ കണ്ടെത്തി റസിഡൻഷ്യൽ സൗകര്യത്തോടെ പ്രവൃത്തിയ്ക്കുന്ന ബ്രിഡ്ജ് സ്കൂൾ പദ്ധതി ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്. ഇതിനായി നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനം ഒഴികെയുള്ള എല്ലാ കാര്യങ്ങളും ഉൾപ്പെടുത്തി പ്രോജക്ട് തയ്യാറാക്കാവുന്നതുമാണ്.

6.2 പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി (Tribal Sub Plan)

(1) സംസ്ഥാന ബജറ്റിലൂടെ പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതം ലഭിക്കുന്ന ഓരോ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനവും വാർഷിക പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി കൂടി തയ്യാറാക്കണം. പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതം പാഴാക്കാനോ വകമാറ്റി ചെലവഴിക്കാനോ പാടില്ല. മറ്റ് സ്രോതസുകളിലെ സാദ്ധ്യതയും ഉപയോഗപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.

(2) പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗക്കാരുടെ സാമ്പത്തിക വികസനം, സാമൂഹ്യ വികസനം, പശ്ചാത്തല സൗകര്യവികസനം എന്നിവ കൈവരിക്കുകയാകണം ഉപപദ്ധതിയുടെ ലക്ഷ്യം.

(3) വ്യക്തികൾക്കും കുടുംബങ്ങൾക്കും നേരിട്ടു പ്രയോജനം ലഭിക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകളും പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗക്കാരുടെ പൊതു സൗകര്യവികസനത്തിനായുള്ള പ്രോജക്ടുകളും തയ്യാറാക്കാവുന്നതാണ്.

(4) അഗതിരഹിത കേരളം പദ്ധതി (ആശ്രയ) തയ്യാറാക്കിയിട്ടില്ലെങ്കിലോ, പദ്ധതി തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ടെങ്കിലും അതിൽ അർഹരായ പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതികൾ ഒഴിവായി പോയിട്ടുണ്ടെങ്കിലോ, അവർക്ക് വേണ്ടി പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി പരിചരണ സേവനങ്ങളുടെ പാക്കേജ് തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്. പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതി കുടുംബങ്ങളെ കണ്ടെത്തുന്നതിനുള്ള മാനദണ്ഡങ്ങളും അവർക്കുവേണ്ടി തയ്യാറാക്കേണ്ടുന്ന പരിചരണ സേവനങ്ങളുടെ പാക്കേജിന്റെ മാർഗ്ഗരേഖയും അനുബന്ധം 6 -ൽ നൽകുന്നു.

(5) 2008-10ൽ പട്ടികവർഗ്ഗ വികസന വകുപ്പും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും സംയുക്തമായി നടത്തിയതും 2020-21-ൽ പുതുക്കിയതുമായ പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗങ്ങളുടെ സാമൂഹ്യ സാമ്പത്തിക സർവേയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആവിഷ്കരിക്കേണ്ടതാണ്.

(6) കുറഞ്ഞത് 5 പട്ടികവർഗ്ഗ കുടുംബങ്ങളെങ്കിലും അടുത്തടുത്ത് താമസിക്കുന്ന ഒരു പ്രദേശം പട്ടികവർഗ്ഗ ഊര് എന്ന് കണക്കാക്കി അവിടെ കുടിവെള്ളം, വൈദ്യുതി, നടപ്പാത, കാന, പാർശ്വഭിത്തി, മണ്ണ് സംരക്ഷണം, എന്നീ പൊതു സൗകര്യങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തുന്നതിന്, താഴെ പറയുന്ന നിബന്ധനകൾക്ക് വിധേയമായി, പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതം വിനിയോഗിക്കാവുന്നതാണ്.

(7) വൈദ്യുതി, കുടിവെള്ളം, നടപ്പാത, കാന, പാർശ്വഭിത്തി, മണ്ണ് സംരക്ഷണം എന്നീ പൊതു സൗകര്യ പ്രോജക്ടുകളുടെ ആകെ ഗുണഭോക്തൃ കുടുംബങ്ങളിൽ അമ്പത് ശതമാനത്തിലധികം പട്ടികവർഗ്ഗക്കാരാണെങ്കിൽ ആ പ്രോജക്ടിന് പൂർണ്ണമായും പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതം

വകയിരുത്താവുന്നതാണ്. അതുപോലെ മൊത്തം കൃഷിഭൂമിയുടെ അമ്പത് ശതമാനത്തിലധികം പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗക്കാരുടേതായിട്ടുള്ള ജലസേചന പ്രോജക്ടിനും പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതം പൂർണ്ണമായും വകയിരുത്താവുന്നതാണ്.

(8) മുൻ ഖണ്ഡികയിൽ പ്രതിപാദിച്ച തരം പ്രോജക്ടുകളുടെ ആകെ ഗുണഭോക്താക്കളിൽ പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗക്കാരുടെ എണ്ണം 50 ശതമാനത്തിൽ കുറവായിരിക്കുകയും എന്നാൽ 25 ശതമാനമെങ്കിലും ഉണ്ടായിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന സന്ദർഭത്തിൽ പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗക്കാരുടെ ശതമാനത്തിന് ആനുപാതികമായ വിഹിതം പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതത്തിൽ നിന്ന് വകയിരുത്താവുന്നതും ബാക്കി തുക പൊതുവിഭാഗം സാധാരണ വിഹിതം/ തനത് ഫണ്ടിൽ നിന്ന് വകയിരുത്തുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്. പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗക്കാരുടെ എണ്ണം 25 ശതമാനത്തിൽ താഴെയാണെങ്കിൽ പൂർണ്ണമായും പൊതുവിഭാഗം സാധാരണ വിഹിതം/തനത് ഫണ്ട്/മറ്റ് ഫണ്ടുകൾ തന്നെ വകയിരുത്തണം.

(9) പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗക്കാരുടെ ശതമാനം തെളിയിക്കുന്നതിനായി പ്രോജക്ടിന്റെ പ്രയോജനം ലഭിക്കുന്ന പ്രദേശത്തിന്റെ ഒരു സാമൂഹ്യ ഭൂപടം പ്രോജക്ടിനൊപ്പം തയ്യാറാക്കി വയ്ക്കേണ്ടതും ഭൂപടത്തിൽ നടത്താനുദ്ദേശിക്കുന്ന പ്രവൃത്തിയുടെ സ്ഥാനവും പ്രയോജനം ലഭിക്കുന്ന എല്ലാ ഗുണഭോക്തൃ കുടുംബങ്ങളുടേയും സ്ഥാനവും (ജലസേചന പ്രോജക്ടുകളിൽ പ്രയോജനം ലഭിക്കുന്ന മൊത്തം കൃഷി സ്ഥലത്തിന്റെ സ്ഥാനം) അടയാളപ്പെടുത്തേണ്ടതും അപ്രകാരം അടയാളപ്പെടുത്തിയ സാമൂഹ്യ ഭൂപടത്തിൽ പട്ടികവർഗ്ഗ കുടുംബങ്ങളുടെ സ്ഥാനം (ജലസേചന പ്രോജക്ടുകളിൽ പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗക്കാരുടെ കൃഷി സ്ഥലത്തിന്റെ സ്ഥാനം) പ്രത്യേക നിറത്തിൽ കാണിച്ചിരിക്കേണ്ടതുമാണ്. പ്രോജക്ട് നടപ്പിലാക്കിയാൽ പ്രയോജനം ലഭിക്കുന്ന ആകെ കുടുംബങ്ങളുടെ പട്ടികയും അതിൽ പട്ടികവർഗ്ഗ കുടുംബങ്ങളുടെ പട്ടികയും സാമൂഹ്യ ഭൂപടത്തോടൊപ്പം ചേർത്തിരിക്കേണ്ടതാണ്. ഗുണഭോക്തൃ കുടുംബങ്ങളുടെ പട്ടികകളും സാമൂഹ്യ ഭൂപടവും 'ടൈബൽ എക്സ്റ്റൻഷൻ ഓഫീസർ' സ്ഥല പരിശോധന നടത്തി ബോദ്ധ്യപ്പെടേണ്ടതും അത് സംബന്ധിച്ച് ചുവടെ പ്രതിപാദിക്കുന്ന പ്രകാരം ഒരു സർട്ടിഫിക്കറ്റ് സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തേണ്ടതുമാണ്.

"..... തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ ..... വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള ..... പ്രോജക്ട് ഞാൻ പരിശോധിക്കുകയും പ്രോജക്ടിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള പ്രവൃത്തികളും പ്രവർത്തനങ്ങളും ഞാൻ മനസ്സിലാക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. പ്രോജക്ട് മുഖേന പ്രയോജനം ലഭിക്കുന്ന ആകെ ഗുണഭോക്തൃ കുടുംബങ്ങളിൽ/ജലസേചനം നടത്തുന്ന കൃഷി സ്ഥലത്തിന്റെ ഉടമസ്ഥരിൽ -------- ശതമാനത്തിലധികം പട്ടികവർഗ്ഗക്കാരാണെന്ന് /പട്ടികവർഗ്ഗക്കാരുടേതാണെന്ന് ഞാൻ നേരിട്ട് സ്ഥല പരിശോധന നടത്തിയതിൽ നിന്ന് എനിക്ക് ബോധ്യപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതാണെന്ന് സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുന്നു. ഈ പ്രോജക്ടിനുവേണ്ടി തയ്യാറാക്കിയ സാമൂഹ്യ ഭൂപടവും പ്രയോജനം ലഭിക്കുന്ന ആകെ കുടുംബങ്ങളുടെ പട്ടികയും പ്രയോജനം ലഭിക്കുന്ന പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗ കുടുംബങ്ങളുടെ പട്ടികയും ഞാൻ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തി ഇതോടൊപ്പം സമർപ്പിക്കുന്നു."

(10) പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതം റോഡ് നിർമ്മാണത്തിന് വകയിരുത്താൻ പാടില്ല. എന്നാൽ പട്ടികവർഗ്ഗ ഊരുകൾക്ക് ഉള്ളിൽ 3 മീറ്റർ വീതിയിൽ അധികരിക്കാത്ത നടപ്പാതകളും പട്ടികവർഗ്ഗ ഊരുകളിലേയ്ക്ക് എത്തിച്ചേരുന്നതിന് 3 മീറ്റർ വീതിയിൽ അധികരിക്കാത്ത നടപ്പാതകളും നടപ്പാലങ്ങളും പടവുകളും നിർമ്മിക്കാവുന്നതാണ്.

(11) കൃഷി ഭൂമിയില്ലാത്ത പട്ടികവർഗ്ഗ കുടുംബങ്ങൾക്ക് പാട്ടക്കൃഷി ചെയ്യുന്നതിന് ധന സഹായം അനുവദനീയമാണ്. ധനസഹായത്തിന് ബാങ്ക് വായ്പ നിർബന്ധമല്ല.

(12) പട്ടികവർഗ്ഗ യുവതീയുവാക്കളുടെ വിദ്യാഭ്യാസം, വിദേശത്ത് തൊഴിൽ തേടൽ, സ്വയം തൊഴിൽ പരിപാടികൾ, തൊഴിൽ പരിശീലനങ്ങൾ, കായിക വികസനം, വരുമാന വർദ്ധന സംരംഭങ്ങൾ മുതലായവ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന് പ്രോജക്ടുകൾ ആവിഷ്കരിക്കേണ്ടതാണ്.

(13) പട്ടികവർഗ്ഗ യുവതീ യുവാക്കൾ വ്യക്തിഗതമായും ഗ്രൂപ്പ് അടിസ്ഥാനത്തിലും (കുറഞ്ഞത് 2 വ്യക്തികൾ ഉള്ള ഗ്രൂപ്പ്) ആരംഭിക്കുന്ന വരുമാന വർദ്ധന പ്രോജക്ടുകൾക്ക് ബാങ്ക് വായ്പ തരപ്പെടുത്തുന്നതിനും സബ്സിഡി അനുവദിക്കുന്നതിനും മുൻഗണനയും പ്രാധാന്യവും നൽകണം.

(14) പട്ടികവർഗ്ഗ ഊരുകളിൽ തുപ്തികരമായ രീതിയിൽ കുടിവെള്ള സൗകര്യവും വീടുകളിൽ കക്കൂസ് സൗകര്യവും ലഭ്യമാക്കുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾക്ക് മുൻഗണന നൽകണം. അവ ഏറ്റെടുത്തതിനുശേഷം മാത്രമേ പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി ഫണ്ടുകൾ വകയിരുത്തി കൊണ്ടുള്ള മറ്റ് പ്രോജക്ടുകൾ (അനിവാര്യ പ്രോജക്ടുകൾ ഒഴികെ) ഏറ്റെടുക്കാവൂ.

(15) പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗങ്ങളിൽ കണ്ടു വരുന്ന സിക്കിൾ സെൽ അനീമിയ പോലുള്ള രോഗങ്ങൾ, മറ്റ് ആരോഗ്യ പ്രശ്നങ്ങൾ, പോഷകാഹാര കുറവ് എന്നിവ പരിഹരിക്കാൻ പ്രോജക്ടുകൾ ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

(16) സിക്കിൾ സെൽ അനീമിയ രോഗ നിർണ്ണയ ക്യാമ്പുകളും, അത് നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച ബോധവൽക്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങളും സംഘടിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്.

(17) പട്ടികവർഗ്ഗക്കാരുടെ പരമ്പരാഗത കലാരൂപങ്ങൾ, ഭക്ഷണം, കൃഷി പരമ്പരാഗത ഉല്പന്നങ്ങൾ എന്നിവയെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനും ഉല്പന്നങ്ങളുടെ വിപണനത്തിനുമായി ടൂറിസ്റ്റ് പ്രദേശങ്ങളിലും പ്രത്യേക വിപണന/പ്രദർശന കേന്ദ്രങ്ങൾ ആരംഭിക്കുന്നതിന് പ്രോജക്ടുൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(18) പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി, വിദൂരവും ദുർഘടവുമായ പട്ടികവർഗ്ഗ സങ്കേതങ്ങളിൽ നിന്ന് വിദ്യാർത്ഥികളെ സ്കൂളുകളിൽ എത്തിക്കുന്നതിനായി പട്ടികവർഗ്ഗ വികസന വകുപ്പുമായി ചേർന്ന് പ്രോജക്ടുകൾ (ഗോത്രസാരഥി) ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(19) പ്രകൃതിക്ഷോഭങ്ങൾ, പട്ടികവർഗ്ഗ മേഖലയിലെ ദുരന്തങ്ങൾ എന്നിവയെ നേരിടുന്നതിനും അതിജീവിക്കുന്നതിനും രക്ഷാപ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തുന്നതിന് അടിയന്തിര സഹായങ്ങൾ/ സംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നിവയുള്ളതുമായ പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(20) ധാന്യങ്ങൾ, ചെറുധാന്യങ്ങൾ എന്നിവ കൃഷി ചെയ്യുന്ന മേഖലകളിൽ അവ ഭക്ഷ്യയോഗ്യമാക്കുന്നതിന് ഊര് അടിസ്ഥാനത്തിൽ ധാന്യമില്ലുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ നടപ്പാക്കാവുന്നതാണ്.

(21) പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗങ്ങളിൽ നിന്നും ഉയർന്ന വരുന്ന പ്രതിഭകൾക്ക് വിശേഷിച്ചും ജില്ലാ - സംസ്ഥാന - ദേശീയ - അന്തർദേശീയ തലങ്ങളിൽ അംഗീകാരം ലഭിക്കുന്നവർക്ക് അവരുടെ മേഖലയിൽ കൂടുതൽ വിപുലമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്താൻ അവർ തന്നെ തയ്യാറാക്കി സമർപ്പിക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകൾക്ക്, നൂതന പ്രോജക്ടുകൾക്കായുള്ള ജില്ലാതല സമിതിയുടെ അംഗീകാരത്തിന് വിധേയമായി, സഹായം നൽകാവുന്നതാണ്. ഇതര ഏജൻസികളിൽ നിന്നുള്ള പിന്തുണ ഉറപ്പാക്കാൻ മുൻകൈ എടുക്കാവുന്നതുമാണ്.

(22) പട്ടികവർഗ്ഗ ഊരുകളിൽ പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദമായ മിനി ഹൈഡ്രോ പവർ യൂണിറ്റ് സ്ഥാപിച്ച് ഊരുകളിലും വീടുകളിലും, പൊതു സ്ഥാപനങ്ങളിലും വൈദ്യുതി ലഭ്യത ഉറപ്പാക്കാൻ ആവശ്യമായ പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(23) പഠനം ഉപേക്ഷിച്ച പട്ടികവർഗ്ഗ വിദ്യാർത്ഥികളിൽ തുടർപഠനം നടത്തുന്നതിന് താല്പര്യമുള്ളവരെ കണ്ടെത്തി റസിഡൻഷ്യൽ സൗകര്യത്തോടെ പ്രവൃത്തിയ്ക്കുന്ന ബ്രിഡ്ജ് സ്കൂൾ പദ്ധതി ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്. ഇതിനായി നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനം ഒഴികെയുള്ള എല്ലാ കാര്യങ്ങളും ഉൾപ്പെടുത്തി പ്രോജക്ട് തയ്യാറാക്കാവുന്നതുമാണ്.

(24) പ്രകൃതി ദുരന്തങ്ങൾ/മറ്റ് പ്രതിസന്ധികൾ ഉണ്ടാകുന്ന സമയത്ത് പട്ടികവർഗ്ഗ മേഖലയിൽ അനുഭവിക്കുന്ന ദുരിതം അടിയന്തിരമായി മാനേജ് ചെയ്യുന്നതിന് പ്രാദേശിക തലത്തിൽ എസ്.റ്റി പ്രമോട്ടർ കൺവീനറായി ഒരു കമ്മിറ്റി പ്രവൃത്തിക്കേണ്ടതാണ്.

(25) പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗത്തിലെ കുട്ടികൾക്ക് പഠന സൗകര്യത്തിനായി നിലവിലുള്ള ഉപയോഗപ്രദമായ കെട്ടിടങ്ങൾ ആവശ്യമെങ്കിൽ പുനഃരുദ്ധാരണം നടത്തി ഹോസ്റ്റലുകളായി പ്രവൃത്തിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്. ഇത്തരം പ്രവൃത്തികൾ സംയുക്ത പ്രോജക്ടായും ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(26) പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗക്കാർക്ക് അവരുൾപ്പെടുന്ന വിഭാഗത്തിന്റെ വക ശ്മശാനങ്ങൾ ഉണ്ടാവാം. ഇവ നഗരസഭയുടെ ആസ്തി രജിസ്റ്ററിൽ ഉൾപ്പെട്ടവയാകില്ല. എന്നാലും ഇത്തരം ശ്മശാനങ്ങളിൽ അവശ്യം വേണ്ട അറ്റകുറ്റപ്പണികൾ മറ്റ സൗകര്യമൊരുക്കൽ തുടങ്ങിയ പ്രവൃത്തികൾ നഗരസഭകൾക്ക് ഏറ്റെടുക്കാം.

(27) പട്ടികവർഗ്ഗ മേഖലയിൽ സാങ്കേതിക/പ്രൊഫഷണൽ വിദ്യാഭ്യാസയോഗ്യതയുള്ളവർക്കും തൊഴിൽ സാദ്ധ്യതാ കോഴ്സുകൾ പാസ്സായവർക്കും സർക്കാർ/പൊതുമേഖല/സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലും/തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലും, അവയുടെ കീഴിലുള്ള ഓഫീസുകളിലും ആശുപത്രികൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള സ്ഥാപനങ്ങളിലും സ്റ്റൈപ്പന്റോടു കൂടി അപ്രന്റീസ്/ ഇന്റേൺഷിപ്പ് പരിശീലനം നൽകുന്നതിന് പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാം..

(28) നിലവിൽ അങ്കണവാടി ഇല്ലാത്തതും 5 ൽ കൂടുതൽ കുട്ടികൾ ഉള്ളതുമായ ഊരുകളിൽ പ്രീ-സ്കൂൾ വിദ്യാഭ്യാസം നൽകുന്നതിന് നഴ്സറി സ്കൂളുകൾ ആരംഭിക്കാവുന്നതാണ്. അങ്കണവാടി കളിലെപ്പോലെ ടീച്ചറുടെയും ഹെൽപ്പറുടെയും വേതനം, കുട്ടികൾക്ക് പോഷകാഹാരം, ഭക്ഷണം എന്നിവയ്ക്ക് പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതം ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്. കുട്ടികളുടെ എണ്ണം 5-ൽ കുറവാണെങ്കിൽ മെന്റർ ടീച്ചറുടെ സഹായത്തോടുകൂടി കുട്ടികൾക്ക് പ്രീ-സ്കൂൾ വിദ്യാഭ്യാസം നൽകുന്നതിനുള്ള സൗകര്യം ഏർപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്. ഇവയ്ക്കായി കോളനികളിൽ/ ഊരുകളിലുള്ള സാമൂഹ്യ പഠനമുറി/കമ്മ്യൂണിറ്റി ഹാളുകൾ എന്നിവ ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്.

(29) ചില നഗരസഭകൾക്കും കോർപ്പറേഷനുകൾക്കും ലഭിക്കുന്ന റ്റി.എസ്.പി വിഹിതം അർഹതയുള്ള ഗുണഭോക്താക്കൾ ഇല്ലാത്തതിനാൽ ചെലവഴിക്കാൻ ബുദ്ധിമുട്ട് നേരിടുന്നുണ്ട്. ഇത്തരം അവസരങ്ങളിൽ പട്ടികവർഗ്ഗ വിദ്യാർത്ഥികളുടെ പ്രീ/പോസ്റ്റ് മെട്രിക് ഹോസ്റ്റലുകൾക്ക് കെട്ടിടം, പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗക്കാർക്ക് താമസിക്കുന്നതിന് സൗകര്യം ഒരുക്കുന്നതിനായി Stay homes / Hostels നഗരസഭകൾക്കും കോർപ്പറേഷനുകൾക്കും നിർമ്മിക്കാവുന്നതാണ്. ജില്ലാ കേന്ദ്രങ്ങൾ, മറ്റ് അനുയോജ്യ പ്രദേശങ്ങൾ എന്നിവിടങ്ങളിൽ നിർമ്മിക്കുന്ന ഇത്തരം സ്ഥാപനങ്ങൾ പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗക്കാർക്ക് പൊതുവായി പ്രയോജനപ്പെടുമെന്നതിനാൽ ഗ്രാമ/ബ്ലോക്ക്/ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് റ്റി.എസ്.പി വിഹിതം മേൽ സൂചിപ്പിച്ച പ്രോജക്ടുകൾ നിർവ്വഹണം നടത്തുന്ന നഗരസഭകൾക്ക് നൽകാവുന്നതാണ്.

(30) അർഹരായ പട്ടികവർഗ്ഗ ഗുണഭോക്താക്കളുണ്ടായിരിക്കേ അവർക്കായി ഏറ്റെടുക്കേണ്ട ഏതെങ്കിലും പ്രവർത്തനങ്ങൾ പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപ പദ്ധതി വിഹിതം (റ്റി.എസ്.പി) ലഭിക്കുന്നില്ലെന്ന കാരണത്താൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കാതിരിക്കാൻ പാടില്ല. പൊതുവിഭാഗം

വികസനഫണ്ടോ, തനത്ഫണ്ടോ ഉപയോഗിച്ച് അത്തരം പ്രവർത്തനങ്ങൾ പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗക്കാർക്കായി നിർബന്ധമായും ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതാണ്.

(31) ഊരുകളിലെ സ്കൂൾ വിദ്യാർത്ഥിനികൾക്ക്/വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് അധികപഠന സൗകര്യം ഏർപ്പെടുത്തുന്നതിനായി ഊരിൽ തന്നെയുള്ള വിദ്യാസമ്പന്നരായവരുടെ സേവനം ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്.

(32) പ്രധാനപ്പെട്ട എല്ലാ ഊരുകളിലും ഘട്ടംഘട്ടമായി സാമൂഹ്യ പഠനമുറി നിർമ്മിക്കുന്നതിന് പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

6.3 വനിതാഘടക പദ്ധതി

6.3.1 സ്ത്രീകൾ നേരിടുന്ന വികസന പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനുള്ള ആസൂത്രിതമായ ഇടപെടലുകൾ നടത്തി സ്ത്രീകളുടെ നിർണായക ലിംഗപദവി ആവശ്യങ്ങൾ കണ്ടെത്തി പരിഹരിക്കുന്നതിനാണ് വനിതാ ഘടക പദ്ധതി കൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. കൃത്യമായ വിവര ശേഖരണത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ വനിതകളുടെ സാമൂഹ്യസാമ്പത്തിക പദവി ഉയർത്തുന്നതിന് വനിതാഘടക പദ്ധതി എല്ലാ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും നിർബന്ധമായും തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ് [ഖണ്ഡിക 5.4.1.(7) കാണുക]. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി ചുവടെ പറയുന്ന സഹായക സംവിധാനങ്ങൾ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനതലത്തിൽ രൂപീകരിയ്ക്കേണ്ടതാണ്.

(1) ജെൻഡർ റിസോഴ്സ് സെന്റർ

ലിംഗപദവിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശവും പിന്തുണയും നൽകുന്നതിനും വിവിധ വകുപ്പുകളുടെയും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും മറ്റ് എജൻസികളുടെയും ജെൻഡർ അനുബന്ധ ഇടപെടലുകൾ ഏകോപിപ്പിയ്ക്കുന്നതിനുമായി ജില്ലാതലത്തിലും നഗരഭരണ സ്ഥാപനതലത്തിലും ജെൻഡർ റിസോഴ്സ് സെന്ററുകൾ രൂപീകരിച്ച് പ്രവർത്തിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. ജെൻഡർ റിസോഴ്സ് സെന്ററിന്റെ ദൈനംദിന പ്രവർത്തനങ്ങൾ, അടിസ്ഥാന സൗകര്യം ഉറപ്പാക്കൽ, മറ്റ് പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നിവയ്ക്കായി മുനിസിപ്പാലിറ്റികൾക്ക് ഒന്നര ലക്ഷം രൂപയിലും കോർപ്പറേഷനുകൾക്ക് 2 ലക്ഷം രൂപയിലും അധികരിക്കാത്ത പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കാവുന്നതാണ്. ജില്ലാതല ജെൻഡർ റിസോഴ്സ് സെന്ററിന്റെ പ്രവർത്തനത്തിനാവശ്യമായ പ്രോജക്ട് ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളിലെ വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ ഉൾക്കൊള്ളിക്കും. (ജെൻഡർ റിസോഴ്സ് സെന്ററുകൾ സംബന്ധിച്ച വിശദാംശങ്ങൾ അനുബന്ധം 7 ൽ നൽകിയിട്ടുള്ളത് കാണുക).

(2) കമ്മ്യൂണിറ്റി വിമൻ ഫെസിലിറ്റേറ്റർ

എല്ലാ തലത്തിലുമുള്ള തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിനും വനിതാ വികസന പ്രവർത്തനങ്ങളും, ജാഗ്രതാസമിതി, ജി.ആർ.സി.കൾ തുടങ്ങിയ വിവിധ സംവിധാനങ്ങളും ഏകോപിപ്പിക്കുന്നതിനും, ഫെസിലിറ്റേറ്റ് ചെയ്യുന്നതിനുമായി വിമൻ സ്റ്റഡീസ്/ജെൻഡർ സ്റ്റഡീസ്, സോഷ്യൽ വർക്ക്, സൈക്കോളജി, സോഷ്യോളജി എന്നീ വിഷയങ്ങളിൽ ഏതെങ്കിലും ഒന്നിൽ ബിരുദാനന്തര ബിരുദമുള്ള ഒരു വനിതയെ കമ്മ്യൂണിറ്റി വിമൻ ഫെസിലിറ്റേറ്റർ ആയി നിയോഗിക്കാവുന്നതാണ്. കമ്മ്യൂണിറ്റി വിമൻ ഫെസിലിറ്റേറ്റർക്ക് പ്രതിമാസം 17,000/- രൂപയിൽ അധികരിയ്ക്കാത്ത ഓണറേറിയം വനിതാ ഘടക പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി നൽകാവുന്നതാണ്.

(3) ജെൻഡർ ഡെസ്കുകൾ

വിദ്യാർത്ഥികളുടെ സുരക്ഷ, പരാതി പരിഹാരം, കൗൺസിലിംഗ് തുടങ്ങിയവയ്ക്കും ആൺകുട്ടികൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള മുഴുവൻ കുട്ടികൾക്കും ലിംഗപദവി കാഴ്ചപ്പാടിൽ അധിഷ്ഠിതമായ ലൈംഗിക വിദ്യാഭ്യാസം, Effective/Equal Parenting, ജെൻഡർ സെൻസിറ്റൈസേഷൻ പ്രോഗ്രാം

മുതലായവയ്ക്കുമായി ഹൈസ്കൂൾ/ഹയർസെക്കൻഡറി സ്കൂൾ തലങ്ങളിൽ ജെൻഡർ ഡെസ്കുകൾ അനുബന്ധം 8 ൽ പറയും പ്രകാരം നഗരസഭകൾക്ക് രൂപീകരിച്ചു പ്രവർത്തിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്.

(4) ജാഗ്രതാ സമിതി

സ്ത്രീകൾക്കും പെൺകുട്ടികൾക്കും എതിരായ അതിക്രമങ്ങൾ തടയുക, അവരുടെ പരാതികൾക്ക് പരിഹാരം കാണുക എന്നിവയ്ക്കായി ജി.ഒ(എം എസ്)31/2007/സ.ക്ഷേ.വ തീയതി : 23/6/2007 പ്രകാരം വാർഡ് തലത്തിലും നഗരഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലും ജില്ലാതലത്തിലും ജാഗ്രതാ സമിതികൾ രൂപീകരിച്ചു പ്രവർത്തിപ്പിക്കേണ്ടതും ആവശ്യമായ പ്രോജക്ടുകൾ പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടതുമാണ്. ജില്ലാ തല ജാഗ്രതാ സമിതി അംഗങ്ങളെ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിനുള്ള ഉത്തരവാദിത്തം ജില്ലാ ആസൂത്രണസമിതിക്കായിരിക്കും. ജാഗ്രതാ സമിതികൾ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനും കൗൺസിലിംഗ് ഉൾപ്പെടെയുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തുന്നതിനും ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ശ്രദ്ധ ചെലുത്തണം.

6.3.2 ലിംഗപദവി/സ്ത്രീപദവി പഠനം

ഒരു പ്രദേശത്തെ ലിംഗപദവി സൗഹൃദമാക്കുന്നതിന് നടത്തേണ്ടുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ തിരിച്ചറിയുന്നതിനും എല്ലാ ലിംഗ വിഭാഗങ്ങളുടെയും പ്രത്യേക പ്രശ്നങ്ങളും ആവശ്യങ്ങളും കണ്ടെത്തി പരിഹാര മാർഗ്ഗങ്ങൾ ജനകീയമായി നടപ്പിലാക്കാനും പൊതു സമൂഹത്തെക്കുടി അക്കാര്യങ്ങൾ ബോധ്യപ്പെടുത്തി ഉത്തരവാദിത്വങ്ങൾ വിഭജിച്ചു ഏറ്റെടുക്കുന്നതിനുമായി എല്ലാ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും അഞ്ചു വർഷത്തിൽ ഒരിക്കലെങ്കിലും ലിംഗപദവി/സ്ത്രീപദവി പഠനം നടത്തേണ്ടതും ആയത് ഓരോ വർഷവും ആവശ്യമായ മാറ്റങ്ങൾ വരുത്തി പരിഷ്കരിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

6.3.3 സ്ത്രീപക്ഷ നവകേരളം:- സമൂഹത്തിലുണ്ടാകുന്ന സ്ത്രീവിരുദ്ധമായ പ്രവർത്തനങ്ങളെയും ചിന്തകളെയും മറ്റും ഇല്ലാതാക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ കുടുംബശ്രീയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ നടപ്പാക്കുന്ന 'സ്ത്രീപക്ഷ നവകേരളം കാമ്പയിൻ' വിജയിപ്പിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഏറ്റെടുത്ത് നടപ്പാക്കേണ്ടതാണ്.

6.3.4 തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ജെൻഡർ ബജറ്റിംഗ്, ജെൻഡർ പ്ലാനിംഗ്, ജെൻഡർ ഓഡിറ്റിംഗ് എന്നിവ നടപ്പിലാക്കാവുന്നതാണ്

6.3.5 ഉത്പാദനാധിഷ്ഠിതവും സേവനാധിഷ്ഠിതവുമായ നൂതന സംരംഭങ്ങൾ കുടുംബശ്രീയുടെ സഹായത്തോടെ ആരംഭിക്കാനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്. ഇതിനായി കുടുംബശ്രീയുടെ അംഗീകാരമുള്ള ഏജൻസികൾ/ സന്നദ്ധ സംഘടനകൾ എന്നിവയുടെ സേവനം പ്രയോജനപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

6.3.6 സ്ത്രീകളുടെ തൊഴിൽ - വരുമാന വർദ്ധനവിനായി സ്വയം തൊഴിൽ സംരംഭങ്ങൾക്ക് പുറമെ, ലേബർ ബാങ്ക്, സ്വയം തൊഴിൽ സംരംഭകരുടെ ഉത്പന്നങ്ങളുടെ വിപണനത്തിന് വിപണന കേന്ദ്രങ്ങൾ എന്നിവ ആരംഭിക്കാവുന്നതാണ്.

6.3.7 ലാബ് ടെക്നീഷ്യൻ കോഴ്സ് പാസായിട്ടുള്ള വനിതകൾക്ക് ഗ്രൂപ്പ് അടിസ്ഥാനത്തിൽ സ്വയം തൊഴിൽ സംരംഭമെന്ന രീതിയിൽ ലബോറട്ടറികൾ ആരംഭിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രോത്സാഹനം നൽകാവുന്നതാണ്. വായ്പാബന്ധിതമായി നടപ്പാക്കാവുന്ന ഇത്തരം പ്രോജക്ടുകൾ കുടുംബശ്രീ യൂണിറ്റുമായി ബന്ധപ്പെടുത്തി സംഘടിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

6.3.8 സ്ത്രീകൾക്കും പെൺകുട്ടികൾക്കും എതിരെയുള്ള അതിക്രമങ്ങൾ ഇല്ലാതാക്കി. അതിക്രമരഹിത നഗരസഭയായി മാറ്റുന്നതിന് അനുയോജ്യമായ പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

6.3.9 യു.പി, ഹൈസ്കൂൾ, ഹയർ സെക്കന്ററി സ്കൂളുകളിൽ പെൺകുട്ടികളുടെ സൗകര്യാർത്ഥം നാപ്കിൻ വെൻഡിംഗ് യൂണിറ്റുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്. എല്ലാ സർക്കാർ സ്കൂളുകളിലും ഇത്തരം യൂണിറ്റുകൾ ഉറപ്പാക്കിയതിനുശേഷം എയ്ഡഡ് സ്കൂളികളിലും അവ സ്ഥാപിക്കാവുന്നതാണ്. കേരള വനിതാ വികസന കോർപ്പറേഷന്റെ മാർഗരേഖ അവലംബിച്ചുവേണം യൂണിറ്റുകൾ സ്ഥാപിക്കേണ്ടത്.

6.3.10 കൗമാരക്കാരായ പെൺകുട്ടികളും സ്ത്രീകളും നേരിടുന്ന അനീമിയ തുടങ്ങിയ പ്രശ്നങ്ങൾ നിശ്ചിത കാലയളവിനുള്ളിൽ ലക്ഷ്യാധിഷ്ഠിതമായി പരിഹരിക്കുന്നതിന് പോഷകാഹാര പദ്ധതികൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള സമഗ്ര പരിപാടികൾ ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതാണ്.

6.3.11 വനിതകൾക്ക് ജൂഡോ, കരാട്ടെ എന്നിവയിലും യോഗയിലും പരിശീലനം നൽകുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

6.3.12 സ്ത്രീകൾ ധാരാളമായി എത്തുന്ന തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപന ഓഫീസ്, ആശുപത്രികൾ, തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള മറ്റ് സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവിടങ്ങളിലും ബസ് സ്റ്റാന്റുകളിലും അതുപോലെ സ്ത്രീകൾ ധാരാളമായി വന്നെത്തുകയും തൊഴിലിൽ ഏർപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്ന മാർക്കറ്റുകൾ, ചന്തകൾ എന്നിവിടങ്ങളിലും സ്ത്രീകൾക്ക് മാത്രമായി മൂത്രപ്പുരകളും കക്കൂസുകളും നിർമ്മിക്കുന്നതിനുമുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ വനിതാ ഘടക പദ്ധതിയിൽ ഏറ്റെടുക്കാം. മൂത്രപ്പുരകൾ, കക്കൂസുകൾ എന്നിവ നിർമ്മിച്ച് അനുയോജ്യമായ ഏജൻസികൾക്ക് ഇവയുടെ പരിപാലന ചുമതലയ്ക്കായി കൈമാറേണ്ടതാണ്.

6.3.13 തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള എല്ലാ സ്ഥാപനങ്ങളിലും ബസ് സ്റ്റാന്റ് പോലുള്ള പൊതുസ്ഥലങ്ങളിലും മുലയൂട്ടുന്ന അമ്മമാർക്ക് അവരുടെ സ്വകാര്യത കാത്തുസൂക്ഷിക്കും വിധമുള്ള സുരക്ഷിതമായ മുറികൾ സജ്ജമാക്കുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ വനിതാ ഘടക പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്താം. കൂടുതൽ സ്ത്രീകൾ തൊഴിൽ എടുക്കുന്ന സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ഈ സംവിധാനം കൂടുതൽ പേർക്ക് ഉപയോഗിക്കാവുന്ന തരത്തിൽ ഏർപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

6.3.14 വനിതഘടക പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി താഴെപ്പറയുന്ന തരത്തിലുള്ള പ്രോജക്ടുകളും ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

I. പൊതു ഇടങ്ങൾ (ഗ്രൗണ്ട്, പാർക്ക്, ലൈബ്രറികൾ, വിശ്രമകേന്ദ്രം, ഇരിപ്പിടങ്ങൾ, മുതലായവ) എന്നിവ ജെൻഡർ സൗഹൃദമാക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ.

II. സ്ത്രീകൾക്കും പെൺകുട്ടികൾക്കുമായി കലാ- സാംസ്കാരിക പരിപാടികൾ, കായിക മത്സരങ്ങൾ

III. വനിതകൾക്കായുള്ള ഫുട്ബോൾ, വോളിബോൾ, ഷട്ടിൽ, ബാഡ്മിന്റൺ, കബഡി തുടങ്ങിയ മത്സരങ്ങൾ

IV. ജീവിതശൈലീ രോഗങ്ങൾ കുറച്ച് കൊണ്ട് വരുന്നതിന് വേണ്ടി ദൈനംദിന വ്യായാമം ഉറപ്പ് വരുത്തുന്നതിനു വാക്കിംഗ് ക്ലബുകൾ, സൈക്കിൾ ക്ലബ്, ഫിറ്റ്നസ് സെന്റർ എന്നിവ

V. വനിതകൾക്ക് തൊഴിൽ പരിശീലനം, നൈപുണ്യം ആർജ്ജിക്കുന്നതിനുള്ള പരിശീലനം, തൊഴിൽ സാദ്ധ്യതകൾ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള ഫിനിഷിംഗ് സ്കൂൾ എന്നിവ നടത്താവുന്നതാണ്.

VI. ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസമുള്ളവരും എന്നാൽ വീട്ടമ്മമാരായി ഒതുങ്ങി കൂടുകയും ചെയ്യുന്ന വനിതകൾക്ക് മത്സരപരീക്ഷകളിൽ പങ്കെടുക്കുവാനുള്ള പിന്തുണയും പരിശീലനവും നൽകുക

VII. അഭ്യസ്തവിദ്യരായ യുവതികൾക്ക് അനുയോജ്യമായ തൊഴിൽ ലഭ്യമാക്കുക.

6.3.15 വനിതകളുടെ മാനസികാരോഗ്യം ഉറപ്പ് വരുത്തുന്നതിനുള്ള നിരന്തര ഇടപെടലിനായി കൗമാര പ്രായക്കാർക്കുള്ള കൗൺസിലിംഗ്, പ്രീ മാരേജ് കൗൺസിലിംഗ്, ദമ്പതികൾക്കുള്ള കൗൺസിലിംഗ്, കരിയർ കൗൺസിലിംഗ്, ഇഫക്ടീവ് പാരന്റിംഗ്, മദ്യം, മയക്ക് മരുന്ന് എന്നിവയ്ക്ക് എതിരെയുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നിവയ്ക്കായി പ്രോജക്ടുകൾ ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

6.3.16 കക്കൂസ് നിർമ്മാണം, കുടിവെള്ളം ലഭ്യമാക്കൽ, ഭവന നിർമ്മാണം, വീട് വൈദ്യുതീകരണം, അങ്കണവാടി കെട്ടിട നിർമ്മാണം, അങ്കണവാടി ജീവനക്കാർക്കുള്ള അധിക വേതനം, അങ്കണവാടി പോഷകാഹാരം മുതലായവയും സമാന സ്വഭാവമുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ വനിതാ ഘടക പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതല്ല. അതുപോലെ വനിതകൾക്കും പുരുഷന്മാർക്കും ഒരു പോലെ പ്രയോജനം ലഭിക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകളും വനിതാ ഘടക പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതല്ല.

6.3.17 പെൺകുട്ടികളുടെ വിവാഹ ധനസഹായം (പട്ടികജാതി / പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗം / ജനറൽ) വനിതാ ഘടക പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതല്ല.

6.4. കുട്ടികൾ, ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർ, ട്രാൻസ് ജെൻഡേഴ്സ് എന്നിവരുടെ പ്രത്യേക പദ്ധതി

കുട്ടികൾ, ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർ, ട്രാൻസ് ജെൻഡേഴ്സ് എന്നിവരുടെ ക്ഷേമത്തിനും വികസനത്തിനും വേണ്ടി ഒരു പദ്ധതി തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്. പ്രസ്തുത പദ്ധതിയിൽ മേൽപ്പറഞ്ഞ മൂന്ന് വിഭാഗങ്ങൾക്കും വേണ്ടിയുള്ള പ്രത്യേക പദ്ധതികൾ ഉണ്ടാകേണ്ടതും അവ പദ്ധതിരേഖയുടെ ഭാഗമാക്കേണ്ടതുമാണ്. [ഖണ്ഡിക 5.4.1.(8) കാണുക].

(എ) കുട്ടികളുടെ വികസനത്തിനുവേണ്ടിയുള്ള പ്രത്യേക പദ്ധതി

(1) കുട്ടികൾക്കായി പ്രോജക്ടുകൾ ആവിഷ്കരിക്കുമ്പോൾ പ്രധാനമായും അവരുടെ സമഗ്ര വികാസം, സംരക്ഷണം, അതിജീവനം, പങ്കാളിത്തം തുടങ്ങിയ നാല് അടിസ്ഥാന അവകാശങ്ങളും ലക്ഷ്യമിട്ടായിരിക്കണം പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കേണ്ടത്. കുട്ടികൾക്കായുള്ള സ്ഥാപനങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുമ്പോൾ നാഷണൽ എഡ്യൂക്കേഷൻ പോളിസി 2020, നാഷണൽ ഏർലി ചൈൽഡ്ഹുഡ് കെയർ ആൻഡ് എഡ്യുക്കേഷൻ പോളിസി 2013 എന്നിവ പ്രകാരം ശിശു സൗഹൃദമാണെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തേണ്ടതാണ്. കുട്ടികളുടെ വികസനം, സംരക്ഷണം തുടങ്ങിയ കാര്യങ്ങളിൽ പ്രാദേശികതല സംവിധാനമായ നഗരസഭാതല ശിശു സംരക്ഷണ സമിതിയുമായി ചേർന്നുള്ള പ്രവർത്തനമാണ് നഗരസഭകൾ നടത്തേണ്ടത്.

(2) മാനസികവും ശാരീരികവുമായി വെല്ലുവിളി നേരിടുന്ന കുട്ടികളുടെ തുടർച്ചയായ ചികിത്സയും സംരക്ഷണവും ഉറപ്പാക്കുന്നതിനായി അവരുടെ രക്ഷിതാക്കളുടെ പ്രത്യേകിച്ചും സ്ത്രീരക്ഷിതാക്കൾക്ക് തൊഴിലും വരുമാനവും ഉറപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള പദ്ധതികൾ തദ്ദേശസ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(3) കുട്ടികളുടെ കലാ – കായിക – മാനസിക – സാംസ്ക്കാരിക – പങ്കാളിത്ത വികസനം ലക്ഷ്യമിട്ട് കുടുംബശ്രീ സംവിധാനത്തിന്റെ ഭാഗമായി നടപ്പിലാക്കിവരുന്ന ബാലനഗരസഭ, വാർഡ് ബാലസഭ മുതലായവ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ കുടുംബശ്രീ മാനദണ്ഡങ്ങൾക്ക് വിധേയമായി കുട്ടികൾക്ക് വേണ്ടിയുള്ള പ്രത്യേക പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്. ബാലനഗരസഭ/വാർഡ് ബാലസഭ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി നഗരസഭകൾക്ക് തുക വിനിയോഗിക്കാവുന്നതാണ്. ബാലാവകാശങ്ങളെക്കുറിച്ച് അവബോധം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിന് പരിപാടികൾ ആവിഷ്കരിക്കാവുന്നതാണ്.

(4) എല്ലാ സർക്കാർ സ്കൂളുകളിലും പെൺകുട്ടികൾക്കും ആൺകുട്ടികൾക്കും വേണ്ടി ആവശ്യാനുസരണം ജലലഭ്യതയുള്ള പ്രത്യേകം മൂത്രപ്പുര, കക്കൂസ് എന്നിവ ലഭ്യമാക്കാൻ വേണ്ട നടപടികൾ

സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്. എയ്ഡഡ് വിദ്യാലയങ്ങളിലും ഇത്തരം സൗകര്യങ്ങൾ ഒരുക്കുന്നതിന് വേണ്ടിയുള്ള ഇടപെടലുകൾ നടത്താവുന്നതാണ്. എന്നാൽ സർക്കാർ സ്കൂളുകളിൽ ഈ സൗകര്യം ഏർപ്പെടുത്തിയതിനു ശേഷമാകണം എയ്ഡഡ് സ്കൂളുകളെ പരിഗണിക്കേണ്ടത്.

(5) കുട്ടികളിലുണ്ടാകാനിടയുള്ള വൈകല്യങ്ങൾ നേരത്തേ കണ്ടുപിടിച്ച് അതിന്റെ ആഘാതം ഇല്ലാതാക്കാനോ ലഘൂകരിക്കാനോ വേണ്ട നടപടികൾ ആരോഗ്യ സ്ഥാപനങ്ങളിലൂടെ നടത്തേണ്ടതാണ്. District Early Intervention Center-ന്റെ പ്രവർത്തനം കാര്യക്ഷമമാക്കാനും വിപുലപ്പെടുത്താനും പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(6) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള എല്ലാ സ്ഥാപനങ്ങളും ബാല സൗഹൃദ സ്ഥാപനങ്ങളാക്കി മാറ്റാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.

(7) സ്പോർട്സ് കൗൺസിൽ അംഗീകരിച്ച പരിശീലകരുടെ സഹായത്തോടെ കുട്ടികൾക്ക് കായിക പരിശീലനങ്ങൾ നൽകാവുന്നതാണ്.

(8) കുട്ടികളുടെ പാർക്ക് സജ്ജമാക്കാവുന്നതാണ്.

(9) കുട്ടികൾക്ക് യോഗ പരിശീലന പ്രോജക്ടുകൾ ആയുഷ് വകുപ്പുമായി സഹകരിച്ച് സംഘടിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്.

(10) കുട്ടികളുടെ ഇടയിലുള്ള മദ്യം, മയക്കുമരുന്ന് ഉൾപ്പെടെയുള്ള ലഹരി വസ്തുക്കളുടെ ഉപയോഗം, മൊബൈൽ ഫോൺ ദുരുപയോഗം, ബാലവേല, ശൈശവ വിവാഹം, കുടുംബങ്ങളിലും പൊതു ഇടങ്ങളിലും വിദ്യാലയങ്ങളിലും ആൺ/പെൺ വ്യത്യാസമില്ലാതെ കുട്ടികൾക്ക് ഏൽക്കേണ്ടി വരുന്ന ശാരീരിക മാനസിക, ലൈംഗിക പീഢനങ്ങൾ എന്നിവ തടയുന്നതിന് അനുയോജ്യമായ പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്. ജീവിത നൈപുണ്യ വിദ്യാഭ്യാസം, പാരന്റിംഗ് ക്ലിനിക്ക് എന്നിവയും ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(11) സ്കൂൾ പ്രൊട്ടക്ഷൻ ഗ്രൂപ്പുകളെ ശാക്തീകരിക്കുകയും പ്രസ്തുത കമ്മിറ്റികളുടെ മേൽനോട്ടത്തിൽ ലഹരി വിരുദ്ധ പ്രവർത്തനങ്ങൾ സ്കൂളുകളിൽ നടപ്പിലാക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ സംസ്ഥാന എക്സൈസ് വകുപ്പിന്റെ വിമുക്തി എന്ന ബോധവത്കരണ മിഷനുമായി സഹകരിച്ച് ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(12) അങ്കണവാടി പോഷകാഹാര വിതരണം, എസ്.എസ്.കെ.പ്രോജക്ട് വിഹിതങ്ങൾ മുതലായവയ്ക്ക് വേണ്ട വിഹിതം കണ്ടെത്തുന്നതിന് ഖണ്ഡിക 5.4.1 (8) പ്രകാരം നിർബന്ധമായും നീക്കിവെയ്ക്കേണ്ട 5 ശതമാനം തുക ഉപയോഗിക്കാൻ പാടില്ല.

(ബി) ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർക്കായുള്ള പ്രത്യേക പദ്ധതി

(1) ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർക്ക് വേണ്ടിയുള്ള ക്ഷേമപരിപാടികളും പുനരധിവാസ – വികസന പരിപാടികളും പ്രത്യേക പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(2) സബ്സിഡി മാർഗ്ഗരേഖ അനുസരിച്ച് ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർക്ക് അനുവദനീയമായ സ്കോളർഷിപ്പും ബത്തയും നൽകേണ്ടതാണ്.

(3) 2016-ലെ ഭിന്നശേഷി അവകാശ നിയമ പ്രകാരമുള്ള എല്ലാ വിഭാഗങ്ങളിലും ഉൾപ്പെട്ട വ്യക്തികൾക്ക്, ഉപകരണങ്ങൾ വാങ്ങുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്. സർക്കാർ സർവീസിലുള്ള ബന്ധപ്പെട്ട മെഡിക്കൽ ഓഫീസർ ആയിരിക്കണം ഉപകരണങ്ങളുടെ ആവശ്യകതാ നിർണ്ണയം നടത്തി സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തേണ്ടത്. ഒരു പ്രാവശ്യം ഉപകരണം ലഭിച്ചവർക്ക് ആ ഉപകരണത്തിന്റെ ഉപയോഗ കാലാവധി കഴിയുംമുമ്പ് വീണ്ടും ഉപകരണം നൽകാൻ പാടില്ല. ആവശ്യകതാ നിർണ്ണയ ഘട്ടത്തിൽ ഇക്കാര്യം കൂടി പരിശോധിക്കണം.

(4) ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർക്ക് വേണ്ടിയുള്ള തൊഴിൽ പരിശീലനകേന്ദ്രങ്ങൾ നഗരസഭകൾക്ക് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(5) 2016-ലെ ഭിന്നശേഷി അവകാശ നിയമത്തെപ്പറ്റി നഗരസഭാതലത്തിൽ ബോധവൽക്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുത്ത് നടത്തണം.

(6) ഭിന്നശേഷിയുള്ളവരുടെ സവിശേഷതകൾ പരിഗണിച്ച് അവർക്ക് സൗഹൃദമായ രീതിയിൽ വേണം കെട്ടിടങ്ങൾ നിർമ്മിക്കേണ്ടത്. നിലവിലുള്ള കെട്ടിടങ്ങൾ ഭിന്നേശഷി സൗഹൃദമാക്കി മാറ്റുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകളും ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്. .

(7) ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർക്കുള്ള സ്കോളർഷിപ്പും ബത്തയും നൽകുന്നതിനാവശ്യമായ വിഹിതം കണ്ടെത്തുന്നതിന് ഖണ്ഡിക 5.4.1 (8) പ്രകാരം നിർബന്ധമായും നീക്കിവെയ്ക്കേണ്ട 5 ശതമാനം തുക ഉപയോഗിക്കാൻ പാടില്ല.

(സി) ട്രാൻസ് ജെൻഡേഴ്സിനുള്ള പ്രത്യേക പദ്ധതി

(1) ട്രാൻസ് ജെൻഡർ വിഭാഗക്കാരുടെ പ്രത്യേക യോഗം വിളിച്ചുചേർത്ത് അവരുടെ ആവശ്യങ്ങളും പ്രശ്നങ്ങളും വിലയിരുത്തി ആവശ്യമായ പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കാവുന്നതാണ്.

(2) ട്രാൻസ് ജെൻഡേഴ്സിനു വേണ്ടിയുള്ള ക്ഷേമ പരിപാടികളും പുനരധിവാസ – വികസന പരിപാടികളും പ്രത്യേക പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(3) ട്രാൻസ് ജെൻഡേഴ്സുനുള്ള ഷെൽറ്റർ ഹോമുകൾ, ലിംഗമാറ്റ ശസ്ത്രക്രിയയെ തുടർന്നുള്ള ചികിത്സാ ധനസഹായം എന്നീ പ്രോജക്ടുകൾ നടപ്പിലാക്കാവുന്നതാണ്

6.5 വയോജനങ്ങളുടെ ക്ഷേമവും പാലിയേറ്റീവ് കെയർ സംവിധാനവും

(1) ഖണ്ഡിക 5.4.1 (8) ൽ പറഞ്ഞ പ്രകാരം നിശ്ചിതഫണ്ട് വകയിരുത്തി വയോജനങ്ങളുടെ ക്ഷേമത്തിനും ആവശ്യമുള്ളവർക്ക് സാന്ത്വന പരിചരണം ലഭ്യമാക്കുന്നതിനും വേണ്ടി ഒരു പ്രത്യേക പദ്ധതി തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്. സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ വയോജന നയത്തിനും മാർഗ നിർദ്ദേശങ്ങൾക്കും അനുയോജ്യമായ പ്രോജക്ടുകളാണ് വയോജനക്ഷേമത്തിന് വേണ്ടി ഏറ്റെടുക്കേണ്ടത്.

(2) വയോജനങ്ങൾക്ക് ശാരീരിക – മാനസിക, സാംസ്കാരിക, പിന്തുണാ സംവിധാനവും സുരക്ഷിതത്വവും ഉറപ്പുവരുത്തുന്ന പ്രോജക്ടുകൾക്ക് മുൻഗണന നൽകണം.

(3) വയോജനങ്ങൾക്ക് യോഗ പരിശീലനം നൽകുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ ആയുഷുമായി സഹകരിച്ച് സംഘടിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്.

(4) വിനോദകേന്ദ്രം ഉൾപ്പെടെയുള്ള വയോജന സൗഹൃദ സംവിധാനങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(5) വയോജനങ്ങൾ നിരന്തരം ഉപയോഗിക്കുന്ന കെട്ടിടങ്ങൾക്കും മറ്റു സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും റാമ്പ്, കുടിവെള്ളം, ടോയിലറ്റ്, ഇരിപ്പിടം മുതലായ സൗകര്യങ്ങളും ആശുപത്രികളിൽ വയോജനങ്ങൾക്ക് പ്രത്യേകം ''കൗ'-വിനുള്ള സംവിധാനങ്ങളും ഏർപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(6) പകൽവീട് ആരംഭിക്കുന്നതിന് വേണ്ടി പണികഴിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള കെട്ടിടങ്ങൾ പൂർണ്ണമായും പ്രവർത്തന ക്ഷമമാക്കിയതിനുശേഷം ആവശ്യമുണ്ടെങ്കിൽ മാത്രമേ, ഇതിനായി പുതിയ പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കുവാൻ പാടുള്ളൂ. പകൽ വീടുകൾ തുടർച്ചയായും കാര്യക്ഷമമായും പ്രവൃത്തിക്കുന്നു എന്ന് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം ഉറപ്പാക്കേണ്ടതാണ്.

(7) വയോജനപരിപാലന കേന്ദ്രം ആരംഭിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്. എന്നാൽ അതിന്റെ നടത്തിപ്പ് സംവിധാനം, ആവർത്തന ചെലവുകൾ എങ്ങനെ കണ്ടെത്തും തുടങ്ങിയ വിശദാംശങ്ങൾ അടങ്ങിയ പദ്ധതി റിപ്പോർട്ട് കൂടി സമർപ്പിച്ച് അംഗീകാരം വാങ്ങേണ്ടതാണ്.

(8) വയോജനങ്ങളായ കിടപ്പുരോഗികൾക്ക് സാന്ത്വന പരിചരണം, ചികിത്സ, മരുന്ന്, പോഷകാഹാര വിതരണം എന്നിവ സാന്ത്വന പരിചരണ പദ്ധതിയുടെ മാർഗ്ഗരേഖ. സ.ഉ(സാധാ)നം.553/2019/ തസ്വഭവ; തീയതി 07.03.2019 പ്രകാരം ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(9) ശാരീരിക പ്രയാസങ്ങൾ നേരിടുന്ന വയോജനങ്ങൾക്ക് അനുയോജ്യമായ ഉപകരണങ്ങൾ, പരിഹാര സംവിധാനങ്ങൾ മുതലായവ ഏർപ്പെടുത്തുന്നതിന് പ്രോജക്ട് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(10) പുതിയ പൊതു കെട്ടിടങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുമ്പോൾ അവ വയോജന സൗഹൃദമാണെന്ന് ഉറപ്പു വരുത്തേണ്ടതാണ്

(11) വയോജനങ്ങൾക്ക് വേണ്ടിയുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ അടൽ വയോ അഭ്യുദയ യോജന (AVYAY) കേന്ദ്രപദ്ധതിയുമായി സംയോജിപ്പിച്ച് നടത്താവുന്നതാണ്.

(12) വയോ ക്ലബുകൾ: സമ്പൂർണ്ണ വയോ സൗഹൃദ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനമായി മാറുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി ചെറിയ നഗരസഭകളിൽ മൂന്ന് വീതവും വലിയ നഗരസഭകളിൽ പത്ത് വാർഡിന് ഒന്ന് എന്ന കണക്കിലും വയോജനങ്ങൾക്ക് അനായാസം എത്തിച്ചേരാൻ കഴിയുന്ന സ്ഥലത്ത് വയോക്ലബുകൾ (പകൽ സമയത്ത് പ്രവൃത്തിക്കുന്ന വിശ്രമ-വിനോദ കേന്ദ്രങ്ങൾ) ആരംഭിക്കേണ്ടതാണ്. വയോക്ലബിന് പരിശീലനം ലഭിച്ച ഒരു കെയർടേക്കറുടെ സേവനം കുടുംബശ്രീ സംവിധാനത്തിൽ നിന്നും എടുക്കേണ്ടതാണ്. ഒരു കെയർടേക്കർക്ക് 4,000 രൂപ കുടുംബശ്രീ മിഷനിൽ നിന്നും നഗരസഭയ്ക്ക് ലഭിക്കും. 1000 രൂപ നഗരസഭ ലഭ്യമാക്കണം. വയോക്ലബുകളുടെ കെട്ടിടവാടക, വൈദ്യുതി, വാട്ടർ ചാർജ്ജും എന്നിവയ്ക്കായി നഗരസഭകൾക്ക് പ്രോജക്ട് ഏറ്റെടുക്കാം. [06.03.2020ലെ സ.ഉ(കൈ)നം.45/2020/തസ്വഭവ പ്രകാരമുള്ള മാർഗ്ഗരേഖയുടെ ഖണ്ഡിക 2 കാണുക]

6.6 അതിദരിദ്രർക്കുവേണ്ടിയുള്ള മൈക്രോ പ്ലാൻ

1) സ്വന്തം ആവശ്യങ്ങൾക്ക് വേണ്ടി ശബ്ദമുയർത്താൻ കഴിയാത്തതും അടിസ്ഥാന അതിജീവന ആവശ്യങ്ങളായ ഭക്ഷണം, വസ്ത്രം, സുരക്ഷിതമായ താമസസ്ഥലം, അടിസ്ഥാന വരുമാനം എന്നിവ ലഭ്യമല്ലാത്തതും പരസഹായം ഇല്ലാതെ ദൈനംദിന ജീവിതം മുന്നോട്ട് കൊണ്ടുപോകാൻ കഴിയാത്തതുമായ അതിദരിദ്രരായ വ്യക്തികളെയും കുടുംബങ്ങളെയും കണ്ടെത്തി, അവർക്കായി വ്യക്തിഗത സൂക്ഷ്മതല പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കി നടപ്പിലാക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഉപജീവനവും അതിജീവനവും നേടാനുള്ള ശാരീരികവും മാനസികവുമായ ശേഷി നേടിക്കൊടുത്ത് ഈ വിഭാഗത്തെ അതിദാരിദ്ര്യത്തിൽ നിന്നും കരകയറ്റുക എന്നത് സമൂഹത്തിന്റെ സുപ്രധാന ഉത്തരവാദിത്വമാണ്. അതിദാരിദ്ര്യത്തിൽ നിന്നും അവരെ കരകയറ്റുന്നതിനുള്ള മൈക്രോ പ്ലാനുകൾ തയ്യാറാക്കി നടപ്പിലാക്കുക എന്നതാണ് അടുത്ത ഘട്ടം.

2) അതിദാരിദ്ര്യം പരിഹരിക്കുന്നതിനുള്ള അതിജീവന ആവശ്യങ്ങൾ, അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ, ആരോഗ്യ പരിരക്ഷ, വികസന ആവശ്യങ്ങൾ തുടങ്ങി എല്ലാവിധ ഘടകങ്ങളും ഉൾക്കൊള്ളിച്ചുവേണം മൈക്രോ പ്ലാനുകൾ തയ്യാറാക്കേണ്ടത്. മൈക്രോ പ്ലാനുകൾ തയ്യാറാക്കുന്നതിന്റെയും നിർവ്വഹണത്തിന്റെയും ചുമതല ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്കും മുനിസിപ്പാലിറ്റികൾക്കും കോർപ്പറേഷനുകൾക്കും ആയിരിക്കും. മൈക്രോ പ്ലാനുകളിലെ വിവിധ ഘടകങ്ങളെ അടിസ്ഥാനമാക്കി നിർവ്വഹണ പ്രോജക്ടുകൾക്ക് രൂപം നൽകേണ്ടതും ലഭ്യമായ സ്രോതസ്സുകളിൽ നിന്നും വിഹിതം കണ്ടെത്തി ഓരോ വർഷത്തെയും പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമാക്കേണ്ടതുമാണ്.

മൈക്രോ പ്ലാനുകൾ തയ്യാറാക്കി നടപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗരേഖ പ്രത്യേകം പുറപ്പെടുവിക്കുന്നതാണ്.

6.7 പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ ഗ്രാന്റ് വിനിയോഗത്തിനുള്ള ഉപപദ്ധതി (FFC Sub Plan)

(എ) നഗരസഞ്ചയങ്ങൾ (Urban Agglomerations)

1) പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യകമ്മീഷൻ (FFC), പത്ത് ലക്ഷത്തിൽ കൂടുതൽ ജനസംഖ്യയുള്ള നഗര സഞ്ചയങ്ങൾക്ക് 2021-22 മുതൽ 2025-26 വരെയുള്ള അഞ്ച് വർഷക്കാലയളവിലേയ്ക്ക് പ്രത്യേക ഗ്രാന്റ് (മില്ല്യൺ പ്ലസ് സിറ്റീസ് ചലഞ്ച് ഫണ്ട്) അനുവദിച്ചിട്ടുണ്ട്. കേരളത്തിൽ 10 ലക്ഷത്തിൽ കൂടുതൽ ജനസംഖ്യയുള്ള ഏഴ് നഗരസഞ്ചയങ്ങളാണുള്ളത് - തിരുവനന്തപുരം, കൊല്ലം, കൊച്ചി, തൃശ്ശൂർ, മലപ്പുറം, കോഴിക്കോട്, കണ്ണൂർ. ഒരു മുഖ്യനഗരവും അതിനോട് ചേർന്ന് കിടക്കുന്ന സെൻസസ് ടൗണുകളും സ്റ്റാറ്റ്യൂട്ടറി ടൗണുകളും ഔട്ട് ഗ്രോത്തുകളും ചേർന്നതാണ് നഗരസഞ്ചയ പ്രദേശം.

2) കുടിവെള്ളം, ശുചിത്വം, മാലിന്യ സംസ്കരണം എന്നീ മേഖലകളിലെ സേവന നിലവാരം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും ജലാശയങ്ങളുടെ പുനരുജ്ജീവനം, മഴവെള്ളക്കൊയ്ത്ത്, മലിന ജലത്തിന്റെ പുനഃചംക്രമണം (recycling of water) എന്നിവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കുന്നതിനുമാണ് ഈ ഗ്രാന്റ് ലഭ്യമാക്കുന്നത്. വിശദമായ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ സ.ഉ(കൈ)നം. 272/2021/തസ്വഭവ, തീയതി 24.11.2021 പ്രകാരം പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ട്.

3) മുകളിൽ സൂചിപ്പിച്ച മേഖലകളിൽ മുൻകൂട്ടി നിശ്ചയിക്കുന്ന ലക്ഷ്യങ്ങൾ ഓരോ വർഷവും കൈവരിക്കുകയും ആ മേഖലകളിലെ സേവനനിലവാരം ഘട്ടം ഘട്ടമായി മെച്ചപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുകയാണെങ്കിൽ മാത്രമേ ഓരോ വർഷത്തേക്കും അനുവദിച്ചിട്ടുള്ള ഗ്രാന്റ് പൂർണ്ണമായി ലഭിക്കുകയുള്ളൂ. നഗരസഞ്ചയത്തിനുള്ളിലെ മൊത്തം പ്രദേശത്തും നിശ്ചിത ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കണം. നഗരസഞ്ചയത്തിനുള്ളിലെ എല്ലാ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും വികസന ഫണ്ട്, പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ ഗ്രാന്റ് (പ്രത്യേകിച്ച് ടൈഡ് ഫണ്ട്), കേന്ദ്ര/സംസ്ഥാന പദ്ധതികളുടെ വിഹിതം എന്നിവയുമായുള്ള ഫലപ്രദമായ സംയോജനത്തിലൂടെ മാത്രമേ ഈ ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കാൻ കഴിയുകയുള്ളൂ.

4) നഗരസഞ്ചയ പ്രദേശത്തെ പദ്ധതി ആസൂത്രണ, നിർവ്വഹണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് നേതൃത്വം നൽകേണ്ടത് മുഖ്യ നഗരസഭയുടെ മേയർ/ചെയർപേഴ്സൺ അധ്യക്ഷനായ ജോയിന്റ് പ്ലാനിംഗ് കമ്മിറ്റിയാണ്. പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ അവാർഡ് കാലയളവിലേക്കുള്ള (2021-26) നഗരസഞ്ചയ പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി 2021-22 ൽ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

5) പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതിയിലെ ആദ്യ നാല് വർഷങ്ങളിൽ ഓരോ വർഷവും പദ്ധതി ആസൂത്രണ പ്രക്രിയ ആരംഭിക്കുന്നതിനു മുമ്പ് ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ജോയിന്റ് പ്ലാനിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടെ യോഗം വിളിച്ച് ചേർത്ത് നഗരസഞ്ചയ പ്രദേശത്തേക്കുള്ള വാർഷിക കർമ്മ പദ്ധതിയ്ക്ക് രൂപം നൽകണം. നഗരസഞ്ചയ പഞ്ചവത്സര പദ്ധതിക്ക് അനുസൃതമായി വേണം വാർഷിക കർമ്മപദ്ധതിയ്ക്ക് രൂപം നൽകേണ്ടത്. പ്രസ്തുത വാർഷിക കർമ്മ പദ്ധതിയിൽ, നഗരസഞ്ചയ പ്രദേശത്തൊട്ടാകെ പൊതുവായ ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിന് നഗരസഞ്ചയത്തിനുള്ളിലുള്ള ഓരോ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനവും സ്വീകരിക്കേണ്ട നടപടികളും അതിനുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളും ഉണ്ടാകണം. ഈ കർമ്മപദ്ധതി കൂടി പരിഗണിച്ചു കൊണ്ടാകണം ജില്ലാ പഞ്ചായത്തും ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകൾ ഉൾപ്പെടെ നഗരസഞ്ചയ പ്രദേശത്തിനുള്ളിലുള്ള എല്ലാ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും അവയുടെ വാർഷിക പദ്ധതിയ്ക്ക് രൂപം നൽകേണ്ടത്.

6) നഗരസഞ്ചയ പഞ്ചവത്സര പദ്ധതിയും വാർഷിക കർമ്മ പദ്ധതിയും കണക്കിലെടുത്ത് ഓരോ വർഷത്തെയും പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കി കോർപ്പറേഷനുകളുടെയും മലപ്പുറം മുനിസിപ്പാലിറ്റിയു

ടെയും വാർഷിക പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമാക്കുകയും 'ജല-ശുചിത്വ സേവനങ്ങൾക്കുള്ള ഉപപദ്ധതി' തയ്യാറാക്കുകയും വേണം. തുടർന്ന് നിർവ്വഹണം നടത്തുന്ന തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ബന്ധപ്പെട്ട പ്രോജക്ടുകൾ വാർഷിക പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമാക്കേണ്ടതാണ്.

(7) നഗരസഞ്ചയ പ്രദേശത്തെ മുഖ്യനഗരസഭയും മറ്റ് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും ക്കൂട്ടായി നഗരസഞ്ചയപദ്ധതി നിർവ്വഹണത്തിനും ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിനുമുള്ള നടപടികൾ കൈക്കൊള്ളേണ്ടതും അത് ജോയിന്റ് പ്ലാനിംഗ് കമ്മിറ്റിയും ജില്ലാ ആസൂത്രണസമിതിയും മോണിറ്റർ ചെയ്യേണ്ടതുമാണ്.

(ബി) മലപ്പുറം ഒഴികെയുള്ള മറ്റ് മുനിസിപ്പാലിറ്റികൾ

1) ബേസിക് ഗ്രാന്റ്, ടൈഡ് ഗ്രാന്റ് എന്നിങ്ങനെ രണ്ട് വിഭാഗമായാണ് മുനിസിപ്പാലിറ്റികൾക്ക് പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ ഗ്രാന്റ് ലഭിക്കുന്നത്. ആകെ ഗ്രാന്റിന്റെ 40% ബേസിക് ഗ്രാന്റും ബാക്കി 60% ടൈഡ് ഗ്രാന്റും ആയിരിക്കും. ബേസിക് ഗ്രാന്റിന്റെ വിനിയോഗത്തിന് മേഖലതല നിബന്ധനകൾ ബാധകമല്ല. വികസന ഫണ്ട് വിനിയോഗിക്കാവുന്ന ആവശ്യങ്ങൾക്കെല്ലാം ബേസിക് ഗ്രാന്റ് വിനിയോഗിക്കാം. എന്നാൽ ശമ്പളവും എസ്റ്റാബ്ലിഷ്മെന്റ് ചെലവുകളും വാഹനങ്ങൾ വാങ്ങുന്നതും അനുവദനീയമല്ല.

2) ടൈഡ് ഗ്രാന്റ് ഇനത്തിൽ ലഭിക്കുന്ന വിഹിതത്തിന്റെ 50% വീതം താഴെപ്പറയുന്ന രണ്ട് നിർണ്ണായക അടിസ്ഥാന സേവനങ്ങൾക്ക് മാത്രമായി വിനിയോഗിക്കേണ്ടതാണ്. ഇതിൽ ഒരു വിഭാഗത്തിലെ ലക്ഷ്യം സമ്പൂർണ്ണമാണെങ്കിൽ ആ വിഹിതം പൂർണ്ണമായും മറ്റേ വിഭാഗത്തിന് ഉപയോഗിക്കാം.

(a) ശുചിത്വ-മാലിന്യ സംസ്കരണം

(i) ശുചിത്വ പ്രോജക്ടുകൾ

(ii) ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണ പ്രോജക്ടുകൾ

(iii) കക്കൂസ് മാലിന്യ പരിപാലനം ഉൾപ്പെടെയുള്ള ദ്രവമാലിന്യ സംസ്കരണ പ്രോജക്ടുകൾ.

(iv) മേൽപ്പറഞ്ഞവ ഉൾപ്പെടെ ശുചിത്വ സ്റ്റാർ പദവി കൈവരിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ

(b) കുടിവെള്ള പ്രോജക്ടുകൾ മഴവെള്ളക്കൊയ്ത്ത്, ജലത്തിന്റെ പുനഃചംക്രമണം (recycling of water) എന്നിവ

3) ഓരോ മുനിസിപ്പാലിറ്റിയും (മലപ്പുറം മുനിസിപ്പാലിറ്റി ഒഴികെ) പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യകമ്മീഷൻ ഗ്രാന്റിന്റെ വിനിയോഗം സംബന്ധിച്ച് ഒരു ഉപപദ്ധതി (FFC Sub Plan) തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്. ഉപപദ്ധതിക്ക് രണ്ട് ഭാഗങ്ങൾ ഉണ്ടായിരിക്കണം. ആദ്യഭാഗം ജലവും ശുചിത്വവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട സേവനങ്ങളുടെ സമ്പൂർണ്ണത ലക്ഷ്യമിടുന്ന 'ജല–ശുചിത്വ സേവനങ്ങൾക്കുള്ള പദ്ധതിയും' രണ്ടാം ഭാഗം 'ജല-ശുചിത്വ സേവനങ്ങൾ ഒഴികെയുള്ള വികസന-ക്ഷേമ പ്രവർത്തനങ്ങൾങ്ങൾക്കുള്ള പദ്ധതിയും' ആയിരിക്കണം.

4) ശുചിത്വം, കുടിവെള്ളം എന്നീ മേഖലകളിൽ ബേസ് ലൈൻ ഡാറ്റായെ അടിസ്ഥാനമാക്കി 2025-26 വരെ ഓരോ വർഷത്തെയും ഭൗതിക ലക്ഷ്യം മുൻകൂട്ടി നിശ്ചയിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഇപ്രകാരം മുൻകൂട്ടി നിശ്ചയിക്കുന്നത് പ്രകാരം ഓരോ വർഷവും ഭൗതിക നേട്ടം കൈവരിക്കുകയും, ഫണ്ടിന്റെ വിനിയോഗം, കേന്ദ്ര സർക്കാർ നിഷ്കർഷിക്കുന്നത് പ്രകാരമുള്ള സ്റ്റാർ റേറ്റിംഗ്സ് പദവി കൈവരിക്കുന്നതിലെ പുരോഗതി എന്നിവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിവരങ്ങൾ കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്റെ 'സിറ്റി ഫിനാൻസ്' പോർട്ടലിൽ നൽകുകയും കേന്ദ്ര നഗര വികസന മന്ത്രാലയം അത് പരിശോധിച്ച് ശുപാർശ നൽകുന്നത് പ്രകാരവുമായിരിക്കും ഫണ്ട് ലഭിക്കുക. [കേന്ദ്ര ധനകാര്യ മന്ത്രാലയം 28.07.2021 ന് പുറപ്പെടുവിച്ച 15(2) FC-XV/FCD/ 2020-25 നമ്പർ മാർഗ്ഗരേഖയുടെ

ഖണ്ഡിക 10 കാണുക]. അതുകൊണ്ടുതന്നെ നിശ്ചിത ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിനുള്ള വാർഷിക കർമ്മ പദ്ധതി ഓരോ മുനിസിപ്പാലിറ്റി തലത്തിലും തയ്യാറാക്കി അതനുസരിച്ച് പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കുന്നതിന് പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതാണ്.

5) നഗര സഞ്ചയ പ്രദേശത്തിനുള്ളിലുള്ള മുനിസിപ്പാലിറ്റികൾ, നഗര സഞ്ചയ പ്രദേശത്തിന് വേണ്ടി ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ തയ്യാറാക്കുന്ന വാർഷിക കർമ്മപദ്ധതി കൂടി പരിഗണിച്ച് വേണം പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കേണ്ടത്

6) ശുചിത്വ-മാലിന്യ സംസ്കരണ മേഖലകളിൽ ധനകാര്യകമ്മീഷൻ ഗ്രാന്റ് ഉൾപ്പെടെയുള്ള വിഭവങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ച് സംയുക്ത പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ നേതൃത്വപരമായ പങ്ക് ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതികൾ വഹിക്കേണ്ടതാണ്.

7) എഫ്.എഫ്.സി. ഉപപദ്ധതിയിൽ ഉൾക്കൊള്ളിക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകൾക്കൊപ്പം മറ്റ് വിഭവങ്ങളും അവയുടെ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾക്ക് വിധേയമായി കൂട്ടിച്ചേർക്കാവുന്നതാണ്.

8) കേന്ദ്ര/സംസ്ഥാനാവിഷ്കൃത പദ്ധതികളുടെ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപന വിഹിതം വകയിരുത്തുന്നതിന് ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ ഗ്രാന്റ് ഉപയോഗിക്കാൻ പാടില്ല.

9) പതിനഞ്ചാംധനകാര്യ കമ്മീഷൻ ഗ്രാന്റിന്റെ പേയ്മെന്റ് നടത്തുന്നതിന് 02.01.2022ലെ സ.ഉ(സാധാ)നം.7/2022/തസ്വഭവ അനുസരിച്ചുള്ള നടപടിക്രമങ്ങൾ ബാധകമായിരിക്കും

6.8 ആസ്തി സംരക്ഷണ പദ്ധതി (Asset Maintenance Plan)

(1) മെയിന്റനൻസ് ഫണ്ടും ലഭ്യമാക്കാൻ കഴിയുന്ന തനത് ഫണ്ടും ഉപയോഗപ്പെടുത്തി തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ ഉടമസ്ഥതയിലും മേൽനോട്ടത്തിലും നിയന്ത്രണത്തിലുമുള്ള റോഡ്, റോഡ് ഇതര ആസ്തികളുടെ സംരക്ഷണത്തിന് ഒരു ആസ്തി സംരക്ഷണ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്

(2) സേവനം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും നിലവിലുള്ള ആസ്തി വിപുലപ്പെടുത്തുന്നതിനും വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും സ്ഥാപനങ്ങളെ ഉന്നത നിലവാരത്തിലേയ്ക്ക് ഉയർത്തുന്നതിനും അനുയോജ്യമായ നിർദ്ദേശങ്ങളാണ് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ആസ്തി സംരക്ഷണ പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടത്. അംഗീകൃത ഏജൻസികളെ ഉപയോഗിച്ച് ജി.ഐ.എസ്. സങ്കേതങ്ങൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്തി ആസ്തികളുടെ ഡിജിറ്റൈസേഷൻ നടത്തി ആസ്തി രജിസ്റ്റർ കൃത്യമായും കാലികവും ആക്കേണ്ടതാണ്. തങ്ങളുടെ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള എല്ലാ ആസ്തികളും ആസ്തി രജിസ്റ്ററിൽ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെന്ന് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഉറപ്പാക്കേണ്ടതാണ്.

(3) കൈമാറിക്കിട്ടിയ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഗുണമേന്മ വർദ്ധിപ്പിച്ചും ജെൻഡർ സൗഹൃദമാക്കിയും സേവന നിലവാരം ഉയർത്തിയും ടോട്ടൽ ക്വാളിറ്റി മാനേജ്മെന്റിലൂടെ ഐ.എസ്.ഒ സർട്ടിഫിക്കേഷൻ ലഭിക്കത്തക്കവിധം ആസ്തി സംരക്ഷണ പദ്ധതി വിഭാവനം ചെയ്യണം.

(4) മെയിന്റനൻസ് ഫണ്ട് വിനിയോഗം സംബന്ധിച്ച് തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ് പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുള്ള ഉത്തരവുകളിലേയും സർക്കുലറുകളിലേയും വ്യവസ്ഥകൾ പാലിച്ചു കൊണ്ടായിരിക്കണം ആസ്തി സംരക്ഷണ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കി നടപ്പാക്കേണ്ടത്.

(5) റോഡിതര മെയിന്റനൻസ് ഫണ്ട് ഉപയോഗിച്ച് കൈമാറിക്കിട്ടിയ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പരിപാലനത്തിന് മുൻഗണന നൽകി വിനിയോഗിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകളാണ് തയ്യാറാക്കേണ്ടത്. ഘടക സ്ഥാപനങ്ങളുടെ അറ്റകുറ്റപ്പണികൾക്ക് പുറമെ ചുവടെ വിവരിക്കുന്ന പ്രവൃത്തികൾ നടത്തുന്നതിനും റോഡിതര മെയിന്റനൻസ് ഫണ്ട് വകയിരുത്താവുന്നതാണ്.

(i) സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ആധുനിക സംവിധാനങ്ങളും സജ്ജീകരണങ്ങളും ഏർപ്പെടുത്തുക.

(ii) സ്ഥാപനങ്ങൾ മുഖേന പ്രദാനം ചെയ്യുന്ന സേവനങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും വേണ്ടിയുള്ള സാധനസാമഗ്രികളും ഉപകരണങ്ങളും വാങ്ങുക, അവയുടെ ഗുണമേന്മ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനായി പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കുക

(6) റോഡിതര മെയിന്റനൻസ് ഫണ്ടിന്റെ ഉപയോഗത്തിൽ ആശുപത്രികളുടെ സൗകര്യങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും മുൻഗണന നൽകണം. ആശുപത്രികളിൽ ഉപകരണങ്ങൾ വാങ്ങുക, അനുബന്ധ സൗകര്യങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തുക, ടോയിലറ്റുകൾ നിർമ്മിക്കുക, മോർച്ചറി സൗകര്യം മെച്ചപ്പെടുത്തുക, ഫർണിച്ചറും, കമ്പ്യൂട്ടറുകളും വാങ്ങുക മുതലായ പ്രവൃത്തികൾ റോഡിതര മെയിന്റനൻസ് ഫണ്ട് വകയിരുത്തി നടപ്പാക്കാവുന്നതാണ്.

(7) പൊതു സ്ഥാപനങ്ങളിലെ മഴവെള്ള സംഭരണികളുടെ പുനരുദ്ധാരണത്തിന് റോഡിതര മെയിന്റനൻസ് ഫണ്ട് ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്.

(8) റോഡ് മെയിന്റൻസ് ഫണ്ട് പുതിയ റോഡ് നിർമ്മാണത്തിനായി വിനിയോഗിക്കാൻ പാടില്ലാത്തതാണ്.

(9) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള തനത് ആസ്തികളുടെ മെയിന്റനൻസിന് റോഡിതര സംരക്ഷണ ഫണ്ട് വിനിയോഗിക്കുവാൻ പാടില്ല. എന്നാൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള ലൈബ്രറികൾ, നഴ്സറി സ്കൂളുകൾ, ബഡ്സ് സ്കൂളുകൾ, ബഡ്സ് റിഹാബിലിറ്റേഷൻ സെന്ററുകൾ, വയോജന പരിപാലന കേന്ദ്രങ്ങൾ (Old Age Homes) എന്നിവയുടെ മെയിന്റനൻസിന് റോഡിതര സംരക്ഷണ ഫണ്ട് ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്

(10) ആസ്തി സംരക്ഷണ പദ്ധതിക്ക് അന്തിമരൂപം നൽകുന്നതിന് മുമ്പ് ഘടക സ്ഥാപനങ്ങളിലെ മേധാവികളുടെ യോഗം വിളിച്ച് ചേർക്കണം. പ്രസ്തുത യോഗത്തിൽ അംഗീകരിച്ച പ്രോജക്ടുകളായിരിക്കണം പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടത്.

(11) സ്കൂൾ കെട്ടിടങ്ങളുടെ അറ്റകുറ്റപ്പണി നടത്തുന്ന പ്രോജക്ട് അദ്ധ്യയനവർഷം ആരംഭിക്കുന്നതിന് മുമ്പ് പൂർത്തിയാകത്തക്ക രീതിയിൽ ക്രമീകരിക്കണം.

(12) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക്, ആവശ്യമെങ്കിൽ, മെയിന്റനൻസ് ഫണ്ടിൽ നിന്നും താഴെ പറയുന്നത് പ്രകാരമുള്ള തുക അടിയന്തിര മെയിന്റനൻസ് ആവശ്യങ്ങൾക്കായി പ്രത്യേകം മാറ്റിവയ്ക്കാവുന്നതാണ്. ഇപ്രകാരം മാറ്റി വെയ്ക്കുന്ന തുക, മുൻകൂട്ടി കാണാൻ കഴിയാത്തതും ആകസ്മികമായി ഉണ്ടാകുന്നതുമായ അടിയന്തിര മെയിന്റനൻസ് ആവശ്യങ്ങൾക്ക് വിനിയോഗിക്കാവുന്നതാണ്.

(a) റോഡിതര മെയിന്റനൻസ് ഫണ്ട് ഫണ്ട് എന്നീ വിഭാഗങ്ങ റോഡ് മെയിന്റനൻസ് ,ങളിൽ ഓരോന്നിലും ബജറ്റ് വിഹിതത്തിന്റെ അഞ്ച് ശതമാനം വരെയുള്ള തുക, താഴെ പറയുന്ന പരിധിക്ക് വിധേയമായി അടിയന്തിര സ്വഭാവമുള്ള മെയിന്റനൻസ് പ്രോജക്ടുകൾക്കായി മാറ്റിവയ്ക്കാം.

(i) റോഡിതര മെയിന്റനൻസ് ഫണ്ടിന്റെ കാര്യത്തിൽ മുനിസിപ്പാലിറ്റികൾക്ക് 25 ലക്ഷം രൂപയും, കോർപ്പറേഷനുകൾക്ക് 40 ലക്ഷം രൂപയും ആയിരിക്കും പരിധി. അഞ്ച്

ശതമാനം തുക കണക്കാക്കുമ്പോൾ ഒരു ലക്ഷം രൂപയിൽ കുറവു വരുന്ന മുനിസിപ്പാലിറ്റികൾക്ക് ഒരു ലക്ഷം രൂപവരെ മാറ്റി വയ്ക്കാം.

(ii) റോഡ് മെയിന്റനൻസ് ഫണ്ടിന്റെ കാര്യത്തിൽ മുനിസിപ്പാലിറ്റികൾക്ക് 25 ലക്ഷം രൂപയും കോർപ്പറേഷനുകൾക്ക് 50 ലക്ഷം രൂപയും ആയിരിക്കും പരിധി. അഞ്ച് ശതമാനം തുക കണക്കാക്കുമ്പോൾ ഒരു ലക്ഷം രൂപയിൽ കുറവു വരുന്ന മുനിസിപ്പാലിറ്റികൾക്ക് ഒരു ലക്ഷം രൂപവരെ മാറ്റി വയ്ക്കാം.

(b) മുകളിൽ സൂചിപ്പിച്ച പ്രകാരമുള്ള തുക മെയിന്റനൻസ് ഫണ്ടിൽ നിന്നും പ്രത്യേകം മാറ്റിവയ്ക്കുന്നതിനും അവയുടെ വിനിയോഗത്തിനും താഴെ പറയുന്ന നടപടിക്രമങ്ങൾ ബാധകമായിരിക്കും.

(i) വാർഷിക പദ്ധതി രൂപീകരണ സമയത്ത് അടിയന്തിര സ്വഭാവമുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ നടപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള വിഹിതം (റോഡിതരം)', 'അടിയന്തിര സ്വഭാവമുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ നടപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള വിഹിതം (റോഡ്)' എന്നിങ്ങനെ രണ്ട് പ്രോജക്ടുകളിലായി അനുവദനീയമായ തുക മാറ്റിവയ്ക്കാവുന്നതാണ്.

(ii) അടിയന്തിര സ്വഭാവത്തിൽ ഒരു പ്രോജക്ട് ഏറ്റെടുക്കേണ്ടി വരുന്ന സന്ദർഭത്തിൽ അതിനുള്ള വിഹിതം മാറ്റിവെയ്ക്കപ്പെട്ട വിഹിതത്തിൽ നിന്നും കണ്ടെത്താവുന്നതും ഭരണ സമിതി തീരുമാന പ്രകാരം സുലേഖ സോഫ്റ്റ്വെയറിൽ അതിനുള്ള പ്രോജക്ട് തയ്യാറാക്കി വെറ്റിംഗ് ഓഫീസറുടെ അംഗീകാരത്തോടുകൂടി നിർവ്വഹണം നടത്താവുന്ന തുമാണ്.

(iii) സാങ്കേതികാനുമതി ആവശ്യമുള്ള പ്രോജക്ട് ആണെങ്കിൽ പ്രൈസ് സോഫ്റ്റ് വെയറിൽ എസ്റ്റിമേറ്റ് തയ്യാറാക്കി സാങ്കേതികാനുമതി വാങ്ങണം.

(iv) മെയിന്റനൻസ് ഫണ്ടിന്റെ മാർഗ്ഗരേഖ പ്രകാരം അനുവദനീയമായ പ്രോജക്ടുകൾക്ക് മാത്രമേ മാറ്റിവെയ്ക്കപ്പെട്ട തുക വിനിയോഗിക്കുന്നുള്ളുവെന്ന് സെക്രട്ടറി ഉറപ്പാക്കണം.

(v) ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിയുടെ മുൻകൂർ അനുമതി ഇത്തരം പ്രോജക്ടുകൾക്ക് ആവശ്യമില്ല. എന്നാൽ ഏറ്റെടുക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകളുടെ വിശദാംശങ്ങൾ ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിയ്ക്ക് റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യണം.

(vi) ഇവയ്ക്കുള്ള ക്രമീകരണം സുലേഖ സോഫ്റ്റ് വെയറിൽ ഏർപ്പെടുത്തുന്നതാണ്.നവംബർ30-ന് ശേഷം വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ ഭേദഗതി അനുവദിക്കുന്നത് വരെ, മാറ്റിവയ്ക്കപ്പെട്ട വിഹിതത്തിൽ നിന്നുള്ള തുക വകയിരുത്തി അടിയന്തിര പ്രോജക്ടുകൾ രൂപീകരിച്ച് നിർവഹണം നടത്താവുന്നതാണ്. വിഹിതം ബാക്കിയുണ്ടെങ്കിൽ നവംബർ 30-ന് ശേഷമുള്ള വാർഷിക പദ്ധതി ഭേദഗതിക്കൊപ്പം ബാക്കി തുക വിനിയോഗിക്കുന്നതിനുള്ള വിവിധ പ്രോജക്ടുകൾ രൂപീകരിച്ച് വാർഷിക പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമാക്കേണ്ടതും നിർവ്വഹണം നടത്തേണ്ടതുമാണ്.

6.9 സദ്ഭരണ പദ്ധതി

(1) സേവനങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും സദ്ഭരണ നിർവ്വഹണം സാദ്ധ്യമാക്കുന്നതിനും ഓരോ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനവും ഒരു സദ്ഭരണ നിർവ്വഹണ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്. ഇതിന്റെ

ഭാഗമായി, തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം ഇടപെടേണ്ട അടിയന്തിര പ്രശ്നങ്ങൾ ശ്രദ്ധയിൽ കൊണ്ടുവരുന്നതിനുള്ള സംവിധാനം ഓരോ വാർഡിലും പൊതുജനങ്ങൾക്ക് വേണ്ടി ഉണ്ടാക്കുകയും പരാതി പരിഹാര സംവിധാനം ആവിഷ്കരിക്കുകയും വേണം.

(2) പൊതുജനങ്ങൾക്ക് അവരുടെ പരാതികളും നിർദ്ദേശങ്ങളും ഉന്നയിക്കുന്നതിനുള്ള അവസരം നഗരസഭകൾ നൽകേണ്ടതാണ്. ഇതിലേക്ക് ആധുനിക സാങ്കേതിക സംവിധാനങ്ങൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്തി പരാതികൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനായി മാസം തോറും ആവശ്യമായ മുന്നൊരുക്കങ്ങൾ നടത്തിയ ശേഷം ആദ്യത്തെ ബുധനാഴ്ച കൗൺസിൽ അംഗങ്ങൾ, ഉദ്യോഗസ്ഥർ എന്നിവർ പങ്കെടുക്കുന്ന ഒരു അദാലത്ത് നടത്തി ജനങ്ങളുടെ പരാതികളും നിർദ്ദേശങ്ങളും കേൾക്കേണ്ടതാണ്. യോഗത്തിലെ തീരുമാനങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച് സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ള തുടർ നടപടികൾ അടുത്ത അടുത്ത കൗൺസിൽ യോഗത്തിൽ അവലോകനം ചെയ്യേണ്ടതാണ്.

(3) സുതാര്യത, ജനപങ്കാളിത്തം തുടങ്ങിയ സദ്ഭരണ തത്വങ്ങൾ ഉൾക്കൊണ്ടുകൊണ്ട് കാര്യക്ഷമവും നീതിപൂർവ്വകവും നിയമവാഴ്ചയിലധിഷ്ഠിതവുമായ ഒരു ഭരണം കാഴ്ചവയ്ക്കുന്നതിനുവേണ്ട പ്രവർത്തനങ്ങളാകണം പദ്ധതിയിൽ ഉണ്ടാകേണ്ടത്. മേൽപറഞ്ഞ പ്രവർത്തനങ്ങൾ സമ്പൂർണ്ണ ഗുണമേന്മാ പരിപാലന സംവിധാന (Total Quality Management) ത്തിന് അധിഷ്ഠിതമായിരിക്കേണ്ടതാണ്. നഗരസഭകൾ ഐ.എസ്.ഒ 9001 - 2015 നിലവാരം നേടിയെടുക്കുന്നതിനാവശ്യമായ നടപടികൾ അടിയന്തിരമായി സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്. ഇതിന് ആവശ്യമായ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശവും നേതൃത്വവും കില (KILA) നൽകുന്നതാണ്. ഐ.എസ്.ഒ 9001-2015 സർട്ടിഫിക്കേഷന് ആവശ്യമായ പ്രോജക്ടുകൾ വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

(4) സേവനങ്ങൾ ഒരു കുടക്കീഴിൽ മുഴുവൻ സമയവും ലഭ്യമാക്കുന്നതിലേയ്ക്കായി ഓൺലൈനായി അപേക്ഷിക്കുന്നതിനും തുക ഒടുക്കുന്നതിനുമായുള്ള സിറ്റിസൺസ് സർവീസ് പോർട്ടൽ, ഓൺലൈൻ പ്ലാറ്റ് ഫോമുകൾ തുടങ്ങിയവ ഉപയോഗപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്. അതിനാവശ്യമായ അനുബന്ധ സൗകര്യങ്ങൾ (ഹെൽപ്പ് ഡസ്ക് അടക്കം) ഏർപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.

(5) സദ്ഭരണ തത്വങ്ങൾക്ക് പുറമേ പൗരാവകാശരേഖ, അറിയാനുള്ള അവകാശം, വിവരാവകാശ നിയമം, സേവനാവകാശ നിയമം, ചുവടെ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുള്ള വാതിൽപ്പടി സേവന പദ്ധതി, അതിദാരിദ്ര്യ ലഘൂകരണ പദ്ധതി മുതലായവ കൂടി പരിഗണിച്ചുകൊണ്ടായിരിക്കണം സദ്ഭരണ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കേണ്ടത്.

(6) റസിഡന്റ്സ് അസോസിയേഷനുകൾ, അയൽസഭകൾ, ഗ്രാമസഭകൾ, തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനതല ആസൂത്രണ സമിതി സംവിധാനം, ജനകീയ സമിതികൾ, യോഗങ്ങൾ മുതലായവ എങ്ങനെയെല്ലാം ഫലപ്രദമായി ഉപയോഗപ്പെടുത്തിയും ഭൗതിക സൗകര്യങ്ങൾ, ഇ-ഗവേണൻസ്, രേഖകളുടെ സൂക്ഷിപ്പ് തുടങ്ങിയവ എത്രമാത്രം മെച്ചപ്പെടുത്തിയും സദ്ഭരണം സാദ്ധ്യമാക്കാം എന്ന് പ്രത്യേകം പരിശോധിച്ച് അവ പ്രാവർത്തികമാക്കുന്നതിനുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ പദ്ധതിയുടേയും പദ്ധതിരേഖയുടെയും ഭാഗമാക്കണം.

(7) വാതിൽപ്പടി സേവനം: പ്രായാധിക്യം, ഗുരുതര രോഗം തുടങ്ങിയ കാരണങ്ങളാൽ ചലനശേഷി പരിമിതപ്പെട്ട് അവശത അനുഭവിക്കുന്ന വ്യക്തികൾക്ക് അനിവാര്യമായ സേവനങ്ങൾ അവരുടെ

വീട്ടുപടിക്കൽ എത്തിക്കുകയാണിതിന്റെ ലക്ഷ്യം. സേവനങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച കൃത്യമായ അറിവില്ലായ്മ, സേവനങ്ങൾ നേടുന്നതിന് ബന്ധപ്പെട്ട ഓഫീസുകളിൽ എത്തിപ്പെടാൻ കഴിയാതെ വരുക തുടങ്ങിയ വ്യത്യസ്ത ഘടകങ്ങളാണ് ഇവർക്ക് അവകാശപ്പെട്ട സേവനങ്ങൾ നേടിയെടുക്കുന്നതിന് പലപ്പോഴും തടസ്സമായി നിൽക്കുന്നത്. ഇത്തരത്തിൽ അർഹരായ ജനങ്ങൾക്ക് സേവനങ്ങൾ അവരുടെ വീടുകളിൽ സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകർ വഴി എത്തിക്കുന്നതിനുള്ള തുടർച്ചയായുള്ള പദ്ധതിയാണ് സർക്കാർ ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുള്ള, തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ നടപ്പാക്കുന്ന 'വാതിൽപ്പടി സേവനം'. നിരാലംബരായ വ്യക്തികൾക്കും കുടുംബങ്ങൾക്കും സുരക്ഷിതത്വവും ആത്മവിശ്വാസവും വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ ഈ പദ്ധതി വഴി സാധിക്കും. വാതിൽപ്പടി സേവനത്തിന് ആവശ്യമായ ലാപ് ടോപ്, ബയോമെട്രിക് ഉപകരണങ്ങൾ, അക്ഷയകേന്ദ്രം മുഖേന സേവനങ്ങൾ നൽകുമ്പോൾ അവർക്ക് നൽകേണ്ട ഫീസ് സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകർക്ക് നൽകേണ്ടുന്ന ഇന്ധന/യാത്രാചെലവ്, വാഹനം ഏർപ്പാടാക്കേണ്ടി വന്നാലുള്ള ചെലവ് എന്നിവയ്ക്കായി മുനിസിപ്പാലിറ്റികൾ രണ്ട് ലക്ഷം രൂപയിലും കോർപ്പറേഷനുകൾ അഞ്ച് ലക്ഷം രൂപയിലും അധികരിയ്ക്കാത്ത തുക വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ നീക്കി വയ്ക്കേണ്ടതാണ്. തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വിഹിതത്തിന് പുറമേ സി.എസ്.ആർ ഫണ്ട്, സംഭാവന, സ്പോൺസർഷിപ്പ് തുടങ്ങിയവയിലൂടെ ലഭിക്കുന്ന തുക കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തി പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കാവുന്നതാണ്.

7. പ്രത്യേക സമീപനം വേണ്ട മേഖലകൾ/വിഷയങ്ങൾ/പ്രദേശങ്ങൾ

7.1 സുസ്ഥിര വികസനലക്ഷ്യങ്ങൾ (SDGs)

(1) ഐക്യരാഷ്ട്രസംഘടന മാനവരാശിയുടെ ഐശ്വര്യപൂർണ്ണമായ ഭാവി ലക്ഷ്യമാക്കി പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടുള്ള സുസ്ഥിരവികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വികസന പദ്ധതികളിലും സന്നിവേശിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. ആഗോളവ്യാപകമായി ദാരിദ്ര്യം നിർമ്മാർജ്ജനം ചെയ്യുക, നമ്മുടെ ഗ്രഹമായ ഭൂമിയെ സംരക്ഷിക്കുക, 2030-ഓടെ എല്ലാവർക്കും സന്തോഷവും സമൃദ്ധിയും ഉണ്ടാക്കുക എന്നീ ബൃഹത് ലക്ഷ്യങ്ങൾ മുൻനിർത്തി 17 സുസ്ഥിരവികസന ലക്ഷ്യങ്ങളാണ് പ്രഖ്യാപിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഇതിനോടനുബന്ധിച്ച്, നീതി ആയോഗ്, ഇന്ത്യയിലെ സംസ്ഥാനങ്ങൾ സുസ്ഥിരവികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ നേടുന്നതിൽ കൈവരിച്ച പുരോഗതി ദേശീയതലത്തിൽ രേഖപ്പെടുത്തുന്നുണ്ട്. ആകെ 169 ഉപലക്ഷ്യങ്ങളും അവ വിലയിരുത്തുന്നതിന് 306 ദേശീയ സൂചികകളുമാണ് വികസിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത്. മൊത്തം സൂചികകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, കേരളം ഇതുവരെ സുസ്ഥിരവികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ നേടുന്നതിൽ ഒന്നാം സ്ഥാനം നിലനിർത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്.

(2) 1996 ൽ ആരംഭിച്ച ജനകീയാസൂത്രണ പ്രസ്ഥാനവും അധികാര വികേന്ദ്രീകരണ പ്രവർത്തനങ്ങളുമാണ് ഈ നേട്ടം കൈവരിക്കുന്നതിൽ മുഖ്യ പങ്ക് വഹിച്ചിട്ടുള്ളത്. 2016 ൽ പ്രഖ്യാപിച്ച നവകേരളകർമ്മ പദ്ധതിയും അതിലെ വികസന മിഷനുകളും സുസ്ഥിര വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തന പദ്ധതികളാണ്. തദ്ദേശ ഭരണസ്ഥാപനങ്ങളുടെ അനിവാര്യ ചുമതലകളിൽ ഭൂരിഭാഗവും 'സുസ്ഥിര വികസന ലക്ഷ്യങ്ങളിൽ' ഉൾപ്പെടുന്നവയാണ്. ഇത് കൂടാതെ പൊതു ചുമതലകളിലും മേഖലാ ചുമതലകളിലും സുസ്ഥിര വികസന ലക്ഷ്യങ്ങളുടെ ഉപലക്ഷ്യങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. ഈ സാഹചര്യത്തിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ

വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ ലക്ഷ്യമിടുന്ന പരിപാടികളിലും പ്രോജക്ടുകളിലും സുസ്ഥിര വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ 2022 ൽ തന്നെ കൈവരിക്കുന്നതിനുള്ള കർമ്മപദ്ധതിയ്ക്ക് രൂപം നൽകണം.

(3) ഈ നേട്ടം കൈവരിക്കുന്നതിന് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ വികസനത്തിന്റെ ഓരോ സൂക്ഷ്മമേഖലയിലും നടത്തുന്ന ഇടപെടലുകൾ വലിയ പങ്ക് വഹിക്കുന്നുണ്ട്. പ്രാദേശിക വികസനപദ്ധതികളിൽ സുസ്ഥിരവികസന ലക്ഷ്യങ്ങളായ ദാരിദ്ര്യലഘൂകരണം, വിശപ്പ് രഹിത സമൂഹം, ആരോഗ്യവും ക്ഷേമവും, ഗുണമേന്മയുള്ള വിദ്യാഭ്യാസം, ശുദ്ധവും സുരക്ഷിതവുമായ കുടിവെള്ളം, ശുദ്ധമായതും ലാഭകരവുമായ ഊർജ്ജം, അസമത്വ ലഘൂകരണം, സുസ്ഥിര നഗരങ്ങളും സമൂഹവും, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാന പരിശോധന എന്നിവയൊക്കെ അഭിസംബോധന ചെയ്യുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഈ ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിൽ നിലനിൽക്കുന്ന തദ്ദേശീയമായ സാദ്ധ്യതകൾ തിരിച്ചറിയുകയും അവ രേഖപ്പെടുത്തുകയും വേണം.

(4) വികസന പദ്ധതികൾ രൂപവത്ക്കരിക്കുമ്പോൾ ഈ വികസനമേഖലകളിലെ പോരായ്മകൾ കണ്ടെത്തി പരിഹരിക്കുന്നതിന് പ്രത്യേക ശ്രദ്ധ നൽകണം. മാത്രമല്ല കേരളത്തിന്റെ സാഹചര്യങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് ഇവിടെ വികസിപ്പിച്ചെടുത്തിട്ടുള്ള സുസ്ഥിര വികസന സൂചികകളെ ഐക്യരാഷ്ട്രസംഘടനയുടെ സൂചികകളുമായി താരതമ്യപ്പെടുത്തുകയും, അതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ കർമ്മ പദ്ധതികൾക്ക് രൂപം കൊടുക്കുകയും വേണം. ഇതിനു വേണ്ടി ശേഖരിക്കേണ്ട അടിസ്ഥാന വിവരങ്ങൾ, ഓരോ വികസന മേഖലയിലും കണ്ടെത്തിയിട്ടുള്ള സുസ്ഥിരവികസന സൂചികകൾ, എത്രതരം കർമ്മപദ്ധതികളാണ് ആവിഷ്കരിക്കേണ്ടത് എന്നിവ സംബന്ധിച്ച വിശദാംശങ്ങൾ പിന്നീട് ലഭ്യമാക്കുന്നതാണ്. സുസ്ഥിരവികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ അനുബന്ധം 9 ആയി ചേർത്തിരിക്കുന്നു.

7.2 ദുരന്ത മാനേജ്മെന്റ് പദ്ധതി

(1) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ 2020-ൽ തയ്യാറാക്കിയ ദുരന്തമാനേജ്മെന്റ് പദ്ധതി പതിനാലാം പഞ്ചവൽസര പദ്ധതിയിൽ കാലികമായി പരിഷ്കരിക്കേണ്ടതാണ്. കാലാവസ്ഥാവ്യതിയാനത്തിന്റെ ഫലമായും അല്ലാതെയും ഉണ്ടാകാവുന്ന ദുരന്തങ്ങളുടെ ആഘാതം കുറയ്ക്കുന്നതിനും ദുരന്തങ്ങളെ കാര്യക്ഷമമായി പ്രതിരോധിക്കുന്നതിനും അതിജീവനക്ഷമത നേടുന്നതിനും ഹ്രസ്വ - ദീർഘ കാല ഇടപെടലുകൾ വിഭാവനം ചെയ്യണം. ഈ പ്രവർത്തനങ്ങൾ 'ജൈവവൈവിധ്യ മാനേജ്മെന്റ്, കാലാവസ്ഥാവ്യതിയാനം, പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം, ദുരന്തനിവാരണം' എന്ന വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ നേതൃത്വത്തിലാണ് നടത്തേണ്ടത്.

(2) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ദുരന്തനിവാരണ പ്ലാനിലെ പ്രോജക്ട് നിർദ്ദേശങ്ങൾ ദുരന്തനിവാരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ഉതകുന്നതാണോ എന്നും വരുംകാലങ്ങളിൽ ഉണ്ടാകാൻ സാദ്ധ്യതയുള്ള ദുരന്തങ്ങളെ ചെറുക്കാനും അവയുടെ ആഘാതം കുറയ്ക്കാനും സഹായകമാണോ എന്നും പരിശോധിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ദുരന്തസാദ്ധ്യതാപഠനത്തിൽ കണ്ടെത്തിയിട്ടുള്ള ദുർബലമായ പ്രദേശങ്ങളെ പ്രത്യേകം പരിഗണിച്ചുവേണം ദുരന്തമാനേജ്മെന്റ് പദ്ധതി പരിഷ്കരിക്കുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കേണ്ടത്.

(3) കാലാവസ്ഥാനുസൃത ദുരന്തലഘൂകരണ പദ്ധതിയിലേയ്ക്കുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ പ്രോജക്ടുകളായി ഉൾപ്പെടുത്തുന്നതിന് പരിഷ്കരിച്ച ദുരന്തമാനേജ്മെന്റ് പ്ലാനിന്റെ

പകർപ്പ് എല്ലാ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾക്കും നൽകേണ്ടതാണ്. ഇതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് വിവിധ വികസനമേഖലകളിൽ രൂപവൽക്കരിക്കാവുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കേണ്ടത്.

(4) സമീപപ്രദേശത്തെ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും ജില്ലാ പഞ്ചായത്തിന്റെയും ദുരന്ത മാനേജ്മെന്റ് പ്ലാനുകളും ഇതിനായി പരിശോധിക്കുന്നത് അഭികാമ്യമാണ്. വിവിധതലങ്ങളിൽ കൂടിയാലോചനകളും നടത്താവുന്നതാണ്.

(5) ദുരന്തമാനേജ്മെന്റ് പദ്ധതി തയ്യാറാക്കുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് നിലവിലുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ [സ.ഉ.(കൈ)നം.156/2019/തസ്വഭവ തീയതി 04.12.2019] പ്ലാനുകൾ പരിഷ്കരിക്കുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങളിലും പൊതുവെ അനുവർത്തിക്കേണ്ടതാണ്.

(6) ദുരന്തനിവാരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് വിവിധ തരത്തിലുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ഓരോ മേഖലയിലും ഏറ്റെടുക്കാനാകും. ഉല്പാദന മേഖലയിൽ പ്രളയ സാദ്ധ്യതകൾ ഒഴിവാക്കാൻ കഴിയുന്ന വിധത്തിൽ നീർത്തടവികസനം, ജലസ്രോതസ്സുകളുടെ സംരക്ഷണവും പുനരുദ്ധാരണവും, തോട് നിർമ്മാണം, അറ്റകുറ്റപ്പണികൾ, ചെക്ക് ഡാം, നീരൊഴുക്ക് തുടങ്ങിയവ സുഗമമാക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്. പ്രളയസമയത്ത് പാട ശേഖരങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കാനുള്ള ബണ്ട് നിർമ്മാണം, ജലനിർഗ്ഗമന മാർഗ്ഗങ്ങളുടെ നിർമ്മാണം എന്നിവയും ഇതിലുൾപ്പെടുത്താം. വരൾച്ചാബാധിത പ്രദേശങ്ങളിലെ ജലസ്രോതസ്സുകളുടെ പുനരുജ്ജീവനം, അടിയണ നിർമ്മാണം, സമഗ്രമായ നീർത്തട വികസന പരിപാടികൾ, വിവിധ മണ്ണ്-ജലസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നിവയ്ക്ക് പ്രാധാന്യം നൽകേണ്ടതാണ്. വരൾച്ച പ്രതിരോധിക്കാൻ കഴിയുന്ന വിത്തിനങ്ങളുടെ ഉപയോഗം, സൂക്ഷ്മജീവാണുക്കളുടെയും ജൈവനിവേശങ്ങളുടെയും പ്രയോഗം, മറ്റ വരൾച്ചാപ്രതിരോധ സാങ്കേതികവിദ്യകൾ എന്നിവ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാം. വനവൽക്കരണം, കാവുകളുടെയും കണ്ടൽക്കാടുകളുടെയും സംരക്ഷണം, മിയാവാക്കി/പച്ചത്തുരുത്ത് നിർമ്മാണം എന്നിവയും ഏറ്റെടുക്കാം.

(7) പ്രകൃതി ദുരന്തങ്ങളെ ഫലപ്രദമായി നേരിടുന്നതിനുള്ള മുന്നറിയിപ്പ് സംവിധാനം, രക്ഷാ പ്രവർത്തനം (Search and Rescue), ദുരന്തത്തിനിരയാകുന്നവരെ താമസിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള അഭയ കേന്ദ്രങ്ങൾ, പുനരധിവാസം, ദുരന്താഘാത ലഘൂകരണം, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തെ അഭിസംബോധന ചെയ്യുന്നതിനുള്ള വിവിധങ്ങളായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നിവയ്ക്കുള്ള പ്രോജക്ടുകൾക്ക് രൂപം നൽകണം.

(8) പ്രകൃതി ദുരന്തങ്ങളുടെ സാദ്ധ്യത മുൻനിർത്തി വളർത്തുമൃഗങ്ങളെയും പക്ഷികളെയും സംരക്ഷിക്കുന്നതിനുള്ള തൊഴുത്ത് നിർമ്മാണം (എലിവേറ്റഡ്), പകർച്ചവ്യാധികൾ തടയുന്നതിനുള്ള മുൻകരുതൽ സംവിധാനം, പ്രകൃതിദുരന്തസാദ്ധ്യത നിലനിൽക്കുന്ന പ്രദേശങ്ങളിൽ ദുരന്തത്തിനിരയാകുന്നവരെ താമസിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള അഭയകേന്ദ്രങ്ങൾ എന്നിവയും നടപ്പാക്കാവുന്നതാണ്. ബദൽ ഊർജ്ജസ്രോതസ്സുകൾ വികസിപ്പിക്കുക, പൊതു ശുചിത്വ സംവിധാനങ്ങളുടെ നിർമ്മാണം, ടോയിലറ്റ് നിർമ്മാണം, ശുദ്ധമായ കുടിവെള്ളം ലഭിക്കുന്നതിനുള്ള സൗകര്യങ്ങൾ, ട്രീറ്റ്മെന്റ് പ്ലാന്റുകൾ, ദുരന്തനിവാരണത്തിനുള്ള വൈദ്യുതിയടക്കമുള്ള പശ്ചാത്തല സൗകര്യങ്ങൾ ഒരുക്കൽ, തദ്ദേശീയർക്ക് ദുരന്ത മാനേജ്മെന്റിൽ അവബോധവും പരിശീലനവും നൽകൽ, ദുരന്തനിവാരണ സേനകളുടെ സംഘാടനം തുടങ്ങിയ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(9) 2021-22-ൽ ബയോഡൈവേഴ്സിറ്റി രജിസ്റ്റർ പുതുക്കാത്ത നഗരസഭകൾ 2022-23ൽ അത് കാലികമാക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.

7.3 കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം – പ്രാദേശിക കർമ്മ പദ്ധതി

Local Action Plan on Climate Change (LAPCC)

(1) കാലാവസ്ഥാവ്യതിയാനം മൂലം കേരളത്തിൽ അടിക്കടിയുണ്ടാകുന്ന വെള്ളപ്പൊക്കം, ഉരുൾപൊട്ടൽ, കടലാക്രമണം മൂലമുള്ള തീരശോഷണം, വരൾച്ച തുടങ്ങിയവയെ പ്രതിരോധിക്കുന്നതിനും അതുമൂലമുള്ള ദുരന്തങ്ങൾ ലഘൂകരിയ്ക്കുന്നതിനും പ്രാദേശിക തലത്തിൽ കർമ്മപദ്ധതികളുടെ ആവശ്യകത വർദ്ധിച്ചുവരുന്നു. ദേശീയ തലത്തിലും സംസ്ഥാനതലത്തിലും ഇത്തരത്തിലുള്ള കർമ്മപദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട് (NAPCC-National Action Plan on Climate Change & SAPCC- State Action Plan on Climate Change). ഒരോ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനവും കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തിന്റെ ദൃഷ്യവശങ്ങൾ ലഘൂകരിയ്ക്കുന്നതിനുള്ള പ്രാദേശിക കർമ്മപദ്ധതി തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്.

(2) ഇതിനായി തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ ഭൂപ്രകൃതി, ജനപ്രകൃതി, സമ്പദ് വ്യവസ്ഥ എന്നീ പൊതുവിവരങ്ങളും പ്രദേശത്ത് അനുഭവപ്പെടുന്ന കാലാവസ്ഥയിലെ കഴിഞ്ഞ ദശാബ്ദങ്ങളിലെ വ്യതിയാനവും സംബന്ധിച്ച വിശദാംശങ്ങൾ രേഖപ്പെടുത്തേണ്ടതുണ്ട്. വിവിധ കാലാവസ്ഥാ പഠനകേന്ദ്രങ്ങളിൽ നിന്നും ഗവേഷണ ഏജൻസികളിൽ നിന്നുമുള്ള വിവരങ്ങൾ ഇതിനായി ക്രോഡീകരിക്കണം. തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപന പ്രദേശത്തെ മനുഷ്യരുടെ ജീവിതത്തിലും ജീവനോപാധികളിലും വന്നിട്ടുള്ള മാറ്റങ്ങൾ, വിവിധ ഉല്പാദന മേഖലകളിലും ആരോഗ്യമുൾപ്പെടെയുള്ള സേവനമേഖലകളിലും കാലാവസ്ഥാവ്യതിയാനം മൂലം വന്നിട്ടുള്ള വ്യത്യാസം എന്നിവ വിലയിരുത്തണം. മാത്രമല്ല, പ്രദേശത്തെ പ്രകൃതി വിഭവങ്ങൾ, ജൈവവൈവിധ്യം എന്നിവയിലുണ്ടായിട്ടുള്ള മാറ്റങ്ങളും നിരീക്ഷിക്കണം. കാലാവസ്ഥാ മാറ്റം കൊണ്ടുള്ള പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ പരിശോധിക്കുന്നതിന് ഓരോ വികസനമേഖലയിലും സ്വീകരിക്കാവുന്ന വികസനതന്ത്രം, സാങ്കേതികവിദ്യകൾ മുതലായവ കണ്ടെത്തുകയും പ്രയോഗിക്കുകയും വേണം.

(3) താഴെ പറയുന്ന പ്രധാന ഘടകങ്ങൾ പ്രാദേശിക കർമ്മ പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമാകണം.

(i) ജല സംരക്ഷണം, മണ്ണിന്റെ ദൃഢത, തീരശോഷണ നിയന്ത്രണം, പച്ചപ്പുകൾ സംരക്ഷിക്കൽ, പ്രകൃതിയെ സമൂഷ്ടമാക്കി പരിപാലിക്കൽ എന്നിവയ്ക്ക് പ്രാമുഖ്യം കൊടുത്തുകൊണ്ടുള്ള പ്രകൃതി വിഭവ പരിപാലനം.

(ii) ഊർജ്ജ കാര്യക്ഷമതയും ഹരിത ഗൃഹവാതകങ്ങളുടെ ബഹിർഗമനം കുറയ്ക്കലും

(iii) സുസ്ഥിര ജല പരിപാലന രീതികൾ

(iv) കാർബൺ ബഹിർഗമനം കുറയ്ക്കൽ

(v) ദുരന്ത ലഘൂകരണം

(vi) മുകളിൽ സൂചിപ്പിച്ചവയ്ക്കുള്ള കർമ്മപരിപാടികൾക്ക് രൂപം നൽകുകയും സമൂഹത്തിൽ അവബോധം സൃഷ്ടിക്കുയും ചെയ്യുക.

(4) മുന്നൊരുക്ക പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്തൊക്കെ, എങ്ങനെയൊക്കെ ചെയ്യണമെന്നും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ വികസനപരിപാടിയിൽ കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തെ അഭിമുഖീകരിക്കുന്നതിനുള്ള ഘടകങ്ങൾ എങ്ങനെ ഉൾപ്പെടുത്തണമെന്നും പ്രാദേശിക കാലാവസ്ഥാവ്യതിയാന കർമ്മപദ്ധതി (Local Action Plan for Climate Change) എങ്ങനെ തയ്യാറാക്കണമെന്നും സംബന്ധിച്ചുള്ള വിശദമായ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ പ്രത്യേകം പുറപ്പെടുവിക്കുന്നതാണ്. ഇതു സംബന്ധിച്ച പരിശീലനം കില (KILA) നൽകും. പ്രാദേശിക കാലാവസ്ഥാവ്യതിയാന കർമ്മപദ്ധതി തയ്യാറാക്കുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടിനുവേണ്ടി 2022-23 വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ തുക വകയിരുത്തേണ്ടതാണ്.

7.4 പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യകമ്മീഷൻ അനുവദിച്ചിട്ടുള്ള ആരോഗ്യമേഖലാ ഗ്രാന്റിന്റെ (Health Sector Grant) വിനിയോഗം

1. പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ, പ്രാഥമികാരോഗ്യ പരിരക്ഷാ സൗകര്യങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിന് പ്രാദേശിക സർക്കാരുകൾക്ക് ആരോഗ്യ മേഖലാ ഗ്രാന്റ് അനുവദിച്ചിട്ടുണ്ട്. കേരളത്തിലെ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കായി 2021-22 മുതൽ 2025-26 വരെയുള്ള അഞ്ച് വർഷ കാലയളവിലേക്ക് ആകെ 2968.28 കോടി രൂപയാണ് അനുവദിച്ചിട്ടുള്ളത്. അതിൽ നഗരഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കായി അനുവദിച്ചിട്ടുള്ള ആരോഗ്യ ഗ്രാന്റിന്റെ വിശദാംശങ്ങൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ നഗരഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് അനുവദിച്ചിട്ടുള്ള ആരോഗ്യ ഗ്രാന്റ്

(കോടി രൂപയിൽ)

ക്രമ നം	ഇനം/ഘടകം	2021 -22	2022 - 23	2023 - 24	2024 - 25	2025 - 26	ആകെ
1	പ്രാഥമികാരോഗ്യ പരിരക്ഷാ സൗകര്യങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി നഗര പ്രാഥമികാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളിൽ രോഗനിർണ്ണയ സൗകര്യങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തുന്നതിന് സഹായം	11.05	11.05	11.61	12.19	12.80	58.70
2	അർബൻ ഹെൽത്ത് ആന്റ് വെൽനസ് കേന്ദ്രങ്ങൾക്ക് ഗ്രാന്റ്	322.22	322.22	338.34	355.25	373.01	1711.04
ആകെ		333.27	333.27	349.95	367.44	385.81	1769.74

2. മുകളിൽ സൂചിപ്പിച്ച രണ്ട് ഇനങ്ങളിൽ ഓരോന്നിനുമായി ഗ്രാന്റ് വിഭജിച്ച് അനുവദിച്ചിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടും അവയ്ക്ക് ഓരോന്നിനും കുറഞ്ഞ വിഹിതമേ ഉള്ളൂ എന്നതുകൊണ്ടും വികസന ഫണ്ട് അനുവദിക്കുന്നതുപോലെ എല്ലാ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കുമായി ആരോഗ്യ ഗ്രാന്റ്

വിഭജിച്ച് നൽകാനാവില്ല. പകരം ഓരോ ആരോഗ്യ സ്ഥാപനത്തിലെയും മേൽപ്പറഞ്ഞ ഓരോ ഇനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട സൗകര്യങ്ങളിലെ കുറവുകൾ കണ്ടെത്തി അതിനെ അടിസ്ഥാനമാക്കി മുൻഗണനാ മാനദണ്ഡങ്ങൾ നിശ്ചയിച്ച് അഞ്ച് വർഷങ്ങളിലായി ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ഗ്രാന്റ് അനുവദിച്ച് നൽകുന്ന രീതി അവലംബിക്കുന്നതാണ്. ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുമായി കൂടിയാലോചിച്ച് ജില്ലാതല കർമ്മ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കേണ്ടതും അതിനനുസൃതമായി ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഇതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ വാർഷിക പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമാക്കേണ്ടതുമാണ്. വിശദമായ മാർഗ്ഗരേഖ സർക്കാർ പ്രത്യേകം പുറപ്പെടുവിക്കുന്നതാണ്.

7.5 പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസന പദ്ധതി (Local Economic Development Plan - LED Plan)

(1) തൊഴിൽ മേഖലയിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഇതുവരെ മുഖ്യമായും വ്യക്തിഗത/ഗ്രൂപ്പ് അധിഷ്ഠിത തൊഴിൽ സംരംഭങ്ങൾക്ക് സബ്സിഡി നൽകൽ, തൊഴിൽ പരിശീലനം, അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തൽ, സംരംഭങ്ങൾക്ക് റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ട് നൽകൽ എന്നിങ്ങനെയുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളാണ് നടത്തിയിരുന്നത്. സംരംഭകർ അടക്കമുള്ള തൊഴിൽദായക സംവിധാനങ്ങൾ ആരംഭിക്കുന്നതിനും അവയെ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനും സംരംഭങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായ അനുകൂല കാലാവസ്ഥ ഒരുക്കുന്നതിനും സംരംഭങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായ ഘടകങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തുന്നതിനും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് നിർണ്ണായക പങ്ക് വഹിക്കാൻ കഴിയും. കൂടുതൽ തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കുന്നതിന്, ഇപ്പോൾ ചെയ്യുവരുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കൊപ്പം സംരംഭകത്വം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള ഫെസിലിറ്റേറ്റിംഗ് ഏജൻസിയായി കൂടി തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കണം. പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസനത്തിനായി തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ മികച്ച സംരംഭ സൗഹൃദ അന്തരീക്ഷത്തിലേക്ക് മാറുക എന്നാണ് ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. ഈ ലക്ഷ്യത്തോടെയാണ് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ആയിരത്തിൽ അഞ്ച് പേർക്ക് തൊഴിൽ നൽകുന്നതിനുള്ള പ്രത്യേക പദ്ധതി പ്രഖാപിച്ചിട്ടുള്ളത്.

(2) ഈ പ്രത്യേക പദ്ധതി വിജയകരമായി നടപ്പാക്കുകയും ഒരു ലക്ഷം സംരംഭങ്ങൾ ആരംഭിക്കുന്നതിനുള്ള വ്യവസായ വകുപ്പിന്റെ പരിപാടി, Kerala Development and Innovation Strategic Council (K-DISC) ന്റെ തൊഴിലവസര വികസന പരിപാടി എന്നിവ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനതലത്തിൽ ഏകോപിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ ഏറ്റെടുക്കുകയും വേണം.

(3) കുടുംബശ്രീ ഓക്സിലറി യൂണിറ്റ് സംവിധാനങ്ങൾ, ദേശീയ നഗര ഉപജീവന ദൗത്യം, പ്രവാസികൾക്കായുള്ള പദ്ധതികൾ, സ്റ്റാർട്ട് അപ്പ് മിഷൻ പദ്ധതികൾ എന്നിവയുടെ എല്ലാം സാധ്യതകളെ ഏകോപിപ്പിച്ച് നഗരങ്ങളിൽ സൂക്ഷ്മതല സംരംഭക പ്രോത്സാഹന പദ്ധതി ഉണ്ടാകണം. ഇവർക്ക് ആവശ്യമായ പരിശീലന ഏകോപനം നഗരസഭാ തലത്തിൽ സംരംഭക ക്ലസ്റ്ററുകൾ രൂപീകരിച്ച് ആകാം. സംരംഭകത്വ ആശയങ്ങൾ കണ്ടെത്തൽ, ബിസിനസ്സ് പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കൽ, സംരംഭക മാനേജ്മെന്റ്, വിപണം എന്നിവയിൽ വിദഗ്ധ സ്ഥാപനങ്ങളെ ഉപയോഗിച്ച് പരിശീലനങ്ങൾ ആസൂത്രണം ചെയ്യാം.

(4) പതിനാലാം പദ്ധതിയിൽ ഓരോ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിനും പ്രത്യേകമായ പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസന പദ്ധതി (Local Economic Development Plan - LED Plan) ഉണ്ടായിരിക്കണം.

അഭ്യസ്തവിദ്യരായ യുവജനങ്ങൾക്ക് തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിൽ ഊന്നിക്കൊണ്ടുള്ള ഒരു സമീപനമാണ് പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസന പദ്ധതിയിൽ സ്വീകരിക്കേണ്ടത്.

(5) പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസനത്തിൽ സംരംഭകത്വ വികസനം, നൈപുണ്യ വികസനം എന്നിങ്ങനെ രണ്ടുതരം പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കാണ് സാദ്ധ്യതയുള്ളത്.

(എ) സംരംഭകത്വ വികസനം

(i) മുഖ്യമായും താഴെപ്പറയുന്ന അഞ്ച് തരം സംരംഭകത്വ വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

(a) സംരംഭകരുടെ സ്വന്തം മുതൽ മുടക്കിൽ ആരംഭിക്കുന്ന പുതിയ സംരംഭങ്ങൾ

(b) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സാമ്പത്തിക സഹായത്തോടെ ആരംഭിക്കുന്ന പുതിയ സംരംഭങ്ങൾ

(c) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും സ്വകാര്യ സംരംഭകരും ചേർന്ന് സംയുക്ത ഉടമസ്ഥതയിൽ ആരംഭിക്കുന്ന സംരംഭങ്ങൾ

(d) നിലവിലുള്ള സംരംഭങ്ങളുടെ വിപുലീകരണം

(e) പ്രാദേശിക സേവന സാദ്ധ്യതകളെ ആധാരമാക്കി പ്രവർത്തിക്കുന്ന സേവന സംഘങ്ങളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കൽ

(ii) സംരംഭങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായ അനുകൂല കാലാസ്ഥ ഒരുക്കുന്നതിനൊപ്പം സംരംഭകർക്ക് ധനകാര്യ/സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നും വായ്പ തരപ്പെടുത്തിക്കൊടുക്കുന്നതിനും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ മുൻകൈയെടുക്കണം. ചെറുകിട–ഇടത്തരം–സൂക്ഷ്മ സംരംഭങ്ങൾക്ക് ഇന്ററസ്റ്റ് സബ് വെൻഷൻ വാർഷിക പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി ലഭ്യമാക്കാവുന്നതാണ്. പുതിയ സംരംഭങ്ങൾ വിജയിക്കുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പാക്കണം. സൂക്ഷ്മ സംരംഭ മേഖലയിലെ കൺസൾട്ടന്റുമാരുടെ സേവനം സംരംഭകർക്ക് ലഭ്യമാക്കാനും ശ്രമിക്കണം. ഇന്നവേഷൻ ഫണ്ട്, ടെക്നോളജി അപ്ഗ്രഡേഷൻ ഫണ്ട്, ബിസിനസ് ഇൻസെന്റീവ് ഗ്രാന്റ് എന്നിവ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്ന സംരംഭങ്ങളുടെ/സ്റ്റാർട്ട്-അപ്പുകളുടെ സാദ്ധ്യതയും പരിശോധിക്കണം. പ്രാദേശിക തലത്തിലുള്ള ഉത്പ്പന്ന സേവന ആവശ്യങ്ങളെ കൂട്ടിച്ചേർത്ത് ബിസിനസ് ആശയങ്ങളാക്കി രൂപപ്പെടുത്തുന്നതിനായി ഹാക്കത്തണുകൾ സംഘടിപ്പിക്കണം.

(iii) കേന്ദ്ര/സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളുടെ വിവിധ വകുപ്പുകളും കെ.എസ്.ഐ.ഡി.സി. പോലെയുള്ള ഏജൻസികളും നിലവിൽ നടപ്പാക്കിവരുന്ന സംരംഭകത്വ സ്കീമുകളിൽ നിന്നുള്ള സഹായം ലഭ്യമാക്കുന്നതിനുള്ള സാദ്ധ്യത പരിശോധിക്കുകയും അത് സംരംഭകർക്ക് നേടിക്കൊടുക്കുന്നതിനുള്ള ഫെസിലിറ്റേഷൻ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ നടത്തുകയും വേണം.

(ബി) നൈപുണ്യ വികസനം

വിദ്യാഭ്യാസ യോഗ്യതയും നൈപുണ്യവുമുള്ള തൊഴിൽരഹിതർക്ക് തൊഴിലവസരങ്ങൾ ലഭിക്കാൻ സഹായിക്കുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങളാണ് ഒന്നാമത്തേത്. നൈപുണ്യവികസനത്തിലൂടെ തൊഴിൽ ഉറപ്പാ ക്കലാണ് രണ്ടാമത്തെ മാർഗ്ഗം. പരിശീലനത്തിലൂടെ നിലവിലെ സാമ്പത്തിക സ്ഥിതിക്കനുസരിച്ച് പരിശീലനച്ചെലവ് പൂർണ്ണമായോ ഭാഗികമായോ അതത് വ്യക്തികൾ തന്നെ വഹിക്കുന്ന സമീപനമാണ് സ്വീകരിക്കേണ്ടത്. പരിശീലനാർത്ഥി ഭാഗികമായി പരിശീലന ചെലവ് വഹിക്കുന്ന സന്ദർഭത്തിൽ ബാക്കി തുക കേന്ദ്ര, സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളുടെ വ്യത്യസ്ത സ്കീമുകൾ, തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വാർഷിക പദ്ധതി എന്നിവയുമായുള്ള സംയോജനത്തിലൂടെ കണ്ടെത്തണം.

(5) പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസന പദ്ധതി പ്രാവർത്തികമാക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായുള്ള മുന്നൊരുക്ക പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കും മറ്റ സംഘടനാപരമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കുമായി താഴെപ്പറയുന്ന ചെലവുകൾ വാർഷിക പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി വഹിക്കാവുന്നതാണ്.

a. അവസ്ഥാപഠനം നടത്തൽ
b. സാദ്ധ്യതാ പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കൽ
c. ബിസിനസ് പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കൽ (സാങ്കേതിക വിദഗ്ദ്ധരുടെ സഹായവും ചെലവും വഹിക്കാവുന്നതാണ്)
d. സ്കിൽ ഗ്യാപ് അനാലിസിസ് നടത്തൽ
e. ബിസിനസ് വികസന ശില്പശാലകൾ/ഇൻവസ്റ്റേഴ്സ് മീറ്റ് നടത്തൽ
f. എംപ്ലോയബിലിറ്റി സെന്ററുകൾ സ്ഥാപിക്കൽ

(6) പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസന പദ്ധതി സംബന്ധിച്ച് വിശദമായ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ പ്രത്യേകം പുറപ്പെടുവിക്കുന്നതാണ്.

8. വികസന മേഖലകൾക്കുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ, നിബന്ധനകൾ

8.1 ഹരിതകേരളം മിഷൻ

(1) നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി–2 ന്റെ ഭാഗമായ ഹരിതകേരളം മിഷന്റെ മാർഗ്ഗരേഖ സ്വാംശീകരിച്ചു കൊണ്ടാകണം തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ കാർഷിക, ജലസംരക്ഷണ, മാലിന്യസംസ്കരണ മേഖലകളിലെ പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കേണ്ടത്.

(2) 'ഹരിതകേരളം' മിഷന് കൃഷി വികസനം, ശുചിത്വ-മാലിന്യ സംസ്കരണം, ജല സംരക്ഷണം എന്നിങ്ങനെ മൂന്ന് ഉപദൗത്യങ്ങളാണുള്ളത്. ഇതിൽ ശുചിത്വ മാലിന്യ സംസ്കരണം നഗരസഭകളുടെ അനിവാര്യ ചുമതലയാണ്. കൃഷിയും ജലസംരക്ഷണവും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ മേഖലാ ചുമതലകളിൽ വരുന്നവയുമാണ്. ഹരിതകേരളം മിഷനിലൂടെ സർക്കാർ പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടുള്ള ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കാൻ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ മുഖ്യപങ്ക് വഹിക്കേണ്ടതാണ്.

(3) സംയോജനം ഉറപ്പാക്കുന്നതിനായി ബന്ധപ്പെട്ട മേഖലാവർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ, ആസൂത്രണസമിതി, തദ്ദേശ സ്ഥാപനതല മിഷൻ സമിതി എന്നിവയുടെ സംയുക്തയോഗം ചേർന്ന് മൂന്ന് മേഖലയിലെയും പ്രോജക്ട് ആശയങ്ങൾക്ക് അന്തിമരൂപം നൽകുന്ന രീതി അവലംബിക്കാവുന്നതാണ്.

(4) മൂന്ന് ഉപദൗത്യങ്ങളിലും പതിനാലാംപദ്ധതിയുടെ ഓരോ വർഷവും കൈവരിക്കേണ്ട ഭൗതിക നേട്ടവും ഗുണപരതയിൽ വരുത്തേണ്ട മാറ്റങ്ങളും പട്ടികപ്പെടുത്തി പദ്ധതിരേഖയുടെ ഭാഗമാക്കുന്നതിന് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ശ്രമിക്കേണ്ടതാണ്.

(5) ഈ മേഖലകളിൽ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കുമ്പോൾ ചുവടെ പ്രതിപാദിക്കുന്ന മാർഗ്ഗ നിർദ്ദേശങ്ങൾ കൂടി പരിഗണിക്കേണ്ടതാണ്.

8.1 (എ) കൃഷി വികസനം

(1) കാർഷിക-അനുബന്ധ മേഖലകളിലെ പ്രോജക്ടുകൾക്ക് സംയോജിത നീർത്തടപരിപാലന സമീപനം ഉണ്ടായിരിക്കണം.

(2) ഒരു നിശ്ചിത കാലാവധിക്കുള്ളിൽ ഭക്ഷ്യോത്പാദനത്തിൽ സ്വയംപര്യാപ്തത കൈവരിക്കുന്നതിനുള്ള ലക്ഷ്യത്തോടെ രൂപീകരിക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകൾക്ക് നൈരന്തര്യ സ്വഭാവം ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതിന് ശ്രദ്ധിക്കണം

(3) കൃഷി, മൃഗസംരക്ഷണം, മത്സ്യകൃഷി എന്നിങ്ങനെയുള്ള കൃഷികൾ ഉൾപ്പെടുന്ന സംയോജിത കൃഷി സമ്പ്രദായം (IFS) അവലംബിച്ച് കൃഷി ഭൂമിയിൽ നിന്ന് പരമാവധി വരുമാനം കർഷകന് ലഭിക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകൾക്ക് പ്രാധാന്യം നൽകേണ്ടതാണ്. ഇതിനായി ഓരോ കൃഷിയിടത്തിന്റെയും ഉല്പാദന പദ്ധതി (Farm Plan) തയ്യാറാക്കാൻ ശ്രദ്ധിക്കണം. ഇതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഉല്പാദകർക്ക് സഹായം നൽകാൻ പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കണം.

(4) മണ്ണ്-ജലസംരക്ഷണം, പരിസ്ഥിതിസംരക്ഷണം, വനവത്ക്കരണം തുടങ്ങിയ പ്രോജക്ടുകൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കണം.

(5) ഭക്ഷ്യവിളകളുടെ വിളവിസ്തൃതി, ഉത്പാദനം, ഉല്പാദനക്ഷമത എന്നിവ വർദ്ധിപ്പിക്കുവാനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾക്ക് പ്രാധാന്യം നൽകണം.

(6) ജൈവകൃഷിയും ജൈവവളങ്ങളുടേയും ജൈവകീടനാശിനികളുടേയും ഉത്പാദനവും ഉപയോഗവും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകൾക്ക് പരിഗണന നൽകണം.

(7) കാർഷികോല്പന്നങ്ങളുടെ മൂല്യ വർദ്ധനവ് പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ നഗരഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(8) പഴം, പച്ചക്കറി എന്നിവയുടെ വിപണനത്തിന് പരമ്പരാഗത ചന്തകൾ, നാടൻ ചന്തകൾ, മറ്റ് വിപണന സംവിധാനങ്ങൾ എന്നിവയുടെ പ്രവർത്തനം ഊർജ്ജിതമാക്കണം.

(9) പഴം, പച്ചക്കറി ഉത്പാദന കൗൺസിൽ (VFPCK), ഹോർട്ടികൾച്ചർ കോർപ്പറേഷൻ (HORTICORP) മുതലായ ഏജൻസികൾ ആരംഭിക്കുന്ന കാർഷിക വിഭവ സംഭരണ - വിപണന കേന്ദ്രങ്ങൾക്ക് അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ പ്രദാനം ചെയ്യുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ നഗരസഭകൾക്ക് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(10) കാർഷിക പദ്ധതികൾ അയ്യങ്കാളി നഗര തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയുമായി സംയോജിപ്പിച്ച് നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുള്ള സാദ്ധ്യത പരമാവധി ഉപയോഗപ്പെടുത്തണം.

(11) സ്വകാര്യ ഭൂമിയിലും പൊതുസ്ഥലങ്ങളിലും ഫലവൃക്ഷങ്ങൾ വച്ചുപിടിപ്പിക്കുന്നത് പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുവാൻ വൃക്ഷതൈകൾ ഉത്പാദിപ്പിച്ച് വിതരണം ചെയ്യുന്നതിനും തൈകൾ നട്ടുവളർത്തുന്നതിനും അനുയോജ്യമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്. തൊഴിലുറപ്പുപദ്ധതിയുടെ സാദ്ധ്യത പരമാവധി പ്രയോജനപ്പെടുത്തണം.

(12) തൊടികളിലും പൊതുസ്ഥലങ്ങളിലും മഴവെള്ളം ഭൂമിയിലേയ്ക്ക് കിനിഞ്ഞിറങ്ങുന്നതിന് മഴക്കുഴികളും സമാനമായ സംവിധാനങ്ങളും ഒരുക്കുന്നതിന് ശ്രമിക്കണം. തൊഴിലുറപ്പുപദ്ധതിയുടെ സാദ്ധ്യതയും പ്രയോജനപ്പെടുത്തണം.

(13) ഓരോ ദേശത്തിന്റേയും ഭൂപരിസ്ഥിതിയ്ക്കനുസരിച്ച് വ്യത്യസ്ത ഉപാധികളിലൂടെ മഴവെള്ളം ഫലപ്രദമായി സംഭരിക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കണം.

(14) സംഘകൃഷിക്ക് ഗ്രൂപ്പുകൾ സംഘടിപ്പിച്ച് സ്ഥലം പാട്ടത്തിനെടുത്ത് ഭൂമി ഒരുക്കുമ്പോൾ ജല ലഭ്യത ഉറപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കണം.

(15) കർഷകകൂട്ടായ്മകൾ മുഖേന ഉത്പന്നസംഭരണം, പ്രാഥമികസംസ്കരണം, വിപണനം തുടങ്ങിയവ പ്രാവർത്തികമാക്കുന്നതിനുള്ള പരിശ്രമം ഉണ്ടാകണം.

(16) ഉല്പന്ന സംഭരണം, പ്രാഥമിക സംസ്കരണം, വിപണനം തുടങ്ങിയവ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പദ്ധതികളായ AIF (Agricultural Infrastructure Fund), AHIDF (Animal Husbandry Infrastructure Development Fund), DIDF (Diary Infrastructure Development Fund), PMMSY (Pradan Manthri Matsya Samprada Yojana) എന്നിവയുടെ ഗുണഭോക്താക്കളായ സ്വകാര്യ സംരംഭകർ, ഗ്രൂപ്പ് സംരംഭങ്ങൾ, പ്രാഥമിക കാർഷിക സഹകരണ സംഘങ്ങൾ എന്നിവർക്ക് ലഭ്യമാകുന്ന രീതിയിൽ 2% ഇന്ററസ്റ്റ് സബ് വെൻഷൻ നൽകുന്നതിന് നഗരസഭകൾക്ക് വിഹിതം നീക്കിവയ്ക്കാം.

(17) ഉല്പന്ന സംഭരണം, പ്രാഥമിക സംസ്കരണം, മൂല്യവർദ്ധനവ്, വിപണനം എന്നീ മേഖലകളിൽ പ്രോജക്ടുകൾ വിഭാവനം ചെയ്ത് നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുവേണ്ടി ഇൻകുബേഷൻ സെന്റർ ആരംഭിക്കേണ്ടതാണ്.

(18) കാർഷികോത്പാദനം, സംസ്കരണം, ഉല്പന്ന വൈവിദ്ധ്യവൽക്കരണം, വിപണനം എന്നിവയ്ക്കായി രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത് പ്രവർത്തിക്കുന്ന കർഷക ഉല്പാദന കമ്പനികളുടെ (Farmer Producer Company) രൂപവൽക്കരണം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്.

(19) കുടുംബശ്രീ /സംഘക്കൃഷി ഗ്രൂപ്പുകൾ മുഖേന ബാങ്ക് വായ്പ ബന്ധപ്പെടുത്തിയുള്ള ഉല്പാദന പ്രോജക്ടുകൾക്ക് രൂപം നൽകാവുന്നതാണ്. ഇത്തരം ഗ്രൂപ്പുകൾക്ക് വിത്ത്, ജൈവവളം എന്നിവ നൽകാനും വിപണന സൗകര്യം ഒരുക്കുന്നതിനും പ്രോജക്ടുകൾ ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

(20) ഹരിതകേരളം മിഷന്റെ ഭാഗമായി കാർഷിക മേഖലയിൽ തരിശുരഹിത ഗ്രാമം, ഹരിത സമൃദ്ധി വാർഡ് എന്നിവയിൽ ഏതെങ്കിലും ഒന്നുമായി ബന്ധപ്പെട്ട സംയോജിത പ്രോജക്ട് നിർബന്ധമായും ഉണ്ടാകേണ്ടതാണ്. തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ കീഴിലുള്ള കൃഷിയോഗ്യമായതും അല്ലാത്തതുമായ തരിശുഭൂമിയെ സംബന്ധിച്ച കൃത്യമായ കണക്ക് ജനകീയ പങ്കാളിത്തത്തോടെ ശേഖരിക്കണം.

(21) തരിശുഭൂമിയിൽ കൃഷി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനും കൃഷി ചെയ്യാതെ ഒഴിഞ്ഞുകിടക്കുന്ന ഭൂമിയിൽ കൃഷിയിറക്കുന്നതിനും പരമാവധി ശ്രദ്ധ നൽകണം.

(22) തരിശായി കിടക്കുന്ന സ്ഥലങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള പ്രദേശങ്ങളിലെ കാർഷികോത്പാദന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ചെറുകിട യന്ത്രവൽക്കരണം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്.

(23) കൃഷി ഇറക്കാതെ തരിശിട്ടിട്ടുള്ള നെൽവയലുകൾ കണ്ടെത്തി അവ കൃഷി ചെയ്യിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ 2008-ലെ കേരള നെൽവയൽ - തണ്ണീർത്തട സംരക്ഷണ നിയമ പ്രകാരം സ്വീകരിക്കേണ്ടതും ആവശ്യമെങ്കിൽ പ്രസ്തുത നിയമപ്രകാരം തരിശുഭൂമിയിൽ കൃഷി ചെയ്യുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതുമാണ്.

(24) പയറിനങ്ങൾ, എള്ള് തുടങ്ങിയ വിളകളുടെ കൃഷിക്ക് പ്രത്യേക പരിഗണന നൽകണം.

(25) എല്ലാ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലും ചുരുങ്ങിയത് ഒരു പച്ചത്തുരുത്തെങ്കിലും ഓരോ വർഷവും സ്ഥാപിക്കാൻ ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതാണ്. നിലവിലുള്ള പച്ചത്തുരുത്തുകളിൽ തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ടവ കൃത്യമായ മാനദണ്ഡങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ മാതൃകാ പച്ചത്തുരുത്തുകളായി വികസിപ്പിക്കുന്നതിന് പ്രോജക്ട് രൂപീകരിക്കാനാകണം. കാർബൺ ന്യൂടൽ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കും വികസന ഫണ്ട് ഉപയോഗപ്പെടുത്തി പ്രോജക്ടുകൾ ആവിഷ്കരിക്കാവുന്നതാണ്.

(26) വെള്ളം കെട്ടിക്കിടക്കുന്ന തരിശുപാടങ്ങളിൽ അനുയോജ്യമായ ചങ്ങാടകൃഷി മാതൃകകൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിന് പ്രോജക്ട് ആവിഷ്കരിക്കാവുന്നതാണ്.

(27) എൽ.ഇ.ഡി ഉപയോഗിച്ചുള്ള ഇൻഡോർ ഇലക്കറികൃഷി, മൈക്രോ ഗ്രീൻ എന്നിവയിൽ യുവ സംരംഭകർ, പ്രവാസികൾ എന്നിവർക്ക് തൊഴിൽ സാദ്ധ്യതയുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ആവിഷ്കരിക്കാവുന്നതാണ്.

(28) കാർഷിക മേഖലയിലെ വികസന പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ കൃഷി - ജലസേചന വകുപ്പുകളുമായുള്ള സംയോജനം ഉറപ്പാക്കേണ്ടതാണ്.

(29) സീഡ് വില്ലേജ്, നഴ്സറികൾ എന്നിവയ്ക്കുള്ള പ്രോജക്ട് ഏറ്റെടുക്കാം.

8.1 (ബി) മണ്ണ് - ജല സംരക്ഷണ (ജല സമൃദ്ധി) വും കുടിവെള്ളവും

(1) ജല സംരക്ഷണ സാങ്കേതിക സമിതി പുനഃസംഘടിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ഈ മേഖലയിലെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കണം. ഈ സമിതി മൂന്നു മാസത്തിലൊരിക്കലെങ്കിലും യോഗം ചേർന്ന് പ്രവർത്തനങ്ങൾ വിലയിരുത്തേണ്ടതാണ്. ഇപ്രകാരം തയ്യാറാക്കുന്ന നീർത്തട മാസ്റ്റർപ്ലാനിന്റെ ഭാഗമായി ഏറ്റെടുക്കേണ്ട വിവിധതരം പ്രവൃത്തികളുടെ മുൻഗണനാക്രമവും പ്രവൃത്തികളുടെ സ്വഭാവവുമനുസരിച്ച് സംയോജിപ്പിക്കേണ്ട വകുപ്പുകൾ/ഏജൻസികൾ/വിഭവ സ്രോതസ്സുകൾ എന്നിവയടങ്ങുന്ന കൺവർജൻസ് പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കുകയും വേണം. ഇപ്രകാരം രൂപം നൽകുന്ന കൺവർജൻസ് പ്ലാൻ ആധാരമാക്കി വേണം അയ്യങ്കാളി നഗര തൊഴിലുറപ്പ് വാർഷിക കർമ്മ പദ്ധതി, തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ജല സംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ, ജലസേചന വകുപ്പ്, മണ്ണ് ജല സംരക്ഷണ വകുപ്പ് തുടങ്ങിയവയുടെയും വിവിധ ഏജൻസികളായ RIDF, PMKSY,KLDC എന്നിവയുടെയും പദ്ധതികൾ ഏറ്റെടുക്കേണ്ടത്.

(2) സാങ്കേതിക വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങൾ, ഗവേഷണ സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവയുടെ പങ്കാളിത്തത്തോടെ ജനകീയമായി ജലബജറ്റും ജലസുരക്ഷാപ്ലാനും തയ്യാറാക്കാവുന്നതാണ്.

(3) ജലസ്രോതസ്സുകൾ വീണ്ടെടുക്കുകയും, വീണ്ടെടുക്കുന്ന ജലസ്രോതസുകളുടെ സംരക്ഷണവും ഉപയോഗവും ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനുമുള്ള പ്രോജക്ടുകൾക്ക് രൂപംനൽകുകയും വേണം. നീർച്ചാലുകളുടെ പരിപാലനവും നീരൊഴുക്ക് ഉറപ്പാക്കുന്നതിനുമുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളും പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമാക്കണം.

(4) മണ്ണ്, ജലസംരക്ഷണ പ്രവൃത്തികൾ, ജലസേചന / ജലനിർഗ്ഗമന പ്രോജക്ടുകൾ, പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണ പ്രവൃത്തികൾ, വന വൽക്കരണ പ്രവൃത്തികൾ എന്നിവ നീർത്തട മാസ്റ്റർ പ്ലാനിനെ ആധാരമാക്കി വേണം നടപ്പിലാക്കേണ്ടത്.

(5) ആവശ്യമെങ്കിൽ കൂടുതൽ സാങ്കേതിക തികവോടെ പുതിയ നീർത്തടവികസന പദ്ധതികൾക്ക് രൂപം നൽകാനും ശ്രമിക്കാവുന്നതാണ്.

(6) നിലവിൽ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ള ചെറുനീർത്തട പ്ലാനിന്റെ പരിശോധന, പരിഷ്കരണം, ഡിജിറ്റൈസേഷൻ എന്നിവ നടത്തണം.

(7) ജലസ്രോതസുകളുടെ വിവരശേഖരണവും ഡാറ്റ സൂക്ഷിക്കുന്ന പ്രവർത്തനവും നടത്തുകയും അതിലൂടെ ജലസ്രോതസുകൾ കയ്യേറ്റം ചെയ്യപ്പെടുന്നില്ല എന്നുറപ്പാക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിനാവശ്യമായ പ്രോജക്ടുകൾ ആവിഷ്കരിക്കണം.

(8) നിലവിലെ നീർത്തടപ്ലാനുകൾ പരിശോധിച്ച് അയ്യങ്കാളി നഗര തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് കൂടി പ്രയോജനപ്പെടുന്ന രീതിയിൽ പുതുക്കൽ നടത്തുകയും പ്രാദേശിക പ്രത്യേകതകൾ കണക്കിലെടുത്ത് മുൻഗണനാടിസ്ഥാനത്തിൽ നീർത്തടപ്ലാനുകളിൽ ഉൾപ്പെട്ട പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കുകയും ചെയ്യണം. (ഒരു നീർത്തടത്തിന് ഒരു പ്ലാൻ എന്ന രീതി അനുവർത്തിക്കണം).

(9) വെള്ളപ്പൊക്ക സാദ്ധ്യതയുള്ള പ്രദേശങ്ങൾ മാപ്പ് ചെയ്യുന്നതിനും ഭാവിയിലെ സ്ഥാപന നിർമ്മാണത്തിന് അത്തരം സ്ഥലങ്ങൾ ഒഴിവാക്കുന്നതിനും ശ്രദ്ധിക്കണം. നഗര കേന്ദ്രീകൃത വെള്ളപ്പൊക്കം (Urban Flooding) ഒഴിവാക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കണം.

(10) ശാസ്ത്രീയപഠനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ തടയണ/റെഗുലേറ്റർ ശൃംഖല പണിത് പുഴകളെ ജലസംഭരണികളായി മാറ്റുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(11) ജലസ്രോതസ്സുകളിൽ അമിതമായി അടിഞ്ഞുകൂടിയ എക്കൽ നീക്കം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(12) മണ്ണ്, ജലസംരക്ഷണ പ്രവൃത്തികൾ, പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണ പ്രവൃത്തികൾ, വനവൽക്കരണ പ്രവൃത്തികൾ എന്നിവ വികസനഫണ്ട് വിനിയോഗിച്ച് ഏറ്റെടുക്കാമെങ്കിലും തൊഴിലുറപ്പു പദ്ധതിയുടെ സാദ്ധ്യതകൾ പരമാവധി പ്രയോജനപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.

(13) 'ഇനി ഞാൻ ഒഴുകട്ടെ' മാതൃകയിൽ സമയബന്ധിത കാമ്പയിനുകൾ സംഘടിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്. ഐ.ടി മിഷന്റെ മാപ്പത്തോൺ ശക്തിപ്പെടുത്തി ജലശക്തി അഭിയാൻ പോലെയുള്ള കേന്ദ്ര പദ്ധതികളുടെ രൂപീകരണം സാദ്ധ്യമാക്കുന്നതിനായി ജലസ്രോതസ്സുകളെ 'ജിയോ റഫറൻസ്' ചെയ്യുന്ന പ്രവർത്തനം ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(14) എല്ലാവർക്കും എന്നും ശുദ്ധമായ കുടിവെള്ളം എന്നതായിരിക്കണം തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ലക്ഷ്യം.

(15) ജലവിതരണ പ്രവർത്തനങ്ങളേക്കാൾ ജലസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായിരിക്കണം മുൻഗണന നൽകേണ്ടത്.

(16) ജലസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഭാഗമായി പൊതുജലസ്രോതസ്സുകളുടെ സംരക്ഷണത്തിന് മുൻഗണന നൽകണം. ഘടക സ്ഥാപനങ്ങളുടെ അധീനതയിലുള്ള ജലസ്രോതസ്സുകളുടെ ജലസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(17) ജലലഭ്യത ഉറപ്പുവരുത്തി വിദഗ്ധരെക്കൊണ്ട് സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തി ജലസ്രോതസ്സ് തീരുമാനിച്ചതിന് ശേഷം മാത്രമേ കുടിവെള്ള പ്രോജക്ടുകൾ നടപ്പിലാക്കുവാൻ പാടുള്ളൂ. സബ്സിഡി നിബന്ധനയ്ക്ക് വിധേയമായി ഗാർഹിക കണക്ഷനും നൽകാവുന്നതാണ്.

(18) ജല ഗുണനിലവാരം ഉറപ്പാക്കുന്നതിന് ഹയർ സെക്കൻഡറി സ്കൂൾ ലാബുകളോടനുബന്ധിച്ച് ജലഗുണനിലവാര പരിശോധനാലാബുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് പ്രോജക്ട് രൂപീകരിക്കാവുന്നതാണ്. ലാബുകളുടെ തുടർ പ്രവർത്തനത്തിനാവശ്യമായ തുക പ്രോജക്ടിൽ ഉൾപ്പെടുത്തണം. ജലഗുണനിലവാരം സംബന്ധിച്ച് ശേഖരിക്കുന്ന വിവരങ്ങൾ സൂക്ഷിക്കുകയും അത് ആരോഗ്യ വിഭാഗത്തിന് കൈമാറുന്നതിനുള്ള നടപടിയും സ്വീകരിക്കണം. എം.എൽ.എ ഫണ്ടിൽ നിന്നും ആ സ്കൂളിലേക്ക് ഇതിനായി തുക അനുവദിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിൽ മാത്രമേ പ്രോജക്ട് ഏറ്റെടുക്കാവൂ.

(19) അണുനശീകരണം, വാട്ടർ ട്രീറ്റ്മെന്റ് എന്നിവയ്ക്കുള്ള പ്രോജക്ടുകളും ഏറ്റെടുക്കണം. (കിണറുകളുൾപ്പടെ, എല്ലാ ജല സ്രോതസ്സുകൾക്കും)

(20) കിണർ റീചാർജ്ജിംഗ് പ്രവർത്തനങ്ങൾ പൊതു/സ്വകാര്യ കിണറുകൾ ഉൾപ്പെടെ എല്ലാവരുടേയും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്.

(21) അങ്കണവാടികൾ, കൈമാറിയ സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവയിലേയ്ക്ക് കുടിവെള്ളം ലഭ്യമാക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകൾക്ക് മുൻഗണന നൽകണം.

(22) ജലസേചന പ്രോജക്ടുകളുടെ തുടർനടത്തിപ്പും സംരക്ഷണവും പരിപാലനവും പാടശേഖര സമിതി/കർഷക കൂട്ടായ്മ/ഗുണഭോക്തൃസമിതി എന്നിവയുടെ ചുമതലയായി പ്രോജക്ടിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്യണം.

(23) കുടിവെള്ള പ്രോജക്ടുകളുടെ തുടർ നടത്തിപ്പും സംരക്ഷണവും ഗുണഭോക്തൃ സമിതികളുടെ ചുമതലയാണെന്ന് പ്രോജക്ടിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്യണം. എന്നാൽ ഗുണഭോക്തൃ സമിതികളുടെ നിയന്ത്രണത്തിന് അതീതമായി ഗണ്യമായ തുക വേണ്ടി വരുന്ന വിധത്തിലുള്ള കേടായ മോട്ടോർ പുനഃസ്ഥാപിക്കൽ പോലുള്ള മേജർ അറ്റകുറ്റപ്പണികൾ, നടത്തുന്നതിനായി അനിവാര്യമെങ്കിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് പ്രോജക്ട് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(24) ആവർത്തനച്ചെലവുകളിലെ പട്ടികജാതി ഗുണഭോക്താക്കളുടെ വിഹിതം പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതിയിലും പട്ടികവർഗ്ഗ ഗുണഭോക്താക്കളുടെ വിഹിതം പട്ടിക വർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി തുകയിലും , ആവശ്യമെങ്കിൽ, വകയിരുത്താവുന്നതാണ് .

8.1 (സി) ശുചിത്വ-മാലിന്യ സംസ്കരണം

1. ഓരോ പ്രദേശത്തെയും മാലിന്യമുക്തമാക്കുന്നതിനായി ജൈവമാലിന്യം ഉറവിടത്തിൽ തന്നെ പരിപാലിക്കുക, അജൈവമാലിന്യം ശേഖരിച്ച് പുനഃചംക്രമണ വിധേയമാക്കുന്നതിനുള്ള സൗകര്യങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുക എന്നിവയായിരിക്കണം ശുചിത്വ-മാലിന്യ സംസ്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ സമീപനം.

2. ശുചിത്വ - മാലിന്യ സംസ്കരണരംഗത്ത് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നിലവിലെ പ്രവർത്തനാവസ്ഥ സംബന്ധിച്ച് ഒരു സ്റ്റാറ്റസ് റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കണം. ഖര - ദ്രവമാലിന്യ സംസ്കരണരംഗത്തെ നിലവിലെ അവസ്ഥ കൃത്യമായി തിട്ടപ്പെടുത്തണം. ഇതിന്റെ

അടിസ്ഥാനത്തിൽ സമഗ്ര ശുചിത്വ - മാലിന്യ സംസ്കരണത്തിനുള്ള കർമ്മപരിപാടിക്ക് രൂപം നൽകണം.

3. ഓരോ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനവും ശുചിത്വ - മാലിന്യ സംസ്കരണ രംഗത്ത് ഓരോ വർഷവും കൈവരിക്കാൻ ലക്ഷ്യമിടുന്നവ വർഷം തിരിച്ച് കർമ്മ പരിപാടിയിൽ പ്രതിപാദിക്കേണ്ടതാണ്. ഇതിനുള്ള സൂചകങ്ങൾ ശുചിത്വമിഷൻ നിശ്ചയിച്ച് നൽകുന്നതായിരിക്കും.

4. കർമ്മപരിപാടിയിലെ ആവശ്യമായ ഘടകങ്ങൾക്ക് വിശദ പദ്ധതി റിപ്പോർട്ടുകൾ (DPR) തയ്യാറാക്കണം. ഇപ്രകാരം തയ്യാറാക്കുന്ന കർമ്മപരിപാടിയെയും വിശദ പദ്ധതി റിപ്പോർട്ടുകളെയും അടിസ്ഥാനമാക്കി മാത്രമേ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപന പരിധിയിൽ കേന്ദ്ര സംസ്ഥാന പദ്ധതികൾ പ്രകാരം ലഭ്യമാകുന്ന വിഭവത്തിന്റെ വിനിയോഗം ഉൾപ്പെടെയുള്ള എല്ലാ ശുചിത്വ മാലിന്യ പ്രവർത്തനങ്ങളും നടപ്പാക്കാൻ പാടുള്ളൂ. അമൃത്, സ്വച്ഛ് ഭാരത് മിഷൻ, തുടങ്ങിയ കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പദ്ധതികൾ നഗരസഭയുടെ പദ്ധതിയുമായി സംയോജിപ്പിക്കണം.

5. പതിനാലാം പദ്ധതിയുടെ ആദ്യവർഷങ്ങളിൽതന്നെ ഖര-ദ്രവമാലിന്യ സംസ്കരണത്തിന് ശാസ്ത്രീയ പ്രോജക്ടുകൾ നടപ്പിലാക്കി സമ്പൂർണ്ണ ശുചിത്വ പദവി ആർജ്ജിക്കാൻ കേരളത്തിലെ മുഴുവൻ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും കഴിയണം.

6. പൊതു ശൗചാലയങ്ങൾ ഇനിയും ഇല്ലാത്തിടങ്ങളിൽ അതിനുള്ള പ്രോജക്ട് പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

7. ഹരിതകർമ്മസേനയുടെ ഭാഗമായി രൂപീകരിക്കുന്ന സൂക്ഷ്മസംരംഭങ്ങൾ - പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദ യൂണിറ്റുകൾ - എല്ലാ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലും നിർബന്ധമായും രൂപീകരിക്കണം. സൂക്ഷ്മസംരംഭങ്ങൾക്ക് പ്രവർത്തനം ആരംഭിക്കുന്ന മുറയ്ക്ക് തന്നെ റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ട്, ഇന്നവേഷൻ ഫണ്ട്, ടെക്നോളജി ഫണ്ട് എന്നിവ ലഭ്യമാക്കുകയും വേണം.

8.. ഗ്യാസ് ക്രിമറ്റോറിയം, അറവുശാല, എഫ്.എസ്.റ്റി.പി (Faecal Sludge Treatment Plant), റീജിയണൽ സാനിറ്ററി ലാൻഡ്ഫിൽ എന്നിവയ്ക്ക് സ്ഥലം വാങ്ങി അവ സ്ഥാപിക്കാവുന്നതാണ്.

9. സഹകരണ-സ്വകാര്യ മേഖലകളുമായി സഹകരിച്ചോ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സംയുക്ത സംരംഭമായോ ജില്ലയിൽ കുറഞ്ഞത് ഒരു അറവുശാലയും ഒരു ശ്മശാനവും എങ്കിലും സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ജില്ലാ ആസൂത്രണസമിതി മുൻകൈ എടുത്ത് സ്ഥാപിക്കേണ്ടതാണ്.

10. അജൈവ മാലിന്യ പരിപാലനത്തിന്റെ ഭാഗമായ മിനി എം.സി.എഫ്, എം.സി.എഫ്, ആർ.ആർ.എഫ് എന്നിവ മികച്ച സൗകര്യങ്ങളോടെ സജ്ജമാക്കണം.

11. സോക്ക് പിറ്റുകൾ, കംപോസ്റ്റ് പിറ്റുകൾ, എന്നിവ കൂടാതെ മെറ്റീരിയൽ കളക്ഷൻ ഫെസിലിറ്റി, മിനി എം.സി.എഫ് എന്നിവ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

12 . മാലിന്യസംസ്കരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് പൊതു ജനങ്ങൾക്ക് സംശയ നിവാരണം വരുത്തുന്നതിനും യൂസർഫീ അടയ്ക്കുന്നതിനുള്ള സൗകര്യവും മാലിന്യ സംസ്കരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഉപാധികൾ കിച്ചൻ ബിൻ, ബയോബിൻ, റിംഗ് കമ്പോസ്റ്റ്, പോട്ട് കമ്പോസ്റ്റ് മുതലായവ വാങ്ങുന്നതിനും, പ്രകൃതി സൗഹൃദ വസ്തുക്കൾ (തുണി, സഞ്ചി, പേപ്പർ ബാഗ്, പേപ്പർ പേന) എന്നിവയുടെ വിപണനവും സാദ്ധ്യമാക്കുന്ന ഗ്രീൻ ഫെസിലിറ്റേഷൻ സെന്ററുകൾ സ്ഥാപിക്കാവുന്നതാണ്.

13. വഴിയോര വിശ്രമകേന്ദ്രങ്ങളായ 'ടേക്ക് എ ബ്രേക്ക്' പദ്ധതിയ്ക്ക് കീഴിൽ ഒന്നു വീതം പൊതു ശൗചാലയങ്ങളും, ടേക്ക് എ ബ്രേക്ക് വിശ്രമ കേന്ദ്രങ്ങളും സ്ഥാപിക്കാവുന്നതാണ്. കേന്ദ്രത്തിൽ വിശ്രമസ്ഥലം കുടിവെള്ളം, നാപ്കിൻ വെൻഡിംഗ് സംവിധാനം എന്നീ സൗകര്യങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തണം. [27.07.2020-ലെ സ.ഉ.(സാധാ)നം.1401/2020/തസ്വഭവ ഉത്തരവ് കാണുക]

14. ഹരിതകർമ്മ സേനകൾ വഴിയുള്ള അജൈവ മാലിന്യശേഖരണം, ഉറവിട മാലിന്യസംസ്കരണം, ജൈവമാലിന്യസംസ്കരണത്തിന് തദ്ദേശസ്ഥാപനങ്ങൾ വഴി നടപ്പിലാക്കിയ പദ്ധതികൾ എന്നിവയിലൂടെ ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണത്തിൽ ഏറെ മുൻപോട്ട് പോകാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ഇതിലെ വിടവുകളെ അഭിസംബോധന ചെയ്യുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പിലാക്കണം. ഇതിനായി ഗാർഹിക തലത്തിൽ ജൈവമാലിന്യ സംസ്കരണ പദ്ധതികൾ, സ്ഥാപനതല പദ്ധതികൾ, തദ്ദേശ സ്ഥാപനതല പദ്ധതികൾ എന്നിവ നടപ്പിലാക്കണം. ഈ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കാൻ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി, പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ വിഹിതം, അർബൻ അഗ്ലോമറേഷൻ വിഹിതം എന്നിവയുടെ സാദ്ധ്യതകൾ ഉപയോഗിക്കണം.

15. മാലിന്യ സംസ്കരണ മേഖലയിൽ സ്റ്റാർട്ട് അപ്പ് സംരംഭങ്ങളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്. മിക്സഡ് വേസ്റ്റ് പൂർണ്ണമായി നീക്കം ചെയ്യൽ പദ്ധതികളുടെ ഭാഗമാകണം.

16. ബയോ മെഡിക്കൽ മാലിന്യം സംസ്കരിക്കുന്നതിന് എല്ലാ ജില്ലകളിലും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സംയുക്ത സംരംഭ സാദ്ധ്യത കൂടി പരിഗണിച്ച് ഒരു കേന്ദ്രമെങ്കിലും സജ്ജമാക്കണം.

17. ഇറച്ചി മാലിന്യം, മുടിമാലിന്യം, സാനിട്ടറി മാലിന്യം, പുനഃചംക്രമണം സാദ്ധ്യമല്ലാത്ത വസ്തുക്കൾ, കൺസ്ട്രക്ഷൻ ആന്റ് ഡിമോളിഷൻ വേസ്റ്റ് എന്നിവയുടെ ശേഖരണത്തിനും ശാസ്ത്രീയമായ സംസ്കരണത്തിനും മേഖലാതലത്തിൽ സംവിധാനങ്ങൾ ഒരുക്കണം. സ്വകാര്യ മേഖലയുമായുള്ള പങ്കാളിത്ത സാദ്ധ്യതയും പരിഗണിക്കാവുന്നതാണ്. ഇറച്ചി മാലിന്യം സംസ്കരിക്കുന്നതിനായി തുടക്കത്തിൽ ജില്ലാ ആസൂത്രണസമിതിയുടെ മുൻകൈയിൽ ഒരു കേന്ദ്രമെങ്കിലും സജ്ജമാക്കേണ്ടതാണ്.

18. സ്ഥിരമായി മാലിന്യം നിക്ഷേപിക്കപ്പെടുന്ന സ്ഥലങ്ങളിലെയും (dump sites) പൊതുനിരത്തു കളിലെയും മാലിന്യം നീക്കം ചെയ്ത് നിരത്തുകൾ ആകർഷകമാക്കുന്നതിന് എല്ലാ നഗരഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും നടപടി സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്. ഡംപ് സൈറ്റുകളിലെ മാലിന്യം നീക്കം ചെയ്ത ശേഷം അവിടങ്ങളിൽ തുടർന്ന് മാലിന്യം നിക്ഷേപിക്കപ്പെടുന്നില്ലെന്ന് ഉറപ്പാക്കണം. പൊതു നിരത്തുകളിൽ അടിഞ്ഞുകൂടിയിട്ടുള്ള പ്ലാസ്റ്റിക്, ലെതർ, ഇ-വേസ്റ്റ്, ടയർ, ചെരുപ്പുകൾ, ബാറ്ററികൾ, ലോഹാവശിഷ്ടങ്ങൾ, പ്ലാസ്റ്റിക്കിലും ഗ്ലാസ്സിലുമുള്ള ശീതളപാനീയങ്ങളുടെയും മദ്യത്തിന്റെയും ഒഴിഞ്ഞ കുപ്പികൾ, ടെട്രാപായ്ക്കുകൾ, തെർമോകോൾ, കേബിളുകൾ, പാഴ് തുണികൾ, പഴയ ബാഗുകൾ, കെട്ടിടാവശിഷ്ടങ്ങൾ, പാഴ് തടികൾ, മരുന്നു സ്ട്രിപ്പുകൾ, പേസ്റ്റിന്റെ ട്യൂബുകളും കവറുകളും മുതലായ അജൈവ മാലിന്യങ്ങളും നീക്കം ചെയ്ത് നിരത്തുകൾ ആകർഷകമാക്കണം. ഈ പ്രവൃത്തികൾ ഏകോപനം തൊഴിലാളികളെ മാത്രം ഉപയോഗിച്ചുകൊണ്ട് നിറവേറ്റാൻ കഴിയാത്ത നഗരസഭകൾക്ക് ആവശ്യമെങ്കിൽ വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ ഇതിനായി പ്രോജക്ട് എടുക്കാവുന്നതാണ്. പൊതുവിഭാഗം സാധാരണ വിഹിതം, പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ ഗ്രാന്റ് (ടൈഡ് ഫണ്ട് ഉൾപ്പെടെ), തനതു ഫണ്ട് എന്നിവ ഇതിനായി വകയിരുത്താവുന്നതാണ്. ഹരിത കർമ്മ സേനകൾ, കുടുംബശ്രീ യൂണിറ്റുകൾ,

സർക്കാർ അംഗീകാരം നൽകുന്ന ഏജൻസികൾ, ശ്രുചീകരണ മേഖലയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന സ്വകാര്യ ഏജൻസികൾ എന്നിവരുടെ സേവനം ഉപയോഗിച്ച് ഈ പ്രോജക്ട് നടപ്പാക്കാവുന്നതാണ്. ഇത്തരത്തിൽ ശേഖരിക്കുന്ന അജൈവ മാലിന്യങ്ങൾ ശാസ്ത്രീയമായ മാർഗ്ഗങ്ങളിലൂടെ മാത്രമാണ് കൈയ്യൊഴിയുന്നതെന്ന് ഉറപ്പാക്കേണ്ടതാണ്.

19. ജൈവമാലിന്യ സംസ്കരണത്തിന്റെ ഭാഗമായി ഹരിത കർമ്മസേന /സംരംഭങ്ങൾ ഉല്പാദിപ്പിക്കുന്ന കമ്പോസ്റ്റ് വളം വിലയ്ക്ക് വാങ്ങി കർഷകർക്ക് വിതരണം ചെയ്യാവുന്നതാണ്. ഇതിന്റെ വില ജില്ലാസമിതി നിശ്ചയിച്ചു നൽകണം.

20. അജൈവ മാലിന്യങ്ങൾ ശേഖരിച്ച് വച്ച് ഹരിത കർമ്മസേനയ്ക്ക് കൈമാറുന്നതിനായി മുളയും ഈറ്റയും ഉപയോഗിച്ച് കേരള ബാംബു കോർപ്പറേഷൻ നിർമ്മിക്കുന്ന കൂടകൾ വാങ്ങി നൽകുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

21. തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ മാലിന്യ സംസ്കരണം, മാലിന്യ വിവരശേഖരണം എന്നിവ സംബന്ധിച്ച എം.ഐ.എസ് സംവിധാനം നടപ്പിലാക്കുന്നതിനായി ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുള്ള സ്മാർട്ട് ഗാർബേജ് മോണിട്ടറിംഗ് സിസ്റ്റം (ഹരിത മിത്രം) പ്രായോഗികതലത്തിൽ പ്രവർത്തനക്ഷമ മാക്കുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്. [സ.ഉ (സാധാ)നം.2307/2021/തസ്വഭവ തീയതി 18.11.2021 കാണുക]

22. മലിനജല സംസ്കരണം, കക്കൂസ് മാലിന്യ സംസ്കരണം എന്നിവയ്ക്കായുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ വാർഷിക പദ്ധതികളുടെ ഭാഗമായി ഏറ്റെടുക്കണം. ഇതിനായി അയ്യങ്കാളി നഗര തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി, സ്വച്ഛ്ഭാരത് മിഷൻ-2, പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ ഗ്രാന്റ് എന്നിവയുടെ സംയോജന സാദ്ധ്യതകൾ ഉപയോഗിക്കണം. ഗാർഹികതല പദ്ധതികൾക്ക് അയ്യങ്കാളി നഗര തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയുടെ സാദ്ധ്യതകൾ ഉപയോഗിക്കണം.

23. ചന്തകൾ, ടൗൺഷിപ്പുകൾ, കൂടുതൽ ജനങ്ങൾ താമസിക്കുന്ന സങ്കേതങ്ങൾ, വ്യാപാര കേന്ദ്രങ്ങൾ തുടങ്ങിയ സ്ഥലങ്ങളിൽ നിന്നും ഉണ്ടാകുന്ന മലിനജലം ശാസ്ത്രീയമായി സംസ്കരിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.

24. ജലസ്രോതസ്സുകൾ, പൊതു സ്ഥലങ്ങൾ, വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങൾ, ആരോഗ്യ സ്ഥാപനങ്ങൾ, മാർക്കറ്റുകൾ, ബസ് സ്റ്റാന്റുകൾ, പാർക്കുകൾ, കമ്മ്യൂണിറ്റി ഹാൾ, പൊതുനിരത്തുകൾ എന്നിവിടങ്ങളിലും പരിസരങ്ങളിലും അനധികൃതമായി മാലിന്യങ്ങൾ നിക്ഷേപിക്കുന്നത് തടയുന്നതിനായി വ്യാപാരി വ്യവസായികൾ, റസിഡന്റ്സ് അസോസിയേഷനുകൾ, പ്രദേശവാസികൾ, സ്കൂൾ പി.റ്റി.എ, എച്ച്.എം.സി. എന്നിവരുടെ സഹായത്തോടെ സി.സി. ടി.വി ക്യാമറകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് നഗരസഭകൾക്ക് പ്രോജക്ട് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

25. ദ്രവമാലിന്യ സംസ്കരണത്തിനായി 50 അല്ലെങ്കിൽ പരിമിതപ്പെടുത്താവുന്ന എണ്ണം വീടുകൾ ഉൾപ്പെടുന്ന ക്ലസ്റ്ററുകൾ രൂപപ്പെടുത്തി ക്ലസ്റ്ററിലെ വീടുകൾക്ക്/സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ഉപയോഗപ്പെടുത്താൻ കഴിയും വിധം ആ പ്രദേശത്തിനകത്ത് ലഭ്യമാകുന്ന സ്കൂൾ/ പൊതു സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവയുടെ ഭൂമിയിൽ ചെറുകിട ഇ.റ്റി.പി (Effluent Treatment Plant), എസ്.റ്റി.പി (Sewage Treatment Plant) എന്നിവ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് പൊതു–സ്വകാര്യ പങ്കാളിത്തത്തോടെ പ്രോജക്ട് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

26. ഓവുചാലുകളുടെ (drains) ശുചീകരണം യന്ത്രങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ചും മറ്റ് അത്യാധുനിക സംവിധാനങ്ങളുടെ സഹായത്തോടെയും നിർവ്വഹിക്കണം. ഇതിനാവശ്യമായ യന്ത്രങ്ങൾ വാങ്ങുന്നതിനും മറ്റ് സൗകര്യങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തുന്നതിനുമുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

27. മാലിന്യസംസ്കരണ പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കേണ്ടതും നടപ്പിലാക്കേണ്ടതും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിലെ എഞ്ചിനീയറിംഗ് വിഭാഗമാണ്. എന്നാൽ നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തികൾ ഇല്ലാത്തതും യന്ത്രസാമഗ്രികൾ സ്ഥാപിക്കേണ്ടതില്ലാത്തതുമായ ലളിതമായ പ്രോജക്ടുകൾ ഹെൽത്ത് ഓഫീസർക്ക്/ഹെൽത്ത് സൂപ്പർവൈസർക്ക് തയ്യാറാക്കി നടപ്പിലാക്കാവുന്നതാണ്. ശുചിത്വ മിഷൻ, ക്ലീൻ കേരള കമ്പനി എന്നിവയുടെ സാങ്കേതിക സഹായം ഇക്കാര്യത്തിൽ തേടാവുന്നതാണ്.

28. ദ്രവമാലിന്യ സംസ്കരണം - തെളിനീരൊഴുകും നവകേരളം

(i) സംസ്ഥാനത്തെ മുഴുവൻ ജലാശയങ്ങളുടേയും ശുദ്ധീകരണത്തിന് വിപുലമായ ഒരു ജനകീയ ക്യാമ്പയിൻ ഈ പദ്ധതി വർഷത്തിൽ സർക്കാർ ഏറ്റെടുക്കുകയാണ്. 'തെളിനീരൊഴുകും നവകേരളം' എന്ന പേരിലുള്ള സമ്പൂർണ്ണ ജല ശുചിത്വ യജ്ഞം വാർഡ്തലം മുതലുള്ള ജനകീയ സമിതികളുടെ നേതൃത്വപരമായ പങ്ക് വിഭാവനം ചെയ്യുന്നു. [സ.ഉ.(എം.എസ്) നം.59/2022/തസ്വഭവ തീയതി 14.03.2022 പ്രകാരമുള്ള മാർഗ്ഗരേഖ കാണുക]

(ii) വാർഡ് തല ശുചിത്വ, ആരോഗ്യ സമിതികൾ വഴി ജലസ്രോതസ്സുകൾ മലിനമാകുന്ന ഇടങ്ങൾ കണ്ടെത്തൽ, മാലിന്യത്തിന്റെ സ്രോതസ്സ് തിരിച്ചറിയൽ, ജലാശയങ്ങളിലേക്ക് മലിനജലം, ഖരമാലിന്യം എന്നിവ കലരുന്ന സ്ഥലങ്ങളുടെ മാപ്പിങ്ങ്, മലിനീകരണം തടയുന്നതിനുള്ള പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കൽ, സ്വകാര്യ വ്യക്തികൾ, സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവരെക്കൊണ്ട് ആവശ്യമായ പരിഹാര നടപടികൾ എടുപ്പിക്കൽ എന്നിവ ഈ ക്യാമ്പയിന്റെ ഭാഗമാണ് .

(iii) മൊബൈൽ ആപ്പും, ജി.ഐ.എസ് സംവിധാനവും ഉപയോഗിച്ചുള്ള സ്ഥലീയ വിവരശേഖരണം പരിശീലനം ലഭിച്ച ആളുകളെ ഉപയോഗിച്ച് ജനകീയമായി തയ്യാറാക്കാനാകും. വിപുലമായ ഈ ബഹുജന ക്യാമ്പയിനിലൂടെ കേരളത്തിലെ നദികൾ, കായലുകൾ, തോടുകൾ, നീർച്ചാലുകൾ, കുളങ്ങൾ എന്നിവ അടങ്ങിയ ജലവ്യവസ്ഥയെ സമ്പൂർണ്ണ ശുചിത്വം ഉള്ളതാക്കി മാറ്റുക എന്നതാണ് ലക്ഷ്യം.

(iv) വാർഡ്, തദ്ദേശ സ്ഥാപന തല ജനകീയ സമിതികളെ സജീവമാക്കൽ, സന്നദ്ധ പ്രവർത്തരെ കണ്ടെത്തൽ, മാലിന്യ ഇടങ്ങളുടേയും മലിനീകരണ സ്രോതസ്സുകളുടേയും മാപ്പിങ്ങ്, ആവശ്യമായ തുടർ നടപടികൾ പദ്ധതികളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയും അല്ലാതെയും സ്വീകരിക്കൽ എന്നിങ്ങനെ നേതൃത്വപരമായ പങ്കാണ് കേരളത്തിലെ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ഈ ക്യാമ്പയിനിൽ നിർവ്വഹിക്കാൻ ഉള്ളത്. സാദ്ധ്യതകൾക്ക് അനുസരിച്ച് ഗാർഹികതല പദ്ധതികൾ, സ്ഥാപനതല പദ്ധതികൾ, തദ്ദേശസ്ഥാപനതലത്തിൽ പൊതുപദ്ധതികൾ എന്നിവ ആവിഷ്കരിക്കാം.

8.2 മൃഗസംരക്ഷണം, ക്ഷീരവികസനം

(1) പാൽ, മുട്ട, മാംസം എന്നിവയുടെ ഉത്പാദനത്തിൽ സ്വയം പര്യാപ്തത നേടുകയെന്നതായിരിക്കണം പ്രോജക്ടുകളുടെ ലക്ഷ്യം.

(2) മുഖ്യതൊഴിലായോ ഉപതൊഴിലായോ മൃഗസംരക്ഷണ മേഖലയിൽ പ്രവൃത്തിക്കുന്നവരെ കണ്ടെത്തി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ വിഭാവനം ചെയ്യണം

(3) മൃഗ ചികിത്സാ രംഗത്തെ സേവന ഗ്രണനിലവാരവും സേവന ലഭ്യതയും മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ആവിഷ്കരിക്കാവുന്നതാണ്.

(4) പാലിന്റെ ഗ്രണനിലവാരം ഉറപ്പാക്കുന്നതിനും മൂല്യവർദ്ധിത ഉത്പന്നങ്ങളുടെ നിർമ്മാണം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനും സഹായിക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ വിഭാവനം ചെയ്യാവുന്നതാണ്.

(5) മൃഗസംരക്ഷണ ക്ഷീര വികസന മേഖലകളിൽ സംരംഭകത്വം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന് വേണ്ട സൗകര്യങ്ങൾ ഒരുക്കിക്കൊടുക്കുന്നതിനും പരിശീലനം നൽകുന്നതിനുമുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ആവിഷ്കരിക്കാവുന്നതാണ്.

(6) മൃഗപരിപാലനം, മൃഗജന്യ രോഗങ്ങൾ മുതലായവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പൊതു ആരോഗ്യ പ്രശ്നങ്ങളിൽ വൺ ഹെൽത്ത് (ഏകാരോഗ്യം) സമീപനം അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുത്ത് നടപ്പിലാക്കാവുന്നതാണ്.

(7) മൃഗസംരക്ഷണം, ക്ഷീര വികസനം എന്നീ മേഖലകളിൽ അയൽക്കാളി തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയുമായി സംയോജനത്തിനു ശ്രമിക്കേണ്ടതാണ് .

8.3 മത്സ്യബന്ധനം

(1) കടൽ, ഉൾനാടൻ മേഖലയിലെ മത്സ്യ സമ്പത്തിന്റെ സുസ്ഥിര പരിപോഷണം, ജൈവവൈവിധ്യ സംരക്ഷണം, പരമ്പരാഗത മത്സ്യത്തൊഴിലാളികളുടെ സുസ്ഥിരമായ ഉപജീവനം എന്നിവ ഉറപ്പു വരുത്തുകയായിരിക്കണം മത്സ്യമേഖലാ വികസനത്തിലെ മുഖ്യ ലക്ഷ്യം.

(2) മത്സ്യോൽപാദനം, ഹാച്ചറി, മത്സ്യാധിഷ്ഠിത മൂല്യവർദ്ധിത ഉല്പന്നങ്ങൾ, വിപണനം, മത്സ്യമേഖലയിലെ സേവനങ്ങൾ, എന്നീ മേഖലകളിൽ തൊഴിൽ സംരംഭകത്വം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതാണ്.

(3) മത്സ്യവിപണനം ആധുനികവൽക്കരിക്കുന്നതിനും അത് നടത്തുന്നവർക്കുള്ള അടിസ്ഥാന സൗകര്യം നൽകുന്നതിനുമുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതാണ്.

(4) മത്സ്യമേഖല ഉൾപ്പെടുന്ന തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ പരമ്പരാഗത മത്സ്യ തൊഴിലാളികളുടെ സാമൂഹ്യ-സാമ്പത്തിക വികസനത്തിനും പുനരധിവാസത്തിനുമുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ആവിഷ്കരിക്കേണ്ടതാണ്.

(5) കണ്ടൽകാടുകൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള തീരസംരക്ഷണ ഉദ്യമങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കണം.

(6) കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം മുൻനിർത്തിയുള്ള മുൻകരുതൽ/പ്രതിരോധ നടപടികൾക്ക് പ്രാധാന്യം നൽകണം. പ്രകൃതി ദുരന്ത മുൻകരുതൽ/പ്രതിരോധ നടപടികൾക്ക് പ്രത്യേക പരിഗണന നൽകണം.

(7) കൃഷി - അനുബന്ധ മേഖലകളുമായി ചേർന്ന് സംയോജിത പ്രോജക്ടുകൾ നടപ്പാക്കാം.

8.4 ചെറുകിട വ്യവസായങ്ങളും പരിശീലനവും

8.4.1 ചെറുകിട വ്യവസായങ്ങൾ

(1) കാർഷികവികസനം, മൃഗസംരക്ഷണം, ക്ഷീരവികസനം, മത്സ്യവികസനം എന്നീ മേഖലകളിലെ ഉത്പന്നങ്ങൾ മൂല്യവർദ്ധിതമായി രൂപാന്തരപ്പെടുത്തി അവയുടെ വിപണനം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്ന ചെറുകിട വ്യവസായ സംരംഭങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കണം.

(2) സംരംഭകത്വ വികസനത്തിൽ നൈപുണ്യവികസനം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ ആവിഷ്കരിക്കണം.

(3) പരമ്പരാഗത വ്യവസായങ്ങൾ നവീന ശാസ്ത്ര സാങ്കേതിക ഉപാധികൾ ഉപയോഗിച്ച് ആധുനിക വൽക്കരിക്കുന്ന ചെറുകിട വ്യവസായ യൂണിറ്റുകൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കണം.

(4) കുടുംബശ്രീയുടെ സംരംഭവികസനം, നൈപുണ്യവികസനം എന്നീ പരിപാടികളുമായി സംയോജിപ്പിച്ച് സംരംഭക പ്രോജക്ടുകൾക്ക് രൂപം നൽകാവുന്നതാണ്.

(5) പരിസ്ഥിതിക്ക് അനുയോജ്യവും ലളിതമായ വൈദഗ്ധ്യപ്രയോഗത്താൽ പ്രവൃത്തിപ്പിക്കുവാൻ സാദ്ധ്യതയുള്ളതുമായ യന്ത്രവൽക്കരണം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

(6) കുടുംബശ്രീ നിലവിൽ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്ന ഓൺലൈൻ വിപണന സൗകര്യങ്ങൾ പ്രാദേശിക ഉല്പന്നങ്ങളുടെ വിപണനത്തിന് പ്രയോജനപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.

8.4.2 സൂക്ഷ്മ സംരംഭങ്ങൾ

(1) നാട്ടിൽ തിരിച്ചെത്തിയ പ്രവാസികളുടെ പുനരധിവാസത്തിന് നോർക്ക ഉൾപ്പെടെയുള്ള സർക്കാർ, അർദ്ധ സർക്കാർ ഏജൻസികളുമായി സഹകരിച്ചോ, സ്വന്തം നിലയിലോ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് പ്രോജക്ടുകൾ ആവിഷ്കരിക്കാവുന്നതാണ്.

(2) പ്രാദേശിക വിഭവസമ്പത്ത് ഫലപ്രദമായി വിനിയോഗിക്കുന്നതിനും തൊഴിലില്ലായ്മ പരിഹരിക്കുന്നതിനും ഉത്പാദന യൂണിറ്റുകളും സൂക്ഷ്മസംരംഭങ്ങളും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കണം.

(3) വായ്പാബന്ധിത തൊഴിൽ സംരംഭകത്വ പ്രോജക്ടുകളെ പരിമാവധി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കേണ്ട താണ്.

(4) തൊഴിൽ സംരംഭങ്ങളിൽ മുൻ-പിൻ ബന്ധങ്ങൾ ഉറപ്പുവരുത്തണം.

(5) സംരംഭക വികസനത്തിന് കുടുംബശ്രീ പരിപാടികളുമായി ബന്ധിപ്പിച്ച് പ്രോജക്ടുകൾ ആവിഷ്കരിക്കേണ്ടതാണ്.

(6) സൂക്ഷ്മ തൊഴിൽ സംരംഭങ്ങളുടെ സാദ്ധ്യത പരമാവധി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനായി സമാന സ്വഭാവമുള്ള സംരംഭങ്ങളെ തദ്ദേശസ്വയംഭരണതലത്തിൽ ഏകോപിപ്പിച്ച് വിപണി സാദ്ധ്യതകൾ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള സംവിധാനം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്. പട്ടികജാതി പട്ടികവർഗ്ഗക്കാരുടേതുൾപ്പെടെയുള്ള സംരംഭങ്ങളിലെ ഉത്പന്നങ്ങൾ വിപണനം നടത്തുന്നതിനായി മാർക്കറ്റിംഗ് സാദ്ധ്യതയുള്ള പ്രദേശങ്ങളിൽ പൊതുവിപണനകേന്ദ്രങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതും പരിഗണിക്കാവുന്നതാണ്.

(7) നിലവിലുള്ള സൂക്ഷ്മസംരംഭങ്ങൾ പരിപോഷിപ്പിക്കുന്നതിനായി ഇൻകുബേഷൻ കേന്ദ്രങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനും അവയ്ക്ക് വേണ്ട ധനസഹായം നൽകുന്നതിനുമുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ആവിഷ്കരിക്കാവുന്നതാണ്.

(8) സേവന മേഖലയിലെ സംരംഭകത്വ സാദ്ധ്യതകൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്തണം. ഉദാഹരണത്തിന് ഇതിനായി നഗരങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമുള്ള ടാക്സി സേവനങ്ങൾ, ഗാർഹിക ശുചീകരണ സേവനങ്ങൾ, ഗാർഹിക കാർഷിക സേവനങ്ങൾ, ഊർജ്ജ സേവനങ്ങൾ, പരിചരണം ആവശ്യമുള്ള വ്യക്തികളുടെ പരിചരണം, ഭക്ഷണ വിതരണം മുതലായ സേവനങ്ങൾ ചെയ്യുന്നതിനുള്ള സേവന ദാതാക്കളുടെ കൂട്ടായ്മകൾ സംരംഭകത്വ മാതൃകയിൽ രൂപീകരിക്കാം. നഗരങ്ങളിൽ വീടുകൾ, സ്ഥാപന ഇടങ്ങൾ എന്നിവ വാടകക്ക് എടുക്കൽ, താമസ സൗകര്യങ്ങൾ ഒരുക്കൽ മുതലായവയേയും നഗരത്തിലെ പൊതുസേവന ശൃംഖലയിലേക്ക് കൊണ്ടുവരാവുന്നതാണ്. നഗരങ്ങളിലെ അതിഥി തൊഴിലാളികൾക്ക് ആവശ്യമായ സേവനങ്ങൾ, കേരളത്തിന് പുറത്തുള്ള പ്രവാസി കുടുംബാംഗങ്ങൾക്ക് നൽകാവുന്ന സേവനങ്ങൾ എന്നിവയും ഈ ശൃംഖലയിൽ കൊണ്ടുവരാം. ഈ സേവന ശൃംഖലകളെ ഐ.ടി സംവിധാനം വഴി ബന്ധിപ്പിക്കാം. യുവതി യുവാക്കൾക്ക് തൊഴിൽ നൽകുന്നതിനുള്ള സംരംഭക, പ്രോത്സാഹന സംവിധാനമായി ഇവ കാലക്രമേണ വികസിക്കുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പാക്കണം.

8.4.3 തൊഴിൽ പരിശീലനങ്ങൾ

(1) തൊഴിൽ സംരംഭക ഗ്രൂപ്പുകളിലെ 18-നും 60-നും മദ്ധ്യേ പ്രായമുള്ളതും സബ്സിഡി മാർഗ്ഗരേഖപ്രകാരം നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള വരുമാനപരിധിയിൽ താഴെ വരുന്നതുമായ അംഗങ്ങൾക്ക് അവർ ഏർപ്പെട്ടിട്ടുള്ള തൊഴിൽ മേഖലയിൽ പരിശീലനം നൽകാവുന്നതാണ്.

(2) പരിശീലനം നേടാൻ താൽപര്യമുള്ളവർ പ്രായം, വിദ്യാഭ്യാസ യോഗ്യത, പരിശീലനം ആവശ്യമുള്ള മേഖല എന്നിവ വ്യക്തമാക്കി പേര് രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്നതിന് വേണ്ട സംവിധാനം നഗരസഭാതലത്തിൽ ആവിഷ്കരിക്കേണ്ടതാണ്.

(3) തൊഴിൽ/നൈപുണ്യ വികസന പരിശീലന പരിപാടികൾ അംഗീകൃത പരിശീലന ഏജൻസികൾ മുഖേന നടത്തേണ്ടതാണ്. .

(4) നൈപുണ്യ പോഷണ പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(5) നിലവിലെ വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെയും തൊഴിൽ പരിചയത്തിന്റെയും നൈപുണ്യത്തിന്റെയും തോത് കണ്ടെത്തി അതനുസരിച്ച് വിവിധ നൈപുണ്യ വികസന പരിശീലനങ്ങൾ ആസൂത്രണം ചെയ്ത് നടപ്പിലാക്കാവുന്നതാണ്.

(6) പ്രാദേശിക സാദ്ധ്യതകൾക്കനുസരിച്ച് ആധുനിക അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളുള്ള തൊഴിലിടങ്ങൾ ഒരുക്കുന്നതിന് 'വർക്ക് ഫ്രം നെയിബർഹുഡ്' പോലുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ നടപ്പിലാക്കാവുന്നതും നിലവിലുള്ള കുടുംബശ്രീ ഓക്സിലറി ഗ്രൂപ്പുകളെ 'വർക്ക് ഫ്രം നെയിബർഹുഡ്' സൗകര്യങ്ങളുമായി ബന്ധിപ്പിക്കാവുന്നതുമാണ്.

(7) പ്രാദേശികമായി തൊഴിൽ സാദ്ധ്യത ഉറപ്പുള്ള സാഹചര്യത്തിൽ, വിവിധ തൊഴിൽ മേഖലകളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട നൈപുണ്യപരിശീലനം നൽകി തൊഴിലുമായി ബന്ധിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്.

(8) ട്രേഡ് സ്പെസിഫിക് കോഴ്സുകൾ നൽകി നേരിട്ട് തൊഴിലിലേക്ക് ബന്ധിപ്പിക്കാവുന്നവർ, ഹ്രസ്വകാല ബ്രിഡ്ജ് കോഴ്സുകൾ നൽകി തൊഴിലിലേക്ക് ബന്ധിപ്പിക്കാവുന്നവർ, RPL (Recognition of prior learning) നൽകേണ്ടവർ, Soft Skills, PIP (Performance Improvement programme) തുടങ്ങി വിവിധ തരത്തിലുള്ള പരിശീലനങ്ങൾ നൽകാവുന്നതാണ്.

(9) എംപ്ലോയ്മെന്റ് ഫെസിലിറ്റേഷൻ സെന്ററുകൾ ആരംഭിയ്ക്കാവുന്നതും തൊഴിൽമേളകൾ സംഘടിപ്പിക്കാവുന്നതുമാണ്.

(10) ഈറ്റ, മുളാധിഷ്ഠിത ഉല്പന്നങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ പരിശീലനം കേരള ബാംബു കോർപ്പറേഷൻ മുഖേന നൽകാവുന്നതാണ്.

8.5 ഊർജ്ജം

(1) പ്രാദേശികമായി സാദ്ധ്യമായ ഊർജ്ജോത്പാദന യൂണിറ്റുകൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(2) വൈദ്യുതി എത്താത്ത പ്രദേശങ്ങളും വീടുകളും ഉണ്ടെങ്കിൽ അവിടങ്ങളിൽ വൈദ്യുതി എത്തിക്കണം.

(3) വൈദ്യുതി ലൈൻ ദീർഘിപ്പിക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(4) തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് സ്വന്തമായി സൗരോർജ്ജ വൈദ്യുതി ഉത്പാദന യൂണിറ്റുകൾ സർക്കാർ ഏജൻസികൾ മുഖേന സ്ഥാപിക്കാവുന്നതാണ്. അത്തരം പ്രോജക്ടുകളിൽ അനർട്ടിന്റെ (ANERT) മാനദണ്ഡങ്ങളും സ്പെസിഫിക്കേഷനും പാലിക്കേണ്ടതാണ്.

(5) പാരമ്പര്യേതര ഊർജ്ജ സ്രോതസ്സുകളുടെ പ്രോത്സാഹനത്തിന് ഊന്നൽ നൽകണം.

(6) അക്ഷയോർജ്ജ ഉപകരണങ്ങളുടെ വ്യാപനത്തിനായി അവയുടെ വിതരണം ഉൾപ്പെടെയുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ അനെർട്ടിന്റെ സാങ്കേതിക സഹായത്തോടെ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(7) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സംരക്ഷണത്തിലും പരിപാലനത്തിലുമുള്ള പരമ്പരാഗത തെരുവ് വിളക്കുകൾ മാറ്റി എൽ.ഇ.ഡി ലൈറ്റുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള നിലാവ് പ്രോജക്ടിന്റെ മാർഗ്ഗരേഖ [സർക്കാർ ഉത്തരവ് (കൈ) നമ്പർ 202/2020 തസ്വഭവ തീയതി 25.12.2020] പ്രകാരം പ്രസ്തുത പ്രോജക്ടിന്റെ നടത്തിപ്പിന് ആവശ്യമായ തുക/കിഫ്ബിക്ക് തിരിച്ചടവ് നടത്തുന്നതിനുള്ള തുക വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ നീക്കിവയ്ക്കേണ്ടതാണ്.

(8) നിലാവ് പ്രോജക്ടിന്റെ ഭാഗമായി സ്ഥാപിക്കുന്ന എൽ.ഇ.ഡി ലൈറ്റുകളുടെ വൈദ്യുതി ഉപഭോഗം കണക്കാക്കുവാൻ മീറ്റർ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകളും ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതാണ്.

(9) ജല വൈദ്യുത പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കി നടപ്പാക്കുന്നതിന് എനർജി മാനേജ്മെന്റ് സെന്ററിന്റെ (EMC) സാങ്കേതിക വൈദഗ്ധ്യം ഉപയോഗപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

8.6 വിദ്യാഭ്യാസം

(1) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വിദ്യാഭ്യാസവികസന പ്രോജക്ടുകൾ 'വിദ്യാകിരണം' പരിപാടിയുടെ മാർഗ്ഗരേഖയിൽ നിർദ്ദേശിക്കുന്ന ഉദ്ദേശ്യലക്ഷ്യങ്ങളും പ്രവർത്തനങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെടുത്തി നടപ്പിലാക്കേണ്ടതാണ്.

(2) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള സ്കൂളുകൾക്ക് ആവശ്യമായ സൗകര്യങ്ങൾ ഒരുക്കുന്നതിന് ആകണം മുൻഗണന നൽകേണ്ടത്.

(3) ഗവൺമെന്റ് നിശ്ചയിക്കുന്ന തുക എസ്.എസ്.കെ പ്രോജക്ടുകൾക്ക് വകയിരുത്തണം. എസ്.എസ്.കെ. (സമഗ്ര ശിക്ഷ കേരളം) പ്രോജക്ടിന്റെ കർമ്മ പരിപാടി തയ്യാറാക്കുന്നതും നടപ്പിലാക്കുന്നതും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പൂർണ്ണ പങ്കാളിത്തത്തോടെയായിരിക്കണം. പ്രോജക്ട് പൂർത്തീകരണത്തിന് ശേഷം സമഗ്ര ശിക്ഷ കേരളം വിശദാംശങ്ങൾ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന് നൽകേണ്ടതാണ്.

(4) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ സമഗ്രശിക്ഷാ കേരളം പ്രോജക്ടിന് നൽകുന്ന തുകയുടെ വിനിയോഗം, ഓരോ സ്കൂളിലും നടത്തുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ / പരിപാടികൾ എന്താണ് എന്നീ വിവരങ്ങൾ അതതു തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളെ എസ്.എസ്.കെ പ്രോജക്ട് ഓഫീസർ അറിയിക്കണം. എസ്.എസ്.കെ വിഹിതവും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വിഹിതവും ചേർത്ത് നടപ്പാക്കുന്ന വികസന പദ്ധതികളിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഭാരവാഹികളുടെ ഇടപെടൽ അടക്കമുള്ള പങ്കാളിത്തം എസ്.എസ്.കെ ഉറപ്പാക്കണം. തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഫണ്ട് ചെലവഴിക്കുമ്പോൾ അതിന്റെ വിനിയോഗ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് (Utilisation Certificate) സമഗ്രശിക്ഷാ കേരളത്തിൽ നിന്നു കൃത്യമായി നല്കണം. ഓരോ വർഷവും വിവിധ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ എസ്.എസ്.കെയ്ക്ക് നൽകേണ്ട വിഹിതം എത്രയാണെന്ന് എസ്.എസ്.കെ. പ്രോജക്ട് ഡയറക്ടർ, തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളെ അറിയിക്കുന്നതിനൊപ്പം ബന്ധപ്പെട്ട വകുപ്പ മേധാവികളെ കൂടി അറിയിക്കണം. ഒപ്പം പദ്ധതി രൂപീകരണ/അംഗീകാര നടപടി സുഗമാക്കുന്നതിന് ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിക്കും ഈ വിവരങ്ങൾ നൽകണം.

(5) പഠന നിലവാരം ഉയർത്തുക, വിദ്യാർത്ഥി/ വിദ്യാർത്ഥിനികളുടെ സർഗാത്മകശേഷികൾ വികസിപ്പിക്കുക, പരിശീലനം സംഘടിപ്പിക്കുക തുടങ്ങിയ ഗവേഷണാത്മക പ്രോജക്ടുകൾ, എസ്.എസ്.കെ, വിദ്യാഭ്യാസവകുപ്പ് എന്നിവയുടെ പരിപാടികളുടെ ആവർത്തനം അല്ല എന്ന് ഉറപ്പവരുത്തിയതിനുശേഷം തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(6) സ്കൂൾ ഉച്ചഭക്ഷണ പരിപാടിയുടെ കാര്യത്തിൽ അവയുടെ നടത്തിപ്പിന് ആവശ്യമായ ഭൗതിക സൗകര്യങ്ങളും ശുചിത്വം ഉറപ്പാക്കാനുള്ള സൗകര്യങ്ങളും ഒരുക്കിക്കൊടുക്കുക എന്നതുമാത്രമാണ് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ചുമതല. അടുക്കള, അടുക്കളയോട് അനുബന്ധിച്ച് സംഭരണമുറി എന്നിവ ഏർപ്പെടുത്തുന്നതിന് ഉയർന്ന പരിഗണന നൽകേണ്ടതാണ്.

(7) എല്ലാ സ്കൂളുകളിലും അയ്യങ്കാളി തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയുമായി സംയോജിപ്പിച്ച് അടുക്കള, ഡൈനിംഗ് ഹാൾ, ടോയിലറ്റ് എന്നിവ നിർമ്മിക്കുന്നതിനും പരിപാലിക്കുന്നതിനും ഉയർന്ന പരിഗണന നൽകേണ്ടതാണ്.

(8) സ്കൂളുകളിൽ ഫർണിച്ചർ ലഭ്യമാക്കുന്നതിന് മുൻഗണന നൽകണം.

(9) സർക്കാർ/എയ്ഡഡ് സ്കൂളുകളിലെ ഏഴാം ക്ലാസ്സുവരെയുള്ള കുട്ടികൾക്ക് പ്രഭാതഭക്ഷണം നൽകുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ഖണ്ഡിക 8.8.3 (2) (i) ലെ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾക്ക് വിധേയമായി ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(10) സന്നദ്ധ പ്രവർത്തകരായ യുവതീ യുവാക്കൾ, അദ്ധ്യാപകർ എന്നിവരെ പങ്കെടുപ്പിച്ച് വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് പഠന പരിപോഷണം (Remedial Coaching) ഉൾപ്പെടെയുള്ള പരിപാടികൾ ആവിഷ്കരിക്കാവുന്നതാണ്.

(11) എല്ലാ സർക്കാർ സ്കൂളുകളിലും നിശ്ചിത മാനദണ്ഡങ്ങൾ പ്രകാരം കുടിവെള്ളവും യൂറിനലുകളും ടോയിലെറ്റും, വാഷ്ബെയിസിനും അവയിൽ ജലലഭ്യതയും ശുചിത്വ സൗകര്യങ്ങളും ഏർപ്പെടുത്തിയതിന് ശേഷം എയിഡഡ് സ്കൂളുകളിലും ഇത്തരം സൗകര്യങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

(12) നഗരസഭകളുടെ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള ലൈബ്രറികളുടെ പശ്ചാത്തല സൗകര്യങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും കമ്പ്യൂട്ടർവൽക്കരണമുൾപ്പെടെയുള്ള ആധുനികവൽക്കരണത്തിനും പ്രോജക്ട് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(13) ലൈബ്രറി കൗൺസിലിന്റെ അംഗീകാരമുള്ള ഗ്രന്ഥശാലകൾക്ക് ഫർണിച്ചർ, കെട്ടിടം എന്നിവ ഉൾപ്പെടെയുള്ള ഭൗതിക സൗകര്യങ്ങൾ പ്രദാനം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(14) സ്കൂളുകളിലെ ജൈവ വൈവിദ്ധ്യ ഉദ്യാനം, മാലിന്യസംസ്കരണ പരിപാടി, ഊർജ്ജ സംരക്ഷണ പരിപാടി എന്നിവയ്ക്ക് മുൻഗണന നൽകാവുന്നതാണ്.

(15) സാക്ഷരതാ മിഷന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന് സാക്ഷരതാ കേന്ദ്രങ്ങളിലെ ഭൗതിക സാഹചര്യങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്തുക, മിഷൻ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്ന പാഠപുസ്തകങ്ങളുടെ വില നൽകുക, സാക്ഷരതാ മിഷന് അടയ്ക്കേണ്ടതായ ഫീസ് എന്നിവയ്ക്ക് വേണ്ടിയുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(16) വനിതാ ശിശുവികസന വകുപ്പ് നടപ്പാക്കുന്ന 'നിർഭയ' പദ്ധതി പ്രകാരമുള്ള കായിക വിദ്യാഭ്യാസ സംബന്ധമായ പ്രതിരോധ പരിശീലന പരിപാടികളായ തായ്ക്വണ്ട, ജൂഡോ, കരാട്ടെ, യോഗ, കളരി ഉൾപ്പെടെയുള്ള ആയോധന കലകളിൽ ഹൈസ്ക്കൂൾ/ഹയർ സെക്കണ്ടറി വിദ്യാർത്ഥിനികൾക്ക് പരിശീലനം നൽകാവുന്നതാണ്. ഇത്തരം പ്രോജക്ടുകളുടെ പരിശീലകരായി സ്പോർട്സ് കൗൺസിൽ അംഗീകാരമുള്ള കായികാദ്ധ്യാപകരെ നിയോഗിക്കേണ്ടതാണ്.

(17) സ്കൂളുകൾക്ക് വേണ്ടി വിവിധ പദ്ധതികളുടെയും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വാർഷിക പദ്ധതിയുടെയും ഭാഗമായി വാങ്ങിയ വാഹനങ്ങളുടെ ഇന്ധനചെലവ്, ഡ്രൈവറുടെ വേതനം, മറ്റ് ആവർത്തന ചെലവുകൾ എന്നിവ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ വഹിക്കാൻ പാടില്ല.

(18) ഹയർസെക്കണ്ടറി സ്കൂളുകളിലെയും ഹൈസ്കൂളുകളിലേയും വിദ്യാർത്ഥി/വിദ്യാർത്ഥിനികൾക്കായി ദുരന്ത നിവാരണ പരിശീലന പരിപാടികൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(19) പൗരബോധം, പരിസ്ഥിതി ബോധം, ലിംഗസമത്വം, കാർഷികാഭിരുചി, ശുചിത്വബോധം, മാലിന്യ സംസ്കരണം, ജല സംരക്ഷണം എന്നീ വിഷയങ്ങളിൽ കുട്ടികൾക്ക് അവബോധം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നതിന് മുൻഗണന നൽകണം.

(20) സമഗ്ര ശിക്ഷാ കേരളം പ്രോജക്ടിന്റെ ഭാഗമായി എല്ലാവർഷവും ജൂൺ മാസത്തിൽ വിദഗ്ധ ഡോക്ടർമാർ, പാരാമെഡിക്കൽ ജീവനക്കാർ എന്നിവരുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ബ്ലോക്ക് തലത്തിൽ മെഡിക്കൽ ക്യാമ്പുകൾ നടത്തി ഭിന്നശേഷിയുള്ള കുട്ടികൾക്ക് ആവശ്യമായ തെറാപ്പി

സേവനങ്ങൾ, സഹായ ഉപകരണങ്ങൾ, മറ്റ് അവശ്യം വേണ്ട പിന്തുണാ സംവിധാനങ്ങൾ എന്നിവ നിശ്ചയിക്കുന്നുണ്ട്. തീവ്ര ചലനപരിമിതി മൂലം ഇത്തരം ഓട്ടിസം സെന്ററിൽ എത്തിച്ചേരാൻ കഴിയാത്ത കുട്ടികൾക്ക് അവരുടെ വീടുകളിൽ തെറാപ്പി സേവനം എത്തിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ എസ്.എസ്.കെ.യുമായി ചേർന്ന് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(21) സമഗ്രശിക്ഷാ കേരളം പ്രോജക്ടിന്റെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ നടത്തിവരുന്ന അധിക പഠനപിന്തുണാ സംവിധാനമായ പ്രാദേശിക പ്രതിഭാകേന്ദ്രങ്ങൾ നിലവിലില്ലാത്ത സ്ഥലങ്ങളിൽ ആവശ്യമെങ്കിൽ പഠന പിന്നോക്കാവസ്ഥ നേരിടുന്ന കുട്ടികൾക്ക് അധിക പഠനപിന്തുണ (Remedial Education) നൽകുന്നതിനായി എസ്.എസ്.കെ. മാതൃകയിൽ പ്രാദേശിക പ്രതിഭാകേന്ദ്രങ്ങൾ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ആരംഭിക്കാവുന്നതാണ്.

8.7 ആരോഗ്യ സുരക്ഷ

8.7.1 ആരോഗ്യ സംരക്ഷണം

(1) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ആരോഗ്യ പ്രോജക്ടുകൾ നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി-2 ലെ 'ആർദ്രം' മിഷനുമായി സമന്വയിപ്പിച്ച് നടപ്പാക്കുന്ന രീതിയിൽ തയ്യാറാക്കണം.

(2) കൈമാറിക്കിട്ടിയ ആരോഗ്യസ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഭൗതിക, അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിന് ഉയർന്ന പരിഗണന നൽകണം.

(3) സ.ഉ.(സാധാ) നം.553/2019/തസ്വഭവ,തീയതി07.03.2019 നമ്പർ ഉത്തരവിലെ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ പാലിച്ചുകൊണ്ട് പാലിയേറ്റീവ് പരിചരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതാണ്.

(4) ജീവിതശൈലീ രോഗ പ്രതിരോധ പ്രവർത്തനങ്ങളും സ്ക്രീനിംഗ് ക്ലിനിക്കുകളുടെ പ്രവർത്തനവും കാര്യക്ഷമമാക്കുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(5) പ്രത്യേകസാഹചര്യങ്ങളിൽ അർബൻ ഹെൽത്ത് സെന്റർ/കമ്മ്യൂണിറ്റി ഹെൽത്ത് സെന്റർ എന്നിവിടങ്ങളിൽ കരാറടിസ്ഥാനത്തിൽ നിയോഗിക്കപ്പെടുന്ന ഡോക്ടർമാർ, പാരാമെഡിക്കൽ സ്റ്റാഫ്, ലാബ് ടെക്നീഷ്യൻ എന്നിവർക്ക് അനുവദനീയമായ വേതനം സബ്സിഡി മാർഗ്ഗരേഖയിലെ നിബന്ധനകൾക്ക് വിധേയമായി വികസന/തനതുഫണ്ടിൽ നിന്നും അനുവദിക്കാവുന്നതാണ്.

(6) ദേശീയ ആയുഷ് മിഷനിലൂടെ രാജ്യത്തൊട്ടാകെയായി 12,500 Ayush Health Wellness Centre (HWC) സ്ഥാപിക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നുണ്ട്. കേരളത്തിൽ 600 HWC സ്ഥാപിക്കാനാണ് ലക്ഷ്യമിട്ടിരിക്കുന്നത്. ആയുർവേദ, ഹോമിയോ ഡിസ്പെൻസറികളാണ് Ayush HWC ആയി മാറ്റുന്നത്. ഗർഭണികളായ സ്ത്രീകളുടെ ആരോഗ്യ പരിപാലനം അതുവഴി സുഖ പ്രസവം, കുട്ടികളുടെ ആരോഗ്യം, വൃദ്ധരുടെ പരിപാലനം (ആരോഗ്യമുള്ള വാർദ്ധക്യം) ഇവയാണ് പ്രധാന ലക്ഷ്യങ്ങൾ. തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ മുഖേന നടപ്പാക്കുന്ന ഈ പദ്ധതിയ്ക്ക് സാമ്പത്തിക സഹായവും മനുഷ്യ വിഭവവും കേന്ദ്രസർക്കാർ നൽകും. ഈ പദ്ധതിയിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പങ്കാളിത്തവും സഹകരണവും ഉറപ്പാക്കണം.

(7) വയോജനങ്ങളുടെ ക്ഷേമവും പാലിയേറ്റീവ് കെയർ സംവിധാനവും സംബന്ധിച്ച പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ആയുർവേദത്തിന്റെ സാദ്ധ്യത കൂടി പ്രയോജനപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്. ആയുർവേദ

സാന്ത്വന പരിചരണ പദ്ധതിയായ 'അരികെ' പദ്ധതിയുമായി ഇവ സംയോജിപ്പിച്ച് നടപ്പാക്കാവുന്നതാണ്.

(8) പകർച്ചവ്യാധി പ്രതിരോധ നിയന്ത്രണ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ആയുർവേദം, ഹോമിയോ എന്നീ വകുപ്പുകളേയും കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തിയുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

8.7.2 രോഗ പ്രതിരോധ നടപടികൾ

(1) ക്യാൻസർ, കിഡ്നി - കരൾ രോഗങ്ങൾ എന്നിവ മുൻകൂട്ടി കണ്ടെത്തുന്നതിനുള്ള പരിശോധനാ ക്യാമ്പുകൾ സംഘടിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്.

(2) ഹൈസ്കൂൾ, ഹയർ സെക്കന്ററി വിദ്യാർത്ഥി/വിദ്യാർത്ഥിനികൾക്കും യുവതീയുവാക്കൾക്കും മാനസിക ആരോഗ്യ പ്രശ്നങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച് കൗൺസിലിംഗ് നൽകുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ വനിതാശിശു വികസനവകുപ്പിന്റെ ഇതു സംബന്ധിച്ച വ്യവസ്ഥകൾക്ക് അനുസൃതമായി ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(3) രോഗ പ്രതിരോധ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതാണ്. ബോധവൽക്കരണ പരിപാടികൾ, സർവ്വേകൾ, മറ്റ് വിവരശേഖരണം എന്നിവയ്ക്ക് മാത്രമായി പ്രോജക്ട് അനുവദനീയ മല്ലെങ്കിലും മറ്റൊരു പ്രോജക്ടിന്റെ അനിവാര്യ ഘടകമാണെങ്കിൽ മാത്രം ഇവ ഏറ്റെടുക്കാ വുന്നതാണ്.

(4) സ്കൂൾ ആരോഗ്യ പരിപാടി ഫലപ്രദമാക്കുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(5) മാലിന്യ പരിപാലനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ദേശീയ ആരോഗ്യ ദൗത്യം, സ്വച്ഛ് ഭാരത് മിഷൻ, ശുചിത്വ മിഷൻ എന്നിവയുടെ ധനസഹായം ലഭിക്കുമെങ്കിൽ അവ കൂടി ഉൾക്കൊള്ളിച്ചുകൊണ്ടുള്ള സംയോജിത പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കണം.

(6) സ്വന്തമായി വാഹനങ്ങൾ ഇല്ലാത്ത അർബൻ ഹെൽത്ത് സെന്റർ/ സാമൂഹ്യ ആരോഗ്യകേന്ദ്രങ്ങളുടെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ രോഗ പ്രതിരോധ പ്രവർത്തനങ്ങൾ, മറ്റ് പൊതുജനാരോഗ്യ പ്രവർത്തനങ്ങൾ, രോഗ പ്രതിരോധ കുത്തിവയ്പ്പുകൾ എന്നിവ നടത്തുന്നതിന്റെ ഭാഗമായുള്ള വാഹന വാടക നൽകുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ട് ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്. എന്നാൽ വാഹനം വാങ്ങാൻ പാടില്ല.

(7) പകർച്ചവ്യാധികൾ പടർന്നു പിടിക്കുന്ന സാഹചര്യങ്ങളിലും ദുരന്ത നിവാരണത്തിന്റെ ഭാഗമായും, പകർച്ചേതര വ്യാധികളുടെ സമഗ്ര നിയന്ത്രണത്തിനും വേണ്ടി മെഡിക്കൽ ക്യാമ്പുകൾ സംഘടിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്.

(8) പകർച്ചവ്യാധികൾ നിയന്ത്രിക്കുന്നതിന് സംസ്ഥാന സർക്കാർ ആവിഷ്കരിച്ച 'ആരോഗ്യ ജാഗ്രതാ പദ്ധതി' നടപ്പാക്കുന്നതിന് വേണ്ട നിശ്ചിത വിഹിതം വകയിരുത്താവുന്നതാണ്.

8.8 സാമൂഹ്യനീതി

8.8.1 സാമൂഹ്യനീതി -പൊതു നിർദ്ദേശങ്ങൾ

(1) ശിശുക്കൾ (0-6 വയസ്സ്), കുട്ടികൾ (06-18 വയസ്സ്) ഗർഭിണികൾ, പാലൂട്ടുന്ന അമ്മമാർ, വിവാഹമോചിതരായ സ്ത്രീകൾ, ഉപേക്ഷിക്കപ്പെട്ട സ്ത്രീകൾ, അവിവാഹിതരായ അമ്മമാർ, 50 വയസ്സു കഴിഞ്ഞ അവിവാഹിതകൾ, ചൂഷണത്തിനും അതിക്രമത്തിനും ഇരയായ സ്ത്രീകൾ,

ട്രാൻസ് ജെൻഡർമാർ, വയോജനങ്ങൾ, ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർ, ജീവിതത്തിൽ ഒറ്റപ്പെട്ടുപോയവർ, ഗുരുതര രോഗം ബാധിച്ചവർ, എച്ച്.ഐ.വി ബാധിച്ചവർ, അഗതികൾ, കിടപ്പുരോഗികൾ, ഇതര സംസ്ഥാന തൊഴിലാളികൾ, യാചകർ, ജയിൽ മോചിതർ, സാമൂഹ്യ സുരക്ഷ ആവശ്യമായ മറ്റ് വിഭാഗങ്ങൾ, മാനസിക വെല്ലുവിളികൾ നേരിടുന്നവർ, കായിക വെല്ലുവിളി നേരിടുന്നവർ എന്നിവരുടെ ക്ഷേമ- വികസന- പുനരധിവാസ പ്രവർത്തനങ്ങൾ പരിഗണിക്കപ്പെടണം. പ്രവാസ ജീവിതം കഴിഞ്ഞ് കേരളത്തിലേയ്ക്ക് തിരിച്ചു വന്നവരിലും സമൂഹത്തിന്റെ കൈത്താങ്ങും, പരിഗണനയും ഇല്ലാതെ മുന്നോട്ട് പോകാൻ കഴിയാത്തവരുണ്ട്. അവർക്കുവേണ്ടിയും ഉചിതമായ ക്ഷേമ പുനരധിവാസ പരിപാടികൾ ആവിഷ്കരിക്കാവുന്നതാണ്.

(2) ബഡ്സ് സ്കൂളുകളും ബഡ്സ് പുനരധിവാസ കേന്ദ്രങ്ങളും ഇല്ലാത്ത നഗരഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ കുടുംബശ്രീ മിഷൻ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾക്ക് അനുസൃതമായി ബഡ്സ് സ്കൂളുകൾ/ബഡ്സ് പുനരധിവാസ കേന്ദ്രങ്ങൾ ആരംഭിക്കാവുന്നതാണ്. പുതിയതായി ആരംഭിക്കുന്ന ബഡ്സ് സ്കൂളിൽ സർക്കാർ നിഷ്കർഷിച്ചിട്ടുള്ള എല്ലാ നിബന്ധനകളും പാലിച്ചുവേണം അടിസ്ഥാനസൗകര്യങ്ങൾ ഒരുക്കേണ്ടത്.

(3) സാമൂഹ്യതിന്മകളെ നിരുത്സാഹപ്പെടുത്തുന്നതിനും മദ്യം, മയക്കുമരുന്ന് തുടങ്ങിയ ലഹരി ഉപയോഗ വിപത്തുകൾക്കെതിരെയും വിദ്യാർത്ഥികൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള എല്ലാ വിഭാഗക്കാരുടെയും ഇടയിൽ ബോധവൽക്കരണം നടത്തുന്നതിന് അനുയോജ്യമായ പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(5) ഏതെങ്കിലും സംഘടനയുടേയോ സമുദായത്തിന്റേയോ നിയന്ത്രണത്തിലോ ഉടമസ്ഥതയിലോയുള്ള ശ്മശാനം നഗരസഭയ്ക്ക് വിട്ടുതരികയാണെങ്കിൽ വസ്തു ആർജ്ജിക്കൽ ചട്ടങ്ങൾ പ്രകാരം അത് ഏറ്റെടുത്ത് വികസന പരിപാലന പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കാവുന്നതാണ്. എന്നാൽ പട്ടികജാതി/പട്ടികവർഗ്ഗ സമുദായക്കാരുടെ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള ശ്മശാനങ്ങളിൽ അവ നഗരസഭയ്ക്ക് കൈമാറാതെ തന്നെ ആവശ്യം വേണ്ട അറ്റകുറ്റപ്പണികൾ, മറ്റ് സൗകര്യമൊരുക്കൽ തുടങ്ങിയവ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

8.8.2 അങ്കണവാടികൾ പരിപാലിക്കൽ

(1) അങ്കണവാടികൾക്ക് സ്ഥലം, കെട്ടിടം, ചുറ്റുമതിൽ, കുടിവെള്ളം, ഫർണിച്ചർ, മറ്റ് ഭൗതിക സൗകര്യങ്ങൾ മുതലായവ പ്രദാനം ചെയ്ത് ബാലസൗഹൃദ അങ്കണവാടികൾ യാഥാർത്ഥ്യമാക്കുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾക്ക് പ്രാധാന്യം നൽകണം.

(2) എല്ലാ അങ്കണവാടികൾക്കും സ്വന്തമായി കെട്ടിടവും സ്ഥലവും ലഭ്യമാക്കും എന്ന നിശ്ചയദാർഢ്യത്തോടെ പ്രവൃത്തിക്കേണ്ടതാണ്. വനിത-ശിശുവികസന വകുപ്പുമായി സഹകരിച്ച് വേണം ഇതിനായി പ്രവൃത്തിക്കേണ്ടത്.

(3) അങ്കണവാടികളിൽ മുടങ്ങാതെ ഹാജരാകുന്ന കുട്ടികൾ, പോഷകാഹാരം ലഭിക്കുവാൻ അർഹതയുള്ളവരും അത് സ്വീകരിക്കാൻ തയ്യാറുള്ളവരുമായ മറ്റ് വിഭാഗങ്ങൾ എന്നിവർക്ക് മാത്രമേ അങ്കണവാടികളിലൂടെ ഭക്ഷണം വിതരണം ചെയ്യേണ്ടതുള്ളൂ.

(4) അങ്കണവാടി പോഷകാഹാര വിതരണവും പ്രവർത്തനവും ഫലപ്രദമാണ് എന്നുറപ്പു വരുത്താൻ അങ്കണവാടിതല മോണിറ്ററിംഗ് ആന്റ് സപ്പോർട്ടിംഗ് കമ്മിറ്റി, മാതൃസമിതി ജനപ്രതിനിധികൾ

എന്നിവരുടെ ഇടപെടലുകൾ നിരന്തരം ഉണ്ടാകുന്ന രീതിയിൽ അവയുടെ പ്രവർത്തനം ക്ഷേമകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടെ ഇടപെടൽ മുഖേന ക്രമീകരിക്കണം.

8.8.3 ഭക്ഷണ വിതരണ പരിപാടികൾ

(1) നഗരസഭകൾക്ക് എയ്ഡ്സ് കൺട്രോൾ സൊസൈറ്റി മുഖേന എച്ച്.ഐ.വി. അണു ബാധിതർക്ക് പോഷകാഹാരം നൽകാവുന്നതാണ്.

(2) നഗരസഭകൾക്ക് ഏറ്റെടുക്കാവുന്ന ഭക്ഷണ വിതരണ പരിപാടികൾ ചുവടെ വിവരിക്കുന്നു.

(i) സർക്കാർ സ്കൂളുകളിൽ യു.പി. വിഭാഗം (ഏഴാം ക്ലാസ്) വരെയുള്ള അർഹതപ്പെട്ട എല്ലാ വിദ്യാർത്ഥികൾക്കും പ്രഭാത ഭക്ഷണം വിതരണം ചെയ്യുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ ആവിഷ്കരിക്കാവുന്നതാണ്. പട്ടികജാതി, പട്ടികവർഗ്ഗ ജനസംഖ്യ കൂടുതലുള്ള പ്രദേശങ്ങളിലേയും തീരദേശമേഖലയിലേയും സ്കൂളുകളിൽ ഈ പരിപാടി നിർബന്ധമായും നടപ്പിലാക്കണം. അദ്ധ്യാപക-രക്ഷാകർതൃ സമിതിയുടെ ചുമതലയിൽ നടപ്പാക്കുന്ന ഈ പ്രോജക്ടിന് സ്പോൺസർഷിപ്പിലൂടെ വിഭവ സമാഹരണം നടത്താവുന്നതാണ്. സർക്കാർ സ്കൂളുകളിലെ അർഹരായ എല്ലാ കുട്ടികൾക്കും പ്രഭാത ഭക്ഷണം ലഭിക്കുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പാക്കിയതിനു ശേഷം എയ്ഡഡ് സ്കൂളുകളിലെ യു.പി വിഭാഗം വരെയുമുള്ള അർഹരായ കുട്ടികൾക്കും പ്രഭാതഭക്ഷണം ലഭ്യമാക്കാവുന്നതാണ്.

(ii) പട്ടികവർഗ്ഗ സേവന പരിചരണ പാക്കേജ് പ്രകാരം അർഹതയുള്ള പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗങ്ങൾക്ക് അങ്കണവാടി മുഖേന പാകം ചെയ്ത ഭക്ഷണം വിതരണം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ട് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്. ഇതുപോലെ പട്ടികവർഗ്ഗക്കാരിലെ പോഷകാഹാരക്കുറവ് പരിഹരിക്കുന്നതിനും പാകം ചെയ്ത ഭക്ഷണം ലഭ്യമാക്കാവുന്നതാണ്.

(iii) അഗതി രഹിത കേരളം തയുള്ള അഗതികൾക്ക് പദ്ധതി പ്രകാരം അർഹ (ആശ്രയ) അങ്കണവാടി മുഖേന പാകം ചെയ്ത ഭക്ഷണം വിതരണം ചെയ്യുന്ന പ്രോജക്ട് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ് .

(iv) നിർദ്ധനരായ രോഗികൾക്ക്, അവർ ആശുപത്രിയിൽ കഴിയുന്ന ദിവസങ്ങളിൽ, കുടുംബശ്രീ മുഖേന ഭക്ഷണം പാകം ചെയ്ത് നൽകുന്ന പ്രോജക്ട് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്. ഈ പദ്ധതിക്ക് ആവശ്യമായ തുക ആശുപത്രി അധികൃതരുടെ സാക്ഷ്യപത്രത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ കുടുംബശ്രീക്ക് നൽകാവുന്നതാണ്.

(v) ബഡ്സ് സ്കൂളിലെ കുട്ടികൾക്കും ബഡ്സ് പുനരധിവാസ കേന്ദ്രത്തിലെ അന്തേവാസികൾക്കും പ്രഭാത ഭക്ഷണവും അനുപൂരക പോഷകാഹാരവും ഉച്ചഭക്ഷണവും പാകം ചെയ്ത് നൽകുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ട് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(vi) വയോക്ലബുകളിലെ/പകൽവീടുകളിലെ സൗകര്യം പ്രയോജനപ്പെടുത്തുന്നവരിൽ അർഹതയുള്ളവർക്ക് പാകം ചെയ്ത ഉച്ചഭക്ഷണം വിതരണം ചെയ്യുന്ന പ്രോജക്ട് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ് .

3) ജനകീയ ഹോട്ടലുകൾ: വിശപ്പുരഹിത കേരളം പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി, കുടുംബശ്രീയുടെ നടത്തിപ്പിൽ, എല്ലാ ചെറിയ നഗരസഭകളിലും ഒന്നു വീതവും വലിയ നഗരസഭകളിൽ 10 വാർഡിന് ഒന്ന് എന്ന ക്രമത്തിലും 20 രൂപയ്ക്ക് ഉച്ചയൂണ് ലഭ്യമാക്കുന്ന ഹോട്ടൽ സംരംഭമായ

ജനകീയ ഹോട്ടലുകൾ ആരംഭിക്കേണ്ടതാണ്. ആവശ്യമെങ്കിൽ കൂടുതൽ ജനകീയ ഹോട്ടലുകൾ ആരംഭിക്കാവുന്നതാണ്. ജനകീയ ഹോട്ടലുകളിൽ നിന്ന് 10% ഊണ് അർഹതപ്പെട്ടവർക്ക് സൗജന്യമായി നല്കണം. ജനകീയ ഹോട്ടൽ പ്രവൃത്തിക്കുന്ന കെട്ടിടത്തിനുള്ള വാടക, വൈദ്യുതി-വാട്ടർ ചാർജ്ജുകൾ, ശുചിത്വ സൗകര്യങ്ങൾ, ഫർണിച്ചർ എന്നിവയ്ക്കുള്ള ചെലവ് നഗരസഭകൾ വഹിക്കേണ്ടതാണ്. നഗരപ്രദേശത്ത് ഒരു ഹോട്ടലിന് 30,000 രൂപ നിരക്കിൽ എല്ലാ ജനകീയ ഹോട്ടലുകൾക്കും ആവശ്യമായ റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ട് ബന്ധപ്പെട്ട നഗരസഭ നൽകണം. ഇതിനാവശ്യമായ തുക തനത്/വികസനഫണ്ടിൽ നിന്ന് വിനിയോഗിക്കേണ്ടതാണ്. തൊഴിൽ സംരംഭത്തിനുള്ള പ്രോത്സാഹനമെന്ന നിലയ്ക്ക് ഇത്തരം പ്രോജക്ടുകൾ ഉത്പാദന മേഖലയിൽ ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

8.9 അതിഥി തൊഴിലാളി ക്ഷേമം

1. മറ്റ് സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ നിന്ന് തൊഴിൽ തേടി കേരളത്തിൽ എത്തി വിവിധ തൊഴിലുകൾ ചെയ്യുന്ന അതിഥി തൊഴിലാളികളുടെ ക്ഷേമം ഉറപ്പ് വരുത്തുന്നതിനായി തൊഴിൽ വകുപ്പ്, പോലീസ്, റവന്യൂ അധികാരികളുമായി ചേർന്ന് ആവശ്യമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തേണ്ട താണ്. അവരുടെ ക്ഷേമം ഉറപ്പാക്കുന്നതിനായി താഴെപ്പറയുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ നിർവഹിക്കാ വുന്നതാണ്.

   (1) അതിഥി തൊഴിലാളികളുടെ താമസസ്ഥലങ്ങളിലെ ശുചിത്വം ഉറപ്പാക്കുക.

   (2) അതിഥി തൊഴിലാളികളുടെ ഡാറ്റ ശേഖരിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിയ്ക്കുക

   (3) അതിഥി തൊഴിലാളികളുടെ ചികിത്സയ്ക്കായി പ്രത്യേക ക്ലിനിക്കുകളും മെഡിക്കൽ ക്യാമ്പുകളും നടത്തുക

   (4) അതിഥി തൊഴിലാളികൾക്കും അവരുടെ കുട്ടികൾക്കുമായി അവരുടെ പ്രാദേശിക ഭാഷയിൽ രാത്രി സ്കൂൾ അല്ലെങ്കിൽ സ്പെഷ്യൽ സ്കൂളുകൾ നടത്തുക.

8.10 പാർപ്പിടം

(1) പാർപ്പിട മേഖലയിലെ ഇടപെടൽ നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി - 2ലെ ലൈഫ് മാർഗ്ഗരേഖയ്ക്ക് അനുസൃതമായിരിക്കണം.

(2) പാർപ്പിട മേഖലയ്ക്ക് പൊതുവിഭാഗത്തിലെ സാധാരണ വിഹിതം, പ്രത്യേക ഘടക പദ്ധതി, പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി എന്നീ വിഹിതങ്ങളുടെ ആകെ തുകയുടെ 20 ശതമാനത്തിൽ കുറയാതെയുള്ള തുക നിർബന്ധമായും മാറ്റിവെക്കേണ്ടതാണ് [5.4.1 (1),(2) എന്നീ ഖണ്ഡികകൾ കാണുക]. പാർപ്പിട മേഖലയിൽ ചുവടെ പറയുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതാണ്.

(എ) ലൈഫ് (സമ്പൂർണ്ണ പാർപ്പിട സുരക്ഷാ പദ്ധതി)

(i) ഭൂരഹിത ഭവന രഹിത ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് ഭൂമി ലഭ്യമാക്കുന്നതിനുള്ള **'മനസ്സോടിത്തിരി മണ്ണ്"** എന്ന പരിപാടി വിജയിപ്പിക്കുന്നതിന് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ പ്രഥമ പരിഗണന നൽകേണ്ടതാണ്.

(ii) ലൈഫ് മിഷൻ അംഗീകരിച്ച ഗുണഭോക്തൃ പട്ടികയിലെ ഭവനരഹിതർക്ക് വീട് വയ്ക്കുന്നതിന് നിശ്ചിത നിരക്കിൽ ധനസഹായം നൽകുക.

(iii) ഭൂരഹിത ഭവനരഹിതരായ ഗുണഭോക്താക്കൾ ഭൂമി നേരിട്ട് കണ്ടെത്തി വിലയ്ക്ക് വാങ്ങുകയാണെങ്കിൽ നിശ്ചിത നിരക്കിൽ ധനസഹായം നൽകുക.

(ബി) പി.എം.എ.വൈ

പി.എം.എ.വൈ പദ്ധതിപ്രകാരം അനുവദിക്കുന്ന വീടുകൾക്ക് കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന വിഹിതങ്ങൾക്ക് ഉപരിയായി നൽകേണ്ട അധികവിഹിതം അനുവദിക്കുക.

8.11 കായിക വിനോദ സൗകര്യങ്ങൾ

(1) കായിക രംഗത്ത് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ കൂടുതൽ സജീവമായി ഇടപെടേണ്ടതാണ്. ഈ രംഗത്ത് സംസ്ഥാനത്തിന് നഷ്ടപ്പെട്ട മുൻകൈ തിരിച്ചു പിടിക്കാനും ജനങ്ങളുടെ കായികവും മാനസികവുമായ ആരോഗ്യം ഉറപ്പുവരുത്താനും ജീവിതശൈലീ രോഗങ്ങൾ നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനും ഇത് ആവശ്യമാണ്.

(2) ഒരു നഗരസഭയിൽ ഒരു മിനി സ്റ്റേഡിയവും ഒരു വാർഡിൽ ഒരു കളിസ്ഥലവും എന്ന ലക്ഷ്യം പൂർത്തീകരിക്കണം. കളിസ്ഥലവും സ്റ്റേഡിയവും ഒരുക്കുന്നതിനുവേണ്ടിയുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ (സ്ഥലം വാങ്ങൽ ഉൾപ്പെടെ) കായിക യുവജനകാര്യ വകുപ്പുമായി സഹകരിച്ചോ തനതായോ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(3) സർക്കാർ സ്കൂളുകളിലെ കളിസ്ഥലങ്ങളുടെ മേന്മവൽക്കരണത്തിന് പ്രാധാന്യം നൽകേണ്ടതാണ്.

(4) 04.02.2010-ലെ 8378/ഡി.എ1/2010/തസ്വഭവ നമ്പർ സർക്കുലറിൽ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളതു പ്രകാരം നഗര സഭാതലത്തിൽ സ്പോർട്സ് കൗൺസിൽ രൂപീകരിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിൽ അവ രൂപീകരിച്ച് പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്

(5) നഗരസഭ സ്പോർട്സ് കൗൺസിലുകൾ സജീവമാക്കേണ്ടതും, കായിക ക്ഷമതയുള്ള കുട്ടികളെ ചെറുപ്പത്തിലെ കണ്ടെത്തി ദീർഘവീക്ഷണത്തോടെയും സംസ്ഥാന/ജില്ലാ സ്പോർട്സ് കൗൺസിലുകളുടെ പങ്കാളിത്തത്തോടെയും ശാസ്ത്രീയ പരിശീലന പരിപാടികൾ രൂപകൽപന ചെയ്ത് നടപ്പിലാക്കാവുന്നതാണ്.

(6) ഓരോ പ്രദേശത്തും പ്രചാരത്തിലുള്ള സ്പോർട്സ്- ഗെയിംസ് ഇനങ്ങളിൽ ദൈനംദിന പരിശീലനം, കോച്ചിംഗ് ക്യാമ്പുകൾ, മത്സരങ്ങൾ എന്നിവ സംഘടിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്.

(7) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ സാദ്ധ്യതയ്ക്ക് അനുസൃതമായി തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട ഇനങ്ങളിൽ സ്ഥാപനതല ടീമിനെ തിരഞ്ഞെടുത്ത് പരിശീലിപ്പിക്കുകയും മത്സരങ്ങളിൽ പങ്കെടുക്കാൻ സഹായിക്കുകയും ചെയ്യാവുന്നതാണ്.

(8) വ്യായാമ കേന്ദ്രങ്ങൾ, കളിസ്ഥലങ്ങൾ, ടർഫ് കോർട്ട്, ഓപ്പൺ ജിം, നീന്തൽകുളം, മുതലായവ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(9) സ്പോർട്സ് കൗൺസിൽ, അംഗീകൃത സ്പോർട്സ് അക്കാദമികൾ, ഫയർ ഫോഴ്സ്, സ്കൂളുകളിലെയും കോളേജുകളിലെയും കായിക വിഭാഗങ്ങൾ, അദ്ധ്യാപക രക്ഷാകർതൃ

സമിതികൾ, സ്റ്റുഡന്റ് പോലീസ് കേഡറ്റ് എന്നിവരുടെ സഹകരണത്തോടെ അവധിക്കാലങ്ങളിൽ എൽ.പി. സ്കൂൾ തലം മുതലുള്ള കുട്ടികൾക്ക് നീന്തൽ പരിശീലനം. കായിക പരിശീലന പരിപാടികൾ സംഘടിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്. രജിസ്റ്റേഡ് ക്ലബുകൾക്ക് സ്പോർട്സ് കിറ്റും നൽകാവുന്നതാണ്.

(10) സർക്കാർ/സഹകരണമേഖലയിലുള്ള അംഗീകൃത സ്പോർട്സ് അക്കാദമികൾക്ക് പരിശീലന ഉപകരണങ്ങൾ നൽകുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(11) ഹൈസ്കൂൾ, ഹയർ സെക്കണ്ടറി സ്കൂളുകളിൽ പെൺകുട്ടികൾക്കായി ഫിറ്റ്നെസ് സെന്ററുകൾ ആരംഭിക്കാവുന്നതാണ്.

(12) യുവജനക്ഷേമ മേഖലയിൽ സംസ്ഥാന യുവജനക്ഷേമ ബോർഡുമായി സഹകരിച്ചു കൊണ്ടുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

8.12 കലയും സംസ്ക്കാരവും

(1) പുരോഗമനാത്മകമായ മൂല്യങ്ങൾ ഉയർത്തിപ്പിടിക്കുന്ന പ്രാദേശിക/പാരമ്പര്യ കലകളുടെയും കലാകാരന്മാരുടെയും വിവരശേഖരണം നടത്തി ഡാറ്റാബാങ്ക് തയ്യാറാക്കാവുന്നതാണ്.

(2) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള സാംസ്ക്കാരിക നിലയങ്ങൾ, വായനശാലകൾ, വിദ്യാലയങ്ങൾ എന്നിവ കേന്ദ്രീകരിച്ച് പ്രാദേശിക/പാരമ്പര്യ കലാ സാംസ്ക്കാരിക പ്രവർത്തനങ്ങളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കണം. പ്രാദേശിക/പാരമ്പര്യ കലാകാരന്മാർക്ക് അവസരം നൽകുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കണം. ഇതിനായി ഇപ്പോൾ നിലവിലുള്ള വജ്രജൂബിലി ഫെലോഷിപ്പ് കലാകാരന്മാർ, വിവിധ ജനകീയ സമിതികളുടെയും സന്നദ്ധ സംഘടനകളുടേയും സഹായം എന്നിവ ഉപയോഗിക്കേണ്ടതാണ്.

(3) വജ്രജൂബിലി ഫെലോഷിപ്പ് കലാകാരന്മാർക്കുള്ള നഗരസഭാ വിഹിതം മുടക്കം കൂടാതെ വിതരണം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതാണ്.

(4) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള ഗ്രന്ഥശാലകളെ പ്രാദേശിക ഭരണ സംവിധാനത്തിനുള്ള പിന്തുണാസംവിധാനമായി മാറ്റിയെടുക്കുകയും ഇൻഫർമേഷൻ കേന്ദ്രങ്ങളാക്കി മാറ്റുകയും, വിവരശേഖരണം, കാര്യശേഷി വികസനം, തൊഴിൽ മത്സര പരീക്ഷ പരിശീലനങ്ങൾ എന്നിവ ഗ്രന്ഥശാലകൾ കേന്ദ്രീകരിച്ച് നടപ്പിലാക്കാൻ ശ്രമിക്കേണ്ടതുമാണ്.

(5) കേരളത്തെ വൈജ്ഞാനിക സമൂഹമാക്കി മാറ്റുന്നതിനുള്ള വിജ്ഞാന-വിനോദ കേന്ദ്രങ്ങളായി ഗ്രന്ഥശാലകളെയും വായനശാലകളെയും ഉപയോഗിക്കണം.

(6) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് മറ്റ് സ്രോതസ്സുകളിൽ നിന്നുള്ള സാമ്പത്തിക വിഭവങ്ങൾ കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തി ഗ്രന്ഥശാലകളോടനുബന്ധിച്ച് വിനോദ വിജ്ഞാനകേന്ദ്രങ്ങൾ ആരംഭിക്കാവുന്നതാണ്.

8.13 സഹകരണം

(1) പ്രവർത്തന ക്ഷമതയുള്ള സഹകരണ സംഘങ്ങൾക്ക് അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ പ്രദാനം ചെയ്യുക, അവയുടെ ആധുനികവൽക്കരണം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക എന്നിവയ്ക്കായിരിക്കണം സഹകരണ മേഖലയിൽ ഊന്നൽ നൽകേണ്ടത്.

(2) പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസനത്തിന് പൂരകമായ ഒരു സഹകരണ വായ്പാനയം തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനതലത്തിൽ ആവിഷ്കരിക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ ഇടപെടൽ MLBC/CLBC വഴി നടത്തേണ്ടതാണ്.

(3) പരമ്പരാഗത വ്യവസായ സഹകരണ സംഘങ്ങളുടെ വൈവിദ്ധ്യവൽക്കരണവും ഇതര സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ശാക്തീകരണവും സഹകരണമേഖലയിൽ വിഭാവനം ചെയ്യുന്ന മുഖ്യ കാര്യപരിപാടി ആയിരിക്കണം.

(4) കൃഷി, മൃഗസംരക്ഷണം, ക്ഷീരവികസനം, വ്യവസായം, ടൂറിസം മറ്റ് സേവനങ്ങൾ എന്നീ മേഖലകളിലെ വളർച്ച ഉറപ്പാക്കുവാൻ സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സാമ്പത്തിക വിഭവങ്ങൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്തുന്നതിന് പരിശ്രമിക്കണം. തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനവും സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങളും ചേർന്നുള്ള സംയുക്തപ്രോജക്ടുകൾ നടപ്പാക്കാവുന്നതാണ്. ഇതിൽ സംരംഭകത്വ പദ്ധതികൾക്ക് പ്രാമുഖ്യം നൽകണം.

(5) കാർഷിക, വ്യാവസായിക, സേവന മേഖലകളിലെ ഉല്പാദക സഹകരണസംഘങ്ങളുടെ വൈവിദ്ധ്യവൽക്കരണം, സംരംഭകത്വം, ശാക്തീകരണം, പുനരുജ്ജീവനം എന്നീ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്. ഇത്തരം പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ പട്ടികജാതി പട്ടികവർഗ്ഗ സഹകരണ സംഘങ്ങൾക്ക് മുൻഗണന നൽകണം.

(6) പുതിയ സഹകരണ സംഘങ്ങൾ നിർദ്ദേശിക്കുമ്പോൾ അത് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപന പരിധിക്കുള്ളിൽ നിലവിലില്ലാത്ത മേഖലകളുടെ പ്രവർത്തനത്തിനാണ് എന്ന് ഉറപ്പു വരുത്തേണ്ടതാണ്.

(7) സഹകരണ സംഘങ്ങളുടെ വിഭവശേഷിയും അധിക വിഭവവും വിനിയോഗിച്ച് പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസനം ത്വരിതപ്പെടുത്തുന്ന കൺസോർഷ്യം രൂപീകരിക്കാവുന്നതാണ്.

(8) കേരള ബാങ്കിന്റെ വിവിധ വായ്പാ പദ്ധതികൾ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ഉപയുക്തമാക്കണം.

(9) മുഴുവൻ അംഗങ്ങളും സ്ത്രീകൾ ആയിട്ടുള്ള സഹകരണ സംഘങ്ങളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കണം.

8.14 ഗതാഗതം

(1) ഓരോ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനവും റോഡ് കണക്ടിവിറ്റി ഭൂപടവും റോഡ് കണക്ടിവിറ്റി പ്ലാനും തയ്യാറാക്കണം. റോഡ് കണക്ടിവിറ്റിയോടൊപ്പം തന്നെ സ്വാഭാവിക ജല നിർഗമനം സുഗമമാക്കുന്നതിനുള്ള ഡ്രെയിനേജ് പ്ലാനും തയ്യാറാക്കണം. നിലവിലുള്ള റോഡുകൾക്കും പുതിയ റോഡുകൾക്കും ഡ്രെയിനേജ് (സ്വാഭാവിക നീരൊഴുക്ക്) സംവിധാനം ഉറപ്പ് വരുത്തണം.

(2) അതാത് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ റോഡ് രജിസ്റ്ററിൽ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുള്ള റോഡുകൾ മാത്രമേ ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ റോഡ് മെയിന്റനൻസ് ഫണ്ട് ഉപയോഗിച്ച് ഏറ്റെടുക്കുവാൻ പാടുള്ളൂ.

(3) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ പൊതുമരാമത്ത് വകുപ്പിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള റോഡുകളിൽ ഒരു തരത്തിലുള്ള നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തികളും ചെയ്യാൻ പാടില്ലാത്തതാണ്. എന്നാൽ അടിയന്തിര ഘട്ടങ്ങളിൽ ഓടകളിലെ മാലിന്യ നിർമ്മാർജ്ജന പ്രവൃത്തികൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(4) റോഡ് നിർമ്മാണം, റോഡ് പുനരുദ്ധാരണം/മെച്ചപ്പെടുത്തൽ എന്നീ പ്രവൃത്തികളിൽ കോൺക്രീറ്റ് പണികൾ ചെയ്യുന്നത് ഇത് സംബന്ധിച്ച മാനദണ്ഡങ്ങൾ പാലിച്ചു കൊണ്ട് അനുവദനീയമായ സ്ഥലങ്ങളിൽ മാത്രമാകണം.

(5) ജംഗ്ഷനുകളുടെ സൗന്ദര്യവൽക്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

(6) നാറ്റ്പാക്ക് (National Transportation Planning And Research Centre) നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള അളവ് പ്രകാരം ആവശ്യമായ പ്ലാസ്റ്റിക് ഉപയോഗിച്ചുള്ള ടാറിംഗ് പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

(7) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സംരക്ഷണത്തിലുള്ള റോഡുകളിൽ റോഡ് സുരക്ഷാ മാനദണ്ഡങ്ങൾ പ്രകാരമുള്ള സംവിധാനങ്ങൾ (Road safety measures) ഏർപ്പെടുത്തുന്നതിന് ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ നടപടി സ്വീകരിക്കണം. അപകട സാദ്ധ്യതാ പ്രദേശങ്ങളിൽ അപായ മുന്നറിയിപ്പ് ബോർഡുകൾ, ചിഹ്നങ്ങൾ, ക്രാഷ് ബാരിയേഴ്സ് തുടങ്ങിയവ സ്ഥാപിക്കണം.

(8) ഈടുറ്റതും ഗുണമേന്മ ഉള്ളതുമായ റോഡുകൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി ഓരോ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനവും ഓരോ വാർഷിക പദ്ധതിയിലും കുറഞ്ഞത് ഒരു റോഡെങ്കിലും അഞ്ച് വർഷത്തെ ഗ്യാരന്റിയോടുകൂടി നിർമ്മിക്കേണ്ടതാണ്.

(9) ഒരു നഗരത്തിന് ഒരു ഠൗൺ സ്ക്വയർ (നഗര ചത്വരം) എങ്കിലും രൂപകൽപന ചെയ്യണം.

8.15 വിനോദ സഞ്ചാരം

1) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനതലത്തിലെ പ്രകൃതിരമണീയമായ വിനോദസഞ്ചാര സാദ്ധ്യതകളുള്ള കേന്ദ്രങ്ങളെ വികസിപ്പിച്ച് അനുബന്ധ സൗകര്യങ്ങൾ ഒരുക്കുന്നതിനു ശ്രമിക്കേണ്ടതാണ്. അതിനുള്ള സാദ്ധ്യതാപഠനങ്ങൾക്കായി പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്. സാദ്ധ്യത പഠന റിപ്പോർട്ടിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ DPR തയ്യാറാക്കി പ്രോജക്ട് ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

2) നമ്മുടെ നാടിന്റെ സവിശേഷതകൾ, ജീവിത രീതി, പാരമ്പര്യം, ആചാരം, ആഘോഷം, ഭാഷ, സംസ്കാരം, പ്രകൃതി, തൊഴിൽ, വളർത്തു മൃഗങ്ങൾ, പക്ഷികൾ, ഭക്ഷണം എന്നിവയെല്ലാമാണ് പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദ വിനോദ സഞ്ചാരത്തിന്റെ ഭാഗമായി പുനരാവിഷ്കരിക്കേണ്ടത്.

3) ടൂറിസം വികസന സാദ്ധ്യതയുള്ള പ്രദേശം കണ്ടെത്തി പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസനത്തിനായി ടൂറിസം വകുപ്പ് പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടുള്ള ഡെസ്റ്റിനേഷൻ ചലഞ്ച്, ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസം ഉൾപ്പെടെയുള്ള പരിപാടികളുമായി സഹകരിച്ച് പ്രോജക്ടുകൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്.

4) തനത് പ്രാദേശിക സംസ്കാരം, കല, കൃഷി, കരകൗശലം എന്നിവ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയുള്ള ഉത്തരവാദിത്വ ടൂറിസം പരിപാടികൾക്ക് രൂപം നൽകാവുന്നതാണ്.

5) ടൂറിസം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള നൈപുണ്യ വികസന പരിപാടികൾ സംഘടിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്.

8.16 പ്രവാസി ക്ഷേമം

ലോകത്താകമാനം പടർന്നുപിടിച്ച കോവിഡ് മഹാമാരിയുടെ ഫലമായി ധാരാളം പ്രവാസികൾക്ക് വിദേശങ്ങളിലെ അവരുടെ തൊഴിൽ നഷ്ടപ്പെട്ട് വിദേശത്ത് നിന്നും നാട്ടിലേക്ക് തിരികെ വരേണ്ട സാഹചര്യം ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ഇവരുടെ പുനരധിവാസം നമ്മുടെ ബാദ്ധ്യതയും

ഉത്തരവാദിത്തവുമാണ്. അവരുടെ വരുമാന വർദ്ധനവിന് ഉതകുന്നതും അത്തരം വിഭാഗക്കാർ ഒറ്റയ്ക്കും കൂട്ടായും ആരംഭിക്കുന്നതുമായ സ്വയം തൊഴിൽ സംരംഭങ്ങൾക്ക് ധനസഹായം നൽകുന്നതിനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതാണ്.

9. പദ്ധതി ആസൂത്രണ, നിർവഹണ, മോണിട്ടറിംഗ് ചെലവുകൾ

(1) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ മൊത്തത്തിലുള്ള പദ്ധതി ആസൂത്രണ, നിർവഹണ, മോണിട്ടറിംഗ് ചെലവുകൾക്കായി പദ്ധതി ആസൂത്രണ നിർവ്വഹണ മോണിറ്ററിംഗ് ചെലവുകൾ എന്ന പേരിൽ ഒരു പ്രോജക്ട് വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്. ഇക്കാര്യത്തിനായി ഒന്നിലധികം പ്രോജക്ടുകൾ പാടില്ല.

(2) വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് യോഗങ്ങൾ, ആസൂത്രണ സമിതി യോഗങ്ങൾ, പദ്ധതിപ്രവർത്തനങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട മറ്റ് യോഗങ്ങൾ എന്നിവയിൽ പങ്കെടുക്കുന്ന വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിലെയും, ആസൂത്രണസമിതിയിലെയും അനൗദ്യോഗിക അംഗങ്ങൾക്ക് ഈ പ്രോജക്ടിൽ നിന്നും യാത്രാബത്ത നൽകാവുന്നതാണ്.

(3) പദ്ധതി ആസൂത്രണം, നിർവ്വഹണം, മോണിട്ടറിംഗ് എന്നിവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഫീൽഡ്തല ചെലവുകൾ (ഭക്ഷണചെലവ് ഉൾപ്പെടെ) ഈ പ്രോജക്ടിൽ നിന്നും നൽകേണ്ടതാണ്.

(4) ആകെ വികസന ഫണ്ടിന്റെ (പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ അനുവദിച്ചിട്ടുള്ള നഗരസഞ്ചയ ഗ്രാന്റും ആരോഗ്യ മേഖലാഗ്രാന്റും ഒഴികെയുള്ള വിഹിതത്തിന്റെ) അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് ആസൂത്രണ, നിർവഹണ, മോണിട്ടറിംഗ് ചെലവുകൾക്ക് തുക വകയിരുത്തേണ്ടത്. ആയതിന്റെ വിശദാംശങ്ങൾ ചുവടെ കൊടുത്തിരിക്കുന്നു.

തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം	പദ്ധതി രൂപീകരണം, (ശതമാനവും തുകയും)	നിർവ്വഹണം,മോണിട്ടറിംഗ് (ശതമാനവും തുകയും)
മുനിസിപ്പാലിറ്റി	1 % (പരമാവധി 7.50 ലക്ഷം രൂപ)	0.5 % (പരമാവധി 3.50 ലക്ഷം രൂപ)
കോർപ്പറേഷൻ 100 കോടി രൂപയ്ക്ക് താഴെ വികസനഫണ്ട് വിഹിതം	0.3% (പരമാവധി 10.50 ലക്ഷം രൂപ)	0.2 % (പരമാവധി 5.50ലക്ഷം രൂപ)
കോർപ്പറേഷൻ 100 കോടി രൂപയ്ക്ക് മുകളിൽ വികസനഫണ്ട് വിഹിതം	0.1 % (പരമാവധി 21 ലക്ഷം രൂപ)	0.05% (പരമാവധി 11 ലക്ഷം രൂപ)

(5) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപന തലത്തിൽ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ പദ്ധതി മോണിട്ടറിംഗ് ഫലപ്രദമായി നടക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ആസൂത്രണസമിതി ഉറപ്പാക്കണം.

(6) ആസൂത്രണ-നിർവ്വഹണ-മോണിട്ടറിംഗ് പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ഒരു പ്രോജക്ടാണ് തയ്യാറാക്കുന്നതെങ്കിലും, ആഡിറ്റ് ആവശ്യങ്ങൾക്കായി കണക്കുകൾ നൽകുമ്പോൾ രണ്ട് പ്രവർത്തനങ്ങളുടേയും കണക്കുകൾ പ്രത്യേകം തയ്യാറാക്കി നൽകേണ്ടതാണ്.

10. വാർഷിക പദ്ധതിയും ബജറ്റും

ഓരോ സാമ്പത്തിക വർഷത്തേക്കും വേണ്ടി തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം അംഗീകരിക്കുന്ന ബജറ്റിൽ ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി അംഗീകരിച്ച വാർഷിക പദ്ധതി കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്. എതെങ്കിലും കാരണവശാൽ ബജറ്റ് അംഗീകരിക്കുന്നതിനു മുമ്പായി വാർഷിക പദ്ധതി തയ്യാറാക്കി അംഗീകാരം നേടാനായില്ലായെങ്കിൽ അംഗീകാരം ലഭിച്ചാലുടൻ വാർഷിക പദ്ധതി കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തി ബജറ്റ് പുതുക്കി തയ്യാറാക്കേണ്ടതും പുതുക്കിയ ബജറ്റ് തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനം അംഗീകരിക്കേണ്ടതുമാണ്.

11. സ്പിൽഓവർ പ്രോജക്ടുകൾ ഉൾപ്പെടുത്തി വാർഷിക പദ്ധതി പുതുക്കൽ

11.1 വാർഷിക പദ്ധതിക്ക് മാർച്ച് 31 ന് മുമ്പ് ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിയുടെ അംഗീകാരം നേടുന്ന എല്ലാ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും സ്പിൽഓവർ പ്രോജക്ടുകൾ കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തി വാർഷിക പദ്ധതി പുതുക്കേണ്ടതും പുതുക്കിയ വാർഷിക പദ്ധതിക്ക് മെയ് 15 –നകം ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിയുടെ അംഗീകാരം വാങ്ങേണ്ടതുമാണ്. അതിന് ചുവടെ പ്രതിപാദിക്കുന്ന നടപടികൾ സ്വീകരിക്കണം.

(1) മാർച്ച് 31-ന് നിർവ്വഹണം പൂർത്തിയാകാത്ത പ്രോജക്ടുകളുടെ നിലവിലുള്ള അവസ്ഥ പരിശോധിച്ച് ഏതൊക്കെ പ്രോജക്ടുകൾ തുടർന്ന് നടപ്പാക്കേണ്ടതുണ്ടെന്ന് ആദ്യം തീരുമാനിക്കണം.

(2) നിർവ്വഹണ നടപടികൾ ആരംഭിക്കാത്ത പ്രോജക്ടുകളിൽ നടപ്പാക്കേണ്ടതില്ലെന്ന് കണ്ടെത്തുന്നവ ഒഴിവാക്കാം.

(3) ഭാഗികമായി പൂർത്തീകരിച്ച പ്രോജക്ടുകളുടെ നിർവ്വഹണം പാഴ് ചെലവ് വരാത്ത രീതിയിൽ അവസാനിപ്പിക്കാം.

(4) നിർബന്ധമായും തുടരേണ്ടതുണ്ടെന്ന് കണ്ടെത്തുന്ന പ്രോജക്ടുകളിൽ ഭേദഗതിയില്ലാത്തവ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപന തീരുമാനപ്രകാരം ഏപ്രിൽ 1 മുതൽ തുടർന്ന് നടപ്പാക്കാവുന്നതാണ്. ഇവയുടെ നിർവ്വഹണം തുടരുന്നതിന് വെറ്റിംഗ് ഓഫീസറുടെയോ ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിയുടേയോ അംഗീകാരം ആവശ്യമില്ല. എന്നാൽ ഇത്തരത്തിൽ നിർവ്വഹണം തുടരുന്ന എല്ലാ സ്പിൽഓവർ പ്രോജക്ടുകളും നിശ്ചിത ഫോറത്തിൽ സുലേഖ സോഫ്റ്റ് വെയർ ഉപയോഗിച്ച് തയ്യാറാക്കി വാർഷിക പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമാക്കേണ്ടതാണ്.

(5) അംഗീകാരം ലഭിച്ച ഒരു പ്രോജക്ട് സ്പിൽ ഓവറായി അടുത്ത വർഷം തുടരുമ്പോൾ അതിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങളിലോ അടങ്കൽ തുകയിലോ ഭേദഗതി അനിവാര്യമാണെന്ന് കാണുകയാണെങ്കിൽ അത് ഭേദഗതി ചെയ്ത് ഭരണസമിതി അംഗീകരിച്ചശേഷം ബന്ധപ്പെട്ട വെറ്റിംഗ് ഓഫീസറുടെ പരിശോധനയ്ക്ക് വിധേയമാക്കേണ്ടതും ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിയുടെ അംഗീകാരം നേടേണ്ടതുമാണ്. ഇപ്രകാരം വാർഷിക പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമാക്കി വെറ്റിംഗ് ഓഫീസറുടെയും ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിയുടെയും അംഗീകാരം നേടിയതിനുശേഷം മാത്രമേ തുടർന്ന് നിർവ്വഹണം നടത്താൻ പാടുള്ളൂ.

(6) മാർച്ച് 31-ന് മുൻപ് അടുത്ത വർഷത്തെ പദ്ധതിക്ക് അംഗീകാരം നേടുന്നതിന് കഴിഞ്ഞിട്ടില്ലെങ്കിൽ സ്പിൽ ഓവർ പ്രോജക്ടുകൾ കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തി കൊണ്ടുള്ള പൂർണ്ണ വാർഷിക പദ്ധതി വേണം അംഗീകാരത്തിനായി ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിക്ക് സമർപ്പിക്കേണ്ടത്.

12. പദ്ധതി നിർവ്വഹണം

12.1. നിർവ്വഹണ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കി നിർവ്വഹണ നടപടികൾ ആരംഭിക്കൽ

(1) വാർഷിക പദ്ധതിക്ക് ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി അംഗീകാരവും പ്രോജക്ടുകൾക്ക് വെറ്റിംഗ് ഓഫീസറുടെ അംഗീകാരവും സാങ്കേതിക പ്രോജക്ടുകൾക്ക് സാങ്കേതികാനുമതിയും ലഭിച്ചു കഴിഞ്ഞാൽ ഭരണ സമിതിയോഗം ചേർന്ന് സാമ്പത്തികാനുമതി നൽകുന്ന (Financial Sanction) പ്രമേയം പാസ്സാക്കി പ്രോജക്ടുകൾ നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥർക്ക് കൈമാറേണ്ടതാണ്.

(2) നിർവ്വഹണാനുമതി/സാങ്കേതികാനുമതി ലഭിച്ച പ്രോജക്ടുകളുടെ നിർവ്വഹണം സംബന്ധിച്ച് ഓരോ നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥനും വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ സഹകരണത്തോടെ ഒരു നിർവ്വഹണ പരിപാടി തയ്യാറാക്കണം. തുടർന്ന് എല്ലാ പ്രോജക്ടുകളുടേയും നിർവ്വഹണ പരിപാടികൾ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനതലത്തിൽ ക്രോഡീകരിച്ച് യാഥാർത്ഥ്യ ബോധത്തോടെയുള്ള ഒരു നിർവ്വഹണ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കണം. ഇത്തരത്തിൽ തയ്യാറാക്കുന്ന നിർവ്വഹണ പദ്ധതി തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പദ്ധതി നിർവ്വഹണ പുരോഗതി വിലയിരുത്തുന്നതിനും പ്രോജക്ട് നിർവ്വഹണം മോണിട്ടർ ചെയ്യുന്നതിനും അവലംബമാക്കേണ്ടതാണ്.

(3) നിർവ്വഹണ പദ്ധതി പ്രകാരം പ്രോജക്ട് നിർവ്വഹണം നടത്തുവാൻ നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥർക്ക് ഭരണസമിതി നിർദ്ദേശം നൽകേണ്ടതും നിർവ്വഹണത്തിലെ ഓരോ ഘട്ടവും നിശ്ചിത സമയക്രമത്തിനുള്ളിൽ പൂർത്തിയാക്കുന്നുവെന്ന് ബന്ധപ്പെട്ട സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനവും ഉറപ്പാക്കേണ്ടതുമാണ്.

12.2 നിർമ്മാണ പ്രോജക്ടുകളുടെ നിർവ്വഹണ നടപടികൾ

(1) 1997-ലെ കേരള മുനിസിപ്പാലിറ്റി (പൊതുമരാമത്ത് പണികളുടെ നടത്തിപ്പ്) ചട്ടങ്ങൾ പ്രകാരം ആയിരിക്കണം നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തികളുടെ നിർവ്വഹണം നടത്തേണ്ടത്. എല്ലാ നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തികളുടേയും വിശദമായ എസ്റ്റിമേറ്റ് തയ്യാറാക്കുന്നതും മറ്റ് പ്രവർത്തനങ്ങളും ഡി.എസ്.ആർ പ്രകാരം പ്രൈസ് സോഫ്റ്റ് വെയർ ഉപയോഗിച്ച് നിർവഹിക്കേണ്ടതാണ്.

(2) നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ നേരിട്ടല്ലാതെ നിർവ്വഹണം നടത്തുന്ന മറ്റെല്ലാ നിർവ്വഹണ രീതികളിലും നിർവ്വഹണ ഏജൻസിയുമായി/സ്ഥാപനവുമായി/കരാറുകാരനുമായി തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം കരാറിൽ ഏർപ്പെടേണ്ടതാണ്. കേന്ദ്ര സർക്കാരോ സംസ്ഥാന സർക്കാരോ ബന്ധപ്പെട്ട ഏജൻസികളോ നിഷ്കർഷിക്കുന്ന എല്ലാ നിബന്ധനകളും പാലിക്കേണ്ടതാണെന്ന് കരാർ ഉടമ്പടിയിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്യണം.

(3) നഗരസഭകൾ ഏറ്റെടുക്കുന്ന റോഡ്, പാലം, കെട്ടിടം അടക്കമുള്ള നിർമ്മാണ/പുനരുദ്ധാരണ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ, 25.11.2019 ലെ സർക്കാർ ഉത്തരവ് (അച്ചടി) നം. 161/2019/ഫിൻ പ്രകാരമുള്ള 'Defect Liability Period' നിർബന്ധമാക്കേണ്ടതാണ്.

(4) പൊതുമരാമത്ത് പ്രവൃത്തികൾ ജിയോ ടാഗ് ചെയ്യുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ അതിനായുള്ള സാങ്കേതിക സംവിധാനം ഐ.കെ.എം. ഒരുക്കുന്ന മുറയ്ക്ക് സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.

(5) ഒരു പൊതുമരാമത്ത് പ്രവൃത്തിയുടെ നിർവ്വഹണം ഏതു രീതിയിൽ വേണമെന്ന് ചുവടെ പ്രതിപാദിക്കുന്ന മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾക്ക് വിധേയമായി തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന് തീരുമാനിക്കാവുന്നതാണ്.

(എ) ഗുണഭോക്തൃ സമിതി

ഒരു ലക്ഷം രൂപയോ അതിന് താഴെയോ എസ്റ്റിമേറ്റ് തുകയുള്ള പ്രവൃത്തികൾ മാത്രം ഗുണഭോക്തൃസമിതി മുഖേന നടപ്പാക്കാവുന്നതാണ്. എന്നാൽ ഒരു ലക്ഷം രൂപ വരെയുള്ള പ്രവൃത്തിക്ക് ഇ-ടെണ്ടർ രീതിയോ അതല്ലെങ്കിൽ ടെണ്ടർ രീതിയോ അവലംബിക്കണമെന്നുണ്ടെങ്കിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന് അപ്രകാരം ചെയ്യാവുന്നതാണ്.

(ബി) അംഗീകൃത സമിതികൾ

സ്വന്തം നിലയ്ക്ക് പ്രവൃത്തി ഏറ്റെടുത്ത് നടത്താൻ വേണ്ട സാമ്പത്തിക, സാങ്കേതിക, സംഘടനാശേഷിയും സന്നദ്ധതയുമുള്ള അദ്ധ്യാപക – രക്ഷാകർതൃ സമിതികളെ ബന്ധപ്പെട്ട സ്കൂളിന്റെ നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തികൾ ടെണ്ടർ കൂടാതെ, ഗുണഭോക്തൃസമിതിക്ക് ബാധകമായ നിബന്ധനകൾ പ്രകാരം നിർവ്വഹണ ചുമതല ഏൽപ്പിക്കാവുന്നതാണ്. ഈ രീതി അവലംബിച്ച് നടപ്പാക്കാവുന്ന പ്രോജക്ടുകളുടെ അടങ്കൽ തുകയുടെ പരിധി 25 ലക്ഷം രൂപയായിരിക്കും.

(സി) അക്രഡിറ്റഡ് ഏജൻസികൾ

തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് വിവിധ പ്രവൃത്തികളുടെ നിർവ്വഹണം അക്രഡിറ്റഡ് ഏജൻസികളെ (പി.എം.സി/നോൺ പി.എം.സി) ഏൽപ്പിക്കാവുന്നതാണ്. പി.എം.സി/നോൺ പി.എം.സികൾ മുഖേന പ്രവൃത്തികൾ നിർവ്വഹണം നടത്തുമ്പോൾ ധനവകുപ്പിന്റെ ഉത്തരവുകൾ [04.07.2019 ലെ GO (P) നം.77/2019/ധന, 28.04.2021 ലെ GO (P) നം. 67/2021/ധന, 17.01.2022 ലെ GO(P) നം.7/2022/ധന] പ്രകാരമുള്ള ബിഡ്ഡിംഗ്/ലിമിറ്റഡ് ടെണ്ടർ ഉൾപ്പെടെയുള്ള നടപടിക്രമങ്ങൾ പാലിക്കേണ്ടതാണ്. ഒപ്പം ധനവകുപ്പിന്റെ ഉത്തരവു പ്രകാരം പി.എം.സി/നോൺ പി.എം.സി അംഗീകാരം ഏതുതരം പ്രവൃത്തികൾക്കാണെന്നും പ്രവൃത്തി ഏൽപ്പിക്കുന്ന സമയത്ത് അക്രഡിറ്റേഷൻ നിലവിലുണ്ടോ എന്നും പരിശോധിച്ച് അത്തരം പ്രവൃത്തികളുടെ നിർവ്വഹണം മാത്രമേ ബന്ധപ്പെട്ട ഏജൻസികളെ ഏൽപ്പിക്കുന്നുള്ളൂവെന്നും ഉറപ്പാക്കണം.

(ഡി) ഡെപ്പോസിറ്റ് വർക്കുകൾ

(i) വൈദ്യുതി ലൈൻ ദീർഘിപ്പിക്കാനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ കെ.എസ്.ഇ.ബി. മുഖേനയും കുടിവെള്ള സ്കീമുകൾ കേരള ജല അതോറിറ്റി/ ഭൂജലവകുപ്പ് മുഖേനയും ഡെപ്പോസിറ്റ് വർക്ക് ആയി നടപ്പാക്കാവുന്നതാണ്. പ്രത്യേക ഉത്തരവ് മുഖേന ഡെപ്പോസിറ്റ് വർക്ക് ആയി നടപ്പാക്കുന്നതിന് സർക്കാർ അനുവാദം നൽകുന്ന മറ്റ് പ്രവൃത്തികൾക്കും ഈ രീതി അവലംബിക്കാവുന്നതാണ്.

(ii) കേരള ജല അതോറിട്ടി, കേരള സംസ്ഥാന വൈദ്യുതി ബോർഡ്, ഭൂജല വകുപ്പ് എന്നീ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് തുക മുൻകൂർ നൽകുന്നതിനുള്ള പ്രവൃത്തികളുടെ എസ്റ്റിമേറ്റ് ബന്ധപ്പെട്ട സ്ഥാപനം തന്നെ തയ്യാറാക്കി സാങ്കേതികാനുമതി നൽകിയശേഷം തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന് നൽകേണ്ടതാണ്. ഇത്തരം പ്രോജക്ടുകൾക്ക് വെറ്റിംഗ് ഓഫീസറുടെ

അംഗീകാരം ആവശ്യമില്ല. എന്നാൽ തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനം ബന്ധപ്പെട്ട ഏജൻസിയുമായി കരാറിൽ ഏർപ്പെട്ടതിനുശേഷം മാത്രമേ തുക മുൻകൂർ നൽകാവൂ.

(iii) ഡെപ്പോസിറ്റ് പ്രവൃത്തികൾക്ക് KWA, KSEB എന്നീ സ്ഥാപനങ്ങൾ സെന്റേജ് ചാർജ്ജ് ഈടാക്കുന്നതായി കാണുന്നു. അത് വികസന ഫണ്ടിൽ നിന്നും അടയ്ക്കാവുന്നതാണ്.

(iv) ഡെപ്പോസിറ്റ് വർക്കുകൾ സമയബന്ധിതമായി പൂർത്തിയാക്കാൻ വേണ്ട തുടർ പ്രവർത്തനങ്ങൾ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപന സെക്രട്ടറി സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്. ഡെപ്പോസിറ്റ് വർക്കുകളുടെ നിർവ്വഹണ പുരോഗതി ഡി.പി.സി. പ്രതിമാസം വിലയിരുത്തേണ്ടതും ബന്ധപ്പെട്ട ഏജൻസികൾക്ക് ആവശ്യമായ നിർദ്ദേശം നൽകേണ്ടതുമാണ്.

(ഇ) ഇ-ടെണ്ടർ / ടെണ്ടർ

(i) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന് നേരിട്ട് നിർവ്വഹണം നടത്താൻ കഴിയാത്തതോ, മുകളിൽ പ്രതിപാദിച്ച മറ്റ് നിർവ്വഹണ രീതികൾ അവലംബിക്കാൻ കഴിയാത്തതോ ആയ എല്ലാ പ്രവൃത്തികളും ടെണ്ടർ ചെയ്യേണ്ടതാണ്. അതിന് മുമ്പെ പ്രതിപാദിക്കുന്ന മാനദണ്ഡങ്ങൾ ബാധകമായിരിക്കും.

(ii) ഒരു ലക്ഷം രൂപയ്ക്ക് മുകളിൽ എസ്റ്റിമേറ്റ് തുക വരുന്ന പ്രവൃത്തികൾക്ക് ഇ- ടെണ്ടർ രീതി നിർബന്ധമായും അവലംബിക്കേണ്ടതാണ്.

(iii) ഒരു ലക്ഷം രൂപവരെയുള്ള പ്രവൃത്തികൾ ഇ-ടെണ്ടർ മുഖേനയോ സാധാരണ ടെണ്ടർ മുഖേനയോ ഗുണഭോക്തൃ സമിതി മുഖേനയോ നടപ്പാക്കാവുന്നതാണ്.

(6) ഗുണഭോക്തൃസമിതികളേയോ അംഗീകൃത ഏജൻസികളേയോ ഏൽപ്പിക്കുന്നതിനു വേണ്ടിയോ മറ്റേതെങ്കിലും ഉദ്ദേശ്യത്താലോ പ്രവൃത്തികൾ വിഭജിക്കുന്നത് അനുവദനീയമല്ല.

(7) ടെണ്ടർ ചെയ്യുന്നതിനുള്ള വർദ്ധിച്ച പരസ്യച്ചെലവ് ഒഴിവാക്കുന്നതിന് സാങ്കേതിക അനുമതി ലഭ്യമാകുന്ന മുറയ്ക്ക് കഴിവതും ഒരുമിച്ച് ടെണ്ടർ ചെയ്യേണ്ടതാണ്.

(8) നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തികളുടെ സുതാര്യതയും ഉത്തരവാദിത്വവും ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിന് ഓരോ പ്രവൃത്തിക്കു വേണ്ടിയും ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് പങ്കാളിത്തമുള്ള മോണിറ്ററിംഗ് സമിതികൾ രൂപീകരിക്കണം. ഈ സമിതികൾ ഗുണഭോക്തൃ സമിതികളുടെ എക്സിക്യൂട്ടീവ് കമ്മിറ്റിയുടെ മാതൃകയിലായിരിക്കണം.

(9) ബഹുവർഷ നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തികൾ ഇടയ്ക്കുവച്ച് നിർത്തിവയ്ക്കാതെ പൂർത്തിയാക്കുന്ന രീതിയിൽ ആദ്യ വർഷം തന്നെ ടെണ്ടർ ചെയ്യാവുന്നതാണ്.

12.3 ഗുണഭോക്താക്കളെ തിരഞ്ഞെടുക്കൽ:-

(1) പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി വ്യക്തികൾക്കോ (ഗ്രൂപ്പ് സംരംഭങ്ങളിലെ വ്യക്തികൾ ഉൾപ്പടെ), കുടുംബങ്ങൾക്കോ ആനുകൂല്യം നൽകുന്നതിനുവേണ്ടിയുള്ള പ്രോജക്ടുകളുടെ ഗുണഭോക്താക്കളെ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിന് താഴെപ്പറയുന്ന നടപടിക്രമം പാലിക്കേണ്ടതാണ്.

(2) അർഹരായ മുഴുവൻ പേർക്കും അപേക്ഷ നൽകാൻ അവസരം ലഭിക്കുന്ന തരത്തിൽ അവസാന തീയതിയും, സമയവും നിശ്ചയിച്ച് നൽകണം. എല്ലാവിധ പൊതുസാമൂഹ്യസംഘടനാ സംവിധാനങ്ങളിലൂടെയും അപേക്ഷാ ഫോറങ്ങൾ വിതരണം ചെയ്യണം. വ്യാപകമായ പ്രചാരണം നൽകണം.

(3) അപേക്ഷ സ്വീകരിച്ചശേഷം അർഹതാ മാനദണ്ഡങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ അനർഹരെ ഒഴിവാക്കി അർഹരായവരുടെ കരട് ലിസ്റ്റ് അതാത് വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ സഹായത്തോടെ തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനം തയ്യാറാക്കണം.

(4) അർഹരായവരിൽ നിന്ന് മുൻഗണനാ മാനദണ്ഡങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ മാർക്ക് നൽകി അർഹരായ മുഴുവൻ പേരേയും ഉൾപ്പെടുത്തി കരട് മുൻഗണനാ ലിസ്റ്റ് തയ്യാറാക്കണം. ഒരേ മാർക്ക് വരുന്ന സാഹചര്യത്തിൽ അപേക്ഷകന്റെ വയസ്സിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ മുൻഗണന നൽകണം.

(5) അർഹരായ അപേക്ഷകരുടെ കരട് മുൻഗണനാ ലിസ്റ്റ് ആക്ഷേപങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുന്നതിനായി പ്രസിദ്ധീകരിക്കണം. പത്ത് ദിവസത്തെ സമയം നൽകാം.

(6) ആക്ഷേപങ്ങൾ പരിഗണിച്ച് പരിഷ്കരിക്കുന്ന കരട് മുൻഗണനാലിസ്റ്റ്, അപേക്ഷകൾ സഹിതം വാർഡ്സഭ/ വാർഡ്കമ്മിറ്റിയിൽ അവതരിപ്പിച്ച് ചർച്ച ചെയ്യുകയും ചർച്ചകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ അന്തിമ മുൻഗണനാ ലിസ്റ്റ് വാർഡ് സഭ/ വാർഡ് കമ്മിറ്റി അംഗീകരിച്ച് മിനിട്സിൽ തീരുമാനം രേഖപ്പെടുത്തുകയും വേണം.

(7) വാർഡ് സഭ/ വാർഡ് കമ്മിറ്റി അംഗീകരിച്ച മുൻഗണനാ ലിസ്റ്റിന്റെ മുൻഗണനാക്രമം മാറ്റാതെ ഭരണസമിതി അംഗീകാരം നൽകേണ്ടതാണ്.

(8) അംഗീകരിച്ച മുൻഗണനാ ലിസ്റ്റ് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ നോട്ടീസ് ബോർഡിലും വെബ്സൈറ്റിലും പ്രസിദ്ധീകരിക്കണം.

(9) കൗൺസിൽ അംഗീകരിച്ച തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപന മുൻഗണനാ ലിസ്റ്റ് നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥന് കൈമാറണം.

(10) പ്രോജക്ട് പ്രകാരം ആനുകൂല്യം നൽകുന്നതിന് ഉദ്ദേശിക്കുന്ന എണ്ണത്തെക്കാൾ കൂടുതലാണ് ഗുണഭോക്താക്കളുടെ എണ്ണമെങ്കിൽ ഓരോ വാർഡിലെയും അർഹരായ ഗുണഭോക്താക്കളുടെ എണ്ണത്തിന് ആനുപാതികമായി വേണം ആനുകൂല്യം നൽകേണ്ടത്.

(11) **ഓരോ വാർഡിലെയും, അർഹരായ അപേക്ഷകരുടെ എണ്ണത്തിന് അനുപാതികമായി ആനുകൂല്യം നൽകേണ്ട ഗുണഭോക്താക്കളുടെ എണ്ണം നിശ്ചയിക്കുന്ന വിധം**:- ഒരു വാർഡിലെ അർഹരായ അപേക്ഷകരുടെ എണ്ണത്തെ എല്ലാ വാർഡുകളിലെയും അർഹരായ അപേക്ഷകരുടെ ആകെ എണ്ണം കൊണ്ട് ഭാഗിച്ചാൽ കിട്ടുന്ന സംഖ്യയെ പ്രോജക്ട് പ്രകാരം തൻവർഷം ആനുകൂല്യം വിതരണം ചെയ്യുന്നതിന് ഉദ്ദേശിക്കുന്ന ഗുണഭോക്താക്കളുടെ എണ്ണം കൊണ്ട് ഗുണിച്ചാൽ ആ വാർഡിൽ ആനുകൂല്യം നൽകാവുന്ന ഗുണഭോക്താക്കളുടെ എണ്ണം കിട്ടും. ഈ രീതിയിൽ ഓരോ വാർഡിനും കണക്കാക്കണം.

(12) അംഗീകരിച്ച മുൻഗണനാലിസ്റ്റിലെ മുഴുവൻ ഗുണഭോക്താക്കൾക്കും ആനുകൂല്യം നൽകിയ ശേഷം മാത്രമേ വീണ്ടും പുതിയ ഗുണഭോക്തൃലിസ്റ്റ് തയ്യാറാക്കാവൂ. സമാനസ്വഭാവമുള്ള പ്രോജക്ട് തുടർവർഷങ്ങളിൽ പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നുണ്ടെങ്കിൽ പ്രസ്തുത പ്രോജക്ടിനു വേണ്ട ഗുണഭോക്താക്കളേയും ആദ്യം അംഗീകരിച്ച ഗുണഭോക്തൃ ലിസ്റ്റിൽ നിന്ന് മുൻഗണനാക്രമത്തിൽ 12.3 (11) ഖണ്ഡികയിലെ വ്യവസ്ഥകൾ പാലിച്ച് എടുക്കേണ്ടതാണ്.

(13) ഗുണഭോക്താവിന് ആനുകൂല്യങ്ങൾ നൽകുന്നതിന് മുമ്പ് ഗുണഭോക്താവിന്റെ അർഹത നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥ(ൻ) ഫീൽഡ് ലെവൽ പരിശോധന നടത്തി സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തേണ്ടതും

ആനുകൂല്യങ്ങൾക്ക് തികച്ചും അർഹനാണെന്ന് ബോധ്യപ്പെട്ട ശേഷം മാത്രം ആനുകൂല്യങ്ങൾ നൽകേണ്ടതുമാണ്.

(14) തയ്യാറാക്കിയ മുൻഗണനാ ലിസ്റ്റിൽ ഏതെങ്കിലും സാഹചര്യത്തിൽ മാറ്റം ആവശ്യമാണെന്ന് നിർവഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥനോ ഭരണസമിതിയോ കരുതുന്നുവെങ്കിൽ (അനർഹർ ലിസ്റ്റിലുണ്ടെന്നോ അർഹർ ഒഴിവായിപ്പോയെന്നോ കരുതുന്നുവെങ്കിൽ) അക്കാര്യം വസ്തുതകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ആവശ്യമായ പരിശോധന നടത്തിയ ശേഷം മുൻഗണനാക്രമത്തിൽ മാറ്റം വരുത്തുകയോ അനർഹരെ ഒഴിവാക്കുകയോ അർഹരായവരെ കൂട്ടിച്ചേർക്കുകയോ ചെയ്യാവുന്നതാണ്. അനർഹരെ ഒഴിവാക്കിയ വിവരം അടുത്ത വാർഡ്സഭ/വാർഡ് കമ്മിറ്റിയിൽ അവതരിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. എന്നാൽ, ലിസ്റ്റ് തയ്യാറാക്കിയപ്പോൾ ഒഴിവായിപ്പോയ അർഹരെ കൂട്ടിച്ചേർക്കുന്നത് വാർഡ്സഭ/വാർഡ് കമ്മിറ്റിയുടെ അംഗീകാരത്തോടെയാകണം.

(15) ആനുകൂല്യങ്ങൾ വിതരണം ചെയ്യുന്ന പ്രോജക്ടുകളുടെ കാര്യത്തിൽ പ്രോജക്ട് പൂർത്തിയായാലുടൻ ആ പ്രോജക്ടിൽ ആനുകൂല്യങ്ങൾ ലഭിച്ച ഗുണഭോക്താക്കളുടെ വിശദാംശങ്ങൾ രേഖപ്പെടുത്തി സൂക്ഷിക്കേണ്ടതും അത് നഗരസഭയുടെ വെബ്സൈറ്റിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തേണ്ടതുമാണ്.

12.4 പൂർത്തീകരണ പത്രവും ഭൗതികനേട്ടങ്ങളും

(1) നിർവഹണം പൂർത്തിയാക്കി ഫൈനൽ ബിൽ തയ്യാറാക്കുന്നതിനൊപ്പം തന്നെ എല്ലാ നിർവഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥരും പ്രോജക്ടുകളുടെ പൂർത്തീകരണപത്രം സുലേഖ സോഫ്റ്റ് വെയറിൽ നിർബന്ധമായും തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്. പൂർത്തീകരണപത്രം തയ്യാറാക്കുന്നതിനൊപ്പം നിർമ്മിച്ച ആസ്തിയുടെ/ ആസ്തികളുടെ വിവരങ്ങൾ പൂർണ്ണമായും ആസ്തി രജിസ്റ്ററിൽ ചേർക്കുകയും വേണം.

(2) ഓരോ സാമ്പത്തിക വർഷാവസാനവും തൊഴിൽ സൃഷ്ടി, ഉല്പാദനം, ഭൗതിക ആസ്തികൾ തുടങ്ങിയ അടിസ്ഥാന വിവരങ്ങളും ഭൗതിക നേട്ടങ്ങളും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനാടിസ്ഥാനത്തിലും മുകൾത്തട്ടുകളിലും ക്രോഡീകരിക്കണം. എക്കണോമിക്സ് ആൻഡ് സ്റ്റാറ്റിസ്റ്റിക്സ് വകുപ്പിൽ നിന്നും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലേക്ക് നിയോഗിച്ചിട്ടുള്ള ഡാറ്റാ മാനേജർമാരുടെ സേവനം ഇതിനായി ഉപയോഗിക്കേണ്ടതാണ്. ഇപ്രകാരം ഭൗതിക നേട്ടങ്ങൾ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യുന്നതിനുള്ള സൗകര്യം സുലേഖ സോഫ്റ്റ്വെയറിൽ ഏർപ്പെടുത്തുന്നതാണ്.

13 വാർഷിക പദ്ധതി ഭേദഗതി

വാർഷിക പദ്ധതിയും പ്രോജക്ടുകളും ഭേദഗതി ചെയ്യുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗരേഖ പ്രത്യേകം പുറപ്പെടുവിക്കുന്നതാണ്.

14 മോണിട്ടറിംഗ്

(1) പ്രോജക്ട് മോണിട്ടറിംഗ് അതാത് വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ നിർവഹിക്കേണ്ടതാണ്. വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ എല്ലാ അംഗങ്ങളും അടങ്ങിയ സമിതിയോ അല്ലെങ്കിൽ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ ചെയർപേഴ്സൺ, വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ വൈസ് ചെയർപേഴ്സൺ, നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥയല്ലാത്ത/ഉദ്യോഗസ്ഥനല്ലാത്ത മറ്റൊരു ഉദ്യോഗസ്ഥ(ൻ) എന്നിവർ ഉൾപ്പെടുന്ന മൂന്നിൽ കുറയാത്ത അംഗങ്ങൾ ഉള്ള വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ ഉപസമിതിയോ മോണിട്ടറിംഗ് കമ്മിറ്റികളായി തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് രൂപീകരിക്കാവുന്നതാണ്. മോണിട്ടറിംഗ് കമ്മിറ്റി

യോഗം ചേർന്ന് മോണിട്ടറിംഗ് റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കി യഥാസമയം നിർവഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥയ്ക്കും/ ഉദ്യോഗസ്ഥനും ഭരണ സമിതിക്കും നൽകേണ്ടതാണ്.

(2) വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ കൺവീനർ നിർവഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥനാണെങ്കിൽ മോണിട്ടറിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടെ കൺവീനറായി വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിലെ മറ്റൊരു ഉദ്യോഗസ്ഥയെ / ഉദ്യോഗസ്ഥനെ ഭരണ സമിതി തീരുമാനിക്കേണ്ടതും ഇങ്ങനെ തീരുമാനിച്ച കാര്യം സെക്രട്ടറി രേഖാമൂലം വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിനെ അറിയിക്കേണ്ടതുമാണ്.

(3) മോണിട്ടറിംഗ് കമ്മിറ്റി, പ്രോജക്ടുകളിൽ വിഭാവനം ചെയ്യപ്പെട്ട ലക്ഷ്യം ഗുണമേന്മയോടെ നിറവേറ്റപ്പെടുന്നുണ്ടോ എന്നത് നിരീക്ഷിക്കേണ്ടതാണ്. ഇതിനായി പ്രോജക്ടിന്റെ പ്രാരംഭ ഘട്ടത്തിലും പുരോഗമന ഘട്ടത്തിലും പൂർത്തീകരണ ശേഷവും പ്രോജക്ട് ലക്ഷ്യങ്ങൾ വിലയിരുത്തി അഭിപ്രായം രേഖപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്. നിർവ്വഹണ ഘട്ടത്തിൽ പ്രസ്തുത പ്രോജക്ടിന്റെ ഗുണമേന്മയും കാര്യക്ഷമതയും ഉറപ്പാക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യം മുൻനിർത്തി മോണിറ്ററിംഗ് കമ്മിറ്റിയ്ക്ക് അഭിപ്രായങ്ങളോ നിർദ്ദേശങ്ങളോ നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥയ്ക്ക് / ഉദ്യോഗസ്ഥന് നൽകാവുന്നതാണ്.

(4) പൊതുമരാമത്ത് പ്രവൃത്തികൾക്ക് നിലവിലുള്ള പ്രാദേശിക മോണിട്ടറിംഗ് സംവിധാനത്തിന് പുറമെ പൊതുമരാമത്ത് മാന്വൽ അനുശാസിക്കും വിധമുള്ള മോണിട്ടറിംഗ് സംവിധാനം കൂടി നടപ്പിലാക്കണം. തുടക്കമെന്ന നിലയിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ ആകെ പ്രോജക്ടുകളുടെ ഒരു ശതമാനം പ്രോജക്ടുകളെങ്കിലും റാൻഡം രീതിയിൽ തിരഞ്ഞെടുത്ത് പൊതുമരാമത്ത് മാന്വൽ നിഷ്കർഷിക്കുന്ന പ്രകാരമുള്ള ഗുണനിലവാര പരിശോധനയ്ക്ക് വിധേയമാക്കേണ്ടതാണ്.

(5) സാമൂഹ്യാധിഷ്ഠിത സംഘടനകളെയും ജനകീയ സമിതികളെയും പ്രാദേശിക മോണിട്ടറിംഗിന് ചുമതലപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

(6) പദ്ധതി നിർവ്വഹണ പുരോഗതിയും ഭൗതികനേട്ടവും മുകൾതലങ്ങളിലേയ്ക്ക് റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യുന്ന സംവിധാനം പ്രവർത്തനക്ഷമമാക്കേണ്ടതുണ്ട്. അതിന് ഇക്കണോമിക്സ് ആന്റ് സ്റ്റാറ്റിസ്റ്റിക്സ് വകുപ്പിൽ നിന്നും ഓരോ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിനും ചുമതല നിശ്ചയിച്ച് നൽകിയിട്ടുള്ള ഉദ്യോഗസ്ഥരെ അതത് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നടക്കുന്ന പദ്ധതി നിർവ്വഹണ പുരോഗതി അവലോകനയോഗങ്ങളിൽ നിർബന്ധമായും പങ്കെടുപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

(7) പൊതുമരാമത്ത് പണികളുടെ സംക്ഷിപ്തവിവരം അടങ്ങിയ ഒരു ബോർഡ്, അതത് പണിസ്ഥലത്ത്, പ്രകടമായി കാണുന്ന തരത്തിലും സ്ഥലത്തും പ്രദർശിപ്പിക്കേണ്ടതും, ആ ബോർഡിൽ 1997 ലെ കേരള മുനിസിപ്പാലിറ്റി (പൊതുമരാമത്ത് പണികളുടെ നടത്തിപ്പ്) ചട്ടങ്ങളിലെ ചട്ടം 17(2) ൽ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുള്ള വിവരങ്ങൾ അടങ്ങിയിരിക്കേണ്ടതുമാണ്. പ്രവൃത്തി പൂർത്തീകരിച്ചശേഷം പ്രവൃത്തി നടക്കുന്ന സ്ഥലത്ത് പ്രവൃത്തിയുടെ പേര്, വർഷം, ചെലവഴിച്ച തുക, ഫണ്ടിന്റെ ഇനം, തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പേര് എന്നിവ ഡിസ് പ്ലേ ബോർഡിൽ രേഖപ്പെടുത്തി പ്രദർശിപ്പിക്കണം. ഡിസ് പ്ലേ ബോർഡുകൾക്ക് വേണ്ട തുക എസ്റ്റിമേറ്റിൽ ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

(8) പദ്ധതി ആസൂത്രണ നടപടിക്രമങ്ങൾ പാലിച്ചതിനു തെളിവായി സൂക്ഷിക്കേണ്ട എല്ലാ രേഖകളും, തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ ഓഫീസിൽ സെക്രട്ടറി സൂക്ഷിക്കേണ്ടതാണ്. അതുപോലെ പദ്ധതി ആസൂത്രണത്തിന്റെ ഭാഗമായി തയ്യാറാക്കി അച്ചടിച്ചതും അല്ലാത്തതുമായ എല്ലാ

രേഖകളും പദ്ധതി അംഗീകാരം ലഭിച്ചതിനുള്ള രേഖകളും അംഗീകാരം ലഭിച്ച പ്രോജക്ടുകളുടെ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തിയ പകർപ്പും സെക്രട്ടറി സൂക്ഷിക്കേണ്ടതാണ്. പദ്ധതി നിർവ്വഹണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാ രേഖകളും രജിസ്റ്ററുകളും വൗച്ചറുകളും ബന്ധപ്പെട്ട നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥർ സൂക്ഷിക്കേണ്ടതാണ്.

15. പദ്ധതി അവലോകനത്തിന് സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് സംവിധാനം

(1) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ തയ്യാറാക്കി നടപ്പാക്കുന്നതും പ്രാദേശിക പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെട്ടതുമായ എല്ലാ വികസന പ്രോജക്ടുകളും സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റിന് വിധേയമാക്കേണ്ടതാണ്. പദ്ധതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ധനവിനിയോഗം എത്രമാത്രം ജനങ്ങൾക്ക് പ്രയോജനകരമായിട്ടുണ്ടെന്ന് ജനങ്ങളുടെ പങ്കാളിത്തത്തോടെ വിലയിരുത്തുകയാണ് സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റിന്റെ ലക്ഷ്യം. പദ്ധതിയുടെ ഗുണഭോക്താക്കളായ ജനങ്ങളാണ് സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് നടത്തുന്നത്. ഗ്രാമസഭകളുടെയും, വാർഡ്സഭകളുടെയും ചുമതലയിലും ഉത്തരവാദിത്വത്തിലുമാണ് സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് പ്രവർത്തനം ഏറ്റെടുക്കുന്നതും അതിലൂടെ പദ്ധതിയുടെ ഫലക്ഷമത വിലയിരുത്തുകയും ചെയ്യുന്നത്.

(2) സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് പ്രവർത്തനം, തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പദ്ധതി നിർവ്വഹണ ചുമതലയുള്ളവരുടെ സഹായത്തോടെ, തികച്ചും സ്വതന്ത്രമായിട്ടായിരിക്കണം നടപ്പാക്കേണ്ടത്. തദ്ദേശസ്വയംഭരണ തലത്തിൽ സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് നേതൃത്വം നൽകുന്നതിന് 10 മുതൽ 12 പേർ വരെ അടങ്ങിയ സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് സമിതിയും വാർഡ്തലത്തിൽ സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് നേതൃത്വം നൽകുന്നതിന് 5 മുതൽ 7 പേർ വരെ അടങ്ങിയ വാർഡ്തല സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് സമിതികൾക്കും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഭരണസമിതി രൂപം നൽകേണ്ടതാണ്. കൂറ്റമറ്റ വിശ്വാസ്യതയും അംഗീകാരവും ഉള്ളവരും പ്രാദേശിക വികസനത്തിൽ വൈദഗ്ധ്യമുള്ളവരെയും ജനങ്ങളുടെ ജനാധിപത്യ അവകാശങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുന്നതിന് പ്രതിജ്ഞാബദ്ധരും പ്രതിബദ്ധതയുള്ളവരെയുമായിരിക്കണം സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് സമിതിയിൽ ഉൾപ്പെടേണ്ടത്.

(3) എല്ലാ കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പദ്ധതി പ്രോജക്ടുകളും സംസ്ഥാനാവിഷ്കൃത പദ്ധതി പ്രോജക്ടുകളും പ്രാദേശിക പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായുള്ള പ്രോജക്ടുകളും ജനകീയ പങ്കാളിത്തത്തോടെ സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് നടത്തുന്നതിന് സഹായകമായ വിശദമായ മാർഗ്ഗ നിർദ്ദേശങ്ങളും പരിശീലനവും തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ് നൽകുന്നതാണ്.

16. വാർഷിക പദ്ധതി രൂപീകരണ മുന്നൊരുക്കം

(1) പദ്ധതി നിർവഹണം ആരംഭിക്കുന്ന മുറയ്ക്കുതന്നെ വരും വർഷത്തേയ്ക്കുള്ള പദ്ധതി രൂപീകരിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രയത്നം ആരംഭിക്കണം. പ്രാദേശിക തലത്തിൽ രൂപം നൽകിയിട്ടുള്ള ആസൂത്രണ സമിതിയ്ക്ക് ഭരണ സമിതിയെ ഇക്കാര്യത്തിൽ സഹായിക്കാനാകും. ആദ്യം വേണ്ടത് പഠനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കുകയും അനൗപചാരിക ചർച്ചകൾ ആരംഭിക്കുകയുമാണ്. ആസൂത്രണത്തിനാവാശ്യമായ അടിസ്ഥാന വിവരങ്ങൾ ശേഖരിക്കുകയും പരിഷ്കരിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടത് ഈ ഘട്ടത്തിൽ വളരെ പ്രധാനമാണ്. തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിലേയ്ക്ക് നിയോഗിച്ചിട്ടുള്ള ഇക്കണോമിക്സ് & സ്റ്റാറ്റിസ്റ്റിക്സ് വകുപ്പിലെ ഇൻവെസ്റ്റിഗേറ്ററുടെയും തദ്ദേശ

ഭരണ സ്ഥാപനതലത്തിൽ നിയോഗിക്കുന്ന റിസോഴ്സ് പേഴ്സന്റെയും സേവനം ഇക്കാര്യത്തിൽ പ്രയോജനപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.

(2) ആസൂത്രണ വാർഡ്സഭകൾ എല്ലാ വർഷവും ഡിസംബർ മാസത്തിൽ തന്നെ നടത്താൻ കഴിയണം. പുതിയ പദ്ധതിക്കുള്ള ജില്ലാ ആസൂത്രണസമിതി അംഗീകാരം ജനുവരി മാസത്തിൽ തന്നെ പൂർത്തിയാക്കി ഏപ്രിൽ 1 ന് നിർവ്വഹണം ആരംഭിക്കാൻ കഴിയുന്ന തരത്തിൽ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആവിഷ്കരിക്കണം.

17. വാർഷിക പദ്ധതി തയ്യാറാക്കൽ: സമയക്രമം

17.1 ഓരോ വർഷവും പദ്ധതി തയ്യാറാക്കുന്നതിനുള്ള സമയക്രമം ചുവടെ നൽകുന്നു. പ്രധാന ഘട്ടങ്ങൾ പൂർത്തിയാക്കുന്നതിനുള്ള അവസാന തീയതികളാണ് ഇവിടെ നൽകിയിട്ടുള്ളത്. അവസാന തീയതിക്ക് മുൻപ് തന്നെ ഓരോ ഘട്ടവും പൂർത്തിയാക്കുന്നതിന് ശ്രമിക്കണം. തീയതികളിൽ അനുയോജ്യമായ മാറ്റങ്ങൾ ആകാമെങ്കിലും വാർഷിക പദ്ധതി സമർപ്പണത്തിന് നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള അവസാന തീയതി നിർബന്ധമായും പാലിക്കേണ്ടതാണ്.

(എ) 2022-23 വാർഷിക പദ്ധതി

അവസ്ഥാരേഖ തയ്യാറാക്കുന്നതിനും വികസനരേഖ പരിഷ്കരിക്കുന്നതിനുമുള്ള മാർഗ നിർദ്ദേശങ്ങൾ 26.11.2021-ലെ സ.ഉ(എം.എസ്) 275/2021/തസ്വഭവ നമ്പർ ഉത്തരവ് പ്രകാരം പുറപ്പെടുവിച്ചിരുന്നു. അതിനു തുടർച്ചയായി നടത്തേണ്ട പ്രവർത്തനങ്ങൾ പൂർത്തിയാക്കുന്നതിനുള്ള കലണ്ടർ ചുവടെ നൽകുന്നു.

ക്രമ നം.	പ്രവർത്തനം		പൂർത്തിയാക്കേണ്ട അവസാന തീയതി
1	ആസൂത്രണ സമിതിയും വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളും പുനഃസംഘടിപ്പിക്കൽ (ആവശ്യമെങ്കിൽ മാത്രം)	:	2022 ഏപ്രിൽ 27
2	അവസ്ഥാരേഖ പൂർണ്ണമാക്കൽ	:	2022 ഏപ്രിൽ 30
3	ജില്ലാതല മുൻഗണനകൾ നിശ്ചയിച്ച് ഡി.പി.സി. തലത്തിൽ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിക്കൽ (ഖണ്ഡിക 2.7)	:	2022 മേയ് 3
4	സംയോജന സാദ്ധ്യതകൾ ചർച്ച ചെയ്യുന്നതിനുള്ള വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് കൺവീനർമാരുടെ സംയുക്ത യോഗം [ഖണ്ഡിക 3.5.6(2)]	:	2022 മേയ് 5
5	കരട് പ്രോജക്ട് നിർദ്ദേശങ്ങൾ തയ്യാറാക്കൽ	:	2022 മേയ് 7
6	സംയുക്ത പ്രോജക്ടുകൾക്ക് അന്തിമ രൂപം നൽകാൻ ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി വിളിച്ചു ചേർക്കുന്ന യോഗം [ഖണ്ഡിക 3.5.4(1)]	:	2022 മേയ് 11
7	നഗര സഞ്ചയ പ്രദേശത്തേക്കുള്ള വാർഷിക കർമ്മ പദ്ധതിയെയും ആരോഗ്യ മേഖലാ ഗ്രാന്റിന്റെ വിനിയോഗത്തിനുള്ള ജില്ലാ തല കർമ്മ പദ്ധതിയെയും അടിസ്ഥാനമാക്കി ഡി.പി.സി. തലത്തിൽ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകൽ (ഖണ്ഡിക 6.7, 7.4)	:	2022 മേയ് 12

8	സബ്സിഡി ഇനങ്ങൾക്ക് ജില്ലാ തലത്തിൽ യൂണിറ്റ് കോസ്റ്റ് നിശ്ചയിക്കൽ	:	2022 മേയ് 12
9	വാർഡ്സഭ യോഗങ്ങൾക്ക് മുമ്പുള്ള കൂടിയാലോചനകൾ	:	2022 മേയ് 14
10	വാർഡ്സഭ യോഗങ്ങൾ	:	2022 മേയ് 16-27
11	കരട് വികസന രേഖയും കരട് വാർഷിക പദ്ധതി രേഖയും തയ്യാറാക്കൽ	:	2022 മേയ് 30
12	വികസന സെമിനാർ	:	2022 ജൂൺ 1
13	വാർഷിക പദ്ധതിക്ക് അന്തിമ രൂപം നൽകൽ	:	2022 ജൂൺ 3
14	പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കൽ	:	2022 ജൂൺ 9
15	വാർഷിക പദ്ധതിക്ക് ഭരണ സമിതിയുടെ അംഗീകാരം	:	2022 ജൂൺ 10
16	വാർഷിക പദ്ധതി സമർപ്പണം	:	2022 ജൂൺ 15
17	ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി അംഗീകാരം	:	2022 ജൂൺ 20
18	അംഗീകരിച്ച വാർഷിക പദ്ധതി ഉൾപ്പെടുത്തി ബജറ്റ് പരിഷ്കരിക്കൽ	:	2022 ജൂൺ 25

(ബി) 2023-24 മുതൽ 2026-27 വരെയുള്ള വാർഷിക പദ്ധതികൾ

ക്രമ നം.	പ്രവർത്തനം		പൂർത്തിയാക്കേണ്ട അവസാന തീയതി
1	ആസൂത്രണ സമിതിയും വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളും പുനഃസംഘടിപ്പിക്കൽ	:	നവംബർ 1
2	അവസ്ഥാരേഖ പരിഷ്കരിക്കൽ	:	നവംബർ 15
3	ജില്ലാതല മുൻഗണനകൾ നിശ്ചയിച്ച് ഡി.പി.സി. തലത്തിൽ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിക്കൽ (ഖണ്ഡിക 2.7)	:	നവംബർ 15
4	നഗര സഞ്ചയ പ്രദേശത്തേക്കുള്ള വാർഷിക കർമ്മ പദ്ധതിയെയും ആരോഗ്യമേഖലാ ഗ്രാന്റിന്റെ വിനിയോഗത്തിനുള്ള ജില്ലാ തല കർമ്മ പദ്ധതിയെയും അടിസ്ഥാനമാക്കി ഡി.പി.സി. തലത്തിൽ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകൽ (6.7, 7.4 എന്നീ ഖണ്ഡികകൾ കാണുക)	:	നവംബർ 15
5	സംയോജന സാദ്ധ്യതകൾ ചർച്ച ചെയ്യുന്നതിനുള്ള വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് കൺവീനർമാരുടെ സംയുക്ത യോഗം [ഖണ്ഡിക 3.5.6(2)]	:	നവംബർ 18
6	കരട് പ്രോജക്ട് നിർദ്ദേശങ്ങൾ തയ്യാറാക്കൽ	:	നവംബർ 23
7	സംയുക്ത പ്രോജക്ടുകൾക്ക് അന്തിമ രൂപം നൽകാൻ ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി വിളിച്ചു ചേർക്കുന്ന യോഗം [ഖണ്ഡിക 3.5.4(1)]	:	നവംബർ 28

8	വാർഡ്സഭ യോഗങ്ങൾക്ക് മുമ്പുള്ള കൂടിയാലോചനകൾ	:	ഡിസംബർ 2
9	വാർഡ്സഭ യോഗങ്ങൾ	:	ഡിസംബർ 3-15
10	കരട് വാർഷിക പദ്ധതി രേഖ തയ്യാറാക്കൽ	:	ഡിസംബർ 18
11	വികസന സെമിനാർ	:	ഡിസംബർ 20
12	വാർഷിക പദ്ധതിക്ക് അന്തിമരൂപം നൽകൽ	:	ഡിസംബർ 31
13	പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കൽ	:	ജനുവരി 5
14	വാർഷിക പദ്ധതിക്ക് ഭരണ സമിതിയുടെ അംഗീകാരം	:	ജനുവരി 7
15	വാർഷിക പദ്ധതി സമർപ്പണം	:	ജനുവരി 15
16	ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി അംഗീകാരം	:	ജനുവരി 22
17	അംഗീകരിച്ച വാർഷിക പദ്ധതി ബജറ്റുമായി സംയോജിപ്പിക്കൽ	:	മാർച്ച് 7

അനുബന്ധം 1

മുനിസിപ്പാലിറ്റികളിലും കോർപ്പറേഷനുകളിലും ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ട വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളുടെ വിവരം

[ഖണ്ഡിക 3.1.2(എ)(2) കാണുക]

(എ) മുനിസിപ്പാലിറ്റി

ക്രമ നമ്പർ	വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ പേര്	വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് കൺവീനർ	ചുമതലയുള്ള സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി
1	പൊതുഭരണവും ധനകാര്യവും (കണക്കുകൾ, രേഖകൾ എന്നിവ തയ്യാറാക്കൽ, ഇ- ഗവേണൻസ്, തനത് വരുമാന വർദ്ധനവ്, സേവന പ്രദാനം മെച്ചപ്പെടുത്തൽ, സദ്ഭരണം, വാതിൽപ്പടി സേവനം മുതലായവ)	മുനിസിപ്പൽ സെക്രട്ടറി	ധനകാര്യം
2	കൃഷിയും അനുബന്ധമേഖലകളും (കൃഷി-ഉൽപ്പന്ന സംഭരണവും സംസ്കരണവും വിപണനവും ഉൾപ്പെടെ ജലസേചനം, മണ്ണ് ജല സംരക്ഷണം, *മത്സ്യബന്ധനം, ഉൾപ്പെടെ	കൃഷി ഉദ്യോഗസ്ഥരിൽ നഗര സഭയുടെ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള മുതിർന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥ(ൻ)	വികസനകാര്യം
3	മൃഗസംരക്ഷണവും, ക്ഷീര വികസനവും	സീനിയർ വെറ്ററിനറി സർജൻ/ വെറ്ററിനറി സർജൻ	വികസനകാര്യം
4	പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസനം (ചെറുകിട വ്യവസായം, കുടുംബശ്രീ, സൂക്ഷ്മ സംരംഭങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെ), സഹകരണം, മുതലായവ	വ്യവസായ വികസന ഓഫീസർ/യു.പി.എ. പ്രോജക്ട് ഓഫീസർ #	വികസനകാര്യം
5	ദാരിദ്ര്യ ലഘൂകരണം, ചേരിപരിഷ്കരണം	യു.പി.എ. പ്രോജക്ട് ഓഫീസർ	ക്ഷേമകാര്യം
6	സാമൂഹ്യനീതി (ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർ, വയോജനങ്ങൾ എന്നിവരുടെ ക്ഷേമം ഉൾപ്പെടെ)	സി.ഡി.പി.ഒ/ഐ.സി.ഡി.എസ് സൂപ്പർവൈസർ	ക്ഷേമകാര്യം
7	ജെൻഡർ വികസനവും, കുട്ടികളുടെ വികസനവും	സി.ഡി.പി.ഒ/ഐ.സി.ഡി.എസ് സൂപ്പർവൈസർ	ക്ഷേമകാര്യം
8	പട്ടികജാതി വികസനം / പട്ടികവർഗ്ഗവികസനം**	പട്ടികജാതി വികസന ഓഫീസർ (ഇല്ലെങ്കിൽ മുനിസിപ്പൽ സെക്രട്ടറി)	ക്ഷേമകാര്യം
9	ആരോഗ്യം	ആരോഗ്യ വിഭാഗത്തിലെ സീനിയർ ഉദ്യോഗസ്ഥ(ൻ)	ആരോഗ്യകാര്യം
10	ശുചിത്വം, മാലിന്യ സംസ്കരണം	നഗരസഭയിലെ തനത് ആരോഗ്യ വിഭാഗത്തിലെ സീനിയർ ഉദ്യോഗസ്ഥ(ൻ)	ആരോഗ്യകാര്യം

11	വിദ്യാഭ്യാസം, കലയും സംസ്കാരവും, കായികം, യുവജനകാര്യം	ഹയർ സെക്കണ്ടറി സ്കൂൾ പ്രിൻസിപ്പൽ	വിദ്യാഭ്യാസ കലാ കായികകാര്യം
12	കുടിവെള്ളം	മുനിസിപ്പൽ എഞ്ചിനീയർ	മരാമത്ത് കാര്യം
13	പാർപ്പിടം	യു.പി.എ പ്രോജക്ട് ഓഫീസർ	മരാമത്ത് കാര്യം
14	പൊതുമരാമത്ത് (വൈദ്യുതിയും ഊർജ്ജവും പാരമ്പര്യേതര ഊർജ്ജവും ഉൾപ്പെടെ)	മുനിസിപ്പൽ എഞ്ചിനീയർ	മരാമത്ത് കാര്യം
15	നഗരാസൂത്രണം (മാസ്റ്റർ പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കൽ ഉൾപ്പെടെ)	മുനിസിപ്പൽ എഞ്ചിനീയർ	മരാമത്ത് കാര്യം
16	ജൈവവൈവിധ്യ മാനേജ്മെന്റ്, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം, പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം, ദുരന്ത നിവാരണം	മുനിസിപ്പൽ സെക്രട്ടറി	മരാമത്ത് കാര്യം

* മത്സ്യ വകുപ്പിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥ(ൻ) നഗരസഭയുടെ നിയന്ത്രണത്തിൽ ഉണ്ടെങ്കിൽ പ്രസ്തുത ഉദ്യോഗസ്ഥയെ / ഉദ്യോഗസ്ഥനെ കൺവീനറാക്കി പ്രത്യേകം വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് രൂപീകരിക്കണം.

** പട്ടികവർഗ്ഗ വികസനത്തിന് പ്രത്യേക വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് രൂപീകരിക്കേണ്ടതായ ഒരു മുനിസിപ്പാലിറ്റിയുടെ നിയന്ത്രണത്തിൽ പട്ടികവർഗ്ഗവികസന വകുപ്പിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥ(ൻ) ഉണ്ടെങ്കിൽ പ്രസ്തുത ഉദ്യോഗസ്ഥയെ / ഉദ്യോഗസ്ഥനെ കൺവീനറാക്കി വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് രൂപീകരിക്കണം. അല്ലെങ്കിൽ പട്ടികജാതി വികസന ഓഫീസർ (ഇല്ലെങ്കിൽ സെക്രട്ടറി) തന്നെ കൺവീനറാകണം.

\# വ്യവസായ വികസന ഓഫീസർ തസ്തിക ഇല്ലാത്ത സ്ഥലങ്ങളിൽ യു.പി.എ പ്രോജക്ട് ഓഫീസറെ കൺവീനറാക്കാവുന്നതാണ്.

(ബി) കോർപ്പറേഷനുകൾ

ക്രമ നം	**വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ പേര്**	**വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് കൺവീനർ**	ചുമതലയുള്ള സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി
1	പൊതുഭരണവും ധനകാര്യവും (കണക്കുകൾ, രേഖകൾ എന്നിവ തയ്യാറാക്കൽ, ഇ-ഗവേണൻസ്, തനത് വരുമാന വർദ്ധനവ്, സേവന പ്രദാനം മെച്ചപ്പെടുത്തൽ, സദ്ഭരണം, വാതിൽപ്പടി സേവനം മുതലായവ)	കോർപ്പറേഷൻ സെക്രട്ടറി	ധനകാര്യം
2	കൃഷിയും അനുബന്ധമേഖലകളും (കൃഷി-ഉൽപ്പന്ന സംഭരണവും സംസ്കരണവും വിപണനവും ഉൾപ്പെടെ ജലസേചനം, മണ്ണ് ജല സംരക്ഷണം, *മത്സ്യബന്ധനം, ഉൾപ്പെടെ	കൃഷിഉദ്യോഗസ്ഥരിൽ കോർപ്പറേഷന്റെ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള മുതിർന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥ(ൻ)	വികസനകാര്യം
3	മൃഗസംരക്ഷണവും, ക്ഷീര വികസനവും	സീനിയർ വെറ്ററിനറി സർജൻ/ വെറ്ററിനറി സർജൻ	വികസനകാര്യം
4	പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസനം (ചെറുകിട വ്യവസായം, കുടുംബശ്രീ, സൂക്ഷ്മ സംരംഭങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെ), സഹകരണം, മുതലായവ	വ്യവസായ വികസന ഓഫീസർ	വികസനകാര്യം

5	ദാരിദ്ര്യ ലഘൂകരണം, ചേരിപരിഷ്കരണം	യു.പി.എ. പ്രോജക്ട് ഓഫീസർ	ക്ഷേമകാര്യം
6	സാമൂഹ്യനീതി (ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർ, വയോജനങ്ങൾ എന്നിവരുടെ ക്ഷേമം ഉൾപ്പെടെ)	സി.ഡി.പി.ഒ	ക്ഷേമകാര്യം
7	ജെൻഡർ വികസനവും, കുട്ടികളുടെ വികസനവും	സി.ഡി.പി.ഒ	ക്ഷേമകാര്യം
8	പട്ടികജാതി വികസനം/ പട്ടികവർഗ്ഗവികസനം**	പട്ടികജാതി വികസന ഓഫീസർ	ക്ഷേമകാര്യം
9	ആരോഗ്യം	ആരോഗ്യ വിഭാഗത്തിലെ സീനിയർ ഉദ്യോഗസ്ഥ(ൻ)	ആരോഗ്യകാര്യം
10	ശുചിത്വം, മാലിന്യ സംസ്കരണം	നഗരസഭയിലെ തനത് ആരോഗ്യ വിഭാഗത്തിലെ സീനിയർ ഉദ്യോഗസ്ഥ(ൻ)	ആരോഗ്യകാര്യം
11	വിദ്യാഭ്യാസം, വിനോദം, കായികം, യുവജനകാര്യം	ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ, വിദ്യാഭ്യാസം/ഹയർ സെക്കണ്ടറി സ്കൂൾ പ്രിൻസിപ്പൽ	വിദ്യാഭ്യാസ കലാ കായികകാര്യം
12	കുടിവെള്ളം	എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർ	മരാമത്ത് കാര്യം
13	പാർപ്പിടം	യു.പി.എ പ്രോജക്ട് ഓഫീസർ	മരാമത്ത് കാര്യം
14	പൊതുമരാമത്ത് (വൈദ്യുതിയും ഊർജ്ജവും പാരമ്പര്യേതര ഊർജ്ജവും ഉൾപ്പെടെ)	കോർപ്പറേഷൻ എഞ്ചിനീയർ	മരാമത്ത് കാര്യം
15	നഗരാസൂത്രണം (മാസ്റ്റർ പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കൽ ഉൾപ്പെടെ)	ടൗൺ പ്ലാനിംഗ് ഓഫീസർ	നഗരാസൂത്രണകാര്യം
16	കല സംസ്കാരം, പുരാവസ്തു സംരക്ഷണം	ഹയർ സെക്കണ്ടറി സ്കൂൾ പ്രിൻസിപ്പൽ	നഗരാസൂത്രണകാര്യം
17	ജൈവവൈവിധ്യ മാനേജ്മെന്റ്, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം, പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം, ദുരന്ത നിവാരണം	കോർപ്പറേഷൻ സെക്രട്ടറി	മരാമത്ത് കാര്യം

* മത്സ്യ വകുപ്പിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥ(ൻ) കോർപ്പറേഷന്റെ നിയന്ത്രണത്തിൽ ഉണ്ടെങ്കിൽ പ്രസ്തുത ഉദ്യോഗസ്ഥയെ / ഉദ്യോഗസ്ഥനെ കൺവീനറാക്കി പ്രത്യേകം വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് രൂപീകരിക്കണം.

** പട്ടികവർഗ്ഗ വികസനത്തിന് പ്രത്യേക വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് രൂപീകരിക്കേണ്ടതായ ഒരു കോർപ്പറേഷന്റെ നിയന്ത്രണത്തിൽ പട്ടികവർഗ്ഗവികസന വകുപ്പിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥ/ഉദ്യോഗസ്ഥൻ ഉണ്ടെങ്കിൽ പ്രസ്തുത ഉദ്യോഗസ്ഥയെ/ ഉദ്യോഗസ്ഥനെ കൺവീനറാക്കി വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് രൂപീകരിക്കണം. അല്ലെങ്കിൽ പട്ടികജാതി വികസന ഓഫീസർ തന്നെ കൺവീനറാകണം.

അനുബന്ധം 2

'ജൈവ വൈവിധ്യ മാനേജ്മെന്റ്, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം, പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം, ദുരന്ത നിവാരണം' എന്ന വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ പ്രത്യേക ചുമതലതകൾ

[ഖണ്ഡിക 3.1.2 (ബി)(15) കാണുക]

(എ) ദുരന്ത നിവാരണം

1) നിലവിലുള്ള ദുരന്ത നിവാരണ പ്ലാൻ അവലോകനം ചെയ്ത് അവസ്ഥാ വിശകലനം കൂടി നടത്തിയ ശേഷം അവ കാലാനുസൃതമാക്കുക .
2) എല്ലാ മേഖലയിലേയും ദുരന്ത നിവാരണ പ്രോജക്ടുകൾക്ക് രൂപം നൽകുന്നതിന് നേതൃത്വം നൽകുക.
3) ദുരന്ത നിവാരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് തടസ്സമായേക്കാവുന്ന നിർമ്മിതികൾ പരമാവധി കുറയ്ക്കുന്നതിന് സഹായകരമാകുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ സമർപ്പിക്കുക.
4) ദുരന്ത നിവാരണ വകുപ്പ് നിർദ്ദേശിക്കുന്ന തരത്തിൽ കമ്മ്യൂണിറ്റി റെസ്ക്യൂ വോളണ്ടിയേഴ്സിനെ പരിശീലിപ്പിച്ച് ഗ്രൂപ്പ് രൂപീകരിക്കുക

(ബി) കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം – പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം

1) കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തിന് കാരണമാകുന്ന ഹരിതഗൃഹ വാതകങ്ങൾ (Green house Gases) പരമാവധി കുറയ്ക്കുന്നതിന് സ്വീകരിക്കാവുന്ന നടപടികൾ സംബന്ധിച്ച് നിർദ്ദേശങ്ങൾ സമർപ്പിക്കുക.

2) ആഗോള താപനവും കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനവും സൃഷ്ടിക്കുന്ന പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ നേരിടുന്നതിന്/ലഘൂകരിക്കുന്നതിന് ദേശീയ, സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾ ചെയ്യുവരുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ചുവടു പിടിച്ച് പ്രാദേശിക കർമ്മ പദ്ധതിക്ക് രൂപം നൽകുക.

3) പ്രകൃതി വിഭവങ്ങളുടെ അനിയന്ത്രിതമായ ഉപയോഗം കുറയ്ക്കുന്നതിനും ബദൽ സംവിധാനങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുന്നതിനും സഹായകമാകുന്ന മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ രൂപപ്പെടുത്തുക.

4) ക്ലൈമറ്റ് റെസിലിയന്റ് കേരള എന്ന ലക്ഷ്യം നേടാനുള്ള പ്രവർത്തന പദ്ധതി ആവിഷ്കരിക്കുക.

5) പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപന പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ സമർപ്പിക്കുക

6) കാർബൺ ന്യൂട്രൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം എന്ന ലക്ഷ്യത്തിനായി പ്രവർത്തിക്കുക.

7) പരിസ്ഥിതി ആഘാതം സൃഷ്ടിക്കുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കി പരിഹാര നടപടികൾ നിർദ്ദേശിക്കുക.

(സി) ജൈവ വൈവിദ്ധ്യം

(1) ജൈവവൈവിധ്യ രജിസ്റ്റർ സമകാലികമായി തയ്യാറാക്കുന്നതിന് ബയോഡൈവേഴ്സിറ്റി മാനേജ്മെന്റ് കമ്മിറ്റികളെ സഹായിക്കുക.

(2) ജൈവവിവിധ്യ പരിപാലനത്തിനുള്ള തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനതല പദ്ധതി തയ്യാറാക്കുന്നതിന് നേതൃത്വം നൽകുക.

(3) വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങൾ, പൊതു ഇടങ്ങൾ, സാമൂഹ്യ സംഘടനകളുടെ സ്ഥലങ്ങൾ, മറ്റ് സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവിടങ്ങളിൽ ജൈവവൈവിധ്യ പാർക്കുകൾ സ്ഥാപിച്ച് പരിപാലിക്കുന്നതിനുള്ള സാദ്ധ്യത സംബന്ധിച്ച് നിർദ്ദേശങ്ങൾ സമർപ്പിക്കുക.

(4) അധിനിവേശ സസ്യങ്ങൾ, ജീവജാലങ്ങൾ എന്നിവ സംബന്ധിച്ച റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കുക.

അനുബന്ധം 3

വികസന മുൻഗണന – അഭിപ്രായ സർവേ

[ഖണ്ഡിക 3.2.1 (8) കാണുക]

ക്രമ നമ്പർ	വികസന പ്രശ്നങ്ങൾ / വികസന സാദ്ധ്യതകൾ*	മുൻഗണനാക്രമം റാങ്ക് നൽകി അടയാളപ്പെടുത്തുക
1	കൃഷി : നെല്ലിന്റേയും പച്ചക്കറിയുടേയും ഉത്പാദനം	
2	മൃഗ പരിപാലനം : പാൽ, മുട്ട, ഇറച്ചി ഉത്പാദനം	
3	മാലിന്യം : മാലിന്യ നിർമ്മാർജ്ജനം	
4	പൊതു വിദ്യാഭ്യാസം ശക്തിപ്പെടുത്തുക	
5	പൊതുജനാരോഗ്യ സംവിധാനം മെച്ചപ്പെടുത്തുക	
6	തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുക	
7	സംരംഭകത്വ വികസനം	
8	കുടിവെള്ളം, ജലസംരക്ഷണം	
9	റോഡും ഗതാഗതവും	
10	പട്ടികജാതി /പട്ടികവർഗ്ഗ ക്ഷേമവും വികസനവും	
11	സ്ത്രീ സുരക്ഷ –സ്ത്രീ ശാക്തീകരണം	
12	കുട്ടികൾ, വയോജനങ്ങൾ, ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർ എന്നിവരുടെ ക്ഷേമം	
13	കലയും കായിക വിനോദവും വികസിപ്പിക്കൽ	
14	നഗരസഭാ ഓഫീസുകളുടെ സേവനം മെച്ചപ്പെടുത്തുക	

കുറിപ്പ്:-താങ്കളുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ ഏറ്റവും ഉയർന്ന പരിഗണന എന്ന് തോന്നുന്ന ഇനത്തിന് റാങ്ക് നമ്പർ 1 എന്നും തുടർന്നുള്ളവയ്ക്ക് അവയുടെ പരിഗണനാ ക്രമത്തിലും റാങ്ക് നമ്പർ നൽകേണ്ടതാണ്.

* മുകളിൽ പ്രതിപാദിച്ചവയ്ക്ക് പുറമെ അധികമായി ഉൾപ്പെടുത്തണം എന്നു തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം കരുതുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ എഴുതി ചേർത്ത് വാർഡ് സഭയുടെ പരിഗണനയ്ക്ക് നൽകാവുന്നതാണ്.

അനുബന്ധം 4

പദ്ധതി ആസൂത്രണ വാർഡ്സഭാ യോഗത്തിന്റെ കാര്യപരിപാടി (മാതൃക)

[ഖണ്ഡിക 3.2.3 (8) കാണുക]

	ഇനം		ചുമതലപ്പെട്ടവർ
1.	സ്വാഗതം	:	വാർഡ് കൗൺസിലർ
2	നഗരസഭയുടെ വികസന കാഴ്ചപ്പാട് നയസമീപനം (വിശദീകരണം)	:	നഗരസഭയുടെ അദ്ധ്യക്ഷ/അദ്ധ്യക്ഷൻ/ഉപാദ്ധ്യക്ഷ/ഉപാദ്ധ്യക്ഷൻ/ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർ പേഴ്സൺ
3	മിഷൻ പ്രവർത്തനങ്ങളും വാർഷിക പദ്ധതിയും	:	സന്നദ്ധ പ്രവർത്തക/പ്രവർത്തകനായ വിദഗ്ദ്ധ/ൻ/വാർഡ് ഫെസിലിറ്റേറ്റർ
4	മുൻ വാർഷിക പദ്ധതി നിർവ്വഹണത്തെയും നടപ്പ് വാർഷിക പദ്ധതി നിർവ്വഹണ പുരോഗതിയെയും സംബന്ധിക്കുന്ന റിപ്പോർട്ട് അവതരണം	:	സെക്രട്ടറി/സെക്രട്ടറി ചുമതലപ്പെടുത്തുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥ(ൻ)
5	അടുത്ത വാർഷിക പദ്ധതി കരട് പ്രോജക്ട് നിർദ്ദേശങ്ങൾ, പരിഷ്കരിച്ച സ്റ്റാറ്റസ് റിപ്പോർട്ട് എന്നിവയുടെ അവതരണം	:	സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർപേഴ്സൺമാരിൽ ഒരാൾ
6	പൊതു ചർച്ചയും ചോദ്യോത്തരങ്ങളും	:	ചോദ്യങ്ങൾ മുൻകൂട്ടിയോ തൽസമയമോ എഴുതി വാങ്ങിക്കാവുന്നതാണ്. തത്സമയം ചോദ്യങ്ങൾ ചോദിക്കുവാൻ അനുവദിക്കേണ്ടതാണ്
7	ഗ്രൂപ്പ് ചർച്ച (കരട് പ്രോജക്ട് നിർദ്ദേശങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച ചർച്ച)	:	തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനതലത്തിൽ എത്ര വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ ഉണ്ടോ അത്രയും ഗ്രൂപ്പുകളായി തിരിഞ്ഞ് ചർച്ച നടത്തി പൊതു നിർദ്ദേശങ്ങളും മുൻഗണനകളും തയ്യാറാക്കണം. ഓരോ ഗ്രൂപ്പിലും ഒരു ഫെസിലിറ്റേറ്ററുടെ സേവനം നഗരസഭ ലഭ്യമാക്കണം
8	ഗ്രൂപ്പ് ചർച്ചയുടെ റിപ്പോർട്ടിംഗ് (പ്ലീനറി സെഷൻ)	:	ഓരോ ഗ്രൂപ്പിന്റെയും എഴുതി തയ്യാറാക്കിയ നിർദ്ദേശങ്ങളുടെ അവതരണം
9	കരട് പദ്ധതി നിർദ്ദേശങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച പൊതു ചർച്ച	:	
10	ചർച്ചകളുടെ ക്രോഡീകരണം, തീരുമാനങ്ങൾ അറിയിക്കൽ	:	നഗരസഭയുടെ അദ്ധ്യക്ഷ/അദ്ധ്യക്ഷൻ/ഉപാദ്ധ്യക്ഷ/ ഉപാദ്ധ്യക്ഷൻ/ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർപേഴ്സൺ
11	മിനിട്സ്, തീരുമാനങ്ങൾ എന്നിവ എഴുതി പൂർത്തിയാക്കിയ ശേഷം ഒപ്പ രേഖപ്പെടുത്തൽ	:	ജനപ്രതിനിധികൾ, ഉദ്യോഗസ്ഥർ എന്നിവർക്ക് പുറമേ വാർഡ് സഭാ യോഗത്തിൽ പങ്കെടുത്ത ഏത് അംഗത്തിനും ഒപ്പ് വയ്ക്കാവുന്നതാണ്.
12	സമാപനം, നന്ദി	:	വാർഡ്സഭാ കോ-ഓർഡിനേറ്റർ/സെക്രട്ടറി

കുറിപ്പ് ഊരുകൂട്ട യോഗങ്ങൾക്കും ഈ കാര്യപരിപാടി മാതൃകയാക്കാവുന്നതാണ്.

അനുബന്ധം 5

പദ്ധതി ആസൂത്രണത്തിൽ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികളുടെയും സ്റ്റിയറിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടേയും ചുമതലകൾ
[ഖണ്ഡിക 3.4.2 (3) കാണുക]

1. **ധനകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി**
പദ്ധതിയുടെ വിഭവസ്രോതസ്സുകൾ കണ്ടെത്തുക, അടങ്കൽ യുക്തിസഹമായി നിശ്ചയിക്കുക, പദ്ധതി കണക്കുകൾ കൃത്യമായും ചിട്ടയായും തയ്യാറാക്കുക, പൊതുഭരണം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിന് പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ട പ്രോജക്ടുകൾ ശുപാർശ ചെയ്യുക, ശുപാർശ ചെയ്ത പ്രകാരം തയ്യാറാക്കിയ പ്രോജക്ടുകളുടെ കൃത്യതയും നിയമസാധുതയും ഉറപ്പുവരുത്തി അംഗീകരിച്ച് പദ്ധതി സംബന്ധിച്ച അന്തിമ തീരുമാനമെടുക്കുവാൻ ഭരണസമിതിക്ക് ശുപാർശ ചെയ്യുക എന്നിവ ധനകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടെ ചുമതലകളാണ്.

2. **വികസനകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി**
വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളുടെ രൂപീകരണം മുതൽ പദ്ധതി അംഗീകരിച്ച കിട്ടുന്നതുവരെയുള്ള ആസൂത്രണ നടപടികൾ ഓരോന്നും യഥാസമയം ഫലപ്രദമായി നടത്തുന്നതിനുവേണ്ട മുന്നൊരുക്കങ്ങളും ഇടപെടലുകളും നടത്തുക, ആവശ്യമായ യോഗങ്ങൾ യഥാസമയം വിളിച്ചു ചേർക്കുക, ആവശ്യമായ തീരുമാനങ്ങൾ യഥാസമയം ഭരണസമിതിയിൽ എടുക്കുന്നതിനു വേണ്ട നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുക, ആവശ്യമായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ മറ്റ് സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികൾക്കും വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾക്കും നൽകുക, വികസന കാഴ്ചപ്പാട് രേഖ തയ്യാറാക്കി ഭരണസമിതി യോഗത്തിൽ അവതരിപ്പിക്കുക, പദ്ധതി രൂപീകരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് തയ്യാറാക്കേണ്ട എല്ലാ രേഖകളും കൃത്യമായും ചിട്ടയായും തയ്യാറാക്കുന്നതിനുവേണ്ട നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുക, ആവശ്യമായ മുഴുവൻ രേഖകൾ സഹിതം പദ്ധതി യഥാസമയം പരിശോധനയ്ക്കായി സമർപ്പിക്കുക, പദ്ധതി/പ്രോജക്ട് പരിശോധനാ ഘട്ടത്തിൽ കാണുന്ന ന്യൂനതകൾ യഥാസമയം പരിഹരിച്ചു നൽകുക എന്നിവ വികസനകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടെ ചുമതലകളാണ്. കൂടാതെ ചുവടെ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികൾക്ക് പറഞ്ഞിട്ടുള്ള എല്ലാ ചുമതലകളും വികസന സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിക്കും ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതാണ്.

3. **മറ്റു സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികൾ**
തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പൊതുവികസന കാഴ്ചപ്പാടിന് അനുസൃതമായി, ബന്ധപ്പെട്ട സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികൾക്ക് ആക്ട് പ്രകാരം നൽകപ്പെട്ട വിഷയങ്ങളിൽ മെച്ചപ്പെട്ട പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കുന്നതിന് സാദ്ധ്യമായ എല്ലാ നടപടികളും കൈക്കൊള്ളുക, സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടെ വിഷയ ചുമതലയിൽ വരുന്ന വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ ഫലപ്രദമായി രൂപീകരിക്കുന്നതിനുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകുക, ബന്ധപ്പെട്ട വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളുടെ യോഗങ്ങൾ ആവശ്യാനുസരണം വിളിച്ചുചേർക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തുക, അവ ഫലപ്രദമായി പ്രവൃത്തിക്കുന്നതിനു വേണ്ട ഇടപെടലുകൾ നടത്തുക, സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടെ വിഷയവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രോജക്ടുകൾ ബന്ധപ്പെട്ട വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളുമായി ചർച്ച ചെയ്ത് പൂർണ്ണവും കൃത്യമറ്റതുമാക്കുക, അപ്രകാരമുള്ള പ്രോജക്ടുകളുടെ കൃത്യതയും നിയമ സാധുതയും ഉറപ്പുവരുത്തി പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നതിനായി അംഗീകരിച്ച് ഭരണസമിതിക്ക് ശുപാർശ ചെയ്യുക എന്നിവ എല്ലാ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികളുടെയും ചുമതലകളാണ്.

4. **സ്റ്റിയറിംഗ് കമ്മിറ്റി**
മേൽ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ സ്റ്റാന്റിംഗ്കമ്മിറ്റിയുടെ പ്രവർത്തനം ഏകോപിപ്പിക്കേണ്ട ചുമതല സ്റ്റിയറിംഗ് കമ്മിറ്റിക്ക് ആയിരിക്കും. ഏതെങ്കിലും സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി ചുമതല നിർവഹിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ കൗൺസിൽ തീരുമാനപ്രകാരം സ്റ്റിയറിംഗ് കമ്മിറ്റിക്ക് ആ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടെ ചുമതല നിർവഹിക്കാവുന്നതാണ്.

അനുബന്ധം : 6

പട്ടിക വർഗ്ഗ അഗതി കുടുംബങ്ങൾക്ക് പരിചരണ സേവനങ്ങളുടെ പാക്കേജ്

[ഖണ്ഡിക 6.2 (4) കാണുക]

1. പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതത്തിൽ നിന്ന് കുറഞ്ഞത് 50 ശതമാനം തുക പാവപ്പെട്ടവരിൽ പാവപ്പെട്ടവരായ പട്ടികവർഗ്ഗക്കാരുടെ പരിചരണ സേവനങ്ങളുടെ പാക്കേജിന് വകയിരുത്തണം. പരിചരണ സേവനങ്ങളുടെ പാക്കേജിന് അർഹരായ പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതി കുടുംബങ്ങളെ കണ്ടെത്തുന്നതിന് രണ്ട് ഘട്ടങ്ങളിലെ തിരച്ചിൽ പ്രക്രിയ അനുവർത്തിക്കണം. അതുപ്രകാരം പ്രാഥമിക പരിശോധനയ്ക്കുള്ള മാനദണ്ഡങ്ങളും അഗതി കുടുംബമായി പരിഗണിക്കുന്നതിനുള്ള ക്ലേശ ഘടകങ്ങളും ചുവടെ വിവരിക്കുന്നു.

1.1 അഗതി കുടുംബങ്ങളെ കണ്ടെത്തുന്നതിനുള്ള മാനദണ്ഡങ്ങൾ

(1) ഭൂരഹിതർ/10 സെന്റിൽ താഴെ ഭൂമിയുള്ളവർ

(2) ഭവന രഹിതർ/ജീർണ്ണിച്ച വീട്ടിൽ താമസിക്കുന്നവർ

(3) 300 മീറ്ററിനുള്ളിൽ കുടിവെള്ള സൗകര്യം ഇല്ലാത്ത കുടുംബങ്ങൾ

(4) ശുചിത്വ കക്കൂസ് ഇല്ലാത്ത കുടുംബങ്ങൾ

(5) ജോലിയുള്ള ഒരാൾപോലും ഇല്ലാത്ത കുടുംബം (ഒരു മാസം 10 ദിവസത്തിൽ താഴെ മാത്രം ജോലി)

(6) വനിത കുടുംബനാഥയായിട്ടുള്ള കുടുംബം

(7) ഭിന്നശേഷിയുള്ളവരോ, തീരാവ്യാധികൾ പിടിപെട്ടവരോ ഉള്ള കുടുംബം

(8) പ്രായപൂർത്തിയായ നിരക്ഷരർ ഉള്ള കുടുംബം

1.2 അഗതി കുടുംബമായി പരിഗണിക്കുന്നതിനുള്ള ക്ലേശ ഘടകങ്ങൾ

(1) ഭവന നിർമ്മാണത്തിന് ഭൂമി ഇല്ലാത്തവർ (പുറമ്പോക്ക് ഭൂമി, വനഭൂമി, കനാലുകളുടേയും പാടശേഖരങ്ങളുടേയും പുറംബണ്ടുകൾ എന്നിവിടങ്ങളിൽ താമസിക്കുന്നവർ)

(2) രാത്രികാലം പൊതു സ്ഥലങ്ങളിലും തെരുവുകളിലും കടത്തിണ്ണകളിലും അന്തിയുറങ്ങുന്നവർ

(3) അവിവാഹിതയായഅമ്മ/അമ്മയും കുഞ്ഞും മാത്രം/ഭർത്താവ് ഉപേക്ഷിച്ചതും ദുരിതമനുഭവിക്കുന്നതുമായ വനിതകൾ

(4) സാമ്പത്തിക പരാധീനതകൾ അനുഭവിക്കുന്ന, അകാലത്തിൽ വിധവകളാകേണ്ടി വന്നവർ, വിവാഹപ്രായം കഴിഞ്ഞിട്ടും അവിവാഹിതരായി കഴിയുന്ന വനിതകൾ

(5) തീരാവ്യാധികൾ/ ചികിത്സിച്ചു ഭേദമാക്കാൻ കഴിയാത്ത അസുഖങ്ങൾ പിടിപെട്ടവരും ശാരീരിക മാനസിക വെല്ലുവിളികൾ നേരിടുന്നവരും

(6) കുടുംബത്തിൽ ഭക്ഷണത്തിന് വക കണ്ടെത്താൻ കഴിവുള്ള 60 വയസിൽ താഴെ പ്രായമുള്ള ആരും തന്നെയില്ലാത്ത കുടുംബം

(7) ഭിക്ഷാടനം നടത്തി നിത്യവൃത്തി കഴിക്കുന്നവർ

(8) അതിക്രമങ്ങൾക്ക് ഇരയായിട്ടുള്ള വനിതകൾ

1.3. അഗതി കുടുംബങ്ങളുടെ പട്ടിക തയ്യാറാക്കൽ

അഗതികളെ കണ്ടെത്തുന്നതിന് അവലംബമാക്കിയിട്ടുള്ള 8 മാനദണ്ഡങ്ങളിൽ 6 മാനദണ്ഡങ്ങളെങ്കിലും ബാധകമായിട്ടുള്ള എല്ലാ കുടുംബങ്ങളുടേയും പട്ടിക തയ്യാറാക്കണം. ഇപ്രകാരം പട്ടികപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള കുടുംബങ്ങളെ ക്ലേശ ഘടകങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ വീണ്ടും പരിശോധിക്കണം. 8 ക്ലേശ ഘടകങ്ങളിൽ ഏതെങ്കിലും ഒരു ഘടകം ബാധകമായിട്ടുള്ള കുടുംബത്തെ അഗതി കുടുംബമായി കണക്കാക്കാവുന്നതാണ്. രണ്ട് ഘട്ടങ്ങളിലേയും പരിശോധനയും പട്ടിക തയ്യാറാക്കലും നടത്തുകയെന്നത് ഊരുകൂട്ടത്തിന്റെ ചുമതലയാണ്.

1.4അന്തിമ പട്ടിക അംഗീകരിക്കൽ

(1) മുകളിൽ വിവരിച്ച പ്രകാരം അഗതി കുടുംബങ്ങളുടെ പട്ടിക ഊരുകൂട്ടം തയ്യാറാക്കി കഴിഞ്ഞാൽ ഊരുകൂട്ട അംഗങ്ങൾ കഴിയുന്നിടത്തോളം വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് അംഗങ്ങൾക്കൊപ്പം ഗ്രൂപ്പുകളായി ഓരോ അഗതി കുടുംബവും സന്ദർശിക്കണം.

(2) ഓരോ ഗ്രൂപ്പും, സന്ദർശിക്കുന്ന അഗതി കുടുംബത്തിന്റെ വിശദാംശങ്ങൾ പ്രത്യേകം തയ്യാറാക്കണം. ഇതിനാവശ്യമായ ഫോറങ്ങൾ കുടുംബശ്രീ ജില്ലാ മിഷൻ കോ-ഓർഡിനേറ്റർ ലഭ്യമാക്കുന്നതാണ്.

(3) കുടുംബ സന്ദർശനത്തിലൂടെ കണ്ടെത്തുന്ന അഗതി കുടുംബങ്ങളുടെ പട്ടിക ഊരുകൂട്ട യോഗത്തിൽ അവതരിപ്പിച്ച് അംഗീകാരം തേടണം. ഇത് സംബന്ധിച്ച് ഉണ്ടാകുന്ന ഓരോ പരാതിയും സൂക്ഷ്മമായി പരിശോധിക്കേണ്ടതും വിശദമായ റിപ്പോർട്ട് ഊരുകൂട്ടത്തിന്റെ അടുത്ത യോഗത്തിൽ സമർപ്പിക്കേണ്ടതുമാണ്.

(4) ഒരു കുടുംബം അഗതി കുടുംബമാണോ എന്ന് തീരുമാനിക്കേണ്ടത് ഊരുകൂട്ടമാണ്.

2. അർഹരായ പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതികൾക്ക് നൽകേണ്ട പരിചരണ സേവനങ്ങളുടെ പാക്കേജ്.

2.1 ഭക്ഷണം

(1) 65 വയസിനു മുകളിൽ പ്രായമുള്ള എല്ലാ പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതികൾക്കും അന്നപൂർണ പദ്ധതിപ്രകാരം ഭക്ഷ്യധാന്യം സൗജന്യമായി നൽകണം.

(2) യാതൊരു വരുമാനമാർഗ്ഗവും ഇല്ലാത്ത, കൊടിയ ദാരിദ്ര്യം അനുഭവിക്കുന്ന പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതികുടുംബങ്ങൾക്ക്, അന്ത്യോദയ അന്നയോജന പരിപാടി പ്രകാരം ഭക്ഷ്യധാന്യം വിതരണം ചെയ്യണം. ഭക്ഷ്യധാന്യം നൽകുന്നതിനാവശ്യമായ തുക പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതത്തിൽ നിന്നും പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതി കുടുംബങ്ങൾ റേഷൻ കാർഡ് രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിട്ടുള്ള പൊതുവിതരണ കേന്ദ്രത്തിൽ (റേഷൻ കടയിൽ) നേരിട്ട് ഒടുക്കേണ്ടതാണ്.

(3) വേതന തൊഴിൽ ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിന് അയ്യങ്കാളി തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയിലും വേതന തൊഴിലും ഭക്ഷ്യധാന്യവും ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിന് ദേശീയ നഗര ഉപജീവന മിഷൻ (NULM) പരിപാടിയിലും പട്ടികവർഗ്ഗ കുടുംബങ്ങളിലെ അഗതികളെ പ്രത്യേക പരിഗണന നൽകി പങ്കെടുപ്പിച്ച് തൊഴിൽ ലഭ്യമാക്കണം.

(4) പട്ടികവർഗ്ഗ വികസന വകുപ്പ് നടപ്പാക്കുന്ന ഫുഡ് സപ്പോർട്ട് പ്രോഗ്രാമിലൂടെയുള്ള (Food Support Programme) ഭക്ഷ്യധാന്യ വിതരണം പട്ടികവർഗ്ഗ കുടുംബശ്രീ അയൽക്കൂട്ട ശൃംഖല മുഖേന ആയിരിക്കണം.

(5) ശാരീരിക- മാനസിക വെല്ലുവിളികൾ നേരിടുന്നവർ, ദീർഘകാലമായി രോഗ ബാധിതർ, നിത്യരോഗികൾ, വളരെയേറെ പ്രായമുള്ളവർ എന്നിവർ മാത്രവും ഭക്ഷണം പാകം ചെയ്യാൻ ശേഷിയുള്ള ഒരാൾപോലും ഇല്ലാത്തതും ആയ പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതി കുടുംബങ്ങൾക്ക് അംഗൻവാടികളിലൂടെ ഭക്ഷണം വിതരണം ചെയ്യണം.

(i) ഈ ചുമതല കുടുംബശ്രീയുടെ പട്ടികവർഗ്ഗ അയൽക്കൂട്ടങ്ങളേയും ഏരിയാ ഡെവലപ്മെന്റ് സൊസൈറ്റികളേയും ഏൽപ്പിക്കാവുന്നതാണ്.

(ii) ഈ വിഭാഗത്തിലെ അഗതികൾക്ക് ഭക്ഷണം പാകം ചെയ്ത് വിതരണം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള ചെലവ് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതത്തിൽ നിന്ന് വഹിക്കാവുന്നതാണ്.

(iii) അപ്രകാരം ഒരു മാസം ഭക്ഷണം പാകം ചെയ്ത് നൽകുന്നതിനാവശ്യമായ തുക ഏരിയാ ഡെവലപ്മെന്റ് സൊസൈറ്റികൾക്ക് മുൻകൂറായി നൽകാവുന്നതാണ്.

2.2 ആരോഗ്യ സുരക്ഷ

(1) ക്ഷയം, കുഷ്ഠം, ക്യാൻസർ, എയ്ഡ്സ്, ഹൃദ്രോഗം, വൃക്ക/മസ്തിഷ്ക സംബന്ധമായ രോഗങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയ്ക്ക് ഇരയായിട്ടുള്ള പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതികളുടെ ചികിത്സയ്ക്കായി കൈമാറ്റം ചെയ്തിട്ടുള്ള ആശുപത്രികളിൽ ലഭ്യമായ സേവനം പ്രയോജനപ്പെടുത്തണം. ഇതിനായി ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം പ്രത്യേക നടപടി സ്വീകരിക്കണം.

(2) പട്ടിക വർഗ്ഗ അഗതി കുടുംബങ്ങളുടെ വ്യത്യസ്തങ്ങളായ ആരോഗ്യ ആവശ്യങ്ങൾ ശ്രദ്ധയോടെ നിരീക്ഷിക്കേണ്ട ചുമതല ബന്ധപ്പെട്ട അർബൻ ഹെൽത്ത് സെന്ററിനാണ്.

(3) പട്ടിക വർഗ്ഗ അഗതി കുടുംബങ്ങൾക്ക് ഏതു രീതിയിലാണ് സേവനം പ്രദാനം ചെയ്യേണ്ടതെന്ന് തീരുമാനിക്കുന്നത് അർബൻ ഹെൽത്ത് സെന്ററും നഗരസഭയും കൂടിയാലോചിച്ചായിരിക്കണം.

(4) പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതം, മറ്റ് സ്രോതസുകൾ എന്നിവയിൽ നിന്ന് നഗരസഭകൾ പട്ടികവർഗ്ഗ പരിചരണ പാക്കേജിന് ആവശ്യമായ വിഭവം കണ്ടെത്തേണ്ടതാണ്.

(5) ക്ഷയം, കുഷ്ഠം, ക്യാൻസർ, എയ്ഡ്സ്, ഹൃദ്രോഗം, വൃക്ക/മസ്തിഷ്ക സംബന്ധമായ രോഗങ്ങൾ മുതലായ രോഗങ്ങളുടെ ചികിത്സയ്ക്ക് മെഡിക്കൽ കോളേജുകളിലും ജില്ലാ/ജനറൽ ആശുപത്രികളിലും ലഭ്യമായ സ്പെഷ്യലിസ്റ്റ് ഡോക്ടർമാരുടെ സേവനവും പ്രയോജനപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്. ഇതിനുവേണ്ടി പ്രത്യേക മെഡിക്കൽ ക്യാമ്പുകൾ സംഘടിപ്പിക്കാവുന്നതും ചെലവ് പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതത്തിൽ നിന്നും വഹിക്കാവുന്നതുമാണ്.

(6) ആധുനിക സൗകര്യങ്ങളുള്ള സ്വകാര്യ ആശുപത്രികളെകൊണ്ട് രോഗബാധിതരായ അഗതികളുടെ ചികിത്സ സൗജന്യമായി സ്പോൺസർ ചെയ്യുന്നതിന് നഗരസഭകൾ പരിശ്രമിക്കേണ്ടതാണ്.

(7) പ്രധാനമന്ത്രിയുടെ/മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ/പട്ടികജാതി, പട്ടികവർഗ്ഗ ക്ഷേമ വകുപ്പ മന്ത്രിയുടെ ദുരിതാശ്വാസ നിധിയിൽ നിന്നും പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതികൾക്ക് ചികിത്സാ സഹായം ലഭ്യമാക്കുന്നതിനാവശ്യമായ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.

(8) പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതി കുടുംബങ്ങളിലെ രോഗികൾക്ക് ആവശ്യമായ മരുന്നുകൾ സൗജന്യമായി ലഭ്യമാക്കണം. മരുന്ന് ലഭ്യമാക്കുന്നതിൽ അർബൻ ആരോഗ്യകേന്ദ്രം/ഇതര സർക്കാർ ആശുപത്രികൾ എന്നിവിടങ്ങളിൽ ലഭ്യമായ ഫണ്ട് ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്. ആവശ്യമെങ്കിൽ മരുന്ന് വാങ്ങുന്നതിന് പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതവും വിനിയോഗിക്കാവുന്നതാണ്. ഈ പ്രക്രിയയിൽ സുതാര്യത ഉറപ്പവരുത്തുന്നതിന് ആരോഗ്യ മേഖലാവിദഗ്ധർ അടങ്ങുന്ന ഒരു ടെക്നിക്കൽ കമ്മിറ്റി ആവശ്യമായ മരുന്നുകൾ ഏത് എന്ന് നിശ്ചയിക്കേണ്ടതും അവ വാങ്ങി രോഗികൾക്ക് നേരിട്ട് നൽകേണ്ടതുമാണ്. രോഗികൾക്ക് യഥാസമയം കൃത്യമായി മരുന്നുകൾ ലഭ്യമാക്കുന്നുവെന്ന് പട്ടികവർഗ്ഗ അയൽക്കൂട്ടങ്ങൾ ഉറപ്പവരുത്തേണ്ടതാണ്.

(9) പരോപകാരതൽപരരായ വ്യക്തികളേയും ധർമ്മ സ്ഥാപനങ്ങളേയും പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതികളുടെ ചികിത്സാ ആവശ്യങ്ങൾ സ്പോൺസർ ചെയ്യുവാൻ പ്രേരിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. ഇത്തരത്തിൽ സ്പോൺസർമാരെ കണ്ടെത്തുന്നതിന് ആവശ്യമായ പ്രചാരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ, ബോധവൽക്കരണ ചർച്ചകൾ മുതലായവ സംഘടിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്.

(10) സന്നദ്ധസേവന തൽപരരായ ആതുര ശ്രുശ്രൂഷാ പ്രവർത്തകരുടെ ഒരു സമിതി രൂപീകരിക്കുകയും പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതികൾ നേരിടുന്ന ആരോഗ്യ പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിന് അവരുടെ സേവനം ലഭ്യമാക്കുകയും ചെയ്യാവുന്നതാണ്.

2.3 പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗത്തിലെ ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർക്ക് ആശ്വാസം നൽകൽ

(1) കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പരിപാടികളിലെ പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതം വിനിയോഗിച്ച് നടപ്പാക്കുന്ന പരിപാടികൾ ഭിന്നശേഷിയുള്ളവർ അംഗങ്ങളായി ഉള്ള പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതി കുടുംബങ്ങൾക്ക് മുൻഗണന നൽകി നടപ്പാക്കേണ്ടതാണ്.

(2) പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതികൾക്ക്, കേരള സംസ്ഥാന വികലാംഗക്ഷേമ കോർപ്പറേഷൻ, കേരള ഫെഡറേഷൻ ഓഫ് ദി ബ്ലൈൻഡ് തുടങ്ങിയ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സഹകരണത്തോടെ തൊഴിൽ വൈദഗ്ധ്യ പരിശീലനം നൽകുവാനുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്

(3) പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതവും ദേശീയ നഗര ഉപജീവന മിഷൻ വിഹിതവും ഉപയോഗിച്ച് പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതി കുടുംബങ്ങളിലെ ശാരീരിക-മാനസിക വെല്ലുവിളികൾ നേരിടുന്നവർക്ക് തൊഴിൽ നൽകുന്നതിനു വേണ്ടിയുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

(4) ഭിന്നശേഷിയുള്ളവരായ പട്ടികവർഗ്ഗക്കാരുടെ തൊഴിലധിഷ്ഠിത പ്രോജക്ടുകൾക്ക് കേന്ദ്ര – സംസ്ഥാന സോഷ്യൽ വെൽഫയർ അഡ്വൈസറി ബോർഡുകളിൽ നിന്ന് സാമ്പത്തിക സഹായം ലഭ്യമാക്കുന്നതിന് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ നടപടി സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.

2.4 സാമൂഹ്യ സുരക്ഷാ പെൻഷനുകളും വയോജന ക്ഷേമവും

(1) പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതികളിൽ അർഹരായവർക്ക് സാമൂഹ്യ സുരക്ഷാ പെൻഷനുകളും മറ്റ് ധനസഹായങ്ങളും അനുവദിക്കുന്നതിന് ഉയർന്ന മുൻഗണന നൽകണം.

(2) പട്ടിക വർഗ്ഗ വിഭാഗത്തിലെ വയോജന ക്ഷേമത്തിനും വികസനത്തിനും പ്രാദേശിക പ്രത്യേകതകളുള്ള ഉചിതമായ പരിപാടികൾ കണ്ടെത്തി നടപ്പാക്കുന്നതിന് ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതാണ്.

2.5 പാർപ്പിടം

പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗങ്ങളിലെ ഭവനരഹിതർക്കും ഭൂരഹിത ഭവനരഹിതർക്കും ഉള്ള ആനുകൂല്യങ്ങൾ നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി- 2ന്റെ ഭാഗമായുള്ള ലൈഫ് പദ്ധതിയുടെ മാർഗ്ഗ നിർദ്ദേശങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് ലഭ്യമാക്കേണ്ടതാണ്.

2.6 കുടിവെള്ളം

(1) പരമ്പരാഗത ജലസ്രോതസ്സുകൾ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനായിരിക്കണം ആദ്യ പരിഗണന നൽകേണ്ടത്.

(2) നിലവിലുള്ള കുടിവെള്ള പ്രോജക്ടുകളിൽ പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതി കുടുംബങ്ങളുടെ വീടുകൾക്ക് ഏറ്റവും സമീപത്തായി പബ്ലിക് സ്റ്റാന്റ് പോസ്റ്റ് സ്ഥാപിക്കേണ്ടതാണ്.

(3) പട്ടികവർഗ്ഗ ഊരുകൾക്ക് പ്രയോജനം ലഭിക്കുന്ന കുടിവെള്ള പ്രോജക്ടുകൾ പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി പ്രകാരം ആരംഭിക്കേണ്ടതാണ്.

(4) പുതുതായി ആരംഭിക്കുന്ന കുടിവെള്ള പ്രോജക്ടുകളിൽ പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതി കുടുംബങ്ങൾ കൂടുതലുള്ള പ്രദേശങ്ങൾക്ക് മുൻഗണന നൽകേണ്ടതാണ്.

(5) പട്ടികവർഗ്ഗ ഊരുകളിൽ ഉറവായ കിണർ കുഴിക്കാവുന്നതാണ്.

2.7വിദ്യാഭ്യാസം

(1) സ്കൂൾ വർഷം ആരംഭിക്കുന്നതിനു മുമ്പ് തന്നെ ഓരോ ഊരിലും സർവേ നടത്തി സ്കൂളിൽ ചേർന്നിട്ടില്ലാത്ത പട്ടികവർഗ്ഗ കുട്ടികളെ കണ്ടെത്തി അവരെ സ്കൂളിൽ ചേർക്കുന്നതിന് നടപടി സ്വീകരിക്കണം.

(2) വിദ്യാഭ്യാസം ഉപേക്ഷിച്ചവരെ വീണ്ടും സ്കൂളിൽ ചേർക്കാൻ ശ്രമങ്ങൾ നടത്തുന്നതിലൂടെ 18 വയസ്സിനു താഴെ പ്രായമുള്ള എല്ലാ പട്ടികവർഗ്ഗ കുട്ടികളും അവരുടെ കുടുംബസ്ഥിതി പരിഗണിക്കാതെ തന്നെ വിദ്യാഭ്യാസം തുടരുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തണം.

(3) പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതി കുടുംബങ്ങളിലെ വിദ്യാർത്ഥികൾ ഉൾപ്പെടെ പ്രീമെട്രിക് ഹോസ്റ്റലിൽ ചേർന്ന് പഠിക്കുവാൻ സൗകര്യം ലഭിക്കാത്ത എല്ലാ പട്ടിക വർഗ്ഗ വിദ്യാർത്ഥികൾക്കും ആവശ്യമായ പഠനോപകരണങ്ങൾ, യൂണിഫോം മുതലായവ പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതം ഉപയോഗിച്ച് വിതരണം ചെയ്യേണ്ടതാണ്. ഈ പാക്കേജ് പ്രകാരം നൽകാവുന്ന ധനസഹായത്തിന്റെ നിരക്ക് ചുവടെ നൽകുന്നു.

ഇനം	വാർഷിക അലവൻസിന്റെ പരിധി (രൂപ)
(a) സ്കൂൾ യൂണിഫോം വാങ്ങുന്നതിന്	
(i) 9,10 ക്ലാസ്സുകളിലെ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് (എട്ടാം ക്ലാസ്സുവരെയുള്ള വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് S.S.K യുടെ ഭാഗമായി സ്കൂൾ യൂണിഫോം സൗജന്യമായി ലഭിക്കുന്നുണ്ട്.)	2000
(b) നോട്ട് ബുക്ക്, സ്റ്റേഷനറി മുതലായവ വാങ്ങുന്നതിന്	
(i) ലോവർ പ്രൈമറി വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക്	750
(ii) അപ്പർ പ്രൈമറി വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക്	1000
(iii) ഹൈസ്കൂൾ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക്	1300
(c) കുട, ചെരുപ്പ്, ഷൂസ്, സ്കൂൾ ബാഗ്, പെൻസിൽ, പേന എന്നിവ വാങ്ങുന്നതിന് (എല്ലാ സ്റ്റാൻഡേർഡുകളിലേയും വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക്)	1500

(4) പട്ടികവർഗ്ഗ കുടുംബങ്ങളിലെ എല്ലാ വിദ്യാർത്ഥികളുടേയും പഠന നിലവാരം ഉയർത്താൻ പ്രത്യേക കോച്ചിംഗ് ഏർപ്പെടുത്തണം. ഇതിനായി യോഗ്യതയുള്ള ബിരുദധാരികൾ, കോളേജ് വിദ്യാർത്ഥികൾ, അദ്ധ്യാപകർ, സാക്ഷരതാ പ്രേരക്മാർ, മുതലായവരെ ഉൾപ്പെടുത്തി ഒരു സപ്പോർട്ട് ഗ്രൂപ്പ് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിൽ രൂപീകരിക്കണം. സപ്പോർട്ട് ഗ്രൂപ്പിന്റെ സംഘടനാ ചെലവ് പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതത്തിൽ നിന്നും വഹിക്കാവുന്നതാണ്. എന്നാൽ ഈ ആവശ്യത്തിന് ഓണറേറിയം നൽകുവാൻ പാടില്ല.

2.8 സാമൂഹ്യമായ ഒറ്റപ്പെടൽ

(1) പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതി കുടുംബങ്ങളിലെ അംഗങ്ങളെ പട്ടികവർഗ്ഗ അയൽക്കൂട്ടങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുവാൻ കമ്മ്യൂണിറ്റി ഡെവലപ്മെന്റ് സൊസൈറ്റികൾ നടപടി സ്വീകരിക്കണം. അപ്രകാരം അവരുടെ സാമൂഹ്യമായ ഒറ്റപ്പെടൽ അവസാനിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

(2) പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതി കുടുംബങ്ങളുടെ പുനരധിവാസ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ നിർവ്വഹണം, മേൽനോട്ടം, മോണിറ്ററിംഗ് മുതലായവ ബന്ധപ്പെട്ട ഊരുകൂട്ടങ്ങളുടെ ചുമതലയാണ്.

(3) പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതി കുടുംബങ്ങൾ നേരിടുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ പൗരസമൂഹത്തിന്റെ ശ്രദ്ധയിൽ കൊണ്ടുവരുന്നതിനുള്ള ശ്രമങ്ങൾ, ബോധവൽക്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ, അഗതികളെ കണ്ടെത്തുന്നതിനുള്ള സർവേ എന്നിവ ഊരുകൂട്ടങ്ങളുടെ പങ്കാളിത്തത്തോടെ ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതാണ്.

(4) പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതികളുടെ സർഗവാസന വികസിപ്പിക്കുന്നതിനും അവരുടെ ശേഷി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും സമൂഹത്തിലെ മറ്റ വിഭാഗങ്ങൾക്കൊപ്പം ഇടപഴകുന്നതിനുമുള്ള

ആത്മബലം നൽകുന്നതിനും അനുയോജ്യമായ കൗൺസലിംഗ് സംഘടിപ്പിക്കുവാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കണം.

(5) പട്ടികവർഗ്ഗ അഗതികളുടെ മാനസിക ശാരീരിക കഴിവുകൾ പരിപോഷിപ്പിക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ പരിശീലനങ്ങൾ മനഃശാസ്ത്രജ്ഞരുടേയും വിദഗ്ധരുടേയും പ്രൊഫഷണലുകളുടേയും ഉപദേശാനുസരണം സംഘടിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. അതിന്റെ ചെലവ് പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി വിഹിതത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

അനുബന്ധം 7

ജെൻഡർ റിസോഴ്സ് സെന്ററുകൾ (GRC) - വിവിധ തലങ്ങളിൽ

[ഖണ്ഡിക 6.3.1 (1) കാണുക]

(എ) ജില്ലാതല ജെൻഡർ റിസോഴ്സ് സെന്റർ

തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ റിസോഴ്സ് സെന്ററുകൾക്ക് പിന്തുണ നൽകുന്ന കേന്ദ്ര സംവിധാനമാണ് ജില്ലാതല ജെൻഡർ റിസോഴ്സ് സെന്റർ. ജില്ലാതലത്തിൽ ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി ജെൻഡർ റിസോഴ്സ് സെന്റർ രൂപീകരിക്കേണ്ടതാണ്. ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി നിശ്ചയിക്കുന്ന ജില്ലാ ആസൂത്രണസമിതിയിലെ ഒരു വനിതാ അംഗം അധ്യക്ഷയും വനിതാ പ്രൊട്ടക്ഷൻ ഓഫീസർ കൺവീനറുമായി 15 അംഗങ്ങളിൽ അധികരിക്കാത്ത ജി.ആർ.സിക്ക് രൂപംനൽകേണ്ടതാണ്. ഇതിൽ വനിതാ സെൽ സി.ഐ, ലീഗൽ സർവീസസ് അതോറിറ്റി പ്രതിനിധി, വനിതാ വികസന ഓഫീസർ, ജെൻഡർ സ്റ്റഡീസ്/വിമൻ സ്റ്റഡീസ് എന്നിവ ഐച്ഛിക വിഷയമായി പഠിച്ചവർ / റിസർച്ച് നടത്തിയവർ, ജെൻഡർ/വിമൻ എന്നീ വിഷയങ്ങളിൽ പ്രവർത്തന പരിചയമുള്ളവർ (അതിൽ ഒരാളെങ്കിലും ട്രാൻസ് ജെൻഡർ /ഇന്റർ സെക്സ് വ്യക്തി ആയിരിക്കേണ്ടതാണ്), കുടുംബശ്രീ ജില്ലാ മിഷൻ പ്രതിനിധി, വികേന്ദ്രീകൃത ആസൂത്രണത്തിൽ പരിജ്ഞാനമുള്ളവർ എന്നിവർ അംഗങ്ങളാവേണ്ടതാണ്. ചുവടെ പറയുന്ന ചുമതലകളും പ്രവർത്തനങ്ങളും ജില്ലാതല ജെൻഡർ റിസോഴ്സ് സെന്റർ നിർവ്വഹിക്കേണ്ടതാണ്.

(1) സ്കൂളുകൾ ഉൾപ്പടെയുള്ള എല്ലാ സ്ഥാപനങ്ങളുടേയും ജെൻഡർ റിലേറ്റഡ് പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കുള്ള വൈദഗ്ധ്യം, പിന്തുണ, ഏകോപനം എന്നിവ ഉറപ്പാക്കുക.

(2) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ലിംഗനീതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പരിപാടികൾ ആവിഷ്കരിക്കുന്നതിനും നടപ്പിലാക്കുന്നതിനും ആവശ്യമായ ഇടപെടലുകൾ നടത്തുക

(3) ജാഗ്രതാ സമിതികളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായ എല്ലാ പിന്തുണയും നൽകുക

(4) ലിംഗനീതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ നടപ്പാക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകൾക്ക് സാങ്കേതിക സഹായം നൽകൽ, വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായ പിന്തുണ, പരിശീലനം, നൂതന ആശയങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കൽ, പ്രചരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നിവ സംഘടിപ്പിക്കുക തുടങ്ങിയവ.

(ബി) നഗരഭരണ സ്ഥാപനതല ജെൻഡർ റിസോഴ്സ് സെന്റർ

നഗരസഭാതലത്തിൽ ക്ഷേമകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർപേഴ്സൺ (ക്ഷേമകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർപേഴ്സൺ വനിത അല്ലെങ്കിൽ ക്ഷേമകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയിലെ വനിതാ അംഗം) അദ്ധ്യക്ഷയും കുടുംബശ്രീ മെമ്പർ സെക്രട്ടറി കൺവീനറുമായി 15 പേരിൽ അധികരിക്കാത്ത GRC രൂപീകരിക്കേണ്ടതാണ്. ഇതിൽ CDPO സൂപ്പർവൈസർ, CDS ചെയർപേഴ്സൺ, രണ്ട് വനിത ജനപ്രതിനിധികൾ, സന്നദ്ധപ്രവർത്തകരായ വനിത, കുടുംബശ്രീ കമ്മ്യൂണിറ്റി കൗൺസിലർ, ജെൻഡർ/വിമൻ എന്നീ വിഷയങ്ങളിൽ പ്രവർത്തന പരിചയമുള്ളവർ ഈ വിഷയങ്ങളിലെ വിദഗ്ധർ എന്നിവർ അംഗങ്ങളാകേണ്ടതാണ്. നഗരഭരണസ്ഥാപനതല ജെൻഡർ റിസോഴ്സ് സെന്ററിന്റെ ചുമതലകളും പ്രവർത്തനങ്ങളും ചുവടെ പറയുന്നു.

(1) വനിതാ ഘടക പദ്ധതി (WCP) യുക്തിഭദ്രമായ അടിത്തറയിൽ തയ്യാറാക്കുകയും ഫലപ്രദമായ നിർവ്വഹണം നടക്കുന്നു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുകയും ചെയ്യുക

(2) നഗരസഭാ പരിധിയിൽ നടത്തുന്ന ജെൻഡർ റിലേറ്റഡ് പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കുള്ള പിന്തുണ, ഏകോപനം, പരിശീലനം, സാങ്കേതിക സഹായം, പ്രചരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ തുടങ്ങിയവ GRC ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതാണ്.

(3) പ്രദേശത്തെ സ്ത്രീകളുടെ സാമൂഹിക പദവി ഉയർത്തുന്നതിന് ആവശ്യമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ സംഘടിപ്പിക്കുകയും ആവശ്യമായ ഇടപെടലുകൾ നടത്തുകയും ചെയ്യുക.

(4) തദ്ദേശ സ്ഥാപന പരിധിയ്ക്കകത്ത് ജീവിയ്ക്കുന്ന ട്രാൻസ് ജെൻഡർ/ഇന്റർ സെക്സ് വ്യക്തികളുടെ അവസ്ഥയും പദവിയും മനസ്സിലാക്കുകയും അവ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളും ഇടപെടലുകളും നടത്തുകയും ചെയ്യുക.

(5) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും ഘടക സ്ഥാപനങ്ങളും ജെൻഡർ സൗഹൃദമാക്കുന്നതിന് ഇടപെടലുകൾ നടത്തുക.

(6) ലിംഗപദവി/ സ്ത്രീപദവി പഠനം നടത്തുക.

(7) ജാഗ്രതാ സമിതിയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായ പരിശീലനം, ബോധ വൽക്കരണം, കൗൺസിലിംഗ് തുടങ്ങിയവയ്ക്ക് പിന്തുണ നൽകുക.

(8) തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപന പരിധിയിലുള്ള എല്ലാ ജെൻഡർ റിലേറ്റഡ് പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കും ഉള്ള വൈദഗ്ധ്യം, പിന്തുണ, ഏകോപനം പരിശീലനം മുതലായവ നൽകുക

(9) എല്ലാ വർഷവും ലിംഗതുല്യത പെർഫോമൻസ് റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കി പ്രസിദ്ധീകരിക്കുക.

അനുബന്ധം 8

ജെൻഡർ ഡെസ്കുകൾ

[ഖണ്ഡിക 6.3.1 (3) കാണുക]

സർക്കാർ, എയ്ഡഡ് ഹൈസ്കൂൾ/ ഹയർ സെക്കൻഡറി സ്കൂളുകളിലെ പെൺകുട്ടികൾ/ ട്രാൻസ്ജെൻഡർ/ ഇന്റർസെക്സ് കുട്ടികളുടെ എണ്ണത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഒന്നോ അതിലധികമോ സ്കൂളുകൾ ഒരു യൂണിറ്റായി കണക്കാക്കി ഒരു കൗൺസിലർക്ക് ചുമതല നൽകികൊണ്ട് ജെൻഡർ ഡെസ്കുകൾ, നഗരഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് രൂപീകരിക്കാവുന്നതാണ്. സാമൂഹ്യനീതി, വിദ്യാഭ്യാസം, വനിതാ ശിശു വികസന വകുപ്പുകൾ നിയോഗിച്ചിട്ടുള്ള സ്കൂൾ കൗൺസിലേഴ്സിനെ ഉപയോഗിച്ച് എല്ലാ ഹൈസ്കൂൾ/ഹയർസെക്കൻഡറി സ്കൂളുകളിലും കൗൺസിലറുടെ സേവനം ഉറപ്പാക്കണം. കൗൺസിലർമാർ അധികമായി വേണ്ടി വരികയാണെങ്കിൽ കരാർ അടിസ്ഥാനത്തിൽ നഗരസഭകൾക്ക് നിയോഗിക്കാവുന്നതും പത്ത് മാസത്തേക്ക് വേതനം നൽകാവുന്നതുമാണ്. സാമൂഹ്യനീതി/ വനിതാ ശിശു വികസന വകുപ്പുകളിലെ മാനദണ്ഡപ്രകാരം യോഗ്യതയും വേതനവും നിശ്ചയിക്കേണ്ടതാണ്. ചുവടെ ചേർക്കുന്നവർ അംഗങ്ങളായ മോണിട്ടറിംഗ് സമിതി കൗൺസിലർമാരുടെ പ്രവർത്തനം കാര്യക്ഷമമാക്കുന്നതിനാവശ്യമായ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതും പ്രവർത്തന പുരോഗതി വിലയിരുത്തേണ്ടതുമാണ്.

ചെയർപേഴ്സൺ	ഡി.പി.സി.ചെയർപേഴ്സൺ
കൺവീനർ	ജില്ലാ വനിത ശിശു വികസന ഓഫീസർ
അംഗങ്ങൾ	ജില്ലാ വനിതാ ക്ഷേമ ഓഫീസർ
	ജോയിന്റ് ഡയറക്ടർ, തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ്
	സാങ്കേതിക വിദ്യാഭ്യാസം/ സാങ്കേതിക വൈദഗ്ധ്യം ഉള്ള ഒരു സന്നദ്ധ പ്രവർത്തക/ൻ
	വിദ്യാഭ്യാസ ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ
	ജില്ലാ മെഡിക്കൽ ഓഫീസർ

അനുബന്ധം 9

ഐക്യരാഷ്ട്ര സംഘടന പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടുള്ള സുസ്ഥിര വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ: 2030

[ഖണ്ഡിക 7.1 (4) കാണുക]

1. എല്ലാ തരത്തിലും എല്ലായിടത്തുമുള്ള ദാരിദ്ര്യത്തിന് അറുതിവരുത്തുക
2. വിശപ്പ് ഇല്ലായ്മ ചെയ്യൽ, ഭക്ഷ്യസുരക്ഷ, മെച്ചപ്പെട്ട പോഷകാഹാരം എന്നിവ ഉറപ്പു വരുത്തൽ, സുസ്ഥിര കാർഷികവൃത്തി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കൽ
3. എല്ലാ പ്രായത്തിലുമുള്ള എല്ലാ ജനങ്ങൾക്കും ക്ഷേമവും ആരോഗ്യ ജീവിതവും ഉറപ്പാക്കൽ
4. എല്ലാവരെയും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന തുല്യതയും ഗുണപരതയുമുള്ള വിദ്യാഭ്യാസം ഉറപ്പാക്കുകയും വിജ്ഞാനം ആർജ്ജിക്കുന്നതിനുള്ള ആയുഷ്കാല അവസരങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുക.
5. ലിംഗസമത്വം കൈവരിക്കുകയും സ്ത്രീകളെയും പെൺകുട്ടികളെയും ശാക്തീകരിക്കുകയും ചെയ്യുക.
6. ജലത്തിന്റെ ലഭ്യതയും സുസ്ഥിര പരിപാലനവും ശുചിത്വവും ഏവർക്കും ഉറപ്പു വരുത്തുക.
7. താങ്ങാവുന്നതും അവലംബിക്കാവുന്നതും സുസ്ഥിരവും ആധുനികവുമായ ഊർജ്ജത്തിന്റെ, പ്രാപ്യത എല്ലാവർക്കും ഉറപ്പു വരുത്തുക
8. ഏവർക്കും നിലയ്ക്കാത്തതും സർവ്വോന്മുഖവുമായ സുസ്ഥിര സാമ്പത്തിക വളർച്ചയും, ഗുണപരവും ലാഭകരവും മാന്യവുമായ തൊഴിലും ഉറപ്പാക്കൽ
9. പ്രതികൂല സാഹചര്യങ്ങളെ അതിജീവിക്കുന്ന തരത്തിലുള്ള അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുക, സുസ്ഥിരവും ഉൾച്ചേർക്കപ്പെട്ടതുമായ വ്യവസായവൽക്കരണം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക, നൂതനാശയങ്ങൾ പരിപോഷിപ്പിക്കുക.
10. രാജ്യത്തിനകത്തും രാജ്യങ്ങൾക്കിടയിലുമുള്ള അസമത്വം കുറയ്ക്കുക
11. എല്ലാവരേയും ഉൾക്കൊള്ളാവുന്നതും സുരക്ഷിതവുമായ മാറ്റങ്ങൾക്ക് അനുയോജ്യവുമായ രീതിയിൽ നഗരങ്ങളെയും മനുഷ്യ ആവാസവ്യവസ്ഥകളെയും സുസ്ഥിരമാക്കുക.
12. സുസ്ഥിര ഉപഭോഗവും ഉത്പാദനക്രമങ്ങളും ഉറപ്പാക്കുക.
13. കാലാവസ്ഥാവ്യതിയാനവും അതിന്റെ പ്രത്യാഘാതങ്ങളും നേരിടുന്നതിനാവശ്യമായ അടിയന്തിര നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുക.
14. സുസ്ഥിര വികസനത്തിനായി മഹാസമുദ്രങ്ങൾ, കടൽ, സമുദ്രവിഭവങ്ങൾ എന്നിവ സംരക്ഷിച്ച് സുസ്ഥിരതയോടെ ഉപയോഗിക്കുക.
15. ഭൗമ-വന ആവാസവ്യവസ്ഥകളുടെ സുസ്ഥിര ഉപയോഗവും സംരക്ഷണവും പുനരുജ്ജീവനവും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക വഴി ജൈവവൈവിദ്ധ്യശോഷണത്തിനും മരുവൽക്കരണ പ്രക്രിയക്കും അറുതിവരുത്തി പൂർവ്വസ്ഥിതിയിലാക്കുക.
16. എല്ലാവർക്കും നീതി ഉറപ്പാക്കി, എല്ലാതലങ്ങളിലും കാര്യക്ഷമമായതും ഉത്തരവാദിത്വപൂർണ്ണവും ഉൾച്ചേർക്കപ്പെട്ടതുമായ സ്ഥാപനങ്ങളെ സൃഷ്ടിക്കുകയും സുസ്ഥിര വികസനത്തിനായി സമാധാനപൂർണ്ണവും എല്ലാവരെയും ഉൾക്കൊള്ളുന്നതുമായ സമൂഹങ്ങളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക.
17. സുസ്ഥിര വികസനത്തിനായുള്ള ആഗോള പങ്കാളിത്തം പുനരുജ്ജീവിക്കാനാവശ്യമായ നിർവ്വഹണ ഉപാധികൾ ശാക്തീകരിക്കുക.

പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി (2022 – 27)
ആസൂത്രണ സമിതി അംഗങ്ങളുടെ വിവരങ്ങൾ
[ഖണ്ഡിക 3.1.1 (എ) (1) കാണുക]

തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പേര് :

ഭരണസമിതി തീരുമാന നമ്പരും തീയതിയും : വാർഷിക പദ്ധതി.....

ക്രമ നമ്പർ	പേരും വിലാസവും	ഫോൺ ഇ-മെയിൽ ഐ.ഡി	പുനസംഘടിപ്പിച്ച ആസൂത്രണസമിതിയിലെ സ്ഥാനം*	ഉൾപ്പെട്ടന്ന വിഭാഗം**	സ്ത്രീ/ പുരുഷൻ	എസ്.സി/ എസ്.ടി/ മറ്റുള്ളവ	വിദ്യാഭ്യാസ യോഗ്യത	വൈദഗ്ധ്യം/ പരിചയം മേഖല	തൊഴിൽ
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									
13									
14									
15									
16									

*അദ്ധ്യക്ഷൻ/ഉപാദ്ധ്യക്ഷൻ/കൺവീനർ/അംഗം

** തദ്ദേശഭരണ അദ്ധ്യക്ഷൻ/ സെക്രട്ടറി/ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർപേഴ്സൺ/വിദഗ്ധ അംഗം/ സന്നദ്ധപ്രവർത്തകർ

സ്ഥലം :

തീയതി : സെക്രട്ടറിയുടെ പേരും ഒപ്പും

ഫോറം 2

പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി (2022 – 27)
വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് അംഗങ്ങളുടെ വിവരങ്ങൾ
[ഖണ്ഡിക 3.1.2 (എ) (17) കാണുക]

തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പേര് : വാർഷിക പദ്ധതി.....

ഭരണസമിതി തീരുമാന നമ്പരും തീയതിയും : വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ പേര്.....

ക്രമ നമ്പർ	പേരും വിലാസവും	ഫോൺ ഇ-മെയിൽ ഐ.ഡി	പുനസംഘടിപ്പിച്ച വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിലെസ്ഥാനം*	സ്ത്രീ/ പുരുഷൻ	എസ്.സി/ എസ്.ടി/ മറ്റുള്ളവ	വിദ്യാഭ്യാസ യോഗ്യത	വൈദഗ്ദ്ധ്യം/പരിചയം മേഖല	തൊഴിൽ
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								
11								
12								
13								
14								
15								

* ചെയർപേഴ്സൺ/വൈസ് ചെയർപേഴ്സൺ/കൺവീനർ/അംഗം

ഓരോ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിനും പ്രത്യേകം ഫോറം തയ്യാറാക്കണം.

തീയതി : സെക്രട്ടറിയുടെ പേരും ഒപ്പും

പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി
പ്രശ്നവിശകലനവും പ്രശ്ന പരിഹാര സാദ്ധ്യതകളും
[ഖണ്ഡിക 3.3.5(3) കാണുക]

തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പേര് :.....

വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ പേര്:..... വാർഷിക പദ്ധതി.....

ക്രമ നമ്പർ	പ്രശ്നങ്ങൾ	പ്രശ്നബാധിത പ്രദേശം, വിഭാഗം	പ്രശ്നത്തിന്റെ തീവ്രത (✓ ചെയ്യുക)			പ്രശ്നത്തിനുള്ള കാരണങ്ങൾ/ വെല്ലുവിളികൾ	പ്രശ്നത്തിനുള്ള കാരണങ്ങൾ / വെല്ലുവിളികൾ പരിഹരിക്കുന്നതിന് നിലവിലെ സാദ്ധ്യത പരിഗണിച്ചാൽ ഏറ്റെടുക്കാൻ കഴിയുന്ന / ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്തെല്ലാം?*		
			ലഘുതരം	ഗുരുതരം	അതീവ ഗുരുതരം		ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിൽ	മറ്റ് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപന തലത്തിൽ	സർക്കാർ തലത്തിൽ

*തദ്ദേശഭരണത്തിന്റെ അധികാരങ്ങൾ, ചുമതലകൾ, പദ്ധതി രൂപീകരണ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ എന്നിവയും സാങ്കേതിക ക്ഷമത, സാമ്പത്തിക ക്ഷമത, വിജയ സാദ്ധ്യത, പ്രായോഗികത, പൊതുപണം വിനിയോഗിക്കുന്നതിലെ സാമൂഹ്യ പ്രസക്തി എന്നിവയും കണക്കിലെടുത്തുകൊണ്ടായിരിക്കണം സാദ്ധ്യതകൾ പരിഗണിക്കേണ്ടത്

സ്ഥലം ഒപ്പ്

തീയതി പേര്

കൺവീനർ

----------(വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ്)

ഫോറം 4

പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി

മുൻ വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ ഏറ്റെടുത്ത പ്രോജക്ടുകളുടെ വിശദാംശങ്ങൾ

(പൂർത്തിയാകാത്ത പ്രോജക്ടുകളുടെ വിവരങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെ)

[ഖണ്ഡിക 3.2.3 (3) കാണുക]

തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പേര് :.....

വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ പേര്:..... വർഷം.....

ക്രമ നമ്പർ	പ്രോജക്ട് നമ്പർ	പ്രോജക്ടിന്റെ പേര്	S.O./ New	GEN/ SCSP/ TSP	പ്രോജക്ടിന്റെ അവസ്ഥ*	ലക്ഷ്യം		നേട്ടം		പ്രതീക്ഷിച്ച പ്രയോജനം	കൈവരിച്ച യഥാർത്ഥ പ്രയോജനം
						സാമ്പത്തികം (രൂപ)	ഭൗതികം	സാമ്പത്തികം (രൂപ)	ഭൗതികം		
	ആകെ										

*പൂർത്തീകരിച്ചു/തുടരുന്നു/പൂർത്തീകരിക്കാതെ ഉപേക്ഷിച്ചു

സ്ഥലം : ഒപ്പ് :

തീയതി : പേര് :

കൺവീനർ

.....(വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ്)

കുറിപ്പ്:

(1) യഥാർത്ഥ പ്രയോജനം – ഉദാ- ഒരു കുടിവെള്ള പദ്ധതിയുടെ യഥാർത്ഥ പ്രയോജനം എന്നത് 55 കുടുംബങ്ങൾക്ക് പ്രതിദിനം 300 ലിറ്റർ വീതം കുടിവെള്ളം വർഷം മുഴുവൻ ലഭ്യമാക്കുക.

ഫോറം 5

പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി

തൻ വർഷം ഏറ്റെടുത്ത പ്രോജക്ടുകളുടെ വിശദാംശങ്ങൾ

[ഖണ്ഡിക 3.2.3 (3) കാണുക]

തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പേര്.....

വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ പേര്..... വാർഷിക പദ്ധതി.....

ക്രമ നമ്പർ	പ്രോജക്ട് നമ്പർ	പ്രോജക്ടിന്റെ പേര്	SO/New	GEN//SCSP/ TSP	ലക്ഷ്യം		നേട്ടം		പ്രോജക്ടിന്റെ ഇപ്പോഴത്തെ അവസ്ഥ*
					സാമ്പത്തികം (രൂപ)	ഭൗതികം	സാമ്പത്തികം (രൂപ)	ഭൗതികം	

*പൂർത്തീകരിച്ചു/ തുടരുന്നു/പൂർത്തീകരിക്കാതെ ഉപേക്ഷിച്ചു

സ്ഥലം :

തീയതി :

ഒപ്പ്:

പേര്:

കൺവീനർ

----------വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ്

ഫോറം 6

പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി

വാർഡ്സഭാ യോഗത്തിൽ അവതരിപ്പിക്കുന്നതിന് നിർദ്ദേശിക്കുന്ന അടുത്തവർഷത്തെ പ്രോജക്ടുകൾ

[3.2.3 (3), 3.1.2 (സി) (1) എന്നീ ഖണ്ഡികകൾ കാണുക]

തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പേര്.....

വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ പേര്..... .....വാർഷിക പദ്ധതി

ക്രമ നം	നിർദ്ദേശിക്കുന്ന പ്രോജക്ടിന്റെ പേര്	ലക്ഷ്യങ്ങൾ എന്തെല്ലാം	ഗുണഭോക്തൃ വിഭാഗം, എണ്ണം, ഗുണഭോക്തൃ പ്രദേശം ഏത്	പ്രധാന പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്തെല്ലാം? എത്ര അളവിൽ (2)	വികസന ഫണ്ട്	മെയിന്റനൻസ് ഫണ്ട്	തനത് ഫണ്ട്	കേന്ദ്രാവിഷ്കൃതം	സംസ്ഥാനാവിഷ്കൃതം	വായ്പ	ഗുണഭോക്തൃ വിഹിതം	മറ്റുള്ളവ	ആകെ അടങ്കൽ
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)
X	ആകെ	X	X										

സ്ഥലം :
തീയതി :

ഒപ്പ്:
പേര്:
കൺവീനർ
.....വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ്

1. ഗുണഭോക്താക്കളുടെ എണ്ണം അവർ ഏത് വിഭാഗത്തിലുള്ളവർ അല്ലെങ്കിൽ ഏത് പ്രദേശത്തിലുള്ളവർ എന്ന് എഴുതണം
2. എന്തെല്ലാം പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നും അവ എത്ര അളവിൽ എന്നും എഴുതണം. ബാധകമായ സംഗതികൾ എവിടെ എന്നും എഴുതണം. ഒന്നിലധികം പ്രദേശങ്ങളിൽ നടത്തേണ്ട നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തികൾ കൂട്ടിച്ചേർത്ത് ഒറ്റ പ്രോജക്ടായി നിർദ്ദേശിക്കാൻ പാടില്ല.

ഫോറം 7

പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി : വിഭവ വകയിരുത്തൽ

[ഖണ്ഡിക 3.3.5 (5) കാണുക]

തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ

പേര്:.....

വാർഷിക പദ്ധതി.....

1.വിഭവ സ്രോതസ്സുകൾ

ക്രമ	വിഭവ സ്രോതസ്സുകൾ			വകയിരുത്തുന്ന തുക (രൂപ)
(1)	(2)			(3)
1	വികസന ഫണ്ട്	(i)	സാധാരണ വിഹിതം	
		(ii)	പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി	
		(iii)	പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി	
		(iv)	പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ ഗ്രാന്റ് — ടൈഡ്	
			പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ ഗ്രാന്റ് — അൺടൈഡ്	
			ആകെ	
2	മെയിന്റനൻസ് ഫണ്ട്	(i)	റോഡ് ഇതരം	
		(ii)	റോഡ്	
			ആകെ	
3	പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ ആരോഗ്യ ഗ്രാന്റ്			
4	പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ നഗരസഞ്ചയ ഗ്രാന്റ്			
5	തനത് ഫണ്ട്(ജനറൽ പർപ്പസ് ഫണ്ട് ഉൾപ്പെടെ)			
6	സംസ്ഥാനാവിഷ്കൃത പദ്ധതി വിഹിതം			
7	കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പദ്ധതി വിഹിതം			
8	വായ്പ - സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്ന്			
9	വായ്പ- മറ്റ് ധനകാര്യ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്ന്			
10	ഗ്രണഭോക്തൃ വിഹിതം നഗരസഭയിൽ അടയ്ക്കുന്നത്			
11	ഗ്രണഭോക്തൃ വിഹിതം - ഗ്രണഭോക്താവ് നേരിട്ട് ചെലവഴിക്കുന്നത്			
12	സന്നദ്ധ സേവനം			
13	സംഭാവന			
14	മറ്റ് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള വിഹിതം	(i)	ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിൽ നിന്ന്	
		(ii)	ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകളിൽ നിന്ന്	
		(iii)	ജില്ലാ പഞ്ചായത്തിൽ നിന്ന്	
		(iv)	മുനിസിപ്പാലിറ്റികളിൽ നിന്ന്	
		(v)	കോർപ്പറേഷനിൽനിന്ന്	
		(vi)	നഗരസഞ്ചയ ഗ്രാന്റിൽ നിന്നുള്ള വിഹിതം	
			ആകെ	
15	മറ്റുള്ളവ			
	ആകെ മൊത്തം		X	

2 വികസനഫണ്ടിന്റെ മേഖലാടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള വകയിരുത്തൽ (രൂപ)

ക്രമ നം	വിഭാഗം		ആകെ വിഹിതം	മേഖലാ വിഭജനത്തിൽ നിന്നും ഒഴിവാക്കിയ തുക*	ബാക്കി തുക (3-4)	ഉല്പാദന മേഖല		സേവന മേഖല		പശ്ചാത്തല മേഖല	
						തുക	ശതമാനം	തുക	ശതമാനം	തുക	ശതമാനം
(1)	(2)		(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1	സാധാരണ വിഹിതം										
2	പട്ടിക ജാതി ഉപപദ്ധതി										
3	പട്ടികവർഗ്ഗ ഉപ പദ്ധതി										
4	പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ ഗ്രാന്റ്	ബേസിക് ഗ്രാന്റ്									
		ടൈഡ് ഗ്രാന്റ്									
5	**ആകെ**										

*ലൈഫ് ഭവനപദ്ധതിയ്ക്ക് നീക്കിവെയ്ക്കുന്ന 20 ശതമാനം തുക

3. നിർബന്ധമായി വകയിരുത്തേണ്ട വിഭാഗങ്ങൾക്കുള്ള / പ്രത്യേക പദ്ധതികൾക്കുള്ള വകയിരുത്തൽ

ക്രമ നം	നിർബന്ധമായി തുക വകയിരുത്തേണ്ട വിഭാഗത്തിന്റെ /പ്രത്യേക പദ്ധതിയുടെ പേര്	വകയിരുത്തേണ്ട തുക (രൂപ)	വകയിരുത്തിയ തുക (രൂപ)		
			വികസന ഫണ്ട്	മറ്റുള്ളവ	ആകെ
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
X	ആകെ				

4. വികസന ഫണ്ടിന്റെ വിഷയാടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള വികയിരുത്തൽ

ക്രമനം	വികസന മേഖല	വകയിരുത്തൽ (രൂപ)					
		സാധാരണ വിഹിതം	പട്ടികജാതി ഉപപദ്ധതി	പട്ടിക വർഗ്ഗ ഉപപദ്ധതി	പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ ഗ്രാന്റ്		ആകെ
					ബേസിക് ഗ്രാന്റ്	ടൈഡ് ഗ്രാന്റ്	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	കൃഷി						
2	മൃഗസംരക്ഷണം						
3	ക്ഷീര വികസനം						
4	ജലസേചനം						
5	മണ്ണ്-ജലസംരക്ഷണം						
6	പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം						
7	വിദ്യാഭ്യാസം						
8	കല, സംസ്കാരം, യുവജനക്ഷേമം						
9	ആരോഗ്യം						
10	കുടിവെള്ളം						
11	ശുചിത്വം, മാലിന്യ സംസ്കരണം						
12	പാർപ്പിടം						
13	സാമൂഹ്യക്ഷേമം						
14	ഊർജ്ജം						
15	പൊതുമരാമത്ത്						
16	മറ്റുള്ളവ						
	ആകെ						

ഫോറം 8

പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി : സമഗ്ര പരിപാടി തയ്യാറാക്കുന്നതിനുള്ള ഫോറം

[ഖണ്ഡിക 3.5.5 (5) കാണുക]

തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പേര് : .....

വാർഷികപദ്ധതി:.....

I. പരിപാടിയുടെ സംഗ്രഹം

ക്രമ	ഇനം	വിവരണം
1	പരിപാടിയുടെ പേര്	
2	പരിപാടിയുടെ നമ്പർ *	
3	നോഡൽ ഓഫീസർ **	
4	പ്രധാന ലക്ഷ്യങ്ങൾ	
5	പ്രധാന പ്രവർത്തനങ്ങൾ	
6	പങ്കാളികളാകുന്ന സ്ഥാപനങ്ങൾ, വകുപ്പുകൾ, ഏജൻസികൾ	
7	നിർദ്ദേശിക്കുന്ന ഏകോപന, സംയോജന സാദ്ധ്യതകളും സംയോജിപ്പിക്കുന്ന പരിപാടികളും	
8	പ്രതീക്ഷിത ആകെ ചെലവ്	
9	മോണിട്ടറിംഗ് സംവിധാനം	

* പരിപാടികൾക്ക് C1,C2,C3 ..... എന്നിങ്ങനെ ക്രമനമ്പർ നൽകണം.

** ഒരു സമഗ്ര പരിപാടിക്ക് ഒരു നോഡൽ ഓഫീസർ ഉണ്ടാകണം. [ഖണ്ഡിക 3.5.5 (3) കാണുക.]

II. തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനം വാർഷിക പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി ഏറ്റെടുക്കുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ

ക്രമ	പ്രോജക്ട് നമ്പർ	പ്രോജക്ടിന്റെ പേര്	മേഖല	അടങ്കൽ തുക	നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥ(ൻ)
	ആകെ				X

III. മറ്റ് പ്രവർത്തനങ്ങൾ

ക്രമ നം	ഇനം	പ്രവർത്തനങ്ങൾ	നടപ്പാക്കുന്ന ഏജൻസികൾ	പ്രതീക്ഷിത ചെലവ്	നിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥ(ൻ)
1	തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനം പ്രോജക്ടിലൂടെ അല്ലാതെ ഏതെങ്കിലും പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കുന്നതിന് ഉദ്ദേശിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ അവ.		X		
2	മറ്റ് തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ, വകുപ്പുകൾ, ഏജൻസികൾ നടത്തുന്നവ				
3	സന്നദ്ധ സംഘടനകൾ, ഗുണഭോക്തൃ ഗ്രൂപ്പുകൾ, ഗുണഭോക്താക്കൾ എന്നിവ ചെയ്യേണ്ടവ.				X
	ആകെ	X	X		X

കുറിപ്പ്:1. ഒരു സമഗ്രപരിപാടിയിലെ പ്രോജക്ടുകൾ വിവിധ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ചേർന്നാണ് നടപ്പാക്കുന്നതെങ്കിലും സമഗ്രപരിപാടി ആവിഷ്കരിച്ച തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം മാത്രമേ ഈ ഫോറം തയ്യാറാക്കേണ്ടതുള്ളൂ.

2. നോഡൽ ഓഫീസറാണ് ഈ ഫോറം തയ്യാറാക്കേണ്ടത്.

3. ഓരോ സമഗ്ര പരിപാടിക്കും പ്രത്യേകം ഫോറം തയ്യാറാക്കണം.

ഫോറം 9

പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി

വാർഷിക പദ്ധതിക്ക് ലഭ്യമാകുന്ന തനത് ഫണ്ട് സംബന്ധിച്ച സ്റ്റേറ്റ്മെന്റ്

[ഖണ്ഡിക 5.1 (13) കാണുക]

ഭാഗം 1 : (തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം തയ്യാറാക്കേണ്ടത്)

തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനം :---------- ബ്ലോക്ക്.....

ജില്ല..... വർഷം.....

1.	തനത് വരുമാനത്തിന്റെ പ്രാരംഭ ബാക്കി	
2.	തൻ വർഷം ബജറ്റ് പ്രകാരമുള്ള തനത് വരുമാനം	
	(i) നികുതി വരുമാനം	
	(ii) നികുതിയേതര വരുമാനം	
	(iii) ആകെ	
3	സംസ്ഥാന ബജറ്റിലൂടെ തൻവർഷം ലഭിക്കുന്ന ജനറൽ പർപ്പസ് ഫണ്ട്	
4	ആകെ തനത് വരുമാനം (1+2+3)	
5	ബജറ്റ് പ്രകാരം ഭരണ/ നിർബന്ധിത/അസാധാരണ ചെലവുകൾക്ക് വകയിരുത്തിയിട്ടുള്ള തുക	
6	ഭരണ/ നിർബന്ധിത/അസാധാരണ ചെലവുകൾക്ക് ആവശ്യമായത് കഴിച്ചുള്ള ബാക്കി തുക (4-5)	
7	മാർഗ്ഗരേഖയിലെ ഖണ്ഡിക 5.1.(11) പ്രകാരം അടിയന്തിര പ്രോജക്ടുകൾക്ക് മാറ്റി വയ്ക്കുന്ന തുക	
8	വാർഷിക പദ്ധതിക്ക് ലഭ്യമാക്കേണ്ട തുക (6-7)	
9	മുൻ വർഷം തനത് ഫണ്ടിനത്തിൽ വാർഷിക പദ്ധതിക്ക് ചെലവഴിച്ച തുക	
10	ഇനം 9-ലെ തുകയോടൊപ്പം അതിന്റെ 15% കൂട്ടിയാൽ ലഭിക്കുന്ന തുക (ഇനം 9 ലെ സംഖ്യയുടെ 115%)	
11	മുൻ വർഷം തനത് ഫണ്ടിനത്തിൽ ചെലവഴിച്ച തുകയുടെ 115 ശതമാനത്തിൽ കൂടുതൽ തുക വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ വകയിരുത്തിയിട്ടുണ്ടോ?	ഉണ്ട്/ ഇല്ല

സെക്രട്ടറിയുടെ പേരും ഒപ്പും

സ്ഥലം,

തീയതി. ഓഫീസ് മുദ്ര

ഭാഗം 2: (മുൻ വർഷം തനത് ഫണ്ടിനത്തിൽ ചെലവഴിച്ച തുകയുടെ 115 ശതമാനത്തിൽ കൂടുതൽ തുക അടുത്ത വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ വകയിരുത്തുകയാണെങ്കിൽ മാത്രമേ രണ്ടാം ഭാഗം ആവശ്യമുള്ളൂ)

1. കണക്കുകൾ പരിശോധിച്ച ഉദ്യോഗസ്ഥയുടെ / ഉദ്യോഗസ്ഥന്റെ അഭിപ്രായം (ആവശ്യമെങ്കിൽ പ്രത്യേകം കുറിപ്പ് നൽകുക)

---

2. ലഭ്യമായ കണക്കുകളും രേഖകളും പരിശോധിച്ച് ബോധ്യപ്പെട്ടതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ തനത് ഫണ്ടിൽ നിന്ന് ..... തുക വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ വകയിരുത്താമെന്ന് ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

ഒപ്പ് :

സ്ഥലം,

തീയതി. ഓഫീസ് മുദ്ര പേര് :

തസ്തിക:

"ഭരണഭാഷ- മാതൃഭാഷ"

15 YEARS OF CELEBRATING THE MAHATMA

കേരള സർക്കാർ

സംഗ്രഹം

തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് — 2022-23 വാർഷിക പദ്ധതി - അടിയന്തിര സ്വഭാവമുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ വാർഷിക പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമാക്കുന്നതിന് അനുമതി നൽകി - ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു.

തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ (ഡിഎ) വകുപ്പ്

സ.ഉ.(സാധാ) നം.1184/2022/LSGD തീയതി,തിരുവനന്തപുരം, 10-05-2022

പരാമർശം:-
1. സ.ഉ. (കൈ) നം. 68/2022/തസ്വഭവ; തീയതി 23.03.2022
2. സ.ഉ. (കൈ) നം. 84/2022/തസ്വഭവ; തീയതി 19.04.2022
3. സ.ഉ. (കൈ) നം 86/2022/തസ്വഭവ; തീയതി 19.04.2022
4. ലൈഫ് മിഷൻ ചീഫ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഓഫീസറുടെ 06-05-2022 ലെ എൽ.എഫ്. 1946/2019/ലൈഫ് നമ്പർ കത്ത്

ഉത്തരവ്

തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ പതിനാലാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതിയിലെ വാർഷിക പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കുന്നതിനുള്ള വിശദമായ മാർഗ്ഗരേഖ പരാമർശം 2,3 പ്രകാരം പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതനുസരിച്ച് 2022-23 ലെ വികസന പദ്ധതികൾക്ക് രൂപംനൽകുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടന്നുവരികയാണ്. എന്നാൽ ലൈഫ് ഭവന പ്രോജക്ട് അടിയന്തിര സ്വഭാവത്തിൽ ഏറ്റെടുക്കുന്നതിന് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് അനുമതി നൽകണമെന്ന് ലൈഫ് മിഷൻ ചീഫ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഓഫീസർ പരാമർശം 4 പ്രകാരം ആവശ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. സാമ്പത്തിക വർഷത്തിന്റെ തുടക്കത്തിൽ നിർവഹണം ആരംഭിക്കേണ്ട അടിയന്തിര പ്രോജക്ടുകൾ ഒന്നാം ഘട്ടമായി ഏറ്റെടുക്കുന്നതിന് പരാമർശം 1 പ്രകാരം അനുമതി നൽകിയിരുന്നുവെങ്കിലും അത്യാവശ്യമായ ചില പ്രോജക്ടുകൾ ഉൾപ്പെടുത്താൻ കഴിയാതെപോയ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുണ്ടെന്ന് സർക്കാരിന്റെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടിട്ടുമുണ്ട്.

2. സർക്കാർ ഈ വിഷയം വിശദമായി പരിശോധിച്ചതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ലൈഫ് ഭവന പ്രോജക്ടുകളും, ഒന്നാം ഘട്ടത്തിൽ ഏറ്റെടുക്കാൻ കഴിയാതെപോയ അങ്കണവാടി പോഷകാഹാര വിതരണ പ്രോജക്ടുകൾ, പാലിയേറ്റീവ് കെയർ പ്രോജക്ടുകൾ, സ്കൂൾ/അങ്കണവാടി കെട്ടിടങ്ങളുടെ അറ്റകുറ്റപ്പണികൾക്കുള്ള പ്രോജക്ടുകൾ എന്നിവയും അടിയന്തിര പ്രാധാന്യത്തോടെ ഏറ്റെടുക്കുന്നതിന് തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് അനുമതി നൽകി ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു.

3. പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കുന്നതിന് സുലേഖ സോഫ്റ്റ് വെയറിലെ "അടിയന്തിര സ്വഭാവത്തിൽ ഏറ്റെടുക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ - Special Projects" എന്ന സൗകര്യം ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്. പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ ഗ്രാന്റ് ഒഴികെയുള്ള ഫണ്ടുകൾ

അതതു വിഭാഗം ഫണ്ടുകൾ വിനിയോഗിക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗനിർദ്ദേശങ്ങൾക്ക് വിധേയമായി വകയിരുത്താവുന്നതാണ്. ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിയുടെ അനുമതി ഇല്ലാതെ തന്നെ വെറ്റിംഗ് ഓഫിസറുടെ അംഗീകാരത്തോടുകൂടി നിർവഹണ നടപടികൾ ആരംഭിക്കാവുന്നതാണ്. ഇപ്രകാരം ഏറ്റെടുക്കുന്ന എല്ലാ പ്രോജക്ടുകളും പിന്നീട് 2022-23 വാർഷിക പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമാക്കേണ്ടതും ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിക്ക് സമർപ്പിക്കേണ്ടതുമാണ്.

(ഗവർണറുടെ ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം)
ശാരദ മുരളീധരൻ ഐ എ എസ്
അഡീഷണൽ ചീഫ് സെക്രട്ടറി

1) എല്ലാ ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റുമാർക്കും സെക്രട്ടറിമാർക്കും
2) എല്ലാ ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റുമാർക്കും സെക്രട്ടറിമാർക്കും
3) എല്ലാ ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റുമാർക്കും സെക്രട്ടറിമാർക്കും
4) എല്ലാ കോർപ്പറേഷൻ മേയർമാർക്കും സെക്രട്ടറിമാർക്കും
5) എല്ലാ നഗരസഭാ ചെയർമാൻമാർക്കും സെക്രട്ടറിമാർക്കും
6) മെമ്പർ സെക്രട്ടറി, സംസ്ഥാന ആസൂത്രണ ബോർഡ്
7) പ്രിൻസിപ്പൽ ഡയറക്ടർ, തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ്
8) പഞ്ചായത്ത് ഡയറക്ടർ
9) ഗ്രാമവികസന കമ്മീഷണർ
10) നഗരകാര്യ ഡയറക്ടർ
11) ഡയറക്ടർ, ഇക്കണോമിക്സ് ആന്റ് സ്റ്റാറ്റിസ്റ്റിക്സ് വകുപ്പ്
12) ചീഫ് എഞ്ചിനീയർ, തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ്
13) ചീഫ് ടൗൺ പ്ലാനർ
14) ചീഫ്, വികേന്ദ്രീകൃതാസൂത്രണം, സംസ്ഥാന ആസൂത്രണ ബോർഡ്
15) ചീഫ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഓഫിസർ, ലൈഫ് മിഷൻ
16) എല്ലാ ജില്ലാ ആസൂത്രണസമിതി അദ്ധ്യക്ഷകൾക്കും /അദ്ധ്യക്ഷന്മാർക്കും
17) എല്ലാ ജില്ലാകളക്ടർമാർക്കും
18) എല്ലാ ജില്ലാ പ്ലാനിംഗ് ഓഫീസർമാർക്കും
19) എല്ലാ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ് ജോയിന്റ് ഡയറക്ടർമാർക്കും
20) എല്ലാ പഞ്ചായത്ത് ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർമാർക്കും
21) എല്ലാ ജില്ലാ ടൗൺ പ്ലാനർമാർക്കും
22) എല്ലാ ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർമാർക്കും (സ്റ്റാറ്റിസ്റ്റിക്സ് വകുപ്പ് ഇക്കണോമിക്സ് ആന്റ്)
23) എല്ലാ അസിസ്റ്റന്റ് ഡെവലപ്മെന്റ് കമ്മീഷണർമാർക്കും
24) ഡയറക്ടർ, കേരള സംസ്ഥാന ഓഡിറ്റ് വകുപ്പ്
25) ചെയർമാൻ, സ്റ്റേറ്റ് റിസോഴ്സ് ഗ്രൂപ്പ്
26) ഡയറക്ടർ ജനറൽ, കില
27) എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഡയറക്ടർ, ഇൻഫർമേഷൻ കേരള മിഷൻ
28) പ്രിൻസിപ്പൽ അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറൽ (ഓഡിറ്റ്) കേരള, തിരുവനന്തപുരം
29) തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ (ഡി.ബി.) വകുപ്പ്
30) കരുതൽ ഫയൽ/ഓഫീസ് കോപ്പി

ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

പകർപ്പ്:

ബഹു. തദ്ദേശസ്വയംഭരണവും ഗ്രാമവികസനവും എക്സൈസും വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറിക്ക്
തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ് അഡിഷണൽ ചീഫ് സെക്രട്ടറിയുടെ പി.എ.യ്ക്ക്
തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ് പ്രിൻസിപ്പൽ സെക്രട്ടറിയുടെ പി.എ.യ്ക്ക്